New Testament

Loko Language

Loko - Bible - New Testament

Maatiu	3
Maaki	77
Luuki	120
Yɔni	194
To mbelaa i ngeyaabele na	253
Loomua	325
1 Kɔlindiasia	357
2 Kɔlindiasia	388
Galeesia	408
Ɛfisiasia	420
Filipaaia	430
Kɔlɔɔsia	438
1 Tɛsalonia	446
2 Tɛsalonia	453
1 Timootii	457
2 Timootii	466
Taitɔsi	472
Failimɔni	476
Hibulua	478
Yemiisi	502
1 Pita	510
2 Pita	519
1 Yɔni	525
2 Yɔni	533
3 Yɔni	534
Yuulu	536
Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii	539

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Loko - Bible - New Testament

Maatiu

Maatiu 1

1Kpaali indinɛi alɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi bembaa i ndɔgɔɔu. Yisɔsi Kilaisi indinɛi mi bemba na Leebili goo na nhu lou nwɛɔ aa ala. Leebili indinɛi, mi bemba na Eebilahamu goo na nhu lou nwɛɔ aa ala.

2Eebilahamu, Aaisaaki kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala. Aaisaaki, Yekɔpi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Yekɔpi, Yula o ngi ndegen hiindengaa i ngoo ti kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

3Awa Yula, Pelɛsi o ka Sela ti kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala awa ti nje na nwɛɔ gbɔnhu aa Tamaali. Awa Pelɛsi, Hɛsilɔni kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala. Hɛsilɔni, Laami kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

4Laami, Aminalabi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Aminalabi, Neesɔni kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Neesɔni, Salimɔni kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

5Salimɔni, Boasi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa ngi nje na nwɛɔ gbɔnhu aa Lahaabi. Awa Boasi, Obɛli kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa ngi nje na nwɛɔ gbɔnhu aa Luuti. Awa obɛli, Yɛsi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala,

6awa mi bemba na Leebili manha mbaa na aa alaɔ ngi nda kɛɛgɛ na nwɛɔ aa Yɛsi. Awa Leebili manha mbaa na aa ala Sɔlɔmɔni kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa ngi nje na nwɛɔ aa Ulaiya nyanha na.

7Awa Sɔlɔmɔni, Lihobɔami kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Lihobɔami, Abiya kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Abiya, ngi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa Asa.

8Awa Asa, Yɛhosafati kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Yɛhosafati, Yolamu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Yolamu, Usaya kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

9Usaya, Yotamu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Yotamu, Ahasi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Ahasi, Hɛsekaia kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

10Hɛsekaia, Manaasa kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Manaasa, Emɔsi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Embɔsi, Yosaia kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

11Yosaia, Yɛkonaia o ngi ndegen hiindengaa i ngoo ti kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala aa yamana na ti lii a Iisilɛlia i Babilɔni bɔlɔgɔɔ na nwa ɛɛ kpindi bɛlɛu belaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Awa ningaa i mbeelɛndaa na Babilɔni ɛɛ kpindi bɛlɛu belaa maa nhanda na i leeni nhaa Yisɔsi lendaa na i hitii ma, maa bembaa i mɛ aa nditiini. Yɛkonaia, Silitiɛli kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala. Awa Silitiɛli, Sɛlubabɛli kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

13Sɛlubabɛli, Abiu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, Abiu, Ɛliakimu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Ɛliakimu, Eesɔ kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala,

14Eesɔ, Salɔki kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Salɔki, Akimu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala. Akimu, Ɛliu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

15Ɛliu, Ɛliesa kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Ɛliesa, Matani kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, awa Matani, Yekɔpi kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.

16Awa Yekɔpi, Yosɛfu kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala, napangaa Yosɛfu, Meeli nhii naɔ, Meeli nana i Yisɔsi leni, Yisɔsi nana taa ui mba aa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na.

17Faa nwɛɛe kualaa mi bemba na le Eebilahamu njeilaa manha mbaa na le Leebili, nde ngee puu mɛɛɔ i manhu naai bɛɛ. Awa kualaa Leebili bou nwɔɔ na le njeilaa yamana na nhu ti lii aa Iisilɛlia i ɛɛ kpindi bɛlɛu belaa mɛɛ kualaa Babilɔni, nde ngee puu mɛɛɔ i manhu naai bɛɛ. Awa Babilɔni njeilaa lɔgɔ na le ti Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na leni, nde ngee puu mɛɛɔ gbɔnhu i manhu naai bɛɛ.

18Indinɛi ngemɛɛ gɛnhi Yisɔsi Kilaisi lendaa na i beleni la. Nhuna Yisɔsi nje na Meeli ee maabɔ nhu Yosɛfu le, kɛlɛ ai lɛ gɛiɔ lai ngi nhii na bou nwa, kati maaia aa kɛɛlaa koo nyanha nwɛɔ kualaa Ngebɔ Yina na fɔha na le.

19Awa kina Yosɛfu nuu nwɛɛɔ nana ee teenjaa nhanda bele pele, awa kpala ngaile alaaɔ i Meeli chambo kpou, indinɛi nhanwa kɛɛ kukunga ma aa kpagoyaa hitindaa Meeli nwa sɔi.

20Nhuna Yosɛfu ee nɛɛnwaa sia nhanda indinɛi belendaa nhanwa, ka Ngebɔ nwaleka i baa ala le henga nhu kɛɛ gɛa ala nwa, "Yosɛfu, Leebili goo na nhu lou na aa biee, bɛɛ sogi aa Meeli belendaa aa bi nyanha, gbɛnhaile koo nana i nhu, Ngebɔ Yina na fɔha na nwɛ.

21Meeli ɔɔ foli hɔlɔa aa nhiindou, awa maa nhiindou na siina bɔɔ uinaa mba aa Yisɔsi, gbɛnhaile ala nwɛ ɔɔ ngi ndaa i ngumbo kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.”

22Indinɛi bɛɛ i belenia kangaa nana Ngebɔ i kɛi aa Ngi letu na kɛndaa nhanwa kpou maa nhanda siina i loma.

23"Lambunhu nyanhalou ɔɔ gooa awa ɔɔ foli hɔlɔa aa nhiindou, awa maa nhiindou na tɔɔ uinaa mba aa Imaanuɛli." (Nhunhaa na nwɛ aa kɛɛlaa, "Ngebɔ alaa na tii mua o.")

24Awa nhuna Yosɛfu i huui njii na nhu, kɛɛ nana belenga ɛɛ gbo Ngebɔ nwaleka na i kɛi aa ala pelendaa nhanwa. Kɛɛ kuunnga Meeli nwa aa ngi gɛmbɛ nwaa nyanha.

25Kɛlɛ ai kɔɔni aa ngi nyanha la nhaa kɛɛ ngi nhiindou indinɛi lenga. Awa ka Yosɛfu i uinga mba aa Yisɔsi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maatiu 2

1Yisɔsi ti ndenia Bɛtilɛhɛmu laa na nhu mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, manha mbaa na Hɛlɔli yamana na nhu. Awa indinɛi i leeni, nhu lo mbelaa natiini ti guai pɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɔɔ, kati baa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu,

2awa kati nhu nwɔɔlinga, "Ndou lala na i mii nana ti ndenga nana ɔɔ ba i bele ngaa Yuua i ti nwanha mbaa na? Gbaa kani ngi leelega na lɔa feenaa na nhu pɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɔɔ, awa noo ba naa ala batou.”

3Nhuna manha mbaa na Hɛlɔli i indinɛi nwɛini, ka ala nɛɛnwaa yogobeenga tii Yɛlusalɛmua i ngoo.

4Kɛɛ ui nguinga ngi Yuu chaaga gua manhangaa i mba ka Sɔ Mbelaa waa waa i kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Mii nwɛ tɔɔ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na le na?”

5Kati gɛa ala nwa, "Bɛtilɛhɛmu laa na nhu Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu naa nwɛɛ tɔɔ nde na. Gbaa indinɛi nwɛɔ Ngebɔ i gɛi Ngebɔ letu na nwa i kpaali.

6'Awa wua, Bɛtilɛhɛmu laa na aa wuee Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, tɛɛ wu gbee aunwaa yɔhɔgɔ nhanda nhu nana taa nɛgili nhu aa taa laa waa waa Yulia bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu. Gbaa wu liiya, ngu mɔɔ ɔɔ guaa na nana ɔɔ sia aa ni ndaa i Iisilɛlia i ngaa tuee.' “

7Awa ka Hɛlɔli i uinga nhu lo mbelaa i mba tɔɔ nhu awa kɛɛ kpɛngbɛa kualaa tuee lɔgɔ na ti teelega na lɔi la.

8Awa kɛɛ ti longa Bɛtilɛhɛmu laa na nhu aa ngoo indinɛi, "A lia wu ndou na ɔɛ ɔɛ awa ina waa tɔ wu ba wu kɛ aa nge kangaa nya gbɔnhu ngi ba li ngi ala batou.”

9Awa manha mbaa na i bilani aa njɛpɛlaa tuee kati sia guaa. Awa tee li pele na nhu kati teelega ila na siina lɔa nana ti tɔi nha pɛnhɛɛ pɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɔɔ, nhaa kɛɛ baa i nhɛɛnga mɛɛ nwanhu ndou na ee na laai.

10Nhuna ti teelega na lɔi, kati goonhu nɛɛa nja lee ngɔ nhu.

11Awa kati ɔaa pɛlɛ nau awa kati ndou na lɔa tii ngi nje na o Meeli. Awa kati ombi hitɛa awa kati ala batounga. Kati ti sianwaa bɔlɔ bɔlɔ na laau ndaaunga kati fembɛ hembɛ guu guaa nhu ndou na nhanwa. Maa hembɛ hembɛ na nwɛɔ aa mabɔɔn, ka kpɔnhu nana taa mɔ ku na nhanwa taa ui mba aa filangisɛnisi, awa ka ngua gu nɛɛ nɛɛ nana taa ui mba aa maia.

12Kati bɛɛlaa tuee pɔlɔgɔɔ na nhu aa pele lagbiti gbɛnhaile Ngebɔ oo ti laanhiinga henga nhu aa kɛɛlaa tɛɛ bɛɛla manha mbaa na Hɛlɔli le.

13Nhuna nhu lo mbelaa i tee bɛɛla, nhu gutu ɔ na siina ka Ngebɔ nwaleka i baa Yosɛfu le henga nhu kɛɛ gɛa Yosɛfu nwa, "Huua, ndou na gbauna tii ngi nje na o wu li mɛɛ Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu, awa waa li a gɛa na nhaa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa a lia. Gbaa manha mbaa na Hɛlɔli ɔɔ gɛa aa au siandaa aa ndou na paandaa nhanwa.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Ka Yosɛfu i huua, kɛɛ ndou na gbaunga tii ndou na nje na o awa kɛɛ sia guaa a kpindi Iyibiti nhanwa,

15awa Iyibiti nwɛɔ ee na nhaa ka manha mbaa na Hɛlɔli i haaa. Indinɛi i belenia kangaa nana Ngebɔ i kɛi aa Ngebɔ letu na nhu bele, maa nhanda na siina i bele ngaa tɔmbaga, "Ngoo uinga ni Lou na kualaa Iyibiti."

16Nhuna Hɛlɔli i nhu kɔɔni aa kɛɛlaa nhu lo mbelaa i too sɔti gulaa aa ala, kɛɛ gbaaia nja lee ngɔ nhu. Kɛɛ sɔ ndaa aa kɛɛlaa nhiindou o nhiindou nana ai lɛ leeni fogo fee nhu Bɛtilɛhɛmu laa na nhu ka maa bɔlɔgɔɔ na bɛpɛ na nhu bɛɛ ti paa. I indinɛi belenia ndi ɔ aa nana i kɔɔni nhu lo mbelaa i ngeya kualaamaa aa lɔgɔ na ti teelega na lɔi laɔ.

17Aa pele ngɔ indinɛi nana Ngebɔ letu na Yɛlimaia i kɛi oo belenga aa tɔmbaga,

18"Yɔkpɔu oo lɔ aa ba kualaa Leema laa na nhu, yɔkpɔu na sii na ngɔɔ oo nwɛɛ. Leechɛɛli lɔ aa ɔɔ ngi lengaa i fanwa. Ai kuunni taa ala lɔɔndɔɔ, gbɛnhaile ngi lengaa i too haa."

19Manha mbaa na Hɛlɔli haa na i leeni nga, ka Ngebɔ nwaleka i baa Yosɛfu le henga nhu awa kɛɛ gɛa Yosɛfu nwa,

20"Huua, ndou na gbauna tii ngi nje na o wu li Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu, gbɛnhaile natiini tee ndapi nhu ndou na baandaa nhanwa too haa."

21Awa ka Yosɛfu i huua kɛɛ ndou na gbaunga tii ndou na nje na o, awa kati ya Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu.

22Kɛlɛ nhuna Yosɛfu i mɛini aa kɛɛlaa Akileɔsi oo manhayaa na laa ngi kɛɛgɛ na haa na boma Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, ka Yosɛfu i luaa aa ndiilaa na. Faa nwɛɛ Ngebɔ nwaleka na i ndaanhiini henga nhu, awa faa nwɛɛ i lii Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu gakanwaa na,

23kɛɛ heia na taa nhu taa ui naa aa Naasalɛti, kangaa nana Ngebɔ letua i ti kɛi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nhanwa, maa nhanda na siina i bele ngaa tɔmbaga. "Tɔɔ uinaa mba aa Naasalɛti nwɔɔ."

Maatiu 3

1Aa maa lɔgɔ na ka Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i baa mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu awa kɛɛ tɔɔlonga aa Ngebɔ yia gɛndaa aa ningaa i.

2Kɛɛ gɛa ti nwa, "A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, gbɛnhaile Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa wu gbɛlaa."

3Yɔni indinɛi nwɛɔ Ngebɔ letu na Aiseya ee maa yia gɛ nhuna i gɛi, "A oo nhɛɛna! Nuu lɔ aa loi tombo na nhu. Ɛgɛ 'A Maliki bele na gbatɛa. A tee teena ala sialaa nhu nhanwa!' "

4Yɔni nwaa ili nhaanhaa i ngɔɔ kpatɛ ngɔɔ aa nyɔgɔmɛ gbee, awa nhua gɔɔ lɛbɛi mɛ ee ngili lii nhu, awa ngi nwɛnhɛi na nwɛɔ aa kondongaa o ka kɔin ngua.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Ka ningaa ti baa baa ala le kualaa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, awa nhaa kualaa gɔɔ bɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu Yulia, awa ka kualaa pɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu bɛɛ i Yɔlani Ya na nwa.

6Kati gɛɛ gɛɛa aa ti nhanda nyɔu na awa ka Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i Ngebɔ ua bele pelenga aa tuee Yɔlani Ya nau.

7Nhuna Yɔni i tɔi Falesiisia gbinhi gbinhia napangaa Yuua ti eebɔyaa gbapi na, tua o Salusiisia i ngoo kati baa baa ala le kangaa i Ngebɔ ua bele ngaa tuee, faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Wua kaaia indiini ngaa wuee! Ele nwɛɛ i kɛi aa wuee aa kɛɛlaa waa Ngebɔ gbɔɔni nwaa hakpaa nana i baa paa nwa?

8A nhanda belena nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa woo botenga kualaa wu nhanda nyɔu na nhu.

9Awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa waa Ngebɔ gbɔɔni nwaa hakpaa kɛndaa nhanwa aa kɛɛlaa Eebilahamu wu bemba na nwɛ aa ala. Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ aa kunaa i kɔtu gɔtu indinɛi nwaa lobi ndobi ngaa koo nhu lengaa Eebilahamu nhanwa!

10Ngebɔ gou na maa gbatɛ ngɔ hape hape na lee leendaa nhanwa ngulu ulu naa. Ngulu o ngulu nana ai bai aa nguluwa kpekpe tɔɔ teea mba ti pii ngɔmbu naa.

11Nya ngoo Ngebɔ ua belenga aa wuee aa nja nana i ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa woo botenga kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, kɛlɛ nuu na nana ɔɔ ba nya bou nwa ala ɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa wuee aa Ngebɔ Yina na o ka ngɔmbu. Fɔha waa lɔ ala nhu tee ngɔ nyaa. Kɛlɛ nya, nya hiti ɔ nhu gbo aa ngi chambala ngɛha na houndaa. Awa hali bɛnhɛ maa gee nana, ngai hitii nhu aa pelendaa.

12Ngi ba aa hɛ fɛɛlɛ na lɔ ala eya mba na aa hɛndaa la nhanwa bɛɛ. Ɔɔ ngi ba gbekpe na lɛa ngi gbugu na la, kɛlɛ ɔɔ mba boole na biinaa ngɔmbua nana ngaa ai sibi.”

13Lɔgɔ loganhu na siina ka Yisɔsi i guaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu kɛɛ baa Yɔni le Yɔlani Ya na nhu kangaa Yɔni i Ngebɔ ua bele ngaa ala.

14Ka Yɔni i pele ɔɛ ɔɛa nana aa Ngebɔ ua indinɛi belendaa bɛndi la Yisɔsi nwa, faa nwɛɛ i gɛi Yisɔsi nwa, "Kabaa Ngebɔ ua bele ngaa nge, kɛlɛ kpeendɛ gbɔnhu bi baa nya le kangaa ngi Ngebɔ ua bele ngaa biee!”

15Kɛlɛ ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Chaanngi nhu nhanwa, i belena, gbɛnhaile aa pele ngɔ indinɛi mɔɔ nana belenaa bɛɛ kpala ngi Ngebɔa." Awa ka Yɔni i kuunnga aa Ngebɔ ua belendaa aa Yisɔsi.

16Nhu gutu ɔ na Yɔni i bilani aa Ngebɔ ua na belendaa aa Yisɔsi, ka Yisɔsi i lɛa njie na nwa. Awa ka aliyana na i laaunga, awa ka Yisɔsi i Ngebɔ Yina na lɔa nana ee yei ala nwa ɛɛ ndɔkolo, awa kɛɛ heia ala nwa.

17Nhu nwɛɛ ngoo i gɛi aliyana na gɛnhi, "Indinɛi nya nda lomayaa Lou na nwɛ, nana nya goonhu nɛɛ ɔ ala nwa."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maatiu 4

1Ka Ngebɔ Yina na i pelenga Yisɔsi i ya qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu kangaa Ngafɔ na i ala nhua.

2Yisɔsi i kpauni na aa mi guu buu buu naai ai mɛnhɛi nwɛi, ka ndɔɛ i ala houa.

3Ka Ngafɔ na i baa na ala le kɛɛ gɛa, "Ina bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee, kɛa aa kɔtu gɔtu indinɛi kangaa maa bote ngaa lɛgɛ gbɛnha."

4Kɛlɛ ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, Mɛnhɛi ila ngɔ aile gbo aa nuu lɛɛhu lo nda kɛlɛ ngoo o ngoo nana Ngebɔ aa kɛ.' "

5Awa ka Ngafɔ mbaa na i pelenga Yisɔsi i ya tii ala o mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, kati lɛa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na holo naa,

6ka Ngafɔ mba na i gɛa ala nwa, "Ina bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee, gbɔha na biina mbu, gbɛnhaile Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe 'Ngebɔ ɔɔ kɛa aa ngi nwalekaa i kangaa ti bi nwanhu gbee. Ti eyaa na nwɛ bɔɔ gula na, kangaa hali bɛnhɛ bi gbala na aigɔ gbanhi kɔtua.' "

7Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ka Ngebɔ Gbaali na i kɛa boma gɛnhi, 'Bɛɛ Maliki na bi Eebɔ na nhua.' "

8Awa ka Ngafɔ na i pelenga boma Yisɔsi i ya tii ala o mɛɛ njie ngaa gɔha waaa awa kɛɛ ɔgɔ nyɔɔlaa ngelou i nhu nwanhayaa na nwa bɛɛ awa ka ngi bombounjaa na,

9awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ina baa ombi hitɛ nyɛɛ bi nya batou, indinɛi bɛɛ ngi ɔgɔ nyɔɔlaa ma ngɔɔ fea biɛɛ polou."

10Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Nwɔina nya bou nwa, Setani! Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, 'Maliki na nana bi Eebɔ na aa ala kabaa ala batouna, awa alɛɛ gbo baa enge mbɛ!' "

11Ngaa guanwaa na ka Ngafɔ na i loa nhu na awa ka Yisɔsi i loa na ngila ngɔ na. Awa ka Ngebɔ nwalekaa ti baa na ala le awa kati kpɔmbayaa hea alɛɛ.

12Awa nhuna Yisɔsi i mɛini aa kɛɛlaa too Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na biinga kpindi bɛlɛu, ka Yisɔsi i ya Naasalɛti laa na nhu Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

13Awa kɛɛ leenga naa nwa kɛɛ ya hei nwa Kepanɔmu laa na nhu Galiili ya loka na gbɛlaa. Kepanɔmu indinɛi Sɛbulɔni o Nafitaali o maa bɔlɔgɔɔ na nhu nwɛɛ ee na.

14Indinɛi i belenia kangaa nana Ngebɔ i kɛi aa ngi letu na nhu bele Aiseya, maa nhanda na i bele.

15"Sɛbulɔni o Nafitaali o tee pele na nhu ndiilaa nhanwa nja waa naa, Yɔlani Ya na bou nwa, mɛɛ natiini tee na Yuua aileɔ aa tuee Galiili bɔlɔgɔɔ na.

16Awa ningaa i natiini ti kpindi nhuɔ yina nhu too waun mbaa lɔa, awa waun ngoo huonga natiini ma taa haa chambala ngɔa qaanhu."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awa kualaama tɔ aa maa lɔgɔ nana, ka Yisɔsi i tɔɔlonga aa ngi oo na gɛndaa, ɛgɛ, "A bɛna, gbɛnhaile Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa wu gbɛlaa!”

18Nhuna Yisɔsi ee sia Galiili Ya Loka na nwa, kɛɛ nyiɛ gbɛ mbelaa feengaa lɔa tee nyiɛ gbɛ mboonwa na bu nja nau. Feengaa indiini ndege nhiindengaa feengaa nwɛɔ aa tuee, tua nwɛɔ aa Saimɔni nana tee ui mba aa Pita awa ka ngi ndege nhiindou na Andulu.

19Awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A ndaa nyaa! Ngɔɔ fɔha ɔaa wu eya paalaa nhanwa aa ningaa nya le.”

20Awa nhu gutu ɔ na siina kati gbe kpeenga ti nyiɛ gbɛ mboonwa naa awa kati ndaa Yisɔsia.

21I leeni bei nwa i sia na loni nda kɛɛ feengaa lagbitia lɔa. Feengaa indiini ndege nhiindengaa feengaa nwɛɔ aa tuee, tua nwɛɔ aa Yemiisi o ka Yɔni Sɛbili nhiindengaa i ngaa tueeɔ, awa tuɛɛ tee njaa lɛndɛ na nhu ngilamaaa tii ti kɛɛgɛ na o k`ati ti nyiɛ gbɛ mboonwa na gbatɛ gbatɛ, awa ka Yisɔsi i uinga tuaa,

22awa nhu gutu ɔ na siina kati njaa lɛndɛ na loa na ka ti kɛɛgɛ na awa kati ndaa Yisɔsia.

23Ka Yisɔsi i sii siaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ, k`ɛɛ ningaa i nagɔli Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, kɛɛ Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛɛ gɛɛa Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa kɛɛ ningaa haaia kualaa hegbɛ gɛbɛlɛ gɛbɛlɛ nhu bɛɛ.

24Faa nwɛɛ ala nwaanhaa i siai nhu Siilia bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ, awa ka ningaa i ti baa baa ala le aa natiini bɛɛ ti hegbɛ ɔ naɔ aa hegbɛ gɛbɛlɛ, hegbɛ bele ngɔ ɛɛ kaanhu gbaai gbaai, natiini ngafɔngaa tee ti nhu, ngunhubopo hegbɛ awa ka kpɔlɔ gbɔlɔ hegbɛ. Tua indinɛi bɛɛ ka Yisɔsi i ti gɛndɛa kualaa hegbɛ indinɛi nhu bɛɛ.

25Awa ka faka gbinhi gbinhi i ndaa alaa napangaa natiini ti guu guai Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu o, Taa Puu na nhu o taa ui naa aa Likapolɔsi, ka Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, ka Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu awa ka kualaa Yɔlani Ya na bou nwa.

Maatiu 5

1Nhuna Yisɔsi i faka gbinhi gbinhi na lɔi, kɛɛ lɛa njie naa. Awa nhuna i heii, ka ngi galandengaa i ti hei heia ala gbɛlaa,

2awa kɛɛ tɔɔlonga aa ti nagɔlindaa.

3"Nduba lɔ natiini ma ti nhu kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa tai ku taa gbɛ o gbɛ bele gbɔha nhu nana kpekpe ngɔ, kɛlɛ k`a Ngebɔ aa gbɔ tuaa, tua nwɛ ti bo mɛɛ aa Ngebɔ nwanhayaa na!

4"Nduba lɔ natiini ma taa ɔɔ, gbɛnhaile Ngebɔ ɔɔ ti lɔɔndɔɔnaa!

5"Nduba lɔ natiini ma ti nwaa yei ɔ na. Gbaa tɔɔ pɔlɔgɔɔ na hɔlɔa nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei, awa ɔɔ belenaa aa ti bo!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6"Nduba lɔ natiini ma ti heelaa waa na tɔ bɛɛ ala nwɛ aa nana belendaa kpala ngi Ngebɔa. Tua na siina Ngebɔ ɔɔ ti lii lɛia.

7"Nduba lɔ natiini ma taa maaumayaa gbau ningaa lagbitia nhanwa. Ngebɔ ɔɔ gɛa nwaaumayaai tuee.

8"Nduba lɔ natiini ma ti lii na bu ɔ na ngilamaa. Tua indinɛi tɔɔ Ngebɔ lɔa!

9"Nduba lɔ natiini ma taa maa lɛi gbatɛ ningaa loganhu. Ngebɔ ɔɔ uinaa tuaa aa ngi lengaa!

10"Nduba lɔ natiini ma ningaa taa ti aa sɛɛgɛ gbɛnhaile k`ati nana bele kpala ngi Ngebɔa. Maa belaa indiini taa ngaa sɛɛgɛ indinɛi bonda hɔlɔ tua nwɛ ti bo mɛɛ aa Ngebɔ nwanhayaa na la!

11"Nduba lɔ wu nwa wua na ningaa taa wu ɛi awa ti wu aa sɛɛgɛ, awa ti ndɛɛ gbogo gbogo gɔɔla gɔɔla wuaa gbɛnhaile nya bou belaa nwɛ aa wuee.

12A goonhu nɛɛa, gbɛnhaile wu baabaa na wɔɔ hɔlɔ mɛɛ aliyana mbombou ngɔ. Gbaa aa pele ngɔ ila na siina ngemɛɛ ningaa ti Ngebɔ letua i ngaa sɛɛgɛi laɔ, napangaa Ngebɔ letua i natiini tee gulɔɔ wuaa.

13"Wua wu bele ngɔ ɛɛ kpolo ningaa nhanwa bɛɛ. Kɛlɛ ina kpolo na ngi nɛɛ na aa gua nhu, pele ai na gbɔnhu nuu aa pele aa nɛɛ la, kɛlɛ kataa pii gbo ningaa ti sia ma gbɛnhaile ai gbekpeni kolo nhanda nhanwa gbɔnhu nhaa guna.

14"Wua wu bele ngɔ ɛɛ waun ngelou gbɔha na nhanwa. Taa waa na nana aa gɛ loni njie nga tɔndaa nhu ai mba.

15Nuu aigɔ sɔuntaa longa napangaa laambu i ngɔa kaau waau, kɛlɛ ɔɔ tonaa tomaa mɛɛna ɔɔ waun fe na nuu o nuu nhanwa maa bɛlɛ nau.

16Aa pele ngɔ ila na siina, k`a wu nda waun na aa huo ningaa nwa, kangaa ti ngenge gbekpe na lɔ nana waa pele pele, awa kangaa ti wu Kɛɛgɛ na bihɛ nana i aliyana.

17"Ai beleni aa kɛɛlaa k`a ngoo ba ngaa Sɔ na gua kpagaae napangaa Sɔ na nana Moosisi i kpaalii awa ka Ngebɔ letua i ti nagɔli na tee pele pele ngaa ningaa i. Ngai bai maa nhanda nhanda na gua ma kpagaa, kɛlɛ ngoo ba ngaa pele kangaa ti nagɔli na ti pele peleni aa ningaa i, kangaa maa nagɔli na siina i loma.

18Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ina gbo tɔ aliyana lɔ na lɛ ka ngelou i, hali bɛnhɛ kpapi golo na tɔ bɛɛ Sɔ njaaiyaai naa tɔ bɛɛ nuu aigɔ kua kpagaa, nhaa guna nana bɛɛ Sɔ na i maa yia gɛi ndaa fe.

19Faa nwɛɛe hali nana njɔhɔgɔ ngɔ na tɔ bɛɛ nana liiya Sɔ na i gɛi wu pele tii nana o i wu nagɔlia la, bia na bai nwaa bɛɛi maa gee nau, Ngebɔ ɔɔ bi belenaa aa nuu yɔhɔgɔ mɛɛ ngi nwanhayaa na la. Awa nuu o nuu nana aa nwaa bɛɛ Sɔ nau awa i bote boma i ningaa nagɔli la kangaa ti pele ɛɛ ala i peleni, Ngebɔ ɔɔ maa nwɔɔ na belenaa aa nuu bombou mbaa mɛɛ ngi nwanhayaa na la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, k`a pele mɛɛ aa bele ngaa kɛɛlaa wu leenjaa na bele ngɔ na bombou ngɔ lee ngɔ Sɔ Mbelaa waa waa i ti leenjaa naa o ka ngebɔyaa gbapi waa na taa ui mba aa Falesiisia ti nda leenjaa na bele ngɔ naa, ina ai gɛi mba leeni, waigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la.

21"Woo mɛinga aa kɛɛlaa ti kɛia aa ningaa i giilɛɔ gɛnhi, 'Nuu ɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa. Awa nuu o nuu nana aa nuu baa tɔɔ baa aa ala ti ala gɔhɔ.'

22Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa ndege lou gbaai mba nwakɛ nɛɛnwaa nhu, tɔɔ baa aa ala ti ala gɔhɔ. Nuu o nuu nana aa nuu ɛi ngaa kɛɛlaa 'Nɛɛnwaa baamba nwɔɔ indinɛi aa biee!' tɔɔ baa aa maa nwɔɔ na njia nwanhangaa i ngee. Awa nuu o nuu nana aa gɛ nuu nwa, 'Kuafuu mɔɔ nwɛ aa biee,' bɔɔ gɛa kpɛndɛ kpɛndɛ nhu bi liilaa nhanwa ngɔmbu naa mɛɛ yahandama.

23Faa nwɛɛe ina baa gɛ aa paalaa aa bi hembɛ na nhuna baa baa Ngebɔ batou ma, kili oo hitɛ na biɛɛ aa kɛɛlaa kpaai mba lɔ bi ndege loua bi nhanwa,

24bi hembɛ na loa na chaaga gua nhinde na gulɔɔ, bi li pɛnhɛɛ nhu gutu ɔ na siina loganhu bi ndege lou na le wu ngoo ila kpatɛ loganhu, awa bi gilaa ba boma bi bi hembɛ na he Ngebɔɛ.

25"Ina nuu aa bi hou aa njia i li aa biee fanwa njia baka mbu, ala lɔɔndɔɔna, nhuna wai lɛ gɛi lii njia baka nau. Kɛlɛ ina bai peleni nhaa wu li njia baka nau, ɔɔ bi gɔannaa kɔhɔ mɔɔ na nwa awa kɔhɔ mɔɔ na ɔɔ bi gɔannaa sɔ manhu gbee mɔɔ na nwa nana ɔɔ bi bii kpindi bɛlɛu.

26Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee, naa nwɛɛ bɔɔ gɛ mbu na nhaa bi kahe na guanhu hiti ɔ nhu chɔɔ ti gilaa nhanda baa biaa.

27"Woo mɛinga aa kɛɛlaa ti gɛia, 'Nuu ɛɛ ndo sia aa nuu lagbiti nyanha.'

28Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa nyanha gbee tiinini awa kpala ngi gɛ alaa kangaa i pele ngaa ngi nyanha, maa nwɔɔ na siina oo ndo siaa aa maa nyanha na ala nɛɛnwaa na nhu.

29Faa nwɛɛe ina bi au na nana i bi ɛha na nhu gaka aa pele baa nhanda nyɔu bele, kuaa nhu bi pii! Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa kpapi aa lo nhu bi lugu naa yeingaa Ngebɔ i bi bii yahandama aa bi lugu na aa tɔɛ ngɔ.

30Ina bi ɛha loko na aa pele baa nhanda nyɔu bele, teea mba bi pii! Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa kpapi aa gɛ loi nhu bi lugu naa yeingaa Ngebɔ i bi bii yahandama bi lugu na aa tɔɛ ngɔ.

31"Ti gɛia boma, 'Nuu o nuu nana aa kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa kaa kpagoyaa hiti kɔɔ ɔa maa nyanha na eya.'

32Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ina nhii ngaa kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa kɛlɛ maa nyanha na ai ndo siai, maa nhii na ɔɔ gɛa lɛɛi, gbɛnhaile ɔɔ pelenaa

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ngi nyanha na i ndo sia ina maa nyanha na aa gɛ nhii ndagbitiɛ. Awa nhii ndagbiti na nana aa ala gɔli, maa nhii na siina oo ndo siaa gbɔnhu.

33"Woo mɛinga gbɔnhu aa kɛɛlaa ti kɛia aa ningaa i giilɛɔ gɛnhi, 'Awɛɛ wu nɛɛnwaa lo nhu gbɛndɛ kpɛndɛ nyaai, kɛlɛ nana belena wu maa nɛɛnwaa lo fei nhuna wu gɔai Maliki na nwa.'

34Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa awɛɛ gɔa bɛnhɛ hali aa Ngebɔ laa laaundaa nhuna waa nɛɛnwaa lo fe. Awɛɛ gɔa bɛnhɛ, hali aliyana na nwa, gbɛnhaile Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na nwɛ,

35inaile awɛɛ gɔa pɔlɔgɔɔ i nwa, gbɛnhaile naa nwɛɛ Ngebɔ aa gbala na nyiɛ na ndɛɛhulaa na nhanwa, inaile awɛɛ gɔa bɛnhɛ Yɛlusalɛmu nwa, gbɛnhaile manha mbombou mbaa na laa waa na nhu nwɛɛ.

36Awa awɛɛ gɔa bɛnhɛ wu ukoko na nwa, gbɛnhaile hali ngu kue ngi ila kele inaile ngu tɛi ngi ila kele wai bɛɛlii waa kpatɛ.

37Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ wu nhanwa aa kɛndaa, ala nwɛ aa 'Aaha' inaile 'Aanhoo,' kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ tɔ waa maalo indinɛi nwa aa kɛndaa Nuu nyɔu na le mɛɛ aa gua na.

38"Woo mɛinga aa kɛɛlaa ti gɛia, 'Nuu aa bi au buulɛ nhu, bia gbɔnhu ngi nda na buulɛa nhu. Awa nuu aa bi ɔngɔu gbanhi nda, bia gbɔnhu ngi nda na gbanhia nda.'

39Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu aa nhanda aa haa aa biee, bɛɛ ngaa bɛɛla ma. Kɛlɛ ina nuu aa bi baaga lebe mba aa bi ɛha nhu bele, pelena gbɔnhu i bi gɔbɔ nhu baaga na lebe mba.

40Awa ina nuu aa li aa biee njia baka mbu i bi nwɔɔli bi lonwa na nhanwa nana baa pu ndonwa mbu, pelena i bi lonwa mbaa na gbau nana baa pu ndonwa kɔmaa.

41Awa ina nuu aa gɛ bi nwa bi gbɔ alaa bi li aa ngi gooti na taa ila nhu, gbɔna alaa bi li la nhaa taa na fee na nhu.

42Nuu aa nhai hɛi bi nwa, ngɔaa ngeya. Awa nhuna nuu aa gɛ bi ala lɔndɔ aa nhai, ndɔndɔa la.

43"Woo mɛinga aa kɛɛlaa ti gɛia, 'Wu lo ngaa wu gɛnwa belaa i awa wu lolo aa wu haaleengaa i.'

44Kɛlɛ chaanngi nhu ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa a lona aa wu haaleengaa i awa wu laaminɛ natiini fanwa taa wu aa sɛɛgɛ,

45kangaa wu ba bele ngaa ndengaa wu Kɛɛgɛ na nhanwa i aliyana. Gbaa alɛɛ aa pele ngi hoo na aa gbandɛ ningaa nyɔu nyɔua i ma o ka ningaa bandaa i, awa alɛɛ gbɔnhu aa nja na he natiini mbɛ taa tee nhanda bele pele tii natiini ngoo taa nhanda nyɔu bele pele.

46Ngebɔ ɔɔ gee paabaa gbekpe ngɔa wu eya ina wu lo ngɔ gbo kpɛti aa ningaa i natiini ti lo ngɔ na aa wuee? Awa hali kula gula ɔhɛ mbelaa i ti emɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47Awa ina k`a wu le na nhu belaa gbo tua nwɛ waa yɛpɛ tuee, k`a ndoganhu gɔɛ na ngigbɛɛ wu kpatɛa? Gbaa hali bɛnhɛ natiini tai ngebɔyaa nhu k`ati nhanda ila na siina bele!

48Faa nwɛɛe kawaa gɛ hitii nhu ɛɛ wu Kɛɛgɛ na i aliyana ala hiti ɔ na nhu!

Maatiu 6

1"A sogia kangaa awɛɛ wu nhanda banda na bele mɛɛna naa gɛ ɔ kpou, kangaa ningaa ti wu lɔɔ lɔɔ. Ina waa pele pa, wu Kɛɛgɛ na i aliyana aigɔ wu baabaa fanwa hali.

2"Awa nhuna baa nhai he nuuɛ nana mbaa ngɔ la, bɛɛ lee ngaa kpaga gbaga nhu, ɛɛ pele manhu belaa i taa pele Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau awa ka pele waa waa na nhu. Ti indinɛi bele kangaa ningaa ti ti bihɛ. Kɛlɛ aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, mbihɛ indinɛi ti baabaa na gbelenwaa na nwɛ tɔ ti hɔlɔa.

3Kɛlɛ ina baa nhai ɔa nuu eya nana ala baa ngɔ la, bɛɛ pele bi laanɛɛ gɛnwa nwɔɔ na bɛnhɛ aa maa nhanda nhu kɔɔ.

4Awa maa lɔgɔ na siina, oo belenga aa gbundu. Awa bi Kɛɛgɛ na nana aa bi lɔ baa gɛ aa kpɔ mba indinɛi bonda belendaa gbundu nhu, ɔɔ paabaa gbekpe ngɔaa bi eya fanwa.

5"Nhuna waa laaminɛ, awɛɛ pele ɛɛ pele manhu belaa i taa pele! Gbaa ti lo ngɔ aa tondaa ti laaminɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau awa ka pele waa waa na gaka na, kangaa nuu o nuu i ti lɔ taa gɛ aa pelendaa. Kɛlɛ aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, tɔɔ na nhanwa ningaa i taa ti lɔɔ lɔɔ, ti baabaa na nwɛ tɔ ti hɔlɔa hiti ɔ nhu.

6Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ, baa gɛ bɔɔ laaminɛ, ɔa bi gungu na nhu, bi ko na gbɔlu nwa na, awa bi ba laaminɛ na bi Kɛɛgɛ na le nana nuu ai tɔ. Awa bi Kɛɛgɛ na siina, nana aa bi lɔ gbundu na siina nhu, ɔɔ bi baabaaa.

7"Nhuna baa gɛ aa laaminɛlaa, bɛɛ njia gɛɛ gɛɛ na nana kolo ai nhu, ɛɛ Kpitia i taa pele, ti nɛgili ɔ na aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ ti oo nwɛinaa, gbɛnhaile ti laaminɛ na taa pele nhu gɔha gɔha.

8Awɛɛ bele ɛɛ tua, gbaa wu Kɛɛgɛ na i nana gɔɔnaa tɔ wu baa ngɔ la yeingaa wu gilaa ala nwɔɔli fanwa.

9Awa chaanngi nhu, waa gɛ aa laaminɛlaa wɛɛ, 'N'i Kɛɛgɛ na bi aliyana Kangaa mbɛɛ bombou mbaa i gɛ bi laa naa.

10Kangaa bi nwanhayaa na i ba. Kangaa bi guunmayaa na i bele ngelou indinɛi nhu ɛɛ aa bele mɛɛ aliyana.

11Ni gɔa haai aa mɛnhɛi nana aa gu ngaa nuee.

12Awa nhanda nyɔu na nana ni pelenga ndoa na nuɛɛ, ɛɛ nhanda nyɔu na nana lagbitia i ti pelenga aa nuee naa ndo na tuɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Bɛɛ pele nhua ngaa ni nwaai nana nai ku mbu, kɛlɛ ni guaa Nuu Nyɔu na eya.’

14"Gbaa ina baa nhanda nyɔu lo na ningaa lagbitiaɛ napangaa nhanda nyɔu na nana ti peleni aa biee, bi Kɛɛgɛ na nana i aliyana ɔɔ bi nda nhanda nyɔu na loa na gbɔnhu biɛɛ.

15Kɛlɛ ina bai nhanda nyɔu loi na ningaa lagbitiaɛ, bi Kɛɛgɛ na i aliyana aigɔ bi nda nhanda nyɔu na lo na biɛɛ.

16"Awa nhuna baa chu hou, bɛɛ liilee ɛɛ pele manhu belaa i taa pele. Gbaa tua k`ati aunwaa na nyaai nyaai kangaa ningaa taa ti lɔ, ti kɔɔ ngaa kɛɛlaa tuaa chu nhu. Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa tua na siina too ti baabaa na hɔlɔa tɔ.

17Kɛlɛ nhuna baa gɛ chu nhu, bi aunwaa na lee teena awa bi ngu na nhu gua aa sɛɛpa,

18ningaa lagbitia tɛɛ nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa biaa chu nhu, kɛlɛ k`a bi kɛɛgɛ na nwɛ nana nuu ai tɔ alɛɛ gbo aa nhu kɔɔ. Awa bi Kɛɛgɛ na, nana aa nana lɔ baa pele gbundu nhu, ɔɔ bi baabaaa.

19"Awɛɛ kpatɛyaa nwakɛ wu gbɔha na nhanwa bei ngelou i nhu, mɛɛna ngilia tɔɔ mɛ na inaile ɔɔ gbuuli na, awa nwɔa belaa ti ba ti nwɔa na.

20Nana maa nhiɛ ɔ waa pele ala nwɛ aa kɛɛlaa, awu gbatɛyaa na nwakɛa wu gbɔha na nhanwa mɛɛ aliyana. Naana siina ngilia taigɔ mɛ na, awa aigɔ gbuuli na, awa nwɔa belaa taigɔ nwɔa na.

21Gbaa aa lɔgɔ bɛɛ bi nɛɛnwaa na ɔɔ gɛa laai mɛɛa bi gbatɛyaa na aa gɛ na.

22"Nuu na au na pele ngɔ ɛɛ waun ala lugu na nhanwa. Ina bi au na hɔ ngɔ nhu, bi lugu gbɔha na bɛɛ ndaa ɔɔ gɛa feni aa waun.

23Kɛlɛ ina bi au na ai hɔni nhu, bi lugu na ɔɔ gɛa kpindi nhu. Faa nwɛɛe ina aa bele ngaa kɛɛlaa waun na i bi nhu kpindi nwɛɛ, kpindi bombou mbaa nhu nwɛɛ bɔɔ gɛ na!

24"Maa nwɔɔ ai na nana aa bele ngaa ngeyaalakpandou manhu belaa feengaa nhanwa. Gbaa ɔɔ loloa aa ngila kee na awa ɔɔ lonaa aa lagbiti na. Ɔɔ lii bua ngila kee na le awa ɔɔ au biinaa lagbiti na nwanhu. Baigɔ Ngebɔ bele ngaa bi nwanhu nwɔɔ bi bote boma bi nahoo bele ngaa bi nwanhu nwɔɔ.

25"Faa nwɛɛe ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa awɛɛ lii nhɛɛ nana nhanwa wɔɔ mɛ tii nana o wɔɔ kpɔɛ wu lɛɛhu na londaa nda nhanwa. Inaile awɛɛ lii nhɛɛ maa ili nhaanhaa nhanwa wu lugu na nhanwa. Na nhu bɛɛ, ee ndɛɛhu na ai goloi tee ngɔ mɛnhɛi naa? Awa ee ndugu na ai goloi tee ngɔ maa ili nhaanhaa i mba?

26A nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa qɔia ma, tai nhɛɛ la ma, awa tai njɔpɔ nhu gbatɛ gbatɛ ma taa tɛ kpugu la, kɛlɛ na nhu bɛɛ, wu Kɛɛgɛ na i aliyana kɛɛ ti nwanhu gbee! Ee kolo ai wu nhu nja lee ngɔ nhu tee ngɔ qɔia i mba?

27Ee nuu lɔ wu liiya nana aa pele i gbɔha na lɛmbi tee ngɔ ngi guu na nhu ina aa gɛ na nɛɛnwaa yogobee ngindinɛi nhanwa?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28"Ka gbɔɔ waa yogobee maa ili nhaanhaa nhanwa? Kpeendɛ ngulu loolo na haai ɔ na aa haai la. Ai enge, inaile ai kɔla gbatɛ aa guegue.

29Kɛlɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa hali bɛnhɛ manha mbaa na Sɔlɔmɔni ngi gbatɛyaa na nhu bɛɛ, kɔla aile ala eyaɔ nana nyande ngɔ hiti ɔ ngulu loolo indinɛi ila kee nwa.

30Kɛlɛ kina Ngebɔ kɛɛ nguu na nwaa ili, nana i bei haai nhanwa awa lian na nhu aa gɛɛ bɛɛ oo ya, awa tɔɔ mɔnaa ngɔmbua. Ɛɛ wua tɔ, ee Ngebɔ i ba gbaha aa wu nwaa ilindaa? Wu laanɛɛ na kolo i wu nhu!

31"Awa faa nwɛɛe awɛɛ lii nhɛɛ ngaa kɛɛlaa gbɔha na nwa, 'Mii nwɛ haai ngɔɔ mɛnhɛi hɔlɔ na? Inaile nana ngɔɔ kpɔɛ? Inaile kɔla gɔla?'

32(Gbaa natiini ngebɔyaa gbahamba belaa i ngaa tuee ti lii nhɛɛ ngɔ aa lɔgɔ bɛɛ nhanda indinɛi bonda nhanwa.) Wu kɛɛgɛ na i aliyana i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhaanhaa indiini kpala tɔ wuaa.

33Nana maa nhiɛ ɔ wu nhanwa aa pelendaa ala nwɛ aa kɛɛlaa, a lii na bua Ngebɔ nwanhayaa na le bɛɛ, awa wu nana bele kpala ngi Ngebɔa wu pele, awa ala ɔɔ nhaanhaa indiini ngɔa ɔaa wu eya.

34Faa nwɛɛe awɛɛ lian lii nhɛɛ ngɔa nwa. Gbaa lian ɔɔ gbɔha lapi gɔa gbɛnhaile foo o foo ngi nda gbɔu gbɔu lɔ na. Awɛɛ gula nhu aa lian gbɔu gbɔu na nwaa londaa.

Maatiu 7

1"Awɛɛ ningaa lagbitia gɔhɔ, kangaa Ngebɔ ai ba wu gɔhɔ,

2gbɛnhaile Ngebɔ ɔɔ wu gɔhɔnaa aa pele ngɔ ila na waa ningaa lagbitia gɔhɔ nda, awa sɔ na nana wu ndai ningaa lagbitia nhanwa, maa sɔ ngila na nwɛ Ngebɔ ɔɔ nda wu nhanwa.

3Kɛlɛ gbɔɔ baa ndanda ai na gbee bi ndege lou na au na nwa, kɛlɛ bai ngulu waa na gbee bi nda au na nwa?

4Bɔɔ gee gɛ bi ndege lou na nwa, 'Bi lee nwɛɛ ni ndege, pelena ngi ndanda ai na gua bi au na nwa,' Kɛlɛ na nhu bɛɛ bi nda ulu waa na lɔ bi nda au na nwa?

5Bia pele manhu nwɔɔ indinɛi aa biee! Pɛnhɛɛ nhanda na baa pele, bi nda ulu waa na guaa pɛnhɛɛ bi nda au na nwa, awa bi ba ku bi nhanda lɔ chanhai ndanda ai na guandaa nhanwa bi ndege lou na nda au na nwa.

6"Awɛɛ ngebɔyaa nhaanhaa ɔa njiaa eya. Ina waa pele, tɔɔ botenaa ti gbundɛ wu nwa. Awa awɛɛ wu nahoo gɔtu na bii pii ndondɛa gulɔɔ. Ina waa pele, tɔɔ siaa ma.

7"Nhu nwɔɔli pelena nhai nhanwa, bɔɔ hɔlɔa. Nhai ɔɛ ɔɛa, bɔɔ tɔa. Awa ko na lugba lugbaa, ɔɔ laaunaa bi nhanwa.

8Gbaa nuu o nuu nana aa nhu nwɔɔli pele nhai nhanwa, ɔɔ hɔlɔa. Awa nuu na nana aa nhai ɔɛ ɔɛ, ɔɔ tɔa. Awa ko na ɔɔ laaunaa nuu naɛ nana aa tugba lugba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Ee wua ndou kɛɛgɛa i ngaa wuee ngila mɔɔ ɔɔ gɛa wu liiya nana aa kɔtu ɔa ngi nhiindou na eya nhuna ngi nhiindou na aa mɔɔli lɛgɛ gbɛnha nhanwa?

10Inaile ee bɔɔ kaai ɔaa ala eya nhuna aa bi nwɔɔli nyiɛ nhanwa?

11Ɛɛ wu nhanda nyɔu ɔ indinɛi gɛnhi, kɛlɛ na nhu bɛɛ, wu bɛɛi ɔ aa nhai gbekpe ngɔandaa wu lengaa i ngeya. Mii nwɛ gbinhi naa lo ɔ wu Kɛɛgɛ na nhanwa i aliyana, ɔɔ nhaanhaa gbekpengaa ɔaa natiini ngeya taa ala nwɔɔli fanwa!

12"Faa nwɛɛe nana bi lo ngɔ la ningaa lagbitia ti pele biɛɛ, bia gbɔnhu maa nhanda ila na siina belena tuɛɛ, gbɛnhaile indinɛi kolo na nwɛ Sɔ na nhanwa nana Moosisi i kpaalii ka Ngebɔ letua i ti nagɔli na tee pele pele ngaa ningaa i.

13"A ɔaa aa kpangba na laa bele gbɛɛ gbɛɛ na, gbaa kpangba na nana ndaa bele na li ɔ na yahandama ndaa waa ɔ, awa pele na nana ndi ɔ na naana siina njɔhɔgɔ ngɔ aa sialaa nhu, awa natiini taa sia nhu ti gbinhi ɔ.

14Kɛlɛ kpangba na nana ndaa bele na li ɔ na ndɛɛhunwaa na kpɛɛ ɔ, awa pele na nana ndi ɔ na naana siina sialaa nhu gbɛndɛ ngɔ, awa ningaa goloa nwɛ gbo tɔɔ sia nhu.

15"A sogia ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua i mba, gbɛnhaile ningaa nwɛ natiini ti bele ngɔ ɛɛ mbaalaa natiini tai nuu gbɛndɛ ngɔ, kɛlɛ ti lii na nwa, naa bele ngɔ ɛɛ kpooa gbaai gbaaia.

16Wɔɔ ti gɔɔnaa aa ti eyaabele na lepele. Nguluwa nɛɛ nɛɛ ai wa nguhɔa, awa nguluwa na nana i na mɛndaa nhanwa aigɔ wa ngulua nana ngi uluwa na ai na mɛndaa nhanwa.

17Ngulu gbekpe na alɛɛ nguluwa kpekpe ngaa wa nga, kɛlɛ ngulu nyɔu nyɔu na, ala nguluwa nyɔu nyɔu nwɛ aa wa nga.

18Nguluwa nyɔu nyɔu ai wa ngulu gbekpe nga, awa nguluwa gbekpe ngai wa ngulu nyɔu nyɔua.

19Awa ngulu o ngulu nana ai bai aa nguluwa kpekpe, tɔɔ pɔnaa ti pii ngɔmbu naa.

20Faa nwɛɛe wɔɔ ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua i kɔɔnaa aa ti eyaabele na bele ngɔ na.

21"Nuu o nuu aile aa ui nyaa aa 'Maliki, Maliki' ɔɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la, kɛlɛ k`a natiini mɛ gbo taa nana bele kpala ngi ni Kɛɛgɛ naa i mɛɛ aliyana.

22Awa Foo na Ngebɔ ɔɔ ningaa i kɔhɔ ma nhu nwɛɛ ningaa gbinhi ɔ tɔɔ gɛ nya nwa, 'Maliki, Maliki! Kani Ngebɔ oo na gɛɛ gɛɛa aa bi laa na fɔha na, kani ngafɔngaa gbɛa aa bi laa na fɔha na, awa kani ngenge nwaa luu lua bele pelenga!'

23Nhu nwɛɛ ngɔɔ gɛ ti nwa, 'Ngai wu gɔɔniɔ. A nwɔina nya bou nwa, wua ningaa nyɔu nyɔua indiini ngaa wuee!'

24"Faa nwɛɛe nuu o nuu nana aa nya yia indinɛi nwɛi mɛi awa i nwaa bɛɛ maa yia nau aa pelendaa, maa nwɔɔ na ala bele ngɔ ɛɛ nuu na nana i ngi bɛlɛ na loni faha na nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Ka nja na i wanga, ka nja he na i guaa, awa ka hɛfɛ na i gbanhia maa bɛlɛ na nhu kɛlɛ ai lɔgɔi, gbenhaile too tonga faha nwa.

26"Awa nuu o nuu nana aa nya yia indinɛi nwɛi awa ai nwaa bɛɛi maa yia nau aa pelendaa, maa nwɔɔ na siina ala bele ngɔ ɛɛ nɛɛnwaa baamba nwɔɔ na nana i ngi bɛlɛ na loni qɛa na nhu.

27Ka nja na i wanga, ka nja he na i guaa, awa ka hɛfɛ na i baa i gbanhia maa bɛlɛ na nhu, awa kɛɛ lɔgɔa fugbu!”

28Nhuna Yisɔsi i bilani aa njia indinɛi gɛɛ gɛɛndaa, ka faka na i gbɛia ngi nagɔli na bele ngɔ naa ee pele ngaa ningaa i.

29Gbaa ee ningaa i nagɔlia ɛɛ nuu nana fɔha ee ngi yɛpɛ ɔ na nhu, kɛlɛ ai beleni ɛɛ Sɔ Mbelaa waa waa i natiini fɔha ai ti yɛpɛ ɔ na nhu.

Maatiu 8

1Nhuna Yisɔsi i hitɛi kualaa njie naa, ka faka waa i ndaa alaa.

2Nhu nwɛɛ ndakpa ila nana ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu ee ma i bai Yisɔsi le, kɛɛ ombi hitɛa alɛɛ awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Kenɛi, ina baa kuun, baa nya chanhainaa.”

3Ka Yisɔsi i loko na nhu laannga awa kɛɛ siaa la ndakpa naa. Kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Ngoo kuunnga. Gɛndɛa!" Nhu gutu ɔ na siina ka hegbɛ na aa loa ndakpa na nwa.

4Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Bɛɛ kɛ aa nuu o nuu kɛlɛ lia tolou Yuu chaaga gua mɔɔ na le i bi sɔgbɛ. Awa bi chaaga na gua nana Moosisi i maa yia gɛi, nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa nuu o nuu aa kɛɛlaa boo gɛndɛ.”

5Nhuna Yisɔsi i hitii Kepanɔmu laa waa na nhu, ka Loomu gulugbaa lomaa nwɔɔ i ya na Yisɔsi le kɛɛ ala nwaa nɛɛ nɛɛnga kpɔ mba nhanwa.

6Ɛgɛ, "Maliki, ni eyaalakpandou na lɔ na laai nuee pɛlɛu, ala gbɔlɔgbɔlɔ ɔ awa alaa yɔgɔlɔ nja lee ngɔ nhu.”

7Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngɔɔ baa ngi ala gɛndɛ.”

8Nhu nwɛɛ tomaa nwɔɔ na i gɛi, "Ngai hitii nhu nha baa ba ni bɛlɛu. Kɛlɛ bia njia na gɛa gbo awa ni eyaalakpandou na i ba gɛndɛ.

9Gbaa nya gbɔha indinɛi nuu nwɛɛ aa nge nana aa enge ningaa waa waau awa kulugbaangaa lɔ nyau. Ngaa gɛa ngila kee nwa, 'Lia!' awa i li. Awa ngaa gɛa na nwa, 'Baa!' Awa i ba. Awa ngaa gɛa ni eyaalakpandou na nwa, 'Indinɛi belena!' Awa i pele.”

10Nhuna Yisɔsi i njia indinɛi nwɛini kɛɛ gbɛɛa ala la. Kɛɛ botenga faka na le nana i ndai alaa awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngi tɔmbaga na gɛ aa wuee, hali bɛnhɛ Iisilɛlia ndiiya, ngai lɛ laanɛɛ indinɛi bonda lɔi na lɛɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ngi kɛ aa wuee, ningaa gbinhi ɔ tɔɔ baa baa kualaa mi nwaa gɔɔ o mi nwaa sega nhu o awa tɔɔ heia mɛnhɛi nwɛ ma ngilamaaa tii mi bemba na o Eebilahamu, Aaisaaki o, ka Yekɔpi mɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la.

12Kɛlɛ natiini ti gɛɛlaa na ee na Ngebɔ nwanhayaa na la, Ngebɔ ɔɔ ti biinaa kpɔu gbɔu gbindi na nhu, mɛɛna tɔɔ ɔɔ na nhaa ti ɔngɔu aa nyɔa na.”

13Awa nhu nwɛɛ gila Yisɔsi i gɛi tomaa nwɔɔ na nwa, "Lia, nana bi nhu nwɔɔlini ngɔɔ pelenaa bi nhanwa gbɛnhaile boo laanɛɛa." Awa ka tomaa nwɔɔ na eyaalakpandou na i gɛndɛa nhu gutu ɔ na siina loganhu.

14Awa nhuna Yisɔsi i lii Pita le pɛlɛu, i maaleii Pita nje nwɔɔ na kaanhu gbaai gbaai hegbɛ nwui ɔ ma.

15Kɛɛ siaa hegbɛ nwɔɔ na loko naa awa kɛɛ gɛndɛa. Awa kɛɛ huua i Yisɔsi haandaa.

16Aa maa gbɔkɔhoo na ka ningaa ti baa baa aa ningaa gbinhi gbinhia natiini ngafɔngaa tee ti nhu. Ka Yisɔsi i ngafɔngaa i kpɛa ti nhu aa laa yia awa kɛɛ natiini kɛndɛa bɛɛ ti hegbɛ ɔ naɔ.

17I indinɛi belenia kangaa nana Ngebɔ letu na Aiseya i kɛi, kangaa i bele ngaa tɔmbaga, "Ala gbɔha na nwɛ i mi hegbɛ hegbɛ na nhanda laa laai umbaa awa kɛɛ mi gɛndɛ gɛndɛa.”

18Nhuna Yisɔsi i faka na lɔi ee ala goi ngɔ, kɛɛ kɛa aa ngi galandengaa i kangaa ti li nja loka na bou nwa.

19Ka Sɔ Mɔɔ waa i baa Yisɔsi le, kɛɛ gɛa ma, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ngɔɔ ndaa biaa mɛɛna bɛɛ baa li na.”

20Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Hɔlɔgɔia i pu tɔ tuɛɛ, awa qɔia i qɔi laa lɔ tuɛɛ, kɛlɛ nuu na Lou na nhinde ai na mɛɛna aa la na o ka mɛɛna aa lɛɛhu na.”

21Ndakpa lagbiti nana hitɛ pou nwɔɔ nwɛɔ aa ala kɛɛ gɛa ala nwa, "Kenɛi, kang~a~a bɛɛla pɛnhɛɛ ngi ni kɛɛgɛ na lɔɔgu haa ɔ na.”

22Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ndaa nyaa! Natiini tai kuun ngɔ Maliki na nwa ti ti ndege lengaa i ndɔɔgua.”

23Ka Yisɔsi i heia njaa lɛndɛ nhu tii ngi galandengaa i ngoo.

24Ka hɛfɛ mbombou mbaa i baa i ti gbulanga nja loka naa awa kpɛndɛ kpɛndɛ nhu nwɛɛɔ tee na, gbɛnhaile ka njaa lɛndɛ na i gɛa ɔɔ lɛmbu. Kɛlɛ nhuna nhanda indinɛi ee bele, Yisɔsi i njii nhu.

25Ka kalandengaa i ti ngunga lɛmbi. Tɛɛe "Maliki, ndendouyaa hea muɛɛ, gbɛnhaile moo baa haa!”

26Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa, "Gbɔɔ wu lua ɔ waa indinɛi gɛnhi? Wu laanɛɛ na njaaiyaai ɔ!" Awa kɛɛ huua i Yɛpɛa hɛfɛ na le ka nja yii na, awa kati lɛia nyɔɔ napangaa hɛfɛ na o nja yii na o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Kalandengaa i bɛɛ kati luaa, awa kati gɛa, "Gbɛɛ nwɔɔ lɔ aa indinɛi! Nana aa kɛɛlaa hali hɛfɛ na ka nja yii na kɛɛ nwaa yei alɛɛ?”

28Nhuna Yisɔsi I bai nja loka na bou nwa mɛɛ Galaala laa na nhu nwaa gɛɛgɛɛ na nhu, ka ndakpangaa feengaa ti guaa haa belaa lɔɔgu yaanga na nhu kati baa Yisɔsi le. Awa ngafɔngaa tee naanɔɔ ndakpangaa feengaa indiini nhu, nana i peleni ningaa taile nwunda taa sia aa naa bele, gbɛnhaile kpɛndɛ kpɛndɛ mɛɔ ti nhanwa ndi ɔ aa ndakpangaa feengaa indiini ti eyaabele na nhanwa.

29Nhu gutu ɔ na siina kati yɔkpɔu gulaa, "Bia Ngebɔ Lou aa biee, gbɛɛ bɔɔ pele ngaa nuee? Ee boo ba baa ni gbɔɔni pɛnhɛɛ yeingaa maa guu na i gilaa hiti?”

30Ti gbɛlaa na, ndondɛa gbinhi gbinhia tee naanɔɔ kati nwɛɛli.

31Awa ka ngafɔngaa i ti Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga gɛnhi, "Kina bɔɔ ni gbɛa, bi lee nwɛɛ ni leena mɛɛ ndondɛa gbinhi gbinhia i nhu.”

32Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A lia!" Faa nwɛɛ ti guai ndakpangaa feengaa i nhu kati ya ti lɛa ndondɛa i nhu. Awa ka ndondɛa i pɛpɛ na bɛɛ ti guaa aa binhɛ njie naa, kati yeia aa binhɛ nja loka na nhu, awa ka nja na i yeia aa tuee.

33Ndakpangaa i tee ndondɛa indiini manhu gbee nhuna ti indinɛi naa lɔi i beleni, kati ya aa binhɛ taa waa na nhu, awa kati gbɛ o gbɛ na gɛa bɛɛ aa ningaa i nana i beleni, awa nhaa nana i beleni aa ndakpangaa i natiini ngafɔngaa i tee ti nhu.

34Faa nwɛɛ nuu o nuu i lii aa Yisɔsi nwaa bele gɔli kualaa taa waa na nhu. Awa nhuna ti ala lɔi, kati maa nɛɛ nɛɛnga aa kɛɛlaa ala lee nwɛɛ, i gbuena tuee i li gulɔɔ.

Maatiu 9

1Ka Yisɔsi i heia njaa lɛndɛ na nhu kɛɛ bɛɛlaa boma Gɛnɛsalɛti ya loka na bou nwa awa kɛɛ ya ala le taa waa nhu,

2naa nwɛɛ ningaa lɛingaa ti bai na ala le aa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ nana ee laai ngi hegbɛ ala na nwa. Awa nhuna Yisɔsi i tɔi aa kɛɛlaa ti laanɛɛ ɔ, faa nwɛɛɔ i gɛi kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, "Ni lou, lii gbɛndɛna, gbɛnhaile Ngebɔ oo bi nhanda nyɔu na lo na biɛɛ.”

3Nhuna Sɔ Mbelaa waa waa i lɛingaa ti indinɛi nwɛini Yisɔsi i kɛi, kati gɛa gbɔha na nwa, "Ndakpa indinɛi lɔ aa bii Ngebɔ gahe nhu!”

4Kina Yisɔsi i nhu sɔɔsɔɔ kɔɔni nanaa tee nɛgili ma, faa nwɛɛɔ i gɛi ti nwa, "Gbɔɔ waa nɛgili nyɔu nyɔu indinɛi bonda bele?

5K'a ngigbɛɛ nwɛ nha njɔhɔgɔ ngɔ aa kɛndaa, ina aa kɛɛlaa 'Ngebɔ oo bi nhanda nyɔu na loa na biɛɛ o,' inaile aa kɛɛlaa nha 'Huaa bi sia o'?

6Ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee aa kɛɛlaa Nuu na Lou na fɔha lɔ mba ngelou indinɛi nhu nhanda nyɔu londaa na nhanwa." Faa nwɛɛ i gɛi kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, "Huua, bi ala na gbauna bi li wuee!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Nhu gutu ɔ na siina ka ndakpa na i huua awa kɛɛ ya tuee.

8Nhuna ningaa i ti indinɛi naa lɔi, kati luaa, awa kati Ngebɔ bihɛa gbɛnhaile oo fɔha indinɛi bonda ɔaa ningaa eya.

9Nhuna Yisɔsi i leeni naa nwa ee li aa sia, kɛɛ kula gula ɔhɛ mɔɔ lɔa tee ui mba aa Maatiu nana ee heii ngi engenwaa na. Naa nwɛɛɔ Yisɔsi i gɛi na ala nwa, "Ndaa nyaa." Awa ka Maatiu i huua kɛɛ ndaa alaa.

10Nhuna Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo tee mɛnhɛi nwɛ mɛɛ Maatiu le pɛlɛu, ka kula gula ɔhɛ mbelaa gbinhi gbinhia o, ka lagbitia natiini Yuua i taa ui tuaa aa nhanda nyɔu belaa, kati baa baa na mɛnhɛi na siina nwɛ ma ngilamaaa tii tuaini ngoo.

11Awa nhuna Falesiisia i lɛingaa i ti nhanda indinɛi naa lɔi, kati ngi galandengaa i mɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ wu nagɔli mɔɔ na aa mɛnhɛi nwɛ ngilamaaa tii ningaa indiini bonda o?”

12Nhuna Yisɔsi i indinɛi nwɛini, kɛɛ gɛa ti nwa, "Sipa nwɔɔ gbala ngai kɛndɛ belaa, k`a hegbɛ belaa gbo tua nwɛ sipa nwɔɔ gbala ngi tuaa.

13A lia wu nana nhunhaa na gbɛngbɛ nana Ngebɔ i kɛi gɛnhi, 'Nana kpala ngi nyaa, ala nwɛ aa kɛɛlaa a gɛa nwaaumayaai kɛlɛ chaaga guandaa aile gbo waa pele.' Gbaa ngai bai nguindaa nhanwa tee mbelaa i mba, kɛlɛ ngi baia nguindaa nhanwa nhanda nyɔu belaa i mba.”

14Ka Yɔni galandengaa i ti baa Yisɔsi le kati mɔɔlinga gɛnhi, "Nua o Falesiisia i ngoo k`ani chu hou pulai,kɛlɛ gbɔɔ bi nda galandengaa i tai chu hou?”

15Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ee indinɛi aa belenaa, aa kɛɛlaa Kɛmbɛ gbolo nhu belaa ti nwaa nwɔu ina nyanha nwɔɔ na aa gɛ ti liiya? Ai bele. Kɛlɛ lɔgɔ ɔɔ baa nhuna tɔɔ nyanha nwɔɔ na gua ti liiya, awa nhu nwɛɛ tɔɔ chu hou.

16"Tai kɔla ɔha lombo aa kɔla nyiɛ. Ina taa pele, lombo na ɔɔ guaa mba. Awa ina aa bele pae haganwaa na ɔɔ gɛa waa i lee pɛnhɛɛmaa naa.

17Inaile tai ndɔɔ nyiɛ bu nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha nhu nana nhu ai laan gbɔnhu, ina taa pele, ndɔɔ nyiɛ na ɔɔ pelenaa nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha na nhu bɛa, awa ndɔɔ na ɔɔ nhainaa mba. Awa mbɔlɔ na ɔɔ nyaaia. Kɛlɛ, ndɔɔ nyiɛ na kataa pu nhua gɔɔ bɔlɔ nyiɛ nhu. Awa indinɛi nwɛ ɔɔ pele mbɔlɔ na o ndɔɔ nyiɛ na o ɔɔ gɛ kpekpenjaa nhu.”

18Nhuna Yisɔsi ee indinɛi gɛ aa tuee, ka Yuu lomaa nwɔɔ i baa ala le kɛɛ ombi hitɛa ngɔgɔu awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ni nyanhalou na oo haa chaanngi nhu, kɛlɛ baa bi ɔgɔ bɛɛ alaa kangaa i ba gɛndɛ.”

19Ka Yisɔsi i huua kɛɛ ndaa alaa, awa ka kalandengaa i ti ya ngilamaaa tii Yisɔsi o.

20Awa nyɔugbɛa ee naanɔɔ nana njiengaa ti hegbɛ ee mba fogo puu i manhu fee fanwa, kɛɛ baa aa Yisɔsi bou bele, awa kɛɛ siaa ndonwa kɔha na laa gbɔchɔ naa nana Yisɔsi ee pu ngɔ nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Gbaa kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, "Ina gbo ngaa sia ngi lonwa kɔha na laa gbɔchɔ naa, ngɔɔ gɛndɛa.”

22Ka Yisɔsi i botenga, awa nhuna i nyɔugbɛa indinɛi lɔi, kɛɛ gɛa ala nwa, "Nyɔugbɛa i, lii lɛia, gbɛnhaile bi laanɛɛ na oo pelenga bi gɛndɛ." Awa nhu gutu ɔ na Yisɔsi i njia indinɛi gɛi, ka nyɔugbɛa na i gɛndɛa.

23Indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi i ya tomaa nwɔɔ na bɛlɛ nau. Nhuna i kua belaa i tɔi na ngɔɔ nhu belaa i ndiiya, awa ka ningaa i tee ɔɔ,

24kɛɛ gɛa ti nwa, "Nuu o nuu guaa ngiti naa! Nyanhalou golo indinɛi ai haai kɛlɛ njii nwɛɛ aa yii!" Indinɛi nhanwa i kɛi, tua bɛɛ kati ala ɛɛa.

25Kɛlɛ nhuna ti faka na guai ngiti naa, kɛɛ ɔaa kungu na nhu mɛɛna nyanhalou golo na ee na laai, kɛɛ houa ala loko naa, awa nhu gutu ɔ na siina ka nyanhalou na i huua.

26Awa ka nhanda indinɛi nwaanhaa na i siaa nhu maa bɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɛɛgɛɛ na siina nhu bɛɛ.

27Awa nhuna Yisɔsi i leeni naa nwa ee li, ka titi gɛgɛingaa feengaa ti ndaa alaa k`ati li aa labi gɛnhi, "Nwaaua ni nwa, bia Leebili Lou i aa biee!”

28Ka Yisɔsi i ya i ɔaa pɛlɛu, awa ka titi gɛgɛingaa indiini ti baa na ala le. Nhu nwɛɛ Yisɔsi i ti nwɔɔlini gɛnhi, "Ee wu laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa ngaa kunaa ngi wu gɛndɛ?" Kati kpɛɛmbonga gɛnhi, "Aaha, kenɛi!”

29Ka Yisɔsi i siaa ti au naa awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Nana wu laanɛɛi aa kɛɛlaa ɔɔ belenaa aa wuee, maa nhanda na siina i belena!”

30Awa kati kunga boma ti nhanda lɔa. Ka Yisɔsi i kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ gɛnhi, "Awɛɛ kɛ aa nuu o nuu.”

31Kɛlɛ kati ya ti ala lɔgɔ yanjanga nhu maa bɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɛɛgɛɛ na nhu bɛɛ.

32Nhu gutu ɔ na titi gɛgɛingaa ɔhaa feengaa i ti sia guai, ka ningaa lagbitia ti baa aa bobo Yisɔsi le. I belenia aa bobo gbɛnhaile ngafɔ tɔ ala nhu.

33Awa nhu gutu ɔ na Yisɔsi i ngafɔ na gbɛi bobo na nhu, ka bobo na i kunga boma i yɛpɛa. Indinɛi nhanwa, ka maa nhanda i gbɛɛa nuu o nuu la. Faa nwɛɛ ti gɛi, "Nuu ai lɛ nhanda indinɛi bonda lɔi lɛɔ Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu.”

34Kɛlɛ ka Falesiisia i ti gɛa, "Ngafɔngaa i ti nwanha na nwɛ aa fɔha ɔa ala eya nana aa pele aa ngafɔngaa gbɛ ningaa nhu.”

35Ka Yisɔsi i ya aa hitima bele pele taa laa na nhu bɛɛ ka kpou kpou na la bɛɛ. Kɛɛ ningaa i nagɔlia Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa kɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛa aa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa hegbɛ o hegbɛ nana ee ningaaa, kɛɛ ti gɛndɛa.

36I faka na lɔɔ lɔɔ, ka maaumayaa i lɛa ala nɛɛnwaa ti nhanwa, gbɛnhaile ti yogobee ngɔ awa ti gaanhu haa ɔ ɛɛ mbaalaa natiini ti lo mɔɔ ai na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

37Faa nwɛɛ i gɛi ngi galandengaa i ma, "Mba be na mbaa ɔ kɛlɛ tee mbelaa i tai gbinhi.

38Faa nwɛɛe a laaminɛa Maliki na le nana po mɛɛ aa mba be na kangaa i tee mbelaa lee ti ba ti tee."

Maatiu 10

1Ka Yisɔsi i uinga ngi galandengaa puungaa i mba ti manhu fee naa ngilamaa, kɛɛ fɔha ɔaa ti eya nana ɔɔ pele ti ku ngaa ngafɔngaa gbɛndaa ningaa nhu, awa ti ku boma ti ningaa gɛndɛ kualaa hegbɛ o hegbɛ nhu.

2To mbelaa puungaa i ti manhu fee na siina ti laa i nwɛ aa indinɛi bɛɛ, pɛnhɛɛ kee na nwɛ aa Saimɔni nana taa ui mba gbɔnhu aa Pita, ala o ngi ndege nhiindou na o Andulu, Yemiisi o ngi ndege nhiindou na o Yɔni napangaa Sɛbili nhiindengaa i,

3Filiipi o, Batalomiu o, Tɔmɔɔsi o, Maatiu o nana kula gula ɔhɛ mɔɔ ɔha na aa alaɔ, Yemiisi o napangaa Alifiɔsi nhiindou na, Taaliɔsi o,

4Saimɔni o pɔlɔgɔɔ nwaa gaau mɔɔ na, awa ka Yulasi kualaa Kɛliɔti nana i Yisɔsi nwaa siai.

5Yisɔsi kɛɛ puungaa indiini ti manhu fee na yanjanga nhu aa ngoo indinɛi gɛnhi, "Wu baa li, awɛɛ li Kpitia i nhu, inaile awɛɛ li Sameelia laa laa nhu.

6Kɛlɛ wu baa li, a lia Iisilɛlia i ngee natiini ti bele ngɔ na ɛɛ mbaalaa natiini ti ya aa kaka pele.

7A lia wu gɛ ti nwa, 'Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa wu gbɛlaa!'

8A hegbɛ belaa i haaia, wu haa belaa i kɛndɛ, wu natiini haai ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu i ti nwa, awa wu ngafɔngaa gbɛ ningaa nhu. Ɛɛ wu fɔha indinɛi hɔlɔ hɔlɔa wai maa baabaa beleni, ngi wu laanhii ngaa kɛɛlaa waa enge la ningaa nhu, awɛɛ paabaa nhanda nhu nwɔɔli.

9Awɛɛ li aa nahoo wu gbongbo na nhu.

10Awɛɛ li aa mbɔlɔ fɛi pelendaa nhanwa sia indinɛi nwaa nhanwa, inaile awɛɛ li bɛnhɛ aa ndonwa ndagbiti, inaile awɛɛ li bɛnhɛ aa chambala ngoo tikpɔ o, gbɛnhaile ngenge nwɔɔ na kaa ngi baabaa na hɔlɔ.

11"Nhuna waa gbɛɛ taa gbɛlaa inaile kpou ndaa gbɛlaa, a hitia na wu au sia aa nuu nana koonhu nɛɛ ɔ aa wu binjandaa, awa wu gɛ na maa nwɔɔ na le nhaa wu liilaa i ba nhinde lagbiti.

12Nhuna waa ɔa pɛlɛu, a gɛa na ningaa i ma, 'Maa lɛi i gɛ na tii wua o.'

13Ina maa bɛlɛ nau belaa i taa wu binja, kangaa wu nwaa lɛi hama na i lo ti nwa. Kɛlɛ ina tai wu binjani, awu hama na gbauna boma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Awa mɛɛna bɛɛ tai wu binjani na, inaile tai oo nhɛɛni na wu nwa, a leena maa nhinde na nwa awa wu qaanhu na gbɛɛkpɛɛ aa wu ɔgɔsambala na.

15Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Kɔhɔ Foo na nwa, Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa ningaa i ti Sɔlɔmu laa waa na nhu o ka natiini ti Gɔmola laa waa na nhu tee ngɔ inditiini mba tai wu binjani!

16"A oo nhɛɛndɛ! Ngoo ba ngaa wu yanja nhu ɛɛ ningaa natiini ti bele ngɔ ɛɛ mbaalaa taa gɛ kpooa liiya. Faa nwɛɛe kawaa bele ngɔ gbatɛ ɛɛ kaaia, awa wu gɛ leoni ɛɛ ndɔkoloa.

17A sogia, gbɛnhaile ningaa tɔɔ gɛa na natiini tɔɔ wu aa gboto ti li aa wuee njia baka nau, awa tɔɔ wu gbɔannaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau.

18Nya nhanwa, tɔɔ lia aa wu guukuu manhayaa gulɔɔ, kangaa wu ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ aa tuee tii Kpitia i ngoo.

19Nhuna taa li aa wuee manhayaa gulɔɔ, awɛɛ lii nhɛɛ nana nhanwa wɔɔ kɛ na inaile wɔɔ gee kɛ. Nhuna maa lɔgɔ na aa ba, Ngebɔ ɔɔ pelenaa ngi Yina na i nana lɔgɔɔu ngaa wuee wɔɔ kɛ na.

20Gbaa njɛpɛ na nana bɔɔ kɛ na bi nda nɛgili ɔ nhu aile, kɛlɛ bi Kɛɛgɛ na Yina na nwɛ ɔɔ gɛ aa njɛpɛlaa aa bi nhu bele.

21"Ndege nhiindengaa tɔɔ ti ndege nhiindengaa gɔannaa kangaa ningaa ti ti baa, awa ndou kɛɛgɛa i tɔɔ nhanda ila na siina belenaa aa ti lengaa i. Ndengaa i tɔɔ loloa aa ti ungaa i awa tɔɔ pelenaa ningaa ti ti ungaa i paa baa.

22Nuu o nuu ɔɔ loloa aa wuee gbɛnhaile wuaa na nya nhanwa. Kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ nana aa lii lo ngaa sɛɛgɛ eya nhaa guna ngi lɛɛhu gbɔha na nhu bɛɛ, Ngebɔ ɔɔ ndendouyaa hea maa nwɔɔ naɛ.

23Nhuna taa wu aa sɛɛgɛ taa ila nhu, a leena naa nwa wu li taa lagbiti nhu. Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, waigɔ gɛ bilani aa wu enge na bele pelendaa taa laa na nhu bɛɛ mɛɛ Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu yeingaa Nuu na Lou na i gilaa ba.

24"Kalandou ai leeni ala nagɔli mɔɔ naa aa kala na, inaile ngeyaalakpandou ai leeni ala nwanhu nwɔɔ naa aa kpekpenjaa.

25Faa nwɛɛe maa nhiɛ ɔ kalandou na nhanwa ndii aa lɛi nhuna aa bele ɛɛ ala nagɔli mɔɔ na, ɛɛ gbo maa nhiɛ ɔ na ngeyaalakpandou nhanwa ndii aa lɛi nhuna aa bele ɛɛ ala nwanhu nwɔɔ na. Ina taa ui koo na nhu ukoko nwɔɔ naa aa Biɛlisabulu, ɔɔ belenaa aa kɛɛlaa tɔɔ ndaa nyɔu nyɔu hea koo na nhu belaa i mbɛ nana nyɔu ɔ lee ngɔ Biɛlisabulu laa indinɛia.

26"Faa nwɛɛe awɛɛ lua ningaaa. Gbaa nana bɛɛ maa bɛɛ bɛɛ ngɔ tɔɔ kuaa kpou, awa nana bɛɛ kpundu nhu nhanda le tɔɔ pelenaa ningaa ti kɔɔ.

27Indinɛi ngaa kɛ aa wuee gɛnhi kpindi nhu, kawaa nya laabokɔgɔ nda waun maa, awa nana wu mɛinga mi lee lee loganhu, kawaa kɛɛ gɛɛ faka nhu kpou.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Awɛɛ lua ningaa i mba natiini taa nuu na lugu na baa kɛlɛ tai ku taa nuu na luu na baa. Nana maa nhiɛ ɔ waa pele, ala nwɛ aa kɛɛlaa, a luaa Ngebɔa gbɛnhaile ku ngɔ aa nuu na lugu na baa i bote boma i nuu na luu na baa mɛɛ yahandama.

29Ee tai qɔia golo goloa feengaa nwaa sia pɛɛni nhanwa? Kɛlɛ na nhu bɛɛ, hali qɔi golo i ila kelembe kili ai nɔa Ngebɔɛ.

30Wua wu nhanwa, hali ngu na kpei i wu umbaa na kpaga ngɔ.

31Faa nwɛɛe awɛɛ lua. Kolo lɔ wu nhu tee ngɔ qɔia golo goloa gbinhi gbinhia!

32"Nuu o nuu nana aa kɛ kpou aa kɛɛlaa nya bo mɛɛ aa ala, ngemɛɛ gbɔnhu ngɔɔ kɛ ala nhanwa mɛɛ ni Kɛɛgɛ na au bele nhu aliyana aa kɛɛlaa, nya bo mɛɛ aa ala.

33Kɛlɛ nuu o nuu nana aa gbee nyaa kpou, ngɔɔ gbeea alaa ni Kɛɛgɛ na au bele nhu mɛɛ aliyana.

34"Awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa ngoo ba aa maa lɛi ningaa nwa ngelou indinɛi nhu. Ngai bai aa maa lɛi kɛlɛ kpɔu gbɔu nwɛ ngi baa la.

35Gbaa ngoo ba ngaa pele nhiindengaa i taa bele ngaa ti kɛɛgɛa i ti haaleengaa, awa nyanhalengaa i taa bele ngaa ti njea i ti haaleengaa, awa ngi pele boma nyanhalogbɛa i ti bele ngaa ti nje nwɔɔa i ti haaleengaa,

36gbɛnhaile kɛgɛi na haaleengaa i tɔ bɛɛ tua nwɛ aa ngi bongaa i.

37"Nuu o nuu nana aa lo ngaa ngi kɛɛgɛ na inaile ngi nje na i tee nyaa, maa nwɔɔ na siina, ai hitii nhu aa bele ngaa nya galandou. Awa nuu o nuu nana aa lo ngaa ngi nhiindou na inaile ngi nyanhalou na i tee nyaa, maa nwɔɔ na siina, ai hitii nhu aa bele ngaa nya nda.

38Awa nuu na nana ai ngi ningaa nhɛɛ ngulu na lai gbaki ma napangaa kpekpa ngulu na awa i nda la nyaa, maa nwɔɔ na siina, ai hitii nhu aa bele ngaa nya nda.

39Nuu o nuu nana aa lapi aa ndendouyaa hendaa ngi lɛɛhu naɛ aa gbɔha na, maa nwɔɔ na siina, ɔɔ ngi lɛɛhu na u ndoa nhu, kɛlɛ nuu o nuu nana aa ngi lɛɛhu na u ndo nhu nya nhanwa, maa nwɔɔ na siina, ɔɔ hɔlɔa boma.

40"Nuu o nuu nana aa wu binja, maa nwɔɔ na siina, oo nya binjanga, awa nuu na nana aa nya binja, maa nwɔɔ na siina, oo nuu na binjanga nana i nya loni.

41Nuu o nuu nana aa Ngebɔ letu binja gbɛnhaile Ngebɔ letu nwɛ aa ala, maa nwɔɔ na siina, ɔɔ paabaa hɔlɔa ɛɛ gbo Ngebɔ letu na i ba hɔlɔ. Awa nuu o nuu nana aa tee mɔɔ binja gbɛnhaile tee mɔɔ nwɛ aa ala, maa nwɔɔ na siina, ɔɔ paabaa hɔlɔa ɛɛ gbo tee mɔɔ na i ba hɔlɔ.

42Laanɛɛa aa kɛɛlaa hali nja ɔɛ golo nwɛ bɛnhɛ nuu aa ngɔa hali yaaiyaai nwɔɔ na eya kalandengaa i ndiiya gbɛnhaile nya galandou nwɛ aa ala, maa nwɔɔ na siina, ɔɔ paabaa hɔlɔa aigɔ nyaai ma."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maatiu 11

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa nana gɛndaa, napangaa nana kɛndaa ee ngeya aa kalandengaa i, kɛɛ leenga maa nhinde na siina nwa awa kɛɛ ya ti laa laa na nhu aa ningaa i nagɔli, awa tii ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa o aa tuee.

2Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na aa ala, nana ee kpindi bɛlɛ nau, nhuna i ngenge enge na nwaanhaa nwɛini nana Kilaisi ee pele pele, kɛɛ ngi galandengaa i lɛingaa longa Yisɔsi le aa ngoo indinɛi,

3"Ee bia nwɛ Yɔni i gɛi bi baalaa lɔ na, inaile ee ni pele nhu gbee ngaa nuu lagbiti?”

4Ka Yisɔsi i gɛa Yɔni galandengaa i, "A bɛɛlaa boma wu kɛ aa Yɔni nana nhanwa wu tɔi o ka nana wu mɛini.

5Titi belaa ti nhanda lɔ, kunduu mbelaa ti sia, natiini ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu i ti nwa too chanhainjaa hɔlɔa, ngou nhu gbi mbelaa ti njia nwɛi, haa belaa too kɛndɛyaa hɔlɔa boma, awa mbaa mbelaa i tɔ taa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwɛi.

6Nduba nwɛ natiini fanwa nɛɛnwaa gɔhɔ ngai ti nhu nya nhanwa!”

7Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na galandengaa i i ti loni ti bɛɛlai ala le kualaa Yisɔsi le, ka Yisɔsi i tɔɔlonga aa njɛpɛlaa faka na le Yɔni nhanwa, "Nhuna wu lii Yɔni le qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu, gbɛɛ ee wu nɛɛnwaa aa tɔndaa? Ee nguu laga nwɛ nana hɛfɛ ngaa ndɛkpɛ lɛkpɛ?

8Gbɛɛ wu lii tɔndaa nhanwa? Ee ndakpandou nana ee maa ili nwaa nhii nhiɛ nhu? Ningaa i natiini taa maa ili nana bonda bele tua nwɛ aa natiini ti manhayaa guuguu nhu!

9Kɛlɛ a kɛa aa nge, gbɛɛ wu lii tɔndaa nhanwa? Ee Ngebɔ letu lɔndaa nhaa nwɛɛ? Yao aa tɔmbaga, kɛlɛ kawu nana lɔa nana tee ngɔ Ngebɔ letua.

10Gbaa ka Ngebɔ Gbaali na i gɛa Yɔni nhanwa, Ngebɔ ɛgɛe 'Ngɔɔ ni lo mɔɔ na lonaa gulɔɔ biaa kangaa i pele na nwaa gbatɛ biɛɛ.’

11Ngi kɛ gbɔnhu aa wuee aa tɔmbaga aa kɛɛlaa, Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ala bombou ngɔ lee ngɔ nuu o nuua nana i naɔ. Kɛlɛ nuu na nana ala yaaiyaai ɔ na lee ngɔ tɔ bɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la ala bombou ngɔ tee ngɔ Yɔnia.

12Kualaama aa lɔgɔ na Yɔni i ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛi nhaa tɔ paalaa yamana indinɛi le, ningaa too pelenga Ngebɔ nwanhayaa na laa yɔgɔlɔ mbombou ngɔ, awa ningaa nyɔu nyɔua lɔ taa lapi aa kpaundaa aa kaasou kangaa ti ɔa na.

13Nhuna Yɔni ai lɛ gɛiɔ bai, Ngebɔ letua i bɛɛ tii Sɔ na o nana Moosisi i kpaalii, tua indinɛi bɛɛ tuaaɔ pɛnhɛɛ tɔ kɛ ngɔɔ aa ningaa i Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa.

14Awa ina wɔɔ kuunnaa nana nwa nditiini ti kɛɛ gɛɛi aa wuee, k`a a kuunna nhɔ aa kɛɛlaa Yɔni Ilaiya nwɛ aa ala, Ilaiya nana ti ala baalaa na nwaanhaa gɛi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Faa nwɛɛe nuu na nana ngou aa gɛ mba njia nwɛindaa la nhanwa, maa nwɔɔ na i mɛina!

16"Chaanngi nhu gbɛɛ ngɔɔ yamana indinɛi nhu belaa i nhua ma? Ti bele ngɔ ɛɛ ndengaa taa gɛ heii njɔpɔwaa nhu taa gɛ aa nguindaa gbɔha naa gɛnhi,

17'Kani kɛmbɛ gbolo bili ngaia wuɛɛ, kɛlɛ wai kpɛa guai. Kani ngɔɔ nhu ue aainga wuɛɛ, kɛlɛ wai ɔɔi!'

18Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i bai, kɛɛ chu houa awa ai ndɔɔ gbɔɛi hali, awa ka ningaa ti gɛa, 'Ngafɔ tɔ ala nhu!'

19Awa nhuna Nuu na Lou na i bai, mɛnhɛi nwɛndaa lɔ ee nhu tii ndɔɔ gbɔɛndaa o, awa ka ningaa ti gɛa, 'Ndakpa indinɛi gbeendɛ! Koo gbɔlɔmba nwɔɔ nwɛ aa ala awa ndɔɔ hou mɔɔ nwɛ aa ala, i bote boma, kula gula ɔhɛ mbelaa ti gɛnwa nwɔɔ nwɛ aa ala ka nhanda nyɔu belaa lagbitia!' Ngebɔ nhu lo na i gbɔha lɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ala leegi ɔ ndi ɔ aa nhu lo na eyaabele na lepele."

20Ningaa i natiini ti taa laa na nhu mɛɛna Yisɔsi i ngi gamaa nhanda gbinhi gbinhi bele pelenga na tai bɛni, faa nwɛɛ Yisɔsi i taa waa waa na siina guuguai mba gɛnhi,

21"Maa lua ɔ na siina ɔɔ bele nda wu nhanwa wua Kolasinia! Maa lua ɔ na siina gbɔnhu wu nhanwa Bɛtisaila! Ina kamaa nhanda na nana i beleni wu nhu K`a oo belengaɔ mɛɛ Taya ka Sailɔni, ningaa i ti na k`a giilɛɔ ti bɛ mbɛnga, awa ti ndonwa yuunjuu puu buu nwa, awa ti nduhu sii siaa nwa gbɔnhu. Indinɛi ndɔgɔɔundaa nwɛ aa kɛɛlaa too botenga kualaa ti nhanda nyɔu na nhu!

22Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa Taya i ngoo ka Sailɔnia i Kɔhɔ Foo na nwa tee ngɔ wuaa!

23Awa wua wu nhanwa, Kepanɔmu! Ee kpala ngee wuaaɔ wu gbɔha na lɛ aliyana? Tɔɔ wu biinaa mbu yahandama! I ba bele ngaa kɛɛlaa k`a kamaa nhanda na nana i beleni wu nhu k`a Sɔlɔmu nwɛɔ i beleni na, i ba gɛa aa pelendaa yamana indinɛi nhu!

24A laanɛɛa aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa Sɔlɔmua i Kɔhɔ Foo na nwa tee ngɔ wuaa!"

25Aa maa lɔgɔ na ka Yisɔsi i gɛa, "Hapa, Maliki na aa biee aliyana nhanwa ka ngelou i! Ngi fiɛ guai bi nwa gbɛnhaile nana bi ndɔɔgui nhu lo mbelaa i mba ka mbɛɛi belaa i, maa nhanda na siina, boo ndɔgɔɔunga aa natiini ti aan ngɔ na.

26Yao, hapa, indinɛi ngemɛɛɔ gɛnhi kpala ngi biaa i bele.

27"Ni Kɛɛgɛ na oo gbɛ o gbɛ na ɔaa nya eya. Nuu o nuu ai kɔɔ ele nwɛɛ Ndou na aa ala, k`a Kɛɛgɛ na gbo alɛɛ i kɔɔ, awa nuu o nuu ai kɔɔ ele nwɛɛ Kɛɛgɛ na aa ala, k`a Ndou na gbo ka natiini Ndou na aa ti nhu ɔhɛ kangaa ti ala gɔɔ tua nwɛ tɔɔ Kɛɛgɛ na gɔɔ.

28"Wua na bɛɛ nɛɛnwaa yogobee ngi wu nwa, a baa la nya le, kangaa ngi pele wu lɛɛhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

29A belena aa nya galandengaa awa wu nagɔli hɔlɔ nya eya, gbɛnhaile nya lii lo ngɔ awa nya nwaa yei ɔ Yina nhu, awa indinɛi nwɛ ɔɔ pele wu lɛɛhu.

30Gbaa nagɔli na nana ngaa ngɔa ɔa wu eya nagɔlindaa yɔhɔgɔ ngɔ, awa ngenge na nana ngaa wu nwɔɔli pelendaa nhanwa, pele pelendaa ai gbɛndɛni."

Maatiu 12

1Aa maa lɔgɔ nana, k`a Yisɔsi i lee nhɛɛ lɛingaa nhu Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa. Awa ndɔɛ ee kalandengaa i mbaɔ. Faa nwɛɛɔ ti tɔɔloni aa tɔɔnhai na ungaa i aaindaa, kati nigindɛa eyaa na, awa kati mɛa.

2Nhuna Falesiisia i ti indinɛi naa lɔi, kati gɛa Yisɔsi nwa, "Kpeendɛ, nhanda indinɛi bi galandengaa i taa pele ngaa haa ɔ, gbɛnhaile ni sɔ na ɛgɛ nuu ɛɛ pele Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa!”

3Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee wai lɛ nana galaniɔ Leebili mi bemba na i peleni nhuna ala o ka natiini tee na tii ala o ngilamaaa mɛnhɛi aile ti eya taa mɛ?

4Kɛɛ ɔaa Ngebɔ Bɛlɛ nau, ala o natiini ngoo tee na ngilamaaa tii ala o kati maa lɛgɛ gbɛnha na nwɛa nana kɔan ngɔɔ Ngebɔ nwa, hali sɔ na oo kɛa aa kɛɛlaa ngaa haa ɔ nuu lagbiti nhanwa aa mɛndaa, kɛlɛ k`a Yuu chaaga gua mbelaa i gbo tua nwɛ sɔ na i fɛɛlɛ he ngɔ tuɛɛ kangaa ti mɛ.

5Inaile ee wai lɛ Sɔ na galaniɔ nana Moosisi i kpaalii aa kɛɛlaa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na ngigbɛ o ngigbɛ nwa, Yuu chaaga gua mbelaa i natiini ti Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, k`ati Sɔ na aa haa nana ti nda ngɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwaa nhanwa. Kɛlɛ hali ti ngaa haa, tai lɛɛi fanwa?

6Ngi kɛ aa wuee, nhai lɔ bei nana ngi gbekpenjaa na bombou ngɔ tee ngɔ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ naa.

7Ina wu nana gɔɔnia nana indinɛi nhunhaa na le nana Ngebɔ i kɛi gɛnhi, nana kpala ngi nyaa ala nwɛ aa kɛɛlaa a gɛa nwaaumayaai kɛlɛ chaaga guandaa aile gbo waa pele.' I ba bele k`a wu koonhu gɔɔnaa kpei, wai ba ningaa gɔhɔ natiini ti leo ɔ nhanda nhu nhaa wu gɛ ti lɛɛ ɔ.

8Gbaa Nuu na Lou na Maliki nwɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa.”

9Ka Yisɔsi i leenga maa nhinde na nwa awa kɛɛ ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛu,

10mɛɛna ndakpa ee na nana ala loko ila na haa ɔ mbaɔ. Sɔ Mbelaa waa waa i lɛingaa, ka Falesiisia, tee naanɔɔ, natiini kpala ngee tuaa kangaa ti njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ Yisɔsia, faa nwɛɛ ti ala nwɔɔlini gɛnhi, "Ee n'i sɔ na ɔɔ gɛa ngaa haa ɔ aa nuu gɛndɛndaa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa?”

11Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nuu na ngigbɛ nwɛ wu liiya nana mbaala aa gɛ ngeya, awa maa baala na siina oo gula ndoga nhu nana nhu suluun ngɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, ee maa nwɔɔ na aigɔ pele gɔli nhaa i kua nhu?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Kɛlɛ a kɔɔna aa kɛɛlaa nuu gbɔha kpekpe ngɔ tee ngɔ mbaalaa! Faa nwɛɛe sɔ na nana mi kpaalii alaa fɛɛlɛ he ngɔ muɛɛ nhanda gbekpe pelendaa nhanwa nuuɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa.”

13Poungaa na siina ka Yisɔsi i gɛa ndakpa na nwa toko na haa ɔ na mbaɔ, "Loko na nhu laanna!" Kɛɛ nhu laannga awa ka toko haa na i gɛndɛa, awa kɛɛ belenga ɛɛ ala loko lagbiti na.

14Kɛlɛ ka Falesiisia i ti guaa ngiti naa nhanda nhu la ma Yisɔsi baandaa nhanwa.

15Nhuna Yisɔsi i ndaalaa nyɔu nyɔu indinɛi nwɛini ala nhanwa, kɛɛ segea maa nhinde na. Ka faka gbinhi gbinhi i ndaa alaa, awa natiini bɛɛ ti hegbɛ ɔ naɔ faka na siina liiya kɛɛ ti gɛndɛa,

16awa kɛɛ kɛa aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ ala nwaanhaa gbaga gbaga ningaa lagbitia nwa.

17Yisɔsi i indinɛi belenia kangaa nana Ngebɔ i kɛi aa ningaa i ndi ɔ aa ngi letu na Aiseya nhu bele, kangaa maa nhanda na i bele ngaa tɔmbaga. Awa ka Ngebɔ i gɛa,

18"Ni eyaalakpandou i nwɛ aa indinɛi, nana ngi ala nhu ɔhɛa, nana nya lo ngɔ na la, awa nana gbɔnhu nya goonhu nɛɛ ɔ ala nwa pandaa. Ngɔɔ ni Yina na leenaa ala le, awa ala nwɛ ɔɔ kɛ aa nde ngoo nde aa kɛɛlaa pele na ngaa ningaa gɔhɔ nda tee pele nwɛ.

19Aigɔ tonga pele inaile aigɔ labi labi, inaile aigɔ gbandɛ aa ngi yɛpɛ na pele waa waa nhu.

20Ɔɔ gɛa lɛii natiini ngee ti gaanhu haa ɔ na, awa ɔɔ gɛa nhanda bandai natiini ngee tai ku taa gbɛ o gbɛ bele ti gbɔha nhu. Ɔɔ lapia gbo nhaa kangaa tee nhanda na i ku,

21awa ningaa i bɛɛ nde na nhanwa bɛɛ ti nɛɛnwaa la na ɔɔ gɛa ala nhu.”

22Ka ningaa lɛingaa ti baa aa ndakpa Yisɔsi le nana ngafɔ ngi pelengaɔ i litia awa kɛɛ belenga boma aa bobo. Ka Yisɔsi i ndakpa na gɛndɛa, kangaa ndakpa na i ku i nhanda lɔ boma awa kɛɛ kunga boma i yɛpɛa.

23Faka na bɛɛ kɛɛ gbɛia nhanda indinɛia nana Yisɔsi i peleni. Faa nwɛɛ ti nhu nwɔɔlini, "I ba bele ngaa mi bemba na Leebili ngi Lou i lɔ?”

24Falesiisia i ti mɔɔli ngindinɛi nwɛini faka na la, kati gɛa, "Baa tɔ aa indinɛi bele, ngafɔngaa i ti nwanha na, napangaa Biɛlisabulu na ala nwɛ i fɔha indinɛi ɔai ala eya nana aa ngafɔngaa i kpɛ la.”

25Ka Yisɔsi i nana gɔɔnga tee nɛgili ma, faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ nana aa loganhu gɔɛ aa pɛɛcho pɛɛcho awa i bote boma i gɔɔ gɔɔ loganhu, maa bɔlɔgɔɔ na siina aigɔ lɛmbi. Awa taa o taa, inaile pongaa o pongaa natiini taa gɔɔ loganhu gɔɛ aa pɛɛcho pɛɛcho ti hei na nhu, awa ti gɔɔ loganhu, tua na siina ti aa ɔɔ yanjanaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Awa ina kpapi ila aa gɔ aa kpapi lagbiti nana ti na ngilamaaa Setani Nwanhayaa na la, k`a indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa too loganhu gɔɛa aa pɛɛcho pɛɛcho, awa nhu aigɔ lɛmbi ti aa ɔɔ yanjanaa!

27Wua wɛɛ ngafɔngaa i ti nwanha na napangaa Biɛlisabulu na, ala nwɛ aa fɔha na ɔa nya eya nana ngaa ngafɔngaa i kpɛ la, ina k`a ngemɛɛ pele ngɔ, k`a ele nwɛɛ aa fɔha ɔa wu bou belaa i ngeya nana taa ngafɔngaa i kpɛ la? Nana wu bou belaa i taa pele alaa ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa wu gaka ngɔ!

28Biɛlisabulu fɔha aile i nya eyae kɛlɛ Ngebɔ Yina na nwɛ aa fɔha na ɔa nya eya nana ngaa ngafɔngaa i kpɛ la, nana i ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ nwanhayaa na oo ba wu nwa.

29"Nuu ai na nana aa ɔa kaanhu gbɛndɛ mɔɔ bɛlɛu i ngi nhaanhaa i kua na ngeya i li aa tuee, nana ɔɔ pele pɛnhɛɛ ala nwɛ aa kɛɛlaa, kaa kaanhu gbɛndɛ mɔɔ na ili pɛnhɛɛ, maa gee na oo leenaa nga, oo gilaa nhaanhaa i kpaunga.

30"Nuu o nuu nana ai na nya nhanwa ai loni aa nge hali. Awa nuu o nuu nana ai gbɔni nyaa aa ni baalaa i ngaa lɔgɔndaa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa alaa ti yanja nhu.

31Faa nwɛɛe ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nhanda nyɔu na ngigbɛ o ngigbɛ ningaa taa pele, awa ka njia nyɔu na ngigbɛ o ngigbɛ ningaa taa kɛ aa Ngebɔ, Ngebɔ ɔɔ ndoo looa na maa belaa i mbɛ. Kɛlɛ nuu o nuu nana aa njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ Yina na, Ngebɔ aigɔ ndo na maa nwɔɔ naɛ.

32Awa nuu o nuu nana aa njia nyɔu gɛ aa Nuu na Lou na, Ngebɔ aa ndoa na maa nwɔɔ naɛ. Kɛlɛ nuu na nana aa njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ Yina na, Ngebɔ aigɔ ndo na maa nwɔɔ naɛ, nhaa lian nhaa seehaaɔ.

33"Yeingaa bi nguluwa kpekpe hɔlɔ k`a ngulu gbekpe ngaa gɛ bi eya. Ina ngulu nyɔu nyɔu aa gɛ bi eya bɔɔ nguluwa nyɔu nyɔu hɔlɔa. Ngulu na taa kɔɔnaa aa nguluwa na bele ngɔ na aa gɛ nga.

34Wua kaaia indiini ngaa wuee. Waa gee njɛpɛ gbekpe kɛ kɛlɛ pa wu nhanda nyɔu ɔ? Gbaa nana aa nuu na lii na nwaa he ala nwɛ ala laa na aa kɛ.

35Nuu gbekpe na aa baa aa nhaanhaa gbekpengaa kualaa ngi gbekpe na nwa i makɛi ala lii na nwa. Awa nhanda nyɔu nwɔɔ na aa baa aa nana nyɔu ɔ na i makɛi ala lii na nwa.

36"A kɔɔna aa kɛɛlaa Kɔhɔ Foo na nwa nuu o nuu ɔɔ kɔan kulaa kalokalo njia na ngigbɛ o ngigbɛ nhanwa nana aa gɛɔ kɛ ngɔ ngɔha nwa.

37Ngebɔ ɔɔ bi gɔhɔnaa aa bi yɛpɛ ɔ na. Bi yɛpɛ ɔ na nwɛ ɔɔ ndɔgɔɔu ina bi leo ɔ inaile bi lɛɛ ɔ."

38Ka Sɔ Mbelaa waa waa lɛingaa o ka Falesiisia lɛingaa ti gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kpala tɔ nuaa kangaa bi kamaa nhanda bele ni naa lɔ."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

39Ka Yisɔsi i gɛa, "Yamana indinɛi nhu belaa ti nhanda nyɔu ɔ awa ti eebɔyaa gbaha mba ɔ, alɛɛ waa nya nwɔɔli kamaa nhanda belendaa nhanwa? Ngaigɔ pele hali! Kamaa nhanda na nana gbo wɔɔ tɔ ala nwɛ aa kamaa nhanda na nana i beleni aa Ngebɔ letu na Yoonaa.

40Gbaa ɛɛ Yoonaa i kpauni aa foo chawa ka kpindi chawa nyiɛ waa na goo nhu, ngemɛɛ Nuu na Lou na ɔɔ kpau lɔu na foo chawa kpindi chawa.

41Kɔhɔ Foo na nwa, ningaa i ti Niniba tɔɔ huua ti njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ wuaa, gbɛnhaile kati botenga kualaa ti nhanda nyɔu na nhu nhuna ti Yoonaa eebɔ yia na nwɛini i kɛi aa tuee. Awa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nhai lɔ bei nana tee ngɔ Yoonaaa!

42Awa Kɔhɔ Foo na nwa gbɔnhu Njie Manha mbaa na i mɛɛ Siba bɔlɔgɔɔ na nhu ɔɔ huua i njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ wuaa, gbɛnhaile oo gua aa sia ngi bɔlɔgɔɔ na nhu nhaa kɛɛ baa awa kɛɛ oo nhɛɛnga Manha mbaa na Sɔlɔmɔni nhu lo nagɔli na nwa. Awa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nhai lɔ bei nana tee ngɔ Sɔlɔmɔnia!

43"Nhuna ngafɔ na aa gua nuu nhu, aa lia aa sia mbe mbemaa bɔlɔgɔɔ nhu aa au sia aa nhinde mɛɛna ɔɔ hei na. Ina ai heinwaa hɔlɔi,

44aa gɛa gbɔha na nwa, 'Ngɔɔ bɛɛlaa boma ni bɛlɛ nau.' Faa nwɛɛ aa bɛɛlaa boma i pɛlɛ na nwaai mbuu haka, naa chanhai ngɔ, awa gbɛ o gbɛ na laalaa ngɔ mba aa ngi bele.

45Awa aa guaa boma i li i ba aa ngafɔngaa ɔfɛlangaa lagbitia natiini ti nhanda nyɔu ɔ tee ngɔ ala gbɔha naa, awa tɔɔ baa tɔ ti gɛ na. Awa ngaa guanwaa na, maa nwɔɔ na aa gɛa tomaa nyɔu nyɔu tee ngɔ pɛnhɛɛ naa. Indinɛi ngemɛɛ ɔɔ bele ngaa ningaa nyɔu nyɔua i yamana indinɛi nhu."

46K`a Yisɔsi i yɛpɛ ningaa i ngee tuun nhuna ngi ndege nhiindengaa i ngoo ngi nje na o ti bai na. Kati longa ngiti naa kati ngi nhanda nhu nwɔɔlinga kangaa ti lɔ ti ba yɛpɛ ala le.

47Ka ngila mɔɔ faka na nhu i gɛa Yisɔsi nwa, "Bi nje na o ka bi ndege nhiindengaa i tuaa ngiti naa taa bi nwaa golo, gbɛnhaile ti lo ngɔ la ti yɛpɛ biee."

48Ka Yisɔsi i nhu nwɔɔlinga, gɛnhi, "Ele nwɛɛ ni nje na aa ala? Elei mɛ ni ndege nhiindengaa i ngaa tuee?"

49Nhu nwɛɛ i ɔgɔ nyɔɔlai ngi galandengaa i ma kɛɛ gɛa, "Ni nje na ka ni ndege nhiindengaa i tua nwɛ aa inditiini!

50Nuu o nuu nana aa nana bele aa ni Kɛɛgɛ na goonhu nɛɛ nana i aliyana, maa nwɔɔ na siina alɛɛ ni ndege nhiindou na aa laa, ka ni ndege nyɛɛlou na, awa ka ni nje na."

Maatiu 13

1Nhuna Yisɔsi ndege nhiindengaa i ngoo ka ngi nje na ti bai Yisɔsi lɔndaa nhanwa, maa hoo ila na siina nwa, kɛɛ belenga aa kɛɛlaa Yisɔsi oo gua maa bɛlɛ nau nana ee

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

mbu aa maa lɔgɔ na siina, awa kɛɛ ya nja loka na nwa mɛɛna i heii na kɛɛ ningaa i nagɔlia.

2Ka faka waa i aa lɔgɔa na ala nwa. Awa faka waa na nhanwa, ka Yisɔsi i ɔaa njaa lɛndɛ nhu kɛɛ heia na, awa ka faka na i longa njie na nwa.

3Kɛɛ njia gbinhi gbinhi gɛa aa tuee njia ɔha nhu. Kɛɛ gɛa, "Lɔgɔ lagbiti ndakpa ee naanɔɔ nana i lii mba nhai ma.

4Ee mba na nhai nhɛɛ na nhu, ka lɛingaa i gula gulaa pele na nhu, awa ka qɔia i ti mɛa na.

5Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa faha bɔlɔgɔɔ nwa, awa nhu gutu ɔ na siina kɛɛ tɔɔlonga aa faailaa, gbɛnhaile pɔlɔ na lɛhɛ lɛhɛ ɔ faha na aunwaa.

6Kɛlɛ nhuna foo ee na i bai, ka mba haai na aa nwɔnga, awa kina hape na ai ɔgɔ bu ngɔ hɔlɔi lɔu na faha na nhanwa ee na, nhu gutu ɔ na siina ka mba haai na i haaa ma.

7Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa ngai ngai nguu nhu. Tuɛɛ ti gbɛai ngilamaaa awa kɛɛ mba haai na gbɛɛa.

8Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa pɔlɔgɔɔ gbekpe ma awa kɛɛ baa aa ngi wa, lɛingaa puu buu ɔhita, awa lɛingaa puu buu chawa lɛingaa kɛmɛ ila.”

9Awa ka Yisɔsi i gɛa gbelembanwaa na, "A oo nhɛɛndɛ baa, ina mɛi ngou lɔ wuaa!”

10Nhuna Yisɔsi i bilani aa njia ɔha indinɛi gɛndaa, ka kalandengaa i ti baa ala le kati mɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ hagula baa yɛpɛ ningaa i ngee njia ɔha nhu?”

11Faa nwɛɛ Yisɔsi i gɛi, "Wua Ngebɔ oo pelenga wu ngi nwanhayaa na laa gbundu na gɔɔ, kɛlɛ tua, ai peleni taa kɔɔ.

12Gbaa nuu na nana nhaimbɛ nwɔɔ aa ala tɔɔ maalonaa ngeya, kangaa i hɔlɔ nja lee nhu, Kɛlɛ nuu na nana nhai ai ngeya, hali kolo na aa gɛ ngeya tɔɔ kpaunaa ngeya.

13Saabu na ngaa yɛpɛ ma ningaa i ngee njia ɔha nhu ala nwɛ aa kɛɛlaa, k`ati nhanda gbee kɛlɛ tai nhanda lɔ, awa k`ati oo nhɛɛ njia nwa kɛlɛ tai mɛi inaile tai nɛɛnwaa hɔlɔ mba.

14Tua ti nhanwa nana Ngebɔ letu na Aiseya i kɛi ti nhanwa ndaa oo fenga, napangaa nana Ngebɔ i kɛi gɛnhi, 'Ningaa indiini tɔɔ oo nhɛɛ nhaa ti oo nhɛɛ, kɛlɛ taigɔ nɛɛnwaa hɔlɔ mba pandaa. Tɔɔ nhanda gbee nhaa ti naa gbee, kɛlɛ taigɔ naa lɔ,

15gbɛnhaile ti nɛɛnwaa haa ɔ, awa too ou na nhu gbibi gbibia, awa too au na nwaa libi libia gbɔnhu, kangaa tai ba nhanda lɔ, awa tai ba njia nwɛi, awa ti nɛɛnwaa na ai ba laau kangaa ti ba nɛɛnwaa hɔlɔ nhandaa, awa kangaa tai ba bote nya le. Gbaa ina kati indinɛi belenga bɛɛ, ngi ba ti gɛndɛa.’

16"Wua wu nhanwa, nhanda nhu nɛɛ ɔ wu nwa, gbɛnhaile wu au na oo nhanda lɔa, awa wu ou na oo njia nwɛinga.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awa aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ letua gbinhi ɔ tii natiini ngoo Ngebɔ i ti beleni aa tee mbelaa ala gulɔɔ, kpala ngee tuaaɔ nja lee ngɔ nhu kangaa ti nana lɔɔ lɔɔ wua wu tɔa, kɛlɛ tai tɔi, awa kpala ngee tuaaɔ nja lee ngɔ nhu kangaa ti nana nwɛi mɛi wua wu mɛinga, kɛlɛ tai mɛini.

18"A oo nhɛɛndɛ baa, kangaa wu njia ɔha indinɛi nhunhaa na gɔɔ.

19Ningaa i natiini taa ngoo na nwɛi Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔ mba, maa belaa i siina ti bele ngɔ ɛɛ mba na nana i gula gulai pele na nhu. Gbaa ngafɔ na nwɛ aa ba aa nana gua ti nɛɛnwaa ti mɛinga.

20Awa mba na nana ti fainni faha bɔlɔgɔɔ na nwa alɛɛ i loni natiini fanwa taa ngoo na nwɛi, nhu gutu ɔ na siina too houa aa koonhu nɛɛ.

21Kɛlɛ ai ɔa ti lii bou, awa lɔgɔ nhu gutu nhaa nwɛɛ gbo aa gɛ ti nɛɛnwaa. Awa gbee na kpɔu gbɔu aa ti nwaai inaile ngaa sɛɛgɛ aa ti nwaai ngoo indinɛi lɔgɔ fanwa, nhu gutu ɔ na siina too gbahaa.

22Mba na nana i gula gulai ngai ngai nguu na nhu alɛɛ i loni natiini fanwa taa ngoo na nwɛi. Kɛlɛ ngelou indinɛi nhu nwaa yogobee ngoo, kpatɛyaa ɔindaa o, alɛɛ aa ngoo na gbɛɛ ti nɛɛnwaa na awa tai qani gua.

23Awa mba na nana ti fainni pɔlɔgɔɔ gbekpe na nwa alɛɛ i loni natiini fanwa taa ngoo na nwɛi ti nɛɛnwaa hɔlɔ mba. Awa ti ba aa nguluwa, lɛingaa nhaa kɛmɛ ila, lagbitia puu buu ɔhita, awa lagbitia puu buu chawa.”

24Ka Yisɔsi i njia ɔha lagbiti gɛa boma aa kalandengaa i. Ɛgɛ, "Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna ndakpa nana i mba gɛndɛ nhaini ngi nhɛɛ na nhu.

25Kpindi ila ma, nhuna nuu o nuu ee njii nhu, ka faalee mɔɔ i baa na kɛɛ tiindiigbue nhainga nhɛɛ na nhu awa kɛɛ ya puou.

26Awa nhuna mba na i gbɛai kɛɛ guaa nhu, ka tiindiigbue na i lɔgɔɔunga nhu.

27Ka nhɛɛ nwɔɔ na eyaalakpangaa i ti baa ala le kati gɛa ma, 'Kenɛi, mba gɛndɛ nwɛ bi fainniɔ bi nhɛɛ na nhu, kɛlɛ gbɔɔ tiindiigbue i nhu?’

28Kɛɛ gɛa ti nwa, 'Faalee mɔɔ nwɛ i indinɛi beleni.' Ka ngeyaalakpangaa i ti ala nwɔɔlinga boma gɛnhi, 'Ee bi lo ngɔ la ni li ni tiindiigbue na guu gua nhu?’

29Kɛɛ gɛa ti nwa, 'Awɛɛ li waa kua nhu, gbɛnhaile wɔɔ gɛ aa tiindiigbue na guandaa, naangaa wɔɔ bɔɔlaa wu mba na lɛingaa buukua.

30A fɛɛlɛ hea nguu naɛ ti gbɛa ngilamaaa tii mba na o nhaa mba na lee ndɔgɔ i hiti. Aa maa lɔgɔ na ngɔɔ kɛa aa mba lee mbelaa i kangaa ti nguu na gua pɛnhɛɛ, ti ngili ili awa ti mɔ mɔ, awa ti ba mba na aa lɔgɔ ti tɛ ni gbugu na la.' “

31Ka Yisɔsi i njia ɔha lagbiti gɛa gbɔnhu aa tuee gɛnhi, "Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna ndakpa i wonjo gaai gbauni kɛɛ nhiinga ngi nhɛɛ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Wonjo gaai na siina kolo. Kɛlɛ nhuna aa gbɛa, oo belenga aa nhiinhai bombou mbaa nana tee ngɔ tɔɔnhaia bɛɛ, awa oo belenga aa ngulu, kangaa qɔia i ti ba ba ti qɔi laa lo to mbeke beke naa.”

33Ka Yisɔsi i njia ɔha lagbiti gɛa gbɔnhu aa tuee tuun gɛnhi, "Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna nyɔugbɛa i mbugu gbɔnhu gbauni kɛɛ nhupunga lɛgɛ gbɔnhu bɛɛtɛ chawa nhu nhaa kɛɛ bugua.”

34Indinɛi bɛɛ njia ɔha nhu nwɛɛ Yisɔsi i kɛi na aa faka haka na. Maa yɛpɛ aile na nana i kɛi aa tuee aa kɛɛlaa njia ɔha nhu aileɔ.

35Yisɔsi i indinɛi belenia kangaa nana Ngebɔ letu na i kɛi, maa nhanda na i bele ngaa tɔmbaga. "Ngɔɔ yɛpɛa tuee njia ɔha nhu. Nana ningaa tai kɔɔ ngɔɔ kualaama ngelou na lɔɔlo ngee naɔ, ngɔɔ kɛa aa tuee.”

36Nhuna Yisɔsi i faka na loi i ɔai pɛlɛ nau, ka ngi galandengaa i ti baa na ala le kati gɛa ala nwa, "Njia ɔha na bi kɛi tiindiigbue na nhanwa nhɛɛ na nhu, maa yia ɔha na siina nhu huo fuona nuɛɛ.”

37Ka Yisɔsi i gɛa, "Nuu na nana i mba hugu gɛndɛ na nhaini ala nwɛ aa Nuu na Lou na.

38Nhɛɛ na ala nwɛ aa ngelou na. Mba hugu gɛndɛ na ala nwɛ aa ningaa i natiini Ngebɔ nwanhayaa na bo mɛɛ aa tuee. Tiindiigbue na ala nwɛ aa ningaa i natiini Nuu Nyɔu na bo mɛɛ aa tuee.

39Awa faalee mɔɔ na nana i tiindiigbue na nhaini ala nwɛ aa Ngafɔ mbaa na. Mba na leendaa na ala nwɛ aa ngelou na gbelenwaa na, awa mba lee mbelaa i tua nwɛ aa Ngebɔ nwalekaa i.

40Ɛɛ gbo taa tiindiigbue na aa lɔgɔ ti pu ngɔmbu naa mɔndaa nhanwa, ngemɛɛ nhanda ila na siina ɔɔ bele ngelou na gbelenwaa na.

41Naa lɔgɔ na nwɛ Nuu na Lou na ɔɔ ngi nwalekaa i to kangaa ti natiini ngaa lɔgɔ bɛɛ kualaa ngi nwanhayaa na la, napangaa natiini taa pele ningaa taa ɔa nhanda nyɔu nhu awa ka ningaa lagbitia i bɛɛ natiini taa nhanda nyɔu bele pele,

42awa ngi nwalekaa i tɔɔ maa belaa indiini piinaa ngɔmbu liiha naa, mɛɛna tɔɔ ɔɔ na awa ti ɔngɔu aa nyɔa na.

43Awa maa lɔgɔ na siina, natiini Ngebɔ i ti belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ mɛɛ ti Kɛɛgɛ na nwanhayaa na la, nhu nwɛɛ tɔɔ huo yain ɛɛ foo na aa huo yain. Faa nwɛɛe a oo nhɛɛna wu mɛi, ina ngou lɔ wuaa mɛindaa nhanwa!

44"Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna ndakpa i kɛin tɔi nana ti ndɔɔgui nhɛɛ nhu, awa kɛɛ ndɔɔgua gbɔnhu aa nyiɛ gbɔha nhanwa gbo kpɛti. Awa ka ala goonhu nɛɛa nhaa ka koonhu nɛɛ na i pelenga i ya i gbɛ o gbɛ na nwaa siaa nana ee ala eya awa kɛɛ maa nhɛɛ na eyaa aa maa nahoo na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

45"Mi gɛa gbɔnhu Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna fee gɔ mɔɔ waa aa gɛ aa au siandaa aa nahoo gɔtu nwaa nhii nhiɛ,

46awa nhuna aa ngila kee lɔ nana mɔɔ mba gee waa le, aa lia i gbɛ o gbɛ na nwaa sia i ala eya i nahoo gɔtu na eya aa maa nahoo na.

47"Mi gɛa gbɔnhu Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhuna nyiɛ gbɛ mbelaa ti ti nyiɛ gbɛ mboonwa na bui mabɔɛ nau awa kati nyiɛa gɛbɛlɛa houa la bɛɛ.

48Nhuna nyiɛa i ti mboonwa na nhu heni, ka nyiɛ gbɛ mbelaa i ti mboonwa na laannga njie na nwa, awa kati heia ti nyiɛa gbekpengaa i nhu ɔhɛa kati ti bua pia na nhu, awa kati nyiɛa i piinga natiini tai gbekpeni.

49Ngemɛɛ gɛnhi ɔɔ bele ngelou na aa lonwaa na. Malekaa tɔɔ guaa ti ba ti ningaa nyɔu nyɔua i nhu ɔhɛ kualaa natiini ndiiya taa nana bele kpala ngi Ngebɔa

50ti ti bii ngɔmbu liiha naa. Awa naa nwɛɛ tɔɔ ɔɔ na awa ti ɔngɔu aa nyɔa na.

51Ka Yisɔsi i kalandengaa i mɔɔlinga gɛnhi, "Ee indinɛi bɛɛ ngi kɛi woo nɛɛnwaa hɔlɔ mba?" Kati gɛa ala nwa, "Aaha noo nɛɛnwaa hɔlɔa mba."

52Faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Faa nwɛɛe Sɔ Mɔɔ waa o Sɔ Mɔɔ waa nana i bilanga aa nagɔli belendaa Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, maa Sɔ Mɔɔ waa na siina, ala bele ngɔ ɛɛ pɛlɛ nwɔɔ na nana aa nhaanhaa nyiɛa gua ngi nwakɛnwaa na ka nhaanhaa ɔhaa."

53Nhuna Yisɔsi i bilani aa njia ɔha indinɛi gɛɛ gɛɛndaa, kɛɛ leenga maa nhinde na nwa

54awa kɛɛ bɛɛlaa boma ala le taa nhu. Kɛɛ ningaa nagɔlia Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau, awa ka ningaa i ti gbɛia ngi nagɔli naa, awa indinɛi nhaa nwɛɛɔ ti gɛi gbɔha na nwa, "Mii nwɛ ndakpa indinɛi i nhu lo ngindinɛi hɔlɔi na ka ngenge enge nwaa luu lua indinɛi?

55Ee ala aile pɛlɛ laa gbakpa mɔɔ na lou na aa ala? Ee ngi nje na aile aa Meeli? Awa ee ngi ndege nhiindengaa i ngaile aa Yemiisi o, Yosɛfu o, Saimɔni o ka Yulasi?

56Ee ngi ndege nyɛɛlengaa i bɛɛ mua aile mi beiɔ? K`a mii nwɛ nha tɔ ndakpa indinɛi i indinɛi hɔlɔi na bɛɛ?"

57Awae kati gbeea alaa. Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngebɔ letu taa ala binjanaa mii o mii, kɛlɛ ningaa i natiini tai ala binja tua nwɛ aa ala le taa nhu belaa i ngoo ka ngi bongaa i."

58Awa Yisɔsi ai nhanda nwaa luu lua gbinhi gbinhi beleni na, gbɛnhaile tai laanɛɛi.

Maatiu 14

1Aa maa lɔgɔ nana nhuna Yisɔsi i bɛɛlai ala le taa nhu, ka Galiili nwanha mbaa na Hɛlɔli i Yisɔsi enge nwaa luu lua na nwaanhaa nwɛinga.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Awa i mɛini, kɛɛ gɛa ngi waa waangaa i ma, "Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nwɛ aa indinɛi qai i huua haa na nhu. Na nhaa nwɛɛ aa ku kɛɛ nhanda nwaa luu lua bele pele.”

3Nana i peleni Hɛlɔli i indinɛi gɛi ala nwɛ aa kɛɛlaa, oo pelengaɔ ka ningaa ti Yɔni aa gbotoa, awa kati ala biinga kpindi bɛlɛu. Manha mbaa na Hɛlɔli i pelenia ningaa ti nhanda indinɛi bele ngaa Yɔni Hɛloliɔsi lɔgɔ fanwa, napangaa Hɛlɔli ndege nhiindou na Filiipi ngi nyanha na.

4Gbaa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na oo gɛɔ Hɛlɔli nwa, "Bai ba Hɛloliɔsi hei aa bi gɛmbɛ nwaa nyanha gbɛnhaile ngaa haa ɔ.”

5Njia indinɛi nhanwa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i kɛi aa Hɛlɔli, faa nwɛɛɔ kpala ngee Hɛlɔlia kangaa i Yɔni baa, kɛlɛ kɛɛ luaa ningaa i mba gbɛnhaile tua tee Yɔni gbaunaaɔ aa Ngebɔ letu.

6Nhuna Hɛlɔli le foo na nwaa booge na i hitii ma, maa hoo na siina nwa, ka Hɛloliɔsi nyanhalou na i kpɛa guaa kpolo nhubɛlaa i ndiiya. Ka maa gbɛa na i Hɛlɔli goonhu nɛɛa nja lee ngɔnhu

7awa indinɛi nhaa nwɛɛɔ i nɛɛnwaa lo feiɔ nyanhalou naɛ gɛnhi, "Nana bɛɛ baa nya nwɔɔli fanwa ngɔɔ ngɔaa bi eya." Kɛɛ gɔaa Ngebɔ nwa fanwa.

8Nyanhalou na pa, nana ngi nje na i pui nda alɛɛ i kɛi. Ɛgɛ, "Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ukoko na ɔaa nya eya bei taga nwa.”

9Ka njia indinɛi i pelenga manha mbaa na nwaa nwɔua. Kɛlɛ kpolo nhu belaa i fanwa tee na o ka nɛɛnwaa lo na nhanwa, kɛɛ kuunnga aa fendaa.

10Kɛɛ ningaa longa natiini ti lii kati Yɔni ukoko na leea nga kpindi bɛlɛ nau,

11awa kati ngukoko na laa taga nwa kati baa la kati ngɔaa nyanhalou na eya. Awa ka nyanhalou na i ya la kɛɛ ngɔaa ngi nje na eya.

12Ka Yɔni galandengaa i ti baa kati poonwa na gbaunga kati ya ti ndɔɔgua maau nhu, awa kati ya ti kɛa aa Yisɔsi maa haa na siina nhanwa.

13Nhuna Yisɔsi i Yɔni nwaanhaa na nwɛini, kɛɛ ɔaa njaa lɛndɛ nhu awa kɛɛ leenga mɛɛ nwa ee na kɛɛ ya nhinde ala ila ngɔ mɛɛna naa yei njei ngɔɔ. Kɛlɛ nhuna faka na i mɛi mɛini kati guu guaa tuee taa laa na nhu kati ndaa alaa aa njiemaa bele.

14I ba gua njaa lɛndɛ na nhu i lɛi njie na nwa, kɛɛ faka waa lɔa na. I ti lɔi kɛɛ nwaaua ti nwa, awa kɛɛ natiini kɛndɛ gɛndɛa ti hegbɛ ɔ naɔ ti liiya.

15Aa kpɔkɔhoo na lɔgɔ, ka ngi galandengaa i ti baa ala le kati gɛa ala nwa, "Nhinde indinɛi naa yei njei ngɔ, awa kpindi bɛɛlaa nwɛ i baa ba. Kɛa aa faka haka indinɛi kangaa ti li kpou kpou na la ti mɛnhɛi eya ti gbɔha na nhanwa.”

16Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngai laanɛɛi kataa li, kɛlɛ wua wu gbɔha na a nhai ɔaa ti eya ti mɛ.”

17Kati gɛa ala nwa, "Lɛgɛ gbɛnha lɔɔu gbo ka nyiɛa ti fee tɔɛ na nwɛ i ni eya.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Kɛɛ gɛa ti nwa, "A baa bei nya le aa maa lɛgɛ gbɛnha na ka nyiɛa i.”

19Awa nhu nwɛɛ i kɛi aa ningaa i kangaa ti hei hei nguu na nhu. Kɛɛ lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na gbaunga ka nyiɛa feengaa i, kɛɛ au lɛa aliyana awa kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa. Nhu nwɛɛ i lɛgɛ gbɛnha na nhu aai aa leii kɛɛ ngɔaa kalandengaa i ngeya, awa ka kalandengaa i ti ngɔaa faka haka na eya.

20Tua bɛɛ kati mɛa awa kɛɛ gunga aa ngigbɛ o ngigbɛ ti liiya. Ka kalandengaa i ti ngi gbaha mba na aa lɔgɔ lɔgɔa bɛɛtɛ puu nhu i manhu fee nana i ndaa fe feni.

21Ningaa i tɔɛ na ti mɛnhɛi na nwɛiɔ mi gɛa kɛgɛingaa wuulu lɔɔungaa nwɛɔ ina, mai njiengaa i kulai kpaga naa ka ndengaa i.

22Ka Yisɔsi i pelenga kalandengaa i ti ɔaa njaa lɛndɛ na nhu, awa ti lo gulɔɔ alaa ndiilaa nhanwa nja loka na bou nwa, nhuna i loi aa kɛ aa faka na kangaa ti lii lii tuee.

23Awa nhuna i bilani aa faka na aa yanjandaa, kɛɛ lɛa njie naa guegue laaminɛ bele ma. Nhuna foo na i gulai ala ila ngɔ nwɛ ee na,

24kɛlɛ aa maa lɔgɔ indinɛi njaa lɛndɛ na lɔ tɔ nja na liiya gaka, awa ka nja he na i gbanhia mba, gbɛnhaile kati gɔɛnga aa hɛfɛ mbaa.

25Aa ngeenhu na ka Yisɔsi i baa na tuee. Ee ba, k`ɛɛ ba aa sia nja na gɔma.

26Kɛlɛ nhuna kalandengaa i ti ala lɔi ee sia nja na gɔma, kati luaa. Awae kati yɔkpɔu gulaa, "Maa bote mɔɔ nwɛ!”

27Kɛlɛ nhu gutu ɔ na siina ka Yisɔsi i oo guaa gɛnhi, "Nya nwɛ Yisɔsi aa nge, awɛɛ lua kɛlɛ a lii gbɛndɛna!”

28Ka Pita i gɛa, "Maliki, ina biɛɛ, kɛa aa nge kangaa ngi ba biee aa sia nja na gɔma.”

29Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Baa!" Awae ka Pita i guaa njaa lɛndɛ na nhu kɛɛ ya aa sia nja na gɔma Yisɔsi le.

30Kɛlɛ nhuna i fɛfɛ mbaa na hɛɔ na lɔi ee ala hɛ la, kɛɛ luaa. Kina ee lua, kɛɛ tɔɔlonga aa ndɛmbulaa, faa nwɛɛɔ i yɔkpɔu gulai gɛnhi, "Maliki, ndendouyaa hea nyɛɛ!”

31Nhu gutu ɔ na siina ka Yisɔsi i loko na nhu laannga kɛɛ houa Pitaa awa kɛɛ gɛa ala nwa, "Bi laanɛɛ na kolo, gbɔɔ bi nɛɛnwaa gɔhɔni?”

32Ti hee ngɔ na kati ɔaa njaa lɛndɛ na nhu awa ka fɛfɛ na i gbelea.

33Ningaa lagbitia i tee njaa lɛndɛ na nhu kati Yisɔsi batounga. Kati gɛa ala nwa, "Aa tɔmbaga bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee!”

34Kati nja loka na leea awa kati baa ti lɛa Gɛnɛsalɛti bɔlɔgɔɔ na nwa.

35Awa ningaa i tee na nhuna ti gɔɔmaa hɔlɔi Yisɔsia, kati ngoo yanjanga nhu ningaa i ngee maa bɔlɔgɔɔ na nhu ala nhanwa. Awa ka ningaa i ti baa baa ala le aa natiini bɛɛ ti hegbɛ ɔ naɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

36Kati Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i pele hegbɛ belaa i ti sia ngi lonwa na laa gbɔchɔ naa kpahi. Awa natiini bɛɛ ti siai mba kati kɛndɛyaa hɔlɔa.

Maatiu 15

1Naa bou nwɛ gila Falesiisia i ka Sɔ Mbelaa waa waa i ti guai Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kati baa Yisɔsi le kati ala nwɔɔlinga gɛnhi,

2"Gbɔɔ aa kɛɛlaa bi galandengaa i tai nwaa bɛɛ ma mi bembaa i ti nagɔli nau? Gbaa bi galandengaa i taa gɛ tɔɔ mɛnhɛi nwɛ, tai eyaa na ua ma aa pele na nana mi bembaa i ti sɔ na lo ngɔ la!”

3Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Gbɔɔ wu nwaa bɛɛ gbaha mba ɔ Ngebɔ Sɔ nau kɛlɛ k`awu nwaa bɛɛ wu nda nagɔli nau?

4Gbaa Ngebɔ i gɛia, 'Mbɛɛ gɛa bi kɛɛgɛ naa ka bi nje na,' awa 'Nuu na nana njia nyɔu gɛ aa ngi kɛɛgɛ naa inaile ngi nje naa, kataa ala baa.’

5Kɛlɛ wua wɛɛ, 'Ina nuu aa kɛ aa ngi kɛɛgɛ na ka ngi nje na aa kɛɛlaa nana ti ba hɔlɔ ala eya oo ngɔaa Ngebɔ eya, maa nwɔɔ na siina mbɛɛ gɛndaa ɛa ngeya ngi kɛɛgɛ naa.’

6Awae, wu nda nagɔli na lɔgɔ fanwa, woo au biinga Ngebɔ oo na nwanhu.

7Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Ngebɔ letu na Aiseya i nhanda gbekpe pelenia nhuna i gɛi wu nhanwa,

8'Ningaa indiini taa mbɛɛ gɛa nyaa ndaahaa nɛɛ nhu, kɛlɛ ti lii na aile.

9Batou haka nwɛ taa pele ngaa ngee fuu, gbɛnhaile sɔ sɔ na nana nuu gbɔha i kpatɛi alɛɛ taa ningaa nagɔli la. Tuaa kpau ngɔ ɛɛ k`a nya nda Sɔ na nwɛ.' “

10Ka Yisɔsi i uinga ningaa i mba ala le kɛɛ gɛa ti nwa, "A njia nwɛina wu nɛɛnwaa hɔlɔ mba.

11Nana aa ɔa nuu la ala aile aa nuu nwaa nɔgɔ kɛlɛ nana aa gua nuu la alɛɛ aa nuu nwaa nɔgɔ.”

12Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti bai ala le kati gɛa ala nwa, "Ee bi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa njia na bi kɛi kɛɛ gbaaia Falesiisia i mba nhuna ti mɛini?”

13Ka Yisɔsi i gɛa, "Nhiinhai o nhiinhai nana nhii ngɔ kɛlɛ ni Kɛɛgɛ na i aliyana ala aile i nhiini, maa nhiinhai na siina tɔɔ nyaaia.

14Ati loa ti bele ngɔ nhu! Titi belaa nwɛ aa tuee titi belaa gulɔɔ. Awa ina titi nwɔɔ aa sia aa ngi ndege liti nwɔɔ, ti fee ngɔ na tɔɔ gulaa ndoga nhu.”

15Ka Pita i gɛa Yisɔsi nwa, "Chaai ngindinɛi nhu huo fuona nuɛɛ.”

16Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ee wua gbɔnhu wai lɛ nɛɛnwaa hɔlɔi lɛ nhaahaai?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Ee wai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ aa kɛɛlaa nhai o nhai nana aa ɔa nuu la maa nhai na siina aa yeia maa nwɔɔ na goo na nhu, awae, maa bote ala goo nhu, awa maa nwɔɔ na i li i ndo ndɔgbɔa?

18Kɛlɛ nana aa gua nuu la sege ɔ maa nwɔɔ na lii na nwa, awa indinɛi nwɛ aa nuu nwaa nɔgɔ.

19Gbaa maa nwɔɔ na lii na nwa naa nwɛɛ nɛgili nyɔu nyɔu na aa gua na nana aa pele maa nwɔɔ na aa nuu baa, i ndo sia, i nwɔa bele, i ndɛɛ lɛɛ seeliyaa he, awa ka njafa belendaa.

20Indinɛi bɛɛ mi ndɔgɔɔunga alɛɛ aa nuu nwaa nɔgɔ. Kɛlɛ mɛnhɛi nwɛndaa aa eyaa nana nuu ai naa uai ala aile aa nuu nwaa nɔgɔ."

21Ka Yisɔsi i segea nhinde na mɛɛ ee na kɛɛ ya pɔlɔgɔɔ nhu mɛɛna Taya laa waa na ee na ka Sailɔni laa waa na.

22Nyɔugbɛa ee naanɔɔ maa bɔlɔgɔɔ na nhu nana Kena bɔlɔgɔɔ na nhu nwɔɔ aa alaɔ. Kɛɛ baa Yisɔsi le kɛɛ labia gɛnhi, "Maliki, Leebili Nhiindou na aa biee, nwaaua nya nwa. Ngafɔ tɔ aa ni nyanhalou na yɔgɔlɔ nja lee ngɔ nhu."

23Kɛlɛ Yisɔsi ai yiai hali ala le. Awa ka ngi galandengaa i ti baa ala le kati ala nwaa nɛɛ nɛɛnga gɛnhi, "Ala gbɛa mi bou, gbaa alaa nda mi bou aa ɔɔ."

24Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi, "Ngebɔ i nya lonia gbo kpɛti ningaa i ngee ti Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu natiini ti bele ngɔ na ɛɛ mbaalaa natiini ti lo ɔ nhu."

25Kɛlɛ ka nyɔugbɛa na i baa kɛɛ ombi hitɛa alɛɛ kɛɛ gɛa ala nwa, "Maliki, gbɔna nyaa!"

26Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngaa haa ɔ aa ndengaa ti nwɛnhɛi gbaundaa ti pii njiaa nwa."

27Ka nyɔugbɛa na i gɛa, "Maliki, tɔmbaga nwɛɛ, kɛlɛ hali njiaa i kpei k`ati mɛnhɛi bɛɛ pɛɛ na nwɛɛ nwɛɛ nana aa gula gula ti nwanhu belaa i ti nwɛnhɛi nwɛ mbɛtɛ na nwa."

28Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Nyɔugbɛa i, bi laanɛɛ na mbobou ngɔ. Nana kpala ngi biaa kangaa i bele biɛɛ, maa nhanda na i belena. Awa nhu gutu ɔ na siina ka ngi nyanhalou na i gɛndɛa."

29Ka Yisɔsi i leenga naa nwa kɛɛ ya aa Galiili Ya Loka na nwaa bele. Kɛɛ lɛa njie nga awa kɛɛ heia na.

30Ka faka bombou mbaa i baa baa na ala le. Faka indinɛi kati baa baa aa kunduu mbelaa o, kpɛlɛ mbelaa o, titi belaa o, boboa o, ka hegbɛ belaa gbinhi gbinhia lagbitia, kati ti lɔgɔa Yisɔsi ɔgɔu, awa kɛɛ ti gɛndɛa.

31Awae ningaa i kati gbɛia nhuna ti tɔi k`a boboa i ti yɛpɛ, kpɛlɛ mbelaa i ndugu na ngaa ku, kunduu mbelaa i ti sia, awa titi belaa i ti nhanda lɔ. Awa kati Iisilɛlia i ti Eebɔ na bihɛa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Nhu nwɛɛ Yisɔsi i uini ngi galandengaa i mba ala le kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya nwaa nwɔu ɔ faka na nhanwa, gbɛnhaile tuaa beiɔ tii nya o nhaa o kpaunga aa mi guu chawa, awa gbɛ o gbɛ ai ti eya taa mɛ. Awa kpala ngai nyaa ngi ti aa yanja ngaa ndɔɛ, gbaa ina ngaa pele, tɔɔ hɛɛgboa pele na nhu.”

33Awa ka kalandengaa i ti ala nwɔɔlinga. "Mii nwɛ nɔɔ mɛnhɛi hɔlɔ na qɛa bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu nana ɔɔ gu ngelou haka bombou mbaa indinɛi laa gɔndaa nhanwa?”

34Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga, "Lɛgɛ gbɛnha i lolɛ mɛɛ i wu eya?" Kati gɛa ala nwa, "Lɛgɛ gbɛnha ɔfɛla mɛɛ i ni eya ka nyiɛa lengaa goloa.”

35Awa ka Yisɔsi i gɛa faka na nwa ti hei lɔa na.

36Ti heii, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha ɔfɛla na gbaunga ka nyiɛa i kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, kɛɛ nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa kalandengaa i ngeya, awa ka kalandengaa i ti ngɔa ɔaa faka na eya.

37Tua bɛɛ kati mɛa nhaa kɛɛ gunga aa tuee. Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti ngi gutu gutu na aa lɔgɔ lɔgɔi bɛɛtɛ ɔfɛla nhu nana ti mɛi ti gbahai mba.

38Natiini ti mɛnhɛi na nwɛiɔ kɛgɛingaa wuulu naaingaa nwɛɔ. Njiengaa o ndengaa o tai kpaga indinɛia.

39Nhu nwɛɛ Yisɔsi i faka na aa yanjani, awa kɛɛ ɔaa njaa lɛndɛ na nhu kɛɛ ya Magalaani bɔlɔgɔɔ na nhu.

Maatiu 16

1Yuua ti eebɔyaa gbapi na taa ui mba aa Falesiisia awa ka Yuua ti eebɔyaa gbapi na taa ui mba aa Salusiisia kati baa Yisɔsi le, gbɛnhaile ti lo ngɔ laɔ ti ala hou ndaa yia na nhu, awa indinɛi nhaa nwɛɛɔ ti ala nwɔɔlini kangaa i kamaa nhanda guague pele, nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ala gbɔha na Ngebɔ le mɛ i guai na.

2Kɛlɛ ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi ti eya, "Kpɔkɔhoo na aa hiti ma, k`awu gɛ, 'Mi nwaa na nwaa nhiɛ ɔ, gbɛnhaile Ngebɔ na aa gbɔu ɔ.’

3Awa aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na k`awu gɛ, 'Nja ɔɔ wanaa, gbɛnhaile Ngebɔ na aa gbɔu ɔ awa ngaa gbindi ɔ.' Nhuna waa Ngebɔ na aa gbee, waa mi nwaa na bele ngɔ na gɛa ɔɔ bele nda, kɛlɛ wai kuague na nhunhaa gɔɔ nana aa bele pele yamana indinɛi nhu.

4Yamana indinɛi nhu belaa i ti nhanda nyɔu ɔ awa ti eebɔyaa gbaha mba ɔ! K`awu nya nwɔɔli kamaa nhanda guague fanwa? Aigɔ bele. Kamaa nhanda guague na gbo kpɛti nana wɔɔ tɔ ɔɔ bele ala nwɛ aa Yoonaa gamaa nhanda guague na." Awae kɛɛ ti loa na kɛɛ ya puou.

5Nhuna kalandengaa i ti nja loka na leei, ka kili nɔaa tuɛɛ aa ndiilaa aa lɛgɛ gbɛnha.

6Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A sogia awa wu nwanhu gbee ngaa Falesiisia i ti bugu gbɔnhu na o ka Salusiisia i ti bugu gbɔnhu na.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Kati nhanda indinɛi nwa yɛpɛ belenga loganhu gɛnhi, "Baa tɔ i indinɛi gɛi, mai bai aa lɛgɛ gbɛnha faa nwɛɛ gɛnhi.”

8Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i indinɛi nhu kɔɔni, kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ waa gɛ loganhu lɛgɛ gbɛnha ai wu eya? Wu laanɛɛ na njaaiyaai ɔ.

9Ee wai lɛ nɛɛnwaa hɔlɔi lɛ? Ee wai ndai nɛɛnwaa nhuna ngi lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na nhu aai aa leii ningaa wuulu lɔɔungaa i fanwaɔ? Bɛɛtɛ lolɛ mɛɛɔ wu ngi gbaha mba na aa lɔgɔ lɔgɔi nhu?

10Inaile lɛgɛ gbɛnha ɔfɛla na kɛgɛingaa wuulu naaingaa i fanwaɔ, bɛɛtɛ lolɛ mɛɛɔ wu ngi gbaha mba na aa lɔgɔ lɔgɔi nhu?

11I gee beleni wai nɛɛnwaa hɔlɔ aa kɛɛlaa ngaile yɛpɛ wuee ngu to ngɔ lɛgɛ gbɛnhaa? A sogia Falesiisia i ti bugu gbɔnhu naa ka Salusiisia i ti bugu gbɔnhu na!”

12Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti nɛɛnwaa hɔlɔi mba aa kɛɛlaa Yisɔsi ai gɛi ti nwa ti sogi mbugu gbɔnhua nana taa pu lɛgɛ nwa, kɛlɛ nana ee ma ala nwɛɔ aa kɛɛlaa ti sogi Falesiisia i ti nagɔli na bele ngɔ naa taa pele ngaa ningaa awa ka Salusiisia i ti nda nagɔli na bele ngɔ na.

13Nhuna Yisɔsi i bai pɔlɔgɔɔ na gakanwaa na nana ee Sasalia Filipaai laa na nhu gbɛlaa, kɛɛ kalandengaa i mɔɔlinga, "Ele nwɛɛ ningaa i taa gɛ ala nwɛ Nuu na Lou na aa ala?”

14Kati gɛa ala nwa, "Lɛingaa tɛɛ Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nwɛ aa ala, awa lagbitia tɛɛ Ngebɔ letu na Ilaiya nwɛ aa ala, lagbitia tɛɛ Yɛlimaia nwɛ aa ala, inaile Ngebɔ letua i ngila kee nwɛ aa ala.”

15Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ɛɛ wua wɛɛ ele nwɛɛ aa nge?”

16Ka Saimɔni Pita i gɛa, "Bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee, napangaa kɛndɛ Eebɔ na Lou na.”

17Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Saimɔni, Yoonaa nhiindou na aa biee, nduba i gɛ bi nwa. Gbaa tɔmbaga indinɛi bi kɛi ni Kɛɛgɛ na i aliyana alɛɛ i ngɔai bi eya kɛndaa nhanwa, kɛlɛ ai guai nuu gbɔha le.

18Awae ngi kɛ aa biee, Pita, bi bele ngɔ ɛɛ faha, awa faha lambu indinɛi nwa, alɛɛ ngɔɔ ni laanɛɛ belaa i ndugu na lo ma, awa hali bɛnhɛ haa na fɔha na aigɔ ku ma.

19Ngɔɔ saaba na ɔa ɔaa bi eya Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa. Nana bɛɛ baa mbɛndi pɔlɔgɔɔ nwa Ngebɔ ɔɔ mbɛndia aliyana, awa nana bɛɛ baa fɛɛlɛ he fanwa Ngebɔ ɔɔ fɛɛlɛ hea fanwa aliyana”

20Nhu nwɛɛ i kɛi aa kalandengaa i nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa tɛɛ kɛ aa nuu o nuu aa kɛɛlaa ala nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala.

21Kualaama maa lɔgɔ nana nwaɔ ka Yisɔsi i tɔɔlonga aa ndɔgɔɔundaa aa ngi galandengaa i aa kɛɛlaa, kang~a~a li Yɛlusalɛmu laa waa na nhu ngi njɔgɔlɔ gbinhi

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

gbinhi bele na mbaa waangaa i ngeya o, Yuu chaaga gua manhangaa i ngeya o, ka Sɔ Mbelaa waa waa i. Tɔɔ nya baaa, kɛlɛ mi guu chawa ngaa lee ngɔɔ huua haa na nhu.

22Ka Pita i ya aa Yisɔsi kakanwaa kɛɛ ndaanhiinga gɛnhi, "Maliki, kangaa Ngebɔ ɛɛ pele indinɛi aa bele. Indinɛi aigɔ bele ngaa biee!”

23Kɛlɛ ka Yisɔsi i botenga i gɛa Pita nwa, "Nwɔina nya bou nwa Setani! Bia baa nya nɛɛnwaa nhupu, gbɛnhaile bi nɛgili ɔ indinɛi ai guai Ngebɔ le kɛlɛ nuu gbɔha le mɛ kua ɔ na.”

24Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ngi galandengaa i ma, "Ina nuu o nuu aa gɛ ɔɔ nda nyaa, maa nwɔɔ na siina i gbeea ngi nda guegue laalaa naa, awa i ngi nda ningaa nhɛɛ ngulu na gbau napangaa kpekpe ngulu na, awa i nda nyaa.

25Gbaa nuu o nuu nana kpala ngi mba i ngi lɛɛhu na nwakɛ aa gbɔha ɔɔ ngu ndoa nhu. Kɛlɛ nuu o nuu nana aa ngi lɛɛhu na u ndo nhu nya nhanwa ɔɔ tɔa.

26Qani na ngigbɛ nwɛ nuu aa hɔlɔ ina, aa ngelou gbɔha indinɛi nhu gɛin na hɔlɔ kɛlɛ i ngi lɛɛhu na u ndo nhu? Inaile gbɛɛ nuu aa tee ngi lɛɛhu na boto hɔlɔndaa nhanwa? Maa nhai ai na!

27Gbaa Nuu na Lou na ɔɔ baa tii ngi nwalekaa i ngoo ngi Kɛɛgɛ na bɛɛyaa bombou mbaa na nhu, awa nhu nwɛɛ ɔɔ nuu o nuu baabaa ndi ɔ aa maa nwɔɔ na enge na bele ngɔ na.

28Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ningaa lɛingaa lɔ bei lo toni taigɔ gɛ haai nhaa pɛnhɛɛ ti gɛ Nuu na Lou na lɔ ngɔ ɔɔ gɛ aa paalaa ɛɛ Manha mbaa."

Maatiu 17

1Nhuna Yisɔsi i bilani a njɛpɛlaa kalandengaa i ngee, mi guu lɔɔu ngi leeni naa bou nwa, ngɔhita na nwa, ka Yisɔsi i Pita gbaunga ka Yemiisi, awa ka ngi ndege nhiindou na Yɔni i lɛa aa tuee njie ngaa gɔhaa naa nwɛɛ ti nwaa geeni na.

2Nhuna tee au sia, ka Yisɔsi nwaa lobinga ti aunwaa. K`a ala aunwaa na i huo yain ɛɛ foo, awa ka ngi lonwa na i guea ala nwa chɛhɛ chɛhɛ.

3Nhu nwɛɛ ti Moosisi lɔi ka Ngebɔ letu na Ilaiya tee yɛpɛ tii Yisɔsi o.

4Awa ka Pita i gɛa Yisɔsi nwa, "Maliki, pa ngɔ ni bei! Ina baa kuun, ngɔɔ kpaanya chawa lo tonaa bei, i ila bi nhanwa, i ila Moosisi nhanwa, awa i ila Ngebɔ letu na Ilaiya nhanwa.”

5Nhuna Pita ee yɛpɛ tuun, awa feenaa na nana ee huo yain kɛɛ huonga ti nwa, awa kati Ngebɔ oo nwɛinga nhu i gɛi, "Indinɛi nya lomayaa Lou na nwɛ. Nya goonhu nɛɛ ɔ ala nwa. A oo nhɛɛna ala nwa!”

6Nhuna kalandengaa i ti ngoo indinɛi nwɛini, kati luaa nhaa kati aa bɛɛ bɛɛa.

7Kɛlɛ ka Yisɔsi i baa na tuee, kɛɛ sii siaa tuaa, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A huua! Awɛɛ lua!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Awa nhuna ti au lɛi tai nuu o nuu lagbiti lɔi k`a Yisɔsi ila ngɔ na gbo ti tɔi.

9Awa nhuna tee njie na yei, ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nhanda indinɛi wu naa lɔi i beleni wu nɛɛnwaa nhu, awɛɛ maa yia gɛ aa nuu o nuu fanwa, nhaa pɛnhɛɛ Ngebɔ i huu Nuu na Lou nau kualaa haa na nhu."

10Ka kalandengaa i ti Yisɔsi nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ Sɔ Mbelaa waa waa i ti gɛi Ilaiya lɔ paalaa i na pɛnhɛɛ?"

11Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga, Ilaiya baalaa lɔ na pɛnhɛɛ, awa ala nwɛ ɔɔ pele gbɛ o gbɛ na ɔɔ gɛ maa gbatɛ nhu,

12kɛlɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ilaiya ala baa ɔ tɔ awa ningaa tai gɔɔmaa hɔlɔi alaa, kɛlɛ nana bɛɛ kpala ngee tuaa ti pele nda, kati pelenga aa ala. Awa aa pele ngɔ ila na siina, ngemɛɛ tɔɔ Nuu na Lou na hou la nyɔu ɔ."

13Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti nɛɛnwaa hɔlɔi aa kɛɛlaa Yisɔsi ee yɛpɛa tuee Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nhanwa.

14Awa nhuna ti bɛɛlai faka na le, ka ndakpa i baa Yisɔsi le, kɛɛ ombi hitɛa alɛɛ,

15awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Maliki, maaumayaa gbauna ni nhiindou na nwa! Ngunhubopo mɔɔ nwɛ aa ala, awa alaa yɔgɔlɔ nja lee ngɔ nhu. Naa gbinhi ɔɔ aa gula ngɔmbua awa naa gbinhi ɔɔ aa gula njau.

16Kangi baa aa ala bi galandengaa i ngee kɛlɛ tai kuni taa ala gɛndɛ."

17Ka Yisɔsi i gɛa, "Laanɛɛ gbahamba belaa ka kaka mbelaa indiini ngaa wuee! Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ gɛ na tii wua i ngoo? Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ lii lo tii wua i ngoo? A baa aa nhiindou na bei nya le!"

18Ka Yisɔsi i yɛpɛa ngafɔ na le, awa ka ngafɔ na i guaa nhiindou na nhu, awa nhu gutu ɔ na siina ka nhiindou na i gɛndɛa.

19Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti bai Yisɔsi le sɔi kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ nua nai ku naa ngafɔ na gbɛ?"

20Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Gbɛnhaile wu laanɛɛ na kolo. Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ina laanɛɛ lɔ wu eya nana mbaa ɔ na bele ngɔ ɛɛ wonjo gaai, waa gɛa njie ngindinɛi nwa, 'Gbuena bei bi li mɛɛ,' awa ɔɔ gbuenaa. Awa maa nhanda ai na wɔɔ gbaha aa pelendaa.

((21K`a laaminɛ o gbo ka chu houndaa alɛɛ aa indinɛi bonda gbɛ. Gbɛ o gbɛ lagbiti ai ku aa pele."))

22Nhuna kalandengaa i bɛɛ ti aa lɔgɔi ngilamaaa mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nuu na Lou na kɔanndaa lɔ na ningaa nwa,

23natiini tɔɔ ala baa. Kɛlɛ mi guu chawa ngaa lee, Ngebɔ ɔɔ huua alau kualaa haa na nhu." Ka indinɛi i pelenga kalandengaa i maa nwɔua nja lee ngɔ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Nhuna Yisɔsi o ka ngi galandengaa i ti bai Kepanɔmu, ka Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa gula gula ɔhɛ mbelaa i ti baa Pita le kati mɔɔlinga, "Ee wu nagɔli mɔɔ na aa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa gula gula na hea? “

25Ka Pita i gɛa, "Aaha aa fea." Awa nhuna Pita i lii ala le pɛlɛ la, Yisɔsi pɛnhɛɛ i yɛpɛi ala le gɛnhi, "Saimɔni, bi nɛɛnwaa gɛ gbɛ? Hotangaa o lugulea o elei mɛ taa kula gula bele ngelou nhu nwanhangaa waa waa indiini mbɛ?”

26Ka Pita i gɛa, "Hotangaa i mɛ taa pele." Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ka oo belenga aa kɛɛlaa lugulea i nhanda baa ngɔ tuaa.

27Kɛlɛ kpala ngai muaa mi ningaa indiini hagɔli. Indinɛi nhanwa, lia nja loka na nhu, bi ndoi kula mbu, awa pɛnhɛɛ nyiɛ na aa gɔɔ ndoi naa bi kua. Baa kua, bi ndaa na o, awa bɔɔ nahoo nwɔɛ maaia nda. Maa nahoo nwɔɛ na siina gbauna bi ngɔa ti eya, Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa gula gula na ti maa yia gɛi, mi nda na nwɛ aa na."

Maatiu 18

1Nhuna Yisɔsi ee yɛpɛ Pita le ndiilaa nhanwa ndoi na bii ma, aa maa lɔgɔ na siina, ka kalandengaa i ti baa Yisɔsi le kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ele nwɛɛ kpekpe ngɔ lee ngɔ tɔ bɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la?”

2Nhu nwɛɛ Yisɔsi i uini ndoua kɛɛ tonga ti liiya,

3awa kɛɛ gɛa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa kawaa bote wu bele ɛɛ ndengaa, ina na ai beleni, waigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la.

4Nuu o nuu nana aa gbɔha na nwaa yei ɛɛ ndou indinɛi, maa nwɔɔ na siina alɛɛ kpekpe ngɔ na tɔ bɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la.

5Awa nuu o nuu nana aa ndou binja ɛɛ ndou indinɛi, aa ni laa na, maa nwɔɔ na oo nya binjanga.

6"Nuu o nuu nana aa pele ndengaa indiini ti laanɛɛ ɔ na aa nge, ngila kee aa gaka, maa nhiɛ ɔ nha aa gɛɛ ti kpongbo kɔtu ili ala boloa, awa ti ala bii nda mɛɛ pali waau kangaa i yei aa ala.

7Maa lua ɔ na siina ngelou na nhanwa aa kɛɛlaa nhanda nhanda lɔ na nana aa pele ningaa taa gaka. Nhanda bonda ɛɛ indinɛi, kaa gɛ aa pele pelendaa, kɛlɛ maa lua ɔ na siina nuu na nhanwa aa pele maa nhanda na aa bele!

8"Awa ina bi loko na inaile bi gbala na aa pele bi laanɛɛ na aa bɛɛla bou nwa, teea mba bi pii puou. Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa baa ɔa aliyana toko ila ngi biaa inaile kpala ila ngi biaa, tee ngɔ bɛnhɛ toko fee ngaa gɛ biaa ka kpala fee ti bi bii nda wɔwɔwɔ ngɔmbu naa.

9Awa ina bi au na aa pele baa gaka, kuaa nhu bi pii puou. Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa baa ɔa aliyana bi au na i nhu ila, tee ngɔ bɛnhɛ bi au na aa gɛ nhu fee ti bi bii nda yahandama ɔmbu naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10"A tɔa aa kɛɛlaa awɛɛ au bii ngigbɛ o ngigbɛ nwanhu ndengaa golo goloa indiini ndiiya. Gbaa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ti nwalekaa i ti aliyana tuaa ni Kɛɛgɛ na au bele nhu aliyana aa lɔgɔ bɛɛ.

((11Gbaa nuu na Lou na i baia ndendouyaa hendaa nhanwa natiini mbɛ ti u ndo ɔ na nhu.))

12"Bi nɛɛnwaa gɛ gbɛ indinɛi nhanwa? Ina mbaalaa gɛmɛ ilangaa taa gɛ ndakpa eya, awa ngila kee oo lo nhu, ee aigɔ mbaalaa buu buu laabungaa i ti manhu laabu nana lo njie naa i hitɛ aa ngila kee na ɔɛ ɔɛ nana i loi nhu?

13Awa aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ina aa tɔ, ɔɔ goonhu nɛɛa fanwa tee ngɔ bɛnhɛ puu buu laabungaa i mba ti manhu laabu na tai loi nhu.

14Aa pele ngɔ ila na siina, ni Kɛɛgɛ na nana i aliyana ngi guunmayaa aile aa kɛɛlaa ngila mɔɔ qaniqania indiini ndiiya i lo nhu.

15"Ina bi ndege lou aa nhanda nyɔu bele ngaa biee, lia ala le bi nana lɔgɔɔu nda i peleni ngaa haa ɔ na, awa wu fee ngɔ na nwɛ gbo waa gɛ na. Ina aa lɛɛ ɔ gɔɔ i bi nwaa nɛɛ nɛɛ, oo belenga boma aa bi ndege.

16Kɛlɛ ina ai kuunni aa kɛɛlaa ala lɛɛ ɔ, nuu lagbiti gbauna inaile ningaa feengaa lagbitia gbauna wu li, kangaa njia o njia nana aa kɛ na, ningaa feengaa inaile ningaa chawangaa tɔɔ belenaa aa maa seelia.

17Ina aa gaasou ngaa ti yɛpɛ na gbaundaa, kɛa aa laanɛɛ belaa i, awa ina tua gbɔnhu aa gaasou ngaa ti yɛpɛ na gbaundaa, a ala gbauna ɛɛ k`a Kpiti nwɛɛ aa ala, ka kula gula ɔhɛ mɔɔ.

18"Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nana bɛɛ waa mbɛndi pelendaa nhanwa pɔlɔgɔɔ nwa, Ngebɔ ɔɔ maa nhanda na siina bɛndia pa aliyana, awa nana bɛɛ waa maa fɛɛlɛ he pelendaa nhanwa pɔlɔgɔɔ nwa, Ngebɔ ɔɔ fɛɛlɛ hea pelendaa nhanwa aliyana.

19"Ngi kɛ gbɔnhu aa wuee aa kɛɛlaa, ina feengaa taa kuun gbɛ o gbɛ na nhanwa nana ti nhu nwɔɔli peleni fanwa pɔlɔgɔɔ indinɛi nwa, ni Kɛɛgɛ na i aliyana ɔɔ maa nhanda na belenaa tuɛɛ.

20Gbaa mɛɛna ningaa feengaa inaile ningaa chawangaa taa aa lɔgɔ na awa ti ui nya laa naa, nyaa na ti liiya."

21Nhu nwɛɛ Pita i bai Yisɔsi le kɛɛ mɔɔlinga gɛnhi, "Maliki, ina ni ndege lou aa gɛa nhanda nyɔu belendaa aa nge, naa lolɛ mɛɛ ngaa ndo na alɛɛ, ee naa heinwaa ɔfɛla?"

22Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngai gɛi bi nwa naa heinwaa ɔfɛlae kɛlɛ naa buu buu ɔfɛla heinwaa ɔfɛla.

23Faa nwɛɛe Ngebɔ nwanhayaa na maa nhuanaa manha mbaa nwa nana i ndaalaai aa kue na gbagandaa nana ngi eyaalakpangaa i tee hou ngɔɔ ala nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Nhuna i tɔɔloni aa kpagandaa, kati baa ala le aa ngila mɔɔ nana pɔɔni heinwaa wuulu wuulu gue ee alaa ala nwanhu nwɔɔ na le.

25Kina ai kuni aa kue na gua, ka ala nwanhu nwɔɔ na i gɛa ti ala nwaa sia, ka ngi nyanha na, awa ka ngi lengaa i ɛɛ nduaa, awa ti nana nwaa sia bɛɛ ee ti eya, kangaa i kue na gua.

26Awae ka ngeyaalakpandou na i ombi hitɛa alɛɛ kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga gɛnhi, 'Manha mbaa i, lii lona mbɛ, awa ngɔɔ bi baabaa bɛɛ.'

27Awa ka manha mbaa na i maaumayaa gbaunga ngeyaalakpandou na siina nhanwa. Kɛɛ gbenga alaa nhanda baa ngɔ mba awa kɛɛ kue na loa na alɛɛ.

28"Kɛlɛ maa eyaalakpandou ila na siina, nhuna i guai, kɛɛ ngi ndege eyaalakpandou nwaaia nana nahoo golo nwaa gue ee ti loganhu. Kɛlɛ sia indinɛi nhu, alɛɛ tɔɔ kue na gua ala le. Kɛɛ gbundɛa kuemba nwɔɔ na bolo na nwa kɛɛ gɛa ma, 'Ni gue na guaa!'

29Ka ngi ndege eyaalakpandou na i gulaa ala ɔgɔu kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga gɛnhi, 'Lii lona mbɛ, awa ngɔɔ bi baabaaa!'

30Kɛlɛ kɛɛ gaasounga. Nana i peleni, kɛɛ ala biinga kpindi bɛlɛu, mɛɛna ɔɔ gɛ na nhaa i kue na gua.

31Nhuna ngi ndege eyaalakpangaa i ti nana naa lɔi i belenga, kɛɛ gbɛɛa ti la, awa kati ya ti chaagbe laannga manha mbaa na nwa nhanda na nhanwa bɛɛ nana i belenga.

32Nhu nwɛɛ ala nwanhu nwɔɔ na i uini alaa kɛɛ gɛa ma. 'Bia ngeyaalakpandou nyɔu nyɔu indinɛi aa biee, kangi kue gbɔha nana loa na biɛɛ, gbɛnhaile kabi nya nwaa nɛɛ nɛɛnga.

33Bia gbɔnhu, bi ba nwaaua bi ndege eyaalakpandou na nwa, ɛɛ gbo nya ngi nwaaunii bi nwa.'

34Indinɛi kɛɛ gbaaia ala nwanhu nwɔɔ naa awae kɛɛ ala biinga kpindi bɛlɛu mɛɛna ɔɔ gɛ na nhaa i ngi gue gbɔha na gua."

35Awa kpelenwaa na ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngemɛɛ gbɔnhu ni Kɛɛgɛ na i aliyana ɔɔ pele ngaa ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya, ina bai nhanda loi na bi ndege naɛ kualaa bi lii na nwa."

Maatiu 19

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa njɛpɛlaa ndombɛyaa nhanwa, kɛɛ segea Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu awa kɛɛ ya Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu mɛɛ Yɔlani Ya na bou nwa.

2Ka faka gbinhi gbinhi i ndaa alaa, awa kɛɛ ti gɛndɛa bɛɛ.

3Ka Falesiisia lɛingaa ti baa ala le kati ala nhuanga aa mɔɔli pelendaa gɛnhi aa ala, "Ee sɔ na lɔ fɛɛlɛ he ngɔ kɛgɛi mbɛ kangaa i kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa gbɛ o gbɛ nhanwa?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Kɛɛ gɛa, "Ee wai lɛ Ngebɔ Gbaali na galaniɔ nana i kɛi aa kɛɛlaa kualaama tɔɔlomaa naɔ, Ngelou Gbatɛ mɔɔ na kɛɛ ningaa gbatɛa napangaa kɛgɛi ngoo njie ngoo.

5Awa ka Ngebɔ i gɛa, 'Saabu indinɛi nhanwa, kɛgɛi na tɔɔ loganhu gɔɛa tii ngi kɛɛgɛ na o ka ngi nje na, awa i nwaa gbɔ tii ngi nyanha na o, awa ti fee ngɔ na tɔɔ belenaa aa ngila mɔɔ.'

6Awae feengaa aile gbɔnhu aa tuee, kɛlɛ ngila mɔɔ nwɛ aa tuee. Faa nwɛɛe nana Ngebɔ i maa gbɔnga ngilamaa, nuu ɛɛ ngaa gɔɛ."

7Kati gɛa ala nwa, "Kɛlɛ gbɔɔ Moosisi i fɛɛlɛ hei nuuɛ aa kpagoyaa hiti kɔɔ ɔandaa nhanwa ala hei nwɔɔ na eya kangaa i kpɛ?"

8Kɛɛ gɛa ti nwa, "Wu lihi lihiyaa na nhaa nwɛɛ Moosisi i fɛɛlɛ hei wuɛɛ aa kpagoyaa hitindaa nhanwa wu nyanhaa i ma, kɛlɛ ngemɛɛ aileɔ kualaa tɔɔlomaa na."

9Awa ngi kɛ aa wuee, "Nuu na bɛɛ nana aa ngi nyanha na gbɛ nwa i nyanha lagbiti gɔli, kɛlɛ nyanha na i kpɛi ai ndo siai, maa gɛgɛi na siina oo ndo siaa."

10Ka kalandengaa i ti gɛa Yisɔsi nwa, "Ina k`a pele ngɔ indinɛi ngemɛɛ aa gɛ na kɛgɛi ndoganhu tii ngi nyanha na o, maa nhiɛ ɔ nha aa kɛɛlaa nuu ɛɛ nyanha gɔli."

11Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Nagɔli indinɛi ai na nuu o nuu nhanwa, kɛlɛ alaa na gbo natiini fanwa Ngebɔ i ngɔaa ti eya.

12Gbaa saabu gbinhi gbinhi lɔ na nana aa pele kɛgɛingaa lagbitia tai nyanhaa gɔli. Gbaa nhiingaa lagbitia tai bele ngaa kɛgɛingaa gbɛnhaile lɔ na ngemɛɛ ti ti leni la, awa nhiingaa lagbitia lɔ na ningaa lɔ ti peleni tai bele ngaa kɛgɛingaa, awa nhiingaa lagbitia lɔ na ti gbɔha na belengaɔ aa ningaa natiini tai bele ngaa kɛgɛingaa Ngebɔ nwanhayaa na laa lɔgɔ fanwa. Kɛgɛi na nana aa ku i kuun nagɔli indinɛi nwa, i pelena."

13Ka ningaa lɛingaa ti baa baa aa ndengaa Yisɔsi le kangaa i ɔgɔ bɛɛ bɛɛ tuaa awa i laaminɛ ti nhanwa, kɛlɛ ka kalandengaa i ti ningaa i mbɛndia aa pelendaa.

14Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa, "Ndengaa i ti baa nya le, awa awɛɛ ti bɛndi aa paalaa, gbɛnhaile tua indinɛi bonda, tuɛɛ ti bo mɛɛ aa Ngebɔ nwanhayaa na la."

15Awa kɛɛ ɔgɔ bɛɛ bɛɛa tuaa awa kɛɛ segea na.

16Lɔgɔ ila ma ka ndakpa i baa Yisɔsi le awa kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, nhanda gbekpe na ngigbɛ nwɛ ngɔɔ pele kangaa ngi wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ?"

17Ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ bi nya nwɔɔlini nana nhanwa kpekpe ngɔ? Nuu ila mɛɛ kele i na nana kpekpe ngɔ. Ina bi lo ngɔ la bi ɔa ndɛɛhunwaa na, kabaa nwaa bɛɛ sɔ sɔ nau nana Ngebɔ i gɛi k`a nuu aa nwaa bɛɛ mbu."

18Kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga, "Ngigbɛ nwɛ?" Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Bɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba lɔgɔ fanwa, bɛɛ ndo sia, bɛɛ nwɔa bele, bɛɛ ndɛɛ gɔɔla nuua.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Mbɛɛ gɛa bi kɛɛgɛ naa ka bi nje na, awa bi lo ngaa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na.”

20Ka ndakpandou na i gɛa. "Indinɛi bɛɛ ngoo pele pelenga. Gbɛɛ gbɔnhu pelendaa i nya eya?”

21Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ina bi lo ngɔ la bi aa ku, lia bi nana nwaa sia i bi eya bɛɛ awa bi maa nahoo na he mbaa mbelaa i mbɛ, awa bɔɔ kpatɛyaa hɔlɔa aliyana. Awa bi ba ba bi nda nyaa.”

22Nhuna ndakpandou na i indinɛi nwɛini, kɛɛ ya ala nɛɛnwaa nyaai ɔɔ, gbɛnhaile ala gbatɛ ɔɔ kpɔ.

23Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma. "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ɔɔ gbɛndɛnaae kpatɛ belaa ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la.

24Ngi fee kula ma gbɔnhu aa kɛndaa aa wuee aa kɛɛlaa, kpɛndɛ ngɔ nhaa kpɛndɛ ngɔ kpatɛ nwɔɔ ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la tee ngɔ bɛnhɛ nika ɔalaa nhanwa aa mɛɛnde ngou nhu bele.”

25Nhuna kalandengaa i ti indinɛi nwɛini, kati gbɛia nja lee ngɔ nhu. Faa nwɛɛ ti nhu nwɔɔlini, "K`a ele nwɛɛ tɔ aa ndendouyaa hɔlɔ?”

26Ka Yisɔsi i ti gbeenga tiinini awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ningaa gbɔhaa nhanwa indinɛi ai bɛ ma, kɛlɛ Ngebɔ le gbɛ o gbɛ na aa bɛnaa ma.”

27Nhu nwɛɛ Pita i yɛpɛi gɛnhi, "Kpeende, noo gbɛ o gbɛ na loa noo ndaa biaa. K`a gbɛɛ tɔ nua nɔɔ hɔlɔ?”

28Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, nhuna Nuu na Lou na ɔɔ gɛ heii ngi bɛɛyaa nwanhayaa gbakaa na nhu Yamana Nyiɛ na nhu, wua na wu ndaa nyaa wɔɔ heia gbɔnhu manhayaa gbakaa puu nhu i manhu fee, awa wua nwɛ wɔɔ nde puu na i manhu fee na gɔhɔ i Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu.

29Awa nuu o nuu nana i ngi bɛlɛ bɛlɛ na loa, inaile ngi ndege nhiindengaa, inaile ngi ndege nyɛɛlengaa, inaile ngi kɛɛgɛ, inaile ngi nje, inaile ngi lengaa, inaile ngi nhɛɛ na nya lɔgɔ fanwa, maa nwɔɔ na siina ɔɔ hɔlɔa boma nhaa naa heinwaa gɛmɛ ila, awa ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

30Kɛlɛ ningaa gbinhi ɔ natiini pɛnhɛɛ mbelaa aa tuee tɔɔ belenaa aa gbelemba belaa, awa gbelemba belaa tɔɔ belenaa aa pɛnhɛɛ mbelaa.

Maatiu 20

1"Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ nhɛɛ nwɔɔ nana i guai aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na kɛɛ ya aa ngenge belaa gɔli ngi nhɛɛ na nhu nhanwa.

2Kɛɛ kuunnga aa ti baabaandaa aa Linaaliɔsi ila foo nwa, awa kɛɛ ti leenga ngi bɔpɔ ɔgɔ gbangba na nhu ngenge na nwa. (Linaaliɔsi nahoo nwɛɛ. Foo ila paabaa nwɛ ngenge nwɔɔ nhanwa.)

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Awa mi gɛa nhuna ngeenda hoo na aa tɔɔlo ngaa kpaailaa mi lugu nhu, ka pɔpɔ ɔgɔ gbangba nwɔɔ na i guaa boma kɛɛ ya. Awa kɛɛ ningaa lagbitia lɔa natiini taile bele nhu, ti lo toni mɛɛ njɔpɔwaa na nhu.

4Awa tua na siina kɛɛ gɛa ti nwa, 'Wua gbɔnhu a lia wu enge pɔpɔ ɔgɔ gbangba na nhu. Awa ngɔɔ wu baabaaa aa nana hɔlɔndaa i wu eya.'

5Awae kati ya na. Ngemɛɛ gbɔnhu aa pele ngɔ ila na siina i peleni nhuna i guai boma aa fooliiliiya na ka kpɔkɔhoo hooliiya na.

6Awa mi gɛa aa kpɔkɔhoo gaka, kɛɛ guaa boma kɛɛ ya, awa kɛɛ ningaa lagbitia nwaaia na lo toni. Awa kɛɛ ti nwɔɔlinga, 'Gbɔɔ waa lugba bei loni paalii wai bele nhu?'

7Kati gɛa ala nwa, 'Nai bele nhu gbɛnhaile nuu ai ngenge ɔai ni eya.' Kɛɛ gɛa ti nwa, 'Wua gbɔnhu a lia wu enge mɛɛ pɔpɔ ɔgɔ gbangba na nhu.'

8"Awa nhuna kpɔkɔhoo na i hitii, ka nhɛɛ nwɔɔ na i gɛa ngi enge belaa gulɔɔ nwɔɔ na nwa, 'Ui nguina ngenge belaa i mba bi ti baabaa na ɔa ɔa ti eya. Bi tɔɔlo ngaa gbele mba enge belaa i paabaandaa pɛnhɛɛ awa bi gbele pɛnhɛɛ ngenge belaa i mba.'

9Ngenge belaa i natiini i ti gbauni aa kpɔkɔhoo na, ngigbɛ o ngigbɛ kɛɛ foo ila paabaa hɔlɔa hiti ɔ nhu.

10Awa ngenge belaa i natiini i nhumbui aa ti gbau, nhuna ti baabaandaa na i hitii ma, tɔɔ tɔɔngaa tɔɔ ti baabaaa kpinhi ɔ tee ngɔ gbele mba enge belaa i mba. Kɛlɛ tua gbɔnhu ngigbɛ o ngigbɛ ti liiya foo ila paabaa nwɛ i hɔlɔi ɛɛ natiini ti hɔlɔ hɔlɔi.

11Tee paabaa na hou hou, k`ati gɔɔ nhu yia nuu na nwa nana i ti gbauni ngenge na nhu.

12K`ati gɛ, 'Gbele mba enge belaa indiini ti engeia gbo lɔgɔ nhu gutu nhanwa, nua pa noo enge nha paalii foo lende naa, kɛlɛ kpeendɛ bi ti baabaa na nwaa gɛa sɔu ngaa ni nda na!'

13Kɛlɛ ka nhɛɛ nwɔɔ na i gɛa ngila mɔɔ nwa ti liiya, 'Ndakpai, ngai wu nwɛi. Ee foo ila paabaa aile nha mi kuunni ma?

14Chaanngi nhu, nana gbauna bi bo mɛɛ bi li. Kpala tɔ nyaaɔ aa kɛɛlaa ngi gbele mba enge nwɔɔ indinɛi baabaa i hiti nana nwa ngi ngɔaa bi eya.

15Nana kpala ngi nyaa ngi pele ngaa ni nahoo na, ee ala aile ngaa pele nda? Inaile ee boo tolo nɛɛnwaa gbaunga gbɛnhaile nya loko nhu laan ngɔ ningaa nwa?' "

16Awa ngaa guanwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Awae gbelemba belaa i tɔɔ belenaa aa pɛnhɛɛ mbelaa, awa pɛnhɛɛ mbelaa i tɔɔ belenaa aa gbelemba belaa."

17Awa nhuna Yisɔsi ee lɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, kati nwaa geenga tii kalandengaa i ngoo, awa tee li, kɛɛ yɛpɛa tuee gɛnhi,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18"A oo nhɛɛndɛ! Mua maa lɛ Yɛlusalɛmu mɛɛna tɔɔ Nuu na Lou na gɔan na Yuu chaaga gua manhangaa i ma o ka Sɔ Mbelaa waa waa i. Tua nwɛ tɔɔ pele i haa hɔlɔ,

19awa tɔɔ ala gɔannaa Kpitia i ma, natiini tɔɔ ala bele ngaa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ, tɔɔ ala chuuganaa, awa tɔɔ ala baaa. Awa mi guu chawa ngaa lee Ngebɔ ɔɔ huua alau kualaa haa na nhu."

20Nhu nwɛɛ Sɛbili nhiindengaa i ti nje na i bai Yisɔsi le, ala o ka ngi nhiindengaa feengaa i siina tua nwɛɔ ti bai. Kɛɛ ombi hitɛa Yisɔsiɛ awa kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga kpɔ mba nhanwa.

21Awa ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga, "Gbɛɛ bi lo ngɔ la?" Kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Nya nɛɛnwaa lona aa kɛɛlaa, nhuna bɔɔ bele ngaa manha mbaa, ni nhiindengaa feengaa indiini, ngila mɔɔ na i gɛ bi ɛha nhu, awa ngila mɔɔ na i gɛ bi gɔbɔ nhu."

22Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wai nana gɔɔ waa nhu nwɔɔli peleni fanwa. Ee wu ku ngɔ waa nja gbɔɛ kualaa njɔgɔlɔ lɔɔmbila na nhu nana ngi baa kpɔɛ ma nhu?" Kati gɛa ala nwa, "Ni ku ngɔ."

23Kɛɛ gɛa ti nwa, "Wɔɔ nja gbɔɛa kualaa njɔgɔlɔ lɔɔmbila na nhu ɛɛ nya ngɔɔ kpɔɛ nhu, kɛlɛ heilaa nya ɛha na nhu ka nya gɔbɔ na nhu, nya aile maa lɔmbaga na i nya le, kɛlɛ alaa na natiini fanwa ni Kɛɛgɛ na i naa nwaa gbatɛi ti nhanwa."

24Nhuna kalandengaa puungaa lagbitia i ti mɔɔli na nwɛini nana ti ndege galandengaa feengaa i ti peleni, ka puungaa i ti gbaaia feengaa i ma.

25Kɛlɛ ka Yisɔsi i uinga tuaa ngilamaaa bɛɛ awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Wu nhu kɔɔnaa chanhai aa kɛɛlaa natiini manhangaa i ngaa tuee Kpitia i ndiiya tuɛɛ fɔha na i tuaa ti nwanhu, awa ti gulɔɔ belaa i k`ati fɔha gbɔɔnda ti nwa.

26Kɛlɛ wua wu liiya aigɔ bele gɛnhi. Kɛlɛ ina ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya aa gɛ ɔɔ bele ngaa nuu bombou mbaa, kaa bele pɛnhɛɛ aa wu eyaalakpandou.

27Kɛlɛ ina nuu aa gɛ ɔɔ bele ngaa gulɔɔ nwɔɔ wu liiya, kaa bele ngaa wu lua pɛnhɛɛ.

28Gbaa hali bɛnhɛ Nuu na Lou na ai bai kangaa i ngeyaalakpangaa hɔlɔe, kɛlɛ i baia kangaa i bele ngaa ngeyaalakpandou, awa tii ngi lɛɛhu na gɔanndaa o ningaa gbinhi gbinhia umbondaa nhanwa."

29Nhuna Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo tee sege Yɛliko laa waa na nhu, ka faka waa i ndaa alaa.

30Kiimɛingaa titi gɛgɛingaa feengaa lɔ naɔ hei heii pele na gaka. Awa nhuna ti mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔ aa lee, kati labia, "Leebili Nhiindou i, nwaaua ni nwa!"

31Ka faka na i gbaaia ti nwa, awa ka faka na i gɛa ti nwa ti londo. Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ ti oo na nwaa lɛi aa ndabi na gɛnhi, "Leebili Nhiindou i, nwaaua ni nwa!"

32Awa ka Yisɔsi i longa kɛɛ uinga tuaa awa kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɛɛ wu lo ngɔ la ngi pele wuɛɛ?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33Kati gɛa ala nwa, "Maliki, ni lo ngɔ la bi pele kangaa ni nhanda lɔ?”

34Ka Yisɔsi i nwaaua ti nwa, kɛɛ sii siaa ti au naa. Awa nhu gutu ɔ na siina kati kunga ti nhanda lɔa, awa kati ndaa alaa.

Maatiu 21

1Awa nhuna Yisɔsi o ka ngi galandengaa i ti gbɛɛi Yɛlusalɛmu laa waa na nhu gbɛlaa, kati baa Bɛtifagi laa golo na nhu, mɛɛ Oliibi Yie nau. Naa nwɛɛ Yisɔsi i kalandengaa feengaa loni na gulɔɔ

2aa ngoo indinɛi, "A lia taa golo na nhu i wu gulɔɔ, awa nhu gutu ɔ na waa li, wɔɔ bapu nwaaia ngili ngɔ awa ngi bapu lou na ɔɔ gɛa na ala gaka, ati huona wu ba aa tuee bei nya le.

3Awa ina nuu aa gbɛ o gbɛ gɛ aa wuee, a gɛa ala nwa, 'Ti bele tɔ Manhu Nwɔɔ naa.' Awa ɔɔ pelenaa wu ba aa tuee nhu gutu ɔ na siina loganhu.”

4Indinɛi i belenia kangaa nana Ngebɔ letu na i kɛaɔ maa nhanda na i bele nhuna i gɛi,

5"Kɛa aa ningaa i ti Saiɔni laa waa na nhu. A kpeendɛ, wu nwanha mbaa na lɔ aa ba wuee! Ala nwaa yei ɔ awa alaa heii bapu nwa ka bapu lou nwa.”

6Ka kalandengaa i ti ya awa kati pelenga ɛɛ gbo Yisɔsi i kɛi aa tuee.

7Kati baa aa bapu na ka bapu lou na, kati ti lonwa lonwa na laa laa ti nwa awa kɛɛ heia ngila kee nwa.

8Faka gbinhi ɔ natiini ti ti lonwa lonwa na laa laai pele na nhu, awa ka lagbitia ti tɔkpɔ ɔgɔ lee leea mba, awa kati ya aa ndaa laa pele na nhu.

9Awa faka haka na nana ee Yisɔsi gulɔɔ sia na nhu, awa ka faka haka na nana ee ala bounwaa na kati labia gɛnhi, "Mbihɛ i gɛa Leebili Nhiindou na nwa! Nduba i gɛa nuu na nwa nana paalaa i na Maliki na laa na nhu. Mbihɛ i gɛa Ngebɔ nwa nana tee ngɔ mbihɛa bɛɛ!”

10Awa nhuna Yisɔsi i ɔai Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, awa ningaa i bɛɛ taa waa gbɔha na nhu kati sɔngɔ sɔngɔa. K`ati gɛ, "Ele nwɛɛ aa nuu indinɛi?”

11Awa ka faka haka na i gɛa ti nwa, "Indinɛi Ngebɔ letu na nwɛ taa ui mba aa Yisɔsi kualaa Naasalɛti laa na nhu mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.”

12Ka Yisɔsi i ɔaa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau awa kɛɛ natiini kpɛa na bɛɛ tee fee gɔɔ gɔɔ na, ka natiini tee nhaanhaa eya na. Kɛɛ naho nwaa lobi mbelaa i ti bɛtɛ na gula gulaa, awa ka poobogo hee gɔ mbelaa i ti gbokpou na.

13Awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Kpaali ngɔ Ngebɔ Gbaali Gbaali na nhu aa kɛɛlaa Ngebɔ ɛgɛ, 'Nya Bɛlɛ na tɔɔ uinaa mba aa laaminɛ bele,' kɛlɛ wua, wua waa naa bele ngaa yaanga nhu nwɔa belaa nhanwa!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Titi belaa i ka kunduu mbelaa i kati baa baa na Yisɔsi le Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa kɛɛ ti gɛndɛa.

15Kɛlɛ nhuna Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo ti nhanda nwaa luu lua na lɔɔ lɔɔi nana Yisɔsi i pele peleni, awa nhuna ti ndengaa i tɔi boma tee sɔngɔ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau gɛnhi, "Mbihɛ i gɛa Leebili Nhiindou na nwa!" Kati gbaia fanwa.

16Awae kati Yisɔsi nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee bia baa nana nwɛi inditiini taa kɛ?" Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aaha nya ngaa mɛi. Ee gbɔɔ wai lɛ Ngebɔ Gbaali indinɛi galaniɔ nana i gɛi? 'Woo ndengaa nagɔlia pandaa tii ndengaa lalaa o mbihɛ gbekpe pelendaa nhanwa.' “

17Ka Yisɔsi i ti loa na awa kɛɛ segea taa waa na nhu, awa kɛɛ ya Bɛtani laa golo na nhu, naa nwɛɛ i yigiyaai naɔ aa maa gbindi nana.

18Aa ngeenda na nhuna Yisɔsi ee bɛɛla taa waa na nhu kualaa Bɛtani laa golo na nhu, ka ndɔɛ i gbaaia alaa.

19Kɛɛ ngulu lɔa pele na gaka nana pele ngɔɔ ɛɛ kpɔɔn ngulu awa kɛɛ ya na ngulu na le, kɛlɛ ai gbɛ o gbɛ nwaaleii nga na, k`a ndaga lee lee na gbo ee nga. Faa nwɛɛ i gɛi ngulu na nwa, "Kangaa nguluwa ngɛɛ gɛ bia gbɔnhu!" Awa nhu gutu ɔ na siina ka ngulu na i benga woee.

20Nhuna kalandengaa i ti indinɛi naa lɔi, kɛɛ gbɛɛa ti la, k`ati gɛ, "Ngulu indinɛi pele ngɔi ɛɛ kpɔɔn ngulu i gee mbe hɔlɔi lɛmbi?”

21Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ina laanɛɛ lɔ wu eya awa nɛɛnwaa gɔhɔ ngai wu nhu, wɔɔ kunaa wu nana bele ngi pelenga aa ngulu indinɛi. Awa indinɛi aile gboe, kɛlɛ hali bɛnhɛ ina waa gɛ njie ngindinɛi nwa, 'Gbuena bi bii nja nau,' ɔɔ belenaa.

22Awa ina laanɛɛ aa gɛ wu eya, nana bɛɛ waa maa nhanda nhu nwɔɔli laaminɛ nhu, wɔɔ hɔlɔa.”

23Nhuna Yisɔsi i ɔai Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ ningaa i nagɔlia. Ee ningaa i nagɔli, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo mbaa waangaa i ngoo kati baa na ala le awa kati mɔɔlinga gɛnhi, "Gbɛɛ fɔha nwɛ i bi eya nana aa pele baa nhanda indinɛi bele pele? Awa ele nwɛɛ i fɔha indinɛi ɔai bi eya?”

24Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngɔɔ wu nwɔɔlinaa aa mɔɔli ngi ila. Awa ina waa kpɛɛmbo, nhu nwɛɛ nya gbɔnhu ngɔɔ kɛ aa wuee gbɛɛ fɔha nwɛ ngaa nhanda indinɛi bele pele nda.

25Ee Ngebɔ ua na Yɔni ee pele ngaa ningaa i, maa fɔha na siina ee Ngebɔ le mɛ i guai na, inaile ee ningaa gbɔhaa le mɛ?" Kati tɔɔlonga aa tonga pelendaa loganhu gɛnhi, "Ina maa gɛ, 'Ngebɔ le mɛ,' ɔɔ gɛa mi nwa, 'Kɛlɛ gbɔɔ wai laanɛɛi aa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na?’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Kɛlɛ ina maa gɛ, 'Kua ɔ ningaa gbɔhaa le,' mua pa mi lua ɔ faka naa, gbɛnhaile tua bɛɛ tuaa kuun ngɔ aa kɛɛlaa Yɔni Ngebɔ letu nwɛɔ aa ala.”

27Awae kati Yisɔsi nwɔɔli na kpɛɛmbonga gɛnhi, "Nua nai kɔɔ." Awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya bɛnhɛ gbɔnhu ngaigɔ kɛ aa wuee gbɛɛ fɔha nwɛ i nya eya ngaa nhanda indinɛi bele pele nda bɛɛ.

28"Chaanngi nhu, bi nɛɛnwaa gɛ gbɛ indinɛi nhanwa? Ndakpa ee naanɔɔ nana ngi nhiindengaa i tee fee. Kɛɛ ya ndalia gee na le kɛɛ gɛa ma, 'Ni lou, lia haai bi enge ni nhɛɛ na nhu.’

29Kɛɛ gɛa ngi kɛɛgɛ na nwa, 'Ngaigɔ li na.' Kɛlɛ nhu golo lɛmbini nhaa, kɛɛ nɛɛnwaa lobinga awa kɛɛ ya na.

30Awa kɛɛ ya ndaboogee na le kɛɛ to ngila na siina biinga mba. Awa ala kɛɛ gɛa, 'Ngoo kuunnga, ngɔɔ lia na,' kɛlɛ ai lii.

31Ngigbɛɛ feengaa i ndiiya i nana beleni kpala ngee ti kɛɛgɛ naa?" Kati gɛa, "Ndalia na nwɛ i peleni." Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa kula gula ɔhɛ mbelaa i ngoo ndo sia mbelaa i ngoo tua pɛnhɛɛ tɔɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la wuaa.

32Gbaa ka Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i baa wuee, kɛɛ tee pele na lɔgɔɔunga aa wuee nana wɔɔ hitɛ nhu, awa wai laanɛɛi aa ala. Kɛlɛ kula gula ɔhɛ mbelaa i ngoo ndo sia mbelaa i ngoo tua kati laanɛɛa aa ala. Kɛlɛ hali bɛnhɛ wu indinɛi naa lɔi, wu lɔgɔlaa aile aa mbɛndaa awa wai laanɛɛi aa ala.

33"A njia ɔha lagbiti indinɛi nwɛindɛ gbɔnhu. Nhɛɛ nwɔɔ lɔ i pɔpɔ ɔgɔ nhii nhiiniɔ ngi gbangba na nhu, nana aa wa, awa ti ngi wa na bele ngaa ndɔɔ. Kɛɛ kpangba goia ma, awa kɛɛ faha nhu gɛɛlɛnga taa ui mba aa ndɔɔ nhɔɛ ndoga, awa kɛɛ kpaha longa na au siandaa nhanwa. Awa nhu nwɛɛ i naa gɔanni naa nwanhu gbee mbelaa i ma, kɛɛ ya kɔhia ma.

34Nhuna pɔpɔ ɔgɔ wa na gɔli ndɔgɔ i hitii ma, kɛɛ ngi eyaalakpangaa i tonga pɔpɔ ɔgɔ gbangba nwanhu gbee mbelaa i ngee ngi nda nii na nhanwa.

35Ka naa nwanhu gbee mbelaa i ti ngeyaalakpangaa i houa kati ngila kee gbanhia, kati lagbiti na baaa, awa kati fuulu biinga lagbiti na nwa.

36Kɛɛ ngeyaalakpangaa lagbitia longa na boma. Tua indinɛi ti gbinhi ɔ lee ngɔ pɛnhɛɛ keea i mba. Ka naa nwanhu gbee mbelaa i ti nhanda ila na siina belenga aa ngeyaalakpangaa indiini ɛɛ gbo ti peleni aa pɛnhɛɛ keea i.

37Kpelenwaa na tɔ bɛɛ, ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngi nhiindou na longa tuee, awa kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, 'Nya laanɛɛ ɔ tɔɔ mbɛɛ gɛa ni nhiindou naa.’

38Kɛlɛ nhuna nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i ti maa nhiindou na lɔi, kati gɛa gbɔha na nwa, 'Nhɛɛ nwɔɔ na nhiindou na nwɛ aa indinɛi! A baa mi ala baa, kangaa kɛin na nana i ba lo la guna, chaanngi nhu i bele ngaa mi nda tɔ!’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

39Indinɛi nhanwa, kati ala gbaunga awa kati ala guaa pɔpɔ ɔgɔ gbangba na bou, awa kati ala baaa.”

40Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Chaanngi nhu, gbee na nhɛɛ nwɔɔ na ɔɔ ba, gbɛɛ ɔɔ pele ngaa nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i natiini?”

41Ka mɛi mbelaa i ti gɛa, "Ɔɔ ningaa nyɔu nyɔua i natiini paaa, awa ɔɔ pɔpɔ ɔgɔ gbangba na ɔaa ningaa lagbitia eya manhu gbeendaa nhanwa, napangaa ningaa natiini tɔɔ ngi nda nii na gua aa pɔpɔ ɔgɔ wa na gɔli ndɔgɔ.”

42Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ee wai lɛ nana galaniɔ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, nhuna i gɛi, 'Kɔtu na nana pele lo mbelaa i ti gbeei mbaɔ alɛɛ i belenga ɛɛ bahi. Indinɛi Maliki na nwɛ i peleni, awa nhanda nwaa luu lua nwɛ mi nhanwa!’

43Awa ka Yisɔsi i gɛa boma, "Faa nwɛɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, Ngebɔ ɔɔ ngi nwanhayaa na gbaunaa wu eya, awa ɔɔ ngɔaa ningaa eya natiini tɔɔ ba aa ngi uluwa gbekpe."

((44Nuu na bɛɛ aa gula ngulu indinɛi nwa, ɔɔ ala chugbua. Awa ina aa gula nuu nwa, ɔɔ maa nwɔɔ na chugbua.))

45Nhuna Yuu chaaga gua manhangaa i ka Falesiisia i ti njia ɔha indinɛi nwɛini, kati nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa ti nhaa nwɛɛɔ i kɛi.

46Indinɛi nhanwa, kati gɛa tɔɔ ala aa gboto. Kɛlɛ kati luaa faka naa, gbɛnhaile tua bɛɛ tuaa kuun ngɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ letu nwɛ aa ala.

Maatiu 22

1Ka Yisɔsi i yɛpɛa boma gbɔnhu ningaa i ngee njia ɔha nhu. Ɛgɛ,

2"Ngebɔ nwanhayaa na maa nhuanaa kɛmbɛ gbolo nwa nana manha mbaa i kpatɛi ngi nhiindou na nhanwa.

3Ka manha mbaa na i ngi eyaalakpangaa i tonga kangaa ti li ti ui ngui natiini mba i uingaɔ tuaa kɛmbɛ gbolo na nhanwa. Kɛlɛ kpala ngaile tuaa ti ba.

4Faa nwɛɛ i ngeyaalakpangaa lagbitia loni aa ngoolee ngindinɛi ningaa i ngee i uini tuaa, 'A kɔɔna aa kɛɛlaa ngoo ni nwɛnhɛi na nhu gbatɛa tɔ. Ngoo fɛɛmbo nhuaa i paa baaa ka nikaa waa waa i, awa ngoo gbɛ o gbɛ na nhu gbatɛa. A baa kɛmbɛ gbolo na nhu!’

5Kɛlɛ ti lɔgɔlaa aileɔ bɛnhɛ aa ndiilaa na. Nana bɛnhɛ ti peleni, kati ya ti nda sago nhu. Ka na i ya bɛnhɛ ngi nhɛɛ nhu, awa ka lagbiti na i ya ngi hee gɔ pɛlɛu,

6awa lagbitia i natiini tɔ bɛɛ kati gbundɛa ngeyaalakpangaa i ma, kati ti aa ufenga na, awa kati ti baaa boma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Ka nhanda indinɛi i pelenga manha mbaa na i gbaaia. Awae kɛɛ ngi gulugbaangaa i tonga na, tuɛɛ ti lii ti natiini paa baai ti ngeyaalakpangaa i paai. Awa ka kulugbaangaa i ti ti laa waa na nwɔnga boma kpugu.

8Nhu nwɛɛ i ui nguini ngeyaalakpangaa i mba kɛɛ gɛa ti nwa, 'Kɛmbɛ gbolo na nhanda nwaa gbatɛ ɔ tɔ, kɛlɛ natiini ngi gɛi ti ba tai hitii nhuɔ aa paalaa.

9Chaanngi nhu a lia mɛɛ pele na aa gɔɛ gɔɛnwaa wu ui ngui ningaa gbinhi gbinhia, ti lɔɛ na bɛɛ waa ti hɔlɔ, kangaa ti ba kɛmbɛ gbolo na nhu.’

10Awa ka ngeyaalakpangaa i ti ya pele na aa gɔɛ gɔɛnwaa awa kati ningaa i ngaa lɔgɔa bɛɛ ti ti nwaaleii na, napangaa ningaa nyɔu nyɔua o ningaa bandaa o. Awa kɛmbɛ gbolo gaamba na ka faka i naa henga.

11Awa nhuna manha mbaa na i ɔai kpolo nhu belaa i kpee ma, kɛɛ ndakpa lɔa na ti liiya nana kɛmbɛ gbolo lonwa ngaile ma.

12Kɛɛ mɔɔlinga, 'Ndakpai, bi gee ɔai bei kɛmbɛ gbolo lonwa ngai bi nwa?' Kɛlɛ ndakpa na ai yiai.

13Nhu nwɛɛ manha mbaa na i gɛi ngeyaalakpangaa i ma, 'A toko na ilia ka kpala na, awa wu ala bii puou kpindi nhu. Naa nwɛɛ ningaa tɔɔ ɔɔ na awa ti ɔngɔu aa nyɔa na.' “

14Awa kpelenwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Ti gbinhi ɔ Ngebɔ aa ui tuaa, kɛlɛ ti golo aa ti nhu ɔhɛ.”

15Ka Falesiisia i ti ya ti ndaalaa belenga aa kɛɛlaa tɔɔ gee Yisɔsi hou ngi yɛpɛ na gɛ ngɔ na nhu aa kɛ.

16Nhu nwɛɛ ti ti galandengaa i lɛingaa loni ka heimanhua lɛingaa natiini ti Hɛlɔli gbapi na nhu. Ti lii, kati gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa baa tɔmbaga yia gɛa, k`abi ningaa i nagɔli aa Ngebɔ lɔmbaga na, awa bai lii nhɛɛ nana nhanwa ningaa taa nɛgili ma, gbɛnhaile bai nuu gbau ngɔ tee ngɔ ndegea ngi gbekpenjaa na nhanwa.

17Kɛa aa nuee bi nda nɛɛnwaa na nhu, ee tee ngɔ aa luti bɛɛndaa Loomu Hota Manha mbaa na le, inaile ee ngaa haa ɔ?”

18Kɛlɛ kina ka Yisɔsi i ti laalaa nyɔu nyɔu na gɔɔnga, faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Gbɔɔ waa nya bu nhua ma?

19A nahoo nwɔɛ na lɔgɔɔuna aa nge nana taa pɛɛ aa luti na!" Kati baa alɛɛ aa nahoo nwɔɛ na,

20awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ele guague mɛ, awa ele laa nwɛ aa indinɛi?”

21Kati gɛa ma, "Hota Manha mbaa na nwɛ Sisa." Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa, "Faa nwɛɛe nana Hota Manha mbaa na bo mɛɛ a ngɔa ala eya, awa wu nana ɔa Ngebɔ eya nana Ngebɔ bo mɛɛ.”

22Nhuna ti indinɛi nwɛini, kati gbɛia. Kati ala loa na awa kati ya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Foo ila na siina nwa, Salusiisia i taa gɛ nuu aa haa ai huu gbɔnhu haa nhu, kati baa Yisɔsi le,

24awa kati gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, Moosisi i gɛia ina kɛgɛi ngaa haa nana ndengaa tai alɛɛ, k`a ngi ndege nhiindou na aa ngɔɔ nyanha na gɔli kangaa ti ndengaa hɔlɔ ngi ndegenhiindou na nhanwa nana i haai.

25Chaanngi, ndege nhiindengaa ɔfɛlangaa lɔ tee beiɔ ni liiya. Ka ndalia waa na i nyanha gɔlia, kɛɛ haaa, awa ai ndengaa loi. Kɛɛ ngi ɔɔ nyanha na loa aa ngi ndege nhiindou na.

26Ngemɛɛ nhanda ila na siina i beleni aa ndege nhiindou na fee na, awa kɛɛ belenga gbɔnhu aa chawa na, awa kɛɛ belenga aa ti ɔfɛla ngɔ na bɛɛ.

27Ti bilani aa haalaa bɛɛ, ka ngɔɔ nyanha na i haaa.

28Chaanngi nhu, gbee na haa belaa i tɔɔ huu haa na nhu, ele nwɛɛ ngɔɔ nyanha na ɔɔ bele ngaa ngi nyanha kualaa ndege nhiindengaa ɔfɛlangaa indiini ndiiya? Gbaa tua bɛɛ kɛɛ belenga aa ngigbɛ o ngigbɛ gɛmbɛ nwaa nyanha.”

29Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wu gaka ngɔ! Baa tɔ wu indinɛi gɛi wai Ngebɔ Gbaali na gɔɔ, inaile wai Ngebɔ fɔha na gɔɔ faa nwɛɛ.

30Gbaa nhuna haa belaa i tɔɔ kɛndɛyaa hɔlɔ, tɔɔ belenaa ɛɛ malekaa i ti aliyana, awa taigɔ kɛmbɛ gua, awa taigɔ nyanhaa gɔli.

31Awa haa belaa i huulaa na nhanwa haa na nhu, ɛɛ wai lɛ nana galani Ngebɔ i kɛaɔ aa wuee? Ɛgɛ,

32'Nya nwɛ Eebilahamu Eebɔ na aa nge, Aaisaaki Eebɔ na, awa ka Yekɔpi Eebɔ na.' Ala nwɛ kɛndɛ belaa i ti Eebɔ na aa ala, kɛlɛ haa belaa ti Eebɔ aile aa ala.”

33Nhuna faka na i indinɛi nwɛini, kati gbɛia ngi nagɔli na bele ngɔ naa ee pele ngaa ningaa i.

34Nhuna Falesiisia i ti mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi oo Salusiisia i ndaa bɛɛa, ka Falesiisia i ti aa lɔgɔa ngilamaa.

35Awa ngila mɔɔ nana Sɔ Mɔɔ waa aa alaɔ, kɛɛ mɔɔli piinga Yisɔsia kangaa i ala nhua.

36Kɛɛ gɛa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, sɔ na ngigbɛɛ nwɛ mbombou ngɔ lee ngɔ sɔ naa bɛɛ?”

37Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, " 'Kabaa lo ngaa Maliki na nana bi Eebɔ na aa ala aa bi lii na bɛɛ, tii bi lɛɛhu na o bɛɛ, awa ka bi nɛɛnwaa na bɛɛ.’

38Indinɛi nwɛ sɔ mbombou mbaa na le tee ngɔ bɛɛ awa alɛɛ kolo ɔ lee ngɔ bɛɛ.

39Awa sɔ na kolo ɔ bombou mbaa na fee na ala nwɛ aa indinɛi, 'Lona aa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na.’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Moosisi Sɔ na ka Ngebɔ letua i ti nagɔli na tee pele pele ngaa ningaa i, sɔ fee ngindinɛi nwɛ ti nhɛɛ nhɛɛ ngɔ mbaɔ.”

41Nhuna Falesiisia lɛingaa ti aa lɔgɔi ngilamaa, ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga,

42"Wua wu nɛɛnwaa nhu, wɛɛ ele Lou nwɛ aa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na?" Kati gɛa, "Leebili mi bemba na Lou na nwɛ aa ala.”

43Kɛɛ gɛa ti nwa, "I gee beleni Yina na i peleni Leebili aa ui alaa aa 'Maliki'? Ka Leebili i gɛa,

44'Ka Maliki na Ngebɔ i gɛa ni Nwaliki na nwa, heia bei nya ɛha loko na nhu, nhaa ngi pele bi haaleengaa i ti gɛ bi ɔgɔsambala nau.’

45Leebili mi bemba na gbɔha na kɛɛ ui mba aa 'Maliki,' Aa gee bele gbɔnhu Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa bele ngaa ngi goo na nhu lou?”

46Nuu aile na bɛnhɛ nana i kuni aa Yisɔsi gbɛɛmbo, awa kualaama tɔ aa maa hoo nana, nuu ai nɛgilii aa mɔɔli piindaa gbɔnhu alaa.

Maatiu 23

1Nhu nwɛɛ Yisɔsi i yɛpɛi faka na le ka ngi galandengaa i ngee gɛnhi,

2"Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo Falesiisia i ngoo tua nwɛ tee hei ɔɔ Moosisi heinwaa na.

3Faa nwɛɛe a nwaa bɛɛa awa wu nda nana bou nwa bɛɛ taa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa. Kɛlɛ nana taa pele, wua awɛɛ pele, gbɛnhaile nana taa kɛ pelendaa nhanwa ala aile taa pele.

4K`ati kooti nwui nwui ili ili nana houndaa gbɛndɛ ngɔ, awa k`ati ndaa laa ningaa umbaa. Kɛlɛ tua ti gbɔha na tai ɔgɔsibo lo bɛnhɛ maa gooti naa.

5Taa ti nhanda na bele pelenaa bɛɛ kangaa ningaa ti ti lɔ. Gbaa k`ati ndaa lee umaai bɛɛ bɛɛ umbaa, awa ti na ɔa ɔa gbaki ma nana Ngebɔ Gbaali na nwaa soola gbaali gbaali ngɔ ma, awa maa waa waa ɔ. Awa ti bote boma ti kɔla gɔha gɔha bu nwa nana pele ngɔ ɛɛ keenge.

6Ti lo ngɔ na aa manhayaa heinwaa na kpolo gbolo na nhu, awa ka heinwaa gbekpe na Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau.

7Ti lo ngɔ na gbɔnhu kangaa ningaa ti fama bii pii tuaa awa ti mbɛɛ gɛ tuaa njɔpɔwaa waa na nhu, awa kangaa ti ui tuaa aa 'Ningaa Nagɔli Mbelaa.’

8Kɛlɛ wua tɛɛ ui wuaa aa 'Ningaa Nagɔli Mbelaa,' gbɛnhaile Ningaa Nagɔli Mɔɔ ila mɛɛ gbo i wu eya, awa wua bɛɛ ndegea nwɛ aa wuee.

9Awɛɛ ui nuua bei ngelou i nhu aa 'Kɛɛgɛ'. Gbaa Kɛɛgɛ ila mɛɛ gbo kele i wu eya, napangaa nana i aliyana.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Inaile ningaa tɛɛ ui wuaa aa 'Ngu mbelaa'. Gbaa 'Ngu mɔɔ' ila mɛɛ gbo kele i wu eya, awa ala nwɛ aa 'Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ' na.

11Nuu na nana mbombou ngɔ tɔ bɛɛ wu liiya kaa bele ngaa wu eyaalakpandou.

12Nuu o nuu nana aa gbɔha na lɛ nga, Ngebɔ ɔɔ ala yeia mbu. Awa nuu o nuu nana aa gbɔha na nwaa yei, Ngebɔ ɔɔ ala lɛa nga.

13"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Sɔ Mbelaa waa waa i ngaa wuee ka Falesiisia i! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Woo Ngebɔ nwanhayaa na nwaa go na gbɔlua ningaa gulɔɔ kangaa tɛɛ ɔa na, awa wua wu gbɔha na wɛa ɔai na, awa wai fɛɛlɛ he natiini mbɛ taa lapi aa ngɔalaa na!

((14Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Sɔ Mbelaa waa waa i ngaa wuee ka Falesiisia! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! K`awu ngɔɔ nyanhaa ti gɛin na gua ti eya, k'awu laaminɛ nhu gɔha gɔha bele ndɔgɔɔundaa aa kɛɛlaa wu lee ngɔ. Faa nwɛɛe wɔɔ kpɔɔni hɔlɔa nana ngaa gɔha!))

15"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Sɔ Mbelaa waa waa i ngaa wuee ka Falesiisia i! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! K`awu kpolo ya lee lee, awa k`awu lee tee pɔlɔgɔɔ nhu kangaa wu ngila mɔɔ hɔlɔ nana aa bele ɛɛ wua, awa woo hɔlɔa, woo ala belenga aa nuu nyɔu nyɔu tee ngɔ wuaa nhaa naa heinwaa fee, natiini ti aa ɔɔ gua yahandama!

16Maa lua ɔ na siina wu nhanwa, wua titi u mbelaa indiini ngaa wuee! Wua nwɛ wu gɛi, 'Ina nuu aa gɔa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwa, gbɛ o gbɛ aile. Kɛlɛ ina nuu aa gɔa mabɔɔn na nwa nana i Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kaa maa nhanda na bele.'

17Wua mɔu mɔu liti belaa indiini ngaa wuee? Mabɔɔn na o, inaile Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na o nana i pele ngɔ mabɔɔn na i belenga aa kahe mba hɛɛka, ngigbɛ nwɛ kolo ɔ lee ngɔ?

18Woo gɛ boma gbɔnhu, 'Ina nuu aa gɔa chaaga gua nhinde na nwa Yuua ti Eebɔ Bele nau, gbɛ o gbɛ aile. Kɛlɛ ina nuu a gɔa fembɛ na nwa nana aa gɛ chaaga na gua nhinde na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kaa maa nhanda na bele.'

19Wua titi belaa indiini ngaa wuee! Fembɛ na o, inaile chaaga gua nhinde na o nana i pele ngɔ fembɛ na gahe mba ɔ na, ngigbɛɛ kolo ɔ lee ngɔ?

20Awa faa nwɛɛe nhuna nuu aa gɔa chaaga gua nhinde na nwa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, ala aile gbo i gɔai mae kɛlɛ oo gɔa gbɛ o gbɛ na nwa nana aa gɛ na.

21Awa nuu na nana aa gɔa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwa, ala aile gbo i gɔai mae, kɛlɛ oo gɔa Ngebɔ nwa nana i naa belenga aa ngi heinwaa.

22Awa nuu na nana aa gɔa aliyana nwa, oo gɔa Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na nwa ka nuu na nana aa hei nhu.

23"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa, wua Sɔ Mbelaa waa waa indiini ngaa wuee ka Falesiisia i! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! K`awu Ngebɔ nii na gua

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kɔɛmaa ila na kualaa kɔɛmaa puu na, hali bɛnhɛ kualaa ngunde nhaanhaa i nhu ɛɛ suguɛ ngoo, kpolo o, ka nhaanhaa lagbitia, k`awu Ngebɔ nii gua mba. Kɛlɛ woo au biinga Sɔ na nwanhu nana aa ningaa nagɔli aa kolo nhanda, ɛɛ teenjaa o, maaumayaa o, ka laanɛɛyaa. Indinɛi wu ba pelenaa, awa wu bote boma wu nana bele i wu lugu gɔɔngaɔ.

24Wua titi u mbelaa indiini ngaa wuee! K`awu nhaagooa i kpɛ wu lɔɔ naa kangaa wai ba ti gbɔɛ la, kɛlɛ k`awu ndondɛa i kpɔɛ!

25"Maa lua ɔ na sii na wu nhanwa, wua Sɔ Mbelaa waa waa indiini ngaa wuee ka Falesiisia i! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! K`awu tɔɔmbila na oo ngaa na ua ka kaaulɛɛha na oo ngaa na, kɛlɛ koonhu na naa laa fe ngɔ aa nana wu hɔlɔa kualaa nwɔa belendaa nhu o, ka kualaa fɔɔndiyaa nhu.

26Wua titi Falesiisia indiini ngaa wuee! A nana uaa pɛnhɛɛ i tɔɔmbila na goonhu na o, ka nana i kaaulɛɛha na goonhu, poungaa na siina, ngoongaa na ɔɔ gɛa chanhaini boma!

27"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa, wua Sɔ Mbelaa waa waa indiini ngaa wuee ka Falesiisia! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Wu bele ngɔ ɛɛ maau nana ngoho gue gue sia ngɔ ma, nana ngoongaa na gbeendaa nwaa nhiɛ ɔ. Kɛlɛ maa koonhu na gbee, naa laa fe ngɔ aa haa belaa ti gaai ka maau nhu nhaanhaa nwaa nɔgɔa.

28Aa pele ngɔ ila na siina, ngemɛɛ wu na. Wu gbɔha na bele ningaa le ɛɛ ningaa natiini ti lee ngɔ Ngebɔ gulɔɔ, kɛlɛ wu lii na, maa he fe ngɔ aa pele manhuyaa o ka nhanda nyɔu gɛbɛlɛ.

29"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa, wua Sɔ Mbelaa waa waa indiini ngaa wuee ka Falesiisia! Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! K`awu maau kpatɛ gbatɛ Ngebɔ letua i fanwa, awa natiini taa gbɔha bele ngaa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ, maa belaa indiini siina, k'awu ti nwaau nhu gbatɛ maa nhiɛ ɔ.

30K`awu gɛ, 'Ina k`a nuaaɔ ngelou aa ni bembaa i ti yamana na, nai ba gula tuaa aa Ngebɔ letua i paa baandaa.'

31Ka oo belenga aa kɛɛlaa, aa tɔmbaga woo gbɔha na lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa wua nwɛ Ngebɔ letua baa mbelaa i ti lengaa i ngaa wuee!

32A lapia nhɔɛ, wu nana laa fe wu bembaa i ti ndaa gɛlɛ ndoi!

33Wua kaaia indiini ngaa wuee, awa tupua i ti lengaa indiini ngaa wuee! Wɔɔ gee Ngebɔ gbɔɔni nwaa hakpa yahandama?

34Faa nwɛɛe, ngɔɔ Ngebɔ letua leenaa wuee, ngɔɔ nhu lo mbelaa leenaa wuee, awa ngɔɔ Sɔ Mbelaa waa waa leenaa wuee. Inditiini bɛɛ ngɔɔ ti lee, wɔɔ ti lɛingaa baaa, awa wɔɔ lagbitia gbakpanaa ningaa nhɛɛ ngulua. Awa ti lɛingaa i wɔɔ ti gbɔannaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa wɔɔ ti gbɛɛ gbɛɛa kualaa taa o taa nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

35Indinɛi nhanwa, kpɔɔni na nana i na ningaa i fanwa bɛɛ ti leo ngɔ nhanda nhu awa ningaa too ti baaa, maa gbɔɔni na siina ɔɔ gɛa wu nwa, kualaama teo mɔɔ na Eebɛli baandaa na le paalaa Sakalaaya baandaa na le napangaa Bɛlakaaia nhiindou na, nana wu paai Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, chaaga na guamaa o, kahe mba nhinde waa na o naa loganhu na.

36Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ningaa indiini bɛɛ wu ti baa baaaɔ, maa gbɔɔni na ɔɔ gɛa yamana indinɛi nhu belaa nwa!

37"Yɛlusalɛmu, wua Yɛlusalɛmua! K`awu Ngebɔ letua i paa, awa k`awu ningaa i maa hɔɔ aa fuulu natiini Ngebɔ i ti loni wuee! Naa gbinhi ɔ na aa ngigbɛ pulai ngi ba wu lengaa i ngaa lɔgɔ ɔ ngilamaaa ɛɛ tɛɛ nje aa ngi lɛɛ lengaa ɔa gobo mbu, kɛlɛ wai kuunni!

38Awae Ngebɔ ɔɔ gbeea wu Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ naa wu eya, awa ɔɔ loa wu eya mbuu haka.

39Faa nwɛɛe ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, kualaama tɔ chaanngi nhu, waigɔ nya lɔ nhaa guna lɔgɔ na i hiti ma nhuna wɔɔ gɛ, 'Ngebɔ i nuu na luba nana ɔɔ ba aa Maliki na laa na.' "

Maatiu 24

1Nhuna Yisɔsi i guai Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ee li, ka ngi galandengaa i ti baa ala le, kati pɛlɛ bɛlɛ na lɔgɔɔu ndɔgɔɔunga aa ala nana ee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa guuguu na nhu.

2Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Woo nhaanhaa indiini tɔa bɛɛ, ala aile? Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, kɔtu i ila kele aigɔ lo laai ndege gɔtu gɔma, kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ tɔɔ piinaa mbu."

3Yisɔsi i baa hei Oliibi Yie naa, ka kalandengaa i ti baa ala le sɔi, awa kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Kɛa aa nuee, nhanda indinɛi bi gɛi ɔɔ belenaa, gbee nwɛɛ ɔɔ bele nda? Awa gbɛɛ gaila mɛ ɔɔ lɔgɔɔu pɛnhɛɛ yeingaa bi gilaa ba, awa yeingaa ngelou na ngaa lo?"

4Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A sogia kangaa nuu ɛɛ wu bu aa kaka pele.

5Kɛgɛingaa gbinhi ɔ tɔɔ pelenaa ɛɛ tua taa yɛpɛ nya nhanwa maa nhiɛ ɔ, tɔɔ baa ti gɛ, 'Nya nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa nge!' Awa tɔɔ ningaa gbinhi gbinhia gakanaa.

6Wɔɔ gɛa aa kɔɔ gɔɔ oo nwɛindaa ka kɔɔ nwaanhaa nwɛindaa aa tɛɛ tɛɛ. Ɛɛ pele waa lua, gbaa indinɛi kaa bele gbo, kɛlɛ ala aile ɔɔ bele ngaa kpelenwaa na.

7Gbaa pɔlɔgɔɔ ɔɔ gɔa aa ndege bɔlɔgɔɔ, awa manhayaa ɔɔ gɔa aa ndege nwanhayaa, awa ndɔɛ ɔɔ gulaa ka pɔlɔgɔɔ gbɛilaa mii o mii.

8Nhanda indinɛi bɛɛ pele ngɔ gbo ɛɛ ndou le koonhu gbaai lɔɔlomaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9"Nhu nwɛɛ tɔɔ wu aa gboto, awa tɔɔ wu gɔannaa ningaa nwa natiini tɔɔ wu gbɔɔni, awa tɔɔ wu baaa. Awa nde na bɛɛ ɔɔ loloa aa wuee nya laa na lɔgɔ fanwa.

10Awa nhu nwɛɛ ningaa gbinhi ɔ ti laanɛɛ na ɔɔ gbaha. Gbɔha nwaa sii siandaa ɔɔ gɛa ti loganhu, awa tolomayaa ɔɔ gɛa ti loganhu

11Nhu nwɛɛ ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua gbinhi ɔ tɔɔ huu awa tɔɔ ningaa gbinhi gbinhia gakanaa.

12Awa kina nhanda nyɔu belendaa i bundenga, ɔɔ pelenaa ningaa gbinhi ɔ ti lomayaa na, manhu ɔɔ guaa.

13Kɛlɛ nuu na nana bɛɛ aa liilo nhaa ngaa guanwaa na, Ngebɔ ɔɔ ndendouyaa hea maa nwɔɔ naɛ.

14Awa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ indinɛi Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, tɔɔ gɛa bilani aa kɛndaa aa ningaa i ngelou gbɔha na nhu bɛɛ. Indinɛi nwɛ ɔɔ bele ngaa seeliyaa nuu o nuu le, awa nhu nwɛɛ gila kpelenwaa na ɔɔ ba.

15"Awa nhuna wɔɔ 'Nhanda Nyaai Mɔɔ' na lɔ nana Ngebɔ letu na Laanɛɛli i maa yia gɛi, ɔɔ gɛa loni kahe mba nhinde." (Bia kala mɔɔ na aa biee kabaa nana gɔɔ kpaali nwɔɔ na i maa yia gɛi bei.)

16"Aa maa lɔgɔ na siina, natiini ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu kataa li aa binhɛ njie njie na nhu.

17Ina nuu aa gɛ ngi bɛlɛ na holo na nhu, ɛɛ hitɛ mbu bɛnhɛ nhaanhaa gbau ma kualaa ngi bɛlɛ nau.

18Awa ina nuu aa gɛ nhɛɛ nhu, ɛɛ bɛɛla gbɔnhu ngi bɛlɛ nau ndonwa poma.

19Maa lua ɔ na siina guna ɔɔ bele nda koo nyanhaa i fanwa, awa ka komilaangaa i fanwa!

20A laaminɛa Ngebɔ le kangaa indinɛi nwaa binhɛ ɛɛ gɛ wu eya aa nhanwa, inaile ɛɛ bele Yuua ti Lɛɛhu Hoo nwa!

21Gbaa aa maa lɔgɔ na kpɔu gbɔu bombou mbaa ɔɔ gɛa na, awa ɔɔ gɛa leeni kpɔu gbɔu o kpɔu gbɔua nana i gulaaɔ ngɔha nwa kualaama ngelou na lɔɔloniɔ nhaa hiti ɔ ma haai. Inaile siiyaa belendaa aigɔ gɛ na bɛnhɛ guna gbɔnhu.

22Kɛlɛ Ngebɔ oo maa guu na nwanhu guaa. Ai ba pele gɛnhi, nuu ai ba gɛ na nhaa kpelenwaa na. Kɛlɛ ngi nhu ɔhɛ belaa i lɔgɔ fanwa, Ngebɔ ɔɔ maa guu na nwanhu guaa.

23"Faa nwɛɛe ina nuu aa gɛ wu nwa, 'A kpeendɛ, Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa indinɛi!' inaile, 'Ala nwɛ aa na mɛɛ!' Awɛɛ laanɛɛ aa ala.

24Gbaa ndɛɛ lɛɛ Eebɔ Nhu Ɔhɛ Belaa o ndɛɛ lɛɛ Eebɔ letua o, tɔɔ baa, awa tɔɔ kamaa nhanda bombou mbaa bele pelenaa ka kaila nhanda, kangaa ti Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i pu aa kaka pele ina maa fɛɛlɛ aa gɛ tuɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25A mɛina! Gbaa ngoo nhumbu aa kɛ aa wuee yeingaa lɔgɔ na i gilaa hiti.

26"Faa nwɛɛe ina ningaa taa gɛ wu nwa, 'Ala gbeendɛ mɛɛ tombo na nhu!' Awɛɛ li na. Inaile ina taa gɛ wu nwa, 'Ala gbeendɛ mɛɛ kungu nhu ndɔɔgu nwa!' Awɛɛ laanɛɛ la.

27Gbaa ɛɛ gbo mi nwaa na aa gɛ mia feenaa na nhu, awa maa waun ngi lɔɔgɔɔu lɛmbi kualaa mi nwaa sega nhu ndiilaa mi nwaa gɔɔ, ngemɛɛ ɔɔ bele ngaa Nuu na Lou na baalaa na.

28"Mɛɛna bɛɛ nhua aa gɛ na haa ɔ, yibaa tɔɔ aa lɔgɔa na.

29"Nhu gutu ɔ na kpɔu gbɔu bombou mbaa nana ɔɔ lee aa maa yamana na siina, foo na ɔɔ gbindi hitɛa, awa ngau foo ngaigɔ gbandɛ gbɔnhu, awa teelega na ɔɔ bua mbu kualaa Ngebɔ naa, awa fɔha na nana i Ngebɔ naa ɔɔ guu guaa ngi lo tomaa na.

30Nhu nwɛɛ Nuu na Lou na nwaa guague na ɔɔ lɔgɔɔu Ngebɔ naa, awa ningaa i bɛɛ ti ngelou i nhu tɔɔ ɔɔa, awa tɔɔ Nuu na lou na Lɔa ɔɔ gɛ aa paalaa aliyana heenaa na nhu aa fɔha ka mbɛɛ bombou mbaa.

31Awa ningaa tɔɔ fueu na oo bombou mbaa na nwɛinaa, awa ɔɔ ngi nwalekaa i tonaa ngelou gbɔha i nhu, awa malekaa i siina tɔɔ ngi nhu ɔhɛ belaa i maa gbɔ kpɔnaa ngilamaaa kualaa pɔlɔgɔɔ lɔɔlomaa na nhaa ndi ɔ kpelenwaa na.

32"A nagɔli hɔlɔa baa kualaa ngulu na le pele ngɔ na ɛɛ kpɔɔn ngulu. Nhu gutu ɔ na mbeke beke na aa lɛi nyɔɔ awa ndaga aa tɔɔlo ngaa kpɔkundaa mba, nuu o nuu ɔɔ nhu kɔɔnaa tɔ aa kɛɛlaa, nhanwa na nwaa ai gɔha gbɔnhu.

33Ngemɛɛ gbɔnhu, ina waa tɔ nhanda indinɛi bɛɛ aa gɛ aa pele pelendaa, wɔɔ nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa lɔgɔ na oo gbɛɛa gbɛlaa, awa maa gbatɛ ɔ aa tɔɔlondaa.

34Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nhanda indinɛi bɛɛ ɔɔ bele pelenaa yamana indinɛi nhu belaa i ngau bele nhu nhuna tai lɛ haai lɛ bɛɛ.

35Aliyana na o ka ngelou i ngaa ɔɔ loa, kɛlɛ nya oo na ngaa aigɔ lo.

36"Kɛlɛ foo na o ka lɔgɔ na aa maa hoo na siina nhanda indinɛi ɔɔ bele nda nuu ai kɔɔ. Hali bɛnhɛ malekaa i ti aliyana, inaile Ndou na, tua gbɔnhu tai kɔɔ. Kɛlɛ k`a Kɛɛgɛ na gbo alɛɛ i maa lɔgɔ gɔɔ.

37Nuu na Lou na baalaa ɔɔ belenaa ɛɛ nana i belenio Ngebɔ letu na Nɔa yamana na nhu.

38Gbaa aa maa yamana nanaɔ, yeingaa nja he na i bai, ningaa ti mɛnhɛi nwɛndaa nhu ka ndɔɔ gbɔɛ gbɔɛndaa. Kɛgɛingaa o njiengaa o ti kɛmbɛ guu guandaa nhu. Indinɛi alɛɛ tee pele pele nhaa ka foo na i hitia ma nhuna Nɔa i ɔai njaa lɛndɛ na nhu.

39Awa tai nana gɔɔni ee bele nhaa ka nja he na i ti baaa bɛɛ. Ngemɛɛ boma Nuu na Lou na baalaa na ɔɔ bele nda.

40Aa maa lɔgɔ na siina ndakpangaa feengaa tɔɔ gɛa aa ngengelaa nhɛɛ nhu, malekaa i tɔɔ ngila mɔɔ na gbaunaa na awa ngila mɔɔ na ɔɔ loa na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Njiengaa feengaa tɔɔ gɛa aa nhai sigandaa. Malekaa i tɔɔ ngila mɔɔ na gbaunaa na awa ngila mɔɔ na ɔɔ loa na.

42A gɛa aa pele nhu gbeendaa, gbaa wai foo na gɔɔ nhuna wu Nwaliki na ɔɔ ba.

43Kɛlɛ a indinɛi gɔɔna aa kɛɛlaa, ina pɛlɛ nwɔɔ na aa gɛ lɔgɔ na gɔɔ ngɔ nhuna nwɔa nwɔɔ na ɔɔ ba la, aigɔ nɔa nwa gbɔnhu, kɛlɛ ɔɔ gɛa aa au siandaa, awa aigɔ pele nwɔa nwɔɔ na aa ɔa ngi bɛlɛ nau.

44Faa nwɛɛe bia bɛnhɛ kabaa gɛ nwaa gbatɛi, gbɛnhaile Nuu na Lou na baalaa na ɔɔ ningaa gbulanaa la.

45"Ele nwɛɛ tɔ, laanɛɛ o ka nhu lo ngeyaalakpandou na aa ala? Ala nwɛ aa nana ala nwanhu nwɔɔ na i ala belenga aa ngi ndege eyaalakpangaa i kulɔɔ nwɔɔ, ti nwɛnhɛi na ɔandaa nhanwa ti eya mɛnhɛi nwɛ ndɔgɔ gbekpe na nwa.

46Koonhu nɛɛ waa nwɛ ngeyaalakpandou na siina nhanwa ina ala nwanhu nwɔɔ na aa ala nwaai kɛɛ indinɛi bele nhuna aa ba ngee pɛlɛu!

47Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, manhu nwɔɔ na ɔɔ ngeyaalakpandou na siina belenaa aa ngi gɛin na nwanhu gbee mɔɔ bɛɛ.

48Kɛlɛ ina ngeyaalakpandou nana nwɛ ngeyaabele na nyɔu ɔ na, ɔɔ kɛa aa gbɔha na aa kɛɛlaa ala nwanhu nwɔɔ na aigɔ nhumbu aa ba,

49awa ɔɔ tɔɔlonaa aa ngi ndege eyaalakpangaa i kpanhindaa, awa ɔɔ mɛnhɛi nwɛa awa i ndɔɔ gbɔɛ tii ndɔɔ hou mbelaa o.

50Awa ala nwanhu nwɔɔ na ɔɔ ala gbulanaa aa paalaa foo ila ma nhuna ngeyaalakpandou na ai gɛi aa pele nhu gbeendaa aa ala.

51Manhu nwɔɔ na ɔɔ ala gbɔɔnia, awa ɔɔ ala gulaa pele manhu belaa i ma, awa naa nwɛɛ ɔɔ ɔɔ na nhaa i ɔngɔu aa nyɔa na.

Maatiu 25

1"Aa maa lɔgɔ na Ngebɔ nwanhayaa na ɔɔ belenaa ɛɛ indinɛi. Pele ngɔ ɛɛ lambunhu nyanhalengaa puungaa i natiini ti ti sɔuntaa na gbau kpauni kati ya nyanha nwɔɔ na nwaai ma.

2Tee lɔɔu ti nwɔu mɔu ngɔ naɔ, awa tee lɔɔu ti nhu lo ngɔ naɔ.

3Natiini ti nwɔu mɔu ngɔ naɔ tua tai lii aa ngua nana ti ba ngua na nwaa lo nda nana ee sɔuntaa na nhu.

4Kɛlɛ natiini ti nhu lo ngɔ naɔ, kati ya aa ngua na nwaa lo ti nda sɔuntaa na nhanwa.

5Kina nyanha nwɔɔ na ai nhumbui aa ba, tua bɛɛ ka njii nwɔi i gbaaia tuaa awa kati yiia.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6"Aa kualiiya na, nhu nwɛɛ ti ndabi labi oo nwɛini gɛnhi, 'Nyanha nwɔɔ na nwɛ aa indi! A guaa wu li kulɔɔ!’

7Ka lambunhu nyanhalengaa puungaa i ti huua kati nɛgɛlɛ na lɛɛ lɛɛa ti sɔuntaa na nhu.

8Nhu nwɛɛ mɔu mɔu keea i ti gɛi nhu lo keea i ma, 'Ani gɔa aa wu ua na golo, gbɛnhaile ni sɔuntaa na ngaa lɔ aa sibi.’

9Kɛlɛ ka nhu lo keea i ti gɛa ti nwa, 'Aanhoo, ngua na i ni eya aigɔ gu ni nhanwa o ka wua. Nana wɔɔ pele, a lia fee gɔ mbelaa i ngee wu ngeya na wu gbɔha nhanwa.’

10Awa nhuna mɔu mɔu lambunhu nyanhalengaa i ti lii ngua na eya ma, ka nyanha nwɔɔ na i loa aa ba na ti boma. Awa ndɔɔungaa i natiini ti nwaa gbatɛ ɔ naɔ, kati ɔaa ngilamaaa tii nyanha nwɔɔ na o kɛmbɛ gbolo na nhu. Awa kati ko na gbɔlua.

11"Nhu golo lɛmbini, ka ndɔɔungaa i lagbitia i ti baa kati gɛa, 'Kenɛie kenɛi! Ko na laauna kangaa ni ɔa!’

12Kɛlɛ ka nyanha nwɔɔ na i gɛa ti nwa, 'Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ngai wu gɔɔ.' “

13Awa ngaa guanwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Awɛɛ nɔa nwa, gbɛnhaile wai maa wagati na gɔɔ.

14Aa maa lɔgɔ na Ngebɔ nwanhayaa na ɔɔ belenaa ɛɛ indinɛi. Pele ngɔ ɛɛ ndakpa i gɛi ɔɔ li kɔhia ma, oo uingaa ngi eyaalakpangaa i mba, awa kɛɛ ngi gɛin na gɔannga ti nwa kangaa ti lo aa manhu gbee alɛɛ.

15Kɛɛ ngɔa ɔaa ti eya aa ti lapi ɔ na. Kɛɛ ngɔaa ngila mɔɔ na eya pɔɔni wuulu lɔɔu, kɛɛ ngɔaa lagbiti na eya pɔɔni wuulu fee, awa kɛɛ ngɔaa lagbiti na eya pɔɔni wuulu ila. Nhu nwɛɛ i lii puou.

16Ngeyaalakpandou na nana i pɔɔni wuulu lɔɔu na ɔai ngeya, kɛɛ nhumbua aa li i engea la. Awa kɛɛ nda ma hɔlɔa nhu pɔɔni wuulu lɔɔu.

17Ngemɛɛ gbɔnhu aa na i pɔɔni wuulu fee na ɔai ngeya, kɛɛ nda ma hɔlɔa nhu boma aa pɔɔni wuulu fee.

18Kɛlɛ ngeyaalakpandou na nana i pɔɔni wuulu ila na ɔai ngeya, ai engei lae kɛlɛ kɛɛ ya i ndoga bɔa lɔa na awa kɛɛ ala nwanhu nwɔɔ na nahoo na lɔɔgua nhu na.

19"Lɔgɔ nhu gɔha gɔha i leeni, ka ngeyaalakpangaa indiini ti nwanhu nwɔɔ na i baa boma, awa kɛɛ oo bɛɛa tuaa kangaa ti kɔan kula.

20Ngeyaalakpandou na nana i pɔɔni wuulu lɔɔu na ɔai ngeya ala kɛɛ baa i gɛa, 'Manhu nwɔɔ, pɔɔni wuulu lɔɔu alɛɛ bi ngɔai nya eya. Kpeendɛ! Ngoo nda ma hɔlɔa ma aa pɔɔni wuulu lɔɔu boma.’

21Ka ala nwanhu nwɔɔ na i gɛa ma, 'Boo pelenga maa nhiɛ ɔ. Laanɛɛyaa eyaalakpandou nwɛ aa biee awa bi gbekpe ngɔ gbɔnhu. Kina bi lee ngɔ nahoo golo

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

nwaa nhanda nhu, ngɔɔ pelenaa bi gɛ nahoo waa nwaa nhanda nwanhu. Ɔaa mi goonhu nɛɛ nwa ngilamaa!’

22Nhu nwɛɛ ngeyaalakpandou na nana i pɔɔni wuulu fee na ɔai ngeya. Kɛɛ baa i gɛa, 'Manhu nwɔɔ, pɔɔni wuulu fee mɛɛ bi ngɔai nya eya. Kpeendɛ! Ngoo nda ma hɔlɔa ma aa pɔɔni wuulu fee boma.’

23Ka ala nwanhu nwɔɔ na i gɛa ma, 'Boo pelengaa maa nhiɛ ɔ. Laanɛɛyaa eyaalakpandou nwɛ aa biee awa bi gbekpe ngɔ gbɔnhu. Kina bi lee ngɔ nahoo golo nwaa nhanda nhu, ngɔɔ pelenaa bi gɛ nahoo waa nwaa nhanda nwanhu. Ɔaa mi goonhu nɛɛ nwa ngilamaa!’

24Nhu nwɛɛ ngeyaalakpandou na nana i pɔɔni wuulu ila na ɔai ngeya i bai kɛɛ gɛa, 'Manhu nwɔɔ, ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa bi nhanda gbɛndɛ ngɔ. Baa teea mɛɛna bai fainni na, awa baa ngɛaa mɛɛna bai ngaa lɔgɔi na.

25Awae kangi luaa, faa nwɛɛ ngi lii kangi bi nahoo na lɔɔgua lɔa na. Nana bi ngɔai nya eya, kpeendɛ aa indinɛi boma.’

26Kɛlɛ ka ala nwanhu nwɔɔ na i gɛa ma, 'Bia njaaiyaai o ka ngeyaalakpandou nyɔu nyɔu indinɛi aa biee! Kabi nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa ngaa teea mɛɛna ngai fainni na, awa ngaa ngɛaa mɛɛna ngai ngaa lɔgɔi na?

27Faa nwɛɛe bi ba ni nahoo na lɛa nahoo gbugu la, awa ngi ba hɔlɔa na boma bɛɛ tii nda ma o nhuna ngi bai.

28Chaanngi nhu a nahoo na gbauna ala eya wu ngɔa ngeyaalakpandou na eya nana pɔɔni wuulu puu na i ngeya.

29Gbaa nuu o nuu nana nhaimbɛ nwɔɔ le tɔɔ maalonaa ala eya, awa ɔɔ hɔlɔa tee ngɔ mɔɔ nhu. Kɛlɛ nuu na nana nhaimbɛ nwɔɔ aile aa ala, hali kolo na aa gɛ ala eya, tɔɔ kpaunaa ngeya.

30Awa kuafuu ngeyaalakpandou indinɛi nhanwa, a ala biina mɛɛ puou kpindi bombou mbaa nhu, naa nwɛɛ ɔɔ ɔɔ na awa i ɔngɔu aa nyɔa na.’

31"Nhuna Nuu na Lou na ɔɔ ba ɛɛ Manha mbaa, awa malekaa i bɛɛ tɔɔ gɛa na tii ala o, nhu nwɛɛ ɔɔ gɛ heii ngi nwanhayaa gbakaa na nhu,

32awa malekaa i tɔɔ baa aa ningaa i bɛɛ ti ngelou i nhu ngilamaaa ti ti aa lɔgɔ ala gulɔɔ. Nhu nwɛɛ ɔɔ ti loganhu gɔɛ aa ti u ngi fee, ɛɛ gbo nhuaa lo mɔɔ na aa mbaalaa i ndoganhu gɔɛ aa njengaa i.

33Ɔɔ tee mbelaa i teenaa nwa ala ɛha na nhu, awa ɔɔ teenjaa gbahamba belaa i teenaa nwa gɔbɔ na nhu.

34Nhu nwɛɛ Manha mbaa na ɔɔ gɛ ningaa i ma ti ala ɛha na nhu, 'A baa wua na ni Kɛɛgɛ na i wu lubaa! A baa wu manhayaa na bele ngaa wu nda nana naa nwaa gbatɛ ngɔɔ wu nhanwa kualaama ngelou na gbatɛ ngee naɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

35Gbaa nhuna ndɔɛ ee nyaa, kawu mɛnhɛi ɔaa ngeya. Nhuna nja nwɔi ee nyaa, kawu nja ɔaa ngeya, awa nhuna hota na aa ngeɔ, kawu nya binjanga.

36Nhuna fɛli ee nya nwa, kawu nya nwaa ilia, awa nhuna nya hegbɛ ɔ naɔ, kawu ni hegbɛ na nhanda gbaunga, awa nhuna ngee kpindi bɛlɛ nau, kawu baa na nya le hitima nwa.’

37Nhu nwɛɛ tee mbelaa i tɔɔ gɛ ala nwa, 'Maliki, gbee nwɛɛ ni bi lɔi ndɔɛ i biaa kani mɛnhɛi ɔaa bi eya, inaile nja nwɔi i biaa kani nja hea biɛɛ?

38Awa gbee nwɛɛ ni bi lɔi hotanjaa nhu kani bi binjanga, inaile gbee nwɛɛ fɛli ee bi nwa kani bi nwaa ilia?

39Awa gbee nwɛɛ ni bi lɔi bi hegbɛ ɔ kani bi hegbɛ na nhanda gbaunga, inaile bee kpindi bɛlɛu kani baa na biee hitima nwa?’

40Nhu nwɛɛ Manha mbaa na ɔɔ gɛ ti nwa, 'Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, nhuna bɛɛ waa gɛ ɔ pele ngɔ aa yaaiyaai nwɔɔ ila kee ni ndegea indiini ndiiya, a kɔɔna gbo tɔ aa kɛɛlaa nya nwɛ wu peleni aa nge!’

41"Nhu nwɛɛ ɔɔ gɛ natiini ma ti ala gɔbɔ na nhu, 'Wua Ngebɔ oo wu laangaa ɔ! Faa nwɛɛe a nwɔina nya bou nwa, wu li wɔwɔwɔ ngɔmbu naa Ngebɔ i kpatɛi Ngafɔ mbaa na nhanwa o ka ngi nwalekaa i!

42Gbaa nhuna ndɔɛ ee nyaa, wai mɛnhɛi hei nyɛɛ, nja nwɔi ee nyaa, wai nja hei nyɛɛ.

43Nhuna ngee hotanjaa nhu, wai nya binjani, awa nhuna fɛli ee nya nwa, wai nya nwaa ilii, awa nhuna nya hegbɛ ɔ na, tii ngee kpindi bɛlɛ nau o, wai bai na nya le hitima nwa.’

44Nhu nwɛɛ tua gbɔnhu tɔɔ gɛ, 'Maliki, gbee nwɛɛ ni bi lɔi ndɔɛ i biaa, inaile nja nwɔi i biaa, inaile ni bi lɔi hotanjaa nhu, inaile ni bi lɔi fɛli bi nwa, inaile gbee nwɛɛ ni bi lɔi bi hegbɛ ɔ, inaile bi kpindi bɛlɛu kɛlɛ ni lɔgɔlaa aileɔ aa biee?’

45Manha mbaa na ɔɔ gɛa ti nwa, 'Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, kina wai peleni aa yaaiyaai nwɔɔ ila kee ni ndegea indiini ndiiya, a kɔɔna gbo tɔ aa kɛɛlaa nya nwɛ wai peleni aa nge.’

46Inditiini pa, tɔɔ ti biinaa wɔwɔwɔ kpɔɔninwaa na, kɛlɛ teenjaa geea i tua tɔɔ lia wɔwɔwɔ ndɛɛhunwaa na."

Maatiu 26

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa indinɛi gɛndaa bɛɛ aa ningaa i ngu to ngɔ Kɔhɔ Foo na nhanwa, kɛɛ gɛa ngi galandengaa i ma,

2"Wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Pii Manhu Gbolo na oo lo mi guu fee i ba hiti, awa tɔɔ Nuu na Lou na gɔannaa kangaa ningaa ti paa.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Nhu nwɛɛ Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo mbaa waangaa i ngoo ti aa lɔgɔi mɛɛ Keafɔsi le Yuu chaaga gua mɔɔ waa na aa ala, ngi yia baka nau mɛɛ ngi guuguu na nhu,

4kati ndaalaa belenga aa Yisɔsi aa gbotondaa nhanwa sɔi ti paa.

5Kɛlɛ kati gɛa, "Amɛɛ pele ngaa kpolo ee indinɛi! Ina maa pele, ningaa i tɔɔ gbaaia mi nwa kpou."

6Nhuna Yisɔsi ee Bɛtani laa golo na nhu mɛɛ Saimɔni ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu nwɔɔ na le pɛlɛu,

7tee mɛnhɛi na nwɛ, ka nyɔugbɛa i baa na ala le aa bitila nana ngua gu nɛɛ nɛɛ ee nhu nana mɔɔ gbaaiɔ mbaɔ, awa kɛɛ pua Yisɔsi umbaa.

8Kɛlɛ nhuna kalandengaa i ti indinɛi naa lɔi, kati gbaaia. Awae kati gɛa gbɔha na nwa, "Kolo na nwɛ aa ngigbɛ ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi nhu nyaaindaa nhanwa?

9Nuu i ba ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi nwaa siaa nahoo gbinhi gbinhi nhanwa awa ti maa nahoo na he mbaa mbelaaɛ!"

10Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i indinɛi nhu kɔɔni kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa nyɔugbɛa na guugua mba? Oo nhanda nwaa nhii nhiɛ belenga nyɛɛ.

11Mbaa mbelaa i tuaa na tii wua o aa lɔgɔ bɛɛ, kɛlɛ ngaigɔ gɛ na tii wua o aa lɔgɔ bɛɛ.

12Ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi bundaa nya nwa nana nyɔugbɛa indinɛi i pelenga, oo pelenga nya nwaa gbatɛndaa nhanwa, ndɔɔgu na nhanwa tɔɔ pele ngaa nge maau na nhu.

13Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa mɛɛna bɛɛ ngelou gbɔha indinɛi nhu taa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ indinɛi gɛ na, nhanda indinɛi nana nyɔugbɛa indinɛi i pelenga, tɔɔ kɛa na ningaa i nɛɛnwaa bɛɛlandaa nhanwa."

14Nhu nwɛɛ kalandou ila kee kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na taa ui mba aa Yulasi Isikaliɔti, kɛɛ ya Yuu chaaga gua manhangaa i ngee

15kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Mɔɔ na aa gbɛ wu lo ngɔ la wu ngɔa nya eya ina ngaa Yisɔsi nwaa sia wu nwa?" Awa kati ala baabaaa aa nahoo nwɔɛ buu buu chawa, nana i sɔu ngaa ngau naai paabaa ngenge nwɔɔ nhanwa nana ngi baabaa na golo ngenge belaa liiya.

16Awa kualaa ma tɔ aa maa lɔgɔ nana, ka Yulasi i pele ɔɛ ɔɛa nana aa Yisɔsi gɔan nda ti nwa.

17Aa pɛnhɛɛ foo na Kpolo na lɔgɔ nana tee Lɛgɛ na nwɛ ma nana Mbugu Gbɔnhu aile nhu, ka kalandengaa i ti baa Yisɔsi le kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Mii nwɛ bi lo ngɔ la kangaa ni Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nhu gbatɛ na bi nhanwa?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Kɛɛ gɛa ti nwa, "A lia nuu siiyaa le taa waa na nhu wu kɛ gɛnhi aa ala, 'Ningaa Nagɔli Mɔɔ na ɛgɛe Nya lɔgɔ na oo hiti. Nya o ni galandengaa i ngoo nɔɔ Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nwɛa bi bɛlɛ nau.' “

19Ka kalandengaa i ti pelenga gbo ɛɛ Yisɔsi i kɛi aa tuee, awa kati Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nhu gbatɛa.

20Nhuna kpɔkɔhoo na i hitii, Yisɔsi o ka kalandengaa puungaa i ti manhu fee na kati heia mɛnhɛi na nwɛ ma.

21Awa tee mɛnhɛi na nwɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ngila mɔɔ i wu liiya ɔɔ nya nwaa siaa.”

22Ka kalandengaa i nɛɛnwaa yogobeenga, awae kati tɔɔlonga aa ala nwɔɔlindaa aa ngila ngila gɛnhi, "Maliki, ee nya nwɛ?”

23Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngila mɔɔ na nana i lɛgɛ gbɛnha na hitɛi kaau ila na nhu tii nya o, maa nwɔɔ na nwɛ ɔɔ nya nwaa sia.

24Nuu na Lou na ɔɔ haaa ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi ngemɛɛ ɔɔ bele, kɛlɛ maa lua ɔ na siina maa nwɔɔ na nhanwa nana ɔɔ Nuu na Lou na nwaa sia! I ba nwaa nhiɛa i ba gɛɛ maa nwɔɔ na nhanwa ina tai ba ala le ngɔɔ!”

25Yulasi nana i Yisɔsi nwaa siai kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga gɛnhi, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, bai gɛi nya nwɛ hie?" Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ɛɛ bi kɛa.”

26Nhuna tee mɛnhɛi na nwɛ, ka Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha gbaunga, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, awa kɛɛ nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa ngi galandengaa i ngeya, kɛɛ gɛa ti nwa, "Indinɛi nya lugu na nwɛ! A kpauna wu mɛ.”

27Nhu nwɛɛ i tɔɔmbila gbauni, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, awa kɛɛ ngɔaa ti eya, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A kpɔɛa wu bɛpɛ na.

28Tɔɔmbila indinɛi Ngebɔ ilimayaa nyiɛ na nwɛ nana ngi kpatɛa aa nya qanwa na, nana ngi pua ningaa gbinhi gbinhia ti nhanda nyɔu londaa na nhanwa tuɛɛ.

29Ngi kɛ aa wuee, ngaigɔ ndɔɔ indinɛi gbɔɛ gbɔnhu nhaa guna lɔgɔ na i hiti nhuna ngɔɔ kpɔɛ aa nyiɛ mii wua o mɛɛ ni Kɛɛgɛ na Nwanhayaa na la.”

30Nhu nwɛɛ ti mbihɛ bihɛ ue aai ngaaini na, awa kati ya Oliibi Yie naa.

31Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa, "Wua bɛɛ wɔɔ gbeea nyaa aa kpindi indinɛi, gbɛnhaile Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, 'Ngebɔ ɔɔ mbaalaa lo mɔɔ na baaa, awa mbaalaa i tɔɔ yanjanaa nhu.’

32Kɛlɛ nhuna Ngebɔ ɔɔ gɛ huui nyau kualaa haa na nhu, ngɔɔ lonaa gulɔɔ wuaa ndiilaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.”

33Ka Pita i yɛpɛa Yisɔsi le gɛnhi, "Hali tua bɛɛ ti sege bi bou, nya ngɔɔ gɛa na tii bia o!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa tɛɛ na aigɔ gɛ gokoeni aa kpɔkɔ indinɛi, bɔɔ gɛa nwaagaii nya nwa nhaa naa heinwaa chawa aa kɛɛlaa bai nya gɔɔ.”

35Ka Pita i gɛa, "Hali bɛnhɛ nya haalaa i gɛ na ngilamaaa tii bia o, ngaigɔ gɛ ngai bi gɔɔ!" Awa ngemɛɛ kalandengaa i bɛɛ ti kɛi.

36Nhu nwɛɛ Yisɔsi i lii tii ngi galandengaa i ngoo nhinde taa ui naa aa Gɛtisamani, awa kɛɛ gɛa kalandengaa i ma, "Ngoo ya mɛɛ ngaa laaminɛ, awae a heia bei wu nya nwaa golo.”

37Kɛɛ ya aa Pita o ka Sɛbili nhiindengaa feengaa i mɛɛ i lii na laaminɛ na nwa. Kɛɛ tɔɔlonga aa maa nwɔulaa, awa ka ala nɛɛnwaa i yogobeenga.

38Nhu nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Maa nwɔuyaa na i nya lii na nwa mbombou ngɔ nja lee ngɔ nhu ɛɛ haa aa ba nyɛɛ. Kɛlɛ a loa bei wu gɛ aa au siandaa nhaa wu nana gɔɔ ɔɔ bele ngaa nge.”

39I golo lii gulɔɔ, kɛɛ aa bɛɛa awa kɛɛ laaminɛa gɛnhi, "Ni Kɛɛgɛi, ina maa fɛɛlɛ lɔ na, njɔgɔlɔ lɔɔmbila indinɛi gbauna nya eya. Kɛlɛ ni guunmayaa na ɛɛ bele, kɛlɛ bi nda guunmayaa na i belena.”

40Nhu nwɛɛ i bɛɛlai kalandengaa chawangaa i ngee awa kɛɛ ti nwaaia njii nhu. Awa kɛɛ gɛa Pita nwa, "Ee wai ku waa au sia bɛnhɛ tii nya o hali lɔgɔ nhu gutu nhanwa?

41A una wu laaminɛ, kangaa nhua ngɛɛ ku wu nwa. Tuu na i wu nhu maa gbatɛ ɔ kɛlɛ wu lugu na njaaiyaai ɔ.”

42Kɛɛ ya gbɔnhu laaminɛ na nwa, "Ni Kɛɛgɛi, ina haa chambala ngindinɛi kua ngɔ ai na nya qaanhu kɛlɛ kang~a~a ngɔa qaanhu gbo, bi guunmayaa na i belena.”

43Kɛɛ bɛɛlaa boma kalandengaa i ngee awa i ti nwaaleii njii nhu, gbaa njii nwɔi na nwuii ɔɔ ti nwa.

44Kɛɛ ti loa na boma awa kɛɛ bɛɛlaa boma mɛɛ ee laaminɛ na bele na, awa kɛɛ laaminɛ na belenga nana hiti ɔ naɔ chawa na nhu. Laaminɛ ila na nwɛ gbo tuun i peleni.

45Nhu nwɛɛ i bɛɛlai boma kalandengaa i ngee awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ee wua waa yii tuun tii ndɛɛhulaa o? Kpeendɛ, lɔgɔ na oo hiti Nuu na Lou na gɔanndaa nhanwa nhanda nyɔu belaa i ti fɔha na nwa.

46A huua, mi li ti gulɔɔ. Nuu i nwɛ aa indinɛi i nya nwaa siai!”

47Nhuna Yisɔsi ee yɛpɛ tuun, nhu gutu ɔ na siina ka Yulasi i hitia na. Ala ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na. I liia ngilamaaa tii faka bombou mbaa o natiini saasigɔ ee ti eya ka kpengbe. Ti baia kualaa Yuu chaaga gua manhangaa i ngee o ka mbaa waangaa i.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

48Chaanngi nhu ala nwaa sia mɔɔ na oo kuague ndɔgɔɔunga aa faka na. Ɛgɛ, "Nuu na nana waa tɔ ngaa ala guun, a maa nwɔɔ na siina aa gbotoa!" Awa kɛɛ Yisɔsi guunnga.

49Awa ka Yulasi i ya Yisɔsi le kɛɛ gɛa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, bisɛgɛo."

50Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ndakpai, gbɔɔ bi bei?" Awa nhu nwɛɛ ti lɛi kati Yisɔsi aa gbotoa awa kati ala houa kpɛɛtɛtɛ.

51Awa natiini tee na Yisɔsi nhanwa, maa belaa i siina ka ngila mɔɔ i ngi saasigɔ na guaa, kɛɛ pɛɛa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaalakpandou naa, awa kɛɛ ngou na leea mba.

52Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Bi saasigɔ na bɛɛlaa boma ngi laa na nhu. Gbaa natiini bɛɛ taa gɔ aa saasigɔ, saasigɔ ɔɔ ti baaa.

53Ee wai kɔɔ ngaa kɛɛlaa ina ngaa ni Kɛɛgɛ na nwɔɔli kpɔ mba nhanwa, nhu gutu ɔ na siina aa malekaa leenaa nyɛɛ ti wuulu wuulu?

54Kɛlɛ ina aa pele, k`a oo belenga kɛɛlaa nana Ngebɔ Gbaali na i gɛi ɔɔ belenaa, ɔɔ gee loma?"

55Nhu nwɛɛ Yisɔsi i ti nwɔɔlini, "Ee sɔ mɛ ngi nyaanii waa ba nya aa gboto ma aa saasigɔ o ka kpengbe? Aa foo o foo kangi hei Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ningaa nagɔli ma, kɛlɛ wai nya aa gbotoi.

56Kɛlɛ indinɛi bɛɛ oo belenga nana laa fendaa nhanwa Ngebɔ letua i ti kpaalii Ngebɔ Gbaali na nhu." Nhu nwɛɛ kalandengaa i bɛɛ ti ala loi na kati ya aa binhɛ.

57Ningaa i natiini ti Yisɔsi aa gbotoi kati ya aa ala Keafɔsi le Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa ala, mɛɛna Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo mbaa waangaa i ngoo tee aa lɔgɔ ngɔ na.

58Ka Pita i ndaa alaa, kɛlɛ hofo golo ee naanɔɔ ti loganhu nhaa kati hitia Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na yia baka na nwaa gbangba na nhu. Awa i ɔai, kɛɛ heia na ngilamaaa tii au sia mbelaa i ngoo kangaa i ngaa guanwaa gɔɔ.

59Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo njia nwanhangaa i ngoo bɛɛ kati lapia aa pele ɔɛ ɔɛndaa ndɛɛ gɔɔlandaa la nhanwa Yisɔsia, nana i ba pele ti ala baa.

60Kɛlɛ tai pele lɔi, hali nha bɛnhɛ ka ningaa gbinhi gbinhia ti guaa ti ndɛɛ gɔɔla gɔɔlaa alaa. Kpelenwaa na ka ndakpangaa feengaa ti huua

61kati gɛa, "Ndakpa indinɛi i gɛia 'Ngaa kunaa ngi Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nyaai, awa ngaa tonaa boma mi guu chawa ndoganhu.' "

62Ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i huua kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga "Ee njia ai na bɔɔ kɛ ngu to ngɔ indinɛia ti kɛa bi nhanwa?"

63Kɛlɛ Yisɔsi ai kpɛɛmboni. Awa ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i gɛa gbɔnhu ala nwa, "Wu loganhu wui bi Eebɔ na o napangaa Kɛndɛ Eebɔ na, kɛa aa nuee ina bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee napangaa Ngebɔ Lou na."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

64Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ɛɛ bi kɛa. Kɛlɛ ngi kɛ aa wuee bɛɛ aa kɛɛlaa kualaama tɔ aa lɔgɔ indinɛi, wɔɔ Nuu na Lou na lɔa ɔɔ gɛ heii Lamanhu Eebɔ na ɛha loko na nhu, awa ɔɔ gɛ aa paalaa aliyana heenaa na nhu!”

65Nhu nwɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i nwaa lonwa na nhu bɛa bɛai nwa aa nhanda gbaai mba, awa kɛɛ gɛa, "Oo biinga Ngebɔ gahe nhu. Gbɔɔ maa gula ningaa laa nhu haandaa nhu? Woo ngi yia nyɔu na nwɛinga tɔ i kɛa aa Ngebɔ!

66Wu nɛɛnwaa gɛ gbɛ?" Kati gɛa, "Ti ala baaa!”

67Nhu nwɛɛ ti yaaiyaai bui ngaunwaa, kati ɔgɔ gbakpanga ngumbaa, awa ka lɛingaa ti ala lebea,

68k`ati gɛ ala nwa, "Kɛa aa nuee, bia Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ i aa biee, ele nwɛɛ i ɔgɔ gbakpani bi umbaa?”

69Nhuna Pita ee heii ngiti naa njia baka na nwaa gbangba na nhu, ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaanyɔugbɛangaa i ngila kɛɛ i baa na Pita le kɛɛ gɛa ma, "Bia gbɔnhu wua nwɛ wee naɔ wui Yisɔsi o nana aa gua Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.”

70Kɛlɛ ka Pita i nwaagaia na ti aunwaa bɛɛ. Ɛgɛ, "Ngai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ indinɛia baa kɛ.”

71Nhu gutu ɔ na siina i guaa njia baka na nwaa gbangba na nhu, kɛɛ ya maa kpangba na la. Naa nwɛɛ ngeyaanyɔugbɛa lagbiti i ala lɔi na, awa kɛɛ gɛa ningaa i ma tee lo toni naa gbɛlaa, "Ndakpa indinɛi tua nwɛ tee naɔ tii Yisɔsi o napangaa Naasalɛti nwɔɔ na.”

72Ka Pita i nwaagaia na boma gbɔnhu, ɛgɛ "Nhaa ka Ngebɔ i ngai ndakpa nana gɔɔ!”

73Nhu golo lɛmbini, ningaa i tee lo toni naa gbɛlaa kati baa Pita le kati gɛa ala nwa, "Aa tɔmbaga, bia gbɔnhu wuɛɛ wee na wui Yisɔsi o. Gbaa bi yɛpɛ ɔ na lɔ ndɔgɔɔu ngɔ tɔ!”

74Nhu nwɛɛ Pita i tɔɔloni aa gbɔha laangaandaa ka kɔalaa Ngebɔ nwa, "Ndakpa nana ngai ala gɔɔ!" Awa nhu gutu ɔ na siina ka tɛɛ na i gokoenga,

75awa ka Pita i nɛɛnwaa bɛɛlaa nana nwa Yisɔsi i kɛi aa ala, i gɛi ma, "Nhaa tɛɛ na aa gɛ ɔɔ gokoe, bɔɔ nwaagaia nya nwa naa chawa." Awa kɛɛ guaa ngiti naa kɛɛ labia aa ngɔɔ.

Maatiu 27

1Aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, Yuu chaaga gua manhangaa i bɛɛ ka mbaa waangaa i kati u nhɛɛnga ngilamaaa pele hɔlɔndaa nhanwa nana ɔɔ pele ti Yisɔsi baa fanwa.

2Kati Yisɔsi ilia aa kɔɛndɛ awa kati ya aa ala, kati ala gɔannga Paileti nwa napangaa Loomu hota manha na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Yulasi nana i Yisɔsi nwaa siai, nhuna i nhu kɔɔni aa kɛɛlaa tɔɔ Yisɔsi baaa qai, kɛɛ bɛnga awa kɛɛ bɛɛlaa boma aa nahoo nwɔɛ buu chawa na Yuu chaaga gua manhangaa i ngee o ka mbaa waangaa i.

4Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngoo nhanda nyɔu belenga aa nuu nwaa siandaa wu nwa nana teo ngɔ!" Kati gɛa ala nwa, "Ni lɔgɔlaa aile! Ala na bi nda sago."

5Ka Yulasi i nahoo nwɔɛ na biinga na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau kɛɛ segea na. Awa kɛɛ ya i gbɔha nhɛɛnga ngɛhaa.

6Ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti nahoo nwɔɛ na ɔhɛa kati gɛa, "Kina indinɛi nuu lɛɛhu nyaai nahoo nwɛ, mi Sɔ na ɛgɛ ngaa haa ɔ aa pundaa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa nahoo nwa."

7Kati u nhɛɛnga ngilamaaa nana nhanwa tɔɔ pele ngaa maa nahoo na. Kati ndɔgbɔ eyaa aa maa nahoo na pɔlɔhɛɛ gbatɛ mɔɔ nwa, awa kati maa lɔgbɔ na belenga aa hota haa belaa lɔɔgumaa.

8Faa nwɛɛe nhaahaai k`ati ui maa lɔgbɔ naa aa "Qanwa Lɔgbɔ."

9Nhu nwɛɛ nana Ngebɔ letua na Yɛlimaia i kɛaɔ ka ndaa fenga. Nhuna i gɛi, "Kati nahoo nwɔɛ buu buu chawa kpaunga, nana Iisilɛlia i ti kuunni aa paabaa belendaa la ala nhanwa,

10awa kati ndɔgbɔ eyaa aa maa nahoo na ɛɛ gbo Maliki na i kɛi aa nge pelendaa nhanwa."

11Ka Yisɔsi i longa Loomu hota manha na gulɔɔ, nana i Yisɔsi nwɔɔlini gɛnhi, "Ee bia nwɛ Yuua i ti nwanha mbaa na aa biee?" Ka Yisɔsi i gɛa ma, "Ɛɛ bi kɛa."

12Kɛlɛ nhuna Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, mbaa waangaa i ngoo ti ndɛɛ gɔɔla gɔɔlai alaa, ai kpɛɛmboni ti eya.

13Nhu nwɛɛ Paileti i gɛi ala nwa, "Ee bai indinɛi nwɛi ma kpɛlɛ taa kɛ bi nhanwa?"

14Kɛlɛ hali njia ila kele, Yisɔsi ai kpɛɛmboni. Awa ka indinɛi i pelenga Hota Manha na i gbɛia mbombou ngɔ.

15Oo Loomu Hota manha na lugu gɔɔngaɔ tɔ aa nhanda baandaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ ila mba nana ningaa i taa lo nda aa Pii Manhu Gbolo na ngigbɛ o ngigbɛ nwa.

16Aa maa lɔgɔ na, kpindi bɛlɛu nwɔɔ ee naanɔɔ, nana ningaa tee kɔɔ ngɔ ngeyaabele nyɔu nhanwa, ngi laaɔ aa Balabaasi.

17Awa nhuna faka na i aa lɔgɔi, ka Paileti i faka na nwɔɔlinga, "Balabaasi o Yisɔsi o nana taa ui mba aa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ, ngigbɛɛ nwɛ wu lo ngɔ la ngi gbe alaa nhanda baa ngɔ mba wu lɔgɔ fanwa?"

18Gbaa i nhu kɔɔnia chanhai aa kɛɛlaa Yuu chaaga gua manhangaa i ti Yisɔsi gɔannia ala nwa tolomayaa lɔgɔ fanwa ti peleni aa ala.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Nhuna Paileti ee heii kɔhɔ kpokpou na nwa, ka ngi nyanha na i ngoo leenga ala le gɛnhi, "Bɛɛ gbɛ o gbɛ bele ngaa teo mɔɔ nana, gbɛnhaile kangi hengaa guai aa ala, awa kangi yɔgɔlɔa kpɔ ala lɔgɔ fanwa henga na nhu.”

20Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo mbaa waangaa i ngoo kati ningaa i kɔɔbinga kangaa ti gɛ Paileti nwa i gbe Balabaasia nhanda baa ngɔ mba, awa ti Yisɔsi baa.

21Ka Paileti i ti nwɔɔlinga boma, "Ngigbɛɛ nwɛ feengaa indiini nhu, wu lo ngɔ la ngi gbe alaa nhanda baa ngɔ mba?" Kati gɛa, "Balabaasi.”

22Ka Paileti i ti nwɔɔlinga boma gɛnhi, "Gbɛɛ nha tɔ ngɔɔ pele ngaa Yisɔsi nana taa ui mba aa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ?" Tua bɛɛ kati gɛa, "Ti ala baaa.”

23Ka Paileti i ti nwɔɔlinga, "Nhanda nyɔu na ngigbɛɛ nwɛ i peleni?" Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ ti oo nwaa lɛi aa kɛndaa, "Nɛɛ ti ala baa!”

24Nhuna Paileti i tɔi aa kɛɛlaa nana tɔ ee kɛ hɛfɛ mɛɛ ningaa i ngou nhu, awa ngɔmbu oo tɔɔlonga aa hitɛlaa nhu, kɛɛ nja gbaunga awa kɛɛ eyaa na uaa fɛi ningaa i ngau bele nhu, kɛɛ gɛa, "Nya loko ai teo mɔɔ indinɛi haa na nwaa nhanda nhu. Ala na wu nda sago!”

25Ka faka gbɔha na i gɛa, "Nana bɛɛ ɔɔ bele ngaa haa na nhu gbɛɛlaa na, maa gooti na siina i laa ni umbaa nii ni lengaa i ngoo bɛɛ!”

26Nhu nwɛɛ Paileti i gbeni Balabaasia nhanda baa ngɔ mba. Awa i bilani aa Yisɔsi gbɔanndaa, kɛɛ kɔannga Loomu gulugbaangaa i ma kangaa ti paa.

27Nhu nwɛɛ Paileti gulugbaangaa i napangaa natiini ngenge na i hitii ti nda gbaha nga ala le, kati ya aa Yisɔsi Hota manha na guuguu na nhu, awa tua bɛɛ kulugbaangaa i ngaa tuee kati gɔɛ kɔɛnga na ala nwa.

28Kati maa ili nhaanhaa i kuaa ala nwa awa kati manhayaa lonwa kɔha bua ala nwa.

29Nhu nwɛɛ ti mbeke aai aa leii nana ngai ngai ngee mba, nana ti kpatɛi aa niɔu awa kati ndaa ala umbaa. Awa kati manhayaa likpɔ ɔaa ala ɛha loko na eya. Nhu nwɛɛ ti ombi hitɛi alɛɛ kati ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛnga mba gɛnhi, "Wasa, wasa, iyee, Yuua i ti Nwanha mbaa na sooni!”

30Awa kati yaaiyaai bii piinga ala nwa, awa kati ngulu na gbaunga kati kpakpanga ngumbaa.

31Nhuna ti bilani aa ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛndaa alaa, kati manhayaa lonwa kɔha na guaa ala nwa awa kati ngi nda lonwa na bua ma, nhu nwɛɛ ti lii aa ala paandaa nhanwa.

32Nhuna tee gua tɔ, kati ndakpa nwaaia, Sailini nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa ngi laaɔ aa Saimɔni. Ka kulugbaangaa i ti ala gɔɔbinga kangaa i li Yisɔsiɛ aa ningaa nhɛɛ ngulu na napangaa kpekpe ngulu ma.

33Awa nhuna ti hitii nhinde taa ui naa aa Gɔlugɔta, (Gɔlugɔta nhunhaa na nwɛ aa nhinde mɛɛna ningaa gbɔhaa ti uhɛɛga aa gɛ na)

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34naa nwɛɛ ti ndɔɔ ɔai na Yisɔsi eya nana nhupu ngɔɔ aa nhai gbaati gbaati. Kɛlɛ i kɔgɔni, ɛa poteni gbɔnhu aa kpɔɛ.

35Awa ti ala gbakpania kpekpa ngulu naa, kati ngi nwaa ili nhaanhaa i kɔɛ gɔɛa nwa aa kpɔɔyɔɔ gulandaa lepele.

36Na i leenia nga, kati heia na k`ati ala nwaa sɔgbɛ.

37Awa kati ala hɔɔlɛ hɔɔlɛa aa njia, nana ti kpaalii gɛnhi ala ukɔɔ na, "Yisɔsi nwɛ aa indinɛi, Yuua i ti Nwanha mbaa na aa ala.”

38Yisɔsi ti ala baaia ngilamaaa tii nwɔa belaa feengaa o. Ngila mɔɔ na nwɛ ee ala ɛha loko na nhu gaka, awa lagbiti na i ala gɔbɔ loko na nhu gaka.

39Awa ningaa i tee lee ngaa naa bele k`ati laanwaa nyɛi Yisɔsi nwa, awa k`ati njia gbaai gbaai gɛɛ gɛɛ aa ala gɛnhi,

40"Bia bi gɛi baa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nyaaia bi bote boma bi to mi guu chawa nhu! Ndendouyaa hea gbɔha naɛ ina bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee! Hitɛ lɛ mbu tɔ kpekpa ngulu ia!”

41Ngemɛɛ gbɔnhu aa Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, ka mbaa waangaa i kati ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛnga alaa gɛnhi.

42Kɛɛ ndendouyaa he ningaa lagbitiaɛ kɛlɛ ai ku aa ndendouyaa he gbaha naɛ! Alɛɛ Iisilɛlia i ti Nwanha mbaa na aa ala! I hitɛlɛ tɔ kpekpa ngulu ia, nua ni ba laanɛɛ aa ala.

43Alaa hagba la ngɔ Ngebɔ nhu, awa oo gbɔha na belenga aa Ngebɔ Lou. Chaanngi nhu, ami naa lɔlɛ ina Ngebɔ ɔɔ haa indinɛi biinaa ala nwanhu!”

44Awa nhaa bɛnhɛ nwɔa belaa i natiini ti ti gbakpani ngilamaaa tii ala o kati njia nyɔu ila na siina gɛa aa ala gbɔnhu.

45Aa fooliiliiya na ka kpindi nhiɛ mbaa i hitɛa pɔlɔgɔɔ gbɔha i nwa bɛɛ. Kpindi nhiɛ mbaa na siina ee naanɔɔ nhaa ka kpɔkɔhoo hooliiya na i hitia, nhu nwɛɛ ngaa loi.

46Mi gɛa aa kpɔkɔhoo hooliiya na ka Yisɔsi i labia aa ngɔɔ gɛnhi, "Ilai, Ilai, lamaa sabakitani?" kɛɛlaa nwɛ, "Ni Eebɔ i, ni Eebɔ i, gbɔɔe bi gbeea nyaa?”

47Awa lɛingaa i tee na lo toni nhuna ti mɛini kati gɛa, "Ndakpa indinɛi lɔ aa ui Ilaiyaa!”

48Ka ndakpa ila i guaa na ti liiya aa binhɛ, kɛɛ ya kɛɛ fande ihe gbaunga awa kɛɛ ngɔaa ndɔɔ gbaati gbaatiu, awa kɛɛ ngɔaa ngulua, awa kɛɛ ngɔaa Yisɔsi eya kpɔɛndaa nhanwa.

49Kɛlɛ ka lagbitia i ti gɛa, "Ami naa lɔlɛ ina Ilaiya ɔɔ baa i ndendouyaa he alɛɛ!”

50Awa ka Yisɔsi i labia gbɔnhu aa ngɔɔ awa kɛɛ haaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

51Nhu nwɛɛ kɔla na ee nhɛɛni Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ka nhu bɛa kpai kualaa tɔɔlomaa na nhaa kɛɛ hitia mbuu na. Ka pɔlɔgɔɔ na i gbɛia, awa ka faha na nhu bai baia,

52ka maau na i laau ndaaunga, awa natiini ngebɔ belaa i ngaa tueeɔ, ti haa ɔ naɔ, kati kɛndɛyaa hɔlɔa.

53Kati segea ti nwaau na nhu, awa nhuna Yisɔsi i huui haa na nhu, kati ya Yɛlusalɛmu, mɛɛna ningaa gbinhi gbinhia ti ti lɔi na.

54Tomaa nwɔɔ na kulugbaa enge na nhu, ala o ka kulugbaangaa i natiini tee na lo toni tee Yisɔsi sɔgbɛ, nhuna ti pɔlɔgɔɔ na lɔi i gbɛii awa ka nhanda na nana ee bele pele, kati luaa nja lee ngɔ nhu. Faa nwɛɛ ti gɛi, "Aa tɔmbaga, indinɛi Ngebɔ Lou na nwɛ aa ala!”

55Awa njiengaa gbinhi ɔ tee naanɔɔ gbɔnhu lo toni hofo nhu k`ati u ndɛkpɛ. Njiengaa i siina too ndaaɔ Yisɔsi bou kualaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu tee gbɔ ngɔɔ alaa.

56Maa yiengaa i ndiiya tua nwɛɔ aa Meeli Magilala laa waa na nhu nwɔɔ na, ka Meeli napangaa Yemiisi o Yosɛfu o ti nje na, awa ka Sɛbili nhiindengaa i ti nje na.

57Awa nhuna kpɔkɔhoo na i hitii, ka kpatɛ nwɔɔ i baa kualaa Alimatia laa waa na nhu ngi laaɔ aa Yosɛfu, awa ala gbɔha na bɛnhɛ Yisɔsi galandou nwɛɔ gbɔnhu aa ala.

58Ndakpa indinɛi kɛɛ ya Paileti le kɛɛ Yisɔsi boonwa na nhanda nhu nwɔɔlinga kangaa ti ngɔa ala eya. Nhu nwɛɛ Paileti i kɛi aa kɛɛlaa ti ngɔaa ngeya.

59Awa kɛɛ poonwa na gbaunga kɛɛ mbeembeenga kɔla gue nyiɛ nhu,

60awa kɛɛ ndaa ngi nda nwaau nyiɛ na nhu, nana i nhu gɛɛlɛni faha na nhu. Nhu nwɛɛ i kɔtu laalo mbaa lai maau na laa bele na la awa kɛɛ ya puou.

61Meeli Magilala laa waa na nhu nwɔɔ na o ka Meeli lagbiti na tee naanɔɔ hei heii maau na leenhu.

62Foo lagbiti nwa, napangaa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, nhuna Maagbatɛ Hoo na aa lee, maa ee na aa o, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Falesiisia i ngoo kati aa lɔgɔa ngilamaaa mɛɛ Paileti le

63kati gɛa ala nwa, "Kenɛi, k'ani nɛɛnwaa bɛɛla ndɛɛ gɔɔla mɔɔ nana nwa nhuna ala gɛndɛ ɔ naɔ i gɛi, 'Mi guu chawa ngaa lee, ngɔɔ huua boma haa na nhu.’

64Faanwɛɛe, kɛa kangaa ti maau na nwaa sɔgbɛ pandaa nhaa mi guu chawa na i hiti, ina na ai beleni, kalandengaa i tɔɔ baa ti ala nwɔa nhu na, ti ba gɛ ningaa i ma, 'Oo huua haa na nhu.' Gbele mba lɛɛ indinɛi tɔɔ kɔɔla alɛɛ ɔɔ ningaa gbɛi tee ngɔ pɛnhɛɛ ndɛɛ naa.”

65Ka Paileti i gɛa ti nwa, "Maa sɔgbɛ belaa lɔ wu eya, napangaa kulugbaangaa i! A lia wu nana bele ngaa pele o pele kpala ngi wuaa.”

66Awa kati ya kati maau na nwanhu gbeenga pandaa, gbaa kati kɔtu laalo mbaa na laa gbongbonga awa kati naa nwaa sɔgbɛ mbelaa i ndoa na k`ati naa nwaa sɔgbɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maatiu 28

1Chaanngi nhu nhuna Yuua ti Lɛɛhu Hoo na i leeni, mi biindaa tɔ Lɔgɔwaa na nhu, Meeli Magilala laa waa na nhu nwɔɔ na o, Meeli lagbiti na o kati baa maau na gbee ma.

2Nhu gutu ɔ na siina ka pɔlɔgɔɔ na i gbɛia nja lee ngɔ nhu, gbaa ka Maliki na nwaleka i hitɛa kualaa aliyana nana i bai kɛɛ kɔtu laalo na giikiinga awa kɛɛ heia ma.

3Baa tɔ pele ngɔ ɛɛ mi nwaa aa gɛ mia, awa ngi lonwa na gue ɔ chɛhɛ.

4Ala bele ngɔ na kɛɛ pelenga naa nwaa sɔgbɛ mbelaa i ti gbɛia kpili gbɛnhaile kati luaa. Awa kati hɛɛgboa.

5Ka maleka na i gɛa njiengaa i ma, "Awɛɛ lua? Gbaa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Yisɔsi nana ti paai alɛɛ waa au sia la.

6Ai bei. Oo huua ɛɛ gbo i kɛi. A baa wu nhinde na lɔ ee na laai.

7Faa nwɛɛe a lia lɛmbi wu kɛ aa ngi galandengaa i wɛɛ, 'Oo huua haa na nhu, awa chaanngi nhu ɔɔ lonaa gulɔɔ wuaa ndiilaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, naa nwɛɛ wɔɔ ala lɔ na!' A ndaa nɛɛnwaae nana ngi kɛa aa wuee."

8Awae kati segea maau na le lɛmbi aa ndua ka koonhu nɛɛ bombou mbaa, awa kati ya aa binhɛ kati kɛa aa ngi galandengaa i.

9Kpula mba nhu, ka Yisɔsi i baa i ti nwaaia kɛɛ fama biinga tuaa. Awa kati baa ti ɔgɔ bɛɛa kpala naa awa kati ala batounga.

10Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa, "Awɛɛ lua, kɛlɛ a lia wu kɛ aa ni ndegea i kangaa ti Galiili sia gua, awa naa nwɛɛ tɔɔ au bɛɛ na nya nwa."

11Nhuna njiengaa i tee li pele na nhu, kiimɛingaa maau maa sɔgbɛ mbelaa i lɛingaa i too ba taa waa na nhu, awa too kɔan kulaa Yuu chaaga gua manhangaa i ma aa nana nhanwa i beleni.

12Awa ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti gɔɛnga tii mbaa waangaa i ngoo, awa kati ndaalaa belenga. Kati nahoo gbinhi gbinhi ɔaa kulugbaangaa i ngeya

13awa kati gɛa ti nwa, "Wu kɛɛ gɛɛ aa ningaa i aa kɛɛlaa nhuna wee yii, nhu nwɛɛ ngi galandengaa i ti bai aa kpindi kati ala nwɔaa maau na nhu.

14Awa ina Hota Manha na aa mɛi gɛnhi, nɔɔ ala lɔɔndɔɔnaa nhaa ni ku, kangaa wai ba kpɔu gbɔu hɔlɔ."

15Kati nahoo na gbaunga awa kati nana belenga ti gɛi ti nwa alɛɛ taa pele. Awa nhanda indinɛi nwaanhaa na kɛɛ siaa nhu Yuua i ndiiya, awa nhaahaai ngemɛɛ sia ɔ nhu lɛɛ.

16Kalandengaa puungaa i ti manhu ila na kati ya njie naa mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, napangaa mɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa ti li na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awa nhuna ti ala lɔi, kati ala batounga, hali nha ka Lɛingaa nɛɛnwaa gɔhɔ kɔgɔnga.

18Awa ka Yisɔsi i ɔaa ti liiya kɛɛ gɛa ti nwa, "Fɔha na bɛɛ nana i aliyana ka nana bɛɛ i ngelou i nhu Ngebɔ oo ngɔaa nya eya.

19Faa nwɛɛe a lia ningaa i ngee bɛɛ ti mii o mii wu ti bele ngaa kalandengaa awa wu Ngebɔ ua bele pele ngaa tuee aa Kɛɛgɛ na laa na, ka Ndou na, ka Ngebɔ Yina na,

20awa wu ti nagɔli kangaa ti nwaa bɛɛ nanau bɛɛ ngi kɛa aa wuee. Awa a kpeendɛ, ngɔɔ gɛa na tii wua o aa gbele o gbele, nhaa bɛnhɛ yamana indinɛi ngaa lo."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maaki

Maaki 1

1Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na lɔɔlomaa na Yisɔsi Kilaisi nhanwa Ngebɔ Lou na.

2Ɛɛ kpaali ngɔ na Ngebɔ letu na Aiseya gɔɔ na nhu, "Ngebɔ ɛgɛe 'Ngɔɔ ni lo mɔɔ na lonaa gulɔɔ kangaa i maa gbatɛ bele Ndendouyaa He Mɔɔ na baalaa na nhanwa.'

3A oo nhɛɛna! Nuu lɔ aa loi tombo na nhu. Ɛgɛ, 'A Maliki na bele na gbatɛa. A tee teena ala sialaa nhu nhanwa.' "

4Ka Yɔni i ya qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛɛ Ngebɔ ua belenga aa ningaa i awa kɛɛ Ngebɔ oo na gɛa aa tuee. "A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu ngi Ngebɔ ua bele ngaa wuee, Ngebɔ i ba wu nhanda nyɔu na lo na wuɛɛ."

5Ningaa i bɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu kati baa ngee ka natiini ti Yɛlusalɛmu laa waa na goonhu. Tee bɛ ngaa ti nhanda nyɔu na, kɛɛ Ngebɔ ua belenga aa tuee Yɔlani Ya nau.

6Yɔni nwaa ili nhaanhaa i ngɔɔ tua nwɛɔ aa nyɔgɔmɛ gbee ngoo, ka tɛbɛi nana ee ngili lii nhu kpatɛ ngɔɔ aa nhua gɔɔ.

7Kɛɛ gɛa ti nwae "Nuu na nana ɔɔ ba nya bou nwa fɔha waa lɔ ala nhu tee ngɔ nyaa. Kɛlɛ nya, nya hiti ɔ nhu gbo aa ngi chambala ngɛha na houndaa. Awa hali bɛnhɛ maa gee nana, ngai hitii nhu aa pelendaa.

8Nya ngoo Ngebɔ ua belenga aa wuee aa nja, kɛlɛ ala ɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa wuee aa Ngebɔ Yina na."

9Aa maa lɔgɔ na ka Yisɔsi i baa kualaa Naasalɛti laa na nhu mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Nhu nwɛɛ Yɔni i Ngebɔ ua beleni aa ala mɛɛ Yɔlani Ya nau.

10Nhu gutu ɔ na i guai nja nau, kɛɛ tɔa aliyana na i laauni awa ka Ngebɔ Yina na i yeia ala nwa ɛɛ ndɔkolo.

11Ka Ngebɔ i yɛpɛa kualaa aliyana ɛgɛe "Biɛɛ nya nda lomayaa Lou na aa biee. Nya goonhu nɛɛ ɔ bi nwa."

12Nhu gutu ɔ na siina ka Ngebɔ Yina na i pelenga i ya mɛɛ tombo na nhu.

13Kɛɛ loa tombo na nhu ala guu buu buu naai. Awa maa guu indinɛi nhu bɛɛ ka Setani i baa na ala nhua ma. Ee naanɔɔ tombo na nhu tii nhuaa gbaai gbaaia o, awa ka malekaa i ti kpɔ mba hea alɛɛ.

14Ti Yɔni ɔai kpindi bɛlɛ nau, ka Yisɔsi i baa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛɛ gɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa.

15Kɛɛ gɛae "Lɔgɔ na ndaa oo fenga awa Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa mi gbɛlaa! A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu awa wu laanɛɛ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na!"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Yisɔsi ee sia Galiili Ya Loka na la, naa nwɛɛ i nyiɛ gbɛ mbelaa feengaa lɔi na Saimɔni Pita o ka ngi ndege nhiindou na Andulu k`ati nyiɛ gbɛ aa mboonwa.

17Awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A ndaa nyaa! Ngɔɔ fɔha ɔaa wu eya paalaa nhanwa aa ningaa nya le."

18Nhu gutu ɔ na siina kati gbenga ti nyiɛ gbɛ mboonwa naa awa kati ndaa alaa.

19Ti golo lii gulɔɔ, kɛɛ Sɛbili nhiindengaa feengaa i tɔa Yemiisi o ka Yɔni tee ti nda yaa lɛndɛ na nhu k`ati mboonwa na gbatɛ gbatɛ.

20Nhu gutu ɔ na siina ka Yisɔsi i uinga tuaa awa kati ti kɛɛgɛ na loa njaa lɛndɛ na nhu ka nhu enge belaa i awa kati ndaa Yisɔsia.

21Yisɔsi ka ngi galandengaa i kati baa taa ila nhu napangaa Kepanɔmu. Yuua i ti Lɛɛhu Hoo na nwa kati ɔaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau awa kɛɛ ti nagɔlia.

22Kati gbɛia ngi nagɔli na bele ngɔ na nhanwa ee pele ngaa ningaa i, gbɛnhaile ee yɛpɛa ɛɛ ningaa nagɔli mɔɔ nana fɔha lagbiti gbala ngaile ala k`a ngi nda na gbo, kɛlɛ ai beleni ɛɛ Sɔ Mbelaa waa waa i natiini fɔha lagbiti gbala ngi tuaa.

23Nhu nwɛɛ ndakpa ila nana ngafɔ ngee ala nhu i bai i ɔai ti liiya mɛɛ Yuua i ti gɔɛ pɛlɛ nau. Awa kɛɛ labia ɛgɛ,

24"Gbɛɛ baa kɔli nuaa, bia Yisɔsi aa biee bi guai Naasalɛti laa na nhu? Ee boo ba ni nyaai ma? Ngi Ngebɔ nda nwɛ aa biee."

25Ka Yisɔsi i gɛa ngafɔ na nwa, "Bɛhaa yia gbɔnhu awa guaa ndakpa na nhu!"

26Ngafɔ na kɛɛ ndakpa na sii siaa nhu gbɛndɛ ngɔ, kɛɛ labia, awa kɛɛ guaa ndakpa na nhu.

27Ningaa i bɛɛ kati gbɛia, faa nwɛɛ ti gɛi gbɔha na nwa, "A ngigbɛɛ lɔ aa indinɛi? Ee nagɔli nyiɛ lagbiti lɔ? Ndakpa indinɛi fɔha lɔ mba kɛndaa nhanwa aa ngafɔ na, nana ndo ngɔ la i bele, awa k`ati nwaa bɛɛ alau."

28Awa ka Yisɔsi nwaanhaa na i siaa nhu lɛɛ mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

29Yisɔsi o ka ngi galandengaa i ti nwaa gbɔ ngɔ naɔ aa Yemiisi o ka Yɔni, kati guaa Yuua i ti gɔɛ pɛlɛ nau awa kati ya mɛɛ Andulu o ka Saimɔnii ngee pɛlɛu.

30Saimɔni nje nwɔɔ na kaanhu gbaai gbaai hegbɛ lɔɔ alaa, awa nhu gutu ɔ na Yisɔsi i bai na, kati kɛa aa ala hegbɛ nwɔɔ na nhanwa.

31Kɛɛ baa i houa toko naa, kɛɛ huua alau. Ka hegbɛ na i guaa ala nhu, awa kɛɛ ngunde kuaa tuɛɛ.

32Foo na i gulai, ka ningaa i ti baa baa aa hegbɛ belaa o ka natiini ngafɔngaa tee ti nhu.

33Taa gbɔha na bɛɛ kati baa ti aa lɔgɔa ngilamaaa pɛlɛ na la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34Ka Yisɔsi i ti gɛndɛa kualaa hegbɛ gɛbɛlɛ nhu awa kɛɛ pelenga ngafɔngaa i ti guaa ti nhu.

35Aa ngeenhu na ka Yisɔsi i guaa pɛlɛ nau awa kɛɛ ya tombo na nhu laaminɛ nwa.

36Kɛlɛ Saimɔni o ka ngi gɛnwa belaa i kati ya aa ngɔɛ ɔɛ.

37Kati maaia, nhu nwɛɛ ti gɛi mae "Nuu o nuu lɔ aa au sia aa biee."

38Faa nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwae "Kamɔɔ lii lii taa laa na nhu kɛɛgɛɛ indinɛi nhu bei. Ngebɔ oo na gɛndaa lɔ na nya eya aa tuee gbɔnhu, gbɛnhaile faa nwɛɛ ngi bai."

39Kɛɛ siaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ aa Ngebɔ oo na gɛɛ gɛɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, tii pelendaa o ngafɔngaa i ti gua ti nhu.

40Ka ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu nwɔɔ i baa Yisɔsi le, kɛɛ bɛɛa alau i mɔɔlinga kpɔ mba nhanwa. Ɛgɛe "Ina baa kuun, baa nya chanhainaa."

41Kina Yisɔsi nuu nwɛɛ nana aa nuu nwaaumayaa lɔ, kɛɛ loko na nhu laannga awa kɛɛ siaa la ndakpa naa. Kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Ngoo kuunnga. Gɛndɛa!"

42Nhu gutu ɔ na siina ka hegbɛ indinɛi aa loa ndakpa na nwa awa kɛɛ belenga aa chanhai mɔɔ.

43Ka Yisɔsi i ndakpa na laanhiinga nhu gbɛndɛ ngɔ, kɛɛ gɛa ma, "Lia!

44Bɛɛ kɛ aa nuu o nuu indinɛi nhanwa. Kɛlɛ lia Yuu chaaga gua mɔɔ na le kangaa i bi sɔgbɛ. Awa bi nana lee ala le Moosisi i gɛi bi tee ngaa fembɛ, kangaa i lɔgɔɔu ngaa nuu o nuu aa kɛɛlaa boo chanhainga."

45I bolaia aa kɛndaa aa kɛɛlaa Yisɔsi aile ku gbɔnhu aa gua kpou taa nhu, kɛlɛ alaa gbo mɛɛna naa yei njei ngɔ, awa k`a ningaa ti baa baa na ala le.

Maaki 2

1Nhuna kuu lɛingaa i leeni, kɛɛ bɛɛlaa taa na nhu taa ui naa aa Kepanɔmu, ka ningaa i ti mɛinga aa kɛɛlaa alaa ngi bɛlɛ nau.

2Faa nwɛɛ ti gbinhi ɔɔ ti gɔɛ kɔɛni na nhaa ka naa gbɛɛa aa faka awa tomaa aile na gbɔnhu ngiti naa bɛnhɛ, kɛɛ ngoo na gɛ aa tuee.

3Ka kɛgɛingaa naaingaa ti baa aa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ ala le.

4Faka indinɛi gbinhilaa nhanwa, tai kuni taa hiti ala nwa aa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na. Kati pɛlɛ na holo na guaa aa ala leenhu na bele, nhu nwɛɛ ti kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na yeii ala le ngi hegbɛ ala na nwa.

5Nhuna Yisɔsi i ti laanɛɛ na bele ngɔ na lɔi, kɛɛ gɛa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, "Ni Lou, bi nhanda nyɔu na ndo ngɔ biɛɛ."

6Kɛlɛ Sɔ Mbelaa waa waa i tee na, kati tɔɔlonga aa nɛgili belendaa aa kɛɛlaae

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7"Gbɔɔ ndakpa indinɛi aa njia indinɛi bonda gɛ? Oo baga Ngebɔ nwa aa piindaa Ngebɔ gahe nhu, gbɛnhaile nuu ai na nana ku ngɔ aa nhanda nyɔu lo na, k`a Ngebɔ gbo kpɛti.”

8Nhu gutu ɔ na siina Yisɔsi indinɛi nhu kɔɔni ngi yina na nhu, nana nhanwa tee nɛgili mae kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa nɛgili indinɛi bonda bele?

9Ngigbɛɛ njɔhɔgɔ ngɔ nha aa kɛɛlaa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, 'Bi nhanda nyɔu na ndo ngɔ biɛɛ,' tii kɛɛlaa o, 'Huua! Bi ala na gbauna bi li?’

10Ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee aa kɛɛlaa Nuu na Lou na fɔha lɔ mba ngelou indinɛi nhu nhanda nyɔu londaa na nhanwa. Faa nwɛɛ i gɛi kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa,

11"Ngi kɛ aa biee, huua! Bi ala na gbauna! Bi li wuee!”

12Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ huua i ngi ala na gbaunga. Kɛɛ guaa na ti liiya. Tua bɛɛ tee na kɛɛ gbɛɛa ti la, kati Ngebɔ bihɛa awa kati mbɛɛ gɛa mba gbɔnhu. Faa nwɛɛ ti gɛie "Nai lɛ indinɛi naa lɔi lɛɔ!”

13Kɛɛ ya gbɔnhu nja na gakou nga, napangaa Galiili Ya Loka na nwa. Naa nwɛɛ faka indinɛi i bai na gbɔnhu ala le kɛɛ ti nagɔlia.

14Awa ee lee, nhu nwɛɛ i Libai lɔi Alifiɔsi nhiindou na ee heii kula gula ɔhɛ pɛlɛ nau, kɛɛ gɛa ala nwae "Libai, ndaa nyaa." Kɛɛ huua i ndaa alaa.

15I heii mɛnhɛi na nwɛ ma ngi bɛlɛ nau, kula gula ɔhɛ mbelaa o ka lagbitia natiini Yuua i taa ui tuaa aa nhanda nyɔu belaa tuɛɛ tee heii ngilamaaa tii Yisɔsi o ka ngi galandengaa i. Ti gbinhi ɔɔ ti ndai alaa.

16Nhuna Falesiisia i ngoo ka Sɔ Mbelaa waa waa i ti naa lɔi Yisɔsi ee mɛnhɛi na nwɛ tii nhanda nyɔu belaa i ngoo ka kula gula ɔhɛ mbelaa i, kati gɛa ngi galandengaa i ma, "Gbɔɔ Yisɔsi aa mɛnhɛi nwɛ ngilamaaa tii nhanda nyɔu belaa o ka kula gula ɔhɛ mbelaa?”

17Nhuna Yisɔsi i indinɛi nwɛini, kɛɛ gɛa ti nwa, "Sipa nwɔɔ gbala ngai kɛndɛ belaa, kɛlɛ k`a hegbɛ belaa nwɛ gbo tua nwɛ sipa nwɔɔ gbala ngi tuaa. Ngai bai nguindaa nhanwa tee mbelaa i mba, kɛlɛ ngi baia nguindaa nhanwa nhanda nyɔu belaa i mba.”

18Oo belenga aa kɛɛlaa Yɔni galandengaa i ngoo ka Falesiisia i tuaa chu nhu. Ka ningaa i ti Yisɔsi nwɔɔlinga aa kɛɛlaa nhu, "Gbɔɔ Yɔni galandengaa i ngoo ka Falesiisia i ti galandengaa i taa chu hou, kɛlɛ bi nda galandengaa i tai chu hou?”

19Faa nwɛɛ Yisɔsi i ti nwɔɔlini, "Ee kɛmbɛ gbolo nhu belaa taa chu houa ina nyanha nwɔɔ na lɔ ti liiya? Ai bele.

20Kɛlɛ lɔgɔ ɔɔ baa nhuna tɔɔ nyanha nwɔɔ na gua ti liiya, awa nhu nwɛɛ tɔɔ chu hou.

21"Tai kɔla ɔha lombo aa kɔla nyiɛ. Ina taa pele, lombo na ɔɔ guaa mba. Awa ina aa bele pae haganwaa na ɔɔ gɛa waa i lee pɛnhɛɛmaa naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22"Tai ndɔɔ nyiɛ bu nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha nhu nana nhu ai laan gbɔnhu, ina taa pele, ndɔɔ nyiɛ na ɔɔ pelenaa nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha na nhu bɛa, awa ndɔɔ na ɔɔ nhainaa mba. Awa mbɔlɔ na ɔɔ nyaaia. Kɛlɛ ndɔɔ nyiɛ na kataa pu nhua gɔɔ bɔlɔ nyiɛ nhu." (Nhuna Yisɔsi yamana na nhuɔ mee ngi bɔlɔgɔɔ na nhu, nhua gɔɔ nwɛɔ ningaa tee ngɔɔ ngaa mbɔlɔ koko nhanwa.)

23Ee lee nhɛɛ lagbiti nhu Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, ka ngi galandengaa i ti tɔɔlonga aa tɔɔnhai na ungaa lee leendaa.

24Ka Falesiisia i ti gɛa mae "Kpeendɛ! Gbɔɔ bi galandengaa i taa indinɛi bele nana Sɔ na ai kɛi pelendaa nhanwa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa?”

25Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi "Ee wai lɛ nana galaniɔ Leebili mi bemba na i peleni nhuna natiini tee na tii ala o mɛnhɛi aile ti eya taa mɛ?

26Kɛɛ ɔaa Ngebɔ Bɛlɛ nau kɛɛ lɛgɛ gbɛnha na nwɛa nana kɔan ngɔɔ Ngebɔ nwa. Indinɛi i belenia nhuna Abaiata i beleni aa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na, Lɛgɛ gbɛnha na siina nuu lagbiti ai mɛ k`a Yuu chaaga gua mɔɔ na gbo kpɛti, ala nwɛ mi sɔ na i gɛi i mɛ. Kɛɛ mɛa awa kɛɛ ala bou belaa i kɔa!”

27Ka Yisɔsi i gɛa ti nwae "Ngebɔ i Yuua ti Lɛɛhu Hoo na gbatɛia nuu gbɔha nhanwa, kɛlɛ ai nuu gbɔha gbatɛi Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa.

28Faa nwɛɛe Nuu na Lou na Maliki nwɛ hali bɛnhɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa."

Maaki 3

1Ka Yisɔsi i ɔaa gbɔnhu Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau. Ndakpa ee naanɔɔ nana toko ila na haa ɔ mbaɔ.

2Ka Falesiisia i ti Yisɔsi bɛmbilɛnga kangaa ti tɔ ina ɔɔ ndakpa na gɛndɛa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, kangaa ti ba gɛ oo Sɔ na nyaaia.

3Kɛɛ gɛa ndakpa na nwa toko na haa ɔ na mbaɔ, "Guaa bei kpou!”

4Kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Ngigbɛɛ maa nhiɛ ɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa, nhanda banda belendaa o ka nhanda nyɔu belendaa, inaile ndendouyaa hendaa ndɛɛhuɛ o ka ndɛɛhu nyaaindaa?" Kɛlɛ tai yiai.

5Kɛɛ au siaa ti nwa aa ndii gbaai ti lihi lihiyaa na nhanwa. Kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Loko na nhu laanna!" Kɛɛ nhu laannga awa ka toko na i gɛndɛa.

6Nhu gutu ɔ na siina ka Falesiisia i ti guaa awa kati ndaalaa belenga tii Helɔli bongaa i ngoo aa kɛɛlaa tɔɔ gee Yisɔsi nyaai.

7Ka Yisɔsi i ya aa ngi galandengaa i Galiili Ya Loka na nwa. Faka waa na kualaa Galiili tuɛɛ ti lii ngilamaaa ka Yuliangaa i,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8ka Yɛlusalɛmua i, Ilumiangaa i, ka kualaa Yɔlani gaka na, nhaa gbɔnhu kualaa Taya o ka Sailɔni ka faka waa i guu guaa na, kina ti mɛini nana nhanwa Yisɔsi i peleni, faa nwɛɛ ti bai ala le.

9Kɛɛ kɛa aa ngi galandengaa i kangaa ti ba aa njaa lɛndɛ alɛɛ faka na nhanwa, kangaa i nwaa golo gɛ gɔha faka naa.

10Yisɔsi i indinɛi belenia gbɛnhaile oo ningaa gbinhi gbinhia gɛndɛa, awa gbɛnhaile natiini ti hegbɛ ɔ naɔ tee gbɔha na lukpe lukpenaa ala nwaaindaa nhanwa.

11Gbee na bɛɛ ngafɔngaa i tee ala lɔ, k`ati gula ala ɔgɔu awa ti labi gɛnhi, "Biɛɛ Ngebɔ Lou na aa biee."

12Kɛɛ kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa tɛɛ ala nwaanhaa gɛɛ gɛɛ.

13Kɛɛ ya njie njie na nhu, kɛɛ uinga natiini mba ti gbala ngee alaa, kati baa ngee.

14Kɛɛ ningaa puungaa ti manhu fee nhu ɔhɛa kangaa ti gɛ na tii ala o, ti londaa nhanwa kangaa ti li aa ngoo na gɛɛ gɛɛ,

15awa tii fɔha hɔlɔndaa o ngafɔngaa gbɛndaa nhanwa.

16Ningaa indiini tua nwɛɔ aa Saimɔni nana i ngi laa na nwaa loni aa Pita laa na,

17Yemiisi o ka ngi ndabogee na Yɔni Sɛbili nhiindengaa i natiini Yisɔsi i ti laa na nwaa loni aa Boanayisi, napangaa ningaa natiini ti nhu gbɛndɛ ngɔ ɛɛ ngee,

18Andulu o ka Filiipi, ka Batalomiu, ka Maatiu, ka Tɔ mɔɔsi, ka Yemiisi, Alifiɔsi nhiindou na, ka Taaliɔsi, ka Saimɔni pɔlɔgɔɔ nwaa gaau mɔɔ na,

19ka Yulasi kualaa Iisikaliɔti, napangaa indinɛi i Yisɔsi nwaa siai. Indinɛi yɔ i leeni, ka Yisɔsi i bɛɛlaa tuee taa nhu.

20Nhu nwɛɛ Yisɔsi i lii tuee taa nhu, awa ka faka i baa gbɔnhu ala nwa nana i peleni ai mɛnhɛi nwɛ ngɔ hɔlɔi bɛnhɛ.

21Nhuna ngi ndaa i ti mɛini, kati ala guaa faka na nhu, gbaa tɔɔ tɔɔngaa oo nwɔua.

22Sɔ Mbelaa waa waa i ti bai kualaa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kati gɛa, "Biɛlisabulu nwɛ i ngeya, napangaa ngafɔngaa i ti nwanha na, awa ala nhu nwɛɛ aa pele aa ngafɔngaa i kpɛ."

23Kɛɛ ningaa i ngaa lɔgɔa awa kɛɛ gɛa ti nwa njia ɔha nhu, "Setani aa gee gbɔha gbɛ?

24Ina taa pɔlɔgɔɔ loganhu gɔɛ pɔlɔgɔɔ na siina gbɔha na nwa, maa bɔlɔgɔɔ na ai lo.

25Awa ina pɛlɛ u mɔɔ na aa gbɔha na loganhu gɔɛ aa ngi bongaa i, pɛlɛ na aigɔ lo.

26Awa ina Setani aa huu i gɔ aa gbɔha na, aigɔ lo, kɛlɛ ngi nwanhayaa na ngaa ɔɔ loa.

27Kɛlɛ nuu ai na aa ɔa kaanhu gbɛndɛ mɔɔ na bɛlɛ nau i ngi nhaanhaa i kapu, kɛlɛ kaa kaanhu gbɛndɛ mɔɔ na ili pɛnhɛɛ yeingaa i gilaa nhaanhaa i ngɛa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ningaa i ti nhanda nyɔu na bɛɛ Ngebɔ ɔɔ ndoa na tuɛɛ ka ti yia nyɔu na taa kɛ.

29Kɛlɛ nuu o nuu nana aa njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ Yina na, Ngebɔ aigɔ ndo na maa nwɔɔ naɛ, kɛlɛ ɔɔ belenaa ma aa wɔwɔwɔ nhanda nyɔu."

(30Yisɔsi i indinɛi gɛia gbɛnhaile tee gɛa, "Ngafɔ tɔ ngeya.")

31Yisɔsi nje na o ka Yisɔsi ndege nhiindengaa i kati baa. Kati longa ngiti naa awa kati uinga alaa.

32Faka na ee ala goli koli ngɔ nhu nwɛɛ ti gɛi ma, "Kpeendɛ, bi nje na o ka bi ndege nhiindengaa i tuaa ngiti naa taa bi nhanda nhu nwɔɔli."

33Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ele nwɛɛ ni nje na aa ala ka ni ndege nhiindengaa i?"

34Kɛɛ au siaa natiini ma tee ala goli koli ngɔ, awa kɛɛ gɛa, "Inditiini ti bei ni nje na nwɛ ka ni ndege nhiindengaa i!

35Nuu o nuu nana aa Ngebɔ guunmayaa na bele alɛɛ ni ndege nhiindou na aa ala ka ni ndege nyɛɛlou, ka ni nje na."

Maaki 4

1Yisɔsi kɛɛ tɔɔlonga gbɔnhu aa ti nagɔlindaa nja loka na nwa. Ka faka gbinhi gbinhi i baa na ala le. Kina ti gbinhi ɔ naɔ, faa nwɛɛ i ɔai njaa lɛndɛ na nhu nja loka naa. Awa ningaa i ti loni nja loka na gaka.

2Kɛɛ ti nagɔlia aa nhanda gbinhi gbinhi njia ɔha nhu. Nhuna ee ti nagɔli kɛɛ gɛa ti nwae

3"A oo nhɛɛna! Lɔgɔ lagbiti ndakpa ee naanɔɔ nana i lii mba nhai ma.

4Ee mba na nhai nhɛɛ na nhu, ka lɛingaa i gula gulaa pele na nhu, ka qɔia i ti mɛa na.

5Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa faha bɔlɔgɔɔ nwa, awa nhu gutu ɔ na siina kɛɛ tɔɔlonga aa faailaa, gbɛnhaile pɔlɔ na lɛhɛ lɛhɛ ɔɔ faha na aunwaa.

6Kɛlɛ nhuna foo ee na i bai, awa loma hape na ai ɔgɔ bu ngɔ hɔlɔi na faha na nhanwa ee na, ka mba haai na i haaa ma.

7Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa ngai ngai nguu nhu. Tuɛɛ tuɛɛ gbɛai ngilamaa. Kɛɛ mba haai na gbɛɛa.

8Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa pɔlɔgɔɔ gbekpe ma awa kɛɛ baa aa ngi wa, lɛingaa puu buu chawa, lɛingaa puu buu ɔhita, awa lɛingaa kɛmɛ ila."

9Awa ka Yisɔsi i gɛa gbelembanwaa na, "A oo nhɛɛndɛ baa, ina mɛi ngou lɔ wuaa!"

10Faka na i yanjani, puungaa i ti manhu fee na ka natiini tee na kati ala nwɔɔlinga gbɛɛ njia ɔha na goonhu na le.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngebɔ oo ngi nwanhayaa gbundu na ɔaa wu eya, kɛlɛ lagbitia gbɛ o gbɛ na alaa njia ɔha nhu tuɛɛ,

12kangaa, 'Hali ti naa gbee nhaa taigɔ tɔ, awa hali ti mɛi kɛlɛ taigɔ nɛɛnwaa hɔlɔ mba. Gbaa ina ti pelenia, ti ba botenaa Ngebɔ le awa Ngebɔ i ba ndoa na tuɛɛ.' “

13Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ee wai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ njia ɔha indinɛia? Njia ɔha indinɛi bɛpɛ ngindinɛi wɔɔ gee nɛɛnwaa hɔlɔ mba?

14Mba hugu nhai mɔɔ na alɛɛ aa ngoo na nhai.

15Mba na nana i gula gulai pele na nhu pele ngɔ ɛɛ ningaa i natiini taa ngoo na nwɛi, kɛlɛ nhu gutu ɔ na siina Setani oo ba i ngoo na gua ti nɛɛnwaa na.

16Lagbitia i ti bele ngɔ ɛɛ faha bɔlɔgɔɔ na nana mba na i gula gulai ma, nhuna taa ngoo na nwɛi, nhu gutu ɔ na siina too houa aa koonhu nɛɛ.

17Kɛlɛ kina hape aile tuaa, tai lɛmbini. Gbee na kpɔɔni, inaile ngaa sɛɛgɛ aa ti nwaai too gbahaa.

18Lagbitia ti bele ngɔ ɛɛ na i gula gulai ngai ngai nguu na nhu. Ti ngoo na nwɛi,

19kɛlɛ ngelou indinɛi nhu yogobee ngoo, kpatɛyaa o, ka nhaanhaa lagbitia ɔindaa, indinɛi bɛɛ alɛɛ aa ɔa ti nhu oo ngoo na gbɛɛa, awa tai qani gua.

20Kɛlɛ lagbitia ti bele ngɔ ɛɛ pɔlɔgɔɔ gbekpe na nana mba hugu na i gula gulai ma. Ti ngoo na nwɛi, ti hou, awa ti ba aa nguluwa, puu buu chawa, puu buu ɔhita, ka kɛmɛ ila.”

21Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ee waa waun na gbaunaa wu ngɔa mbii mbu, inaile kpɔkɔ nau? Ee wɔɔ gbahaa aa tondaa ngi lomaa na?

22Nana bɛɛ ndɔɔgu ngɔ, ɔɔ guaa kpou. Nana bɛɛ i ndɔɔgu nhu, ɔɔ guaa waun maa.

23Nuu na mɛi ngou mba, i mɛina.”

24Awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A nɛgilia nana nwa waa mɛi. Tɔɛ na bi ngɔai nuu eya, ngaa teengaa na nwɛ Ngebɔ ɔɔ ngɔa bi eya, kɛlɛ i lee nhu bɛnhɛ.

25Nuu o nuu nana nhai aa gɛ ngeya tɔɔ kpinhi ɔ, maalonaa ngeya. Nuu o nuu nana nhai ai ngeya kpinhi ɔ, hali kolo na aa gɛ ngeya tɔɔ kpaunaa ngeya.”

26Kɛɛ gɛa gbɔnhue "Ngebɔ nwanhayaa na ngemɛɛ gɛnhi i na. Ndakpa lɔ i mba hugu nhainiɔ.

27Mba indinɛi kɛɛ haai gbo aa foo ka kpindi awa hali bɛnhɛ ndakpa na ai faai ɔ gɔɔni.

28Pɔlɔgɔɔ na nwɛ aa pele tɔɔnhai na aa gbekpe, pɛnhɛɛ na mba haai, aa lee nga koo ba, aa lee nga boma mba guanhu.

29Kɛlɛ nhu gutu ɔ na mba na aa be, oo teea gbɛnhaile tee ndɔgɔ na nwɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Gbɛɛ ngaa nhua Ngebɔ nwanhayaa na nwa, inaile gbɛɛ yia ɔha nwɛ ngaa kɛ nhu huo fuondaa nhanwa?

31Pele ngɔ ɛɛ nhuna ndakpa i wonjo gaai gbauni kɛɛ nhiinga ngi nhɛɛ na nhu, nana aa kɛɛlaa kaai golo na nwɛ tɔ bɛɛ taa nhii.

32Awa nhuna aa gbɛa, oo belenga aa nhiinhai bombou mbaa nana tee ngɔ tɔɔnhaia bɛɛ, awa oo belenga aa ngulu, kangaa qɔia i ti ba ba ti qɔi laa lo to mbeke beke naa.”

33Kɛɛ ngoo na gɛa aa tuee njia ɔha gbinhi gbinhi nhu ɛɛ indinɛi kpaali gbaali ngɔ indinɛi. Kɛɛ nana gɛɛ gɛɛa aa tuee kpinhi ɔ ɛɛ gbo ti ku ngɔ taa nɛɛnwaa hɔlɔ mba.

34Ai ngoo gɛi aa tuee aa kɛɛlaa njia ɔha nhu aile, kɛlɛ nhuna ee lo tii ngi galandengaa i ngoo kɛɛ kɛ aa tuee gbɛɛ i njia ɔha na goonhu.

35Maa hoo na siina nwa aa kpɔkɔhoo na, kɛɛ gɛa ngi galandengaa i ma, "Ami lia nja loka na bou nwa.”

36Awae kati faka na loa. Ka kalandengaa i ti ɔaa njaa lɛndɛ na nhu nana Yisɔsi ee nhu tɔ heii, awa kati ya ngilamaa. Ka njaa lɛndɛ lɛingaa i ndaa tuaa.

37Ka hɛfɛ mbaa i ti hɛa, ka nja na i ɔaa ti nwa njaa lɛndɛ na nhu, ka njaa lɛndɛ na laa gɛa ɔɔ fe ngaa nja na.

38Kɛlɛ Yisɔsi i laai njaa lɛndɛ na nhu pounwaa na. Kɛɛ yii. Kati ala unga awa kati gɛa mae "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ee bai kɔɔ ngaa kɛɛlaa mi u ngoo baa lo nhu?”

39Kɛɛ unga i gɛa hɛfɛ mbaa na nwa, "Gbelea!" Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu nja yii na nwa, "Lɛia!" Ka hɛfɛ na i gbelea awa ka nja yii na i lɛia.

40Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Gbɔɔ waa lua? Ee laanɛɛ ai wu nhu?”

41Kati gbɛia awa faa nwɛɛ ti tɔɔloni aa gbɔha na nwɔɔlindaa, "Ele nwɛɛ aa indinɛi aa kɛɛlaa hali bɛnhɛ hɛfɛ na ka nja yii na kati nwaa bɛɛ alau?"

Maaki 5

1Kati baa nja loka na bou nwa mɛɛ Gɛlasiinia i ngee.

2Awa nhuna Yisɔsi i guai njaa lɛndɛ na nhu, ndakpa ila kee nana ngafɔ ngee ala nhu kɛɛ baa ngee kualaa haa belaa i ndɔɔgumaa na.

3Ndakpa indinɛi i haa belaa i ndɔɔgumaa na, nuu ai ku aa ngili hali bɛnhɛ aa kɔɛndɛ.

4Tua taa ala gulaɔ kpeegɔa ka njɔɔkɔa kɛlɛ i nhu lee lee nwa. Nuu ai ku aa ala hou.

5Aa lɔgɔ bɛɛ kɛɛ labi labi haa belaa i ndɔɔgumaa na ka njie njie na nhu, awa kɛɛ nwaa ee lee aa kɔtu gɔtu.

6Nhuna i Yisɔsi lɔi gɔhanwaa, kɛɛ ya aa binhɛ i gulaa ngɔgɔu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Kɛɛ yɔkpɔu gulaa, "Gbɛɛ bɔɔ pele ngaa nge, Yisɔsi Lamanhu Eebɔ na Lou na aa biee? Ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ Ngebɔ nhanwa, bɛɛ nya gbɔɔni."

(8Gbaa Yisɔsi oo gɛɔ ala nwa, "Guaa ndakpa na nhu, bia ngafɔ ngindinɛi aa biee.")

9Awa ka Yisɔsi i ndakpa na nwɔɔlinga, "Bi laa aa gbɛ?" Kɛɛ gɛa mae "Nya laa aa Faka, gbɛnhaile ni gbinhi ɔ."

10Kɛɛ Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa ɛɛ ti gbɛ kualaa pɔlɔgɔɔ na nhu.

11K`a ndondɛa gbinhi gbinhia ti nwɛɛli mɛɛ njie na gɔɔmbu.

12Ka ngafɔngaa i bɛɛ ti maa nɛɛ nɛɛ pelenga gɛnhi, "Ni lona mɛɛ ndondɛa i ngee kangaa ni lɛ ti nhu."

13Kɛɛ fɛɛlɛ hea tuɛɛ awa ka ngafɔngaa i bɛɛ ti guaa awa kati lɛa ndondɛa i nhu. Ka ndondɛa wuulu feengaa ti ya aa binhɛ nja loka na nhu awa ka nja na i yeia aa tuee.

14Ka ndondɛa nwanhu gbee mbelaa i ti ya aa binhɛ ti kɛa aa ningaa i kɛɛgɛɛ na siina nhu. Faa nwɛɛ ningaa i ti bai naa gbee ma nana nhanwa i beleni.

15Kati baa Yisɔsi le, nhu nwɛɛ ti ngafɔ nhu nwɔɔ ɔha na lɔi na heii, maa ili ngɔɔ, ndiilɛi ɔɔ, awa kati luaa.

16Awa natiini ti nana naa lɔi i beleni aa ngafɔ nhu nwɔɔ ɔha na ka ndondɛa i, kati kɛa aa ningaa i ti baa baai na.

17Kati tɔɔlonga aa Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛndaa kangaa i gua ti nda gɛɛgɛɛ na nhu.

18Nhuna Yisɔsi ee ɔaa njaa lɛndɛ na nhu, ka ngafɔ nhu nwɔɔ ɔha na i ala nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i li tii ala o.

19Kɛɛ lelea, awa kɛɛ gɛa mae "Lia wuee bi kɛ aa ningaa i nana nhanwa Maliki na i pelenga biɛɛ awa nhaa i gee maaumayaa lɔgɔɔunga aa biee."

20Ka ndakpa na i ya i tɔɔlonga aa kɛɛ gɛɛndaa Taa Puu nhu nana nhanwa Yisɔsi i pelenga alɛɛ. Ningaa i bɛɛ kati gbɛia.

21Nhuna Yisɔsi i nja loka na leei gbɔnhu njaa lɛndɛ na nhu, ka faka waa i baa na ala le. Nhuna ee na nja loka na la,

22ka ngu mɔɔ ila kee kualaa Yuua i ti gɔɛ pɛlɛ nau i baa na taa ui mba aa Yailɔsi. Nhuna i Yisɔsi lɔi, kɛɛ gulaa ngɔgɔu.

23Kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga, kɛɛ gɛae "Ni nyanhalou golo na haa lɔ aa bɛɛ ma. Baa bi ɔgɔ sia alaa kangaa i gɛndɛ."

24Ka Yisɔsi i ya tii ala o. Ka faka waa i ndaa alaa nhaa kati ala gbɛɛa.

25Nyɔugbɛa ila kee ee naanɔɔ ti liiya nana njiengaa ti hegbɛ ee mba fogo puu i manhu fee fanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Oo yɔgɔlɔ la sipa belaa gbinhi gbinhia le, nana bɛɛ ee ngeya ka ngaa loa. Kɛlɛ yeingaa nha i ba gɛndɛe k`a hegbɛ indinɛi gbɛndɛndaa i li gulo gbo.

27Oo Yisɔsi nwaanhaa nwɛinga, faa nwɛɛ i bai aa ala bou bele faka na nhu kɛɛ siaa Yisɔsi lonwa naa ee ala nwa.

28Kɛɛ gɛa, "Ina gbo ngaa sia ngi lonwa naa ngɔɔ gɛndɛa."

29Nhu gutu ɔ na siina njiengaa ti hegbɛ na oo gbele. Oo kɔɔnga lugu na nwa aa kɛɛlaa oo gɛndɛ.

30Nhu gutu ɔ na Yisɔsi i nhu kɔɔni aa kɛɛlaa fɔha lɛingaa oo gua ala nhu, kɛɛ botenga i nhu nwɔɔlinga, "Ele nwɛɛ i siai ni lonwa naa?"

31Faa nwɛɛ ngi galandengaa i ti gɛi mae "Ee faka waa indinɛi nhu lɔ baa nhu nwɔɔli na 'Ele nwɛɛ i siai nyaa?' "

32Kɛlɛ Yisɔsi kɛɛ au sia aa nuu na i indinɛi beleni aa ala.

33Nhuna nyɔugbɛa na i nhu kɔɔni nana i beleni aa ala, kɛɛ baa aa gbɛi. Kɛɛ gulaa Yisɔsi ɔgɔu, awa kɛɛ gbɛ o gbɛ na gɛa aa ala nana i beleni.

34Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nyɔugbɛa i, bi laanɛɛ na oo bi gɛndɛa. Lia maa lɛi nhu. Bi hegbɛ na ngaa oo lo biaa kpɔ."

35Nhuna Yisɔsi ee yɛpɛ tuun nyɔugbɛa na le, ka ningaa lɛingaa ti baa na tomaa nwɔɔ na le kualaa ngi bɛlɛ nau. Kati gɛa ma, "Bi nyanhalou na oo haaa. Bɛɛ gula yaai Yisɔsi yɔgɔlɔndaa nhu gbɔnhu."

36Kɛlɛ Yisɔsi ai oo nhɛɛni ti nwae kɛlɛ kɛɛ gɛa tomaa nwɔɔ na nwa, napangaa na i na Yuua i ti gɔɛ pɛlɛ nau nhanwa, ɛgɛ ma, "Bɛɛ lua, laanɛɛa gbo."

37Awa ai poteni nuu lagbiti aa nda alaa k`a Pita o, ka Yemiisi, awa ka Yemiisi ndege nhiindou na Yɔni.

38Nhuna ti bai Yuua ti gɔɛ pɛlɛ na nwaa lomaa nwɔɔ na le pɛlɛu, k`ati sɔngɔ na awa k`ati ɔɔ gbɔnhu.

39Nhuna i ɔai, kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Gbɔɔ waa sɔngɔ indinɛi bele k`awu ɔɔ? Ndou na ai haai kɛlɛ njii nwɛɛ aa yii."

40Kati ala ɛɛa. Kɛlɛ kɛɛ ti guaa bɛɛ ngiti naa. Kati ɔaa mɛɛ ndou na ee na laai. Ala o, ndou na kɛɛgɛ na o, ka ndou na nje na, awa ka natiini tee na tii ala o tuɛɛɔ gbo ti ɔai ndou na le.

41Kɛɛ houa toko naa kɛɛ gɛa mae "Talita kumu," Ndaa indinɛi koonhu na nwɛ aa indinɛi, "Nyanhalou golo, ngɛɛ bi huu."

42Nhu gutu ɔ na siina ka nyanhalou na i huua, awa kɛɛ siaa. Aa maa lɔgɔ indinɛi oo kpaunga aa fogo puu i manhu fee ngee nwanhu. Kɛɛ gbɛɛa ti la nja lee ngɔnhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

43Kɛɛ kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa hali nuu ɛɛ nhu kɔɔ. Kɛɛ gɛa ti nwa ti mɛnhɛi ɔa nyanhalou na eya kangaa i mɛ.

Maaki 6

1Ka Yisɔsi i guaa na i baa mɛɛ ala le taa nhu. Awa ka ngi galandengaa i ti hitɛa ala bou nwa kati ya.

2Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa kɛɛ tɔɔlonga aa ningaa nagɔlindaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau. Ti gbinhi ɔɔ ti ala oo nwɛini kati gbɛia. Faa nwɛɛ ti gɛie "Mii nwɛ ndakpa indi i indinɛi hɔlɔi na bɛɛ? Gbɛɛ nɛɛnwaa nhu lee mɛ aa indinɛi i ndakpa indinɛi nhu aa kɛɛlaa kɛɛ kamaa nhanda bele?

3Ee pɛlɛ laa gbakpa mɔɔ na aile aa indinɛi Meeli lou na, Yemiisii ngoo, Yoosisini ngoo, Yulasini ngoo, ka Saimɔnii ti ndalia na? Ee ngi ndege nyɛɛlengaa i tai bei mi liiya?" Tai oo nhɛɛni ala nwa.

4Ngebɔ letu taa ala binjanaa mii o mii, kɛlɛ ningaa i natiini tai ala binja tua nwɛ aa ala le taa nhu belaa i ngoo, ngi ungaabɛɛmbaa i ngoo, awa ka ngi bɛlɛu belaa i.

5Awa faa nwɛɛ ai kamaa nhanda beleni na k`a loko na gbo ee pɛɛ bɛɛ hegbɛ belaa lɛingaaa awa kɛɛ ti gɛndɛ.

6Kɛɛ gbɛia gbɛnhaile laanɛɛ ai ti nhu. Ka Yisɔsi i ya aa ningaa nagɔli kpou kpou na la o ka taa laa na nhu.

7Kɛɛ uinga kalandengaa puungaa i mba ti manhu fee na, awa kɛɛ tɔɔlonga aa ti yanjandaa nhu aa fee fee. Kɛɛ fɔha ɔaa ti eya ngafɔngaa gbɛndaa nhanwa.

8Kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ li aa gbɛ o gbɛ sia na nwa, k`a tikpɔ nwɛɛ gbo waa li la. Awɛɛ li bɛnhɛ aa lɛgɛ gbɛnha ka mbɔlɔ, ka nahoo.

9Kɛlɛ a chambala ngɔaa qaanhu. Awɛɛ li bɛnhɛ aa ndonwa ndagbiti."

10Kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbee na bɛɛ waa ɔa pɛlɛu, a gɛa na nhaa wu lee taa na siina nhu nwa.

11Awa ina waa li nhinde mɛɛna ningaa i tai wu binjani na, inaile tai oo nhɛɛni na wu nwa, waa gɛ wɔɔ lee naa nwa, a qaanhu na gbɛɛkpɛɛa aa wu ɔgɔsambala na. Na seeliyaa lɔgɔɔundaa nwɛ aa tuee ti nwaagai na nhanwa Ngebɔ oo na nwa."

12Kalandengaa i ti guaiaɔ kɛndaa nhanwa aa ningaa i aa kɛɛlaa kataa bɛ.

13Kati ngafɔngaa gbinhi gbinhia gbɛa, ka ngua siandaa ningaa gbinhi gbinhia nwa kɛndɛyaa lɔgɔ fanwa awa kati ti gɛndɛa.

14Ka manha mbaa na Hɛlɔli i indinɛi nwɛinga, gbɛnhaile Yisɔsi nwaanhaa na oo sia nhu mii o mii bɛɛ. Ningaa lɛingaa tɛɛe "Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nwɛ i huua haa na nhu. Faa nwɛɛ fɔha indinɛi aa enge ala nhu."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Kɛlɛ lagbitia i tɛɛe "Ilaiya nwɛ." Ka lagbitia ti gɛa, "Ngebɔ letu nwɛ nana pele ngɔ ɛɛ pɛnhɛɛ Ngebɔ letua i ngɔɔ.”

16Kɛlɛ nhuna Hɛlɔli i indinɛi nwɛini kɛɛ gɛae "Yɔni nana ngi ala baaiɔ ala nwɛ i huua haa na nhu.”

17Gbaa Hɛlɔli oo pelenga ti Yɔni hou awa kati ngilia nhaa kati piinga kpindi bɛlɛu Hɛloliɔsi nhanwa Hɛlɔli i ala beleniɔ aa ngi hei nwɔɔ. Hɛloliɔsi indinɛi Hɛlɔli ndege nhiindou na nyanha nwɛɔ pɛnhɛɛ aa ala, napangaa Filiipi.

18Gbaa Yɔni oo gɛɔ Hɛlɔli nwae "Sɔ na ɛgɛ maa ai nhiɛi aa bi ndege nhiindou na kpei ngi nyanha belendaa aa bi hei nwɔɔ!”

19Hɛloliɔsi oo ndii nyɔu gbaunga Yɔni nhanwa. Ngɔi ee alaaɔ kangaa ti Yɔni baa. Kɛlɛ fɛɛlɛ aile alɛɛ,

20gbɛnhaile Hɛlɔli lɔ mbɛɛ gɛ ngɔɔ Yɔnia, ndua ɔ alaa, gbɛnhaile i kɔɔnaa aa kɛɛlaa nuu gbekpe mɛɛɔ aa Yɔni awa tee mɔɔ nwɛɔ gbɔnhu. Faa nwɛɛ i ala beleni aa ndendou. Nhuna bɛɛ aa Yɔni oo nwɛi oo yogobeenga. Kɛlɛ na nhu bɛɛ ala goonhu nɛɛ ɔ gbo aa oo nhɛɛndaa Yɔni nwa.

21Kɛlɛ ka fɛɛlɛ i baa Hɛloliɔsi nhanwa aa lɔgɔ na Hɛlɔli le foo na i hitii ma. Kɛɛ kpolo waa gbatɛa ngi waa waangaa i fanwa o ka ngi gulukpaangaa waa waa i, awa nhaa ngu mbelaa u mbelaa i tee na Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

22Nhuna Hɛloliɔsi nyanhalou na i ɔai i gbɛai Hɛlɔli gulɔɔ, kɛɛ pelenga Hɛlɔli goonhu nɛɛa nhaa bɛnhɛ faka na. Faa nwɛɛ manha mbaa na i gɛi na nyanhalou indinɛi nwa, "Nya nwɔɔlina gbɛ o gbɛ na nhanwa bi lo ngɔ la awa ngɔɔ ngɔaa bi eya.”

23Awa kɛɛ gɔaa, "Nana bɛɛ baa nya nwɔɔli fanwa ngɔɔ ngɔaa bi eya hali bɛnhɛ ni bɔlɔgɔɔ na ngɔɔ kaka ɔaa bi eya.”

24Ka nyanhalou na i guaa kɛɛ ya ngi nje na le awa kɛɛ mɔɔlinga ɛgɛ, "Gbɛɛ bi lo ngɔ la ngi nhu nwɔɔli fanwa?" Ka ngi nje na i gɛa mae "Bɛɛ Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ukoko na alɛɛ bi lo ngɔ la.”

25Nhu gutu ɔ na siina ka nyanhalou na i ɔaa manha mbaa na le kɛɛ gɛa, "Nya lo ngɔ la kangaa bi Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ukoko na ɔa nya eya chaanngi nhu beindo taga nwa.”

26Ka manha mbaa na nɛɛnwaa nyaaia. Kɛlɛ kɔa na nhanwa i peleni awa ka kpolo belaa i fanwa tee na, ai loni laɔ i ngi nɛɛnwaa lo na nyaai nyanhalou na le.

27Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ ngi gulugbaa ila kee longa kangaa i li i ba aa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ukoko na. Kɛɛ ya i ngukoko na leea nga kpindi bɛlɛ nau.

28Kɛɛ baa aa ngukoko na i laai taga nwa. Kɛɛ ngɔaa nyanhalou na eya awa ka nyanhalou na i ngɔaa ngi nje na eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

29Nhuna Yɔni galandengaa i ti indinɛi nwɛini, kati ya ti poonwa na gbaunga, awa kati ndɔɔgua maau na nhu.

30Ka to mbelaa i ti bɛɛlaa kati aa lɔgɔa ngilamaaa Yisɔsi le. Nhu nwɛɛ ti kɔan na gulai ma bɛɛ nana nhanwa ti pelenga o ka nana ti ningaa nagɔlia la.

31Kina faka indinɛi nhanwa ee baa baa kɛɛ li awa tai mɛnhɛi nwɛ ngɔ hɔlɔ bɛnhɛ, ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ami lia nhinde mɛɛna naa yei njei ngɔ kangaa mi lɛɛhu na."

32Yisɔsi o ka kalandengaa i kati ya nhinde mɛɛna naa yei njei ngɔ njaa lɛndɛ na nhu.

33Ka ningaa gbinhi gbinhia kualaa taa laa na nhu ti ti lɔa tee li. Ti nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Yisɔsini mɛ, faa nwɛɛ ti lii aa sia gbala nwa mɛɛ njaa lɛndɛ na ee li na. Kati nhumbua aa hiti na tuaa.

34Nhuna Yisɔsi i hitii i lɛi njie na nwa, kɛɛ faka gbinhi gbinhi indinɛi lɔa, kɛɛ maaumayaa gbaunga ti nhanwa, gbɛnhaile ti bele ngɔɔ ɛɛ mbaalaa natiini ti lo mɔɔ ai na. Faa nwɛɛ i tɔɔloni aa ti nagɔlindaa aa nhanda gbinhi gbinhi.

35Nhu golo lɛmbini, ka ngi galandengaa i ti baa ala le. Kati gɛa ma, "Kpindi lɔ aa bɛɛ muaa bei, awa bei naa yei njei ngɔ.

36Kɛa aa ningaa i kangaa ti lii lii taa laa na nhu o ka kpou kpou na la ti mɛnhɛi gɔli aa gbɔha."

37Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Wua a nhai ɔaa ti eya ti mɛ." Faa nwɛɛ ti mɔɔlini, "Ee bi lo ngɔ la ni nahoo gbinhi gbinhi gbau lɛgɛ gbɛnha eyandaa la nhanwa tuɛɛ ti laa gɔndaa nhanwa?"

38Awa ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga, "Lɛgɛ gbɛnha i lolɛ mɛɛ i wu eya? A lia wu tɔ." Nhuna ti tɔi, kati gɛa ma, "Lɛgɛ gbɛnha lɔɔu mɛɛ i ni eya ka nyiɛa ti fee."

39Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A heia nguu na nhu aa pɛɛcho pɛɛcho."

40Kati hei heia aa kɛmɛ kɛmɛ, lɛingaa kati hei heia aa puu buu lɔɔu ndɔɔu.

41Ka Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na houa eya ka nyiɛa feengaa i, kɛɛ au lɛa aliyana awa kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa. Kɛɛ lɛgɛ gbɛnha na nhu aai aaia awa kɛɛ ngɔaa kalandengaa i ngeya kangaa ti kɔɛ gɔɛ faka na nwa. Awa kɛɛ nyiɛa feengaa i nhu aai aaia boma ti nwa bɛɛ.

42Tua bɛɛ kati mɛa nhaa kati goo henga.

43Ka kalandengaa i ti ngi gbaha mba na aa lɔgɔa bɛɛtɛ puu nhu i manhu fee.

44Ningaa i tɔ kpɛlɛ ti ti laa gɔiɔ aa mɛnhɛi indinɛi kɛgɛingaa wuulu lɔɔu mɛɛɔ.

45Nhuna Yisɔsi i kɛi aa ngi galandengaa i kangaa ti ɔa njaa lɛndɛ na nhu, awa ti lo gulɔɔ alaa ndiilaa nhanwa Bɛtisaila mɛɛ nja na bou nwa, kɛɛ loa aa kɛ aa faka na kangaa ti lii lii tuee.

46I hɛii ningaa i ma, kɛɛ lɛa njie naa laaminɛ nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47Kpindi na i bɛɛi, kalandengaa i ti njaa lɛndɛ na nhu nja loka na liiya, Yisɔsi oo lo njie na nwa ngila ngɔ.

48Kɛɛ tɔa aa kɛɛlaa nja na uindaa lɔ aa gbɛndɛ kalandengaa i ma njaa lɛndɛ na nhu, gbɛnhaile hɛfɛ na lɔ aa ti bɛɛla bou nwa. Aa ngeenhu na kɛɛ ya na tuee, awa kɛɛ li aa sia nja naa. I liia kangaa i sia aa tuee pele.

49Kɛlɛ ti ala lɔi ee sia nja naa, tɔɔ tɔɔngaaɔ maa bote mɔɔ nwɛ. Kati labia.

50Nhuna, ti ala lɔi, tua bɛɛ kati luaa. Kɛlɛ nhu gutu ɔ na siina ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ lua, nya nwɛ Yisɔsi aa nge."

51Kɛɛ ɔaa ti eya njaa lɛndɛ na nhu awa ka hɛfɛ na i gbelea. Awa kalandengaa i kati gbɛia kpɔ.

52Gbaa tai nana nhunhaa gɔɔni Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha na nhu aai aa leii fanwa, gbɛnhaile ti nɛɛnwaa haa ɔ.

53Nhuna ti nja na leei, kati lɛa Gɛnɛsalɛti bɔlɔgɔɔ na nwa, awa kati njaa lɛndɛ na ilia na baa gɛ na la.

54Nhu gutu ɔ na ti guai njaa lɛndɛ na nhu, ningaa i tai lani Yisɔsia kɛlɛ kati gɔɔmaahɔlɔa mba.

55Kati kɛɛ gɛɛa aa ningaa i maa gɛɛgɛɛ na nhu awa ka ningaa i ti tɔɔlonga aa paa baalaa aa hegbɛ belaa ti hegbɛ ala na nwa Yisɔsi le mɛɛna bɛɛ tee ala nwaanhaa nwɛi na.

56Awa mii o mii Yisɔsi ee li na, to ngɔ ma tɔ kpou kpou na la o, taa laa na nhu o, pɔlɔgɔɔ bɔlɔgɔɔ na nhu o, k`a ningaa i ti li aa hegbɛ belaa i njɔpɔwaa waa na nhu. K`ati Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa hali hegbɛ belaa i ti sia gbo ngi lonwa na laa gbɔchɔ naa. Awa natiini bɛɛ ti siai alaa kati gɛndɛa.

Maaki 7

1Chaanngi nhu Falesiisia i ngoo ka Sɔ Mbelaa waa waa i lɛingaa natiini ti bai kualaa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kati aa lɔgɔa Yisɔsi le,

2kati tɔa aa kɛɛlaa kalandengaa i lɛingaa i k`ati mɛnhɛi na nwɛ aa ti eyaa nana naa nwaa nɔgɔ ɔ, gbɛnhaile tai lɛ ti chanhaini ndi ɔ aa ti bembaa i ti s`ɔ s`ɔ na lepele.

(3Yuua i, awa eengaa bɛnhɛ aa Falesiisia i bɛɛ ti ti liiya, tua tai mɛnhɛi nwɛ ina ti eyaa na ai gɛi chanhaini aa ti nda s`ɔ na lepele ɛɛ ti bembaa i tee pele ngɔɔ.

4Ina taa ba kualaa njɔpɔwaa waa na nhu, tai nhumbu aa mɛnhɛi nwɛ, kɛlɛ kataa mɔɔ bele pɛnhɛɛ ndi ɔ aa ti nda s`ɔ na lepele. Tɔɔ tɔɔngaa ngemɛɛ Ngebɔ lo ngɔ la ti pele. Tee nhanda gbinhi gbinhi belenaa nana ti bembaa i tee pele ngɔɔ, ɛɛ tɔɔmbila nhu uu uandaa o, kɔuhɛɛ gɔuhɛɛ o, ka kɔtuhɛɛ.)

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Falesiisia i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo kati Yisɔsi nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ bi galandengaa i tai pele ɛɛ ni bembaa i ngɔɔ? Kpeendɛ! K`ati mɛnhɛi nwɛ aa ti eyaa nana naa ai chanhaini.”

6Faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Tɔmbaga nwɛɛ nana Ngebɔ letu na Aiseya i kɛi wu nhanwa aa kɛɛlaa wua pele manhu belaa nwɛ aa wuee ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi, 'Ningaa indiini taa mbɛɛ gɛa gbo nyaa aa ti laahaa na kɛlɛ ti liina aile.

7Batou haka nwɛ taa pele fuu nya nhu. Gbaa ningaa gbɔhaa ti nda sɔ na tee ningaa nagɔli la alɛɛ ti kpau ngɔ aa tɔmbaga nagɔli.’

8"Wu lele ɔ aa nwaa bɛɛlaa Ngebɔ Sɔ nau, kɛlɛ k`awu nwaa bɛɛ ningaa gbɔhaa i ti nda nagɔli nau.”

9Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wu au bii Ngebɔ Sɔ na nwanhu kangaa wu nwaa bɛɛ wu nda sɔ nau.

10Gbaa Moosisi ɛgɛ, 'Mbɛɛ gɛa bi nje naa ka bi kɛɛgɛ na,' awa 'Nuu o nuu nana aa njia nyɔu gɛ aa ngi kɛɛgɛ na ka ngi nje na kataa ala baa.’

11Kɛlɛ wua woo kɛa aa kɛɛlaa ina nuu aa kɛ aa ngi kɛɛgɛ na ka ngi nje na aa kɛɛlaa nana yɔ ti ba hɔlɔ ala eya oo kɔannga Ngebɔ nwa,

12k`a oo belenga aa kɛɛlaa waigɔ fɛɛlɛ he bɛnhɛ alɛɛ kpɔndaa nhanwa ngi nje naa o ka ngi kɛɛgɛ na.

13Pele ngɔ indinɛi waa ningaa i nagɔli la alɛɛ waa Ngebɔ yia na nyaai la. Awa nhanda gbinhi gbinhi lagbiti lɔ na boma nana pele ngɔ ɛɛ indinɛi waa pele.”

14Ka Yisɔsi i uinga gbɔnhu faka naa ala le, kɛɛ gɛa ti nwa, "A oo nhɛɛna nya nwa, awa wu nɛɛnwaa hɔlɔ.

15Nana waa mɛ ala aile aa wu nwaa nɔgɔe kɛlɛ nana nwɛ waa nɛgili ma waa kɛ.”

16(("Nuu na nana mɛi ngou mba, i mɛina."))

17Nhuna Yisɔsi i faka na loi kɛɛ ya pɛlɛ nau, ka ngi galandengaa i ti mɔɔlinga njia ɔha na goonhu na nhanwa.

18Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ee wua wai nɛɛnwaa hɔlɔ nhandaa? Wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nana aa ɔa nuu na la ala aile aa ala nwaa nɔgɔe,

19gbɛnhaile ala lii na nwaa aile aa li na, kɛlɛ ala goo na nhu nwɛɛ gbo aa lee ngaa naa bele awa oo gua ndugu na nhu." (Ee indinɛi gɛ, Yisɔsi i ndɔgɔɔunia aa kɛɛlaa mɛnhɛi o mɛnhɛi maa nhiɛ ɔ aa mɛndaa.)

20Kɛɛ gɛae "Nana aa gua nuu na la alɛɛ aa ala nwaa nɔgɔ.

21Nuu aa nɛgili nyɔu nyɔu belenaa ala gbɔha na nhu, ɛɛ ndo siandaa o,nwɔa o, ndɛɛhu nyaaindaa o,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22ningaa ti gɛin heelaandaa o, ngeyaabele nyɔu o, ndɛɛ gɔɔlandaa o, ngaunwaa lɛ o, kpaai mba o, njafa o, gbɔha lɛndaa nga o, ka ngɛɛ ngɛɛ nhanda.

23Gbaa nana nhanwa i nuu gbɔha nhu, faa nwɛɛ aa indinɛi bele bɛɛ.”

24Ka Yisɔsi i leenga bei nwa awa kɛɛ ya nhinde Taya laa waa na nhu gbɛlaa na ka Sailɔni laa waa na. Kɛɛ ɔaa pɛlɛu kangaa nuu ɛɛ kɔɔ ngaa kɛɛlaa alaa na. Kɛlɛ ai loi ndɔɔgu na nhu, gbɛnhaile ala baalaa na nwaanhaa na oo sia nhu lɛmbi.

25Nhu gutu ɔ na siina nyɔugbɛa ila kee, nana ngafɔ ngee ngi nyanhalou na nhu, i ala nwaanhaa na nwɛini, kɛɛ baa i gulaa ngɔgɔu.

26Nyɔugbɛa indinɛi Giliki yia lɔ aa kɛ kɛlɛ Sailofonisia nwɔɔ nwɛɔ aa ala aa ndenjaa na lepele. Kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga kangaa i ngafɔ na gbɛ ngi nyanhalou na nhu.

27Kɛɛ gɛa mae "Pɛnhɛɛ nhanda na, k`a ndengaa i taa mɛnhɛi nwɛ pɛnhɛɛ, gbɛnhaile ngaa haa ɔ aa ndengaa ti nwɛnhɛi biindaa njiaa i mbɛ.”

28Kɛɛ gɛae "Aaha Maliki. Kɛlɛ hali njiaa i kpei taa mɛnhɛi bɛɛ pɛɛ na nwɛa mbɛtɛ nau nana aa gula gula mbu.”

29Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Aa bi gbɛɛmbo na he ngɔ na, baa bɛɛlaa tɔ wuee. Ngafɔ na oo gua bi nyanhalou na nhu.”

30Kɛɛ bɛɛlaa tuee. Kɛɛ maaia ngi nyanhalou na i laai kpɔkɔ na nwa, ngafɔ na guaɔ nhu tɔ.

31Awa ka Yisɔsi i bɛɛlaa kualaa Taya bɔlɔgɔɔ na nhu kɛɛ ya aa Sailɔni bele, njei ɔ na aa Galiili Ya Loka na nwaa bele awa ka Taa Puu na nhu bele.

32Nhu nwɛɛ ningaa lɛingaa ti bai aa ndakpa ala le. Ndakpa na siina ngou nhu gbi mɔɔ nwɛɔ aa ala awa ndaa nhu ili nwɔɔ nwɛɔ gbɔnhu aa ala. Ka ningaa i ti Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i loko bɛɛ ndakpa naa.

33Nhuna Yisɔsi i lii aa ndakpa na faka na gakanwaa, kɛɛ ɔgɔsibo na ɔaa ndakpa na ou na nhu, awa kɛɛ yaaiyaai na bua ɔgɔsibo naa, awa kɛɛ siaa la ndakpa na nɛɛ naa.

34Kɛɛ aliyana bele na nhu gbeenga awa kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Ɛfata," Njia indinɛi koonhu na nwɛ aa indinɛi gɛnhi, "Ngou, laauna!”

35Indinɛi nhu, ka ndakpa na i njia nwɛinga, ka nɛɛ na i huonga kɔɔn nhu, awa kɛɛ kunga i yiaa gbɔnhu maa ɛa ɔ.

36Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ kɛ aa nuu o nuu." Kɛlɛ ee nɔa nhu aa kɛndaa aa tuee kangaa tɛɛ kɛ, nhu nwɛɛ bɛnhɛ tee nɔa kɛɛ gɛɛndaa nhu.

37Ka ningaa i ti gbɛia nja lee ngɔnhu. Faa nwɛɛ ti gɛie "Oo gbɛ o gbɛ na belenga maa nhiɛ ɔ. Oo pelenga bɛnhɛ ngou nhu gbi mbelaa ti njia nwɛi boma, awa boboa ti ku ngaa njialaa gbɔnhu."

Maaki 8

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Aa maa lɔgɔ na, ka ningaa gbinhi gbinhia lagbitia ti aa lɔgɔa ngilamaa. Kina mɛnhɛi aile ti eya taa mɛ, ka Yisɔsi i uinga ngi galandengaa i mba, awa kɛɛ gɛa ti nwa,

2"Ngoo maaumayaa gbaunga ningaa i indiini fanwa, gbɛnhaile tuaa na tii nya o oo kpaunga aa mi guu chawa. Awa mɛnhɛi ai ti eya gbɔnhu taa mɛ.

3Ina ngaa gbe tuaa taa li tuee aa ndɔɛ na, tɔɔ hɛɛgboa pele na nhu, gbɛnhaile lɛingaa nhinde na nhu gɔha ti guai na.”

4Ka ngi galandengaa i ti gɛa, "Mii nwɛ nuu aa mɛnhɛi hɔlɔ na bei ningaa indiini ndaa gɔndaa nhanwa tombo ngindinɛi nhu?”

5Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga, "Lɛgɛ gbɛnha i lolɛ mɛɛ i wu eya?" Kati gɛa, "I ɔfɛla.”

6Kɛɛ gɛa faka na nwa, "A hei heia lɔa na." Awa nhuna i lɛgɛ gbɛnha ɔfɛla na houi eya, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa. Kɛɛ nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa ngi galandengaa i ngeya kangaa ti kɔɛ gɔɛ faka na nwa.

7Nyiɛa golo goloa tee naanɔɔ ti eya kɛlɛ taile gbinhi. Kɛɛ fiɛ guaa gbɔnhu Ngebɔ nwa fanwa. Faa nwɛɛ i kɛi aa ngi galandengaa i kangaa ti kɔɛ gɔɛ faka na nwa.

8Ka ningaa i ti mɛnhɛi indinɛi nwɛa awa kati goo henga. Ka kalandengaa i ti mɛnhɛi gbaha mba na aa lɔgɔ aa lɔgɔa bɛɛtɛ ɔfɛla nhu.

9Mi gɛa ningaa wuulu naaingaa nwɛ tee naɔ. Nhuna i hɛii ningaa i ma ti lii tuee,

10kɛɛ ɔaa njaa lɛndɛ na nhu tii ngi galandengaa i ngoo awa kati ya Lalimanuta bɔlɔgɔɔ na nhu.

11Ka Falesiisia i ti baa ti tɔɔlɔnga aa Yisɔsi nwɔɔli mɔɔlindaa. Kati mɔɔlinga kangaa i nhanda bele nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngi fɔha na aliyana nwɛ kua ɔ na, kangaa ti ala nhua.

12Ka Yisɔsi i lɛɛhua fɛɛ awa kɛɛ gɛa, "Gbɔɔ ningaa indiini taa kamaa nhanda nhu nwɔɔli? Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa kamaa nhanda ai na ɔɔ lɔgɔɔu ngaa wuee.”

13Kɛɛ Falesiisia i ndoa na, kɛɛ ɔaa njaa lɛndɛ na nhu, awa kɛɛ ya nja na bou nwa.

14Ka kili nɔaa kalandengaa i mbɛ aa paalaa aa lɛgɛ gbɛnha, k`a lɛgɛ i ila gbo kele ee ti eya njaa lɛndɛ na nhu.

15Ka Yisɔsi i ti laanhiinga gɛnhi, "A sogia Falesiisia i ti bugu gbɔnhu naa o ka Hɛlɔli nda bugu gbɔnhu na.”

16Kati gɛa gbɔha na nwa, "I indinɛi gɛia gbɛnhaile lɛgɛ gbɛnha ai mi eya.”

17Yisɔsi i nhu kɔɔni nana nhanwa tee kɛɛ gɛɛ gbɔha na loganhu, kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Gbɔɔ wu gɛi lɛgɛ gbɛnha ai wu eya? Ee wai lɛ kɔɔni waa nɛɛnwaa hɔlɔ? Ee wu nɛɛnwaa haa ɔ?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Ngau lɔ wuaa, ee wai nhanda lɔ la, awa ngou lɔ wuaa, ee wai njia nwɛi nda? Ee wai nɛɛnwaa hɔlɔ nhandaa?

19Nhuna ngi lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na nhu aai aa leii kɛgɛingaa wuulu lɔɔungaa i ma, bɛɛtɛ lolɛ mɛɛɔ wu ndaa fe feniɔ aa ngi gbaha mba na?" Kati gɛa mae "Bɛɛtɛ puu i manhu fee.”

20"Awa nhuna ngi lɛgɛ gbɛnha ɔfɛla na nhuaa aa leii ningaa wuulu naaingaa i fanwa, bɛɛtɛ lolɛ mɛɛɔ wu ndaa fe feniɔ aa ngi gbaha mba na?" Kati gɛa mae "Bɛɛtɛ ɔfɛla.”

21Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ee wai lɛ nɛɛnwaa hɔlɔi?”

22Yisɔsi o ka kalandengaa i kati ya Bɛtisaila. Ka ningaa lɛingaa ti baa aa titi nwɔɔ ala le, kati ala nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i sia titi nwɔɔ naa.

23Kɛɛ houa titi nwɔɔ na loko naa awa kɛɛ segea aa ala kpou na la. Nhuna i yaaiyaai na bui titi nwɔɔ na au na nwa, kɛɛ loko na bɛɛa ngaunwaa, awa ka Yisɔsi i mɔɔlinga, "Baa gbɛ o gbɛ lɔa?”

24I au lɛi awa kɛɛ gɛa, "Ngi ningaa lɔ ɛɛ ngulu nana aa gɛ aa sialaa.”

25Ka Yisɔsi i ɔgɔ na bɛɛa titi nwɔɔ na au na nwa. Ka titi nwɔɔ na i naa gbɛɛnga tiinini, awa ka ngau na nwaa onga. Kɛɛ nhanda lɔa waun.

26Ka Yisɔsi i gɛa ndakpa na nwa, "Lia wuee tolou, kɛlɛ bɛhaa bɛɛla kpou na la.”

27Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati ya kpou kpou na la mɛɛ Sasalia Filipaai bɔlɔgɔɔ na nhu. Tee li, kɛɛ ti nwɔɔlinga, "A kɛa aa nge, ele nwɛɛ ningaa i taa gɛ ala nwɛ aa nge?”

28Ka ti gɛa ala nwa, "Lɛingaa tɛɛ Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nwɛ aa biee, lagbitia tɛɛ Ngebɔ letu na Ilaiya nwɛ aa biee, awa lagbitia i tɛɛ Ngebɔ letua i ngila kee nwɛ aa biee.”

29Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ɛɛ wua wɛɛ ele nwɛɛ aa nge?" Ka Pita i gɛa, "Bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee.”

30Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ kɛ aa nuu o nuu nya nhanwa.”

31Kɛɛ kalandengaa i nagɔlia gɛnhi, "Nuu na Lou na kaa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi bele, mbaa waangaa ti ala gbɛ, Yuu chaaga gua manhangaa o Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo tɔɔ ala gbɛa, ningaa tɔɔ ala baaa, kɛlɛ mi guu chawa ngaa lee, ɔɔ huua haa na nhu.”

32Kɛɛ indinɛi gɛa aa tuee kpou, kɛlɛ ka Pita i ya aa ala kundɔ nhu awa kɛɛ gɛa ma, "Bɛɛ kɛ gɛnhi!”

33Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i boteni ngi galandengaa i ngee kɛɛ gɛa Pita nwa, "Nwɔina nya bou nwa Setani. Bi nɛgili na ai guai Ngebɔ le, kɛlɛ nuu gbɔha le mɛ kua ɔ na.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34Kɛɛ uinga faka naa ka ngi galandengaa i ala le. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ina nuu o nuu aa gɛ ɔɔ ndaa nyaa, maa nwɔɔ na siina i gbeea ngi nda guegue laalaa naa, awa i ngi nda ningaa nhɛɛ ngulu na gbau napangaa kpekpa ngulu na, awa i nda nyaa.

35Gbaa nuu o nuu nana kpala ngi mba i ngi lɛɛhu na aa gbɔha, ɔɔ ngu ndoa nhu. Kɛlɛ nuu o nuu nana aa ngi lɛɛhu na u ndo nhu nya nhanwa o ka Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na, ɔɔ tɔa.

36Qani na ngigbɛɛ nwɛ nuu aa hɔlɔ ina, aa ngelou gbɔha indinɛi nhu gɛin na hɔlɔ kɛlɛ i ngi lɛɛhu na u ndo nhu?

37Inaile gbɛɛ nuu aa tee ngi lɛɛhu na boto hɔlɔndaa nhanwa? Maa nhai ai na!

38Ina nuu nana aa ufe ngaa nge ka nya nagɔli na ngaa pele ngaa ningaa i, aa nhanda nyɔu o ka ngebɔyaa gbaha mba elou indinɛi nhu wu na, aa laanɛɛ gbaha mba o ka teenjaa gbaha mba elou indinɛi nhu wu na, Nuu na Lou na ɔɔ ufenaa aa ala aa lɔgɔ na ɔɔ ba ngi Kɛɛgɛ na bɛɛyaa na nhu ka Ngebɔ nwalekaa i tɔɔ ba ngilamaa."

Maaki 9

1Ka Yisɔsi i gɛa faka na nwa ka ngi galandengaa i, "Aa tɔmbaga, lɛingaa lɔ bei mi liiya taigɔ gɛ haai kɛlɛ kataa Ngebɔ nwanhayaa na lɔ pɛnhɛɛ."

2Mi guu ɔhita ngi leeni, Yisɔsi o, Pita o, Yemiisi o, ka Yɔni kati ya njie ngaa gɔhaa. Naa nwɛɛ tee na ngilamaa. Ka Yisɔsi lugu na nwaa lobinga ti aunwaa.

3Ka ngi lonwa na i guea ala nwa chɛhɛ, awa kɛɛ hou yain ala nwa. Kɔla ua mɔɔ ai na ngelou gbɔha indinɛi nhu nana ku ngɔ aa ngua nhaa i huo yain aa pele ngɔ nana.

4Nhu nwɛɛ ti Ngebɔ letu na Ilaiya lɔi ka Moosisi mɛɛ tua tee na. Ilaiya o Moosisi o k`ati yɛpɛ Yisɔsi le.

5Ka Pita i gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, pa ngɔ ni bei. Nɔɔ kpaanya chawa lo to naa wuɛɛ. I ila bi nhanwa, i ila Moosisi nhanwa, awa i ila Ngebɔ letu na Ilaiya nhanwa."

6Baa tɔ Pita i indinɛi gɛi, ai nana gɔɔ nha i ba kɛ. Gbaa tua kalandengaa chawangaa i ngaa tuee tee na ti liiya ti lua ɔɔ.

7Ka nikpi ngi yeia ti nwa, nhu nwɛɛ ti nhai oo nwɛini kualaa feenaa na nhu nana i gɛi, "Indinɛi nya Lou na nwɛ aa ala. Nya lo ngɔ aa ala. A oo nhɛɛna ala nwa!"

8Kalandengaa i ti au siai tai nuu lagbiti lɔi gbɔnhu liiya, k`a Yisɔsi gbo tɔɛ na nwɛ ti tɔi.

9Yisɔsi o ka kalandengaa i nhuna tee ba kualaa njie naa kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ kɛ aa nuu o nuu nana nhanwa wu naa lɔa i belenga nhaa pɛnhɛɛ Nuu na Lou na i huu haa na nhu."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Kati pelenga ɛɛ gbo i kɛi aa tuee, kati gɛa gbɔha na nwa, "Gbɛɛ ti ma aa kɛɛlaa nuu aa huua haa nhu.”

11Kati ala nwɔɔlinga, "Gbɔɔ Sɔ Mbelaa waa waa i ti gɛi k`a Ngebɔ letu na Ilaiya ɔɔ ba pɛnhɛɛ yeingaa nhanda lagbiti i ba bele?”

12Faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Ngebɔ letu na Ilaiya ɔɔ baa pɛnhɛɛ i gbɛ o gbɛ na laalaa mba. Kɛlɛ gbɔɔ Ngebɔ Gbaali na i kɛi aa kɛɛlaa Nuu na Lou na tɔɔ ala yɔgɔlɔa nja lee ngɔnhu awa tɔɔ nwaagaia ala nwa boma?

13Kɛlɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ letu na Ilaiya ala baɔ tɔ, ningaa too nana belenga aa ala ɛɛ gbo kpala ngee tuaa ti pele nda, ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi ala nhanwa.”

14Nhuna Yisɔsi o, Pita o, Yemiisi o, ka Yɔni ti hitɛi kualaa njie naa, kati faka waa nwaaia kalandengaa i ngee, k`a Sɔ Mbelaa waa waa i ti ti gɔhɔ.

15Nhu gutu ɔ na faka na i Yisɔsi lɔi, kati ya kulɔɔ aa binhɛ awa kati fama bii piinga alaa aa kpɛi.

16Faa nwɛɛ Yisɔsi i kalandengaa i mɔɔlini, "Gbɛɛ gɔhɔ mɛ waa pele wui faka indinɛi o?”

17Ka ngila mɔɔ kualaa faka na siina liiya i gɛa Yisɔsi nwae "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ngi baia aa nya nhiindou na biee, gbɛnhaile ngafɔ tɔ ala nhu nana i ala belenga aa bobo.

18Gbee na bɛɛ ngafɔ ngindinɛi aa ala hou, kaa ala gula lɔa na. Pue ngi gua ala la, i ɔngɔu aa nyɔa awa i be chanyaa. Kangi bi galandengaa i mɔɔlinga kangaa ti ngafɔ ngindinɛi gbɛ nya nhiindou na nhu kɛlɛ tai kuni.”

19Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Laanɛɛ gbahamba belaa indiini ngaa wuee, nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ gɛ na tii wua i ngoo? Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ lii lo tii wua i ngoo? A baa aa nhiindou na bei nya le.”

20Kati baa aa nhiindou na Yisɔsi le. Awa nhuna ngafɔ na i Yisɔsi lɔi, nhu gutu ɔ na siina ka ngafɔ na i kpɛi gbɛi hegbɛ ɔaa nhiindou na nhu, kɛɛ ala gulaa lɔa na, kɛɛ ala giikiinga, awa kɛɛ pue kuaa ala la.

21Ka Yisɔsi i nhiindou na kɛɛgɛ na nwɔɔlinga, "Gbee nwɛɛ hegbɛ indinɛi i lɔɔloni ndou indinɛia?" Ka ndou na kɛɛgɛ na i gɛa Yisɔsi nwa, "Kualaama ala golo ɔ na nhuɔ.

22Kɛɛ pele ndou na i gula ngɔmbua ka njau lɛmbi lɛmbi ala baandaa nhanwa. Ina baa ku ngaa kpɔndaa alaa, nwaaua ni nwa bi gbɔ nuaa.”

23Ka Yisɔsi i gɛa ndou kɛɛgɛ na nwa, " 'Ina baa ku.' Gbɛ o gbɛ na maa fɛɛlɛ lɔ na laanɛɛ nwɔɔ na nhanwa.”

24Nhu gutu ɔ na siina ka ndou kɛɛgɛ na i labia gɛnhi, "Nya laanɛɛ ɔ, kɛlɛ gbɔna nya laanɛɛ golo indinɛia!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Nhuna Yisɔsi i tɔi gbɔnhu k`a faka lagbiti i baa baa ala le, kɛɛ gɛa ngafɔ na nwa, "Bia ngafɔ ngindinɛi aa biee, baa pele nuu ai ku aa yɛpɛ awa ai njia nwɛi, ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa guaa nhiindou indinɛi, nhu awa bɛhaa ɔa gbɔnhu ala nhu kpɔ.”

26Ka ngafɔ na i labia nhiindou na nhu, kɛɛ nhiindou na gulaa lɔa na, awa kɛɛ kpɛi gbɛi hegbɛ ɔaa ala nhu, awa kɛɛ guaa nhiindou na nhu. Ka nhiindou na i belenga ɛɛ poonwa. Awa ningaa gbinhi ɔɔ kati gɛa, "Oo haaa.”

27Ka Yisɔsi i houa nhiindou na loko naa kangaa i huu, awa kɛɛ huua.

28Nhuna Yisɔsi i ɔai pɛlɛ nau, ka ngi galandengaa i ti ya ti mɔɔlinga ndɔɔgu nhu, "Gbɛɛ nhaa nwɛɛ nai kuni naa ngafɔ na gbɛ?”

29Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngafɔ ɛɛ indinɛi bonda kpɛ ngɔ lagbiti ai na, k`a laaminɛ gbo alɛɛ ku ngɔ aa kpɛ.”

30Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati leenga bei nwa awa kati ya aa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu bele. Yisɔsi kpala ngaile alaaɔ kangaa nuu o nuu i mɛɛ gɔɔ tee na.

319 Gbaa ngi galandengaa i mɛɔ ee ti nagɔli. Kɛɛ gɛa ti ti mɔɔlinga ndɔɔgu nhu, "Gbɛɛnwa, "Nuu na Lou na tɔɔ kɔannaa ningaa nyɔu nyɔua nwa, awa tuɛɛ tɔɔ ala baa. Awa taa ala baa, mi guu chawa ngaa lee, ɔɔ huua kualaa haa na nhu.”

32Kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔi nanaa ee kɛ, awa kati luaa aa Yisɔsi nwɔɔlindaa nhu huo fuondaa nhanwa tuɛɛ nana ee ma.

33Kati hitia Kepanɔmu. Nhuna Yisɔsi ee pɛlɛ nau kɛɛ ngi galandengaa i mɔɔlinga, "Gbɛɛ wee ba aa maa gɔhɔ pele pele na nhu?”

34Kɛlɛ tai kpɛɛmboni gbɛnhaile tee li pele na nhu k`ati gɔhɔ ngaa kɛɛlaa ele nwɛɛ kpekpe ngɔ bei ti liiya?

35Ka Yisɔsi i heia. Kɛɛ uinga ngi galandengaa i mba ala le. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nuu o nuu nana aa gɛ ɔɔ bele ngaa gulɔɔ nwɔɔ, kaa bele pɛnhɛɛ aa buanhu nwɔɔ awa i bele ngaa ngeyaalakpandou nuu o nuu nhanwa.”

36Pɛnhɛɛ na kɛɛ ndou golo longa ti liiya. I houi ndou naa, kɛɛ gɛa ti nwa,

37"Nuu o nuu nana aa ndou golo binja ɛɛ ndou indinɛi aa ni laa na, maa nwɔɔ na oo nya binjanga. Awa nuu o nuu nana aa nya binja, nya aile gbo i nya binjanie kɛlɛ oo nuu na binjanga gbɔnhu nana i nya loni.”

38Ka Yɔni i gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kani ndakpa lɔa nana ee ngafɔ kpɛ ningaa nhu aa bi laa na, kɛlɛ kani ala bɛndia, gbɛnhaile ai mi gbambi nhu.”

39Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ ala bɛndi. Gbaa nuu ai na nana aa kamaa nhanda bele ngaa ni laa na i bote boma i njia nyɔu gɛ nya nhanwa.

40Gbaa nuu na nana ai loloi aa muee alaa na mi nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Kɛlɛ aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, nuu na nana aa nja ɔa bi eya kpɔɛndaa nhanwa aa ni laa na gbɛnhaile nya bo mɛɛ aa biee, ɔɔ ngi baabaa na hɔlɔa.”

42"Nuu o nuu nana aa pele ndengaa indiini ti laanɛɛ ɔ na aa nge, ngila kee aa gaka, maa nhiɛ ɔ nha aa gɛɛ ti kpongbo kɔtu ili ala boloa, awa ti ala bii nda mɛɛ pali waau kangaa i yei aa ala.

43Awa ina bi loko na aa pele bi laanɛɛ na aa bɛɛla bou nwa, teea mba. Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa aa ngɔalaa wɔwɔwɔ ndɛɛhunwaa na toko ila ngai biaa, yeingaa toko fee na i gɛ biaa boo ya yahandama wɔwɔwɔ ngɔmbu na.

((44Mɛɛna ti nwaa gbelua i taigɔ haa na, awa ngɔmbu na aa ti nwɔ ngaa aigɔ sibi.))

45Awa ina bi gbala na aa pele bi laanɛɛ na aa bɛɛla bou nwa, teea mba. Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa aa ngɔalaa wɔwɔwɔ ndɛɛhunwaa na aa gbala ila yeingaa kpala fee na i gɛ biaa kɛlɛ ti bi bii nda yahandama wɔwɔwɔ ngɔmbu naa.

((46Mɛɛna ti nwaa gbelua i taigɔ haa na, awa ngɔmbu na aa ti nwɔ ngaa aigɔ sibi.))

47Awa ina bi au na aa pele bi laanɛɛ na aa bɛɛlaa bou nwa kuaa nhu. Maa nhiɛ ɔ bi nhanwa aa ngɔalaa Ngebɔ nwanhayaa na la aa bi au ila nhu, yeingaa ngau fee na i gɛ biaa, awa ti bi bii nda yahandama wɔwɔwɔ ngɔmbu naa,

48mɛɛna ti nwaa gbelua i taigɔ haa na, awa ngɔmbu na aa ti nwɔ ngaa aigɔ sibi.

49Nuu o nuu tɔɔ ala chanhainaa aa ngɔmbu.

50"Kpolo, mɛnhɛi nwɛ nana nɛɛ ɔ. Kɛlɛ ina ngi nɛɛ na aa gua nhu, bɔɔ gee pele nhaa i nɛɛ hɔlɔ gbɔnhu? "Kpolo i gɛa wu nhu awa maa lɛi i gɛa wu loganhu wui ningaa lagbitia i ngoo."

Maaki 10

1Ka Yisɔsi i leenga naa nwa awa kɛɛ ya Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, awa kɛɛ Yɔlani Ya na leea. Ka faka gbinhi gbinhi i baa baa na gbɔnhu ala le. Kɛɛ ti nagɔlia ɛɛ aa pele ngɔɔ pɛnhɛɛ.

2Ka Falesiisia lɛingaa ti ya ala le mɛɛ ee na kangaa ti ala nhua. Kati gɛa mae "Ee Sɔ na i kɛia aa kɛɛlaa nuu i kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa?”

3Faa nwɛɛ Yisɔsi i ti nwɔɔlini, "Sɔ na ngigbɛɛ nwɛ Moosisi i ngɔai wu eya pelendaa nhanwa?”

4Kati gɛa ma, "Moosisi kɛɛ fɛɛlɛ hea nuuɛ kangaa i kpagoyaa hiti kɔɔ gbaali i ngɔa ngi nyanha na eya.”

5Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wu lihi lihiyaa na nhaa nwɛɛ Moosisi i Sɔ ngindinɛi gbaalii wu lɔgɔ fanwa.

6Gbaa Ngebɔ Gbaali na i kɛia aa kɛɛlaa ngelou na lɔɔlo ngee naɔ, 'Ngebɔ kɛɛ kɛgɛi kpatɛa ka njie.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Saabu indinɛi nhanwa, kɛgɛi na tɔɔ loganhu gɔɛa tii ngi kɛɛgɛ na o ka ngi nje na, awa i nwaa gbɔ tii ngi nyanha na o,

8awa ti fee ngɔ na tɔɔ belenaa aa ngila mɔɔ! Awae feengaa aile gbɔnhu aa tuee, kɛlɛ ngila mɔɔ nwɛ aa tuee.

9Faa nwɛɛe nana Ngebɔ i maa gbɔnga, nuu ɛɛ ngaa gɔɛ.”

10Nhuna ti bɛɛlai boma pɛlɛ nau, ka kalandengaa i ti Yisɔsi nwɔɔlinga nhanda indinɛi nhanwa.

11Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nuu o nuu nana aa kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa i bote boma i nyanha lagbiti gɔli, maa nwɔɔ na oo ndo siaa.

12Awa ina nyanha na aa kpagoyaa hiti ngi nhii na nwa i bote boma i kɛmbɛ gua nhii ndagbiti le, maa nyanha na siina oo ndo siaa.”

13Kati baa aa ndengaa Yisɔsi le kangaa i loko bɛɛ bɛɛ tuaa, kɛlɛ ka ngi galandengaa i ti gɛa ti nwa kangaa ti gbe ngaa paalaa aa ndengaa i Yisɔsi le.

14Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i indinɛi lɔi tee pele kɛɛ gbaaia alaa, faa nwɛɛ i gɛi kalandengaa i ma, "Ndengaa i ti baa nya le, awa awɛɛ ti bɛndi aa paalaa, gbɛnhaile tua indinɛi bonda tuɛɛ ti bo mɛɛ aa Ngebɔ nwanhayaa na la.

15Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu o nuu nana ai kuunni Ngebɔ nwanhayaa na nwa ɛɛ ndou golo aigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la.”

16Kɛɛ ndengaa i kuunnga gili nhu awa kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa.

17Awa nhuna Yisɔsi ee li, ka ndakpa ila i baa i gulaa ngɔgɔu. Kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ gbekpe, gbɛɛ ngɔɔ pele kangaa ngi wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ?”

18Ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga, "Gbɔɔ bi uini nyaa aa Ningaa Nagɔli Mɔɔ gbekpe? Nuu ai na nana kpekpe ngɔ, k`a Ngebɔ gbo.

19Bi Ngebɔ Sɔ na gɔɔnaa nana nhanwa i gɛi bɛɛ pele. 'Bɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa, bɛɛ ndo sia, bɛɛ bele ngaa ndɛɛ seeli bi ndege lengaa i fanwa, bɛɛ bele ngaa kalagalasuma nwɔɔ aa nhai nwaa gbindaa nhanwa nana bi bo ngaile, awa mbɛɛ gɛa bi nje naa ka bi kɛɛgɛ na.' “

20Ka ndakpa na i gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, Sɔ ngindinɛi ngoo nwaa bɛɛa mbu kualaa nya lou goloyaa na nhuɔ.”

21Ka Yisɔsi i ala gbeenga awa kɛɛ longa aa ala. Awa kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Nhanda ila mɛɛ gbo ndo ɔ biɛɛ bai lɛ peleni. Lia bi gbɛ o gbɛ na nwaa sia i bi eya bɛɛ awa bi maa nahoo na he mbaa mbelaa i mbɛ, awa bɔɔ kpatɛyaa hɔlɔa aliyana. Bi ba ba bi nda nyaa.”

22Nhuna Yisɔsi i njia indinɛi gɛi aa ndakpa na, ka ndakpa na i liileea, awa kɛɛ ya ala nɛɛnwaa nyaai ɔ gbɛnhaile ala gbatɛ ɔɔ kpɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Ka Yisɔsi i au siaa ningaa i ma awa kɛɛ gɛa ngi galandengaa i ma, "Kpɛndɛ ngɔ kpɔ kpatɛ belaa ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la!”

24Kalandengaa i kati gbɛia indinɛi nhanwa Yisɔsi i kɛi. Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Ni ungaa, kpɛndɛ ngɔe nuu ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la!

25Njɔhɔgɔ ngɔ nha aa nika ɔalaa aa mɛɛnde ngou nhu bele tee ngɔ nha aa kpatɛ nwɔɔ ɔalaa Ngebɔ nwanhayaa na la.”

26Kalandengaa i kɛɛ gbɛɛa ti la nja lee ngɔnhu awa faa nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "K`a ele nwɛɛ tɔ Ngebɔ ɔɔ ala bele ngaa ndendou?”

27Ka Yisɔsi i au siaa ti nwa awa kɛɛ gɛa, "Ningaa gbɔhaa tai ku taa gbɔha bele ngaa ndendengaa, kɛlɛ k`a Ngebɔ gbo kpɛti alɛɛ ku ngɔ aa ningaa gbɔhaa bele ngaa ndendengaa. Ngebɔ ku ngɔ aa gbɛ o gbɛ bele.”

28Ka Pita i gɛa ala nwa, "Kpeendɛ! Noo gbɛ o gbɛ na loa nana pelendaa i ni eya ndandaa nhanwa biaa.”

29Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, nuu o nuu nana i ngi bɛlɛ na loa, inaile ngi ndege nhiindengaa, inaile ngi ndege nyɛɛlengaa, inaile ngi nje, inaile ngi kɛɛgɛ, inaile ngi leengaa, inaile ngi nhɛɛ na nya lɔgɔ fanwa o ka Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na,

30ɔɔ hɔlɔa nhaa heinwaa gɛmɛ kɛmɛ chaanngi nhu, napangaa tuee na o, ndege nhiindengaa o, ndege nyɛɛlengaa o, ngi njea o, pɔlɔgɔɔ o, awa ka ngaa sɛɛgɛ na gbɔnhu, awa gulɔɔ na ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔa.

31Kɛlɛ ti gbinhi ɔ natiini pɛnhɛɛ mbelaa aa tuee tɔɔ belenaa aa buanhu belaa, awa buanhu belaa i tɔɔ belenaa aa pɛnhɛɛ mbelaa.”

32Nhuna Yisɔsi o ka ngi galandengaa i tee lɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, ka kalandengaa i ti gbɛia, awa natiini ti ndai ala kati luaa. Nhu nwɛɛ i lii aa kalandengaa puungaa i ti manhu fee na faka na gaka nwaa, awa kɛɛ kɛa aa tuee nana nhanwa ningaa nyɔua i tɔɔ pele ngaa ala.

33Awa kɛɛ gɛae "A oo nhɛɛndɛ! Mua maa lɛ Yɛlusalɛmu mɛɛna tɔɔ Nuu na Lou na gɔan na Yuu chaaga gua manhangaa i ma o ka Sɔ Mbelaa waa waa i. Tua nwɛ tɔɔ pele i haa hɔlɔ, awa tɔɔ ala gɔannaa Kpitia i ma,

34natiini tɔɔ ala bele ngaa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ, awa tɔɔ yaaiyaai biinaa ala nwa, tɔɔ ala chuuganaa awa tɔɔ ala baaa. Awa mi guu chawa ngaa lee, Ngebɔ ɔɔ huua alau kualaa haa na nhu.”

35Ka Sɛbili nhiindengaa feengaa i napangaa Yemiisi o ka Yɔni, kati baa Yisɔsi le awa kati gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kpala tɔ nuaa kangaa nana naa bi nwɔɔli pelendaa nhanwa nuɛɛ bi pele nuɛɛ.”

36Faa nwɛɛ i ti nwɔɔlini, "Gbɛɛ kpala ngi wuaa kangaa ngi pele wuɛɛ?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

37Kati gɛa ala nwa, "Nhuna bɔɔ gɛ bi bɛɛ nwanhayaa gbakaa na nhu, pelena kangaa kualaa ni liiya, ngila mɔɔ i gɛ bi ɛha loko na nhu awa ngila mɔɔ i gɛ bi gɔbɔ loko na nhu.”

38Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wai nana gɔɔ waa nhu nwɔɔli. Ee wu ku ngɔ waa nja gbɔɛ kualaa njɔgɔlɔ lɔɔmbila na nhu nana ngɔɔ kpɔɛ, inaile ee taa Ngebɔ ua belenaa aa wuee ɛɛ tɔɔ pele ngaa nge?”

39Kati gɛae "Naa kunaa." Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nja na nana ngɔɔ kpɔɛ njɔgɔlɔ lɔɔmbila na nhu, wua gbɔnhu wɔɔ kpɔɛa nhu. Awa Ngebɔ ua na nana tɔɔ pele ngaa nge, tɔɔ pelenaa aa wuee boma.

40Kɛlɛ wu heilaa nya ɛha loko na nhu, inaile nya gɔbɔ loko na nhu nya aile ngɔɔ gɛ wu hei na, k`a Ngebɔ nwɛ gbo ɔɔ naa ɔa natiini ngeya i naa gbatɛi ti nhanwa.”

41Nhuna kalandengaa puungaa i ti indinɛi nwɛini, kati gbaaia Yemiisi nwa ka Yɔni.

42Kɛlɛ ka Yisɔsi i uinga tuaa ngilamaaa bɛɛ, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Wu nhu kɔɔnaa chanhai aa kɛɛlaa natiini manhangaa i ngaa tuee Kpitia i ndiiya tuɛɛ fɔha nai tuaa ti nwanhu, awa ti gulɔɔ belaa i k`ati fɔha gbɔɔnda ti nwa.

43Kɛlɛ wua wu liiya aigɔ bele gɛnhi. Kɛlɛ ina ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya aa gɛ ɔɔ bele ngaa nuu bombou mbaa, kaa bele pɛnhɛɛ aa wu eyaalakpandou.

44Kɛlɛ ina nuu aa gɛ ɔɔ bele ngaa gulɔɔ nwɔɔ wu liiya, kaa bele pɛnhɛɛ.

45Gbaa hali bɛnhɛ Nuu na Lou na ai bai kangaa i ngeyaalakpangaa hɔlɔe kɛlɛ i baia kangaa i bele ngaa ngeyaalakpandou, awa tii ngi lɛɛhu na gɔanndaa o ningaa gbinhi gbinhia umbondaa nhanwa.”

46Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo ka faka waa na ee na kati ya Yɛliko. Tee li, kati titi nwɔɔ nwaaia i heii pele na gaka ngi laa aa Batimeɔsi. Titi nwɔɔ indinɛi siina nahoo hɛi mɔɔ nwɛɔ aa ala, awa Timeɔsi nhiindou na nwɛɔ aa ala.

47Awa nhuna i mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi napangaa Naasalɛti nwɔɔ na aa ala alaa ningaa i ndiiya, kɛɛ labia, "Yisɔsi, Leebili mi bemba na Lou na aa biee, nwaaua nya nwa.”

48Ka ningaa gbinhi gbinhia ti gbaaia ala nwa aa kɛɛlaa i londo. Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ ee ti baaho, "Leebili mi bemba na Lou na, nwaaua nya nwa!”

49Awa ka Yisɔsi i longa kɛɛ gɛa kalandengaa i ma, "A uina alaa." Awa kati uinga titi nwɔɔ naa gɛnhi, "Goonhu nɛɛa! Huua! Yisɔsi lɔ aa ui biaa.”

50Kɛɛ ngi lonwa mbaa na guaa nwa i piinga.

51Ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga, "Gbɛɛ kpala ngi biaa ngi pele biɛɛ?" Ka titi nwɔɔ na i gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, pelena kangaa nya au na nwaa i o, kangaa ngi ku ngi nhanda lɔ.”

52Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Lia. Bi laanɛɛ na oo bi gɛndɛa." Nhu gutu ɔ na siina ka ngau na nwaa i onga awa kɛɛ kunga i nhanda lɔa. Awa kɛɛ ndaa Yisɔsia kati ya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Maaki 11

[1]Nhuna ti gbɛɛi Yɛlusalɛmu laa waa na nhu gbɛlaa, Bɛtifagi laa na gbɛlaa ka Bɛtani laa na gbɛlaa mɛɛ Oliibi Yie nau, ka Yisɔsi i kalandengaa feengaa longa gulɔɔ.

[2]Kɛɛ gɛa ti nwa, "A lia taa nana nhu i wu gulɔɔ, nhuna waa hiti na, wɔɔ bapu lou nwaaia nana ngili ngɔ, nana nuu ai lɛ hei lɛɔ kɔmaa. A fuona wu ba aa ala bei.

[3]Ina nuu aa wu nwɔɔli ngaa kɛɛlaa, 'Gbɔɔ waa bapu lou na huo?' A kɛa aa ala aa kɛɛlaa Maliki na lo ngɔ la, awa ɔɔ mbɛɛlaa boma bei chaanngi nhu."

[4]Kati ya. Kati bapu lou na nwaaia pele na nhu ngili ngɔ pɛlɛ leenhu. Kati fuonga.

[5]Ningaa lɛingaa i tee naa leenhu na siina kati kalandengaa feengaa i mɔɔlinga, "Gbɔɔ waa bapu lou na huo?"

[6]Kati ningaa i kpɛɛmbonga ɛɛ gbo Yisɔsi i kɛi aa tuee, awa ka ningaa i ti gbenga kalandengaa feengaa i mba kati ya.

[7]Kati ya aa bapu lou na Yisɔsi le, kati ti lonwa na beembeenga bapu lou na nwa awa ka Yisɔsi i heia bapu lou na nwa.

[8]Ti gbinhi ɔɔ kati ti lonwa na laa laa pele na nhu, awa ka lɛingaa ti kpɔhɔ aa lɔgɔa pele na nhu.

[9]Awa natiini tee ti gulɔɔ o ka natiini tee ti bou nwa kati ya aa labi labi, "Ami Ngebɔ bihɛa! Nduba i gɛa nuu na nwa i bai aa Maliki na laa na!

[10]Nduba i gɛa Leebili mi bemba na nwanhayaa na nwa ɔɔ ba! Ami Ngebɔ bihɛa tee ngɔ bɛɛ!"

[11]Ka Yisɔsi i hitia Yɛlusalɛmu awa kɛɛ ya Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Kɛɛ au siaa na gbɛ o gbɛ na nwa, kɛlɛ kina foo na liɔ tɔ, ala o ka kalandengaa puungaa i ti manhu fee na kati leenga naa nwa awa kati ya Bɛtani.

[12]Foo lagbiti na nwa nhuna Yisɔsi o ka kalandengaa puungaa i ti manhu fee na tee bɛɛla kualaa Bɛtani, ndɔɛ lɔɔ tɔ Yisɔsia.

[13]Kɛɛ ngulu lɔa hofo na nhu nana pele ngɔ ɛɛ kpɔɔn ngulu. Kɛɛ ya i ngaa gbeenga ina i ba nguluwa maaia nga. Nhuna i hitii ngulu nau, ai nguluwa maaleii nga k`a ndaga lee lee na gbo ee nga, gbɛnhaile ngi lɔgɔ na aileɔ mbandaa nhanwa.

[14]Ka Yisɔsi i gɛa ngulu na nwa, "Kangaa nuu ɛhaa nguluwa hɔlɔ gbɔnhu bi nhu mɛndaa nhanwa." Awa ka ngi galandengaa i ti njia indinɛi nwɛinga i kɛi, kɛlɛ tai kɔɔni aa kɛɛlaa nhanda nwɛ ee ti nagɔli la.

[15]Nhuna ti hitii Yɛlusalɛmu, ka Yisɔsi i ɔaa Yuua ti Eebɔ Bele nau awa kɛɛ natiini kpɛa na bɛɛ tee fee gɔɔ gɔɔ na, ka natiini tee nhaanhaa eya na. Kɛɛ nahoo nwaa lobi mbelaa i ti bɛtɛ na gula gulaa, awa ka poobogo hee gɔ mbelaa i ti gbokpou na,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16awa kɛɛ ti bɛndia kangaa tɛɛ lee ngaa gbɛ o gbɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa gbangba na nhu.

17Awa kɛɛ ningaa i nagɔlia. Awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Kpaali ngɔ Ngebɔ Gbaali Gbaali na nhu aa kɛɛlaa Ngebɔ ɛgɛ, 'Nya Bɛlɛ na tɔɔ uinaa mba aa laaminɛ bɛlɛ nde na nhanwa bɛɛ,' kɛlɛ wua, wua waa naa bele ngaa yaanga nhu nwɔa belaa nhanwa."

18Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo kati nhanda indinɛi nwaanhaa nwɛinga i beleni, awae kati tɔɔlonga aa pele ɔɛ ɔɛndaa ala baandaa nhanwa. Ti lua ɔɔ alaa gbɛnhaile ka faka waa na i gbɛia ngi nagɔli na bele ngɔ na nhanwa ee pele ngaa tuee.

19Aa kpɔkɔhoo na, Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati bɛɛlaa kualaa taa waa na nhu.

20Nhuna tee bɛɛla aa ngeenda na, kati maaia aa kɛɛlaa ngulu na nana Yisɔsi i taangaai nhuna tee li maa ulu na oo haaa, awa hape na gbɔnhu haa ɔɔ mba.

21Pita oo nɛɛnwaa bɛɛlaa awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kpeendɛ! Ngulu na nana bi taangaai oo haaa."

22Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A laanɛɛa aa Ngebɔ.

23Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ina nuu aa gɛ njie ngindinɛi nwa, 'Gbuena bei bi bii nja loka nau,' ina gbo ala nɛɛnwaa na ai gɔhɔni, awa i laanɛɛ aa kɛɛlaa nana i kɛi ɔɔ belenaa, awa ɔɔ belenaa pa alɛɛ.

24Faa nwɛɛe ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nana bɛɛ waa nhu nwɔɔli laaminɛ nhu, a laanɛɛa aa kɛɛlaa woo hɔlɔa tɔ awa wɔɔ hɔlɔa.

25Baa gɛ aa laaminɛlaa, ina nuu oo nhanda nyɔu belenga aa biee, ndoa na alɛɛ, kangaa bi Kɛɛgɛ na i aliyana i ba bi nda nhanda nyɔu na lo na biɛɛ.

((26Kɛlɛ ina bia bai nhanda nyɔu loi nuuɛ, bi Kɛɛgɛ na i aliyana aigɔ bi nda nhanda nyɔu na lo na biɛɛ."))

27Yisɔsi o ka kalandengaa i kati ya boma Yɛlusalɛmu laa waa na nhu. Awa nhuna Yisɔsi ee sia Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, awa ka mbaa waangaa i kati baa ala le,

28awa kati ala nwɔɔlinga, "Gbɛɛ fɔha nwɛ i bi eya nana aa pele baa nhanda indinɛi bele pele? Awa ele nwɛɛ i fɔha indinɛi ɔai bi eya?"

29Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngɔɔ wu nwɔɔlinaa aa mɔɔli ngi ila. Awa ina waa kpɛɛmbo, nhu nwɛɛ nya gbɔnhu ngɔɔ kɛ aa wuee gbɛɛ fɔha nwɛ ngaa nhanda indinɛi bele pele nda.

30A kɛa aa nge, ee Ngebɔ ua na Yɔni ee pele ngaa ningaa i maa fɔha na siina ee Ngebɔ le mɛ i guai na, inaile ee ningaa gbɔhaa le mɛ?"

31Kati tɔɔlonga aa tonga pelendaa loganhu gɛnhi, "Ina maa gɛ, 'Ngebɔ le mɛ', ɔɔ gɛa mi nwa, 'Kɛlɛ gbɔɔ wai laanɛɛi aa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na?'

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Kɛlɛ ina maa gɛ, 'kua ɔ ningaa gbɔhaa le...,' " (Kɛlɛ tua pa ti lua ɔɔ ningaa i mba, gbɛnhaile nuu o nuu lɔ kuun ngɔ maɔ aa kɛɛlaa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na Ngebɔ letu nwɛɔ aa ala.)

33Awae kati Yisɔsi nwɔɔli na gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nua nai kɔɔ." Awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya bɛnhɛ gbɔnhu ngaigɔ kɛ aa wuee gbɛɛ fɔha nwɛ i nya eya ngaa nhanda indinɛi bele pele nda bɛɛ. "

Maaki 12

1Nhu nwɛɛ Yisɔsi i tɔɔloni aa njɛpɛlaa ningaa i ngee njia ɔha nhu gɛnhi, "Ndakpa lɔ i pɔpɔ ɔgɔ nhɛɛ laiɔ, awa kɛɛ kpangba goia ma. Kɛɛ ndoga bɔa mɛɛna taa pɔpɔ ɔgɔ wa na nhɔɛ na pelendaa nhanwa aa ndɔɔ. Kɛɛ pɛlɛ aa gɔha longa maa loga na gɔma, awa kɛɛ naa loa aa ningaa kangaa ti gɛ aa naa nwanhu gbeendaa. Awa ala kɛɛ ya sia nwa pɔlɔgɔɔ lagbiti nhu.

2Nhuna lɔgɔ na i hitii pɔpɔ ɔgɔ wa na gɔlindaa nhanwa, ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngi eyaalakpandou longa ningaa i ngee i nhɛɛ na loi aa tuee ngi nda nii na nhanwa.

3Ka ningaa indiini ti ngeyaalakpandou na houa awa kati kpanhia, kati ala bɛɛlaa aa eyaa haka. Ai lii aa gbɛ o gbɛ nhɛɛ nwɔɔ na le.

4Ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngeyaalakpandou lagbiti longa, kati ala upua nhu fu awa kati ala chambonga.

5Ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngeyaalakpandou lagbiti longa, kati ala baaa. Ngemɛɛ ti peleni aa lagbitia i, kati ti lɛingaa gbanhia awa kati ti lɛingaa baaa.

6Ngila mɔɔ loɔ lɛ nana nhɛɛ nwɔɔ na ai lɛ toni ningaa indiini ngee. Ala nwɛɔ aa ngi lomayaa lou na. Kɛɛ ngi lou na longa tuee. Kɛɛ gɛae 'Tɔɔ mbɛɛ gɛa nya lou naa.'

7Kɛlɛ ka nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i ti gɛa, 'Nhɛɛ nwɔɔ na lou na nwɛ aa indinɛi. A baa mi ala baa, kangaa kɛin na nana i ba lo la guna, i lo tɔ mi gaanhu.'

8Kati lɔgɔa ala nwa, kati ala baaa, awa kati ala guaa nhɛɛ na nhu awa kati piinga nhinde lagbiti.

9"Nhɛɛ nwɔɔ na ɔɔ gee bele? Ɔɔ lia i nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i paa awa i nhɛɛ na ɔa ningaa lagbitia eya manhugbeendaa nhanwa.

10Ee wai Ngebɔ Gbaali indinɛi gala ngɔ? 'Kɔtu na nana pɛlɛ lo mbelaa i ti gbeei mbaɔ, alɛɛ i belenga ɛɛ bahi.

11Indinɛi Maliki na nwɛ i peleni, awa nhanda nwaa luu lua nwɛ mi nhanwa!' "

12Ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti tɔɔlonga aa pele gɔli gɔlindaa nana ti ba Yisɔsi aa gboto la, gbɛnhaile kati kɔɔnga aa kɛɛlaa njia ɔha na Yisɔsi i kɛi ti nhaa nwɛɛɔ. Kɛlɛ kati luaa faka naa ee na. Faa nwɛɛ ti gbeniɔ alaa kɛɛ ya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Nhu golo lɛmbini, kati Falesiisia lɛingaa longa ka Hɛlɔli nda ningaa i lɛingaa Yisɔsi le kangaa ti ala hou ndaa yia na nhu.

14Nhuna ti bai ngee, kati gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa bi lee ngɔ nuu o nuu nhanwa, awa bai galahaini, k`abi ningaa nagɔli aa Ngebɔ oo na tɔmbaga nhu. Ee tee ngɔ aa luti bɛɛndaa Loomu Hota Manha mbaa naɛ Sisa, inaile ee ngaa haa ɔ?

15Ee ni pɛɛ inaile ee nɛɛ pɛɛ?" Kɛlɛ kina Yisɔsi ee ti laahaa nɛɛ na gɔɔ ngɔ, kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa nya nhua? A baa nyɛɛ aa nahoo nwɔɛ ngi kpee."

16Kati ya la ngee. Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ele guague mɛ ndaan ngɔ nahoo nwɔɛ ngindinɛi nwa?" Kati gɛa ma, "Loomu Hota Manha mbaa na nwɛ Sisa."

17Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nana Sisa bo mɛɛ a ngɔaa Sisa eya, awa nana Ngebɔ bo mɛɛ a ngɔaa Ngebɔ eya." Awa kati gbɛia indinɛi nhanwa i kɛi.

18Salusiisia i natiini taa gɛ nuu aa haa ai huu gbɔnhu haa nhu, tuɛɛ ti lɛingaa ti bai Yisɔsi le kati gɛa ala nwa,

19"Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ka Moosisi i Sɔ kpaalia ni nhanwa aa kɛɛlaa ina ndalia na aa haa i ngɔɔ nyanha lo nana ndengaa tai ngeya, k`a ndaboogee na aa ngɔɔ nyanha na siina gɔli ti ndengaa le ndalia na lɔgɔ fanwa nana i haai.

20Ndege nhiindengaa ɔfɛlangaa lɔ tee naɔ. Ka ndalia waa na i nyanha gɔlia. Kɛlɛ i haai ai ndengaa loi ngi nyanha na eya.

21Awa ndalia na fee na, kɛɛ ngɔɔ nyanha na gɔlia. Ala gbɔnhu kɛɛ haaa. Kɛlɛ ai ndengaa loi ngi nyanha na eya. Ngemɛɛ gbɔnhu i beleni aa ndalia na chawa na.

22Awa nhaa tɔ bɛnhɛ ti ɔfɛla ngɔ na tai ndengaa loi. Gbelembanwaa na tɔ bɛɛ, ka nyanha na i haaa.

23Gbee na haa belaa i tɔɔ huu kualaa haa na nhu, ele nwɛɛ nyanha indinɛi ɔɔ bele ngaa ngi nyanha kualaa ngɔfɛlangaa indiini ndiiya?"

24Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wu gaka ngɔ. Wu saabu na gɔɔnaa? Gbaa wai Ngebɔ Gbaali na gɔɔ, inaile wai Ngebɔ fɔha na gɔɔ.

25Nhuna haa belaa i tɔɔ huu, kɛmbɛ aigɔ gɛ na gbɔnhu. Kɛlɛ tɔɔ belenaa ɛɛ malekaa i ti aliyana.

26Awa haa belaa i huulaa na wu maa yia gɛi, ee wai lɛ kɔɔ na galaniɔ nana Moosisi i kpaalii ngu to ngɔ mɔ ndɔgbɔ na nhanwa, mɛɛ Ngebɔ i yɛpɛi na ala le gɛnhi, 'Nya nwɛ Eebilahamu Eebɔ na aa nge, Aaisaaki Eebɔ na, awa ka Yekɔpi Eebɔ na'?

27Ala nwɛ kɛndɛ belaa i ti Eebɔ na aa ala, kɛlɛ haa belaa ti Eebɔ aile aa ala. Woo kaka mbombou mbaa belenga."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Ka Sɔ Mɔɔ waa ila kee i yaa na kɛɛ maaia k`a Salusiisia i ti gɔhɔ loganhu. Nhuna i tɔi aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔ aa ti gbɛɛmbo maa nhiɛ ɔ, kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga, "Sɔ na ngigbɛɛ nwɛ mbombou ngɔ tɔ bɛɛ Sɔ ndiiya?”

29Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Sɔ mbombou mbaa na tɔ bɛɛ ala nwɛ aa indinɛi, 'A mɛina wua Iisilɛlia i! Maliki na mi Eebɔ na Maliki na lɔɛ na nwɛ.

30Kabaa lo ngaa Maliki na bi Eebɔ na aa bi lii na bɛɛ, tii bi lɛɛhu na o bɛɛ, ka bi nɛɛnwaa na bɛɛ, awa ka bi gaanhu na bɛɛ.’

31Fee na ala nwɛ aa indinɛi, 'Kabaa lo ngaa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na.' Sɔ ndagbiti ai na gbɔnhu nana tee ngɔ Sɔ ngindinɛia.”

32Ka Sɔ Mɔɔ waa na i gɛa Yisɔsi nwa, "Tɔmbaga nwɛɛ, Ningaa Nagɔli Mɔɔ, bi lee ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ i ila, awa Ngebɔ lagbiti ai na gbɔnhu k`a ala gbo.

33Awa nuu gbɔha kaa lo ngaa Ngebɔ aa ala lii na bɛɛ, ka ala nɛɛnwaa na bɛɛ, ka ala gaanhu na bɛɛ, awa i lo ngaa ngi ndege nuu gbɔha na ɛɛ ala lo ngɔ na aa ala gbɔha na. Indinɛi alɛɛ kpekpe ngɔ tee ngɔ chaaga guu guandaaa aa nhaanhaa nwɔ mɔndaa o, ka nhuaa baa baandaa.”

34Awa nhuna Yisɔsi i tɔi aa kɛɛlaa Sɔ Mɔɔ waa na gbɛɛmbo na nhu lo tɔ nhuɔ, kɛɛ gɛa ala nwa, "Bi nwaa ai gɔha Ngebɔ nwanhayaa naa." Indinɛi i leeni, nuu ai nwundani gbɔnhu aa mɔɔli pii Yisɔsia.

35Nhuna Yisɔsi ee ningaa i nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ mɔɔli pelenga, "Gbɔɔ Sɔ Mbelaa waa waa i taa gɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na Leebili mi bemba na goo na nhu lou nwɛɛ?

36Ka Ngebɔ Yina na i pelenga Leebili mi bemba na i gɛa, 'Ka Maliki na Ngebɔ i gɛa nya Nwaliki na nwa, heia bei nya ɛha loko na nhu nhaa ngi pele bi haaleengaa i ti gɛ bi ɔgɔsambala nau.’

37Leebili mi bemba na gbɔha na kɛɛ ui mba aa 'Maliki'. Aa gee bele gbɔnhu Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa bele ngaa ngi goo na nhu lou?" K`a faka i oo nhɛɛ Yisɔsi nwa aa koonhu nɛɛ.

38Ngi nagɔli na nhu ee pele ngaa ningaa i, kɛɛ gɛa ti nwa, "A sogia Sɔ Mbelaa waa waa i fanwa! Ti lo ngɔ naa aa ndonwa kɔha gɔha na bundaa nwa k`ati lee nda njɔpɔwaa waa na nhu fama biindaa nhanwa tuaa,

39awa ti lo ngɔ na aa heilaa heinwaa gbekpe na Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa hali bɛnhɛ kpolo nhu ti emɛɛ.

40K`ati ngɔɔ nyanhaa ti gɛin gua ti eya, k`ati laaminɛ nhu gɔha gɔha bele ndɔgɔɔundaa nwɛ aa kɛɛlaa ti lee ngɔ. Maa belaa indiini bonda, Ngebɔ ɔɔ ti yɔgɔlɔa mbombou ngɔ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Nhuna Yisɔsi ee heii nahoo hembɛ guma na gbɛlaa mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ ningaa i sɔgbɛ taa gɛ aa ti nahoo na bundaa nahoo hembɛ guma na nhu. Kpatɛ belaa gbinhi gbinhia kati nahoo gbinhi gbinhi bua.

42Kɛlɛ ka mbaa ngɔɔ nyanha na i baa i ngi nda nahoo na gulaa nana alɛɛ kolo na tɔ bɛɛ nahoo liiya.

43Ka Yisɔsi i uinga ngi galandengaa i mba kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngi kɛ aa wuee, nahoo na nana mbaa ngɔɔ nyanha indinɛi i kulai tee ngɔ ningaa lagbitia i ti nda naa bɛɛ.

44Gbaa kpatɛ belaa i ti kaka buia gbo awa ka na i loo looa ti eya. Kɛlɛ ala mbaa ngɔ na fɛi, nana bɛɛ ee ngeya alɛɛ i kulai nahoo hembɛ guma na nhu."

Maaki 13

1Nhuna Yisɔsi ee gua Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, nhu nwɛɛ ngi galandengaa i ngila kee i gɛi ala nwa, "Kpeendɛ, Ningaa Nagɔli Mɔɔ! Kɔtu nwaa luu lua na o ka pɛlɛ nwaa nhii nhiɛ na!”

2Faa nwɛɛ Yisɔsi i gɛi mae "Boo pɛlɛ waa waa indinɛi lɔɔ lɔɔa bɛɛ? Kɔtu ila kelembe aigɔ lo laai ndege gɔtu gɔma, kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ tɔɔ piinaa mbu.”

3Nhuna Yisɔsi ee heii Oliibi Yie naa aa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na leenhu bele, nhu nwɛɛ Pita o, Yemiisi o, Yɔni o, ka Andulu ti lii na ala le awa kati ala nwɔɔlinga awa aa maa lɔgɔ na nuu lagbiti aile na Yisɔsi le.

4Tɛɛe "Kɛa aa nuee gbee na nhanda indinɛi ɔɔ bele bi gɛi ɔɔ bele pelenaa. Awa gbɛɛ guague mɛ ɔɔ lɔgɔɔu pɛnhɛɛ yeingaa nhanda indinɛi i gilaa bele pele?”

5Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A sogia kangaa nuu ɛɛ wu bu aa kaka pele.

6Ti gbinhi ɔ tɔɔ siaa aa nya laa na, tɔɔ gɛae 'Nya nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa nge.' Tua indinɛi tɔɔ ningaa gbinhi gbinhia bua aa kaka pele.

7Awa ina waa mɛi ngaa kɛɛlaa nhu kɔɔ oo gula, awa kɔɔ lɔ aa ba, awɛɛ gbɛi, indinɛi kaa bele, kɛlɛ gbɛ o gbɛ na gbelenwaa aile lɛ.

8Nde na ɔɔ gɔa aa nde ndagbiti, manhayaa i gɔ aa ndege nwanhayaa, pɔlɔgɔɔ gbɛilaa ɔɔ gɛa na nhinde gɛbɛlɛ gɛbɛlɛ, awa ndɔɛ ɔɔ gɛa na. Indinɛi bɛɛ kpɔu gbɔu na lɔɔlomaa na nwɛ gbo nana pele ngɔ ɛɛ ndou le koonhu gbaai.

9Kɛlɛ a sogia wu gbɔha na nhanwa, gbɛnhaile ningaa tɔɔ wu gɔannaa njia baka mbu, tɔɔ wu gbanhia Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛu. Awa nya lɔgɔ fanwa, wɔɔ lonaa hota manhangaa gulɔɔ o ka manhangaa waa waa tɔmbaga na gɛndaa nhanwa aa tuee.

10Kɛlɛ yeingaa gbɛ o gbɛ na i hiti kpelenwaa, k`a nde ngoo nde aa gɛ Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na nwɛi ngɔ pɛnhɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Awa taa wu hou ti li aa wuee njia baka mbu, awɛɛ lii nhɛɛ nana nhanwa wɔɔ kɛ na, kɛlɛ nana Ngebɔ ɔɔ pu wu nɛɛnwaa na tomaa na siina, alɛɛ waa kɛ, gbɛnhaile wu nda guegue oo aile wɔɔ kɛ, kɛlɛ Ngebɔ Yina na ɔɔ nana lɔgɔɔunaa aa wuee wɔɔ kɛ.

12Ndege nhiindou ɔɔ ngi nda lege nhiindou na gɔannaa paandaa nhanwa. Kɛɛgɛ na pa i ngi nhiindou na gɔan paandaa nhanwa. Ndengaa tɔɔ gɔa aa ti ungaa i nana ɔɔ pele ti haa hɔlɔ.

13Ningaa i bɛɛ tɔɔ loloa aa wuee nya lɔgɔ fanwa. Kɛlɛ natiini taa lii lo nhaa ti lɛɛhu na gbelenwaa na, tɔɔ belenaa aa ndendengaa.

14"Wɔɔ 'Nhanda Nyaai mɔɔ na' lɔa i loni mɛɛna ngi lomaa aile. (Bia kala mɔɔ na aa biee kabaa kɔɔ gbɛɛ kpaali nwɔɔ na i ma bei.) Aa maa lɔgɔ na siina natiini ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu kataa li aa binhɛ njie njie na nhu.

15Ina nuu aa gɛ ngi bɛlɛ nana holo na nhu, ɛɛ hitɛ mbu bɛnhɛ nhaanhaa gbau ma.

16Awa ina nuu aa gɛ nhɛɛ nhu, ɛɛ bɛɛla gbɔnhu ngi bɛlɛ nau ndonwa poma.

17Maa lua ɔ na siina guna ɔɔ bele nda koo nyanhaa i fanwa, awa ka komilaangaa i fanwa!

18A laaminɛ a Ngebɔ le kangaa nhanda nhanda indinɛi ɛɛ bele ngaa nhanwa.

19Lɔgɔ na aa hiti ma, ningaa tɔɔ gɛa kpɔu gbɔu nhu nana tee ngɔ kpɔu gbɔu o kpɔu gbɔua kualaama ngelou na lɔɔloniɔ bɛɛ. Awa maa gbɔu gbɔu aigɔ gɛ na gbɔnhu nana tee ngɔ indinɛia.

20Awa ina Maliki na ai ndaalaai aa lɔgɔ na nwanhu guandaa, maa nwɔɔ aigɔ gɛ na nana ɔɔ bele ngaa ndendou. Kɛlɛ ningaa i fanwa i ti nhu ɔhɛi, oo lɔgɔ na nhu gɛa gutu.

21"Faa nwɛɛe, ina nuu aa gɛ wu nwa, 'A kpeendɛ, Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa indinɛi,' inaile gɛ, 'Kpeendɛ, ala nwɛ aa na,' awɛɛ laanɛɛ aa ala.

22Gbaa ningaa i natiini tɔɔ gbɔha na bele ngaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Belaa kɛlɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Belaa aile aa tuee, awa ti gbɔha bele ngaa ndɛɛ lɛɛ Eebɔ letua, tɔɔ baa awa tɔɔ gɛa aa kamaa nhanda waa waa bele pelendaa kangaa ti Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i kaka ina fɛɛlɛ aa gɛ na.

23Kɛlɛ a sogia indinɛi nhanwa ɔɔ bele. Gbaa ngoo gbɛ o gbɛ na gɛa aa wuee yeingaa i gilaa bele.”

24"Poungaa na siina foo na aigɔ gbandɛ, awa ngau foo ngaigɔ gbandɛ gbɔnhu, kɛlɛ kpindi nhiɛ mbaa ɔɔ hitɛa.

25Awa teelega na ɔɔ bua mbu, awa aliyana fɔha na ɔɔ gbɛia.

26Awa nhu nwɛɛ ningaa tɔɔ Nuu na Lou na lɔ ɔɔ gɛ aa njeilaa ngi fɔha waa na nhu ka mbɛɛyaa na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Awa ɔɔ malekaa i tonaa kangaa ti ngi nda nhu ɔhɛ belaa i kɔɛ kɔɛ ngilamaaa kualaa ngelou gbɔha na nhu.

28"A nagɔli hɔlɔa baa kualaa ngulu na le pele ngɔ na ɛɛ kpɔɔn ngulu. Nhu gutu ɔ na mbeke beke na aa lɛi nyɔɔ awa ndaga aa tɔɔlo ngaa kpɔkundaa mba, nuu o nuu ɔɔ nhu kɔɔnaa tɔ aa kɛɛlaa, nhanwa na nwaa ai gɔha gbɔnhu.

29Ngemɛɛ gbɔnhu, ina waa tɔ nhanda indinɛi bɛɛ aa gɛ aa pele pelendaa, wɔɔ nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa lɔgɔ na oo gbɛɛa gbɛlaa, awa maa gbatɛ ɔ aa tɔɔlondaa.

30Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nhanda indinɛi bɛɛ ɔɔ bele pelenaa yamana indinɛi nhu belaa i ngau bele nhu nhuna tai lɛ haai lɛ bɛɛ.

31Aliyana na o ka ngelou i ngaa ɔɔ loa, kɛlɛ nya oo na ngaa aigɔ lo.

32"Kɛlɛ foo na o ka lɔgɔ na aa maa hoo na siina nhanda indinɛi ɔɔ bele nda nuu ai kɔɔ. Hali bɛnhɛ malekaa i ti aliyana, inaile Ndou na, tua gbɔnhu tai kɔɔ. Kɛlɛ k`a Kɛɛgɛ na gbo alɛɛ i maa lɔgɔ gɔɔ.

33A nwaa gbatɛa! Wu lia pele nhu gbee, gbɛnhaile wai lɔgɔ na gɔɔ kuu na ɔɔ hiti ma.

34Ɔɔ belenaa gbo ɛɛ nuu aa li sia nwa. Oo ngi eyaalakpangaa i ndoa boma, ngigbɛ o ngigbɛ tii ngi nda enge o, awa kɛɛ gɛa maa sɔgbɛ nwɔɔ na nwa, 'Lona pɛlɛ na la!'

35A gɛa aa pele na nhu gbeendaa, gbɛnhaile wai kɔɔ gbee na pɛlɛ nwɔɔ na ɔɔ ba, naangaa kpɔkɔhoo nwɛ, inaile aa kua liiya, inaile aa ngeenhu, inaile aa ngeenda,

36kangaa ina aa wu gbula ngaa paalaa, ɛɛ maai kawu yii.

37Indinɛi ngaa kɛ aa wuee ngi kɛia nuu o nuu nhanwa. A pele nhu gbeena!"

Maaki 14

1I loi mi guu fee Pii Manhu Gbolo na nhanwa, ka Kpolo na nana tee lɛgɛ na nwɛ ma nana mbugu gbɔnhu aile nhu, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka Sɔ Mbelaa waa waa i k`ati pele gɔli nana ɔɔ pele ti ala hou fanwa awa ti ala baa.

2Kati gɛae "Amɛɛ ala hou aa kpolo na ee, kangaa ningaa i taigɔ gɔ aa muee."

3Awa nhuna Yisɔsi ee Bɛtani laa golo na nhu mɛɛ Saimɔni ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu nwɔɔ na le pɛlɛu, nhuna i heii mɛnhɛi na nwɛ ma, ka nyɔugbɛa i baa aa bitila nana ngua gu nɛɛ nɛɛ ee nhu nana ti kpatɛi aa ngua taa ui mba aa naali, awa mɔɔ gbɛndɛ ngɔ mbaɔ kpɔ. Ka nyɔugbɛa na i ngua gu nɛɛ nɛɛ bitila na ooa, awa kɛɛ ngua gu nɛɛ nɛɛ na bua Yisɔsi umbaa.

4Ningaa i lɛingaa i tee na kati gbaaia awae kati gɛa gbɔha na nwa, "Nhunhaa na nwɛ aa ngigbɛ ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi nhu nyaaindaa nhanwa?

5Nuu i ba ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi nwaa siaa nahoo gbinhi gbinhi nhanwa awa ti maa nahoo na he mbaa mbelaaɛ." Kati nyɔugbɛa na guuguaa mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A gbena alaa. Gbɔɔ waa ala guugua mba? Nyɔugbɛa na oo nhanda nwaa nhii nhiɛ belenga nyɛɛ.

7Mbaa mbelaa i tuaa na tii wua i ngoo aa gbele o gbele, awa aa lɔgɔ na bɛɛ waa lo ngaa nhanda banda belendaa tuɛɛ, waa pelenaa. Kɛlɛ nya ngaigɔ gɛ na tii wua o aa gbele o gbele.

8Nyɔugbɛa indinɛi oo nana belenga ala ku ngɔ aa pele. Oo nhumbu aa ngua bu nya nwa yeingaa nya haalaa na i hiti ma.

9Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa mɛɛna bɛɛ ngelou gbɔha i nhu taa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛ na, nhanda indinɛi nyɔugbɛa indinɛi i pelenga, tɔɔ kɛa na ningaa i nɛɛnwaa bɛɛlandaa nhanwa.”

10Kalandou ila kee kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na taa ui mba aa Yulasi Iisikaliɔti kɛɛ ya Yuu chaaga gua manhangaa i ngee kangaa i Yisɔsi nwaa sia ti nwa.

11Nhuna ti indinɛi nwɛini, kati goonhu nɛɛa, awa kati Yulasi Iisikaliɔti nɛɛnwaa longa aa nahoo ɔandaa ala eya. Faa nwɛɛ ee pele gɔli Yisɔsi gɔanndaa nhanwa ti nwa.

12Aa pɛnhɛɛ foo na Kpolo na ee, nana tee Lɛgɛ na nwɛ ma, nana Mbugu Gbɔnhu aile nhu, maa hoo na nwɛ tee mbaala lengaa i paa ma Pii Manhu Gbolo na nhanwa, ka Yisɔsi galandengaa i ti ala nwɔɔlinga, "Mii nwɛ bi lo ngɔ la kangaa ni li na ni maa gbatɛ bele na bi nhanwa Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nwɛndaa nhanwa?”

13Faa nwɛɛ Yisɔsi i ngi galandengaa feengaa loni, kɛɛ gɛa ti nwa, "A lia taa waa na nhu, ndakpa ila kee ɔɔ wu nwaaia nja bɔlɔhɛɛ i heii ala umbaa. A ndaa alaa.

14Mɛɛ aa ɔa na pɛlɛu, a gɛa maa bɛlɛ nwɔɔ na nwa, 'Ningaa Nagɔli Mɔɔ na ɛgɛ, Nya hotanjaa gungu na i mi ndo, mɛɛ nɔɔ Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nwɛ na nii nya galandengaa i ngoo?’

15Ɔɔ kungu mbaa lɔgɔɔunaa aa wuee ngee na nhu maa bɛlɛ na siinau, nana mi lo ngɔ na la mɛnhɛi indinɛi nwɛndaa nhanwa ɔɔ gɛa na tɔ ngaa ku ngɔ mi nhanwa. A nhu gbatɛa na mi nhanwa.”

16Ka kalandengaa feengaa i ti ya taa waa na nhu. Kati maaia aa kɛɛlaa nana bɛɛ Yisɔsi i kɛi aa tuee ngemɛɛ i beleni yɔ. Kati Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nhu gbatɛa.

17Aa kpɔkɔhoo na, Yisɔsi o ka kalandengaa puungaa i ti manhu fee na kati ya na.

18Nhuna tee mbɛtɛ na goi ngɔ tee mɛnhɛi na nwɛ, ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ngila mɔɔ lɔ wu liiya ɔɔ nya nwaa siaa, napangaa ngila mɔɔ na nana naa mɛnhɛi indinɛi nwɛ ngilamaa.”

19Ka kalandengaa i nɛɛnwaa yogobeenga, faa nwɛɛ ti Yisɔsi nwɔɔlini aa ngila ngila, "Ee nya nwɛ?”

20Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngila mɔɔ nwɛ wu puu gɔ indinɛi liiya wu manhu fee na. Ngila mɔɔ na nana aa lɛgɛ gbɛnha na hitɛ kaau ila na nhu tii nya o ala nwɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Nuu na Lou na ɔɔ ngi haa na belenaa ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi ala nhanwa. Kɛlɛ maa nwɔuyaa nwɛ nuu na nhanwa nana ɔɔ Nuu na Lou na nwaa sia. Maa nhiɛ ɔ i ba gɛɛ maa nwɔɔ na nhanwa ina tai ba nde ngɔɔ.”

22Nhuna tee mɛnhɛi na nwɛ, ka Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha gbaunga, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, kɛɛ nhu aai aaia, kɛɛ ngɔaa kalandengaa i ngeya awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A lɛgɛ gbɛnha gutu gutu indinɛi gbau kpauna! Indinɛi nya lugu na nwɛ.”

23Awa kɛɛ tɔɔmbila na gbaunga nana ndɔɔ ee nhu, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa. Kɛɛ ngɔaa gbɔnhu ti eya. Tua bɛɛ kati ndɔɔ na siina gbɔɛa ee tɔɔmbila na nhu.

24Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Indinɛi nya qanwa na nwɛ nana ngi pua ningaa gbinhi gbinhia nhanwa. Nya qanwa na nana i Ngebɔ ilimayaa na laa fenga.

25Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, ngaigɔ nguluwa nja indinɛi gbɔɛ gbɔnhu nhaa lɔgɔ na i hiti nhuna ngɔɔ kpɔɛ aa nyiɛ mɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la.”

26Awa kati mbihɛ bihɛ ue aainga, nhu nwɛɛ ti sia guai ndiilaa nhanwa mɛɛ Oliibi Yie naa.

27Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma, "Wua bɛɛ wɔɔ gbeea nyaa. Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, 'Ngebɔ ɔɔ mbaalaa lo mɔɔ na baaa awa mbaalaa i tɔɔ yanjanaa nhu.’

28Kɛlɛ poungaa na siina, nhuna ngaa huu kualaa haa na nhu, ngɔɔ lonaa gulɔɔ wuaa ndiilaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.”

29Ka Pita i gɛa ala nwa, "Hali tua bɛɛ ti gbee biaa, kɛlɛ nya ngaigɔ gbee biaa.”

30Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee, aa kpɔkɔ indinɛi kpei, yeingaa tɛɛ na i gokoe na fee, bɔɔ nwaagaia nya nwa naa heinwaa chawa aa kɛɛlaa bai nya gɔɔ.”

31Kɛlɛ ka Pita i yɛpɛa boma nhu gbɛndɛ ngɔ Yisɔsi le gɛnhi, "Hali bɛnhɛ ti mi baa ngilamaa, ngaigɔ nwaagai bi nwa." Tua bɛɛ ngemɛɛ ti kɛi aa kɛ ngɔ indinɛi.

32Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati ya mɛɛ Gɛtisamani. Ka Yisɔsi i gɛa na ti nwa, "A heia bei nhaa ngi laaminɛ pɛnhɛɛ.”

33Pita o, Yemiisi o, ka Yɔni kati ya Yisɔsi laalo ma, awa ka ndii nhɛɛ ngi ɔaa Yisɔsi nwa mbombou ngɔ.

34Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya lii na nyaai ɔ ɛɛ haa aa ba nyɛɛ. Kɛlɛ a loa bei wu maa sɔgbɛ bele nhaa wu nana gɔɔ ɔɔ bele.”

35I golo lii gulɔɔ, kɛɛ gulaa lɔa na awa kɛɛ laaminɛa aa kɛɛlaa ina fɛɛlɛ ɔɔ gɛa na alɛɛ kangaa njɔgɔlɔ lɔgɔ nana i bii ala nwanhu.

36Kɛɛ gɛa, "Ni Kɛɛgɛ na, bi ku ngɔ baa gbɛ o gbɛ bele. Njɔgɔlɔ lɔɔmbila indinɛi gbauna nya eya! Gbaa nya nda guunmayaa na aile aa bele, kɛlɛ bi nda guunmayaa na nwɛ aa bele.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

37Nhuna i bɛɛlai, kɛɛ maaia k`a kalandengaa chawangaa i ti yii, kɛɛ gɛa Pita nwa, "Saimɔni, ee wua waa yii? Ee wai ku waa maa sɔgbɛ bele bɛnhɛ lɔgɔ nhu gutu nhanwa?

38A una wu laaminɛ kangaa nhua ngɛɛ ku wu nwa. Tuu na i wu nhu maa gbatɛ ɔ, kɛlɛ wu lugu na njaaiyaai ɔ."

39Kɛɛ ya gbɔnhu laaminɛ na nwa. Kɛɛ laaminɛa ɛɛ pɛnhɛɛ laaminɛ na i peleni.

40Kɛɛ bɛɛlaa boma i maaia kati yii. Njii nwɔi na nwui ɔɔ ti nwa awa tai nana gɔɔni bɛnhɛ taa kɛ aa ala.

41Ala bɛɛlalaa na i hitii naa heinwaa chawa nhu tuee, kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ee wua waa yii gbo tuun tii ndɛɛhulaa o? Oo banga. Lɔgɔ na oo hiti ma. Kpeendɛ! Nuu na Lou na too ala gɔannga nhanda nyɔu belaa nwa.

42A huua mi li! Nuu i nwɛ aa indinɛi ɔɔ nya nwaa sia."

43Nhuna Yisɔsi ee yɛpɛ tuun, nhu gutu ɔ na siina ka Yulasi i hitia na. Ala ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na. Yulasi i liia ngilamaaa tii faka o natiini saasigɔ ee ti eya ka kpengbe. Ti baia kualaa Yuu chaaga gua manhangaa le ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa o, awa ka mbaa waangaa i.

44Chaanngi nhu ala nwaa sia mɔɔ na oo kuague ndɔgɔɔunga aa faka na, ɛgɛ, "Nuu na nana waa tɔ ngaa ala guun, a ngaa gbotoa wu li aa ala ɛɛ gɛ ngi bɛɛyaa nhu."

45Awa nhu gutu ɔ na Yulasi i hitii, kɛɛ lɛa Yisɔsi le awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Manhu nwɔɔ!" Awa kɛɛ Yisɔsi guunnga.

46Ka ningaa i ti Yisɔsi aa gbotoa.

47Nhu nwɛɛ ngila mɔɔ kualaa faka na liiya i ngi saasigɔ na guai kɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na lua na ou na leea mba la.

48Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga, "Ee Sɔ mɛ ngi nyaanii waa ba nya aa gboto ma aa saasigɔ o ka kpengbe?

49Aa foo o foo nyaa naɔ tii wua i ngoo, k`angi wu nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau wai nya aa gbotoi. Kɛlɛ indinɛi kaa bele gbo kangaa nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi maa nhanda na siina ndaa fe."

50Awa ka kalandengaa i ti ndoa na kati ya aa binhɛ.

51Awa ndakpandou nana k`a kɔla na gbo ee ala nwa, kɛɛ ndaa Yisɔsia. Kɛlɛ ka ningaa lɛingaa kualaa faka na liiya ti gɛa tɔɔ ndakpandou indinɛi aa gboto,

52kɛlɛ kɛɛ kɔla na guaa nwa awa kɛɛ ya aa binhɛ.

53Ka ningaa i ti ya aa Yisɔsi Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na le ngoo, ka Yuu chaaga gua manhangaa i bɛɛ, ka mbaa waangaa i, awa ka Sɔ Mbelaa waa waa i ngee, mɛɛ tua indinɛi bɛɛ tee na ngaa lɔgɔ nhu ngilamaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

54Awa nhuna tee li aa Yisɔsi, ka Pita i ndaa ti bou nwa nhaa kɛɛ hitia Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na yia baka na nwaa gbangba na nhu. Ee naanɔɔ heii awa k`ati gɔɔlɔɔu tii maa sɔgbɛ belaa i ngoo.

55Chaanngi nhu Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, njia nwanhangaa i ngoo bɛɛ, kati lapia aa seeliyaa ɔɛ ɔɛndaa Yisɔsia nana i ba pele ti ala baa, kɛlɛ tai maa seeliyaa hɔlɔi hali.

56Awa ningaa gbinhi ɔɔ natiini ti ndɛɛ lɛɛ seeliyaa hei ala nhanwa, kɛlɛ ti laa yia na aa hɛɛla fɛɛla ngɔɔ.

57Ka ningaa lɛingaa ti huua ti ndɛɛ indinɛi bonda gɔɔlaa alaa gɛnhi,

58"Kani mɛinga i gɛi, 'Ngɔɔ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ indinɛi nyaaia nana ningaa ti kpatɛi, awa mi guu chawa ndoganhu ngɔɔ lagbiti lonaa nana ningaa taigɔ kpatɛ.' “

59Kɛlɛ na nhu bɛɛ, ti laa yia na aa hɛɛla fɛɛla ngɔɔ.

60Awa ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i huua i longa faka na gulɔɔ awa kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga, "Ee kpɛɛmbo ai na bɔɔ fe indinɛi nhanwa ti kɛa bi lɔgɔ fanwa?”

61Kɛlɛ Yisɔsi ai kpɛɛmboni. Nhu nwɛɛ gbɔnhu Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i ala nwɔɔlini, "Ee biɛɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee, nduba Eebɔ waa na Lou na?”

62Ka Yisɔsi i gɛa ma, "Aaha, nya nwɛ, awa wɔɔ Nuu na Lou na lɔa ɔɔ gɛ heii Ngebɔ waa fɔha Kɛɛgɛ na ɛha loko na nhu. Awa wɔɔ tɔa ɔɔ gɛ aa paalaa aliyana heenaa na nhu.”

63Ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i nwaa lonwa na nhu bɛa bɛaa nwa awa kɛɛ gɛa, "Gbɔɔ maa gula ningaa laa nhu haandaa nhu?

64Woo njia nyɔu na nwɛinga aa kɛ na Ngebɔ. Wua wɛɛ gbɛ?" Awa tua bɛɛ kati gɛa, "A ti paaa.”

65Ka lɛingaa ti tɔɔlonga aa yaaiyaai biindaa Yisɔsi nwa. K`a lɛingaa ti pɛɛ ngaunwaa bele ngaa ala, k`ati ala gbanhi gbanhi, k`ati gɛ ma, "Ele nwɛɛ i bi gbanhii?" Awa ka maa sɔgbɛ belaa i ti ala gbanhi gbanhia loganhu.

66Nhuna Pita ee mbuu na Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na yia baka na nwaa gbangba na nhu, ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaanyɔugbɛa ila kee i baa naa gaka.

67Nhuna i tɔi k`a Pita i gɔɔlɔɔu ngɔmbu le naa, kɛɛ ala gbeenga tiinini awa kɛɛ gɛa Pita nwa, "Bia gbɔnhu wuɛɛ wee naɔ wui Naasalɛti nwɔɔ na o taa ui mba aa Yisɔsi.”

68Kɛlɛ ka Pita i nwaagaia. Ɛgɛ, "Ngai ala gɔɔ. Ngai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ bɛnhɛ nana baa kɛ aa nge." Nhu gutu ɔ na siina ka Pita i guaa aa kpangba na laa bele.

69Nhuna ngeyaanyɔugbɛa ila ngindinɛi i ala lɔi na, kɛɛ tɔɔlonga gbɔnhu aa kɛndaa aa ningaa i tee lo toni naa gaka na, ɛgɛ, "Ndakpa indinɛi Yisɔsi bou belaa i mɛ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

70Ka Pita i nwaagaia gbɔnhu. Kɛlɛ nhu golo lɛmbini, ningaa i tee lo toni naa gaka na kati gɛa gbɔnhu ala nwa, "Aa tɔmbaga Yisɔsi bou belaa i ngila kee nwɛ aa biee, gbɛnhaile Galiili nwɔɔ nwɛ aa biee."

71Nhu nwɛɛ Pita i tɔɔloni aa gbɔha laangaandaa ka kɔalaa Ngebɔ nwa, "Ngi kɛ aa wuee kpou aa kɛɛlaa ndakpa indinɛi waa ngi yia i gɛ aa nge, ngai ala gɔɔ."

72Awa nhu gutu ɔ na siina tɛɛ na oo fee kulaa ma aa kokoe na. Pita oo nɛɛnwaa bɛɛlaa nana nwa Yisɔsi i kɛi aa ala gɛnhi, "Yeingaa tɛɛ na i gokoe naa fee, bɔɔ nwaagaia nya nwa naa heinwaa chawa." Kɛɛ ngɔɔ gbuulɛa.

Maaki 15

1Aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, mbaa waangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, ka njia gɛ manhangaa i bɛɛ kati ngoo ila kpatɛa. Kati Yisɔsi ilia aa kɔɛndɛ, kati ya aa ala, awa kati ala gɔannga Paileti nwa.

2Ka Paileti i Yisɔsi nwɔɔlinga, "Ee biɛɛ Yuua i ti nwanha mbaa na aa biee?" Ka Yisɔsi i gɛa ma, "Ɛɛ bi kɛa."

3Ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti ndɛɛ lɛɛ yia gbinhi gbinhi hɔɔlɛ hɔɔlɛa Yisɔsia.

4Faa nwɛɛ Paileti i ala nwɔɔlini gbɔnhu, "Ee baigɔ kpɛɛmbo ti eya? Mɛindɛ nana ti kɛa bi nhanwa bɛɛ."

5Kɛlɛ ngemɛɛ gbo, ai Paileti gbɛɛmboni. Awa indinɛi kɛɛ gbɛɛa Pailɛti la.

6Awa nhanda indinɛi oo Paileti lugu gɔɔngaɔ tɔ aa nhanda baandaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ ila mba aa Pii Manhu Gbolo na lɔgɔ, napangaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ na nana gbo ningaa i taa gɛ Paileti nwa i nhanda baa mba.

7Ndakpa ila taa ui mba aa Balabaasi ee naanɔɔ kpindi bɛlɛ nau ngilamaaa tii natiini ngoo ti gɔi aa manhayaa na nhaa kati nuu baaa.

8Ka faka na i gbɛɛa Paileti gbɛlaa awa nhu nwɛɛ ti ala nwɔɔlini kangaa i pele ɛɛ aa pele ngɔɔ tuɛɛ.

9Ka Paileti i ti nwɔɔlinga, "Ee wu lo ngɔ la ngi gbe Yuua i ti nwanha mbaa naa wu lɔgɔ fanwa?"

10Gbaa i nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa Yuu chaaga gua manhangaa i ti Yisɔsi gɔannia ala nwa tolomayaa lɔgɔ fanwa.

11Ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti faka na lii gbɛndɛnga kangaa ti gɛ Paileti nwa i gbe Balabaasia nhanda baa ngɔ mba, kɛlɛ ɛɛ gbe Yisɔsia.

12Ka Paileti i faka na nwɔɔlinga gbɔnhu, "K`a gbɛɛ wu lo ngɔ la ngi pele ngaa ndakpa na wu uini mba aa Yuua i ti nwanha mbaa?"

13Kati gɛa ma, "Ti ala baaa."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Ka Paileti i ti nwɔɔlinga, "Gbɔɔ wu gɛi ti paa, gbɛɛ i peleni?" Kɛlɛ nhu nwɛɛ ti oo nwaa lɛi gbɔnhu, "Nɛɛ ti ala baaa.”

15Kina Paileti kpala ngee naanɔɔ alaa i faka na lii lɛi, kɛɛ gbenga Balabaasia nhanda baa ngɔ mba awa kɛɛ Yisɔsi gɔannga kulugbaangaa i ma paandaa nhanwa.

16Ka kulugbaangaa i ti ya aa Yisɔsi mɛɛ hota manha na yia baka na nwaa gbangba na nhu, i mɛɛ ngi guuguu na nhu, tua bɛɛ kulugbaangaa i ngaa tuee kati gɔɛ kɔɛnga na.

17Awa kati manhayaa lonwa kɔha bua Yisɔsi nwa. Baa tɔ ɛɛ ndonwa kpɔu gbɔu kɛlɛ tɛi ɔ ngaɔ mili mili, awa kati ngai ngai kpatɛa aa niɔu awa kati ndaa ala umbaa.

18Kati tɔɔlonga aa ngɛɛ ngɛɛ hama biindaa alaa gɛnhi, "Wasa, wasa, iyee, Yuua i ti Nwanha mbaa na sooni!”

19Awa ngemɛɛ gbo k`ati ngulu gbakpa ngumbaa, k`ati yaaiyaai bii ala nwa, awa k`ati ombi hitɛ alɛɛ ala batoundaa nhanwa.

20Ti bilani aa indinɛi belendaa bɛɛ aa ala, kati manhayaa lonwa na guaa ala nwa. Nhu nwɛɛ ti ngi nda lonwa na bui ala nwa awa kati guaa aa ala paandaa na nhanwa.

21Nhuna tee li pele na nhu, kati ndakpa nwaaia Sailini nwɔɔ nwɛɔ aa ala taa ui mba aa Saimɔni. Kɛɛ ba taa waa na nhu nhuna ee ba kualaa pɔlɔgɔɔ na gakanwaa. (Ndakpa indinɛi Alɛkisanda o ka Lufusi ti kɛɛgɛ na nwɛɔ aa ala.) Kati gɛa ala nwa i li tuɛɛ aa ningaa nhɛɛ ngulu na napangaa kpekpa ngulu na.

22Kati ya aa Yisɔsi nhinde taa ui naa aa Gɔlugɔta, Gɔlugɔta koonhu na nwɛ aa nhinde mɛɛna ningaa gbɔhaa ti uhɛɛga aa gɛ na.

23Naa nwɛɛ ti ndɔɔ ɔai na ala eya nana nhupu ngɔɔ aa haahaai ya taa ui mba aa maia, kangaa ɛɛ njɔgɔlɔ na gbaai ɔ gɔɔ, kɛlɛ ai poteni aa kpɔɛ.

24Kati ala gbakpanga aa lɔndima. Kati ngi nwaa ili nhaanhaa i kɔɛ gɔɛa nwa, kati kpɔɔyɔɔ gulaa aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa mbɛ ma, maa nhaanhaa i mɛ aa ti gbau.

25Ngeenda hoo na i golo nwaa lɛi nhu nwɛɛ ti ala baai.

26Ngemɛɛ gɛnhi ti kpaalii ala nhanwa, "Yuua i ti Nwanha mbaa na.”

27Yisɔsi ti ala baaia ngilamaaa tii nwɔa belaa feengaa o. Ngila mɔɔ na nwɛ ee ala ɛha loko na nhu gaka, awa lagbiti na i ala gɔbɔ loko na nhu gaka.

((28Awa ka Ngebɔ Gbaali na laa fenga nana i gɛi, "Kati pelenga kangaa i gɛ na tii nhanda nyɔu belaa o"))

29Awa tee mbelaa i k`ati au lɛ la ti njei la awa k`ati njia gbaai gbaai gɛ aa ala, tɛɛe "Aaha! Bia bi gɛi baa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nyaaia bi bote boma bi to mi guu chawa nhu,

30awa hitɛa baa kpekpa ngulu indinɛia bi ndendouyaa he bi gbɔha naɛ kualaa njɔgɔlɔ indinɛi eya bi loni haai ngaunwaa!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Ngemɛɛ gbɔnhu aa Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka Sɔ Mbelaa waa waa i tee ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛ alaa, k`ati gɛ gbɔha na nwa, "Kɛɛ ningaa lagbitia bele ngaa ndendengaa, kɛlɛ ai ku aa gbɔha bele ngaa ndendou.

32Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ indinɛi taa gɛ ma Iisilɛlia ti Nwanha mbaa, i hitɛa baa chaanngi nhu, kangaa ni naa lɔ ni ba laanɛɛ." Hali nwɔa belaa feengaa i ti ti baaiɔ ngilamaaa tii Yisɔsi o kati Yisɔsi belenga aa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ.

33Aa fooliiya na ka kpindi nhiɛ mbaa i hitɛa pɔlɔgɔɔ gbɔha i nwa bɛɛ. Kpindi nhiɛ mbaa na siina ee naanɔɔ nhaa aa kpɔkɔhoo hooliiya na nhu nwɛɛ ngaa loi.

34Aa kpɔkɔhoo hooliiya na siina nhu nwɛɛ Yisɔsi i labii aa njia indinɛi, "Eloi, Eloi, lamaa sabakitani?" kɛɛlaa nwɛe "Ni Eebɔ, Ni Eebɔ, gbɔɔe bi gbeea nyaa?”

35Awa ningaa i lɛingaa i tee na lo toni nhuna ti indinɛi nwɛini, kati gɛa, "A oo nhɛɛndɛ! Alaa ui Ngebɔ letu naa Ilaiya.”

36Ka ndakpa ila i guaa na ti liiya awa kɛɛ ya aa binhɛ, kɛɛ fande ehe gbaunga i ngɔa ndɔɔ gbaati gbaatiu nana i ngɔai ngulua, kɛɛ nyɔɔlaa Yisɔsi nwa awa kɛɛ gɛae "A wondɛ mi naa lɔ ina Ngebɔ letu na Ilaiya ɔɔ baa i ala huo kpekpa ngulu indinɛia i na.”

37Ka Yisɔsi i yɔkpɔu gulaa, kɛɛ ngi gbele mba lɛɛhu na yeia.

38Kɔla na ee nhɛɛni Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ka nhu bɛaa Kpai. Kɛɛ guaa aa bɛa kɔmaa na nhaa kɛɛ hitia mbuu na.

39Kulugbaa ila kee nana tomaa ee alaa kulugbaa enge na nhu ee loniɔ Yisɔsi gulɔɔ, awa nhuna i mɛini Yisɔsi i labii, nhaa haa na bele ngɔ na i tɔi i haai la, kɛɛ gɛae "Aa tɔmbaga, ndakpa indinɛi Ngebɔ Lou na nwɛ.”

40Njiengaa lɛingaa tee loniɔ gɔhanwaa kati u ndɛkpɛ. Maa yiengaa i mɛɔ aa Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na aa ala, ka Meeli lagbiti. Yemiisi golo o ka Yosisi ti nje na nwɛɔ aa maa Nweeli lagbiti indinɛi, awa Salomi gbɔnhu ee naanɔɔ ti liiya.

41Njiengaa indiini too nda ɔ Yisɔsi bou nwa kualaama tɔ aa lɔgɔ na ee Galiili. K`ati ngunde kua alɛɛ. U ndɛkpɛ yiengaa indiini ndiiya tee gɔhanwaa na, njiengaa gbinhi gbinhia lagbitia tee naanɔɔ gbɔnhu ti liiya natiini ti ndai Yisɔsia paalaa nhanwa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

42Aa Kpɔkɔhoo na nyiɛ Maa Gbatɛ Hoo na nwa, maa hoo indinɛi oo leenaa, ngee aa o, Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwɛ,

43nhu nwɛɛ Yosɛfu Alimatia laa na nhu nwɔɔ na aa ala, awa nduamba nwɔɔ nwɛɔ aa ala, mbɛɛ lɔ mbaɔ, awa nhu gba mɔɔ nwɛɔ njia gɛ manhangaa i ndiiya, nuu nwɛɛɔ aa ala nana ee Ngebɔ nwanhayaa na nwaa golo, kɛɛ lii gbɛndɛnga aa ndiilaa Paileti le kɛɛ mɔɔlinga Yisɔsi boonwa na nhanwa.

44Kɛɛ gbɛɛa Paileti la aa mɛindaa nhanwa aa kɛɛlaa Yisɔsi oo haaa. Kɛɛ uinga kulugbaangaa i kulɔɔ nwɔɔ naa i mɔɔlinga, "Ee Yisɔsi oo haaa aa tɔmbaga?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

45Awa Paileti i tee ngɔ gɔɔni kualaa kulugbaangaa i kulɔɔ nwɔɔ na le, kɛɛ gɛa Yosɛfu nwa aa Yisɔsi boonwa na gbaunaa.

46Ka Yosɛfu i kɔla gue ngeyaa, kɛɛ Yisɔsi boonwa na gbaunga kɛɛ mbeembeenga kɔla gue na nhu. Kɛɛ ndaa maau nhu nana i nhu gɛɛlɛngaɔ awa kɛɛ kɔtu laalo mbaa laa nda.

47Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na o, ka Meeli lagbiti na napangaa Yosisi nje na, feengaa indiini kati mɛɛ lɔa ti Yisɔsi boonwa na lɔɔgui na.

Maaki 16

1Yuua ti Lɛɛhu Hoo na i leeni, Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na o, Meeli lagbiti na o napangaa Yemiisi nje na, awa ka Salomi kati ngua gu nɛɛ nɛɛ eyaa kangaa ti li ti sia Yisɔsi boonwa na nwa.

2Awa pɛnhɛɛ foo na nwa mi guu ɔfɛla na nhu, aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, kati ya maau na le nhuna foo na laa gboolɛi.

3Nhuna tee li pele na nhu, k`ati li aa gɛ gbɔha na nwa, "Ele nwɛɛ ɔɔ kɔtu laalo na gii kii muɛɛ kualaa kɔtu nwaau na la?”

4Kɛlɛ ti au lɛi, kati tɔa aa kɛɛlaa kɔtu laalo na, nana mbaa ɔ naɔ chiɛin kiikii ngɔ kualaa kɔtu nwaau na la.

5Nhuna ti ɔai kɔtu nwaau na nhu, kati ndakpandou lɔa na ee heii maau na ɛha na nhu gaka. Ala nwaa ai ili ngɔ aa ndonwa kue kɔha. Awa kati gbɛia.

6Kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ gbɛi! Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa wua waa au sia aa Yisɔsi, nana ti ala baai, napangaa Naasalɛti nwɔɔ na. Oo huua, ai na bei. A kpeendɛ mɛɛna ti ala lai na.

7Kɛlɛ a lia wu ngoo indinɛi gɛ aa Pita o ka kalandengaa lagbitia i aa kɛɛlaa Yisɔsi oo longa gulɔɔ tuaa, ndiilaa nhanwa Galiili. Naa nwɛɛ wɔɔ ala lɔ na ɛɛ gbo i kɛiɔ aa wuee.”

8Faa nwɛɛ ti guai kɔtu nwaau na nhu. K`ati li aa binhɛ aa kpɛi. Awa tai gbɛ o gbɛ gɛi aa nuu gbɛnhaile ti lua ɔɔ.

((9Yisɔsi i huui aa ngeenda na pɛnhɛɛ foo na nwa mi guu ɔfɛla na lɔɔlomaa na, kɛɛ gbɔha na lɔgɔɔunga pɛnhɛɛ aa Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na. Meeli indinɛi Yisɔsi oo ngafɔngaa ɔfɛlangaa guaɔ ala nhu.

10Meeli kɛɛ ya i Yisɔsi huulaa indinɛi nwaanhaa gɛa aa kalandengaa i ti loi aa ɔɔ.

11Awa kɛlɛ nhuna ti mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi oo gɛndɛ boma awa Meeli i gɛi kɛɛ ala lɔa, tai laanɛɛi aa nana i kɛi.

12Nhu golo lɛmbini, ka Yisɔsi i gbɔha na lɔgɔɔunga aa kalandengaa feengaa nhuna tee li aa sia pɔlɔgɔɔ na gakanwaa. Yisɔsi i guaguenia ɛɛ nuu lagbiti aa maa lɔgɔ na siina.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Ka kalandengaa feengaa indiini ti bɛɛlaa boma awa kati kɛa aa kalandengaa i pɛpɛ na bɛɛ, kɛlɛ tai laanɛɛi aa nana ti kɛi aa tuee.

14Poungaa na ka Yisɔsi i gbɔha na lɔgɔɔunga aa kalandengaa puungaa i ti manhu ila na nhuna tee mɛnhɛi na nwɛ. Kɛɛ yiaa ti nwa ti laanɛɛ gbaha mba na nhanwa ka ti lihi lihiyaa na laanɛɛlaa nhanwa aa natiini ti ala lɔi nhuna i huui haa na nhu.

15Kɛɛ gɛa ti nwa, "A lia ngelou gbɔha na nhu wu Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛ aa nuu o nuu.

16Nuu o nuu nana aa laanɛɛ awa ti Ngebɔ ua bele ngaa ala, ɔɔ ndendouyaa hɔlɔa, kɛlɛ nuu o nuu nana ai laanɛɛi, Ngebɔ ɔɔ ala gɔhɔnaa i ndɛɛ.

17Awa natiini taa laanɛɛ tɔɔ kunaa ti kamaa nhanda indinɛi bele pele, aa ni laa na fɔha na tɔɔ kunaa ti ngafɔngaa gbɛ, awa tɔɔ njɛpɛ gɛbɛlɛ gɛa nde kɛbɛlɛ nhu,

18hali bɛnhɛ ti kaaia hou eya, ti bote boma ti makɔi nwɛ, aigɔ gbɛ o gbɛ bele ngaa tuee. Awa tɔɔ ɔgɔ bɛɛa hegbɛ belaaa, hegbɛ belaa i siina tɔɔ gɛndɛ.”

19Poungaa na siina, nhuna Yisɔsi i bilani aa njɛpɛlaa tuee, ka Ngebɔ i ala lɛa aliyana. Awa kɛɛ heia Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka.

20Awa ka kalandengaa i ti ya ngelou gbɔha i nhu, kati ngoo na gɛa mii o mii, awa ka Maliki na i engea tii tua i ngoo ndɔgɔɔundaa aa kɛɛlaa ti nagɔli na tee pele pele ngaa ningaa i tɔmbaga nwɛɛ kamaa nhanda na nhanwa tee pele pele. Kangaa i bele.)) (([v 9] Ka njiengaa i ti ya Pita le ngoo ka ngi gɛnwa belaa i awa kɛɛ siaa njia nhu nana nhanwa bɛɛ ti kɛaɔ aa tuee.

[v 10] Indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi gbɔha na i ngoo leenga aa ngi galandengaa i nhu bele kualaa pɔlɔgɔɔ na nhu nwaa gɔɔ o ndiilaa maa sega nhu. Ngoo na siina kahe mba ɔ, awa kɛndɛ ɔ nana aa ba aa ndendouyaa.))

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Luuki

Luuki 1

1Tiofilɔsi, Ningaa gbinhi ɔ too ti lapi na gɔa aa kɔan kpaalindaa nana nhanwa i belenga mi liiya.

2Nana ti kpaalii ala nwɛ aa nana natiini ti kɛaɔ aa muee, napangaa natiini ti nhanda indinɛi naa lɔi kualaa tɔɔlomaa na awa kati ngoo na gɛa.

3Awa faa nwɛɛe bi nwanhayaa bɛɛ na nhu, gbɛnhaile ngoo nɛɛnwaa siaa nhanda indinɛi nwa bɛɛ kualaa ti lɔɔlomaa naɔ, faa nwɛɛ ngi nɛɛnwaa bɛɛlai aa kɛɛlaa maa ɔɔ nhiɛa aa pundaa kpaali nhu aa ngi bele bi nhanwa.

4Ngi indinɛi bele kangaa bi tɔmbaga na gɔɔ hiti ɔ nhu gbɛ o gbɛ na nhanwa nana ti bi nagɔlia laɔ.

5Aa manha mbaa na Hɛlɔli yamana na mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, Yuu chaaga gua mɔɔ ee naanɔɔ ngi laa aa Sakalaaya, nana i guai Abiyani ti Yuu chaaga gua beke naa. Ngi nyanha na ngi laaɔ aa Iliisabɛti. Ala gbɔnhu Yuu chaaga guanjaa le nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala.

6Ti hee ngɔ indinɛi ti lee ngɔɔ Ngebɔ gulɔɔ awa ti nwaa bɛɛ ɔ hiti ɔ nhu Maliki na sɔ nau.

7Ndengaa taile tuɛɛ gbɛnhaile Iliisabɛti bɔlɛkɛ nwɛɔ aa ala, awa ala o Sakalaaya o ti lɛmbi ngɔɔ nja lee ngɔnhu aa ndenjaa lepele.

8Foo ila ma k`a Sakalaaya i ngi Yuu chaaga gua ngenge na bele Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, gbɛnhaile ngi enge lɔgɔ na nwɛ i lɛi nga.

9Ndi ɔ na aa Yuua ti chaaga na eyaabele na, kati ala nhu ɔhɛa aa kpɔɔyɔɔ gulanda lepele kangaa i li Ngebɔ heinwaa na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kangaa i sebe na nwɔ ku na nhanwa. Awa kɛɛ ya,

10nhuna batou faka na ee ngiti naa kati laaminɛ aa lɔgɔ na ee sebe na nwɔ.

11Ka Maliki na nwaleka i baa na ala le, kɛɛ longa sebe na nwɔmaa nwaa nhinde na ɛha loko na nhu gaka.

12Nhuna Sakalaaya i maleka indinɛi lɔi, kɛɛ gbɛia awa ka ndua i ala laa fenga.

13Kɛlɛ ka maleka na i gɛa ala nwa, "Sakalaaya, bɛɛ lua! Ngebɔ oo kuunnga bi laaminɛ na nwa, awa bi nyanha na Iliisabɛti ɔɔ nhiindou lenaa biɛɛ. Nhiindou na siina kabaa Yɔni laa he alɛɛ.

14Bɔɔ koonhu nɛɛ hɔlɔa, awa ningaa gbinhi gbinhia lagbitia tɔɔ koonhu nɛɛ hɔlɔa gbee na ɔɔ ala le!

15Ɔɔ belenaa aa nuu bombou mbaa Maliki na aunwaa. Ɛɛ ndɔɔ o ndɔɔ gbɔɛ inaile ɛɛ hɔ ndɔɔ gbɔɛ. Ngebɔ Yina na ɔɔ gɛa ala laa fe ngɔ yeingaa ti ala le,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16awa Iisilɛlia gbinhi ɔ ɔɔ bɛɛlaa boma aa tuee Maliki na le ti Eebɔ na.

17Ɔɔ lonaa gulɔɔ Maliki naa aa Ilaiya fɔha na o ka ngi yina na. Ɔɔ pelenaa boma kɛɛgɛa ti ndomayaa gbau kpau ti lengaa i fanwa. Ɔɔ maa bɛɛ gbahamba belaa i potenaa boma aa pele na nana tɔɔ gɛ aa nɛgililaa aa teenjaa. Ɔɔ Maliki na ndaa i maa gbatɛa Maliki na nhanwa.”

18Ka Sakalaaya i maleka na nwɔɔlinga, "Ngɔɔ gee kɔɔ ngaa kɛɛlaa indinɛi tɔmbaga nwɛɛ? Nhiikolo waa nwɛ aa nge, awa ni nyanha na gbɔnhu nyaagolo waa nwɛ aa ala.”

19Ka maleka na i gɛa ala nwa, "Nya nwɛ Geebilɛli aa nge. Ngi loni Ngebɔ au bele nhu, nana i nya loni kangaa ngi yɛpɛ biee, awa ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi gɛ aa biee.

20Kɛlɛ bai laanɛɛi aa ni oo na ngi kɛa, nana ɔɔ bele ngaa tɔmbaga maa lɔgɔ na nwa. Kɛlɛ kina bai laanɛɛi, baigɔ ku baa yia. Bɔɔ belenaa aa bobo nhaa foo na ni nɛɛnwaa lo na ɔɔ bele ngaa tɔmbaga i hiti ma.”

21Lɔgɔ na siina nhu k`a ningaa i ti Sakalaaya nwaa golo awa kati nɛɛnwaa gɔhɔnga, gbɛnhaile oo lɔgɔ nhu gɔha gbaunga Ngebɔ heinwaa na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

22Awa nhuna i guai, ai kuni aa yɛpɛ tuee, awa kati nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa oo nhanda lɔa ala nɛɛnwaa na nhu Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Kina aile ku aa yɛpɛ, loko na nwɛ ee nhuu nhua.

23Ngi nda enge lɔgɔ na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ngaa loi, napangaa Sakalaaya, kɛɛ bɛɛlaa boma ngee pɛlɛu.

24Nhu golo lɛmbini, ka ngi nyanha na Iliisabɛti i gooa awa aile gua ngitia ngau lɔɔu fanwa.

25Ka Iliisabɛti i gɛa, "Maliki na oo gbɔnga nyaa. Oo nya guaa ngufe mbaa liiya.”

26Iliisabɛti goolaa na i hitii ngau ɔhita na nhu, ka Ngebɔ i ngi nwaleka na longa taa ui mba aa Geebilɛli mɛɛ Naasalɛti laa na nhu Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

27Ngoolee ngee naanɔɔ ngeya nyɔugbɛa nhanwa nana ee maabɔ nhu ndakpa le taa ui mba aa Yosɛfu kualaa manha na Leebili ti goo na nhu. Nyɔugbɛa na ngi laaɔ aa Meeli.

28Ka maleka na i ya ngee kɛ gɛa ma, "Maa lɛi i gɛ na tii bia o! Maliki na alaa na tii bia o awa oo bi lubaa nja lee ngɔnhu!”

29Maleka indinɛi oo na i kɛi kɛɛ Meeli nɛɛnwaa yogobeenga. Awa kɛɛ gbɛia gbɛnhaile ai nana gɔɔni maleka na i maa yia gɛi.

30Ka maleka na i gɛa ala nwa, "Bɛɛ lua, Meeli. Ngebɔ oo panda bandayaa bombou mbaa hea biɛɛ.

31Bɔɔ gooa awa bɔɔ nhiindou lenaa, awa bɔɔ Yisɔsi laa hea alɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Ɔɔ belenaa aa nuu bombou mbaa, awa tɔɔ uinaa mba aa Lamanhu Eebɔ na Lou na, awa Maliki na Ngebɔ ɔɔ ala belenaa aa manha mbaa, ɛɛ ngi bemba na Leebili ee naɔ,

33awa ala nwɛ ɔɔ bele ngaa manha mbaa na Yekɔpi lengaa i fanwa nhaa guna bɛɛ. Ngi nwanhayaa na ngaa aigɔ lo!”

34Awa ka Meeli i maleka na nwɔɔlinga, "Ngɔɔ gee goo, poungaa na siina lambu nhu nyɔugbɛa nwɛ aa nge?”

35Ka maleka na i gɛa ala nwa, "Ngebɔ Yina na ɔɔ baa bi nwa, awa Ngebɔ fɔha na ɔɔ gɛa bi nwanhu. Saabu indinɛi nhanwa, tɔɔ uinaa ndou naa aa Ngebɔ nwɔɔ. Ɔɔ belenaa aa Ngebɔ Lou.

36Nɛɛnwaa bɛɛlalɛ bi nuu na lagbiti na nwa Iliisabɛti. K`ati gɛ aigɔ ndengaa hɔlɔ, kɛlɛ ala gbɔha na alaa chaanngi nhu ngau ɔhita koo nhu, hali alaa nyaagoloyaa nhu.

37Gbaa gbɛ o gbɛ na maa fɛɛlɛ lɔ na Ngebɔ le.”

38Ka Meeli i gɛa, "Maliki na eyaanyɔugbɛa nwɛ aa nge. Kangaa nana bi gɛi ɔɔ belenaa aa nge i belena." Awa ka maleka na i ya.

39Nhu gutu ɔ na siina ka Meeli i nwaa gbatɛa kɛɛ ya taa na nhu ee njie njie na nhu Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

40Kɛɛ ɔaa Sakalaaya bɛlɛ nau awa kɛɛ fama biinga Iliisabɛtia.

41Nhuna Iliisabɛti i Meeli hama na nwɛini, ka ndou na i sii siaa Iliisabɛti goo na nhu. Ngebɔ Yina na lɔɔ Iliisabɛti laa fe ngɔɔ

42awa kɛɛ gɛa ndabi nhu, "Biɛɛ nduba nwɔɔ na aa biee njiengaa liiya bɛɛ, awa nduba i gɛa ndou na nwa bɔɔ nde!

43Gbɔɔ nhanda bombou mbaa indinɛi aa bele ngaa nge, aa kɛɛlaa nya Nwaliki na ngi nje na aa ba hitima nwa nya le?

44Gbaa nhu gutu ɔ na ngi bi hama na nwɛini, ndou na ee nya goo nhu kɛɛ sii siaa aa koonhu nɛɛ.

45Nduba nwɛ bi nhanwa aa laanɛɛlaa aa kɛɛlaa Maliki na oo na ti kɛi aa biee ɔɔ belenaa aa tɔmbaga!”

46Ka Meeli i gɛa, "Nya lii na i Maliki na bihɛ bihɛ.

47Ni yina na goonhu nɛɛ ɔ Ngebɔ nwa nana ni Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala,

48gbɛnhaile oo nɛgilia aa nge, ngi nwaa yei eyaanyɔugbɛa na aa nge! Kualaama chaanngi nhu ningaa i bɛɛ tɔɔ uinaa nyaa aa nduba nwɔɔ,

49nhanda bombou mbaa na nhanwa Ngebɔ Waa na i pelenga nyɛɛ. Ngi laa na mbɛɛ bombou mbaa lɔ mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

50Kualaa nde ngila ngee ndiilaa nde ndagbiti le, kɛɛ maaumayaa lɔgɔɔu ngaa natiini ti ala batou ngɔ.

51Oo ngi fɔha loko na nhu laannga awa oo ngaunwaa lɛ belaa i nhu yanjanga aa nana tee kuku ma bɛɛ.

52Oo manhangaa waa waa yeia mbu kualaa ti nwanhayaa na la, awa oo maa yei belaa i tɛa nga.

53Oo ndɔɛ hou mbelaa i koo henga aa nhaanhaa nwaa nhii nhiɛ, awa oo kpatɛ belaa i ndia aa eyaa haka.

54Oo ngi nɛɛnwaa lo na nwakɛa nana i peleni aa mi bembaa i, awa oo ba ngi gbɔ mba na bele ma aa Iisilɛlia i.

55Oo ndaa nɛɛnwaa aa maaumayaa lɔgɔɔundaa aa Eebilahamu awa nhaa ngi lengaa i nhaa guna bɛɛ!”

56Awa Meeli ee naanɔɔ Iliisabɛti le ngau chawa fanwa yeingaa i gilaa bɛɛla ala le.

57Ka lɔgɔ na i hitia Iliisabɛti nhanwa aa li fuu na nhu, awa kɛɛ nhiindou lenga.

58Iliisabɛti gbɛlaa belaa i ngoo ngi ungaabɛɛmbaa i ngoo ti mɛini nhanda banda nwaa luu lua na nhanwa Maliki na i pelenga alɛɛ, tua bɛɛ kati goonhu nɛɛa ngilamaaa tii ala o.

59Ndou indinɛi ti ndeni i kpauni aa mi guu ɔfɛla, ngɔsaakpa na nwa, kati ngi nwanha nhanda belenga, awa ti ba ngi kɛɛgɛ na laa na heaɔ alɛɛ, napangaa Sakalaaya laa na,

60kɛlɛ ka ngi nje na i gɛa, "Hali! Ngi laa na i belena aa Yɔni.”

61Kati gɛa ala nwa, "Kɛlɛ bi nuu bɛɛmba ai na nana ngi laa aa Yɔni!”

62Awa kati loko gɛa mɛɛ mɛɛ aa ngi kɛɛgɛ na, ala nwɔɔlindaa nwɛɔ aa kɛɛlaa ndaa na ngigbɛɛ nwɛ ɔɔ lo nda ndou na nhanwa.

63Ka Sakalaaya i mɔɔli pelenga aa ɔgɔ walika nhanwa. Ti ngɔai ngeya kɛɛ indinɛi gbaalia, "Ngi laa aa Yɔni." Tua bɛɛ kɛɛ gbɛɛa ti la!

64Nhu gutu ɔ na siina ka Sakalaaya i kunga i yɛpɛa boma, awa kɛɛ tɔɔlonga aa Ngebɔ bihɛndaa.

65Ti gbɛlaabɛlaa i bɛɛ ka ndua i ti laa fenga, awa nhanda indinɛi nwaanhaa na kɛɛ siaa nhu lɛɛ mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

66Nuu o nuu i nhanda indinɛi nwaanhaa nwɛini kɛɛ nɛɛnwaa siaa ma awa kɛɛ mɔɔli pelenga, "Gbɛɛ nuu nwɛ ndou indinɛi ɔɔ bele nda?" Gbaa muaa nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ aa kɛɛlaa Maliki na fɔha na ee naanɔɔ ala nwa.

67Yɔni kɛɛgɛ na Sakalaaya ka Ngebɔ Yina na i ala laa fenga, awa kɛɛ Ngebɔ oo na gɛa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

68"Ami Maliki na bihɛa, Iisilɛlia i ti Eebɔ na! Oo ba aa kpɔ mba he ngi ndaa i mbɛ awa i nhanda baa tuaa.

69Oo Ndendouyaa He Mɔɔ bombou mbaa hea muɛɛ kualaa ngi eyaalakpandou na Leebili lengaa i nhu.

70Oo mi nɛɛnwaa longaɔ giilɛ aa ngi letua i nhu bele

71aa kɛɛlaa ɔɔ ndendouyaa hea muɛɛ kualaa mi haaleengaa i ngeya, awa ka kualaa natiini fɔha na eya ti lolo ɔ na aa muee.

72Ɛgɛ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa mi bembaa i awa i ngi gahe mba nɛɛnwaa lo na la nɛɛnwaa,

73napangaa nɛɛnwaa lo na nana i fei mi bemba naɛ Eebilahamu,

74ndendouyaa hendaa nhanwa muɛɛ kualaa mi haaleengaa i ngeya, tii pelendaa o mi enge alɛɛ ndua ɛɛ gɛ mi nhu,

75kangaa mi gɛ gahe mbai ka teenjaa ala gulɔɔ mi lɛɛhu na nhu bɛɛ.

76"Bia, ni lou, tɔɔ uinaa biaa aa Lamanhu Eebɔ na letu. Bɔɔ lona gulɔɔ Maliki naa ngi bele na gbatɛndaa nhanwa,

77kɛndaa nhanwa aa ngi ndaa i aa kɛɛlaa tɔɔ ndendouyaa hɔlɔa aa ti nhanda nyɔu na londaa na nhanwa tuɛɛ.

78Mi Eebɔ na maaumayaa ɔ awa panda banda ɔ. Ɔɔ pelenaa foo na waun na lendouyaa na i gbandɛ mi nwa

79awa i huo kualaa aliyana natiini ma bɛɛ taa haa yie tɛ, kangaa maa waun na siina i sia aa muee mi gɛɛlaa nhanwa maa lɛi nhu."

80Ka ndou na i gbɛaa tuu nhu ka ndugu. Ee naanɔɔ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu nhaa ka foo na i hitia nhuna i gbɔha na lɔgɔɔuni kpou aa Iisilɛlia i.

Luuki 2

1Aa maa lɔgɔ na manha mbaa na Ɔgɔsitɔsi oo gɛ ti ningaa i kpaga Loomu bɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu bɛɛ.

2Pɛnhɛɛ kpaga indinɛi ti peleni, Kuilinɔsi nwɛɔ hota manha na aa ala Siilia bɔlɔgɔɔ na nhu nhanwa.

3Awa nuu o nuu kɛɛ ya ngi nda laa na nhu kangaa ti ala gbaga na.

4Ka Yosɛfu i ya kualaa Naasalɛti laa na nhu mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu kɛɛ ya Bɛtilɛhɛmu laa na nhu Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, manha mbaa na Leebili le taa na nhu. Yosɛfu i liia na gbɛnhaile Leebilini ti goo na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala.

5I liia kangaa ti ti gbaga tii Meeli o nana ee maabɔ ngɔ gbɔha nhanwa. Meeli koo nyanha nwɛɔ aa maa lɔgɔ na,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6awa nhuna tee na Bɛtilɛhɛmu, lɔgɔ na oo hitima alɛɛ ndou na lendaa nhanwa.

7Kɛɛ ngi bɛnhɛɛ nhiindou na lenga, kɛɛ mbeembeenga nɛgɛlɛ nhu, awa kɛɛ ala laa nhuaa ti nwɛɛli kuma na nhu, gbɛnhaile kungu ngaile naɔ tuɛɛ taa yigiyaa nhu.

8Nhuaa lo mbelaa tee naanɔɔ maa bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na tee kpindi na nhu leenwaa boi boi na nhu, ti nhuaa i manhugbee ma.

9Ka Maliki na nwaleka i gbɔha na lɔgɔɔunga aa tuee, awa ka waun mbaa i huonga ti nwa kualaa Ngebɔ le. Awa kati luaa nja lee ngɔnhu.

10Kɛlɛ ka Maleka na i gɛa ti nwa, "Awɛɛ lua! Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ lɔ bei ngeya wu nhanwa, nana ɔɔ ba aa koonhu nɛɛ bombou mbaa ningaa i ma bɛɛ.

11Aa foo indinɛi Leebili laa i nhu, too wu Lendouyaa He Mɔɔ na lenga na, napangaa Kilaisi nana Maliki na aa ala.

12Indinɛi nwɛ ɔɔ bele ngaa kuague wu nhanwa. Wɔɔ ndou lala nwaaia mbeembee ngɔ nɛgɛlɛ nhu i laai nhuaa ti nwɛɛli kuma na nhu."

13Nhu gutu ɔ na siina ka aliyana nwalekaa gbinhi gbinhia ti gbɔha na lɔgɔɔunga ngilamaaa tii maleka na o, k`ati Ngebɔ bihɛ bihɛ ngue aai.

14"Mbɛɛ i gɛa Ngebɔa nana i na aliyana, napangaa aliyana na nana i aliyana na nwanhu bɛɛ, awa maa lɛi i gɛa pɔlɔgɔɔ i nwa natiini ngee ala goonhu nɛɛ ɔ na ti nwa!"

15Malekaa i ti ti loi ti bɛɛlai boma aliyana, ka nhuaa lo mbelaa i ti gɛa gbɔha na nwa, "Ami lia Bɛtilɛhɛmu mi nhanda indinɛi lɔ nana Maliki na i maa yia gɛi aa muee."

16Nhu gutu ɔ na siina kati ya na, awa kati Meeli nwaaia tii Yosɛfu o awa kati ndou lala na lɔa ee laai nhuaa ti nwɛɛli kuma na nhu.

17Nhuaa lo mbelaa i ti ndou lala na lɔi, kati nana gɛa aa tuee maleka na i kɛi aa tuee ndou lala na nhanwa.

18Natiini bɛɛ ti nana nwɛini nhuaa lo mbelaa i ti kɛi kati gbɛia.

19Ka Meeli i nhanda indinɛi laa nɛɛnwaa bɛɛ awa kɛɛ nɛɛnwaa siaa ma.

20Ka nhuaa lo mbelaa i ti bɛɛlaa boma aa ngue aai k`ati Ngebɔ bihɛ bihɛ nhu nana nhanwa bɛɛ ti mɛini ka nana ti naa lɔi. I belenia gbo ɛɛ maleka na i kɛi aa tuee.

21Mi guu ɔfɛla ngi leeni, ngɔsaakpa na nwa, nhuna lɔgɔ na i hitii ndou lala na nwanha nhanda belendaa nhanwa, kati Yisɔsi laa hea alɛɛ, napangaa ndaa na nana maleka na i feaɔ alɛɛ yeingaa i gilaa ngi goo gbau.

22Ka lɔgɔ na i hitia Yosɛfu nhanwa tii Meeli o taa gbɔha na chanhai ma ɛɛ Moosisi Sɔ na i kɛi. Faa nwɛɛ ti lii aa ndou lala na Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kɔanndaa nhanwa Maliki na nwa,

23ɛɛ kpaali ngɔ na Maliki na Sɔ na nhu, "Foli laa gua na ngi nje goo nhu aa bele ngaa nhiindou, kataa kɔan Maliki na nwa."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Ti lii boma gbɔnhu chaaga guandaa nhanwa aa ndɔkoloa ti fee inaile poobogo lengaa ti fee, ɛɛ gbo Maliki na Sɔ na lo ngɔ na laɔ ti pele.

25Aa maa lɔgɔ na ndakpa ee naanɔɔ Yɛlusalɛmu tee ui mba aa Simiɔni. Tee mɔɔ nwɛɔ aa ala awa ala eebɔyaa ɔɔ awa ee wolonaaɔ Iisilɛlia i ti lendouyaa na nhanwa. Ngebɔ Yina na ee naanɔɔ tii ala o.

26Awa Ngebɔ Yina na lɔ kɛ ngɔɔ aa ala aa kɛɛlaa aigɔ gɛ haai yeingaa i gilaa Maliki na nɛɛnwaa lo Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na lɔ.

27Aa Yina na fɔha na, ka Simiɔni i ya Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Nhuna ndou lala na ungaa i ti bai aa ndou lala na, napangaa Yisɔsi mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau nana belendaa nhanwa alɛɛ sɔ na i gɛi ti pele alɛɛ,

28ka Simiɔni i ndou lala na laa nɔkɔ nhu awa kɛɛ Ngebɔ bihɛa.

29"Chaanngi nhu, Ngebɔ, boo bi nɛɛnwaa lo na laa fenga, awa kangaa bi eyaalakpandou na i li tii maa lɛi o.

30Aa nya nda au na, ngoo bi lendouyaa na lɔa

31nana nhanwa bi ala nwaa gbatɛa nuu o nuu au bele nhu.

32Waun na aa ala Kpitia i manhu bi guunmayaa na nhanwa, awa ka paalaa aa mbɛɛ Iisilɛlia i ma bi ndaa i ngaa tuee.”

33Ndou lala na nje na ka ngi kɛɛgɛ na kati gbɛia nanaa Simiɔni i kɛi ndou lala na nhanwa.

34Ka Simiɔni i ti lubaa awa kɛɛ gɛa Meeli nwa, napangaa ndou nje na, "Ndou lala indinɛi Ngebɔ oo ala nhu ɔhɛa Iisilɛlia lagbitia i nyaaindaa nhanwa o ka ndendouyaa hendaa lɛingaaɛ ti gbinhi ɔ. Ɔɔ belenaa aa kuague kualaa Ngebɔ le nana ningaa gbinhi ɔ tɔɔ njia nyɔu gɛ la.

35Bi lii na ɔɔ belenaa ɛɛ saasigɔ lɔ i mbɔi awa ɔɔ nana guaa waunmaa i ndɔɔgu nhu ningaa nɛɛnwaa.”

36Ngebɔ yie letu lɛmbi ngee naanɔɔ, awa ngɔɔ nyanha nwɛɔ aa ala ngi laaɔ aa Ana, Fanuɛli nyanhalou nwɛɔ aa ala awa Asa nwɔɔ nwɛɔ aa ala. I gɛia nhii mbɛ fogo ɔfɛla fanwa awa ka ngi nhii na i haaa.

37Kɛɛ belenga aa ngɔɔ nyanha nhaa ka ala lɛmbindaa na ngee nwanhu i kpaunga aa fogo buu buu ɔsaakpa i manhu naai awa ai gbeni Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ naa. Aa foo ka kpɔkɔ kɛɛ Ngebɔ batou, chu houndaa ka laaminɛlaa.

38Lɔgɔ ila na siina nwa kele, kɛɛ baa i fiɛ guaa Ngebɔ nwa awa kɛɛ ndou lala na nwaa yia na gɛa aa natiini bɛɛ tee lɔgɔ na nwaa golo Ngebɔ aa Yɛlusalɛmu laa waa na umbo nda.

39Nhuna Yosɛfu o Meeli o ti bilani aa nana belendaa bɛɛ Maliki na Sɔ na lo ngɔ na laɔ, kati bɛɛlaa tuee taa nhu napangaa Naasalɛti mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Ka ndou lala na i gbɛaa ka nhu gbɛndenga. Nhu lo ngee ala laa fe ngɔɔ, awa Ngebɔ luba na ee naanɔɔ ala nwa.

41A fogo o fogo k`a Yisɔsi ungaa i taa li Yɛlusalɛmu laa waa na nhu Pii Manhu Gbolo na nhanwa.

42Yisɔsi lɛmbindaa na ngee nwanhu i kpauni aa fogo puu i manhu fee, kati ya Pii Manhu Gbolo na nhu ɛɛ ti nhuɔ pɛnhɛɛ.

43Kpolo na aa loi, ka Yisɔsi ungaa i ti tuee sia guaa, kɛlɛ nhiindou na Yisɔsi ala kɛɛ loa Yɛlusalɛmu. Ngi ungaa i tai indinɛi nhu kɔɔni.

44Tɔɔ tɔɔngaaɔ alaa tuee mbelaa i ndiiya, faa nwɛɛ ti siai paalii awa kati tɔɔlonga aa au siandaa aa ala ti ungaabɛɛmbaa i ndiiya ka ti gɛnwa belaa i.

45Awa nhuna tai ala lɔi, kati bɛɛlaa boma Yɛlusalɛmu aa ngɔɛ ɔɛ.

46Mi guu fee ngi leeni chawa na nwa, kati ala nwaaia Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau i heii tii Yuu ningaa nagɔli mbelaa i ngoo, kɛɛ oo nhɛɛ ti nwa awa kɛɛ mɔɔli pii tuaa.

47Natiini bɛɛ ti ala oo nwɛini kati gbɛia ngi gbɛɛmbo nwaa nhii nhiɛ na nwa ee fee hee.

48Ngi ungaa i kati gbɛia nja lee ngɔnhu nhuna ti ala lɔi, awa ka ngi nje na i gɛa ala nwa, "Ni lou, gbɔɔ bi indinɛi belenga aa nuee? Nya o bi kɛɛgɛ na o noo yaakpaaa nja lee ngɔnhu aa bi ɔɛ ɔɛndaa."

49Kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa nya ɔɛ ɔɛ? Wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa kangaa gɛ ni kɛɛgɛ na bɛlɛ nau?"

50Kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔi kpɛɛmbo na nwa nana i fei tuɛɛ.

51Ka Yisɔsi i bɛɛlaa ngilamaaa tii tua i ngoo Naasalɛti, mɛɛna ala nwaa bɛɛ ɔ naɔ tuɛɛ. Ka ngi nje na i nhanda indinɛi laa nɛɛnwaa bɛɛ.

52Yisɔsi i gbɛaia aa nhu gbɛndɛnjaa o ka nhu lo. Ningaa lo ngɔ la awa Ngebɔ lo ngɔ la.

Luuki 3

1Hota manha mbaa na Taibaliɔsi nwanhayaa na i kpauni aa fogo puu i manhu naai, manhu lɔɔu na nwa, Pɔntɔsi Paileti i hota manhayaa na la Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, Hɛlɔli i manhayaa na la Galiili, awa Hɛlɔli ndege nhiindou na Filiipi i manhayaa na la Ituulia bɔlɔgɔɔ na nhu nhanwa o ka Tilekɔnaitɔsi, Laisaniasi i manhayaa na la Abiliini,

2awa Anasi o, Kɛafɔsi o, Yuu chaaga guanjaa nhu waa waangaa nwɛɔ aa tuee aa maa lɔgɔ na. Aa maa lɔgɔ na Ngebɔ oo na oo hiti Yɔni nwa qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu. Yɔni, napangaa Sakalaaya nhiindou na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Faa nwɛɛ i sii siai Yɔlani ya na nwaa bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ, kɛɛ Ngebɔ yia na gɛ, "A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu ti Ngebɔ ua bele ngaa wuee, kangaa Ngebɔ i ba wu lona wuɛɛ."

4Ɛɛ kpaali ngɔ na Ngebɔ letu na Aiseya gɔɔ na nhu, "A oo nhɛɛna! Nuu lɔ aa loi tombo na nhu. Ɛgɛ, 'A Maliki na bele na gbatɛa. A tee teena ala sialaa nhu nhanwa!

5Njie njie ndoganhu laa ɔɔ he fenaa, njie kolo golo o njie mbaa waa o ɔɔ yanjanaa maa gɛ sɔu milili aa pɔlɔgɔɔ na. Pele goto goto na ɔɔ lee teenaa, awa pele gbogila gbogila na, nhu ɔɔ nukua.

6Nuu o nuu ɔɔ naa lɔa Ngebɔ aa gee ndendouyaa he ningaaɛ!' "

7Ka faka gbinhi gbinhi i baa baa Yɔni le kangaa i Ngebɔ ua bele pele ngaa tuee. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Wua kaaia indiini ngaa wuee! Ele nwɛɛ i kɛi aa wuee aa kɛɛlaa waa Ngebɔ gbɔɔni nwaa hakpaa nana i baa paa nwa?

8A nhanda belena nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa woo botenga kualaa wu nhanda nyɔu na nhu. Awa awɛɛ tɔɔlo ngaa kɛɛlaa gbɔha na nwa, 'Eebilahamu ni bemba na nwɛ aa ala.' Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ aa kɔtu gɔtu indinɛi nwaa botenaa aa koo nhu lengaa Eebilahamu nhanwa!

9Ngebɔ gou maa gbatɛ ngɔ hape na lee leendaa nhanwa ngulu ulu naa. Ngulu o ngulu nana ai bai aa nguluwa kpekpe tɔɔ teea mba ti pii ngɔmbu naa."

10Ka ningaa i ti ala nwɔɔlinga, "A ni ba gee bele tɔ?"

11Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nuu o nuu nana ndonwa fee ngaa gɛ ngeya, kaa ngila kee ɔa nuu na eya nana ai ngeya hali, awa nuu o nuu nana mɛnhɛi aa gɛ ngeya, kaa kɔɛ gɔɛ."

12Ka kula gula ɔhɛ mbelaa lɛingaa ti baa kangaa Yɔni i Ngebɔ ua bele ngaa tuee awa kati ala nwɔɔlinga, "Ningaa Nagɔli mɔɔ, gbɛɛ ni ba pele."

13Kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ kula gula na ɔhɛ tee ngɔ nana nhu ti gɛi wu ngɔhɛ."

14Ka kulugbaangaa lɛingaa ti ala nwɔɔlinga gbɔnhu, "Ɛɛ nua? Gbɛɛ ni ba pele?" Kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ nahoo gbau nuu eya aa kalagalasuma, inaile ndɛɛ umbaa. Wu baabaa na i wu lii lɛia."

15Ka ningaa i ti nɛɛnwaa la na i tɔɔlonga aa tɛɛlaa ma, awa kati tɔɔlɔnga aa nɛɛnwaa gɔhɔ kɔhɔ ina aa bele ngaa Yɔni nwɛɔ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala.

16Tua bɛɛ ka Yɔni i gɛa ti nwa, "Nya ngɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa wuee aa nja, kɛlɛ nuu na nana ɔɔ ba nya bou nwa fɔha waa lɔ ala nhu tee ngɔ nyaa. Kɛlɛ nya, nya hiti ɔ nhu gbo aa ngi chambala ngɛha na houndaa. Awa hali bɛnhɛ maa gee nana, ngai hitii nhu aa pelendaa. Ala ɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa wuee aa Ngebɔ Yina na ka ngɔmbu.

17Ngi hɛɛlɛ na lɔ ngeya aa ngi ba na aa hɛ la, awa ɔɔ mba gbekpe na lɛa kpugu na la. Kɛlɛ ɔɔ poole na biinaa wɔwɔwɔ ngɔmbu naa nana ngaa aigɔ sibi."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Aa pele gɛbɛlɛ gbinhi gbinhi Yɔni kɛɛ Ngebɔ yia na gɛa aa ningaa i, napangaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na.

19Kɛɛ Yɔni i yiai Hɛloliɔsi nhanwa nana hota manha na aa alaɔ Hɛlɔli i ala heii aa ngi gɛmbɛ nwaa nyanha, ka nhanda nyɔu lagbiti na bɛɛ nana i pelenga,

20nhu nwɛɛ Hɛlɔli i nhanda nyɔu na beleni nana tee ngɔ bɛɛ, ala nwɛ aa i Yɔni biini kpindi bɛlɛ nau.

21Yɔni i bilani aa Ngebɔ ua na belendaa aa ningaa i bɛɛ, kɛɛ Ngebɔ ua belenga boma aa Yisɔsi. Nhuna Yisɔsi ee laaminɛ, ka aliyana na i laaunga,

22awa ka Ngebɔ Yina na i yeia ala nwa kuague ngɔɔ ɛɛ ndɔkolo. Ka Ngebɔ i yɛpɛa kualaa aliyana ɛgɛ, "Biɛɛ nya nda lomayaa Lou na aa biee. Nya goonhu nɛɛ ɔ bi nwa."

23Nhuna Yisɔsi i tɔɔloni aa ngi enge na, mi gɛa ala hogo buu buu chawa mɛɛ ee kpau ngɔ ngee nwanhu. Ɛɛ ningaa taa nɛɛnwaa bɛɛla ma aa kɛɛlaa Yosɛfu nhiindou na nwɛɔ aa ala, Yosɛfu, Heli nhiindou na nwɛɔ aa ala.

24Heli, Matihati nhiindou na nwɛɔ aa ala. Matihati, Libai nhiindou na nwɛɔ ala ala. Libai, Mɛliki nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mɛliki, Yanai nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yanai, Yosɛfu nhiindou na nwɛɔ aa ala.

25Yosɛfu, Matataiasi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Matataiasi, Emɔsi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Emɔsi, Neehɔmu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Neehɔmu, Ɛsili nhiindou na nwɛɔ aa ala. Ɛsili, Naagaai nhiindou na nwɛɔ aa ala.

26Naagaai, Maati nhiindou na nwɛɔ aa ala. Maati, Matataisi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Matataiasi, Sɛmi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Sɛmi, Yosɛchi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yosɛchi, Yola nhiindou na nwɛɔ aa ala.

27Yola, Yɔana nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yɔana, Lisa nhiindou na nwɛɔ aa ala. Lisa, Sɛlubabɛli nhiindou na nwɛɔ aa ala. Sɛlubabɛli, Salaatili nhiindou na nwɛɔ aa ala. Salaatili, Neli nhiindou na nwɛɔ aa ala.

28Neli, Mɛliki nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mɛliki, Aali nhiindou na nwɛɔ aa ala. Aali, Kosamu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Kosamu, Ɛlimalamu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Ɛlimalamu, Ɛɛli nhiindou na nwɛɔ aa ala.

29Ɛɛli, Yɔsua nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yɔsua, Ɛliesa nhiindou na nwɛɔ aa ala. Ɛliesa, Yolimu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yolimu, Matihati nhiindou na nwɛɔ aa ala. Matihati, Libai nhiindou na nwɛɔ aa ala.

30Libai, Simiɔni nhiindou na nwɛɔ aa ala. Simiɔni, Yula nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yula, Yosɛfu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yosɛfu, Yonamu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yonamu, Ɛliakimu nhiindou na nwɛɔ aa ala.

31Ɛliakimu, Milia nhiindou na nwɛɔ aa ala. Milia, Mɛna nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mɛna, Mataata nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mataata, Neetani nhiindou na nwɛɔ aa ala. Neetani, Leebili nhiindou na nwɛɔ aa ala.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Leebili, Yɛsi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yɛsi, Oobɛli nhiindou na nwɛɔ aa ala. Oobɛli, Boasi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Boasi, Salimɔni nhiindou na nwɛɔ aa ala. Salimɔni, Neesɔni nhiindou na nwɛɔ aa ala.

33Neesɔni, Aminalabi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Aminalabi, Aalami nhiindou na nwɛɔ aa ala. Aalami, Ani nhiindou na nwɛɔ aa ala. Ani, Hɛsilɔni nhiindou na nwɛɔ aa ala. Hɛsilɔni, Pelɛsi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Pelɛsi, Yula nhiindou na nwɛɔ aa ala.

34Yula, Yekɔpi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yekɔpi, Aaisaaki nhiindou na nwɛɔ aa ala. Aaisaaki, Eebilahamu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Eebilahamu, Tɛla nhiindou na nwɛɔ aa ala. Tɛla, Neehɔɔ nhiindou na nwɛɔ aa ala.

35Neehɔɔ, Sɛluku nhiindou na nwɛɔ aa ala. Sɛluku, Leu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Leu, Pɛlɛgi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Pɛlɛgi, Iiba nhiindou na nwɛɔ aa ala. Iiba, Sila nhiindou na nwɛɔ aa ala.

36Sila, Kainani nhiindou na nwɛɔ aa ala. Kainani, Afakisali nhiindou na nwɛɔ aa ala. Afakisali, Sɛmu nhiindou na nwɛɔ aa ala. Sɛmu, Nɔa nhiindou na nwɛɔ aa ala. Nɔa, Lemɛki nhiindou na nwɛɔ aa ala.

37Lemɛki, Mɛtusila nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mɛtusila, Inɔki nhiindou na nwɛɔ aa ala. Inɔki, Yalɛli nhiindou na nwɛɔ aa ala. Yalɛli, Mahalaleeli nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mahalaleeli, Kainani nhiindou na nwɛɔ aa ala.

38Kainani, Inɔsi nhiindou na nwɛɔ aa ala. Inɔsi, Sɛti nhiindou na nwɛɔ aa ala. Sɛti, mbemba Alama nhiindou na nwɛɔ aa ala. Mbemba Alama, Ngebɔ lou na nwɛɔ aa ala.

Luuki 4

1Ka Yisɔsi i bɛɛlaa kualaa Yɔlani ya nau Ngebɔ Yina na i ala laa fengɔ, awa ka Yina na i ya aa ala mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu

2mɛɛ Setani ee ala nhua na mi guu buu buu naai fanwa. Maa lɔgɔ nana nhu bɛɛ ai gbɛ o gbɛ nwɛi, awa ngaa guanwaa na ka ndɔɛ i ala houa.

3Ka Setani i gɛa Yisɔsi nwa, "Ina bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee, kɔtu indinɛi nwaa botena aa mɛnhɛi."

4Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe 'Mɛnhɛi ila ngɔ aile gbo aa nuu lɛɛhu lo nda.' "

5Awa ka Setani i lɛa aa ala nhinde aa gɔhaa, nhu gutu ɔ na siina kɛɛ ngelou indinɛi nhu nwanhayaa na lɔgɔɔunga aa Yisɔsi bɛɛ.

6Kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ngɔɔ fɔha indinɛi ɔaa bi eya ka kpatɛyaa indinɛi bɛɛ, gbɛnhaile too kɔannga nya nwa, awa ngaa ngɔaa nuu o nuu eya nana nya lo ngɔ la.

7Indinɛi bɛɛ ɔɔ belenaa aa bi nda, ina baa nya batou."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, 'Maliki na nana bi Eebɔ na aa ala kabaa ala batou, awa ala nwɛ gbo baa enge mbɛ.' “

9Awa ka Ngafɔ mba na i pelenga Yisɔsi i ya tii ala o mee Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, kati lɛa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na holo na a, kɛɛ gɛa ala nwa, "Ina bia nwɛ Ngebɔ Lou na aa biee, biina mbu kualaa bei.

10Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, 'Ngebɔ ɔɔ pelenaa ngi nwalekaa i ti bi nwanhu gbee.’

11Kɛɛ gɛa gbɔnhu, 'Tɔɔ eyaa na nwɛ bɔɔ gula na, kangaa hali bɛnhɛ bi gbala na aigɔ gbanhi kɔtua.' “

12Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe 'Bɛɛ Maliki na bi Eebɔ na nhua.' “

13Nhuna Setani i bilani aa Yisɔsi nhuandaa aa pele o pele, kɛɛ gbenga Yisɔsia lɔgɔ nhu gutu nhanwa.

14Nhu nwɛɛ Yisɔsi i bɛɛlai mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, awa Ngebɔ Yina na fɔha na ee naanɔɔ tii ala o. Ka ala nwaanhaa na i siaa nhu lɛɛ maa bɔlɔgɔɔ na nhu.

15Kɛɛ ningaa nagɔlia Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau, awa ka nuu o nuu i ala bihɛa.

16Nhu nwɛɛ Yisɔsi i lii Naasalɛti mɛɛ ti ala gbɛai na, awa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa kɛɛ ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau ɛɛ aa pele ngɔɔ pɛnhɛɛ ngɔha nwa. Kɛɛ huua i longa Ngebɔ Gbaali na galandaa nhanwa

17awa kati Ngebɔ letu na Aiseya gɔɔ na ɔaa ngeya. Kɛɛ potenga mɛɛ ti kpaalii na,

18"Maliki na Yina na alaa nya nhu, gbɛnhaile oo nya nhu ɔhɛa kangaa ngi ba aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na mbaa mbelaa i ngee. Oo nya longa kangaa ngi kɛ aa natiini tee nduayaa na nhu aa kɛɛlaa tɔɔ nhanda baanaa tuaa, awa natiini ti liti ɔ na tɔɔ nhanda lɔa, awa tɔɔ natiini kuaa ti haaleengaa i ngeya,

19awa tii kɛndaa o kpou aa kɛɛlaa lɔgɔ na oo hiti ma gbee na Maliki na ɔɔ ndendouyaa he ngi ndaa i mbɛ.”

20Ka Yisɔsi i kɔɔ na gbɔlua, kɛɛ mbɛɛlaa boma ningaa i ma tee na, awa kɛɛ heia. Ningaa i bɛɛ tee Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau kati au longa alaa.

21Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngebɔ Gbaali na ala indinɛi oo belenga aa tɔmbaga haai, ɛɛ wu mɛini gbo ngi kalani.”

22Tua bɛɛ kati ngi yia banda gɛa awa kati gbɛia ngi yia nwaa nhii nhiɛ na nhanwa ee kɛ maa ɛa ɔ na. Kati gɛa, "Ee ala aile Yosɛfu nhiindou na aa ala?”

23Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa wɔɔ chaai ngindinɛi goonhu gɔɔnaa wu kɛ aa nge, 'Sipa nwɔɔ, gbɔha haaia.' Wɔɔ kɛa boma aa nge kangaa nana ngi peleni mɛɛ Kepanɔmu, nhanda ila na siina ngi pele boma bei nya le taa nhu.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Ka Yisɔsi i gɛa boma ti nwa, "Ngi indinɛi gɛ aa wuee, Tai Ngebɔ letu binja ala le taa nhu.”

25Kɛɛ gɛa ti wa, "A oo nhɛɛna nya nwa! Tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa ngɔɔ nyanhaa gbinhi gbinhia tee naanɔɔ Iisilɛli Ngebɔ letu na Ilaiya yamana na nhu, nhuna ngeeyuma na i ɔai fogo chawa fanwa ngi gɛlɛ, awa ka ndɔɛ waa i gulaa na nana i siai maa bɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu bɛɛ.

26Na nhu bɛɛ, tai Ilaiya loni bɛnhɛ nuu o nuu le Iisilɛli, kɛlɛ k`a ngɔɔ nyanha le gbo nana ee Selapaati laa na nhu mɛɛ Silɔni bɔlɔgɔɔ na nhu.

27Awa ningaa gbinhi gbinhia tee naanɔɔ tee yɔgɔlɔ ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu eya mɛɛ Iisilɛli Ngebɔ letu na Ɛliesa yamana na nhu. Kɛlɛ na nhu bɛɛ hali ngila mɔɔ bɛnhɛ tai ala gɛndɛi, kɛlɛ k`a Neemani Siilia nwɔɔ naɔ alɛɛ gbo ti ala gɛndɛi.”

28Nhuna ningaa i tee Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau ti indinɛi nwɛini, kati gbaaia.

29Kati huua ti ya aa Yisɔsi guukuu kualaa taa na nhu, awa kati lɛa aa ala njie naa mɛɛ ti laa na ee na loni. Ti nɛgiliia aa ala biindaa mbu,

30kɛlɛ kɛɛ ya aa sia faka na liiya nhaa kɛɛ ya.

31Ka Yisɔsi i ya Kepanɔmu laa na nhu mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu mɛɛna i ningaa nagɔlii na Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa.

32Tua bɛɛ kati gbɛia ngi nagɔli na bele ngɔ na nhanwa ee pele ngaa ningaa i, gbɛnhaile ee yɛpɛa ɛɛ ningaa nagɔli mɔɔ nana fɔha lagbiti gbala ngaile alaa, k`a ngi nda na gbo.

33Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau ndakpa ee naanɔɔ nana ngafɔ ngee ala nhu. Kɛɛ labia gɛnhi,

34"Ee? Gbɛɛ baa kɔli nuaa, bia Yisɔsi aa biee bi guai Naasalɛti? Ee boo ba ni nyaai ma? Ngi kɔɔnaa ele nwɛɛ aa biee. Ngebɔ nda nwɛ aa biee!”

35Ka Yisɔsi i gɛa ngafɔ na nwa, "Bɛhaa yia gbɔnhu awa guaa ndakpa na nhu!" Ka ngafɔ na i ndakpa na gulaa lɔa na ti au bele nhu awa kɛɛ guaa ala nhu, kɛlɛ ai ala gbɛndɛ ngɔi.

36Ningaa i bɛɛ k`ati gbɛia, faa nwɛɛ ti gɛi gbɔha na nwa, "Gbɛɛ nagɔli lɔ? Kɛɛ yɛpɛ ngafɔngaa le aa fɔha waa, awa kati gua ningaa nhu!”

37Awa ka Yisɔsi nwaanhaa na i siaa nhu mii o mii maa bɔlɔgɔɔ na nhu.

38Ka Yisɔsi i guaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau kɛɛ ya Saimɔni le pɛlɛu. Saimɔni nje nwɔɔ na kaanhu gbaai gbaai hegbɛ nwui ɔɔ ala nwa, awa kati maa yia na gɛa aa Yisɔsi.

39Ka Yisɔsi i ya i longa hegbɛ nwɔɔ na gbɔkɔ na gbɛlaa kɛɛ gɛa kaanhu gbaai gbaai hegbɛ na nwa i gua hegbɛ nwɔɔ na nhu. Kɛɛ guaa ala nhu, awa kɛɛ huua lɛmbi awa kɛɛ tɔɔlonga aa ti haandaandaa.

40Aa foo na gula lɔgɔ na, ka ningaa i ti baa baa aa hegbɛ gɛbɛlɛ belaa Yisɔsi le, kɛɛ loko bɛɛ bɛɛa tuaa aa ngila ngila awa kɛɛ ti gɛndɛa bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Ka ngafɔngaa gbinhi gbinhia ti guaa ningaa nhu aa labi, "Ngebɔ Lou na nwɛ aa biee!" Ka Yisɔsi i gɛa ngafɔngaa i ma tɛɛ yia, gbɛnhaile ti nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛɔ aa ala.

42Aa ngeenhu na ka Yisɔsi i guaa taa na nhu kɛɛ ya nhinde mɛɛna naa yei njei ngɔɔ. Ka ningaa i ti tɔɔlonga aa ala ɔɛ ɔɛndaa, awa ti ala lɔi, kati gɛa tɔɔ ala bɛndi aa ndiilaa.

43Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Kang~a~a ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa taa laa lagbiti na nhu gbɔnhu, gbɛnhaile na nwɛ Ngebɔ i nya loni pelendaa nhanwa."

44Awa kɛɛ Ngebɔ yia na gɛa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ.

Luuki 5

1Foo ila ma Yisɔsi ee loniɔ Gɛnɛsalɛti ya loka na nwa nhuna ningaa i tee lapi aa ala nwaaindaa, kangaa ti oo nhɛɛ Ngebɔ oo na nwa.

2Kɛɛ njaa lɛndɛ fee tɔa ee qɛagbaa na nhu nana nyiɛ gbɛ mbelaa ti ndoo looi na nhuna tee ti nyiɛ gbɛ mboonwa na uu ua.

3Ka Yisɔsi i ɔaa njaa lɛndɛ na ila kee na nhu, napangaa Saimɔni yaa lɛndɛ na, awa kɛɛ gɛa Saimɔni nwa i njaa lɛndɛ na golo lukpe ngaa ala kualaa nja na gakou nga. Ka Yisɔsi i heia njaa lɛndɛ na nhu awa kɛɛ ningaa i nagɔlia.

4I bilani aa njɛpɛlaa ningaa i ngee, kɛɛ gɛa Saimɔni nwa, "Lia aa njaa lɛndɛ na nja he naa, awa bia o bi ndege lengaa i ngoo wu wu nyiɛ gbɛ mboonwa na gula gula mbu kangaa wu nyiɛa hou."

5Ka Saimɔni i gɛa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, noo sɔɔgɔa guai kpɛɛsi aa enge kɛlɛ nai gbɛ o gbɛ houi. Kɛlɛ ɛɛ bi kɛa gɛnhi, ngɔɔ nyiɛ gbɛ mboonwa na gula gulaa mbu."

6Kati nyiɛ gbɛ mboonwa na gula gulaa mbu, awa kati nyiɛa gbinhi gbinhia houa nhaa ka mboonwa na nhu gɛa ɔɔ bɛa bɛa.

7Faa nwɛɛ ti uini ti ndege lengaa i mba aa ɔgɔ tee njaa lɛndɛ lagbiti na nhu kangaa ti ba ti gbɔ tuaa. Kati baa ti njaa lɛndɛ na laa he fenga aa nyiɛa nja lee ngɔnhu nhaa ka njaa lɛndɛ na i gɛa ɔɔ lɛmbu lɛmbu.

8Nhuna Saimɔni Pita i indinɛi naa lɔi i beleni, kɛɛ gulaa Yisɔsi ɔgɔu awa kɛɛ gɛa, "Nwɔina nya gbɛlaa Maliki, gbɛnhaile nhanda nyɔu nwɔɔ nwɛ aa nge!"

9Gbaa ala o ka ngi ndege lengaa i kati gbɛia nyiɛa gbinhi gbinhia i fanwa ti ti houi.

10Ngemɛɛ gbɔnhu i beleni aa Saimɔni ndege lengaa i, Yemiisi o ka Yɔni, Sɛbili nhiindengaa i ngaa tueeɔ. Ka Yisɔsi i gɛa Saimɔni nwa, "Bɛɛ lua! Kualaama chaanngi nhu bɔɔ belenaa aa paa nwɔɔ aa ningaa nya le."

11Kati njaa lɛndɛ na lɛɛ lɛɛa qɛagbaa na nhu, kati gbenga gbɛ o gbɛ naa, awa kati ndaa Yisɔsia.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Lɔgɔ ila ma Yisɔsi ee taa ila nhuɔ mɛɛna ndakpa ee na nana ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu ee ala nwaa gbɔɛ ngɔ. Nhuna i Yisɔsi lɔi, kɛɛ gulaa ngɔgɔu i maa nɛɛ nɛɛnga gɛnhi, "Kenɛi, ina baa kuun baa nya chanhainaa.”

13Ka Yisɔsi i loko na nhu laannga awa kɛɛ siaa la ndakpa naa. Kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Ngoo kuunnga. Gɛndɛa!" Nhu gutu ɔ na siina ka hegbɛ na aa loa ndakpa na nwa.

14Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Bɛɛ kɛ aa nuu o nuu, kɛlɛ lia tolou Yuu chaaga gua mɔɔ na le i bi sɔgbɛ. Bi fembɛ na he nana Ngebɔ letu na Moosisi i maa yia gɛi, nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa nuu o nuu aa kɛɛlaa boo gɛndɛ.”

15Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ Yisɔsi nwaanhaa na sialaa nhu i nwaa loni. Awa k`a faka i baa baa oo nhɛɛ ma ala nwa, awa kɛɛ ti hegbɛ na gɛndɛ gɛndɛ.

16Indinɛi nhanwa, Yisɔsi ee lia nhinde mɛɛna na yei njei ngɔɔ laaminɛ nwa.

17Foo ila ma, nhuna Yisɔsi ee ningaa i nagɔli, Yuua ti eebɔyaa gbapi na taa ui mba aa Falesiisia, ka Sɔ Mbelaa waa waa lɛingaa natiini ti guu guai taa o taa nhu Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, ka Yulia, awa ka kualaa Yɛlusalɛmu, tee naanɔɔ hei heii. Ngebɔ fɔha na ee naanɔɔ Yisɔsi nhanwa hegbɛ belaa gɛndɛndaa nhanwa.

18Ka ndakpangaa lɛingaa ti baa aa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ nana ee laai ngi hegbɛ ala na nwa, awa kati lapia aa ngɔalaa aa ala pɛlɛ nau kangaa ti nda Yisɔsi gulɔɔ.

19Faka na gbinhilaa na nhanwa, tai pele hɔlɔi taa ɔa la aa ala. Faa nwɛɛ ti lɛi aa ala pɛlɛ na gɔma, kati pɛlɛ na holo na huulɛa, kati ala yeia ningaa i ndiiya i laai ngi hegbɛ ala na nwa Yisɔsi gulɔɔ.

20Nhuna Yisɔsi i ti laanɛɛ na bele ngɔ na lɔi, kɛɛ gɛa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, "Ndakpai, bi nhanda nyɔu na ndo ngɔ biɛɛ.”

21Sɔ Mbelaa waa waa i ka Falesiisia i kati tɔɔlonga aa kɛɛlaa gbɔha na nwa, "Ele nwɛɛ aa ndakpa indinɛi aa bii Ngebɔ gahe nhu! Nuu o nuu ai na nana ku ngɔ aa nhanda nyɔu lo na nuuɛ, k`a Ngebɔ gbo ala nwɛ ku ngɔ!”

22Ka Yisɔsi i nana gɔɔnga tee nɛgili ma awa faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Gbɔɔ waa nɛgili indinɛi bonda bele?

23Ngigbɛɛ njɔhɔgɔ ngɔ nha aa kɛɛlaa kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, 'Bi nhanda nyɔu na ndo ngɔ biɛɛ,' tii kɛɛlaa o, 'Huua! Bi ala na gbauna bi li?’

24Ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee aa kɛɛlaa Nuu na Lou na fɔha lɔ mba ngelou indinɛi nhu nhanda nyɔu londaa na nhanwa." Faa nwɛɛ i gɛi kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ na nwa, "Ngi kɛ aa biee. Huua! Bi ala na gbauna! Bi li wuee!”

25Nhu gutu ɔ na siina ka ndakpa na i huua awa tua bɛɛ kati ala lɔa, kɛɛ ngi ala na gbaunga nana aa la maɔ, awa kɛɛ ya tuee aa Ngebɔ bihɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Tua bɛɛ kati gbɛia nja lee ngɔnhu! Ka ndua i ti laa he fenga, kati Ngebɔ bihɛa, k`ati gɛ, "Gbɛɛ nhanda nwaa luu lua nwɛ aa indinɛi ni naa lɔa haai!”

27Indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi i ya aa sii sia, awa kɛɛ kula gula ɔhɛ mɔɔ lɔa ngi laaɔ aa Libai, ee heii ngi engenwaa na. Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ndaa nyaa.”

28Ka Libai i huua kɛɛ gbɛ o gbɛ na loa awa kɛɛ ndaa alaa.

29Awa ka Libai i kpolo waa gbatɛa ala le pɛlɛu Yisɔsi nhanwa, awa kpolo nhu belaa i ndiiya tee naɔ, tua nwɛɔ aa kula gula ɔhɛ mbelaa gbinhi gbinhia o ka ningaa lagbitia.

30Yuua ti eebɔyaa gbapi na taa ui mba aa Falesiisia ka ti Sɔ Mbelaa waa waa i tee na kati chaagbe laannga Yisɔsi galandengaa i ma. Kati gɛa, "Wua waa mɛnhɛi nwɛ ngilima awa wu ndɔɔ gbɔɛ ngilamaaa wui kula gula ɔhɛ mbelaa o ka natiini Yuua i taa ui tuaa aa nhanda nyɔu belaa. Ee na maa nhiɛ ɔ?”

31Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Sipa nwɔɔ gbala ngai kɛndɛ belaaa, kɛlɛ k`a hegbɛ belaa nwɛ gbo tua nwɛ sipa nwɔɔ gbala ngi tuaa.

32Ngai bai nguindaa nhanwa tee mbelaa i mba, kɛlɛ ngi baia nguindaa nhanwa nhanda nyɔu belaa i mba, kangaa ti bote kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.”

33Ka ningaa lɛingaa ti gɛa Yisɔsi nwa, "Yɔni galandengaa i k`ati chu hou pulai awa kati laaminɛ, awa nhaa Falesiisia i ti galandengaa i gbɔnhu ngemɛɛ taa pele. Kɛlɛ bi nda galandengaa i kati mɛnhɛi nwɛ awa kati ndɔɔ gbɔɛ.”

34Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ee waa pelenaa kɛmbɛ gbolo nhu belaa tai mɛnhɛi nwɛ ina nyanha nwɔɔ na aa gɛ ti liiya?

35Kɛlɛ lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna tɔɔ nyanha nwɔɔ na gua ti liiya, awa nhu nwɛɛ tɔɔ chu hou.”

36Ka Yisɔsi i chaai ngindinɛi heia tuɛɛ. "Tai kɔla ɔha lombo aa kɔla nyiɛ. Ina taa pele, lombo na ɔɔ guaa mba. Awa ina aa bele pae haganwaa na ɔɔ gɛa waa i lee pɛnhɛɛmaa naa.”

37Tai ndɔɔ nyiɛ bu nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha nhu nana nhu ai laan gbɔnhu, ina taa pele, ndɔɔ nyiɛ na ɔɔ pelenaa nhua gɔɔ bɔlɔ ɔha na nhu bɛa, awa ndɔɔ na ɔɔ nhainaa mba. Awa mbɔlɔ na ɔɔ nyaaia.

38Kɛlɛ ndɔɔ nyiɛ na kataa pu nhua gɔɔ bɔlɔ nyiɛ nhu.

39Awa nuu ai na nana ndo ngɔ aa ndɔɔ nyiɛ ina aa bele ngaa oo ndɔɔ ɔha gbɔɛa. Gbaa maa nwɔɔ na ɔɔ gɛa, 'Ndɔɔ ɔha na bisa ɔ.' " (Nhuna Yisɔsi yamana na nhuɔ mɛɛ ngi bɔlɔgɔɔ na nhu, nhua gɔɔ nwɛɔ ningaa tee nhɔɔ ngaa mbɔlɔ koko nhanwa ndɔɔ bundaa nhu nhanwa.)

Luuki 6

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Yisɔsi ee lee nhɛɛ lagbiti nhu Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, ka ngi galandengaa i ti tɔɔlonga aa tɔɔnhai na ungaa lee leendaa, kati nigindɛa eyaa na awa kati mɛa.

2Ka Falesiisia i lɛingaa i ti nhu nwɔɔlinga, "Gbɔɔ waa nana bele ni sɔ na ai kɛi pelendaa nhanwa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa?”

3Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee wai lɛ nana kalaniɔ Leebili mi bemba na i peleni nhuna ala o ka natiini tee na tii ala o mɛnhɛi aile ti eya taa mɛ?

4Kɛɛ ɔaa Ngebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha na gbaunga nana kɔan ngɔɔ Ngebɔ nwa, awa kɛɛ mɛa, awa kɛɛ natiini kɔa tee na tii ala o. Lɛgɛ gbɛnha indinɛi nuu lagbiti ai mɛ k`a Yuu chaaga gua mɔɔ na gbo kpɛti ala nwɛ ni sɔ na i gɛi i mɛ.”

5Awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nuu na Lou na Maliki nwɛ aa ala Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa.”

6Yuua ti Lɛɛhu Hoo na lagbiti na nwa ka Yisɔsi i ɔaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau kɛɛ ningaa i nagɔlia. Ndakpa ee naanɔɔ nana ala ɛha loko na haa ɔ mbaɔ.

7Sɔ Mbelaa waa waa i lɛingaa ka Falesiisia i lɛingaa i kati Yisɔsi bɛmbilɛnga, kangaa ti tɔ ina ɔɔ ndakpa na gɛndɛa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, kangaa ti ba gɛ oo kahe gulaa.

8Kɛlɛ ka Yisɔsi i nana gɔɔnga tee nɛgili ma, faa nwɛɛ i gɛi ndakpa na nwa toko na haa ɔ na mbaɔ, "Guaa bei kpou." Awa ka ndakpa na i huua kɛɛ guaa na kpou.

9Awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngi wu nwɔɔli. Ngigbɛɛ maa nhiɛ ɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nhanwa, nhanda banda belendaa inaile nhanda nyɔu, ndendouyaa hendaa ndɛɛhuɛ inaile ndɛɛhu nyaaindaa?”

10Kɛɛ au siaa ti nwa bɛɛ, awa kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Loko na nhu laanna!" Kɛɛ nhu laannga, awa ka toko na i gɛndɛa.

11Nhu gutu ɔ na siina ka nɛgili nyɔu i ti laa fenga awa kati tɔɔlonga aa kukundaa ma nana nhanwa tɔɔ pele ngaa Yisɔsi.

12Aa maa lɔgɔ na ka Yisɔsi i ya njie nga laaminɛ nwa, awa kɛɛ laaminɛa na Ngebɔ le kpindi gbɔha na nhu.

13Ngee na i oni, kɛɛ uinga ngi galandengaa i mba awa kɛɛ puungaa i nhu ɔhɛa ti manhu fee na kualaa ti liiya, inditiini i ti nhu ɔhɛi kɛɛ uinga tuaa aa to mbelaa.

14Saimɔni, nana i uini mbaɔ aa Pita, ka ngi ndege nhiindou na Andulu. Ka Yemiisi, ka Yɔni, ka Filiipi, ka Batalomiu,

15ka Maatiu, ka Tɔ mɔɔsi, ka Yemiisi, napangaa Alifiɔsi nhiindou na, ka Saimɔni pɔlɔgɔɔ nwaa gaau mɔɔ na,

16ka Yulasi, napangaa Yemiisi nhiindou na, awa ka Yulasi kualaa Kɛliɔti, napangaa indinɛi i Yisɔsi nwaa siai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Nhuna Yisɔsi i bɛɛlai kualaa njie naa tii to mbelaa i ngoo, kɛɛ longa nhinde mɛɛna naa tɛgbɛ tɛgbɛ ngɔɔ tii ngi galandengaa gbinhi gbinhia o. Awa faka waa ee naanɔɔ ti guu guai Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ, awa ka Yɛlusalɛmu, ka njanwaa laa waa waa na nwaa belaa i kualaa Taya o ka Silɔni.

18Ti baia oo nhɛɛ ma ala nwa, kangaa i ti hegbɛ na gɛndɛ gɛndɛ. Natiini gbɔnhu tee kpɔu gbɔu nhu ngafɔngaa eya kati baa baa gbɔnhu awa kɛɛ ti gɛndɛa.

19Ningaa i bɛɛ kati lapia sialaa nhanwa alaa, gbɛnhaile fɔha ee guaa ala nhu nana ee ti gɛndɛ bɛɛ.

20Ka Yisɔsi i au siaa ngi galandengaa i ma kɛɛ gɛa, "Nduba lɔ wu nwa wua na mbaa mbelaa i ngaa wuee! Wua nwɛ wɔɔ gɛ Ngebɔ nwanhayaa nau!

21"Nduba lɔ wu nwa wua na ndɔɛ i wuaa chaanngi nhu. Wu goo ɔɔ henaa! "Nduba lɔ wu nwa wua na waa ɔɔ chaanngi nhu. Wɔɔ ɛɛa!

22"Nduba lɔ wu nwa wua na ningaa taa lolo aa wuee, ti gbee wuaa, ti wu ɛi, awa ti gɛ wu nwa wu nhanda nyɔu ɔ, ti indinɛi bele ngaa wuee bɛɛ Nuu na Lou na nhanwa!

23A goonhu nɛɛa nhuna maa gee na aa bele ngaa wuɛɛ aliyana. Gbaa nhanda ila ngindinɛi ngemɛɛ ti bembaa i ti pelenɪɔ aa Ngebɔ letua i.

24"Kɛlɛ maa nwɔuyaa wu nhanwa wua na wu gbatɛ ɔ na chaanngi nhu. Woo wu nda nɛɛ nɛɛ na hɔlɔa tɔ oo leenga!

25"Maa nwɔuyaa wu nhanwa wua na wu goo he ngɔ na chaanngi nhu. Wɔɔ ndɔɛ houa! "Maa nwɔuyaa wu nhanwa wua na waa ɛɛ chaanngi nhu. Wu nwaa ɔɔ nwɔua awa wɔɔ ɔɔa!

26Maa nwɔuyaa nwɛ nhuna nuu o nuu aa bi yia banda gɛ. Ngemɛɛ ti bembaa i ti nhanda ila ngindinɛi siina gɛi ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua i fanwa.

27"Kɛlɛ ngi kɛ aa wuee wua na waa nya oo nwɛi. A lona aa wu haaleengaa i, a nhanda banda belena aa natiini ti lolo ɔ na aa wuee,

28a natiini ndubaa taa wu ɛi, awa wu laaminɛ natiini fanwa taa wu hou nyɔu ɔ.

29Ina nuu aa bi baaga lebe mba kaka ilamaa, kaka ilamaa nana naa loi, naa ɔaa ngeya i ndebe mba boma. Ina nuu aa bi Buubaa na gbau, (Buubaa ndonwa mbaa nwɛ nana taa pu ndonwa kɔmaa.) pelena i bi lonwa gbama na gbau gbɔnhu.

30Nuu o nuu aa nhai hɛi bi nwa ngɔaa ala eya, awa ina nuu aa bi hɛɛka gbau, bɛɛ gɛ ma i mbɛɛla bi nwa.

31Nhanda belena ningaa lagbitiaɛ ɛɛ gbo kpala ngi biaa ti pele biɛɛ.

32"Ina bi lo ngɔ gbo kpɛti aa ningaa i natiini ti lo ngɔ na aa biee, gbɔɔ baa maa luba hɔlɔ? Hali bɛnhɛ nhanda nyɔu belaa i ti lo ngɔ aa natiini ti lo ngɔ na aa tuee!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33Awa ina bia baa nhanda bele gbo natiini mbɛ taa nhanda banda bele ngaa biee, gbɔɔ baa maa luba hɔlɔ? Hali bɛnhɛ nhanda nyɔu belaa i taa na belenaa!

34Awa ina baa kue bii ningaa natiini bi nɛɛnwaa la ɔ ti nhu aa kɛɛlaa tɔɔ mbɛɛlaa boma bi nwa, gbɔɔ baa maa luba hɔlɔ? Hali bɛnhɛ nhanda nyɔu belaa i ti kue hou ti ndege nhanda nyɔu belaa i ma, kangaa ti hɔlɔ boma ngaa tɔɛ ngɔ!

35Awɛɛ pele! A lona aa wu haaleengaa i awa wu nhanda banda bele ngaa tuee. A kue biina ningaaa awa awɛɛ pele nhu gbee ngaa poto mbɛɛlandaa wu nwa. Wu ba maa baabaa bombou mbaa hɔlɔ, awa wɔɔ belenaa aa Lamanhu Eebɔ na nhiindengaa. Gbaa ala banda banda ɔ nuu na le naa ai saabu gɔɔ ka nhanda nyɔu nwɔɔ.

36A gɛa nwaaumayaai ɛɛ wu kɛɛgɛ na nwaaumayaa ɔ na.

37"Awɛɛ ningaa lagbitia gɔhɔ, awa Ngebɔ aigɔ wu gɔhɔ. Awɛɛ ningaa lagbitia lɛɛ, awa Ngebɔ aigɔ wu lɛɛ. A nhanda loa na ningaa lagbitiaɛ, awa Ngebɔ ɔɔ wu nda na loa na wuɛɛ.

38A fea ningaa lagbitiaɛ, awa Ngegbɔ ɔɔ fea wuɛɛ. Aa tɔmbaga, wɔɔ hɔlɔa ndaa fe ngɔ nhaa i nwaau ma. Tɔɛ na waa ngɔa ningaa lagbitia eya, ngaa teengaa na nwɛ Ngegbɔ ɔɔ ngɔa wu eya.”

39Ka Yisɔsi i chaai ngindinɛi heia tuɛɛ, "Titi nwɔɔ ai sia aa ndege liti nwɔɔ. Ina aa bele, ti hee ngɔ na tɔɔ gulaa ndoga nhu.

40Kalandou ai leeni ala nagɔli mɔɔ naa aa kala na. Kɛlɛ kalandou o kalandou nana aa bila ngaa kala na, ɔɔ belenaa ɛɛ ala nagɔli mɔɔ na.

41"Gbɔɔ waa ndanda ai na gbee wu ndege lengaa i ngau na nwa, kɛlɛ wai ngulu na gbee wu nda au na nwa?

42Bɔɔ gee gɛ bi ndege lou na nwa, 'Bi lee nwɛɛ ni ndege, pelena ngi ndanda ai na gua bi au na nwa,' kɛlɛ na nhu bɛɛ bai bi nda ulu na lɔ bi nda au na nwa? Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Pɛnhɛɛ nhanda na, awu nda ulu na guu guaa pɛnhɛɛ wu nda au na nwa, awa wu ba ku wu nhanda lɔɔ lɔɔ chanhai ndanda ai na guu guandaa nhanwa wu ndege lengaa i ngau na nwa.

43"Ngulu gbekpe ai ba aa nguluwa nyɔu nyɔu inaile ngulu nyɔu nyɔu ai ba aa nguluwa kpekpe.

44Ngulu o ngulu taa kɔɔnaa aa ngi wa na lepele aa gɛ nga. Baigɔ ndanwa ngɔhɛ ngai ngai nguluu, inaile nguluwa na nana i na mɛndaa nhanwa, baigɔ ngɔhɛ ngai ngai nguluu nana tai ngi uluwa na nwɛ.

45Nuu gbekpe na aa baa aa nhaanhaa gbekpengaa kualaa ngi gbekpe na nwa i makɛi ala nɛɛnwaa na nhu, awa nhanda nyɔu nwɔɔ na i ba aa nana nyɔu ɔ na i makɛi ala nɛɛnwaa na nhu. Gbaa nana aa nuu na nɛɛnwaa na he ala nwɛ ndaa na aa kɛ.

46"Gbɔɔ waa ui nyaa aa 'Maliki, Maliki' kɛlɛ na nhu bɛɛ wai nana bele ngaa gɛ wu pele?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47Nuu o nuu nana aa ba nya le awa i oo nhɛɛ ni oo na nwa ngaa kɛ, awa i nwaa bɛɛ ngoo nau, ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee maa nwɔɔ na i gee na.

48Ala bele ngɔ ɛɛ nuu aa gɛ aa pɛlɛ londaa, i ndoga na bɔ nhu suluun ngɔ awa i pɛlɛ na londaa lɔɔlo aa ndambu na landaa faha na nwa. Nhuna nja he na i gbanhii maa bɛlɛ na nhu ai sii siai la, gbɛnhaile ti tonia pandaa.

49Kɛlɛ nuu o nuu nana aa ni oo na nwɛi awa ai nwaa bɛɛi ngoo nau ala bele ngɔ ɛɛ nuu na nana i ngi bɛlɛ na loni ndambu aile mba. Nhuna nja he na i gbanhii maa bɛlɛ na nhu, nhu gutu ɔ na siina kɛɛ lɔgɔa, awa hali ngi sɛbɛ ai loi na loni!"

Luuki 7

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa nana gɛndaa aa ningaa i kɛndaa ee ngeya, kɛɛ ya Kepanɔmu.

2Tomaa nwɔɔ ee naanɔɔ Loomua i ti gulugbaanjaa na nhu nana ngeyaalakpandou ee ngeya, nana ala lo ngɔ laɔ nja lee ngɔ nhu. Ngeyaalakpandou indinɛi kɛɛ hegbɛa awa kɛɛgɛa ɔɔ haa.

3Nhuna tomaa nwɔɔ na i Yisɔsi nwaanhaa nwɛini, kɛɛ Yuu waa waangaa lɛingaa longa ngui ma Yisɔsia, kangaa i ba i ngi eyaalakpandou na gɛndɛ.

4Ka mbaa waangaa indiini ti baa Yisɔsi le kati yɛpɛa ala le maa nhiɛ ɔ. Kati gɛa ala nwa, "Bi lee nwɛɛ, tomaa nwɔɔ na lo ngɔ aa bi gbɔ mba na nja lee ngɔnhu.

5Nuu nwɛɛ nana ndo ngɔ aa mi le na, awa ala nwɛ i Yuua ti gɔɛ pɛlɛ na loni muɛɛ."

6Awa ka Yisɔsi i ya tii tua o. I gbɛɛi pɛlɛ na gbɛlaa, ka tomaa nwɔɔ na i kɛnwa belaa longa ala le, kangaa ti gɛ ala nwa, "Kenɛi, bɛɛ gbɔha na yɔgɔlɔ. Ngai hitii nhu nha baa ba ni bɛlɛu,

7inaile ngai nɛɛnwaa bɛɛlai gbɔha na nwa aa kɛɛlaa nya hiti ɔ nhu nha aa paalaa biee nya gbɔha i. Kɛlɛ bia kɛa gbo awa ni eyaalakpandou na i ba gɛndɛ.

8Gbaa nya gbɔha indinɛi nuu nwɛɛ aa nge nana aa enge ningaa waa waau awa kulugbaangaa lɔ nyau. Ngaa gɛa ngila kee nwa, 'Lia,' awa i li. Awa ngaa gɛa na nwa, 'Baa!' Awa i ba. Awa ngaa gɛa ni eyaalakpandou na nwa, 'Indinɛi belena!' Awa i pele."

9Nhuna Yisɔsi i njia indinɛi nwɛini kɛɛ gbɛɛa ala la. Kɛɛ botenga faka na le nana i nda i alaa awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngi tɔmbaga na gɛ aa wuee, hali bɛnhɛ Iisilɛlia i ndiiya, ngai lɛ laanɛɛ indinɛi bonda lɔi na lɛɔ!"

10To mbelaa i ngui na nwa nhuna ti bɛɛlai tomaa nwɔɔ na bɛlɛ nau, kati maaia ngi eyaalakpandou na oo gɛndɛ.

11Indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi i ya taa nhu taa ui naa aa Neeni. Ala o ka ngi galandengaa i ka faka waa tua nwɛɔ ti lii.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Nhuna i hitii taa na nwaa gbangba na laa bele na la, kɛɛ gɔɛnga na aa haa nwɔɔ lɔɔgu mbelaa. Haa nwɔɔ na siina ala ila ngɔ kele ngi nje na eya, awa ngi nje na ngɔɔ nyanha nwɛɔ aa ala. Awa faka waa ee naanɔɔ tii ala o. Faka waa na siina taa na nhu belaa nwɛɔ aa tuee.

13Nhuna Maliki na i ngɔɔ nyanha na lɔi, kɛɛ maaumayaa gbaunga ala nhanwa. Awa kɛɛ gɛa ngɔɔ nyanha na nwa, "Bɛɛ ɔɔ!”

14Awa ka Yisɔsi i ya aa sia nhaa kɛɛ siaa kpakpahaga naa, awa ndakpangaa i tee li la kati longa. Ka Yisɔsi i gɛa, "Ndakpandou golo, ngɛɛ bi huu!”

15Ka haa nwɔɔ na i huua kɛɛ heia awa kɛɛ tɔɔlonga aa njɛpɛlaa, awa ka Yisɔsi i ala ɔaa boma ngi nje na eya.

16Tua bɛɛ ka ndua i ti laa fenga awa kati Ngebɔ bihɛ bihɛa. Kati gɛa, "Ngebɔ letu bombou mbaa oo ba mi liiya. Oo ba ndendouyaa hendaa nhanwa ngi ndaa i mbɛ.”

17Yisɔsi nwaanhaa indinɛi kɛɛ siaa nhu lɛɛ yulia bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ ka kaka gakanwaa na.

18Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na galandengaa i ti nhanda indinɛi gɛi bɛɛ aa ala, kɛɛ uinga kalandengaa feengaaa kualaa ti liiya,

19kɛɛ ti longa Maliki na le kangaa ti mɔɔli, "Ee bia nwɛ Yɔni i gɛi bi baalaa lɔ na, inaile ee ni pele nhu gbee ngaa nuu lagbiti?”

20Ti bai Yisɔsi le, kati gɛa, "Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ala nwɛ i ni loni biee, kangaa ni bi nwɔɔli ina bia nwɛ i gɛi bi baalaa lɔ na, inaile ina ni pele nhu gbee ngaa nuu lagbiti?”

21Aa maa lɔgɔ na siina kpei ka Yisɔsi i ningaa gbinhi gbinhia gɛndɛa aa ti hegbɛ na, ka ngafɔngaa gbɛndaa, awa kɛɛ pelenga titi belaa gbinhi ɔɔ ti nhanda lɔɔ lɔɔ.

22Ka Yisɔsi i gɛa Yɔni galandengaa i ma, "A bɛɛlaa boma wu kɛ aa Yɔni nana nhanwa wu tɔi o ka nana wu mɛini. Titi belaa ti nhanda lɔ, kunduu mbelaa ti sia, natiini ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu i ti nwa too chanhainjaa hɔlɔa, ngou nhu gbi mbelaa ti njia nwɛi, haa belaa mbaa mbelaa i tɔ kɛndɛyaa hɔlɔa boma, awa too ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwɛi.

23Nduba nwɛ natiini fanwa nɛɛnwaa gɔhɔ ngai ti nhu nya nhanwa!”

24Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na galandengaa i i ti loni ti bɛɛlai ala le kualaa Yisɔsi le, ka Yisɔsi i tɔɔlonga aa njɛpɛlaa faka na le Yɔni nhanwa. "Nhuna wu lii Yɔni le qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu, gbɛɛ ee wu nɛɛnwaa aa tɔndaa? Ee nguu laga nwɛ nana hɛfɛ ngaa ndɛkpɛ lɛkpɛ?

25Gbɛɛ wu li tɔndaa nhanwa? Ee ndakpandou nana ee maa ili nwaa nhii nhiɛ nhu? Ningaa i natiini taa maa ili nana bonda bele tua nwɛ aa natiini ti manhayaa guuguu nhu!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Kɛlɛ a kɛa aa nge, gbɛɛ wu lii tɔndaa nhanwa? Ee Ngebɔ letu lɔndaa nhaa nwɛɛ? Yao aa tɔmbaga, kɛlɛ ka wu nana lɔa nana tee ngɔ Ngebɔ letua.

27Gbaa ka Ngebɔ Gbaali na i gɛa Yɔni nhanwa, 'Ngebɔ ɛgɛ, ngɔɔ ni lo mɔɔ na lonaa gulɔɔ biaa kangaa i pele na nwaa gbatɛ biɛɛ.' “

28Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu, "Ngi kɛ aa wuee, Yɔni ala bombou ngɔ lee ngɔ nuu o nuua nana i naɔ. Kɛlɛ nuu na nana ala yaaiyaai ɔ na tee ngɔ tɔ bɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la ala bombou ngɔ lee ngɔ Yɔnia.”

29Ningaa i bɛɛ kati Yisɔsi oo nwɛinga. Tua o kula gula ɔhɛ mbelaa i ngoo tua nwɛ ti kuunni aa kɛɛlaa Ngebɔ tee mɔɔ nwɛ aa ala, awa kati pelenga Yɔni i Ngebɔ ua belenga aa tuee.

30Kɛlɛ Falesiisia i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo tai kuunni nana nwa Ngebɔ i gɛi ti pele, awa tai kuunni Yɔni aa Ngebɔ ua bele ngaa tuee.

31Ka Yisɔsi i gɛa, "Chaanngi nhu gbɛɛ ngɔɔ yamana indinɛi nhu belaa indiini nhua ma? Ti bele ngɔ ɛɛ gbɛ?

32Ti bele ngɔ ɛɛ ndengaa taa gɛ heii njɔpɔwaa nhu taa gɛ aa nguindaa gbɔha naa, 'Kani kɛmbɛ gbolo bili ngaia wuɛɛ, kɛlɛ wai kpɛa guai! Kani ngɔɔ nhu ue aainga wuɛɛ, kɛlɛ wai ɔɔi!’

33Nhuna Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i bai, kɛɛ chu houa awa ai ndɔɔ gbɔɛi hali, awa wua gɛa, 'Ngafɔ tɔ ala nhu!’

34Awa nhuna Nuu na Lou na i bai, mɛnhɛi nwɛndaa lɔ ee nhu tii ndɔɔ gbɔɛndaa o, awa kawu gɛa, 'Ndakpa indinɛi gbeendɛ! Koo gbɔlɔmba nwɔɔ nwɛ aa ala awa ndɔɔ hou mɔɔ nwɛ aa ala, kula gula ɔhɛ mbelaa ti gɛnwa nwɔɔ nwɛ aa ala ka nhanda nyɔu belaa lagbitia!’

35Ningaa i natiini taa kuun Ngebɔ nhu lo na nwa tua nwɛ ti kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa tɔmbaga ɔ.”

36Ka Falesi nwɔɔ i uinga Yisɔsia kpɔkɔ nwɛnhɛi nwɛ ma, awa ka Yisɔsi i ya na kɛɛ heia mɛnhɛi na nwɛ ma.

37Taa na siina nhu, nyɔugbɛa ee naanɔɔ nana nhanda nyɔu nwɔɔ leɔ aa ala. I mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔ aa mɛnhɛi nwɛ mɛɛ Falesi nwɔɔ na le pɛlɛu, kɛɛ baa aa sebe bitila nana ndaa fe ngɔɔ,

38awa kɛɛ longa Yisɔsi bounwaa na, ngɔgɔsambala na leenhu, kɛɛ ɔɔ awa k`a ngaai na i bu Yisɔsi ɔgɔsambala na nwa. Awa kɛɛ ombi hitɛa Yisɔsi ɔgɔu, kɛɛ ngaai na ɛaa Yisɔsi ɔgɔsambala na nwa aa ngu na, awa kɛɛ sebe na bua ma.

39Nhuna Falesi nwɔɔ na i uini Yisɔsia mɛnhɛi na nwɛ ma i indinɛi naa lɔi, kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, "Ina Ngebɔ letu nwɛ aa ala aa tɔmbaga, i ba kɔɔnaa ele nwɛɛ aa nyɔugbɛa indinɛi aa sia alaa. I ba kɔɔnaa gbɛɛ nhanda nyɔu siiyaa nwɛ nyɔugbɛa indinɛi i nhu!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Ka Yisɔsi i gɛa Falesi nwɔɔ na nwa, "Saimɔni, njɛpɛ lɔ ngeya ngaa kɛ aa biee." Ka Saimɔni i gɛa, "Yao Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kɛa aa nge.”

41Ka Yisɔsi i tɔɔlonga aa kɛndaa gɛnhi, "Ndakpangaa feengaa lɔ kue ee tuaa nahoo gue bii mɔɔ lɛ, ngila mɔɔ na Linaaliɔsi buu buu lɔɔu ee alaa, awa lagbiti na Linaaliɔsi gɛmɛ lɔɔu ee alaa. (Linaaliɔsi nahoo golo aumaa enge nwɔɔ baabaa nwɛ foo ila fanwa.)

42Tai ba ku taa kue nana gua ala le, faa nwɛɛ i ndoi na tuɛɛ polou. Ngigbɛɛ nwɛ ti hee ngɔ na liiya ɔɔ lo ngaa kue bii mɔɔ na tee ngɔ?”

43Ka Saimɔni i gɛa, "Nya laanɛɛ ɔ, ɔɔ belenaa aa nana ti ndoi na alɛɛ kpinhi ɔ." Ka Yisɔsi i gɛa ma, "Tɔmbaga nwɛɛ.”

44Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i boteni nyɔugbɛa na le kɛɛ gɛa Saimɔni nwa, "Boo nyɔugbɛa indinɛi lɔa? Kangi baa bi bɛlɛ nau, awa bai nja ɔai ngeya nya ɔgɔsambala na nhanwa, kɛlɛ nyɔugbɛa na kɛɛ nya ɔgɔsambala na nwaa uaa aa ngi aai na awa kɛɛ maa ɛaa aa ala u na.

45Bia bai nya guunni kɛlɛ nyɔugbɛa indinɛi kualaama lɔgɔ na ngi ɔai bei, ai lɛ gbelei aa mbɛɛ gɛndaa nyaa aa ombi hitɛndaa nyɛɛ.

46Bia bai ngua guai mbɛ nya umbaa na nhanwa, kɛlɛ ala oo nya ɔgɔsambala na nwaa gbɔɛa aa sebe.

47Ngi kɛ aa biee, ngi lomayaa bombou mbaa na nhanwa i ndɔgɔɔunga, na oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ngi nhanda nyɔu gbinhi gbinhi na ndo ngɔ na alɛɛ. Kɛlɛ nuu o nuu nana ti ndoi na alɛɛ kolo, ngi lomayaa na kolo.”

48Awa ka Yisɔsi i gɛa nyɔugbɛa na nwa, "Bi nhanda nyɔu na ndo ngɔ na biɛɛ.”

49Lagbitia i tee heii mɛnhɛi na nwɛ ma kati tɔɔlonga aa kɛɛlaa gbɔha na nwa, "Ele nwɛɛ aa ndakpa indinɛi nana aa nhanda nyɔu lo na?”

50Ka Yisɔsi i gɛa nyɔugbɛa na nwa, "Bi laanɛɛ na oo ndendouyaa hea biɛɛ. Lia maa lɛi nhu."

Luuki 8

1Lɔgɔ lɛingaa i leeni ka Yisɔsi i sii siaa taa laa nhu ka kpou kpou nda aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa. Kalandengaa puungaa i ti manhu fee na tee naanɔɔ tii ala o,

2awa nhaa njiengaa lɛingaa natiini Yisɔsi i ti gɛndɛi kualaa ngafɔngaa eya ka hegbɛ hegbɛ. Meeli (nana tee ui mbaɔ aa Magilala laa na nhu nwɔɔ na), napangaa nana Yisɔsi i ngafɔngaa ɔfɛlangaa i kpɛi ala nhu,

3Yoana, ngi nhii na nwɛɔ aa Chusa. Chusa indinɛi ngeyaalakpandou nwɛɔ aa ala manha mbaa na Hɛlɔli yia baka nau, ka Susana, awa ka njiengaa gbinhi gbinhia

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

lagbitia natiini tee gbɔ Yisɔsia ka kalandengaa i kualaa ti nda hɔlɔ na nhu, tua nwɛɔ bɛɛ tee na.

4K`a ningaa i ti baa baa Yisɔsi le kualaa taa laa na nhu. Awa nhuna faka na i gɛi waa, ka Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛa aa tuee.

5"Lɔgɔ lagbiti ndakpa ee naanɔɔ nana i lii mba nhai ma. Ee mba na nhai nhɛɛ na nhu, ka lɛingaa i gula gulaa pele na nhu, mɛɛna ti nyiɛ nyiɛni ma na, awa la qɔia i ti mɛa na.

6Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa faha bɔlɔgɔɔ nwa, awa i haaleii, kɛɛ benga ma gbɛnhaile pɔlɔ gbekpe ngaile na.

7Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa ngai ngai nguu nhu. Tuɛɛ ti gbɛai ngilamaaa awa kɛɛ mba haai na gbɛɛa.

8Mba indinɛi lɛingaa kɛɛ gula gulaa pɔlɔgɔɔ gbekpe ma. Kɛɛ gbɛaa awa kɛɛ baa aa ngi wa kɛmɛ ila ila." Ka Yisɔsi i gɛa gbelembanwaa na, "A oo nhɛɛndɛ baa, ina mɛi ngou lɔ wuaa!”

9Ka Yisɔsi galandengaa i ti ala nwɔɔlinga gbɛɛ njia ɔha na goonhu na le,

10awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngebɔ oo ngi nwanhayaa gbundu na ɔaa wu eya, kɛlɛ lgabitia gbɛ o gbɛ na alaa njia ɔha nhu ti nhanwa, kangaa hali ti naa gbee nhaa taigɔ kɔɔ, awa hali ti mɛi kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔ mba.

11"Indinɛi nwɛ i njia ɔha na goonhu. Mba hugu na Ngebɔ oo na nwɛ.

12Mba na nana i gula gulai pele na nhu ala nwɛ aa ningaa i natiini taa ngoo na nwɛi, kɛlɛ nhu gutu ɔ na siina Setani oo ba i ngoo na gua ti nɛɛnwaa na, kangaa i ti bɛndi aa laanɛɛ ka ndendouyaa.

13Mba na nana i gula gulai faha bɔlɔgɔɔ na nwa ala nwɛ aa natiini taa ngoo na nwɛi, nhu gutu ɔ na siina too houa aa koonhu nɛɛ. Kɛlɛ ai ɔa ti lii bou. Taa laanɛɛa gbo lɔgɔ nhu gutu nhanwa kɛlɛ gbee na bɛɛ nhua ngaa ti nwaai, too gbahaa.

14Mba na nana i gula gulai ngai ngai nguu na nhu ala nwɛ aa natiini taa ngoo na nwɛi. Kɛlɛ ngelou indinɛi nhu nwaa yogobee ngoo, kpatɛyaa o, ka nhaanhaa ɔindaa, indinɛi bɛɛ alɛɛ aa ɔa ti nhu oo ngoo na gbɛɛa, awa tai qani gua.

15Mba na nana i gula gulai pɔlɔgɔɔ gbekpe na nwa ala nwɛ aa natiini taa ngoo na nwɛi, awa ti hou aa kpekpenjaa lii ka maa bɛɛyaa nhaa ti ba aa nguluwa.

16"Nuu ai waun kpau i ngɔa mbii mbu inaile i ngɔa kpɔkɔ mbu. Nana ɔɔ pele, ɔɔ tonaa ngi lomaa na, kangaa ningaa taa ɔa na ti nwaa lɔ nga.

17"Nana bɛɛ ndɔɔgu ngɔ ɔɔ guaa kpou, awa nana bɛɛ maa bɛɛ bɛɛ ngɔ tɔɔ tɔa ti kua waunmaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18"A nɛɛnwaa bɛɛlaa nana nwa waa mɛi, gbɛnhaile nuu o nuu nana nhai aa gɛ ngeya kpinhi ɔ tɔɔ maalonaa ngeya, kɛlɛ nuu o nuu nana nhai ai ngeya kpinhi ɔ, hali kolo na aa gɛ ngeya nana aa nɛgili la aa kɛɛlaa alaa ngeya, tɔɔ kpaunaa ngeya.”

19Yisɔsi nje na o ka ngi ndege nhiindengaa i kati baa Yisɔsi le, kɛlɛ tai kuni taa ala nwaai faka na gbinhilaa na nhanwa.

20Ka ngila mɔɔ faka na nhu i gɛa Yisɔsi nwa, "Bi nje na o ka bi ndege nhiindengaa i tuaa ngiti naa taa bi nwaa golo bi lɔndaa nhanwa.”

21Tua bɛɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ni nje na o ka ni ndege nhiindengaa i tua nwɛ aa natiini taa Ngebɔ oo na nwɛi awa ti nwaa bɛɛ mbu.”

22Foo ila ma, ka Yisɔsi i ɔaa njaa lɛndɛ nhu tii ngi galandengaa i ngoo awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ami lia nja loka na bou nwa." Faa nwɛɛ ti sia guai.

23Tee li nhuna tee nja naa, ka Yisɔsi i yiia. Awa ka hɛfɛ nhu gbɛndɛ kpɛndɛ ngi ti hɛa nja loka naa, awa ka njaa lɛndɛ na laa tɔɔlonga aa fendaa aa nja, kangaa tua bɛɛ ti ba gɛ kpɛndɛ kpɛndɛ nhu.

24Ka kalandengaa i ti ya Yisɔsi le kati ala unga gɛnhi, "Manhu nwɔɔ, Manhu nwɔɔ! Moo baa haa!" Ka Yisɔsi i unga awa kɛɛ yɛpɛa hɛfɛ mbaa na le ka nja yii na kangaa ti gbele. Kati gbelea.

25Nhu nwɛɛ i gɛi kalandengaa i maa, "Ɛɛ wu laanɛɛ na?" Kɛlɛ kati gbɛia awa kati luaa. Faa nwɛɛ ti gɛi gbɔha na nwa, "Ele nwɛɛ aa ndakpa indinɛi. Kɛɛ yɛpɛ hɛfɛ na le ka nja yii na awa k`ati nwaa bɛɛ alau!”

26Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati nja na leea aa njaa bele mɛɛ Gɛlasiini bɔlɔgɔɔ na nhu, nja na bou nwɛɔ kualaa Galiili.

27Nhu gutu ɔ na Yisɔsi i lɛi njie na nwa, ndakpa ila kualaa taa na nhu, nana ngafɔngaa tee ala nhu, kɛɛ baa i ala nwaaia. Alaa kpau ngɔɔ aa lɔgɔ nhu gɔha gɔha ndakpa indinɛi ai nwaa ili awa ai pɛlɛu. Kɛlɛ aa lɔgɔ bɛɛ alaa gbo haa belaa i ndɔɔgumaa na.

28Nhuna i Yisɔsi lɔi, kɛɛ labia aa ngɔɔ, kɛɛ gulaa ngɔgɔu, awa kɛɛ yɔkpɔu gulaa, "Yisɔsi, Lamanhu Eebɔ waa na Lou na aa biee! Gbɛɛ bɔɔ pele ngaa nge? Ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ, bɛɛ nya gbɔɔni!”

29Ngafɔ na i indinɛi gɛia gbɛnhaile Yisɔsi oo kɛa aa ala kangaa i gua ndakpa na nhu. Naa gbinhi ɔ aa ala hou ɔɔ, awa hali aa kɛɛlaa k`ati ala bele ngaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ, ti toko na ili ili ka kpala na aa kɔɛndɛ, aa nhu lee leea nwa awa k`a ngafɔ na i ala u kpɛ aa qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu gaka bele.

30Ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga. "Bi laa aa gbɛ?" Kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Nya laa aa Faka." Gbaa ngafɔngaa gbinhi gbinhia too ɔaaɔ ala nhu.

31Ka ngafɔngaa i ti Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa ɛɛ ti bii ti yaanga na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32K`a ndondɛa gbinhi gbinhia ti nwɛɛli mɛɛ njie na gaka. Awa ka ngafɔngaa i ti Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa ti lɛ ndondɛa i nhu, awa ka Yisɔsi i kuunnga.

33Kati guaa ndakpa na nhu awa kati lɛa ndondɛa i nhu. Ka ndondɛa i pɛpɛ na ti ya aa binhɛ nja loka na nhu awa ka nja na i yeia a tuee.

34Ndakpangaa i tee ndondɛa i manhugbee nhuna ti indinɛi naa lɔi, kati ya aa binhɛ ti kɛɛ gɛɛa aa ningaa i tee taa waa waa na nhu ka kpou kpou na la.

35Faa nwɛɛ ningaa i ti bai naa gbee ma nana nhanwa i beleni, awa ti bai Yisɔsi le, kati ngafɔ ngɔha nwɔɔ na nwaaia na i heii Yisɔsi ɔgɔu, maa ili ngɔɔ, ndiilɛi ɔɔ awa kati luaa.

36Natiini ti naa lɔi kati kɛa aa ningaa i Yisɔsi i gee ndakpa na gɛndɛi.

37Awa ningaa i bɛɛ tee na maa bɔlɔgɔɔ na nhu kati gɛa Yisɔsi i gua ti bɔlɔgɔɔ na nhu i li, gbɛnhaile kati luaa. Awa kɛɛ ɔaa njaa lɛndɛ na nhu kɛɛ bɛɛlaa.

38Ka ngafɔ ngɔha nwɔɔ na i Yisɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i li tii ala o. Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ala nwa,

39"Bɛɛlaa boma wuee na bi kɛ aa ningaa i nana Ngebɔ i pelenga biɛɛ." Ka ndakpa na i ya taa waa na nhu aa kɛɛ gɛɛ nana Yisɔsi i pelenga alɛɛ.

40Nhuna Yisɔsi i nja loka na leei gbɔnhu, ka faka i baa baa na ala le, gbɛnhaile tua bɛɛ k`ati ala nwaa golo ɔ.

41Awa ndakpa, nana ngi laaɔ aa Yailɔsi kɛɛ baa na. Ngu mɔɔ nwɛɔ aa ala Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau. Kɛɛ gulaa Yisɔsi ɔgɔu, awa kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga kangaa i li ngi bɛlɛ nau,

42gbɛnhaile ngi nyanhalou ila ngɔ na, nana ala lɛmbindaa na ngee nwanhu ee kpau ngɔɔ aa fogo puu i manhu fee, haa hegbɛ ee naanɔɔ maa nyanhalou naa. Yisɔsi ee li, ka faka na i ala gbɛɛa.

43Nyɔugbɛa ila kee ee naanɔɔ ti liiya nana njiengaa ti hegbɛ ee mbaɔ fogo puu i manhu fee fanwa, awa nana bɛɛ ee ngeya oo nyaaia sipa belaa le ndaalo. Kɛlɛ nuu ai kuniɔ aa ala gɛndɛ.

44Faka na nhu, ka nyɔugbɛa indinɛi i baa aa Yisɔsi bou bele kɛɛ siaa ngi lonwa na laa gbɔchɔ naa, awa nhu gutu ɔ na siina ka ngi yiengaa ti hegbɛ na i gbelea.

45Ka Yisɔsi i nhu nwɔɔlinga, "Ele nwɛɛ i siai nyaa?" Ka nuu o nuu i nwaagaia, awa ka Pita i gɛa, "Manhu nwɔɔ, ningaa lɔ bi goli koli ngɔ awa tuaa bi gbɛɛ ngɔ."

46Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa, "Ka nuu i siaa nyaa, gbɛnhaile ngi nhu kɔɔnia fɔha lɛingaa i guai nya nhu."

47Nyɔugbɛa na oo tɔa aa kɛɛlaa too ala nhu sɔɔsɔɔ kɔɔnga, faa nwɛɛ i bai aa gbɛi kɛɛ gulaa Yisɔsi ɔgɔu. Naa nwɛɛ nuu o nuu au bele nhu, kɛɛ kɛa aa Yisɔsi nana nhanwa i siai alaa, awa i gee kɛndɛyaa hɔlɔi aa nhu gutu ɔ na siina.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

48Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ni nje, bi laanɛɛ na oo bi gɛndɛa. Lia maa lɛi nhu!”

49Nhuna Yisɔsi ee yɛpɛ tuun nyɔugbɛa na le, ka to mɔɔ i baa kualaa ngu mɔɔ na bɛlɛ nau awa kɛɛ gɛa Yailɔsi nwa, "Bi nyanhalou na oo haaa. Bɛɛ Ningaa Nagɔli Mɔɔ na yɔgɔlɔ yaai gbɔnhu.”

50Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i mɛini, kɛɛ gɛa Yailɔsi nwa, "Bɛɛ lua. Laanɛɛa gbo, awa ɔɔ gɛndɛa.”

51Awa nhuna Yisɔsi i bai na pɛlɛ nau, ai poteni nuu lagbiti aa nda alaa taa ɔa haa nwɔɔ na le, k`a Pita o gbo, ka Yɔni awa ka Yemiisi, ka ndou na kɛɛgɛ na o ka ngi nje na tua nwɛɔ ti ɔai na.

52Nuu o nuu nana ee na kɛɛ ɔɔ, awa k`ati sɔngɔ ndou na nhanwa. Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ ɔɔ, indinɛi ai haai kɛlɛ njii nwɛɛ aa yii.”

53Tua bɛɛ kati Yisɔsi ɛɛa, gbɛnhaile ti nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa ndou na haa ɔɔ.

54Kɛlɛ ka Yisɔsi i houa ndou na loko naa kɛɛ uinga mba, "Ni lou, huua!”

55Ka ndɛɛhu i siaa ala nhu, awa nhu gutu ɔ na siina ka ndou na i huua, awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa ti mɛnhɛi ɔa ndou na eya i mɛ.

56Ngi ungaa i kati gbɛia indinɛia, kɛlɛ ka Yisɔsi i kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa tɛɛ kɛ aa nuu o nuu nana nhanwa i belenga.

Luuki 9

1Ka Yisɔsi i uinga kalandengaa puungaa i mba ti manhu fee na ngilamaa, awa kɛɛ fɔha ɔaa ti eya ngafɔngaa gbɛndaa nhanwa bɛɛ ka hegbɛ haaindaa.

2Awa kɛɛ ti yanjanga nhu kangaa ti Ngebɔ yia na gɛ Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa tii hegbɛ belaa gɛndɛndaa o.

3Kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ li aa gbɛ o gbɛ sia na nwa. Awɛɛ li aa tikpɔ, ka mbɔlɔ, ka mɛnhɛi, ka nahoo, awa awɛɛ li bɛnhɛ aa ndonwa ndagbiti.

4Mɛɛna bɛɛ taa wu binja na, a gɛa na maa bɛlɛ na siinau nhaa wu lee taa na siina nhu nwa.

5Mɛɛna bɛɛ ningaa i tai wu binjani na, a leena maa laa na nhu nwa awa wu wu qaanhu na gbɛɛkpɛɛ aa wu ɔgɔsambala na. Na seeliyaa lɔgɔɔundaa nwɛ aa tuee ti nwaagai na nhanwa Ngebɔ oo na nwa.”

6Ka kalandengaa i ti sia guaa awa kati sii siaa kpou kpou na la aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ tii ningaa gɛndɛndaa o mii o mii.

7Nhuna Hɛlɔli Galiili nwanha mbaa na aa alaɔ i nhanda indinɛi nwaanhaa nwɛini bɛɛ nana ee bele pele, ka ala nɛɛnwaa yogobeenga, gbɛnhaile ningaa lɛingaa tee gɛa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na oo gɛndɛ boma kualaa haa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Lagbitia i k`ati gɛ Ngebɔ letu na Ilaiya ala nwɛ i baa, awa k`a lagbitia i ti gɛ, pɛnhɛɛ Ngebɔ letua i ngɔɔ ngila kee nwɛ i gɛndɛa boma kualaa haa na nhu.

9Ka manha mbaa na Hɛlɔli i gɛa, "Ngoo pelenga ti Yɔni ukoko na lee nga. Kɛlɛ ele nwɛɛ aa ndakpa indinɛi ngaa ala nwaanhaa nwɛi?" Awa ee ndapi nhuɔ Yisɔsi lɔndaa nhanwa.

10Ka to mbelaa i ti bɛɛlaa boma Yisɔsi le awa kati kɔan na gulaa ma gbɛ o gbɛ na nhanwa nana ti pelenga. Kɛɛ ti leenga nwa ngilamaaa awa kati ya taa nhu taa ui naa aa Bɛtisaila.

11Nhuna faka na i indinɛi nwaanhaa nwɛini, kati ndaa alaa. Kɛɛ ti binjanga, kɛɛ yɛpɛa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa kɛɛ natiini kɛndɛa kɛndɛyaa gbala ngee tuaa.

12Aa kpɔkɔhoo hooliiya na, ka kalandengaa puungaa i ti manhu fee na ti baa Yisɔsi le kati gɛa ala nwa, "Kɛa aa ningaa i kangaa ti lii lii kpou kpou na la ka taa laa na nhu aa mɛnhɛi gɔli ka ndaanwaa, gbɛnhaile bei naa yei njei ngɔ."

13Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wua a nhai ɔaa ti eya ti mɛ." Tua bɛɛ kati gɛa, "Nana bɛɛ i ni eya ala nwɛ aa lɛgɛ gbɛnha lɔɔu ka nyiɛa ti fee." Ee bi lo ngɔ la ni li ni mɛnhɛi eya faka gbɔha indinɛi nhanwa?

14(Mi gɛa kɛgɛingaa wuulu lɔɔungaa nwɛɔ tee na.) Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma, "A pelena ningaa i ti hei hei aa pɛɛcho pɛɛcho, mi gɛa aa puu buu lɔɔu ndɔɔu."

15Nhuna kalandengaa i ti bilani aa indinɛi belendaa,

16ka Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na gbaunga ka nyiɛa feengaa i, kɛɛ au lɛa aliyana awa kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa kalandengaa i ngeya kangaa ti kɔɛ gɔɛ ningaa i ma.

17Tua bɛɛ kati mɛa nhaa kati goo henga, awa ka kalandengaa i ti ngi gbaha mba na aa lɔgɔa bɛɛtɛ puu nhu i manhu fee.

18Foo ila ma nhuna Yisɔsi ee laaminɛ ala ila ngɔ, ka kalandengaa i ti baa na ala le. Kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ningaa i tɛɛ ele nwɛɛ aa nge?"

19Kati gɛa ala nwa, "Lɛingaa tɛɛ Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na nwɛ aa biee, lagbitia i tɛɛ Ngebɔ letu na Ilaiya nwɛ aa biee, awa lagbitia tɛɛ Ngebɔ letua i ngɔɔ pɛnhɛɛ ngila kee nwɛ i huua haa na nhu."

20Kɛɛ kalandengaa i mɔɔlinga, "Ɛɛ wua wɛɛ ele nwɛɛ aa nge?" Ka Pita i gɛa, "Biɛɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee."

21Ka Yisɔsi i kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ kangaa tɛɛ indinɛi gɛ aa nuu o nuu.

22Kɛɛ gɛa gbɔnhu ti nwa, "Nuu na Lou na kaa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi bele, mbaa waangaa ti ala gbɛ, Yuu chaaga gua manhangaa o Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, tɔɔ ala gbɛa, ningaa tɔɔ ala baaa, kɛlɛ mi guu chawa ngaa lee, ɔɔ huua haa na nhu."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Awa kɛɛ gɛa ti nwa bɛɛ, "Ina nuu o nuu aa gɛ ɔɔ nda nyaa, maa nwɔɔ na siina i gbeea ngi nda guegue laalaa naa, awa i ngi nda ningaa nhɛɛ ngulu na gbau napangaa kpekpa ngulu na, i nda gbaki ma aa foo o foo awa i nda nyaa.

24Gbaa nuu o nuu nana kpala ngi mba i ngi lɛɛhu na nwakɛ aa gbɔha ɔɔ ngu ndoa nhu. Kɛlɛ nuu o nuu nana aa ngi lɛɛhu na u ndo nhu nya nhanwa ɔɔ tɔa.

25Qani na ngigbɛɛ nwɛ nuu aa hɔlɔ ina aa ngelou gbɔha indinɛi nhu gɛin na hɔlɔ kɛlɛ i ngi lɛɛhu na u ndo nhu? Maa nhai ai na!

26Ina nuu aa ufe ngaa nge ka ni nagɔli na ngaa pele ngaa ningaa i, Nuu na Lou na ɔɔ ufenaa aa maa nwɔɔ na aa lɔgɔ na ɔɔ ba ngi bɛɛyaa na nhu, awa ka ngi kɛɛgɛ na bɛɛyaa na nhu, awa ka ngi nwalekaa i ti bɛɛyaa na.

27Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, lɛingaa lɔ bei mi liiya taigɔ gɛ haai kɛlɛ katɔɔ Ngebɔ nwanhayaa na lɔ pɛnhɛɛ."

28Mi gɛa mi guu ɔsaakpa ngi leeni nhuna Yisɔsi i njia indinɛi gɛi bɛɛ, ala o, Pita o, Yemiisi o, ka Yɔni kati ya njie nga laaminɛ nwa.

29Nhuna Yisɔsi ee laaminɛ na bele, ka ala aunwaa na nwaa lobinga ti au nwa, awa ka ngi lonwa na i belenga aa kɔla gue nana ee huo yain ala nwa.

30Nhu gutu ɔ na siina ka kɛgɛingaa feengaa ti baa na k`ati yɛpɛ ala le. Tua nwɛɔ aa Moosisi o ka Ilaiya,

31natiini ti lɔgɔɔuni aliyana bɛɛyaa na nhu, awa ka ti yɛpɛa tii Yisɔsi o ngu to ngɔ pele naa nana Yisɔsi ɔɔ Ngebɔ laalaa na laa fe nda, ndi ɔ aa ngi haa na nhanwa nana ɔɔ pele mɛɛ Yɛlusalɛmu.

32Pita o ka ngi ndege lengaa i ti njii liiya, kɛlɛ kati unga ti Yisɔsi bɛɛyaa na lɔa ka kɛgɛingaa feengaa i tee na loni ngilamaaa tii Yisɔsi o.

33Kɛgɛingaa feengaa i ti Yisɔsi loi tee li, ka Pita i gɛa Yisɔsi nwa, "Manhu nwɔɔ, pa ngɔ ni bei! Nɔɔ kpaanya chawa lo tonaa wuɛɛ. I ila bi nhanwa, i ila Moosisi nhanwa, awa i ila Ngebɔ letu na Ilaiya nhanwa." (Ai nana gɔɔni kpei ee kɛ.)

34Nhuna ee yɛpɛ tuun, ka nikpi ngi yeia ti nwa nana maa nɛi na i bɛɛi ti nwa. Awa kalandengaa i kati luaa.

35Ka ngoo i guaa feenaa na nhu, "Indinɛi nya Lou na nwɛ, nana ngi nhu ɔhɛa, a oo nhɛɛna ala nwa!"

36Nhuna ngoo na i gbelei aa kualaa feenaa na nhu, Yisɔsi ila ngɔ nwɛɔ ee na. Ka kalandengaa i ti londonga nhanda indinɛi nwa, awa tai kɛi aa nuu o nuu nana ti naa lɔi aa maa lɔgɔ na.

37Foo lagbiti na nwa Yisɔsi o ka kalandengaa chawangaa i kati bɛɛlaa kualaa njie naa, awa ka faka waa i Yisɔsi nwaaia.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

38Ka ndakpa i labia faka na nhu, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ, ni lou i gbeendɛ, ni lou ila ngɔ i!

39Ngafɔ ngaa ala houa awa i yɔkpɔu gula, awa i kpɛi gbɛi hegbɛ ɔa ala nhu, pue ngi gua ala la. Kɛɛ ala gbɛndɛ ngɔ awa ai nhumbu aa gbe alaa!

40Kangi bi galandengaa i maa nɛɛ nɛɛnga kangaa ti ngafɔ ngindinɛi gbɛ ala nhu, kɛlɛ tai kuni. Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ lii lo tii wua i ngoo?”

41Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Kaka mbelaa ka laanɛɛ gbahamba belaa indiini ngaa wuee! Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ngɔɔ gɛ na tii wua i ngoo?" Nhu nwɛɛ i gɛi ndakpa na nwa, "Baa aa bi nhiindou na bei.”

42Hali bɛnhɛ nhiindou na ee ba, ka ngafɔ na i ala gulaa lɔa na, awa kɛɛ kpɛi gbɛi hegbɛ ɔaa ala nhu. Ka Yisɔsi i yɛpɛa nhu gbɛndɛ ngɔ ngafɔ na le, awa ka Yisɔsi i nhiindou na gɛndɛa, awa kɛɛ ala ɔaa boma ngi kɛɛgɛ na eya.

43Ningaa i bɛɛ kati gbɛia Ngebɔ fɔha waa naa. Ningaa i k`ati nɛɛnwaa sia tuun gbɛ o gbɛ na nwa nana Yisɔsi ee pele pele nhuna i gɛi ngi galandengaa i ma,

44"Kili ɛɛ nɔa wuɛɛ nana ngi baa kɛ aa wuee! Nuu na Lou na tɔɔ ala gɔannaa ningaa nyɔu nyɔua nwa.”

45Kɛlɛ kalandengaa i tai nɛɛnwaa hɔlɔi nanaa ee kɛ. Ndɔɔgu ngɔɔ tuaa kangaa tɛɛ nɛɛnwaa hɔlɔ mba, awa kati luaa aa ala nwɔɔlindaa nhu gbagandaa nhanwa ti nwa nana ee ma.

46Ka kalandengaa i ti gɔhɔnga kɔɔndaa nhanwa ele nwɛɛɔ kpekpe ngɔ lee ngɔ tii liiya.

47Ka Yisɔsi i nana gɔɔnga tee nɛɛnwaa sia ma, faa nwɛɛ i ndou golo gbauni kɛɛ tonga gaka nwa,

48awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Nuu o nuu nana aa ndou golo binja ɛɛ ndou indinɛi aa ni laa na, maa nwɔɔ na oo nya binjanga. Awa nuu o nuu nana aa nya binja, oo nuu na binjanga gbɔnhu nana i nya loni. Gbaa nuu na nana yaaiyaai nwɔɔ le wu liiya bɛɛ ala nwɛ kpekpe ngɔ lee ngɔ na.”

49Ka Yɔni i gɛa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kani ndakpa lɔa nana ee ngafɔngaa gbɛ ningaa nhu aa bi laa na, kɛlɛ kani ala bɛndia gbɛnhaile mai nhanda ila nhu tii ala o.”

50Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ ala bɛndi. Gbaa nuu na nana ai loloi aa biee, alaa na bi nhanwa.”

51Lɔgɔ na i gbɛɛi kpɛlaa Yisɔsi lɛɛlaa nhanwa aliyana, kɛɛ ndaalaaa nɛɛnwaa nhu ndiilaa nhanwa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

52Kɛɛ to mbelaa longa gulɔɔ alaa, natiini ti lii taa lagbiti nhu mɛɛ Sameelia bɔlɔgɔɔ na nhu, kangaa ti gbɛ o gbɛ na nwaa gbatɛ alɛɛ.

53Kɛlɛ ningaa i tee na tai ala binjani, gbɛnhaile ndii nwɛɛɔ ee li Yɛlusalɛmu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

54Nhuna kalandengaa i, napangaa Yemiisi o ka Yɔni ti indinɛi naa lɔi, kati gɛa, "Maliki, ee bi lo ngɔ la ni ui ngɔmbua i yei ti nwa kualaa aliyana nana ɔɔ ti nyaai?”

55Ka Yisɔsi i botenga i gbaaia ti nwa.

56Nhu nwɛɛ Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo ti lii kpou ndagbiti la.

57Tee li pele na nhu, ka ndakpa i gɛa Yisɔsi nwa, "Ngɔɔ ndaa biaa mii o mii baa li na.”

58Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Hɔlɔgɔia i pu tɔ tuɛɛ, awa qɔia i qɔi laa lɔ tuɛɛ, kɛlɛ Nuu na Lou na nhinde ai na mɛɛna aa la na o ka mɛɛna aa lɛɛhu na.”

59Ka Yisɔsi i gɛa ndakpa lagbiti nwa, "Ndaa nyaa." Kɛlɛ ka maa lakpa na i gɛa, "Kenɛi, kang~a~a bɛɛla pɛnhɛɛ ngi ni kɛɛgɛ na lɔɔgu haa ɔ na.”

60Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Natiini tai kuun ngɔ Maliki na nwa, ti ti ndege lengaa i ndɔɔgua. Bia lia bi Ngebɔ nwanhayaa na nwaanhaa gɛ.”

61Ka ndakpa lagbiti i gɛa, "Ngɔɔ ndaa biaa kenɛi. Kɛlɛ kang~a~a li pɛnhɛɛ ngi hɛi ni bongaa i ma.”

62Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nuu o nuu nana aa gɛ aa puuhɛ belendaa kɛɛ bounwaa gbee, ai hitii nhu Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa."

Luuki 10

1Indinɛi i leeni nga, ka Maliki na i kɛgɛingaa buu buu ɔfɛla ti manhu fee nhu ɔhɛa, awa kɛɛ ti yanjanga nhu aa fee fee, kangaa ti lo gulɔɔ alaa taa o taa nhu ka nhinde o nhinde mɛɛna ala liilaa ee na.

2Kɛɛ gɛa ti nwa, "Mba be na mbaa ɔ kɛlɛ tee mbelaa i tai gbinhi. A laaminɛa mbabe mɔɔ na le, kangaa i mba lee mbelaa lee teendaa nhanwa.

3A lia! Ngoo wu longa ɛɛ mbaala lengaa taa gɛ kpooa liiya.

4Awɛɛ li aa nahoo bu mbɔlɔ, inaile fɛi mbelaa ti bɔlɔ, inaile chambala. Awɛɛ lo fama bii ma nuua pele nhu.

5Gbee na bɛɛ waa ɔa pɛlɛu, a gɛa pɛnhɛɛ, 'Maa lɛi i gɛ na pɛlɛ indinɛiu.’

6Ina maa lɛi lomayaa nwɔɔ aa gɛ na maa bɛlɛ nau, wu nwaa lɛi hama na ɔɔ gɛa ala nwa. Kɛlɛ ina ai gɛi na ɔɔ bɛɛlaa boma wu nwa.

7A gɛa maa bɛlɛ nau, wu nana nwɛ awa wu nana gbɔɛ taa ngɔa wu eya, gbɛnhaile ngenge nwɔɔ na kaa ngi baabaa na hɔlɔ. Awɛɛ lee tee pɛlɛ bɛlɛu.

8Nhuna waa li taa nhu taa wu binja na, a nana nwɛa taa ngɔa na wu eya mɛndaa nhanwa,

9a hegbɛ belaa i kɛndɛa maa laa na nhu, awa wu gɛ ningaa i ma ti na, 'Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa wu gbɛlaa.’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Kɛlɛ ina waa li taa nhu mɛɛna tai wu binjani na, a lia pele na nhu wu gɛ,

11'Hali fuufue na i wu laa i nhu nana i hɛlɛ fɛlɛnga ni qaanhusambala ngia, ni qaanhu gbɛɛkpɛɛ la aa wu laangaandaa lepele. Kɛlɛ a ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa Ngebɔ nwanhayaa na oo gbɛɛa wu gbɛlaa!'

12Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Kɔhɔ Foo na nwa, Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa Sɔlɔmua i tee ngɔ taa na siina nhu belaa i mba!

13"Maa lua ɔ na siina ɔɔ bele nda wu nhanwa, wua Kolasiniangaa i ngaa wuee! Maa lua ɔ na siina gbɔnhu wu nhanwa, Bɛtisailangaa i ngaa wuee! Ina kamaa nhanda na nana i beleni wu nhu k`a oo belengaɔ mɛɛ Taya o ka Sailɔni, ningaa i ti na k`a giilɛɔ ti bɛnga, awa katoo ndonwa yuunjuu puu buua nwaɔ, awa katoo nduhu sii siaa nwaɔ gbɔnhu. Ndɔgɔɔundaa nwɛ aa kɛɛlaa too botenga kualaa ti nhanda nyɔu na nhu!

14Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔunaa aa Taya i ngoo ka Sailɔnia i Kɔhɔ Foo na nwa tee ngɔ wuaa.

15Awa wua wu nhanwa, Kepanɔmu! Ee kpala ngee wuaaɔ wu gbɔha na lɛ aliyana? Tɔɔ wu biinaa mbu yahandama!"

16Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma, "Nuu na bɛɛ nana aa oo nhɛɛ wu nwa, oo oo nhɛɛnga nya nwa. Nuu na bɛɛ nana aa gbee wuaa, oo gbeea nyaa. Awa nuu na bɛɛ nana aa gbee nyaa, oo gbeea nuu naa nana i nya loni."

17Kɛgɛingaa buu buu ɔfɛlangaa i ti manhu fee na kati bɛɛlaa aa koonhu nɛɛ. Kati gɛa, "Maliki, hali ngafɔngaa i k`ati nwaa bɛɛ niu nhuna nee yɛpɛ tuee nhu gbɛndɛ ngɔ aa bi laa na!"

18Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Kangi Setani lɔa i gulai ɛɛ mi nwaa aa gɛ mia kualaa aliyana.

19A oo nhɛɛna! Ngoo fɔha ɔaa wu eya, kangaa wu sia kaaia nwa ka ngekenwaa, awa wu ku wu haaleengaa i ma, awa gbɛ o gbɛ aigɔ wu gbɛndɛ ngɔ.

20Kɛlɛ awɛɛ goonhu nɛɛ gbɛnhaile k`a ngafɔngaa i ti nwaa bɛɛ wuu. Nana maa nhiɛ ɔ, a goonhu nɛɛa gbɛnhaile wu laa na gbaali gbaali ngɔ mɛɛ aliyana."

21Aa maa lɔgɔ na ka Ngebɔ Yina na i Yisɔsi laa fenga aa koonhu nɛɛ awa ka Yisɔsi i gɛa, "Hapa, Ngebɔ na aa biee aliyana nhanwa ka ngelou i nhu! Ngi fiɛ guai bi nwa gbɛnhaile nana bi ndɔɔgui nhu lo mbelaa i mba ka mbɛɛi belaa i, boo ndɔgɔɔunga aa natiini ti aan ngɔ na. Yao, hapa, ngemɛɛɔ gɛnhi kpala ngi biaa i bele.

22"Ni kɛɛgɛ na oo gbɛ o gbɛ na ɔaa nya eya. Nuu o nuu ai kɔɔ ele nwɛɛ Ndou na aa ala, k`a Kɛɛgɛ na gbo alɛɛ i kɔɔ, awa nuu o nuu ai kɔɔ ele nwɛɛ Kɛɛgɛ na aa ala, k`a Ndou na gbo awa ka natiini Ndou na i ti nhu ɔhɛi kangaa ti ala gɔɔ."

23Ka Yisɔsi i botenga kalandengaa i ngee kɛɛ gɛa ti nwa ndondo nhu, "Nduba lɔ wu nwa nana lɔndaa nhanwa wu tɔa!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ letua gbinhi ɔ ka manhangaa waa waa kpala ngee tuaaɔ kangaa ti nana lɔ wu tɔa, kɛlɛ tai kuni, awa kpala ngee tuaaɔ ti nana nwɛi waa mɛi, kɛlɛ tai kuni.”

25Ka Sɔ Mɔɔ waa i baa Yisɔsi le kangaa i Yisɔsi nhu lo na nhua. Kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, gbɛɛ ngɔɔ pele kangaa ngi wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ?”

26Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngebɔ Gbaali na i gee kɛi? Baa gee kala?”

27Ka ndakpa na i gɛa, "Lona aa Maliki na bi Eebɔ na aa bi lii na bɛɛ, tii bi lɛɛhu na o bɛɛ, tii bi gaanhu na o bɛɛ, awa ka bi nɛɛnwaa na bɛɛ. Awa bi lo ngaa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na.”

28Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Bi lee ngɔ, indinɛi belena awa bɔɔ ndendouyaa hɔlɔa.”

29Kɛlɛ Sɔ Mɔɔ waa na kpala ngee alaaɔ i teenjaa he gbɔhaɛ, faa nwɛɛ i Yisɔsi nwɔɔlini, "Ele nwɛɛ nya ndege nuu gbɔha na aa ala?”

30Ka Yisɔsi i gɛa, "Ndakpa ee naanɔɔ nana ee gua Yɛlusalɛmu kɛɛ li Yɛliko nhuna nwɔa belaa ti ala aa gbɛlɛni, kati gbundɛa ala nwa, kati ala gbanhia, kati ala loa na haa bɛɛ ɔɔ ala nwa.

31Kɛɛ belenga aa kɛɛlaa, ka Yuu chaaga gua mɔɔ i leenga aa naa bele. Kɛlɛ nhuna i ndakpa na lɔi, kɛɛ maa hakpaa.

32Ka Libaiti nwɔɔ i leenga aa maa bele ila na siina, kɛɛ ya i ndakpa na gbeenga, awa kɛɛ maa hakpaa.

33Kɛlɛ Sameelia nwɔɔ nana ee li aa naa bele kɛɛ baa i ndakpa na nwaaia na, awa nhuna i ndakpa na lɔi, kɛɛ maaumayaa gbaunga ala nhanwa.

34Kɛɛ ya ndakpa na le, kɛɛ haahaai sii siaa mɛɛ nwa naa lee leei awa kɛɛ naa ili ilia. Awa kɛɛ ndakpa na heia ngi nda nhua na nwa, kɛɛ ya aa ala hotangaa yigiyaa pɛlɛ nau mɛɛ i ala nwaa nhu gbeeni na.

35Foo lagbiti na nwa kɛɛ nahoo ɔaa hotangaa yigiyaa pɛlɛ nwanhu gbee mɔɔ na eya. Kɛɛ gɛa ma, 'Ala nwanhu gbeena, awa ngaa ba gbɔnhu aa bei bele, ngɔɔ bi baabaaa boma nana bɛɛ baa gɛ nahoo nyaai ngɔ fanwa ala nhanwa!' “

36Njɛpɛ indinɛi aa lonwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Bia bi nda nɛgili ɔ na nhu, ngigbɛɛ nwɛ chawangaa indiini ndiiya i lɔgɔɔuni ngeyaabele nhu ɛɛ k`a ndakpa na nwɔa belaa i ti kpanhii ngi ndege nuu gbɔha nwɛɔ aa ala?”

37Ka Sɔ Mɔɔ waa na i gɛa, "Ala nwɛ aa nana i maaumayaa gbauni ala nhanwa." Ka Yisɔsi i gɛa, "Bia gbɔnhu lia bi nhanda ila na siina bele.”

38Nhuna Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo tee li, kɛɛ baa kpou nda mɛɛna nyɔugbɛa, nana ngi laaɔ aa Mata, i ala binjani na ngi bɛlɛ nau.

39Mata indinɛi ngi ndege nyɛɛlou ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Meeli, nana i heii Maliki na gbɛlaa kɛɛ oo nhɛɛnga ngi nagɔli na nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Kɛlɛ Mata yogobee ngɔɔ aa pɛlɛu bele pelendaa, faa nwɛɛ i bai Yisɔsi le kɛɛ gɛa ma, "Maliki, ee bi lɔgɔlaa aile aa kɛɛlaa ni ndege nyɛɛlou na oo nya loa pɛlɛu bele naa bɛɛ? Kɛa aa ala kangaa i ba i gbɔ nyaa!”

41Ka Maliki na i gɛa, "Mata, Mata! Bi yogobee ngɔ awa bia baa yɔgɔlɔ nhanda gbinhi gbinhi nwanhu,

42kɛlɛ nhanda ila mɛɛ gbo kpala ngi biaa. Meeli oo nhanda na siina nhu ɔhɛa, awa taigɔ kpau gbɔnhu ala eya."

Luuki 11

1Foo ila ma k`a Yisɔsi i laaminɛ nhinde. Nhuna i bilani aa laaminɛ na, ka ngi galandengaa i ngila kee i gɛa ala nwa, "Maliki, ni nagɔlia aa laaminɛ belendaa, ɛɛ Yɔni i ngi galandengaa i nagɔlii aa laaminɛ belendaa.”

2Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Waa gɛ aa laaminɛlaa a indinɛi gɛa, 'Hapa, kangaa bi laa na i bele ngaa mbɛɛ mba laa bombou mbaa, kangaa bi nwanhayaa na i ba.

3Ni gɔa haai aa mɛnhɛi nana aa gu ngaa nuee.

4Ni nhanda nyɔu na loa na nuɛɛ, gbɛnhaile nua gbɔnhu k`ani ndo na natiini mbɛ taa nhanda nyɔu bele ngaa nuee. Awa bɛɛ ni ɔa nhua nhu.”

5Awa ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma. "Ɛɛ ngila mɔɔ wu liiya aa li kɛnwa nwɔɔ bɛlɛu aa kpindi liiya i li i gɛ ma, 'Mbɔɔla, pelena ngi lɛgɛ gbɛnha chawa lɔndɔ bi nwa.

6Ni gɛnwa nwɔɔ, nana aa li sia nwa ala nwɛ i baa chaanngi, kɛlɛ hali mɛnhɛi ai na nya eya ala nhanwa!’

7Awa ɛɛ bi gɛnwa nwɔɔ na aa kpɛɛmbo gɛnhi kualaa koonhu na, 'Bɛɛ njii nyaai nya nwa! Ko na gbɔlu ngɔ tɔ, awa nua o ni lengaa i ngoo nuaa laa laai. Ngaigɔ huu hali ngaa gbɛ o gbɛ ɔa bi eya.

8Awa, ngigbɛɛ gbɔnhu? Ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa hali bɛnhɛ aigɔ huu aa lɛgɛ gbɛnha na ɔa bi eya gbɛnhaile ngi gɛnwa nwɔɔ nwɛ aa biee, kɛlɛ na nhu bɛɛ ɔɔ huua i gbɛ o gbɛ na ɔa bi eya ngɔi i biaa, gbɛnhaile bai ufeni aa ala nwɔɔlindaa aa nduunhu ba.

9"Awa faa nwɛɛ ngɛɛ bi nwae, Nhu nwɔɔlina, awa bɔɔ hɔlɔa. Ngɔɛ ɔɛa, awa bɔɔ tɔa. Tugba lugbaa, awa ko na ɔɔ laaunaa biɛɛ.

10Gbaa nuu o nuu nana aa nhu nwɔɔli ɔɔ hɔlɔa, awa nuu na nana aa ngɔɛ ɔɛ ɔɔ tɔa, awa ko na ɔɔ laaunaa nuu o nuu nhanwa nana aa tugba lugba.

11Ee wu liiya nuu lɔ na nana ndou kɛɛgɛ aa ala, nana aa kaai ɔa ngi nhiindou na eya ina aa mɔɔli nyiɛ nhanwa?

12Inaile ee bɔɔ ngekenwa ɔaa ngeya ina aa bi nwɔɔli ngau nhanwa?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Ɛɛ wu nhanda nyɔu ɔ indinɛi gɛnhi, kɛlɛ wu bɛɛi ɔ aa nhai gbekpe ngɔandaa wu lengaa i ngeya. Mii nwɛ gbɔnhu naa lo ɔ mi Kɛɛgɛ na nhanwa i aliyana, nana ɔɔ ngi Yina na yei natiini ma taa ala nwɔɔli fanwa!”

14Ngafɔ mɛ Yisɔsi ee kpɛ nana ai yɛpɛ. Awa nhuna ngafɔ na i guai, ka ndakpa na i tɔɔlonga aa njɛpɛlaa. Ka faka na i gbɛia,

15kɛlɛ ka ningaa i lɛingaa i ti gɛa, "Biɛlisabulu nwɛ, napangaa ngafɔ manha na, nana i fɔha na ɔai ngeya ti gbɛndaa nhanwa.”

16Lagbitia i kpala tɔ tuaaɔ ti Yisɔsi gbɛlɛ ngaa njɛpɛ na, faa nwɛɛ ti ala nwɔɔlini kangaa i kamaa nhanda bele pele nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ le mɛ i guai na.

17Kɛlɛ ka Yisɔsi i nana gɔɔnga tee nɛgili ma, faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ nana aa loganhu gɔɛ aa pɛɛcho pɛɛcho i bote boma i gɔ aa gbɔha na, maa bɔlɔgɔɔ na aigɔ lɛmbi. Pongaa taa loganhu gɔɛ, pongaa i siina ti aa ɔɔ yanjanaa.

18Faa nwɛɛe ina Setani nwanhayaa na pɛɛcho pɛɛcho ngaa gɛ ngeya nana aa gɔɔ gɔɔ aa gbɔha na, aa gee lɛmbi? Wɛɛ nya ngaa ngafɔngaa gbɛ gbɛnhaile Biɛlisabulu fɔha na nwɛ.

19Ina ngemɛɛ ngaa ti gbɛ, ɛɛ wu bou belaa i taa gee ti gbɛ? Wu bou belaa i tɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa wu gaka ngɔ!

20Ngemɛɛ aile, Ngebɔ fɔha na nwɛ ngaa ngafɔngaa gbɛ la, awa indinɛi nwɛ aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ nwanhayaa na oo ba wu nwa.

21"Nhuna kaanhu gbɛndɛ mɔɔ na, ngi gɔɔ nhaanhaa i taa gɛ ngeya maa gbatɛ nhu, i ngi nda bɛlɛ na nwanhu gbee, awa nana bɛɛ ala bo mɛɛ nhanda aigɔ bele nda.

22Kɛlɛ ina kaanhu gbɛndɛ mɔɔ lagbiti, nana ngi gaanhu gbɛndɛ na lee ngɔ alaa, aa gɔ aa ala awa i ku ala nwa, aa lia aa kɔɔ nhaanhaa i natiini bɛɛ maa nwɔɔ na nɛɛnwaa ee laai ti nhu, awa i nana loganhu gɔɛ i kpauni ngeya i lii la.

23"Nuu o nuu nana ai na nya nhanwa ai loni aa nge. Awa nuu o nuu nana ai gbɔni nyaa aa ni baalaa i ngaa lɔgɔndaa, awa k`a oo belenga aa kɛɛlaa alaa ti yanja nhu.

24"Nhuna ngafɔ ngaa gua nuu nhu, aa lia aa sia mbe mbemaa bɔlɔgɔɔ nhu aa au sia aa nhinde mɛɛna ɔɔ hei na. Ina ai heinwaa hɔlɔi, aa gɛa gbɔha na nwa, 'Ngɔɔ bɛɛlaa boma ni bɛlɛ nau.’

25Indinɛi nhanwa, nhuna aa bɛɛla boma i pɛlɛ na nwaai mbuu chanhai ngɔ, awa gbɛ o gbɛ na laalaa ngɔ mba aa ngi bele.

26Awa aa guaa boma i li i ba aa ngafɔngaa ɔfɛlangaa lagbitia natiini ti nhanda nyɔu ɔ tee ngɔ ala gbɔha naa, awa tɔɔ baa tɔ ti gɛ na. Awa ngaa guanwaa na, maa nwɔɔ na aa gɛa tomaa nyɔu nyɔu tee ngɔ pɛnhɛɛ naa.”

27Nhuna Yisɔsi i bilani aa indinɛi gɛndaa, ka nyɔugbɛa i yɛpɛa ala le, "Nduba nwɛ njie na nhanwa nana i bi leni awa i bi siai!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Kɛlɛ indinɛi lee ngɔ, nduba nwɛ natiini fanwa taa Ngebɔ oo na nwɛi awa ti nwaa bɛɛ mbu!”

29Nhuna faka na ee gɔɛ kɔɛ Yisɔsi nwa, kɛɛ gɛa ti nwa, "Yamana indinɛi nhu belaa ti nhanda nyɔu ɔ! Kati kamaa nhanda belendaa nhu nwɔɔlinga, kɛlɛ ngaigɔ kamaa nhanda lɔgɔɔu, k`a Ngebɔ letu na Yoonaa gamaa nhanda na nwɛ tɔɔ tɔ.

30Aa pele ngɔ ila na siina, Ngebɔ letu na Yoonaa kuague mɛɛɔ aa ala Niniba belaa i fanwa, awa ngemɛɛ Nuu na Lou na ɔɔ bele ngaa kuague yamana indinɛi nhu belaa i fanwa.

31Kɔhɔ Foo na nwa, Njie Manha Mbaa na mɛɛ Seba laa waa na nhu ɔɔ huua i njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ yamana indinɛi nhu belaa i mba, gbɛnhaile oo gua aa sia ngi bɔlɔgɔɔ na nhu oo nhɛɛndaa nhanwa Manha Mbaa na Sɔlɔmɔni nhu lo nagɔli na nwa. Awa aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nhai lɔ bei nana tee ngɔ Sɔlɔmɔnia.

32Kɔhɔ Foo na nwa, Niniba belaa i tɔɔ huua ti wu hɔɔlɛ hɔɔlɛ aa njia, gbɛnhaile kati botenga kualaa ti nhanda nyɔu na nhu nhuna ti Ngebɔ letu na Yoonaa Eebɔ yia na nwɛini. Awa aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nhai lɔ bei nana tee ngɔ Yoonaaa!

33"Nuu ai na nana aa waun kpau i ngɔa mbii mbu. Nana ɔɔ pele, ɔɔ tonaa ngi lomaa na, kangaa ningaa ti nwaa lɔ nga ina taa ɔa.

34Bi au na pele ngɔ ɛɛ waun bi lugu na nhanwa. Ina bi au na hɔ ngɔ nhu, bi lugu gbɔha na bɛɛ ndaa ɔɔ gɛa feni aa waun. Kɛlɛ ina bi au na ai hɔni nhu, bi lugu gbɔha na bɛɛ ɔɔ gɛa kpindi nhu.

35Sogia aa kɛɛlaa waun na i bi nhu kpindi aile.

36Ina bi lugu gbɔha na waun tɔ ndaa fe ngɔ, kpindi ai mba bɛnhɛ kaka nwa, ɔɔ belenaa aa wuan bɛɛ ɛɛ waun ngaa huo bi nwa aa ngi yain na.”

37Nhuna Yisɔsi i bilani aa njɛpɛlaa, ka Falesi nwɔɔ i uinga alaa mɛnhɛi nwɛ ma. Kɛɛ ɔaa i heia mɛnhɛi na nwɛ ma.

38Ka Falesi nwɔɔ na i gbɛia nhuna i nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Yisɔsi ai eyaa na uai pɛnhɛɛ yeingaa i mɛnhɛi na nwɛi.

39Faa nwɛɛ Maliki na i gɛi ala nwa, "Chaanngi nhu, wua Falesiisia i ngaa wuee, waa wu lɔɔmbila na oo ngaa na uaa ka wu gaaulɛɛha na, kɛlɛ wu lii na nwa, naa laa fe ngɔ aa kɔɔli ka nhanda nyɔu.

40Mɔu belaa indiini ngaa wuee! Ee Ngebɔ nana i koonhu na gbatɛi, ala aile i ngoongaa na gbatɛi?

41Kɛlɛ nana i wu lɔɔmbila na nhu ka wu gaaulɛɛha na nhu a ngɔaa mbaa mbelaa i ngeya, awa gbɛ o gbɛ na ɔɔ gɛa chanhaini wuɛɛ.

42"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Falesiisia i ngaa wuee! K`awu nii gua Ngebɔ le kɔɛmaa ila kualaa kɔɛmaa puu na le hali bɛnhɛ ngunde nhaanhaa i nhu, ɛɛ bɔɔgulaga

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

o, tininga o, ka ngunde nhaanhaa lagbitia, kɛlɛ woo teenjaa saaia ka ndomayaa Ngebɔ nhanwa. Indinɛi wu ba pelenaa kɛlɛ awɛɛ nhanda lagbiti na saai.

43"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Falesiisia i ngaa wuee! Wu lo ngɔ na aa heilaa heinwaa gbekpe na Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa ka tee teendaa na njɔpɔwaa waa na nhu fama bii piindaa nhanwa wuaa.

44Maa lua ɔ na siina wu nhanwa! Wu bele ngɔ ɛɛ maau nana tai tɔ, k`a ningaa ti sia ma kɛlɛ tai kɔɔ.”

45Sɔ Mbelaa waa waa i ka ngila kee i gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, baa indinɛi gɛ, k`a oo belenga aa kɛɛlaa boo ni ɛinga!”

46Ka Yisɔsi i gɛa, "Maa lua ɔ na siina gbɔnhu wu nhanwa wua Sɔ Mbelaa waa waa i ngaa wuee! K`awu kooti nwui nwui laa laa ningaa umbaa nana tai ku mbu, kɛlɛ wua wu gbɔha na waigɔ ɔgɔsibo nhu laan bɛnhɛ waa gbɔ tuaa aa ndii liilaa la.

47Maa lua ɔ na siina wu nhanwa! K`awu maau maa nhii nhiɛ gbatɛ gbatɛ Ngebɔ letua i fanwa, napangaa Ngebɔ letua i kpei natiini wu bembaa i ti ti baa baaiɔ.

48Wua wu gbɔha na wuaa ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ wu bembaa i ti peleni. Kati Ngebɔ letua i paa baaa, awa wua kawu ti nwaau na gbatɛ gbatɛa.

49Indinɛi nhanwae Ngebɔ nhu lo na i gɛia, 'Ngɔɔ Ngebɔ letua leenaa tuɛɛ ka to mbelaa. Tɔɔ ti lɛingaa baaa awa ti lagbitia hou nyɔu ɔ.’

50Faa nwɛɛe yamana indinɛi nhu belaa i tɔɔ ti gbɔɔnia Ngebɔ letua i fanwa mbembaa i ti ti baaɔ kualaama ngelou na gbatɛ ngee naɔ,

51kualaama Eebɛli baandaa na ka ndi ɔ na Ngebɔ letu na Sakalaaya baandaa na le, nana ti ala baai Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, chaaga na guamaa o, kahe mba nhinde na o, naa loganhu na. Yao, ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa yamana indinɛi nhu belaa tɔɔ ti gbɔɔnia indinɛi nhanwa bɛɛ!

52"Maa lua ɔ na siina wu nhanwa wua Sɔ Mbelaa waa waa indiini ngaa wuee! Woo saaba na nwakɛa nana aa ko na laau pɛlɛ naa mɛɛna ningaa taa nɛɛnwaa nhu lee hɔlɔ na Ngebɔ oo na nhu. Wua wu gbɔha na wai ɔai koonhu, awa k`awu natiini mbɛndi taa gɛ tɔɔ ɔa!”

53Nhuna Yisɔsi i segei maa nhinde na, Sɔ Mbelaa waa waa i ka Falesiisia i kati tɔɔlonga aa ala guuguandaa mba o ka ala nwɔɔli mɔɔlindaa o nhanda gbinhi gbinhi nhanwa,

54k`ati lapi kangaa ti ala hou ala laa yia na nhu mɛɛna aa gaka na.

Luuki 12

1Nhuna ningaa wuulu wuulua ti aa lɔgɔi ngilamaa, k`ati nyiɛ nyiɛ gbɔha na nwa, ka Yisɔsi i gɛa pɛnhɛɛ ngi galandengaa i ma, "A sogia Falesiisia i ti bugu gbɔnhu naa. Nana ngi ma ala nwɛ aa houmanhuyaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Nana bɛɛ ndɔɔgu ngɔ ɔɔ guaa kpou, awa nana bɛɛ ndɔɔgu nhu nhanda le, ningaa tɔɔ kɔɔnaa.

3Faa nwɛɛe nana bɛɛ bi kɛa kpindi nhu tɔɔ mɛinaa waunmaa, awa nana bɛɛ bi kɛi tɔɔ nhu mɛɛ kungu nhu mɛɛna naa gbɔlu ngɔ, tɔɔ loinaa la kualaa pɛlɛ gɔma.

4"Ngi kɛ aa wuee, ni gɛnwa belaa i ngaa wuee, awɛɛ lua natiini mba taa ndugu na baa kɛlɛ na nhu bɛɛ tai nhanda o nhanda bele nda nana nyɔu ɔ lee ngɔ ndia.

5Ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee ele nwɛɛ waa lua mba. A luaa Ngebɔa, nana nhuna aa nuu baa, maa fɔha na lɔ alaa aa maa nwɔɔ na biindaa yahandama. A laanɛɛa aa nge, ala nwɛ, kawaa lua alaa!

6"Ee tai teindei qɔia lɔɔungaa nwaa sia pɛɛni fee fanwa? Kɛlɛ na nhu bɛɛ hali teindei ngi ila kele kili ai nɔa Ngebɔɛ.

7Hali ngu na i wu umbaa na kpaga ngɔ bɛɛ. Faa nwɛɛe awɛɛ lua. Kolo lɔ wu nhu tee ngɔ teindeingaa gbinhi gbinhia!

8"Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa kɛ kpou aa kɛɛlaa nya bo mɛɛ aa ala, ngemɛɛ Nuu na Lou na ɔɔ pele alɛɛ Ngebɔ nwalekaa i kulɔɔ.

9Kɛlɛ nuu o nana aa gbee nyaa kpou, Nuu na Lou na ɔɔ gbeea alaa Ngebɔ nwalekaa i kulɔɔ.

10"Nuu o nuu nana aa tolomayaa yia gɛ aa Nuu na Lou na, tɔɔ ndoa na alɛɛ. Kɛlɛ nuu o nuu nana aa njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ Yina na, taigɔ ndo na alɛɛ.

11"Awa nhuna taa ba aa biee bi gɔhɔndaa nhanwa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, inaile hota manhangaa gulɔɔ ka manhangaa, awɛɛ nɛɛnwaa yogobee ngaa kɛɛlaa wɔɔ gee gbɔha na gua ti eya, inaile nana nhanwa wɔɔ kɛ.

12Gbaa Ngebɔ Yina na ɔɔ wu nagɔlia aa nana wɔɔ kɛ aa maa lɔgɔ na."

13Ndakpa ila ngee naanɔɔ faka na nhu nana i gɛi Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kɛa aa ni ndege nhiindou na kangaa kɛin na nana n`i kɛɛgɛ na i ndoi aa nuee ni kɔɛ nwa nii ala o."

14Ka Yisɔsi i gɛa, "Ni gɛnwa nwɔɔ i, ele nwɛɛ i teegiyaa ɔai nya eya kɔhɔ fanwa, inaile kɛin na gɔɛndaa nhanwa wu hee ngɔ i nwa?"

15Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu ti nwa bɛɛ, "A oo nhɛɛndɛ! A sogia ngɔi nyɔu nyɔu nhanwa. Gbaa nuu na lɛɛhu gbekpe na tai kpatɛi aa nhaanhaa i ti ngeya natiini ala bo mɛɛ aa tuee."

16Nhu nwɛɛ Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛi aa tuee, "Kpatɛ nwɔɔ lɔ ee naɔ nana pɔlɔgɔɔ ee ngeya. Pɔlɔgɔɔ indinɛi tɔɔnhai ee gbekpenaa ma.

17Kɛɛ tɔɔlonga aa nɛɛnwaa siandaa gbɔha nhu gɛnhi, 'Nhinde ai na mɛɛna ngɔɔ tɔɔnhai indinɛi nwakɛ na bɛɛ. Gbɛɛ ngɔɔ pele?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Indinɛi lɔ ngɔɔ pele.' Kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, 'Ngɔɔ ni gbugu na oo oo ngi mbaa waa gee lo to, mɛɛna ngɔɔ ni nyɔɔ na nwakɛ na o ka ni nhaanhaa lagbitia i bɛɛ.'

19Awa ngɔɔ gɛa gbɔha na nwa, 'Paimba nwɔɔ! Nhaanhaa nwaa nhii nhiɛa i bɛɛ ti gbala ngi biaa fogo gbinhi gbinhi nhanwa tuaa bi eya. Bɛɛ nɛɛnwaa nyaai, mɛnhɛi nwɛa, ndɔɔ gbɔɛa, awa bi gbɔha na aa nɛɛ ɔ gɔɔ!'

20Kɛlɛ ka Ngebɔ i gɛa ala nwa, 'Bia mɔu mɔu mɔɔ indinɛi aa biee! Aa kpindi indinɛi kpɛi bɔɔ haaa. Awa ele nwɛɛ ɔɔ nhaanhaa indiini hɔlɔ bɛɛ bi ti nwakɛa gbɔha nhanwa?' "

21Ngaa guanwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Indinɛi ngemɛɛ ɔɔ bele ngaa natiini taa kpatɛyaa aa lɔgɔ gbɔha nhanwa kɛlɛ tai gbatɛi Ngebɔ le kaka."

22Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi kalandengaa i ma, "Awa faa nwɛɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa awɛɛ nɛɛnwaa yogobee mɛnhɛi nhanwa nana aa wu lɛɛhu na lo nda, inaile maa ili nhaanhaa nhanwa wu lugu na nhanwa.

23Ndɛɛhu na kolo lɔ nhu tee ngɔ mɛnhɛi naa, awa ndugu na kolo lɔ nhu tee ngɔ maa ili nhaanhaa i mba.

24Kɔɔlɔngaa i kpeendɛ. Tai mba hugu nhai inaile tai mba lee. Kpugu bɛlɛ ai ti eya inaile nhai nwakɛmaa! Ngebɔ lɔ aa ti laa gɔ! Kolo lɔ bi nhu nja lee ngɔnhu tee ngɔ qɔia i mba!

25Ee nuu lɔ wu liiya nana aa lɛmbi tee ngɔ ngi guu na nhu ina aa gɛ na nɛɛnwaa yogobee ngindinɛi nhanwa, napangaa ala lɛmbindaa nhanwa?

26Ina bai kuni baa sia aa nhanda golo nwaa nhanda ɛɛ indinɛi sɔnwɔ, gbɔɔ nha baa yogobee nhanda lagbitia nhanwa?

27Kpeendɛ ngulu loolo na haai ɔ na aa haai la. Tai enge inaile tai kɔla gbatɛ aa guegue. Kɛlɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa hali bɛnhɛ Manha mbaa na Sɔlɔmɔni tii ngi gbatɛyaa na o ɔɔ bɛɛ, kɔla aile ala eya nana nyande ngɔɔ ɛɛ ngulu loolo indinɛi.

28Ngebɔ nwɛ aa nguu na nwaa ili. Nguu na nana i bei haai nhanwa awa lian na nhu aa gɛɛ bɛɛ oo ya. Too mɔnga ngɔmbua. Ɛɛ wua tɔ, ee Ngebɔ i ba gbaha aa wu nwaa ilindaa? Wu laanɛɛ na kolo i wu eya!

29"Faa nwɛɛe awɛɛ lii nhɛɛ nana nhanwa wɔɔ mɛ tii nana o wɔɔ kpɔɛ.

30Gbaa natiini ngebɔyaa gbahamba belaa i ngaa tuee ti ngelou indinɛi nhu, ti lii nhɛɛ ngɔ aa lɔgɔ bɛɛ nhanda indinɛi bonda nhanwa. Wu kɛɛgɛ na i aliyana i kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhaanhaa indiini kpala tɔ wuaa.

31Nana maa nhiɛ ɔ wu nhanwa, a lii na bua ngi nwanhayaa na le awa ala ɔɔ nhaanhaa indiini ngɔa ɔaa wu eya.

32"Awɛɛ lua, wua na ni ndaa i ngaa wuee, gbɛnhaile wu Kɛɛgɛ na i aliyana ala goonhu nɛɛ ɔ aa aliyana nwanhayaa na ɔandaa nhanwa wu eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33A nana nwaa siaa wu bo mɛɛ wu maa nahoo na ɔa ɔa mbaa mbelaa i ngeya. A nahoo bu mbɔlɔ gɔlia aa guegue nana aigɔ nyaai, awa wu wu gbatɛyaa na nwakɛ aliyana, mɛɛna aigɔ gua ma na, gbɛnhaile nwɔa nwɔɔ ɔgɔ ai hiti ma na, awa hali ngilia taigɔ nyaai.

34Gbaa bi nɛɛnwaa na ɔɔ gɛa loni mɛɛa bi gbatɛyaa na i na.

35"A nwaa gbatɛa nana nhanwa bɛɛ ɔɔ ba, wu nwaa ili ngeyaabele fanwa awa wu wu waun na longa,

36ɛɛ ngeyaalakpangaa taa gɛ aa ti nwanhu nwɔɔ nwaa golondaa aa gua kɛmbɛ gbolo nhu. Nhuna aa ba aa ko na lugba lugba, nhu gutu ɔ na siina tɔɔ ndaaunaa alɛɛ.

37Nduba waa nwɛ ngeyaalakpangaa i siina nhanwa natiini ti nwanhu nwɔɔ na aa ti nwaai tai njii nhu! Ngi kɛ aa wuee, ɔɔ ngi lonwa na guaa nwa, i gɛ ti nwa ti hei, awa ɔɔ mɛnhɛi ɔaa ti eya.

38Nduba waa nwɛ ti nhanwa ina aa maai ti nwaa gbatɛ ɔ, hali bɛnhɛ ina kua liiya nwɛɛ aa ba la inaile i lee nhu bɛnhɛ!

39A laanɛɛa aa kɛɛlaa ina pɛlɛ nwɔɔ na aa lɔgɔ na gɔɔ nwɔa nwɔɔ na ɔɔ ba ma, aigɔ pele nwɔa nwɔɔ na aa ngi bɛlɛ na oo.

40Awa wua gbɔnhu, kawaa nwaa gbatɛ, gbɛnhaile Nuu na Lou na ɔɔ baa lɔgɔ nwa nana ɔɔ wu gbula nda.”

41Ka Pita i gɛa, "Maliki, ee chaai ngindinɛi ni nhaa nwɛɛ? Inaile ee bi nɛgiliia la nuu o nuu nhanwa?”

42Ka Maliki na i gɛa, "Ele nwɛɛ tɔ laanɛɛ o ka nhu lo ngeyaalakpandou na aa ala? Ala nwɛ ala nwanhu nwɔɔ na ɔɔ pele ngaa ti gulɔɔ nwɔɔ pɛlɛ nau nhanda na nhanwa o, ka mɛnhɛi ɔandaa ti eya mɛnhɛi nwɛ ndɔgɔ na nwa.

43Nduba waa nwɛ ngeyaalakpandou na siina nhanwa ina ala nwanhu nwɔɔ na aa ala nwaai kɛɛ indinɛi bele nhuna aa ba ngee pɛlɛu!

44Aa tɔmbaga, ngi kɛ aa wuee, manhu nwɔɔ na siina ɔɔ maa eyaalakpandou na siina belenaa aa ngi gɛin na nwanhu gbee mɔɔ na bɛɛ.

45Kɛlɛ ina maa eyaalakpandou na aa gɛ gbɔha na nwa aa kɛɛlaa, ala nwanhu nwɔɔ na aigɔ nhumbu aa ba, awa ina aa tɔɔlo ngaa ngeyaalakpangaa lagbitia i kpanhindaa, njiengaa i ngoo, kɛgɛingaa i ngoo, awa i mɛnhɛi nwɛ awa i ndɔɔ gbɔɛ nhaa i gɛ ndɔɔ hou nhu,

46awa manhu nwɔɔ na ɔɔ ala gbulanaa aa paalaa foo ila ma nhuna ngeyaalakpandou na ai gɛi aa pele nhu gbeendaa aa ala. Manhu nwɔɔ na ɔɔ ala chugbua, awa ɔɔ pelenaa ngeyaalakpandou na i kpɔɔni hɔlɔ aa haa lepele, awa i ti nwaa gbɔ ngaa laanɛɛ gbahamba belaa i.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47"Ngeyaalakpandou na nana i nana gɔɔ kpala ngi ala nwanhu nwɔɔ naa i pele, kɛlɛ ai
gbɔha na nwaa gbatɛi awa i pele, tɔɔ ala gbɔɔnia aa fɛqɛndaa waa.

48Kɛlɛ ngeyaalakpandou na nana ai nana gɔɔni kpala ngi ala nwanhu nwɔɔ naa, kɛlɛ
oo nhanda nyaaia nana aa maa gbanhi hɔlɔ fanwa, tɔɔ ala fɛqɛnaa. Kpinhi ɔ pandaa
kpala ngi tuaa nuu na eya nana ti ngɔa i ngeya pandaa.

49"Ngi bai ngaa ngelou na ɔa ngɔmbua, awa pele ngɔ na ngaa nɛgili ma, maa nhiɛ ɔ
ina i ba gɛ ɔai nga tɔ.

50Ngebɔ ua belendaa lɔ na tɔɔ pele ngaa nge, awa nya nɛɛnwaa yogobee ngɔ nhaa ngi
bila!

51Ee wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa maa lɛi nwɛ ngi bai la ngelou i nhu? Hali, maa lɛi aile, kɛlɛ
ndoganhu gɔɛ nwɛ ngi bai la.

52Kualaama tɔ chaanngi pongaa i taa gɛ lɔɔu ti loganhu ɔɔ gɔɛa, chawangaa i tɔɔ loloa
aa feengaa i, awa feengaa i tɔɔ loloa aa chawangaa i.

53Kɛɛgɛa i ti loganhu ɔɔ gɔɛa tii ti nhiindengaa i ngoo, awa nhiindengaa i ti loganhu
ɔɔ gɔɛa tii ti kɛɛgɛa i ngoo. Ndou njea i ti loganhu ɔɔ gɔɛa tii ti nyanhalengaa i ngoo
awa nyanhalengaa i ti loganhu ɔɔ gɔɛa aa ti njea i. Ye nwɔɔa i ti loganhu ɔɔ gɔɛa tii ti
nyanhalogbɛa i ngoo, awa nyanhalogbɛa i ti loganhu ɔɔ gɔɛa tii ti njɛ nwɔɔ i ngoo.”

54Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ningaa i ma, "Nhuna waa tɔ nja gbii na aa lo aa pɔlɔgɔɔ na
nwaa gɔɔ bele, nhu gutu ɔ na siina waa gɛa nja ɔɔ wanaa, awa i wa.

55Awa pɔlɔgɔɔ gaka nwaa hɛfɛ na aa ba, waa gɛa maa hulaa ɔɔ gɛa na, awa i gɛ na.

56Pele manhu belaa! Waa pɔlɔgɔɔ na gbeenaa ka feenaa na awa wu mi nwaa na bele
ngɔ na gɛ. Gbɔɔ wai yamana indinɛi goonhu gɔɔ?

57"Kɛlɛ gbɔɔ wu gbɔha na wai nhu ɔhɛ gbɔha nhanwa nana tee ngɔ pelendaa nhanwa?

58Ina nuu aa bi hou aa sɔ oo ya aa biee njia baka mbu, lapia nhu gbɛndɛ ngɔ bi maa
yia na laalaa mba wu loganhu yeingaa wu gilaa li njia baka nau. Ina bai peleni, ɔɔ lia
aa biee kɔhɔ mɔɔ na le, nana ɔɔ bi gɔan kpindi bɛlɛ nwanhu gbee mɔɔ na nwa, awa ɔɔ
bi biinaa kpindi bɛlɛu.

59Naa nwɛɛ bɔɔ gɛ na, ngi kɛ aa biee, nhaa bi bila ngaa paabaa na belendaa aa mɔɔ na
ti ndai biɛɛ."

Luuki 13

1Aa maa lɔgɔ na siina ningaa lɛingaa tee naanɔɔ natiini ti kɛi aa Yisɔsi Galiilia i fanwa
natiini Paileti i ti baai nhuna tee chaaga guu gua Ngebɔ le.

2Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Gbaa too Galiilia i natiini paa baaa aa pele ngɔ nana, wu
nɛgili ɔ aa kɛɛlaa nhanda nyɔu belaa waa nwɛɔ aa tuee tee ngɔ Galiilia i mba bɛɛ?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Aa tɔmbaga, hali! Awa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ina wai boteni kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, wua bɛɛ wɔɔ haaa ɛɛ ti haai.

4Ɛɛ ningaa puungaa i ti manhu ɔsaakpa na ti haai mɛɛ Siloamu laa waa na nhu nhuna kpaha bɛlɛ na i lɔgɔi ti nwa? Wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa maa belaa indiini ti nhanda nyɔu ɔɔ tee ngɔ ningaa lagbitia i mba bɛɛ tee Yɛlusalɛmu laa waa na nhu?

5Aa tɔmbaga, hali! Awa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ina wai boteni kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, wua bɛɛ wɔɔ haaa ɛɛ ti haai.”

6Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛi aa tuee. "Ndakpa lɔ ee naɔ ngulu ee ngeya nana pele ngɔ ɛɛ kpɔɔn ngulu, nana ee haai ngi bɔpɔ ɔgɔ gbangba na nhu. Kɛɛ ya ngaa gbee ma aa ngi wa, kɛlɛ ai maalei nga hali.

7Faa nwɛɛ i gɛi ngi gbangba nhu enge nwɔɔ na nwa, 'Kpeendɛ, fogo chawa fanwa kangi ba bei naa gbeema aa nguluwa ngulu indinɛia awa ngai lɛ maaleii ngaɔ hali. Pɔna! Gbɔɔ aa pɔlɔgɔɔ na nhu nyaai?’

8Kɛlɛ ka kpangba nhu enge nwɔɔ na i gɛa, 'Gbena mba gbo gɛnhi, kenɛi fogo ila fanwa gbɔnhu. Ngɔɔ maa buuhɛa awa ngɔɔ nika gboo bua ma.

9Awa ina ngulu na aa wa fogo nana nhu, maa ɔɔ nhiɛa. Ina ai wani, baa pɔnaa.' “

10Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa k`a Yisɔsi i ningaa nagɔli Yuua ti gɔɛ pɛlɛu.

11Nyɔugbɛa ee naanɔɔ nana ngafɔ ngee ala nhu, nana i pelenga oo hegbɛ fogo puu i manhu ɔsaakpa fanwa. Kɔmaa oo gua awa ai ku aa lo kpele hali.

12Nhuna Yisɔsi i ala lɔi, kɛɛ uinga alaa, "Nyɔugbɛa i, bi hegbɛ na oo gɛndɛ biaa!”

13Ka Yisɔsi i loko na bɛɛa alaa, awa nhu gutu ɔ na siina kɛɛ longa kpele awa kɛɛ Ngebɔ bihɛa.

14Tomaa nwɔɔ na Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau nhanwa kɛɛ gbaaia aa kɛɛlaa Yisɔsi oo nuu gɛndɛa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, faa nwɛɛ tomaa nwɔɔ na i yɛpɛi ningaa i ngee gɛnhi, "Mi guu ɔhita alɛɛ i na mi nhanwa maa enge ma. Faa nwɛɛ a baa bɛɛ maa hoo indinɛi nwa ti wu gɛndɛ, kɛlɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa aile.”

15Ka Maliki na i gɛa, "Wua pele manhu belaa indiini ngaa wuee! Ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya aa ngi nika na kuaa wɛlɛ na nhu, inaile ngi bapu na i li aa tuee i nja he tuɛɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa.

16Chaanngi nhu mi bemba na Eebilahamu lou indinɛi gbeendɛ nana Setani i ala hegbɛaɔ fogo puu i manhu ɔsaakpa fanwa. Ee tai ala gɛndɛ Yuua ti Lɛɛhu Hoo nwa?”

17Yisɔsi gbɛɛmbo ngindinɛi i fei oo pelenga ngi haaleengaa i ti ufe gbɔha na nwa. Awa ka ningaa i koonhu nɛɛa kamaa nhanda na nhanwa bɛɛ i pele peleni.

18Ka Yisɔsi i mɔɔli pelenga, "Ngebɔ nwanhayaa na pele ngɔ ɛɛ gbɛ? Gbɛɛ ngɔɔ nhua ma?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Pele ngɔ εε indinɛi. Ndakpa i wonjo gaai gbaunia kεε nhiinga ngi nhεε na nhu. Kεε haaia nhaa ka ngulu na i gɛa waa, awa ka qɔia i ti ti laa na lo tonga mbeke beke naa.”

20Ka Yisɔsi i nhu nwɔɔlinga gbɔnhu, "Gbεε ngɔɔ nhua Ngebɔ nwanhayaa na nwa?

21Pele ngɔ εε indinɛi. Nyɔugbɛa lɔ i mbugu gbɔnhu lɛingaa gbauni kεε nhupunga aa lεgε gbɔnhu bεεtε chawa nhaa kεε bugua.”

22Ka Yisɔsi i siaa taa laa nhu ka kpou kpou nda aa ningaa i nagɔli, tii ala liilaa o Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

23Ka nuu i ala nwɔɔlinga, "Ee natiini tɔɔ ndendouyaa hɔlɔ ti golo?" Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa,

24"Awu sɔbε na houa kangaa wu lee pɛlε laa gbεε gbεε na. Gbaa ningaa gbinhi ɔ tɔɔ lapia aa ngɔalaa kɛlε taigɔ ku.

25Pɛlε nwɔɔ na ɔɔ huua i kpɔlu. Awa nhuna waa gε loni ngiti naa wu tɔɔlo ngaa ko na lugba lugbandaa k`awu gε, 'Ko na laauna nuεε kenɛi!' Ɔɔ kpεεmbonaa wu eya gɛnhi, 'Ngai mεεna gɔɔ wu guai na!’

26Nhu nwεε wua wɔɔ gε, 'Kami mɛnhɛi nwɛa ngilamaa. Kawu ningaa nagɔlia nuee taa nhu!’

27Kɛlε ɔɔ gɛa gbɔnhu wu nwa, 'Ngai mεεna gɔɔ wu guai na. A nwɔina nya bou nwa, wua bεε ningaa nyɔu nyɔua i ngaa wuee!’

28Naa nwεε wɔɔ ɔɔ na awa wu ɔngɔu aa nyɔa nyɔa na nhuna waa mi bemba na lɔ Eebilahamu, ka Aaisaaki, awa ka Yekɔpi, awa ka Ngebɔ letua i bεε mεε Ngebɔ nwanhayaa na la, nhuna wua tɔɔ wu bii ngiti naa!

29Ningaa tɔɔ baa baa kualaa ngelou gbɔha na nhu bεε awa tɔɔ heia Ngebɔ nwanhayaa na nwaa gbolo na nwanhu.

30Awa natiini chaanngi gbelemba belaa i ngaa tuee tɔɔ belenaa aa pɛnhεε mbelaa, awa natiini pɛnhεε mbelaa aa tuee tɔɔ belenaa aa gbelemba belaa.”

31Aa maa lɔgɔ ila na siina ka Falesiisia lɛingaa ti baa baa Yisɔsi le awa kati gɛa ala nwa, "Kabaa lee bei nwa bi li nhinde lagbiti, gbɛnhaile manha mbaa na Hɛlɔli kpala tɔ mba i bi baa.”

32Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A lia wu kε aa hɔlɔgɔi nana, 'Nya ngaa ngafɔngaa gbε awa ka ningaa gɛndɛndaa haai o ka lian, awa seehaaɔ ngɔɔ bilanaa ni enge na nwa.’

33Kɛlε na nhu bεε kangaa gε pele nhu haai o, lian o, awa ka seehaaɔ. Ngaa haa ɔ aa Ngebɔ letu baandaa nhinde o nhinde lagbiti k`a Yɛlusalɛmu nwε gbo.

34"Yɛlusalɛmu, Yɛlusalɛmu! K`awu Ngebɔ letua i paa, k`awu to mbelaa i maa hɔɔ aa fuulu natiini Ngebɔ i ti loni wuee! Naa gbinhi ɔ na aa ngigbε ngi wu lengaa i ngaa lɔgɔa ngilamaaa εε tεε nje aa ngi lεε lengaa ɔa gobo mbu, kɛlε wai kuunni!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

35Awa faa nwɛɛe Ngebɔ ɔɔ gbeea wu bɛlɛ naa wu eya. Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa waigɔ nya lɔ nhaa guna lɔgɔ na i hiti ma nhuna wɔɔ gɛ, 'Nduba i gɛa nuu na nwa i bai aa Maliki na laa na.' "

Luuki 14

1Yuua ti Lɛɛhu Hoo ila ma ka Yisɔsi i ya mɛnhɛi nwɛ ma Falesi nwɔɔ waa ila kee le pɛlɛu. Awa k`a ningaa i ti Yisɔsi nwaa sɔgbɛ pandaa.

2Ndakpa, nana kpala na o ka toko na fe fe ngɔ mbaɔ kɛɛ baa Yisɔsi le,

3awa ka Yisɔsi i Sɔ Mbelaa waa waa i mɔɔlinga ka Falesiisia i, "Ee mi sɔ na aa teegiyaa ɔaa mi eya ningaa gɛndɛndaa nhanwa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa inaile ee ngaa haa ɔ?”

4Kɛlɛ tai kpɛɛmboni. Ka Yisɔsi i ndakpa na gbaunga, kɛɛ ala gɛndɛa, kɛɛ gbenga mba i ya.

5Nhu nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Ina nuu aa gɛ wu liiya nana nhiindou aa gɛ ngeya, inaile nika nana aa gula nja loga nhu Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, ee aigɔ kua nja loga na siinau Yuua ti Lɛɛhu Hoo na siina nwa?

6Kɛlɛ tai kuni taa ala gbɛɛmbo indinɛi nhanwa.

7Ka Yisɔsi i nhu kɔɔnga ningaa i tee gee heinwaa gbekpe na nhu ɔhɛ, faa nwɛɛ i njia ɔha indinɛi gɛi ti nhanwa bɛɛ.

8"Nuu aa ui biaa kɛmbɛ gbolo nhu, bɛɛ hei nhinde gbekpe na. Aa belenaa aa kɛɛlaa nuu lagbiti, nana kpekpe ngɔ lee ngɔ biaa too uinga alaa gbɔnhu,

9awa nuu na i uini wuaa, ɔɔ baa i gɛ bi nwa, 'Heinwaa hea nuu indinɛiɛ.' Awa bɔɔ huua aa ngufe heinwaa yɔhɔgɔ na gbaundaa nhanwa.

10Nana maa nhiɛ ɔ, ina taa ui biaa, lia bi hei nhinde yɔhɔgɔ na, kangaa nuu na i uini biaa nhuna aa ba, i ba gɛ bi nwa, 'Ni gɛnwa nwɔɔ i, baa bei heinwaa gbekpe.' Indinɛi ɔɔ mbɛɛ gɛa biaa ningaa i ngau bele nhu bɛɛ natiini ti uini wuaa ngilamaa.

11Gbaa nuu o nuu nana aa gbɔha na lɛ nga tɔɔ njeia mbu, awa aa gbɔha na nwaa yei tɔɔ tɛa nga.”

12Awa ka Yisɔsi i gɛa nuu na nwa i uini alaa, "Ina baa foo nwɛnhɛi gbatɛ inaile kpɔkɔ nwɛnhɛi, bɛɛ ui ngui bi gɛnwa belaa i mba, inaile bi ndege nhiindengaa i, inaile bi ungaabɛɛmbaa i, inaile bi ndege ningaa gbɔhaa i ti gbatɛ ɔ na. Gbaa tua gbɔnhu tɔɔ uinaa biaa boma, awa aa pele ngɔ indinɛi tɔɔ bi baabaaa boma nana nhanwa bi peleni tuɛɛ.

13Ina baa kpolo gbatɛ, ui nguina mbaa mbelaa i mba o, kpɔlɔ gbɔlɔ belaa i ngoo, kunduu mbelaa i ngoo, ka titi belaa i.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Awa bɔɔ maa luba hɔlɔa, gbɛnhaile taigɔ ku taa bi baabaa fanwa. Ngebɔ ɔɔ bi baabaaa aa lɔgɔ na ningaa gbekpengaa i tɔɔ huu haa na nhu.”

15Nhuna ndakpa ila kee tee heii mɛnhɛi na nwɛ ma i indinɛi nwɛini, kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Nduba waa nwɛ natiini fanwa tɔɔ hei mɛnhɛi na nwɛ ma mɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na la!”

16Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ndakpa lɔ ee naɔ nana ee kpolo waa waa gbatɛ gbatɛ, awa kɛɛ ui ngui ningaa gbinhi gbinhia.

17Nhuna lɔgɔ na i hitii kpolo na nhanwa, kɛɛ ngi eyaalakpandou na longa kangaa i lii i ui ngui natiini mba i ui nguinga tuaa, 'A baa, gbɛ o gbɛ na nhu gbatɛ ngɔ!’

18Kɛlɛ tua bɛɛ kati tɔɔlonga aa kabali hee heendaa aa ngila ngila. Ka pɛnhɛɛ mɔɔ na i kɛa aa ngeyaalakpandou na ɛgɛ, 'Ngoo nhɛɛ eyaa awa kang~a~a li ngi naa gbee. Bi lee nwɛɛ, nya gabalia.’

19Ka lagbiti na i gɛa, 'Ngoo nhɛɛ enge ɔa nikaa puungaa eyaa, awa ngoo ya ti nhua ma. Bi lee nwɛɛ, nya gabalia.’

20Ka lagbiti na i gɛa, 'Ngoo nyanha gɔlia nhu gutu ɔ indinɛi loganhu, awa kolo na siina nhanwa, ngaigɔ ba.’

21"Ka ngeyaalakpandou na i bɛɛlaa awa kɛɛ indinɛi gɛa bɛɛ aa ala nwanhu nwɔɔ na. Manhu nwɔɔ na kɛɛ gbaaia awa faa nwɛɛ i gɛi ngi eyaalakpandou na nwa, 'Lia aa binhɛ taa na nhu bi ui ngui mbaa mbelaa i mba, ka kpɔlɔ gbɔlɔ belaa i, ka titi belaa i awa ka kunduu mbelaa i.’

22Nhu gutu ɔ na siina ka ngeyaalakpandou na i gɛa, 'Kenɛi, ngoo ya awa ngoo ba. Nana i gɛi ngi pele ngoo pelenga, awa kɛlɛ ningaa i tai lɛ hitii kpaga na nhu.’

23Faa nwɛɛ manhu nwɔɔ na i gɛi ngeyaalakpandou na nwa, 'Lia pɔlɔgɔɔ na gakanwaa na bi ui ngui ningaaa ti baa baa, kangaa ni bɛlɛ na ndaa fe.

24Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa hali ngila mɔɔ natiini ndiiya ngi uini tuaa pɛnhɛɛ aigɔ ni gbɔkɔ nwɛnhɛi na gɔgɔ!' “

25Lɔgɔ ila ma nhuna faka gbinhi gbinhi ee nda Yisɔsi bou nwa, kɛɛ botenga i gɛa ti nwa,

26"Nuu o nuu nana aa ba nya le aigɔ bele ngaa nya galandou lɛ, kɛlɛ kaa lo ngaa nge tee ngɔ ngi kɛɛgɛ naa ka ngi nje na, ngi nyanha na ka ngi lengaa i, ngi ndege nhiindengaa i ka ngi ndege nyɛɛlengaa i, awa ka ala gbɔha na boma.

27Awa nuu o nuu nana ai ngi ningaa nhɛɛ ngulu na lai gbaki ma, napangaa kpekpa ngulu na awa i nda nyaa, aigɔ bele ngaa nya galandou

28"Ina ngila mɔɔ wu liiya aa gɛ ɔɔ kpaha bɛlɛ lo, kaa hei pɛnhɛɛ i kuku ma mɔɔ na aa ngigbɛ ɔɔ ngenge na siina bele nda, i tɔ ina nahoo lɔ ngeya nana ku ngɔ ngenge naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

29Ina ai peleni, aigɔ ku aa bila ngaa kpaha bɛlɛ na londaa ina aa gɛ bilani aa ndambu na enge. Awa natiini bɛɛ taa nana lɔ i beleni tɔɔ ala ɛɛa.

30Tɔɔ gɛa, 'Ndakpa indinɛi oo tɔɔlɔnga aa pɛlɛ londaa kɛlɛ ai ku aa bila ma!'

31"Ina manha mbaa aa li aa kɛgɛingaa wuulu puungaa kɔɔ nwa aa manha mbaa lagbiti nana kɛgɛingaa wuulu buu buu feengaa ti ala eya, ɔɔ heia pɛnhɛɛ i ndaalaa, ina ala nhu gbɛndɛ ngɔ kɔɔlaa nhanwa aa maa nwanha mbaa na lagbiti na.

32Ina ai ku, ɔɔ ningaa lonaa manha mbaa na le i mɔɔli kangaa ti ngoo ila kpatɛ aa lɔgɔ na ti loganhu gɔha na."

33Kpelenwaa na ka Yisɔsi i gɛa, "Aa pele ngɔ ila na siina, hali ngila mɔɔ wuu liiya aigɔ bele ngaa ni galandou kaa gbee pɛnhɛɛ gbɛ o gbɛ naa i ngeya."

34"Kpolo mɛnhɛi nwɛ nana nɛɛ ɔ, kɛlɛ ina ngi nɛɛ na aa gua nhu, pele ai na ɔɔ nɛɛ la gbɔnhu.

35Maa ai nhiɛi bɛnhɛ pɔlɔgɔɔ nhanwa inaile sigi fanwa. Pii tɔ taa pii puou. A oo nhɛɛna, ina ngou lɔ wuaa mɛindaa nhanwa!"

Luuki 15

1Foo ila ma nhuna kula gula ɔhɛ mbelaa gbinhi gbinhia ka nhanda nyɔu belaa lagbitia ti bai oo nhɛɛ ma Yisɔsi nwa,

2Falesiisia i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo kati tɔɔlonga aa kɔɔnnhu yia, "Ndakpa indinɛi ndo ngɔ aa nhanda nyɔu belaa awa k`ati mɛnhɛi nwɛ bɛnhɛ ngilamaa!"

3Faa nwɛɛ Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛi aa tuee.

4"Ɛɛ ngila mɔɔ aa gɛ wu liiya nana mbaalaa gɛmɛ ilangaa taa gɛ ngeya awa ngila kee i lo nhu, maa nwɔɔ na aa gee bele? Aa mbaalaa buu buu laabungaa i ti manhu laabu na loa mɛɛ taa nwɛɛli na, i li aa au sia aa ngila kee na i loi nhu nhaa i tɔ.

5Ina aa tɔ, koonhu ɔɔ nɛɛa nhaa k`aɔɔ kpau i pɛɛ gbaki ma,

6i bɛɛla la tuee. Awa ɔɔ ui nguinaa ngi gɛnwa belaa i mba ka ala gbɛlaa belaa i i gɛ ti nwa, 'Nya goonhu nɛɛ ɔ gbɛnhaile ngoo ni baala na lɔa nana i loi nhu. Ami goonhu nɛɛa!'

7Aa pele ngɔ ila na siina, ngi kɛ aa wuee, koonhu nɛɛ waa ɔɔ gɛa na aliyana nhanda nyɔu nwɔɔ ila na nhanwa nana aa bɛ ngaa ngi nhanda nyɔu na tee ngɔ mbɛɛmba mbelaa buu buu laabungaaa ti manhu laabu natiini taa nɛgili aa kɛɛlaa mbɛ pelendaa ai ti eya.

8"Inaile ɛɛ njie nana sini puu ngaa gɛ ngeya awa sini ila ngoo lo nhu ngeya, aa gee bele? Ɔɔ sɔuntaa lonaa nga i ngi bɛlɛ nau ɛa, awa i mii o mii gbee kpee pandaa nhaa i tɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Nhuna aa tɔ, ɔɔ ui nguinaa ngi gɛnwa belaa i mba ka ala gbɛlaa belaa i ngilamaaa i gɛ ti nwa, 'Nya goonhu nɛɛ ɔ nhaa gbɛnhaile sini ila na i loi nhu ngeya ngoo tɔa. Ami goonhu nɛɛa!'

10Aa pele ngɔ ila na siina, ngi kɛ aa wuee, Ngebɔ nwalekaa i tɔɔ goonhu nɛɛa nhanda nyɔu nwɔɔ ila ma nana aa bɛ ngaa ngi nhanda nyɔu na."

11Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Ndakpa lɔ ee naɔ nana nhiindengaa feengaa tee ngeya.

12Ka ndaboogee na i gɛa ngi kɛɛgɛ na nwa, 'Hapa, kɛin na gɔɛa bi nya nda na he chaanngi.'

13Mi guu lɛingaa i leeni, ka ndaboogee na i ngi nda gɛin na nwaa siaa awa kɛɛ ya aa maa nahoo na. Kɛɛ ya pɔlɔgɔɔ nhu mɛɛna naa nhu gɔha ɔɔ aa tuee na, mɛɛna i nahoo indinɛi nhu nyaani i na qani ngaile nhu ala nhanwa.

14Kɛɛ bilanga gbɛ o gbɛ na nwa ee ngeya. Nhu nwɛɛ ndɔɛ waa i gulai maa bɔlɔgɔɔ na siina nhu, awa kɛɛ loa gbɛ o gbɛ aile ngeya.

15Faa nwɛɛ i lii ngenge nwa lugule ila kee le maa bɔlɔgɔɔ na nhu, ka maa nwɔɔ indinɛi i ala leenga ngi nhɛɛ na nhu kangaa i gɛ aa ndondɛa i manhugbee ndaa.

16Awa koonhu i ba nɛɛa aa bele ngaa i ba gɛaɔ aa mɛnhɛi gbaha mba na hɔlɔndaa nana ndondɛa i tee ndo, kɛlɛ aile hɔlɔ.

17Poungaa na siina, kɛɛ nɛɛnwaa siaa awa kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, 'Ni kɛɛgɛ na enge belaa i taa mɛnhɛi nwɛa ti gbaha mba, awa kɛlɛ bei ngoo baa haa na aa ndɔɛ!

18Ngɔɔ huua ngi li ni kɛɛgɛ na le ngi gɛ ala nwa, Hapa, ngoo nhanda nyɔu belenga aa Ngebɔ o ka bia.

19Ngai hitii nhu gbɔnhu baa ui nyaa aa bi nhiindou, kɛlɛ nya houa ɛɛ baa bi enge belaa i hou la.'

20Faa nwɛɛ i huui kɛɛ ngi kɛɛgɛ na le sia guaa. "Ala nwaa gɔha ɔɔ aa taa na nhuna ngi kɛɛgɛ na i ala lɔi ee ba. Kɛɛ maaumayaa gbaunga ngi nhiindou na nhanwa. Awa kɛɛ ya aa binhɛ kulɔɔ, kɛɛ ɔgɔ laa ma awa kɛɛ ala binjanga.

21Ka nhiindou na i gɛa ngi kɛɛgɛ na nwa, 'Hapa, ngoo nhanda nyɔu belenga aa Ngebɔ ka bia. Ngai hiti nhu gbɔnhu baa ui nyaa aa bi nhiindou.'

22Kɛlɛ ka ngi kɛɛgɛ na i ui nguinga ngi eyaalakpangaa i mba, awa kɛɛ gɛa ti nwa, 'A lapia wu ba aa ndonwa kpekpe wu pu ala nwa. A fue ɔaa ngɔgɔsibo naa, awa wu chambala ngɔa ala qaanhu.

23Awa a lia wu ba aa nika bimba nana mbɔɔlɔ ɔ na tɔ bɛɛ. Awa ami kpolo gbatɛa!

24Gbaa ni nhiindou indinɛi oo haa ɔ kɛlɛ chaanngi nhu oo kɛndɛyaa hɔlɔa. Oo lo nhuɔ kɛlɛ chaanngi nhu ngoo tɔa.' Awa ka kpolo na i lɔɔlonga.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25"Aa maa lɔgɔ na siina, ndalia na lɔ nhɛɛ na nhu. Ee bɛɛla taa na nhu, nhuna i hitii pɛlɛ na gbɛlaa, kɛɛ bondoma na oo nwɛinga ka kpɛa na.

26Faa nwɛɛ i uini ngeyaalakpangaa i ngila keea awa kɛɛ mɔɔlinga, 'Gbɛɛ aa bele?'

27Ka ngeyaalakpandou na i gɛa, 'Bi ndaboogee na nwɛ i baa boma tuee. Awa ka bi kɛɛgɛ na i nika bimba paaa alɛɛ, gbɛnhaile oo ba boma kɛndɛ ɔ.'

28Ndalia na kɛɛ gbaaia nhaa ai ɔai pɛlɛ nau. Faa nwɛɛ ngi kɛɛgɛ na i guai kɛɛ ala nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i ɔa pɛlɛ nau.

29Kɛlɛ kɛɛ gɛa ngi kɛɛgɛ na nwa, 'Kpeendɛ! Fogo indinɛi nhu bɛɛ k`angi enge biɛɛ ɛɛ ndua, awa ngai lɛ bi sɔ nyaanii. Gbɛɛ bi ngɔa ɔ ngeya? Hali bɛnhɛ nje, bai lɛ ngɔaiɔ ngeya kangaa ngi kpolo gbatɛ la nii ni gɛnwa belaa i ngoo!

30Kɛlɛ bi nhiindou indinɛi oo bi gɛin na nyaaia bɛɛ ndo siandaa nhu, awa i baa boma tuee, boo nika bimba paaa alɛɛ!'

31Ka ngi kɛɛgɛ na i gɛa, 'Ni nhiindou i, biaa na tii nya o aa lɔgɔ bɛɛ, awa gbɛ o gbɛ na i ngeya bi bo mɛɛ.

32Kɛlɛ kamaa goonhu nɛɛ awa mi gbolo, gbɛnhaile bi ndege nhiindou na kɛɛ haaa, kɛlɛ chaanngi nhu oo kɛndɛyaa hɔlɔa. Oo lo nhuɔ, kɛlɛ chaanngi nhu ngoo tɔa.' "

Luuki 16

1Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma, "Kpatɛ nwɔɔ lɔ ee naɔ nana ngeyaalakpandou ee ngeya, nana ee ngi gɛin na nwanhu gbee alɛɛ. Kati kɛa aa kpatɛ nwɔɔ na aa kɛɛlaa ngeyaalakpandou na lɔ aa ala nwanhu nwɔɔ na gɛin na nhu nyaai,

2faa nwɛɛ ala nwanhu nwɔɔ na i uini alaa koonhu na kɛɛ gɛa ala nwa, 'Gbɛɛ ngaa mɛi mɛi bi nhanwa? Ni gɛin na gɔanna bɛɛ nya nwa, gbɛnhaile baigɔ bele ngaa ni eyaalakpandou gbɔnhu kpɔ.'

3Ka ngeyaalakpandou na i gɛa gbɔha na nwa, 'Nya nwanhu nwɔɔ na ɔɔ nya guaa ni enge na nhu. Gbɛɛ ngɔɔ pele? Ngai ku ngaa kai enge bele, awa fɛi pelendaa nwaa ufe ngɔ nyɛɛ.

4Chaanngi nhu ngi nana gɔɔnaa ngɔɔ pele! Awa ina ni enge na aa lo, ngɔɔ kɛnwa belaa hɔlɔa natiini tɔɔ kuun nya nwa tuee pɛlɛu.'

5"Faa nwɛɛ i uini ningaa i mba bɛɛ natiini kue na ee tuaa ala nwanhu nwɔɔ na le. Kɛɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na nwɔɔlinga, 'Mɔɔ na aa ngigbɛ i biaa nya nwanhu nwɔɔ na le?'

6Kɛɛ gɛa ma, 'Ngua gbɔɔ gɛmɛ ila.' Ka ngeyaalakpandou na i gɛa ala nwa, 'Bi gue gɔɔ na gbauna bi hei bi kpaali nhu puu buu lɔɔu.'

7Nhu nwɛɛ i lagbiti na nwɔɔlini, 'Ɛɛ bia mɔɔ na aa ngigbɛ i biaa?' Kɛɛ gɛa ma, 'Mba guma wuulu ila.' Ka ngeyaalakpandou na i gɛa ala nwa, 'Bi gue gɔɔ na gbauna bi hei bi kpaali nhu kɛmɛ ɔsaakpa.'

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Poungaa na siina nɛɛnwaa nhu lee enge belaa gulɔɔ nwɔɔ na nwanhu nwɔɔ na kɛɛ ala bihɛa nɛɛnwaa nhu lee nhanda indinɛi bonda belendaa nhanwa. Gbaa ngelou nhu belaa indiini ti nɛɛnwaa nhu lee ngɔ ti nwaa nhanda na nhu tee ngɔ waun nhu belaa i mba.”

9Awa ka Yisɔsi i ya gulɔɔ aa kɛɛlaa, "Awa faa nwɛɛ ngi kɛ aa wuee. A kɛnwayaa gbatɛa gbɔha na nhanwa aa ngelou nhu gbatɛyaa, kangaa ina ngaa lo, ti kuun wu nwa wɔwɔwɔ pɛlɛ lagbitiu.

10Nuu o nuu nana teenjaa ɔ nhanda golo golo nhu, ɔɔ gɛa leenjaa i gbɔnhu nhanda waa waa nhu. Awa nuu o nuu nana ala goto ngɔ nhanda golo golo nhu, ɔɔ gɛa gbɔnhu gotoni nhanda waa waa nhu.

11Ina bai leeni ngelou nhu nwaa nhanda nhu, tɔɔ gee laanɛɛ aa biee tɔmbaga gbatɛyaa nhu?

12Awa ina bai leeni nana nhanwa nuu lagbiti bo mɛɛ, ele nwɛɛ ɔɔ nana ɔa bi eya bi bo mɛɛ?

13"Ngeyaalakpandou ai na nana aa bele ngaa ngenge nwɔɔ manhu belaa feengaa nhanwa. Ɔɔ lonaa aa ngila mɔɔ awa i lolo aa ngila kee na. Ɔɔ gɛa leenjaai ngila mɔɔ na le awa i lagbiti na saai. Baigɔ gɛ Ngebɔ batoundaa nhu bi bote boma bi lo ngaa nahoo nja lee ngɔnhu.”

14Nhuna Falesiisia i ti indinɛi nwɛini bɛɛ kati laanwaa nyɛia Yisɔsi nwa, gbɛnhaile ti lo ngɔ aa nahoo nja lee ngɔnhu.

15Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Wua, wua nwɛ waa gbɔha na bele ngaa tee mbelaa ningaa gbɔhaa le, kɛlɛ Ngebɔ i wu nɛɛnwaa nhaa gɔɔnaa. Gbaa nhanda na nana nuu aa kpau ngaa kolo nhanda, Ngebɔ lolo ɔ la.

16"Moosisi Sɔ na ka Ngebɔ letua i ti gbaali gbaali na ee engea nhaa ka Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na yamana na i hitia ma. Kualaama tɔ aa maa lɔgɔ nana kangi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa k`a nuu o nuu i gɔ aa ngɔalaa na.

17Kɛlɛ njɔhɔgɔ ngɔ nha aa aliyana na nyaaindaa tii ngelou na o yeingaa sɔ na i lo nhu hali kolo tanii.

18"Kɛgɛi ngoo kɛgɛi nana aa kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa, i bote boma i nyanha lagbiti gɔli, maa gɛgɛi na oo ndo siaa. Awa kɛgɛi na nana aa nyanha gɔli nana ti kpagoyaa hitia ma, maa gɛgɛi na oo ndo siaa.

19"Kpatɛ nwɔɔ lɔ ee naɔ nana ee nwaa ili aa mɔɔ mba nhaanhaa waa waa, awa nɛɛ nɛɛ hei nhu nwɛɛɔ ee na aa foo o foo.

20Mbaa mɔɔ ee naanɔɔ gbɔnhu ngi laaɔ aa Laasalɔsi nana ngee ee maa gbɔɛ ngɔ, nana tee ba aa ala kpatɛ nwɔɔ na bɛlɛ na la aa lɔgɔ bɛɛ,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21ala nɛɛnwaa la ɔ aa mɛnhɛi bɛɛ pɛɛ na hɛɛhɛɛndaa nana ee gula gula kualaa kpatɛ nwɔɔ na nwɛnhɛi nwɛ mbɛtɛ na nwa. Hali njiaa i tee baa ngi ee na aa gɔi ma.

22"Ka mbaa mɔɔ na i haaa awa ka malekaa i ti ya aa ala heilaa nhanwa Eebilahamu gbɛlaa kpolo na nhu mɛɛ aliyana. Ka kpatɛ nwɔɔ na i haaa awa kati ala lɔɔgua maau na nhu,

23awa i mɛɛ yahandama, mɛɛna ee na kpɔɔni bombou mbaa nhu, kɛɛ au na lɛa aliyana, awa kɛɛ Eebilahamu lɔa puou ka Laasalɔsi ee na heii Eebilahamu gbɛlaa.

24Faa nwɛɛ i uini, 'Hapa Eebilahamu! Nwaa ua nya nwa, bi Laasalɔsi lo kangaa i ɔgɔsibo na hitɛ nja nau i nya nɛɛ na nwaa ɔɛ la, gbɛnhaile nyaa kpɔɔni bombou mbaa nhu ngɔmbu indinɛia!'

25"Kɛlɛ ka Eebilahamu i gɛa, 'Ndaa nɛɛnwaa ni lou, aa kɛɛlaa nhuna bi gɛndɛ ɔ naɔ, kabi gbɛ o gbɛ na hɔlɔa nana maa nhiɛ ɔɔ, nhuna Laasalɔsi i ngi nyɔu na hɔlɔi bɛɛ. Kɛlɛ chaanngi nhu alaa gbɔha na aa nɛɛ ɔ gɔɔ bei, nhuna bia bi kpɔɔni nhu.

26Kɛlɛ na nhaile bɛɛ, ndoga waa lɔ laai mi loganhu, kangaa natiini taa gɛ tɔɔ bii mɛɛ wuee kualaa bei taigɔ ku, inaile nuu aigɔ bii bei kualaa mɛɛ wu na.'

27Ka kpatɛ nwɔɔ na i gɛa, 'Ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ hapa Eebilahamu, Laasalɔsi lona mɛɛ ni kɛɛgɛ na bɛlɛ nau,

28mɛɛna ni ndege nhiindengaa lɔɔungaa i ti na. I li i ti laanhii kangaa tua, hali, tɛɛ ba kpɔɔni nhinde indinɛi.'

29"Ka Eebilahamu i gɛa, 'Bi ndege nhiindengaa i Moosisi gbaali na lɔ ti eya aa ti laanhii ka Ngebɔ letua lagbitia i ti gbaali na. Bi ndege nhiindengaa i kataa oo nhɛɛ nana nwa taa kɛ aa tuee.'

30Ka kpatɛ nwɔɔ na i kpɛɛmbonga, 'Na aile gbo hapa Eebilahamu! Kɛlɛ ina nuu aa huua haa nhu i li tuee, awa tɔɔ botenaa kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.'

31Kɛlɛ ka Eebilahamu i gɛa, 'Ina taigɔ oo nhɛɛ Moosisi nwa ka Ngebɔ letua lagbitia i, hali nuu i huu haa na nhu taigɔ oo nhɛɛ ala nwa.' "

Luuki 17

1Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma, "Nhanda na nana aa pele nuu aa ɔa nhanda nyɔu nhu maa nhanda na k`a ɔɔ bele gbo, kɛlɛ maa lua ɔ na siina nuu na nhanwa nana aa pele maa nhanda na aa bele!

2Maa nhiɛ ɔ nha aa gɛɛ taa kpongbo kɔtu ili ala boloa ti pii nda njau, yeingaa i pele ngila mɔɔ ningaa indiini ndiiya i nhanda nyɔu bele.

3Faa nwɛɛ a sogia nana nhanwa waa pele! "Ina bi ndege lou aa nhandaa nyɔu bele, ala laanhiina, awa ina aa bɛ, ndoa na alɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Ina aa nhanda nyɔu bele ngaa biee naa ɔfɛla foo ila nhu, awa i ba biee naa heinwaa ɔfɛla i gɛ bi nwa, 'Ngoo bɛnga,' kabaa ndo na alɛɛ.”

5Ka to mbelaa i ti gɛa Maliki na nwa, "Ni laanɛɛ na nwaa lona.”

6Ka Maliki na i kpɛɛmbonga, "Aa bele ngaa laanɛɛ lɔ wu eya nana mbaa ɔ ɛɛ maandɛ gaai, waa gɛa ngulu waa indinɛi nwa, 'Gbuena bei bi gbɔha na nhii nja nau!' Awa aa nwaa bɛɛa wuɛɛ.

7"Ɛɛ ngila mɔɔ wu liiya ngeyaalakpandou aa gɛ ngeya nana aa enge ala nwanhu nwɔɔ na nhɛɛ na nhu, inaile kɛɛ ngi baalaa i manhugbee, ina aa ba kualaa nhɛɛ na nhu, ee baa gbɛia aa kɛɛlaa ala nwa i ngi nwɛnhɛi na nwɛ?

8Hali aigɔ bele! Nana maa nhiɛ ɔ, bɔɔ gɛa ala nwa, 'Ni gbɔkɔ nwɛnhɛi na gbatɛa, awa bi bi unde maa ili na bele, awa bi nya nwaa golo nhaa ngi mɛnhɛi na nwɛ. Na aa lee nga boo bi nda nwɛnhɛi na nwɛa.’

9Ee ɔɔ fiɛ guaa ngeyaalakpandou na nwa nana nhanwa i peleni?

10Ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee. Nhuna waa bila ngaa nana belendaa bɛɛ ti gɛi wu pele, a gɛa, 'Ngeyaalakpangaa gbamaa nwɛ aa nuee. N`i enge na nwɛɛ gbo ni pelenga.' “

11Nhuna Yisɔsi ee li Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, kualaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛɛ leenga tebe na nwa nana ee Sameelia bɔlɔgɔɔ na loganhu o ka Galiili bɔlɔgɔɔ na.

12Taa golo nhu nwɛɛɔ ee li na, nhu nwɛɛ ndakpangaa puungaa natiini ndugu nwaa hegbɛ nyɔu nyɔu ee ti nwa ti ala nwaaleii. Kati longa gɔhanwaa

13kati yɔkpɔu gulaa, "Yisɔsi! Manhu Nwɔɔ! Nwaa ua n`i nwa!”

14Ka Yisɔsi i ti lɔa awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A lia kangaa Yuu chaaga gua mɔɔ na i wu sɔgbɛ." Tee li pele na nhu kati chanhainga.

15Ngila mɔɔ ti liiya i tɔi aa kɛɛlaa oo gɛndɛ, kɛɛ bɛɛlaa boma aa Ngebɔ bihɛ ndabi labi nhu.

16Kɛɛ gbɔha na gulaa Yisɔsi ɔgɔu awa kɛɛ fiɛ guaa ma. Ndakpa na Sameelia nwɔɔ nwɛɔ aa ala.

17Ka Yisɔsi i gɛa, "Ndakpangaa puungaa nwɛ ti kɛndɛyaa hɔlɔi. Ɛɛ kalaabungaa i lagbitia i?

18Gbɔɔ aa kɛɛlaa k`a hota ngindinɛi ila ngɔ na kelembe ala nwɛ i bai boma fiɛ gua ma Ngebɔ nwa?

19Awa ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Huua bi li. Bi laanɛɛ na oo bi gɛndɛa.”

20Ka Falesiisia lɛingaa ti Yisɔsi nwɔɔlinga aa kɛɛlaa gbee nwɛɛ Ngebɔ nwanhayaa na ɔɔ ba. Ngemɛɛ gɛnhi i kpɛɛmboni, "Ngebɔ nwanhayaa na ai ba gbo aa pele na nana nuu aa tɔ la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Nuu aigɔ gɛ, 'Kpeendɛ, ala nwɛ aa indinɛi!' inaile, 'Ala nwɛ aa na.' Gbaa Ngebɔ nwanhayaa na alaa ningaa nhu.”

22Nhu nwɛɛ i gɛi kalandengaa i ma, "Lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna kpala ngɔɔ gɛ wuaa aa foo ila tɔndaa Nuu na Lou na yamana na nhu, kɛlɛ waigɔ tɔ.

23Natiini tɔɔ gɛa na tɔɔ gɛ wu nwa, 'A mɛɛ gbeena!' inaile, 'A bei gbeendɛ!' Kɛlɛ awɛɛ li aa au sia la.

24Gbaa Nuu na Lou na yamana na nhu, ɔɔ belenaa ɛɛ mi nwaa aa gɛ mia awa i feenaa na nhu gɛ waun.

25Kɛlɛ pɛnhɛɛ na kaa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi bele, awa yamana indinɛi nhu belaa ti gbee alaa.

26Ɛɛ gbo Ngebɔ letu na, Nɔa yamana na nhuɔ, ngemɛɛ ɔɔ bele Nuu na Lou na Yamana na nhu.

27Nuu o nuu i mɛnhɛi nwɛndaa nhu tii ndɔɔ gbɔɛndaa o, awa kɛgɛingaa o njiengaa o ti kɛmbɛ guu guandaa nhu, nhaa ka foo na i hitia ma Nɔa i ɔai njaa lɛndɛ na nhu awa ka nja he na i baa i ti baaa bɛɛ.

28Ɔɔ belenaa ɛɛ Lɔɔti yamana na nhu. Nuu o nuu i mɛnhɛi nwɛndaa nhu tii ndɔɔ gbɔɛndaa o, fee gɔndaa o, tɔɔnhai nhii nhiindaa o, ka Pɛlɛ lo tondaa.

29A foo na Lɔɔti i guai Sɔlɔmu laa waa na nhu, ka ngɔmbu i yeia ti nwa kualaa aliyana, ka ngɔmbu leka nana i yɛɛnjɛɛnga ti nwa ɛɛ nja wandaa awa kɛɛ ti baaa bɛɛ.

30Ngemɛɛ ɔɔ bele ngaa lɔgɔ na Nuu na Lou na ɔɔ lɔgɔɔu.

31"Aa maa hoo na siina, nuu na nana aa gɛ ngi bɛlɛ na gɔma ɛhaa hitɛ gbɔnhu aa ɔa pɛlɛ nau ngi gɛin na gbau ma. Aa pele ngɔ ila na siina, nuu na nana aa gɛ nhɛɛ na nhu, ɛhaa bɛɛla gbɔnhu pɛlɛ la.

32A nɛɛnwaa bɛɛlaa Lɔɔti nyanha na nwa!

33Nuu o nuu nana aa lapi aa ndendouyaa hendaa ngi lɛɛhu naɛ aa gbɔha na, ɔɔ ngu ndoa nhu. Awa nuu o nuu nana aa ngi lɛɛhu na u ndo nhu nya lɔgɔ fanwa ɔɔ ndendouyaa hɔlɔa.

34Aa maa gbɔkɔ na, ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ningaa feengaa tɔɔ gɛa aa njiilaa ngala ila na nwa, Ngebɔ ɔɔ ngila kee na gbaunaa, awa lagbiti na ɔɔ loa bou nwa.”

35Njiengaa feengaa tɔɔ gɛa aa nhai sigandaa. Ngila kee na Ngebɔ ɔɔ ala gbaunaa, awa lagbiti na ɔɔ loa bou nwa.”

36((Ndakpangaa feengaa tɔɔ gɛa nhɛɛ nhu. Ngila kee na Ngebɔ ɔɔ ala gbaunaa, awa lagbiti na ɔɔ loa bou nwa.))

37Ka kalandengaa i ti ala nwɔɔlinga, "Mii nwɛɛ Maliki?" Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Mɛɛna bɛɛ poonwa aa gɛ na, yibaa i tɔɔ aa lɔgɔa na."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Luuki 18

1Nhu nwɛɛ Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛi aa ngi galandengaa i, ti nagɔlindaa nwɛɔ aa kɛɛlaa kataa laaminɛ aa lɔgɔ bɛɛ, awa tɛɛ nɛɛnwaa nyaai hali.

2"Kɔhɔ mɔɔ lɔ ee naɔ taa lagbiti nhu nana aile Ngebɔ batou inaile ai mbɛɛ gɛ nuua.

3Awa ngɔɔ nyanha ee naanɔɔ taa ila na siina nhu nana ee ba kɔhɔ mɔɔ indinɛi le kɛɛ maa nɛɛ nɛɛ, kangaa i ngi leenjaa na hɔlɔ, aa kɛɛlaa, 'Gbɔna nyaa njia indinɛi nhu i ni loganhu nii ni haalee ngindinɛi o!'

4Lɔgɔ nhu gɔha gɔha nhanwa kɔhɔ mɔɔ na ai poteni aa pele, kɛlɛ ngaa guanwaa na kɛɛ gɛa gbɔha na nwa, 'Hali aa kɛɛlaa ngai Ngebɔ batou ma inaile ngai mbɛɛ gɛ nuua,

5kɛlɛ njɔgɔlɔ na nhanwa bɛɛ ngɔɔ nyanha indinɛi aa ngɔa nya nwa, ngɔɔ tɔa aa kɛɛlaa i ngi leenjaa na hɔlɔ. Ina ngai peleni, ɔɔ gɛa aa paalaa aa lɔgɔ bɛɛ awa ɔɔ nya gaanhu haaa!' "

6Awa ka Maliki na i gɛa gbɔnhu, "A oo nhɛɛndɛ nana koto goto kɔhɔ mɔɔ na i kɛi.

7Chaanngi, ee Ngebɔ aigɔ gɔhɔ maa nhiɛ ɔ ngi ndaa i fanwa natiini taa ɔɔ ala nwa aa foo ka kpɔkɔ kpɔ mba nhanwa? Ee ɔɔ nwaa gbɛndɛɛnaa aa kpɔndaa tuaa?

8Ngi kɛ aa wuee, ɔɔ gɔhɔnaa tuɛɛ ti leenjaa na nhanwa awa ɔɔ pelenaa lɛmbi. Kɛlɛ ee Nuu na Lou na ɔɔ laanɛɛ nwaaia ngelou i nhu nhuna ɔɔ ba?"

9Ka Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛa aa ningaa i ti hagba la ɔ na ti gbekpenjaa na nhu awa tai mbɛɛ gɛ nuua.

10"Ndakpangaa feengaa lɔ ti liiɔ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau laaminɛ nwa. Ngila kee na Falesi nwɔɔ nwɛɔ aa ala awa lagbiti na kula gula ɔhɛ mɔɔ nwɛɔ aa ala.

11"Ka Falesi nwɔɔ na i longa kakanwaa kɛɛ laaminɛa aa gbɔha, 'Ngi fiɛ guai bi nwa, Ngebɔ aa kɛɛlaa ngai gɔɔlini, teenjaa gbahamba nwɔɔ aile aa nge, inaile ndo sia mɔɔ aile aa nge ɛɛ ningaa lagbitia. Ngi fiɛ guai bi nwa gbɛnhaile ngai beleni ɛɛ kula gula ɔhɛ mɔɔ nana i mɛɛ.

12K`angi chu hou mi guu fee fanwa mi guu ɔfɛla na goonhu, awa k`angi ni nii na gua bɛɛ kɔɛmaa ila na kualaa kɔɛmaa puu na.'

13"Kɛlɛ ka kula gula ɔhɛ mɔɔ na i longa gɔha nwaa awa ai au lɛi bɛnhɛ aliyana, kɛlɛ kɛɛ gili nhu gbanhia awa kɛɛ gɛa, 'Ngebɔ, nwaaua nya nwa, nhanda nyɔu nwɔɔ nwɛ aa nge!'

14Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngi kɛ aa wuee, kula gula ɔhɛ mɔɔ na kɛɛ ya ngi bɛlɛu ala lee ngɔɔ Ngebɔ le. Kɛlɛ Falesi nwɔɔ na aile. Gbaa nuu o nuu nana aa gbɔha lɛ nga, Ngebɔ ɔɔ ala yeia mbu, awa nuu o nuu nana aa gbɔha na nwaa yei Ngebɔ ɔɔ ala lɛa nga."

15Ka ningaa lɛingaa ti baa baa aa ndengaa golo goloa Yisɔsi le kangaa i loko bɛɛ bɛɛ tuaa. Nhuna kalandengaa i ti naa lɔi kati ningaa i mbɛndia aa pelendaa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16kɛlɛ ka Yisɔsi i uinga ndengaa i mba ala le awa kɛɛ gɛa, "Ndengaa i ti baa nya le awa awɛɛ ti bɛndi aa paalaa, gbɛnhaile tua indinɛi bonda tuɛɛ ti bo mɛɛ aa Ngebɔ nwanhayaa na la.

17A indinɛi laa nɛɛnwaa! Nuu o nuu nana ai kuunni Ngebɔ nwanhayaa na nwa ɛɛ ndou golo, aigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la.”

18Ka Yuu u mɔɔ i Yisɔsi nwɔɔlinga, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ gbekpe, gbɛɛ ngɔɔ pele kangaa ngi wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ?”

19Ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga, "Gbɔɔ bi uini nyaa aa Ningaa Nagɔli Mɔɔ gbekpe? Nuu ai na nana kpekpe ngɔ k`a Ngebɔ gbo.

20Bi sɔ na gɔɔnaa. 'Bɛɛ ndo sia. Bɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa. Bɛɛ nwɔa bele. Bɛɛ ndɛɛ gɔɔla nuua. Mbɛɛ gɛa bi kɛɛgɛ naa ka bi nje na.' “

21Ka ndakpa na i kpɛɛmbonga, "Kualaama tɔ nya golo ɔ na nhuɔ, nyaa sɔ ngindinɛi hou ngɔɔ bɛɛ.”

22Nhuna Yisɔsi i indinɛi nwɛini kɛɛ gɛa ala nwa, "Nhanda ila tɔ na nana pelendaa i bi eya nana bai lɛ peleni. Lia bi nana nwaa sia i bi eya bɛɛ awa bi maa nahoo na he mbaa mbelaa i mbɛ, awa bɔɔ kpatɛyaa hɔlɔa aliyana. Awa bi ba ba bi nda nyaa.”

23Kɛlɛ nhuna ndakpa na i indinɛi nwɛini, ka ala nɛɛnwaa nyaaia kpɔ, gbɛnhaile ala gbatɛ ɔɔ kpɔ.

24Nhuna Yisɔsi i tɔi aa kɛɛlaa ndakpa na nɛɛnwaa oo nyaaia, kɛɛ gɛa, "Kpɛndɛ ngɔe kpatɛ belaa ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la!

25Kpɛndɛ ngɔ nhaa kpatɛ nwɔɔ ɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la tee ngɔ bɛnhɛ nika ɔalaa nhanwa aa mɛɛnde ngou nhu bele.”

26Ningaa i natiini ti indinɛi nwɛini kati mɔɔli pelenga, "K`a ele nwɛɛ tɔ ɔɔ ndendouyaa hɔlɔ?”

27Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Nana nuu gbɔha aa gɛ ai bele, Ngebɔ le aa belenaa na.”

28Nhu nwɛɛ Pita i gɛi, "Kpeendɛ! Noo nuee na loo looa ndandaa nhanwa biaa.”

29Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aaha, awa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu o nuu nana aa ngi bɛlɛ bɛlɛ na lo, inaile ngi nyanha, inaile ngi ndege nhiindengaa, inaile ngi ungaa, inaile ngi lengaa Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa,

30ɔɔ nhai hɔlɔa kpinhi ɔ yamana indinɛi nhu, awa ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔa yamana lagbiti nhu.”

31Ka Yisɔsi i ya kakanwaa aa kalandengaa puungaa i tee manhu fee na kɛɛ gɛa ti nwa, "A oo nhɛɛna! Yɛlusalɛmu sia nwɛ mi nhu mɛɛna nana bɛɛ Ngebɔ letua i ti kɛi Nuu na Lou na nhanwa naa nwɛɛ ɔɔ bele na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Tɔɔ ala gɔannaa Kpitia i ma, natiini tɔɔ ala bele ngaa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ, ti ala ɛi, awa ti yaaiyaai bii ala nwa.

33Tɔɔ ala chuuganaa awa tɔɔ ala baaa, kɛlɛ mi guu chawa ngaa lee, Ngebɔ ɔɔ huua alau kualaa haa na nhu.”

34Kɛlɛ nhanda indinɛi bɛɛ hali i ila kelembe kalandengaa i tai nɛɛnwaa hɔlɔi mba. Njia indinɛi goonhu na ndɔɔgu ngɔɔ tuaa, awa tai nana gɔɔni Yisɔsi ee maa yia gɛ.

35Nhuna i gbɛɛi Yɛliko laa waa na nhu gbɛlaa, kɛɛ titi nwɔɔ nwaaia nana ee heii pele na gaka kɛɛ fɛi pele.

36Titi nwɔɔ indinɛi i faka na oo na nwɛini ee lee, kɛɛ mɔɔli pelenga "Gbɛɛ nwɛ aa indinɛi?”

37Kati gɛa ala nwa, "Yisɔsi Naasalɛti nwɔɔ na ala nwɛ aa lee.”

38Kɛɛ labia, "Yisɔsi Leebili mi bemba na Lou na aa biee, nwaaua nya nwa!”

39Ningaa i tee gulɔɔ na sia na nhu kati gbaaia awa kati gɛa ma i londo. Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ ee ndabi na lɛ nga ɛgɛ, "Leebili Lou na, nwaaua nya nwa!”

40Faa nwɛɛ Yisɔsi i loni kɛɛ gɛa, "A baa aa ala!" Awa kati baa aa titi nwɔɔ na ala le. Nhuna titi nwɔɔ na i gbɛɛi Yisɔsi gbɛlaa, ka Yisɔsi i ala nwɔɔlinga,

41"Gbɛɛ bi lo ngɔ la ngi pele biɛɛ?" Ka titi nwɔɔ na i gɛa, "Nya lo ngɔ la kangaa ngi nhanda lɔ boma.”

42Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Awa nhanda lɔaɛ! Bi laanɛɛ na oo bi gɛndɛa.”

43Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ nhanda lɔa boma, awa kɛɛ ndaa Yisɔsia aa fiɛ gua Ngebɔ nwa. Nhuna faka na i indinɛi naa lɔi, tua bɛɛ kati Ngebɔ bihɛa.

Luuki 19

1Ka Yisɔsi i ya Yɛliko laa waa na nhu awa tee mɛɛ ee lee.

2Awa ndakpa ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Saakiɔsi. Kula gula ɔhɛ manha mɛɔ aa ala awa ala gbatɛ ɔɔ.

3Ndakpa indinɛi ee lapia aa Yisɔsi lɔndaa kangaa i Yisɔsi gɔɔ, kɛlɛ ala golo ɔɔ awa ala gutu ɔɔ awa ai Yisɔsi lɔi faka na nhanwa ee na.

4Faa nwɛɛ i loni gulɔɔ aa pinhɛ faka naa kɛɛ lɛa ngulu nhu nana pele ngɔ ɛɛ kpɔɔn ngulu kangaa i Yisɔsi lɔ, gbɛnhaile maa bele na nwɛɔ Yisɔsi ee li la.

5Nhuna Yisɔsi i hitii maa nhinde na siina, kɛɛ ngee na nhu gbeenga awa kɛɛ gɛa Saakiɔsi nwa, "Hitɛa mbu lɛmbi Saakiɔsi, gbɛnhaile bi bɛlɛ nau naa nwɛɛ ngɔɔ yigiyaa na haai.”

6Ka Saakiɔsi i hitɛa mbu kati ya ngi bɛlɛ nau awa kɛɛ Yisɔsi binjanga aa koonhu nɛɛ bombou mbaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Ningaa i bɛɛ ti nhanda indinɛi naa lɔi kati tɔɔlonga aa kɔɔnnhu yia. "Ndakpa indinɛi oo ya aa yigiyaa nhanda nyɔu nwɔɔ bɛlɛu.”

8Ka Saakiɔsi i huua i longa kɛɛ gɛa Maliki na nwa, "Oo nhɛɛndɛ Maliki! Ni gɛin na ngɔɔ kɔɛa liiyaa nhu, ngi ng`i gɛlɛ na ɔa ɔa mbaa mbelaa i ngeya, awa ina ngoo nhai houaɔ nuu eya aa kalagalasuma, ngɔɔ mbɛɛlaa boma maa nwɔɔ na nwa nhaa heinwaa i gɛ naai.”

9Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngebɔ lendouyaa na oo ɔaa haai bi bɛlɛ indinɛiu, gbɛnhaile ndakpa indinɛi, mi bemba na Eebilahamu lou nwɛɔ gbɔnhu aa ala.

10Gbaa Nuu na Lou na i baia aa natiini ngɔɛ ɔɛ ti u ndo ɔ na nhu awa ka ndendouyaa hendaa nhanwa tuɛɛ.”

11Nhuna ningaa i tee oo nhɛɛ indinɛi nwa, ka Yisɔsi i ngi yɛpɛ na longa nda aa njia ɔha gɛndaa. Yɛlusalɛmu gbɛlaa na nwɛ ee na, awa ee naanɔɔ ti nɛɛnwaa aa kɛɛlaa Ngebɔ nwanhayaa na i baa paa nwa.

12Faa nwɛɛ i gɛi, "Ndakpa lɔ ee naɔ nana tomaa nwɔɔ aa alaɔ, ala nwɛɔ ee li pɔlɔgɔɔ lagbiti nhu puou kangaa ti ala bele ngaa manha mbaa, ala na aa lee nga, kɛɛ kukunga ma aa ala bɛɛlalaa ala le taa nhu.

13Yeingaa i sia guai, kɛɛ uinga ngi eyaalakpangaa puungaa i mba kɛɛ mabɔɔn nwɔɛ ngɔa ɔaa ti eya i ila ila awa kɛɛ gɛa ti nwa, 'A loa aa fee gɔ aa indinɛi nhaa ngi ba.’

14Kɛlɛ ngi bɔlɔgɔɔ nhu belaa i tolo ɔɔ aa ala, faa nwɛɛɔ ti to mbelaa loni kangaa ti nda alaa ti kɛ aa tuee tɛɛ, 'Nai loni la ndakpa indinɛi i bele ngaa ni nwanha mbaa.’

15"Kati ndakpa na belenga aa manha mbaa mɛɛ i lii na awa kɛɛ bɛɛlaa. Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ uinga ngi eyaalakpangaa i mba, kangaa i nana gɔɔ ti loi aa hɔlɔ ala boma.

16Ka pɛnhɛɛ mɔɔ na i baa i gɛa, 'Kenɛi, ngoo mabɔɔn nwɔɛ puu hɔlɔa kualaa i ila na nhu bi ngɔai ngeya.’

17Kɛɛ gɛa ma, 'Bi pelenia maa nhiɛ ɔ. Ngeyaalakpandou gbekpe mɛɛ aa biee! Kina bi lee ngɔ nhanda golo golo nhu, ngɔɔ pelenaa bi gɛ taa waa waa puu manhu.’

18Ka ngeyaalakpandou na fee na i baa i gɛa ala nwa, 'Kenɛi, ngoo mabɔɔn nwɔɛ lɔɔu hɔlɔa kualaa i ila na nhu bi ngɔai ngeya.’

19Indinɛi ala kɛɛ gɛa ala nwa, 'Ngɔɔ pelenaa bi gɛ taa waa waa lɔɔu manhu.’

20"Ka ngeyaalakpandou lagbiti na i baa kɛɛ gɛa ala nwa, 'Kenɛi, bi nwabɔɔn nwɔɛ na houa ngeya. Kangi tibia ngeyaanɛgɛlɛa awa kangi makɛa.

21Ndua nwɛɛ ngi luai biaa, gbɛnhaile bia bi nhanda gbɛndɛ ngɔ. Baa nana gbaunaa bi bo ngaile, awa baa nana leea bai fainni.’

22Kɛɛ gɛa ala nwa, 'Bia ngeyaalakpandou nyɔu nyɔu indinɛi aa biee! Bi yɛpɛ na bi kɛi ala nwɛ ngɔɔ bi nyaai la! Bi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya nhanda gbɛndɛ ngɔ, k`angi nana gbau nya bo ngaile, awa k`angi nana lee ngai fainni.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Chaanngi nhu, gbɔɔ bai ni nahoo na lɛi nahoo gbugu na la? Gbaa ngi ba hɔlɔa na boma tii nda ma o nhuna ngi ba bɛɛla,’

24"Awa nhu nwɛɛ i gɛi natiini ma tee na lo toni, 'A mabɔɔn nwɔɛ na houa ala eya wu ngɔa ngeyaalakpandou na eya nana mabɔɔn nwɔɛ puu na i ngeya.’

25Kɛlɛ kati gɛa ala nwa, 'Kenɛi, mabɔɔn nwɔɛ puu tɔ ala eya tɔ!’

26Kɛɛ gɛa ti nwa, ngi kɛ aa wuee, 'Nuu o nuu nana nhai i ngeya tɔɔ maalonaa ngeya. Kɛlɛ nuu na nana nhai ai ngeya, hali kolo na aa gɛ ngeya tɔɔ kuaa ngeya.

27Chaanngi nhu, natiini fanwa nya haaleengaa i ngaa tuee aa kɛɛlaa kpala ngaile tuaaɔ kangaa ngi bele ngaa ti nwanha mbaa, a baa bei aa tuee wu ti baa nya au bele nhu!' “

28Yisɔsi i indinɛi gɛia awa kɛɛ ya Yɛlusalɛmu laa waa na nhu tuaa.

29Nhu gutu ɔ na i gbɛɛi Bɛtifagi laa na nhu gbɛlaa ka Bɛtani laa na nhu gbɛlaa mɛɛ Oliibi Yie nau, kɛɛ kalandengaa feengaa longa gulɔɔ

30aa ngoo indinɛi, "A lia taa na nhu i wu gulɔɔ, waa hiti na, wɔɔ bapu lou nwaaia ngili ngɔ, nana nuu ai lɛ hei lɛɔ kɔmaa. A fuona wu ba aa ala bei.

31Ina nuu aa wu nwɔɔli ngaa kɛɛlaa gbɔɔ waa bapu lou indinɛi huo, a kɛa aa ala aa kɛɛlaa Maliki na lo ngɔ la.”

32Kati ya awa kati gbɛ o gbɛ na nwaaia ɛɛ gbo Yisɔsi i kɛi aa tuee.

33Nhuna tee bapu lou na huo, ka maa belaa i ti ti nwɔɔlinga, "Gbɔɔ waa bapu lou na huo?”

34Ka kalandengaa i ti gɛa ti nwa, "Kpala tɔ Maliki naa.”

35Awa kati ya aa bapu lou na Yisɔsi le. Kati ti lonwa na beembeenga bapu lou na nwa, awa ka Yisɔsi i heia ma.

36Awa nhuna Yisɔsi ee heii bapu lou na nwa ee li, ka ningaa i ti ti lonwa ndonwa na laa laa pele na nhu.

37Nhuna i gbɛɛi Yɛlusalɛmu laa waa na nhu gbɛlaa, nhinde na mɛɛ pele na yei ɔ na Oliibi Yie naa, ala bou belaa gbinhi gbinhia i kati tɔɔlonga aa fiɛ guandaa Ngebɔ nwa tii ala bihɛndaa o ndabi labi nhu, nhanda nwaa luu lua na nhanwa bɛɛ ti tɔi i peleni.

38"Nduba i gɛa manha mbaa na nwa nana aa ba aa Maliki na laa na! Maa lɛi i gɛ aliyana, awa mbɛɛ gɛ Ngebɔa!”

39Awa nhu nwɛɛ Falesiisia i lɛingaa i tee na faka na nhu ti yɛpɛi Yisɔsi le. Kati gɛa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kɛa aa bi galandengaa i kangaa ti londo!”

40Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Ngi kɛ aa wuee, ina taa londo, kɔtu na gbɔha na ɔɔ labi labia.”

41Kɛɛ gbɛɛa taa na nhu gbɛlaa fɔɔ, awa i taa na nhu lɔi, kɛɛ ɔɔa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

42εgε, "Ina wu nana gɔɔnaa haai kpala ngi ningaaa maa lɛi nhanwa! Kɛlɛ chaanngi nhu waigɔ tɔ!

43Lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna wu haaleengaa i tɔɔ wu goli koli ngaa kɔɔ gbangba ti wu nwaa goi nhu aa pele o pele.

44Tɔɔ wu nyaaia bɛɛ ka ningaa i tɔɔ gɛ wu gbangba na nhu. Hali kɔtu i ila kele aigɔ lo laai ngi laanwaa, gbɛnhaile wai nɛɛnwaa hɔlɔi lɔgɔ naa Ngebɔ i bai ndendouyaa hendaa nhanwa wuɛɛ!”

45Awa ka Yisɔsi i ya Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau kɛɛ tɔɔlonga aa ningaa i kpɛndaa, napangaa natiini tee fee gɔɔ gɔɔ na.

46Kɛɛ gɛa ti nwa, "Kpaali ngɔ Ngebɔ Gbaali na nhu aa kɛɛlaa Ngebɔ εgε, 'Ni Bɛlɛ na tɔɔ uinaa mba aa laaminɛ bɛlɛ.' Kɛlɛ woo naa belenga aa yaanga nhu nwɔa belaa nhanwa!”

47Foo o foo k`a Yisɔsi i ningaa nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, ka ningaa gulɔɔ belaa i kpala ngee naanɔɔ tuaa ti ala baa,

48kɛlɛ tai pele lɔi taa pele nda, gbɛnhaile ningaa i bɛɛ k`ati oo nhɛɛ ala nwa. Kpala ngaile tuaa ti bɔɔla njia ila mba hali.

Luuki 20

1Foo ila ma nhuna Yisɔsi ee ningaa i nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa kɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa tuee, Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, ka mbaa waangaa i kati baa ala le

2kati gɛa ala nwa, "Kɛa aa nuee, gbɛɛ fɔha nwɛ i bi eya nana aa pele baa nhanda indinɛi bele pele? Awa ele nwɛɛ i fɔha indinɛi ɔai bi eya?”

3Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga ti nwa, "Chaanngi nhu gbɛɛ ngi mɔɔli pii wuaa. A kɛa aa nge,

4ee Ngebɔ ua na Yɔni ee pele ngaa ningaa i maa fɔha na siina ee Ngebɔ le mɛ i guai na, inaile ee ningaa gbɔhaa le mɛ?”

5kati tɔɔlonga aa tonga pelendaa loganhu gɛnhi, " Ina maa gɛ 'Ngebɔ le mɛ', ɔɔ gɛa, 'Kɛlɛ gbɔɔ wai laanɛɛi aa Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na?’

6Kɛlɛ ina maa gɛ 'Kua ɔ ningaa gbɔhaa le,' faka indinɛi i bei bɛɛ ɔɔ fuulu biinaa mi nwa, gbɛnhaile ti nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Yɔni Ngebɔ letu nwɛɔ aa ala.”

7Awa ka ti Yisɔsi gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nua nai kɔɔ.”

8Awa ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nya bɛnhɛ gbɔnhu ngaigɔ kɛ aa wuee gbɛɛ fɔha nwɛ i nya eya ngaa nhanda indinɛi bele pele nda bɛɛ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Ka Yisɔsi i yɛpɛa ningaa i ngee njia ɔha nhu. "Ndakpa lɔ i pɔpɔ ɔgɔ nhɛɛ laiɔ kɛɛ kpangba goia ma. Ka nhɛɛ nwɔɔ na i nhɛɛ na loa aa ningaa kangaa ti manhugbee, awa kɛɛ ya wolege nhu lɔgɔ nhu gɔha nhanwa.

10Nhuna lɔgɔ na i hitii pɔpɔ ɔgɔ wa na gɔlindaa nhanwa, ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngi eyaalakpandou longa ningaa i ngee natiini i nhɛɛ na loi aa tuee ngi nda nii na nhanwa. Kɛlɛ ka ningaa i ti ngeyaalakpandou na houa kati kpanhia, awa kati ala bɛɛlaa aa eyaa haka. Ai lii aa gbɛ o gbɛ nhɛɛ nwɔɔ na le.

11Ka nhɛɛ nwɔɔ na i ngeyaalakpandou lagbiti longa, kati ala gbanhia boma awa kati ala chambonga, awa kati ala bɛɛlaa aa eyaa haka. Ai lii aa gbɛ o gbɛ nhɛɛ nwɔɔ na le.

12Awa kɛɛ ngeyaalakpandou lagbiti longa gbɔnhu tuee, chawa na nwɛɔ aa ala. Ka nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i ti ala upua nhu gbɔnhu, awa kati ala gbɛa kpangba na nhu.

13Awa ka nhɛɛ nwɔɔ na i gɛa, 'Gbɛɛ ngɔɔ pele? Ngɔɔ ni lou ila ngɔ na lonaa tuee. Nya laanɛɛ ɔ tɔɔ mbɛɛ gɛa alaa!'

14Kɛlɛ nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i ti maa lou na lɔi, kati gɛa gbɔha na nwa, 'Nhɛɛ nwɔɔ na lou na nwɛ aa indinɛi! Ami ala baaa, kangaa kɛin na nana i ba lo la guna, i lo tɔ mi gaanhu.'

15Faa nwɛɛ ti ala guai pɔpɔ ɔgɔ gbangba na nhu kati ala baaa. Faa nwɛɛ Yisɔsi i nhu nwɔɔlini, "Gbɛɛ nhɛɛ nwɔɔ na ɔɔ pele ngaa nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i?

16Ɔɔ baa i nhɛɛ nwanhu gbee mbelaa i paa, awa i nhɛɛ na ɔa ningaa lagbitia eya manhugbeendaa nhanwa." Nhuna ningaa i ti indinɛi nwɛini, kati gɛa, "Aa tɔmbaga aigɔ bele!"

17Ka Yisɔsi i ti gbeenga awa kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Gbɛɛ Ngebɔ Gbaali indinɛi goonhu na le? 'Kɔtu na nana pɛlɛ lo mbelaa i ti gbeei mbaɔ alɛɛ i belenga ɛɛ bahi na.'

18Nuu o nuu nana aa gula kɔtu na siina nwa ɔɔ gbulukpulunaa. Awa ina maa gɔtu na aa gula nuu nwa, ɔɔ ala hukaa ɛɛ fuufue"

19Sɔ Mbelaa waa waa i ka Yuu chaaga gua manhangaa i kati lapia aa Yisɔsi aa gbotondaa aa nhu gutu ɔ na siina, gbɛnhaile ti nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa kiiloo indinɛi i kuaiɔ ti nhaa nwɛɛ. Kɛlɛ ti lua ɔɔ ningaa i mba.

20Faa nwɛɛ ti pele ɔɛ ɔɛi taa ala hou la. Faa nwɛɛ ti nahoo ɔai ndakpangaa lɛingaa eya kangaa ti gbɔha na bele ɛɛ tee mbelaa nwɛɔ aa tuee, tua nwɛ ti ti loni kangaa ti Yisɔsi hou ala laa yia na nhu mɔɔli mɔɔli nhu, kangaa ti ba ala gɔan fɔha belaa i ma o, ka Loomu hota manha na fɔha na nwa.

21Ka ndakpangaa indiini ti gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa bai nuu gbau ngɔ tee ngɔ ndegea ngi gbekpenjaa nhanwa, kɛlɛ k`abi ningaa nagɔli aa tɔmbaga na nana Ngebɔ lo ngɔ la nuu gbɔha nhanwa.

22Kɛa aa nuee, ee tee ngɔ ni nhanwa aa luti bɛɛndaa Loomu hota manha mbaa naɛ Sisa, inaile ee ngaa haa ɔ?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Kɛlɛ kina Yisɔsi ee ti laahaa nɛɛ na gɔɔ ngɔɔ, kɛɛ gɛa ti nwa,

24"A baa nyɛɛ aa nahoo nwɔɛ ngi kpee. Ele guague mɛ ndaan ngɔ nahoo indinɛi nwa?" Kati gɛa, "Hota manha mbaa na nwɛ Sisa.”

25Faa nwɛɛ Yisɔsi i gɛi, "Awa faa nwɛɛe nana Sisa bo mɛɛ, a ngɔaa Sisa eya, awa nana Ngebɔ bo mɛɛ, a ngɔaa Ngebɔ eya.”

26Mɛɛ ningaa i ngau bele nhu tai kuni taa ala hou na gbɛ o gbɛ nwa, faa nwɛɛ ti londoni, awa kati gbɛia ngi gbɛɛmbo ngindinɛia.

27Nhu nwɛɛ Salusiisia lɛingaa natiini taa gɛ nuu aa haa ai huu gbɔnhu haa nhu, kati baa Yisɔsi le awa kati gɛa ala nwa,

28"Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ka Moosisi i sɔ ngindinɛi gbaalia ni nhanwa aa kɛɛlaa, 'Ina ndalia na aa haa awa i ngɔɔ nyanha lo nana ndengaa tai ngeya, k`a ndaboogee na aa ngɔɔ nyanha na siina gɔli ti ndengaa le ndalia na lɔgɔ fanwa nana i haai.’

29Ndegenhiindengaa ɔfɛlangaa lɔ tee naɔ. Ka ndalia waa na i nyanha gɔlia. Kɛlɛ i haai, ai ndengaa loi ngi nyanha na eya.

30Awa ka ndalia na fee na i ngɔɔ nyanha na gɔlia,

31awa nhaa ndalia na chawa na. Ngemɛɛ i beleni aa ti ɔfɛla ngɔ na bɛɛ. kati haaa awa tai ndengaa loi aa ngɔɔ nyanha na.

32Gbelembanwaa na tɔ bɛɛ ka nyanha na i haaa.

33Chaanngi nhu, gbee na haa belaa i tɔɔ huu haa na nhu, ele nwɛɛ nyanha indinɛi ɔɔ bele ngaa ngi nyanha kualaa ndege nhiindengaa ɔfɛlangaa indiini ndiiya? Gbaa tua bɛɛ kɛɛ belenga aa ngigbɛ o ngigbɛ gɛmbɛ nwaa nyanha.”

34Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga ti eya, "Kɛgɛingaa o njiengaa o yamana indinɛi nhu k`ati kɛmbɛ guu gua awa k`ati nyanhaa gɔli,

35kɛlɛ kɛgɛingaa o njiengaa o natiini ti huulaa na i na kualaa haa na nhu, ti gɛ kɛndɛyaa nhu aa yamana nana nhu ɔɔ ba, tua taigɔ kɛmbɛ guu gua awa taigɔ nyanhaa gɔli.

36Tɔɔ belenaa ɛɛ malekaa awa taigɔ haa. Tua na siina Ngebɔ lengaa i mɛ aa tuee, gbɛnhaile too huuaɔ haa nhu.

37Awa Moosisi kɛɛ kɛa chanhai aa kɛɛlaa haa belaa i tɔɔ huua haa na nhu. Mɛɛ kpaali na nhu ngu to ngɔ mɔ ndɔgbɔ na nhanwa, Moosisi kɛɛ yɛpɛa Maliki na nhanwa gɛnhi, 'Mi bemba na Eebilahamu Eebɔ na, Aaisaaki Eebɔ na, awa ka Yekɔpi Eebɔ na.’

38Ala nwɛ i kɛndɛ belaa ti Eebɔ na aa ala, kɛlɛ haa belaa ti Eebɔ aile aa ala, gbɛnhaile tua bɛɛ ti gɛndɛ ɔ ala nhu. “

39Ka Sɔ Mbelaa waa waa i lɛingaa ti gɛa, "Kpɛɛmbo gbekpe mɛɛ aa indinɛi, Ningaa Nagɔli Mɔɔ!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Gbaa kati luaa aa mɔɔli piindaa alaa.

41Ka Yisɔsi i mɔɔli piinga tuaa, "Gbɔɔ Sɔ Mbelaa waa waa i taa gɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na Leebili mi bemba na lou na nwɛ?

42Gbaa Leebili gbɔha na kɛɛ gɛa Ngue Gɔɔ na nhu, 'Ka Maliki na Ngebɔ i gɛa ni Nwaliki na nwa. Heia bei nya ɛha loko na nhu

43nhaa ngi pele bi haaleengaa i ti gɛ bi ɔgɔsambala nau.'

44Leebili mi bemba na gbɔha na kɛɛ ui mba aa 'Maliki.' Aa gee bele gbɔnhu Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa bele ngaa ngi goo na nhu lou?"

45Nhuna ningaa i tee oo nhɛɛ Yisɔsi nwa, ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa i ma,

46"A sogia Sɔ Mbelaa waa waa i mba, natiini ti lo ngɔ na aa ndonwa kɔha gɔha buu buundaa nwa, k`ati lee tee nda njɔpɔwaa waa na nhu fama hama bii piindaa nhanwa tuaa. Ti lo ngɔ na aa hei heilaa heinwaa gbekpe na Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa hali bɛnhɛ kpolo nhu ti emɛɛ.

47K`ati ngɔɔ nyanhaa ti gɛin mɛɛ nwɛɛ ti eya, awa k`ati laaminɛ nhu gɔha gɔha bele pele ndɔgɔɔundaa aa kɛɛlaa ti lee ngɔ. Maa belaa indiini bonda, tɔɔ ti gbɔɔnia nja lee ngɔnhu!"

Luuki 21

1Yisɔsi i au siai lɛɛ kɛɛ kpatɛ belaa i tɔa tee ti hembɛ na buu buu nahoo bu kuma na nhu mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

2Awa kɛɛ ngɔɔ nyanha lɔa boma nana mbaa ngɔɔ fɛi ee ngi nda nahoo hembɛ na gula nahoo bu kuma na nhu, maa nahoo na alɛɛ kolo tɔ bɛɛ nahoo liiya.

3Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa mbaa ngɔɔ nyanha indinɛi oo nahoo bua tee ngɔ ningaa lagbitia i mba bɛɛ,

4gbɛnhaile ningaa lagbitia i ti kaka buu buia gbo ka na i loo looa ti eya. Kɛlɛ ala mbaa ngɔ na fɛi, nana bɛɛ ee ngeya alɛɛ i kulai nahoo hembɛ bu kuma na nhu."

5Kalandengaa i lɛingaa i tee yɛpɛa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nyandendaa na nhanwa, nhaa maa gɔtu nwaa nhii nhiɛ na, awa ka fembɛ na ningaa i tee fee hee Ngebɔɛ. Ka Yisɔsi i gɛa,

6"Indinɛi bɛɛ waa tɔ, maa lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna hali kɔtu ila kele aigɔ lo laai ndege gɔtu gɔma, kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ tɔɔ piinaa."

7Kati ala nwɔɔlinga, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, gbɛɛ gaila mɛ ɔɔ lɔgɔɔu pɛnhɛɛ yeingaa nhanda indinɛi bi gɛi ɔɔ belenaa i gilaa bele?"

8Ka Yisɔsi i gɛa, "A sogia, nuu ɛɛ wu bu aa kaka pele. Ndakpangaa gbinhi ɔ taa pele ɛɛ tua taa yɛpɛ nya nhanwa maa nhiɛ ɔ tɔɔ baa ti gɛ, 'Nya nwɛ aa ala!' Awa, maa lɔgɔ na oo hiti ma. Kɛlɛ awɛɛ nda tuaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Awɛɛ lua nhuna waa kɔɔ nwaanhaa nwɛi mɛi. Nhanda bele ngɔ ɛɛ indinɛi kaa bele pɛnhɛɛ, kɛlɛ ala aile ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa kpelenwaa na oo gbɛɛa gbɛlaae.”

10Kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Pɔlɔgɔɔ ɔɔ gɔa aa ndege bɔlɔgɔɔ. Awa manhayaa ɔɔ gɔa aa ndege nwanhayaa.

11Pɔlɔgɔɔ gbɛilaa ɔɔ gɛa na, ka ndɔɛ, ka kpɔu gbɔu mii o mii. Nhanda nwaa luu lua o ka kaila nhanda ɔɔ gɛa aa bele pelendaa kualaa feenaa na nhu.

12Yeingaa nhanda indinɛi bɛɛ i bele pele, aa pele o pele tɔɔ wu aa gbotoa awa ti wu aa sɛɛgɛ. Tɔɔ wu gɔannaa kɔhɔ fanwa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau, awa tɔɔ wu biinaa kpindi bɛlɛ nau. Tɔɔ baa aa wuee manhangaa gulɔɔ ka hota manhangaa nya lɔgɔ fanwa.

13Indinɛi ɔɔ belenaa aa fɛɛlɛ wu nhanwa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa nhanwa.

14A nɛɛnwaa nhaa gɔɔna pɛnhɛɛ, kangaa wai ba nɛɛnwaa yogobee ngaa kɛɛlaa wɔɔ gee ti gbɛɛmbo,

15gbɛnhaile ngɔɔ ngoo ɔaa wu eya ka nhu lo nana ɔɔ pele wu haaleengaa i taigɔ nwaagai nana nwa wɔɔ kɛ.

16Ningaa i tɔɔ wu gɔan, tua nwɛ aa wu ungaa i, ka wu ndege nhiindengaa i, ka wu ungaabɛɛmbaa i, awa ka wu gɛnwa belaa i. Awa tɔɔ wu lɛingaa baaa.

17Nuu o nuu ɔɔ loloa aa wuee nya nhanwa.

18Kɛlɛ hali ngu ngi ila kele aigɔ gua wu umbaa fanwa.

19A lona nhu gbɛndɛ ngɔ, awa wɔɔ ndendouyaa hea gbɔhaɛ.

20"Nhuna waa tɔ kulugbaangaa taa Yɛlusalɛmu goli koli, awa wɔɔ kɔɔnaa aa kɛɛlaa tɔɔ naa nyaaia.

21Awa natiini ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu kataa lii lii aa binhɛ njie na nhu. Awa natiini ti taa waa na nhu kataa li, awa natiini ti pɔlɔgɔɔ na gakanwaa na tɛɛ li taa waa na nhu,

22gbɛnhaile na ɔɔ belenaa aa, 'Kpɔɔni Hoo,' kangaa nana bɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi i bele ngaa tɔmbaga.

23Maa ɔɔ luaa guna koo nyanhaa i fanwa o ka komilaangaa i. Kpɔu gbɔu ɔɔ gɛa pɔlɔgɔɔ indinɛi nwa, awa Ngebɔ ɔɔ ngi gbaai mba na yeia ningaa indiini ma.

24Tɔɔ lɛingaa baaa aa saasigɔ, awa tɔɔ lɛingaa belenaa aa kpindi bɛlɛu belaa pɔlɔgɔɔ i nhu bɛɛ. Awa Kpitia i natiini Yuua aile aa tuee, tɔɔ Yɛlusalɛmu nyaaia nhaa Kpitia indiini ti nda yamana na ngaa lo.

25"Nhanda nwaa luu lua ɔɔ bele pelenaa aa foo na, ka ngau na, awa ka teelega na. Ngelou i nhu pɔlɔgɔɔ gbɔha na ɔɔ gɛa nɛɛnwaa nyaai nhu, luaa nja yii na oo naa o ka nja he na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Ndua ɔɔ ningaa hɛɛgboa nhuna taa gɛ aa nana nwaa golondaa ɔɔ ba ngelou gbɔha i nhu, gbɛnhaile fɔha na i feenaa na nhu ɔɔ nwɔinaa ngi lomaa na.

27Awa nhu nwɛɛ Nuu na Lou na ɔɔ gɛ aa paalaa feenaa na nhu aa fɔha waa ka mbɛɛ bombou mbaa.

28Nhanda indinɛi bɛɛ aa tɔɔlo ngaa pele pelendaa, a lona wu u kula nga, gbɛnhaile wu lendouyaa na hɔlɔndaa nwaa gutu ɔ.”

29Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛi aa tuee. A nɛɛnwaa bɛɛla lɛ baa ngulu na nwa pele ngɔ na ɛɛ kpɔɔn ngulu ka ngulu lagbiti bɛɛ.

30Nhuna waa tɔ ndaga na i mba aa tɔɔlo ngaa kpɔkundaa, aa kɔɔna gbo tɔ aa kɛɛlaa, nhanwa na nwaa ai gɔha gbɔnhu.

31Ngemɛɛ gbɔnhu, ina waa tɔ nhanda indinɛi bɛɛ aa gɛ aa pele pelendaa, wɔɔ kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ nwanhayaa na i baa paa nwa.

32"A ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa nhanda indinɛi bɛɛ ɔɔ belenaa yamana indinɛi nhu belaa au bele nhu natiini tai lɛ haai.

33Aliyana na o ka ngelou i ngaa ɔɔ loa kɛlɛ nya oo na ngaa aigɔ lo.

34"A sogia! Awɛɛ luu gbɔha na ɔa ɔa kpolo waa waa nhu o ka ndɔɔ waa gbɔɛ gbɔɛndaa nhu, awa inaile ndɛɛhu indinɛi nwa yogobee yogobee, inaile maa Hoo nana ɔɔ bi houa ɛɛ maai,

35gbɛnhaile ɔɔ baa ningaa i ma bɛɛ mii o mii ngelou i nhu.

36A gɛa aa au siandaa awa wu laaminɛ aa lɔgɔ bɛɛ, kangaa wu nhu gbɛndɛnjaa hɔlɔ kundaa nhanwa nhanda nana nwa bɛɛ ɔɔ bele pele, awa ka tondaa Nuu na Lou na gulɔɔ.”

37Foo indinɛi bɛɛ k`a Yisɔsi i ningaa nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa kpɔkɔhoo na ee hiti, ee guaa i li mɛɛ njie naa taa ui mba aa Oliibi Yie na, naa nwɛɛ ee kpindi na nhu lee nwa na.

38Aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, ningaa i bɛɛ k`ati li Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau oo nhɛɛ ma ala nwa.

Luuki 22

1Ka lɔgɔ na i gbɛɛa gbɛlaa kpolo na nhanwa nana tee lɛgɛ gbɛnha na nwɛ ma nana mbugu gbɔnhu aile nhu, nana tee ui mba aa Pii Manhu Gbolo.

2Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo kati luaa ningaa i mba, awa indinɛi nhanwa, tee lapia aa pele ɔɛ ɔɛndaa nana ti ba Yisɔsi baa laɔ gbundu nhu.

3Awa ka Setani i ɔaa Yulasi lii na nwa, tee ui ngɔɔ gbɔnhu alaa aa Isikaliɔti, awa ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Awa ka Yulasi i ya i yɛpɛa Yuu chaaga gua manhangaa i ngee o ka tomaa belaa i Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau nhanwa, pele na nhanwa ɔɔ Yisɔsi nwaa sia la ti nwa.

5Kati goonhu nɛɛa, awa kati Yulasi nɛɛnwaa longa aa nahoo ɔandaa nhanwa ngeya.

6Ka Yulasi i kuunnga ma awa kɛɛ tɔɔlonga aa pele gbekpe ngɔɛ ɔɛndaa Yisɔsi gɔanndaa la nhanwa ti nwa nana ningaa i tai ba nhu kɔɔ.

7Ka foo na i hitia ma nana taa lɛgɛ gbɛnha na nwɛ ma nana mbugu gbɔnhu aile ma. Lɔgɔ indinɛi nwa, nhu nwɛɛ taa mbaala lou na baa Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nhanwa.

8Ka Yisɔsi i Pita longa tii Yɔni o aa ngoo indinɛi, "A lia wu Pii Manhu Gbolo na nwaa nwɛnhɛi na nhu gbatɛ mi nhanwa mɛndaa nhanwa."

9Kati ala nwɔɔlinga, "Mii nwɛ bi lo ngɔ aa naa ni nhu gbatɛ na?"

10Kɛ ti gbɛɛmbonga, "Waa gɛ aa ngɔalaa taa waa na nhu, ndakpa ila kee ɔɔ wu nwaaia nana nja bɔlɔhɛɛ i heii ala umbaa. A ndaa alaa pɛlɛ nau nana aa ɔa mbu,

11awa wu gɛ pɛlɛ nwɔɔ na nwa, 'Ningaa Nagɔli Mɔɔ na ɛgɛ bi nwa, Ɛɛ nya hotanjaa gungu na mɛɛna nɔɔ Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nwɛ na nii nya galandengaa i ngoo?'

12Ɔɔ kungu mbaa lɔgɔɔunaa aa wuee ngee na nhu maa bɛlɛ na siinau, gbɛ o gbɛ na mi lo ngɔ la mɛnhɛi indinɛi nwɛndaa nhanwa ɔɔ gɛa na. A nhu gbatɛa na."

13Kati ya awa kati maaia aa kɛɛlaa nana bɛɛ Yisɔsi i kɛi aa tuee ngemɛɛ i beleni, awa kati mɛnhɛi na nhu gbatɛa na.

14Nhuna lɔgɔ na i hitii ma Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi na nwɛndaa nhanwa, ka Yisɔsi i heia mɛnhɛi na nwɛ ma tii to mbelaa i ngoo.

15Kɛɛ gɛa ti nwa, "Kpala mbaa lɔ nyaa ngi Pii Manhu Gbolo nwɛnhɛi indinɛi nwɛ ngilamaaa mii wua o yeingaa ngi gilaa yɔgɔlɔ!

16Gbaa ngi kɛ aa wuee, ngaigɔ mɛ hali nhaa pɛnhɛɛ Pii Manhu Gbolo indinɛi koonhu na ndaa fe Ngebɔ nwanhayaa na la."

17Awa ka Yisɔsi i tɔɔmbila gbaunga, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, awa kɛɛ gɛa, "A indinɛi gbauna wu kɔɛ gɔɛ nwa.

18Ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa kualaama chaanngi ngaigɔ ndɔɔ indinɛi gbɔɛ nhaa Ngebɔ nwanhayaa na i ba."

19Awa nhu nwɛɛ i lɛgɛ gbɛnha gutu gbauni, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, kɛɛ nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa ti eya, awa kɛɛ gɛa, "Indinɛi nya lugu na nwɛ nana ngi kɔannga wu nhanwa, A indinɛi belena nɛgililaa nhanwa aa nge."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Aa pele ngɔ ila na siina, kɛɛ tɔɔmbila na ɔaa ti eya nhuna ti bilani aa gbele mba nwɛnhɛi na nwɛndaa, kɛɛ gɛa, "Tɔɔmbila indinɛi Ngebɔ ilimayaa nyiɛ na nwɛ nana ngi kpatɛi aa nya qanwa na, nana ngi pua wu nhanwa.

21"Kɛlɛ a kpeendɛ! Nuu na nana ɔɔ nya nwaa sia alaa biee nii ala o naa mɛnhɛi indinɛi nwɛ.

22Nuu na Lou na ɔɔ haaa ɛɛ gbo Ngebɔ i ndaalaai, kɛlɛ maa lua ɔ na siina maa nwɔɔ na siina nhanwa nana ɔɔ nya nwaa sia!”

23Awa nhu nwɛɛ ti tɔɔloni aa gbɔha na nwɔɔli mɔɔlindaa aa kɛɛlaa ngigbɛɛ nwɛ ti liiya nana ɔɔ indinɛi bele.

24Ka tonga ngi biinga kalandengaa i ndoganhu aa kɛɛlaa ele nwɛɛ tɔɔ nɛgili la aa kɛɛlaa ala nwɛ tee ngɔ na.

25Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngelou indinɛi nhu nwanhangaa i fɔha lɔ tuaa ti ndaa i manhu, awa ti nwanhangaa i taa uinaa tuaa aa 'Ningaa ti Gɛnwa belaa.’

26Kɛlɛ indinɛi ngemɛɛ aile aa wuee. Nana maa nhiɛ ɔ, nuu na nana tee ngɔ na wu liiya kaa bele ɛɛ ndou golo, awa ngu mɔɔ na kaa bele ɛɛ ngeyaalakpandou.

27Ele nwɛɛ tee ngɔ feengaa indiini ndiiya, nuu na nana aa hei mɛnhɛi nwɛ ma o, ka nuu na nana aa mɛnhɛi hei nuuɛ mbɛtɛ nwa? Nuu na nana aa hei mɛnhɛi na nwɛ ma ala nwɛ tee ngɔ. Kɛlɛ nya nyaa wu liiya ɛɛ ngeyaalakpandou.

28"Wuaa naɔ tii nya o ni yɔgɔlɔ na nhu bɛɛ.

29Awa ɛɛ gbo ni Kɛɛgɛ na i fɔha ɔai ngeya sialaa la nhanwa, ngemɛɛ gbɔnhu ngɔɔ maa fɔha na siina ɔa ɔa wu eya.

30Wɔɔ mɛnhɛi nwɛa awa wu ndɔɔ gbɔɛ ni bɛtɛ na nwa mɛɛ ni nwanhayaa na la, awa wɔɔ heia manhayaa gbakaa nhu nde puu na nwanhu i manhu fee na Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu.”

31Ka Yisɔsi i gɛa, "Saimɔni, Saimɔni, Oo nhɛɛndɛ! Setani oo fɛɛlɛ hɔlɔa wu nhuandaa nhanwa bɛɛ, ɛɛ gbo nhɛɛ nwɔɔ na aa mba gbekpe na lee nwa kualaa mba boole naa.

32Kɛlɛ ngoo laaminɛa bi nhanwa, Saimɔni, aa kɛɛlaa bi laanɛɛ na aigɔ gbaha. Awa nhuna baa bote nya le, kabaa bi ndege lengaa i nhu gbɛndɛ.”

33Ka Pita i kpɛɛmbonga, "Maliki, nya nwaa gbatɛ ɔ aa ndiilaa ngilamaaa kpindi bɛlɛu tii bia o, awa ka haalaa ngilamaaa tii bia o! “

34Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngi kɛ aa biee Pita, tɛɛ na aigɔ gɛ gokoeni aa kpɔkɔ indinɛi, bɔɔ gɛa nwaagaii nya nwa nhaa naa heinwaa chawa aa kɛɛlaa bai nya gɔɔ.”

35Nhu nwɛɛ Yisɔsi i ngi galandengaa i mɔɔlini, "Nhuna ngi wu loniɔ ngelou i nhu nahoo bu mbɔlɔ aile wu eya, inaile sii sia bɔlɔ, inaile chambala, ee nhai baa ngi wu houia?" Kati gɛa, "Gbɛ o gbɛ baa ngai ni houi.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

36Ka Yisɔsi i gɛa, "Kɛlɛ chaanngi, nuu o nuu nana nahoo bu mbɔlɔ i ngeya inaile sii sia bɔlɔ kaa kpau. Awa nuu o nuu nana saasigɔ ai ngeya kaa ngi lonwa na nwaa sia i saasigɔ ila ngeya.

37Gbaa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Ngebɔ Gbaali na nana i gɛi, 'Too ala nwaa gbɔnga aa nhanda nyɔu belaa.' Awa indinɛi kaa bele ngaa tɔmbaga nya nhanwa, gbɛnhaile nana ti kpaalii nya nhanwa alaa bele.”

38Ka kalandengaa i ti gɛa, "Kpeendɛ, saasigɔ fee mɛɛ aa indinɛi Maliki!" Kɛɛ gɛa ti nwa, "Na oo banga.”

39Ka Yisɔsi i guaa taa waa na nhu kɛɛ ya mɛɛ Oliibi Yie naa ɛɛ aa pele ngɔɔ. Awa ka kalandengaa i ti ya tii ala o.

40I hitii nhinde na, kɛɛ gɛa ti nwa, "A laaminɛa kangaa nhua ngɛɛ wu nwaai?”

41Awa kɛɛ golo siaa nhu tuaa, kɛɛ ombi hitɛa, awa kɛɛ laaminɛa.

42Kɛɛ gɛa, "Hapa, ina bi guunmayaa na nwɛ, njɔgɔlɔ lɔombila indinɛi gbauna nya eya, ni nda guunmayaa aile, kɛlɛ bi nda guunmayaa na i belena.”

43Ka maleka i guaa aliyana kɛɛ baa i gbɔha na lɔgɔɔunga aa ala awa kɛɛ ala nhu gbɛndɛnga.

44Awa kɛɛ laaminɛa pulai gbɛnhaile ala nɛɛnwaa yogobee ngɔɔ. Fɔndɔ na ee gua ala nwa pele ngɔ ɛɛ qanwa aa gɛ aa puulaa lɔa.

45I huui laaminɛ na nwa, kɛɛ bɛɛlaa boma kalandengaa i ngee awa kɛɛ maaia kati yii, maa nwɔuyaa i ti hou ngɔ.

46Kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa yii? A huua wu laaminɛ kangaa nhua ngɛɛ wu nwaai.”

47Nhuna Yisɔsi ee laaminɛ na bele tuun, ka Yulasi i baa na aa faka. Yulasi indinɛi ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na. Kɛɛ baa Yisɔsi le i ala guunnga.

48Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa, "Yulasi, ee nuu guunndaa lɔ baa Nuu na Lou na nwaa sia la?”

49Nhuna kalandengaa i natiini tee na tii Yisɔsi o aa maa lɔgɔ na nhanda indinɛi i ba ba ma, kati mɔɔli pelenga, "Maliki, ee ni gɔ aa ni saasigɔ na?”

50Awa ngila mɔɔ kalandengaa i ndiiya kɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaalakpandou na ɛha ou na leea mba.

51Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa, "Gbena!" Kɛɛ siaa ndakpa na ou naa awa kɛɛ kɛndɛa.

52Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi Yuu chaaga gua manhangaa i ma ka tomaa belaa i tee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwanhu gbee, awa ka mbaa waangaa i natiini ti bai na ala aa gbotondaa nhanwa, "Ee sɔ mɛ ngi ngaa haai waa ba nya aa gboto ma aa saasigɔ o ka kpengbe?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

53Aa foo o foo nyaa naɔ tii wua i ngoo Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, wai nya aa gbotoi. Kɛlɛ wu nda lɔgɔ na nwɛ aa indinɛi i hitia pelendaa nhanwa, nhuna Setani nwanhayaa na i nga lɛ.”

54Kati Yisɔsi aa gbotoa awa kati ya aa ala Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na bɛlɛ nau. Awa ka Pita i kolo laa tuaa.

55Oo belenga aa kɛɛlaa ngɔmbu aa lee ngɔɔ njia baka na nwaa gbangba na nhu, awa ka Pita i nwaa gbɔnga aa kɔɔlɔɔu mbelaa i ngɔmbu na nwanhu.

56Nhuna ngeyaanyɔugbɛa ila kee i ala lɔi na heii ngɔmbu na nwanhu kɛɛ gɔɔlɔɔu, kɛɛ Pita gbeenga tiinini awa kɛɛ gɛa ala nwa, "Ndakpa indinɛi Yisɔsi bou nwɔɔ nwɛɔ!”

57Kɛlɛ ka Pita i nwaagaia, "Nyɔugbɛa i, ngai ala gɔɔ bɛnhɛ!”

58Nhu golo lɛmbini ka ndakpa ila i Pita lɔa kɛɛ gɛa, "Ngila mɔɔ nwɛ aa biee gbɔnhu!" Kɛlɛ ka Pita i gɛa, "Ndakpa i, nya aile.”

59Awa nhu golo lɛmbini ka ndakpa lagbiti i yɛpɛa nhu gbɛndɛ ngɔ, "Nɛɛnwaa gɔhɔ ngai mba bɛɛ aa kɛɛlaa ndakpa indinɛi tua nwɛ ti naɔ tii Yisɔsi o taa lee tee, gbɛnhaile ala gbɔnhu Galiili nwɔɔ nwɛ aa ala!”

60Kɛlɛ ka Pita i ala gbɛɛmbonga, "Ndakpa i, ngai nana gɔɔ baa maa yia gɛ!" Nhu gutu ɔ na Pita ee njia indinɛi gɛ, ka tɛɛ na i gokoenga.

61Ka Maliki na i botenga kɛɛ Pita gbenga, awa ka Pita i ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa Maliki na oo gɛ nha ala nwa, "Yeingaa tɛɛ na i gokoe ngaa kpɔkɔ indinɛi, bɔɔ gɛa bai nya gɔɔ nhaa naa heinwaa chawa.”

62Ka Pita i guaa kɛɛ ɔɔa nja lee ngɔnhu.

63Ndakpangaa i tee Yisɔsi nwanhu gbee ngaa gboto indinɛi nhu kati ala belenga aa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ, awa kati ala gbanhi gbanhia.

64K`ati pɛɛ ngaunwaa bele ngaa ala awa k`ati ala nwɔɔli mɔɔli, "Ele nwɛɛ i bi gbakpani? Ndɔgɔɔuna!”

65Awa kati njia nyɔu gbinhi gbinhi lagbiti gɛɛ gɛɛa aa ala.

66Awa ngee oni, mbaa waangaa i ngoo. Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo, awa ka Sɔ Mbelaa waa waa i kati aa lɔgɔa ngilamaa, awa kati baa aa Yisɔsi ti yia nwanhangaa i kulɔɔ.

67Kati gɛa ala nwa, kɛa aa nuee, "Ee bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee?" Kɛɛ kpɛɛmbonga, "Ina ngaa kɛ aa wuee, waigɔ laanɛɛ aa nge.

68Awa ina ngaa mɔɔli pii wuaa, waigɔ kpɛɛmbo.

69Kɛlɛ kualaama chaanngi nhu Nuu na Lou na ɔɔ heia Ngebɔ waa fɔha Kɛɛgɛ na ɛha loko na nhu.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

70Tua bɛɛ kati gɛa, "Ee faa nwɛɛ bia nwɛ tɔ Ngebɔ Lou na aa biee?" Kɛɛ ti gbɛɛmbonga, "Ɛɛ wu kɛa, nya nwɛ aa ala.”

71Kati gɛa, "Nai loni aa seelia hali! Ni gbɔha i noo mɛinga nana i kɛa!"

Luuki 23

1Faka gbɔha na bɛɛ ee ngaa lɔgɔ na nhu kati huua awa kati ya aa Yisɔsi Paileti gulɔɔ,

2mɛɛna ti tɔɔloni aa ala hɔɔlɛ hɔɔlɛndaa na aa njia gɛnhi, "Ni ndakpa indinɛi houia kɛɛ mi ndaa i kaka, kɛɛ kɛ aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ luti bɛɛ hota manha mbaa naɛ Sisa, awa alaa kɛ boma aa kɛɛlaa ala gbɔha na nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala, napangaa manha mbaa.”

3Ka Paileti i ala nwɔɔlinga, "Ee bia nwɛ Yuua i ti nwanha mbaa na aa biee?" Ka Yisɔsi i gɛa "Ɛɛ bi kɛa.”

4Awa ka Paileti i gɛa Yuu chaaga gua manhangaa i ma ka faka na, "Ngai nhanda lɔi nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ndakpa indinɛi lɛɛ ɔ.”

5Kɛlɛ nhu nwɛɛ bɛnhɛ tee nɔa nhu aa kɛndaa nhu gbɛndɛ ngɔ, "Aa ngi nagɔli na, oo tɔɔlonga aa ningaa i ndii gbɛindaa la bɛɛ ti Yulia bɔlɔgɔɔ i nhu. I tɔɔlonia Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu awa chaanngi nhu oo ba bei.”

6Nhuna Paileti i indinɛi nwɛini, kɛɛ mɔɔli pelenga, "Ee ndakpa indinɛi Galiili nwɔɔ nwɛ aa ala?”

7I nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Yisɔsi, manha mbaa na Hɛlɔli ngi bɔlɔgɔɔ na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, kɛɛ ala leenga manha mbaa na le Hɛlɔli. Aa maa lɔgɔ na Hɛlɔli ee naanɔɔ Yɛlusalɛmu.

8Ka Hɛlɔli goonhu nɛɛa nhuna i Yisɔsi lɔi, gbɛnhaile oo ala nwaanhaa nwɛingaɔ awa giilɛɔ aa Yisɔsi nwaa gbalambo kangaa i ala lɔ. Ala nɛɛnwaa la ɔ aa ala lɔndaa aa kamaa nhanda lɛingaa bele pele.

9Faa nwɛɛ manha mbaa na Hɛlɔli i Yisɔsi nwɔɔlini aa mɔɔli kpinhi gbinhi, kɛlɛ Yisɔsi ai kpɛɛmboni.

10Awa Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo kati ya na, awa kati ndɛɛ gbogo gbogo gɔɔla gɔɔlaa alaa.

11Manha mbaa na Hɛlɔli o ka ngi gulugbaangaa i kati Yisɔsi belenga aa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ awa kati ala chambonga. Awa nhu nwɛɛ ti ndonwa maa nhii nhiɛ bui ala nwa awa ka ti ya aa ala Paileti le.

12Maa hoo na siina nwa manha mbaa na Hɛlɔli ka Paileti kati belenga aa kɛnwa belaa. Kɛlɛ tuaaɔ pɛnhɛɛ faaleenjaa nhu nhuna foo indinɛi ai lɛ gɛiɔ hitii ma.

13Ka Paileti i ui nguinga Yuu chaaga gua manhangaa i mba, ka ngu mbelaa i, awa ka ningaa i ngilamaa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14kɛɛ gɛa ti nwa, "Wua nwɛ wu bai aa ndakpa indinɛi bei nya le kawu gɛa alaa ningaa i pu aa kaka pele. Chaanngi nhu ngoo ala gbɛngbɛa wu au bele nhu, awa ngai maaleii ala lɛɛ ɔ gbɛ o gbɛ nhu nana nhanwa bɛɛ wu kɛi ala nhanwa.

15Inaile bɛnhɛ manha mbaa na Hɛlɔli ai maaleii ala lɛɛ ɔ, gbɛnhaile oo ala bɛɛlaa boma muee. Gbɛ o gbɛ ai na nana ndakpa indinɛi i pelenga ngaa haa ɔ aa kɛɛlaa kaa haa hɔlɔ fanwa.

16Faa nwɛɛe ngɔɔ ala gbɔannaa awa ngɔɔ gbenaa alaa nhanda baa ngɔ mba."

17((Paileti, nhanda indinɛi oo ala lugu gɔɔngaɔ aa kpendaa kpindi bɛlɛu nwɔɔa nhanda baa ngɔ mba aa Pii Manhu Gbolo na lɔgɔ.))

18Ka faka gbɔha na i labia gɛnhi, "Ti ala baa! Gbena Balabaasia nhanda baa ngɔ mba!"

19(Balabaasi indinɛi ti ala biinia kpindi bɛlɛu, gbɛnhaile njia gbogo gbogo lɔɔ alaa kɔɔ gulandaa nhanwa taa waa na nhu, awa ka nuu baa njia gbɔnhu ee alaa.)

20Paileti kpala ngee alaaɔ kangaa i nhanda baa Yisɔsia, faa nwɛɛ i yɛpɛi tuee gbɔnhu maa nhiɛ ɔɔ.

21Kɛlɛ kati labi labia gbɔnhu nhu gbɛndɛ ngɔ, "Ti ala baa! Ti ala baa!"

22Na hiti ɔ na naa heinwaa chawa na nhu, ka Paileti i ti nwɔɔlinga, "Kɛlɛ gbɛɛ nhanda nwɛ i ngaa haai? Ngai nhanda lɔi nana i ngaa haai aa kɛɛlaa kaa haa hɔlɔ fanwa! Indinɛi nhanwa, ngɔɔ ala gbɔannaa awa ngɔɔ gbenaa alaa nhanda baa ngɔ mba."

23Kɛlɛ nhu nwɛɛ tee labi labi nja lee ngɔnhu aa kɛɛlaa k`a Yisɔsi ɔɔ haa hɔlɔ, awa ngaa guanwaa na bɛɛ, kati labi labi na i bɛnga ma.

24Indinɛi nhanwa, ka Paileti i Yisɔsi baa njia na gɛa ɛɛ gbo ti nhu nwɔɔlini kangaa i bele.

25Faa nwɛɛ i nhanda baani ndakpa naa nana ti ala biini kpindi bɛlɛ nau kɔɔ gulandaa nhanwa taa waa na nhu, ka nuu baa njia nhanwa, awa kɛɛ Yisɔsi gɔannga ti nwa ɛɛ gbo kpala ngee tuaa i pele tuɛɛ.

26Kati ya aa Yisɔsi, awa tee li pele na nhu, kati ndakpa nwaaia Sailini nwɔɔ nwɛɔ aa ala taa ui mba aa Saimɔni, kɛɛ ba taa waa na nhu nhuna ee gua pɔlɔgɔɔ na gakanwaa. Kati gbundɛa ala nwa, awa kati ningaa nhɛɛ ngulu na laa ala gbaki ma, napangaa kpekpa ngulu na, awa kati pelenga i ndaa la Yisɔsia.

27Ka faka waa i ndaa Yisɔsi bou nwa. Maa belaa i mɛɔ aa njiengaa lɛingaa natiini ti ɔgɔ lɔgɔi umbaa k`ati ɔɔ ala nhanwa.

28Ka Yisɔsi i botenga tuee kɛɛ gɛa ti nwa, "Yɛlusalɛmu yiengaa, awɛɛ ɔɔ nya nhanwa, kɛlɛ a ɔɔa wu gbɔha na nhanwa kawu lengaa i.

29Gbaa maa yamana na lɔ aa ba nhuna ningaa tɔɔ gɛ, 'Nduba lɔ njiengaa i ma natiini ndengaa tai tuɛɛ, natiini bɔlɛkɛa aa tuee, awa ka natiini komilaangaa aa tuee.'

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Na ɔɔ belenaa aa lɔgɔ na nhuna ningaa tɔɔ gɛ njie njie mbaa waa na nwa, 'Lɔgɔa ni nwa!' awa ka aa kɛɛlaa njie njie kolo golo na nwa, 'Ni lɔɔgua!'

31Gbaa ina nhanda bonda ɛɛ indinɛi bɛɛ aa bele nhuna ndaga na undu ɔ na ngulu naa, gbɛɛ ɔɔ bele nhuna ndaga na aa be mbe?"

32Ndakpangaa fengaa lagbitia natiini nhanda nyɔu belaa aa tueeɔ, kati guaa gbɔnhu aa tuee ti baandaa nhanwa ngilamaaa tii Yisɔsi o.

33Nhuna ti bai nhinde na taa ui naa aa "Ngu Hɛɛga," naa nwɛɛ ti Yisɔsi baai na awa ka nhanda nyɔu belaa feengaa i, ngila mɔɔ na i Yisɔsi ɛha loko nhu gaka, awa lagbiti na i ala gɔbɔ loko na nhu gaka.

34Ka Yisɔsi i gɛa, "Ndoa na tuɛɛ, Hapa! Tai nana gɔɔ taa pele." K`ati ngi nwaa ili nhaanhaa i kɔɛ gɔɛa nwa aa kpɔɔyɔɔ gulandaa le pele.

35Ningaa i tee naanɔɔ lo toni kati naa gbee nhuna Yuu u mbelaa i tee gɛ ala nwa, "Kɛɛ ndendouyaa he ningaa lagbitiaɛ. I ndendouyaa he lɛ baa gbɔha naɛ ina ala nwɛ Kilaisi na aa ala, napangaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na."

36Ka kulugbaangaa i ti ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛnga alaa. Kati baa na ala le kati ndɔɔ gbaati gbaati hea alɛɛ,

37awa kati gɛa, "Ndendouyaa hea gbɔha naɛ ina bia nwɛ Yuua i ti nwanha mbaa na aa biee!"

38Kati njia indinɛi gbaalia ala nwanhu na, "Indinɛi Yuua i ti Nwanha mbaa na nwɛ aa ala."

39Nhanda nyɔu nwɔɔ na ila kee na ee na nhɛɛni, kɛɛ njia nyɔu gɛa aa Yisɔsi, "Ee bia aile Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee? Ndendouyaa hea gbɔha naɛ tii nua o!"

40Ka lagbiti na i gɛa ndege lou na nwa, "Ee bai lua Ngebɔa? Mua nwɛ mɔɔ haa ila na hɔlɔ ngilamaa.

41Mi nda haa na kaa bele gbo, nana nhanwa mi peleni. Kɛlɛ ala ai nhanda nyɔu beleni."

42Awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Nɛgilia aa nge, Yisɔsi, nhuna bɔɔ ba aa bi nwanhayaa na!"

43Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ngi bi nɛɛnwaa lo ngaa kɛɛlaa haai, bɔɔ gɛa aliyana ngilamaaa tii nya o."

44Aa fooliiya na ka kpindi nhiɛ mbaa i hitɛa pɔlɔgɔɔ gbɔha i nwa bɛɛ. Kpindi nhiɛ mbaa indinɛi ee naanɔɔ nhaa aa kpɔkɔhoo hooliiya na yeingaa ngaa lo.

45Awa kɔla na ee na nhɛɛni Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau ka nhu bɛaa liiyaa na nhu.

46Ka Yisɔsi i labia aa njia indinɛi, "Hapa! Bi eya, naa nwɛɛ ngi ni yina na ɔaa na!" I indinɛi gɛi kpɛti, kɛɛ haaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47Tomaa nwɔɔ na kulugbaa enge na nhu kɛɛ nana lɔa i beleni, awa kɛɛ Ngebɔ bihɛa gɛnhi, "Aa tɔmbaga nuu gbekpe mɛɛɔ aa indinɛi!”

48Nhuna naa gbee mbelaa i natiini ti aa lɔgɔi na ti nana lɔi i beleni, tua bɛɛ kati bɛɛlaa tuee pɛlɛu, k`ati li aa lii nwaa gbanhi gbanhi aa maaumayaa.

49Natiini bɛɛ tee Yisɔsi gɔɔ ngɔɔ pandaa, ti nhupu ngɔ naɔ aa njiengaa i natiini ti ndai alaa kualaa Galiili, kati longa gɔhanwaa k`ati naa gbee.

50Ndakpa ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Yosɛfu. Alimatia laa na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala.

51Nuu gbekpe mɛɛɔ awa mbɛɛ lɔ mbaɔ gbɔnhu, awa nuu nwɛɛɔ nana ee Ngebɔ nwanhayaa na baalaa nwaa golo. Hali aa kɛɛlaa ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala njia baka mbuu belaa i ndiiya, kɛlɛ ai kuunni ti laalaa na nwa o, ka ti eyaabele na.

52Kɛɛ ya Paileti le awa kɛɛ Yisɔsi boonwa na nhanda nhu nwɔɔlinga.

53Awa kɛɛ poonwa na yeia mbu, kɛɛ mbeembeenga kɔla gue nhu, kɛɛ ndaa kɔtu nwaau ndoga nhu nana tai lɛ nuu lai nhuɔ.

54Maa Gbatɛ Hoo na nwaa nwɛɛɔ taa ui mba aa Manhalɔgɔ. Maa hoo indinɛi oo leenaa, Yuua ti Lɛɛhu Hoo na oo hiti.

55Njiengaa i natiini ti guai Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu ti ndai Yisɔsia, kati ndaa Yosɛfu bou nwa awa kati maau na lɔa, awa nhaa ti gee Yisɔsi boonwa na lai nhu.

56Awa nhu nwɛɛ ti bɛɛla bɛɛlai tuee pɛlɛu kati sebe nhu gbatɛa ka ngua gu nɛɛ nɛɛ poonwa na nhanwa. Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa kati lɛɛhua ɛɛ gbo Sɔ na i kɛi pelendaa nhanwa.

Luuki 24

1Pɛnhɛɛ foo na nwa mi guu ɔfɛla na nhu, napangaa Lɔgɔwaa na nwa aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, ka njiengaaa i ti ya maau na le aa sebe na nana ti nhu gbatɛi.

2Kati maaia aa kɛɛlaa kɔtu laalo na kiikii ngɔ kualaa maau na la,

3faa nwɛɛ ti ɔai nhu. Kɛlɛ tai Maliki na Yisɔsi boonwa na nwaaleii nhu.

4Kati longa na nɛɛnwaa gɔhɔ nhu indinɛi nhanwa. Nhu gutu ɔ na siina kati ndakpangaa feengaa lɔa tee lo toni ti gbɛlaa, natiini ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue nana ee huo yain.

5Awa ndua na nhanwa ee ti laa fe ngɔ, kati u hitɛa, kɛlɛ nhu gutu ɔ na siina ndakpangaa i ti ti lɔi, kati gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa au sia aa kɛndɛ nwɔɔ haa belaa liiya?

6Ai na. Oo huua. A ndaa nɛɛnwaa nana i kɛi aa nuee nhuna ee Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu aa kɛɛlaa,

7Nuu na Lou na tɔɔ ala gɔannaa nhanda nyɔu belaa nwa, tɔɔ ala baaa, awa mi guu chawa ngaa lee ɔɔ huua haa na nhu.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Awa nhu nwɛɛ njiengaa i ti ngi yia na lai nɛɛnwaa,

9kati bɛɛlaa kualaa kɔtu nwaau na nhu, awa kati indinɛi gɛa bɛɛ aa kalandengaa puungaa i ti manhu ila na awa ka natiini tɔ bɛɛ.

10Njiengaa i siina tua nwɛɔ aa Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na, ka Yɔana, awa ka Meeli, Yemiisi ngi nje na. Tua o ka njiengaa lagbitia i tee na tii tua i ngoo, tua nwɛɔ ti njia indinɛi gɛɛ gɛɛi bɛɛ aa to mbelaa i.

11Kɛlɛ to mbelaa i tɔɔ tɔɔngaaɔ nana njiengaa i ti kɛi aa tuee mɔu mɔu njia nwɛɔ, awa tai laanɛɛi aa tuee.

12Kɛlɛ ka Pita i huua kɛɛ ya aa binhɛ kɔtu nwaau na le. Kɛɛ u nhɛɛnga awa kɛɛ kɔla gue na lɔa kɛlɛ ai gbɛ o gbɛ lɔi nhu gbɔnhu. Awa kɛɛ bɛɛlaa boma tuee pɛlɛu ala gbɛi ɔɔ nana nhanwa i belenga.

13Foo ila na siina nwa k`a Yisɔsi galandengaa feengaa ti li taa golo nhu taa ui naa aa Imeɔsi. Nhu aile gɔha nja lee ngɔnhu aa Yɛlusalɛmu laa waa na, (mi gɛa maili ɔfɛla)

14k`ati li aa yɛpɛ ngu to ngɔ nhanda na nhanwa bɛɛ naa i bele peleni.

15Tee li aa yɛpɛ pele na nhu, ka Yisɔsi i gbɛɛa ti gbɛlaa awa k`ati li aa sia ngilamaa.

16Kati ala lɔa, kɛlɛ tai gɔɔmaa hɔlɔi alaa.

17Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Gbɛɛ wee ba aa maa yia gɛ loganhu pele i nhu?" Kati longa kpɛɛ, maa nwɔuyaa ee naanɔɔ ti aunwaa.

18Ka ngila mɔɔ na i Yisɔsi nwɔɔlinga taa ui mba aa Kiliopasi, "Ee bi ila ngɔ na nwɛ gbo hitima nwɔɔ aa biee Yɛlusalɛmu, nana ai nana gɔɔni aa bele pele na mi guu indinɛi nhu?”

19Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga, "Gbɛɛ nhanda nwɛ?" Kati gɛa, "Nhanda na nana i beleni aa Yisɔsi, napangaa Naasalɛti nwɔɔ na. Ndakpa indinɛi alaaɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ letu nwɛɔ aa ala ndi ɔ aa fɔha na nhanwa i nana nhu i pele peleni, awa ka nana nhu i kɛɛ gɛɛi Ngebɔ au bele nhu, awa ka ningaa i ngau bele nhu bɛɛ.

20N`i Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka n`i u mbelaa i kati ala gɔannga paandaa nhanwa, awa kati ala baaa.

21Kɛlɛ noo nɛɛnwaa la ɔɔ tɔ aa kɛɛlaa ala nwɛ i ba ba i Iisilɛlia i kua nduayaa na nhu, kangaa ti bele ngaa nhanda baamba belaa! Kɛlɛ na aile tɔ bɛɛ, nhanda indinɛi i beleni oo kpaunga haai aa mi guu chawa.

22Ka njiengaa i lɛingaa i ti n`i lii gbɛia, natiini tee ngaa lɔgɔ ila na nhu tii nua o aa kɛɛlaa, kati ya maau na nhu,

23kɛlɛ tai ngi boonwa na nwaaleii nhu. Kati bɛɛlaa boma aa gɛ, kati nhanda lɔa nɛɛnwaa nhu aa kɛɛlaa ka malekaa ti kɛa aa tuee aa kɛɛlaa ala gɛndɛ ɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Ningaa lɛingaa i nee ngaa lɔgɔ na nhu kati ya maau na nhu awa kati maaia gbo ɛɛ
njiengaa i ti kɛi, kɛlɛ tai ala lɔi.”

25Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ti nwa, "Wu nwɔu mɔu ngɔ, wu nwaa gbɛndɛɛ ngɔ aa
laanɛɛlaa aa nana bɛɛ Ngebɔ letua i ti kɛɛ gɛɛi!

26Ee maa ai nhiɛi nha Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nhanwa aa njɔgɔlɔ indinɛi bele pele
bɛɛ, awa poungaa na siina i ɔa ngi bɛɛyaa na la?”

27Awa ka Yisɔsi i ngambonga ti nwa nana ti kɛɛ gɛɛi ala nhanwa Ngebɔ Gbaali na
nhu bɛɛ, tɔɔlo ngɔ na Moosisi gɔɔ naa ka Ngebɔ letua i ti gbaali gbaali na bɛɛ.

28Ti gbɛɛi kpou na laa gbɛlaa mɛɛ tee li na, ka Yisɔsi i pelenga ɛɛ gɔhanwaa nwɛɔ ee
li na.

29Kɛlɛ kati ala bɛndia aa ndiilaa, "Loa bei tii nua o. Foo na oo baa gula, awa mi nwaa
na oo baa gbindi." Awa kɛɛ ɔaa tuee.

30Kɛɛ heia mɛnhɛi nwɛ ma tii tua i ngoo, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha gbaunga awa kɛɛ nduba
hɛia. Awa kɛɛ lɛgɛ gbɛnha na nhu aai aaia, awa kɛɛ ngɔaa ti eya.

31Awa ka Ngebɔ i ti au na nwaa o ngonga, awa kati gɔɔmaahɔlɔa alaa kɛlɛ kɛɛ loa nhu
ti eya.

32Kati gɛa gbɔha na nwa, "Ee ai beleni ɛɛ ngɔmbu aa gɛ mi lii nwa nhuna ee yɛpɛ
muee pele na nhu ka Ngebɔ Gbaali na ee ngambo mi nwa?”

33Nhu gutu ɔ na siina kati huua ti bɛɛlaa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, mɛɛna ti
kalandengaa puungaa i maaleii na ti manhu ila na tee ngaa lɔgɔ nhu tii lagbitia i ngoo.

34Kati gɛa, "Aa tɔmbaga Maliki na oo huua! Oo gbɔha na lɔgɔɔunga aa Saimɔni!”

35Ka kalandengaa feengaa i ti ngambonga ti nwa bɛɛ nana i beleni pele na nhu, awa
nhaa ti gee gɔɔmaa hɔlɔi Maliki naa boma nhuna i lɛgɛ gbɛnha na nhu aai aa leii.

36Nhuna feengaa i tee indinɛi gɛ aa tuee, kpula mba nhanda nhu, ka Yisɔsi i gbɔha na
longa ti liiya kɛɛ gɛa ti nwa, "Maa lɛi i gɛ na tii wua o.”

37Kati luaa, tɔɔ tɔɔngaa maa bote mɔɔ nwɛɔ ti tɔi.

38Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa lua? Gbɔɔ nɛɛnwaa gɔhɔ ngindinɛi bonda i wu nhu?

39A nya loko na gbee kpeendɛ ka nya gbala na, awa wu tɔ aa kɛɛlaa nya nwɛ kpei. A
siaa nyaa, awa wɔɔ kɔɔnaa, gbɛnhaile maa bote mɔɔ ndugu ai ma ka kaai, ɛɛ ndugu
indinɛi gbo waa tɔ i nya nwa.”

40I indinɛi gɛia awa kɛɛ loko na lɔgɔɔu ndɔgɔɔunga aa tuee ka kpala na.

41Nhaahaai tai laanɛɛi, koonhu nɛɛ lɔ ti laa fe ngɔ awa kati gbɛia. Faa nwɛɛ i ti
nwɔɔlini, "Ee nhai lɔ wu eya bei mɛndaa nhanwa?”

42Kati nyiɛ ii gutu ɔaa ngeya,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

43nana i kpauni kɛɛ mɛa ti au bele nhu.

44Awa nhu nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Indinɛi kpei alɛɛ ngi maa yia gɛi aa wuee nhuna ngee na tuun tii wua o. Gbɛ o gbɛ na nana kpaali ngɔ nya nhanwa Ngebɔ letu na Moosisi Sɔ na nhu, Ngebɔ letua i, awa ka Ngue Gɔɔ na nhu, kaa bele ngaa tɔmbaga."

45Awa kɛɛ ti nɛɛnwaa na laau ndaaunga nɛɛnwaa hɔlɔndaa nhanwa Ngebɔ Gbaali naa

46awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Indinɛi nwɛ kpaali ngɔ. Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na kaa yɔgɔlɔ, awa kaa huu haa na nhu mi guu chawa ngaa lee,

47awa ngi laa na fɔha na nhu, kataa ngoo na gɛɛ gɛɛ nana ngu to ngɔ na potendaa nhanwa kualaa nhanda nyɔu nhu o, ka nhanda nyɔu londaa na nhanwa nde naɛ bɛɛ, tɔɔlo ngɔ na Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

48Wua seelia nwɛ aa wuee nhanda indinɛi nhanwa bɛɛ.

49Awa nya gbɔha i ngɔɔ nana yeia wu nwa ni Kɛɛgɛ na i nya nɛɛnwaa loni laɔ. Kɛlɛ wua kawaa wolo taa waa na nhu nhaa fɔha na nana i ngee na nhu i yei wu nwa."

50Awa kɛɛ guaa aa tuee kualaa taa waa na nhu kati ya Bɛtani laa golo na nhu, mɛɛna i loko na lɛɛ lɛi nga na kɛɛ ti lubaa.

51Ee ti luba, kɛɛ loganhu gɔɛa aa tuee awa kɛɛ lɛa aliyana.

52Kati ala batounga awa kati bɛɛlaa boma Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, ti laa fe ngɔɔ aa koonhu nɛɛ,

53awa lɔgɔ na bɛɛ ee tuɛɛ kati kpaunga fiɛ guandaa la nhanwa Ngebɔ nwa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yɔni

Yɔni 1

1Yeingaa Ngebɔ i ngelou na gbatɛiɔ, nuu na nana ngi laa na nwɛɔ aa Ngoo ee naanɔɔ tɔ, awa Ngoo indinɛi siina, ee naanɔɔ tii Ngebɔ o, awa Ngebɔ nwɛɔ aa ala.

2Yeingaa ngelou na gbatɛndaa i gɛi ɔɔ lɔɔlo, Ngoo indinɛi ee naanɔɔ tɔ tii Ngebɔ o.

3Awa gbɛ o gbɛ na nana Ngebɔ i kpatɛi, i kpatɛia aa Ngoo na nhu bele. Awa maa nhai ai na nana Ngebɔ ai kpatɛi aa ala nhu bele.

4Awa Ngoo na ala nwɛɔ ndɛɛhu he mɔɔ na aa ala gbɛ o gbɛ na nhanwa bɛɛ nana ndɛɛhu i nhu. Awa maa lɛɛhu na nwɛɔ i bai aa waun ningaa gbɔhaa nwa.

5Maa waun na siina k`ɛɛ huo kpindi na nhu, awa kpindi na ai lɛ kuniɔ aa ngaa sibi.

6Ka Ngebɔ i ndakpa longa ngi laaɔ aa Yɔni.

7Yɔni na siina, ala nwɛɔ i bai aa waun na nwaa yia gɛɛ gɛɛ aa ningaa i, kangaa ningaa i bɛɛ ti ba bele ngaa laanɛɛ belaa aa waun na siina nhu bele.

8Yɔni gbɔha na ala aileɔ waun na aa alae kɛlɛ i baia gbo kangaa i waun na nwaa yia gɛɛ gɛɛ aa ningaa i.

9Waun na siina i baaɔ ngelou na nhu, tɔmbaga waun na nwɛ nana aa huo nuu o nuu nwa.

10Ngoo na alaa naɔ ngelou na nhu, awa ala nhu bele nwɛɛɔ Ngebɔ i ngelou na gbatɛi la, kɛlɛ na nhu bɛɛ, ningaa i ti ngelou i nhu tai gɔɔmaa hɔlɔi alaa.

11Kɛɛ baa ngi bɔlɔgɔɔ na nhu kɛlɛ ngi ndaa i tai ala binjaniɔ.

12Kɛlɛ natiini bɛɛ ti ala binjani awa kati laanɛɛa boma aa ala, tua na siina kɛɛ gɛa ti nwa ti hiti ɔ nhuɔ taa bele ngaa Ngebɔ lengaa.

13Tai beleniɔ aa Ngebɔ lengaa aa pele na ningaa gbɔhaa taa foli hɔlɔ lae kɛlɛ Ngebɔ nwɛ i peleni ti beleni aa ngi lengaa.

14Ka Ngoo na i belenga aa nuu gbɔha, awa kɛɛ heia mi liiya. Awa ala laa fe ngɔɔ aa panda bandayaa o ka tɔmbaga. Kani ngi bombounjaa na lɔa, napangaa mbombounjaa na nana i hɔlɔi kualaa Kɛɛgɛ na eya, gbɛnhaile ala nwɛ Kɛɛgɛ na Lou ila ngɔ na aa ala.

15Ka Yɔni i seeliyaa hee heea ala nhanwa. Ɛgɛ, "Nuu i nwɛ aa indinɛi ngee ngi yia na gɛ ɔɔ nhuna ngi gɛi, 'Nuu na nana ɔɔ ba nya bou nwa ala bombou ngɔ lee ngɔ nya, gbaa alaa naɔ pɛnhɛɛ yeingaa ti gilaa nya le.' “

16Awa kualaa ngi banda bandayaa na nhu nana i ala laa fe ngɔ, moo panda bandayaa na siina hɔlɔa kpinhi ɔ gbo.

17Gbaa Sɔ na nana Ngebɔ i fei, i feia aa Moosisi nhu bele. Kɛlɛ panda bandayaa o, tɔmbaga o, maa gee nana Ngebɔ i feia aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Nuu ai na nana i Ngebɔ lɔaɔ. Ndou ila ngɔ na gbo nana ti bele ngɔ na i ila na tii Ngebɔ o, awa nana i na Kɛɛgɛ na gbɛɛmbu, ala nwɛ i pelenga ningaa ti Ngebɔ bele ngɔ gɔɔnga.

19Yuu fɔha belaa i tee Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kati Yuu chaaga gua mbelaa longa ka Libaia mɛɛ Yɔni le ala nwɔɔlindaa nhanwa gɛnhi, "Ele nwɛɛ aa biee?”

20Yɔni ai lelei aa kpɛɛmbondaa, kɛlɛ kɛɛ kɛa aa tuee kpou, awa nana i kɛi aa tuee maa ɛa ɔɔ nhuna i gɛi, "Nya aile Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa nge.”

21Awa nhu nwɛɛ ti ala nwɔɔlini gɛnhi, "Ele nwɛɛ nha tɔ aa biee, ee Ilaiya nwɛ aa biee?" Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya aile." Nhu nwɛɛ ti mɔɔlini boma, "Ee bia nwɛ Ngebɔ Letu na aa biee?" Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya aile.”

22Nhu nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Ele nwɛɛ tɔ aa biee? Njia gɛa nana ngu to ngɔ bi gbɔha naa, kangaa ni nana hɔlɔ naa li naa kɛ ngu to ngɔ biaa aa natiini ti ni loni.”

23Nhu nwɛɛ i gɛi, " 'Nya nwɛ nuu na aa nge ngaa loi qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu. A Maliki na bele na lee teena ala sialaa nhu nhanwa,' ɛɛ gbo Ngebɔ letu na Aiseya i kɛi.”

24Awa Yuu fɔha belaa indiini ti tetua i toni, Yuua i siina Falesiisia nwɛɔ aa tuee. (Falesiisia i Yuua ti eebɔyaa gbapi lagbiti nwɛɛ.)

25Nhu nwɛɛ tetua i ti Yɔni nwɔɔlini gɛnhi, "Ina bia aile Ngebɔ Letu na aa biee, gbɔɔ baa Ngebɔ ua bele ngaa ningaa?”

26Ka Yɔni i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nya nja lɔ ngaa Ngebɔ ua bele nda aa ningaa. Kɛlɛ nuu lɔ wu liiya loni nana wai ala gɔɔ.

27Ala nwɛ ɔɔ ba nya bou nwa. Kɛlɛ nya, nya hiti ɔ nhu gbo aa ngi chambala ngɛha na houndaa. Awa hali bɛnhɛ maa gee nana, ngai hitii nhu aa pelendaa.”

28Nhanda indinɛi bɛɛ i bele pelenia mɛɛ Bɛtani laa golo na nhu, napangaa Yɔlani Ya na bou nwa mɛɛ Yɔni ee Ngebɔ ua na bele na aa ningaa i.

29Maa ee na i oni, ka Yɔni i Yisɔsi lɔa k`a Yisɔsi i ba ala le. Nhu nwɛɛ Yɔni i gɛi, "Ngebɔ Baala Lou na gbeendɛ, nana aa ningaa i ti nhanda nyɔu na lo na tuɛɛ!

30Indinɛi nwɛ ngee ngi yia na gɛ ɔɔ nhuna ngi gɛi, 'Nuu lɔ aa ba nya bou nwa nana mbombou ngɔ lee ngɔ nyaa. Gbaa alaa naɔ pɛnhɛɛ yeingaa ti gilaa nya le.’

31Nya gbɔha na kpei ngai ala gɔɔni aunwaae kɛlɛ ngi baia gbo ngaa Ngebɔ ua bele ngaa ningaa aa nja, kangaa ngi pele Iisilɛlia i ti kɔɔ ele nwɛɛ aa ala!”

32Awa ka Yɔni i seeliyaa indinɛi hea. Ɛgɛ, "Kangi Ngebɔ Yina na lɔa ee yei ala nwa kualaa aliyana ɛɛ ndɔkolo aa gɛ aa njeilaa. Awa maa lɔkolo na siina kɛɛ loa hei ala nwa.

33Nya gbɔha na kpei ngai ala gɔɔni aunwaae kɛlɛ nuu na nana i nya loni kangaa ngi Ngebɔ ua bele ngaa ningaa aa nja, oo gɛ ɔɔ nya nwa, 'Nuu na nana baa tɔ Ngebɔ Yina

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

na aa yei ala nwa awa i lo hei ala nwa, maa nwɔɔ na siina ala nwɛ aa Ngebɔ ua bele ngaa ningaa i aa Ngebɔ Yina na.' “

34Awa ka Yɔni i gɛa, "Ngoo naa lɔa indinɛi i beleni, awa ngoo seeliyaa hea aa kɛɛlaa indinɛi nwɛ Ngebɔ Lou na aa ala.”

35Maa ee na i oni, nhuna Yɔni o ngi galandengaa feengaa o tee loni,

36ka Yɔni i Yisɔsi lɔa ee lee, awa ka Yɔni i gɛa, "Ngebɔ Baala Lou na nwɛ aa na!”

37Ka kalandengaa feengaa i ti njia indinɛi nwɛinga Yɔni i kɛi, awa nhu gutu ɔ na siina kati ndaa Yisɔsia.

38Ka Yisɔsi i botenga bou gbee ma, awa kɛɛ ti lɔa tee nda alaa. Nhu nwɛɛ i ti nwɔɔlini, "Gbɛɛ waa au sia la?" Kati gɛa ala nwa, "Labai, mii nwɛ bi na hei?" (Labai, koonhu na nwɛ aa Ningaa Nagɔli Mɔɔ.)

39Kɛɛ gɛa ti nwa, "A baa wu naa lɔ." (Gbaa mi gɛa kpɔkɔhoo hooliiya nwɛɔ.) Awae kati ya awa kati mɛɛ lɔa ee na. Awa tee naanɔɔ ala le nhaa ka maa hoo na siina i leenga.

40Kalandengaa feengaa i natiini ti njia na nwɛiniɔ Yɔni i kɛi, awa kati ndaa Yisɔsia, ngila kee na nwɛɔ aa Andulu, napangaa Saimɔni Pita ndege nhiindou na.

41Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ ya pɛnhɛɛ i kɛa aa ngi ndege nhiindou na Saimɔni. Ɛgɛ, "Noo Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na lɔa." (Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ koonhu na nwɛ aa Kilaisi na.)

42Nhu nwɛɛ Andulu i bai aa Saimɔni Yisɔsi le. Ka Yisɔsi i Saimɔni gbeenga awa kɛɛ gɛa ala nwa, "Bia nwɛ Saimɔni aa biee, Yɔni nhiindou na aa biee. Ngoo ndaa nyiɛ hea biɛɛ taa gɛ ma Sifɔsi." (Sifɔsi, ndaa ila na nwɛ aa Pita, awa koonhu na nwɛ aa faha.)

43Maa ee na i oni, ka Yisɔsi i ndaalaaa aa ala liilaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Kɛlɛ yeingaa i gɛi ɔɔ sia gua Galiili nhanwa, kɛɛ Filiipi lɔa. Awa nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi Filiipi nwa, "Ndaa nyaa!"

(44Filiipi indinɛi Bɛtisaila nwɔɔ nwɛɔ aa ala, napangaa Andului ngee taa nhu tii Pita o.)

45Ka Filiipi i Natanɛɛli lɔa, awa kɛɛ gɛa Natanɛɛli nwa, "Noo nuu na lɔa nana Moosisi i kpaali beleni ala nhanwa Sɔ kɔɔ na nhu, awa ala nwɛɔ gbɔnhu Ngebɔ letua i ti kpaali beleni ala nhanwa. Nuu na siina ala nwɛ aa Yosɛfu nhiindou na, taa ui mba aa Yisɔsi, Naasalɛti nwɔɔ na aa ala.”

46Ka Natanɛɛli i gɛa ala nwa, "Ee nhanda gbekpe ngaa guaa Naasalɛti?" Ka Filiipi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Baa bi naa lɔ bi gbɔha na.”

47Nhuna Yisɔsi i Natanɛɛli lɔi ee baa ala le, kɛɛ gɛa Natanɛɛli nhanwa, "Iisilɛli nwɔɔ gaai gaai nwɛɛ aa indinɛi. Ndɛɛ ai mba polou.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

48Ka Natanɛɛli i Yisɔsi nwɔɔlinga gɛnhi, "Bi gee nya gɔɔni?" Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Yeingaa Filiipi i uini biaa, nyaa pɛnhɛɛ bi lɔ ngɔ nhuna bee loni ngulu nau nana pele ngɔ na ɛɛ kpɔɔn ngulu.”

49Ka Natanɛɛli i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, biɛɛ Ngebɔ Lou na aa biee! Awa biɛɛ Iisilɛlia i ti Nwanha mbaa na aa biee!”

50Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Kina ngi gɛi bi nwa kangi bi lɔa nhuna bee ngulu nau nana pele ngɔ na ɛɛ kpɔɔn ngulu, ee faa nwɛɛ bi laanɛɛa? Bɔɔ nhanda lɔɔ lɔɔa nana mbombou ngɔ lee tee ngɔ indinɛia!”

51Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, wɔɔ tɔa aliyana na ɔɔ laau, awa wɔɔ Ngebɔ nwalekaa i tɔa tɔɔ gɛ aa tɛɛlaa Nuu na Lou na nwanhu awa ka tɔɔ gɛ aa njeilaa Nuu na Lou nau."

Yɔni 2

1Nhuna Yisɔsi i uini Filiipia o ka Natanɛɛli, i kpauni aa mi guu fee, chawa na nwa, ka kɛmbɛ gbolo i gulaa taa na nhu taa ui naa aa Kena, mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Awa Yisɔsi nje na ee naanɔɔ kɛmbɛ gbolo na siina nhu,

2awa kati uinga boma Yisɔsia tii ngi galandengaa i ngoo kɛmbɛ gbolo ila na siina nhu.

3Nhuna ndɔɔ na aa loi kɛmbɛ gbolo nhu belaa i ngeya, ka Yisɔsi nje na i gɛa Yisɔsi nwa, "Ndɔɔ ɛa na gbɔnhu.”

4Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Yaiyo, bia nya gbeena gbo tɔ! Nya lɔgɔ na ai lɛ hitii lɛ ngaa nhanda bele nda.”

5Ka ngi nje na i gɛa ngeyaalakpangaa i ma, "Nana bɛɛ aa gɛ wu nwa wu pele, a pelena.”

6Chaanngi nhue Yuua i s`ɔ tɔ ti eya. Nhuna taa gɛ tɔɔ Ngebɔ batou, kataa mɔɔ bele ngaa pele na ti sɔ na i gɛi ti pele nda. Awa maa nhanda na siina nhaa nwɛɛɔ kɔtuhɛɛ ɔhita ngee naanɔɔ hei heii maa ya na bundaa nhu nhanwa. Kɔtuhɛɛ na siina, ngigbɛ o ngigbɛ mi gɛa nja bɛibaani gɛmɛ ila aa hou, inaile pa, nja bɛibaani gɛmɛ ila, bɛibaani buu buu lɔɔu.

7Ka Yisɔsi i gɛa ngeyaalakpangaa i ma, "A kɔtuhɛɛ na laa he fena aa nja." Awa kati fe fenga la yelele.

8Nhu nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Chaanngi nhu, a nja na golo guaa ma, wu li la nuu na le nana i loni kpolo indinɛi gulɔɔ." Awa kati ya la ala le.

9Awa nhuna i nja na gɔgɔni nana i botenga tɔ aa ndɔɔ, awa ai mɛɛ gɔɔni i guai na, (kɛlɛ ngeyaalakpangaa i ti mɛɛ gɔɔnia i guai na,) faa nwɛɛɔ i uini nyanha nwɔɔ naa

10awa kɛɛ gɛa ala nwa, "Ndɔɔ gbekpe tɔ pɛnhɛɛ nuu aa puu buu kpolo nhu belaaɛ. Awa nhuna aa gu ngaa tuee, too gilaa nana buu buua nyiɛ ɔ na. Kɛlɛ bia boo ndɔɔ gbekpe na nwakɛa nhɔ nhaa k`a chaanngi nhu bi kuaa!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Indinɛi pɛnhɛɛ kamaa nhanda na nwɛ Yisɔsi i peleni ngelou i nhu. Awa i pelenia taa na nhu taa ui naa aa Kena mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Awa naa nwɛɛɔ i ngi bombounjaa na lɔgɔɔuni na. Awa ka kalandengaa i ti laanɛɛa aa ala.

12Kɛmbɛ gbolo indinɛi i leeni, Yisɔsi o, ngi nje na o, ngi ndege nhiindengaa i ngoo, ka ngi galandengaa i kati ya Kepanɔmu laa na nhu. Awa ti guu ai nwaa loni na.

13Nhuna Yuua i ti Bii Manhu Gbolo na nwaa guu na i gbɛɛi gbɛlaa, ka Yisɔsi i ya Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

14Naa nwɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau Yisɔsi i ningaa nwaaleii na k`ati nikaa nwaa sia na, mbaalaa o, ka poobogoa. Awa nahoo nwaa lobi mbelaa tee naanɔɔ gbɔnhu ti nda nhanda nhu.

15Kɛɛ ngɛha limba kpatɛa aa fɔan nana i ti gbɛi la na bɛɛ, nhaa nikaa i ngoo, mbaalaa i ngoo kɛɛ ti gbɛa na faun. Awa kɛɛ nahoo nwaa lobi mbelaa i ti nahoo na yanjanga, awa kɛɛ mbɛtɛ na gula gulaa.

16Awa kɛɛ gɛa natiini ma tee poobogoa i maa sia, "A nhaanhaa indiini kuu guaa bei! Waigɔ ni Kɛɛgɛ na Bɛlɛ na bele ngaa fee gɔ pɛlɛ."

17Ka ngi galandengaa i ti nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Nya lomayaa na bi Bɛlɛ na nhanwa ndomayaa nwɛe."

18Nhu nwɛɛ Yuu fɔha belaa i ti ala gbɛɛmboni aa mɔɔli piindaa alaa gɛnhi, "Kamaa nhanda na ngigbɛɛ nwɛ bɔɔ pele ni naa lɔ, nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa bi hiti ɔ nhu nhanda indinɛi bele pelendaa nhanwa?"

19Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "A Ngebɔ Bɛlɛ indinɛi lɔgɔa, awa mi guu chawa ndoganhu, ngɔɔ tonaa boma."

20Nhu nwɛɛ Yuu fɔha belaa i ti gɛi ma, "Fogo buu buu naai manhu ɔhita alɛɛ ti kpauni aa Ngebɔ Bɛlɛ indinɛi londaa. Ee bɔɔ kunaa bi to mi guu chawa ndoganhu?"

21Kɛlɛ Ngebɔ bɛlɛ na nana Yisɔsi ee maa yia gɛ ala nwɛɔ aa ala lugu na.

22Faa nwɛɛe nhuna Yisɔsi i huui haa na nhu, ka ngi galandengaa i ti nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa kɛɛ indinɛi gɛaɔ. Awa kati laanɛɛa aa nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi o, ka nana Yisɔsi i kɛaɔ.

23Nhuna Yisɔsi ee Yɛlusalɛmu laa waa na nhu aa Pii Manhu Gbolo na lɔgɔ, ka ningaa gbinhi gbinhia ti laanɛɛa aa ala, nhuna tee kamaa gamaa nhanda na lɔɔ lɔɔ nana i pele peleni.

24Kɛlɛ Yisɔsi gbɔha na ai hagba lai ti nhu.

25Ai loni laɔ bɛnhɛ nuu i nuu lagbiti yia gbaga ala nwa, gbɛnhaile i nana gɔɔnaa ee ngigbɛ o ngigbɛ nɛɛnwaa.

Yɔni 3

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Ndakpa lɔ ee naɔ ngi laa aa Nikolimɔsi. Heimanhu nwɛɛɔ aa ala Yuua ti eebɔyaa gbapi na nhu taa ui mba aa Falesiisia, awa ngu mɔɔ nwɛɔ gbɔnhu aa ala ngi ndege Yuua i fanwa.

2Ndakpa indinɛi Nikolimɔsi, kɛɛ baa Yisɔsi le aa kpindi, awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Labai, ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ningaa nagɔli mɔɔ nwɛ aa biee nana i baa kualaa Ngebɔ le. Gbaa nuu ai na nana ku ngɔ aa kamaa nhanda na bele pele nana bia baa pele pele, kɛlɛ k`a Ngebɔ aa gɛ na tii maa nwɔɔ na o yeingaa i gilaa ku i pele pele."

3Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa, kataa nuu le ngaa nyiɛ, yeingaa i gilaa Ngebɔ nwanhayaa na lɔ. Kɛlɛ ina tai ndeni aa nyiɛ, aigɔ Ngebɔ nwanhayaa na lɔ."

4Ka Nikolimɔsi i gɛa ala nwa, "Taa gee nuu le ngaa nyiɛ nana nhu lɛmbingaɔ tɔ ti ala leni nhaa oo nuu waayaa nwɛa? Ee maa nwɔɔ na aa kunaa gbɔnhu i ɔa ngi nje goo nhu kangaa ti ala le boma?"

5Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa ndenjaa nyiɛ na ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa kɛɛlaa, kataa nuu le ngaa nyiɛ aa nja o ka Ngebɔ Yina na. Kɛlɛ ina tai peleni aa nuu, maa nwɔɔ na siina aigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la.

6Nuu aa lugu na hɔlɔa kualaa ngi ungaa i ngeya nhuna taa ala le, kɛlɛ Ngebɔ Yina na nwɛ aa yinayaa lenjaa ɔa nuu eya.

7Awae ɛɛ gbɛɛ bi la gbɛnhaile ngoo gɛ bi nwa kataa bi le ngaa nyiɛ.

8Hɛfɛ na aa gindɛa mɛɛna aa lo ngaa kindɛlaa na. Awa bɔɔ ngoo na nwɛinaa, kɛlɛ baigɔ mɛɛ gɔɔ aa gua na, awa baigɔ mɛɛ gɔɔ aa li na. Awa ngemɛɛ gbɔnhu aa nuu o nuu nana Ngebɔ Yina na aa nde."

9Ka Nikolimɔsi i ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Indinɛi aa gee bele?

10Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Biɛɛ ningaa nagɔli mɔɔ bombou mbaa aa biee Iisilɛlia i ndiiya, gbɔɔ tɔ bai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ indinɛia?

11Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa, nua ni yɛpɛ nana nhanwa ni kɔɔ ngɔ, awa ni nana nwaa seeliyaa hee hee ni naa lɔa, kɛlɛ wai kuunni n`i seeliyaa na nwa ni fee heei.

12Nhanda nhanda na nana aa bele pele ngelou i nhu ngoo maa yia gɛɛ gɛɛa aa biee, awa bai laanɛɛi, bɔɔ gee laanɛɛ ina ngaa nana nwaa yia gɛ aa biee aa bele pele mɛɛ aliyana?

13Awa nuu ai lɛ lɛiɔ aliyana, k`a Nuu na Lou na gbo nana i bai mbuu indinɛi kualaa aliyana."

14Awa ɛɛ Moosisi i kɛɛmu na gbatɛi gbo ɛɛ kaai, nana i ngɔai ngulu gɔhaa awa kɛɛ tɛa nga tombo na nhu, ngemɛɛ gbɔnhu katɔɔ Nuu na Lou na lɛ nga,

15kangaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ aa ala, maa nwɔɔ na i ba wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Gbaa Ngebɔ i lonia aa ngelou na nhaali, faa nwɛɛ i ngi Lou ila ngɔ na gɔanni, kangaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ la, ngu ngaigɔ lo nhu, kɛlɛ ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

17Gbaa Ngebɔ ai ngi Lou na leeni ngelou na gɔhɔndaa nhanwae kɛlɛ i teenia kangaa ngelou na i ndendouyaa hɔlɔ aa ala nhu bele.

18Nuu na nana bɛɛ aa laanɛɛ aa Ndou na, Ngebɔ aigɔ ala gɔhɔ. Kɛlɛ nuu na nana bɛɛ ai laanɛɛi aa Ndou na, maa nwɔɔ na siina, Ngebɔ oo ala gɔhɔnga tɔ, gbɛnhaile ai laanɛɛi aa Ngebɔ Lou ila ngɔ na laa na.

19Indinɛi ngemɛɛ gɛnhi Ngebɔ aa ngelou na gɔhɔ nda. Waun na oo ba ngelou na nhu, kɛlɛ ningaa i tai loni aa waun na. Nana ti lo ngɔ la ala nwɛ aa kpindi na, gbɛnhaile ti eyaabele na nyɔu ɔ.

20Gbaa nuu o nuu nana aa nhanda nyɔu bele, ala lolo ɔ aa waun na nana aa tɔmbaga na lɔgɔɔu, awa aigɔ ba pa mɛɛna maa waun na aa gɛ na, gbɛnhaile ngɔi ai alaa kangaa ngi nhanda nyɔu na nwaa gɛ.

21Kɛlɛ nuu na nana aa nana bele tɔmbaga na lo ngɔ la, maa nwɔɔ na siina aa baa waun na le, kangaae waun na i ba ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa, nana i peleni, oo ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ee nwaa bɛɛa Ngebɔu.

22Nhanda nhanda indinɛi i leenia, ka Yisɔsi i ya Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu tii ngi galandengaa i ngoo. Awa naa nwɛɛ tɔ ee na tii tua i ngoo awa kɛɛ Ngebɔ ua bele pelenga aa ningaa i.

23Yɔni gbɔnhu ee Ngebɔ ua belenaa aa ningaa mɛɛ Eenɔnu, Salimu gbɛlaa na, gbɛnhaile nja gbinhi gbinhi ee naanɔɔ maa nhinde na. Ningaa tee lia na ala le, awa ee Ngebɔ ua belenaa aa tuee.

(24Indinɛi i belenia aa lɔgɔ na tai lɛ gɛi Yɔni bii ngɔ kpindi bɛlɛu.)

25Ka tonga ngi ɔaa Yɔni galandengaa i lɛingaa loganhu o ka Yuu nwɔɔ ngu to ngɔ pele naa Yuua i taa gbɔha na chanhai nda Ngebɔ batoundaa nhanwa.

26Awa kati baa Yɔni le ti gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, nuu na nana wee mɛɛ Yɔlani Ya na nwaa gɔɔ na gaka naɔ, napangaa nuu na nana bee seeliyaa hee hee ɔɔ ala nhanwa, kpeendɛ aa Ngebɔ ua bele pele ngaa ningaa chaan, awa nuu o nuu lɔ aa li chaanngi nhu ala le!”

27Ka Yɔni i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Maa nhanda ai na nana aa bele ngaa nuu ɛɛ nhanda indinɛi bonda, kɛlɛ k`a Ngebɔ gbo alɛɛ aa pele maa nhanda na siina aa bele.

28Wua wu gbɔha na kpei nya seelia nwɛ tɔ aa wuee aa kɛɛlaa kangi gɛa, 'Nya aile Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa nge, kɛlɛ Ngebɔ i nya lonia gulɔɔ aa paalaa alaa.’

29Nyanha nwɔɔ na alɛɛ po mɛɛ aa kɛmbɛ gua nyanha na. Kɛlɛ nuu na kɛmbɛ na nwaa saabu na aa ala, aa gɛa loni kɛɛ oo nhɛɛ nana nwa nyanha nwɔɔ na aa kɛ, awa ala goonhu nɛɛ ɔ nhuna aa nyanha nwɔɔ na oo na nwɛi aa gɛ aa njɛpɛlaa. Indinɛi nhanwa, nya goonhu nɛɛ ɔ nja lee ngɔnhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Kolo na i ala nhu kaa bunde, awa nya nda na kaa yei mbu.”

31Nuu na nana aa ba kualaa mi nwanhu na ala bombou ngɔ lee ngɔ ningaaa bɛɛ. Nuu na nana aa ba kualaa ngelou na nhu, ngelou na bo mɛɛ aa ala awa alɛɛ aa yɛpɛ nhanda na nhanwa nana aa bele pele ngelou na nhu. Awae nuu na nana aa ba kualaa aliyana alɛɛ kolo ɔ lee ngɔ nuu o nuua bɛɛ.

32Aa seeliyaa hea nana nhanwa i naa lɔa o ka nana i mɛinga aliyana, kɛlɛ na nhu bɛɛ, nuu ai laanɛɛ aa nana i kɛa.

33Kɛlɛ nuu na nana bɛɛ i kuunnga ngi oolee na nwa, maa nwɔɔ na siina oo ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa Ngebɔ aa tɔmbaga na gɛa.

34Gbaa nuu na nana Ngebɔ i ala longa, Ngebɔ oo na nwɛ aa kɛɛ gɛɛ, gbɛnhaile aa ngi Yina na ɔaa ala eya nana kpelenwaa ai mba.

35Kɛɛgɛ na lo ngɔ aa ngi Lou na, awa oo gbɛ o gbɛ na laa ala eya.

36Nuu na nana bɛɛ aa laanɛɛ aa Ngebɔ Lou na, wɔwɔwɔ ndɛɛhu lɔ maa nwɔɔ na eya. Kɛlɛ nuu na nana bɛɛ ai nwaa bɛɛi Ngebɔ Lou nau, aigɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ, kɛlɛ Ngebɔ gbaai mba na ɔɔ yeia ala nwa.

Yɔni 4

1Maliki na kɛɛ nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa Yuua ti eebɔ gbapi na taa ui mba aa Falesiisia too nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa Yisɔsi ee kalandengaa hɔlɔa tee ngɔ Yɔnia awa ee Ngebɔ ua bele pelenaa aa tuee.

(2Hali nha Yisɔsi gbɔha na aile ee Ngebɔ ua na bele ngaa tuee, kɛlɛ ngi galandengaa i mɛ tee pele.)

3Faa nwɛɛ i gbueni Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu awa kɛɛ bɛɛlaa boma Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

4Awa ala bɛɛlalaa ee naanɔɔ aa Sameelia bɔlɔgɔɔ na nhu bele.

5Awae kɛɛ baa Saika laa waa na nhu mɛɛ Sameelia bɔlɔgɔɔ na nhu. Saika indinɛi ee naanɔɔ ndɔgbɔ na gbɛlaa nana Yekɔpi i ndoiɔ aa ngi nhiindou na taa ui mba aa Yosɛfu.

6Yekɔpi ya loga na ee naanɔɔ maa lɔgbɔ na siinaa. Faa nwɛɛe mi gɛa aa fooliiliiya na lɔgɔ, nhuna sia na i Yisɔsi gaanhu haai, kɛɛ heia maa ya loga na gbɛlaa ndɛɛhu nwa.

7Ka Sameelia nyɔugbɛa i baa na nja ui ma maa ya loga na nhu, awa ka Yisɔsi i gɛa na ala nwa, "Nya gɔa aa nja ngi kpɔɛ."

(8Gbaa aa maa lɔgɔ na ngi galandengaa i taile na. Ti liiɔ taa waa na nhu mɛnhɛi eya ma.)

9Ka Sameelia nyɔugbɛa na i Yisɔsi gbɛɛmbonga gɛnhi, "Gbɔɔ bia Yuu nwɔɔ indinɛi aa biee, baa nya nwɔɔli Sameelia nyɔugbɛa aa nge kangaa ngi nja ɔa bi eya bi kpɔɛ? " (Gbaa Yuua tai nhanda ila nhu ti Sameeliangaa o hali.)

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Aa bele ngaa bi fembɛ na gɔɔnaa nana Ngebɔ aa fe ningaaɛ, fee na o gbɔnhu, aa bele ngaa bi nuu na gɔɔnaa i gɛi bi nwa, 'Nya gɔa aa nja ngi kpɔɛ,' bi ba ala nwɔɔlinaa nha nja ɔandaa nhanwa bi eya, awa i ba nja ɔaa nha bi eya nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ.”

11Ka nyɔugbɛa na i gɛa ala nwa, "Kenɛi, kɛɛmu ai bi eya nana baa nja na laan nda, awa fee na o gbɔnhu, nja loga na nhu suluun ngɔ, mii nwɛ bɔɔ nja na hɔlɔ na nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ?

12Ee bi lo ngɔ la bi gɛ bi gbekpe ngɔ lee ngɔ mi bemba naa Yekɔpi, nana i nja loga indinɛi loi aa nuee, nhaa ala gbɔha na kɛɛ nhu ya gbɔɛa, awa nhaa ngi nhiindengaa i ngoo ngi nhuaa i ngoo kati nhu ya gbɔɛa?”

13Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nuu na nana bɛɛ aa nja loga indinɛi nhu ya na gbɔɛ, maa nwɔɔ na siina nja nwɔi ɔɔ gbaia alaa,

14kɛlɛ nuu na nana bɛɛ aa nja na gbɔɛ nana ngɔɔ ngɔa ngeya, maa nwɔɔ na siina nja nwɔi aigɔ gbaai gbɔnhu alaa. Gbaa nja na nana ngɔɔ ngɔa ngeya ɔɔ belenaa ala nhu ɛɛ nja unhu, nana ɔɔ nja ɔa ala eya, awa maa ya na siina nwɛ ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu ɔa ala eya.”

15Ka nyɔugbɛa na i gɛa ala nwa, "Kenɛi, nya gɔa aa maa ya indinɛi, kangaa nja nwɔi ai ba gbaai gbɔnhu nyaa, fee na o gbɔnhu, ngai ba ba bei gbɔnhu nja ui ma.”

16Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Lia bi ui bi nhii naa wu ba bei.”

17Ka nyɔugbɛa na i gɛa ala nwa, "Ngai nhii mbɛ." Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Bi lee ngɔ nhuna bi gɛi bai nhii mbɛ.

18Gbaa boo kɛmbɛ guaaɔ nhiingaa lɔɔungaa le aa ngila ngila, awa nhii nana bi ngeya chaanngi nhu, bi nhii gbekpe ngaile. Awae boo tɔmbaga yia gɛa.”

19Ka nyɔugbɛa na i gɛa ala nwa, "Kenɛi, ngoo tɔa aa kɛɛlaa Ngebɔ letu nwɛ aa biee.

20Njie ngindinɛia naa nwɛɛɔ n`i bembaa i tee Ngebɔ batou na, kɛlɛ wua Yuua i ngaa wuee wɛɛ ningaa kataa Ngebɔ batou Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.”

21Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nyɔugbɛa i, laanɛɛa aa indinɛi ngi baa kɛ aa biee aa kɛɛlaa, lɔgɔ ɔɔ baa nhuna nuu aigɔ Kɛɛgɛ na batou gbɔnhu njie ngindinɛia inaile Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

22Wua Sameeliangaa i ngaa wuee, wai nana gɔɔ waa batou kɛlɛ nua Yuua i ngaa nuee, ni nana gɔɔnaa naa batou, gbɛnhaile ndendouyaa hɔlɔndaa i baia kualaa Yuua i ngee.

23Kɛlɛ lɔgɔ na lɔ aa ba, awa hiti ɔ tɔ bɛnhɛ nhuna tɔmbaga batou mbelaa tɔɔ Kɛɛgɛ na batou ngi Yina na fɔha na nhu ka tɔmbaga nhu. Gbaa ningaa indiini bonda, tua nwɛ Kɛɛgɛ na aa ti ɔɛ ɔɛ kangaa ti ala batou.

24Ngebɔ Yina nwɛɛ. Awa natiini taa ala batou, kataa ala batou ngi Yina na fɔha na nhu o ka tɔmbaga nhu.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Ka nyɔugbɛa na i gɛa Yisɔsi nwa, "Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ ɔɔ baa, (ala nwɛ taa ui mba aa Kilaisi) awa nhuna ɔɔ ba, ɔɔ gbɛ o gbɛ na gɛa aa muee.”

26Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya, ngaa yɛpɛ biee, nya nwɛ maa nwɔɔ na aa nge.”

27Aa maa lɔgɔ na siina kpɛti, ka ngi galandengaa i ti baa, awa kati gbɛia nja lee ngɔnhu aa Yisɔsi nwaaindaa k`ati yɛpɛ tii nyɔugbɛa o. Kɛlɛ hali bɛnhɛ ti ila kee ai gɛi nyɔugbɛa na nwa, "Gbɛɛ baa ngɔɛ ɔɛ?" inaile ai gɛi Yisɔsi nwa, "Gbɔɔ waa yɛpɛ wui ala o?”

28Nhu nwɛɛ nyɔugbɛa na i kɛɛmu na loi na heii awa nja ee naanɔɔ nhu tɔ, kɛɛ bɛɛlaa taa waa na nhu, awa kɛɛ gɛa na ningaa i ma,

29"A balɛ wu ndakpa lɔ nana i gbɛ o gbɛ na ambonga nya nwa bɛɛ ngi pelengaɔ. Ee wɛɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aile gɔi aa ala?”

30Nhu nwɛɛ ningaa i ti ɛai nhu taa waa na nhu awa kati uunnga nhu Yisɔsi nwa.

31Naa loganhu na siina, k`a kalandengaa i ti Yisɔsi gɔɔbi gɛnhi, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, mɛnhɛi nwɛa!”

32Kɛlɛ kɛɛ ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Mɛnhɛi lɔ nya eya mɛndaa nhanwa nana wua wai kɔɔ.”

33Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti tɔɔloni aa mɔɔli pele pelendaa loganhu gɛnhi, "Ee i ba bele ngaa ka nuu i baa alɛɛ aa mɛnhɛi?”

34Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nya nwɛnhɛi na nwɛ aa nuu na guunmayaa na belendaa nana i nya loni, awa ka pilandaa ngenge na nwa nana i ngɔai ngeya kangaa ngi pele.

35Ee wai kɛɛ nwa, 'Oo lo ngau ngi naai mi ba tɔɔnhai na lɛɛ lɛɛ mba?' Kpeendɛ, ngi kɛ aa wuee, a nhɛɛ na nhu gbeena pandaa, awa wɔɔ tɔa aa kɛɛlaa tɔɔnhai na oo hiti nhu tɛɛ lɛɛndaa mba nhanwa.

36Ngebɔ alaa nuu na baabaa ngɔ tɔ nana aa njɔpɔ na nhu gbatɛ gbatɛ awa i ma tɔɔnhai na aa lɔgɔ kpeele na nhu wɔwɔwɔ ndɛɛhu nhanwa. Awae nuu na nana aa fain ka nuu na nana aa tee, tɔɔ goonhu nɛɛa ngilamaa.

37Awa njia indinɛi tɔmbaga yia nwɛ ti kɛi gɛnhi, 'Nuu nana oo fainnaa, nuu lagbiti naa oo teea.’

38Ngi wu lonia kangaa wu li wu nana lɛ kpeele na nhu nana wai nwɔɛi nwa fanwa. Ningaa lagbitia nwɛ ti maa nwɔɛ na nwɛi, awa wua woo qani hɔlɔa kualaa ti nwɔɛ nwa na nhu.”

39Sameeliangaa gbinhi ɔɔ maa laa na siina nhu kati laanɛɛa aa Yisɔsi, gbɛnhaile nyɔugbɛa na oo gɛ ti nwa, "Oo nana gɛa na nge bɛɛ ngi pelengaɔ.”

40Awae nhuna Sameeliangaa i ti baa baai ala le, kati Yisɔsi lɔɔndɔɔnga kangaa i gɛ na tii tua o, awa ee naanɔɔ tii tua o nhaa mi guu fee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Awa ngoo na nana Yisɔsi ee kɛɛ gɛɛ aa ningaa i, ka ngoo na siina i pelenga ka ningaa gbinhi gbinhia lagbitia ti laanɛɛa.

42Nhu nwɛɛ ti gɛi nyɔugbɛa na nwa, "Chaanngi nhu nua noo laanɛɛa, kɛlɛ na nhaile gbo bi kɛi aa nuee ala nhanwae kɛlɛ ni laanɛɛia gbɛnhaile, nua ni gbɔha na kpei noo ala oo nwɛinga aa guegue, awa noo kɔɔnga aa kɛɛlaa aa tɔmbaga indinɛi nwɛ Ndendouyaa He Mɔɔ na aa ala ngelou naɛ."

43Awa nhuna mi guu fee na i leeni na Yisɔsi nwa, kɛɛ segea na awa kɛɛ ya mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

44Gbaa Yisɔsi gbɔha na oo kɛa aa kɛɛlaa, Ngebɔ letu na ningaa tai mbɛɛ gɛ alaa mɛɛ ngi bɔlɔgɔɔ na nhu.

45Awae nhuna i bai mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, ka Galiilia i ti ala binjanga nhanda nhanda na nhanwa bɛɛ nana ti tɔi i pele peleni mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu aa Pii Manhu Gbolo na lɔgɔ.

46Awa ka Yisɔsi i bɛɛlaa boma taa golo na nhu taa ui naa aa Kena mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu, napangaa mɛɛ i nja na nwaa boteni na aa ndɔɔ na. Awa tomaa nwɔɔ ee naanɔɔ mɛɛ Kepanɔmu nana ngi nhiindou na hegbɛ ɔɔ.

47Nhuna i mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi oo ba Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu aa sege Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛɛ ya na ala le awa kɛɛ maa nɛɛ nɛɛnga kangaa i li Kepanɔmu laa waa na nhu i ngi nhiindou na gɛndɛ nana ee haa chambala ngɔa ngɔ qaanhu.

48Faa nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Wua k`a kamaa nhanda nwɛ waa tɔ aa bele tii kaila nhanda o waa tɔ aa gula yeingaa wu gilaa laanɛɛ, kɛlɛ ina ai beleni, hali wu ila kee ai laanɛɛ."

49Ka tomaa nwɔɔ na i gɛa ala nwa, "Kenɛi, kina nya nhiindou na ai lɛ haai lɛ ndaalo, bi lee nwɛɛ baa mi li."

50Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Lia, bi nhiindou na ɔɔ gɛndɛa." Ka ndakpa na i laanɛɛa aa ngoo na nana Yisɔsi i kɛi, awae kɛɛ ya.

51Awa ee li, kati gɔɛnga aa ngi eyaalakpangaa i natiini ti gɛi ala nwa ngi nhiindou na oo gɛndɛ!

52Awae kɛɛ ti nwɔɔlinga aa kɛɛlaa lɔgɔ na ngigbɛɛ nwɛ i tɔɔloni aa kɛɛlaa bisa? Nhu nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Gbengi aa fooliiya na, mi gɛa nhuna foo na i gɛi kigisi, nhu nwɛɛ kaanhu gbaai gbaai hegbɛ na i gbeni alaa."

53Awae ka nhiindou na kɛɛgɛ na i kɔɔnga aa kɛɛlaa maa lɔgɔ na nwɛ aa na kpei nhuna Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Bi nhiindou na ɔɔ gɛndɛa." Awae ala gbɔha na kɛɛ laanɛɛa, awa nhaa tɔ bɛnhɛ ngi bongaa gbɔhaa i bɛɛ, kati laanɛɛa.

54Awa kamaa na fee na nwɛɔ aa indinɛi nana Yisɔsi i peleni Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu nhuna i segei Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yɔni 5

1Nhuna nhanda nhanda indinɛi i leeni nga, ka Yuua i ti kpolo gbatɛa, awa ka Yisɔsi i ya maa gbolo na nhu mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

2Mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, kpangba laa bele lɔ na taa ui mba aa Mbaala Gbangba Laa Bele. Kpangba Laa Bele na siina gbɛlaa popa tɔ na nana taa ui mba aa Bɛtisata Hibulu haa na nhu. Heinwaa lɔɔu kpatɛ gbatɛ ngɔ mba na nana pele ngɔ ɛɛ kake gake.

3Awa maa gake gake na siinaa, naa nwɛɛ hegbɛ belaa gbinhi gbinhia tee na laa laai, napangaa, titi belaa o, kunduu mbelaa o, ka gbɔlɔgbɔlɔ belaa. ((Tee naanɔɔ laa laai k`ati nja na nwaa golo kangaa i sii sia nhu.

4Gbaa Ngebɔ nwaleka ee baa lɔgɔ lɛingaa nwa maa bopa na nhu, awa kɛɛ nja na sii siaa nhu, kangaae nhuna aa sii sia la, nuu na nana pɛnhɛɛ aa nhumbu aa hitɛ maa ya nau, maa nwɔɔ na siina ɔɔ kɛndɛyaa hɔlɔa kualaa hegbɛ o hegbɛ nhu nana aa gɛɔ ala nhu.))

5Ndakpa ila ngee naanɔɔ nana i kpaungaɔ hegbɛ nhu aa fogo buu buu chawa i manhu ɔsaakpa.

6Nhuna Yisɔsi i ndakpa na lɔi na laai, awa i nhu kɔɔni boma aa kɛɛlaa giilɛɔ ndakpa na siina aa hegbɛ, kɛɛ ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee bi lo ngɔ la bi gɛndɛ?”

7Ka hegbɛ nwɔɔ na i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Kenɛi, nuu ai mbɛ nana aa nya gula popa nau nhuna maleka na aa sii sia aa nja na. Awa nhuna ngaa gɛ aa ndiilaa, nuu lagbiti oo hitɛ mbu pɛnhɛɛ nyaa.”

8Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Huua, bi ala na gbauna bi sia!”

9Nhu gutu ɔ na siina ka ndakpa na i belenga aa kɛndɛ nwɔɔ. Kɛɛ ngi ala na gbaunga, awa kɛɛ sia guaa. Nhanda indinɛi siina i beleniaɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo nwa.

10Faa nwɛɛ Yuu fɔha belaa i ti gɛi ndakpa na nwa nana Yisɔsi i ala gɛndɛa, "Yuua ti Lɛɛhu Hoo nwɛ aa indinɛi. Awa ni Sɔ na ɛgɛ ngaa haa ɔ bi nhanwa bi ala na houndaa nhanwa k`abi sia la.”

11Kɛlɛ kɛɛ gɛa ti nwa, "Ndakpa na nana i nya gɛndɛi alɛɛ i gɛi nya nwa, 'Bi ala na gbauna bi sia.' “

12Kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ndakpa na ngigbɛɛ i gɛi bi nwa, 'Bi ala na gbauna bi sia?' “

13Kɛlɛ ndakpa na, napangaa nana Yisɔsi i ala gɛndɛi, ai nuu na gɔɔni Yisɔsi aa ala, gbaa faka na waa ɔɔ ee na awa Yisɔsi oo gua nhinde na siina nuu ai nhu kɔɔni.

14Nhu golo lɛmbini, ka Yisɔsi i ndakpa na nwaaia Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa ka Yisɔsi i gɛa na ala nwa, "Kpeendɛ! Boo gɛndɛ. Awae bɛhaa nhanda nyɔu bele kpɔnhu

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kpɔ. Ina pa baa nhanda nyɔu bele, nhanda ɔɔ belenaa aa biee nana ɔɔ gɛ nyɔui lee ngɔ.”

15Nhu nwɛɛ ndakpa na i lii kɛɛ kɛa aa Yuu fɔha belaa i aa kɛɛlaa Yisɔsi nwɛɔ i ala gɛndɛi.

16Saabu indinɛi nhanwa, kati Yisɔsi aa sɛɛgɛa gbɛnhaile oo indinɛi belenga Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa.

17Kɛlɛ ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Kina nya Kɛɛgɛ na lɔ aa enge nhaahaai, faa nwɛɛ nya gbɔnhu kangɔɔ enge.”

18Njia indinɛi nhanwa Yisɔsi i kɛi, kɛɛ pelenga Yuu fɔha belaa i ti ndaalaa belenga aa kɛɛlaa kaa haa hɔlɔ, gbɛnhaile ai gbelei gbo Sɔ naa nana i ngaa haai Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwae kɛlɛ ngui na nhanwa gbɔnhu i uini Ngebɔa aa ngi Kɛɛgɛ, nhanda ila mɛɛ gbɔnhu aa maa gee nana. Gbaa aa pele ngɔ indinɛi nwɛ i gbɔha na nwaa gɛa la sɔu ngaa Ngebɔ.

19Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, Ndou na ai gbɛ o gbɛ bele gbɔha nhu, kɛlɛ gbɛ o gbɛ na aa pele, nana nwɛ aa tɔ Kɛɛgɛ na aa pele. Gbaa nana bɛɛ Kɛɛgɛ na aa pele, alɛɛ gbɔnhu Ndou na aa pele.

20Gbaa Kɛɛgɛ na lo ngɔ aa Ndou na, awa i nana lɔgɔɔu ngaa Ndou na bɛɛ nana ala Kɛɛgɛ na aa ala aa pele pele. Awa ɔɔ ngenge bombou mbaa lɔgɔɔu ndɔgɔɔuna aa ala nana tee tee ngɔ indinɛia, nana ɔɔ pele maa nhanda i gbɛɛ wu la.

21Gbaa ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na aa huu haa belaa i mbu kɛɛ ndɛɛhu he tuɛɛ, ngemɛɛ gbɔnhu aa Ndou na, aa pele ngɔ ila na siina, aa ndɛɛhu hea ningaaɛ natiini aa lo ngaa fendaa tuɛɛ.

22Kɛɛgɛ na ala aile aa ningaa gɔhɔngee kɛlɛ oo fɔha na ɔaa bɛɛ Ndou na eya kɔhɔ pelendaa nhanwa,

23kangaa ningaa i bɛɛ ti ba mbɛɛ gɛ Ndou naa ɛɛ taa mbɛɛ gɛ Kɛɛgɛ naa. Nuu na nana bɛɛ ai mbɛɛ gɛi Ndou naa, k`a oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa maa nwɔɔ na ai mbɛɛ gɛi Kɛɛgɛ naa nana i Ndou na loni.

24"Aa tɔmbaga ngi indinɛi gɛ aa wuee. Nuu na nana bɛɛ aa nya oo na nwɛi awa i nwaa bɛɛ mbu, awa i laanɛɛ aa nuu na nana i nya loni, maa nwɔɔ na siina wɔwɔwɔ ndɛɛhu lɔ ngeya. Awa Ngebɔ aigɔ ala gɔhɔ gbɔnhu, kɛlɛ oo biinga haa na nwanhu awa oo ba ndɛɛhu le.

25Aa tɔmbaga ngi indinɛi gɛ aa wuee, lɔgɔ ɔɔ baa, awa maa lɔgɔ na siina paa ɔ tɔ nhuna haa belaa i tɔɔ Ngebɔ Lou na oo na nwɛi, awa natiini taa mɛi awa ti nwaa bɛɛ mbu tɔɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

26Gbaa ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na ndɛɛhu he mɔɔ na aa ala, aa pele ngɔ ila na siina, oo ngi Lou na belenga aa nuu nana aa ndɛɛhu he.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Awa oo fɔha ɔaa boma Ndou na eya ningaa gɔhɔndaa nhanwa, gbɛnhaile alɛɛ Nuu na Lou na aa ala.

28Indinɛi ɛɛ wu gbɛi aa kɛɛlaa, lɔgɔ ɔɔ baa nhuna haa belaa i bɛɛ tɔɔ ala oo na nwɛi

29awa tɔɔ guu guaa maau na nhu. Awa natiini ti nhanda gbekpe pelengaɔ tɔɔ huua awa tɔɔ gɛa kɛndɛyaa nhu, kɛlɛ natiini ti nhanda nyɔu bele pelengaɔ tɔɔ huua awa Ngebɔ ɔɔ ti gɔhɔnaa awa ɔɔ ti gbɔɔnia nhaa guna bɛɛ.

30"Ngai gbɛ o gbɛ bele ma nya nda guegue fɔha nhu. Ngi ningaa gɔhɔ ngaa pele na Ngebɔ i gɛi ngi ti gɔhɔ nda, na nhaa nwɛɛ kɔhɔ na nana ngaa pele ngaa ningaa i tee ngɔ, gbɛnhaile ngai nya nda guegue guunmayaa ɔɛ ɔɛ ma, kɛlɛ k`a nuu na gbo i nya loni ngi guunmayaa na nwɛ ngaa ngɔɛ ɔɛ.

31"Ina nya gbɔha na ngaa seeliyaa hee hee nya gbɔha lɔgɔ fanwa, nya seeliyaa na siina waigɔ kpau ngaa tɔmbaga seeliyaa.

32Kɛlɛ nuu lagbiti lɔ na nana aa seeliyaa he nya lɔgɔ fanwa, awa ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana aa kɛ nya nhanwa tɔmbaga nwɛɛ.

33Woo tetua longa Yɔni le, awa kɛɛ tɔmbaga na gɛa nya nhanwa.

34Ai beleni gbo aa kɛɛlaa k`a nuu gbɔha seeliyaa aa gɛ nya eyae kɛlɛ ngi indinɛi gɛ gbo kangaa wu ndendouyaa hɔlɔ.

35Yɔni ala bele ngɔɔ ɛɛ sɔuntaa nana to ngɔ nga awa k`ɛɛ huo, awa kawu goonhu nɛɛa aa kɛɛlaa ngi waun na nhu lɔgɔ lɛingaa nhanwa.

36Kɛlɛ seeliyaa lɔ na nya lɔgɔ fanwa nana mbombou ngɔ lee ngɔ seeliyaa naa Yɔni aa fe nya lɔgɔ fanwa, gbaa ngenge na nana Kɛɛgɛ na i ngɔa ɔai nya eya pelendaa nhanwa, napangaa ngenge indinɛi kpei ngaa pele, maa enge enge na nwɛ aa seeliyaa lɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Kɛɛgɛ na oo nya longa.

37Awa Kɛɛgɛ na nana i nya loni ala gbɔha na kpei i seeliyaa hee hee nya lɔgɔ fanwa. Wai lɛ ala oo nwɛiniɔ lɛ, inaile wai lɛ ala lɔi lɛɔ,

38awa wai ngi oo na nwakɛ ngɔ wu lii na nwa, gbaa wai laanɛɛi aa nuu na i toni.

39K`awu Ngebɔ Gbaali Gbaali na nhu gbee kpee, gbɛnhaile wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa naa nwɛɛ wɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ na. Awa maa Eebɔ Gbaali Gbaali na siina ala nwɛ aa seeliyaa he nya nhanwa.

40Kɛlɛ na nhu bɛɛ wu lele ɔ aa paalaa nya le kangaa wu ndɛɛhu hɔlɔ.

41"Ningaa gbɔhaa le ngaile ngɔi nya ngi mbihɛ hɔlɔ na,

42kɛlɛ ngi wu gɔɔnaa aa kɛɛlaa ndomayaa ai wu nhu Ngebɔ nhanwa.

43Ngoo ba nya Kɛɛgɛ na laa na fɔha na nhu, kɛlɛ wai nya binjani. Kɛlɛ nhuna bɛɛ nuu lagbiti aa ba ngi nda guegue laa na fɔha na nhu, wɔɔ ala binjanaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

44Wɔɔ gee laanɛɛ aa nge, wua wu lo ngɔ na aa mbihɛ hɔlɔndaa gbɔha loganhu, kɛlɛ wai mbihɛ ɔɛ ɔɛ nana sege ɔ Ngebɔ le nana aa kɛɛlaa ngila ngɔ na nwɛ gbo kele Ngebɔ aa ala?

45Awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa ngɔɔ wu hɔɔlɛ hɔɔlɛa aa njia mɛɛ Kɛɛgɛ na le. Nuu na nana aa wu hɔɔlɛ hɔɔlɛ aa njia mɛɛ Kɛɛgɛ na le, ala nwɛ aa Moosisi nana wu wu nɛɛnwaa la na bu ngɔ ala nhu.

46Gbaa ina aa tɔmbaga kawu laanɛɛa aa Moosisi, wu ba laanɛɛa aa nge, gbɛnhaile kɛɛ nhanda gbaalia nana ngu to ngɔ nyaa.

47Kɛlɛ ina wai laanɛɛi aa nana i kpaali gbaalii, wɔɔ gee laanɛɛ aa nya nda oo nana ngaa kɛ?"

Yɔni 6

1Nhuna nhanda nhanda indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi i ya Galiili Ya Loka na bou nwa, (napangaa nja loka na taa ui mba gbɔnhu aa Taibaliasi).

2Awa ka faka bombou mbaa i ndaa alaa, gbɛnhaile kati ngi gamaa na lɔa nana ee pele pele natiini ma ti hegbɛ hegbɛ ɔ naɔ.

3Ka Yisɔsi i lɛa na njie nga, awa kɛɛ heia na tii ngi galandengaa i ngoo.

4Chaanngi nhu lɔgɔ na oo gbɛɛa gbɛlaa Yuua i ti gbolo na guandaa nhanwa nana taa ui mba aa Pii Manhu Gbolo.

5Ka Yisɔsi i au siaa, awa kɛɛ faka bombou mbaa lɔa nana ee ba ala le, awae kɛɛ Filiipi nwɔɔlinga gɛnhi, "Mii nwɛ mɔɔ mɛnhɛi eya na nana ɔɔ gu ngelou haka indinɛi laa gɔndaa la nhanwa?"

(6Yisɔsi i indinɛi gɛia gbo kangaa i Filiipi nhua. Gbaa ala gbɔha na kpei i nana gɔɔnia pelendaa ee ngeya.)

7Ka Filiipi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ɔɔ leenaa kɔpa gɔu gɛmɛ fee nhu nana taa ui mba aa linaaliɔsi, lɛgɛ gbɛnha eyandaa la nhanwa kangaa ngigbɛ o ngigbɛ faka indinɛi liiya i kolo hɔlɔ, aigɔ gu ti nhanwa hali." (Linaaliɔsi foo ila paabaa nwɛɔ ngenge nwɔɔ nhanwa.)

8Ngi galandou ila kee taa ui mba aa Andulu, napangaa Saimɔni Pita ndege nhiindou na, ala nwɛɔ i gɛi Yisɔsi nwa,

9"Nhiindou lɔ bei nana lɛgɛ gbɛnha lɔɔu ngi ngeya nana ti kpatɛi kualaa tɔɔnhai gaai nhu taa ui mba aa baali, awa nyiɛa feengaa lɔ gbɔnhu ngeya. Kɛlɛ gbɛɛ na aa kua ningaa gbinhi gbinhia?”

10Ka Yisɔsi i gɛa kalandengaa i ma, "A pelena ningaa i ti hei." (Nhinde na siina nguu gbinhi gbinhi ee naanɔɔ.) Awae ka ningaa i ti heia bɛɛ. Ningaa i siina liiya, mi gɛa kɛgɛingaa wuulu lɔɔungaa nwɛɔ tee na ina mai njiengaa i kulai kpaga naa tii ndengaa i ngoo.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ka Yisɔsi i lɛgɛ gbɛnha na gbau kpaunga, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa, awa kɛɛ kɔɛ gɔɛa ningaa i ma natiini tee na hei heii. Ngemɛɛ gbɔnhu i peleni aa nyiɛa i, awa tua bɛɛ kati hɔlɔ hɔlɔa ɛɛ gbo ngɔi ee tuaa.

12Awa nhuna ti mɛi nhaa ka ti goo henga, kɛɛ gɛa ngi galandengaa i ma, "A ngi gbaha mba na aa lɔgɔ lɔgɔa kangaa mai ba pele nhu aa nyaai."

13Awae kati ngi gbaha mba aa lɔgɔ lɔgɔa bɛɛ nhaa kɛɛ bɛɛtɛ puu i manhu fee laa fe fenga kualaa lɛgɛ gbɛnha lɔɔu na nhu nana ningaa i ti mɛa.

14Nhuna ningaa i ti kamaa ngindinɛi lɔi nana Yisɔsi i peleni, kati gɛa, "Aa tɔmbaga, indinɛi nwɛ Ngebɔ Letu na aa ala nana paalaa i na ngelou i nhu."

15Ee naanɔɔ ningaa i nɛɛnwaa nhu aa kɛɛlaa tɔɔ ba ti gbundɛ Yisɔsi nwa, kangaa ti ala bɔlɔ aa manhayaa, napangaa manha mbaa. Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i indinɛi nhu kɔɔni, kɛɛ guaa na ti liiya awa kɛɛ ya njie njie na nhu ala ila ngɔ kele.

16Nhuna kpɔkɔhoo na i hitii, ka ngi galandengaa i ti yeia nja loka na nhu,

17kati heia na njaa lɛndɛ nhu, awa kati sia guaa nja loka na leendaa nhanwa ndiilaa Kepanɔmu laa waa na nhu. Kpindi oo bɛɛa tuaa, awa Yisɔsi ai lɛ gɛi bai na tuee.

18Awa ka hɛfɛ mbombou mbaa i baa nana i tɔɔloni aa nja na sii siandaa nhu.

19Nhuna kalandengaa i natiini tee njaa lɛndɛ na nhu ti nja na uini nhaa kati hofo guaa bou nwa nana nhu gɔha ɔ na hiti ɔɔ taa naai ma, kati Yisɔsi lɔa ee sia nja na gɔma, awa k`ɛɛ ba njaa lɛndɛ na gbɛlaa nana tee nhu heii, awae kati luaa kpɔ.

20Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Awɛɛ lua, nya nwɛ!"

21Nhu nwɛɛ ti peleni i ɔai njaa lɛndɛ na nhu, awa ti pelenia aa koonhu nɛɛ. Awa nhu gutu ɔ na siina, ka njaa lɛndɛ na i hitia aa tuee njie na nwa mɛɛna ti naa sia guai.

22Maa ee na i oni, faka na nana i loi nja loka na bou nwa, maa haka na siina oo tɔa aa kɛɛlaa njaa lɛndɛ ila mɛɛɔ gbo kele ee na maa nhinde na siina, awa tai tɔi Yisɔsi aa ɔa njaa lɛndɛ na nhu ngilamaaa tii ngi galandengaa i ngoo, kɛlɛ kalandengaa i teelee na nwɛɔ gbo tee nhu ti lii.

23Kɛlɛ na nhu bɛɛ, ka njaa lɛndɛ lagbiti i baa baa kualaa Taibaliɔsi laa waa na nhu, awa kɛɛ baa baa nhinde na gbɛlaa mɛɛna ti lɛgɛ gbɛnha na nwɛɛ nwɛɛi na nhuna Maliki na i maa hiɛ guai pɛnhɛɛ Ngebɔ nwa fanwa.

24Awae nhuna faka na i tɔi aa kɛɛlaa Yisɔsi aile na, awa ngi galandengaa i ngoo gbɔnhu taile na, ti gbɔha na kati ɔa ɔaa maa yaa lɛndɛ na nhu, awa kati ya Kepanɔmu laa waa na nhu aa Yisɔsi ɔɛ ɔɛ.

25Nhuna faka indinɛi i Yisɔsi nwaaleii nja loka na bou nwa, kati gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, gbee nwɛɛ bi bai bei?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee, kamaa nhanda na wu tɔi faa aile waa nya ɔɛ ɔɛe kɛlɛ lɛgɛ gbɛnha na nhaa nwɛɛ nana wu mɛi nhaa kawu goo henga.

27Awɛɛ enge mɛnhɛi na nhanwa nana ɔɔ nyaai, kɛlɛ a engea mɛnhɛi na nhanwa nana aa lɛmbi wɔwɔwɔ ndɛɛhu nhanwa, nana Nuu na Lou na ɔɔ ngɔa wu eya, gbɛnhaile Ngebɔ oo ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ala goonhu nɛɛ ɔ ala nwa."

28Nhu nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Gbɛɛ nɔɔ pele kangaa ni nana bele kpala ngi Ngebɔa ni pele alɛɛ?"

29Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nana kpala ngi Ngebɔa wu pele ala nwɛ aa kɛɛlaa, wu laanɛɛ aa nuu na nana Ngebɔ i ala longa."

30Nhu nwɛɛ ti kpɛɛmboni gɛnhi, "Gbɛɛ gamaa mɛ bɔɔ pele kangaa ni naa lɔ awa ni ba laanɛɛ aa biee? Gbɛɛ enge nwɛ baa pele?

31Ni bembaa i ngɔɔ kati lɛgɛ gbɛnha na nwɛaɔ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu, napangaa lɛgɛ gbɛnha na taa ui mba aa mana ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i yɛpɛi gɛnhi fanwa, 'Kɛɛ lɛgɛ ɔaa ti eya, nana i pui mbu tuɛɛ kualaa aliyana, kangaa ti mɛ.' "

32Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, Moosisi aile i lɛgɛ gbɛnha na ɔa ɔaa wu eya kualaa aliyanae kɛlɛ nya Kɛɛgɛ na nwɛ nana aa tɔmbaga lɛgɛ na ɔa ɔa wu eya kualaa aliyana.

33Gbaa Ngebɔ nda lɛgɛ gbɛnha na nana aa fe ala nwɛ aa nuu na nana aa ba kualaa aliyana, nana aa ndɛɛhu he ningaa i mbɛ ti ngelou na nhu."

34Kati gɛa ala nwa, "Kenɛi, maa lɛgɛ indinɛi ɔaa ni eya aa gbele o gbele."

35Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nya nwɛ lɛgɛ gbɛnha na aa nge nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ. Nuu na nana aa ba nya le, ndɔɛ aigɔ gbaai alaa. Awa nuu na nana aa laanɛɛ aa nge, nja nwɔi aigɔ gbaai alaa gbɔnhu.

36Kɛlɛ ngoo kɛa aa wuee aa kɛɛlaa woo nya lɔa, kɛlɛ na nhu bɛɛ, waigɔ laanɛɛ.

37Nuu o nuu nana Kɛɛgɛ na aa ngɔa nya eya ɔɔ baa nya le. Awa nuu na nana pa aa ba nya le, aa tɔmbaga ngaigɔ ala gbɛ.

38Gbaa ngoo hitɛa mbu kualaa aliyana kangaa ngi nuu na guunmayaa na bele nana i nya loni, kɛlɛ nya nda guunmayaa belendaa nhaa aile ngi bai.

39Awa nuu na nana i nya loni ngi nda guunmayaa na nwɛ aa indinɛi aa kɛɛlaa, natiini yɔ i ti ɔaa nya eya, ngɛɛ ngila kee lo nhu hali, kɛlɛ ngi huu tiu bɛɛ kualaa haa nhu gbele mba hoo na nwa.

40Gbaa nya Kɛɛgɛ na guunmayaa na nwɛ aa indinɛi aa kɛɛlaa, nuu o nuu nana aa Ndou na lɔ awa i laanɛɛ aa ala, k`a maa nwɔɔ na siina aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ. Awa ngɔɔ huua alau kualaa haa na nhu gbele mba hoo na nwa."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Ka Yuu u mbelaa i ti gɔɔ nhu yiaa aa ala, gbɛnhaile oo gɛ, "Nya nwɛ lɛgɛ gbɛnha na aa nge nana i hitɛi mbu kualaa aliyana.”

42K`ati gɛ, "Ee Yisɔsi aile aa indinɛi, napangaa Yosɛfu nhiindou na? Mi ngi kɛɛgɛ na gɔɔnaa ka ngi nje na. Aa gee gɛ, 'Ngoo hitɛa mbu kualaa aliyana?' “

43Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Awɛɛ gɔɔ nhu yia.

44Nuu ai na nana aa ba nya le aa gbɔha, k`a Kɛɛgɛ na nwɛ nana i nya loni, ala nwɛ aa maa nwɔɔ na nwaa laan nya le yeingaa i gilaa ba nya le. Awa nya ngɔɔ huua maa nwɔɔ nau kualaa haa na nhu gbele mba hoo na nwa.

45Ka Ngebɔ letua i ti indinɛi gbaalia, tɛɛe 'Tua bɛɛ tɔɔ nagɔli hɔlɔa Ngebɔ eya.' Ngigbɛ o ngigbɛ nana aa gɛ ngoo nwɛi ngɔɔ kualaa Kɛɛgɛ na le awa i gɛ nagɔli hɔlɔ ngɔɔ gbɔnhu ngeya, maa nwɔɔ na nwɛ ɔɔ ba nya le.

46Indinɛi ai beleni aa kɛɛlaa k`a nuu lagbiti lɔ na nana i Kɛɛgɛ na lɔa. Kɛlɛ nuu na nana gbo kpɛti i Kɛɛgɛ na lɔa ala nwɛ aa nuu na nana i baa kualaa Ngebɔ le.

47Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu na nana aa laanɛɛ aa nge, wɔwɔwɔ ndɛɛhu lɔ maa nwɔɔ na eya.

48Nya nwɛ lɛgɛ gbɛnha na aa nge nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ.

49Ka wu bembaa i ti ti lɛgɛ gbɛnha na nwɛaɔ nana taa ui mba aa mana mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛlɛ kati haaa.

50Kɛlɛ lɛgɛ gbɛnha na nana aa bu mbu kualaa aliyana kangaa nuu i mɛ, nhuna aa mɛ, ɛagɔ haa.

51Lɛgɛ gbɛnha na nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ nana i hitɛi mbu kualaa aliyana, nya nwɛ maa lɛgɛ gbɛnha na aa nge. Awa ina nuu aa maa lɛgɛ gbɛnha indinɛi siina nwɛ, aigɔ haa, kɛlɛ ɔɔ gɛa na wɔwɔwɔ. Awa lɛgɛ gbɛnha na nana ngɔɔ fe kangaa i ndɛɛhu he ningaa i mbɛ ti ngelou i nhu, ala nwɛ aa nya lugu na.”

52Ka indinɛi i baa aa tonga Yuu u mbelaa i ndoganhu nhaa ka ngaa guaa mbaabaga nhu. k`ati gɛ gbɔha na nwa, "Ndakpa indinɛi aa gee ala lugu ɔa mi eya kangaa mi mɛ?”

53Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, kawaa nuu na Lou na lugu na nwɛ awa wu ngi qanwa na gbɔɛ. Kɛlɛ ina wai peleni, waigɔ ndɛɛhu hɔlɔ wu gbɔha na nhu hali.

54Nuu na nana aa nya lugu na nwɛ awa i bote boma i nya qanwa na gbɔɛ, wɔwɔwɔ ndɛɛhu lɔ maa nwɔɔ na eya, awa ngɔɔ huua alau kualaa haa na nhu gbele mba hoo na nwa.

55Gbaa nya lugu na tɔmbaga nwɛnhɛi na nwɛ, awa nya qanwa na tɔmbaga nhai na nwɛ nuu aa kpɔɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

56Nuu na bɛɛ aa nya lugu na nwɛ awa i nya qanwa na gbɔɛ, maa nwɔɔ na siina alaa nya nhu awa nyaa pa ala nhu.

57Ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ i nya loni, oo ndɛɛhu hea nyɛɛ, ngemɛɛ gbɔnhu ngɔɔ pele ngaa nuu na nana aa nya nwɛ, ngɔɔ ndɛɛhu hea alɛɛ.

58Indinɛi lɛgɛ gbɛnha na nwɛ nana i hitɛi mbu kualaa aliyana. Awa ai beleni ɛɛ lɛgɛ gbɛnha na nana wu bembaa i ti mɛiɔ, awa kati haaa. Faa nwɛɛe nuu na nana aa lɛgɛ gbɛnha indinɛi nwɛ nana i hitɛi mbu kualaa aliyana, maa nwɔɔ na siina ɔɔ gɛa na wɔwɔwɔ.”

59Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau nwɛɛɔ Yisɔsi i maa yia indinɛi gɛɛ gɛɛi na nhuna ee ningaa i nagɔli mɛɛ Kepanɔmu laa waa na nhu.

60Faa nwɛɛe ngi galandengaa gbinhi ɔ nhuna ti njia indinɛi nwɛini i kɛi, kati gɛa, "Njia indinɛi i kɛa kaande ngɔ. Ele nwɛɛ aa oo nhɛɛ ma?”

61Kɛlɛ ka Yisɔsi i indinɛi gɔɔnga nana kalandengaa i ti maa gɔɔ nhu yia beleni, gbɛnhaile ala nɛɛnwaa na oo kɛa aa ala. Faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Ee indinɛi oo pelenga wu gbaha wu laanɛɛ na nhu?

62Ɛɛ waa tɔ k`a Nuu na Lou na i lɛ boma mɛɛ ee naɔ pɛnhɛɛ ngɔhanwaa?

63Nana aa ndɛɛhu he nuuɛ ala nwɛ aa Ngebɔ Yina na. Kɛlɛ nuu gbɔha fɔha ai ku aa pele. Kɛlɛ ngoo na nana ngi kɛa aa wuee ala nwɛ aa ba aa Ngebɔ Yina na nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ.

64Kɛlɛ na nhu bɛɛ, wu lɛingaa lɔ na wua na wai laanɛɛi." (Yisɔsi i nhu kɔɔniaɔ kualaa tɔɔlomaa na natiini tai ba laanɛɛ awa ka nuu na nana ɔɔ ala nwaa sia.)

65Awa kɛɛ gɛa boma, "Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ kpei ngi kɛi aa wuee aa kɛɛlaa nuu ai ku aa ba nya le, k`a Kɛɛgɛ na nwɛ aa maa fɛɛlɛ na he alɛɛ, i gilaa ba nya le.”

66Indinɛi nhanwa, Yisɔsi bou belaa gbinhi ɔ kati gɔngaa hea alaa, awa taile sia gbɔnhu ngilamaaa tii ala o kpɔ.

67Ka Yisɔsi i gɛa ngi galandengaa puungaa i ma ti manhu fee na, "Ee wua gbɔnhu wu lo ngɔ la wu gɔngaa he nyaa?”

68Ka Saimɔni Pita i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Maliki, ele le mɛ nɔɔ li na? Bia nwɛ ngoo na i bi eya nana aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu hee hee ningaaɛ.

69Awa noo laanɛɛa awa noo kɔɔnga aa kɛɛlaa bia nwɛ Nuu na aa biee nana Ngebɔ i toni.”

70Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee nya gbɔha na aile ngi wu puu ngɔ na nhu ɔhɛi wu manhu fee na? Kɛlɛ na nhu bɛɛ wu ila kee na ngafɔ mɛ aa ala!”

71Yulasi nwɛɔ Yisɔsi i gɛi ma ngafɔ mɛɔ, napangaa Saimɔni Isikaliɔti nhiindou na. Gbaa Yulasi indinɛi ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala kalandengaa puungaa i ndiiya ti manhu fee na, awa ala nwɛɔ Yisɔsi nwaa siandaa na ee ngeya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yɔni 7

1Nhanda nhanda indinɛi i leeni nga, ka Yisɔsi i sii siaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Kpala ngaile alaaɔ i sii sia Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, gbɛnhaile ala baa mɔi ee naanɔɔ Yuu fɔha belaa i mba.

2Awa ka lɔgɔ na i gbɛɛa kpɛlaa Yuua i ti gbolo na guandaa nhanwa, napangaa kpolo na nana tee kua ti nɛɛnwaa bɛɛlandaa nhanwa lɔgɔ na nwa nhuna ti bembaa i tee kpaanya gbaanya nau.

3Ka Yisɔsi ndege nhiindengaa i ti gɛa Yisɔsi nwa, "Segea nhinde indinɛi bi li Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, kangaa bi bou belaa i ngɔɔ napangaa natiini ti guaaɔ bi bou nwa, ti ba kamaa na lɔ nana baa pele pele.

4Gbaa nuu na nana bɛɛ ndo ngɔ la ti ala gɔɔ kɔɔ, maa nwɔɔ ai nhanda bele ndɔɔgu nhu. Kina bia baa nhanda nhanda indinɛi bele pele, maa nhiɛ ɔ baa gbɔha na lɔgɔɔu ngaa ngelou gbɔha na kangaa ti bi gɔɔ!"

(5Gbaa hali bɛnhɛ ngila mɔɔ ngi ndege nhiindengaa i ndiiya, ai laanɛɛi aa ala.)

6Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nya nda lɔgɔ na ai lɛ hitii, kɛlɛ wua, lɔgɔ o lɔgɔ lɔgɔ nwɛɛ wu nhanwa.

7Ngelou na ai lolo aa wuee, kɛlɛ nya nwɛ tolo ɔ aa nge, gbɛnhaile k`angi yia ma aa kɛɛlaa ngeyaabele na nyɔu ɔ.

8Wua wu gbɔha na a lia kpolo na nhu, kɛlɛ nya gbɔha na ngaigɔ li kpolo indinɛi nhu, gbɛnhaile nya lɔgɔ na ai lɛ hitii nhu lɛ pandaa.”

9Nhuna i bilani aa indinɛi gɛɛ gɛɛndaa, kɛɛ loa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu.

10Kɛlɛ nhuna ngi ndege nhiindengaa i ti lii kpolo na nhu, ka Yisɔsi gbɔha na i ya na boma kpolo na nhu. Kɛlɛ i lii ai guai kpou, kɛlɛ ndɔɔgu nhu nwɛɛɔ ee na.

11Yuu fɔha belaa i tee au siaa aa ala kpolo na nhu, k`ati gɛ, "Ala mii?”

12Ka ningaa i ti ngi laa houa la faka na nhu, lɛingaa i k`ati gɛ, "Nuu gbekpe mɛɛ aa ala." Kɛlɛ lagbitia i k`ati gɛ, "Nuu gbekpe ngaile aa ala hali. Alaa ningaa i pu aa kaka pele.”

13Kɛlɛ nuu ai gbandɛi aa ngi yia, gbɛnhaile k`ati lua Yuu fɔha belaa i mba.

14Ningaa i ti gɛi tɔɔ gua liiyaa nhu aa kpolo na, nhu nwɛɛ Yisɔsi i lii Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau awa kɛɛ tɔɔlonga aa ningaa nagɔlindaa na.

15Ka indinɛi i gbɛɛa Yuu fɔha belaa i nda, faa nwɛɛ ti gɛi, "Ndakpa indinɛi i gee beleni aa kɔɔ lɔ mɔɔ, kɛlɛ ai lɛ lii lɛɔ kala pɛlɛu?”

16Nhu nwɛɛ Yisɔsi i ti gbɛɛmboni gɛnhi, "Nana ngaa ningaa nagɔli la, nya nda guegue nagɔli aile, kɛlɛ Ngebɔ nana i nya loni, ngi nagɔli na nwɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Nuu na nana bɛɛ ngi guunmayaa le aa nana belendaa kpala ngi Ngebɔa, maa nwɔɔ na siina ɔɔ kɔɔnaa aa bele ngaa nana ngaa ningaa nagɔli la seege ɔ Ngebɔ le, inaile pa ɔɔ kɔɔnaa ina nya nda guegue fɔha nwɛ ngaa yɛpɛ la.

18Nuu na nana aa yɛpɛ kualaa ngi nda guegue fɔha nhu, ndo ngɔ la kangaa i mbihɛ hɔlɔ ala gbɔha na nhanwa. Kɛlɛ nuu na nana aa mbihɛ ɔɛ ɔɛ nuu na nhanwa nana i ala loni, i tɔmbaga gɛ, awa ai ndɛɛ gɔɔla hali.

19Ee Moosisi ai Sɔ na ɔa ɔaiɔ wu eya, kɛlɛ na nhu bɛɛ hali wu ila kee bɛnhɛ ai nwaa bɛɛ maa Sɔ na siinau? Gbɔɔ waa nya ɔɛ ɔɛ nya baandaa nhanwa?”

20Ka ningaa i ti ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ngafɔ tɔ bi eya! Ele nwɛɛ aa bi ɔɛ ɔɛ bi baandaa nhanwa?”

21Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Kangi kamaa ngila pelenga, nana i peleni wua bɛɛ kawu gbɛia.

22Ka Moosisi i gɛa wu nwa wu wu nhiindengaa ti nwanha nhanda bele pele (ai beleni aa kɛɛlaa k`a Moosisi nwɛɔ i ala indinɛi lɔɔloniɔ, kɛlɛ wu bembaa i mɛɔ ti tɔɔloni), awa wua k`awu manha nhanda bele Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa.

23Ina aa bele ngaa kɛɛlaa wua k`awu manha nhanda bele Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa kangaa wai ba Sɔ na nyaai nana Moosisi i kpaalii, ina nya ngoo nuu gɛndɛa tɔ yimbou Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, gbɔɔ waa gbaai nya nwa?

24Awɛɛ nya gɔhɔ ngaa nya lɔ ngɔ na, kɛlɛ a nya gɔhɔna aa tee pele na.”

25Faa nwɛɛ Yɛlusalɛmua lɛingaa ti gɛi, "Ee ndakpa indinɛi aile taa ngɔɛ ɔɛ paandaa nhanwa?

26Kpeendɛ! Alaa yɛpɛ faka nhu, njia ai na taa kɛ aa ala. Baa tɔ ɛɛ ti nhu kɔɔnaa qai aa kɛɛlaa ala nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala?

27Kɛlɛ na nhu bɛɛ mi mɛɛ gɔɔnaa ndakpa indinɛi i segei na. Awa nhuna Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ba, nuu aigɔ mɛɛ gɔɔ aa sege na.”

28Awa nhuna Yisɔsi ee ningaa i nagɔli mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ labia aa njia indinɛi gɛnhi, "Wu nya gɔɔnaa, awa wu mɛɛ gɔɔnaa ngaa sege na. Awa ngai bai nya nda guegue fɔha nhu. Awa nuu na nana i nya loni aa tɔmbaga yia gɛa awa wai ala gɔɔ.

29Ngi ala gɔɔnaa, gbɛnhaile ala le mɛ ngi segei na, awa ala nwɛ i nya loni.”

30Nhu nwɛɛ ti pele ɔɛ ɔɛi kpundɛlaa ma nhanwa, kɛlɛ nuu ai ɔgɔ bɛɛi alaa, gbɛnhaile ngi lɔgɔ na ai lɛ gɛiɔ hitii ma.

31Kɛlɛ ningaa gbinhi ɔɔ faka na nhu kati laanɛɛa aa ala, awa kati gɛa, "Gbee na Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ba, ee ɔɔ kamaa nhanda bele pelenaa nana tee ngɔ indinɛia ndakpa indinɛi i pele pelenga?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

32Ka Falesiisia i ti mɛinga nhuna faka na ee laa bɛɛ bɛɛ ou nhu aa nhanda nhanda indinɛi Yisɔsi nhanwa. Awae Yuu chaaga gua manhanga i ngoo Falesiisia i ngoo kati tomaa belaa lɛingaa longa kangaa ti li ti Yisɔsi aa gboto.

33Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi, "Ngɔɔ gɛa na lɛ tii wua o lɔgɔ nhu gutu nhanwa, awa nhu nwɛɛ ngɔɔ li nuu na le nana i nya loni.

34Wɔɔ au siaa aa nge, kɛlɛ waigɔ nya lɔ, awa mɛɛna ngi na, wai ba na."

35Ka Yuu fɔha belaa i ti gɛa gbɔha na nwa, "Mii nwɛ ndakpa indinɛi i gɛa ɔɔ li na aa kɛɛlaa maigɔ ala lɔ? Ee ndii lɔ ɔɔ li baa Gilikia i ti laa waa waa na nhu i Gilikia i nagɔli na?

36Gbɛɛ i ma i gɛi, 'Wɔɔ au siaa aa nge, kɛlɛ waigɔ nya lɔ, awa mɛɛna ngi na, wai ba na?' "

37Kpolo indinɛi guandaa nwaa gbele mba hoo na nwa, napangaa kolo hoo bombou mbaa na maa gbolo na siina nhanwa, ka Yisɔsi i huua kɛɛ longa awa kɛɛ labia aa njia indinɛi gɛnhi, "Nuu na bɛɛ mbolo nhu aa gɛ beni, i baa nya le i nja gbɔɛ.

38Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, 'Nuu na bɛɛ aa laanɛɛ aa nge, njei ya na nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ, maa ya na siina, ɔɔ gɛa aa njeilaa kualaa maa nwɔɔ na lii na nwa.' "

39Yisɔsi i indinɛi gɛia ngu to ngɔ Ngebɔ Yina naa nana ningaa i tɔɔ hɔlɔ napangaa natiini ti laanɛɛi aa ala. Gbaa aa maa lɔgɔ nana Ngebɔ ai lɛ gɛi ngi Yina na ɔa ngɔɔ lɛ laanɛɛ belaa i ngeya, gbɛnhaile aa maa lɔgɔ nanaɔ, Ngebɔ ai lɛ gɛi Yisɔsi lɛ ngɔ nga awa ai lɛ gɛiɔ mbɛɛ he ngɔ alɛɛ mɛɛ aliyana.

40Nhuna ti njia indinɛi nwɛi mɛini, ka ningaa i lɛingaa i ti gɛa, "Aa tɔmbaga, ndakpa indinɛi Ngebɔ Letu na nwɛ aa ala!"

41Ka lagbitia i ti gɛa, "Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa indinɛi!" Kɛlɛ ka lɛingaa i ti gɛa, "Ee Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu nwɛɛ ɔɔ gua na?

42Ee Ngebɔ Gbaali Gbaali na ai kɛaɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na Leebilini ti goo na nhu nwɛɛ ɔɔ gua na, awa tɔɔ ndenaa Bɛtilɛhɛmu laa na nhu mɛɛna Leebili ee naɔ?"

43Awae ka ndoganhu bai bai i ɔaa faka na loganhu Yisɔsi nhanwa.

44Ka lɛingaa ti gɛa tɔɔ ala aa gboto, kɛlɛ nuu ai kuniɔ aa ɔgɔ bɛɛ alaa.

45Ka tomaa belaa i ti bɛɛlaa boma, awa Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Falesiisia i ngoo kati tomaa belaa i mɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ wai bai aa ala?"

46Ka tomaa belaa i ti ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nuu ai lɛ yɛpɛiɔ lɛɔ ɛɛ ndakpa indinɛi aa yɛpɛ!"

47Ka Falesiisia i ti ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee wua gbɔnhu oo wu gakanga?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

48Ee wai nuu o nuu gɔɔni manhangaa i ndiiya inaile Falesiisia i ndiiya nana i laanɛɛi aa ala?

49Kɛlɛ faka indinɛi nana ai Sɔ na gɔɔ kɔɔ ngɔ nana Moosisi i kpaali gbaalii, tuaa Ngebɔ laangaa nau!”

50Ti ila kee na nana tee ui mbaɔ aa Nikolimɔsi, nana i yaɔ pɛnhɛɛ Yisɔsi le, ala nwɛɔ i gɛi lagbitia i ma,

51"Ee mi Sɔ na mi nda ngɔ alaa fɛɛlɛ he ngɔ muɛɛ aa nuu lɛɛndaa nhanda nhu ina maa nwɔɔ na ai lɛ siai njia nhu maa ndaahaa gɔɔ, awa mi nana gɔɔ i peleni?”

52Nhu nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Ee bia gbɔnhu Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu nwɛɛ bi segei na? Ɔɛ ɔɛa Ngebɔ Gbaali Gbaali na bou nwa ina bɔɔ maaia nhinde aa kɛɛlaa Ngebɔ letu ɔɔ guaa Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu. Naa ai na hali."

((53Nhu nwɛɛ ngigbɛ o ngigbɛ i bɛɛlai ala le pɛlɛ la,

Yɔni 8

1kɛlɛ Yisɔsi ala kɛɛ ya Oliibi Yie naa.

2Awa aa ngeenhu na kɛɛ baa boma Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Awa ningaa i bɛɛ kati baa baa na ala le. Kɛɛ heia awa kɛɛ tɔɔlonga aa ti nagɔlindaa.

3Awa Sɔ Mbelaa waa waa i ngoo, Falesiisia i ngoo, kati baa aa kɛmbɛ nwaa nyanha Yisɔsi le nana ningaa ti ala houi laai nhii ndagbiti bou nwa, nana i ala beleni na aa ngi nyanha, awa kati nyɔugbɛa na siina longa faka na liiya.

4Kati gɛa Yisɔsi nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, kɛmbɛ nwaa nyanha indinɛi ningaa too ala houa laai nhii ndagbiti bou nwa mɛɛna i ala beleni na aa ngi nyanha.

5Chaanngi nhu ni Sɔ na nhu nana Moosisi i kpaalii, oo kɛa nhu na aa nuee aa kɛɛlaa maa nyanha indinɛi bonda, kataa maa hɔɔ aa fuulu nhaa ti paa. Chaanngi nhu bia bɛɛ gbɛ indinɛi nhanwa?”

6Ti indinɛi gɛia kangaa ti ala nhua kangaae ti ba njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ alaa. Kɛlɛ kɛɛ nwaa bɛɛa kpaali bele ma lɔa na aa ɔgɔsibo na.

7Kɛlɛ nhuna ti nɔai ala nwɔɔli mɔɔlindaa na nhu, kɛɛ huua i longa kpele awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Nuu na nana bɛɛ ai lɛ nhanda nyɔu belenio, maa nwɔɔ na siina i belena aa pɛnhɛɛ mɔɔ na nana ɔɔ fuulu bii nyɔugbɛa indinɛi nwa.”

8Awa kɛɛ nwaa bɛɛa boma kpaali na bele ma lɔa na.

9Kɛlɛ nhuna ti indinɛi nwɛini i kɛi, tua bɛɛ kati loa nhu na aa ngila ngila. Ngumbaa guengaa i pɛnhɛɛ ti loo looi nhu na, awa ka Yisɔsi i loa na ngila ngɔ na. Awa nyɔugbɛa na ee naanɔɔ loni tuun ala gulɔɔ.

10Ka Yisɔsi i huua i longa kpele awa kɛɛ gɛa nyɔugbɛa na nwa, "Nyɔugbɛai, ti mii ndo? Ee nuu i loia kɛndaa nhanwa aa biee aa kɛɛlaa bi lɛɛ ɔ?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ka nyɔugbɛa na i gɛa, "Kenɛi, hali ngila mɔɔ ai loi." Awa ka Yisɔsi i gɛa, "Nya gbɔha i bɛnhɛ kpei ngai gɛi bi lɛɛ ɔ nhanda nyɔu belendaa nhanwa. Lia, kɛlɛ kualaama tɔ chaanngi nhu, bɛhaa nhanda nyɔu bele gbɔnhu kpɔ."))

12Ka Yisɔsi i yɛpɛa gbɔnhu Falesiisia i ngee gɛnhi, "Nya nwɛ ngelou na nhu waun na aa nge. Nuu na nana bɛɛ aa nda nyaa, aigɔ sia kpindi nhu, kɛlɛ ɔɔ waun na hɔlɔa nana aa ndɛɛhu he nuuɛ."

13Nhu nwɛɛ Falesiisia i ti gɛi, "Bia baa seeliyaa he bi gbɔha nhanwa, awa maa seeliyaa na siina tɔmbaga gee aile."

14Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Hali ngi seeliyaa he nya gbɔha na nhanwa, nya seeliyaa na ngaa fe tɔmbaga gee nwɛ. Gbaa ngi mɛɛ gɔɔnaa ngi segei na tii mɛɛ o ngaa li na. Kɛlɛ wua wai mɛɛ gɔɔ ngi segei na inaile mɛɛ ngaa li na.

15Wua wu nuu gɔhɔ ngaa ala lɔ ngɔ na, kɛlɛ nya ngai nuu o nuu gɔhɔ.

16Kɛlɛ hali bɛnhɛ ngi nuu gɔhɔ, nya gɔhɔ na tɔmbaga gee nwɛ. Gbaa nya ila ngɔ aile ngaa nuu gɔhɔ, kɛlɛ nya o ka Kɛɛgɛ na nana i nya loni nua nwɛ naa nuu gɔhɔ.

17Moosisi lɔ kpaali ngɔ wu nda Sɔ na nhu nana nda ngɔ wu nhanwa aa kɛɛlaa nhanda o nhanda nana maa seelia feengaa taa gɛ na, nana taa kɛ maa nhanda na siina nhanwa tɔmbaga nwɛɛ.

18Nya ngi seeliyaa he nya gbɔha na nhanwa, awa Kɛɛgɛ na nana i nya loni ala gbɔnhu kɛɛ seeliyaa he nya nhanwa."

19Nhu nwɛɛ ti ala nwɔɔlini gɛnhi, "Bi Kɛɛgɛ na mii?" Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Wai nya gɔɔ awa wai nya Kɛɛgɛ na gɔɔ ngɔ. Ina kawu nya gɔɔnga, wu ba nya Kɛɛgɛ na gɔɔnaa boma."

20Yisɔsi i njia indinɛi gɛia bɛɛ kungu na nhu mɛɛ fembɛ ɔhɛ kuma guma na ee na hei heii Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, nhuna ee ningaa i nagɔli Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Awa nuu ai ala aa gbotoi, gbɛnhaile ngi lɔgɔ na ai lɛ gɛiɔ hitii ma.

21Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Ngɔɔ lia puou. Wɔɔ au siaa aa nge, awa wɔɔ haaa wu nhanda nyɔu na nhu. Mɛɛ ngaa lii na, wai ku waa li na."

22Nhu nwɛɛ Yuu fɔha belaa i ti gɛi, "Ee ɔɔ gbɔha baa, gbaa oo gɛ, 'Mɛɛ ngaa li na, wai ku waa li na'?"

23Kɛɛ gɛa ti nwa, "Wua mbuu indinɛi nwɛ wu segei na, kɛlɛ nya manhu na nwɛ ngi segei na. Wua ngelou indinɛi nhu belaa nwɛ aa wuee, kɛlɛ nya ngelou indinɛi nhu nwɔɔ aile aa nge.

24Na nhaa nwɛɛ ngi kɛi aa wuee aa kɛɛlaa wɔɔ haaa wu nhanda nyɔu na nhu. Awa kawɔɔ haaa pa wu nhanda nyɔu na nhu ina gbo wai laanɛɛi aa kɛɛlaa 'Nya Nwɛ Maa nwɔɔ na aa Nge.' "

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Nhu nwɛɛ ti ala nwɔɔlini gɛnhi, "Ele nwɛɛ aa biee?" Kɛɛ ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Gbɛɛ tɔ kpɛlɛ ngi kɛa aa wuee kualaa tɔɔlomaa na?

26Nhanda na kpinhi ɔ nana i nya eya ngaa kɛ ngu to ngɔ wuaa, awa kpinhi ɔ gbɔnhu i nya eya ngaa wu gɔhɔ fanwa nhaa ngi wu lɛɛ. Kɛlɛ nuu na nana i nya loni i tɔmbaga na gɛ, awa njia na nana ngaa mɛi ala la, ala nwɛ gbo ngaa kɛ.”

27Tai nɛɛnwaa hɔlɔi aa kɛɛlaa Yisɔsi ee yɛpɛa tuee Kɛɛgɛ na nhanwa.

28Awae ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nhuna wɔɔ Nuu na Lou na lɛ ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na, nhu nwɛɛ wɔɔ kɔɔ ngaa kɛɛlaa 'Nya Nwɛ Maa nwɔɔ na aa Nge,' awa ngai gbɛ o gbɛ bele ma aa nya nda guegue fɔha, kɛlɛ k`a nana gbo Kɛɛgɛ na i kɛi aa nge maa gee na nwɛ ngaa kɛ.

29Awa nuu na nana i nya loni alaa na tii nya o. Ai guai nya bou nwa, gbɛnhaile aa gbele o gbele k`angi nana bele aa ala goonhu nɛɛ.”

30Awa ningaa i natiini ti njia indinɛi nwɛi mɛini, ti gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa aa ala.

31Ka Yisɔsi i gɛa Yuua i ma natiini ti laanɛɛa aa ala, "Ina waa nwaa bɛɛ nya nagɔli nau nana ngaa pele ngaa wuee, oo belenga aa kɛɛlaa nya galandengaa gbekpengaa nwɛ aa wuee.

32Wɔɔ tɔmbaga na gɔɔnaa, awa tɔmbaga na ɔɔ nhanda baanaa wuaa.”

33Kati ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nua Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛ aa nuee, awa nai lɛ belenɪɔ aa nduaa nuu le hali. I gee bai baa gɛ ni nwa, 'Nhanda ɔɔ baanaa wua'?”

34Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu na nana bɛɛ aa nhanda nyɔu bele, nhanda nyɔu lua nwɛ aa ala.

35Ndua na ai gula ningaa ti gooa i bele ngaa koo na nhu nwɔɔ tɔ guna kpɔ, kɛlɛ koo na siina nhu lou, ala aa gɛa koo na siinaa wɔwɔwɔ.

36Faa nwɛɛe ina Ndou na aa nhanda baa wuaa, nhanda ɔɔ baanaa wuaa aa tɔmbaga.

37Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛ aa wuee. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, k`awu pele ɔɛ ɔɛ nana ɔɔ pele wu nya baa, gbɛnhaile wai kuun ngɔ nya nagɔli na nwa nana ngaa pele ngaa wuee.

38Ngi yɛpɛ nana nhanwa nya Kɛɛgɛ na i ndɔgɔɔunga aa nge, kɛlɛ wua wu nana bele wu kɛɛgɛ na i kɛa aa wuee.”

39Kati ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "N`i Kɛɛgɛ waa na nwɛɔ aa Eebilahamu." Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ina k`a Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛɔ aa wuee, wu ba nana belenaa Eebilahamu i pele pelenɪɔ.

40Nana ngi pele pelenga tɔmbaga na gɛndaa nhaa nwɛɛ nana ngi mɛini kualaa Ngebɔ la, kɛlɛ na nhu bɛɛ, k`awu pele ɔɛ ɔɛ nya baandaa la nhanwa. Eebilahamu ai nhanda indinɛi bonda belenɪɔ!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Wua waa nana bele wu Kɛɛgɛ na i peleniɔ." Kati gɛa ala nwa, "Ndo nhu lengaa aile aa nuee, na nhaa nwɛɛ Kɛɛgɛ ila mɛɛ i ni eya, Kɛɛgɛ na siina ala nwɛ aa Ngebɔ."

42Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ina k`a wu kɛɛgɛ nwɛ aa Ngebɔ, wu ba lonaa aa nge, gbɛnhaile ngoo ba, ngaa sege Ngebɔ le, awa nyaa bei. Ngai bai nya nda guegue fɔha nhue kɛlɛ nuu na nana i nya loni ngi fɔha nhu nwɛɛ ngi baa na.

43Gbɔɔ wai nɛɛnwaa hɔlɔ ma nanaa ngaa kɛ? Wai nɛɛnwaa hɔlɔ ma mba gbɛnhaile wu lele ɔ aa oo nhɛɛndaa nya oo na nwa ngaa kɛ.

44Ngafɔ Manha na nana wu kɛɛgɛ na aa ala, ngi lengaa i mɛ aa wuee, awa ngɔi na nana i wu kɛɛgɛ naa ala nwɛ ngɔi wuaa wu hitɛ pou nwa. Ningaa baa mɔɔ nwɛɔ aa ala wɔwɔwɔ, awa ai loni aa tɔmbaga na, gbɛnhaile tɔmbaga ai ala la. Gbee na bɛɛ aa ndɛɛ gɔɔla, i kɔɔlaia ɛɛ gbo ala bele ngɔ na i na, gbɛnhaile ndɛɛ gɔɔla mɔɔ nwɛ aa ala, awa ndɛɛ na kɛɛgɛ na nwɛ aa ala.

45Kɛlɛ kina ngaa tɔmbaga na gɛ, na nhaa nwɛɛ wai laanɛɛ aa nge.

46Wu ila kee na ngigbɛɛ nwɛ ku ngɔ ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngaa nhanda nyɔu belenaa? Kɛlɛ gbɔɔ wai laanɛɛ aa nge nhuna ngaa tɔmbaga na gɛ?

47Nuu na nana i segei Ngebɔ le ala nwɛ aa oo nhɛɛ Ngebɔ oo na nwa. Kɛlɛ saabu na wua wai oo nhɛɛ ma ala nwɛ aa kɛɛlaa wua wai segei Ngebɔ le."

48Ka Yuu fɔha belaa i ti ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee ndɛɛ nwɛɛ ni kɔɔlai biaa aa kɛɛlaa Sameelia nwɔɔ nwɛ aa biee awa ngafɔ tɔ bi eya?"

49Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ngafɔ ngai nya eya. Nyaa mbɛɛ gɛ ngɔ nya Kɛɛgɛ naa, kɛlɛ wuaa mbɛɛ baa ngɔ nyaa.

50Ngai mbɛɛ ɔɛ ɔɛ ma nya gbɔha nhanwae kɛlɛ nuu na nana i nya lo pele ngɔ alaa na, awa ala nwɛ aa mbɛɛ ɔɛ ɔɛ nya nhanwa.

51Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu na nana bɛɛ aa nwaa bɛɛ nya nagɔli nau nana ngaa pele pele ngaa ningaa, maa nwɔɔ na siina aigɔ haa."

52Kati gɛa ala nwa, "Chaanngi nhu noo kɔɔnga aa kɛɛlaa ngafɔ tɔ bi eya! Ka Eebilahamu i haaa, awa nhaa gbɔnhu Ngebɔ letua i kati haaa. Bi gbeendɛ baa gɛ ina nuu aa nwaa bɛɛ bi nagɔli nau nana baa pele pele ngaa ningaa, maa nwɔɔ na siina aigɔ haa.

53Ee bɔɔ gɛa kolo lɔ bi nhu nana mbombou ngɔ lee ngɔ ni bemba naa Eebilahamu nana i haa ɔɔ? Nhaa gbɔnhu Ngebɔ letua i mba? Gbɛɛ bi gbɔha na gbau ngɔ la?"

54Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Ina ngaa gbɔha bihɛ, mbihɛ haka nwɛ. Ni Kɛɛgɛ na nwɛ aa nya bihɛ, napangaa Kɛɛgɛ na nana wu gɛi wu Eebɔ nwɛ aa ala.

55Kɛlɛ wua wai lɛ ala gɔɔni. Nya ngi ala gɔɔnaa. Ina ngaa gɛ ngai ala gɔɔ ngɔ, ngɔɔ belenaa aa ndɛɛ gɔɔla mɔɔ ɛɛ wua. Kɛlɛ ngi ala gɔɔnaa, awa nya nwaa bɛɛ ɔ ngi oo nau.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

56Wu bemba na Eebilahamu kɛɛ goonhu nɛɛaɔ aa foo na lɔndaa nana ngi ba ba ma. Kɛɛ tɔa pa, awa ka ala goonhu nɛɛa.”

57Nhu nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Ti bi leniɔ bɛɛ bai lɛ hitii fogo buu buu lɔɔu nhu, alɛɛ baa gɛ kabi Eebilahamu lɔa?”

58Kɛɛ gɛa ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa yeingaa ti Eebilahamu leni, nyaa naɔ tɔ, gbɛnhaile 'Nya Nwɛ Maa nwɔɔ na aa Nge'.”

59Nhu nwɛɛ ti kɔtu gbau kpauni Yisɔsi nwaa hɔɔndaa la nhanwa, kɛlɛ kɛɛ lɔɔgua, awa kɛɛ gua Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

Yɔni 9

1Awa nhuna Yisɔsi ee lee, kɛɛ ndakpa lɔa nana titi ɔɔ, awa ngemɛɛ ti ndeni laɔ.

2Awa ka Yisɔsi galandengaa i ti ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, ele nhanda nyɔu nwɛ i peleni ti ndakpa indinɛi leniɔ titi ɔ? Ee ngi nda guegue nhanda nyɔu nwɛ, inaile ee ngi ungaa i ti nda nhanda nyɔu nwɛ?”

3Ka Yisɔsi i ti nwɔɔli na gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ala o ngi ungaa i ngoo ti nhanda nyɔu lɔgɔ faa aile i litiie kɛlɛ ti ndenia titi ɔɔ kangaa Ngebɔ fɔha na i enge ala nhu ningaa ti tɔ.

4Kina foo nwɛɛ aa indinɛi, kamaa gɛ aa nuu na enge na belendaa nana i nya loni. Gbaa kpindi lɔ aa bɛɛ nhuna nuu ai ku aa enge.

5Nhuna ngi ngelou na nhu, nya nwɛ ngelou na nhu waun na aa nge.”

6Nhuna i bilani aa indinɛi gɛndaa, kɛɛ yaaiyaai bua pɔlɔ na nwa nana i kpatɛi aa njogbo. Awa kɛɛ maa yogbo na sii siaa ndakpa na au fee na nwa,

7awa kɛɛ gɛa ndakpa na nwa, "Lia bi mɔɔ bele popa nau taa ui mba aa Siloamu. (Popa na Yisɔsi aa ui mba aa Siloamu koonhu na nwɛ aa "Ti Teeni".) Awae ka ndakpa na i ya na, kɛɛ mɔɔ na belenga, kɛɛ bɛɛlaa, awa kɛɛ kunga i nhanda lɔa.

8Ala gbɛlaa belaa i ngoo, ka natiini ti ala lɔaɔ nhuna fɛi mɔɔ na aa alaɔ, tua na siina bɛɛ kati gɛa, "Ee ndakpa na aile aa indinɛi aa hei na bele fɛi na nwa?”

9Ka lɛingaa ti gɛa, "Ala nwɛ." Kɛlɛ ka lagbitia i ti gɛa, "Ala aile. Kɛlɛ baa tɔ ɛɛ ala nwɛ." Awae ka ndakpa na gbɔha na i gɛa ti nwa, "Nya nwɛ.”

10Faa nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "I gee beleni baa ku k`abi nhanda lɔ chaan?”

11Kɛɛ ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ndakpa na taa ui mba aa Yisɔsi, ala nwɛ i njogbo gbatɛi kɛɛ sii siaa nya au na nwa, awa kɛɛ gɛa nya nwa, 'Lia Siloamu bi mɔɔ bele.' Awae kangi ya na. Awa nhu gutu ɔ na ngi mɔɔ na beleni maa bopa na siinau, kangi kunga ngi nhanda lɔa.”

12Kati gɛa ala nwa, "Maa Yisɔsi na i mii tɔ? Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngai mɛɛ gɔɔ i na.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Kati baa aa ndakpa na Falesiisia i ngee, napangaa titi nwɔɔ ɔha na.

14Foo na Yisɔsi i njogbo na gbatɛiɔ kɛɛ titi hegbɛ na haaia ndakpa naa, Yuua ti Lɛɛhu Hoo nwaa nwɛɛɔ

15Ka Falesiisia i ti ndakpa na nwɔɔlinga gbɔnhu aa kɛɛlaa i gee peleni nhaa i kuni i nhanda lɔi. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Kɛɛ njogbo bua nya au fee na nwa, kangi mɔɔ belenga, awa chaanngi nhu ngoo kunga ngi nhanda lɔ."

16Ka Falesiisia i lɛingaa i ti gɛa, "Ndakpa indinɛi ai segei Ngebɔ le gbɛnhaile ai nwaa bɛɛ ma Sɔ nau nana nda ngɔ Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwaa nhanwa." Kɛlɛ ka lagbitia i ti gɛa, "Nhanda nyɔu bele mɔɔ aa gee ku kɛɛ kamaa nhanda bonda indinɛi bele pele?" Awae kati loganhu baia aa lagbitia i.

17Nhu nwɛɛ Falesiisia i ti gɛi gbɔnhu titi nwɔɔ ɔha na nwa, "Kina ndakpa indinɛi oo bi gɛndɛa kualaa bi litiyaa hegbɛ na nhu nana bee nhu, awa chaanngi nhu boo kunga bi nhanda lɔ, bia bɛɛ gbɛ ala nhanwa?" Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngebɔ letu nwɛ aa ala."

18Yuu fɔha belaa i tai laanɛɛiɔ aa kɛɛlaa ndakpa na lɔɔ pɛnhɛɛ titiyaa nhu, awa oo kunga i nhanda lɔ, kiiloo ti uini ngi ungaa i mba

19awa kati ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee wu nhiindou i nwɛ aa indinɛi wu gɛi wu ndeniɔ ala liti ɔ? I gee beleni aa nhanda lɔ chaan?"

20Ka ngi ungaa i ti gɛa, "Ni kɔɔnaa aa kɛɛlaa n`i nhiindou i nwɛ aa indinɛi, awa n`i ndeniɔ titi ɔ.

21Kɛlɛ i gee peleni nhaa aa nhanda lɔ chaan, nua nai kɔɔ, inaile nai nuu gɔɔ nana i ala gɛndɛi kualaa ngi litiyaa hegbɛ na nhu nana ee nhuɔ. Kɛlɛ a ala gbɔha na nwɔɔlina, ɔɔ kpɛɛmbonaa gbɔha nhanwa. Gbaa ndou golo aile aa ala !"

22Titi nwɔɔ ɔha na ungaa i ti njia indinɛi gɛiaɔ gɛnhi, gbɛnhaile ti lua ɔɔ Yuu fɔha belaa i mbaɔ. Gbaa Yuu fɔha belaa i siina too kuunnga maɔ tɔ aa kɛɛlaa, ina nuu aa gɛ oo laanɛɛa aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ nwɛ aa ala, tɔɔ maa nwɔɔ na siina gbɛa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau.

23Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ ngi ungaa ti gɛiɔ, "A ala gbɔha na nwɔɔlina, ɔɔ kpɛɛmbonaa gbɔha nhanwa. Gbaa ndou golo aile aa ala!"

24Nhu nwɛɛ ti fee kulai ma aa nguindaa gbɔnhu titi nwɔɔ ɔha naa, awa kati gɛa ala nwa, "Gɔalɛ Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa bia baa tɔmbaga na gɛ. Gbaa ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ndakpa indinɛi i bi gɛndɛi nhanda nyɔu bele mɔɔ nwɛ aa ala."

25Kɛɛ ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "A nya ngai kɔɔ ina nhanda nyɔu bele mɔɔ nwɛ aa ala. Nhanda ila mɛɛ gbo ngi kɔɔ ngɔ. Ala nwɛ aa kɛɛlaa nya liti ɔɔ pɛnhɛɛ, kɛlɛ chaanngi nhu ngoo kunga ngi nhanda lɔ."

26Kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɛɛ i peleni aa biee? Awa i gee bi gɛndɛi kualaa bi litiyaa hegbɛ na nhu bee nhuɔ?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngoo bilanga aa kɛndaa aa wuee, awa wai oo nhɛɛni. Gbɔɔ gbɔnhu wu lo ngɔ la wu mɛi? Naangaa wua gbɔnhu wu lo ngɔ la wu bele ngaa ngi galandengaa hie?”

28Kati ala ɛinga awa kati gɛa ala nwa, "Biɛɛ gbo ngi galandou aa biee, kɛlɛ nua aile. Moosisi galandengaa nwɛ aa nuee.

29Ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ oo yɛpɛ Moosisi le. Kɛlɛ ndakpa nana nhanwa, nua nai mɛɛ gɔɔ aa sege na!”

30Ka ndakpa na i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "A nhanda indinɛi kpɛi mba nhanda bombou mbaa nwɛ, aa kɛɛlaa wai mɛɛ gɔɔ aa sege na, kɛlɛ na nhu bɛɛ oo nya liti hegbɛ na gɛndɛa nyaa!

31Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ai oo nhɛɛ nhanda nyɔu bele mbelaa nwa, kɛlɛ aa oo nhɛɛnaa ningaa nwa natiini taa ala batou awa ti ngi guunmayaa na bele.

32Kualaama aa lɔgɔ na Ngebɔ i ngelou na gbatɛiɔ, nuu ai lɛ mɛiniɔ lɛ aa kɛɛlaa nuu oo titi hegbɛ gɛndɛa nuua nana ti ndenga titi ɔ.

33Ina Ngebɔ le ngaile ndakpa indinɛi i segei na, ai ba ku aa gbɛ o gbɛ bele.”

34Nhu nwɛɛ ti ala gbɛɛmboni gɛnhi, "Bia ti bi leni nhanda nyɔu nhu, awa kati bi siaa nhanda nyɔu nhu, ee bia nwɛ baa ni nagɔli?" Awa kati ala gbɛa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau.

35Nhuna Yisɔsi i mɛini aa kɛɛlaa Yuua i too titi nwɔɔ ɔha na gbɛa kualaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau, kɛɛ ya aa au sia aa ndakpa na, awa nhuna i tɔi kɛɛ ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Ee bi laanɛɛ ɔ aa Nuu na Lou na?”

36Kɛɛ Yisɔsi gbɛɛmbonga gɛnhi, "Kenɛi, ele nwɛɛ aa maa nwɔɔ na, kangaa ngi ba laanɛɛ aa ala?”

37Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Biaa ala lɔ ngɔ, awa ala nwɛ aa indinɛi waa yɛpɛ.”

38Nhu nwɛɛ ndakpa na i gɛi, "Maliki, nya laanɛɛ ɔ." Awa kɛɛ Yisɔsi batounga.

39Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngi baia ngelou indinɛi nhu ningaa gɔhɔndaa nhanwa, kangaa natiini ti liti ɔ na, ti ba nhanda lɔ. Awa natiini taa nhanda lɔ, tua na siina ti ba liti.”

40Falesiisia i lɛingaa i natiini tee na ala gbɛlaa kati njia indinɛi nwɛinga nana Yisɔsi i kɛa. Faa nwɛɛ ti gɛi ala nwa, "Ee nua gbɔnhu ni liti ɔ?”

41Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ina wu liti ɔɔ, nhanda nyɔu ai ba gɛ wu nwa. Kɛlɛ wu gɛa tɔ chaanngi nhu waa nhanda lɔa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa wu lɛɛ ɔ nhanda nhu."

Yɔni 10

1Ka Yisɔsi i gɛa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu o nuu nana ai ɔai mbaala gui na nhu aa kui na laa bele, kɛlɛ i lɛ i ɔa na aa pele lagbiti, maa nwɔɔ na siina sɔi sɔi nwɔa nwɔɔ nwɛ aa ala awa fɔha fɔha nwɔa bele mɔɔ nwɛ gbɔnhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Kɛlɛ nuu na nana aa ɔa aa kui na laa bele na, ala nwɛ mbaalaa lo mɔɔ na aa ala.

3Nuu na nana aa kui na laa bele na nwanhu gbee, alɛɛ aa kui na laau alɛɛ. Mbaalaa i ti ala oo nwɛi awa i ui ngi nda baalaa i mba aa ti laa na, awa i gɛ ti gulɔɔ ti gua ngilamaa.

4Nhuna aa gɛ ngi ndaa i kua ngɔ bɛɛ ngiti naa, oo hitɛ ti gulɔɔ, awa mbaalaa i too ndaa alaa, gbɛnhaile ti ala oo na gɔɔnaa.

5Taigɔ nda nuu lagbiti bou nwa, kɛlɛ tɔɔ binhɛa alaa, gbɛnhaile tai ningaa lagbitia oo gɔɔ.”

6Yisɔsi i njia ɔha indinɛi gɛia aa tuee, kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔi nanaa ee kɛ aa tuee.

7Awae ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nya bele ngɔ ɛɛ mbaala gui laa bele.

8Ningaa i natiini bɛɛ ti longaɔ nyaa gulɔɔ pɛnhɛɛ aa paalaa, sɔi sɔi nwɔa belaa nwɛ aa tuee awa fɔha fɔha nwɔa belaa nwɛ gbɔnhu, kɛlɛ mbaalaa i tai oo nhɛɛni ti nwa.

9Nya bele ngɔ ɛɛ mbaala gui laa bele. Awa nuu na nana bɛɛ aa ɔa aa nya nhu bele, ɔɔ belenaa aa ndendou. Awa maa nwɔɔ na siina ɔɔ ɔaa awa i gua i mɛɛlimaa hɔlɔ.

10Nwɔa nwɔɔ na aa baa gbo ngaa nwɔa nwa o, ningaa baandaa o, ka ningaa nyaaindaa. Kɛlɛ nya ngi baia kangaa ngi pele ningaa ti ndɛɛhu hɔlɔ, awa ti hɔlɔ nja lee ngɔnhu.

11"Nya nwɛ mbaalaa lo mɔɔ gbekpe na aa nge. Mbaalaa lo mɔɔ gbekpe na nuu nwɛɛ nana aa ngi lɛɛhu na gɔan ngi baalaa i maa gbɛndaa nhanwa.

12Ngenge nwɔɔ na nana ala aile mbaalaa lo mɔɔ na aa ala, awa ala aile po mɛɛ aa mbaalaa i, nhuna aa tɔ k`a kpoo i ba mbaalaa i ngee, i mbaalaa i ndo na i li aa binhɛ. Awa kpoo na i gbundɛ mbaalaa i ma nana aa pele mbaalaa i bɛɛ taa yanja nhu.

13Nuu na ti kpau ngɔ aa ngenge na i li aa binhɛ, gbɛnhaile ngenge nwɔɔ gbama nwɛɛ gbo aa ala, awa ala lɔgɔlaa aile mbaalaa i fanwa.

14Nya nwɛ mbaalaa lo mɔɔ gbekpe na aa nge. Ngi nya nda baalaa i kɔɔnaa, awa nya nda baalaa i ti nya gɔɔnaa,

15ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na i nya gɔɔ ngɔ ɛɛ pa ngi ala gɔɔ ngɔ. Awa ngi nya lɛɛhu na gɔan nya nda baalaa i fanwa.

16Awa mbaalaa lagbitia lɔ nya eya natiini kui indinɛi nhu geea aile aa tuee. Kangɔɔ ba aa tuee gbɔnhu. Tɔɔ oo nhɛɛnaa nya nwa, awa tɔɔ nwaa gbɔnaa aa natiini ti kui na nhu ti ba bele ngaa mbaalaa ilangaa mbaalaa lo mɔɔ ila ngeya.

17"Kɛɛgɛ na lo ngɔ aa nge, gbɛnhaile ngi nya lɛɛhu na gɔan kangaae ngi hɔlɔ boma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Nuu ai nya lɛɛhu na gbau nya eya. Nyɛɛ ngaa kɔan ngaa nya nda guegue guunmayaa na. Nya ku ngɔ ngaa kɔan awa nya ku ngɔ ngaa kpau boma. Nya Kɛɛgɛ na nwɛ i kɛi gɛnhi aa nge.”

19Njia indinɛi nhanwa Yisɔsi i kɛi, kɛɛ pelenga Yuua i ti loganhu gɔɛa.

20Ti gbinhi ɔɔ k`ati gɛ, "Ngafɔ mɛ i ala eya! Mɔu nwɔɔ nwɛ aa ala! Gbɔɔ waa oo nhɛɛ ala nwae?”

21Kɛlɛ lagbitia i k`ati gɛ, "Nuu na nana Ngafɔ ngi ala nhu ngemɛɛ aile gɛnhi aa yɛpɛ! Ngafɔ ngaa gee pele titi nwɔɔ i nhanda lɔ?”

22- 23Aa Nuungbuaukolo na, nhuna Yuua i ti kpolo na guai mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu, napangaa kpolo na taa ui mba aa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ Nwaa Gɔan Kpolo, aa maa lɔgɔ na, k`a Yisɔsi i sia Sɔlɔmɔni Gake naa mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

24Naa nwɛɛ ningaa lɛingaa ti aa lɔgɔi na ala nwa awa kati ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ bɔɔ ni lo ngoo nhɛɛ nhu? Ni gualɛ baa waun maa. Ee bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee?”

25Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ngoo kɛa aa wuee, kɛlɛ wai laanɛɛ aa nge. Ngenge enge na ngaa pele nya Kɛɛgɛ na laa na fɔha na nhu, alɛɛ aa seeliyaa he nya nhanwa.

26Kɛlɛ wua wai laanɛɛ, gbɛnhaile nya baalaa aile aa wuee.

27Nya baalaa i ti nya oo nwɛi. Ngi ti gɔɔnaa, awa k`ati nda nyaa.

28K`angi wɔwɔwɔ ndɛɛhu he tuɛɛ, awa ti u ngaigɔ lo nhu. Awa nuu aigɔ ti gapu nya eya.

29Nya Kɛɛgɛ na nana i ti ɔaa nya eya ala bombou ngɔ lee ngɔ bɛɛ, awa nuu ai ku aa ti gapu ala eya.

30Nya o Kɛɛgɛ na o ningaa ilangaa nwɛ aa nuee.”

31Nhu nwɛɛ ningaa i ti kɔtu gbau kpauni boma ala nwaa hɔɔndaa la nhanwa.

32Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ngoo ngenge gbekpe kpinhi gbinhi bele pelenga wu au bele nhu nana nya Kɛɛgɛ na i ngɔa ɔai nya eya. Ngigbɛ nwɛ ngenge enge na siina liiya waa nya nwaa hɔɔ fanwa?”

33Kati ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ngenge gbekpe faa aile naa gɛ nɔɔ bi nwaa hɔɔe kɛlɛ bi biindaa na nhaa nwɛɛ Ngebɔ gahe nhu! Gbaa nuu gbɔha gbama nwɛɛ gbo aa biee, kɛlɛ bi lo ngɔ la bi gbɔha na nwaa gɛ sɔu aa Ngebɔ!”

34Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee tai kpaali ngɔ wu nda Sɔ na nhu aa kɛɛlaa Ngebɔ ɛgɛ, 'Wu bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ?’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

35Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana Ngebɔ Gbaali na aa kɛ tɔmbaga ɔ nhaa guna bɛɛ. Awa ningaa i natiini Ngebɔ i ngi oolee na ɔai ti eya, tua na siina kɛɛ gɛa ti bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ.

36Nya, nya nhanwa, ka Kɛɛgɛ na i nya nhu ɔhɛa awa kɛɛ nya longa ngelou indinɛi nhu. I gee bai waa kɛ aa kɛɛlaa nya ngaa bii Ngebɔ gahe nhu, gbɛnhaile ngoo gɛ, 'Nya nwɛ Ngebɔ Lou na aa nge'?

37Ina ngai ngenge na bele pele ma nana kpala ngi nya Kɛɛgɛ naa kangaa ngi pele pele, k`a awɛɛ laanɛɛ nha aa nge.

38Kɛlɛ ina nya ngaa pele pele, hali wai laanɛɛi aa nge, aa laanɛɛa aa ngenge enge na, kangaae wu ba kɔɔ awa wu ba nɛɛnwaa hɔlɔ mba aa kɛɛlaa, Kɛɛgɛ na alaa nya nhu awa nya pa nyaa Kɛɛgɛ na nhu."

39Kati gɛa gbɔnhu tɔɔ ala aa gboto, kɛlɛ kɛɛ guaa na ti liiya sɔi.

40Nhu nwɛɛ Yisɔsi i bɛɛlai boma Yɔlani Ya na bou nwa, napangaa nhinde na mɛɛ Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na ee Ngebɔ ua na bele na aa ningaa i. Awa naa nwɛɛɔ tɔ ee na hei nhu.

41Ka ningaa gbinhi gbinhia ti baa baa na ala le awa kati gɛa gbɔha na nwa, "Yɔni ai kamaa nhanda beleniɔ, kɛlɛ gbɛ o gbɛ na bɛɛ i kɛiɔ ndakpa indinɛi nhanwa tɔmbaga nwɛɛɔ."

42Awa ti gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa na aa ala.

Yɔni 11

1Ka ndakpa ila kee i hegbɛa nana taa ui mba aa Laasalɔsi. Ndakpa na siina Bɛtani laa na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala. Bɛtani na siina, Meeli o ngi ndege nyɛɛlou na o Mata tuee taa na nhu nwɛɛɔ.

(2Meeli indinɛi ala nwɛɔ i ngua gu nɛɛ nɛɛ na buiɔ Maliki na ɔgɔsambala na nwa awa kɛɛ ngɛa ɛaa ma aa ala u na. Ngi ndege nhiindou na nwɛɔ aa Laasalɔsi nana hegbɛ ɔ naɔ.)

3Ka Laasalɔsi ndege nyɛɛlengaa i ti ngoolee teenga Yisɔsi nwanhu gɛnhi, "Maliki, bi gɛnwa nwɔɔ waa na hegbɛ ɔ."

4Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i mɛini kɛɛ gɛa, "Hegbɛ indinɛi aa guanwaa aigɔ bele ngaa haa Laasalɔsi nhanwa. Indinɛi i belenia gbo kangaa i pele ningaa ti Ngebɔ bombounjaa na gɔɔ, awa ɔɔ belenaa aa pele na nana Ngebɔ Lou na ɔɔ mbihɛ hɔlɔ la."

5Yisɔsi ndo ngɔɔ aa Mata o, Mata ndege nyɛɛlou na o, ka Laasalɔsi.

6Kɛlɛ nhuna Yisɔsi i mɛini aa kɛɛlaa Laasalɔsi hegbɛ ɔɔ, kɛɛ mi guu fee lagbiti gbaunga mɛɛ ee na.

7Nhu nwɛɛ i gɛi ngi galandengaa i ma, "Ami lia boma Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Ka kalandengaa i ti gɛa ala nwa, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ, hɔgɔi chaan ningaa i ti na kati gɛa tɔɔ bi nwaa hɔɔ. Ee bɔɔ li na gbɔnhu?”

9Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee wagati puu ngaile i manhu fee i foo na nhu? Ina nuu aa sia aa foo, aigɔ lugba, gbaa k`ɛɛ ngelou indinɛi nhu waun na lɔ.

10Kɛlɛ ina nuu aa sia aa kpɔkɔ, aa lugbaa, gbɛnhaile waun ngai ala nhu.”

11I baa indinɛi gɛ, kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Mi gɛnwa nwɔɔ na Laasalɔsi oo gula na njii, kɛlɛ ngɔɔ lia ngi ala u.”

12Ka kalandengaa i ti gɛa ala nwa, "Maliki, ina njii nhu nwɛ i na, ɔɔ gɛndɛa.”

13Yisɔsi i yɛpɛia Laasalɔsi haalaa nhanwa, kɛlɛ tua tɔɔ tɔɔngaaɔ njii gbama nwɛɛɔ ee maa yia gɛ.

14Indinɛi nhanwa, ka Yisɔsi i kɛa aa tuee kpou, ɛgɛ, "Laasalɔsi haa ɔ,

15kɛlɛ wu lɔgɔ fanwa, nya goonhu nɛɛ ɔɔ aa kɛɛlaa ngaile na mɛɛ ngilamaaa nii Laasalɔsi o, kangaa wu ba laanɛɛ. Kɛlɛ ami lia ala le.”

16Tɔ mɔɔsi, (nana taa ui mba aa Tuu) kɛɛ gɛa ngi ndege galandou na nwa, "Mua gbɔnhu ami lia, kangaa mua gbɔnhu mi haa ngilamaaa mii ala o!”

17Awae nhuna Yisɔsi i hitii na, i maaleii tɔ too Laasalɔsi lɔɔgua, awa oo kpaungaɔ tɔ aa mi guu naai maau na nhu.

18Awa Bɛtani o Yɛlusalɛmu o, ti loganhu na nhu gɔhalaa naɔ mi gɛa taa ila ti loganhu,

19awa Yuua gbinhi ɔɔ too ba na Meeli le tii Mata o ti ndege nhiindou na haa na nwaa ɔɔ na nhu.

20Nhuna Mata i mɛini aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔɔ aa ba, kɛɛ ya ala laa kɔɛ ma, kɛlɛ Meeli ala kɛɛ loa pɛlɛ nau.

21Ka Mata i gɛa Yisɔsi nwa, "Maliki, ina bi ba gɛɔ bei, nya ndege nhiindou na ai ba haa!

22Kɛlɛ ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa hali chaanngi nhu, nana bɛɛ baa Ngebɔ nwɔɔli fanwa, ɔɔ ngɔaa bi eya.”

23Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Bi ndege nhiindou na ɔɔ huua gbɔnhu kualaa haa na nhu.”

24Ka Mata i gɛa ala nwa, "Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa ɔɔ huua gbɔnhu kualaa haa na nhu gbele mba hoo na nwa nhuna haa belaa i tɔɔ huu kualaa haa na nhu.”

25Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya nwɛ ngaa huu ningaau kualaa haa nhu, awa nya nwɛ ngaa ndɛɛhu he ningaaɛ. Nuu na nana bɛɛ aa laanɛɛ aa nge, hali nha i gɛ haai, ɔɔ ndɛɛhu hɔlɔa boma.

26Awa nuu o nuu nana ai lɛ haai lɛ, awa i laanɛɛ aa nge, maa nwɔɔ na siina ɛagɔ haa kpɔ. Bi laanɛɛ ɔ aa indinɛi?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Kɛɛ kpɛɛmbonga gɛnhi, "Aaha Maliki! Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa bia nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa biee, napangaa Ngebɔ Lou na, nana paalaa ee na ngelou na nhu.”

28Mata i baa njia indinɛi gɛ o, kɛɛ bɛɛlaa boma awa kɛɛ uinga ngi ndege nyɛɛlou naa sɔi napangaa Meeli, ɛgɛ, "Ningaa Nagɔli Mɔɔ na lɔ bei, awa ala aa ui biaa kangaa bi ba.”

29Nhuna Meeli i indinɛi nwɛini, kɛɛ huua lɛmbi awa kɛɛ ya Yisɔsi le.

(30Yisɔsi ai lɛ gɛiɔ hitii kpou na la chɔɔ chɔɔ, kɛlɛ nhinde na mɛɛ Mata i ala laa gɔɛni na, naa nwɛɛɔ tuun ee na.)

31Awa ngɔɔ nhu belaa i tee na tii ala o pɛlɛ nau, nhuna ti tɔi i huui lɛmbi awa kɛɛ guaa ngiti naa, kati ndaa alaa. Tɔɔ tɔɔngaaɔ ndii nwɛɛ ee li ngɔɔ nwa maau na nwa.

32Awa nhuna Meeli i hitii mɛɛ Yisɔsi ee na, nhu gutu ɔ na siina i Yisɔsi lɔi, kɛɛ gulaa Yisɔsi ɔgɔu, awa kɛɛ gɛa, "Maliki, ina bi ba gɛɔ bei, nya ndege nhiindou na ai ba haa!”

33Nhuna Yisɔsi i ala lɔi ee ɔɔ, awa ka ngɔɔ nhu belaa i natiini ti ndai alaa tee ɔɔ, ka maa nwɔuyaa i baa ala nɛɛnwaa na, awa kɛɛ yogobeenga.

34Kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Mii nwɛ wu ala lɔɔgua na?" Kati gɛa ala nwa, "Baa bi naa lɔ Maliki,”

35Ka Yisɔsi i ɔaa.

36K`a ningaa i ti gɛ gbɔha na nwa, "Woo tɔa kpɛlɛ ndo ngɔ waa na la!”

37Kɛlɛ ti lɛingaa i kati gɛa, "Ee ndakpa indinɛi i titi nwɔɔ na au na gɛndɛiɔ, ee ai ba pele haa indinɛi aa bii Laasalɔsi nwanhu?”

38Ka maa nwɔuyaa i baa gbɔnhu Yisɔsi nɛɛnwaa, awae kɛɛ ya maau na nwa, awa maau na siina yaanga nhu nwɛɛɔ awa ndaa gbibi ngɔɔ aa kɔtu.

39Ka Yisɔsi i gɛa, "A kɔtu na gbauna nda!" Nhu nwɛɛ haa nwɔɔ na ndege nyɛɛlou na, napangaa Mata i gɛi, "Maliki, aa lɔgɔ indinɛi naa gu ngɔɔ guaa, gbaa oo kpaunga tɔ haai aa mi guu naai nhuna ti ala lɔɔgui maau ngindinɛi nhu!”

40Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ee ngai kɛi aa biee aa kɛɛlaa ina baa laanɛɛ, bɔɔ Ngebɔ bombounjaa na lɔa?”

41Awae kati kɔtu na nwɔinga nda. Ka Yisɔsi i u kulaa nga awa kɛɛ gɛa, "Hapa, ngi fiɛ guai bi nwa aa kɛɛlaa boo oo nhɛɛnga nya nwa.

42Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa k`abi oo nhɛɛ nya nwa aa gbele o gbele, kɛlɛ ngi kɛia ningaa i lɔgɔ fanwa ti lo toni nya gbɛlaa, kangaa ti laanɛɛ aa kɛɛlaa bia nwɛ bi nya loni.”

43Awa nhuna i indinɛi gɛi kpɛti, kɛɛ labia gɛnhi, "Laasalɔsi, gua bei!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

44Ka haa nwɔɔ na i guaa, awa kɔla gue na beembee ngɔɔ ala loko na nwa o ka kpala na nwa, awa kɔla beembee ngɔɔ gbɔnhu ala aunwaa na. Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A ala huo fuona awa wu gbe mba i li.”

45Ningaa gbinhi ɔɔ kualaa natiini ndiiya ti bai maau na nwa ngilamaaa tii Meeli o, nhuna ti nana lɔi Yisɔsi i peleni, kati laanɛɛa aa ala.

46Kɛlɛ ti lɛingaa i kati bɛɛlaa Falesiisia i ngee awa kati kɛa aa Falesiisia i nana Yisɔsi i pelenga.

47Awae Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Falesiisia i siina o kati kɔɛ houa tii njia nwanhangaa i ngoo awa kati gɛa, "A mɔɔ gee bele? Kamaa nhanda na gbeendɛ bɛɛ nana ndakpa indinɛi aa pele pele!

48Ina maa ala lo ala bele ngɔ nhu, ningaa i bɛɛ tɔɔ laanɛɛa aa ala, awa Loomu fɔha belaa i tɔɔ baa ti mi Eebɔ Bɛlɛ na nyaai mi eya ka mi le kpɔha na bɛɛ!”

49Kɛlɛ ti ila mɔɔ lagbiti taa ui mba aa Keafɔsi, nana Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa alaɔ aa maa hogo na siina kɛɛ gɛa ti nwa, "Wu nwɔu mɔu ngɔ!

50Ee wai kɔɔ ngaa kɛɛlaa pisa ɔ wu nhanwa waa pele kangaa ngila mɔɔ i haa ningaa i fanwa, yeingaa Loomu fɔha belaa i ti nde kpɔha na nyaai?”

51Keafɔsi ai njia indinɛi gɛi kualaa ngi nda guegue fɔha nhue kɛlɛ i kɛia gbɛnhaile ala nwɛɔ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa ala aa maa hogo na siinaɔ. Awae gulɔɔ yia nwɛɔ i kɛi aa kɛɛlaa Yisɔsi haalaa ee naanɔɔ nde kpɔha na nhanwa bɛɛ,

52awa haalaa ila ngɔ nhaile gbo nde kpɔha na nhanwae kɛlɛ alɛɛ boma ɔɔ Ngebɔ lengaa i ngaa lɔgɔ ngilamaaa natiini ti yanja ngɔ na nhu, kangaa ti ba bele ngaa ngila mbelaa.

53Awae kualaama tɔ aa maa hoo nana, Yuu fɔha belaa i too ndaalaaa aa Yisɔsi baandaa.

54Indinɛi nhanwa, Yisɔsi aile guu gua gbɔnhu kpou aa ngi sii sia na mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛlɛ kɛɛ gbuenga na awa kɛɛ ya qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu gbɛlaa na, taa na nhu taa ui naa aa Ifilemu awa naa nwɛɛɔ ee na tii kalandengaa i ngoo.

55Nhuna Yuua i ti Bii Manhu Gbolo na i gbɛɛi gbɛlaa, ka ningaa gbinhi gbinhia ti guu guaa Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu awa kati lɛa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu kangaa ti gbɔha na chanhai aa pele na Yuua i ti Sɔ na lo ngɔ la yeingaa ti gilaa kpolo na gua.

56K`ati au sia aa Yisɔsi, awa nhuna tee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, k`ati gbɔha nwɔɔli mɔɔli gɛnhi, "Wu nɛɛnwaa ɛgɛ gbɛ? Ee wɛɛ ɔɔ baa kpolo indinɛi nhu?”

57Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Falesiisia i ngoo too kɛaɔ aa ningaa i aa kɛɛlaa ina nuu aa gɛ mɛɛ gɔɔ ngɔɔ Yisɔsi ee na, i kɛ aa tuee kangaa ti ba ala aa gboto.

Yɔni 12

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Nhuna i loi mi guu ɔhita Pii Manhu Gbolo na nhanwa, ka Yisɔsi i ya Bɛtani, mɛɛ Laasalɔsi le pɛlɛu, napangaa ndakpa na nana Yisɔsi i huuiɔ alau kualaa haa na nhu.

2Ka ningaa lɛingaa ti kpɔkɔ unde kuaa na Yisɔsiɛ awa Mata nwɛɔ i mɛnhɛi na gɔɛ gɔɛi ti nwa. Awa Laasalɔsi gbɔnhu ee naanɔɔ natiini ndiiya ti hei ɔɔ mɛnhɛi na nwɛ ma ngilamaaa tii Yisɔsi o.

3Ka Meeli i mɔɔ mba ua gu nɛɛ nɛɛ bitila gbaunga, nana ti kpatɛi kualaa hape nhu, nana taa hɔlɔ kualaa nhii nhiinhaanhaa nhu nana taa ui mba aa naali, awa kɛɛ pua Yisɔsi ɔgɔsambala na nwa, awa kɛɛ ngɛaa ma aa ala u na. Ngua gu nɛɛ nɛɛ na gu na kɛɛ pɛlɛ gbɔha nau henga yelele.

4Yisɔsi galandou ila kee taa ui mba aa Yulasi Isikaliɔti, napangaa nana Yisɔsi nwaa siandaa na ee ngeya, kɛɛ gɛa,

5"Gbɔɔ tai ngua gu nɛɛ nɛɛ indinɛi nwaa siai aa kɔpa gɔu gɛmɛ chawa nana taa ui mba aa linaaliɔsi, awa ti maa nahoo na hee hee mbaa mbelaaɛ?" (Linaaliɔsi foo ila paabaa nwɛɔ ngenge nwɔɔ nhanwa.)

6Ai indinɛi gɛi aa nɛɛnwaa na mbaa mbelaa i lɔgɔ fanwae kɛlɛ i kɛia gbɛnhaile nwɔa nwɔɔ nwɛɔ aa ala. Awa kina ala nwɛɔ ee nahoo bu mbɔlɔ na nwakɛ, ee nahoo gbau kpaunaa nhu na ala gbɔha nhanwa.

7Ka Yisɔsi i gɛa Yulasi nwa, "Gbena Meelia! I nana nwakɛa i ala eya nya lɔɔgu ngee na nhanwa maau na nhu.

8Gbaa mbaa mbelaa i tuaa na tii wua o aa gbele o gbele, kɛlɛ nya ngai na tii wua o aa gbele o gbele."

9Ka faka bombou mbaa i nhu kɔɔngaɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔɔ mɛɛ Bɛtani laa na nhu, awae kati ya na, awa tai lii naɔ gbo Yisɔsi ila ngɔ lɔgɔ fanwae kɛlɛ ti liia gbɔnhu Laasalɔsi lɔgɔ fanwa, napangaa ndakpa na nana Yisɔsi i huui alau kualaa haa na nhu.

10Awae ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti ndaalaa belenga aa Laasalɔsi baandaa gbɔnhu,

11gbɛnhaile ala lɔgɔ fanwa, ka Yuua gbinhi gbinhia ti guu guaa ti eya awa k`ati laanɛɛ ɔɔ aa Yisɔsi.

12Maa ee na i oni, faka waa na nana i baa baai Pii Manhu Gbolo na nhanwa kati mɛinga aa kɛɛlaa Yisɔsi lɔɔ aa ba Yɛlusalɛmu.

13Awae kati tɔkpɔ ɔgɔ gbau kpaunga awa kati ya la Yisɔsi laa kɔɛ ma, awa k`ati li aa labi labi gɛnhi, "Ami Ngebɔ bihɛa! Nduba lɔ nuu na nwa nana aa ba aa Maliki na laa na! Nduba lɔ Iisilɛli Nwanha mbaa na nwa!"

14Ka Yisɔsi i bapu lou hɔlɔa nana i heii ma k`ɛɛ li aa ala, ɛɛ gbo soola na i kɛi Ngebɔ Gbaali na nhu nana i gɛi,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15"Awɛɛ lua, wua Saiɔnia i ngaa wuee! Wu nwanha mbaa na gbeendɛ aa ba, alaa heii bapu lou nwa.”

16Ngi galandengaa i tai nɛɛnwaa hɔlɔi pɛnhɛɛ nhanda indinɛia. Kɛlɛ nhuna Ngebɔ i huui Yisɔsiu kualaa haa na nhu, awa i mbɛɛ na hei alɛɛ mɛɛ aliyana, kati nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa soola na Ngebɔ Gbaali na nhu oo indinɛi gɛaɔ ala nhanwa awa too indinɛi belengaɔ alɛɛ.

17Ningaa i natiini tee naɔ ngilamaaa tii Yisɔsi o nhuna Yisɔsi i uiniɔ Laasalɔsia kualaa maau na nhu, awa kɛɛ huua alau kualaa haa na nhu, maa belaa i siina kati seeliyaa hea nana nhanwa i beleni.

18Saabu na nana i pelenio ningaa i ti lii ala laa kɔɛ ma ala nwɛɔ aa kɛɛlaa, too mɛingaɔ aa kɛɛlaa oo kamaa nhanda indinɛi belenga.

19Nhu nwɛɛ Falesiisia i ti gɛi gbɔha na nwa, "Woo tɔa tɔ aa kɛɛlaa mɛa kuni maa gbɛ o gbɛ bele! A kpeendɛ, ngelou gbɔha na lɔ aa nda alaa!”

20Gilikia lɛingaa tee naanɔɔ natiini ndiiya ti liio batou na nwa mɛɛ Yɛlusalɛmu aa kpolo na lɔgɔ.

21Ka Gilikia indiini ti ya Filiipi le (Filiipi Bɛtisaila laa na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu) awa kati gɛa ala nwa, "Kenɛi, ni lo ngɔ la ni Yisɔsi lɔ.”

22Ka Filiipi i ya kɛɛ kɛa aa Andulu, awa ti fee ngɔ na kati ya ti kɛa aa Yisɔsi.

23Awa ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Lɔgɔ na oo hiti nhuna Nuu na Lou na ɔɔ mbɛɛ bombou mbaa hɔlɔ.

24Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ina nuu ai tɔɔnhai gaai ila nhiini lɔa awa maa lɔɔnhai na siina i haa, maa lɔɔnhai na siina ɔɔ gɛa gbo ila bou nwa kelembe. Kɛlɛ ina aa haa, nhu nwɛɛ aa haai, oo gua nhu, awa oo ba aa ngi wa kpinhi gbinhi.

25Nuu na bɛɛ nana ndo ngɔ gbo aa ala gbɔha na kpɛti, maa nwɔɔ na siina ɔɔ ngi lɛɛhu na u ndoa nhu. Nuu na bɛɛ nana ai loni gbo aa ala gbɔha na kpɛti ngelou indinɛi nhu, maa nwɔɔ na siina ɔɔ ngi lɛɛhu na nwakɛa wɔwɔwɔ fanwa.

26Nuu na nana ndo ngɔ la i bele ngaa nya eyaalakpandou, kaa nda nyaa. Awa mɛɛna ngi na, naa nwɛɛ gbɔnhu nya eyaalakpandou na aa gɛ na. Awa nya Kɛɛgɛ na ɔɔ mbɛɛ gɛa nuu naa nana aa bele ngaa nya eyaalakpandou.

27"Chaanngi nhu nya lii nyaai ɔ, awa ngɔɔ gɛ gbɛ? Ee ngi ba gɛ, 'Hapa, njɔgɔlɔ indinɛi biina nya nwanhu'? Ngaigɔ kɛ, gbɛnhaile kolo na siina nhaa nwɛɛ kpei ngi bai, kangaa ngi u ngɔa njɔgɔlɔ na siinau nhuna maa lɔgɔ na aa ba.

28Hapa, pelena bi laa na i mbɛɛ hɔlɔ!" Nhu nwɛɛ nuu oo i guai aliyana nana i gɛi, "Ngoo pelenga nya laa na oo mbɛɛ hɔlɔa, awa ngɔɔ pelenaa i mbɛɛ hɔlɔ gbɔnhu.”

29Faka na ee na loni kati nuu na oo na nwɛinga, awa ti lɛingaa i ti gɛia ngee nwɛɛɔ i hitɛi, awa lagbitia kati gɛa, "Maleka nwɛ i yɛpɛi ala le!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Kɛlɛ ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Nya nhaile nuu na oo na i baie kɛlɛ wu nhaa nwɛɛ.

31Chaanngi nhu lɔgɔ na nwɛ aa indinɛi Ngebɔ ɔɔ ngelou na gɔhɔ nda. Awa chaanngi nhu Ngebɔ ɔɔ kunjaa hɔlɔa ngelou indinɛi nhu nwanha na nwanhu.

32Awa nya, nhuna tɔɔ nya lɛ ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na, ngɔɔ nuu o nuu nwaa laannaa nwa.

(33I indinɛi gɛia kangaa i haa na siiyaa lɔgɔɔu nana pelendaa ee ngeya.)

34Ka faka na i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ni Sɔ na lɔ kɛ ngɔ aa nuee aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na ɔɔ gɛa na wɔwɔwɔ. I gee bai gbɔnhu baa gɛ katɔɔ Nuu na Lou na lɛ ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na? Ele nwɛɛ Nuu na Lou indinɛi aa ala?”

35Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Waun na ɔɔ gɛa na wu liiya lɔgɔ nhu gutu nhanwa. A siaa nhuna waun na i wu eya, kangaa kpindi ai ba hitɛ wu nwa. Gbaa nuu na nana aa sia kpindi nhu, maa nwɔɔ na siina aigɔ mɛɛ gɔɔ aa li na.

36Nhuna waun na i wu eya lɛ, a laanɛɛa la, kangaa wu ba bele ngaa ningaa natiini waun na bo mɛɛ aa tuee." Nhuna Yisɔsi i indinɛi gɛi, kɛɛ segea na awa kɛɛ ya i lɔɔgua tuaa.

37Haliɔ oo kamaa nhanda gbinhi gbinhi bele pelengaɔ ti au bele nhu, na nhu bɛɛ, tai laanɛɛiɔ aa ala,

38kangaa nana Ngebɔ letua na Aiseya i kɛi, maa nhanda na siina i lo ma, nhuna i gɛi, "Maliki, ele nwɛɛ i laanɛɛi aa kɔan na ni kulai? Ele nwɛɛ Maliki na i ngi fɔha na lɔgɔɔuni aa ala?”

39Awae tai kuniɔ taa laanɛɛ. Gbaa ka Ngebɔ i yɛpɛa aa Aiseya nhu bele gɛnhi,

40"Ngoo ti au na litia nhu awa ngoo ti belenga aa nɛɛnwaa haa belaa, kangaa ti au na ai ba nhanda lɔ, awa ti lii na ai ba nɛɛnwaa hɔlɔ nhandaa, awa taigɔ bote nya le kangaa ngi ti gɛndɛ.”

41Aiseya i indinɛi gɛia gbɛnhaile kɛɛ Yisɔsi bɛɛyaa na lɔa awa ee yɛpɛa ngu to ngɔ Yisɔsia.

42Kɛlɛ hali na, Yuu fɔha belaa gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa aa Yisɔsi. Kɛlɛ ndua na nhanwaɔ tee lua Falesiisia i mba, taile kɛɛ gɛɛ, kangaa Falesiisia i tai ba ti gbɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau.

43Gbaa tua tai loni la Ngebɔ i ti bihɛ, kɛlɛ ti lo ngɔ la ningaa gbɔhaa ti ti bihɛ.

44Ka Yisɔsi i labia gɛnhi aa njia indinɛi, "Nuu na bɛɛ aa laanɛɛ aa nge, nya aile gbo i laanɛɛi aa ngee kɛlɛ oo laanɛɛa boma aa nuu na nana i nya loni.

45Awa nuu na nana bɛɛ aa nya lɔ, oo nuu na lɔa gbɔnhu nana i nya loni.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

46Ngoo ba ngelou i nhu εε waun, kangaa nuu o nuu nana aa laanεε aa nge, aigɔ lo kpindi nhu.

47Awa ina nuu aa nya oolee na nwεi, naa lo ai nwaa bεεi maa oolee nau, ngaigɔ ala gɔhɔ. Gbaa ngai bai ngelou na gɔhɔndaa nhanwa, kεlε ngi baia ndendouyaa hendaa nhanwa ngelou naε.

48Nuu na nana bεε aa lele aa kuunndaa nya nwa awa i lele boma aa kuunndaa nya oolee na nwa, maa nwɔɔ na siina nuu lɔ na nana ɔɔ ala gɔhɔ. Ngoo na nana ngi kεε gεεa, maa oo na nwε ɔɔ bele ngaa maa nwɔɔ na gɔhɔ mɔɔ gbele mba hoo na nwa!

49Gbaa ngai yεpεi aa nya nda guegue fɔha, kεlε Kεεgε na nana i nya loni oo kεa aa nge nana ngaa kε.

50Awa ngi kɔɔnaa aa kεεlaa nana Kεεgε na aa kε, maa oo na nwε aa ba aa wɔwɔwɔ ndεεhu. Faa nwεεe nana ngaa kε ala nwε Kεεgε na i kεi aa nge kεndaa nhanwa."

Yɔni 13

1Aa kεεlaa lian nwε aa Pii Manhu Gbolo na, haai Yisɔsi oo kɔɔnga aa kεεlaa ngi guu na oo hiti ala loganhu bailaa nhanwa aa ngelou indinεi i ba li Kεεgε na le. Awa ndomayaa lɔɔ ala eyaa lɔgɔ bεε natiini fanwa ti ngelou i nhu awa ngi ndaa i ngaa tueeɔ, awa ala lo ngɔɔ aa tuee nhaa kεε haaa.

2Yisɔsi o ka ngi galandengaa i k`ati kpɔkɔ nwεnhεi na nwε. Ngafɔ mbaa na oo pelengaɔ nεgili nyɔu i lε Yulasi Isikaliɔti nεεnwaa aa Yisɔsi nwaa siandaa. Yulasi Isikaliɔti, Saimɔni Isikaliɔti nhiindou na nwεɔ aa ala.

3Yisɔsi lɔɔ nhu kɔɔ ngɔ aa kεεlaa Kεεgε na oo fɔha ɔaa ala eya gbε o gbε belendaa nhanwa bεε, awa oo ba kualaa Kεεgε na le awa ala le mε boma ee baa bεεla na,

4faa nwεε i huui mεnhεi na nwanhu, kεε ngi ufɔɔli na guaa nwa awa kεε ndaa kaka, awa kεε nwaa εa kɔla ilia nwa taa ui mba aa tawεεli.

5Nhu nwεε i nja bui maamu nhu awa kεε tɔɔlonga aa kalandengaa ngɔgɔsambala na nwaa uu uandaa awa kεε maa εε εaa aa nwaa εa kɔla na ee ilii ala nwa.

6Kεε baa Saimɔni Pita le nana i gεi ala nwa, "Maliki, bεε gbε bɔɔ nya ɔgɔsambala na nwaa ua?”

7Ka Yisɔsi i ala gbεembonga gεnhi, "Bai nεεnwaa hɔlɔ ngɔ lε nanaa ngaa pele chaanngi nhu, kεlε bɔɔ nεεnwaa hɔlɔa mba guna pa.”

8Ka Pita i gεa ala nwa, "Bεε nya ɔgɔsambala maa ua guna kpɔ?" Ka Yisɔsi i ala gbεembonga gεnhi, "Ina ngai bi ɔgɔsambala na nwaa uai, bεagɔ bele ngaa nya galandou gbɔnhu kpɔ.”

9Ka Saimɔni Pita i gεa, "Maliki, nya ɔgɔsambala na ila ngɔ aile gbo baa maa uae kεlε nya loko na nwaa uu uaa boma ka nya umbaa na!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nuu o nuu nana i mɔɔ belenga ala chanhai ngɔ hiti ɔ nhu, awa mɔɔ belendaa ai ngeya gbɔnhu, k`a ɔgɔsambala na nwɛ gbo maa uandaa aa gɛ ngeya. Awa wua bɛɛ wu chanhai ngɔ tɔ, k`a ngila mɔɔ gbo ala nwɛ ai chanhaini." (11Gbaa Yisɔsi lɔɔ tɔ nuu na gɔɔ ngɔ nana ɔɔ Yisɔsi gbɔha na nwaa sia. Indinɛi nhaa nwɛɛɔ i gɛi, "Wu bɛpɛ ngaile wu chanhai ngɔ.")

12Yisɔsi i bilani aa ti ɔgɔsambala na nwaa uu uandaa, kɛɛ ngi ufɔɔli na bua nwa boma awa kɛɛ bɛɛlaa boma i heia mɛɛ pɛnhɛɛ ee na heii nhuna tee mɛnhɛi na nwɛ. Awa kɛɛ kalandengaa i mɔɔlinga gɛnhi, "Ee wuaa nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ nanaa ngi pele pelenga aa wuee chaanngi nhu?

13K`awu ui nyaa aa Ningaa Nagɔli Mɔɔ o ka Maliki, awa hiti ɔ nhu pa waa pele gɛnhi, gbɛnhaile ala nwɛ aa nge.

14Ina nya tɔ, wu Nwaliki na aa nge ka wu Nagɔli Mɔɔ na, ngoo wu ɔgɔsambala na nwaa uu uaa, wua gbɔnhu kawaa gɛ aa wu nda ɔgɔsambala na nwaa uu uandaa loganhu aa ndɔgɔ.

15Gbaa kuague mɛɛ ngi ndɔgɔɔunga aa wuee, kangaa wua gbɔnhu wu ba pele ɛɛ ngi pele pelenga aa wuee.

16Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ngeyaalakpandou kolo ai ala nhu mbombou ngɔ lee ngɔ ala nwanhu nwɔɔ naa, awa tetu na kolo ai ala nhu mbombou ngɔ lee ngɔ nuu naa i ala loni.

17Chaanngi nhu wu tɔmbaga indinɛi gɔɔnga, ina waa pu ngeyaabele nhu, wɔɔ maa luba hɔlɔa!

18"Wu bɛpɛ na aile bɛɛ ngaa yɛpɛ wu lɔgɔ fanwae gbaa ngi natiini kɔɔnaa ngi ti nhu ɔhɛa. Kɛlɛ nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi kaa lo ma nhuna i gɛi, 'Nuu na nana ni nya lɛgɛ gbɛnha na nwɛi ala nwɛ i nya belenga aa ngi haalee.'

19Ngi indinɛi gɛ aa wuee chaanngi nhu yeingaa i gilaa bele, kangaa nhuna aa bele, wu ba laanɛɛ aa kɛɛlaa, 'Nya Nwɛ Maa nwɔɔ na aa Nge.'

20Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu o nuu nana aa nuu na binja nana ngaa to, maa nwɔɔ na siina nya nwɛ i nya binjanga. Awa nuu o nuu nana aa nya binja, maa nwɔɔ na oo nuu na binjanga nana i nya loni."

21Nhuna Yisɔsi i bilani aa indinɛi gɛndaa, ka ala nɛɛnwaa yogobeenga nja lee ngɔnhu, faa nwɛɛɔ i njia indinɛi gɛi kpou, ɛgɛ, "Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ngila mɔɔ lɔ wu liiya nana ɔɔ nya nwaa sia."

22Ka kalandengaa i ti aunwaa gbee kpeenga, kati loa nuu na nwaa gbindi nhu nana Yisɔsi i njia na gɛi fanwa.

23Yisɔsi galandou ila kee, nana ala lo ngɔ waa na laɔ, ee naanɔɔ heii Yisɔsi gbɛlaa fɔɔn.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Ka Saimɔni Pita i maa galandou na ɔlɛnga awa kɛɛ gɛa ma, "Ala nwɔɔlindɛ baa, ele nwɛɛ aa ngi yia gɛ?”

25Awae ka maa galandou na siina i gbɛɛa Yisɔsi gbɛlaa fɔɔn awa kɛɛ mɔɔlinga gɛnhi, "Maliki, ele nwɛɛ?”

26Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Ngɔɔ lɛgɛ gbɛnha hitɛa mbooya nau, awa nuu na nana waa tɔ ngaa ngɔa ngeya, maa nwɔɔ na nwɛ. Awae nhuna i lɛgɛ gbɛnha na hitɛi mbooya nau, kɛɛ ngɔaa Yulasi eya, napangaa Saimɔni Isikaliɔti nhiindou na.

27Nhu gutu ɔ na Yulasi i lɛgɛ gbɛnha na siina nwɛi, ka Setani i ɔaa ala nɛɛnwaa. Awa ka Yisɔsi i gɛa Yulasi nwa, "Nana pelendaa i bi eya, pelena lɛmbi!”

28Hali ngila mɔɔ bɛnhɛ ti liiya ai nɛɛnwaa hɔlɔi mba gbɔɔ Yisɔsi i njia indinɛi gɛi aa Yulasi.

29Ka lɛingaa i ti nɛgilia ma gɛnhi aa kɛɛlaa, kina Yulasi nwɛɔ nahoo bu mbɔlɔ na nwanhu gbee mɔɔ na aa ala, naangaa Yisɔsi oo kɛa aa ala kangaa i li i nana eya kpala ngee tuaaɔ kpolo na nhanwa, inaile tɔɔ tɔɔngaaɔ ɛgɛ i nhai ɔa ɔa mbaa mbelaa i ngeya.

30Awae nhu gutu ɔ na Yulasi i lɛgɛ gbɛnha na nwɛi, kɛɛ guaa ngiti naa. Kpindi na bɛɛ ɔ tɔ aa maa lɔgɔ na.

31Nhuna Yulasi i guai ngiti naa, ka Yisɔsi i gɛa, "Chaanngi nhu ningaa too baa naa lɔ Nuu na Lou na ɔɔ gee mbɛɛmbayaa hɔlɔ, awa ala nhu bele nwɛɛ ningaa tɔɔ naa lɔ Ngebɔ ɔɔ gee mbɛɛmbayaa hɔlɔ.

32Awa ina Ngebɔ bɛɛyaa na aa lɔgɔɔu ngaa ala nhu bele, nhu nwɛɛ Ngebɔ gbɔha na ɔɔ ngi bɛɛyaa na lɔgɔɔu Nuu na Lou na nhu, awa ɔɔ pelenaa gɛnhi aa nhu gutu ɔ na siina.

33Nya lengaa, nyaa na lɛ ngilamaaa tii wua o lɔgɔ nhu gutu nhanwa gbo. Wɔɔ nya ɔɛ ɔɛa, awa ngɔɔ nana gɛa aa wuee ngi kɛiɔ aa Yuu fɔha belaa i, nhuna ngi gɛi, 'Mɛɛ ngaa li na wai ku waa li na.’

34Awa chaanngi nhu ngoo ba ngaa sɔ nyiɛ ɔa wu eya. Ndomayaa i gɛa wu loganhu. Ndomayaa i gɛa wu loganhu ɛɛ gbo ngi longaɔ aa wuee.

35Gbaa ina ndomayaa aa gɛ wu loganhu, ndomayaa na siina ɔɔ pelenaa nuu o nuu i kɔɔ ngaa kɛɛlaa nya galandengaa nwɛ aa wuee.”

36Ka Saimɔni Pita i ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Maliki, mii nwɛ baa li na?" Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Bai ku baa nda nyaa chaanngi nhu mɛɛ ngaa li na, kɛlɛ nhu golo aa lɛmbi, bɔɔ ndaa na nyaa.”

37Ka Pita i ala nwɔɔlinga gɛnhi, "Gbɔɔ ngai ku ngaa ndaa biaa tɔ chaanngi nhu? Nya nwaa gbatɛ ɔ aa haalaa bi nhanwa!”

38Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ee bi nwaa gbatɛ ɔ aa haalaa nya nhanwa aa tɔmbaga? Awa aa tɔmbaga, ngi kɛ aa biee aa kɛɛlaa tɛɛ na aigɔ gɛ gokoeni, bɔɔ gɛa nwaagaii nya nwa nhaa naa heinwaa chawa."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yɔni 14

1Ka Yisɔsi i gɛa kalandengaa i ma bɛɛ, "Awɛɛ lii na yaakpaa. A laanɛɛa aa Ngebɔ, awa a laanɛɛa gbɔnhu aa nge.

2Nya Kɛɛgɛ na bɛlɛ nau kungu kpinhi gbinhi lɔ na, awa ngoo ya ngaa nhinde nwaa gbatɛ wu nhanwa. I ba bele ngaa ngemɛɛ aile, ee ngi ba indinɛi gɛa aa wuee?

3Awa nhuna ngaa li ngaa nhinde na gbatɛ wu nhanwa, ngɔɔ baa gbɔnhu ngi wu gbau awa ngi li aa wuee nya le, kangaa mɛɛ ngaa gɛ na, naa nwɛɛ waa gɛ na.

4Awa wu pele na gɔɔnaa nana ndi ɔ na mɛɛ ngaa li na."

5Ka Tɔ mɔɔsi i gɛa ala nwa, "Maliki, nai mɛɛ gɔɔ baa li na. Nɔɔ gee pele na gɔɔ ngee?"

6Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya nwɛ pele na aa nge, ka tɔmbaga na, awa ka ndɛɛhu na. Nuu o nuu aigɔ ba Kɛɛgɛ na le, kɛlɛ kaa sia aa nya lepele."

7Kɛɛ gɛa gbɔnhu ti nwa, "Ina woo nya gɔɔnga, wu ba nya Kɛɛgɛ na gɔɔnaa gbɔnhu. Awa kualaama tɔ chaanngi nhu, woo ala gɔɔnga awa woo ala lɔa."

8Ka Filiipi i gɛa ala nwa, "Maliki, Kɛɛgɛ na lɔgɔɔu na aa nuee, awa na ɔɔ pelenaa ni lii lɛi."

9Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Giilɛɔ tɔ ngi na tii wua o bɛɛ. Naa loganhu indinɛi tɔ bɛɛ Filiipi, ee bai nya gɔɔni? Nuu o nuu nana i nya lɔa, maa nwɔɔ na siina oo Kɛɛgɛ na lɔa. Kɛlɛ i gee bai gbɔnhu baa gɛ, 'Kɛɛgɛ na lɔgɔɔuna aa nuee'?

10Filiipi, ee bai laanɛɛi aa kɛɛlaa nyaa Kɛɛgɛ na nhu, awa Kɛɛgɛ na pa alaa nya nhu? Ngoo na nana ngaa kɛ aa wuee bɛɛ, ngai kɛ ma aa nya nda guegue fɔhae kɛlɛ Kɛɛgɛ na nana i nya nhu alaa ngi enge na bele pele.

11Kawaa laanɛɛ aa nge nhuna ngaa kɛ aa kɛɛlaa nyaa Kɛɛgɛ na nhu awa Kɛɛgɛ na lɔ nya nhu. Ina wai laanɛɛi aa nge maa gee nana nhanwa, a laanɛɛa nha aa nge ngenge na lɔgɔ fanwa nana ngaa pele pele.

12Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, nuu o nuu nana aa laanɛɛ aa nge, ɔɔ ngenge na bele pelenaa nana ngaa pele pele. Ɔɔ ngenge bele pelenaa bɛnhɛ nana mbombou ngɔ lee tee ngɔ indinɛia ngaa pele pele, gbɛnhaile ngoo ya Kɛɛgɛ na le.

13Awa nana bɛɛ waa nhu nwɔɔli ngaa nya laa na, ngɔɔ pelenaa, kangaa mbɛɛ na nana i Kɛɛgɛ naa, mbɛɛ na siina i ba lɔgɔɔu ngaa Ndou na nhu bele.

14Ina waa mɔɔli pele gbɛ o gbɛ nhanwa aa nya laa na, ngɔɔ pelenaa.

15"Ina wu lo ngɔ aa nge, wɔɔ nwaa bɛɛa nanau ngaa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa.

16Ngɔɔ Kɛɛgɛ na nwɔɔlinaa kpɔ mba nhanwa wu nhanwa, awa ɔɔ Kpɔmba nwɔɔ lagbiti ɔaa wu eya, nana ɔɔ gɛ na tii wua o nhaa guna bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Maa Gbɔmba nwɔɔ na nwɛ aa Ngebɔ Yina na nana aa tɔmbaga na lɔgɔɔu ngaa ningaa ngu to ngɔ Ngebɔa. Ngelou na ai ku aa ala binja, gbɛnhaile ngelou na ai ala lɔ inaile ai ala gɔɔ. Kɛlɛ wua wu ala gɔɔnaa gbɛnhaile alaa na tii wua o, awa ɔɔ gɛa wu gbɔha na nhu.

18"Ngaigɔ wu lo pondouyaa nhu. Faa nwɛɛe nhuna ngaa li ngɔɔ baa boma wuee.

19Nhu golo aa lɛmbi, ngelou na nhu belaa i taigɔ nya lɔ gbɔnhu kpɔ, kɛlɛ wua wɔɔ nya lɔa. Awa kina ngɔɔ ndɛɛhu hɔlɔa boma, wua gbɔnhu wɔɔ gɛndɛa.

20Nhuna maa hoo na ɔɔ hiti, wɔɔ kɔɔnaa aa kɛɛlaa nyaa ni Kɛɛgɛ na nhu awa wua wuaa nya nhu, ɛɛ gbo ngi wu nhu.

21"Nuu o nuu nana aa kuun nana nwa ngaa kɛ awa i nwaa bɛɛ maa oo na siinau, maa nwɔɔ na nwɛ ndo ngɔ aa nge. Awa nuu na nana ndo ngɔ aa nge, nya Kɛɛgɛ na ɔɔ lonaa aa ala, awa nya gbɔnhu ngɔɔ lonaa aa ala awa ngi gbɔha lɔgɔɔu ngaa ala."

22Ka Yulasi lagbiti i gɛa, "Maliki, i gee bai bɔɔ gbɔha lɔgɔɔu ngaa nuee, yeingaa nha bi ba gbɔha lɔgɔɔu ngaa ngelou nhu belaa i?"

23Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Ina nuu aa lo ngaa nge, ɔɔ nwaa bɛɛa nya oo nau ngaa kɛ, awa nya Kɛɛgɛ na ɔɔ lonaa aa ala, awa nya o ni Kɛɛgɛ na o nɔɔ baa ala le kangaa ni gɛ na nii ala o.

24Nuu na nana ai loni aa nge, ai nwaa bɛɛ nya oo nau ngaa kɛ. Awa ngoo na nana waa mɛi ngaa kɛ nya nda guegue oo aile, kɛlɛ Kɛɛgɛ na nana i nya loni, ala le mɛ ngoo na aa sege na.

25"Ngoo indinɛi gɛɛ gɛɛa aa wuee nhuna ngi na lɛ tii wua o tuun.

26Kɛlɛ Kpɔmba nwɔɔ na, napangaa Ngebɔ Yina na, nana Kɛɛgɛ na ɔɔ tee aa nya laa na, Kpɔmba nwɔɔ na siina ɔɔ wu nagɔlia aa gbɛ o gbɛ na bɛɛ, awa ɔɔ pelenaa wu nɛɛnwaa bɛɛla gbɛ o gbɛ na nwa nana ngi kɛa aa wuee.

27"Ngoo ba ngaa maa lɛi lo aa wuee, napangaa nya nda nwaa lɛi na ala nwɛ ngaa ngɔa wu eya. Awa ngai ngɔa wu eya aa pele na ngelou nhu belaa i taa maa lɛi ɔa la ningaa eyae. Faa nwɛɛe awɛɛ lii na yaakpaa inaile awɛɛ lua.

28Kawu mɛinga ngi gɛi wu nwa, 'Ngoo ba ngaa wu lo ngaa li, kɛlɛ ngɔɔ baa boma wuee.' Ina wu lo ngɔɔ aa nge, wu ba goonhu nɛɛa aa mɛindaa aa kɛɛlaa ngoo ya Kɛɛgɛ na le, gbaa Kɛɛgɛ na ala bombou ngɔ lee ngɔ nyaa.

29Awa chaanngi nhu ngoo nhumbu aa kɛ aa wuee yeingaa i gilaa bele, kangaa nhuna aa bele, wɔɔ laanɛɛa.

30Ngaigɔ yɛpɛ wuee gbɔnhu nhu gɔha, gbɛnhaile ngelou indinɛi nhu nwanha na lɔ aa ba. Kɛlɛ ngi fɔha ai nya nwanhu,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31kɛlɛ k`a ngelou nhu belaa i taa kɔɔ qai aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa Kɛɛgɛ na. Na nhaa nwɛɛ ngaa gbɛ o gbɛ na bele ɛɛ gbo aa kɛ aa nge pelendaa nhanwa. "A huua, ami segea kungu ngindinɛi nhu.

Yɔni 15

1"Nya nwɛ tɔmbaga ulu na aa nge, awa nya Kɛɛgɛ na maa gbatɛ gbatɛ mɔɔ na nwɛ aa ala.

2Mbeke o mbeke i nyaa nana ai wani, ɔɔ kpaainaa nyaa, kɛlɛ mbeke o mbeke i nyaa nana aa wa, ɔɔ maa gbatɛ gbatɛa kangaa i nwaa lo ngaa mbandaa.

3Ngoo na nhanwa nana ngi kɛaɔ aa wuee, oo pelengaɔ tɔ woo chanhainga.

4A loa hounwayaa nhu nya nhu, awa nya gbɔnhu ngi lo hounwayaa nhu wu nhu. Ɛɛ gbo mbeke gbama na ai wa, kaa gɛ ngulua, ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee, waigɔ wa, k`a ndoo nwɛɛ waa lo nya nhu.

5"Nya bele ngɔ ɛɛ ngulu na, awa wua wu bele ngɔ ɛɛ mbeke beke na. Nuu na nana bɛɛ aa lo nya nhu, awa nya ngi lo ala nhu, maa nwɔɔ na siina ɔɔ wanaa kpinhi ɔ. Gbaa gbɛ o gbɛ ai na waa ku waa pele nya boma.

6Nuu na nana bɛɛ ai loi nya nhu, Ngebɔ ɔɔ ala gbaainaa nyaa i pii, ɛɛ gbo taa mbeke na bii awa i be. Mbeke beke na siina, taa ngaa lɔgɔa awa ti pii ngɔmbua awa i nwɔ.

7Ina baa lo nya nhu awa nya oo na ngaa kɛ i lo bi nhu, nhu nwɔɔli pelena gbɛ o gbɛ na nhanwa bi lo ngɔ la, awa maa nhanda na siina ɔɔ belenaa biɛɛ.

8Nhuna waa wa kpinhi ɔ, nya Kɛɛgɛ na bɛɛyaa bombou mbaa na oo lɔgɔɔunga aa naa bele. Awa pele ngɔ indinɛi nwɛ waa bele nda aa nya galandengaa.

9Nya lo ngɔ aa wuee ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na i longa aa nge. Faa nwɛɛe a loa nya lomayaa na nhu.

10Ina waa nwaa bɛɛ nanau ngaa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa, wɔɔ loa nya lomayaa na nhu, ɛɛ gbo ngi loa nya Kɛɛgɛ na lomayaa na nhu, gbɛnhaile ngoo nwaa bɛɛa nanau i kɛi aa nge pelendaa nhanwa.

11"Ngoo indinɛi gɛa aa wuee kangaa nya goonhu nɛɛ na i ba gɛ wu nhu, awa kangaa wu nda goonhu nɛɛ na ndaa fe.

12Indinɛi nwɛ ngaa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa aa kɛɛlaa, ndomayaa i gɛa wu loganhu, ɛɛ gbo nya lo ngɔ na aa wuee.

13Nuu ai na nana ndomayaa i ngeya nana mbombou ngɔ lee ngɔ indinɛia aa kɛɛlaa, k`a nuu aa ngi lɛɛhu na gɔan ngi gɛnwa belaa i fanwa.

14Nya gɛnwa belaa nwɛ aa wuee ina waa nana bele ngaa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Ngɛagɔ ui wuaa gbɔnhu aa ngeyaalakpangaa, gbɛnhaile ngeyaalakpandou na ai nana gɔɔ ala nwanhu nwɔɔ na aa pele. Kɛlɛ ngoo uinga wuaa aa kɛnwa belaa, gbɛnhaile ngoo nana lɔgɔɔunga bɛɛ aa wuee nana ngi mɛini kualaa nya Kɛɛgɛ na le.

16Wua aile wu nya nhu ɔhɛie kɛlɛ nya nwɛ ngi wu nhu ɔhɛi awa ngoo ngenge ɔaa wu eya pelendaa nhanwa aa kɛɛlaa, wu li wu wa ngaa nguluwa kpinhi gbinhi, napangaa nguluwa na nana aa gɛ na aa lɔgɔ bɛɛ. Awa indinɛi nhanwa, nana bɛɛ waa Kɛɛgɛ na nwɔɔli fanwa aa nya laa na, ɔɔ ngɔaa wu eya.

17Faa nwɛɛe ngi indinɛi gɛ aa wuee pelendaa nhanwa aa kɛɛlaa, ndomayaa i gɛa wu loganhu.

18"Ina ngelou na aa lolo aa wuee, a kɔɔna aa kɛɛlaa oo lolo ɔ pɛnhɛɛ aa nge yeingaa i gilaa lolo aa wuee.

19Ina i ba bele ngaa kɛɛlaa ngelou na bo mɛɛ aa wuee, ngelou na i ba lonaa aa wuee ɛɛ ndo ngɔ na aa ngi ndaa i. Kɛlɛ kina ngi ndaa i ngaile aa wuee, faa nwɛɛ tolo ɔ na aa wuee, gbaa ngoo wu nhu ɔhɛa kualaa ngelou na nhu.

20A nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa ngoo na nwa ngi kɛi aa wuee gɛnhi, 'Ngeyaalakpandou kolo ai ala nhu mbombou ngɔ lee ngɔ ala nwanhu nwɔɔ naa.' Faa nwɛɛe ina too nya aa sɛɛgɛa, tɔɔ wu aa sɛɛgɛa boma. Ina too nwaa bɛɛa nya oo nau ngaa kɛ, tɔɔ nwaa bɛɛa boma wu nda nau.

21Kɛlɛ tɔɔ indinɛi belenaa aa wuee bɛɛ nya lɔgɔ fanwa, gbɛnhaile tai nuu na gɔɔ nana i nya loni.

22Ina ngai ba ba ɔɔ ngaa yɛpɛ tuee, tai ba gɛ lɛɛi nhanda nyɔu belendaa nhanwa. Kɛlɛ kina ngoo yɛpɛ ɔ tuee, maa gabali ai na nana taa fe.

23Nuu na nana tolo ɔ aa nge, ala lolo ɔ boma aa nya Kɛɛgɛ na.

24Tai ba gɛ lɛɛi nhanda nyɔu belendaa nhanwa ina ngai ba ba ngaa nhanda bele pele ti liiya nana nuu o nuu ai lɛ peleni lɛɔ. Kɛlɛ chaanngi nhu too naa lɔa awa too lolo boma aa nya o ka nya Kɛɛgɛ na.

25Kɛlɛ too indinɛi belenga kangaae ngoo na laa fe nana kpaali ngɔ ti Sɔ na nhu gɛnhi, 'Ti lolo ɔɔ aa nge nhunhaa ai mba.'

26"Nhuna Kpɔmba nwɔɔ na aa ba nana ngɔɔ tee wuɛɛ kualaa Kɛɛgɛ na le, napangaa Ngebɔ Yina na nana aa tɔmbaga na lɔgɔɔu ngu to ngɔ Ngebɔa, nana aa ba kualaa Kɛɛgɛ na le, maa Yina na siina ɔɔ seeliyaa hea nya nhanwa.

27Awa wua gbɔnhu wɔɔ seeliyaa hee heea nya nhanwa, gbɛnhaile wuaa naɔ tii nya o kualaama aa lɔgɔ na ngi tɔɔloni aa ningaa nagɔlindaa.

Yɔni 16

1"Ngoo indinɛi gɛa bɛɛ aa wuee kangaa wu hagba la Ngebɔ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Ningaa tɔɔ wu gbɛa kualaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau. Aa tɔmbaga lɔgɔ lɔ aa ba nhuna nuu o nuu nana aa wu baa, ɔɔ nɛgilia wu baandaa na siina nwa aa kɛɛlaa ala Ngebɔ enge nwɛ aa pele.

3Awa tɔɔ indinɛi belenaa, gbɛnhaile tai lɛ Kɛɛgɛ na gɔɔni inaile tai lɛ nya gɔɔni.

4Kɛlɛ ngoo indinɛi gɛa aa wuee, kangaa nhuna lɔgɔ na aa hiti ti nhanwa nhanda indinɛi bele pelendaa nhanwa, wu ba nɛɛnwaa bɛɛla aa kɛɛlaa kangi maa yia gɛaɔ aa wuee. "Ngai indinɛi gɛiɔ aa wuee tɔɔlomaa na, gbɛnhaile ngee naanɔɔ tii wua o.

5Kɛlɛ chaanngi nhu ngoo ba ngaa li nuu na le nana i nya loni. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, wu ila kee ai na nana aa nya nwɔɔli aa gɛ, "Boo ya mii?”

6Awa chaanngi nhu tɔ ngi indinɛi gɛa aa wuee, maa nwɔuyaa lɔ wu nwa.

7Kɛlɛ ngi tɔmbaga na gɛ aa wuee aa kɛɛlaa, maa nhiɛ ɔ wu nhanwa ina ngaa li, gbɛnhaile ina ngai lii, Kpɔmba nwɔɔ na aigɔ ba wuee. Kɛlɛ ina ngaa li, nhu nwɛɛ ngɔɔ ala lee wuee.

8Awa nhuna aa ba, ɔɔ ndɔgɔɔunaa aa ngelou na nda ningaa i aa kɛɛlaa ti nɛgili na taa pele ngu to ngɔ nhanda nyɔua o teenjaa o awa ka Ngebɔ gɔhɔ na, maa nɛgili na siina ngaa haa ɔ.

9Ti gaka ngɔ ngu to ngɔ nhanda nyɔua, gbɛnhaile tai laanɛɛi aa nge.

10Ti gaka ngɔ ngu to ngɔ teenjaaa gbɛnhaile ngoo ba ngaa li Kɛɛgɛ na le, awa waigɔ nya lɔ gbɔnhu kpɔ.

11Ti gaka ngɔ ngu to ngɔ kɔhɔ mba gbɛnhaile Ngebɔ oo ngelou indinɛi nhu nwanha na gɔhɔnga tɔ.

12"Nhanda gbinhi gbinhi lɔ na lɛ nya eya kɛndaa nhanwa aa wuee, kɛlɛ waigɔ ku waa nda nɛɛnwaa chaanngi nhu bɛɛ, gbɛnhaile kpinhi ɔ.

13Kɛlɛ Ngebɔ Yina na nana aa tɔmbaga na lɔgɔɔu Ngebɔ nhanwa, nhuna aa ba, ɔɔ pelenaa wu tɔmbaga na gɔɔ bɛɛ. Gbaa aigɔ yɛpɛ aa ngi nda guegue fɔha, kɛlɛ nana gbo bɛɛ aa mɛi ala nwɛ aa kɛ, awa ɔɔ kɛa aa wuee nana paa baalaa i na.

14Ɔɔ ndɔgɔɔunaa aa wuee aa kɛɛlaa mbɛɛ lɔ nyaa, gbɛnhaile nana ngaa kɛ ala nwɛ Yina na ɔɔ kpau i kɛ aa wuee.

15Nana bɛɛ i Kɛɛgɛ na eya nya bo mɛɛ. Na nhaa nwɛɛ ngi gɛi nana ngaa kɛ ala nwɛ Yina na ɔɔ kpau i kɛ aa wuee.

16"Nhu golo ɔɔ lɛmbinaa waigɔ nya lɔ. Awa nhu golo aa lɛmbi boma, wɔɔ nya lɔa.”

17Ka ngi galandengaa i lɛingaa i ti gɛa loganhu, "Indinɛi i kɛa aa muee koonhu na nwɛ aa ngigbɛ, nhuna i gɛi, 'Nhu golo ɔɔ lɛmbinaa waigɔ nya lɔ. Awa nhu golo aa lɛmbi boma, wɔɔ nya lɔa?' Koonhu na nwɛ aa ngigbɛ boma i gɛi, 'Gbɛnhaile ngoo ba ngaa li Kɛɛgɛ na le?’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Awae kati gɛa, "Gbɛɛ koonhu na le aa 'nhu golo aa lɛmbi?' Mai nana gɔɔ i ma!”

19Ka Yisɔsi i nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa ti lo ngɔ laɔ ti ala nwɔɔli, faa nwɛɛ i gɛi ti nwa, "Gbɛɛ waa nwɔɔli mɔɔli fanwa? Ee ngi gɛi, 'Nhu golo ɔɔ lɛmbinaa waigɔ nya lɔ. Awa nhu golo aa lɛmbi boma, wɔɔ nya lɔa?’

20Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, wɔɔ yɔkpɔu gulaa aa ngɔɔ, kɛlɛ ngelou na ndaa i tɔɔ goonhu nɛɛa. Awa maa nwɔuyaa ɔɔ wu houa, kɛlɛ wu nwaa nwɔuyaa na ɔɔ botenaa aa koonhu nɛɛ.

21Nhuna njie na aa gɛ fuu na nhu, maa nwɔuyaa lɔ ala nwa, gbɛnhaile ngi lɔgɔ na oo hiti ala yɔgɔlɔlaa nhanwa. Kɛlɛ oo ndou na lenaa, ngi yɔgɔlɔ na gili oo nɔa alɛɛ, gbɛnhaile ala goonhu nɛɛ ɔ tɔ aa kɛɛlaa oo ndou lenga ngelou na nhu.

22Ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee, maa nwɔuyaa lɔ lɛ wu nwa chaanngi nhu, kɛlɛ ngɔɔ wu lɔa gbɔnhu, awa wu goonhu ɔɔ nɛɛa. Koonhu nɛɛ na siina nuu ai ku aa kpau wu eya.

23"Nhuna maa hoo na ɔɔ hiti, waigɔ nya nwɔɔli gbɛ o gbɛ nhanwa. Aa tɔmbaga ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ina waa nya laa laau gbɛ o gbɛ na nhu waa Kɛɛgɛ na nwɔɔli fanwa, ɔɔ ngɔaa wu eya.

24Nhaa chaanngi wai lɛ gbɛ o gbɛ nhanda nhu nwɔɔlini waa ui nhu nya laa naa. Faa nwɛɛe a nhu nwɔɔlina awa wɔɔ hɔlɔa, kangaa wu goonhu nɛɛ na laa fe.

25"Ngoo indinɛi gɛa aa wuee njia ɔha nhu. Maa lɔgɔ ɔɔ baa nhuna ngaigɔ yɛpɛ gbɔnhu wuee aa pele ngɔ nana, kɛlɛ ngɔɔ kɛa aa wuee kpou Kɛɛgɛ na nhanwa.

26Nhuna maa hoo na ɔɔ hiti, wɔɔ mɔɔli pelenaa nhanda nhanwa nana wɔɔ nya laa laau nhu. Awa ngai gɛi wu nwa ngɔɔ Kɛɛgɛ na nwɔɔlinaa wu lɔgɔ fanwae,

27gbaa Kɛɛgɛ na gbɔha na ndo ngɔ aa wuee. Ndo ngɔ aa wuee gbɛnhaile woo longa aa nge awa woo laanɛɛa aa kɛɛlaa Kɛɛgɛ na le mɛ ngi segei na.

28Kɛɛgɛ na le mɛ ngi segei na, awa ngoo ba ngelou na nhu. Awa chaanngi nhu ngoo ba ngaa sege ngelou na nhu, awa ngoo ba ngaa li Kɛɛgɛ na le.”

29Nhu nwɛɛ ngi galandengaa i ti gɛi ala nwa, "Ɛɛnnhɛɛ, chaanngi nhu bia baa yɛpɛ aa pele na naa nɛɛnwaa hɔlɔ mba, bɛa njɛpɛ nwa njia ɔha nhu.

30Chaanngi nhu ni kɔɔnaa aa kɛɛlaa bi gbɛ o gbɛ gɔɔnaa bɛɛ. Awa nuu ai gula bi nwɔɔlindaa nhu. Indinɛi oo pelenga ni laanɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ le mɛ bi segei na.”

31Ka Yisɔsi i ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ee woo laanɛɛ gila?

32Lɔgɔ na lɔ aa ba, aa tɔmbaga oo ba, nhuna wua bɛɛ wɔɔ yanja nhu, awa nuu o nuu oo ya tuee, awa ngɔɔ loa bou nwa nya ila ngɔ. Kɛlɛ na nhu bɛɛ ngai ila bou nwa, gbɛnhaile Kɛɛgɛ na lɔ na tii nya o.

33Ngoo indinɛi gɛa aa wuee aa kɛɛlaa, ina waa lo hounwayaa nhu nya nhu, wɔɔ maa lɛi hɔlɔa. Ngelou na, ala ɔɔ pelenaa wu gbɔɔni. Kɛlɛ a lii gbɛndɛna! Ngoo kunga ngelou na nwa!"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yɔni 17

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa njia indinɛi gɛɛ gɛɛndaa, kɛɛ au lɛa Ngebɔ naa awa kɛɛ gɛa, "Hapa, lɔgɔ na oo hiti. Mbɛɛ gɛa bi Lou naa kangaa Ndou na i ba mbɛɛ gɛ biaa.

2Gbaa boo fɔha ɔaa ala eya ningaa gbɔhaa nwanhu bɛɛ, kangaa i ba wɔwɔwɔ ndɛɛhu he natiini mbɛ bɛɛ bi ti ɔai ala eya.

3Awa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na ala nwɛ aa indinɛi. Ala nwɛ aa bi gɔɔndaa aa kɛɛlaa bia nwɛ tɔmbaga Eebɔ ila ngɔ na aa biee. Awa ala nwɛ gbɔnhu aa Yisɔsi Kilaisi gɔɔndaa nana bi ala loni.

4Ngoo bi bɛɛyaa na lɔgɔɔunga pɔlɔgɔɔ i nwa aa pilandaa ngenge na nwa nana bi ngɔai nya eya pelendaa nhanwa.

5Awa chaanngi nhu Hapa, mbɛɛ gɛa nyaa bi au bele nhu aa mbɛɛ na nana i nyaaɔ nhuna ngee mɛɛ biee yeingaa bi gilaa ngelou na gbatɛi.

6"Ningaa i natiini bi ti ɔai nya eya kualaa ngelou na nhu, ngoo pelenga ti bi gɔɔ. Bi ndaa i mɛɔ aa tuee, boo ti ɔaa nya eya, awa too nwaa bɛɛa bi oo nau baa kɛ,

7awa chaanngi nhu too kɔɔnga aa kɛɛlaa nana bɛɛ bi ngɔaa nya eya biee mɛ i guai na.

8Gbaa ngoo na nana bi ngɔa ɔai nya eya kɛndaa nhanwa aa tuee, ngoo kɛa aa tuee awa too kuunnga ma. Awa too kɔɔnga aa kɛɛlaa aa tɔmbaga biee mɛ ngi segei na, awa too laanɛɛa aa kɛɛlaa bia nwɛ bi nya loni.

9"Nya ngaa laaminɛ natiini fanwa bi ti ɔaa nya eya, gbɛnhaile bi ndaa i mɛ aa tuee. Awa ngai laaminɛ nwa ngelou na ndaa i fanwa.

10Nana bɛɛ bi bo ngee nya bo mɛɛ. Awa nana bɛɛ nya bo ngee bi bo mɛɛ. Awa ti nhu bele nwɛ nya bɛɛyaa na aa lɔgɔɔu ndaa.

11Awa chaanngi nhu ngoo baa ba biee. Nya ngɛa na ngelou na nhu, kɛlɛ tua tuaa ngelou na nhu. Hapa, bia bi lee ngɔ na, ti nwakɛa aa bi laa na fɔha na, napangaa ndaa na nana bi ngɔaa nya eya, kangaa ti ba bele ngaa ngila mɔɔ ɛɛ nya o bia o ngila mɔɔ na aa muee.

12Nhuna ngee na tii tua o, kangi ti nwakɛa aa bi laa na fɔha na, napangaa ndaa na nana bi ngɔaaɔ nya eya. Ngoo ti nwanhu gbeenga awa ngila mɔɔ ai na nana ngu ngi loi nhu, k`a nuu nwɛɛɔ gbo nana ngu ndoolaa nhu ee na, kangaa nana soola na i kɛi Ngebɔ Gbaali na nhu ndaa fe.

13Awa chaanngi nhu nya ngaa ba biee, awa ngi nhanda indinɛi gɛɛ gɛɛ ngelou na nhu kangaa ti nya goonhu nɛɛ na hɔlɔ ti lii na nwa nana hiti ɔ nhu.

14Ngoo bi oo na ɔaa ti eya, awa ngelou na lolo ɔɔ aa tuee, gbɛnhaile ngelou na ndaa i ngaile aa tuee ɛɛ gbo nya ngelou na nda aile aa nge.

15Ngai nhu nwɔɔlini aa kɛɛlaa bi ti gbau kualaa ngelou na nhue, kɛlɛ ngi nhu nwɔɔli ngaa kɛɛlaa bi ti nwakɛ kualaa Nuu Nyɔu na eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Tua ngelou na ndaa aile aa tuee, εε gbo nya ngelou na nda aile aa nge.

17Ti belena aa bi ndaa ndi ɔ aa tɔmbaga na lepele. Bi oo na baa kε tɔmbaga ɔ.

18Ngoo ti longa ngelou na nhu, εε gbo bi nya loni ngelou na nhu.

19Awa ti lɔgɔ faa nwεε ngi gbɔha ɔaa bi eya, kangaa tua o gbɔnhu ti ba gbɔha na gɔan bi nwa aa tɔmbaga.

20"Ngai laaminε gbo inditiini fanwa kpεtie kεlε ngi laaminε boma natiini fanwa ti laanεε ɔ na aa nge ti oolee na lɔgɔ fanwa.

21Hapa, kangaa tua bεε ti bele ngaa ningaa ilangaa, kangaa ti gε mi nhu, εε gbo bia bi nya nhu awa nya pa ngi bi nhu. Kangaa ti bele ngaa ningaa ilangaa kangaa ngelou na nhu belaa i ti laanεε aa kεεlaa bia nwε bi nya loni.

22Awa mbεε na nana bi ngɔa ngɔ nya eya, ngoo pelenga tua gbɔnhu too hɔlɔa, kangaa ti bele ngaa ningaa ilangaa, εε nya o bia o ningaa ilangaa i ngaa muee,

23napangaa nya ngi ti nhu awa bia bi nya nhu, kangaa ti bele ngaa ngila mbelaa natiini ti hiti ɔ nhu, kangaa ngelou nhu belaa i ti ba kɔɔ ngaa kεεlaa biεε bi nya loni, awa boo longa aa tuee εε gbo bi longa aa nge.

24"Hapa! Natiini bi ti ɔaa nya eya, kpala tɔ nyaa gbɔnhu ti gε na tii nya o mεε ngi na, kangaa ti ba nya bεεyaa na lɔ nana bi ngɔa ngɔ nya eya, gbεnhaile boo longaɔ pεnhεε aa nge yeingaa bi gilaa ngelou na gbatεi.

25Teenjaa Gεεgε, ngelou nhu belaa i tai bi gɔɔni, kεlε nya ngoo bi gɔɔnga. Awa ningaa i natiini bi ti ɔa ngɔ nya eya too kɔɔnga aa kεεlaa biεε bi nya loni.

26Ngoo pelenga ti bi gɔɔ, awa ngɔɔ gεa nhu aa ndɔgɔɔundaa aa tuee, kangaae ndomayaa na nana i bi eya nya nhanwa, ndomayaa na siina i gε gbɔnhu ti nhu, awa kangaa nya o gbɔnhu ngi gε ti nhu."

Yɔni 18

1Nhuna Yisɔsi i bilani aa laaminε indinεi belendaa, kεε sia guaa tii ngi galandengaa i ngoo, awa kati ya aa nja gbɔan pele na taa ui mba aa Kililɔni. Nhinde na siina tɔɔnhai gbangba ee naanɔɔ, awa Yisɔsi o ka ngi galandengaa i kati ɔaa kpangba na siina nhu.

2Awa Yulasi, nana i Yisɔsi nwaa siai, ala gbɔnhu i nhinde na siina gɔɔnaa, gbεnhaile naa nwεεɔ Yisɔsi o ngi galandengaa i ngoo tee gɔε na.

3Awae ka Yulasi i ya kpangba na siina nhu aa Loomu gulugbaangaa i kaka o ka Yuua ti Eebɔ Bεlε na nwanhu gbee mbelaa i natiini Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo Falesiisia i ngoo ti ti loni. Kati lii liia aa sɔun ngoo, ngɔmbu gutu o, ka kɔɔ nhaanhaa.

4Kina ka Yisɔsi i nana gɔɔnga bεε paalaa ee na ala nwa, faa nwεεɔ i nwaa bani ti gbεlaa awa kεε ti nwɔɔlinga gεnhi, "Ele nwεε waa au sia la?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Kati ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Yisɔsi nwɛ, Naasalɛti nwɔɔ na." Kɛɛ gɛa ti nwa, "Nya nwɛ aa indinɛi." Ala nwaa sia mɔɔ na Yulasi ee naanɔɔ loni ningaa i nhu.

6Nhuna Yisɔsi gɛi ti nwa, "Nya nwɛ aa indinɛi," kati bɛɛlaa bou nwa awa kati gulaa lɔa na.

7Awa ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga gbɔnhu ɛgɛ, "Ele nwɛɛ waa au sia la?" Kati gɛa ala nwa, "Yisɔsi nwɛ Naasalɛti nwɔɔ na."

8Ka Yisɔsi i gɛa, "Ngoo kɛa nha aa wuee aa kɛɛlaa nya nwɛ aa indinɛi, faa nwɛɛe ina nya nwɛ waa au sia aa nge, lagbitia indiini ti bɛɛlaa."

(9I indinɛi gɛia kangaa i ngoo na laa fe nana i kɛa gɛnhi, "Hapa, natiini bi ti ɔai nya eya, ngai peleni ngila kee u ngaa lo nhu.")

10Nhu nwɛɛ Saimɔni Pita, nana saasigɔ ee houiɔ ngeya, kɛɛ ndaannga saasigɔ laa na nhu awa kɛɛ pɛɛa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaalakpandou naa, awa kɛɛ ngou na leea la mba. Ngeyaalakpandou na siina ngi laaɔ aa Malikɔsi.

11Ka Yisɔsi i gɛa Pita nwa, "Bi saasigɔ na bɛɛlaa boma ngi laa na nhu. Ee ngɛɛ nja gbɔɛ njɔgɔlɔ lɔɔmbila na nhu nana Kɛɛgɛ na i ngɔaa nya eya?"

12Nhu nwɛɛ Loomu gulukpaangaa i ngoo, ti gulugbaangaa ukoko nwɔɔ na o, ka Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwanhu gbee mbelaa i kati Yisɔsi aa gbotoa, awa kati ngilia,

13awa kati ya aa ala pɛnhɛɛ Anasi le. Gbaa Keafɔsi kɛɛgɛ nwɔɔ na nwɛɔ aa ala, napangaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa maa hogo na siina.

14Keafɔsi nwɛɔ i nɛɛnwaa hei Yuu fɔha belaa i mbɛ aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔɔ aa kɛɛlaa k`a ngila mɔɔ aa haa ningaa i fanwa bɛɛ.

15Saimɔni Pita o kalandou lagbiti na o kati ndaa Yisɔsia. Maa galandou na siina nuu nwɛɛɔ nana Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na ee kɔɔ ngɔ pandaa, awae kɛɛ ɔaa tii Yisɔsi o mɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na yia baka na nwa gbangba na nhu, mɛɛ ngi bɛlɛ nau,

16kɛlɛ ka Pita ala i loa ngiti naa mɛɛ kpangba na la. Nhu nwɛɛ kalandou lagbiti na i guai, kɛɛ yɛpɛa nyanhalou na le nana ee kpangba na la, awa kɛɛ ɔaa aa Pita.

17Maa nyanhalou na ee kpangba na la kɛɛ gɛa Pita nwa, "Ee bia gbɔnhu ndakpa indi galandou ila kee aile aa biee?" Ka Pita i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ala aile aa nge."

18Ngeyaalakpangaa i ngoo, Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa gbangba na nwanhu gbee mbelaa i ngoo kati kpunyɛ ɔmbu laa, nana tee lo toni manhu k`ati gɔɔlɔɔu, gbɛnhaile kɔɛ lɔ naɔ. Awae ka Pita i ya kɛɛ longa na tuee k`ɛɛ gɔɔlɔɔu.

19Ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i Yisɔsi nwɔɔlinga ngi galandengaa i fanwa o ka ngi nagɔli na nana ee pele ngaa ningaa i.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ngoo yɛpɛ ngelou nhu belaa i ngee kpou aa gbele o gbele. Awa ngoo ningaa nagɔlia Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau o, ka Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau mɛɛna Yuua i bɛɛ taa aa lɔgɔ na. Ngai lɛ gbɛ o gbɛ gɛiɔ gbundu nhu.

21Gbɔɔ baa mɔɔli pii nyaa? Mɔɔli piina natiini mba ti nana nwɛinga ngi kɛa aa tuee. Gbaa ti nana gɔɔnaa ngi kɛi."

22Awa nhuna i bilani aa indinɛi gɛndaa, tomaa nwɔɔ ila kee na ee na loni kɛɛ Yisɔsi lebea awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Ee ngemɛɛ baa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na gbɛɛmbo?"

23Ka Yisɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ina ngoo nana gɛa ngaa haa ɔ, maa seeliyaa hea nuu o nuuɛ. Kɛlɛ ina teegi yia nwɛ ngi kɛi, gbɔɔ baa nya gbakpa?"

24Awa toko na ili ngɔɔ tuun nhuna Anasi i ala leeni Keafɔsi nwanhu, napangaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na.

25Nhuna Saimɔni Pita ee loni tuun kɔɔlɔu na nwa, kati gɛa ala nwa, "Ee bia gbɔnhu ndakpa nana galandou ila kee aile aa biee?" Kɛlɛ ka Pita i nwaagaia ma, ɛgɛ "Nya aile."

26Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na eyaalakpandou ila kee, nana ngi nuu bɛɛmba nwɛɔ aa ndakpa na Pita i ngou na leei mba, maa eyaalakpandou na siina kɛɛ gɛa, "Ee ngai bi lɔi tɔɔnhai gbangba na nhu wui ala o?"

27Ka Pita i nwaagaia gbɔnhu, ɛgɛ, "Nya aile." Awa nhu gutu ɔ na siina ka tɛɛ na i gokoenga.

28Aa ngeenda kpɔlɔ gbɔlɔ na, kati Yisɔsi gbaunga Keafɔsi eya awa kati ya aa ala mɛɛ hota manha na guuguu na nhu. Tua ti gbɔha na tai ɔai kuuguu na nhue gbaa ti lo ngɔ laɔ ti lo chanhainjaa nhu ɛɛ ti Sɔ na lo ngɔ la, kangaa ti ku ti Pii Manhu Gbolo na nwɛnhɛi na nwa.

29Awae ka Paileti i guaa ngiti naa tuee awa kɛɛ ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Fɔɔlɛ hɔɔlɛ na ngigbɛ nwɛ wu baa la ngu to ngɔ ndakpa indinɛia?"

30Kati ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Ina ndakpa indinɛi ai ba sɔ ngaai, nai ba ala gɔan bi nwa."

31Ka Paileti i gɛa ti nwa, "Wua wu gbɔha na a ala gbauna awa wu ala gɔhɔ ngaa wu nda sɔ na lepele." Kati kpɛɛmbonga gɛnhi, "Maa fɔha ai nuaa naa nuu baa."

(32Indinɛi i belenia kangaa njia na nana Yisɔsi i kɛi i loma, napangaa njia na i kɛi nhuna i haa na siiyaa lɔgɔɔuni nana pelendaa ee ala eya.)

33Ka Paileti i ɔaa boma kuuguu na nhu, kɛɛ uinga Yisɔsia awa kɛɛ mɔɔlinga gɛnhi, "Ee bia nwɛ Yuua i ti Nwanha mbaa na aa biee?"

34Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Ee bi guegue nwɔɔli mɛ aa indinɛi baa pele ngaa nge, inaile ee ningaa lagbitia nwɛ ti pui bi la nya nhanwa?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

35Ka Paileti i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Yuu nwɔɔ aile aa nge. I gee bai baa gɛ nya nwa ina nya guegue nwɔɔli mɛ aa indinɛi ngaa pele ngaa biee? Bi nda ningaa i ngoo ka Yuu chaaga gua manhangaa i tua nwɛ ti bi gɔanni nya nwa. Gbɛɛ bi pelenga?”

36Ka Yisɔsi i gɛa, "Nya nwanhayaa na ngelou indinɛi nhu nda aile. Ina k`a ngelou indinɛi nhu nda nwɛ aa nya nwanhayaa na, nya bou belaa i ti ba gɔa kangaa tɛɛ fɛɛlɛ he ningaaɛ taa nya gɔan Yuu fɔha belaa i ma. Kɛlɛ nya nwanhayaa na ai segei ngelou indinɛi nhu.”

37Ka Paileti i gɛa ala nwa, "Ee faa gbɛ tɔ, manha mbaa nwɛ aa biee?" Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Bɛɛ manha mbaa nwɛ aa nge. Too nya lenga awa ngoo ba ngelou indinɛi nhu indinɛi nhanwa, njɛpɛlaa tɔmbaga na nhanwa. Nuu o nuu nana tɔmbaga na bo mɛɛ aa ala aa oo nhɛɛnaa nya nwa.”

38Ka Paileti i mɔɔlinga, "Gbɛɛ taa gɛ ma tɔmbaga?" Nhu nwɛɛ Paileti i guai boma ngiti naa ningaa i ngee awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngai nana lɔi ngaa haa ɔ ndakpa indinɛi i pelenga.

39Kɛlɛ s`ɔ tɔ wu eya aa kɛɛlaa kang~a~a gbe kpindi bɛlɛu nwɔɔ ila mba nhanda baa ngɔ mba aa Pii Manhu Gbolo na lɔgɔ. Ee wu lo ngɔ la ngi nhanda baa Yuua i ti Nwanha mbaa naa?”

40Kati ala gbɛɛmbonga aa ndabi, "Hali, ala aile! Kɛlɛ Balabaasi!" (Balabaasi fɔha fɔha nwɔa nwɔɔ nwɛɔ aa ala.)

Yɔni 19

1Nhu nwɛɛ Paileti i peleni ti Yisɔsi gbauni awa kati ala gbɔannga.

2Awa ka kulugbaangaa i ti ngai ngai kpatɛa aa niɔu awa kati pɛɛa ala umbaa. Nhu nwɛɛ ti kɔla gbɔu gbɔu beembeeni ala nwa,

3awa kati baa ala le kati gɛa, "Wasa, wasa, iyee, Yuua i ti Nwanha mbaa na sooni!" Awa kati ala lebe lebea.

4Ka Paileti i guaa boma ngiti naa tuee awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A kpeendɛ, nya ngaa gua aa ala wuee kangaa wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa ngai nana lɔi ngaa haa ɔ ndakpa indinɛi i pelenga.”

5Nhu nwɛɛ Yisɔsi i guai ngiti naa, niɔu na i bɛɛi ngumbaa nana ti kpatɛi kualaa ngai ngai nhu, awa i ndonwa kɔha gbɔu gbɔu na beembee ngɔ nwa. Ka Paileti i gɛa ti nwa, "A kpeendɛ! Ndakpa na nwɛ aa indi!”

6Nhuna Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwanhu gbee mbelaa i ti ala lɔi, kati labia gɛnhi, "Ti ala baaa! Ti ala baaa!" Ka Paileti i gɛa ti nwa, "Wua wu gbɔha na a ala houa wu paa. Gbaa ngai nana lɔi ngaa haa ɔ ndakpa indinɛi i peleni.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Ka Yuua i ti ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Sɔ tɔ ni eya, awa aa maa sɔ na siina lepele, kaa haa hɔlɔ, gbɛnhaile oo gbɔha na gbaunga aa Ngebɔ Lou.”

8Nhuna Paileti i indinɛi nwɛini, ka ndua i leenga ala nhu.

9Awa kɛɛ ɔaa boma kuuguu na nhu awa kɛɛ gɛa Yisɔsi nwa, "Mii lɔ baa sege na?" Kɛlɛ Yisɔsi ai kpɛɛmboni.

10Ka Paileti i gɛa ala nwa, "Ee baigɔ yɛpɛ nya le. Ee bai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa fɔha lɔ nyaa ngaa nhanda baa biaa, awa fɔha lɔ nyaa boma ngaa pele ti bi baa?”

11Ka Yisɔsi i kpɛɛmbonga, ɛgɛ, "Bai ba fɔha hɔlɔ nya nwanhu hali ina Ngebɔ ai ba gɛ ngɔa ngɔ bi eya. Faa nwɛɛe nuu na nana i nya gɔanni bi nwa, ngi nhanda nyɔu na mbombou ngɔ lee ngɔ bi nda naa.”

12Nhuna Paileti i indinɛi nwɛini, kɛɛ lapia aa pele ɔɛ ɔɛndaa nana i ba nhanda baa nda Yisɔsia, kɛlɛ ka faka na i labia gbɔnhu gɛnhi, "Ina baa nhanda baa ndakpa indinɛia, k`a oo belenga aa kɛɛlaa Hota Manha mbaa na gɛnwa nwɔɔ aile aa biee. Nuu o nuu nana aa gbɔha na bele ngaa manha mbaa, maa nwɔɔ na siina ai loni Hota Manha mbaa na bou nwa.”

13Nhuna Paileti i njia indinɛi nwɛi mɛini, kɛɛ guaa aa Yisɔsi ngiti naa, awa ala kɛɛ heia kɔhɔ mɔɔ gbakaa na nhu ee nhinde na taa ui naa aa "Kpongbo Nhinde." (Taa ui naa Hibulu haa na nhu aa "Gbata.")

14Maa Gbatɛ Hoo na nwa, aa kɛɛlaa lian nwɛ aa Pii Manhu Gbolo na, aa fooliiliiya na, ka Paileti i gɛa ningaa i ma, "A wu nwanha mbaa na gbeendɛ!”

15Kati labia boma gɛnhi, "Ti ala baaa! Ti ala baaa! Ti ala gbakpana ningaa nhɛɛ ngulu naa!" Ka Paileti i ti nwɔɔlinga, ɛgɛ, "Ee wu lo ngɔ la ngi wu nwanha mbaa na baa?" Ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti kpɛɛmbonga gɛnhi, "Manha mbaa lagbiti ai ni eya, k`a Hota Manha mbaa na ila ngɔ na gbo kpɛti!”

16Nhu nwɛɛ Paileti i ala gɔanni ti nwa kangaa ti ala gbakpa ningaa nhɛɛ ngulu naa! Nhu nwɛɛ ti lii aa Yisɔsi.

17Ka Yisɔsi i guaa awa kɛɛ ya aa ningaa nhɛɛ ngulu na ala gbɔha nhanwa nhinde na taa ui naa aa "Ngukoko Hɛɛga Nhinde". (Awa Hibulu haa na nhu taa uinaa naa aa "Gɔlugɔta".)

18Naa nwɛɛɔ ti ala gbakpani na. Ala o ka ndakpangaa feengaa lagbitia, na mɛɛ ala gaka nwa, awa na mɛɛ ala gaka nwa, awa Yisɔsi gbɔha na ee naanɔɔ ti loganhu na.

19Ka Paileti i njia gbaali gbaalia awa kɛɛ pelenga ti pɛɛa kpekpa ngulu naa. Maa yia na ɛgɛ, "Yisɔsi Naasalɛti nwɔɔ na, Yuua i ti Nwanha mbaa na.”

20Yuua gbinhi ɔɔ kati maa gbaali indinɛi galanga, gbɛnhaile nhinde na mɛɛ ti Yisɔsi gbakpani na kpekpa ngulu naa taa waa na nhu gbɛlaa nwɛɔ. Kpaali na siina ti peleniaɔ Hibulu haa nhu o, Latini haa nhu o, ka Giliki haa nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Awae ka Yuu chaaga gua manhangaa i ti gɛa Paileti nwa, "Bɛɛ kpaali aa kɛɛlaa, 'Yuua i Ti Nwanha mbaa na' kɛlɛ kpaalia bɛɛ, 'Ndakpa indinɛi ɛgɛ, Nya nwɛ Yuua i Ti Nwanha mbaa na aa nge.' “

22Ka Paileti i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Nana ngi kpaalia ngaigɔ maa lobi.”

23Nhuna kulugbaangaa i ti bilani aa Yisɔsi gbakpandaa kpekpa ngulu naa, kati ngi nwaa ili nhaanhaa i kpaunga awa kati kɔɛ gɔɛa kɔɛmaa naai, kulugbaa o kulugbaa ndɔgɔmaa ila. Awa kati ngi lonwa kɔha na gbaunga boma nana kpatɛ ngɔɔ aa laangɔnɛ, nana nhɔɔmaa aile mba.

24Awa ka ngigbɛ o ngigbɛ i gɛa ndege lou nwa, "Amɛɛ nhu bɛa, kɛlɛ ami kpɔɔyɔɔ gulaa fanwa kangaa mi ba nuu na gɔɔ ɔɔ lo la." Indinɛi i belenia kangaa nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi i bele ngaa tɔmbaga, nana i gɛi, "Too nya nwaa ili nhaanhaa i kɔɛ gɔɛa nwa awa too kpɔɔyɔɔ gulaa nya lonwa kɔha na nhanwa." Awa indinɛi nwɛ kulugbaangaa i ti pelenio.

25Ningaa i natiini tee lo toniɔ Yisɔsi gbekpa ngulu na gbɛlaa tua nwɛɔ aa ngi nje na o, ngi nje na ndege nyɛɛlou na o, Meeli o napangaa Kilopasi nyanha na, awa ka Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na.

26Ka Yisɔsi i ngi nje na lɔa ka kalandou na nana Yisɔsi lo ngɔ waa na laɔ tee loni gbɛlaa. Ka Yisɔsi i gɛa ngi nje na nwa, "Yaiyo, bi nhiindou na nwɛ aa indinɛi.”

27Nhu nwɛɛ i gɛi kalandou na awa, "Bia pa, bi nje na nwɛ aa indinɛi." Kualaama tɔ aa maa lɔgɔ nana, ka kalandou na i Yisɔsi nje na gbaunga awa kɛɛ ya aa ala ngee pɛlɛu.

28Yisɔsi i nhu kɔɔniaɔ aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ ngaa lo ngɔ. Awa pelendaa kangaa nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi i loma, kɛɛ gɛa, "Nya bolo nhu be ngɔ.”

29Hɛɛka ee naanɔɔ heii nana ndaa fe ngɔɔ aa ndɔɔ gbaati gbaati. Nhu nwɛɛ ti nhai gbauni ɔ nana pele ngɔ ɛɛ fande ihe awa kati ngɔaa ndɔɔ na siinau, awa kati ngɔaa ngulu bekea taa ui mba aa hisɔpi, awa kati tɛa nga ala la.

30Nhuna Yisɔsi i ndɔɔ gbaati gbaati na siina gbɔɛi, kɛɛ gɛa, "Ngaa oo lo!" Nhu nwɛɛ i u hitɛi, kɛɛ gbenga ngi lɛɛhu naa Ngebɔ eya awa kɛɛ haaa.

31Ka Yuu fɔha belaa i ti Paileti nwɔɔlinga kangaa i fɛɛlɛ he tuɛɛ ti ndakpangaa i kpala na aai aai mbu, napangaa natiini ti ti gbakpa gbakpani kpekpa ngulu naa awa ka ti boonwa na yei yeindaa mbu nhanwa kualaa kpekpa ngulu naa. Ti mɔɔli ngindinɛi beleniaɔ gbɛnhaile Manhalɔgɔ nwaa nwɛɛɔ, awa kpala ngaile tuaaɔ ti boonwa na i loo loo kpekpa ngulu ulu naa nhaa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na i hiti, gbaa maa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na siinaɔ foo bombou mbaa nwɛɔ.

32Awae ka kulugbaangaa i ti ya kati ti gbala na aai aaia mbu. Pɛnhɛɛ mɔɔ na ti kpakpani alɛɛ pa ti tɔɔloni mba. Awa nhu nwɛɛ ti peleni aa lagbiti nana ti ti gbakpani ngilamaaa tii Yisɔsi o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33Kɛlɛ nhuna ti bai Yisɔsi le ti tɔi aa kɛɛlaa ala haa ɔɔ tɔ, awae tai ala gbala na aa leii gbɔnhu.

34Kɛlɛ ka kulugbaa ila kee i ala goo gaka na huulɛa aa ndekpa, awa nhu gutu ɔ na siina ka qanwa i guaa na ka nja.

(35Nuu na nana i nhanda indinɛi naa lɔi nhuna i beleni, ala nwɛ i maa yia gɛa kangaa wu ba laanɛɛ. Awa i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana i kɛa tɔmbaga nwɛɛ, awa i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa aa tɔmbaga na gɛa.)

36Gbaa nhanda indinɛi i bele pelenia kangaa nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi i loma, ɛgɛ, "Hali kaai i ila kelembe taigɔ mbonga."

37Awa ka Ngebɔ Gbaali lagbiti i gɛa gbɔnhu, "Ningaa tɔɔ ala gbeenaa nana ti ala goo gaka na huulɛi."

38Awa nhanda nhanda indinɛi i leeni, ka ndakpa i baa ngi laaɔ aa Yosɛfu nana i segei Alimatia laa na nhu. (Yosɛfu na siina Yisɔsi bou nwɔɔ nwɛɔ aa ala, kɛlɛ gbundu nhu, gbɛnhaile ala lua ɔɔ Yuu fɔha belaa i mba.) Kɛɛ Paileti nwɔɔlinga kangaa i fɛɛlɛ he alɛɛ i Yisɔsi gbau haa ɔ na. Ka Paileti i fɛɛlɛ hea alɛɛ kangaa i li i poonwa na gbau, awae ka Yosɛfu i ya kɛɛ kpaunga, awa kɛɛ ya la.

39Nikolimɔsi, nana i yaɔ pɛnhɛɛ Yisɔsi le aa kpindi ala lɔndaa nhanwa, kɛɛ ndaa Yosɛfua, awa kɛɛ baa aa sebe nana taa ui mba aa maia, awa ka alosi, mi gɛa mi eyaa fee gɛmɛ ila mɛɛɔ.

40Awae kati Yisɔsi boonwa na gbaunga awa kati mbeembeenga kɔla gue nhu tii sebe na o, ɛɛ gbo Yuua ti s`ɔ na emɛɛ haa belaa lɔɔgundaa nhanwa.

41Awa mɛɛ ti Yisɔsi gbakpani na kpekpe ngulu naa tɔɔnhai gbangba ee naanɔɔ nana maau nyiɛ ee nhu, nana tai lɛ nuu lɔɔgui nhuɔ.

42Awae kina Yuua i ti Nwaa Gbatɛ Hoo na nwaa nwɛɛɔ, awa maau na nwaa gutu ɔ aa tuee, naa nwɛɛ ti Yisɔsi lɔɔgui na.

Yɔni 20

1Lɔgɔwaa na nwa, ka Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na i nhumbua aa ngeenhu na mɛɛ maau na le, awa kɛɛ tɔa aa kɛɛlaa kɔtu laalo na mɔi ngɔɔ maau na la.

2Awae kɛɛ ya aa binhɛ Saimɔni Pita le ngoo ka kalandou lagbiti na, napangaa na Yisɔsi lo ngɔ waa na laɔ, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Too Maliki na gbaunga maau na nhu, awa nai mɛɛ gɔɔ ti ndaa na!"

3Nhu nwɛɛ Pita o kalandou lagbiti na o ti lii maau na le.

4Ti hee ngɔ na tee lia aa binhɛ, kɛlɛ ka kalandou na lagbiti na i binhɛa tee ngɔ Pitaa, awa ala pɛnhɛɛ i nhumbui aa hiti maau na le.

5Kɛɛ u ndɛkpɛa awa kɛɛ kɔla gue na lɔa ee na laai, kɛlɛ ai ɔai maau na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Nhu nwɛɛ Saimɔni Pita, nana nha i nda ngɔ ala bou nwa i bai, awa kɛɛ ya tolou maau na nhu, awa kɛɛ kɔla gue na lɔa ee na laai

7awa ka kɔla na nana ti mbeembeeniɔ Yisɔsi ukoko na nwa. Aile laai ngilamaaa tii kɔla gue na oe kɛlɛ ee naanɔɔ laai ngi nda nhinde tɔɔgɔɔ awa kata gata ngɔɔ.

8Nhu nwɛɛ kalandou lagbiti na, nana i nhumbui aa hiti maau le pɛnhɛɛ, ala gbɔnhu kɛɛ ɔaa maau na nhu. Kɛɛ naa lɔa awa kɛɛ laanɛɛa.

(9Gbaa tai lɛ gɛiɔ nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ Ngebɔ Gbaali naa nana i kɛi aa kɛɛlaa k`aɔɔ huu qai kualaa haa na nhu.)

10Nhu nwɛɛ kalandengaa i ti bɛɛla bɛɛlai boma tuee pɛlɛ la.

11Kɛlɛ ka Meeli i longa maau na gbɛlaa awa k`ɛɛ ɔɔ. Awa nhuna ee ngɔɔ na bele tuun, kɛɛ u ndɛkpɛa maau na nhu

12awa kɛɛ malekaa feengaa lɔa ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue, ti hei heii mɛɛ Yisɔsi boonwa na ee naɔ laai, ngila kee i ukɔɔ na awa lagbiti na i gɔɔseega na nhu.

13Kati gɛa ala nwa, "Nyɔugbɛai, gbɔɔ baa ɔɔ?" Kɛɛ ti gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nya ngaa ɔɔ gbɛnhaile too nya Nwaliki na gbaunga, awa ngai mɛɛ gɔɔ ti ndaa na!”

14Ee indinɛi gɛ, kɛɛ botenga kilili awa kɛɛ Yisɔsi lɔa ee loni, kɛlɛ ai kɔɔniɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi nwɛɔ.

15Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nyɔugbɛa i, gbɔɔ baa ɔɔ? Ele nwɛɛ baa au sia la?" Meeli ɔɔ tɔɔngaaɔ k`a kpangba nhu enge nwɔɔ nwɛ aa Yisɔsi, faa nwɛɛ i gɛi ala nwa, "Kenɛi, ina boo ya aa ala nhinde, mɛɛ lɔgɔɔuna aa nge bi ndaa na, awa nya ngɔɔ lia ngi kpau na.”

16Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Meeli!" Ka Meeli i botenga ala le awa ka Meeli i gɛa ma Hibulu haa na nhu, "Laboni!" (Ndaa indinɛi koonhu na nwɛ aa "Ningaa Nagɔli Mɔɔ.")

17Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Bɛɛ sia nyaae gbɛnhaile ngai lɛ lɛi lɛ Kɛɛgɛ na le. Kɛlɛ lia bi kɛ aa ni galandengaa i aa kɛɛlaa nya ngaa bɛɛla boma nya Kɛɛgɛ na le nana tua gbɔnhu ti Kɛɛgɛ na nwɛ aa ala. Nya Eebɔ na nwɛ awa ti Eebɔ na nwɛ gbɔnhu.”

18Ka Meeli Magilala laa na nhu nwɔɔ na i ya awa kɛɛ gɛa kalandengaa i ma, "Ngoo Maliki na lɔa." Awa kɛɛ nana gɛa aa tuee Maliki na i kɛa aa ala.

19Aa kpɔkɔhoo na nyiɛɛ, napangaa Lɔgɔwaa na nwa, awa kalandengaa i tee naanɔɔ ngaa lɔgɔ nhu ngilamaaa mɛɛna hɔgɔ pu ngɔ naɔ ti nwa, gbɛnhaile ti lua ɔɔ Yuu fɔha belaa i mba. Nhu nwɛɛ Yisɔsi i bai kɛɛ longa ti liiya, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Maa lɛi i gɛ na tii wua o.”

20Nhuna i indinɛi gɛa aa tuee, kɛɛ loko na lɔgɔɔunga aa tuee ka ala gaka na. Ka kalandengaa i koonhu nɛɛa nhuna ti Maliki na lɔi.

21Ka Yisɔsi i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Maa lɛi i gɛ na tii wua o. Ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na i nya loni, ngemɛɛ ngaa wu lo.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22Awa nhuna i indinɛi gɛa, kɛɛ lɛɛhu bua ti nwa fɛɛ awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A Ngebɔ Yina na hɔlɔa.

23Ina waa nhanda nyɔu lo na ningaaɛ, Ngebɔ ɔɔ ndoa na tuɛɛ. Kɛlɛ ina wai ndoi na tuɛɛ, Ngebɔ aigɔ ndo na tuɛɛ.”

24Kalandengaa puungaa i tee manhu fee na ti ila kee na taa ui mba aa Tɔ mɔɔsi, (nana gbɔnhu taa ui mba aa Tuu), aile na ngi ndege galandengaa i ndiiya nhuna Yisɔsi i bai.

25Awae ka kalandengaa lagbitia i ti kɛa aa ala, tɛɛe "Noo Maliki na lɔa!" Ka Tɔ mɔɔsi i gɛa ti nwa, "Yeingaa ngi laanɛɛ, kang~a~a paa na lɔ pɛnhɛɛ nana lɔndima na i ndoi alaa mɛɛ toko naa, ngi ɔgɔ sia paa na siina na nhu, awa ngi ɔgɔ sia boma koo gaka na. Ina na aile, ngaigɔ laanɛɛ.”

26Mi guu ɔfɛla ngi leeni, ka kalandengaa i ti aa lɔgɔa gbɔnhu ngilamaaa pɛlɛ nau, awa sia indinɛi nhu, Tɔ mɔɔsi ee naanɔɔ tii tua o. Hɔgɔ pu ngɔ ti nwa, kɛlɛ ka Yisɔsi i baa kɛɛ longa ti liiya awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Maa lɛi i gɛ na tii wua o.”

27Nhu nwɛɛ i gɛi Tɔ mɔɔsi nwa, "Bi ɔgɔsibo na bɛɛa bei, awa bi nya loko na gbee. Awa loko na nhu laanna bi sia la nya goo gaka naa. Bi nɛɛnwaa gɔhɔ na gbelea awa bi laanɛɛ!”

28Ka Tɔ mɔɔsi i ala gbɛɛmbonga gɛnhi, "Nya Nwaliki na ka nya Eebɔ i!”

29Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ee boo laanɛɛa gila gbɛnhaile boo nya lɔa? Nduba lɔ natiini ma tai naa lɔi kɛlɛ ti laanɛɛ.”

30Ka Yisɔsi i kamaa nhanda gbinhi gbinhi lagbiti bele pelenga kalandengaa i ngau bele nhu, nana kpaali gbaali ngɔ aile kɔɔ indinɛi nhu.

31Kɛlɛ ngoo indinɛi gbaali gbaalia kangaae bi ba laanɛɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi nwɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala, Ngebɔ Lou na, awa kangaa ndi ɔ na aa bi laanɛɛ na nhu bele ala nhu, baa ndɛɛhu hɔlɔa ngi laa na nhu.

Yɔni 21

1Indinɛi i leeni, ka Yisɔsi i gbɔha na lɔgɔɔunga gbɔnhu aa ngi galandengaa i mɛɛ Taibaliasi Ya Loka na nwa. I gbɔha na lɔgɔɔunia aa tuee aa pele indinɛi.

2Saimɔni Pita o, Tɔ mɔɔsi o (taa ui mba aa Tuu,) Natanɛɛli o (napangaa Kena nwɔɔ na mɛɛ Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu,) Sɛbili nhiindengaa i ngoo, ka feengaa lagbitia awa tua gbɔnhu ngi galandengaa nwɛɔ aa tuee, tua indinɛi bɛɛ tee naanɔɔ ngaa lɔgɔ nhu ngilamaa.

3Ka Saimɔni Pita i gɛa lagbitia i ma, "Ngoo ya nyiɛ gbɛ ma." Kati gɛa ala nwa, "Mɔɔ li." Awae kati ya njaa lɛndɛ nhu, kɛlɛ aa kpindi gbɔha nanaɔ kpɛɛsi, tai gbɛ o gbɛ houi.

4Ngee na ondaa na loganhu kpɛti, ka Yisɔsi i longa nja na gakou nga, kɛlɛ kalandengaa i tai kɔɔni aa kɛɛlaa Yisɔsi nwɛɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Ka Yisɔsi i ti nwɔɔlinga gɛnhi, "Ndakpangaa, ee wai lɛ nyiɛ houi?" Kati kpɛɛmbonga gɛnhi, "Hali nyiɛ.”

6Kɛɛ gɛa ti nwa, "A nyiɛ gbɛ mboonwa na bua aa njaa lɛndɛ na ɛha na nhu gaka, awa wɔɔ ti gaka houa." Awae kati mboonwa na bua awa tai kuni taa ndaan ngɔɔ gbɔnhu, gbɛnhaile nyiɛa gbinhi gbinhia too gɔɔa mboonwa naa.

7Kalandou nana Yisɔsi lo ngɔ waa na laɔ kɛɛ gɛa Pita nwa, "Maliki na nwɛ!" Nhuna Saimɔni Pita i mɛini aa kɛɛlaa Maliki na nwɛ, kɛɛ ngi buubaa na ilia lii nhu, gbaa ala nwaa ili ngɔɔ ngenge belendaa nhanwa, awa kɛɛ biinga nja nau.

8Kɛlɛ ka kalandengaa lagbitia i ti baa nja na gakou nga njaa lɛndɛ na nhu, k`ati ba aa mboonwa na laan nyiɛa i ti fe ngɔ, gbaa ti nwaa gutu ɔɔ aa njie na nwa, kɛlɛ mi gɛa hoo gɛmɛ ila mɛɛɔ ndo ɔɔ tuɛɛ njie na nwaa nhanwa.

9Nhuna ti lɛi njie na nwa, kati kpunyɛ ɔmbu lɔa nana nyiɛ ee nga gulai ka lɛgɛ gbɛnha.

10Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A baa aa nyiɛa i kaka natiini wu ti houi chaanngi.”

11Ka Saimɔni Pita i ɔaa njaa lɛndɛ na nhu awa kɛɛ mboonwa na laannga nhaa kɛɛ tɛa njie na nwa nyiɛa waa waa i ti fe ngɔ. Maa nyiɛa i ngɔɔ ti gɛmɛ ila, ti buu buu lɔɔu ti manhu chawa. Kɛlɛ haliɔ ti gbinhi ɔ na, mboonwa na nhu ai bɛai.

12Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "A baa wu kɔnyɔ gua." Hali ngila mɔɔ kalandengaa i ndiiya ai gulai nhu aa mɔɔli pelendaa gɛnhi, "Ele nwɛɛ aa biee?" gbɛnhaile kati nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa Maliki na nwɛɔ.

13Awa ka Yisɔsi i baa kɛɛ lɛgɛ gbɛnha na gbaunga awa kɛɛ ngɔaa ti eya. Ngemɛɛ gbɔnhu i peleni aa nyiɛ na.

14Indinɛi naa chawa ngi nwɛ aa indi tɔ Yisɔsi i gbɔha na lɔgɔɔunga aa kalandengaa i nhuna i huui kualaa haa na nhu.

15Nhuna ti bilani aa kɔnyɔ na guandaa, ka Yisɔsi i gɛa Saimɔni Pita nwa, "Saimɔni, Yɔni nhiindou i aa biee, ee bi lo ngɔ aa nge tee ngɔ inditiini ti lomayaa naa i ti eya nya nhanwa?" Kɛɛ gbɛɛmbonga gɛnhi, "Aaha Maliki. Bi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa biee." Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya baala lengaa i ndaa gɔa.”

16Ka Yisɔsi i fee kulaa ma gbɔnhu aa ala nwɔɔlindaa gɛnhi, "Saimɔni, Yɔni nhiindou i aa biee, ee bi lo ngɔ aa nge?" Kɛɛ kpɛɛmbonga gɛnhi, "Aaha Maliki. Bi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa biee." Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya baalaa i manhu gbeena.”

17Ka Yisɔsi i chawa kulaa ma gbɔnhu aa ala nwɔɔlindaa gɛnhi, "Saimɔni, Yɔni nhiindou i aa biee, ee bi lo ngɔ aa nge?" Ka Pita nwaa nwɔua gbɛnhaile Yisɔsi oo chawa kulaa ma aa ala nwɔɔlindaa gɛnhi, "ee bi lo ngɔ aa nge?" Awa ka Pita i gɛa ala nwa, "Maliki, bi gbɛ o gbɛ na gɔɔnaa. Bi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa biee!" Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Nya baalaa i ndaa gɔa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Aa tɔmbaga ngi kɛ aa biee. Nhuna bi lɔgbɛ ɔ naɔ, bee nwaa ilia awa boo ya mɛɛna bɛɛ bi lo ngɔ laɔ bi li na. Kɛlɛ nhuna bi umbaa aa gue, bɔɔ loko na nhu laannaa awa nuu lagbiti ɔɔ bi ilia awa ɔɔ lia aa biee mɛɛna naa gbala ngai biaa bi li na.”

19(Yisɔsi i indinɛi gɛia kangaa i ndɔgɔɔu gbɛɛ haa nwɛ Pita ɔɔ pele nana ɔɔ ba aa mbɛɛ Ngebɔ nwa.) Nhu nwɛɛ Yisɔsi i gɛi ala nwa, "Ndaa nyaa!”

20Ka Pita i botenga kilili awa kɛɛ kalandou nana lɔa Yisɔsi lo ngɔ waa na laɔ ee nda tuaa, napangaa na i yigbaniɔ Yisɔsi gili na nhu nhuna tee kpɔkɔ nwɛnhɛi na nwɛ, awa ala nwɛɔ i mɔɔli ngindinɛi beleni, "Maliki, ele nwɛɛ ɔɔ bi nwaa sia?”

21Nhuna Pita i kalandou na siina lɔi nana ee nda tuaa, kɛɛ Yisɔsi nwɔɔlinga, "Maliki, ɛɛ ndakpa indinɛi?”

22Ka Yisɔsi i gɛa ala nwa, "Ina kpala tɔ nyaa i gɛ na nhaa guna ngi ba, bi nda na nwɛ aa ngigbɛ i mba? Bia ndaa nyaa.”

23Awae ka njia indinɛi i siaa nhu lɛɛ Yisɔsi bou belaa ndiiya aa kɛɛlaa kalandou indinɛi aigɔ haa. Kɛlɛ Yisɔsi ai kɛi aa ala aa kɛɛlaa kalandou na aigɔ haae kɛlɛ i gɛia gbo, "Ina kpala tɔ nyaa i gɛ na nhaa guna ngi ba, bi nda na nwɛ ngigbɛ i mba?”

24Maa galandou indinɛi kpei ala nwɛ aa seeliyaa hee hee nhanda indinɛi nhanwa, awa alɛɛ i nhanda nhanda indinɛi gbaali gbaalii. Awa mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa ngi seeliyaa na tɔmbaga nwɛɛ.

25Nhanda gbinhi gbinhi lagbiti lɔ naɔ nana Yisɔsi i pele peleni. Ina ti ba ngigbɛ o ngigbɛ gbaali ɔɔ, nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa nhinde ai ba gɛ na maa gɔɔ na aa lɔgɔndaa na nhanwa ngelou gbɔha i nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

To mbelaa i ngeyaabele na

To mbelaa i ngeyaabele na 1

1Tiofilɔsi, nya bɛnhɛɛ kɔɔ na nhu ngi kpaalii, ka ngi yɛpɛa ngenge na nhanwa bɛɛ
nana Yisɔsi i tɔɔloni aa pele pelendaa ka nana i ningaa nagɔlii la kualaa lɔgɔ na i
tɔɔloni aa ngi enge na,

2nhaa Ngebɔ i ala lɛi aliyana. Yeingaa Ngebɔ i ala lɛi Aliyana, aa Ngebɔ Yina na fɔha
na kɛɛ kɛa aa natiini i ti nhu ɔhɛi kangaa ti bele ngaa ngi lo mbelaa i nana nhanwa taa
pele.

3I huui haa na nhu, mi guu buu buu naai fanwa kɛɛ gbɔha na lɔgɔɔunga aa tuee naa
gbinhi ɔɔ, ndɔgɔɔundaa aa kɛɛlaa oo huua. Kɛɛ pelenga ti ala lɔa kpou, awa kɛɛ kɛa aa
kalandengaa i Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa.

4Awa nhuna ee na tuun tii tua i ngoo, kɛɛ gɛa ti nwa, "Awɛɛ gua Yɛlusalɛmu waa li
nhinde lagbiti lɛ, kɛlɛ a wolona ni Kɛɛgɛ na hembɛ na nhanwa nana ngi maa yia gɛi aa
wuee.

5Gbaa Yɔni ee Ngebɔ ua belenaaɔ aa ningaa aa nja, kɛlɛ lɔgɔ nhu gutu nhu Ngebɔ ɔɔ
ngi ua na belenaa aa wuee aa ngi Yina na.”

6Nhuna Yisɔsi o ka to mbelaa i ti aa lɔgɔi ngilamaa, kati Yisɔsi nwɔɔlinga, "Maliki, ee
sia indinɛi nhu bɔɔ Iisilɛlia i ti nwanhayaa na ɔaa boma ti eya?”

7Ka Yisɔsi i gɛa ti nwa, "Ni Kɛɛgɛ na ila ngɔ na gbo kele alɛɛ aa ndaalaa gbee na
nhanda indinɛi ɔɔ bele nda, kɛlɛ ai gɛi kawaa kɔɔ.

8Kɛlɛ Ngebɔ ɔɔ fɔha ɔaa wu eya nhuna ngi Yina na ɔɔ ba wu nwa. Awa wɔɔ belenaa
aa seelia nya nhanwa Yɛlusalɛmu, Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ, ka Sameelia, awa ka
ngelou gbɔha i nhu.”

9Nhuna i bilani aa indinɛi gɛndaa aa tuee, ka Ngebɔ i ala lɛa aliyana ti au bele nhu
nhaa kɛɛ loa nhu feenaa na nhu.

10I lii puou, kati loa feenaa na nhu gbee ma, kpulambayaa nhu ka kɛgɛingaa feengaa
natiini ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue, kati baa ti longa ti gbɛlaa.

11Ka feengaa indiini ti gɛa ti nwa, "Wua Galiili belaa indiini ngaa wuee, gbɔɔ wu mɛɛ
lo toni waa feenaa na nhu gbee? Yisɔsi indinɛi, nana Ngebɔ i kpaunga wu eya, i lɛa
aliyana, ɔɔ baa ɛɛ pele ngɔ indinɛi wu tɔi i lɛi la aliyana.”

12Awa nhu nwɛɛ to mbelaa i ti bɛɛlai boma Yɛlusalɛmu kualaa Oliibi Yie naa nana aa
kɛɛlaa naa nhu gutu ɔɔ aa taa na.

13Ti hitii taa na nhu, kati ɔaa kungu na nhu ee kɔmaa na kpaha bɛlɛ nau mɛɛna kɛɛlaa
ti yigiyaanwaa na nwɛɔ lɔgɔ lɛingaa nhanwa. Pita o, Yɔni o, Yemiisi o, Andulu o,
Filiipi o, Tɔ mɔɔsi o, Batalomiu o, Maatiu o, Yemiisi o napangaa Alifiɔsi nhiindou na,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Saimɔni Pɔlɔgɔɔ nwaa gaau mɔɔ na o, awa ka Yulasi napangaa Yemiisi nhiindou na tua nwɛɔ bɛɛ tee na.

14Kati aa lɔgɔa ngilamaaa k`ati laaminɛ pulai, ti nwaa gbɔ ngɔ naɔ aa njiengaa i, ka Meeli Yisɔsi nje na, awa ka Yisɔsi ndege nhiindengaa i.

15Mi guu golo i nwaa loni, ka laanɛɛ belaa i ti aa lɔgɔa ngilamaaa ti gɛmɛ ila ti buu buu fee, ka Pita i yɛpɛa tuee gɛnhi,

16"Ni ndegea, Ngebɔ Gbaali na k`a ndaa fe gbo nana Ngebɔ Yina na i peleni Leebili i guna yia gɛi Yulasi lɔgɔ fanwa, nana i pele na lɔgɔɔuni aa ningaa i Yisɔsi aa gbotondaa na nhanwa.

17Yulasi nhanda ilangaa nwɛɔ aa muee, gbɛnhaile ka Yisɔsi i ala nhu ɔhɛa kangaa mi Ngebɔ enge na bele ngilamaa."

18(Aa Paabaa na Yulasi i hɔlɔi ngi nhanda nyɔu na nhanwa kɛɛ pɔlɔgɔɔ eyaa la, naa nwɛɛ i gulai na awa kɛɛ haaa, kɛɛ buulɛa, awa ka pulu i guaa yanjau.

19Ningaa i bɛɛ tee Yɛlusalɛmu kati Yulasi nwaanhaa nwɛinga, faa nwɛɛ ti gɛi pɔlɔgɔɔ na siina ngi laa aa 'Akɛlama ti laa yia na nhu. Akɛlama koonhu na nwɛ aa kɛɛlaa, "Qanwa Bɔlɔgɔɔ.")

20"Gbaa kpaali ngɔ Ngue Gɔɔ na nhu aa kɛɛlaa, 'Kangaa ngi bɛlɛ na i lo mbuu haka kɛlɛ nuu ɛɛ gɛ mbu.' Kpaali ngɔ gbɔnhu aa kɛɛlaa 'Kangaa nuu lagbiti i ngi enge na bele ala boma.'

21"Faa nwɛɛe k`a ngila mɔɔ aa gula mi nwa nana ɔɔ seeliyaa lɔgɔɔu ngaa ningaa i aa kɛɛlaa Maliki na Yisɔsi oo huua haa na nhu. Kaa bele ngaa nuu nana i naɔ tii mua i ngoo aa lɔgɔ na Yisɔsi ee na tii mua o,

22kaa bele ngaa kɛɛlaa alaa naɔ tɔ tii mua i ngoo aa lɔgɔ na Yɔni ee ngi Eebɔ yia na gɛ Ngebɔ ua belendaa nhanwa, awa i gɛ naɔ tii mua i ngoo nhaa aa lɔgɔ na Yisɔsi i mi loi i lɛi aliyana."

23Faa nwɛɛ ti kɛgɛingaa feengaa guai umaa, Yosɛfu nana tee ui mbaɔ aa Basabaasi (tee uinaa mbaɔ gbɔnhu aa Yɔsitɔsi), awa ka ala hee na, Mataiasi.

24Awa kati laaminɛa, "Maliki, biɛɛ bi nuu o nuu nɛɛnwaa nhaa gɔɔ, faa nwɛɛe ndɔgɔɔuna aa nuee nuu na bi ala nhu ɔhɛa feengaa indiini ndiiya,

25kangaa i bele ngaa to mɔɔ ngenge na belendaa nhanwa Yulasi boma nana i ya mɛɛna naa liilaa ee ngeya."

26Kati kpɔɔyɔɔ gulaa kangaa ti ngila mɔɔ nhu ɔhɛ feengaa i ndiiya. Awa ndaa na ti nhu ɔhɛi ala nwɛɔ aa Mataiasi, ala nwɛɔ i gulai to mbelaa puungaa i ma ti manhu ila na awa kati hitia boma puu na nhu ti manhu fee.

To mbelaa i ngeyaabele na 2

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Foo na taa ui mba aa Pɛndikɔsi i hitii, (Pɛndikɔsi kpolo nwɛɛɔ) laanɛɛ belaa i bɛɛ aa Yisɔsi tee na kati aa lɔgɔa pɛlɛ ila na siinau.

2Nhu gutu ɔ na siina ka ningaa indiini ti nhai oo nwɛinga nana pele ngɔɔ ɛɛ hɛfɛ mbombou mbaa ee hɛ kualaa feenaa na nhu nana i ti nwaa heni yelele pɛlɛ nau tee na hei heii.

3Kati tɔa k`a nhai i yei ti nwa yɛɛ nana pele ngɔɔ ɛɛ ngɔmbu nɛɛ. Awa kɛɛ hei heia ti nwa bɛɛ tua na tee na.

4Ka Ngebɔ Yina na i laanɛɛ belaa i ndaa fenga awa kɛɛ pelenga ti yiaa nde kɛbɛlɛ nhu.

5Yuua tee naanɔɔ Yɛlusalɛmu aa maa lɔgɔ indinɛi natiini ngebɔ belaa aa tueeɔ ti baa baai kualaa mii o mii.

6Nhuna ti mɛini nana i beleni aa laanɛɛ belaa indiini, ka faka waa i aa lɔgɔa ngilamaa. Ka faka indinɛi i gbɛia, gbɛnhaile ngigbɛ o ngigbɛ kɛɛ mɛinga k`a laanɛɛ belaa i ti yia ngi nda laa yia na nhu.

7Kati gbɛia maa lua ɔ faa nwɛɛ ti gɛi, "Ee ningaa indiini taa yia aa pele ngɔ indinɛi Galiili belaa aile aa tuee?

8Kɛlɛ i gee bai ngila mɔɔ o ngila mɔɔ mi liiya aa mɛi ningaa indiini k`ati ngi nda laa yia na gɛ?

9Naa gua Paatia, Miilia, Ilaamu, Mɛsopoteemia, Yulia, Kapalosia, Pɔntɔsi ka Eesia,

10Filiigia, Pamufilia, Iyibiti, awa ka kɛɛgɛɛ na nhu mɛɛ Liibia bɔlɔgɔɔ na nhu Sailini laa na nhu gbɛlaa. Awa ni lɛingaa i Loomua nwɛ aa nuee,

11Yuua o ka natiini Yuua aile aa tuee kɛlɛ too botengaɔ aa Yuua, awa ni lɛingaa i ni guu guaia Kiliti ka Aleebia, kɛlɛ laanɛɛ belaa indiini k`ati ni nda laa yia na gɛ, k`ati gɛ Ngebɔ oo nhanda bombou mbaa bele pelenga.”

12Kina ti gbɛii nja lee ngɔnhu awa kati yogobeenga, faa nwɛɛ ti gɛi gbɔha na nwa, "Gbɛɛ nhanda nwɛ aa indinɛi aa bele?”

13Kɛlɛ ningaa indiini lagbitia kati laanɛɛ belaa i pelenga aa ngɛɛ ngɛɛ mbelaa, kati gɛa, "Tuaa ndɔɔ hou nhu.”

14Nhu nwɛɛ Pita i huui tii to mbelaa puungaa i ngoo ti manhu ila na, kɛɛ oo nwaa lɛa nhuna ee yɛpɛ faka na le gɛnhi, "Wua ni ndege Yuua i ngaa wuee ka wua bɛɛ wu Yɛlusalɛmu, a oo nhɛɛna nya nwa ngi kɛ aa wuee nana i bai aa nhanda indinɛi.

15Wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa to mbelaa indiini tuaa ndɔɔ hou nhu, kɛlɛ tai ndɔɔ hou nhu. Chaanngi nwɛ foo na laa gboolɛi.

16Kɛlɛ kawaa nɛgili ma aa pele lagbiti, gbɛnhaile indinɛi nwɛɔ Ngebɔ letu na Yoɛli i kɛi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17'Ngebɔ ɛgɛ, gbele mba hoo na nhu, ngɔɔ pelenaa ni Yina na i ba nuu o nuu nwa. Wu nhiindengaa i ka wu nyanhalengaa i tɔɔ ngoolee na gɛa nana aa gua Ngebɔ le. Wu lakpangaa i tɔɔ tɔmbaga lɔa nɛɛnwaa nhu kualaa Ngebɔ le, awa wu genɛa i tɔɔ tɔmbaga na gɔɔnaa kualaa Ngebɔ le henga nhu.

18Hali bɛnhɛ natiini taa enge nyɛɛ, kɛgɛingaa o njiengaa o, ngɔɔ pelenaa ni Yina na i ba ti nwa guna, awa tua gbɔnhu tɔɔ ngoolee na gɛa nana aa gua Ngebɔ le.

19Ngɔɔ pelenaa kaila nhanda guague ngi bele pele feenaa na nhu o ka ngelou i nhu. Qanwa ɔɔ gɛa na, ka ngɔmbu, awa ka nduuli.

20Foo na ɔɔ gbindi hitɛa, awa ngau foo na ɔɔ gbɔua wou ɛɛ qanwa yeingaa foo waa na i gilaa hiti Maliki na baalaa na nhanwa.

21Awa Nhu nwɛɛ nuu o nuu nana aa ui Maliki na laa naa kpɔ mba nhanwa ɔɔ ndendouyaa hɔlɔa.'

22"A oo nhɛɛna ngoo indinɛi nwa, wua Iisilɛlia i ngaa wuee! Yisɔsi Naasalɛti nwɔɔ na nuu nwɛɛ nana ndɔgɔɔu ngɔ chanhai aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ nwɛ ala ndi ɔ aa kamaa nhanda na, ka nhanda nwaa luu lua na, tii kuague na o Ngebɔ ee pele pele ngaa ala nhu bele. Wu gbɔha na bɛnhɛ wu nhu kɔɔnaa nhanda indinɛi bele pelendaa nhanwa, gbɛnhaile nhanda indinɛi kɛɛ belenga bei wu liiya.

23Ndi ɔ aa Ngebɔ nda laalaa na, Ngebɔ oo ndaalaa ɔɔ tɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi tɔɔ kɔannaa wu nwa, wu ala baa aa ngɔandaa nhanda nyɔu belaa eya, kpakpandaa nhanwa aa lɔndima ningaa nhɛɛ ngulu naa, napangaa kpekpa ngulu na.

24Kɛlɛ ka Ngebɔ i huua Yisɔsiu haa na nhu, kɛɛ haa na fɔha na baanga alaa polou, gbɛnhaile maa gɔha ala loolaa laai haa na fɔha nau.

25Gbaa ka Leebili i gɛa Yisɔsi nhanwa, 'K`angi Maliki na lɔ i na tii nya o aa lɔgɔ bɛɛ, alaa nya gbɛlaa faa nwɛɛ ngaigɔ lua.

26Indinɛi nhanwa nya goonhu nɛɛ ɔ aa lɔgɔ bɛɛ, awa ni yɛpɛ na ndaa fe ngɔ aa koonhu nɛɛ. Awa ngɔɔ gɛa nɛɛnwaa la nhu.

27gbɛnhaile Ngebɔ, baigɔ pele ngaa lo haa na nhu, inaile baigɔ pele kangaa bi leenjaa eyaalakpandou na i luu maau ndoga na nhu.

28Boo pele na lɔgɔɔunga aa nge ngɔɔ sia la ngi ba ndɛɛhu hɔlɔ. Awa kina biaa na tii nya o, nya goonhu nɛɛ ɔ nja lee ngɔnhu.'

29"Ni ndegea, k`ang~a~a kɛ aa wuee kpou Leebili nhanwa wu bemba na aa ala. Kɛɛ haaa awa ka ningaa ti ala lɔɔgua. Awa nhaahaai ngi nwaau na lɔ na.

30Leebili Ngebɔ letu nwɛɔ aa ala, awa i Ngebɔ nɛɛnwaa lo na gɔɔnia aa kɛɛlaa kualaa Leebili mi bemba na le na nhu, manha mbaa ɔɔ guaa na i bele boma ɛɛ Leebili mi bemba na ee naɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Leebili ngi Eebɔ letuyaa na nhu, i nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aigɔ lo haa na nhu nhuna i gɛi, 'Ngebɔ ai peleni aa lo laai haa na nhu, awa ndugu na ai luui,'

32Chaanngi nhu mua bɛɛ seelia nwɛ aa muee tɔmbaga na nhanwa aa kɛɛlaa Ngebɔ kɛɛ huua Yisɔsiu haa na nhu.

33Ngebɔ oo pelenga Yisɔsi i lɛ ala ɛha loko na nhu ngi nwanhayaa na la, awa Ngebɔ oo ngi Yina na ɔaa ala eya ɛɛ gbo i ala nɛɛnwaa loni fanwa. Nana bɛɛ chaanngi waa tɔ aa bele pele tii nana o waa mɛi mɛi Ngebɔ hembɛ na nwɛ i teeni mi nhanwa.

34Leebili ai lɛi aliyanae ɛɛ Yisɔsi i peleni kɛlɛ kɛɛ gɛae 'Ka Maliki na Ngebɔ i gɛa ni Nwaliki na nwa, heia bei nya ɛha loko i nhu,

35nhaa ngi pele bi haaleengaa i ti gɛ bi ɔgɔsambala nau.'

36"Wua bɛɛ Iisilɛlia i ngaa wuee a kɔɔna wu laanɛɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi indinɛi wu ala gbakpani ningaa nhɛɛ ngulu naaɔ napangaa kpekpa ngulu na, ala nwɛ Ngebɔ i ala belenga aa Ndendouyaa He Mɔɔ o ka Maliki!"

37Awa nhuna ningaa i ti indinɛi nwɛini bɛɛ Pita i kɛi, kati nɛɛnwaa yogobeenga kpɔ. Awa kati gɛa Pita nwa ka to mbelaa lagbitia i, "A mɔɔ gee bele, n`i ndegea?"

38Ka Pita i gɛa ti nwa, "A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya, awa ti Ngebɔ ua bele pele ngaa wuee aa Yisɔsi Kilaisi laa na, kangaa Ngebɔ i ba wu nhanda nyɔu na lo na wuɛɛ, awa wu ba Ngebɔ hembɛ na hɔlɔ napangaa ngi Yina na.

39Ngebɔ i nɛɛnwaa lo ngindinɛi heia wuɛɛ wui wu lengaa i ngoo, awa ka natiini ti nwaa gɔha na wuaa puou, tii natiini ngoo bɛɛ Maliki na mi Eebɔ na ɔɔ ui ngui tuaa ala le."

40Indinɛi aile gbo Pita i kɛi aa tuee kɛlɛ kɛɛ yiaa gbɔnhu tuee nhu gbɛndɛ ngɔ, ɛgɛ, "A ndendouyaa hea gbɔha naɛ, kangaa Ngebɔ ai ba wu gbɔɔni ɛɛ ɔɔ yamana indinɛi nhu nhanda nyɔu belaa i kpɔɔni."

41Ti gbinhi ɔ kati laanɛɛa aa Pita oolee na awa kati Ngebɔ ua bele pelenga aa tuee. Maa hoo indinɛi nwa ka laanɛɛ belaa i ti nwaa longa aa ningaa wuulu chawa.

42Awa kati lɔgɔ gbaunga kɛɛlaa na nhanwa tii kalandengaa i ngoo awa k`ati nagɔli hɔlɔ hɔlɔ ti eya, k`ati hounwayaa bele pele, awa k`ati hounwayaa nwɛnhɛi nwɛɛ nwɛɛ ngilamaa, awa k`ati laaminɛ Ngebɔ le ngilamaa.

43Ka to mbelaa i ti kamaa nhanda waa waa gbinhi gbinhi bele pelenga nana i gbɛɛi nuu o nuu la.

44Aa naa lɔgɔ na, laanɛɛ belaa i bɛɛ aa Yisɔsi kati loa hounwayaa nhu, awa ngigbɛ o ngigbɛ ngi nda gɛin na ti bɛpɛ na nhaa nwɛɛɔ.

45Tee ti gɛin na nwaa sii sia ka ti hɔlɔ na, k`ati maa nahoo na gɔɛ gɔɛ nwa aa teengaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

46Aa foo o foo k`ati gɔɛ kɔɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau,

47awa k`ati Ngebɔ bihɛ bihɛ, awa ningaa i koonhu nɛɛ ɔɔ ti nwa. Awa ka Maliki na i pelenga k`a laanɛɛ belaa i ti gbinhilaa na i nwaa lo ngaa lɔgɔ o lɔgɔ.

To mbelaa i ngeyaabele na 3

1Foo ila ma aa fooliiya na nhuna Pita o ka Yɔni tee li Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau kpɔkɔhoo hooliiya laaminɛ na nwa,

2naa nwɛɛ kpangba na la tee ui naa aa Nyande Kpangba la, kati ndakpa nwaaia na nana ti ndeniɔ kunduu ngɔ. Aa foo o foo k`ati li aa ndakpa indinɛi kpangba indinɛi la kangaa i gɛ aa nahoo hɛindaa ningaa i ma taa lii lii Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

3Nhuna i Pita lɔi ka Yɔni tee ɔa na, kɛɛ ti nwɔɔlinga kangaa ti nahoo he alɛɛ.

4Kati ala gbeenga. Ka Pita i gɛa ala nwa, "Ni gbeena!”

5Kɛɛ ti gbeenga, kɛɛ gɛa ala nɛɛnwaa na nhu ɔɔ nhai hɔlɔa ti eya.

6Ka Pita i gɛa ala nwa, "Nahoo ai nya eya ngaa ngɔa bi eya, kɛlɛ nana i ngeya alɛɛ ngɔɔ ngɔa bi eya. Aa Yisɔsi Kilaisi Naasalɛti laa na nhu nwɔɔ na laa na fɔha na, huua bi sia!”

7Kɛɛ houa kunduu mɔɔ na ɛha loko naa nhaa kɛɛ huua mbu, awa nhu gutu ɔ na siina ka kunduu mɔɔ na gbala na nhu gbɛndɛnga.

8Kɛɛ biinga awa kɛɛ tɔɔlonga aa sialaa. Awa kɛɛ ya ngilamaaa tii Pita o ka Yɔni Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, k`ɛɛ li aa sia, i bii pii awa tii Ngebɔ bihɛndaa o.

9Nhuna ningaa i bɛɛ ti ala lɔi k`ɛɛ sia awa k`ɛɛ Ngebɔ bihɛ,

10kati gɔɔmaahɔlɔa alaa aa kɛɛlaa ndakpa na nwɛ aa hei na bele ngɔɔ Nyande Kpangba na la, awa kati gbɛia nana nhanwa i belenga aa kunduu mɔɔ na.

11Nhuna ti ndakpa indinɛi lɔi ee na tuun tii Pita o ka Yɔni kake naa tee ui naa aa Sɔlɔmɔni Gakea, ningaa i bɛɛ kati gbɛia awa kati ya aa binhɛ na.

12Nhuna Pita i ningaa indiini tɔi kɛɛ gɛa ti nwa, "Ni ndege Iisilɛlia, gbɔɔ waa gbɛi nhanda indinɛia k`awu ni gbee tiinini? Wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa n`i nda guegue fɔha nwɛ inaile n`i guegue eebɔyaa nwɛ i peleni ndakpa indinɛi i siai?

13Eebilahamu Eebɔ na, Aaisaaki o, Yekɔpi o, ka mi bembaa i ti Eebɔ na, oo mbɛɛ gɛa ngi eyaalakpandou naa Yisɔsi. Kɛlɛ kawu kɔannga paandaa nhanwa, awa kawu nwaagaia ala nwa Paileti le, hali bɛnhɛ Paileti i nwaa gbatɛiaɔ aa kpendaa Yisɔsia.

14Ngebɔ le mɛ i guai na awa ala leenjaa ɔɔ gbɔnhu, kɛlɛ kawu nwaagaia ala nwa, kawu longa nuu baa mɔɔ na bou nwa kangaa ti gbe mba.

15Woo ndɛɛhu he mɔɔ na baaa, kɛlɛ Ngebɔ oo huua alau kualaa haa na nhu. Mua maa seelia nwɛ aa muee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Laanɛɛlaa aa Yisɔsi laa na, ndakpa indinɛi waa tɔ wu ala gɔɔ ngɔ kɛɛ kɛndɛyaa hɔlɔa. Yisɔsi laa na fɔha na nwɛ i ala gɛndɛi.

17"Chaanngi nhu ni ndegea, ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana wua o wu gulɔɔ belaa i ngoo wu peleni aa Yisɔsi wai kɔɔniɔ faa nwɛɛ.

18Ngebɔ letua i bɛɛ kati kɛa, gbɛnhaile Ngebɔ oo kɛaɔ aa tuee kangaa ti kɛ aa kɛɛlaa ngi Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na ɔɔ yɔgɔlɔa.

19A bɛna, wu bote Ngebɔ le kangaa i ba wu nhanda nyɔu na lo na wuɛɛ,

20kangaa wu ba yina nhu gbɛndɛnjaa hɔlɔ kualaa Maliki na le, awa i ba Yisɔsi lo wuee nana ngi Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na aa ala i nhu ɔhɛi.

21Yisɔsi indinɛi ɔɔ gɛa aliyana nhaa Ngebɔ i gbɛ o gbɛ na gbatɛ aa nyiɛ, ɛɛ gbo Ngebɔ i mi nɛɛnwaa loni laɔ ndi ɔ aa ngi letua i ngee pele.

22Gbaa Moosisi ɛgɛ, 'Maliki na bi Eebɔ na ɔɔ tetu leenaa wuɛɛ ɛɛ i nya loni, maa nwɔɔ indinɛi ningaa ilangaa i mɛ aa wuee. Faa nwɛɛe kawaa oo nhɛɛ nana nwa bɛɛ aa kɛ aa wuee.

23Nuu o nuu nana ai oo nhɛɛni nana nwa maa Eebɔ letu na ɔɔ kɛ, Ngebɔ ɔɔ ti loganhu gɔɛa tii Ngebɔ ndaa i ngoo awa ti ala baa.'

24Ngebɔ letua i, Ngebɔ letu na Saamɛɛli gula ɔ na ti nwa nhaa natiini ti bai ala bou nwa, Ngebɔ letua i bɛɛ natiini ngoolee ngee ti eya kualaa Ngebɔ le, kati kɛa nana nhanwa ɔɔ bele pele mi nda yamana indinɛi nhu.

25Ngebɔ nɛɛnwaa lo na ngi letua i ti kɛi wu nhaa nwɛɛ, wuaa ngilimayaa na nhu nana Ngebɔ i kpatɛi loganhu tii wu bembaa i ngoo. Ɛɛ i gɛi Eebilahamu nwa, 'Kualaa wu le na nhu ngɔɔ ningaa i ndubaa bɛɛ ngelou i nhu.'

26Awa faa nwɛɛ Ngebɔ i nhu ɔhɛ beleni kɛɛ ngi eyaalakpandou na longa pɛnhɛɛ wuee, kangaa i wu luba aa pelendaa wu bote kualaa wu nhanda nyɔu na nhu."

To mbelaa i ngeyaabele na 4

1Nhuna Pita o ka Yɔni tee yɛpɛ tuun, Yuu chaaga gua mbelaa i ngoo, ka tomaa nwɔɔ na nana ee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwanhu gbee mbelaa i manhu, ka Yuua ti eebɔyaa gbapi na taa ui mba aa Salusiisia, kati baa baa na tuee.

2Ningaa indiini kati gbaaia, gbɛnhaile to mbelaa feengaa i tee ningaa nagɔlia aa kɛɛlaa Yisɔsi oo huua haa na nhu, nana i ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa haa belaa i tɔɔ kɛndɛyaa hɔlɔa.

3Kati Pita aa gbotoa tii Yɔni o kati ti biinga kpindi bɛlɛ nau kangaa ti gɛ na nhaa ngee na i o, gbɛnhaile foo na aile na gbɔnhu.

4Kɛlɛ ti gbinhi ɔɔ nhuna ti ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi nwɛini kati laanɛɛa, awa ka laanɛɛ belaa i ti gbinhilaa na i nwaa longa, mi gɛa kati hitia ningaa wuulu lɔɔu nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Foo lagbiti na nwa ngu mbelaa i Yuua i ndiiya, ka mbaa waangaa i, awa ka Sɔ mbelaa waa waa i, kati aa lɔgɔa Yɛlusalɛmu.

6Ningaa i ti gulai ti nwa tua nwɛɔ aa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na Anasi, Keafɔsi o, Yɔni o, Alɛkisanda o, ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na bongaa i lɛingaa.

7Kati pelenga Pita o Yɔni o ti longa ti gulɔɔ njia baka nau awa kati ti nwɔɔli mɔɔlinga, "Gbɛɛ fɔha nwɛ, inaile ele laa nwɛ waa nhanda indinɛi bele pele nda?”

8Nhu nwɛɛ Pita nana Ngebɔ Yina na ee ala laa fe ngɔɔ i gɛi ti nwa, "Ngu mbelaa o ka mbaa waangaa ningaa nwanhu,

9ina waa n`i nwɔɔli haai nhanda banda na nhanwa ni peleni kunduu mɔɔ na gɛndɛlaa na nhanwa,

10wua o ka ningaa i bɛɛ ti Iisilɛli kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa ndakpa indinɛi i bei loni wu gulɔɔ i kɛndɛyaa hɔlɔia aa Yisɔsi Kilaisi laa na fɔha na Naasalɛti nwɔɔ na, nana wu ala baai awa ka Ngebɔ i huua alau.

11Yisɔsi ala nwɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi ala nhanwa, 'Kɔtu na nana wua pɛlɛ lo mbelaa i wu kpauniɔ yɔhɔgɔ, ala nwɛ i belenga ɛɛ bahi na.’

12Ala nhu kpɛti naa nwɛɛ nuu aa ndendouyaa hɔlɔ na, gbɛnhaile nuu lagbiti ai na ngelou gbɔha indinɛi nhu nana Ngebɔ i teeni ndendouyaa hendaa nhanwa muɛɛ.”

13Njia nwanhangaa i kati gbɛia aa naa lɔndaa Pita o Yɔni o ti yiai ndua aile ti nhu, awa tii kɔɔndaa o gbɔnhu aa kɛɛlaa ningaa gbamaa nwɛɔ gbo aa tuee awa kɔɔ lɔ mbelaa aileɔ aa tuee. Kati nhu kɔɔnga indinɛi nhanwa aa kɛɛlaa Yisɔsi gɛnwa belaa i mɛɔ aa tuee.

14Kɛlɛ gbɛ o gbɛ aile na taa kɛ, gbɛnhaile kati ndakpa na lɔa kunduu ngɔ naɔ pɛnhɛɛ kɛlɛ oo gɛndɛ nhuna ee loni ngilamaaa tii Pita o ka Yɔni.

15Faa nwɛɛ ti kɛi aa tuee kangaa ti gua njia baka nau, awa kati tɔɔlonga aa njɛpɛlaa loganhu.

16Kati gɛa, "Gbɛɛ mɔɔ pele ngaa ndakpangaa indiini? Nuu o nuu i Yɛlusalɛmu i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa tuɛɛ ti kamaa nhanda indinɛi beleni, awa mai ku maa nwaagai ma.

17Kɛlɛ kangaa nhanda indinɛi nwaanhaa ɛɛ sia nhu, maa nhiɛ ɔ maa ti laanhii ngaa kɛɛlaa tɛhaa yɛpɛ nuu o nuu le aa Yisɔsi laa na.”

18Awa kati uinga gbɔnhu tuaa koonhu na awa kati kɛa aa tuee aa kɛɛlaa tɛhaa yɛpɛ, inaile tɛhaa ningaa nagɔli gbɔnhu aa Yisɔsi laa na.

19Kɛlɛ Pita o Yɔni o kati gɛa ti nwa, "A kɔhɔna gbɔha nhu ngigbɛɛ teegiyaa le Ngebɔ le kaka, ina nwaa bɛɛlaa wuɛɛ o inaile nwaa bɛɛlaa Ngebɔɛ.

20Gbaa nua nai ku naa gbe ngaa kɛndaa nana nhanwa ni tɔa tii nana o ni mɛinga.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Ka njia nwanhangaa i ti ti laanhiinga nhu gbɛndɛ ngɔ awa kati nhanda baanga tuaa polou. Tai pele lɔi nana ti ba ti gbɔɔni fanwa, gbɛnhaile ningaa i bɛɛ kati Ngebɔ bihɛa nana nhanwa i beleni.

22Ndakpa na ti ala gɛndɛi aa kamaa pele indinɛi ala lee ngɔɔ fogo buu buu naai nhu aa ndɛmbinjaa lepele ngee nwanhu.

23Pita o Yɔni o nhuna njia nwanhangaa i ti nhanda baani tuaa, kati bɛɛlaa boma ti ndaa i ngee awa kati kɔan kulaa nana nhanwa Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka mbaa waangaa i ti kɛi aa tuee.

24Nhuna laanɛɛ belaa i ti indinɛi nwɛini, tua bɛɛ kati bua laaminɛ nhu Ngebɔ le, "Ngebɔ, ka aliyana Gbatɛ mɔɔ na, ngelou i, ka nja na, awa ka nana bɛɛ i nhu!

25Aa bi Yina na fɔha na ka bi yɛpɛa aa ni bemba na Leebili nhu bele bi eyaalakpandou na, nhuna i gɛi, 'Gbɛɛ nhaa nwɛɛ Kpitia i ti gbaalɛii, gbɔɔ ti ndaalaa nyɔu nyɔu beleni Maliki na nhanwa, kɛlɛ ti laalaa na ai loma?

26Pɔlɔgɔɔ i nhu nwanhangaa i too gbɔha nwaa gbatɛa kɔɔ nhanwa, awa kati aa lɔgɔa ngilamaaa kɔɔlaa nhanwa aa Maliki na Ngebɔ tii ngi Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na o.’

27Aa tɔmbaga manha mbaa na Hɛlɔli ka Pɔntɔsi Paileti kati aa lɔgɔa ngilamaaa taa waa indinɛi nhu tii Kpitia i ngoo ka Iisilɛlia i tolomayaa nhanwa aa Yisɔsi, bi eyaalakpandou na, nana bi ala beleni aa Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na.

28Ti aa lɔgɔia gbɛ o gbɛ na belendaa nhanwa nana bia, aa bi fɔha na ka bi guunmayaa na i ndaalaaa tɔ aa kɛɛlaa ɔɔ belenaa.

29Kɛlɛ chaanngi nhu, Maliki, pele na gbeendɛ ti ni gɛa la kaahee, fɛɛlɛ hea nuɛɛ, bi eyaalakpangaa i ngaa nuee, bi oo na gɛndaa nhanwa, napangaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na aa ndii gbɛndɛnjaa.

30Pelena kangaa ningaa i ti bi fɔha na gɔɔ kɛndɛyaa hendaa nhanwa, awa bi pele kangaa nhanda nwaa luu lua o ka kamaa nhanda i bele pele ndi ɔ aa bi eyaalakpandou na Yisɔsi laa na fɔha na nhu bele.”

31Nhuna ti bilani aa laaminɛ na, nhinde na tee na ngaa lɔgɔ na nhu ka naa i gbɛia kpili. Tua bɛɛ ka Ngebɔ Yina na i ti laa fenga awa kati tɔɔlonga aa Ngebɔ oolee na gɛɛ gɛɛndaa tii nhu gbɛndɛnjaa o.

32Laanɛɛ belaa i ti lii na ee ila, awa ti nɛɛnwaa na ee ila. Nuu ai gɛi ngi nda hɔlɔ na ala bo mɛɛ ngila ngɔ, kɛlɛ nana bɛɛ ee ngila mɔɔ eya tua bɛɛ ti nhaa nwɛɛɔ.

33Aa fɔha waa, to mbelaa i kati kɛɛ gɛɛa aa ningaa i aa kɛɛlaa Yisɔsi oo huua haa na nhu, awa ka Ngebɔ i ti lubaa kpinhi ɔ.

34Nuu aile na ti liiya nana ee lo nhai nwaa gbɛlɛ nhu, gbɛnhaile natiini pɔlɔgɔɔ ee tuɛɛ ka pɛlɛ bɛlɛ, kati maa sii siaa, awa kati baa baa aa maa nahoo na,

35ti kɔan to mbelaa i ma. Awa maa nahoo na ti kɔɛ gɔɛ aa teengaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

36Awa kɛɛ belenga aa kɛɛlaa Yosɛfu Libaiti nwɔɔ na aa alaɔ ti ndeni Saipulɔsi bɔlɔgɔɔ na nwa ala nwɛɔ to mbelaa i tee ui mba aa Banabaasi. (Banabaasi koonhu na nwɛ aa Ndii Gbɛndɛ Ndou)

37ala nwɛ i ngi bɔlɔgɔɔ na nwaa siai kɛɛ baa aa maa nahoo na i kɔannga to mbelaa i ma.

To mbelaa i ngeyaabele na 5

1Kɛlɛ ndakpa ee naanɔɔ taa ui mba aa Ananaiasi ka ngi nyanha na Safaila. Ndakpa indinɛi kɛɛ ti gɛin na gaka nwaa siaa,

2kɛlɛ nahoo na i hɔlɔi kɛin ngindinɛi nhu kɛɛ kaka nwakɛa ala gbɔha nhanwa, awa ka ngi nyanha na i nhu kɔɔnga. Kɛɛ ya aa nahoo na lagbiti na to mbelaa i ngee.

3Ka Pita i gɛa ala nwa, "Ananaiasi,gbɔɔ bi kuunni Setani i kuni bi lii na nwa nhaa boo ndɛɛ gɔɔlaa Ngebɔ Yina naa, aa nahoo na gaka nwakɛndaa bi gbɔha nhanwa nana bi hɔlɔi kɛin na nhu bi kaka nwaa siai?

4Yeingaa bi kɛin na gaka nwaa siai bi bo mɛɛɔ, awa bi maa siai maa nahoo na bi bo mɛɛɔ, awae gbɔɔ bi ndaalaai nɛɛnwaa nhu aa nhanda indinɛi bonda belendaa? Bai ndɛɛ gɔɔlai ningaa gbɔhaa le kɛlɛ Ngebɔ le!”

5Nhu gutu ɔ na Ananaiasi i indinɛi nwɛini Pita i kɛi aa ala, kɛɛ haaa. Awa natiini bɛɛ ti ala nwaanhaa nwɛini awa kati luaa.

6Ka ndakpangaa ti ya ti poonwa na nwaa ilia kati ya la ti ndɔɔgua maau na nhu.

7Nhu golo lɛmbini Ananaiasi i haai, ka ngi nyanha na i baa Pitani ngee, kɛlɛ ai nhu kɔɔni aa kɛɛlaa ngi nhii na oo haaa.

8Ka Pita i mɔɔlinga, "Ee nahoo na tɔɛ ngi nwɛ aa indinɛi wu hɔlɔi bia o bi nhii na o kɛin na nhanwa wu maa siai?" Kɛɛ gɛa Pita nwa, "Aaha, tɔɛ na nwɛ ni hɔlɔi.”

9Awa ka Pita i gɛa ala nwa, "Gbɔɔ bia o bi nhii na o wu ndaalaai aa Maliki na Yina na nhuandaa? Ndakpangaa i ti lii bi nhii na lɔɔgu ma maau na nhu too bɛɛlaa awa tuaa tɔ bei, awa kimaandeingaa tɔɔ lia gbɔnhu aa biee!”

10Nhu gutu ɔ na siina kɛɛ gulaa Pita ɔgɔu awa kɛɛ haaa. Ka ndakpangaa i ti hitia na kati maaia aa kɛɛlaa oo haaa, awae kati ya aa ala kati ndɔɔgua ngi nhii na gbɛlaa.

11Awa laanɛɛ belaa i bɛɛ aa Yisɔsi ka ningaa lagbitia i nhuna ti indinɛi nwɛini, kati luaa nja lee ngɔnhu.

12To mbelaa i kati kamaa nhanda o ka nhanda nwaa luu lua gbinhi gbinhi bele pelenga ningaa i nhu. Laanɛɛ belaa i bɛɛ kati aa lɔgɔa ngilamaaa mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau Sɔlɔmɔni Gake naa.

13Nuu lagbiti nana laanɛɛ nwɔɔ aile aa ala aile nwunda aa ɔa ti lii ya, hali bɛnhɛ ningaa i tee Yɛlusalɛmu k`ati gɛ laanɛɛ belaa i ti gbekpe ngɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Kɛlɛ na nhu bɛɛ, ka ningaa gbinhi gbinhia ti laanɛɛa aa Maliki na awa kati nwaa gbɔnga aa laanɛɛ belaa i.

15Aa nana nhanwa to mbelaa i tee pele pele, k`a ningaa ti li aa hegbɛ belaa pele na nhu, k`ati ti laa laa kpɔkɔ ma ka ngala nwa, kangaa nhuna Pita aa sia aa ti leenhu bele, hali ala nwaa nɛi na i ti nwaai.

16Awa ka faka i baa baa kualaa taa laa na nhu i Yɛlusalɛmu gbɛlaa na aa ti hegbɛ belaa i ka natiini ngafɔngaa tee ti nhu awa kati kɛndɛyaa hɔlɔa bɛɛ.

17Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na ka ngi ndege lengaa i bɛɛ ti Salusiisia i ti gbapi na nhu, ka ti nɛɛnwaa i sukulunga to mbelaa i fanwa. Faa nwɛɛ ti ndaalaa beleni kangaa ti to mbelaa i kpɔɔni.

18Kati to mbelaa i ngaa gboto gbotoa awa kati ti bii piinga kpindi bɛlɛ waa nau.

19Kɛlɛ aa maa gbindi na siina ka Ngebɔ nwaleka i ya i kpindi bɛlɛ waa na laaunga, awa kɛɛ to mbelaa i kuaa. Ka maleka na i gɛa to mbelaa i ma,

20"A lia mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau wu kɛ na aa ningaa i ndɛɛhu nyiɛ indinɛi nhanwa."

21Ka to mbelaa i ti nwaa bɛɛa maleka na oo nau, awa aa ngeenhu na kati ya Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau awa kati tɔɔlonga aa ningaa i nagɔlindaa. Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na ka ngi ndege lengaa i kati ui nguinga Yuu waa waangaa i mba kangaa ti baa baa tɔɔ waa nhu. Awa kati ningaa lo tonga kangaa ti li ti ba aa to mbelaa i kualaa kpindi bɛlɛ waa nau.

22Kɛlɛ nhuna ngui mbelaa i ti hitii na, tai to mbelaa i maaleii na kpindi bɛlɛ waa nau. Kati bɛɛlaa ti gɛa natiini ma tee haai na nhu ngilamaa,

23"Ni hitii kpindi bɛlɛ nau ni maaleii kpɔlu ngɔ awa hitɛ ngɔ nhu gbɔnhu, awa au sia mbelaa i bɛɛ ti lo toni kpangba na la, kɛlɛ ni ko na laau ndaauni nai nuu nwaalei mbu!"

24Yuu chaaga gua manhangaa i ka tomaa nwɔɔ na nana ee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwanhu gbee mbelaa i manhu, nhuna ti indinɛi nwɛini, kati gbɛia nana nhanwa i belenga aa to mbelaa i.

25Ka ndakpa ila i baa i gɛa ti nwa, "A oo nhɛɛndɛ! Ningaa i wu ti biini kpindi bɛlɛ waa nau, chaanngi nhu tuaa mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau taa ningaa nagɔli!"

26Nhu gutu ɔ na siina tomaa nwɔɔ na o ka ngi gulugbaangaa i kati ya Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau to mbelaa i poma, awa kati baa aa tuee. Kɛlɛ tai ti houi kpɛndɛ ngɔe gbɛnhaile kati luaa aa kɛɛlaa ningaa i ti ti nwaalei ngilamaaa tii to mbelaa i ngoo Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau tɔɔ ti nwaa hɔɔa aa fuulu.

27Ti bai aa to mbelaa indiini kati pelenga kangaa ti lo njia nwanhangaa i kulɔɔ, kangaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na i mɔɔli pii pii tuaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Kɛɛ gɛa ti nwa, "Noo wu laanhiinga nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa awɛɛ ningaa nagɔli bei aa Yisɔsi nhanda, kɛlɛ a kpeendɛ nana wu pelenga! Woo wu nagɔli na yanjanga nhu Yɛlusalɛmu laa waa indinɛi nhu, awa wu lo ngɔ la wu gɛ ni nwa nuɛɛ ni peleni i haai!”

29Nhu nwɛɛ Pita o ka to mbelaa lagbitia i ti gɛi Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na nwa, "Kam~a~a nwaa bɛɛ Ngebɔu, kɛlɛ ningaa gbɔha aile.

30Ngebɔ na nana mi bembaa i tee ala batou ala nwɛ i peleni Yisɔsi i huui kualaa haa na nhu, nhuna wu ala baai aa ala gbakpandaa ningaa nhɛɛ ngulu naa, napangaa kpekpa ngulu na.

31Ngebɔ oo pelenga i gɛ ala ɛha loko na nhu gaka ɛɛ ngu mɔɔ ka Ndendouyaa He Mɔɔ ningaaɛ, kangaa Iisilɛlia i ti fɛɛlɛ hɔlɔ aa potendaa kualaa ti nhanda nyɔu na nhu, kangaa ti ndo na tuɛɛ.

32Mua seelia nwɛ aa muee natiini ngee taa kɛ nana Ngebɔ i pelenga, awa Ngebɔ Yina na gbɔnhu seeli nwɛ nana aa kɛɛlaa Ngebɔ hembɛ na nwɛ natiini mbɛ taa nwaa bɛɛ alau.”

33Nhuna njia nwanhangaa i ti indinɛi nwɛini kɛɛ gbaaia tuaa nhaa kati gɛa tɔɔ pele ti to mbelaa i paa.

34Kɛlɛ ngila mɔɔ njia nwanhangaa i ndiiya Falesi nwɔɔ nwɛɔ aa ala taa ui mba aa Gameeliɛli, Sɔ mɔɔ waa nwɛɔ gbɔnhu aa ala nana ningaa i bɛɛ tee mbɛɛ gɛ ngɔ mbaɔ fanwa, kɛɛ huua i longa njia nwanhangaa i ndiiya. Kɛɛ kɛa aa kulugbaangaa i kangaa ti to mbelaa i kua ngiti naa,

35nhu nwɛɛ i gɛi njia nwanhangaa i ma, "Ni ndege Iisilɛlia, a sogia nana nhanwa wu gɛa wɔɔ pele ngaa to mbelaa indiini.

36Fogo lɛingaa nana i leenga ka Tiulasi i baa ɛgɛ, 'Nya ngu mɔɔ waa nwɛ aa nge.' Kɛlɛ ndɛɛ nwɛɛɔ. Mi gɛa ningaa gɛmɛ naai mɛɛ ti belenio aa ala bou belaa. Kɛlɛ ka ningaa ti ala baaa, awa ka ala bou belaa i ti yanjanga nhu, awa ka ngi yonga na i gbelea.

37Indinɛi i leeni nga, ka Yulasi Galiili bɔlɔgɔɔ na nhu nwɔɔ na aa alaɔ kɛɛ baa aa lɔgɔ na tee ningaa i kpaga pɔlɔgɔɔ i nhu. Ala gbɔnhu kɛɛ faka hɔlɔa bou nwa, kɛlɛ ala gbɔnhu ka ningaa ti paaa, awa ka ala bou belaa i ti yanjanga nhu.

38Faa nwɛɛe to mbelaa indiini ti nda nhanda indinɛi nhu, ngi wu laanhii ngaa kɛɛlaa, awɛɛ gbɛ o gbɛ bele ngaa tuee nana nyɔu ɔ kɛlɛ a nhanda baana tuaa, gbɛnhaile ina nuu gbɔha fɔha nwɛ aa ti nwanhu gbee, fɔha na siina ngaa ɔɔ loa.

39Kɛlɛ ina kua ɔ Ngebɔ le waigɔ ku ti nwa. Wɔɔ maaia aa kɛɛlaa wua waa gɔ aa Ngebɔ!" Ka njia nwanhangaa i ti kuunnga indinɛi nwa Gameeliɛli i kɛi aa tuee.

40Kati uinga to mbelaa i mba kati ɔaa mɛɛ tuee, kati pelenga kulugbaangaa i ti ti gbɔannga, awa kati kɛa aa tuee aa kɛɛlaa tɛhaa Yisɔsi laa na laau nhuna taa gɛ aa ningaa i nagɔlindaa. Awa kati nhanda baanga tuaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

41Ka to mbelaa i ti nwɔinga njia nwanhangaa i ngau bele nhu aa koonhu nɛɛ. Tɛɛe "Ngebɔ oo nɛgilia aa nuee maa nhiɛ ɔ, i peleni kangaa ti ni yɔgɔlɔ Yisɔsi lɔgɔ fanwa."

42Awa aa lɔgɔ o lɔgɔ to mbelaa indiini tee li Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa ka tee li hitima sii sia na nwa ningaa i ngee pɛlɛ bɛlɛu, k`ati ningaa i nagɔli awa ti Ngebɔ yia gɛ aa tuee, napangaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na Yisɔsi nhanwa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na.

To mbelaa i ngeyaabele na 6

1Lɔgɔ lɛingaa i leeni, nhuna laanɛɛ belaa i aa Yisɔsi ti nwaa loni, ngoo ila ngaile natiini ndoganhu taa Yuu yia gɛ o ka natiini tai Yuu yia gɛ. Natiini tai Yuu yia gɛ kati gbaaia, gbɛnhaile ti ɔɔ nyanhaa i taile nahoo na hɔlɔ nana ti kuunni aa ngɔandaa ti eya aa foo o foo.

2Ka to mbelaa puungaa i ti manhu fee na ti uinga laanɛɛ belaa i mba bɛɛ ngilamaaa kati gɛa ti nwa, "Ngaa haa ɔ mi nhanwa ina mai Ngebɔ oo na gɛi kangaa mi lɔgɔ gbau nahoo nhanda nhanwa.

3Faa nwɛɛe ni ndegea, a kɛgɛingaa ɔfɛlangaa nhu ɔhɛa kualaa wu liiya natiini nuu o nuu i kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ Yina na lɔ ti laa fe ngɔ ka nhu lo kangaa ti maa enge indinɛi bele,

4awa mua mi gbɔha indinɛi, mi ba gbɔha na ɔa laaminɛ nhu awa mi gbɔha na gɔan Ngebɔ yia gɛndaa nhanwa."

5Tua bɛɛ kati kuunnga nana nwa to mbelaa i ti kɛi awa kati ndakpangaa ɔfɛlangaa nhu ɔhɛa. Kati Sitiifɛni nhu ɔhɛa. Sitiifɛni indinɛi nuu nwɛɛɔ nana laanɛɛ ee ndaa fe ngɔ ka Ngebɔ Yina na. Awa kati Filiipi nhu ɔhɛa gbɔnhu, ka Pulokolɔsi, ka Nikanɔ, ka Timɔni, ka Pamɛnasi, awa ka Nikolɔsi. Ala Kpiti nwɛɛɔ aa ala ee Antiɔki kɛlɛ oo botengaɔ aa Yuu nwɔɔ.

6Ka laanɛɛ belaa i ti ndakpangaa ɔfɛlangaa indiini nhu ɔhɛa awa kati ti lɔgɔɔunga aa to mbelaa i, awa ka to mbelaa i ti laaminɛa ti nhanwa awa kati ɔgɔ bɛɛ bɛɛa gbɔnhu ti umbaa.

7Awa Ngebɔ oo na kɛɛ siaa nhu tɔ. Laanɛɛ belaa i ti gbinhilaa na Yɛlusalɛmu kɛɛ nwaa longa nja lee ngɔnhu, awa Yuu chaaga gua mbelaa gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na.

8Sitiifɛni nana aa kɛɛlaa Ngebɔ ee nduba ngɔɔ nja lee ngɔnhu, ka Ngebɔ i fɔha hea alɛɛ kamaa nhanda bele pelendaa nhanwa o ka nhanda nwaa luu lua ningaa i nhu.

9Kɛlɛ ka ningaa lɛingaa ti loloa aa ala. Ningaa indiini nhanda Baamba belaa ti Yuu gɔɛ pɛlɛ nau belaa nwɛɔ aa tuee. (Indinɛi ngemɛɛ ningaa tee ui mba.) Yuua tee naanɔɔ ti liiya ti guu guai Sailini o ka Alɛkisandia laa waa waa na nhu. Tua indinɛi ka Yuua lagbitia ti guu guai Silisia ka Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na, kati longanga aa Sitiifɛni.

10Kɛlɛ ka Yina na i maa nhu lo fea Sitiifɛniɛ aa kɛɛlaa ee yɛpɛ taile ku ala nwa aa ala longandaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ka ningaa indiini ti nahoo ɔɔ ɔaa ningaa lɛingaa eya kangaa ti gɛ, "Kani mɛinga ee njia nyɔu gɛ aa Moosisi o ka Ngebɔ.”

12Aa kɛ ngɔ indinɛi nhanwa ti kɛi la, kɛɛ pelenga ningaa i ngoo, mbaa waangaa i ngoo, awa ka Sɔ mbelaa waa waa i ti gbaaia. Kati ya ti gbundɛa Sitiifɛni nwa kati ya aa ala njia nwanhangaa i ngee.

13Kati ɔaa na aa ningaa lɛingaa kangaa ti ndɛɛ gɔɔla gɔɔla Sitiifɛnia. Kati gɛa, "Ndakpa indinɛi taa ui mba aa Sitiifɛni, aa lɔgɔ bɛɛ kɛɛ njia nyɔu gɛ aa mi gahe mba Yuu Eebɔ Bɛlɛ na o ka Moosisi nda Sɔ na gbɔnhu.

14Kani mɛinga gbɔnhu i kɛi Naasalɛti nwɔɔ indinɛi taa ui mba aa Yisɔsi aa kɛɛlaa ɔɔ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nyaaia, awa ɔɔ nagɔli na nwaa lobinaa nana Moosisi ee pele ngaa ningaa i.”

15Ningaa i bɛɛ tee na hei heii njia baka nau kati Sitiifɛni sɔgbɛa, awa kati tɔa aa kɛɛlaa ala aunwaa na guague ngɔɔ aa maleka.

To mbelaa i ngeyaabele na 7

1Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na kɛɛ Sitiifɛni nwɔɔlinga, "Ee indinɛi bɛɛ ningaa indiini ti kɛɛ gɛɛa bi nhanwa tɔmbaga nwɛɛ?”

2Ka Sitiifɛni i gɛa, "Ni ndegea, ka ni ungaa, a oo nhɛɛna nya nwa! Mbɛɛ mba Eebɔ waa na kɛɛ gbɔha na lɔɔgɔɔunga aa mi bemba na Eebilahamu ala londaa nhanwa nhinde nhuna Eebilahamu ee pɔlɔgɔɔ na nhu taa ui naa aa Mɛsopoteemia, yeingaa i lii taa waa na nhu taa ui naa aa Helani,

3awa ka Ngebɔ i gɛa ala nwa, 'Bi bongaa i ndoa bei ka bi bɔlɔgɔɔ na bi li pɔlɔgɔɔ na nhu nana ngɔɔ ndɔgɔɔu ngaa biee.’

4Awa faa nwɛɛ i guai ngi nda bɔlɔgɔɔ na nhu kɛɛ ya taa waa na nhu taa ui naa aa Helani. Awa Eebilahamu nhuna ngi kɛɛgɛ na i haai, ka Ngebɔ i pelenga Eebilahamu i ya pɔlɔgɔɔ nana nhu mɛɛ wu na.

5Maa bɔlɔgɔɔ indinɛi Ngebɔ ai ngi gɛlɛ teei mba alɛɛ hali kolo seeli kangaa i bele ngaa ala bo polou. Kɛlɛ ka Ngebɔ i ala nɛɛnwaa longa aa kɛɛlaa ɔɔ fea alɛɛ polou tii ngi lengaa i ngoo. Kɛlɛ aa lɔgɔ na Ngebɔ i nɛɛnwaa lo ngindinɛi hei, ndengaa taile Eebilahamuɛ.

6Indinɛi alɛɛ Ngebɔ i kɛi aa Eebilahamu, 'Bi lengaa i tɔɔ gɛa ningaa ti bɔlɔgɔɔ nhu nduayaa nhu, awa tɔɔ ti yɔgɔlɔa fogo gɛmɛ naai fanwa.’

7Ka Ngebɔ i gɛa boma, 'Ngɔɔ ningaa i kpɔɔnia bi lengaa i tɔɔ gɛ ti eya nduayaa na nhu,' awa na aa lee nga, ngɔɔ pelenaa bi lengaa i ti gua mɛɛ maa bɔlɔgɔɔ na nhu ti ba ti nya batou bei nɛɛnwaa lo pɔlɔgɔɔ indinɛi nwa.

8Ka Ngebɔ i ngilimayaa gbatɛa loganhu tii Eebilahamu o mi bemba na. Awa kɛɛ kɛa aa tuee aa kɛɛlaa ti manha nhanda bele kangaa i lɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa too kuunnga

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ngilimayaa na nwa. Faa nwɛɛ Eebilahamu mi bemba na i ngi nhiindou na Aaisaaki nwanha nhanda beleni nhuna ti ndeni i kpauni aa mi guu ɔfɛla, ngɔsaakpa na nwa, awa ka Aaisaaki i pelenga aa ngi nhiindou na Yekɔpi, awa ka Yekɔpi i pelenga aa ngi nhiindengaa puungaa i ti manhu fee na mi bembaa i ngaa tueeɔ tɔɔgɔɔ. Ti peleniaɔ aa tuee nhuna ti lala ɔ naɔ.

9"Yekɔpi lengaa i mi bembaa i ngaa tueeɔ ka ti nɛɛnwaa i sukulunga ti ndaboogee na nhanwa Yosɛfu, faa nwɛɛ ti ala nwaa siai ningaa nwa, awa ka ningaa i ti ya ti ala belenga aa ndua mɛɛ Iyibiti. Kɛlɛ Ngebɔ ee naanɔɔ tii ala o,

10k`ɛɛ kpɔmbayaa he alɛɛ ngi gbɔu gbɔu na nhu bɛɛ. Nhuna ti lii aa Yosɛfu Iyibiti nwanha mbaa na gulɔɔ, ka Ngebɔ i nɛgili banda hea Yosɛfuɛ ka nhu lo. Ka manha mbaa na i Yosɛfu belenga aa hota manha Iyibiti ka ngi bɛlɛ nau nhanwa bɛɛ.

11Awa ka ndɔɛ waa i gulaa Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ ka Kena, nana i bai aa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi ti nwa. Mi bembaa i taile mɛnhɛi hɔlɔ hali.

12Awa nhuna Yekɔpi i mɛini aa kɛɛlaa mɛnhɛi lɔɔ Iyibiti, kɛɛ ngi nhiindengaa i tonga na, mi bembaa i ngaa tueeɔ. Ti bɛnhɛɛ sia na nwɛɔ aa na ti kuai na.

13Sia na fee na ti kulai ma Iyibiti, ka Yosɛfu i lɔgɔɔunga aa ngi ndege nhiindengaa i. Indinɛi nwɛɔ i peleni manha mbaa na i Yosɛfu bongaa i kɔɔni.

14Ka Yosɛfu i gɛa ndege nhiindengaa i ma, 'Wɛɛ ni kɛɛgɛ na nwa, bia o ka bi bongaa i bɛɛ kawaa ba Iyibiti.' Pongaa i bɛɛ ti buu buu ee ɔfɛla ti manhu lɔɔu.

15Tua bɛɛ kati ya Iyibiti awa naa nwɛɛ Yekɔpi o ka ngi nhiindengaa i mi bembaa i ngaa tueeɔ ti haai na.

16Awa kati ya aa ti boonwa na mɛɛ Sɛkɛmu, naa nwɛɛ ti ti lɔɔgui na maau na nhu nana mi bemba na Eebilahamu i ngeyai Hamɔ le na nhu belaa i ma.

17"Lɔgɔ na i gbɛɛi kpɛlaa nhuna Ngebɔ i ba ngi nɛɛnwaa lo na laa fe Eebilahamu le, mi ungaa i ngɔɔ ti gbinhilaa na Iyibiti kɛɛ nwaa longa.

18Ngaa guanwaa na tɔ, kati manha mbaa lagbiti bɔlɔa Iyibiti nhanwa, kɛlɛ aile Yosɛfu gɔɔ ngɔ.

19Manha mbaa lagbiti indinɛi kɛɛ manhayaa fɔha gbɔɔndaa mi ungaa i ma awa ndii gbɛndɛ ngɔɔ aa mi bembaa i, k`ɛɛ ti gbɔɔnda laa yia na nhu kangaa ti ti lengaa lalaa i pii pii ti haa hɔlɔ.

20Ngi yamana indinɛi nhu nwɛɛɔ ti ndou gbekpe ndeni napangaa Moosisi. Kati ala siaa ngi kɛɛgɛ na le pɛlɛu ngau chawa fanwa,

21awa nhuna ti ala guai, ka manha mbaa indinɛi nyanhalou na i Moosisi belenga aa ngi lou awa alɛɛ i ala siai nhaa kɛɛgɛa waa.

22Moosisi kati ala nagɔlia aa Iyibitia i ti nhu lo na bɛɛ awa kɛɛ belenga aa nuu bombou mbaa ala laa yia na nhu o ka ala eyaabele na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23"Nhuna Moosisi lɛmbindaa na i hitii fogo buu buu naai nhu, kɛɛ ndaalaaa nɛɛnwaa aa ndiilaa hitima nwa ngi ndege Iisilɛlia i ngee.

24Nhuna i tɔi k`a Iyibiti nwɔɔ i Iisilɛli nwɔɔ gbanhi, kɛɛ ya i gbɔnga ngi ndege Iisilɛli nwɔɔ naa nhaa kɛɛ Iyibiti nwɔɔ na baaa.

25(Ee naanɔɔ Moosisi nɛɛnwaa aa kɛɛlaa ngi ndege Iisilɛlia i ti nhu kɔɔniaɔ aa kɛɛlaa, ala nwɛɔ Ngebɔ ɔɔ ala bele ngaa ti umbo mɔɔ na, kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔi mba.)

26Maa ee na i oni kɛɛ tɔa k`a Iisilɛlia feengaa ti gɔ, awa kɛɛ lapia aa maa lɛi gbatɛndaa ti loganhu. Kɛɛ gɛa ti nwa, 'A oo nhɛɛndɛ! Ndegea nwɛ aa wuee, gbɔɔ waa gɔ?'

27Kɛlɛ lagbiti na ee ngi ndege lou na gbanhi kɛɛ Moosisi lukpenga kaka, kɛɛ gɛa Moosisi nwa, 'Ele nwɛɛ i bi beleni aa ngu mɔɔ o ka kɔhɔ mɔɔ ni nhanwa?

28Bi lo ngɔ la bi nya baa ɛɛ bi Iyibiti nwɔɔ na baai gbengi?'

29Nhuna Moosisi i njia indinɛi nwɛini kɛɛ gbuenga Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu awa kɛɛ ya hei nwa Miliani bɔlɔgɔɔ na nhu hotanjaa nhu, awa kɛɛ nhiindengaa feengaa hɔlɔa na.

30"Nhuna i kpauni na aa fogo buu buu naai, ka maleka i gbɔha na lɔgɔɔunga aa ala mɔ ngulu ɔmbu naa mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu Sainai Yie na gbɛlaa na.

31Moosisi kɛɛ gbɛia nana nhanwa i naa lɔi, awa kɛɛ ya mɔ ngulu na gbɛlaa kangaa i sɔgbɛ. Kɛlɛ kɛɛ Ngebɔ oo na nwɛinga i gɛi,

32'Nya nwɛ bi bembaa i ti Eebɔ na aa nge tee nya batou, Eebilahamu bi bemba na ngi Eebɔ na, Aaisaaki o ka Yekɔpi maa Eebɔ ila na siina nwɛ aa nge.' Ka Moosisi lugu na i gbɛia ma, awa kɛɛ luaa, awa ai nwundani gbɔnhu aa naa gbee.

33Ka Ngebɔ i gɛa ala nwa, 'Chambala na guaa qaanhu! Mɛɛ bi na loni Ngebɔ gahe mba bɔlɔgɔɔ nwaa nwɛɛ.

34Nya ngoo naa lɔa njɔgɔlɔ na Iisilɛlia i taa pele pele mɛɛ Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu. Hekpɛ na taa pele pele ngoo mɛinga. Indinɛi nhanwa, ngoo ba ngelou i nhu kangaa ngi nhanda baa tuaa. Baa ngi bi lo Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu.'

35"Moosisi indinɛi ala nwɛɔ Iisilɛlia i tee Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu ti gaasouni aa oo nhɛɛndaa ala nwa, ti gɛi ala nwa, 'Ele nwɛɛ i bi beleni aa ngu mɔɔ o ka kɔhɔ mɔɔ ni nhanwa?' Ala nwɛ Ngebɔ i tonga kangaa i bele ngaa ngu mɔɔ ka ti umbo mɔɔ na, ndi ɔ aa maleka na lepele nana i gbɔha na lɔgɔɔuni aa ala mɔ ngulu na nhu.

36Ka Moosisi i Iisilɛlia i ngumbonga Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu, awa kɛɛ kamaa nhanda bele pelenga ka nhanda nwaa luu lua mɛɛ Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu o ka Nja Gbɔu Gbɔu na nhu, awa ka qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu fogo buu buu naai fanwa.

37Moosisi ila ngindinɛi ala nwɛɔ i gɛi Iisilɛlia i ma, 'Ngebɔ ɔɔ ngi letu leenaa wuɛɛ ɛɛ i nya leeni wuɛɛ. Ngebɔ letu na siina wu liiyaa nwɛ ɔɔ hɔlɔ na.'

38Ngebɔ letu ila ngindinɛi ee naanɔɔ ngilamaaa tii Iisilɛlia i ngoo mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu. Ee naanɔɔ ngilamaaa tii mi bembaa i ngoo, awa ee naanɔɔ gbɔnhu ngilamaaa tii

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

maleka na o nana i yɛpɛi ala le Sainai Yie naa. Kɛɛ Ngebɔ gɛndɛyaa oo na hɔlɔa kɛndaa nhanwa aa muee.

39"Kɛlɛ mi bembaa i tai kuunni taa nwaa bɛɛ alau. Nana ti peleni, kati ala lukpenga kaka, kati nɛgilia aa ti bɛɛlalaa nhanwa boma Iyibiti.

40Faa nwɛɛ ti gɛi Eelɔni nwa, 'Ndɛɛ lɛɛ eebɔa gbatɛ gbatɛa muɛɛ natiini tɔɔ sia aa muee. Mai nana gɔɔ i belenga aa Moosisi indinɛi i bai bei aa muee kualaa Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu.'

41Nhu nwɛɛ ti ndɛɛ lɛɛ eebɔ gbatɛi nana kuague ngɔɔ aa tuula awa k`ati chaaga gua mbɛ, awa k`ati koonhu nɛɛ lɔgɔɔu ngaa batoundaa lepele nana nhanwa ti kpatɛi gbɔha nhu.

42Kɛlɛ ka Ngebɔ i gbeea tuaa, kɛɛ ti gɔannga teelega na nwa i feenaa na nhu kangaa tiyaa batou ɛɛ gbo Ngebɔ letua i ti kpaali gbaalii ti gɔɔ na nhu gɛnhi, 'Iisilɛlia, wai chaaga guai nyɛɛ nhuaa i fanwa wee ti baa baa fogo buu buu naai na nhu mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu.

43Wu eebɔ na wu kpatɛi waa ui mba aa Mɔlɛki, ngi gbaanya na nwɛɔ wee lee tee nda, ka wu leelega eebɔ na guague na Lefani. Ndɛɛ lɛɛ eebɔa nwɛɔ aa tuee wu ti gbatɛ gbatɛi ti batoundaa nhanwa. Awa ngɔɔ wu leenaa puou Babilɔni bɔlɔgɔɔ na nhu bounwaa na.'

44"Mi bembaa i kpaanya ngee naanɔɔ ti eya, kpaanya ngindinɛi ala nwɛɔ ee ndɔgɔɔu ngaa ningaa i aa kɛɛlaa Ngebɔ ala bei tii tua i ngoo qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu. Kpaanya ngindinɛi ti tonia aa pele ngɔ na Ngebɔ i gɛi Moosisi nwa ti to nda.

45Nhu lɛmbini nhaa, ka mi bembaa i ti kpaanya ngindinɛi hɔlɔa kualaa ti nda bembaa i ngeya. Ti hɔlɔi, kati ya la nhuna ti lii tii ti u mɔɔ na o Yɔsua, ɛɛ Ngebɔ ee nde kpinhi gbinhi gbɛ Iisilɛlia i kulɔɔ, ngɛmɛɛ tee li aa maa bɔlɔgɔɔ na gbau kpau ti bou nwa. Awa kɛɛ loa na nhaa ka manha mbaa na Leebili ngi yamana na i hitia,

46nana i Ngebɔ lii lɛi nhanda beleni awa ka Ngebɔ goonhu nɛɛa ala nwa, awa kɛɛ Ngebɔ nwɔɔlinga kangaa i nhinde lɔgɔɔu nda mɛɛna ɔɔ batou pɛlɛ lo na Yekɔpi Eebɔ na nhanwa kɛlɛ kpaanya ngaile.

47Kɛlɛ manha mbaa na Sɔlɔmɔni ala nwɛɔ i Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na siina loni.

48"Kɛlɛ pɛlɛ na nana ningaa gbɔhaa taa to, Ngebɔ waa ai naa bele ngaa ngi heinwaa, ɛɛ gbo Ngebɔ letu na i kɛi,

49'Ka Ngebɔ i gɛa, Aliyana na ni nwanhayaa gbakaa na nwɛ, awa pɔlɔgɔɔ indinɛi nwa naa nwɛɛ ngaa gbala na la na. Gbɛɛ bɛlɛ siiyaa nwɛ wɔɔ to nyɛɛ? Inaile mi nwɛ ni lɛɛhunwaa na le?

50Wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nya gbɔha indinɛi nya nwɛɔ ngi nhaanhaa indiini kpatɛ gbatɛi bɛɛ?' "

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

51Ka Sitiifɛni i gɛa gbɔnhu ti nwa, "Wu lihi lihi ɔ! Wu u ndo ɔ nhu! Wu ou nhu gbi ngɔ Ngebɔ oo na nwa! Wu bele ngɔ gbo ɛɛ wu bembaa i ngɔɔ, ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee wai kuun ngɔ Ngebɔ Yina na nwa!

52Ee Ngebɔ letu ee naanɔɔ nana wu bembaa i tai ala aa sɛɛgɛi? Kati Ngebɔ lo mbelaa i paa baaa, natiini taa kɛ ɔ aa tuee Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na baalaa na nhanwa. Awa chaanngi nhu woo belenga aa ala nwaa sia mbelaa ka ala baa mbelaa.

53Wua nwɛɔ pɛnhɛɛ wu Ngebɔ Sɔ na nwaa hɔlɔ hɔlɔi, sɔ na nana Ngebɔ i malekaa i toni kangaa ti kɛ aa Moosisi, kɛlɛ na nhu bɛɛ wai nwaa bɛɛi mbu!”

54Nhu gutu ɔ na njia nwanhangaa i ti indinɛi nwɛini Sitiifɛni i kɛi, kati gbaaia awa kati gɔɔ nhu yiaa aa ala.

55Kɛlɛ ka Ngebɔ Yina na i Sitiifɛni laa fenga, kɛɛ au lɛa aliyana bele na nhu awa kɛɛ Ngebɔ bɛɛyaa na lɔa ka Yisɔsi ee loni Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka.

56Kɛɛ gɛa, "A kpeendɛ! K`angi aliyana na lɔ naa laau ngɔ na ka Nuu na Lou na i loni Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka!”

57Ka njia nwanhangaa i ti ɔgɔ bɛɛ bɛɛa ou la, kangaa tɛhaa mɛi nana Sitiifɛni ee kɛ awa kati bɔɔa ala nwa. Nhu gutu ɔ na siina tua bɛɛ kati lɔgɔa ala nwa,

58kati ala guaa taa waa na nhu, kati maa hɔɔa aa fuulu. Seelia i kati nwaa lonwa mbaa waa na loo looa aa ndakpandou golo taa ui mba aa Sɔɔlu.

59Nhuna tee Sitiifɛni nwaa hɔɔ tuun aa fuulu na, ka Sitiifɛni i gɛa Maliki na nwa, "Maliki Yisɔsi ni yina na gbauna!”

60Nhu nwɛɛ i ombi hitɛi kɛɛ labia aa ngɔɔ ɛgɛ, "Maliki, nhanda nyɔu indinɛi ti pelenga aa nge ndoa na tuɛɛ." I bilani aa indinɛi gɛndaa kpɛti, kɛɛ haaa.

To mbelaa i ngeyaabele na 8

1Awa Sɔɔlu kɛɛ kuunnga Sitiifɛni baandaa na nwa. Kualaama maa hoo indinɛi nwa laanɛɛ belaa i bɛɛ aa Yisɔsi tee Yɛlusalɛmu kati tɔɔlonga aa ti aa sɛɛgɛndaa mbombou ngɔ. Awa tua bɛɛ kati yanjanga nhu Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, ka Sameelia bɔlɔgɔɔ na nhu, k`a to mbelaa i gbo tua nwɛɔ tai yanjani nhu.

2Ngebɔ belaa lɛingaa natiini maaumayaa ee ti laa he fe ngɔɔ Sitiifɛni haa na nhanwa tua nwɛɔ ti ala lɔɔgui maau nhu.

3Kɛlɛ ka Sɔɔlu i bɛɛa laanɛɛ belaa i kpɔɔnindaa. Pɛlɛ o pɛlɛ ee li nda laanɛɛ belaa i taa gɛ na, kɛɛ li aa ti guukuu awa i ti bii boma kpindi bɛlɛu.

4Laanɛɛ belaa indiini ti ti yanjani nhu, kati ya aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ mii o mii tee li na.

5Ka Filiipi i ya taa waa na nhu chiɛin mɛɛ Sameelia awa kɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa ningaa i Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Nhuna faka na i nana nwɛini Filiipi i kɛi ka kamaa nhanda na i pele peleni ti naa lɔi, tua bɛɛ kati kuunnga nana nwa i kɛi.

7Ka ngafɔngaa ti guu guaa ningaa gbinhi gbinhia nhu aa labi labi. Kpɔlɔ gbɔlɔ belaa gbinhi gbinhia o ka kunduu mbelaa kati kɛndɛyaa hɔlɔ hɔlɔa.

8Faa nwɛɛ ningaa i tee taa waa na siina nhu kati koonhu nɛɛ waa hɔlɔa.

9Taa waa na siina nhu, ndakpa ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Saimɔni, bɛmbɛ nwɔɔ nwɛɔ aa ala. Lɔgɔ lɛingaa nhanwa kɛɛ Sameeliangaa i ndii guaa aa ngi bɛmbɛyaa indinɛi. Oo gbɔha na belengaɔ aa kpekpe mɔɔ bombou mbaa,

10awa nuu o nuu taa waa na siina nhu kɛɛ kuunnga ala nwa. Kati gɛa, "Ngebɔ na taa ui mba aa 'Fɔha Bombou mbaa Gee na' ala nwɛ Saimɔni i belenga la."

11Kati kuunnga ala nwa gbɛnhaile, bɛmbɛyaa na aa pele ngɔɔ ngɔha nwa oo ti lii guaa.

12Kɛlɛ nhuna ti laanɛɛi aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana Filiipi i kɛi aa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa ka Yisɔsi Kilaisi laa na, ka Filiipi i Ngebɔ ua belenga aa tuee, ti nhupu ngɔ naɔ aa kɛgɛingaa o ka njiengaa.

13Saimɔni gbɔha na kɛɛ laanɛɛa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana Filiipi i kɛi awa kɛɛ Ngebɔ ua belenga aa ala. Kamaa nhanda na Filiipi ee pele pele kɛɛ Saimɔni lii guaa awa kɛɛ hitɛa Filiipi bou nwa mii o mii ee li na.

14To mbelaa i tee Yɛlusalɛmu laa waa na nhu nhuna ti mɛini aa kɛɛlaa Sameeliangaa i too kuunnga Ngebɔ oo na nwa, kati Pita leenga na tii Yɔni o tuee.

15Nhuna Pita o Yɔni o ti hitii na, kati laaminɛa laanɛɛ belaa i fanwa kangaa ti Ngebɔ Yina na hɔlɔ hɔlɔ,

16gbɛnhaile tai lɛ Ngebɔ Yina na hɔlɔ hɔlɔi. Gbaa Filiipi i Ngebɔ ua belenia gbo aa tuee aa Maliki na laa na Yisɔsi.

17Nhu nwɛɛ Pita o Yɔni o ti ɔgɔ bɛɛ bɛɛi laanɛɛ belaa i ngumbaa aa ngila ngila, awa kati Ngebɔ Yina na hɔlɔ hɔlɔa.

18Nhuna Saimɔni, napangaa bɛmbɛ nwɔɔ na i tɔi aa kɛɛlaa laanɛɛ belaa i too Ngebɔ Yina na hɔlɔ hɔlɔa nhuna Pita o Yɔni o ti ɔgɔ na bɛɛ bɛɛi ti umbaa, kɛɛ nahoo guaa ngɔandaa nhanwa ti eya,

19kɛɛ gɛa ti nwa, "A fɔha indinɛi bonda ɔa nya eya, kangaa nuu o nuu nana ngaa ɔgɔ bɛɛ ngumbaa i Ngebɔ Yina na hɔlɔ."

20Kɛlɛ ka Pita i gɛa ala nwa, "Bia o bi nahoo na o wɔɔ lia yahandama, gbɛnhaile boo nɛgilia aa kɛɛlaa baa Ngebɔ hembɛ na eyaa aa nahoo!

21Kpapi ai biɛɛ inaile gbɛ o gbɛ ai biɛɛ n`i enge indinɛi nhu, gbɛnhaile bai leeni bi lii na nwa Ngebɔ gulɔɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22Bɛna aa bi eyaabele sukulu ngindinɛi awa bi laaminɛ Maliki na le, kangaa i ndo na biɛɛ nɛgili indinɛi bonda nhanwa i bi nɛɛnwaa.

23Gbaa ngoo tɔa aa kɛɛlaa nɛɛnwaa sukulu tɔ bi laa fe ngɔ awa boo gbɔha na belengaɔ aa nhanda nyɔu lua.”

24Ka Saimɔni i gɛa Pita nwa, "Laaminɛa Maliki na le nya nhanwa kangaa nana bi kɛi nya nhanwa ɛɛ bele ngaa nge.”

25Nhuna Pita o Yɔni o ti bilani aa kɛndaa aa ningaa i nana ti kɔɔ kɔɔ ngɔ Yisɔsi nhanwa, awa kati ngoo na gɛa nana i ti loni la, kati bɛɛlaa Yɛlusalɛmu. Nhuna tee bɛɛla, kati ya aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ taa golo golo gbinhi gbinhi nhu Sameelia bɔlɔgɔɔ na nhu.

26Ka Ngebɔ nwaleka na i yɛpɛa Filiipi le, ɛgɛ, "Nwaa gbatɛa bi li aa pele lagbiti indinɛi kua ɔ na Yɛlusalɛmu ndi ɔ na Gasaa laa waa na nhu." (Pele indinɛi tai sia nwa nhuɔ gbɔnhu.)

27Ka Filiipi i sia guaa. Ee li kɛɛ gɔɛnga aa ndakpa nana Itiopia nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa Itiopia nwɔɔ na siina ai bele ngaa kɛgɛi. Ndakpa indinɛi tomaa nwɔɔ waa nwɛɔ aa ala. Ala nwɛɔ ee ti bɔlɔgɔɔ na nahoo na nwanhu gbee njie manha mbaa na nhanwa.

28I liiɔ Yɛlusalɛmu Ngebɔ batou ma, awa nhuna ee bɛɛla tuee, i heii ngi gbondokiikii na nwa kɛɛ li aa Ngebɔ letu na Aiseya gɔɔ na nhu gala.

29Ka Ngebɔ Yina na i gɛa Filiipi nwa, "Lia bi lo gbondokiikii nana gbɛlaa!”

30Ka Filiipi i ya aa binhɛ gbondokiikii na le kɛɛ Itiopia nwɔɔ na oo nwɛinga ee kala na bele kualaa Ngebɔ letu na Aiseya gɔɔ na nhu. Ka Filiipi i mɔɔlinga, "Kala ngindinɛi baa pele biaa nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba?”

31Ka Itiopia nwɔɔ na i gɛa ma, "Ngɔɔ gee nɛɛnwaa hɔlɔ mba, k`a nuu nwɛɛ aa ngambo nya nwa?" Kɛɛ kɛa aa Filiipi kangaa i lɛ ti hei gbondokiikii na nwa ngilamaa.

32Ngebɔ Gbaali na ee kala ngɔɔ ngemɛɛɔ gɛnhi, "Ala bele ngɔ ɛɛ mbaala nana taa li la paandaa nhanwa, ala bele ngɔ ɛɛ mbaala lou nana taa gɛ aa maa gbee kuandaa ai gbɔui awa ai yiai.

33Kɛɛ ufenga, awa nuu aile na ala nhanwa. Koo nhu lengaa taile naɔ nuu aa yɛpɛ ti nhanwa, gbɛnhaile ngi lɛɛhu na ngee nwanhu oo ba kpelenwaa.”

34Ka Itiopia nwɔɔ na i Filiipi nwɔɔlinga, "Ele nwɛɛ Ngebɔ letu na i indinɛi gɛi fanwa? Ee ala gbɔha na nwɛ inaile ee nuu lagbiti nwɛɛ?”

35Ka Filiipi i tɔɔlonga aa maa gbaali indinɛi ambondaa Itiopia nwɔɔ na nwa, awa kɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa ala Yisɔsi nhanwa.

36Ti yeii nhaa aa pele na kati hitia nhinde mɛɛna nja ee na, nhu nwɛɛ Itiopia nwɔɔ na i gɛi Filiipi nwa, "Kpeendɛ! Nja nwɛɛ aa indinɛi. Ee bai Ngebɔ ua bele ngaa nge?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

((37Ka Filiipi i gɛa ma, "Ngɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa biee ina baa laanɛɛ aa Yisɔsi aa bi lii na bɛɛ." Kɛɛ gɛa, "Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi Ngebɔ Lou na nwɛ aa ala."))

38Ka Itiopia nwɔɔ na i gbondokiikii na longa. Nhu nwɛɛ ala o ka Filiipi ti hitɛi nja nau awa ka Filiipi i Ngebɔ ua belenga aa ala.

39Nhuna ti guai nja nau, ka Maliki na Yina na i ya aa Filiipi, Itiopia nwɔɔ na ai ala lɔi gbɔnhu, kɛlɛ kɛɛ ngi sia na longa nda, koonhu nɛɛ i ala laa fe ngɔɔ.

40Ka Filiipi i gbɔha gɔkɔnga Asɔtɔsi laa waa na nhu awa kɛɛ ya aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ taa laa na nhu nhaa kɛɛ hitia Sasalia laa waa na nhu.

To mbelaa i ngeyaabele na 9

1Nhaahaai Sɔɔlu ai gbeeni aa ningaa i kaaheendaa aa kɛɛlaa ɔɔ natiini paa ti laanɛɛ ɔ na aa Yisɔsi. Kɛɛ ya Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na le

2kɛɛ mɔɔlinga kangaa i kɔɔ ɔa ngeya nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ na nwaa u mbelaa i aa kɛɛlaa Sɔɔlu too fɔha ɔaa ngeya ndiilaa nhanwa mɛɛ Lamaasikɔsi laa waa na nhu, kangaa ina aa ngigbɛ o ngigbɛ nwaai na nana i kuun ngɔ Yisɔsi nagɔli na nwa, i bele ngaa kɛgɛingaa inaile njiengaa, i ti aa gboto awa i bɛɛla boma aa tuee Yɛlusalɛmu.

3Nhuna ee li Laamasikɔsi, i gbɛɛi taa na nhu gbɛlaa, ka waun ngi ala nwaa gɛa waun kualaa feenaa na nhu.

4Kɛɛ gulaa lɔa na awa nhu nwɛɛ i nuu oo nwɛini nana i gɛi ala nwa, "Sɔɔlu, Sɔɔlu! Gbɔɔe baa nya aa sɛɛgɛ?”

5Ka Sɔɔlu i mɔɔli pelenga, "Ele nwɛɛ aa biee, Maliki?" Kɛɛ gɛa ma, "Nya nwɛ Yisɔsi aa nge baa nya aa sɛɛgɛ.

6Kɛlɛ huua bi li taa waa na nhu, naa nwɛɛ tɔɔ kɛ na aa biee nana bɔɔ pele.”

7Ningaa i tee sia ila na nhu tii Sɔɔlu o nhuna nhanda indinɛi i beleni, tai kuni taa yia, gbɛnhaile ka ti laa na i nwui nwuia mba. Kati nuu na oo na nwɛinga kɛlɛ tai nuu lɔi.

8Ka Sɔɔlu i huua lɔa na, kɛlɛ nhuna i au na nwaa oni ai kuni aa gbɛ o gbɛ lɔ, gbɛnhaile oo liti. Faa nwɛɛ ti houi ala loko naa kati ya aa ala Lamaasikɔsi laa waa na nhu.

9Kɛɛ kpaunga aa ala guu chawa i titiyaa na nhu, ai mɛnhɛi nwɛi awa ai nja gbɔɛi.

10Mɛɛ Lamaasikɔsi laanɛɛ nwɔɔ ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Ananaiasi. Ka Maliki na i uinga alaa nɛɛnwaa na nhu, "Ananaiasi!" Ka Ananaiasi i luanga, "Yao Maliki.”

11Ka Maliki na i gɛa ala nwa, "Lia Yulasi bɛlɛ nau tolou mɛɛ pele na nwa taa ui mba aa Pele Lee Tee, bi ndakpa nhanda nhu nwɔɔli nana i guai taa na nhu taa ui naa aa Taasɔsi, ndakpa na ngi laa aa Sɔɔlu, bɔɔ ala nwaaia kɛɛ laaminɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Nhuna Sɔɔlu ee laaminɛ na bele, kɛɛ ndakpa lɔa nɛɛnwaa na nhu taa ui mba aa Ananaiasi nana i bai ala le kɛɛ ɔgɔ bɛɛa Sɔɔlua, kangaa i ku i nhanda lɔ boma.”

13Ka Ananaiasi i gɛa Maliki na nwa, "Ndakpa indinɛi ngoo ala nwaanhaa nyɔu nwɛi mɛingaɔ naa gbinhi ɔ ka njɔgɔlɔ na bɛɛ i pelenga laanɛɛ belaa i ti yɔgɔlɔa Yɛlusalɛmu.

14Awa oo ba bei aa kɔɔ nana i ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa Yuu chaaga gua manhangaa i mɛ ti ala loni kangaa natiini bɛɛ taa ui bi laa naa i ti aa gboto gboto.”

15Ka Maliki na i gɛa Ananaiasi nwa, "Lia ala le! Ngoo ala nhu ɔhɛa kangaa i bele ngaa ni enge nwɔɔ sialaa nhanwa aa ni laa na Kpitia i ngee natiini Yuua aile aa tuee, ka ti nwanhangaa i, awa ka Iisilɛlia i ngee.

16Nya gbɔha i ngɔɔ ndɔgɔɔunaa aa ala bɛɛ aa kɛɛlaa kaa yɔgɔlɔ nya lɔgɔ fanwa.”

17Nhu nwɛɛ Ananaiasi i lii maa bɛlɛ nau. I ɔgɔ na bɛɛi Sɔɔlua kɛɛ gɛa ma, "Ni ndege Sɔɔlu, Maliki na Yisɔsi nana i gbɔha na lɔgɔɔuni aa biee nhuna bee ba pele na nhu ala nwɛ i nya loni biee, kangaa bi ku bi nhanda lɔ gbɔnhu, awa kangaa Ngebɔ Yina na i bi laa fe.”

18Nhu gutu ɔ na siina ka nhai i guaa Sɔɔlu au na nwa i gula gulaa pele ngɔɔ ɛɛ nyiɛ nwaa gaa, awa kɛɛ kunga i nhanda lɔa boma. Kɛɛ huua awa ka Ananaiasi i Ngebɔ ua belenga aa ala,

19awa nhuna i mɛnhɛi nwɛi, kɛɛ ngi nhu gbɛndɛnjaa na hɔlɔa boma. Sɔɔlu ee naanɔɔ tii laanɛɛ belaa i ngoo mi guu lɛingaa nhanwa mɛɛ Lamaasikɔsi.

20Nhu gutu ɔ na siina ka Sɔɔlu i tɔɔlonga aa Ngebɔ yia gɛndaa mɛɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau.

21Ningaa i bɛɛ ti ala oo nwɛini kati gbɛia, kati gɛa gbɔha na nwa, "Ee ndakpa na aile aa indinɛi ee ningaa i paa baa Yɛlusalɛmu, natiini tee ui ngui Yisɔsi laa naa? Ee ala aile i baa bei nhanda ila na siina nhanwa, kangaa i ti aa gboto gboto k`ɛɛ lii lii aa tuee mɛɛ Yuu chaaga gua manhangaa i ngee?”

22Kɛlɛ ka fɔha na i nwaa longa Pɔɔlu Eebɔ yia na gɛndaa na nhu, awa ngi seeliyaa na ee kɛɛ gɛɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa ala, maa nhiɛ ɔɔ nhaa, nana i peleni Yuua i tee Lamaasikɔsi tai longani aa ala.

23Mi guu gbinhi gbinhi i leeni, ka Yuua i ti aa lɔgɔa ngilamaaa awa kati ndaalaa belenga Sɔɔlu baandaa nhanwa,

24kɛlɛ ka nuu i kɛa aa ala ti laalaa na nhanwa ala baandaa na nhanwa. Aa foo ka kpɔkɔ k`ati ala nwaa golo kpangba na la ala baandaa nhanwa. (Kpangba na siina pele na nwɛɔ ningaa taa ɔa la awa ti gua gbɔnhu aa naa bele.)

25Kɛlɛ aa kpindi ila ka ala bou belaa i ti ala gulaa bɛɛtɛ nhu, awa kati bɛɛtɛ na yeia aa kpangba na bou bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Ka Sɔɔlu i ya Yɛlusalɛmu awa kpala ngee alaaɔ kangaa ti nwaa gbɔ tii kalandengaa i ngoo tee na, kɛlɛ tua bɛɛ kati luaa alaa, tai laanɛɛi aa kɛɛlaa ala gbɔnhu kalandou nwɛɔ aa ala.

27Kɛlɛ ka Banabaasi i gbɔnga alaa, awa kati ya to mbelaa i ngee. Kɛɛ kɛa aa tuee Sɔɔlu i gee Maliki na lɔi awa ka Maliki na i yɛpɛa ala le, awa indinɛi i belenia aa ala nhuna ee li sia na nwa, awa kɛɛ kɛa gbɔnhu aa tuee aa kɛɛlaa Sɔɔlu i gee Ngebɔ yia gɛi mɛɛ Lamaasikɔsi aa Yisɔsi laa na, kɛlɛ ndua aile ala nhu.

28Kati kuunnga ala nwa, tua nwɛɔ tee sia Yɛlusalɛmu bɛpɛ na bɛɛ, k`ɛɛ Ngebɔ yia gɛ nhu gbɛndɛnjaa nhu aa Maliki na laa na.

29Kɛɛ yɛpɛa boma Yuua i ngee natiini tee Giliki yia na nwɛi, awa kati baabagaa ala o ka tua, kɛlɛ kati pele ɔɛ ɔɛa nana i ba pele ti ala baa.

30Nhuna ngi ndege laanɛɛ belaa i ti indinɛi nhu kɔɔni, kati yeia aa Sɔɔlu mɛɛ Sasalia awa kati ala leenga mɛɛ puou Taasɔsi.

31Awa faa nwɛɛ laanɛɛ belaa i bɛɛ tee Yulia o, Galiili o, ka Sameelia kati maa lɛi hɔlɔ hɔlɔa aa maa lɔgɔ nana. Kati nhu gbɛndɛnjaa hɔlɔa ti laanɛɛ na nhu, awa kati gɛa gbinhi ndi ɔ aa Ngebɔ Yina na enge na, awa k`ati mbɛɛ gɛ Maliki naa nja lee ngɔnhu.

32Pita i baa sii sia pɔlɔgɔɔ na nhu, kɛɛ ya hitima nwa laanɛɛ belaa i ngee mɛɛ Lila laa golo na nhu.

33Naa nwɛɛ i kpɔlɔ gbɔlɔ nwɔɔ nwaaleii na ngi laaɔ aa Aniasi, ee naanɔɔ kpɔlɔ gbɔlɔyaa indinɛi nhu fogo ɔsaakpa fanwa, kataa ala la kpɔkɔ ma.

34Ka Pita i gɛa ala nwa, "Aniasi, Yisɔsi Kilaisi ɔɔ kɛndɛyaa hea biɛɛ chaanngi nhu. Huua bi bi gbɔkɔ na gbau bi sia!" Nhu gutu ɔ na siina ka Aniasi i huua.

35Nhuna ningaa i tee Lila ka Selɔni ti indinɛi naa lɔi, tua bɛɛ kati belenga aa laanɛɛ belaa.

36Mɛɛ Yapa laanɛɛ yie ngee naanɔɔ ngi laaɔ aa Tabita. (Ngi laa indinɛi Giliki haa na nhu tɛɛ ma Lɔkasi, koonhu na nwɛ aa ndɔpa.) Aa Lɔgɔ bɛɛ kɛɛ nhanda banda bele pele ngaa mbaa mbelaa i awa kɛɛ gbɔ kpɔ tuaa gbɔnhu.

37Aa maa lɔgɔ na kɛɛ hegbɛa awa kɛɛ haaa. Kati ala nwɔɔa awa kati ndaa kungu nhu kpaha bɛlɛ nau.

38Kina Yapa nhu aile gɔha aa Lila, nhuna laanɛɛ belaa i tee Yapa ti mɛini aa kɛɛlaa Pita lɔɔ mɛɛ Lila, kati ndakpangaa feengaa longa na ala le aa ngoolee ngindinɛi, "Bi lee nwɛɛ bɛɛ hei bɛɛ lo, baa nuee chaanngi nhu!”

39Ka Pita i nwaa gbatɛa awa kati ya. I hitii, kati ya ti kungu na nhu lɔgɔɔunga aa ala kpaha bɛlɛ nau. I maaleii ngɔɔ nyanhaa i ti ala goi ngɔ awa k`ati ɔɔ, kati ndonwa kɔha gɔha na lɔgɔɔu ndɔgɔɔunga aa ala ka kɔla gɔla lagbiti na nana Lɔkasi i kpatɛ gbatɛi nhuna ai lɛ gɛi haai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Ka Pita i gɛa ti nwa ti gua kungu na nhu, kati guaa. Kɛɛ ombi hitɛa i laaminɛa. Nhu nwɛɛ i boteni haa nwɔɔ na le awa kɛɛ gɛa, "Tabita, huua!" Ka haa nwɔɔ na i au na nwaa onga, nhuna i Pita lɔi awa kɛɛ huua i heia.

41Ka Pita i houa toko naa kɛɛ huua alau. Nhu nwɛɛ Pita i ui nguini laanɛɛ belaa i mba o ka ngɔɔ nyanhaa i awa kɛɛ ala lɔgɔɔunga aa tuee kɛndɛ ɔɔ.

42Nhanda indinɛi ka maanhaa i siaa nhu bɛɛ mɛɛ Yapa, awa ningaa gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa aa Maliki na.

43Pita ee naanɔɔ Yapa mi guu gbinhi gbinhi nhanwa ndakpa ila ngee nana ee enge aa nhua gɔɔ, ndakpa na siina ngi laaɔ aa Saimɔni.

To mbelaa i ngeyaabele na 10

1Mɛɛ taa waa na nhu tee ui naa aa Sasalia ndakpa ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Kɔniliɔsi. Ndakpa indinɛi tomaa nwɔɔ nwɛɔ Loomu gulugbaangaa i ndiiya, tee ui tuaa aa Itaalia gulugbaangaa gbinhi gbinhia i.

2Ngebɔ nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa ala o ngi bongaa i ngoo bɛɛ k`ati Ngebɔ batou. I nhanda banda bele pelenia kpinhi ɔɔ aa kpɔ mba belendaa nhanwa ee pele pele ngaa Yuua i, awa nduunhu ba ngɔɔ aa laaminɛlaa Ngebɔ le.

3Mi gɛa aa kpɔkɔhoo hooliiya na, kɛɛ tɔa ala nɛɛnwaa na nhu ka Ngebɔ nwaleka i baa ala le awa kɛɛ gɛa ala nwa, "Kɔniliɔsi!”

4Ka Kɔniliɔsi i Maleka na gbeenga tiinini ndua nhu awa kɛɛ mɔɔlinga, "Gbɛɛ kenɛi?" Ka Maleka na i gɛa ala nwa, "Ngebɔ goonhu nɛɛ ɔ bi laaminɛ na nwa ka bi nhanda banda na bee pele pele ngaa ningaa i, awa ala nwaa gbatɛ ɔ aa kpɔndaa biaa.

5Chaanngi nhu ndakpangaa lona mɛɛ Yapa ti li ti ui ndakpa naa taa ui mba aa Saimɔni Pita.

6Alaa na hotanjaa nhu ndakpa na le taa ui mba aa Saimɔni nana aa enge aa nhua gɔɔ. Ngi bɛlɛ na lɔ nja na la.”

7Maleka na ee yɛpɛ ala le nhuna maa nwaleka na i bɛɛlai, ka Kɔniliɔsi i uinga ngi eyaalakpangaa feengaaa ka kulugbaa ila, ngebɔ nwɔɔ nwɛɔ aa ala. Awa Kɔniliɔsi laanɛɛ ɔɔ aa ala.

8Kɛɛ gbɛ o gbɛ na gɛa aa tuee nana i beleni awa kɛɛ ti longa ngui na nwa Pitaa mɛɛ Yapa.

9Maa ee na i oni, nhuna tee li, ti gbɛɛi Yapa gbɛlaa na, ka Pita i lɛa kpaha bɛlɛ na nwaa gake naa laaminɛ nwa, mi gɛa aa lɔgɔ na foo na i hitii liiyaa nhu.

10Ka ndɔɛ i ala houa na. Nhuna tee mɛnhɛi na nhu gbatɛ, kɛɛ nhanda lɔa ala nɛɛnwaa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Kɛɛ tɔa ala nɛɛnwaa na nhu aliyana na i laauni, awa kɛɛ tɔa nhai ee yei kualaa aliyana nana pele ngɔɔ ɛɛ kɔla gue, k`ɛɛ yei ɛɛ ningaa lɔ tee hou ngɔɔ toto loto naai na nhu.

12Ee yei nhuaa gɛbɛlɛa ti nhu, ka kuu kuu nhaia, ka qɔia gbaai gbaaia.

13Ka Ngebɔ i gɛa ala nwa, "Huua, Pita. Nhuaa indiini paa baaa bi ti nwɛɛ nwɛɛ."

14Kɛlɛ ka Pita i gɛa, "Aa tɔmbaga Maliki ngaigɔ ti baa baa ngaa ti nwɛɛ nwɛɛ, gbɛnhaile ngai lɛ mɛnhɛi nwɛi lɛɔ nana Ngebɔ Sɔ na i gɛi maa ai nhiɛi aa mɛndaa."

15Ka Ngebɔ i fee kulaa ma gbɔnhu aa kɛndaa la, "Bɛɛ gɛ gbɛ o gbɛ nwa maa ai nhiɛi aa mɛndaa nana Ngebɔ i gɛi maa nhiɛ ɔ aa mɛndaa."

16Indinɛi kɛɛ belenga nhaa naa heinwaa chawa. Awa ka Ngebɔ i pelenga nhai na i yeii kɛɛ lɛa boma aliyana.

17Nhuna Pita ee nɛɛnwaa sia nhanda indinɛi nhunhaa na nwa i beleni i tɔi nɛɛnwaa na nhu, nhu gutu ɔ na siina ndakpangaa i Kɔniliɔsi i ti loni ngui na nwa too mɛɛ gɔɔnga Saimɔni bɛlɛ na ee na, awa tee loniɔ tɔ maa bɛlɛ na nwaa gbangba na laa bele na la.

18Kati nhu nwɔɔlinga, "Ee hota tɔ bei taa ui mba aa Saimɔni Pita?"

19Pita k`ɛɛ nɛɛnwaa sia tuun nhanda indinɛi nhunhaa na nwa nhuna Yina na i gɛi ala nwa, "Ndakpangaa chawangaa lɔ taa au sia aa biee.

20Faa nwɛɛ huua bi hitɛ mbu. Bɛɛ lua aa ndiilaa nhanwa ngilamaaa tii tua i ngoo, gbɛnhaile nya nwɛ ngi ti loni."

21Ka Pita i hitɛa mbuu na awa kɛɛ gɛa ndakpangaa i ma, "Nya nwɛ waa au sia aa nge. Gbɔɔ wu bai?"

22Ka ngui mbelaa i ti gɛa ma, "Tomaa nwɔɔ na kulugbaayaa na nhu taa ui mba aa Kɔniliɔsi ala nwɛ i ni loni biee. Nuu gbekpe mɛɛ aa ala, awa Ngebɔ nwɔɔ nwɛ aa ala, awa Yuua i bɛɛ tuaa mbɛɛ gɛ ngɔ alaa. Ala nwɛ Ngebɔ nwaleka ila i kɛi aa ala kangaa bi li ala le, kangaa i baa nana gɔɔ bɔɔ kɛ aa ala."

23Ka Pita i gɛa ti nwa, "Ami ɔa pɛlɛ nau." Kɛɛ ti yigiyaaa. Maa ee na i oni kati sia guaa tii ngui mbelaa i ngoo, awa ka laanɛɛ belaa lagbitia tee Yapa ti ndaa tuaa kati ya ngilamaa.

24Maa ee na i oni kɛɛ hitia Sasalia, mɛɛ Kɔniliɔsi ee ala nwaa golo na. Kɔniliɔsi ungaabɛɛmbaa o ka ngi gɛnwa belaa gbekpengaa natiini i ui nguini tuaa tua gbɔnhu tee naanɔɔ maa golo nhinde indinɛi.

25Pita i gɛi ɔɔ ɔa pɛlɛ nau kpɛti, ka Kɔniliɔsi i ya i gulaa ala ɔgɔu mbɛɛ umbaa.

26Kɛlɛ ka Pita i pelenga i huua, nhuna i gɛi, "Huua! Nya gbɔnhu nuu gbɔha gbama nwɛɛ aa nge ɛɛ bia."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Pita k`εε yεpε Kɔniliɔsi le nhuna ala ee ɔa pεlε nau mεε i ningaa gbinhi gbinhia nwaaleii na ngaa lɔgɔ nhu.

28Kεε gεa ti nwa, "Wu gbɔha na kpei wu nhu kɔɔnaa aa kεεlaa Yuu nwɔɔ na ngi sɔ na ai teenjaa ɔa ngɔ ngeya ti nwaa gbɔlaa nhanwa tii Kpiti o. Kεlε Ngebɔ oo ndɔgɔɔunga aa nge aa kεεlaa ngaa haa ɔ nya nhanwa ngaa nεgili aa nuu aa kεεlaa ai hitii nhu aa nwaa gbɔ nii ala o.

29Faa nwεε nhuna bi ningaa loni nguindaa nhanwa nyaa, ngai nwaagaii aa paalaa. Ngi bi nwɔɔli chaanngi nhu, gbɔɔ bi uini nyaa?”

30Ka Kɔniliɔsi i gεa, "Oo kpaunga tɔ aa mi guu chawa nhuna ngee laaminε ni bεlε nau, aa kpɔkɔhoo hooliiya na, kpula mba nhanda nhu, nhu nwεε ngi ndakpa lɔi nana maa ili ngɔ aa kɔla nana ee huo yain i loni nya gulɔɔ.

31Kεε gεa nya nwa, 'Kɔniliɔsi, Ngebɔ oo bi laaminε na nwεinga, awa oo nεgilia aa bi nhanda banda enge na bee pele pele ngaa mbaa mbelaa i.

32Nuu lona mεε Yapa ndakpa na nhanwa taa ui mba aa Saimɔni Pita. Alaa na hotanjaa nhu Saimɔni le nana aa enge aa nhua gɔɔ na, ngi bεlε na i nja na la.’

33Awa faa nwεε ngi ningaa loni biaa, awa bi pelenia maa nhiε ɔ bi bai. Chaanngi nhu mua bεε muaa bei Ngebɔ au bele nhu oo nhεendaa nhanwa bi nwa, kangaa bi kε aa nuee nana bεε Maliki na i kεa aa biee.”

34Ka Pita i tɔɔlonga aa njεpεlaa, "Ngoo kɔɔnga aa kεεlaa Ngebɔ ai galahaini nuu gbɔha nhanwa.

35Nuu o nuu nana aa ala batou awa i nana bele tee ngɔ, alaa kuun ngɔ maa nwɔɔ na nwa, hali i bele ngaa nde ngoo nde.

36Wu ngoo na gɔɔnaa i teeni Iisilεlia i manhu, aa maa lεi oo nwaa nhii nhiε na gεndaa ndi ɔ aa Yisɔsi Kilaisi lepele, nana Maliki na aa ala nuu o nuu nhanwa.

37Wu nana gɔɔnaa i belenga Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu bεε, tɔɔlo ngɔ na Galiili, nhuna Yɔni i bilani aa Ngebɔ yia na gεndaa Ngebɔ ua belendaa nhanwa.

38Wu kɔɔnaa Yisɔsi nhanwa Naasalεti nwɔɔ na aa kεεlaa Ngebɔ i gee ngi Yina na ɔai ala nhu ka fɔha. Kεε ya mii o mii aa nhanda banda bele pele tii natiini gεndεndaa o tee Setani fɔha nau, gbεnhaile Ngebɔ ee naanɔɔ tii ala o.

39Mua seelia nwε aa muee gbε o gbε na nhanwa i pele peleni Yuua i ti bɔlɔgɔɔ na nhu o ka Yεlusalεmu. Kati ala gbakpanga ningaa nhεε ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na awa kati ala baaa.

40Kεlε i hitii ala guu chawa na nhu maau ndoga na nhu, ka Ngebɔ i huua alau kangaa ningaa ti ala lɔ.

41Ai lɔgɔɔuni aa ningaa i bεε, k`a nua gbo seelia i ngaa nuee Ngebɔ i ni nhu ɔhεa tɔ. Kani mεnhεi nwεa ngilamaaa nhuna i huui haa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

42Kɛɛ kɛa aa nuee aa kɛɛlaa ni Ngebɔ yia na gɛ aa ningaa i napangaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na, awa ni kɛ aa kɛɛlaa ala nwɛ Ngebɔ i ala nhu ɔhɛi kangaa i bele ngaa kɔhɔ mɔɔ kɛndɛ belaa i fanwa ka haa belaa i.

43Ngebɔ letua i bɛɛ kati kɛa ala nhanwa aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ aa ala Ngebɔ ɔɔ ngi nhanda nyɔu na loa na alɛɛ ndi ɔ a Yisɔsi laa na fɔha na.”

44Nhuna Pita ee Ngebɔ yia na gɛ aa ningaa i tuun, ka Ngebɔ Yina na i yeia natiini ma bɛɛ tee oo nhɛɛ ala nwa.

45Yuu laanɛɛ belaa i ti bai kualaa Yapa tii Pitani ngoo kati gbɛia aa kɛɛlaa Ngebɔ oo ngi hembɛ na yeia gbɔnhu Kpitia i ma, napangaa ngi Yina na.

46Gbaa kati mɛinga Kpitia indiini tee yɛpɛ yɛpɛ nde kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ nhu nana ti laa yia aileɔ, awa k`ati Ngebɔ bihɛ bihɛ nhu. Ka Pita i gɛa,

47"Ningaa indiini too Ngebɔ Yina na hɔlɔa ɛɛ mua mi hɔlɔi. Ee nuu lɔ na nana ɔɔ mi bɛndi aa Ngebɔ ua belendaa nhanwa aa tuee?”

48Faa nwɛɛ i gɛi ti Ngebɔ ua belena aa tuee aa Yisɔsi laa na. Nhu nwɛɛ ti ala nwɔɔlini kangaa i gɛ na tii tua i ngoo mi guu lɛingaa nhanwa.

To mbelaa i ngeyaabele na 11

1To mbelaa i ka laanɛɛ belaa i bɛɛ tee Yulia kati mɛi mɛinga aa kɛɛlaa Kpitia i too Ngebɔ oo na hɔlɔ hɔlɔa.

2Faa nwɛɛe nhuna Pita i lɛi Yɛlusalɛmu, laanɛɛ belaa i tee na ti kuun ngɔ Kpitia i ti nwanha nhanda belendaa nhanwa, kati gbaaia ala nwa

3awa kati gɛa, "Boo ɔaa pɛlɛu nana ningaa ti mbu natiini ti nwanha nhanda bele ngɔ aile, awa woo mɛnhɛi nwɛa ngilamaa.”

4Faa nwɛɛ Pita i gbɛ o gbɛ na gɛi aa tuee nana i beleni. Kɛɛ kɛa aa tuee kualaa tɔɔlomaa na gbɔha na,

5"Nhuna ngee mɛɛ Yapa laa waa na nhu ngee laaminɛ, ka nhanda i belenga. Nya nɛɛnwaa na nhu kangi nhai lɔa ee yei kualaa aliyana nana pele ngɔɔ ɛɛ kɔla gue, kɛɛ yei ɛɛ ningaa lɔ tee hou ngɔ toto loto naai na nhu, awa kɛɛ yeia mɛɛ ngee na.

6Kangi nhu gbeenga tiinini awa kangi taa nhu nhuaa lɔa nhu ka nhuaa gbaai gbaaia, kuu kuu nhaia, ka qɔia gbaai gbaaia.

7Awa kangi Ngebɔ oo na nwɛinga i gɛi nya nwa, 'Huua Pita. Nhuaa indiini paa baaa bi ti nwɛɛ nwɛɛ!’

8Kɛlɛ kangi gɛa, 'Aa tɔmbaga Maliki ngaigɔ ti baa baa ngaa ti nwɛɛ nwɛɛ, gbɛnhaile ngai lɛ mɛnhɛi nwɛi lɛɔ nana Ngebɔ Sɔ na aa gɛ maa ai nhiɛi aa mɛndaa!’

9Ka Ngebɔ i fee kulaa ma gbɔnhu aa kɛndaa aa nge, 'Bɛɛ gɛ gbɛ o gbɛ nwa mɛndaa nwaa ai nhiɛi nana ngi gɛi maa nhiɛ ɔ aa mɛndaa.’

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Indinɛi kɛɛ belenga nhaa naa heinwaa chawa, awa ngaa guanwaa na tɔ bɛɛ ka maa hɛɛka gbɔha na i lɛa boma aliyana.

11Nhu gutu ɔ na siina ndakpangaa chawangaa i ti ti loni nya le kualaa Sasalia kati hitia pɛlɛ nau mɛɛ ngee na hotanjaa na nhu.

12Ka Yina na i gɛa nya nwa ngɛɛ lua kɛlɛ ngi li tii ngui mbelaa i ngoo. Ni ndege laanɛɛ belaa ɔhitangaa indiini ti guai Yapa nua nwɛɔ kpɛlɛ ni lii Sasalia.

13Kɛɛ kɛa aa nuee i gee maleka na lɔi ee loni ngi bɛlɛ nau, nana i gɛi ala nwa, 'Nuu lona ngui ma ndakpa naa taa ui mba aa Saimɔni Pita mɛɛ Yapa.

14Ɔɔ njɛpɛ lugbaa bi nwa nana ɔɔ pele bia o bi bongaa i ngoo wɔɔ ndendouyaa hɔlɔ.’

15Awa ngi tɔɔloni aa njɛpɛlaa tuee, ka Ngebɔ Yina na i yeia ti nwa ɛɛ gbo i yei ɔ mi nwa tɔɔlomaa na.

16Awa kangi nɛgilia nana nwa Maliki na i kɛi nhuna i gɛi, 'Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i Ngebɔ ua bele ngaa ningaa aa nja, kɛlɛ wua tɔɔ Ngebɔ ua belenaa aa wuee aa Ngebɔ Yina na.’

17Muaa nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba aa kɛɛlaa ka Ngebɔ i fembɛ na hea Kpitia i mbɛ ɛɛ gbo i fei muɛɛ nhuna mi laanɛɛi aa Maliki na Yisɔsi Kilaisi. Ele nwɛɛɔ aa nge, ngaa gɛ ngɔɔ Ngebɔ bɛndi aa nana i gɛi ɔɔ pele?”

18Nhuna ti indinɛi nwɛini, kati gbenga aa kɔɔn nhu yia na Pita nwa, awa kati tɔɔlonga aa Ngebɔ bihɛndaa. "Ngebɔ oo fɛɛlɛ na hea boma Kpitia i mbɛ mbɛndaa nhanwa ka wɔwɔwɔ ndɛɛhu na.”

19Laanɛɛ belaa i ti yanjani nhu pɛnhɛɛ ngaa sɛɛgɛ na nhanwa nana i gula gulai nhuna ti Sitiifɛni baai, ti lɛingaa i kati ya nhaa Foniisia, ka Saipulɔsi, awa ka Antiɔki aa ngoo na gɛɛ gɛɛ aa Yuua i gbo kpɛti.

20Kɛlɛ laanɛɛ belaa i lɛingaa i, kɛgɛingaa kualaa Saipulɔsi ka Sailini, kati ya Antiɔki awa kati ngoo na gɛa na aa Kpitia i boma, k`ati ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa tuee Maliki na nhanwa Yisɔsi.

21Maliki na fɔha na ee naanɔɔ tii tua i ngoo, awa ka ningaa gbinhi gbinhia ti laanɛɛa awa kati botenga Maliki na le.

22Indinɛi ka maa oo na i hitia laanɛɛ belaa i ma Yɛlusalɛmu, awae ka laanɛɛ belaa indiini ti Banabaasi longa mɛɛ Antiɔki.

23I lii i hitii na awa i tɔi Ngebɔ i gee ningaa i ndubaa, ka ala goonhu nɛɛa awa kɛɛ nɛɛnwaa hembɛ hea tuɛɛ bɛɛ kangaa ti bele ngaa laanɛɛ nhu gbɛndɛ mbelaa ka tɔmbaga belaa Maliki na le aa ti lii na bɛɛ.

24Banabaasi nuu gbekpe mɛɛɔ aa ala nana Ngebɔ Yina na ee ala laa fe ngɔɔ ka laanɛɛ. Awa ningaa gbinhi ɔɔ kati kuunnga Maliki na nwa.

25Nhuna Banabaasi i leeni bei nwa, kɛɛ ya aa au sia aa Sɔɔlu mɛɛ Taasɔsi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Awa nhuna i ala nwaaleii, kɛɛ baa aa ala Antiɔki. Fogo gbɔha nhanwa k`a feengaa indiini ti sii sia ningaa i ma Antiɔki napangaa laanɛɛ belaa i, awa kati ningaa gbinhi gbinhia nagɔlia. Antiɔki indinɛi naa nwɛɛɔ pɛnhɛɛ ti uini na laanɛɛ belaa i mba aa Kilisɛnia. (Kilisɛni koonhu na nwɛ aa Kilaisi nda.)

27Aa maa lɔgɔ indinɛi ka Ngebɔ letua lɛingaa ti guaa Yɛlusalɛmu awa kati yeia Antiɔki.

28Ngebɔ letua indiini ndiiya ngila mɔɔ na tee ui mbaɔ aa Agabɔsi, ala nwɛɔ i huui i loni, awa aa Ngebɔ Yina na fɔha na kɛɛ Ngebɔ oo na gɛa aa kɛɛlaa ndɔɛ waa oo baa gula pɔlɔgɔɔ i nhu bɛɛ. (Maa lɔɛ waa na siina kɛɛ gulaa aa yamana na nhuna Kilɔliɔsi ee manhayaa na la.)

29Ka kalandengaa i ti ndaalaaa aa kɛɛlaa ngigbɛ o ngigbɛ ti liiya kaa eyaa nhai gua i gbɔ nda ti ndege laanɛɛ belaa i mba tee mɛɛ Yulia.

30Kati indinɛi belenga, awa kati nahoo leenga aa Banabaasi o ka Sɔɔlu Laanɛɛ belaa u mbelaa i ngee.

To mbelaa i ngeyaabele na 12

1Aa maa lɔgɔ indinɛi manha mbaa na Hɛlɔli kɛɛ tɔɔlonga aa laanɛɛ belaa i ngaa sɛɛgɛndaa.

2Kɛɛ pelenga ti Yɔni ndege na baaa aa saasigɔ, nana tee ui mbaɔ aa Yemiisi.

3I tɔi aa kɛɛlaa indinɛi lɔ Yuua i koonhu nɛɛ ngɔɔ, kɛɛ Pita aa gbotoa gbɔnhu. (Pita aa gbotondaa indinɛi i belenia aa Kpolo na lɔgɔ nhuna tee Lɛgɛ na nwɛ ma nana Mbugu Gbɔnhu aile ma.)

4Nhuna ti Pita aa gbotoi, kati ala biinga kpindi bɛlɛ nau, mɛɛ ti ala nwaa gɔanni na kulugbaangaa u ngi naai ma, ngigbɛ o ngigbɛa ti nda lɔgɔ na aa hiti ma, too naaingaa guaa umaa. Hɛlɔli i ndaalaaia aa Pita gɔhɔndaa faka na nhu nhuna Pii Manhu Gbolo na nhanda i ba lee.

5Awa kati Pita nwakɛa kpindi bɛlɛ nau, kɛlɛ laanɛɛ belaa i tee laaminɛa nhu gbɛndɛ ngɔɔ ala nhanwa Ngebɔ le.

6Aa kɛɛlaa lian nwɛ tɔɔ ba aa Pita kangaa ningaa ti tɔ, aa maa gbindi na ala ili ili ngɔɔ aa kɔɛndɛ nhinde fee awa kɛɛ yii kulugbaangaa feengaa loganhu, awa au sia mbelaa tee naanɔɔ ti enge na nhu kpindi bɛlɛ na nwaa gbangba na laa bele na la.

7Kpula mba nhanda nhu ka Ngebɔ nwaleka i baa na, awa ka kpindi na i gɛa waun. Ka maleka na i Pita gbaki na sii siaa awa ka Pita i unga. Ka maleka na i gɛa ma, "Huua lɛmbi!" Nhu gutu ɔ na siina ka kɔɛndɛ na nhu lee leea ala loko naa.

8Ka maleka na i gɛa ala nwa, "Nwaa ilia!" Awa ka Pita i nwaa ilia. Ka maleka na i gɛa gbɔnhu ala nwa, "Bi lonwa mbaa na bua nwa mi li.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Ka Pita i ndaa alaa kati ya. Ai kɔɔni aa kɛɛlaa nana maleka na ee pele tɔmbaga nhu nwɛɔ. Ɔɔ tɔɔngaaɔ ala nɛɛnwaa nhu nwɛɛɔ gbo.

10Kati leenga au sia mbelaa i ma nhaa ti heinwaa fee, awa ngaa lonwaa na kati hitia kpangba na laa bele na nwa kpatɛ ngɔ naɔ aa kɔu. Taa lee naa nwa, too gilaa hiti taa na nhu. Ka kpangba go na i laaunga aa gbɔha, awa kati guaa. Ti yeii aa pele waa ila kee nhaa, ka maleka na i loa nhu Pita eya.

11Pita oo kɔɔnga nana i belenga, faa nwɛɛ i gɛi gbɔha na nwa, "Chaanngi ngoo kɔɔnga aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ! Ngebɔ nwɛ i ngi nwaleka na loni nana i nya guai kpɔu gbɔu liiya, napangaa kualaa Hɛlɔli fɔha na eya o ka nana bɛɛ Yuua i ti ndaalaai pelendaa nhanwa aa nge."

12I nɛɛnwaa siai indinɛi nwa bɛɛ, kɛɛ ya Meeli le pɛlɛu. Meeli indinɛi Yɔni nje na nwɛɔ aa ala, maa Yɔni indinɛi ala nwɛɔ tee ui mba aa Yɔni Maaki. Ningaa gbinhi gbinhia tee naanɔɔ ngaa lɔgɔ nhu awa k`ati laaminɛ.

13Kɛɛ ndaanwaa waa na nwaa go na lugbaa kɛ kɛ, awa ka ngeyaanyɔugbɛa ila kee taa ui mba aa Lola i baa pɛlɛ na laa gbee ma kangaa i nuu na gɔɔ.

14Kɛɛ gɔɔmaa hɔlɔaɔ Pita oo naa, awa faa nwɛɛ i goonhu nɛɛi nja lee ngɔnhu awa kɛɛ ya aa binhɛ ai ko na laauni. Kɛɛ gɛa ningaa i ma, "Pita nwɛ i baa."

15Kati gɛa ma, "Bi nwɔu ɔ." Kɛlɛ kɛɛ nɔaa nhu aa kɛndaa aa tuee aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ. Faa nwɛɛ ti gɛi mae "Ngi nwaleka na nwɛ."

16Kɛlɛ ka Pita i nɔaa ko na lugba lugbandaa nhu kɛ kɛ, nhuna ti ndaauni ti ala lɔi, kati gbɛia.

17Ka Pita i ɔgɔ gɛa mɛɛ mɛɛ aa tuee kangaa ti londo, awa kɛɛ kɛa aa tuee Maliki na i gee ala guai kpindi bɛlɛ nau. Kɛɛ gɛa ti nwa, "A kɛa aa Yemiisi o ka laanɛɛ belaa i bɛɛ nana nhanwa ngi kɛa aa wuee." Kɛɛ leenga bei nwa awa kɛɛ ya nhinde lagbiti.

18Nhanda indinɛi i beleni aa kpindi na, awa aa maa eenda na, ka yaakpaa waa i biinga au sia mbelaa i ma, k`ati gɛ gbɔha na nwa, "Gbɛɛ i belenga aa Pita?"

19Ka Hɛlɔli i gɛa ti hitɛ aa kɔli gɔli, kɛlɛ tai tɔi. Faa nwɛɛ i au sia mbelaa i kɔhɔni awa kɛɛ gɛa ti ti baa. Nhuna indinɛi i leeni, ka Hɛlɔli i guaa Yulia kɛɛ yeia Sasalia awa kɛɛ mi guu lɛingaa gbaunga na.

20Hɛlɔli ala gbaai ɔɔ ningaa i ma tee Taya ka Sailɔni. Faa nwɛɛ ti gbɔha nhu ɔhɛi awa kati ya Hɛlɔli le. Pɛnhɛɛ na kati Bilasitɔsi lɔɔndɔɔa kangaa i gɛ ti nda gbapi na nhu. Ala nwɛɔ ee manha mbaa na guuguu na nwanhu gbee. Nhu nwɛɛ ti lii Hɛlɔli le awa kati mɔɔlinga maa lɛiyaa nhanwa, gbɛnhaile ti bɔlɔgɔɔ na lɔɔ aa mɛnhɛi hɔlɔ kualaa ngi nda bɔlɔgɔɔ na nhu.

21Nhu ɔhɛ hoo na nwa ka Hɛlɔli i ngi nwanhayaa nwaa ili na belenga, kɛɛ heia ngi nwanhayaa gbakaa na nhu awa k`ɛɛ yɛpɛ ningaa i ngee.

22Kati labia, "Nuu gbɔha aile aa yɛpɛe kɛlɛ ala bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ!"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Nhu gutu ɔ na siina ka Maliki na nwaleka na i pelenga Hɛlɔli i hegbɛa gbɛnhaile ai mbɛɛ gɛi Ngebɔa. Ka kpelua i ti ala goo nhu na nwɛa nhaa kɛɛ haaa.

24Kɛlɛ na nhu bɛɛ ka Ngebɔ oo na i siaa nhu, awa ka ningaa gbinhi gbinhia ti laanɛɛa.

25Nhuna Banabaasi o ka Sɔɔlu ti bilani aa ti enge na ti lii fanwa Yɛlusalɛmu, ti bɛɛla ee na, kati ya aa ndakpa na tee ui mbaɔ aa Yɔni Maaki.

To mbelaa i ngeyaabele na 13

1Laanɛɛ belaa i ndiiya tee mɛɛ Antiɔki, Ngebɔ letua tee naanɔɔ ka ningaa nagɔli mbelaa. Tua nwɛɔ aa Banabaasi o, Simiɔni o, (Simiɔni ala tɛi nwɔɔ nwɛɔ aa ala) ka Lusiɔsi, ala Sailini laa na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, ka Maniani (nana aa kɛɛlaa tii Hɛlɔli o tee leenhu leenhu aa ndenjaa na lepele) awa ka Sɔɔlu.

2Nhuna tee batou na bele ka chu na tee nhu, ka Ngebɔ Yina na i gɛa ti nwa, "Ngoo Banabaasi nhu ɔhɛa tii Sɔɔlu o ngenge lagbiti belendaa nhanwa tɔɔgɔɔ. A pelena ti li!”

3Kati chu houa awa kati laaminɛa, kati ɔgɔ na bɛɛ bɛɛa ti umbaa, awa kati gɛa ti nwa ti li.

4Feengaa indiini napangaa Banabaasi o ka Sɔɔlu Ngebɔ Yina na i ti loni, kati ya aa Sɛlusia laa waa na nhu bele awa kati heia njaa lɛndɛ nhu nana i lii aa tuee Saipulɔsi bɔlɔgɔɔ na nhu.

5Nhuna ti hitii taa waa na nhu taa ui naa aa Salamisi, kati Ngebɔ oo na gɛa aa ningaa i mɛɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau. Yɔni Maaki ee naanɔɔ tii tua i ngoo ɛɛ ti gbɔmba nwɔɔ.

6Kati siaa maa bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu nhaa kati hitia taa na nhu taa ui naa aa Pafɔsi, naa nwɛɛ ti Yuu nwɔɔ nwaalei na bɛmbɛ nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa ndɛɛ lɛɛ eebɔ letu nwɛɔ gbɔnhu aa ala i gɛi ngi laaɔ aa Baa-Yisɔsi. (Koonhu na nwɛ aa Yɔsua nhiindou.)

7Ngi gɛnwa nwɔɔ na nwɛɔ aa hota manha na tee ui mbaɔ aa Saagiɔsi Pɔlɔsi, nana nɛɛnwaa nhu lee mɔɔ nwɛɔ aa ala. Maa hota manha ngindinɛi kɛɛ uinga Banabaasia ka Sɔɔlu mɛɛ ala le, gbɛnhaile kpala tɔ mbaɔ i Ngebɔ oo na nwɛi.

8Kɛlɛ ka Baa-Yisɔsi, nana Giliki haa na nhu tee ui mbaɔ aa Ɛlimasi, i ti nhu yaaiyaaia. Kpala ngee naanɔɔ alaa kangaa i hota manha na laanɛɛ na nyaai.

9Nhu nwɛɛ Sɔɔlu, tee ui alaaɔ gbɔnhu aa Pɔɔlu, nana Ngebɔ Yina na ee ala laa fe ngɔ, kɛɛ Ɛlimasi gbeenga tiinini awa kɛɛ gɛa ma,

10"Bia Setani nhiindou indinɛi aa biee! Faalee mɔɔ nwɛ aa biee gbɛ o gbɛ na nhanwa nana maa nhiɛ ɔ. Bi laa fe ngɔ aa sɔti nyɔu nyɔu gɛbɛlɛ na bɛɛ, awa aa lɔgɔ bɛɛ biaa ndapi nhu aa Ngebɔ lɔmbaga na nwaa botendaa nhanwa aa ndɛɛ!

11Chaanngi nhu Maliki na ɔɔ ngi fɔha na lɔgɔɔunaa aa biee aa bi yɔgɔlɔndaa lepele. Bɔɔ litia, awa baigɔ nhanda lɔ nhaa kuu na nana Ngebɔ ɔɔ nda biɛɛ i hiti ma." Nhu gutu ɔ na siina ka Ɛlimasi au na nwaa gbindia, awa k`ɛɛ lee tee ngaa nuu gɔli kangaa i hou ala lokoa ti li.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Nhuna hota manha na i indinɛi naa lɔi i beleni, kɛɛ laanɛɛa. Gbaa kɛɛ gbɛia nja lee ngɔnhu nagɔli naa nana tee pele pele Maliki na nhanwa.

13Pɔɔlu o ka ngi ndege lengaa i ti guai bei kati ya taa nhu taa ui naa aa Paga, Pamufilia bɔlɔgɔɔ na nhu. Kɛlɛ ka Yɔni Maaki i ti loa na awa kɛɛ bɛɛlaa Yɛlusalɛmu.

14Kati leenga bei nwa awa kati ya Antiɔki mɛɛ Pisilia bɔlɔgɔɔ na nhu. Awa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa kati ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau awa kati hei heia.

15Ti bilani aa kala na bele pelendaa kualaa Moosisi Sɔ na nhu ka Ngebɔ letua lagbitia i ti Eebɔ Gbaali na, Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau waa waangaa i kati gɛa Pɔɔluni ma, "N`i ndegea, ni lo ngɔ la wu yɛpɛ ningaa i ngee ina ngoo nwaa nhii nhiɛ lɔ wu eya wɔɔ kɛ aa tuee."

16Nhu nwɛɛ Pɔɔlu i huui kɛɛ ɔgɔ gɛa mɛɛ mɛɛ aa tuee awa kɛɛ tɔɔlonga aa njɛpɛlaa, "Nya ndege Iisilɛlia ka Kpitia i bɛɛ ti bei taa Ngebɔ batou, a mɛindɛ!

17Iisilɛlia i ti Eebɔ na ala nwɛ i mi bembaa i nhu ɔhɛi, kɛɛ pelenga ningaa i ti gɛa gbinhi nhuna tee nduayaa na nhu Iyibiti. Ka Ngebɔ i ti umbonga kualaa nduayaa na nhu Iyibiti aa ngi fɔha bombou mbaa na,

18awa fogo buu buu naai fanwa kɛɛ lii longa aa ti eyaabele na nhuna tee qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu.

19Kɛɛ nde ngɔfɛla nyaaia mɛɛ Kena bɔlɔgɔɔ na nhu, awa kɛɛ maa bɔlɔgɔɔ na ɔaa ngi ndaa i ngeya ti gbɔha nhanwa

20nana i kpauni tɔ bɛɛ mi gɛa fogo gɛmɛ naai, fogo buu buu lɔɔu. "Indinɛi i leeni, kɛɛ manhangaa ɔaa ti eya natiini tee ti nwanhu nhaa Ngebɔ letu na Saamɛɛli yamana na i hitii ma.

21Ka ningaa i ti gɛa ti lo ngɔ aa manha mbaa awa ka Ngebɔ i Sɔɔlu ɔaa ti eya kangaa i bele ngaa ti nwanha mbaa na. Sɔɔlu indinɛi Kiisi nhiindou na nwɛɔ aa ala kualaa Bɛnjaminii ti le na nhu. Ka ngi nwanhayaa na i kpaunga aa fogo buu buu naai.

22Nhuna Ngebɔ i Sɔɔlu guai manhayaa na la, kɛɛ Leebili mi bemba na bɔlɔa aa manhayaa. Indinɛi nwɛɔ Ngebɔ i kɛi ala nhanwa, 'Ngoo maaia aa kɛɛlaa Leebili, Yɛsi nhiindou na aa ala, nuu na bonda nwɛ kpala ngi nyaa, gbɛnhaile ɔɔ nana belenaa bɛɛ kpala ngi nyaa i pele.

23Awa Yisɔsi nwɛ kualaa Leebili le na nhu, nana Ngebɔ i ala beleni aa Ndendouyaa He Mɔɔ Iisilɛlia i fanwa ɛɛ gbo i mi nɛɛnwaa loni laɔ.

24Yeingaa Yisɔsi i tɔɔloni aa ngi enge na, ka Yɔni i kɛa aa Iisilɛlia i bɛɛ aa kɛɛlaa kataa bote kualaa ti nhanda nyɔu na nhu awa ti Ngebɔ ua bele pele ngaa tuee.

25Awa nhuna Yɔni i gɛi ɔɔ bila ngaa ngi enge na kɛɛ gɛa ningaa i ma, 'Ele nwɛɛ wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa ala nwɛ aa nge? Maa nwɔɔ na aile aa nge nana waa ala nwaa golo. Kɛlɛ a kpeendɛ! Nhuna nya ngaa li awa ala oo ba, awa hali ngi chambala ngɛha na kpei ngai hitii nhu bɛnhɛ aa fuondaa.'

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26"Ni ndege laanɛɛ belaa, Eebilahamu le na, awa Kpitia i bɛɛ ti bei taa Ngebɔ batou, muee mɛ ti ndendouyaa oo indinɛi leeni na.

27Yɛlusalɛmua i ka ti nwanhu belaa i, tai nhu kɔɔniɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi Ndendouyaa He Mɔɔ na nwɛ aa ala, inaile Ngebɔ letua i ti oo na tee kɛɛ gɛɛ aa tuee Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa tai nɛɛnwaa hɔlɔi mba. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, too pelenga Ngebɔ letua i ti oo na tee kɛɛ gɛɛ aa ningaa i i loma aa Yisɔsi baandaa na nhanwa ti paai.

28Hali bɛnhɛ nhunhaa aile na nana i ba pele Yisɔsi i haa hɔlɔ, kati Paileti nwɔɔlinga kangaa i pele ti paa.

29Nhuna ti bilani aa nana bele pelendaa aa ala Ngebɔ Gbaali na i kɛɛ gɛɛi ala nhanwa, ka ala bou belaa i ti ala hitɛa kualaa ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na, awa kati ala lɔɔgua maau ndoga na nhu.

30Kɛlɛ ka Ngebɔ i pelenga i huua haa na nhu,

31awa mi guu gbinhi gbinhi nhanwa kɛɛ gbɔha na lɔgɔɔu ndɔgɔɔunga aa natiini tee sii sia ɔ ngilamaaa kualaa Galiili ndiilaa Yɛlusalɛmu. Tua indinɛi too belengaɔ aa seelia ala nhanwa Iisilɛlia i ngee.

32Awa nua nuaa bei paalaa nhanwa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na wuee. Nana Ngebɔ i mi bembaa i nɛɛnwaa loni laɔ aa kɛɛlaa ɔɔ pelenaa,

33oo pelenga tɔ mi nhanwa ti lengaa i ngaa muee, huu na nhanwa i peleni Yisɔsi i huui haa na nhu. Ɛɛ kpaali ngɔ na ngue na fee na nhu Ngue Gɔɔ na nhu, mɛɛna Ngebɔ i gɛi na 'Ni nhiindou na nwɛ aa biee, haai indinɛi ngoo belenga aa bi kɛɛgɛ.'

34Awa indinɛi nwɛɔ Ngebɔ i kɛi huulaa na nhanwa alau haa na nhu, awa aigɔ luu gbɔnhu hali. Nana i gɛi, 'Ngɔɔ bi lubaa aa nduba bombou mbaa waa nana ngi Leebili nɛɛnwaa loni laɔ.'

35Aa tɔmbaga kɛɛ kɛa nhinde lagbiti kpaali na nhu, 'Baigɔ pele bi nhu ɔhɛ eyaalakpandou na aa luu.'

36Gbaa Leebili kɛɛ Ngebɔ enge na belenga ngi nda yamana na nhu nhaa kɛɛ haaa, kati ala lɔɔgua ngi bembaa i kaka nwa, awa kɛɛ luua.

37Kɛlɛ nuu na nana Ngebɔ i huui alau kualaa haa na nhu, ala ai luui.

38- 39Faa nwɛɛe ni ndegea, aa tɔmbaga kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa aa Yisɔsi nhu bele, ngoo na nhanda nyɔu londaa na lɔgɔ fanwa kɛ ngɔ aa wuee. Kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ aa ala nhanda baa ngɔ maa nwɔɔ naa kualaa nhanda nyɔu na nhu bɛɛ nana Moosisi Sɔ na ai nhanda baanda wuaa.

40A sogia kangaa nana Ngebɔ letua i ti kɛɛ gɛɛi ai ba bele ngaa wuee.

41'A kpeendɛ wua waa njia nyɔu gɛɛ gɛɛ aa nana Ngebɔ i kɛi! A gbɛia mba wu haa. Gbaa ngenge na nana ngaa pele pele wu nda yamana indinɛi nhu nhagea, aa tɔmbaga kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa aa Yisɔsi nhu bele, ngoo na nhanda nyɔu londaa na lɔgɔ fanwa

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kɛ ngɔ aa wuee. Kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ aa ala nhanda baa ngɔ maa nnda nwɛ nana waigɔ laanɛɛ la, hali bɛnhɛ nuu i ngambo wu nwa!' “

42Nhuna Pɔɔlu o Banabaasi o tee gua Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau, ka ningaa i ti gɛa ti nwa gbɔnhu, Yuua ti Lɛɛhu Hoo na lagbiti na nwa kangaa ti ba ti lagbiti gɛ aa oo nhɛɛ mbelaa i nhanda ila na nhanwa ti yɛpɛi ma pɛnhɛɛ.

43Nhuna batou mbelaa i ti aa yanjani, Yuua gbinhi ɔɔ ka Kpitia gbinhi gbinhia natiini ti gbɔha na belengaɔ aa Yuua, kati ndaa Pɔɔlua ka Banabaasi. Ka to mbelaa i ti yɛpɛa tuee awa kati ti lii gbɛndɛnga boma kangaa ti gɛ na gbo Ngebɔ nhanwa.

44Yuua ti Lɛɛhu Hoo na lagbiti na nwa mi gɛa ningaa i bɛɛ taa gbɔha na nhu kati baa baa oo nhɛɛ ma Ngebɔ oo na nwa.

45Nhuna Yuua i ti faka indinɛi lɔi, ka ti nɛɛnwaa i sukulunga, nana Pɔɔlu ee kɛɛ gɛɛ kati ala nwaagai nwaagaia awa kati njia nyɔu gɛɛ gɛɛa aa ala.

46Kɛlɛ ka Pɔɔlu o Banabaasi o ti kɛa aa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ, "Ngebɔ oo na gɛndaa ee naanɔɔ ni eya pɛnhɛɛ aa wuee, kɛlɛ kina wu gbeea ngoo indinɛia, awa kina wai nɛgilii aa kɛɛlaa wu gbekpe ngɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu nhanwa, nɔɔ gbenaa wuaa ni li Kpitia i ngee.

47Gbaa indinɛi nwɛ Maliki na i kɛi aa nuee, 'Ngoo wu belenga aa waun Kpitia i fanwa, kangaa wu bele ngaa pele na nana ngelou gbɔha i ɔɔ ndendouyaa hɔlɔ la.' “

48Nhuna Kpitia i ti indinɛi nwɛini kati goonhu nɛɛa, awa kati Maliki na oo na bihɛa. Awa natiini Ngebɔ i ti nhu ɔhɛi wɔwɔwɔ ndɛɛhu na nhanwa kati belenga aa laanɛɛ belaa.

49Ka Maliki na oo na i siaa nhu maa bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ.

50Kɛlɛ ka Yuua i ti njia bua taa na nhu waa waangaa i nda awa kati pelenga gbɔnhu aa nhai mbɛ yiengaa i natiini tee Ngebɔ batou. Kati pelenga ningaa i ti Pɔɔlu aa sɛɛgɛa ka Banabaasi, awa kati pelenga ti guaa pɔlɔgɔɔ na nhu.

51Ka to mbelaa i ti qaanhu na gbɛɛkpɛɛa ti nwa aa fuufue na, awa kati ya Aikoniɔmu bɔlɔgɔɔ na nhu.

52Awa laanɛɛ belaa i tee Antiɔki ti laa he fe ngɔɔ aa koonhu nɛɛ ka Ngebɔ Yina na.

To mbelaa i ngeyaabele na 14

1Ka nhanda ila na siina i belenga gbɔnhu Aikoniɔmu. Pɔɔlu o Banabaasi o kati ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau awa kati yɛpɛa na aa ningaa i maa nhiɛ ɔɔ, awa njɛpɛ ɔ na ti yɛpɛi aa ningaa i kɛɛ pelenga Yuua gbinhi gbinhia o, ka Kpitia gbinhi gbinhia, kati belenga aa laanɛɛ belaa.

2Kɛlɛ Yuu laanɛɛ gbahamba belaa i kati pelenga Kpitia i nɛɛnwaa i bote bote kangaa tɛɛ laanɛɛ, kɛlɛ kangaa ti nɛɛnwaa sukulu kpau ti ndege laanɛɛ belaa i fanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Pɔɔlu o Banabaasi o kati lɛmbinga Aikoniɔmu. Kati yɛpɛa nhu gbɛndɛ ngɔ Maliki na nhanwa, nana i ndɔgɔɔu ngɔɔ aa kɛɛlaa ngoo na taa kɛ ngi banda bandayaa na nhanwa tɔmbaga nwɛɛ, aa fɔha na nhanwa i ngɔai ti eya kamaa nhanda bele pelendaa nhanwa o ka nhanda nwaa luu lua.

4Faka na ee na taa na nhu kati loganhu gɔɛa. Ti lɛingaa i tee naanɔɔ Yuua i fanwa, awa lagbitia i to mbelaa i fanwa.

5Kpitia i ngoo Yuua i ngoo ti nwaa gbɔ ngɔ naɔ aa ti gulɔɔ belaa i ti ndaalaaia aa to mbelaa houndaa ɔ nyɔu ɔ ndi ɔ aa ti nwaa hɔɔndaa lepele aa fuulu.

6Nhuna to mbelaa i ti ndaalaa indinɛi nhu kɔɔni, kati ya Likaonia bɔlɔgɔɔ na nwaa laa waa waa na nhu, Lisitila o ka Laabi awa nhaa kaka gakanwaa bɔlɔgɔɔ na nhu,

7naa nwɛɛ ti ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛi na aa ningaa i.

8Ndakpa ee naanɔɔ Lisitila nana kunduu ngɔɔ. Kualaa lɔgɔ na ti ndeni ai ku aa sia.

9Ala nwɛɔ ee heii kɛɛ oo nhɛɛ nana nwa Pɔɔlu ee kɛɛ gɛɛ. Pɔɔlu oo tɔa aa kɛɛlaa kunduu mɔɔ indinɛi laanɛɛ lɔ nhu awa hiti ɔ nhuɔ aa kɛndɛyaa hɔlɔ ndaa, kɛɛ kunduu mɔɔ na gbeenga tiinini

10awa kɛɛ labia ma gɛnhi, "Huua bi lo gbala naa!" Ka kunduu mɔɔ na i biinga awa k`ɛɛ lee tee.

11Nhuna faka na i indinɛi naa lɔi Pɔɔlu i peleni, kati tɔɔlonga aa ndabi labilaa ti nda laa yia na nhu taa ui mba aa Likaoni yia, "Ngebɔ eebɔa too botenga aa ningaa gbɔhaa awa too yeia bei muee!”

12Kati tɔɔlonga aa nguindaa Banabaasia aa ti eebɔ na taa ui mba aa Susi, awa kati uinga Pɔɔlua aa ti eebɔ na taa ui mba aa Hamisi.

13Ndɛɛ lɛɛ eebɔ na Susi ngi batou pɛlɛ na ee loni taa na gaka nwa, ka ngi chaaga gua mɔɔ na i baa aa tuulaa waa waa o ka ngulu loolo kpangba na la. Ala o faka na o kpala tɔ tuaaɔ ti chaaga gua to mbelaa i mbɛ.

14Kɛlɛ nhuna Banabaasi o Pɔɔlu o ti mɛini nana ti gɛi tɔɔ pele, kati nwaa lonwa na nhu bɛa bɛa nwa. (Indinɛi ndɔgɔɔundaa nwɛɔ aa kɛɛlaa tai loni aa nana ningaa i ti gɛi tɔɔ pele.) Awa kati ɔaa aa binhɛ faka na nhu aa labi gɛnhi,

15"Ni ungaa, gbɔɔ waa indinɛi bele? Ningaa gbɔhaa gbamaa nwɛ gbo aa nuee ɛɛ wua gbo! Nuaa bei ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa, kangaa wu gbe ngaa ndɛɛ lɛɛ eebɔa indiini mbatoundaa wu ba kɛndɛ Eebɔ na batou, nana i aliyana gbatɛi, ka ngelou i, ka nja na, awa ka nana bɛɛ i na.

16Pɛnhɛɛ naɔ kɛɛ fɛɛlɛ hea ningaa i mbɛ bɛɛ kangaa ti li aa ti nda bele nana ti lo ngɔ la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Kɛlɛ aa lɔgɔ bɛɛ alaa ngi enge na gua ngɔ kpou ndi ɔ aa nhanda gbekpe na nhanwa nana aa pele pele. K`ɛɛ nja ɔa wu eya kualaa aliyana ka tɔɔnhai na lɔgɔ gbekpe na nwa. K`ɛɛ mɛnhɛi ɔa wu eya awa kɛɛ pele wu goonhu nɛɛ.”

18Hali ti indinɛi gɛi bɛɛ aa ningaa i, i gbɛndɛnia to mbelaa i ma aa ningaa i mbɛndindaa chaaga na guandaa nhanwa tuɛɛ.

19Ka Yuua Lɛingaa ti baa kualaa Antiɔki mɛɛ Pisilia bɔlɔgɔɔ na nhu o ka Aikoniɔmu. Kati gɛa faka na nwa i laanɛɛ aa tuee, kati Pɔɔlu nwaa hɔɔa aa fuulu awa kati ya aa kɛɛndɛ nhaa kati kuaa taa na nhu, awa kati ya aa ala taa na gaka nwa, tɔɔ tɔɔngaaɔ oo haaa.

20Kɛlɛ nhuna laanɛɛ belaa i ti aa lɔgɔi na ala le, kɛɛ huua i bɛɛlaa boma taa na nhu. Maa ee na i oni ala o Banabaasi o kati ya mɛɛ Laabi.

21Pɔɔlu o Banabaasi o kati ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa ningaa i mɛɛ Laabi laa waa na nhu, awa kati laanɛɛ belaa gbinhi gbinhia hɔlɔa natiini ti laanɛɛi aa Yisɔsi. Awa kati bɛɛlaa boma Lisitila, awa nhuna ti guai na kati bɛɛlaa Aikoniɔmu, awa ti guai na kati bɛɛlaa Antiɔki mɛɛ Pisilia bɔlɔgɔɔ na nhu.

22Kati laanɛɛ belaa i nhu gbɛndɛnga na aa njɛpɛlaa tuee maa nhiɛ ɔɔ kangaa ti lo laanɛɛ na nhu aa tɔmbaga. Kati gɛa, "Laanɛɛ belaa, kam~a~a kpɔu gbɔu kpinhi gbinhi hɔlɔ hɔlɔ ngɔalaa nhanwa Ngebɔ nwanhayaa na la.”

23Laanɛɛ belaa o laanɛɛ belaa ti batou ngaa lɔgɔ na nhu, ngigbɛ o ngigbɛa ka Pɔɔlu o Banabaasi o ti mbaa waangaa nhu ɔhɛa ti nhanwa. Nhuna Pɔɔlu o Banabaasi o ti bilani aa laaminɛ na belendaa o ka chu na nhu leendaa, kati laanɛɛ belaa i kɔannga Maliki na nwa gbɛnhaile ala nwɛɔ ti yigba ngɔ nhu.

24Nhuna ti bilani aa sialaa Pisilia bɔlɔgɔɔ na nhu, kati baa Pamufilia.

25Kati ngoo na gɛa aa ningaa i mɛɛ Paga awa kati yeia Ataalia,

26awa ti guai bei kati bɛɛlaa boma Antiɔki aa njaa bele ndɛndɛ nhu. Antiɔki indinɛi naa nwɛɛɔ tee na nhuna Ngebɔ i ti loni ngenge na bele pelendaa nhanwa nana ti bilanga la chaan.

27Nhuna ti hitii Antiɔki, kati laanɛɛ belaa i ngaa lɔgɔa na ngilamaaa awa kati kɛa aa tuee nana bɛɛ Ngebɔ i peleni aa tuee, awa i gee pele na laaunga Kpitia i fanwa kangaa ti laanɛɛ.

28Awa tee naanɔɔ bei tii laanɛɛ belaa i ngoo lɔgɔ nhu gɔha gɔha nhanwa.

To mbelaa i ngeyaabele na 15

1Ka ndakpangaa lɛingaa ti baa Antiɔki kualaa Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu awa kati tɔɔlonga aa laanɛɛ belaa i nagɔlindaa gɛnhi, "Yeingaa Ngebɔ i ndendouyaa he biɛɛ, kataa bi nwanha nhanda bele pɛnhɛɛ ɛɛ Moosisi Sɔ na i kɛi.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Pɔɔlu o Banabaasi o kati baabagaa nja lee ngɔnhu nhanda indinɛi nhanwa. Faa nwɛɛ laanɛɛ belaa i ti guai Yulia ti ndaalaai aa kɛɛlaa, Pɔɔlu o, Banabaasi o, ka lagbitia i tee na Antiɔki, aa kɛɛlaa kataa li Yɛlusalɛmu awa ti kɛ aa to mbelaa lagbitia i mbaabaga indinɛi nhanwa.

3Ka laanɛɛ belaa i ti ti longa, awa kati ya aa Foniisia bele o ka Sameelia awa kati kɛa aa laanɛɛ belaa i tee na, Kpitia i potendaa na nhanwa Ngebɔ le aa laanɛɛ lepele. Ngoo indinɛi kɛɛ baa aa koonhu nɛɛ laanɛɛ belaa i ma bɛɛ.

4Nhuna ti hitii Yɛlusalɛmu, laanɛɛ belaa i ngoo, to mbelaa i ngoo, ka mbaa waangaa i kati ti binjanga. Awa nhu nwɛɛ Pɔɔlu o Banabaasi o ti nana gɛi aa tuee nana nhanwa Ngebɔ i peleni aa ti nhu bele.

5Kɛlɛ laanɛɛ belaa i lɛingaa i natiini tee Falesiisia i ti nda gbapi na nhu kati huua ti gɛa, "Kataa ti nwanha nhanda bele, awa kawaa kɛ aa tuee aa kɛɛlaa kataa nwaa bɛɛ Moosisi Sɔ nau."

6To mbelaa i ngoo ka mbaa waangaa i kati aa lɔgɔa ngilamaaa awa kati nɛɛnwaa siaa nhanda indinɛi nwa.

7Nhuna ti yɛpɛi nhaa ka Pita i huua kɛɛ longa awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ni ndegea, wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa lɔgɔ lɛingaa nhanwa i leenga, ka Ngebɔ i nya nhu ɔhɛa wu liiya kangaa ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa Kpitia i, kangaa ti mɛi awa ti laanɛɛ.

8Awa Ngebɔ, nana i ningaa gbɔhaa nɛɛnwaa nhaa gɔɔ kɔɔ, kɛɛ ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa oo kuunnga Kpitia i ma aa ngi Yina na ɔandaa nhanwa i ngɔa ɔai ti eya, ɛɛ gbo i ngɔa ɔai mi eya.

9Ai ndoganhu gɔɛ gbatɛi mi loganhu mii tuaa i ngoo. Kɛɛ ti nhanda nyɔu na loa na tuɛɛ gbɛnhaile kati laanɛɛa aa ala.

10Awa kɛlɛ, gbɔɔ kpala ngi wuaa wu Ngebɔ nhua ngaa kooti laa laandaa laanɛɛ belaa i ngumbaa nana aa kɛɛlaa hali mi bembaa i tai ku mbu, inaile mi gbɔha na mai ku mbu?

11Ngemɛɛ aile! Mua mi laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ aa ndendouyaa hea muɛɛ aa Maliki na Yisɔsi banda bandayaa na nhu bele, ɛɛ gbo i peleni aa tuee."

12Ningaa i bɛɛ tee na ngaa lɔgɔ na nhu kati londonga yei nhuna tee oo nhɛɛ Banabaasi nwa o ka Pɔɔlu nhuna tee kɛ aa tuee nhanda nwaa luu lua na nhanwa ka kamaa nhanda na nana Ngebɔ i pele peleni aa ti nhu bele Kpitia i ndiiya.

13Nhuna ti bilani aa njɛpɛlaa, ka Yemiisi i kpɛɛmbonga gɛnhi, "Ni ndegea, aa oo nhɛɛndɛ!

14Saimɔni Pita oo kɛa aa muee chaanngi aa kɛɛlaa Ngebɔ i gee ngi lomayaa na lɔgɔɔuni aa Kpitia i, aa kɛɛlaa ti liiya naa nwɛɛ i ningaa i nhu ɔhɛi na kangaa ti bele ngaa ngi ndaa i bɛɛ.

15Ngoo na nana Ngebɔ letua i ti kɛɛ gɛɛiɔ nhanda indinɛi nhaa nwɛɛ kpei ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16'Ka Maliki na i gɛa, indinɛi aa lee nga ngɔɔ baa boma, awa ngɔɔ huua Leebili nwanhayaa nau nana i gulaa. Nana i nyaai nyaaia mbaɔ bɛɛ ngɔɔ pote botenaa aa ngi nyiɛ.

17Awa faa nwɛɛe Kpitia i bɛɛ tɔɔ Maliki na ɔɛ ɔɛa, awa ka Kpitia natiini ngi ui nguinga tuaa kangaa ti bele ngaa ni ndaa.

18Indinɛi nwɛɔ Maliki na i kɛi nana i peleni ti nhu kɔɔngaɔ nhu lɛmbi ngɔ.'

19"Ka Yemiisi i gɛa gbɔnhu, ni nda laalaa nwɛ. Amɛɛ pele Kpitia i taa ɔa kpɔu gbɔu nhu, napangaa natiini taa bote Ngebɔ le laanɛɛ nhu.

20Nana maa nhiɛ ɔ, kam~a~a ngooleekɔɔ gbaali ti nwanhu awa mi kɛ nhu aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ mɛnhɛi nwɛ nana maa ai nhiɛi aa mɛndaa, gbɛnhaile too kuaaɔ aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le. Ti gbɔha na nwaa gɛ gɔha ndo siandaaa, tɛɛ nhua nwɛ nana aa haa aa yifa, inaile tɛɛ qanwa nwɛ.

21Gbaa Moosisi Sɔ na too kalangaɔ giilɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau Yuua ti Lɛɛhu Hoo na ngigbɛ o ngigbɛ nwa, awa ngi oo na kɛ ngɔ taa o taa nhu."

22Nhu nwɛɛ to mbelaa i ngoo ka mbaa waangaa i, ti nwaa gbɔ ngɔ naɔ aa laanɛɛ belaa i bɛɛ, kati ndaalaa belenga aa ndakpangaa lɛingaa nhu ɔhɛndaa kualaa ti gbɔha na liiya kangaa ti ti lo mɛɛ Antiɔki tii Pɔɔlu o ka Banabaasi. Kati Yulasi nhu ɔhɛa, nana tee ui mbaɔ aa Basabaasi, ka Sailasi. Ndakpangaa feengaa indiini laanɛɛ belaa i tee mbɛɛ gɛa tuaa nja lee ngɔnhu.

23Kati ngooleekɔɔ indinɛi bonda ɔaa ti eya: "Nua, to mbelaa i ngaa nuee ka mbaa waangaa i, awa wu ndege laanɛɛ belaa i ngaa nuee gbɔnhu, ni fama hama lee teeni ni ndege laanɛɛ belaa i mbɛ bɛɛ Kpitia i ngaa tuee ti mɛɛ Antiɔki o, Siilia o, ka Silisia.

24Noo mɛingaa aa kɛɛlaa ka ndakpangaa lɛingaa ti guaa ni liiya awa kati ya ti wu lii guaa awa kati wu nɛɛnwaa yogobeenga ndi ɔ aa nana nhanwa ti kɛi aa wuee, kɛlɛ nua aile ni ti lonie.

25Faa nwɛɛ nua bɛɛ noo heia ngilamaaa awa noo kuunnga aa tetua nhu ɔhɛndaa ni ti lo wuee. Tua nwɛ tɔɔ ba ngilamaaa tii n`i gɛnwa belaa gbekpengaa i ngoo, napangaa Banabaasi o ka Pɔɔlu.

26Ningaa nwɛ aa tuee natiini ti ti lɛɛhu na gɔan kɔan ngɔ mi Nwaliki na enge na belendaa nhanwa Yisɔsi Kilaisi.

27Faa nwɛɛ ni Yulasi longa tii Sailasi o, tua nwɛ tɔɔ kɛ aa wuee laa lee lee nhu nhanda ila ngindinɛi nhanwa kele ni kpaalia.

28Nua o Ngebɔ Yina na o noo kuunnga aa kɛɛlaa naigɔ kooti lagbiti laa laa wu umbaa k`a sɔ maa nhii nhiɛ indinɛi nwɛ gbo.

29Awɛɛ mɛnhɛi nwɛ nana ti kuaaɔ aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le. Awɛɛ qanwa nwɛ. Awɛɛ nhua nwɛ nana aa haa aa yifa. Awa a gbɔha na nwaa gɛa gɔha ndo siandaaa. Ina waa ku sɔ ngindinɛi nwa wɔɔ kolo guaa. A awao!"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Ka tetua i ti sia guaa awa kati ya Antiɔki, kati ui nguinga laanɛɛ belaa i mba ngilamaaa awa kati ngooleekɔɔ na ɔaa ti eya.

31Nhuna ningaa i ti kalani, kati goonhu nɛɛa ngoolee maa nhii nhiɛ na nhanwa ee nhu.

32Yulasi o Sailasi o, Ngebɔ letua nwɛɔ gbɔnhu aa tuee, kati lɔgɔ nhu gɔha gɔha gbaunga aa njɛpɛlaa ti ndege laanɛɛ belaa i ngee, kangaa ti ti lii gbɛndɛ awa ka nhu gbɛndɛnjaa laanɛɛ nhu.

33Ti guu golo i nwaa loni, ka laanɛɛ belaa i ti nduba hɛia ti nhanwa kangaa nhuna taa gɛ aa ndiilaa, Ngebɔ i gɛ na tii tua i ngoo. Awa kati sia guaa, awa kati bɛɛlaa boma natiini ngee ti ti loni.

((34Kɛlɛ Sailasi ala kɛɛ ndaalaaa aa ndoolaa, awa kɛɛ loa.))

35Pɔɔlu o Banabaasi o kati mi guu lɛingaa gbaunga mɛɛ Antiɔki ka lagbitia gbinhi gbinhia, awa kati ningaa i nagɔlia awa kati Ngebɔ yia na gɛa aa tuee, napangaa Maliki na oo na.

36Lɔgɔ lagbiti ka Pɔɔlu i gɛa Banabaasi nwa, "Mi bɛɛlaa boma aa hitima bele pele mi ndege laanɛɛ belaa i ngee taa o taa nhu mɛɛna mi Ngebɔ yia gɛɛ gɛɛi na, napangaa Maliki na oo na, kangaa mi kɔɔ ti laanɛɛ na i gee na."

37Kpala ngee Banabaasiaɔ kangaa ti Yɔni Maaki gbau ti li ngilamaa,

38kɛlɛ Pɔɔlu i nɛgiliia aa kɛɛlaa ngaa haa ɔɔ aa Yɔni Maaki gbaundaa ti kula nwa, gbɛnhaile oo loganhu gɔɛaɔ aa tuee nhuna tee Pamufilia, awa ai lii loniɔ taa bila ngaa ngenge na.

39Kati bua nwa, awa kati loganhu gɔɛa. Ka Banabaasi i Yɔni Maaki gbaunga awa kati ya aa njaa bele Saipulɔsi,

40kɛlɛ ka Pɔɔlu i Sailasi gbaunga kati sia guaa. Awa ka laanɛɛ belaa i ti ti gɔannga Maliki na banda bandayaa na nwa.

41Kɛɛ ya aa Siilia bele o ka Silisia, awa k`ɛɛ laanɛɛ belaa i ti nhu gbɛndɛnjaa na nwaa lo maalo laanɛɛ nhu.

To mbelaa i ngeyaabele na 16

1Pɔɔlu kɛɛ ya nhaa Laabi ka Lisitila. Naa nwɛɛ i laanɛɛ nwɔɔ nwaaleii na ngi laaɔ aa Timootii. Ngi nje na gbɔnhu laanɛɛ nwɔɔ nwɛɔ aa ala awa Yuu nwɔɔ nwɛɔ gbɔnhu. Timootii ila ngindinɛi ngi kɛɛgɛ na Giliki nwɔɔ nwɛɔ.

2Laanɛɛ belaa i bɛɛ tee Lisitila ka Aikoniɔmu k`ati Timootii yia banda gɛɛ gɛɛ.

3Kpala ngee naanɔɔ Pɔɔlua kangaa i li aa ala, faa nwɛɛ Pɔɔlu i ngi nwanha nhanda beleni. I indinɛi belenia gbɛnhaile Yuua i bɛɛ tee taa laa indinɛi nhu ti nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Timootii kɛɛgɛ na Giliki nwɔɔ nwɛɔ aa ala.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Tee lii lii taa laa na nhu, k`ati sɔ sɔ na gɛɛ gɛɛ aa laanɛɛ belaa i tee na, napangaa sɔ na nana to mbelaa i ngoo ka mbaa waangaa i tee Yɛlusalɛmu ti ndaalaai. Awa kati kɛa aa tuee kangaa ti nwaa bɛɛ sɔ sɔ ngindinɛiu.

5Awa ka laanɛɛ belaa i ti laanɛɛ na nhu gbɛndɛnga, awa ti gbinhilaa na kɛɛ nwaa longa aa foo o foo.

6Pɔɔlu o ngi ndege lengaa i ngoo kati sii siaa Filiigia bɔlɔgɔɔ na nhu ka Galeesia, gbɛnhaile Ngebɔ Yina na ai fɛɛlɛ hei tuɛɛ taa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa ningaa i Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na.

7Nhuna ti hitii pɔlɔgɔɔ indinɛi nwaa lebe naa tii Miisia bɔlɔgɔɔ na o, kpala ngee naanɔɔ tuaa kangaa ti ɔa Bitiinia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na, Kɛlɛ Yisɔsi Yina na ai fɛɛlɛ hei tuɛɛ.

8Faa nwɛɛ ti siai aa Miisia bele kati ya mbuu na mɛɛ Tiloasi.

9Aa maa gbindi na ka Pɔɔlu i nhanda lɔa ala nɛɛnwaa na nhu. Kɛɛ ndakpa lɔa nana ee loni k`ɛɛ ala nwaa nɛɛ nɛɛ gɛnhi, "Baa mɛɛ Masilonia bi gbɔ nuaa!”

10Nhu gutu ɔ na Pɔɔlu i nhanda indinɛi lɔi ala nɛɛnwaa na nhu i beleni, kani nwaa gbatɛa awa kani sia guaa Masilonia nhanwa, gbɛnhaile noo nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa Ngebɔ oo uinga nuaa kangaa ni li ni ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ aa ningaa i tee na.

11Kani segea Tiloasi njaa lɛndɛ nhu awa kani yeia tolou mɛɛ Samɔtilesi, awa maa ee na i oni kani hitia Niapolisi.

12Ni segei bei kani ya Filipaai. Filipaai indinɛi taa waa na nwɛɔ Masilonia bɔlɔgɔɔ na nhu. Awa Loomua ti laa waa nwɛɔ. Ka ni guu golo i nwaa longa na.

13Yuua ti Lɛɛhu Hoo na nwa, kani segea taa na nhu awa kani ya nja na la, mɛɛna ee ni nɛɛnwaa aa kɛɛlaa Yuua ti nhinde ɔɔ gɛa na laaminɛlaa na nhanwa. Kani heia awa kani yɛpɛa njiengaa i ngee ti aa lɔgɔi na.

14Ngila mɔɔ oo nhɛɛ mbelaa i ndiiya ngi laaɔ aa Liilia, Taiataila laa waa na nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa mɔɔ mba gɔla hee gɔ mɔɔ nwɛɔ aa ala. Njie mɛɔ nana ee Ngebɔ batou, awa ka Maliki na i nɛɛnwaa nhu leenjaa ɔaa ala eya nɛɛnwaa hɔlɔndaa nhanwa ngoo naa nana Pɔɔlu ee kɛɛ gɛɛ.

15Nhuna ala o ka ngi bɛlɛ nau belaa i ti Ngebɔ ua bele peleni aa tuee, kɛɛ ndaalaaa ni liilaa nhanwa ngi bɛlɛ nau, awa kɛɛ gɛa, "Ina woo tɔa aa kɛɛlaa laanɛɛ nwɔɔ nwɛ aa nge aa Maliki na, a baa wu gɛ na nya le pɛlɛu." Awa i ni gɔɔbinia ndiilaa nhanwa.

16Foo ila ma nhuna nee li laaminɛ nhinde na, ka nyɔugbɛa i ni nwaaia, ndua nwɛɛɔ aa ala, nana ngafɔ ngee ala nhu nana ee pele kɛɛ guna yia gɛɛ gɛɛ. Kɛɛ nahoo gbinhi gbinhi hɔlɔa guna yia gɛndaa nhanwa.

17Kɛɛ ndaa nuaa nii Pɔɔluni ngoo, k`ɛɛ li aa labi, "Ndakpangaa indiini Ngebɔ waa na eyaalakpangaa i mɛ aa tuee! Tua nwɛ taa ndendouyaa bele na lɔgɔɔu ndɔgɔɔu ngaa ningaa!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Kɛɛ indinɛi belenga mi guu gbinhi gbinhi nhanwa nana i gbaalɛii Pɔɔlua, awa ka Pɔɔlu i botenga ala le awa kɛɛ gɛa ngafɔ na nwa, "Aa Yisɔsi Kilaisi laa na ngi kɛ aa biee kangaa bi gua ala nhu!" Nhu gutu ɔ na siina ka ngafɔ na i guaa nyɔugbɛa na nhu.

19Ningaa i nyɔugbɛa indinɛi ee ti gaanhu nhuna ti nhu kɔɔni aa kɛɛlaa ti nahoo hɔlɔ pele na nyɔugbɛa indinɛi ee nhu oo gbele, kati gbundɛa Pɔɔlu nwa tii Sailasi o, awa kati ya aa tuee manhangaa i ngee njia baka nau.

20Kati baa aa tuee Loomu lomaa belaa i ngee awa kati gɛa, "Ndakpangaa indiini Yuua nwɛ aa tuee awa tua taa ba aa kpɔu gbɔu ningaa nwa taa i nhu.

21Ti nagɔli na taa pele pele ngaa ningaa i, mi sɔ na ɛgɛ ngaa haa haa ɔ. Mua Loomua nwɛ aa muee, faa nwɛɛ maigɔ kuun ma.”

22Ka faka na i gulaa gbɔnhu tuaa aa ti gbɔan kpɔanndaa. Ka tomaa belaa i ti maa ili nhaanhaa i nhu bɛa bɛaa Pɔɔlu nwa ka Sailasi, awa kati gɛa kulugbaangaa i ma ti ti gbɔan.

23Ti gbɔanndaa na i guni aa tuee, kati ti biinga kpindi bɛlɛu, awa kati gɛa nuu na nwa aa ningaa i pii kpindi bɛlɛ nau i hɔgɔ na bu pandaa ti nwa.

24Kɛ ngɔ indinɛi nhanwa ti kɛi aa ala, kɛɛ ti biinga koonhu koonhu na awa kɛɛ ti gbala na ili ilia ndamba nga.

25Mi gɛa aa kualiiya na nhuna Pɔɔlu o Sailasi o tee laaminɛ awa k`ati Ngebɔ nwaa ue, awa k`a kpindi bɛlɛu belaa i ti oo nhɛɛ ti nwa,

26nhu gutu ɔ na siina ka pɔlɔgɔɔ na i gbɛia kpili, nana i kpindi bɛlɛ na nwaa bɔlɔgɔɔ na gbɛii kpili awa ka kpindi bɛlɛ na gbɔha na i sii siaa. Nhu gutu ɔ na siina ka ko na i laau ndaaunga bɛɛ, awa ka kɔɛndɛ na nhu lee leea kpindi bɛlɛu belaa i mba.

27Ningaa bii mɔɔ na kpindi bɛlɛ nau kɛɛ unga. Awa nhuna i tɔi aa kɛɛlaa kpindi bɛlɛ na nwaa go na ndaau ndaau ngɔ, ɔɔ tɔɔngaa k`a kpindi bɛlɛu belaa i too bɛa. Faa nwɛɛ i saasigɔ na guai nana i gɛi ɔɔ gbɔha na baa la. (Ndakpa indinɛi i gɛia ɔɔ gbɔha na baa gbɛnhaile, aa maa yamana na, ina kpindi bɛlɛu nwɔɔ aa binhɛ, kataa maa nwɔɔ indinɛi baa.)

28Kɛlɛ ka Pɔɔlu i gɛa ma ndabi nhu, "Bɛɛ gbɔha na gbɛndɛ ngɔ! Nuaa bei bɛɛ!”

29Ka ningaa bii mɔɔ na kpindi bɛlɛ nau i gɛa ti ba alɛɛ aa sɔun, awa kɛɛ ɔaa aa binhɛ, awa kɛɛ gulaa Pɔɔlu ɔgɔu tii Sailasi o kpɛi nhu.

30Kɛɛ guaa aa tuee ngiti naa awa kɛɛ ti nwɔɔli mɔɔlinga mbɛɛ nhu, "Gbɛɛ ngɔɔ pele kangaa ngi ndendouyaa hɔlɔ, napangaa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na?”

31Kati gɛa ala nwa, "Laanɛɛa aa Maliki na Yisɔsi awa bɔɔ ndendouyaa hɔlɔa, bia o bi bongaa i ngoo.”

32Awa kati Ngebɔ yia gɛa aa ala napangaa Maliki na oo na, ala o ka natiini bɛɛ tee ngi bɛlɛ nau.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33Aa kpindi ila ngindinɛi nhanda indinɛi i beleni la, lɔgɔ ila na goonhu na siina, ka ndakpa indinɛi i ti gbaunga awa kɛɛ mɛɛ uu uaa ti gbɛndɛ ngɔi na. Awa nhu guɔtu ɔ na siina ala o ngi bongaa i ngoo bɛɛ kati Ngebɔ ua bele pelengaa aa tuee.

34Kɛɛ ya aa Pɔɔlu o ka Sailasi ngi bɛlɛ nau awa kɛɛ mɛnhɛi ɔaa ti eya kangaa ti mɛ. Ala o ka ngi bongaa i bɛɛ kati laa fenga aa koonhu nɛɛ, gbɛnhaile chaanngi nhu too belenga aa laanɛɛ belaa aa Ngebɔ.

35Maa ee na i oni ka Loomu lomaa belaa i ti gɛa sɔ manhu gbee lomaa belaa i ma, "A kɛa aa ningaa bii mɔɔ na kpindi bɛlɛ nau wɛɛ i gbe ndakpangaa i natiini mba."

36Ka ningaa bii mɔɔ na kpindi bɛlɛ nau i gɛa Pɔɔlu nwa, "Tomaa belaa i too ngoo leenga bi nhanwa wui Sailasi o kangaa ngi gbe wuaa. Waa lia, kangaa wu li aa maa lɛi."

37Ka Pɔɔlu i gɛa sɔ manhu gbee lomaa belaa i ma, "Nai sɔ nyaanii, kɛlɛ kati ni gbɔannga faka na au bele nhu, awa nua pa Loomu lugulea nwɛ aa nuee! Awa nhu nwɛɛ ti ni biinga kpindi bɛlɛu. Ee chaanngi kpala tɔ tuaa ti gbe nuaa ni li sɔi? Aigɔ bele! Loomu lomaa belaa i kpɔha na kataa ba bei ti pele ni gua bei."

38Sɔ manhu gbee lomaa belaa i ti ti loni aa ngoolee na kati bɛɛlaa awa kati njɛpɛ indinɛi gɛa aa Loomu lomaa belaa i, awa nhuna ti mɛini aa kɛɛlaa Pɔɔlu o Sailasi o Loomu lugulea nwɛɔ aa tuee, kati luaa.

39Faa nwɛɛ ti lii Pɔɔlu le ka Sailasi awa kati ti nwaa nɛɛ nɛɛnga. Nhu nwɛɛ ti ti guai kpindi bɛlɛ nau awa kati gɛa ti nwa tileenwɛɛ ti gua taa na nhu ti li.

40Nhuna ti ti guai kpindi bɛlɛ nau kati ya Liilia le pɛlɛu taa ila na siina nhu. Naa nwɛɛ ti ti ndege laanɛɛ belaa i maaleii na, kati yɛpɛa maa laanɛɛ belaa i ngee maa nhiɛ ɔɔ, awa kati sia guaa.

To mbelaa i ngeyaabele na 17

1Kati siaa aa Amufipolisi bele o ka Apɔlonia, awa kati hitia Tɛsalonaika mɛɛna ti Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nwaaleii na.

2Ka Pɔɔlu i ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ indinɛiu ɛɛ aa pele ngɔɔ nhinde lagbiti. Ee li na, Yuua ti Lɛɛhu Hoo chawa fanwa, k`ɛɛ kɛ aa ningaa i nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi,

3Pɔɔlu kɛɛ ngambonga ti nwa awa kɛɛ ti bua waunmaa aa kɛɛlaa, Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na kaɔɔ haa hɔlɔ qai awa kaɔɔ huu haa na nhu. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Yisɔsi indinɛi ngaa maa yia gɛ aa wuee Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa ala."

4Ti lɛingaa i kati laanɛɛa aa nana Pɔɔlu i kɛi awa kati nwaa gbɔnga aa Pɔɔlu o ka Sailasi. Ngemɛɛ gbɔnhu aa Gilikia i natiini Ngebɔ batou keea i ngaa tueeɔ ti gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa, awa ka mbaa waangaa i ti nyanhaa i gbɔnhu ti gbinhi ɔɔ ti laanɛɛi.

5Kɛlɛ Yuua i ka ti nɛɛnwaa sukulunga ningaa i kpinhilaa nhanwa ti laanɛɛi aa ngoo na Pɔɔlu i kɛi tii Sailasi o, awa faa nwɛɛ ti pele baamba belaa lɛingaa lɛɛ lɛɛi mbaɔ. Kati

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ngilima belenga nhanda nyɔu belendaa nhanwa, awa kati Yesɔni bɛlɛ na laa aai aaia, nhuna tee Pɔɔlu gɔli tii Sailasi o kualaa nhanwa aa tuee ningaa i ngee.

6Kɛlɛ kina tai ti lɔi, kati ya aa Yesɔni laan tii laanɛɛ belaa lagbitia o nhaa kati hitia aa tuee taa nwanhangaa i ngee awa kati gɛa ndabi nhu, "Ningaa indiini too ba aa kpɔu gbɔu mii o mii nwa! Chaanngi nhu too ba muee taa waa i nhu,

7awa Yesɔni oo ti nwakɛa ala le pɛlɛu. Tuɛɛ bɛɛ taa Hota Manha mbaa na sɔ na nyaai nyaai, k`ati gɛ manha mbaa lagbiti lɔ na nana ngi laa aa Yisɔsi."

8Nhuna ti indinɛi nwɛini, faka na o taa waa na nhu nwanhangaa i ngoo kati labi labia.

9Kati kahe hea tuɛɛ nana ti ba kua nhu yeingaa ti ba gilaa nhanda baa tuaa. Kati maa nahoo na leenga awa kati gɛa ti nwa ti li, awa kati ya.

10Kpindi na i bɛɛi, nhu gutu ɔ na siina ka laanɛɛ belaa i ti Pɔɔluni teenga mɛɛ Bɛliia laa waa na nhu ala o ka Sailasi. Ti hitii na kati ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau.

11Bɛliiangaa i ti goonhu nɛɛ ɔɔ aa oo nhɛɛndaa ngoo na nwa tee ngɔ Tɛsaloniangaa i mba. K`ati oo nhɛɛ ngoo na nwa aa ngɔi waa, awa aa foo o foo k`ati nɛɛnwaa sɔgbɛ Ngebɔ Gbaali na nwa pandaa kangaa ti kɔɔ aa bele ngaa nana pɔɔlu i kɛi tɔmbaga nwɛɛɔ.

12Ti gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa. Awa tɔgɔ mba Giliki yiengaa gbinhi ɔɔ kati laanɛɛa, awa ka Giliki gɛgɛingaa gbinhi gbinhia kati laanɛɛa.

13Kɛlɛ Yuua i tee Tɛsalonaika nhuna ti mɛini aa kɛɛlaa Pɔɔlu oo Ngebɔ oo na gɛa aa ningaa i mɛɛ Bɛliia, kati baa na awa kati tɔɔlonga aa ningaa i ndii gbɛndɛndaa kangaa ti nhanda nyɔu bele ngaa tuee.

14Nhu gutu ɔ na siina ka laanɛɛ belaa i ti ya aa Pɔɔlu nja na la. Kɛlɛ Sailasi o Timootii o kati loa Bɛliia.

15Ndakpangaa i ti lii Pɔɔlu laalo maɔ kati ya nhaa Atɛnisi. Awa kati bɛɛlaa aa ngoolee kualaa Pɔɔlu le, kɛndaa nhanwa aa Sailasi o ka Timootii aa kɛɛlaa ti nda alaa nhu gutu ɔ na taa nwaa hɔlɔ.

16Nhuna Pɔɔlu ee Sailasi nwaa golo ka Timootii mɛɛ Atɛnisi, ka ala nɛɛnwaa yogobeenga ndɛɛ lɛɛ eebɔa i fanwa tee taa na nhu he ngɔɔ.

17Faa nwɛɛ ti yɛpɛi loganhu Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau tii Yuua i ngoo ka kpitia i natiini laanɛɛ belaa i ngaa tueeɔ, awa ee yɛpɛa gbɔnhu natiini ngee tee baa baa mɛɛ taa waa na liiya.

18Ningaa nagɔli mbelaa lagbitia tee ui tuaa aa Ɛpikuliania ka Sitoikia kati longanga gbɔnhu aa ala. Ti lɛingaa i tɛɛ, "Gbɛɛ laa yonga aa gɛ ɔɔ kɛ aa muee?" Ti lɛingaa i tɛɛe "Baa tɔ ɛɛ ngebɔa lagbitia lɔ aa maa yia gɛ." Ti indinɛi gɛia gbɛnhaile Pɔɔlu ee Ngebɔ yia gɛa Yisɔsi nhanwa tii huulaa na o haa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Nhu nwɛɛ ti Pɔɔlu gbauni kati ya aa ala mɛɛ njia nwanhangaa i taa gɔɛ na taa ui naa aa Aliopagɔsi. (Aliopagɔsi indinɛi njie mɛɛɔ ee Atɛnisi.) Kati gɛa na ala nwa, "Kpala tɔ nuaa ni nagɔli nyiɛ indinɛi gɔɔ kɔɔ baa maa yia i gɛ.

20Nhanda lɛingaa baa maa yia gɛ nai kɔɔ kɔɔ, kɛlɛ kpala tɔ nuaa ni nhunhaa gɔɔ."

21(Gbaa lugulea i bɛɛ ti Atɛnisi ka hotangaa i ti lo ngɔ aa nhanda nyiɛ nwɛindaa tii kɛndaa o.)

22Ka Pɔɔlu i huua awa kɛɛ longa njia nwanhangaa i kulɔɔ mɛɛ kɔɛ na nhu Aliopagɔsi awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Atɛnisi lakpangaa i! Ngoo tɔa aa kɛɛlaa wua waa ngebɔa gbinhi gbinhia batou.

23Gbaa ngee sia wu laa waa i nhu, kangi mɛɛ gbee kpeenga waa batou pele pele na, awa kangi chaaga gua nhinde nwaaia gbɔnhu nana ti kpaali ngɔ ma, 'Ngebɔ le nana nuu ai kɔɔ.' Indinɛi kpei waa ala batou, hali aa kɛɛlaa wai ala gɔɔ, ala nwɛ ngaa ngi oo na gɛ aa wuee.

24Ngebɔ, nana i ngelou i gbatɛi ka gbɛ o gbɛ na i nhu, Maliki nwɛ aa ala aliyana nhanwa ka pɔlɔgɔɔ i, awa ai Yuua ti Eebɔ Bɛlɛu nana ti kpatɛi aa ɔgɔ.

25Awa hali bɛnhɛ, ai loni aa nana ningaa taa ngɔa ɔa ngeya aa ngengelaa nhanwa alɛɛ, gbɛnhaile ala gbɔha na nwɛ aa ndɛɛhu he ningaaɛ awa ti lɛɛhu, awa ka gbɛ o gbɛ na.

26Kualaa kɛgɛi ngila ngee kɛɛ nuu o nuu gbatɛa, awa kɛɛ pelenga kangaa ti gɛ ngelou gbɔha i nhu. Yeingaa i ti gbatɛi, kɛɛ ndaalaaa pɛnhɛɛ gbee nwɛɛ awa mɛɛna tɔɔ gɛ na.

27I ti gbatɛ gbatɛia kangaa ti ala ɔɛ ɔɛ, inaile ti kɔkɔ ina taa au sia aa ala. Kɛlɛ indinɛi nhu bɛɛ Ngebɔ maa ai gɔha nuu o nuua,

28ɛɛ nuu i kɛi gbo, 'Ala nhu muaa na k`ami sia awa mi gɛndɛ ɔ.' Ɛɛ gbo wu gbaali belaa i ti kɛɛ gɛɛi, 'Mua o gbɔnhu ngi lengaa nwɛ aa muee.'

29Kina Ngebɔ lengaa nwɛ aa muee, amɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa ala bele ngɔ na i na pele ngɔ ɛɛ mabɔɔn, inaile kɔpa gɔu, inaile kɔtu nana nuu gbɔha aa haga ngi nda bɛɛi nhu.

30Ngebɔ kɛɛ au biinga nhanda nyɔu na nwanhu nana ningaa ti pele peleni aa lɔgɔ na tai lɛ gɛi gbɛ o gbɛ gɔɔ ngɔ ala nhanwa, kɛlɛ chaanngi oo kɛa aa kɛɛlaa ningaa i ti mii o mii bɛɛ katɔɔ bote kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.

31Gbaa oo foo ila nhu ɔhɛa nana ɔɔ ngelou gbɔha i gɔhɔ ma aa teenjaa, nuu na nana i nhu ɔhɛa ala nwɛ ɔɔ kɔhɔ na bele. Oo ndɔgɔɔungaɔ aa muee chanhai maa nwɔɔ na huulaa na nhanwa i huui haa na nhu!"

32Nhuna ti mɛini Pɔɔlu i yɛpɛi nuu huulaa nhanwa haa nhu, ka lɛingaa i ti ala belenga aa ngɛɛ ngɛɛ mɔɔ, kɛlɛ ka lagbitia i ti gɛa, "Ni lo ngɔ la bi yɛpɛ indinɛi nhanwa gbɔnhu."

33Awa ka Pɔɔlu i guaa na ti liiya kɔɛ na nhu awa kɛɛ ya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34Ka ndakpangaa lɛingaa ti kuunnga nana nwa Pɔɔlu i kɛi awa kati belenga aa laanɛɛ belaa. Ti liiya, tua nwɛɔ aa Lainanisiɔsi, ala Aliopagɔsia i ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala, ka nyɔugbɛa nana ngi laaɔ aa Lamaalisi, awa ka lagbitia.

To mbelaa i ngeyaabele na 18

1Nhuna Pɔɔlu i bilani aa njɛpɛlaa Aliopagɔsi yia nwanhangaa i ngee, kɛɛ ya mɛɛ taa waa na nhu taa ui naa aa Kɔlindi.

2Kɛɛ Yuu nwɔɔ nwaaia na nana ngi laaɔ aa Akuila, nana ti ndeni Pɔntɔsi bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛlɛ ala ba ɔ na nhu gutu ɔɔ tii ngi nyanha na o taa ui mba aa Pilisila, gbɛnhaile Hota Manha mbaa na Kilɔliɔsi oo kɛaɔ aa Yuua i bɛɛ kangaa ti gbue Loomu laa waa na nhu. Ka Pɔɔlu i ya ti lɔ ma,

3awa kina Pɔɔlu kpaanya lo mɔɔ nwɛɔ aa ala ɛɛ inditiini i lii tuee, kati heia na ngilamaaa awa k`ati enge ngilamaa.

4Awa Yuua ti Lɛɛhu Hoo na ngigbɛ o ngigbɛ nwa kɛɛ yɛpɛ Yuua i ngee o ka Gilikia i ngee nhu gbɛndɛ ngɔ kangaa ti kuun nana nwa aa kɛɛ gɛɛ aa tuee.

5Nhuna Pɔɔlu o Sailasi o ti bai kualaa Masilonia, ka Pɔɔlu i gbɔha na gɔannga Ngebɔ oo gɛndaa nhanwa ngi lɛɛhu na nhu bɛɛ, aa kɛndaa aa Yuua i aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa ala.

6Kɛlɛ kina Yuua i tai kuunni nana nwa Pɔɔlu i kɛi aa tuee, ti bote boma ti njia nyɔu gɛɛ gɛɛ ala nhanwa, indinɛi nhanwa kɛɛ ngi lonwa na nhu gbugundɛa aa fuufue awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ina waa gbɔha na u ndo nhu, wua nwɛ waa maa lɛɛgɛ na laa laa umbaa aa guegue, kɛlɛ nya aile. Kualaama chaanngi nhu ngɔɔ lia Kpitia i ngee."

7Faa nwɛɛ i ti loi kɛɛ ya hei nwa Kpiti bɛlɛu nana ngi laaɔ aa Titiɔsi Yɔsitɔsi, ala Ngebɔ batou mɔɔ nwɛɔ aa ala. Ala ngi bɛlɛ na alɛɛ ee Yuua ti gɔɛ pɛlɛ na gbɛlaa.

8Kilisipɔsi, nana aa kɛɛlaa ngu mɔɔ na nwɛɔ aa ala Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau nhanwa, kɛɛ laanɛɛa aa Maliki na, tii ngi bongaa i ngoo bɛɛ. Awa ningaa lagbitia gbinhi ɔɔ tee Kɔlindi nhuna ti ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwɛini, kati laanɛɛa, awa kati Ngebɔ ua bele pelenga aa tuee.

9Kpindi ila ma ka Pɔɔlu i nhanda lɔa nɛɛnwaa nhu, mɛɛna Maliki na i gɛi na ala nwa, "Bɛɛ lua, kɛlɛ gɛa nhu gbo aa njɛpɛlaa ningaa i ngee awa bɛɛ gbaha,

10gbɛnhaile nyaa na tii bia o. Nuu aigɔ ku bi nwa, gbɛnhaile ningaa gbinhi ɔ taa indinɛi nhu ni ndaa i mɛ aa tuee."

11Awae ka Pɔɔlu i kpaunga na boma aa fogo ila ngi gɛlɛ taa indinɛi nhu kɛɛ ningaa i nagɔli aa Ngebɔ oo na.

12Nhuna Galio i belenɪɔ aa Loomua i ti hota manha na mɛɛ Akeea, ka Yuua i ti heia ngilamaa, kati gbundɛa Pɔɔlu nwa awa kati ya aa ala njia baka mbu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Kati gɛa, "Ndakpa indinɛi, ala aa ningaa gɔɔbi kangaa ti Ngebɔ batou aa pele na nana sɔ na ai kɛi!”

14Nhuna Pɔɔlu i gɛi ɔɔ yia, ka Galio i gɛa Yuua i ma, "Ina k`a nhanda nyɔu nwɛ inaile k`a sɔ mɛ Pɔɔlu indinɛi i ngaa haai, i ba leenaa nha nya nhanwa ngaa oo nhɛɛ wu nwa wua Yuua.

15Kɛlɛ kina tonga mɛɛ nana ngu to ngɔ ngoo nhanwa ka wu nda sɔ na, wua wu gbɔha na wua nwɛ wɔɔ kpatɛ gbatɛ loganhu. Nya aile ngɔɔ bele ngaa kɔhɔ mɔɔ nhanda bonda nhanwa ɛɛ indinɛi.”

16Awa kɛɛ ti gbɛa njia baka nau.

17Tua bɛɛ kati gbundɛa Yuua ti gɔɛ pɛlɛ na nwaa u mɔɔ na nwa taa ui mba aa Sɔsitɛnisi, awa kati ala gbanhia njia baka na gulɔɔ. Kɛlɛ Galio lɔgɔlaa aileɔ bɛnhɛ.

18Pɔɔlu kɛɛ ngi hei na longa nda tii laanɛɛ belaa i ngoo mɛɛ Kɔlindi mi guu gbinhi gbinhi nhanwa awa kɛɛ ya tii Pilisila o ka Akuila mɛɛ Siilia bɔlɔgɔɔ na nhu. Yeingaa njaa lɛndɛ na i lii aa tuee, kɛɛ pelenga ti ala u na gbuenga ma chologbandi mɛɛ Kɛnichilia gbɛnhaile ngi nɛɛnwaa lo na nwɛ i feiɔ Ngebɔɛ nana i maa gɔa beleni Ngebɔ nwa.

19Kati hitia Ɛfisɔsi mɛɛna Pɔɔlu i Pilisila loi na ka Akuila. Ala kɛɛ ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau awa naa nwɛɛ ti yɛpɛi na tii Yuua i ngoo.

20Nhuna ti mɔɔlini kangaa i gɛ na tii tua i ngoo lɔgɔ nhu gɔha nhanwa, ai kuunni ma.

21Kɛlɛ nhuna i sia guai kɛɛ gɛa ti nwa, "Aa bele ngaa Ngebɔ guunmayaa na nwɛ, ngɔɔ baa gbɔnhu wuee." Awa kɛɛ leenga Ɛfisɔsi nwa aa njaa bele awa kɛɛ ya.

22I hitii Sasalia kɛɛ lɛa Yɛlusalɛmu awa kɛɛ fama bii piinga laanɛɛ belaa i mba, awa kɛɛ ya Antiɔki.

23I lɔgɔ lɛingaa gbauni na, kɛɛ leenga naa nwa. Kɛɛ sii siaa Galeesia bɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu bɛɛ ka Filiigia, awa k`ɛɛ laanɛɛ belaa i ti laanɛɛ na nhu gbɛndɛ kpɛndɛ.

24Yuu nwɔɔ ila kee nana tee ui mbaɔ aa Apɔlɔsi, nana ti ndeni Alɛkisandia kɛɛ baa Ɛfisɔsi. Mbɛɛi ɔɔ aa njɛpɛlaa awa i Ngebɔ Gbaali na gɔɔnaaɔ pandaa.

25Tuaaɔ ala nagɔli ngɔ pandaa aa Maliki na Bele na, awa ee yɛpɛa nhu gbɛndɛ ngɔ awa k`ɛɛ ningaa nagɔli aa tɔmbaga na nana mbɛ ngɔ ma yɛ Yisɔsi nhanwa. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, k`a Ngebɔ ua na Yɔni ee pele alɛɛɔ gbo ee kɔɔ ngɔ.

26Kɛɛ tɔɔlonga aa njɛpɛlaa aa ndii gbɛndɛ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau. Nhuna Pilisila o Akuila o ti ala oo nwɛini, kati uinga alaa mɛɛ tuee pɛlɛu awa kati ala nagɔlia aa Ngebɔ Bele na pandaa.

27Ka Apɔlɔsi i ndaalaaa aa ndiilaa Akeea, awa laanɛɛ belaa i tee Ɛfisɔsi kati gbɔ kpɔnga alaa, ngooleekɔɔ na nhanwa ti kpaalii kati ngɔaa ngeya ndiilaa la nhanwa ti ndege laanɛɛ belaa i ngee tee mɛɛ Akeea, awa kati nɛɛnwaa hea tuɛɛ nhu gbɛndɛ ngɔ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kangaa ti ala binja. Nhuna i hitii, kɛɛ belenga aa kpɔ mba bombou mbaa natiini ngee ti beleni aa laanɛɛ belaa aa Ngebɔ banda bandayaa na nhu bele.

28Gbaa ngi longa nhu gbɛndɛnjaa na nhanwa, kɛɛ kunga Yuua i ma faka nhu longa na nhanwa ti peleni, awa kɛɛ kunga i ndɔgɔɔunga aa tuee kualaa Ngebɔ Gbaali na nhu aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ aa ala.

To mbelaa i ngeyaabele na 19

1Nhuna Apɔlɔsi ee Kɔlindi, ka Pɔɔlu i sii siaa ngili ngili na nhu maa bɔlɔgɔɔ indinɛi gakanwaa na nhaa kɛɛ hitia Ɛfisɔsi. Naa nwɛɛ i laanɛɛ belaa lɛingaa nwaaleii na,

2awa kɛɛ ti nwɔɔlinga, "Ee ka Ngebɔ Yina na i ɔaa wu nhu nhuna wu beleni aa laanɛɛ belaa?" Kati gɛa ala nwa, "Nai lɛ mɛiniɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ Yina lɔ na."

3Faa nwɛɛ Pɔɔlu i ti nwɔɔlini, "Ngebɔ ua na ngigbɛɛ nwɛ wu hɔlɔi?" Kati gɛa ala nwa, "Ngebɔ ua na nana Yɔni Ngebɔ Ua Bele Mɔɔ na i maa yia gɛi."

4Ka Pɔɔlu i gɛa ti nwa, "Yɔni Eebɔ ua na ee pele pele ngɔɔ natiini faa nwɛɛɔ ti boteni kualaa ti nhanda nyɔu na nhu. Awa kɛɛ kɛa aa Iisilɛlia i kangaa ti laanɛɛ aa nuu na nana paalaa ee na ala bou nwa, napangaa Yisɔsi."

5Nhuna ti indinɛi nwɛini, kati Ngebɔ ua bele pelenga aa tuee aa Maliki na laa na Yisɔsi.

6Nhuna Pɔɔlu i ɔgɔ na bɛɛ bɛɛi ti umbaa, ka Ngebɔ Yina na i yeia ti nwa. Kati yɛpɛa nde kɛbɛlɛ nhu nana ti nda le ngaileɔ, awa k`ati ngoolee na gɛɛ gɛɛ nana aa gua Ngebɔ le.

7Mi gɛa kɛgɛingaa puungaa ti manhu fee mɛɛɔ tee na bɛɛ.

8Ka Pɔɔlu i ya Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau, awa ngau chawa fanwa kɛɛ yɛpɛa ningaa i ngee nhu gbɛndɛ ngɔ, k`ati yɛpɛ awa kɛɛ lapi aa ti gɔɔbindaa aa kɛɛlaa, nana ee kɛɛ gɛɛ aa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa tɔmbaga nwɛɛɔ.

9Kɛlɛ ti lɛingaa i ti lihi lihi ɔɔ awa tai laanɛɛi, awa kati njia nyɔu gɛa Maliki na Bele na nhanwa faka na au bele nhu. Faa nwɛɛ Pɔɔlu i ti loi kati ya ngilamaaa tii laanɛɛ belaa i ngoo. Awa aa foo o foo k`ati njɛpɛ yɛpɛ gɔɛ hou hou mɛɛ Tailanɔsi gɔɛ pɛlɛ nau.

10Indinɛi alɛɛ tee nhu nhaa fogo fee fanwa, kangaa ningaa i bɛɛ tee na Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na, napangaa Yuua o Kpitia o, ti gɛ Maliki na oo na nwɛi mɛi ngɔɔ.

11Ngebɔ kɛɛ kamaa nhanda lɛingaa bele pelenga aa Pɔɔlu nhu bele nana ai nuu nɛɛnwaa aa kɛɛlaa aa belenaa,

12awa hali ngeyaanɛgɛlɛ na o ka ngenge nwɔɔ nwaa ili gɔla na nana aa kɛɛlaa Pɔɔlu bo mɛɛɔ, tee lia la hegbɛ belaa nhanwa, awa ti hegbɛ na ee guaa ti nhu awa ngafɔngaa i tee guaa ti nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Yuua lɛingaa natiini tee sii sia k`ati ngafɔngaa gbɛ, tua gbɔnhu kati naa nhuanga aa Maliki na laa na laaundaa Yisɔsi kangaa i indinɛi bele tuɛɛ. Kati gɛa ngafɔngaa i ma, "Ngi kɛ aa wuee aa Yisɔsi laa na, nana Pɔɔlu aa maa yia gɛ.”

14Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa ee naanɔɔ ngi laaɔ aa Sikiba, ngi nhiindengaa ɔfɛlangaa i tuɛɛɔ tee indinɛi bele pele.

15Kɛlɛ ka ngafɔ na i gɛa ti nwa, "Ngi Yisɔsi gɔɔnaa awa ngi Pɔɔlu nhanda gɔɔnaa. Kɛlɛ eleni mɛ aa wuee?”

16Ndakpa na ngafɔ na ee ala nhu kɛɛ lɔgɔa ti nwa aa ti gbanhindaa awa kɛɛ kunga ti nwa. Tua bɛɛ kati ya aa binhɛ alaa, ti gbɛndɛ ngɔɔ, awa ti lonwa na nhu bɛa bɛa ngɔɔ ti nwa.

17Awa Yuua i ka Kpitia i bɛɛ tee Ɛfisɔsi nhuna ti indinɛi nwɛini, ka ndua i ti laa fenga, awa kati mbɛɛ bombou mbaa gɛa Maliki na laa naa Yisɔsi.

18Laanɛɛ belaa gbinhi ɔɔ kati baa baa kpou awa kati bɛ mbɛnga aa ti nhanda nyɔu na nana ti pele pelengaɔ.

19Ti gbinhi ɔɔ natiini ti bɛmbɛyaa bele pelenga kati ti gɔɔ na aa lɔgɔ lɔgɔa ngilamaaa awa kati mɔnga nuu o nuu au bele nhu. Kɔɔ na ti mɔ mɔniɔ maa nahoo na alaa kua ngɔɔ aa nahoo nwɔɛ wuulu buu buu lɔɔu aa maa lɔgɔ nanaɔ. (Nahoo nwɔɛ ila na ngenge nwɔɔ baabaa nwɛɔ foo ila fanwa.)

20Aa pele ngɔ indinɛi ka Maliki na oo na i loa sia nwa nhu aa fɔha tii kpɛalaa o nhu gbɛndɛ ngɔ.

21Nhanda indinɛi bɛɛ i bele peleni, ka Pɔɔlu i kukunga ma ndiilaa nhanwa aa Masilonia bele o ka Akeea awa i ba gilaa li Yɛlusalɛmu. Kɛɛ gɛa, "Ngaa gɛ lii mɛɛ, kang~a~a Loomu bɔlɔgɔɔ na nhu lɔ gbɔnhu.”

22Kɛɛ ngi gbɔmba belaa feengaa longa mɛɛ Masilonia, tua nwɛɔ aa Timootii o ka Ilasitɔsi, nhuna ala i loi Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na lɔgɔ lɛingaa nhanwa.

23Lɔgɔ indinɛi nwɛɔ kpɔu gbɔu waa ee na Ɛfisɔsi Maliki na Bele na nhanwa.

24Ndakpa ee naanɔɔ nana kɔpa gɔu gabi nwɔɔ nwɛɔ aa ala, ngi laaɔ aa Lɛmitiliɔsi, nana ee ndɛɛ lɛɛ eebɔ bɛlɛ guague kpatɛ gbatɛ aa kɔpa gɔu, nana ndɛɛ lɛɛ yie ngebɔ na bo mɛɛɔ taa ui mba aa Atimisi, awa ngi nhanda na kɛɛ baa aa nahoo hɔlɔ pele waa ngenge belaa i fanwa.

25Awa kɛɛ ui nguinga tuaa ngilamaaa bɛɛ, ka natiini ti enge na bele ngɔ naɔ ɛɛ ti nda na, awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ndakpangaa, wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mua maa qani mbombou mbaa hɔlɔ kualaa ngenge indinɛi nhu.

26Waa mɛinaa wu naa lɔ wu gbɔha nhanwa nana mbɔɔ indinɛi Pɔɔlu aa pele pele. Ɛgɛ ndɛɛ lɛɛ eebɔa, ngebɔa aile aa tuee hali, awa oo ningaa gbinhi gbinhia gɔɔbia la, bei Ɛfisɔsi o ka mi gɛa, Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Kpɛndɛ kpɛndɛ ngɔɔ gɛa na gulɔɔ aa kɛɛlaa mi nhanda indinɛi ɔɔ ndaa nyɔu hɔlɔa. Awa na aile gbo ɔɔ gbele mbae kɛlɛ kpɛndɛ kpɛndɛ tɔ na boma ngebɔ batou pɛlɛ na nhanwa nana Atimisi bombou mbaa bo mɛɛ, nana ningaa taigɔ mbɛɛ gɔɔ mba gbɔnhu, awa ngi bombounjaa na tɔɔ nyaaia aa laa yia, napangaa ngebɔ indinɛi nana nuu o nuu aa ala batou Eesia bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu ka ngelou i nhu bɛɛ.”

28Nhuna faka na i njia indinɛi nwɛini kati gbaaia, awa kati tɔɔlonga aa ndabi labilaa gɛnhi, "Atimisi i Ɛfisɔsi mbombou ngɔ!”

29Ka ndabi labi indinɛi i siaa nhu lɛɛ taa waa gbɔha na nhu. Awa ka faka na i gbundɛa Gaiɔsi nwa ka Alisitakɔsi. Feengaa indiini Masiloniangaa nwɛɔ aa tuee natiini tee sia ngilamaaa tii Pɔɔluni ngoo, awa nhu gutu ɔ na siina kati ya aa tuee mɛɛna taa waa indinɛi nhu belaa i tee aa lɔgɔ na kɔɛ fanwa.

30Pɔɔlu gbɔha na kpala ngee naanɔɔ alaa kangaa i li i lo faka na gulɔɔ ti nwɔɔlindaa nhanwa, kɛlɛ laanɛɛ belaa i tai poteni.

31Pɔlɔgɔɔ na gakanwaa na nwaa lomaa belaa i lɛingaa i natiini Pɔɔlu gɛnwa belaa i ngaa tueeɔ, kati maa nɛɛ nɛɛ ngoo leenga ala nwanhu kangaa ɛɛ li aa gbɔha na lɔgɔɔu ngaa faka na mɛɛ faka na gɔɛ kɔɛ nhinde na.

32Naa loganhu na siina, ningaa i bɛɛ tee na ngaa lɔgɔ na nhu kati labi labia. k`a lɛingaa ti labi labi nhanda ila fanwa, awa ka lagbitia i ti labi labi nhanda lagbiti nhanwa, gbɛnhaile ti gbinhi ɔɔ tai nana gɔɔni ti aa lɔgɔi fanwa.

33Ka Yuua i ti Alɛkisanda longa kɔɛ na gulɔɔ, gbɛnhaile tɔɔ tɔɔngaaɔ ala loko lɔ nhu. Awa kɛɛ loko gɛa aa tuee mɛɛ mɛɛ njɛpɛlaa nhanwa aa ningaa i aa kɛɛlaa tai sɔ nyaanii.

34Kɛlɛ nhuna ti nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Yuu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, tua bɛɛ kati labia ngilamaaa aa nhanda ila, mi gɛa nhaa kɛɛ kpaunga aa wagati fee, "Atimisi i Ɛfisɔsi mbombou ngɔ!”

35Ngaa gua nwaa na ka taa waa na nhu lomaa nwɔɔ ila kee na i pelenga ningaa i ti londonga. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ɛfisɔsia, nuu o nuu i kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ɛfisɔsi ala nwɛ aa ngebɔ bombou mbaa na batou pɛlɛ na nwanhu gbee taa ui mba aa Atimisi awa ka kahe mba gɔtu na nana i gulai kualaa feenaa na nhu.

36Nuu ai na nana aa nwaagai nhanda indinɛi nwa bɛɛ. Faa nwɛɛe kawaa londo awa awɛɛ gbɛ o gbɛ bele nana ai ngi bele nhu.

37Woo ba bei aa ndakpangaa indiini, hali tai nwɔa beleni batou pɛlɛu, inaile tai njia nyɔu gɛi aa mi eebɔ na.

38Ina aa bele ngaa kɛɛlaa Lɛmitiliɔsi o ka ngi enge belaa i too baga nuu nwa, lɔgɔ na lɔ na njia baka na nhanwa awa manhangaa i tɔ na. Taa pua ti gulɔɔ.

39Kɛlɛ ina nhanda lagbiti lɔ na gbɔnhu wu lo ngɔ la wu kɛ, maa nhu gbatɛa nhuna maa gɔɛ mi gɔɛ na nhu mi nhuɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

40Gbaa kpɛndɛ kpɛndɛ tɔ na aa kɛɛlaa tɔɔ njia hɔɔlɛ hɔɔlɛa muaa nana nhanwa i belenga haai. Kabali ai na nana mɔɔ fee hee ndabi labi indinɛi nhanwa bɛɛ, awa maigɔ ku maa kabali gbekpe fee hee fanwa.”

41Nhuna i bilani aa indinɛi gɛndaa, kɛɛ kɔɛ na aa yanjanga.

To mbelaa i ngeyaabele na 20

1Nhuna ndabi labi na aa loi, ka Pɔɔlu i ui nguingaa laanɛɛ belaa i mba ngilamaaa awa kɛɛ ti lii gbɛndɛnga awa kɛɛ gɛa ti nwa, "A awao." Awa kɛɛ ya Masilonia.

2Kɛɛ siaa maa bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu bɛɛ awa k`ɛɛ ningaa i ndii gbɛndɛ ngaa ngoo nwaa nhii nhiɛ gbinhi gbinhi. Awa kɛɛ leenga bei nwa kɛɛ ya mɛɛ Akeea,

3naa nwɛɛ ee na ngau chawa fanwa. Maa Gbatɛ nhu nwɛɛɔ ee na Siilia sia na nhanwa nhu nwɛɛ i mɛini aa kɛɛlaa Yuua i tɔ taa ndaalaa nyɔu nyɔu bele ala nhanwa. Faa nwɛɛ i ndaalaai aa mbɛɛlalaa aa Masilonia bele.

4Ka ningaa ti ya ala laalo ma, tua nwɛɔ aa Sopata, ala Balia nwɔɔ nwɛɔ awa Pailɔsi nhiindou na nwɛɔ aa ala, awa nhaa Alisitakɔsi o ka Sɛkundɔsi, tua indinɛi Tɛsaloniangaa nwɛɔ aa tuee, tua gbɔnhu ndaalo maa belaa i mɛɔ aa tuee. Awa nhaa Geiɔsi i guai Laabi. Awa ka Tikikɔsi o, Tilofimɔsi o, tua indinɛi Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa belaa nwɛɔ aa tuee, tua nwɛɔ bɛɛ ti lii ndaalo na nwa awa nhaa Timootii.

5Kati longa gulɔɔ nuaa ndiilaa Tiloasi mɛɛna ti ni nwaa goloi na.

6Kani ya aa njaa bele kualaa Filipaai nhuna Lɛgɛ na tai Mbugu Gbɔnhu na bu ngɔ ma maa Gbolo na i leeni. Awa mi guu lɔɔu ngi leeni, kani ti nwaaia mɛɛ Tiloasi, naa nwɛɛ gbɔnhu ni mi guu ɔfɛla kpauni na.

7Lɔgɔnyɔu na nwaa gbɔkɔhoo na nwa, kani aa lɔgɔa ngilamaaa hounwayaa nwɛnhɛi na nwɛndaa nhanwa. Ka Pɔɔlu i yɛpɛa ningaa i ngee, awa kɛɛ loa njɛpɛ nwa tuee nhaa ka kualiiya na i hitia, gbɛnhaile maa ee aa o sia guandaa lɔ ngeya.

8Awa sɔuntaa gbinhi gbinhi ee naanɔɔ lo toni nga pɛlɛ na nee mbu maa ee na nhu nwaa gungu na nhu nee gɔɛ na.

9Ndakpandou nana tee ui mbaɔ aa Utikɔsi ee naanɔɔ heii fuulɛnwaa go na la, awa nhuna Pɔɔlu ee yɛpɛ tuun, ka njii nwɔi i gbaaia Utikɔsia nhaa kɛɛ yiia, awa kɛɛ gulaa mbu kualaa pɛlɛ na heinwaa chawa na kɔmaa na. Kati ala gbaunga awa kɛlɛ ala haa ɔɔ.

10Kɛlɛ ka Pɔɔlu i hitɛa i lɔgɔa ala nwa awa kɛɛ ɔgɔ laa ala nwa awa kɛɛ gɛa ma, "Awɛɛ lii nhɛɛ! Ala gɛndɛ ɔ!”

11Awa ka Pɔɔlu i lɛa boma ngee na nhu kpaha bɛlɛ nau, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha nhu aaia aaia awa kati mɛa tii laanɛɛ belaa i ngoo. Kɛɛ yɛpɛa tuee lɔgɔ nhu gɔha nhanwa nhaa ka foo na i huua, awa ka Pɔɔlu i sia guaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Ka ningaa i ti ya aa ndakpandou na tuee pɛlɛu ala gɛndɛ ɔɔ, awa kati goonhu nɛɛa nja lee ngɔnhu.

13Kani longa gulɔɔ Pɔɔlua ndiilaa nhanwa Asɔsi bɔlɔgɔɔ na nhu aa njaa bele, naa nwɛɛ ni ba Pɔɔlu nwaai naɔ kangaa i ba gula ni nwa. Oo kɛaɔ aa nuee kangaa ni indinɛi bele gbɛnhaile ala liilaa ee naanɔɔ aa njiemaa bele.

14Nhuna i ni nwaaleii Asɔsi kɛɛ nwaa gbɔnga aa nuee njaa lɛndɛ na nhu, awa kani ya Mitilini laa na nhu.

15Maa ee na i oni, kani sia guaa kualaa bei awa kani ya aa Kiɔsi bele. Foo ila ngi leeni boma naa bou nwa, kani baa Samɔsi bɔlɔgɔɔ na nhu, awa maa ee na i oni kani hitia Mailitɔsi laa na nhu.

16Pɔɔlu oo ndaalaaa aa ndiilaa aa Ɛfisɔsi laa na gakanwaa bele aa sialaa aa njaa bele, kangaa ɛɛ nwaa gbɛndɛɛ Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na. Ala yogobee ngɔɔ kangaa i nhumbu aa hiti Yɛlusalɛmu, ina aa bɛ ma pa, i gɛ hitii aa foo na taa ui mba aa Pɛndikɔsi.

17Ka Pɔɔlu i ngoolee teenga Ɛfisɔsi kualaa Mailitɔsi, kangaa laanɛɛ belaa waa waangaa i ti li ti ala nwaai.

18Nhuna ti ala nwaaleii kɛɛ gɛa ti nwa, "Wu nhu kɔɔnaa ngi gee naɔ ngaa enge tii wua i ngoo aa lɔgɔ na bɛɛ ngi bei Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa indinɛi.

19Kangi Maliki na enge na belenga aa maa yei, awa nhuna ngee indinɛi bele k`ati pele ngi yɔgɔlɔ nhaa ka ngaai i guaa nya au nwa ndi ɔ aa Yuua i ti laalaa nyɔu nyɔu na lepele nya nhanwa.

20Wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ngai gbɛ o gbɛ lɔɔgui wuaa nana kpɔ mba le wu nhanwa kualaa Ngebɔ yia na nhu ngee kɛ aa wuee, tii nagɔli na o ngee pele pele ngaa wuee faka na nhu ka wu bɛlɛ bɛlɛ nau.

21Ngoo kɛa kpou aa Yuua i ka Kpitia i aa kɛɛlaa kataa bote Ngebɔ le kualaa ti nhanda nyɔu na nhu, awa ti laanɛɛ aa mi Nwaliki na Yisɔsi.

22Awa chaanngi nhue nana belendaa nhanwa Ngebɔ Yina na i kɛi aa nge, ngoo ba ngaa li Yɛlusalɛmu, awa ngai nana gɔɔ ɔɔ bele na aa nge.

23Ngi kɔɔnaa gbo aa kɛɛlaa taa waa o taa waa nhu ngaa li na, Ngebɔ Yina na lɔ kɛ ngɔ aa nge aa kɛɛlaa kpɔu gbɔu o kpindi bɛlɛ o tuaa na taa nya nwaa golo.

24Kɛlɛ ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lɛɛhu na kolo nhu nhai aile nya le, kangaa gbo ngaa bila ngaa nana ngi bei fanwa tii ngaa bila o ngenge na nwa Maliki na Yisɔsi i ngɔai ngeya pelendaa nhanwa, napangaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa Ngebɔ banda bandayaa na nhanwa.

25"Ngoo sia wu nwa bɛɛ aa Ngebɔ yia na gɛɛ gɛɛ aa wuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa. Awa chaanngi ngoo kɔɔnga aa kɛɛlaa waigɔ nya lɔ gbɔnhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Faa nwɛɛe ngi kɛ aa wuee kpou aa kɛɛlaa nuu o nuu nana ngu ngaa lo nhu maa nhanda aigɔ la nya umbaa.

27Gbaa ngai luai aa kɛndaa aa wuee nana bɛɛ Ngebɔ nhanda na le.

28A gbɔha na nwanhu gbeena ka laanɛɛ belaa i bɛɛ ɛɛ mbaalaa lo mbelaa i taa ti baalaa i manhu gbee. Gbaa indinɛi ngenge na nwɛ nana Ngebɔ Yina na i maa gooti na laa laai wu umbaa, napangaa laanɛɛ belaa i manhu gbeendaa natiini i ti eyai aa ngi Lou na Yisɔsi haa na i peleni.

29Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna ngaa wu lo ngaa li, ndɛɛ lɛɛ ningaa nagɔli mbelaa tɔɔ ɔaa wu liiya natiini tɔɔ wu nyaai ɛɛ gbo kpooa gbaai gbaaia taa mbaalaa nyaai.

30Lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna ningaa lɛingaa kualaa wu liiya tɔɔ ndɛɛ gɔɔla gɔɔla kangaa ti bele ngaa ngu mbelaa natiini fanwa tɔɔ ti hɔlɔ hɔlɔ kangaa ti bele ngaa ti galandengaa.

31A lia aa pele nhu gbee maa belaa indiini bonda nhanwa, awa wu nda nɛɛnwaa aa kɛɛlaa kualaa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi umbaa, aa foo ka kpɔkɔ k`angi wu nagɔlia fogo chawa fanwa.

32"Awa chaanngi nhu ngoo wu lo Ngebɔ nwanhu gbeenjaa na nhu ka ngi banda bandayaa oo na, nana ku ngɔ aa wu nhu gbɛndɛ Yina na nhu awa i nduba na ɔa wu eya nana aa makɛ ɔɔ ngi ndaa i fanwa bɛɛ.

33Nuu gɔpa gɔu gbala ngaile nyaa, inaile mabɔɔn, inaile ngi gɔla.

34Wua wu gbɔha na wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa aa nya loko fee ngindinɛi, ngoo enge la awa ngoo gbɛ o gbɛ na hɔlɔ hɔlɔa la nana kpala ngi nuaa nii ni ndege lengaa i ngoo.

35Ngoo ndɔgɔɔungaɔ aa wuee aa pele o pele aa kɛɛlaa ngengelaa nhu gbɛndɛ ngɔ aa pele indinɛi kamɔɔ gbɔ nda yaaiyaai belaa i mba, gbɛnhaile nyaa nda ngɔ nɛɛnwaa nana Maliki na i kɛi, nduba na nana i na 'Fembɛ lɔgɔ fanwa nuu aa fe, maa luba na kpinhi ɔ tee ngɔ nanaa nuu aa hɔlɔ.' “

36Nhuna Pɔɔlu i bilani aa indinɛi gɛndaa, kɛɛ ombi hitɛa tii tua i ngoo awa kɛɛ laaminɛa.

37Tua bɛɛ kati ɔɔa nhuna tee ala guun kuun, awa kati hɛia ala nwa aa ndomayaa hɛi ma.

38Nana tɔ i ti nwaa nwɔui bɛɛ ala nwɛɔ aa Pɔɔlu i gɛi ti nwa taigɔ ala lɔ gbɔnhu kpɔ. Awa kati ya ala laalo ma njaa lɛndɛ na le.

To mbelaa i ngeyaabele na 21

1Kani hɛia ti nwa awa kani ya. Nhuna ni nja na leei, kani baa Kɔsi laa waa na nhu. Maa ee na i oni kani hitia Lolisi. Awa nhuna ni leeni naa nwa, kani ya Patala laa waa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Naa nwɛɛɔ ni njaa lɛndɛ nwaaleii na nana ee li Foniisia bɔlɔgɔɔ na nhu. Awa kani ɔaa nhu awa kɛɛ ya aa nuee.

3Kani baa nhinde mɛɛna nee Saipulɔsi lɔ na, awa kani ya aa ɛha nhu bele awa kani ya Siilia. Kani lɛa njie ma mɛɛ Taya laa waa na nhu mɛɛ nhaanhaa guandaa ee na ti eya njaa lɛndɛ na nhu.

4Kani laanɛɛ belaa nwaaia na, awa nee naanɔɔ tii tua i ngoo mi guu ɔfɛla fanwa. Aa Ngebɔ Yina na fɔha na, kati gɛa Pɔɔlu nwa ɛɛ li Yɛlusalɛmu.

5Kɛlɛ lɔgɔ na nee na fanwa tii tua i ngoo ngaa loi, kani leenga naa nwa awa kani n`i sia na longa nda. Ti bɛpɛ na bɛɛ tii ti nyanhaa i ngoo ka ti lengaa i kati ya ni laalo ma nhaa kani taa na nhu leea. Nua bɛɛ kani ombi hitɛa qɛagbaa na nhu awa kani laaminɛa.

6Awa kani hɛi hɛia nwa na, kani ɔaa njaa lɛndɛ na nhu awa tua pa kati bɛɛlaa tuee.

7Kani ni sia na longa nda kualaa Taya nhaa kani ya Tolimaiasi laa waa na nhu. Naa nwɛɛ ni fama bii piini na ni ndege laanɛɛ belaa i mba, awa nee naanɔɔ tii tua i ngoo mi guu ila fanwa.

8Maa ee na i oni kani leenga bei nwa awa kani hitia Sasalia. Naa nwɛɛ ni lii na Filiipi ngoo nwaa nhii nhiɛ Eebɔ yia gɛ mɔɔ na le pɛlɛu, awa nee naanɔɔ tii ala o. Ala ngila mɔɔ nwɛɔ aa ala ngɔfɛlangaa i ndiiya ti ti nhu ɔhɛi Yɛlusalɛmu.

9Ngi nyanhalengaa naaingaa tee naanɔɔ ngeya natiini kpagoa aa tueeɔ awa k`ati ngoo na gɛ nana aa gua Ngebɔ le.

10Ni guu i nwaa loni, ka Ngebɔ letu i baa na ngi laaɔ aa Agabɔsi nana i guai Yulia.

11Kɛɛ baa nuee, awa kɛɛ Pɔɔlu lɛbɛi na gbaunga awa kɛɛ ala gbala na ilia la ka toko na, awa kɛɛ gɛa, "Indinɛi nwɛ Ngebɔ Yina na i kɛi. Nuu na po mɛɛ aa tɛbɛi ngindinɛi ngemɛɛ Yuua i tɔɔ ala ili gɛnhi mɛɛ Yɛlusalɛmu, awa tɔɔ ala gɔannaa Kpitia i ma.”

12Nhuna ni indinɛi nwɛini, kani Pɔɔlu nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa ɛɛ li Yɛlusalɛmu.

13Kɛlɛ ka Pɔɔlu i gɛa ti nwa, "Gbɔɔ waa ɔɔ aa pele ngɔ indinɛi kangaa wu nya nɛɛnwaa nyaai? Nya nwaa gbatɛ ɔ ngili na nhanwa, awa ngili na ila ngɔ nhaile gboe kɛlɛ nya nwaa gbatɛ ɔ aa haalaa Yɛlusalɛmu Maliki na nhanwa.”

14Nhuna ni gbahai alaa kani gɛa, "Kangaa Maliki na guunmayaa na i bele.”

15Lɔgɔ lɛingaa i leeni na ni nwa, kani nwaa gbatɛa awa kani ya Yɛlusalɛmu.

16Laanɛɛ belaa i lɛingaa i kualaa Sasalia nua nwɛɔ ni lii, awa kati ya aa nuee ndakpa na le taa ui mba aa Minasini, Saipulɔsi nwɔɔ nwɛɔ aa ala, ala le mɛɔ ni ba li ni yigiyaa na, ala oo belengaɔ aa laanɛɛ nwɔɔ nhu lɛmbi ngɔ.

17Nhuna ni hitii Yɛlusalɛmu ka laanɛɛ belaa i ti ni binjanga aa koonhu nɛɛ.

18Maa ee na i oni Pɔɔlu o ka nua kani ya Yemiisi le kangaa ni lɔɔ lɔɔ, awa laanɛɛ belaa i maa waa waangaa i bɛɛ tee naanɔɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Ka Pɔɔlu i fama bii piinga tuaa awa kɛɛ gbɛ o gbɛ na nwaa gɔan na gulaa ti nwa nana Ngebɔ i pelenga Kpitia i nhu ndi ɔ aa ngi enge na lepele.

20Nhuna ti indinɛi nwɛini, tua bɛɛ kati Ngebɔ binhɛa. Awa kati gɛa Pɔɔlu nwa, "Ɛɛ pele ngɔ indinɛi gbo bi naa lɔa, n`i ndege, Yuua lɔ na ti wuulu wuulu natiini ti belengaɔ aa laanɛɛ belaa, awa tua bɛɛ tuaa Yuua i ti Sɔ na hou ngɔ.

21Tuaaɔ kɛ ngɔ aa tuee bi nhanwa aa kɛɛlaa bia baa Yuua i nagɔli ɔɔ bɛɛ natiini ti Kpitia ti bɔlɔgɔɔ bɔlɔgɔɔ nhu kangaa ti bou he Moosisi Sɔ naa, aa kɛndaa aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ ti nhiindengaa i ti nwanha nhanda bele pele, inaile tɛɛ hitɛ Yuua i ngɔgɔbo nhu.

22K`a a mɔɔ gee bele nha? Gbaa mi laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa tɔɔ nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa boo ba.

23Faa nwɛɛe nana belena ni gɛi bi pele. Ndakpangaa naaingaa lɔ bei natiini ti nɛɛnwaa lo nhu gbɛndɛ kpɛndɛ fea Ngebɔɛ kɔa na nhanwa ti gɔai Ngebɔ nwa.

24Lia tii tua i ngoo kangaa ti wu chanhai ngilamaaa Ngebɔ au bele nhu awa bi nana aa teengaa na lee nana tua tɔɔ tee tee, kangaae ti ba ti u na gbue kpue ma chologbandi. Aa pele ngɔ indinɛi nuu o nuu ɔɔ kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana bɛɛ ti kɛi bi nhanwa tɔmbaga aile, kɛlɛ bi gbɔha na biaa na Moosisi Sɔ na nhanwa.

25Kɛlɛ Kpitia i fanwa ti belenga aa laanɛɛ belaa i, noo ngooleekɔɔ gbaalia tuee awa kani kɛa nhu aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ mɛnhɛi nwɛ nana maa ai nhiɛi aa mɛndaa, gbɛnhaile too kuaa aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le. Ti gbɔha na nwaa gɛ gɔha ndo siandaaa, awa tɛɛ nhua nwɛ nana aa haa aa yifa, inaile tɛɛ qanwa nwɛ."

26Ka Pɔɔlu i ya tii ndakpangaa naaingaa i ngoo, awa maa ee na i oni kɛɛ gbɔha na chanhainga ngilamaaa tii tua i ngoo. Awa kɛɛ ɔaa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau awa kɛɛ kɛa aa ningaa i mi guu na lɔɛ na ɔɔ kpau ti chanhaindaa na nhanwa, nhuna tɔɔ ngigbɛ o ngigbɛ ngi nda chaaga na gua ala nwanhu.

27Mi guu ɔfɛla na aa lolaa i bai, ka Yuua lɛingaa natiini ti guai Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na ti Pɔɔlu lɔa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Kati pelenga faka gbɔha na i gbaaia nhaa kati gbundɛa Pɔɔlu nwa.

28Kati labia, "Iisilɛlia, a gbɔna nuaa! Ndakpa na nwɛ aa indinɛi aa li mii o mii awa kɛɛ nuu o nuu nagɔli aa nana ai ngi bele nhu Iisilɛlia i fanwa, ka Moosisi Sɔ na, awa ka Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ indinɛi. Awa chaanngi oo ba bɛnhɛ aa Kpitia lɛingaa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ indinɛiu awa too Ngebɔ bɛlɛ indinɛi nwaa nɔgɔa."

29(Ti indinɛi gɛia gbɛnhaile too Tilofimɔsi lɔaɔ Ɛfisɔsi nwɔɔ na aa alaɔ k`ati lee tee taa waa na nhu tii Pɔɔlu o, awa kati nɛgilia aa kɛɛlaa Pɔɔlu oo ɔaa aa ala Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.)

30Yogobee ngoo sia nhu taa waa gbɔha na nhu, awa ka ningaa i ti ya aa binhɛ, kati gbundɛa Pɔɔlu nwa, awa kati guaa aa kuu kuu kualaa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau. Nhu gutu ɔ na siina kati Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa go na gbɔlu gbɔlua.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Nhuna faka na ee lapi Pɔɔlu baandaa nhanwa, ka ngoolee ngi hitia Loomu gulugbaa waa na nwa (ala nwɛɔ ngu mɔɔ na aa ala kulugbaangaa wuulu ilangaa i fanwa) aa kɛɛlaa Yɛlusalɛmua i too gbaaia.

32Nhu gutu ɔ na siina ti kɛi aa ala, kɛɛ tomaa belaa lɛingaa gbaunga tii kulugbaangaa o awa kati yeia faka na le. Nhuna ningaa i ti ala lɔi tii kulugbaangaa i ngoo, kati gbenga aa Pɔɔlu gbanhindaa.

33Ka kulugbaa waa na i Pɔɔlu aa gbotoa, awa kɛɛ gɛa ti ngili aa kɔɛndɛ fee. Nhu nwɛɛ i nhu nwɔɔlini, "Ele nwɛɛ aa ndakpa indinɛi, awa gbɛɛ i peleni?”

34Lɛingaa i faka na nhu kati labia aa nhanda i ila, lagbitia i pa nhanda lagbiti. Yogobee ngee naanɔɔ tɔ nja lee ngɔnhu nana i peleni kulugbaa waa na ai kuni aa nana gɔɔ kpei i beleni. Faa nwɛɛ i kɛi aa ngi lakpangaa i aa kɛɛlaa ti li aa Pɔɔlu kulugbaangaa i ti guuguu na nhu.

35Kati hitia aa ala gbagila na nwa, awa ka kulugbaangaa i ti ya aa ala gbɛnhaile faka na gbaai ɔɔ nja lee ngɔnhu.

36Tua bɛɛ kati hitɛa ala bou nwa awa k`ati li aa labi, "Ti ala baaa!”

37Nhuna kulugbaangaa i ti gɛi tɔɔ li aa Pɔɔlu ti guuguu na nhu, kɛɛ gɛa kulugbaa waa na nwa, "Ee ngaa njɛpɛ gɛa aa biee?" Ka kulugbaa waa na i ala nwɔɔlinga, "Baa Giliki yia gɛa?

38K`a Iyibiti nwɔɔ na aile aa biee nha nana i tɔɔloni hɔgɔi aa kɔɔlaa aa manhayaa nhaa kɛɛ ya aa kɔɔ belaa wuulu naaingaa i mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu.”

39Ka Pɔɔlu i gɛa ma, "Yuu nwɔɔ nwɛ aa nge, ti nya lenia Taasɔsi laa na nhu Silisia bɔlɔgɔɔ na nhu, taa gbekpe nhu nwɔɔ nwɛ aa nge. Bi lee nwɛɛ, pelena ngi yɛpɛ ningaa i ngee.”

40Ka kulugbaa waa na i fɛɛlɛ hea alɛɛ njɛpɛlaa nhanwa, awa ka Pɔɔlu i longa gbagila na nwa kɛɛ ɔgɔ gɛa mɛɛ mɛɛ aa ningaa i. Nhuna ti londoni, ka Pɔɔlu i yɛpɛa tuee Hibulu haa na nhu.

To mbelaa i ngeyaabele na 22

1"Kɛgɛingaa, ni ndegea o ka ni kɛɛgɛa, aa oo nhɛɛndɛ nya nwa ngi gbɔha na nwaa gaau wu eya!”

2Nhuna ti mɛini i yɛpɛi tuee Hibulu haa na nhu, kati oo nhɛɛnga ala nwa pandaa. Awa ka Pɔɔlu i gɛa,

3"Yuu nwɔɔ nwɛ aa nge, ti nya leni Taasɔsi laa waa na nhu Silisia bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛlɛ bei lɔ ti nya siai na Yɛlusalɛmu aa kalandouyaa Gameeliɛli ɔgɔu. Kati nya nagɔlia aa mi bembaa i ti sɔ na, awa kangi gbɔha na gɔannga Ngebɔ nwa ɛɛ wua gbo bɛɛ wu bei haai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Kangi ngaa sɛɛgɛ bii piinga ningaa nwa, awa kangi pelenga bɛnhɛ ti haa hɔlɔ hɔlɔa, napangaa natiini taa nda Kilaisi Bele indinɛia. Kangi kɛgɛingaa aa gboto gbotoa ka njiengaa awa kangi ti bii piinga kpindi bɛlɛu.

5Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na o ka njia nwanhangaa i taa kiti leea ma aa kɛɛlaa nya ngaa tɔmbaga na gɛ. Kangi ngooleekɔɔ hɔlɔ hɔlɔa ti eya nana ti kpaali gbaalii mi ndege Yuua i ngee ti Lamaasikɔsi. Awa kangi ya na ningaa indiini ngaa gboto gbotondaa nhanwa kangaa ngi bɛɛla boma aa tuee ti gɛ kɔɛndɛa Yɛlusalɛmu ti gbɔɔnindaa nhanwa.

6"Nhuna ngee li aa sia Lamaasikɔsi, mi gɛa aa fooliiya na ka waun mbaa i nya nwaa gɛa waun.

7Kangi gulaa lɔa na awa nhu nwɛɛ ngi nuu oo nwɛini nana i gɛi nya nwa, 'Sɔɔlu, Sɔɔlu! Gbɔɔe baa nya aa sɛɛgɛ?'

8Kangi nhu nwɔɔlinga, 'Ele nwɛɛ aa biee Maliki?' Kɛɛ gɛa nya nwa, 'Nya nwɛ Yisɔsi aa nge Naasalɛti nwɔɔ na, nana baa ala aa sɛɛgɛ.'

9Ni ndege lengaa i nee na nhuna nhanda indinɛi i beleni kati waun na lɔa kɛlɛ tai nuu na oo na nwɛini nana ee yɛpɛ nya le.

10Kangi nhu nwɔɔlinga gɛnhi, 'Ngɔɔ gee bele Maliki?' Ka Maliki na i gɛa nya nwa, 'Huua bi li Lamaasikɔsi, naa nwɛɛ tɔɔ gbɛ o gbɛ na gɛ na aa biee nana Ngebɔ i ndaalaai bi nhanwa pelendaa nhanwa.'

11Waun na nhanwa ee huo yain, kɛɛ pelenga ngi litia, awa ka ni ndege lengaa i ti houa nya lokoa awa kati ya aa nge Lamaasikɔsi.

12"Ndakpa lagbiti ee naanɔɔ Lamaasikɔsi ngi laaɔ aa Ananaiasi, ngebɔ nwɔɔ nwɛɔ aa ala nana ala nwaa bɛɛ ɔɔ mi Sɔ nau, awa Yuua i bɛɛ tee Lamaasikɔsi k`ati mbɛɛ gɛ alaa.

13Ala nwɛɔ i bai nya le kɛɛ longa nya gbɛlaa awa kɛɛ gɛa nya nwa, 'Ni ndege Sɔɔlu, nhanda lɔa boma!' Nhu gutu ɔ na siina kangi nhanda lɔa boma awa nhu nwɛɛ ngi ala gbeeni.

14Kɛɛ gɛa, 'Mi bembaa i ti Eebɔ na oo bi nhu ɔhɛa kangaa bi kɔɔ gbɛɛ ndo ngɔ la bi pele, kangaa bi ngi leenjaa Eyaalakpandou na lɔ, awa kangaa bi ala oo nwɛi nhuna aa yɛpɛ.

15Gbaa bia bɔɔ belenaa aa seeli ala nhanwa kɛndaa nhanwa aa nuu o nuu nana nhanwa bi naa lɔa o ka nana bi mɛinga.

16Awa chaanngi nhu bɛhaa nwaa gbɛndɛɛ kɛlɛ huua ti Ngebɔ ua bele ngaa biee, Ngebɔ i ba bi nhanda nyɔu na lo na biɛɛ aa nguindaa Maliki na laa naa.'

17"Kangi bɛɛlaa boma Yɛlusalɛmu, awa nhuna ngee laaminɛ na bele Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau kangi nhanda lɔa nɛɛnwaa nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Kangi Maliki na lɔa nana i gɛi nya nwa, 'Chaanngi nhu segea bei Yɛlusalɛmu bi li, gbɛnhaile ningaa i ti bei tai kuun ma nana nwa bɔɔ kɛ aa tuee nya nhanwa.’

19Kangi gɛa, 'Maliki, ti nhu kɔɔnaa chanhai aa kɛɛlaa ngee liaɔ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ nau k`angi ti aa gboto gboto, awa k`angi natiini kpanhi gbanhi ti laanɛɛ ɔ naɔ aa biee.

20Awa nhuna ti bi seeliyaa gɛɛ gɛɛ mɔɔ na baai napangaa Sitiifɛni, nya gbɔha na ngee naanɔɔ, k`angi gɛ ti paaa awa kangi ala baa mbelaa i ti gɔla gɔla na nwanhu gbeenga tuɛɛ.’

21Ka Maliki na i gɛa nya nwa, 'Lia! Ngɔɔ bi lee gɔhanwa puou mɛɛ Kpitia i ngee.' “

22Ka ningaa i ti lii longa nhaa Pɔɔlu i bila ngaa indinɛi gɛndaa, kati gɛa ndabi labi nhu, "A ala baaa! Awɛɛ gbe mba!”

23Nhuna tee labi labi, k`ati nwaa la, awa k`ati fuufue tɛ,

24ka kulugbaa waa na i kɛa aa ngi lakpangaa i aa kɛɛlaa ti li aa Pɔɔlu kulugbaangaa i ti guuguu na nhu. Kɛɛ gɛa ti nwa ti Pɔɔlu gbanhi gbanhi awa ti mɔɔli mɔɔli kangaa ti kɔɔ gbɛɛ nhaa nwɛɛɔ ningaa i tee labi labi ala nwa aa pele ngɔ indinɛi.

25Kɛlɛ nhuna ti ndai kpanhindaa na nhanwa, ka Pɔɔlu i gɛa tomaa nwɔɔ na nwa kulugbaa enge na nhu ee na loni, "Ee tee ngɔ aa Loomu nwɔɔ gbɔanndaa nana tai lɛ ala gɔhɔni ti ndɛɛ?”

26Nhuna tomaa nwɔɔ na i indinɛi nwɛini, kɛɛ ya kulugbaa waa na le i mɔɔlinga, "Gbɛɛ baa pele? Ndakpa nana Loomu nwɔɔ nwɛ aa ala!”

27Ka kulugbaa waa na i ya i Pɔɔlu nwɔɔlinga, "Kɛa aa nge, ee Loomu nwɔɔ nwɛ aa biee?" Ka Pɔɔlu i gɛa, "Aaha ala nwɛ aa nge.”

28Nhu nwɛɛ kulugbaa waa na i gɛi, "Ngila mɔɔ nwɛ aa nge gbɛnhaile kangi nahoo waa leenga." Ka Pɔɔlu i gɛa, "Ni ungaa i Loomua nwɛɔ aa tuee.”

29Ningaa i tee mɔɔli pii pii Pɔɔlua kati bɛɛlaa bou nwa. Awa kulugbaa waa na kɛɛ luaa nhuna i nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Pɔɔlu Loomu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa oo aa gulaa kɔɛndɛa.

30Kulugbaa waa na kpala ngee naanɔɔ alaa kangaa i nɛɛnwaa hɔlɔ nanaa Yuua i ti kɛɛ gɛɛi Pɔɔlu nhanwa nyɔu ɔ naɔ. Faa nwɛɛɔ maa ee na i oni kɛɛ pelenga kulugbaangaa i ti kɔɛndɛ na huo fuonga Pɔɔlua, awa kɛɛ gɛa Yuu chaaga gua manhangaa i ma o ka njia nwanhangaa i bɛɛ kangaa ti gɔɛ kɔɛ. Kɛɛ baa aa Pɔɔlu i tonga ti liiya.

To mbelaa i ngeyaabele na 23

1Ka Pɔɔlu i njia nwanhangaa i kpeenga tiinini awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ni ndegea, nɛɛnwaa gɔhɔ ngai nya nhu polou Ngebɔ gulɔɔ, nhaahaai.”

2Ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na Ananaiasi i gɛa natiini ma tee lo toni kangaa ti Pɔɔlu laa na gbanhi mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Ka Pɔɔlu i gɛa ala nwa, "Ngebɔ ɔɔ bi gbanhia, bia pele manhu nwɔɔ indinɛi aa biee! Bi heii nya gɔhɔndaa nhanwa ɛɛ sɔ na i kɛi, kɛlɛ boo sɔ na nyaaia bi gɛi ti nya laa na gbanhi mba!”

4Natiini tee lo toni Pɔɔlu gbɛlaa kati gɛa ala nwa, "Bia baa Ngebɔ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na ɛi!”

5Ka Pɔɔlu i gɛa ti nwa, "Ni ndegea, ngai nhu kɔɔni aa kɛɛlaa ala nwɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa ala. Gbaa Ngebɔ Gbaali na lɔ kɛ ngɔ aa kɛɛlaa, 'Bɛɛ njia nyɔu gɛ aa bi ningaa i ti nwanhu nwɔɔ na.' “

6Nhuna Pɔɔlu i tɔi aa kɛɛlaa ngaa lɔgɔ belaa i lɛingaa Salusiisia nwɛɔ aa tuee, awa lagbitia Falesiisia nwɛɔ aa tuee, kɛɛ gɛa njia nwanhangaa i kulɔɔ, "Ni ndegea! Falesi nwɔɔ nwɛɔ aa nge. Nyaa bei loni nya gɔhɔndaa nhanwa, gbɛnhaile nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa haa belaa i tɔɔ huua!”

7Nhu gutu ɔ na i njia indinɛi gɛi, ka Salusiisia i ti tɔɔlonga aa mbaabagalaa tii Falesiisia i ngoo, awa kati loganhu gɔɛa.

8(Gbaa Salusiisia i tɛɛ nuu aa haa ai huu gbɔnhu, awa tɛɛ gbɔnhu malekaa tai na, inaile yinaa. Kɛlɛ Falesiisia i ti laanɛɛ ɔ aa chawa ngɔ indinɛi bɛɛ.)

9Mbaabaga indinɛi k`ɛɛ li gulɔɔ gbo, awa Sɔ mbelaa waa waa i lɛingaa natiini tee Falesiisia i ti nda gbapi na nhu kati huua ti longanga nja lee ngɔnhu aa Salusiisia i, "Nai gbɛ o gbɛ lɔi nana ndakpa indinɛi i peleni aa kɛɛlaa ngaa haa ɔ! Naangaa yina nwɛɛ inaile maleka nwɛ i yɛpɛi ala le aa tɔmbaga!”

10Ka mbaabaga indinɛi i gɛa waa nhaa kɛɛ pelenga kulugbaa waa na i luaa aa kɛɛlaa tɔɔ Pɔɔlu baaa aa ala nwaa laan ndaanndaa nwa loganhu. Faa nwɛɛ i kɛi aa ngi gulugbaangaa i aa kɛɛlaa ti pɔɔlu gbau ngaa kaasou awa ti li aa ala kulugbaangaa i ti guuguu na nhu.

11Poungaa gbindi na ka Maliki na i longa Pɔɔlu gbɛlaa awa kɛɛ gɛa ma, "Lii gbɛndɛna! Boo bi seeliyaa na gɛɛ gɛɛa nya nhanwa bei Yɛlusalɛmu, awa kabaa nhanda ila na siina bele boma Loomu.”

12Maa ee na i oni ka Yuua lɛingaa ti kɔɛ houa awa kati ndaalaa belenga. Kati nɛɛnwaa lo fea Ngebɔɛ aa kɔalaa Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa taigɔ gbɛ o gbɛ nwɛ inaile taigɔ gbɛ o gbɛ gbɔɛ nhaa pɛnhɛɛ ti Pɔɔlu baa.

13Tua indinɛi ti ndaalaa indinɛi beleni ti lee ngɔɔ puu buu naai nhu.

14Kati ya Yuu chaaga gua manhangaa i ngee ka mbaa waangaa i awa kati gɛa ti nwa, "Noo nɛɛnwaa lo fea Ngebɔɛ aa kɔalaa Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa naigɔ gbɛ o gbɛ nwɛ nhaa ni Pɔɔlu baa pɛnhɛɛ.

15Awa chaanngi nhu, wua o ka njia nwanhangaa i, a ngoo leena Loomu gulugbaa waa na le kangaa i ba aa Pɔɔlu bei wuee, wu pele ɛɛ k`a wu lo ngɔ la wu tɔmbaga na gɔɔ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

pandaa ngi yia na nhanwa i alaa. Kɛlɛ nua ni nwaa gbatɛ ɔ aa ala baandaa yeingaa ti gilaa hiti aa ala bei.”

16Kɛlɛ ka Pɔɔlu ndege nyɛɛlou na nhiindou na, napangaa njaagbe na i ndaalaa nyɔu nyɔu indinɛi nwɛinga ti peleni. Faa nwɛɛ i lii kulugbaangaa i ti guuguu na nhu awa kɛɛ kɛa a Pɔɔlu.

17Awa ka Pɔɔlu i uinga tomaa belaa i ngila keea awa kɛɛ gɛa ma, "Lia aa ndakpandou indinɛi kulugbaa waa na le. Njɛpɛ lɔ na aa kɛ la.”

18Kɛɛ ya aa ala kulugbaa waa na le awa kɛɛ gɛa ma, "Kpindi bɛlɛu nwɔɔ na Pɔɔlu ala nwɛ i uini nyaa ɛgɛ kangaa ngi ba aa ndakpandou indinɛi biee, gbɛnhaile njɛpɛ lɔ ngeya aa kɛ aa biee.”

19Ka kulugbaa waa na i ɔgɔ biinga ndakpandou na loko nhu awa kati golo siaa nhu, awa kɛɛ mɔɔlinga, "Gbɛɛ i bi eya kɛndaa nhanwa aa nge?”

20Ka ndakpandou na i gɛa kulugbaa waa na nwa, "Yuua i too kuunnga aa bi nwɔɔlindaa lian kangaa bi li aa Pɔɔlu mɛɛ tuee njia baka nau, kangaa ti pele gbo ɛɛ k`a kpala tɔ njia nwanhangaa i mba ti tɔmbaga na gɔɔ ngi yia na nhanwa i alaa.

21Kɛlɛ bɛɛ kuun ma ti eya, gbɛnhaile ndakpangaa lee ngɔ puu buu naai nhu tɔɔ gɛa ndɔɔgu nhu k`ati ala nwaa golo. Too nɛɛnwaa lo fea Ngebɔɛ aa kɔalaa Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa taigɔ gbɛ o gbɛ nwɛ inaile taigɔ gbɛ o gbɛ gbɔɛ nhaa ti ala baa pɛnhɛɛ. Ti nwaa gbatɛ ɔ chaanngi nhu aa pelendaa, awa biɛɛ gbo ti oo nhɛɛ ngɔ bi nwa.”

22Ka kulugbaa waa na i gɛa ala nwa, "Bɛɛ kɛ aa nuu o nuu aa kɛɛlaa boo kpundu na nhu gbagaa nya nwa." Awa kɛɛ gɛa ala nwa i li.

23Ka kulugbaa waa na i ui nguinga ngi lomaa belaa feengaaa kɛɛ gɛa ti nwa, "A nwaa gbatɛa aa kulugbaangaa gɛmɛ fee, ka soi belaa buu buu ɔfɛla, ka ndekpa belaa gɛmɛ fee ndiilaa nhanwa Sasalia. Awa wu sia gua aa heiheinga na aa kpindi indinɛi.

24A soia lɛingaa gɔlia Pɔɔluɛ i hei ma, awa wu li wu hiti aa ala hota manha na le Filikisi, gbɛ o gbɛ ɛɛ bele ngaa ala.”

25Kɛɛ ngooleekɔɔ gbaalia gɛnhi,

26"Kualaa Kilɔliɔsi Lisiasi le, Ndiilaa Mbɛɛmba nwɔɔ waa na le hota manha na Filikisi. Ngi hai bi nwa.

27Yuua i ti ndakpa indinɛi gapuia kati gɛa tɔɔ paa. Ngoo maaia aa kɛɛlaa Loomu nwɔɔ nwɛ aa ala, faa nwɛɛ ngi lii aa ni gulugbaangaa i ala guandaa nhanwa kpɔu gbɔu nhu.

28Kpala ngee naanɔɔ nyaa ngi nana gɔɔ ti gɛi oo pelenga ngaa haa ɔ na, faa nwɛɛ ngi lii aa ala Yuua ti yia nwanhangaa i ngee.

29Ngai maaleii aa kɛɛlaa oo nhanda belenga nana i ba haa hɔlɔ fanwa, inaile ala biindaa kpindi bɛlɛu. Nana ti kɛi ala nhanwa ngu to ngɔ gbo ti sɔ na nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Awa nhuna ngi nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Yuua lɛingaa tee ndaalaa belenaa ala baandaa nhanwa, nhu gutu ɔ na siina kangi ndaalaaa aa ala leendaa biee. Kangi kɛa aa natiini ti njia hɔɔlɛ hɔɔlɛi alaa kangaa ti ba biee nana i ti nɛɛnwaa ti kɛɛ gɛɛ aa biee. Fiɛloo.”

31Kulugbaangaa i kati pelenga gbo ɛɛ ti kɛi aa tuee. Kati Pɔɔlu gbaunga awa kati ya aa ala nhaa Antipatilisi laa na nhu aa maa gbindi na.

32Maa ee na i oni kulugbaangaa i tee li aa sia gbala na nwa kati bɛɛlaa ti guuguu na nhu, awa kati pelenga soi belaa i ti ya aa ala.

33Kati hitia aa ala Sasalia, awa kati ngooleekɔɔ na ɔaa hota manha na eya, awa kati Pɔɔlu gɔannga ala nwa.

34Ka hota manha na i ngooleekɔɔ na galanga awa kɛɛ Pɔɔlu nwɔɔlinga aa kɛɛlaa pɔlɔgɔɔ na gakanwaa ngigbɛɛ nhu nwɔɔ nwɛ aa ala. I nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Silisia nwɔɔ nwɛɔ,

35kɛɛ gɛa, "Ngɔɔ mɛinaa nana bɔɔ kɛɛ gbeena bi yia hɔɔlɛ hɔɔlɛ mbelaa i taa ba." Awa kɛɛ gɛa Pɔɔlu i gɛ kulugbaangaa i ngeya makɛ nhu mɛɛ manha mbaa na Hɛlɔli bomaa bɛlɛ nau.

To mbelaa i ngeyaabele na 24

1Ti lii aa Pɔɔlu Sasalia i kpauni aa mi guu lɔɔu, ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na Ananaiasi i yeia Sasalia tii mbaa waangaa lɛingaa o ka sɔ mɔɔ nana taa ui mba aa Tatulɔsi. Kati longa hota manha na gulɔɔ, awa kati nana gɛa kɛndaa ee ti eya nyɔu ɔ naɔ Pɔɔlu nhanwa.

2Nhuna ti uini Pɔɔlua koonhu na, ka Tatulɔsi i tɔɔlonga aa njia hɔɔlɛ hɔɔlɛndaa Pɔɔlua gɛnhi, "Bi Bɛɛyaa na nhu Filikisi! Bi nwanhayaa gbekpe na oo baɔ mi nwa aa maa lɛiyaa, awa maa lobi maa nhii nhiɛ gbinhi ɔ bi pele pelenga pɔlɔgɔɔ i nhanwa.

3Ni goonhu nɛɛ ɔ mii o mii naa li na aa lɔgɔ bɛɛ awa ni fiɛ guai bi nwa.

4Kpala ngai nyaa ngi bi nwaa gbɛndɛɛ hati, faa nwɛɛe ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa bi lee nwɛɛ bi oo nhɛɛ nana nwa bɛɛ nɔɔ kɛɛ gɛɛ.

5Noo maaia aa kɛɛlaa ndakpa indinɛi yogobee pii mɔɔ nwɛ ningaa nwa. Awa oo yogobee piinga Yuua i ma ngelou gbɔha i nhu bɛɛ, awa ngu mɔɔ nwɛ aa ala Naasalɛtia i ti gbapi na nhu nhanwa.

6Kɛɛ lapia aa ni Yuu Eebɔ Bɛlɛ na nwaa nɔgɔndaa, awa kani ala aa gbotoa. ((Ni ndaalaaia aa ala gɔhɔndaa aa ni nda sɔ na lepele,

7kɛlɛ ka kulugbaa waa na, napangaa Lisiasi i baa awa kɛɛ kpaunga ni eya aa fɔha.

8Awa Lisiasi gbɔha na oo kɛa aa kɛɛlaa natiini njia na i ti loganhu tii Pɔɔlu o kataa ba bei bi gulɔɔ.)) Ina baa mɔɔli pii ndakpa indinɛia, bi gbɔha na kpei bɔɔ laanɛɛa aa kɛɛlaa nana naa kɛɛ gɛɛ ala nhanwa tɔmbaga nwɛɛ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Ka Yuua i ti gulaa njɛpɛ indinɛia ee kɛɛ gɛɛ, awa kati gɛa indinɛi bɛɛ tɔmbaga nwɛɛ.

10Ka hota manha na i gɛa Pɔɔlu nwa i yɛpɛ, awa ka Pɔɔlu i gɛa, "Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa boo belengaɔ aa kɔhɔ mɔɔ nde ngindinɛi nwanhu fogo gbinhi gbinhi nhanwa, faa nwɛɛe nya goonhu nɛɛ ɔ aa gbɔha nwaa gaaundaa bi gulɔɔ.

11Ɛɛ bi kɔɔ ngɔ gbo, ai leeni mi guu puu nhu i manhu fee nhuna ngi lɛi Yɛlusalɛmu batou na nwa.

12Yuua i tai maaleii k`ani baabaga nii nuu o nuu o ti Yuu Eebɔ Bɛlɛ nau, awa tai maaleii k`angi ningaa hagɔli Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau inaile hali bɛnhɛ mii o mii taa waa nhu.

13Seeliyaa ai na nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nana taa kɛɛ gɛɛ nya nhanwa tɔmbaga nwɛɛ inaile ndɛɛ nwɛɛ.

14Ngɔɔ indinɛi gɛa aa biee. K`angi mi bembaa i ti Eebɔ na batou aa hitɛlaa Kilaisi Bele na bou nwa ti gɛi ndɛɛ lɛɛ bele nwɛ. Kɛlɛ nya laanɛɛ ɔ boma aa nana bɛɛ kpaali ngɔ na Moosisi Sɔ na nhu ka Ngebɔ letua i ti gɔɔ na nhu.

15Nɛɛnwaa la ila na lɔ nya eya Ngebɔ le ɛɛ i ndakpangaa indiini ngeya aa kɛɛlaa, nuu o nuu, i bele ngaa nuu banda inaile i bele ngaa nuu nyɔu, ɔɔ huua haa na nhu.

16Awa faa nwɛɛ ngaa lapi nhaa kangaa nɛɛnwaa gɔhɔ ngɛɛ gɛ nya nhu Ngebɔ gulɔɔ ka ningaa gbɔhaa.

17"Nya gualaa Yɛlusalɛmu i kpauni aa fogo lɛingaa, kangi ya na aa nahoo ni ndaa i ngee awa ka chaaga guandaa nhanwa.

18Nhuna ngee indinɛi bele, nhu nwɛɛ ti nya nwaaleii Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, napangaa nhuna ngi bilani aa gbɔha na chanhaindaa Ngebɔ au bele nhu. Faka aile na tii nyaa o, awa yogobee ngaile na.

19Kɛlɛ Yuua lɛingaa ti guai Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na tee naanɔɔ. Ti gbɔha na kpei kataa ba bi gulɔɔ ti ti nda yia nyɔu na gɛɛ gɛɛ nya nhanwa ina gbɛ o gbɛ lɔ ti eya tɔɔ kɛ nya nhanwa.

20Inaile ndakpangaa indiini ti bei ti kɛa gbɛɛ sɔ mɛ ngi ngaa haai nhuna ngi loni njia nwanhangaa i kulɔɔ

21k`a nhanda ila ngindinɛi ngi labii laɔ nhuna ngi loni ti gulɔɔ. Nhuna ngi gɛi, 'Wua waa nya gɔhɔ haai nya laanɛɛlaa na nhanwa aa kɛɛlaa haa belaa i tɔɔ huua.' “

22Nhu nwɛɛ hota manha na Filikisi nana aa kɛɛlaa Kilaisi Bele indinɛi gɛ ngɔɔ aa ala awa i kɔɔnaa ɔɔ pandaa, kɛɛ ngoo houa njia na nwa. Kɛɛ gɛa ti nwa, "Ngɔɔ wu yia na gɛa nhuna kulugbaa waa na Lisiasi aa ba.”

23Kɛɛ gɛa tomaa nwɔɔ na nwa nana Pɔɔlu ee kaanhu kangaa i Pɔɔlu nwanhu gbee, kɛlɛ ɛɛ ala hou gbɔnhu ɛɛ kpindi bɛlɛu nwɔɔ, awa i fɛɛlɛ hee hee ngi gɛnwa belaa i mbɛ ti gbɔ kpɔ alaa aa pele o pele ti lo ngɔ la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

24Mi guu lɛingaa i leeni ka Filikisi i baa tii ngi nyanha na o taa ui mba aa Lusila. Lusila indinɛi Yuu nwɔɔ nwɛɔ aa ala. Ka Filikisi i gɛa ti ui alɛɛ Pɔɔlua, k`ɛɛ oo nhɛɛ Pɔɔlu nwa nhuna ee yɛpɛ laanɛɛ nhanwa aa Yisɔsi kilaisi.

25Kɛlɛ nhuna Pɔɔlu ee yɛpɛ kpekpenjaa nhanwa o, gbɔha nhu houndaa o, awa ka Kɔhɔ Foo na baalaa na nhanwa, ka Filikisi i luaa. Faa nwɛɛ i gɛi ma, "Baa lia lɛ pɛnhɛɛ. Ngɔɔ uinaa boma biaa nhuna ngaa fɛɛlɛ hɔlɔ."

26Awa gbɔnhu, ɔɔ tɔɔngaaɔ k`a Pɔɔlu ɔɔ nahoo ɔaa ala eya kpundu nhu, awa saabu indinɛi nhanwa, faa nwɛɛ ee ui Pɔɔlua lɛmbi lɛmbi k`ati yɛpɛ.

27Fogo fee ngi leeni, ka Pɔsiɔsi Fɛsitɔsi i Filikisi lomaa na gbaunga, napangaa hota manhayaa lomaa na. Filikisi kpala ngee naanɔɔ alaa kangaa i ndaa banda hɔlɔ Yuua i ngeya, faa nwɛɛɔ i Pɔɔlu loi kpindi bɛlɛu.

To mbelaa i ngeyaabele na 25

1Mi guu chawa ngi leeni nhuna Fɛsitɔsi i bai pɔlɔgɔɔ na gakanwaa na, kɛɛ guaa Sasalia awa kɛɛ ya Yɛlusalɛmu.

2Naa nwɛɛ Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka Yuu u mbelaa i ti bai na aa fɔɔlɛ hɔɔlɛ yɛpɛ Pɔɔlu nhanwa. Kati Fɛsitɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga

3kangaa i kpɔ mba bele tuɛɛ aa Pɔɔlu leendaa Yɛlusalɛmu, gbɛnhaile too ndaalaa belengaɔ ala baandaa nhanwa pele na nhu nhuna aa gɛ aa ndiilaa.

4Ka Fɛsitɔsi i gɛa ti nwa, "Pɔɔlu alaaɔ kpindi bɛlɛuyaa nwakɛ nhu mɛɛ Sasalia, awa nya gbɔha indinɛi ngɔɔ bɛɛlaa na guui nhu.

5A pelena kangaa wu gulɔɔ belaa i ti li tii nya o Sasalia ti kɛ nana kɛndaa i ti eya ala nhanwa, ina oo gbɛ o gbɛ belengaɔ nana ngaa haa ɔ."

6Ka Fɛsitɔsi i mi guu ɔsaakpa kpaunga na inaile mi guu puu tii tua i ngoo, yeingaa i gila liɔ Sasalia. Maa ee na i oni kɛɛ heia njia gɔhɔ mbaka nau awa kɛɛ gɛa ti ba aa Pɔɔlu.

7Nhuna Pɔɔlu i bai, Yuua i ti bai kualaa Yɛlusalɛmu kati ala goia awa kati tɔɔlonga aa fɔɔlɛ hɔɔlɛ yɛpɛ gbogo gbogo gɛndaa ala nhanwa nana kpinhi ɔɔ awa tai kuni taa maa seeliyaa lɔgɔɔu ndɔgɔɔu.

8Kɛlɛ ka Pɔɔlu i gbɔha na nwaa gaaunga ɛgɛ, "Ngai gbɛ o gbɛ aa haai ndi ɔ aa Yuua i ti Sɔ na lepele, inaile Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na, inaile Loomu Hota Manha mbaa na."

9Kina Fɛsitɔsi kpala ngee naanɔɔ alaa kangaa i ndaa bandaa hɔlɔ Yuua i ngeya, faa nwɛɛɔ i gɛi Pɔɔlu nwa, "Bɔɔ kuunnaa bi li Yɛlusalɛmu wu njia indinɛi gɛ na nya gulɔɔ?"

10Ka Pɔɔlu i gɛa, "Nyaa loni Hota Manha mbaa na gɔhɔ mbaka nau, mɛɛna hiti ɔ nhu taa nya gɔhɔ na. Ngai nhanda aa haai hali aa Yuua i, ɛɛ bia bi kɔɔ ngɔ gbo.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ina aa bele ngaa ngoo sɔ nyaaiaɔ awa ngoo nhanda belengaɔ nana ɔɔ pele ngi haa hɔlɔ, ngai gaasouni aa haalaa. Kɛlɛ ina aa bele ngaa tɔmbaga ai nana nhu ti kɛɛ gɛɛa nya nhanwa, nuu ai na nana aa nya gɔan ti nwa. Kang~a~a nhu nwɔɔli ngaa kɛɛlaa Hota Manha mbaa na i ni yia na leea.”

12Awa nhuna Fɛsitɔsi i lii tɔɔ nhu tii ngi nɛɛnwaa hembɛ belaa i ngoo, kɛɛ gɛa Pɔɔlu nwa, "Boo gɛ Hota Manha mbaa na lɔ ɔɔ bi yia na lee, awa ala le mɛ bɔɔ li na.”

13Lɔgɔ lɛingaa i leeni manha mbaa na Agilipa o ka Banisi kati baa Sasalia hitima nwa Fɛsitɔsi le kangaa ti ala binja.

14Ti guu i nwaa loni na, ka Fɛsitɔsi i Pɔɔlu yɛpɛ na gɛa aa manha mbaa na Agilipa gɛnhi, "Ndakpa lɔ bei nana Filikisi i ndoi kpindi bɛlɛuyaa nhu.

15Awa nhuna ngi lii Yɛlusalɛmu, Yuua ti Yuu chaaga gua manhangaa i ngoo ka mbaa waangaa i kati ngi chaagbe laannga nya nwa, awa kati gɛa kangaa ngi pele i haa hɔlɔ.

16Kɛlɛ kangi kɛa aa tuee aa kɛɛlaa nua Loomua i ngaa nuee, oo ni lugu gɔɔngaɔ tɔ aa kɛɛlaa nuu na nana njia aa gɛ alaa kataa gɔɛ ngilamaaa ti ngi yia hɔɔlɛ hɔɔlɛ mbelaa i ngoo, kangaa i gbɔha na nwaa gaau njia na nhu yeingaa ni gilaa nana gɔɔ nɔɔ pele nda.

17Awae nhuna ti bai bei, ngai nwaa gbɛndɛɛni, kɛlɛ maa ee na i oni kangi heia ni gɔhɔ mbaka nau awa kangi gɛa ti ba aa ndakpa na nya le.

18Ningaa i njia na ee ti loganhu nhuna ti yɛpɛi, tai gbɛ o gbɛ gɛi nyɔu ɔɔ ɛɛ nana ee nya nɛɛnwaa ti ba kɛ.

19Nana gbo bɛɛ ti kɛiɔ ala nwɛɔ aa tonga na ti longani loganhu ti eebɔyaa na nhanwa awa ka ndakpa nana ngi laa aa Yisɔsi, nana i haaa. Kɛlɛ Pɔɔlu ɛgɛ kɛndɛ ɔ.

20Kaande ngɔ nyɛɛ aa kiti leendaa ma, faa nwɛɛ ngi Pɔɔlu nwɔɔlini ina ɔɔ lonaa aa ndiilaa Yɛlusalɛmu ni njia indinɛi gɛ na.

21Kɛlɛ Pɔɔlu oo nhu nwɔɔlingaɔ aa kɛɛlaa Hota Manha mbaa na ɔɔ ngi yia na leea. Faa nwɛɛ ngi gɛi ti ala nwakɛ nhaa ngi ala lee mɛɛ Hota Manha mbaa na le.”

22Ka Agilipa i gɛa Fɛsitɔsi nwa, "Ngɔɔ lonaa aa ndakpa indinɛi laahaa gɔɔndaa." Ka Fɛsitɔsi i gɛa ala nwa, "Bɔɔ ndaahaa gɔɔnaa lian.”

23Maa ee na i oni ka Agilipa o, Banisi o, ti ɔaa ningaa aa lɔgɔ pɛlɛ nau tii kulugbaa nwanhangaa i ngoo awa ka taa waa na nhu gulɔɔ belaa i. Awa ka ningaa i ti mbɛɛ hea tuɛɛ nja lee ngɔnhu. Ka Fɛsitɔsi i gɛa ti ɔa aa Pɔɔlu awa kati ɔaa aa ala.

24Ka Fɛsitɔsi i gɛa, "Manha mbaa i Agilipa, ka wua bɛɛ wu bei, woo ndakpa indinɛi lɔ tai ngoo ila ngindinɛi nhu tii Yuua i ngoo, natiini ti bei ka natiini ti Yɛlusalɛmu, too ba nya le aa chaagbe. Too labi labia bei aa kɛɛlaa ti paa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Kɛlɛ ngai maaleii aa kɛɛlaa oo nhanda belengaɔ nana ɔɔ haa hɔlɔ fanwa. Awa kina ala gbɔha na oo nhu nwɔɔli pelengaɔ aa kɛɛlaa Hota Manha mbaa na i ngi yia na lee, ngoo ndaalaaa aa ala leendaa na.

26Kɛlɛ ngai lɛ nana hɔlɔi kpei ngɔɔ kpaali ala nhanwa Hota Manha mbaa na le. Faa nwɛɛ ngi baa aa ala bei wu gulɔɔ, eengaa bɛnhɛ aa bia kpei manha mbaa i aa biee Agilipa! Kangaa nhuna waa ngi yia na gbɛngbɛ, naangaa ngɔɔ nana hɔlɔa ngɔɔ kpaali.

27Gbaa ngai tɔi aa kɛɛlaa tee ngɔ nya nhanwa aa kpindi bɛlɛu nwɔɔ leendaa nuu nwanhu ngai nana gɛi pandaa i ngaa haai."

To mbelaa i ngeyaabele na 26

1Ka Agilipa i gɛa Pɔɔlu nwa, "Ina njɛpɛ lɔ bi la, kɛa!" Ka Pɔɔlu i ɔgɔ gɛa mɛɛ mɛɛ awa kɛɛ tɔɔlonga aa njɛpɛlaa.

2"Manha Mbaa i Agilipa! Ngoo nɛɛnwaa bɛɛlaa gbɔha na nwa aa kɛɛlaa nya goonhu nɛɛ ɔ haai aa gbɔha na nwaa gaaundaa bi gulɔɔ kualaa gbɛ o gbɛ na eya Yuua i ti kɛi nyɔu ɔ na nya nhanwa.

3Indinɛi tɔmbaga nwɛɛ kpei gbɛnhaile bi Yuua i ngeyaabele na gɔɔ kɔɔnaa ka ti nwɔɔli mɔɔli na. Ngi bi nwɔɔli kangaa bi oo nhɛɛ nya nwa pandaa.

4"Yuua i bɛɛ ti kɔɔnaa ngi gee naɔ kualaama nya golo ɔ na nhuɔ. Ti kɔɔnaa kualaa tɔɔlomaa na ngi gee gbɛai ni bɔlɔgɔɔ na nhu ka Yɛlusalɛmu.

5Aa lɔgɔ bɛɛ too kɔɔngaɔ ina gbo kpala tɔ tuaa ti seeliyaa gɛɛ gɛɛ aa ngi lee pele na, aa kɛɛlaa kualaama tɔɔlomaa naɔ nhu gbɛndɛ mɔɔ nwɛɔ aa nge n`i eebɔyaa na nhu, napangaa Falesiisiyaa na.

6Awa chaanngi nhu nyaa bei loni kɔhɔ ngaunwaa gbɛnhaile nya nɛɛnwaa la ɔ nɛɛnwaa lo na nhu nana Ngebɔ i fei mi bembaa i mbɛ.

7Nɛɛnwaa lo na kpei nana nde puu na i manhu fee na mi ningaa i ndiiya ti nɛɛnwaa la ɔ na aa hɔlɔndaa, maa nɛɛnwaa lo na nwɛ, ɛɛ gbo taa Ngebɔ batou ngaa foo ka kpɔkɔ. Awa nɛɛnwaa la indinɛi nhaa nwɛɛ, Bi Bɛɛyaa na nhu, Yuua i ti njia hɔɔlɛ hɔɔlɛi nyaa fanwa!

8Gbɔɔ wua Yuua i ngaa wuee waa kɛ aa kɛɛlaa waigɔ laanɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ku ngɔ aa huu haa belaau?

9"Nya gbɔha indinɛi kpei kangi lapia aa gbɛ o gbɛ bele pelendaa tololaa nhanwa aa Yisɔsi laa na Naasalɛti nwɔɔ naɔ.

10Na nwɛ ngi peleni Yɛlusalɛmu. Kangi fɔha hɔlɔa Yuu chaaga gua manhangaa i ngeya awa kangi ngebɔ belaa gbinhi gbinhia bii piinga kpindi bɛlɛu. Awa nhuna tee ti baa baa, nya ɔgɔ ee naanɔɔ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Naa gbinhi ɔɔ k`angi pele ti yɔgɔlɔ Yuua ti gɔɛ pɛlɛ bɛlɛ nau bɛɛ, awa k`angi pele ti nwaagai ti laanɛɛ naa. Nya gbaai ɔɔ ti nwa nhaa lɔgɔ lɛingaaɔ k`angi lii lii hota taa waa waa lɛingaa nhu ti aa sɛɛgɛ ma.”

12"Indinɛi nhaa nwɛɛ ngi lii Lamaasikɔsi aa fɔha na nana ngi hɔlɔi Yuu chaaga gua manhangaa i ngeya.

13Nhuna ngee li pele na nhu, Bi Bɛɛyaa na nhu, aa fooliiya na, kangi waun tɔa nana ee huo yain tee ngɔɔ fooa kualaa feenaa na nhu nana i nya nwaa gɛi waun ka ndakpangaa i nee li ngilamaa.

14Nua bɛɛ kani gulaa lɔa na, awa kangi nuu oo nwɛinga nana i gɛi nya nwa Hibulu haa na nhu, 'Sɔɔlu, Sɔɔlu! Gbɔɔe baa nya aa sɛɛgɛ? Bia baa gbɔha gbɛndɛ ngɔ ɛɛ nhua aa bɔ ala gbɛ ngulua aa gbala.’

15Kangi gɛa, 'Ele nwɛɛ aa biee Maliki?' Ka maliki na i gɛa, 'Nya nwɛ Yisɔsi aa nge, baa nya aa sɛɛgɛ.

16Kɛlɛ huua bi lo. Ngoo gbɔha na lɔgɔɔunga aa biee bi nhu ɔhɛndaa nhanwa kangaa bi bele ngaa ni eyaalakpandou. Biɛɛ bɔɔ kɛɛ gɛɛ aa ningaa lagbitia i nana nhanwa bi tɔi nya nhanwa haai, ka nana ngɔɔ ndɔgɔɔu ngaa biee guna nhanwa.

17Ngɔɔ ndendouyaa hea biɛɛ kualaa Iisilɛlia i ngeya o ka Kpitia i, natiini ngɔɔ bi lee tuee.

18Bia nwɛ bɔɔ pele ti nhanda lɔ awa bi ti bote kualaa kpindi gbindi na nhu ti nhu, awa bi baa baa aa tuee waun na le, tii ti guandaa o Setani fɔha na eya paa baalaa nhanwa aa tuee Ngebɔ le, kangaa ti laanɛɛ na nhu bele aa nge, Ngebɔ ɔɔ ti nhanda nyɔu na loa na tuɛɛ awa tɔɔ ti nda heinwaa na hɔlɔ hɔlɔa Ngebɔ nda nhu ɔhɛ belaa i ndiiya!' “

19"Awa faa nwɛɛ Manha mbaa i Agilipa, ngai nwaagaii nhanda na nwa nana ngi tɔi nya nɛɛnwaa na nhu i beleni kualaa aliyana.

20Pɛnhɛɛ na Lamaasikɔsi o ka Yɛlusalɛmu, awa ka Yuua i ti bɔlɔgɔɔ gbɔha na nhu bɛɛ, awa ka Kpitia i ndiiya, kangi Ngebɔ yia gɛa aa tuee aa kɛɛlaa ti bote kualaa ti nhanda nyɔu na nhu awa ti ba Ngebɔ le, awa ti nana bele ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa too botenga.

21Indinɛi nhaa nwɛɛɔ Yuua i ti gbundɛi nya nwa nhuna ngee Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa K`ati lapi nya baandaa nhanwa.

22Kɛlɛ nhaahaai Ngebɔ gbɔ ngɔ nyaa, awa faa nwɛɛ ngi bei loni ngaa ni seeliyaa na gɛɛ gɛɛ aa wuee bɛɛ, natiini ningaa gbamaa aa tuee o ka tɔɔgɔɔ mbelaa. Nana ngi kɛi nhanda ila na siina nwɛ kele nana Ngebɔ letua i ngoo Moosisi o ti gɛi ɔɔ belenaa.

23Ala nwɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na kaa yɔgɔlɔ awa i bele ngaa pɛnhɛɛ mɔɔ na huulaa nhanwa haa nhu, tii ndendouyaa waun na gɛndaa o aa Yuua i ka Kpitia i.”

24Nhuna Pɔɔlu i njia indinɛi gɛi kpɛti, ka Fɛsitɔsi i labia, "Boo nwɔua Pɔɔlu! Bi gala mbaa indinɛi oo bi gakanga!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Ka Pɔɔlu i gɛa, "Ngai nwɔui, Bi Bɛɛyaa na nhu! Nana ngi kɛi tɔmbaga nwɛɛ awa ngaa lo njia nwɛ gbɔnhu.

26Manha mbaa i Agilipa, ngaa yɛpɛa biee aa nhu gbɛndɛnjaa bɛɛ, gbɛnhaile bi nhanda indinɛi nhu kɔɔnaa. Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa boo ngigbɛ o ngigbɛ na gɔɔnga, gbɛnhaile nhanda indinɛi ai beleni ndɔɔgu nhu kundɔ nhu.

27Manha mbaa i Agilipa, ee bi laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ letua i? Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa bi laanɛɛ ɔ!”

28Ka Agilipa i gɛa Pɔɔlu nwa, "Bi nɛgili ɔ aa kɛɛlaa baa kunaa bi nya bele ngaa laanɛɛ nwɔɔ aa Kilaisi lɔgɔ nhu gutu indinɛi nhu?”

29Ka Pɔɔlu i gɛa ma, "I bele ngaa lɔgɔ nhu gutu, inaile i bele ngaa lɔgɔ nhu gɔha, ni laaminɛ na ngaa pele Ngebɔ le ala nwɛ aa kɛɛlaa wua bɛɛ wu bei waa oo nhɛɛ nya nwa haai, kangaa wu bele ɛɛ nya, kɛlɛ tɛɛ kɔɛndɛ gula gula wuaa!”

30Nhu nwɛɛ manha mbaa na o, hota manha na o, Banisi o, ka lagbitia i bɛɛ ti huui

31awa kati guaa ngiti naa. Kati gɛa gbɔha na nwa, "Ndakpa indinɛi ai gbɛ o gbɛ beleni nana aa haa hɔlɔ fanwa inaile ti ala bii kpindi bɛlɛu fanwa.”

32Ka Agilipa i gɛa Fɛsitɔsi nwa, "Ndakpa indinɛi ti ba gbenaa alaa ina i ba bele ngaa ai gɛa Hota Manha mbaa na ɔɔ ngi yia na leea."

To mbelaa i ngeyaabele na 27

1Nhuna ni ndaalaai aa kɛɛlaa kanaa li aa njaa bele Itali, kati Pɔɔlu gɔannga tii kpindi bɛlɛu belaa lagbitia o Yuliɔsi nwa, Yuliɔsi nana tomaa nwɔɔ nwɛɔ aa ala Loomu gulugbaangaa i ndiiya. Manha mbaa na gulugbaangaa i mɛɔ.

2Kani heia njaa lɛndɛ nhu kualaa Alilamitiɔmu, nana maa gbatɛ ɔɔ aa ndiilaa Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na nwaa baa gɛ na la, awa kani ya. Alisitakɔsi, Masilonia nwɔɔ nwɛɔ aa ala nana i guai Tɛsalonaika, ee naanɔɔ tii nua i ngoo.

3Maa ee na i oni kani hitia Sailɔni. Ka Yuliɔsi i nhanda nwaa nhii nhiɛ belenga aa Pɔɔlu, kɛɛ gbenga Pɔɔlua kangaa i li i ngi gɛnwa belaa i tɔɔ lɔɔ, kangaa ti nana ɔa ɔa ngeya ndo ngɔ laɔ.

4Kani leenga naa nwa, awa kɛlɛ kina hɛfɛ na ee ni hɛ, kani ya mɛɛ hɛfɛ na aile naa gaka Saipulɔsi bɔlɔgɔɔ na nwa.

5Kani nja na leea nana ee Silisia gbɛlaa na o ka Pamufilia awa kani baa Maila laa waa na nhu Lisia bɔlɔgɔɔ na nhu.

6Naa nwɛɛɔ tomaa nwɔɔ na i njaa lɛndɛ gɔlii na kualaa Alɛkisandia nana ee li Itali, awae kɛɛ ni bua njaa lɛndɛ na nhu.

7Kani ya aa njaa bele mi guu lɛingaa nhanwa ndɛi ngɔ maɔ nyɔɔ, awa nhuna ni yɔgɔlɔi nhaa, ngaa guanwaa na tɔ bɛɛ kani hitia Kiniləsi. Hɛfɛ na ai peleni naa li gulɔɔ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

naa gaka nana, faa nwɛɛ ni yeii awa kani leenga aa Kiliti bɔlɔgɔɔ na gakanwaa bele, kani leenga pɔlɔgɔɔ gbɛlaa nana maa gee ngɔɔ nja na liiya taa ui mba aa Salimɔni.

8Kani hitia njie na nwaa gbɛlaa, awa nhuna ni yɔgɔlɔi nhaa kani hitia nhinde taa ui naa aa Nja nwaa Nhii Nhiɛ, nhu gutu ɔɔ aa Lasia laa na.

9Kani lɔgɔ nhu gɔha gɔha gbaunga na, nhaa kani maaia aa kɛɛlaa kpɛndɛ kpɛndɛ mɛɔ aa sia na londaa nda, gbɛnhaile aa lɔgɔ indinɛi foo waa na taa goonhu nɛɛ ma nhanda londaa na nhanwa oo leenga. (Maa hoo indinɛi i baia lɔgɔ nwa fogo na nhu nhuna hɛfɛ mbaa waa i bai nana i peleni sialaa aa njaa bele kɛɛ belenga aa kpɛndɛ kpɛndɛ.) Faa nwɛɛ Pɔɔlu i nɛɛnwaa hembɛ indinɛi ɔai ti eya,

10"Ndakpangaa, ngoo tɔa aa kɛɛlaa mi sia na kualaa bei kpɛndɛ kpɛndɛ ngɔɔ gɛa nhu, awa nhaanhaa waa tɔɔ nyaaia, awa njaa lɛndɛ na ɔɔ nyaaia gbɔnhu, awa ndɛɛhu u ngɔɔ loa nhu gbɔnhu."

11Kɛlɛ yeingaa tomaa nwɔɔ na i ba oo nhɛɛ nana nwa Pɔɔlu i kɛi, ai peleni. Kɛlɛ k`a nana njaa lɛndɛ sia mɔɔ na i kɛi tii njaa lɛndɛ nwɔɔ na o.

12Njaa lɛndɛ indinɛi lomaa indinɛi nhinde nwaa nhii nhiɛ aileɔ njaa lɛndɛ londaa na nhanwa aa nja wa ngee waa, faa nwɛɛ ti gbinhi ɔɔ kati gɛa ti njaa lɛndɛ na bɛɛla nja na liiya kangaa ti lapi ti hiti Fiinisi, ina aa bele ngaa fɛɛlɛ lɔ na. Njaa lɛndɛ indinɛi lomaa indinɛi napangaa Fiinisi, nana ee Kiliti, ngaunwaa na lete ngɔɔ pɔlɔgɔɔ gbuenhuleemaa fee ma, awa taa tonaa na aa nja wa ngee waa.

13Ka hɛfɛ maa nhii nhiɛ i tɔɔlonga aa ti hɛndaa kualaa pɔlɔgɔɔ gbuenhuleemaa aa ɛha nhu gaka, awa tɔɔ tɔɔngaaɔ ti laalaa na ɔɔ loa ma, faa nwɛɛ ti kɔu nwui nwui na lɛi napangaa sia nhu hou kɔu na, awa kati ya nhaa kati hitia Kiliti baa gɛ na la.

14Kɛlɛ nhu gutu ɔ na hɛfɛ mbaa na taa ui mba aa mi nwaa gɔɔ loganhu hɛfɛ nyɔu nyɔu, kɛɛ tɔɔlonga aa ti hɛndaa kualaa njie na nwa.

15Kɛɛ njaa lɛndɛ na hɛa, awa kɛlɛ kina fɛɛlɛ aile na ndiilaa nhanwa aa njaa lɛndɛ na gulɔɔ aa hɛfɛ na lepele, kani gbahaa awa ka hɛfɛ na i ya la.

16Kani hitia nhinde mɛɛna hɛfɛ na aile na nhuna ni leeni aa Kaula bɔlɔgɔɔ golo na lepele. Mɛɛ, tii njɔgɔlɔ o, kani lapia nhaa kani njaa lɛndɛ na nwaa gaaunga nana ee ilii njaa lɛndɛ waa na bou nwa nana nee nhu.

17Kati kolo gee na lɛa nga awa kati ngɛha lɛingaa ili ilia njaa lɛndɛ waa naa. Kati luaa gbɛnhaile tɔɔ tɔɔngaaɔ njaa lɛndɛ na ɔɔ lia aa tuee Libia ya na nwaa qɛagbaa na nhu. Faa nwɛɛ ti pinhɛ na nwanhu guai k`a hɛfɛ na i li aa njaa lɛndɛ na.

18Hɛfɛ mbaa indinɛi k`ɛɛ hɛ gbo tuun, faa nwɛɛe maa ee na i oni, kati tɔɔlonga aa nhaanhaa i pii piindaa mbu napangaa nhaanhaa i tee njaa lɛndɛ na nhu,

19awa maa ee na i oni kati njaa lɛndɛ na nhu enge nhaanhaa i pii piinga mbu aa ti guegue loko na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Mi guu gbinhi gbinhi nhanwa nai foo lɔi inaile nai teelega lɔi, awa hɛfɛ na k`ɛɛ hɛ gbo nja lee ngɔ nhu. Nua bɛɛ nɛɛnwaa la aile ni eyaɔ gbɔnhu ndendouyaa nhanwa.

21I kpauni aa lɔgɔ nhu gɔha ndakpangaa i tai mɛnhɛi hɔlɔi taa mɛ, ka Pɔɔlu i longa ti gulɔɔ awa kɛɛ gɛa ti nwa, "Ndakpangaa, wu ba nya laa yia na houa nha aa kɛɛlaa mai ba lee nha Kiliti nwa. Awa mai ba nhaanhaa nyaai nyaanii aa pele ngɔ indinɛi mi bote boma mi nhaanhaa loo loo nhu.

22Kɛlɛ chaanngi nhu ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa kɛɛlaa aa lii lɛia! Hali ngila mɔɔ wu liiyaa aigɔ ngi lɛɛhu na u ndo nhu, k`a njaa lɛndɛ i nwɛ gboe ngu ngɔɔ lo nhu.

23Gbaa aa gbengi gbɔkɔ na, Ngebɔ na nana ala bo mɛɛ aa nge awa ngaa ala batou, ka ngi nwaleka i baa nya le

24awa kɛɛ gɛa nya nwa, Bɛɛ lua Pɔɔlu! Kabaa li bi lo Hota Manha mbaa na gulɔɔ kɔhɔ fanwa, awa Ngebɔ, aa ngi gbekpenjaa na, oo natiini ti lɛɛhu na ɔaa bi eya bɛɛ ti njaa lɛndɛ indinɛi nhu ngilamaaa tii bia o!'

25Awa faa nwɛɛe ndakpangaa, a lii lɛia! Gbaa nya laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ aa kɛɛlaa ɛɛ kɛ ngɔ na maleka na i kɛi aa nge ngemɛɛ ɔɔ bele.

26Kɛlɛ hɛfɛ na ɔɔ mi biinaa njie ma."

27Hɛfɛ mbaa indinɛi hɛɛlaa na i kpauni aa mi guu puu i manhu chawa, manhu naai na nwa, ka hɛfɛ mbaa na i ni lukpenga nja naa nana ee Kiliti loganhu na aa Sisili taa ui mba aa Mɛlitaleenia Ya na. Mi gɛa aa kpindi liiya na ka njaa lɛndɛ na nhu enge belaa i ti nɛgilia aa kɛɛlaa nua naa gbɛɛ njiemaa gbɛlaa.

28Faa nwɛɛ ti ngɛha gulai nja nau kati mui nhai ilia mba, awa kati maaia aa kɛɛlaa nja na hendaa na ala nwɛɔ aa hoo buu buu naai. Ti golo lii gulɔɔ chaan kati nhuanga gbɔnhu, naa nanaɔ, hoo buu buu chawa mɛɛɔ.

29Kati luaa aa kɛɛlaa ni yaa lɛndɛ na ɔɔ gbɛɛa faha loganhu faa nwɛɛ ti sia nhu hou kɔu na yei yeii ee naai aa pou bele awa kati laaminɛa kangaa ti foo le tɔ.

30Ka njaa lɛndɛ na nhu enge belaa i ti gɛa tɔɔ bɛa njaa lɛndɛ na nhu. Kati njaa lɛndɛ golo na yeia mbu awa kati pelenga ɛɛ k`a sia nhu hou kɔu na nwɛɔ tee njei ngunhu na.

31Kɛlɛ ka Pɔɔlu i gɛa tomaa nwɔɔ na nwa kulugbaa enge na nhu awa ka kulugbaangaa i, "Ina njaa lɛndɛ na nhu enge belaa indiini tai gɛi njaa lɛndɛ i nhu, waigɔ ndendouyaa hɔlɔ."

32Faa nwɛɛ kulugbaangaa i ti ngɛha na nhu lee leei nana ee ili ilii ndɛɛhu nwaa gaau ndɛndɛ naa awa kati pelenga nja na i ya la.

33Aa ngeenhu na, ka Pɔɔlu i ti nwaa nɛɛ nɛɛnga bɛɛ kangaa ti mɛnhɛi lɛingaa nwɛɛ nwɛɛ, "Wua waa maa golo ɔɔ nhaa oo kpaunga aa mi guu puu i manhu naai haai, awa naa loganhu indinɛi bɛɛ wai lɛ gbɛ o gbɛ nwɛi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

34Awu lee nwɛɛ, a mɛnhɛi lɛingaa nwɛa. Kawaa mɛnhɛi nwɛ kangaa wai ba haa aa
ndɔɛ. Hali ngu ngi ila kele nhanda aigɔ bele nda wu umbaa.”

35Nhuna Pɔɔlu i bilani aa indinɛi gɛndaa aa tuee, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha lɛingaa gbau
kpaunga, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa ti au bele nhu bɛɛ, kɛɛ nhu lee leea, awa kɛɛ
tɔɔlonga aa mɛndaa.

36Kati lii lɛia, awa ngigbɛ o ngigbɛ ti liiya kɛɛ mɛnhɛi lɛingaa nwɛa.

37Nua bɛɛ nee njaa lɛndɛ na nhu ni gɛmɛ fee mɛɛɔ ni buu buu ɔfɛla ni manhu ɔhita.

38Mɛnhɛi na nwɛndaa i guni aa ngigbɛ o ngigbɛ ni liiya, kati nhaanhaa lagbitia i kuu
guaa awa kati ti bii piinga nja nau kangaa njaa lɛndɛ na i booha nja naa.

39Ngee oni, tai pɔlɔgɔɔ na gɔɔni nana tee kpɛlaa, kɛlɛ kati qɛagbaa lɔa, awa kati
ndaalaaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa ina fɛɛlɛ aa gɛ na, tɔɔ pelenaa kangaa njaa lɛndɛ na i
gbɛɛbaa qɛagbaa na nhu.

40Kati sia nhu hou kɔu na lee leea mba awa kati pelenga i lɛmbu lɛmbunga, awa aa
lɔgɔ ila na siina kele kati ngɛha na nhu lee leea nana ee ili ilii nhai naaɔ nana pele ngɔ
naɔ ɛɛ laalaa njaa lɛndɛ na bounwaa na. Awa kati kɔla waa lɛa nga ngunhunwaa na
kangaa hɛfɛ na i njaa lɛndɛ na hɛ ndiilaa nhanwa gulɔɔ, awa kɛɛ sia guaa aa nuee njie
na nwa.

41Kɛlɛ kɛɛ gbanhia qɛa sigi nhu nja nau awa kɛɛ gbɛɛbaaa na. Ka ngunhunwaa na
gaka i gbɛɛa awa ai kuni aa sia gbɔnhu, awa pounwaa na gaka ka nja yii na i nyaaia
na.

42Ka kulugbaangaa i ti ndaalaa belenga kpindi bɛlɛu belaa i paandaa nhanwa, kangaa
ngila mɔɔ ɛɛ njaa naanhii bele nhaa i lɛ njie ma awa i bɛa tuaa.

43Kɛlɛ tomaa nwɔɔ na lo ngɔ laɔ i ndendouyaa he Pɔɔluɛ, faa nwɛɛ i ti bɛndii aa
pelendaa. Indinɛi nhanwa, kɛɛ gɛa natiini ma bɛɛ ti ku ngɔ naɔ aa njaa naanhii na
kangaa ti bii pii pɛnhɛɛ ti lɛ njie na nwa.

44Lagbitia i pa kataa nda tuaa, ti hou hou bei kutu gutua inaile njaa lɛndɛ gutu gutu
naa. Awa pele ngɔ indinɛi nwɛɔ nua bɛɛ ni lɛi la njie ma awa nai gbɛndɛ ngɔi.

To mbelaa i ngeyaabele na 28

1Ni lɛi njie na nwa nai gbɛndɛ ngɔi, kani kɔɔnga aa kɛɛlaa pɔlɔgɔɔ na naa laaɔ aa
Mɔluta.

2Naa belaa i ti nhanda banda ɔɔ nuee. Aa maa lɔgɔ indinɛi nja wandaa oo tɔɔlonga
awa kɔɛ ee naanɔɔ, faa nwɛɛ ti ngɔmbu aa leei nuɛɛ awa kati ni binjanga.

3Ka Pɔɔlu i kɔbi aa lɔgɔa, awa nhuna ee pu ngɔmbu naa, ka kaai i guaa nhu ngɔmbu le
na nhanwa, awa kɛɛ ala qiinga nhaa kɛɛ loa nhɛɛni ala loko naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Nhuna lugulea i ti kaai na lɔi ee nhɛɛni Pɔɔlu loko naa, kati gɛa gbɔha na nwa, "Ndakpa indinɛi ɔɔ belenaa aa ningaa baa mɔɔ nwɛ aa ala, kɛlɛ Ngebɔ na taa ui mba aa Teenjaa aigɔ pele aa gɛ ngelou, hali oo kunga i ndendouyaa hɔlɔ kualaa nja nau.”

5Kɛlɛ ka Pɔɔlu i kaai na gbagandɛa loko na nwa kɛɛ kulaa ngɔmbu naa, kaai na ai ala gbɛndɛ ngɔi hali.

6Ka ningaa i ti nhu gbeenga lɔgɔ lɛingaa nhanwa aa bele ngaaɔ ala loko na i ba henaa mba inaile i gulaɔ i haa. Kɛlɛ ti nhu gbeeni lɔgɔ nhu gɔha gɔha nhanwa tai tɔi nhanda lagbiti aa bele ngaa ala, kati nɛɛnwaa sia na nwaa lobinga awa kati gɛa, "Ngebɔ lagbiti nwɛɛ aa ala!”

7Mɛɛ nee na nhu gutu ɔɔ aa ndɔgbɔ lɛingaa nana Pubiliɔsi bo mɛɛɔ, napangaa manha na pɔlɔgɔɔ na nhu nhanwa nee na. Mi guu chawa faa nwɛɛɔ nee ngi bɛlɛ nau awa kɛɛ ni binjanga.

8Pubiliɔsi kɛɛgɛ na kaanhu gbaai gbaai hegbɛ ee alaaɔ ka gɛɛlɛ hegbɛ. Ka Pɔɔlu i ya na ala le kungu na nhu, kɛɛ laaminɛa ma, awa kɛɛ ɔgɔ na bɛɛa hegbɛ nwɔɔ naa awa kɛɛ ala gɛndɛa.

9Nhuna nhanda indinɛi i beleni, hegbɛ belaa lagbitia i bɛɛ tee na maa bɔlɔgɔɔ na nhu kati baa baa, awa ka Pɔɔlu i ti gɛndɛa.

10Kati fembɛ gbinhi gbinhi hee heea nuɛɛ, awa ni liilaa na i bai aa njaa bele, nana bɛɛ kpala ngee nuaa ni yaa sia na nhanwa kati puu buua ni eya njaa lɛndɛ na nhu.

11Ngau chawa ngi leeni kani ya aa njaa bele njaa lɛndɛ na nhu kualaa Alɛkisandia. Njaa lɛndɛ na ngi laaɔ aa "Tuu Eebɔa," awa kɛɛ kɔɛ au na nhu leenga nwa mɛɛ nee na Mɔluta.

12Kani hitia taa waa na nhu taa ui naa aa Silakiusi awa nee naanɔɔ nhaa mi guu chawa.

13Ni leeni naa nwa kani hitia taa waa nhu taa ui naa aa Legiumu. Maa ee na i oni ka hɛfɛ na i tɔɔlonga aa paalaa kualaa pɔlɔgɔɔ gbuenhuleenwaa aa ɛha nhu bele, awa mi guu fee ndoganhu, kani hitia taa nhu taa ui naa aa Putioli.

14Kani laanɛɛ belaa lɛingaa nwaaia na natiini ti ni nwɔɔlini kangaa ni gɛ na nii tua i ngoo mi guu ɔfɛla fanwa. Awa nhu nwɛɛ ni bai Loomu.

15Laanɛɛ belaa i tee Loomu kati ni nwaanhaa nwɛinga awa kati baa nhaa Apiɔsi Yɔpɔwaa na nhu ka Ndɛɛhunwaa Chawa. Nhuna Pɔɔlu i ti lɔi, kɛɛ fiɛ guaa Ngebɔ nwa awa ka ala lii gbɛndɛnga.

16Ni hitii Loomu, kati fɛɛlɛ hea Pɔɔluɛ kangaa i gɛ gbɔha gaanhu awa k`a kulugbaa ila gbo kele alɛɛ ee ala nwanhu gbee.

17Mi guu chawa ngi leeni ka Pɔɔlu i ui nguinga Yuu u mbelaa i mba naana siina ngaa lɔgɔ nhanwa. Nhuna ti aa lɔgɔi, kɛɛ gɛa ti nwa, "Ni ndegea! Hali bɛnhɛ ngai gbɛ o gbɛ beleni nana nyɔu ɔɔ aa mi ungaa i inaile ngeyaabele na nana mi hɔlɔi mi bembaa i

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ngeya, kati nya belenga aa kpindi bɛlɛu nwɔɔ mɛɛ Yɛlusalɛmu, awa kati nya gɔannga Loomua i ma.

18Kati nya nwɔɔli mɔɔlinga awa kati gɛa tɔɔ gbe nyaa, gbɛnhaile tai maaleii aa kɛɛlaa ngoo gbɛ o gbɛ belenga nana ngaa haa hɔlɔ fanwa.

19Kɛlɛ kina Yuua i ti nwaagaii indinɛi nwa, kangi gɛa k`a Hota Manha mbaa na aa ni yia na lee qai, haliɔ bɛnhɛ fɔɔlɛ hɔɔlɛ yia aile naɔ ngaa kɛ ni nda ungaa i fanwa.

20Faa nwɛɛ ngi gɛi kangaa mi lɔ mi yɛpɛ, gbɛnhaile kɔɛndɛ indinɛi gula ngɔ nyaa nuu na lɔgɔ fanwa nana Iisilɛlia i nɛɛnwaa laai ala nhu.”

21Kati gɛa Pɔɔlu nwa, "Nai lɛ ngooleekɔɔ hɔlɔi hali kualaa Yulia bi lɔgɔ fanwa, kangaa lɛ ni ndegea i hali ngila mɔɔ ai bai bei aa ngoo bi nhanwa, inaile tai ngoo nyɔu gɛi bi nhanwa.

22Kɛlɛ nɔɔ lonaa aa bi nɛɛnwaa nhaa gɔɔndaa, gbɛnhaile ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mii o mii k`a ningaa ti njia nyɔu gɛ na aa bi eebɔyaa indinɛi bi nhu.”

23Faa nwɛɛ ti kuu laa laai loganhu tii Pɔɔlu o, awa ti gbinhi ɔɔ ti bai aa foo na siina mɛɛ Pɔɔlu ee na yigiyaa nhu. Kualaama aa ngeenda nhaa kpindi k`ɛɛ ngambo ti nwa, awa k`ɛɛ ngi oo na gɛ aa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa. Kɛɛ lapia aa ti nɛɛnwaa botendaa Yisɔsi nhanwa aa njɛpɛlaa kualaa Moosisi Sɔ na nhu ka Ngebɔ letua i ti gbaali gbaali na nhu.

24Ti lɛingaa i ka ti nɛɛnwaa i botenga ala laa yia na nhanwa i kɛi, kɛlɛ lagbitia i tai poteni taa laanɛɛ.

25Faa nwɛɛ ti yanjani ti oo aa yanja ngɔɔ, nhuna i bilani aa njia ila ngindinɛi gɛndaa aa tuee, "Ka Ngebɔ Yina na i yɛpɛa wu bembaa i ngee pandaa aa Ngebɔ letu na nhu bele Aiseya!

26Gbaa kɛɛ gɛa, 'Lia ningaa indiini ngee bi gɛ ti nwa, wɔɔ oo nhɛɛ nhaa wu oo nhɛɛ, kɛlɛ waigɔ nɛɛnwaa hɔlɔ. Wɔɔ naa gbee nhaa wu naa gbee, kɛlɛ waigɔ naa lɔ.

27Gbaa ningaa indiini ti nɛɛnwaa haa ɔɔ, too ou na nhu gbibi gbibiaɔ, awa too au na nwaa libi libiaɔ. Aa bele ngaaɔ faa aile, ti au na i ba naa lɔaɔ, ti ou na i ba njia nwɛinaaɔ, ti ba nɛɛnwaa hɔlɔaɔ nhandaa, awa ti ba botenaaɔ nya le, ngemɛɛ Ngebɔ i kɛi, awa ngi ba ti gɛndɛ gɛndɛa.' “

28Awa ngaa guanwaa na ka Pɔɔlu i gɛa ti nwa, "Kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa Ngebɔ lendouyaa oo na oo teengaɔ Kpitia ngee. Tɔɔ oo nhɛɛnaa ma!"

((29Pɔɔlu i bilani aa indinɛi gɛndaa, ka Yuua i ti sia guaa k`ati li aa longa nja lee ngɔnhu ti gbɔha na loganhu.))

30Pɔɔlu ee naanɔɔ bei fogo fee fanwa gbɔha gaanhu k`ɛɛ pɛlɛ baabaa bele, awa k`ɛɛ nuu o nuu binja nana ee ba ala lɔ ma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Kɛɛ Ngebɔ yia gɛa aa tuee Ngebɔ nwanhayaa na laa nhanwa, awa kɛɛ ti nagɔlia aa Maliki na nhanda Yisɔsi Kilaisi aa nhanda baambayaa hiti hiti nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Loomua

Loomua 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge, Yisɔsi Kilaisi eyaalakpandou na aa nge, to mɔɔ na aa nge, Ngebɔ i nya nhu ɔhɛi awa kɛɛ uinga nyaa kangaa ngi ngi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛ Yisɔsi Kilaisi nhanwa,

2napangaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nana i nhumbuiɔ aa maa nɛɛnwaa lo fe aa ngi letua i nhu bele, ɛɛ gbo ti kpaalii Ngebɔ Gbaali na nhu.

3Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na siina ngi Lou na nhaa nwɛɛ napangaa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi. Nuu gbɔha nwɛɔ aa ala, awa Leebili goo na nhu lou nwɛɔ aa ala.

4Nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ le mɛ i guai na, awa ala bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ, ala nwɛ aa ala huulaa na kualaa haa na nhu.

5Ala nhu bele nwɛɛ ngi panda bandayaa hɔlɔa na, kangaa ngi bele ngaa to mɔɔ Yisɔsi Kilaisi lɔgɔ fanwa, kangaa ngi ba aa maa oo na Kpitia i ngee bɛɛ, kangaa ti laanɛɛ awa ti nwaa bɛɛ.

6Indinɛi lɔ gbɔnhu wu gula ngɔ mba, wua na Ngebɔ i uinga wuaa kangaa wu bele ngaa Yisɔsi Kilaisi ndaa.

7Awae wua nwɛ bɛɛ ngi ngooleekɔɔ indinɛi gbaalia wu nwanhu, wu mɛɛ Loomu bɔlɔgɔɔ na nhu, wua na Ngebɔ lo ngɔ na aa wuee, awa i uinga wuaa kangaa wu bele ngaa ngi ndaa. Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ, ka mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi, ti wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi.

8Pɛnhɛɛ nhanda na, ngi fiɛ gua Ngebɔ nwa aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele wu nhanwa bɛɛ, gbɛnhaile wu laanɛɛ na bele ngɔ na nwaanhaa na oo sia nhu ningaa i ma ngelou i nhu bɛɛ.

9Gbaa Ngebɔ, nana ngaa enge alɛɛ aa nya nɛɛnwaa na bɛɛ, Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu Yisɔsi Kilaisi nhanwa nana ngaa kɛ, Yisɔsi Kilaisi nana ngi Lou na aa ala, maa Eebɔ na siina, nya seeli nwɛ aa ala aa kɛɛlaa ngai nɔai wu nwa, kɛlɛ k`angi nɛgili aa wuee laaminɛ na nhu ngaa pele aa gbele o gbele,

10kangaa ngaa guanwaa indinɛi tɔ, ina fɛɛlɛ aa gɛ na awa Ngebɔ aa kuun, ngɔɔ baa wuee.

11Gbaa nya lo ngɔ la ngi wu lɔ nja lee ngɔnhu, kangaa ngi ba fembɛ lɛingaa ɔa wu eya nana Ngebɔ Yina na aa fe, nana ɔɔ wu nhu gbɛndɛ.

12Nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa indinɛi, aa kɛɛlaa nhuna ngaa gɛ na tii wua o, wu laanɛɛ na ɔɔ nya lii gbɛndɛnaa, awa nya nda laanɛɛ na ɔɔ wu lii gbɛndɛnaa.

13Nya ndegea, nya lo ngɔ la wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa naa oo gɛ gbinhi ngaa kuku maɔ aa paalaa wuee, kɛlɛ nhanda nhanda na nwɛ aa nya bɛndi ngɔ na bele. Nya lo ngɔ la

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kangaa ngi ba ngi ningaa hɔlɔ wu liiya ti bele ngaa laanɛɛ belaa, ɛɛ gbo ngi ti hɔlɔa kualaa Kpitia i nhu bɛɛ.

14Indinɛi ngenge nwɛɛ nana ngɔa ngɔ nya eya aa kɛɛlaa kangɔɔ pele natiini mbɛ ti nhanda gɔɔ ngɔ o, ka natiini ti u ndo ɔ na nhu ngelou nhu nhanda na nwa. Awa kangɔɔ pele kɔɔ lɔ mbelaa i mbɛ o ka natiini kɔɔ lɔ mbelaa aile aa tuee.

15Indinɛi nhaa nwɛɛ kpala ngi nyaa nja lee ngɔnhu kangaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Yisɔsi Kilaisi nhanwa ngi kɛ aa wuee wua na wu mɛɛ Loomu bɔlɔgɔɔ na nhu.

16Nya hagba la ɔ hiti ɔ nhu Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu Yisɔsi Kilaisi nhanwa, gbɛnhaile fɔha na nwɛ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nana Ngebɔ aa enge la ndendouyaa hendaa nhanwa nuu o nuuɛ nana aa laanɛɛ. Kɛɛ fea pɛnhɛɛ Yuua i mbɛ, awa poungaa na siina kɛɛ fea Kpitia i mbɛ.

17Gbaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Yisɔsi Kilaisi nhanwa lɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa muee Ngebɔ aa gee ningaa bele ngaa tee mbelaa ala gulɔɔ. Aa pelenaa aa nuu na laanɛɛ na bele ngɔ na aa gɛ na kualaa tɔɔlomaa na ndi ɔ kpelenwaa na. Ɛɛ gbo Ngebɔ gbaali na i gɛi, "Nuu na nana Ngebɔ aa ala bele ngaa tee mɔɔ aa laanɛɛ nhu bele, maa nwɔɔ na siina ɔɔ tɔmbaga lɛɛhu hɔlɔa."

18Ngebɔ lɔ ngi gbaai mba na lɔgɔɔu ngɔ kualaa aliyana natiini ma bɛɛ tai laanɛɛi aa ala, tii natiini ngoo bɛɛ ti eyaabele na nyɔu ɔ na, ti eyaabele nyɔu na kɛɛ Ngebɔ lɔmbaga na lɔɔgu kangaa ningaa tɛɛ kɔɔ.

19Ngebɔ i ti gbɔɔni gbɛnhaile nana kɔɔndaa i ningaa eya Ngebɔ nhanwa, tua ti kɔɔnaa tɔ, gbɛnhaile Ngebɔ gbɔha na nwɛ i ndɔgɔɔuni aa tuee.

20Kualaamaɔ tɔ aa lɔgɔ na Ngebɔ i ngelou na gbatɛi, nana ala bo mɛɛ aa kɛɛlaa ningaa tai tɔ, napangaa ngi wɔwɔwɔ fɔha na o ka ala bele ngɔ na, ningaa too maa nhanda na lɔɔ lɔɔa. Too tɔɔ lɔɔa aa nana nhu bele i kpatɛi. Awae ningaa nwɛ natiini kabali ai na taa fe hali!

21Gbaa ti Ngebɔ gɔɔnia, kɛlɛ tai mbɛɛ gɛi alaa ɛɛ Ngebɔ, inaile tai fiɛ guai ala nwa. Ti nɛgili ɔ na aile gbekpeniɔ, awa ka ti nɛɛnwaa yaaiyaai na i gbindia.

22Tɛɛ ti nhu lo ngɔ, kɛlɛ ti nwɔu mɔu ngɔ.

23Yeingaa nha ti nhanwa ti ba tɔmbaga Eebɔ na batou nana kɛndɛ ɔ na, ndɛɛ lɛɛ eebɔa lɔ tee ti haga awa k`ati ti batou. Maa haga eebɔa i ti bele ngɔɔ ɛɛ ningaa gbɔhaa o, qɔia o, nhua o, ka kuu kuu nhaia.

24Awae ka Ngebɔ i gbenga tuaa kangaa ti nana bele maa ɔi nyɔu nyɔu na i ti lii na nwa nana aa ti nwaa nɔgɔ, awa ngufe maa nhanda belendaa lɔ ee ti gbɔha na loganhu,

25gbɛnhaile tɔmbaga oo na nana Ngebɔ aa kɛ, tua k`ati maa bote ngaa ndɛɛ. K`ati nana batou Ngebɔ i kpatɛa awa k`ati enge mbɛ, yeingaa nha ti ba pele maa nhaanhaa Gbatɛ mɔɔ naɛ, nana hiti ɔ nhu ningaa taa mbihɛ nhaa guna na bɛɛ. kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Saabu indinɛi nhanwa, Ngebɔ oo gbenga tuaa ngufe maa ɔi nyɔu nyɔu nhu. Gbaa k`a njiengaa i ti ndo sia aa ti ndege yiengaa nana ngaa haa ɔ ti nhanwa aa pelendaa.

27Aa pele ngɔ ila na siina, kɛgɛingaa i k`ati nana lo tee ngɔ aa pelendaa aa ti nyanhaa i, ngɔi nyɔu nyɔu gbaundaa nhanwa loganhu aa ti ndege gɛgɛingaa. K`ati ndo sia loganhu aa ti ndege gɛgɛingaa nana ngaa haa ɔ ti nhanwa aa pelendaa, awa nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa kɛɛlaa, tua taa ba gbɔha na nwa aa kpɔɔni nana hɔlɔndaa i ti eya kaka na nhanwa taa pele.

28Ɛɛ gbo ti lelei aa nana gɔɔndaa tɔmbaga na le Ngebɔ nhanwa, faa nwɛɛ Ngebɔ i gbeni tuaa ti nɛgili nyɔu nyɔu na nhu, kangaa ti ba gɛ aa nana belendaa ai leeni.

29Ti laa fengɔɔ aa teenjaa gbahambayaa bɛɛ, tii ngeyaabele nyɔu o, kɔɔli ngoo, ndondo ngoo nwa o, tolomayaa o, ningaa baandaa o, kɔɔ gɔɔ o, ndɛɛ gɔɔlandaa o, awa ti sia nhu ɔɔ.

30Njafa belaa nwɛɔ aa tuee, ti lolo ɔɔ aa Ngebɔ, ti laa yia na gbɔlɔ ɔɔ, ti aunwaa lɛ ɔɔ, ti yonga ɔɔ, tuɛɛ taa pele nyiɛ na gbatɛ gbatɛ nhanda nyɔu nhanwa, awa ti nwaa bɛɛ gbahambayaa ɔ ti ungaa i mbu.

31Ti nwɔu mɔu ngɔɔ, nuu ai laanɛɛi aa tuee, ndomayaa aile ti eya, awa tai maaumayaa gbau ningaa nwa.

32Hali nha ti nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ Sɔ na lɔ kɛ ngɔ aa kɛɛlaa, ningaa i natiini taa nhanda indinɛi bonda bele pele kataa haa hɔlɔ. Awa ai beleni aa kɛɛlaa indi nwɛɔ gbo ti gbele ɔ maɔ aa pelendaa kɛlɛ k`ati goonhu nɛɛ boma ningaa i ma natiini taa nhanda indinɛi bonda bele pele.

Loomua 2

1Faa nwɛɛe ndakpai, kabali ai na baa fe, hali bi bele ngaa gbɛ o gbɛ. Gbaa nhuna baa nuu lagbiti gɔhɔ, biɛɛ bi gbɔha na gɔhɔnga, gbɛnhaile bi gbɔha na kpei kɔhɔ mɔɔ na aa biee bia baa nhanda ila na siina bele.

2Ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ala lee ngɔ aa ningaa i kɔhɔndaa natiini taa nhanda indinɛi bonda bele pele.

3Ee ndakpai, bi nɛgili ɔ aa kɛɛlaa nhuna baa ningaa gɔhɔ natiini taa nhanda indinɛi bonda bele pele, bɔɔ Ngebɔ gɔhɔ na nwaa hakpaa, gbaa bia gbɔnhu k`abi pele pele?

4Inaile ee bi au bii ngɔ ngi nhanda banda bombou mbaa na nwanhu o, ngi lii lonjaa na o, ka maa golo na nana i pelenga lɔgɔ nhu gɔha gɔha nhanwa? Ee bai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa Ngebɔ nhanda banda ɔ kangaa i pele bi bɛ?

5Kɛlɛ wu lihi lihiyaa na nhanwa, i pele ngɔ wai bote kualaa wu nhanda nyɔu na nhu, wua waa kpɔɔni nwaa lo nwa aa gbɔha kangaa i gɛ bombouni Foo na nwa nhuna Ngebɔ gbaai mba na o, ngi lee kɔhɔ na o, ɔɔ ba wu nwa.

6Gbaa Ngebɔ ɔɔ nuu o nuu baabaaa ndi ɔ aa maa nwɔɔ na enge na bele ngɔ na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Ningaa lɛingaa lɔ taa nhanda gbekpe pele, awa k`ati mbihɛ ɔɛ ɔɛ kualaa Ngebɔ le, ka mbɛɛ, awa kangaa ti gɛ na kpɔ. Maa belaa i siina Ngebɔ ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu ɔaa ti eya.

8Kɛlɛ ningaa lagbitia ti hɔɔndi ɔ awa ti gbee ɔ nanaa tee ngɔ, kangaa ti nda nana bou nwa ngaa haa ɔ na. Maa belaa i siina, Ngebɔ ɔɔ ngi gbaai mba na yeia ti nwa awa i ti gbɔɔni.

9Kpɔu gbɔu ɔɔ gɛa na ka njɔgɔlɔ nuu o nuu nhanwa nana aa nhanda nyɔu bele. Indinɛi Yuua i pɛnhɛɛ aa lɔɔlo tuaa awa oo gilaa biinga Kpitia i ngee.

10Kɛlɛ mbihɛ o, mbɛɛ o, ka maa lɛi ɔɔ gɛa natiini ma bɛɛ taa nhanda gbekpe pele. Indinɛi Yuua i pɛnhɛɛ aa lɔɔlo tuaa awa oo gilaa biinga Kpitia i ngee.

11Gbaa Ngebɔ ai galahaini.

12Natiini ti nhanda nyɔu belenga kɛlɛ tai Sɔ na gɔɔni, ti u ngɔɔ loa nhu. Kɛlɛ Sɔ na aigɔ ti gɔhɔ. Awa natiini ti Sɔ na gɔɔni kɛlɛ kati nhanda nyɔu belenga, Sɔ na ɔɔ ti gɔhɔnaa.

13Gbaa nana nwɛindaa Sɔ na aa kɛ ala aile aa nuu bele ngaa tee mɔɔ Ngebɔ gulɔe kɛlɛ nana belendaa Sɔ na aa kɛ alɛɛ aa nuu bele ngaa tee mɔɔ Ngebɔ gulɔɔ.

14Gbaa Kpitia i tai Sɔ na hɔlɔiɔ aa Moosisi nhu bele. Kɛlɛ gbee na bɛɛ taa nana bele Sɔ na lo ngɔ na la, gbɛnhaile k`a ti nɛɛnwaa na i kɛ aa tuee pelendaa nhanwa, too ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ti Sɔ na gɔɔnaa, haliɔ tai Sɔ na hɔlɔi nana Moosisi i Kpaalii.

15Ti bele ngɔ na lɔ ndɔgɔɔu ngɔ tɔ aa kɛɛlaa nana kpala ngi Sɔ naa ti pele, maa nhanda na siina gbaali ngɔ ti lii na nwa. Ti nɛɛnwaa na lɔ gbɔnhu ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa indinɛi tɔmbaga nwɛɛ, kina ti nɛgili ɔ na kɛɛ ti hɔɔlɛ hɔɔlɛ aa njia, awa i bote boma i ti nwaa gbɛ.

16Awae ndi ɔ na aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu bele Yisɔsi Kilaisi nhanwa nana ngaa kɛ ngɔ na bele, pele ngɔ indinɛi nwɛ ɔɔ bele nda aa Foo na nhuna ningaa i bɛɛ Ngebɔ ɔɔ ti nɛgili gbundu na gɔhɔ. Kɛlɛ Yisɔsi Kilaisi nwɛ ɔɔ kɔhɔ na siina bele.

17Kɛlɛ boo gɛ Yuu nwɔɔ nwɛ aa biee, awa bi yigba ngɔ Sɔ na nhu, awa k`abi yonga lee Ngebɔ nhu,

18awa bi ngi guunmayaa na gɔɔnaa, awa boo kɔɔnga tɔ Sɔ na nhu nana tee ngɔ aa pelendaa.

19Awa bi hagba la ɔ bi gbɔha na nhu aa kɛɛlaa bia baa sia aa titi belaa, awa waun mɛɛ aa biee natiini fanwa ti kpindi nhu,

20biɛɛ baa mɔu mɔu mbelaa i nagɔli aa nana tee ngɔ, ndengaa nagɔli mɔɔ nwɛ aa biee, bi nɛgili ɔ aa kɛɛlaa bi nana gɔɔnaa kɔɔndaa i bi eya, awa bi nana gɔɔnaa tɔmbaga na le, gbenhaile Sɔ na lɔ bi eya.

21Ee bia tɔ baa ningaa nagɔli, baigɔ gbɔha na nagɔli? K`abi gɛ ningaa i ma tɛɛ nwɔa bele. Ee kɛlɛ bi gbɔha na bai nwɔa bele ma?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22Bia baa gɛ nuu ɛɛ ndo sia. Ee bia bai ndo sia ma? Bi lolo ɔ aa ndɛɛ lɛɛ eebɔa. Ee kɛlɛ bai ndɛɛ lɛɛ eebɔa i ti eebɔ bɛlɛ na aa nwɔa ma?

23Bia baa yonga i lee Sɔ na nhu nana Ngebɔ i fei. Ee bai mbɛɛ baa ma Ngebɔa ngi Sɔ na nhanwa baa nyaai?

24Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Wua Yuua i ngaa wuee, wua nwɛ wu pele ngɔ Kpitia i taa njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ laa na."

25Gbaa tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa nuu nwanha nhanda belendaa kolo ɔ, ina maa nwɔɔ na aa nwaa bɛɛ Sɔ nau. Kɛlɛ ina aa bele ngaa boo maa bɛɛ gbahambayaa belenga Sɔ nau, bi seemayaa na ɔɔ belenaa gbo ɛɛ nuu na nana seema aile aa ala.

26Faa nwɛɛe ina nuu na nana seema aile aa ala aa nana bele pele Sɔ na lo ngɔ na la, ee Ngebɔ aigɔ ala gbau ngaa seema?

27Awa ina nuu na nana seema aile aa ala aa nwaa bɛɛ Sɔ nau, ee aigɔ bi gɔhɔ gbɛnhaile bai nwaa bɛɛi Sɔ nau, hali nha Sɔ na lɔ wu eya kpaali ngɔ awa seemangaa nwɛ aa wuee?

28Na nhu bɛɛ, ele nwɛɛ Yuu nwɔɔ gaai gaai aa ala ka seema gbekpe? Nuu na aile gbo taa gɛ ma Yuu nwɔɔe ndaa na nhanwa, nana ngi nwanha nhanda bele ngɔ gbo ndugumayaa nhu.

29Kɛlɛ Yuu nwɔɔ gaai gaai na, nuu nwɛɛ nana ngi Yuuyaa na i ala lii na nwa. Ala nwɛ aa kɛɛlaa, ngi nwanha nhanda na ndii na nwaa nwɛɛ Ngebɔ Yina na i pele ngɔ na, kɛlɛ Sɔ na nana kpaali ngɔ na, ala aile aa pele ngee. Awa maa nwɔɔ indinɛi bonda, i ngi bihɛ na hɔlɔ kualaa Ngebɔ le, kɛlɛ ningaa gbɔhaa le ngaile aa hɔlɔ na.

Loomua 3

1Ee qani tɔ nhu nuu belendaa nhanwa aa Yuu nwɔɔ? Ee qani tɔ nuu nwanha nhanda belendaa nhu?

2Yao, qani tɔ nhu aa pele o pele! Pɛnhɛɛ qani na nwɛ aa indinɛi aa kɛɛlaa, ka Ngebɔ i ngi oo na laa Yuua i ngeya.

3Kɛlɛ gbɛɛ aa bele ina ti lɛingaa i tai laanɛɛi? Ee indinɛi nwɛ ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ aigɔ bele ngaa nuu nana hiti ɔ nhu ningaa taa laanɛɛ la?

4Aa tɔmbaga ngemɛɛ aile! K`a Ngebɔ aa bele ngaa tɔmbaga, hali nha nuu o nuu ndɛɛ gɔɔla mɔɔ nwɛ aa ala. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ningaa tɔɔ tɔa aa kɛɛlaa bi lee ngɔ nana nhu baa kɛ. Kunjaa lɔ bi eya nhuna taa bi gɔhɔ."

5Kɛlɛ ina mi eyaabele nyɔu na aa Ngebɔ leenjaa na lɔgɔɔu, maa gɛ gbɛ? Ee mɔɔ gɛa Ngebɔ lɔ ngaa haa ngɔ nhuna aa mi gbɔɔni? (Ngi kɛia gbo aa pele na ningaa taa nɛgili ma.)

6Kangaa ɛɛ bele! Gbaa ina Ngebɔ ai leeni, aa gee ngelou na gɔhɔ?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Kɛlɛ ina nya lɛɛ na ngaa kɔɔla alaa mbɛɛ gɛ ngɔ Ngebɔa aa ngi lɔmbaga na lɔgɔɔundaa pandaa nana i ala nhu, gbɔɔ gbɔnhu taa nya gɔhɔ ɛɛ nhanda nyɔu nwɔɔ?

8Faa nwɛɛe k`a ningaa lɛingaa ti kɔhɔ kɔhɔ gɛnhi, "Ami nhanda nyɔu belena kangaa kpekpenjaa i ba ba." Gbaa ningaa lɛingaa too nya ɛinga bɛnhɛ aa kɛɛlaa nya nwɛ ngi maa yia na siina gɛi. Ningaa i natiini ti indinɛi bonda gɛi, Ngebɔ ɔɔ ti gɔhɔnaa aa pele na nana hiti ɔ nhu aa ti gɔhɔ nda.

9A mɔɔ gɛ gbɛ? Ee mɔɔ gɛa mua Yuua i ngaa muee mi gbekpe ngɔ lee ngɔ Kpitia i mba? Ngemɛɛ aile hali! Yuua o Kpitia o nhanda ilangaa nwɛ aa tuee, awa tua bɛɛ tuaa nhanda nyɔu na fɔha nau.

10Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Nuu ai na nana teenjaa ɔ, hali i ila kele ai na.

11Nuu ai na nana aa nɛɛnwaa hɔlɔ nanaa tee ngɔ. Ai na nana ngɔi mba kangaa ti gɛ ngilamaaa tii Ngebɔ o.

12Tua bɛɛ too gɔngaa hea Ngebɔa. Too gua fuu. Ai na nana aa nhanda gbekpe pele, hali ngila mɔɔ ai na.

13Ti laa na bele ngɔ ɛɛ maau nana ndaau ngɔ. K`ati ndɛɛ gɔɔla ɔɔ ningaaa aa ti nɛɛ na, Ti laa yia na bele ngɔ ɛɛ kaaia ti nwakɔi nana aa ba aa haa ningaa nwa.

14Njia na nana aa gua ti la, ndaa fe ngɔ aa ngɛi gbɔlɔ kpɔlɔ.

15Ti loko nwaa hulaa ɔ aa ningaa gbɛndɛ ngɔndaa o, ka ti baandaa.

16Pele o pele taa sia la kataa haa lo na ka kpɔu gbɔu.

17Tai lɛ pele na gɔɔni nana aa maa lɛi he.

18Maa nɛgili ai ti goo nhu bɛnhɛ aa kɛɛlaa tɔɔ lua Ngebɔa.”

19Chaanngi nhu moo kɔɔnga aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ nana kpaali ngɔ Sɔ na nhu, natiini faa nwɛɛ ti Sɔ nau, kangaa i ba kabali na gbele bɛɛ nana ningaa tɔɔ fe, awa i ba aa ngelou gbɔha na bɛɛ Ngebɔ le kangaa i kɔhɔ.

20Gbaa Ngebɔ aigɔ nuu gbau ngaa tee mɔɔ ala gulɔɔ maa nwɔɔ na nwaa bɛɛlaa nhanwa Sɔ nau, gbɛnhaile Sɔ na aa pelenaa gbo ningaa i ti kɔɔ ngaa kɛɛlaa too nhanda nyɔu belenga.

21Kɛlɛ chaanngi nhu, Ngebɔ oo ndɔgɔɔunga aa ningaa i aa kɛɛlaa aa ningaa belenaa aa tee mbelaa ala gbɔha nhanwa sɔ ngoo sɔ boma. Sɔ na nana Moosisi i kpaali gbaalii o, ka nana Ngebɔ letua i ti kpaali gbaalii, too ti seeliyaa na lɔgɔɔunga pele na le nana Ngebɔ aa ningaa bele nda aa tee mbelaa.

22Ngebɔ i ningaa bele ngaa tee mbelaa ndi ɔ aa ti laanɛɛ na nhu bele aa Yisɔsi Kilaisi. I indinɛi bele ngaa natiini bɛɛ ti laanɛɛ ɔ na aa Yisɔsi Kilaisi, gbɛnhaile ndoganhu bainwaa ai na,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23gbaa mua bɛɛ moo nhanda nyɔu belenga, awa moo nwaa gɛ gɔha Ngebɔ bɛɛyaa bombou mbaa naa nana ndo ngɔ la i ngɔa mi eya.

24Kɛlɛ ndi ɔ na aa Ngebɔ hembɛ na lepele nana aa fe polou, tua bɛɛ Ngebɔ oo ti belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele nana aa ti umbo.

25Ngebɔ oo ala guaa aa chaaga, kangaa i ba bele ngaa nuu na nana Ngebɔ aa nhanda nyɔu lo na ningaaɛ aa ala nhu bele, gbɛnhaile ti laanɛɛ ɔ. Ngebɔ i indinɛi belenia kangaa i ngi leenjaa na lɔgɔɔu. Pɛnhɛɛ naɔ ala lii lo ngɔ awa ngau bii ngɔ ningaa i ti nhanda nyɔu na nwanhu tee pele pele.

26Kɛlɛ chaanngi nhu alaa loko bu ngɔ ti nhanda nyɔu na nwaa nhanda nhu, kangaa i ngi leenjaa na lɔgɔɔu. Aa pele ngɔ indinɛi, i ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ala gbɔha na ala lee ngɔ, awa i nuu bele ngaa tee mɔɔ ala gbɔha nhanwa nhuna maa nwɔɔ na aa laanɛɛ aa Yisɔsi.

27K`a gbɛɛ tɔ maa maa yonga i lee? Ai na! Awa gbɛɛ tɔ indinɛi nhu saabu na le? Ee mi nwaa bɛɛlaa na nhaa nwɛɛ Sɔ nau? Ala aile hali, kɛlɛ Ngebɔ i mi bele ngaa tee mbelaa ala gulɔɔ gbɛnhaile mi laanɛɛ ɔ.

28Gbaa nua nuaa kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ i nuu bele gbo aa tee mɔɔ ala gulɔɔ gbɛnhaile maa nwɔɔ na laanɛɛ ɔ. Kɛlɛ aigɔ nuu bele ngaa tee mɔɔ nana belendaa nhanwa Sɔ na lo ngɔ na la.

29Inaile ee Ngebɔ, Yuua ti Eebɔ nwɛ gbo aa ala? Ee Kpitia i ti Eebɔ aile gbɔnhu aa ala? Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ ala nwɛ.

30Kina Ngebɔ i ila, ɔɔ seemangaa i pelenaa aa tee mbelaa ala gbɔha nhanwa ti laanɛɛ na lɔgɔ fanwa, awa natiini seemangaa aile aa tuee, ɔɔ ti belenaa aa tee mbelaa ala gbɔha nhanwa gbɛnhaile ti laanɛɛ ɔ.

31Ee indinɛi lɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa nhuna maa laanɛɛ k`a moo Sɔ na gbaunga ɛɛ nhai nana kolo ai nhu? Kangaa ɛɛ bele. Kɛlɛ mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna maa laanɛɛ, moo Sɔ na gbaunga aa nhai nana kolo bombou mbaa i nhu.

Loomua 4

1A mɔɔ gɛ gbɛ mi bemba na Eebilahamu nhanwa, gbɛɛ i kɔɔni ngelou i nhu?

2Gbaa ina aa bele ngaa Ngebɔ i Eebilahamu belenia aa tee mɔɔ ala gulɔɔ ndi ɔ aa ngi enge na bele ngɔ na nhanwa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ɔɔ saabu hɔlɔa yonga leendaa nhanwa, kɛlɛ ai ku aa yonga lee Ngebɔ gulɔɔ.

3Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ gbɛ? "Eebilahamu kɛɛ laanɛɛa aa Ngebɔ, awa ngi laanɛɛ na nhanwa, ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ ala gulɔɔ."

4Nuu na nana aa enge kaa ngi baabaa na hɔlɔ, fembɛ aile, kɛlɛ nhai nwɛɛ nana i maa enge belenga.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Kɛlɛ nuu na nana ai hagba lai ngi nda guegue enge na nhu, kɛlɛ ala laanɛɛ ɔ aa nuu na nana aa ningaa bele ngaa tee mbelaa, napangaa natiini ti eebɔyaa gbaha mba ɔ na, Ngebɔ ɔɔ maa nwɔɔ na laanɛɛ na gbaunaa aa teenjaa.

6Ngemɛɛ gbɔnhu Leebili aa ui nuu naa aa nduba nwɔɔ nana Ngebɔ aa kpau ngaa tee mɔɔ, kɛlɛ maa nwɔɔ na enge na nhaile nana i pelenga.

7"Nduba lɔ ningaa i ma natiini Ngebɔ aa ti eyaabele nyɔu na lo na tuɛɛ, natiini aa ti nhanda nyɔu na lo na tuɛɛ.

8Nduba lɔ nuu na nwa nana Maliki na aigɔ ngi nhanda nyɔu na gula kpagaa!”

9Ee nduba indinɛi Leebili i maa yia gɛi natiini faa nwɛɛ gbo seemangaa i ngaa tuee? Inaile ee natiini faa nwɛɛ gbɔnhu seemangaa aile aa tuee? Mɛɛ, "Eebilahamu kɛɛ laanɛɛa aa Ngebɔ, awa ngi laanɛɛ na nhanwa, ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ ala gulɔɔ.”

10Gbee nwɛɛ indinɛi i beleni? Ee i belenia pɛnhɛɛ yeingaa ti gilaa Eebilahamu nwanha nhanda bele? Inaile ee manha nhanda na nwɛɔ pɛnhɛɛ ee gulɔɔ? Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ala gbaundaa na aa tee mɔɔ alɛɛ i loni gulɔɔ manha nhanda naa.

11Ngi nwanha nhanda na kuague mɛɛɔ nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ gbɛnhaile ala laanɛɛ ɔ, nhuna ai lɛ gɛiɔ seemayaa nwɛ ngɔ, kangaa i bele ngaa kɛɛgɛ na natiini fanwa bɛɛ taa laanɛɛ nhuna ti nwanha nhanda bele ngɔ aile, kangaa Ngebɔ i ba ti gbau ngaa tee mbelaa.

12Awa ala nwɛ gbɔnhu kɛɛgɛ na aa ala seemangaa i fanwa, napangaa natiini, haliɔ seemangaa nwɛɔ aa tuee, kɛlɛ tee naanɔɔ gbɔnhu laanɛɛ nhu ɛɛ pele ngɔ ila na gbo mi kɛɛgɛ na Eebilahamu ee na nhuna ai lɛ gɛiɔ seemayaa nwɛ ngɔ.

13Nhuna Ngebɔ i Eebilahamu nɛɛnwaa loni tii ngi goo na nhu lengaa i ngoo aa kɛɛlaa, ngelou na ɔɔ belenaa aa ti bo, Eebilahamu nwaa bɛɛlaa nhaa aileɔ Sɔ naue nana Moosisi i kpaalii, kɛlɛ ngi laanɛɛ na nhaa nwɛɛ aa Ngebɔ, awa ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ.

14Gbaa ina aa bele ngaa nɛɛnwaa lo na nana Ngebɔ aa fee hee k`a ngɔandaa nhaa nwɛɛ natiini ngeya taa nwaa bɛɛ Sɔ nau, k`a oo belenga aa kɛɛlaa nuu laanɛɛlaa aa Ngebɔ fuu mɛɛ, awa nɛɛnwaa lo na nana Ngebɔ aa fe kolo ai nhu.

15Gbaa sɔ na i ba ningaa nwa aa Ngebɔ gbaai mba. Kɛlɛ mɛɛna sɔ ngai gɛi na, sɔ nyaaindaa ai na.

16Awae nɛɛnwaa lo na nana Ngebɔ i fei ngu to ngɔ laanɛɛa, kangaa nana nɛɛnwaa lo na siina le, Eebilahamu goo na nhu lengaa i bɛɛ ti ba hɔlɔ ɛɛ panda bandayaa hembɛ, awa natiini ngaile gbo taa nana bele Sɔ na lo ngɔ la, kɛlɛ nhaa gbɔnhu natiini taa laanɛɛ ɛɛ Eebilahamu i laanɛɛi aa Ngebɔ. Gbaa Eebilahamu nwɛ nana mua bɛɛ mi kɛɛgɛ na aa ala,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17εε Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ngoo bi belenga aa kεεgε nde kpinhi gbinhi nhanwa." Awae nεεnwaa lo na kpekpe ngɔ aa Ngebɔ le kaka, napangaa Ngebɔ nana Eebilahamu i laanεεi la, Ngebɔ na nana aa huu haa belaa i mbu kualaa haa na nhu, awa nana ai naɔ, aa kεa gbo, maa nhai na oo gε na.

18Eebilahamu kεε laanεεa awa kεε nεεnwaa laa, hali nha nana i nεεnwaa lai fanwa, maa nhanda na siina ai bε ma nuu gbɔha le kaka, awae kεε belenga aa "kεεgε na nde kpinhi gbinhi nhanwa." Ɛε gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Bi goo na nhu lengaa i tɔɔ gεa gbinhi."

19Fogo kεmε ila mεεɔ tɔ ee kpεε gbεε aa ala lεmbindaa lepele ngee nwanhu, kεlε ai gbeni aa laanεεlaa aa Ngebɔ ngi nhiikoloyaa na nhanwa ee nhu, gbaa ndugu na lɔhɔ ndɔhɔ ngɔ maɔ. Awa ai gbeni aa laanεεlaa aa Ngebɔ Sela bɔlεkεyaa na nhanwa.

20Laanεε gbahambayaa aile na nana aa pele ala nεεnwaa aa gɔhɔ nana nhanwa Ngebɔ i maa nεεnwaa lo fei. Kεlε ka ngi laanεε na nhu gbεndεnga, awa kεε Ngebɔ bihεa.

21Ala hagba la ɔ tɔ aa kεεlaa Ngebɔ ɔɔ kunaa i nana bele i maa nεεnwaa lo na hei.

22Faa nwεεe ngi laanεε na nhanwa, ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ.

23Kεlε kεεlaa, "Ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ" ala ila ngɔ nhaile ti kpaaliie,

24kεlε mi lɔgɔ faa nwεε gbɔnhu, napangaa mua na Ngebɔ ɔɔ mi gbau ngaa tee mbelaa, mua mi laanεε ɔ na aa ala, i huui mi Nwaliki nau Yisɔsi kualaa haa na nhu,

25nana ti paai mi nhanda nyɔu na nhanwa, awa kεε huua kualaa haa na nhu kangaa Ngebɔ i ba mi bele ngaa tee mbelaa ala gbɔha nhanwa.

Loomua 5

1Kina Ngebɔ oo mi belenga aa tee mbelaa gbεnhaile mi laanεε ɔ, maa lεi lɔ mi nwa tii Ngebɔ o aa mi Nwaliki na nhu bele Yisɔsi Kilaisi.

2Aa mi laanεε na nhu bele, Ngebɔ oo pelenga mi ngi banda bandayaa na gɔɔ nana mi nhu chaanngi nhu. Awae maa yonga leea nεεnwaa la na nhu i mi eya kpapi hɔlɔndaa nhanwa Ngebɔ bεεyaa naa!

3Awa indinεi aile gboe kεlε mi yonga lee gbɔnhu mi gbɔu gbɔu na nhu, gbaa mi kɔɔnaa aa kεεlaa kpɔu gbɔu i ba aa ndii lo,

4ndii lo ngi ba aa s`ɔ nana aa ku nhua na nwa nana Ngebɔ aa pele ngaa ningaa, awa maa s`ɔ nana bonda, i ba aa nεεnwaa la.

5Awa nεεnwaa la ai nεεnwaa sege bele, gbεnhaile Ngebɔ Yina na nana Ngebɔ i ngɔai mi eya aa fembε, maa Yina na nhu bele nwεε Ngebɔ i ngi lomayaa na bua la mi lii na nwa.

6Gbaa nhuna fɔha aile mi eya hali kolo seeli, ka Yisɔsi Kilaisi i haaa ngebɔyaa gbahamba belaa i fanwa lɔgɔ na nwa nana Ngebɔ i ndai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Gbaa kaande ngɔ aa nuu haalaa tee mɔɔ nhanwa. Naangaa nuu aa kuunnaa kangaa i haa nuu banda nhanwa.

8Kɛlɛ Ngebɔ oo ngi lomayaa na bombou ngɔ na lɔɔgɔɔunga aa muee gɛnhi. Nhuna nhanda nyɔu belaa i ngaa mueeɔ lɛ, ka Yisɔsi Kilaisi i haaa mi nhanwa.

9Kina Ngebɔ oo mi belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ ndi ɔ aa Yisɔsi Kilaisi haa na nhanwa i peleni, faa nwɛɛe nhinde ai na gbɔnhu naa lo ɔ ala nhanwa mi guandaa nhanwa Ngebɔ gbaai mba nau!

10Gbaa ina nhuna Ngebɔ haaleengaa i ngaa mueeɔ, kɛɛ bɛɛlaa boma aa muee ala gbɔha na le ɛɛ ngi gɛnwa belaa, aa ngi Lou na haa na nhu bele i peleni. I mi bɛɛlaa tɔ ala gbɔha na le, naa ai na gbɔnhu naa lo ɔ alɛɛ aa ndendouyaa hendaa nhanwa muɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi lɛɛhu na!

11Awa indinɛi aile gboe kɛlɛ k`ami goonhu nɛɛ gbɔnhu Ngebɔ nhu aa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi nhu bele, nana i bɛɛlai aa muee Ngebɔ le ɛɛ Ngebɔ gɛnwa belaa.

12Faa nwɛɛe ɛɛ gbo nhanda nyɔu i bai ngelou i nhu aa ngila mɔɔ nhu bele, awa ka ngi nhanda nyɔu na i baa aa haa, awae haa oo sia nhu lɛɛ ningaa nwa bɛɛ, gbɛnhaile ningaa i bɛɛ too nhanda nyɔu belenga.

13Nhanda nyɔu lɔ naɔ pɛnhɛɛ yeingaa Ngebɔ i gilaa Sɔ na he. Kɛlɛ mɛɛna Sɔ ngai gɛi na, Ngebɔ ai nhanda nyɔu gula na kpagaa.

14Kɛlɛ haa na alaɔ tɔ aa enge aa ngi fɔha na ningaa nwanhu kualaa Alama yamana na nhuɔ nhaa paa ɔ Moosisi yamana na nhu. Hali bɛnhɛ natiini manhu tai nhanda nyɔu beleni aa pele ngɔ ila na Alama i peleni la, napangaa nana nyaaindaa Ngebɔ i kɛi. Alama kuague mɛɛɔ aa ala nuu na nhanwa nana paalaa ee na.

15Kɛlɛ polou hembɛ na ai beleni ɛɛ nhanda nyɔu na. Gbaa ina aa bele ngaa nhanda nyɔu na nana ngila mɔɔ na i peleni oo pelenga ningaa gbinhi gbinhia ti haa, mii nwɛ gbɔnhu naa lo ɔ Ngebɔ banda bandayaa na sialaa nhu nhanwa ningaa gbinhi gbinhia nwa? Ngemɛɛ gbɔnhu aa polou hembɛ na nana i bai aa ngila mɔɔ banda bandayaa nhu bele napangaa Yisɔsi Kilaisi.

16Awa polou hembɛ na ai beleni ɛɛ ndakpa nana nhanda nyɔu na nhu gbɛɛlaa na nana i peleni. Gbaa kɔhɔ na nana ee nhanda nyɔu ila na bou nwa, kɛɛ baa aa kpɔɔni. Kɛlɛ polou hembɛ na nana ee nhanda nyɔu gbinhi gbinhi na bou nwa, ala kɛɛ pelenga Ngebɔ i gɛa, "Mi lee ngɔ."

17Gbaa ina aa bele ngaa ngila mɔɔ na nhanda nyɔu na nhanwa i peleni, haa na oo enge aa ngi fɔha na aa ngila mɔɔ nana nhu bele, mii nwɛ gbɔnhu naa lo ɔ natiini fanwa ti panda bandayaa gbinhi gbinhi hɔlɔi, ka fembɛ na nana aa pele Ngebɔ aa ti gbau ngaa tee mbelaa, ala nwɛ aa kɛɛlaa ti nhu ɔɔ gbɛndɛnaa ti lɛɛhu na nhu aa ngila mɔɔ na nhu bele napangaa Yisɔsi Kilaisi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Faa nwɛɛe ɛɛ gbo aa nhanda nyɔu ila na nhu bele, nhu gbɛɛlaa na oo belenga aa kpɔɔni ningaa le bɛɛ. Aa pele ngɔ ila na siina, aa teenjaa nhanda ila nhu bele, nhu gbɛɛlaa na oo nhanda baanga nuu o nuua awa oo ndɛɛhu hea tuɛɛ bɛɛ.

19Ɛɛ gbo ningaa gbinhi gbinhia ti beleni aa nhanda nyɔu belaa aa ngila mɔɔ nwaa bɛɛ gbahambayaa nhu bele. Aa pele ngɔ ila na siina, aa ngila mɔɔ nwaa bɛɛyaa nhu bele, Ngebɔ ɔɔ ningaa gbinhi gbinhia belenaa aa tee mbelaa ala gulɔɔ.

20Sɔ na i baia kangaa i nhanda nyɔu na nwaa lo. Kɛlɛ nhuna nhanda nyɔu na i nwaa loni, nhu nwɛɛ panda bandayaa na i bundeni bɛnhɛ nja lee ngɔnhu,

21kangaa ɛɛ gbo nhanda nyɔu aa gɛ aa ngengelaa aa ngi fɔha na haa nhu, ngemɛɛ gbɔnhu Ngebɔ banda bandayaa na ɔɔ gɛ aa ngengelaa teenjaa nhu, nana ɔɔ li aa muee wɔwɔwɔ ndɛɛhu na le aa mi Nwaliki na nhu bele Yisɔsi Kilaisi.

Loomua 6

1A mɔɔ gɛ gbɛ nha? Ee mi gɛ gbo aa nhanda nyɔu belendaa tuun kangaa Ngebɔ i ba ngi banda bandayaa na nwa na nwaa lo mi eya?

2Kangaa ɛɛ bele! Nhuna maa yɛpɛ nhanda nyɔu nhanwa, pele ngɔ gbo ɛɛ k`a mi haa ɔ ngu to ngɔ nhanda nyɔu na fɔha naa. Awae mɔɔ gee li gulɔɔ aa pelendaa?

3Inaile ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nhuna mua bɛɛ ti Ngebɔ ua beleni aa muee, hounwayaa nwɛɔ mi nhanwa mii Yisɔsi Kilaisi o. Awae hounwayaa nwɛɔ mi nhanwa aa ngi haa na?

4Faa nwɛɛe mua kati mi lɔɔgua ngilamaaa ti ala o maau na nhu aa Ngebɔ ua na nhu bele nana ti peleniɔ aa muee, kangaa ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na i huui Kilaisiu kualaa haa na nhu aa ngi fɔha bombou mbaa na, ngemɛɛ gbɔnhu mɔɔ gɛ ndɛɛhu nyiɛ nwaa hei nhu.

5Gbaa ina moo belenga aa nhanda ilangaa tii ala o, mi haa ɛɛ ala i haai, aa pele ngɔ ila na siina, mɔɔ belenaa aa nhanda ilangaa tii ala o, mi huu haa na nhu ɛɛ ala i huui.

6Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mi bele ngɔ na mi naɔ, maa bele ngɔ na siina nwɛ ti paai ngilamaaa tii Kilaisi o kpekpa ngulu naa, kangaa Ngebɔ i ba ngɔi nyɔu nyɔu na nyaai nana i muaa nhanda nyɔu belendaa nhanwa, kangaa mai ba bele ngaa nduaa gbɔnhu nhanda nyɔu eya kpɔ.

7Gbaa nhuna nuu aa haa, nhanda oo baanga mba kualaa nhanda nyɔu na fɔha na eya.

8Chaanngi nhu kina moo haaa ngilamaaa tii Kilaisi o, mi laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa mɔɔ gɛa na boma tii ala o.

9Gbaa mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi, nana Ngebɔ i huua alau kualaa haa na nhu, aigɔ haa gbɔnhu. Fɔha ai haa naa gbɔnhu ala nwanhu.

10Haa na nana Kilaisi i peleni, naa ila na awa kpɔha nhu nwɛɛ, awa i haaia ngu to ngɔ nhanda nyɔu na fɔha naa nana aa sia aa wu lɛɛhu na. Kɛlɛ ndɛɛhu na nana i nhu chaanngi, Ngebɔ nhaa nwɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Aa pele ngɔ ila na siina, wua gbɔnhu a nɛgilia wu gbɔha na nwa aa kɛɛlaa, woo haaa ngu to ngɔ nhanda nyɔu na fɔha naa nana aa sia aa wu lɛɛhu na, kɛlɛ wu gɛndɛ ɔ Ngebɔ le wu hounwayaa na nhu wui Yisɔsi Kilaisi o.

12Faa nwɛɛe awɛɛ kuun nhanda nyɔu aa sia aa wu lugu na nana ɔɔ haa, kangaa ai ba pele waa nwaa bɛɛ ngi ɔi nyɔu nyɔu nau.

13Kpapi o kpapi nana i wu lugu naa, awɛɛ kɔan nhanda nyɔu nwa ngeyaabele nyɔu belendaa la nhanwa. Kɛlɛ aa gbɔha na gɔanna Ngebɔ nwa ɛɛ ningaa natiini ti kɛndɛyaa hɔlɔa kualaa haa nhu, awa kpapi o kpapi nana i wu lugu naa, a kɔanna Ngebɔ nwa ɛɛ ngenge hɛɛka teenjaa nhanda belendaa la nhanwa.

14Gbaa nhanda nyɔu aigɔ bele ngaa wu nwanhu nwɔɔ gbɔnhu, gbɛnhaile wai Sɔ nau, kɛlɛ Ngebɔ banda bandayaa na nwɛ wu mbu.

15Gbɛɛ gbɔnhu? Ee mi nhanda nyɔu bele gbɛnhaile mai Sɔ nau kɛlɛ muaa Ngebɔ banda bandayaa nau? Kangaa ɛɛ bele!

16Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nhuna waa gbɔha na gɔan nuu nwa ɛɛ nduaa natiini ti lo ngɔ la ti nwaa bɛɛ nuuu, maa lɔgɔ na siina woo belenga aa nduaa nuu na nhanwa nana wu nwaa bɛɛi alau, i bele bɛnhɛ aa nhanda nyɔu nwɛ wu nwaa bɛɛi mbu, nana nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa haa, inaile i bele bɛnhɛ aa maa bɛɛyaa, nana nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa teenjaa?

17Kɛlɛ mi fiɛ gua Ngebɔ nwa! Gbaa haliɔ pɛnhɛɛ nduaa nwɛ aa wuee nhanda nyɔu le, kɛlɛ chaanngi nhu woo nwaa bɛɛa aa wu lii na bɛɛ tɔmbaga nau nana wu maaleii nagɔli na nhu nana wu hɔlɔa.

18Awa nhanda i baanga wuaa kualaa nhanda nyɔu nhu, woo belenga aa nduaa teenjaa eya.

19Nya ngaa yɛpɛ aa pele na ningaa taa nɛgili la nhanda indinɛi bonda nwa, gbɛnhaile wu nɛɛnwaa na yaaiyaai ɔ. Lɔgɔ ila ma, kpapi o kpapi nana i wu lugu naa, kawu pelenga ɛɛ ndua ngeyaabele nyɔu belendaa la nhanwa bɛɛ. Awae chaanngi nhu a kpapi gbapi na gɔanna nana i wu lugu naa ɛɛ nduaa tee nhanda belendaa nhanwa, nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ ndaa nwɛ aa wuee.

20Nhuna nhanda nyɔu na luaa i ngaa wueeɔ, nhanda baa ngɔɔ wuaa kualaa nana belendaa eya tee ngɔ.

21Faa nwɛɛe qani na ngigbɛɛ nwɛ wee hɔlɔ ɔɔ kualaa nhanda nhanda na nhu nana waa ufe nda chaanngi. Maa nhanda nhanda na siina nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa haa!

22Kɛlɛ chaanngi tɔ Ngebɔ i nhanda baanga wuaa kualaa nhanda nyɔu eya, awa woo belenga aa Ngebɔ luaa, wɔɔ wu qani na hɔlɔa, awa nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa kɛɛlaa, Ngebɔ ɔɔ wu gbaunaa aa tɔɔgɔɔ mbelaa ala gbɔha nhanwa, awa ngaa guanwaa na, wɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Gbaa nhanda nyɔu na ngi baabaa na nwɛ aa haa. Kɛlɛ polou hembɛ na nana Ngebɔ aa fe, ala nwɛ aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na, mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

Loomua 7

1Nya ndegea, nya laanɛɛ ɔ wu nana gɔɔnaa ngi baa kɛ, gbɛnhaile wuaa sɔ na gɔɔ ngɔ. Ala nwɛ aa kɛɛlaa sɔ na i bele ngaa nuu nwanhu nwɔɔ nhuna maa nwɔɔ na ai gɛi haai lɛ?

2Gbaa sɔ na ɛgɛ kɛmbɛ nwaa nyanha na kaa gɛ ngi nhii nau nhuna ngi nhii na aa gɛ hei ai gɛi haai. Kɛlɛ ina nyanha nwɔɔ na aa haa, nhanda baa ngɔ nyanha naa aa kualaa sɔ nau ngu to ngɔ na ngi nhii naa.

3Awae ina ngi nhii na ai gɛi haai lɛ, awa i gɛ na tii nhii ndagbiti o, tɔɔ uinaa mba aa ndo sia nyanha. Kɛlɛ ina ngi nhii na aa haa, nhanda baa ngɔ alaa kualaa sɔ nau. Awae taigɔ ui mba gbɔnhu aa ndo sia nyanha, ina aa gɛ nhii ndagbitiɛ.

4Faa nwɛɛe nya ndegea, ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee. Woo haaa ngu to ngɔ Sɔ naa nhuna Kilaisi i haai, gbɛnhaile wua kpapi nwɛ aa wuee Kilaisi lugu naa, kangaa wu ba gɛ na tii nuu lagbiti o, napangaa nuu na nana i huui kualaa haa na nhu, kangaa mi ba nhanda gbekpe pele Ngebɔɛ.

5Gbaa nhuna mee na aa pele na kpala ngee la mi lugu naa kangaa mi gɛ na, nhanda nyɔu ɔi na nana Sɔ na ee tɛ mi lii na nwa ala nwɛ ee ngenge nhu mi lugu na nhu. Awa gbɛ o gbɛ na bɛɛ mi peleni, ngaa i ba guaa haa nhu.

6Kɛlɛ chaanngi nhu nhanda baa ngɔ muaa kualaa Sɔ na eya, gbɛnhaile moo haaa nana le ee mi hou ngɔɔ ɛɛ kpindi bɛlɛu belaa, kangaa mai ba enge aa pele ɔha na, napangaa pele na nana Sɔ na i gɛi mi nwa ngemɛɛ maa gɛ na. Nhanda baa ngɔɔ muaa kangaa mi enge aa pele nyiɛ na, napangaa pele na nana Ngebɔ Yina na aa pele maa gɛ la.

7A mɔɔ gɛ gbɛ tɔ? Ee mɔɔ gɛa Sɔ na nhanda nyɔu nwɛ? Kangaa ɛɛ bele! Gbaa, ina i ba bele ngaa Sɔ na nhaile, ngai ba nana gɔɔ taa gɛ ma nhanda nyɔu. Ngai ba nana gɔɔ taa gɛ ma feelaa ina Sɔ na ai ba gɛ, "Bɛɛ heelaa."

8Kɛlɛ nhanda nyɔu i ngi fɛɛlɛ na hɔlɔia aa Sɔ na nhu bele, awa alɛɛ i bai nya nwa aa feelaa gɛbɛlɛ na ngigbɛ o ngigbɛ. Gbaa mɛɛna Sɔ ngai gɛi na, fɔha ai na nhanda nyɔu eya.

9Awa nya gɛndɛ ɔɔ pɛnhɛɛ nhuna Sɔ ngaile na. Kɛlɛ nhuna Sɔ na i bai, ka nhanda nyɔu i kɛndɛyaa hɔlɔa, awa kangi haaa.

10Awa Sɔ na kpei nana ee na ndɛɛhu hendaa nhanwa, alɛɛ ngi maaia oo belenga aa haa nya nhanwa.

11Gbaa nhanda nyɔu i ngi fɛɛlɛ na hɔlɔia aa Sɔ na nhu bele, awa oo nya aa nɛɛa, awa oo nya baaa aa nhu bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Awae Sɔ na Ngebɔ le mɛ aa gua na, nana aa kɛ Ngebɔ le mɛ aa gua na, tee ngɔ, awa kpekpe ngɔ.

13Ee faa nwɛɛ nana kpekpe ngɔ na alɛɛ i bai nya nwa aa haa? Tɔmbaga aile! Kɛlɛ nhanda nyɔu nwɛ i na beleni aa paalaa aa haa nya nwa, aa nana nhu bele kpekpe ngɔ na, kangaa i gbɔha lɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nhanda nyɔu nwɛ aa ala. Awae nhanda nyɔu oo bombounga tee ngɔ mɔɔ nhu aa Sɔ na nhu bele.

14Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Sɔ na Ngebɔ Yina na le mɛ i guai na. Kɛlɛ nya nuu gbɔha nwɛ aa nge nana maa sia ngɔ nhanda nyɔu le ɛɛ ndua.

15Ngai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ nanaa ngaa pele. Gbaa ngai nana bele ma kpala ngaa gɛ nyaa pelendaa nhanwa, kɛlɛ nya ngaa nana bele nya lolo ɔ na la.

16Chaanngi ina ngaa nana bele kpala ngai nyaa, ka oo belenga aa kɛɛlaa nyaa kuun ngɔ ma aa kɛɛlaa Sɔ na kpekpe ngɔ.

17Awae nya aile gbɔnhu ngaa pele ngee, kɛlɛ nhanda nyɔu na nana i nya nhu ala nwɛ aa pele.

18Gbaa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhai gbekpe ngai nya nhu, napangaa nya lii na nwa. Gbaa ngɔi i gɛ nyaa aa nhanda gbekpe pelendaa, kɛlɛ ngai ku ngaa pele.

19Ngai nhanda gbekpe na bele ma nana kpala ngi nyaa, kɛlɛ ngi nyɔu na nana kpala ngai nyaa alɛɛ ngaa pele.

20Chaanngi ina ngaa nana bele kpala ngai nyaa, nya gbɔha na aile ngaa pele ngee, kɛlɛ nhanda nyɔu na nana i nya nhu alɛɛ aa pele.

21Awae ngoo maaia aa kɛɛlaa indinɛi nwɛ aa bele ngaa nge, aa kɛɛlaa nhuna ngaa gɛ ngɔɔ nana bele tee ngɔ, ngi nyɔu na lɔ ngaa nhu ɔhɛ pelendaa nhanwa.

22Gbaa nya luu na lɔ kuun ngɔ aa koonhu nɛɛ sɔ na nwa nana Ngebɔ aa fe.

23Kɛlɛ k`angi sɔ ndagbiti lɔ nana aa enge nya lii na nwa. Sɔ mɛ nana aa gɔ aa sɔ na nana i nya nɛɛnwaa na. Kɛɛ nya bele ngaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ sɔ na le nana aa pele nuu aa nhanda nyɔu bele, nana aa enge nya lii na nwa.

24Maa nwɔu nwɔɔ bele ngɔ ɛɛ nya! Ele nwɛɛ ɔɔ nhanda baa nyaa kualaa ndugu na eya nana ɔɔ pele ngɔɔ haa?

25Mi fiɛ gua Ngebɔ nwa aa indinɛi bele ngaa mi Nwaliki na nhu bele Yisɔsi Kilaisi! Awae nya gbɔha i ngemɛɛ gɛnhi pele ngɔ aa nge. Ngaa engea aa nya nɛɛnwaa na gbo kpɛti sɔ naɛ nana aa gua Ngebɔ le, Kɛlɛ kangi enge aa nya lii na sɔ naɛ nana aa pele nuu aa nhanda nyɔu bele.

Loomua 8

1Faa nwɛɛe chaanngi nhu kɔhɔ ngai na natiini fanwa ti hounwayaa nhu tii Yisɔsi Kilaisi o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Gbaa Yina na nana i mi nwanhu awa aa ba muɛɛ aa ndɛɛhu mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, maa Yina na siina, oo nhanda baanga nyaa kualaa sɔ na eya nana ngu to ngɔ na nhanda nyɔua o, ka haa.

3Kina nuu gbɔha lii na njaaiyaai ɔɔ, Sɔ na ai kuni aa nana bele pelendaa ee ngeya, maa nhanda na siina nwɛ Ngebɔ i peleni. Kɛɛ nhanda nyɔu na gɔhɔnga nana i nuu gbɔha lii na nwa awa kɛɛ nyaaia. I indinɛi belenia aa ngi nda Lou na leendaa ngelou i nhu, nana ala lii na bele ngɔɔ ɛɛ nhanda nyɔu lii nana i nuu gbɔha eya. I baia kangaa i nhanda nyɔu gua nuu gbɔha lii na nwa.

4Ngebɔ i indinɛi belenia kangaa mua na maa sia aa pele na nana kpala ngi Ngebɔ Yina naa, kɛlɛ mai sia nwa aa pele na nana kpala ngi mi lii naa, mi ku mi nana bele hiti ɔ nhu kpala ngi Sɔ naa aa kɛɛlaa tee ngɔ.

5Ningaa i natiini taa gɛ na aa pele na kpala ngi ti lii naa kangaa ti gɛ na, nana kpala ngi ti lii naa kangaa ti pele, alɛɛ aa sia aa ti nɛɛnwaa na. Awa ningaa i natiini taa gɛ na aa pele na kpala ngi ngi Yina naa kangaa ti gɛ na, alɛɛ aa sia aa ti nɛɛnwaa na.

6Nɛɛnwaa bundaa nana nhu kpala ngi nuu gbɔha na lii naa, aa baa aa haa. Kɛlɛ nɛɛnwaa bundaa nana nhu kpala ngi Yina naa, aa baa aa ndɛɛhu o ka maa lɛi.

7Gbaa nuu na nana aa nɛɛnwaa bu nana nhu kpala ngi ala lii naa, Ngebɔ haalee mɛ aa ala. Gbaa ai nwaa bɛɛi Ngebɔ sɔ nau. Awa aa tɔmbaga ai ku aa nwaa bɛɛ mbu bɛnhɛ.

8Ningaa i natiini taa nana bele kpala ngi ti lii naa tai ku taa Ngebɔ goonhu nɛɛ.

9Kɛlɛ wua wai nana bele ma kpala ngi wu lii naa. Kɛlɛ wua waa nana bele kpala ngi Yina naa, ina aa tɔmbaga k`a Ngebɔ Yina na lɔ wu nhu. Kɛlɛ ina Kilaisi Yina na ai gɛi nuu nhu, maa nwɔɔ na siina Kilaisi nda aile aa ala.

10Kɛlɛ ina aa bele ngaa Kilaisi lɔ wu nhu, hali nha wu lugu na ɔɔ haaa nhanda nyɔu lɔgɔ fanwa, kɛlɛ Ngebɔ Yina na ɔɔ pelenaa wu gɛ na, gbɛnhaile Ngebɔ oo wu belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ.

11Ngebɔ nwɛ i huui Yisɔsi Kilaisiu kualaa haa na nhu. Awa ina ngi Yina aa hei bi nhu, maa Eebɔ na nana i huui Yisɔsi Kilaisiu kualaa haa na, ɔɔ ndɛɛhu ɔaa boma wu lugu na eya nana aa haa. Ɔɔ indinɛi belenaa aa ngi Yina na nhu bele nana i hei wu nhu.

12Faa nwɛɛe nya ndegea, nhanda lɔ na nana pelendaa i mi eya qai, kɛlɛ mi gɛɛlaa na aile aa pele na kpala ngi mi lii naa kangaa mi gɛ na.

13Gbaa ina waa gɛ na aa pele na kpala ngi wu lii naa, wɔɔ haaa. Kɛlɛ ina aa Yina na fɔha na, wu wu nhanda nyɔu na eyaabele na baa, wɔɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

14Gbaa natiini bɛɛ Ngebɔ Yina na aa sia aa tuee, Ngebɔ lengaa nwɛ aa tuee.

15Yina na nana wu hɔlɔa aigɔ wu bele gbɔnhu aa nduaa kangaa i pele wu lua. Kɛlɛ Yina na nana wu hɔlɔa oo wu belenga ɛɛ ngi lengaa, nana aa pele maa ɔɔ Ngebɔ le gɛnhi, "Hapa! N`i Kɛɛgɛ i."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Ngebɔ Yina na gbɔha na nwɛ aa nwaa gbɔ ngaa mi nda luu na, awa too kɛa aa muee aa kɛɛlaa Ngebɔ lengaa nwɛ aa muee.

17Awa kina Ngebɔ lengaa nwɛ aa muee, mɔɔ nduba na hɔlɔa nana aa makɛ ngi ndaa i fanwa. Awa mɔɔ nana hɔlɔa boma ɛɛ Kilaisi i nana hɔlɔi Ngebɔ i makɛi alɛɛ, ina bɛnhɛ maa yɔgɔlɔ ɛɛ ala i yɔgɔlɔi, kangaa mi ba mbɛɛ bombou mbaa hɔlɔ ɛɛ ala.

18Nya nɛgili ɔ aa kɛɛlaa njɔgɔlɔ na maa pele chaanngi nhu aa lɔgɔ indinɛi, mai nhua hali mbɛɛ bombou mbaa na nwa nana Ngebɔ ɔɔ ndɔgɔɔu mi nhu.

19Nhai o nhai nana Ngebɔ i kpatɛi alaa wolo ngaa ngɔi bombou mbaa, kangaa ti Ngebɔ lɔ aa ngi lengaa i ndɔgɔɔu.

20Gbaa Ngebɔ oo ngelou na gɔhɔnga aa kɛɛlaa ngelou na ɔɔ guaa fuu. Awa oo belenga tɔ. Ngelou na guunmayaa aile, kɛlɛ Ngebɔ nwɛ i kuunni ma gɛnhi. Na nhu bɛɛ, nɛɛnwaa la indinɛi lɔɔ Ngebɔ eya,

21kangaa foo ila ma, ngelou na gbɔha na, Ngebɔ ɔɔ nhanda baanaa mba kualaa ngi luayaa na nhu kangaa ai ba gbuuli, awa ɔɔ nhanda baanaa mba, kangaa i mbɛɛ bombou mbaa hɔlɔ ɛɛ ngi lengaa i tɔɔ hɔlɔ.

22Gbaa mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhaahaai ngelou gbɔha na lɔ aa ɔɔ kaanhu gbaai gbaai eya ɛɛ ndou le koonhu gbaai aa njie hou fuu nhu.

23Kɛlɛ ngelou na ila ngɔ aile gbo aa ɔɔe. Mua pɛnhɛɛ fembɛ na i mi eya, napangaa Ngebɔ Yina na, k`ami ɔɔ gbɔnhu mi lii na nwa nhuna maa gɛ aa Ngebɔ nwaa golondaa aa ngɔi bombou mbaa, kangaa i mi bele ngaa ngi lengaa, napangaa lɔgɔ na ɔɔ nhanda baa muaa.

24Gbaa nɛɛnwaa la indinɛi nhu nwɛɛ mi ndendouyaa hɔlɔi na. Kɛlɛ ina maa nana lɔ mi nɛɛnwaa la ɔ fanwa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa nɛɛnwaa la aile. Gbaa ele nwɛɛ aa nɛɛnwaa la nana nhu aa tɔ?

25Kɛlɛ ina maa nɛɛnwaa la nana nhanwa mai tɔi, kamaa maa golo aa ndii lo.

26Aa pele ngɔ ila na siina, Ngebɔ Yina na aa baa i gbɔ muaa nhuna maa gɛ yaaiyaaii. Gbaa mai bɛɛlii maa laaminɛ bele ngaa pele na nana mi ba pele nda. Kɛlɛ Yina na gbɔha na nwɛ aa yɛpɛ Ngebɔ le muɛɛ aa ngɔɔ nana nuu ai ku aa kɛ.

27Awa Ngebɔ, nana aa mi lii na nwaa lɔ, i nana gɔɔnaa i Yina na nɛɛnwaa na, gbɛnhaile Yina na nwɛ aa yɛpɛ Ngebɔ le Ngebɔ ndaa i fanwa, ndi ɔ aa Ngebɔ guunmayaa na lepele.

28Mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na nhu Ngebɔ i enge kpekpenjaa nhanwa natiini ngee ti lo ngɔ na aa ala, napangaa natiini i uinga tuaa ndi ɔ aa ngi laalaa na lepele.

29Gbaa natiini Ngebɔ i ti nhu ɔhɛaɔ awa kɛɛ ndaalaaa boma aa kɛɛlaa ti bele ngaa tɔɔgɔɔ mbelaa ɛɛ ngi Lou na, kangaa maa Lou na i ba bele ngaa pɛnhɛɛ ndou na ndege nhiindengaa gbinhi gbinhia liiya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Awa natiini i ndaalaa ɔ aa ti belendaa aa tɔɔgɔɔ mbelaa, maa belaa i siina kɛɛ uinga boma tuaa ala le. Awa natiini i uini tuaa, kɛɛ ti belenga boma aa tee mbelaa ala gulɔɔ. Awa natiini i ti beleni aa tee mbelaa, kɛɛ ti belenga boma aa ningaa natiini i ngi bɛɛ bombou mbaa na gaka ɔai ti eya.

31A mɔɔ gɛ gbɛ nhanda indinɛi nhanwa bɛɛ? Ina Ngebɔ lɔ na mi nhanwa, ee gbɛ o gbɛ aa kunaa mi nwa? Hali!

32Ai ngi nda Lou na nwakɛi, kɛlɛ kɛɛ kɔannga mi nhanwa bɛɛ. Kina oo ngi Lou na ɔaa mi eya, ee aigɔ gbɛ o gbɛ na ɔa mi eya polou?

33Ele nwɛɛ ɔɔ Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i fɔɔlɛ hɔɔlɛ aa njia? Ngebɔ gbɔha na oo gɛ ti leo ɔ.

34Ka ele nwɛɛ tɔ ɔɔ kɔhɔ na bele? Nuu ai na. Yisɔsi Kilaisi nwɛ i haai, kɛlɛ na nhu bɛɛ, ka Ngebɔ i huua alau kualaa haa na nhu, awa alaa heii Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka, awa ala nwɛ gbɔnhu aa yɛpɛ Ngebɔ le mi nhanwa!

35Ele nwɛɛ ɔɔ mi loganhu gɔɛ kualaa Kilaisi lomayaa na eya? Ee kpɔu gbɔu nwɛ, inaile ee nhanda nhu gbɛndɛ ngɔ ma nwɛ, inaile ee ngaa sɛɛgɛ nwɛ, inaile ee ndɔɛ nwɛɛ ɔɔ gula, inaile ee fɛli nwɛɛ, inaile ee kpɛndɛ kpɛndɛ mɛ, inaile ee haa nwɛɛ?

36Ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Bi lɔgɔ fanwa, nuaa haa nhu aa foo o foo. Tuaa ni bele ngɔ ɛɛ mbaalaa natiini taa li aa tuee ti baa ma."

37Kɛlɛ nhanda indinɛi nhu bɛɛ, kunjaa lɔ mi eya nana hiti ɔ nhu aa ala nhu bele nana ndo ngɔ na aa muee!

38Gbaa nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa i bele bɛnhɛ aa haa, inaile ndɛɛhu, inaile malekaa, inaile yinayaa nwanhangaa, inaile nhaanhaa i ti na chaanngi nhu, inaile nhaanhaa i tɔɔ ba guna, inaile fɔha,

39inaile ngee nhu o, inaile lɔu o, inaile nhai o nhai lagbiti nana Ngebɔ i kpatɛi, indinɛi bɛɛ ai na nana ku ngɔ aa mi loganhu gɔɛ kualaa Ngebɔ lomayaa na eya nana mi bo mɛɛ aa mi Nwaliki na nhu bele Yisɔsi Kilaisi.

Loomua 9

1Nana ngi baa kɛ tɔmbaga nwɛɛ. Kilaisi bo mɛɛ aa nge, awa nana ngaa kɛ tɔmbaga nwɛɛ. Nya nɛɛnwaa na le, ngi hounwayaa na nhu tii Ngebɔ Yina na o, alaa ndɔgɔɔu ngɔ gbɔnhu aa nge aa kɛɛlaa nana ngaa kɛ tɔmbaga nwɛɛ.

2Nana nya lo ngɔ la ngi kɛ ala nwɛ aa indinɛi. Nya nwaa nwɔuyaa na mbombou ngɔ, awa nya lii oo nyaaia nya ndege Yuua i fanwa.

3Gbaa nya gbɔha na ngɔɔ lonaa aa kɛɛlaa Ngebɔ laangaa nau, ngi loganhu gɔɛ aa Kilaisi ti lɔgɔ fanwa.

4Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu belaa nwɛ aa tuee. Ka Ngebɔ i ti belenga aa ngi lengaa, awa kɛɛ ngi bɛɛyaa na lɔgɔɔunga aa tuee. Kɛɛ ngi ilimayaa na gbatɛa loganhu aa tuee, awa

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kɛɛ Sɔ na ɔaa ti eya. Tɔmbaga batounjaa na lɔ ti eya. Awa too Ngebɔ nɛɛnwaa lo na hɔlɔa.

5Tua koonhu leengaa nwɛ aa tuee kualaa tɔgɔ mba Hibulu bembaa i ngee. Ka Kilaisi nana i bai ɛɛ nuu gbɔha, ti le na nhu nwɔɔ nwɛ aa ala. Kangaa Ngebɔ nana i gbɛ o gbɛ na nwanhu aa sia la, i mbihɛ hɔlɔ nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

6Ai beleni k`a kɛɛ nwɛɛ ngaa gɛ Ngebɔ oo na oo gbahaae gbaa Iisilɛlia i bɛpɛ ngaile Ngebɔ ndaa i ngaa tuee.

7Awa ti bɛpɛ ngaile Ngebɔ lengaa aa tuee, gbɛnhaile Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛ aa tuee. Kɛlɛ Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Aaisaaki nhu bele nwɛɛ bɔɔ koo nhu lengaa i hɔlɔ na nana ngi bi nɛɛnwaa loni fanwa."

8Indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ningaa i natiini taa ti le gbo ndugumayaa nhu, tua aile Ngebɔ lengaa i ngaa tuee, kɛlɛ ndengaa i natiini Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei, tua nwɛ Ngebɔ i ti gbau ngɔ aa koo nhu lengaa.

9Gbaa indinɛi nwɛ nɛɛnwaa lo na i kɛi, "Aa lɔgɔ indinɛi bonda fogo nana nhu ɔɔ ba, ngɔɔ baa boma, awa Sela ɔɔ nhiindou hɔlɔa."

10Awa indinɛi aile gboe kɛlɛ Libɛɛka ee naanɔɔ gbɔnhu, nana ee koo nhu aa tuua kɛɛgɛ ila fanwa, napangaa mi bemba na Aaisaaki.

11- 12Ka Ngebɔ i gɛa LIbɛɛka nwa, "Bi nhiindengaa i, ndalia gee na nwɛ ɔɔ enge ndaboogee nau." I indinɛi gɛia kangaa i ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngila mɔɔ na nhu ɔhɛndaa ɔɔ belenaa ndi ɔ aa ngi laalaa na lepele. Oo indinɛi gɛaɔ yeingaa ti gila ti le ngɔɔ, awa yeingaa ti gila nana bele kpekpe ngɔ tii nana o nyɔu ɔ. Indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa Ngebɔ nhu ɔhɛ na i peleni, i pelenia ngu to ngɔ ngi ui naa, kɛlɛ ngu ngai loni gbɛ o gbɛa nana ti peleni.

13Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Nya lo ngɔɔ aa Yekɔpi, kɛlɛ nya lolo ɔɔ aa Isɔ."

14Ee faa nwɛɛ mɔɔ gɛa Ngebɔ galahai ɔ? Kangaa ɛɛ bele!

15Gbaa kɛɛ gɛa Moosisi nwa, "Ngɔɔ maaumayaa gbaunaa nuu na nwa nana ngaa lo ngaa kpaundaa ma. Awa ngɔɔ nwaaua nuu na nwa nana ngaa lo ngaa maulaa ma."

16Awae Ngebɔ nhu ɔhɛ na nana aa pele njigba ngɔ ngi nwaaumayaa na nhu, kɛlɛ ai yigbani nana nhu kpala ngi nuua inaile nana nuu aa pele.

17Gbaa Ngebɔ Gbaali na i gɛia Iyibiti nwanha mbaa na nwa, "Ngi bi belenia aa manha mbaa indinɛi nhanwa, aa kɛɛlaa ngi nya fɔha na lɔgɔɔu ngaa bi nhu bele, kangaa ngi pele nya laa na i yanja nhu ngelou gbɔha na nhu bɛɛ."

18Faa nwɛɛe Ngebɔ aa maaumayaa gbaunaa nuu na nwa bɛɛ nana aa lo nda, awa ina aa gɛ ɔɔ pele nuu i lihi lihi, aa pelenaa.

19Kɛlɛ wɔɔ nya nwɔɔlinaa gɛnhi, "Gbɔɔ Ngebɔ aa mi lɛɛgɛ tuun? Ele nwɛɛ tele ɔ Ngebɔ guunmayaa naa?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Kɛlɛ bia nuu gbɔha gbama nwɛɛ gbo aa biee, ee baa kunaa bi kɛ aa Ngebɔ nana aa pele? Pɔlɔhɛɛ ai gɛ nuu na nwa i ala gbatɛi, "Gbɔɔ bi nya gbatɛi aa pele ngɔ indinɛi?”

21Na nhu bɛɛ, ndakpa na nana aa pɔlɔhɛɛ gbatɛ ala hiti ɔ nhu i enge aa njogbo bɔlɔ na, aa pele na ala lo ngɔ la. Aa siiyaa fee kpatɛ gbatɛa kualaa njogbo bɔlɔ aa lɔgɔ maa ila na, i ila na faka nhu nhanda nhanwa, awa ila na pɛlɛu gee nwɛ.

22Ngemɛɛ gbɔnhu aa Ngebɔ nana nhu i peleni. Ngɔi ee naanɔɔ alaa kangaa i ngi gbaai mba na lɔgɔɔu ngaa ningaa i, kangaa ti ngi fɔha na gɔɔ. Kɛlɛ kɛɛ wolonga ndii lo nhu yeingaa i ba gilaa natiini kpɔɔni ti gbɔɔnindaa ee ngeya. Awa tua na siina too gbɔha nwaa gbatɛa ti nyaaindaa nhanwa.

23Awa ngɔi lɔ mba gbɔnhu i ngi bɛɛyaa bombou mbaa na lɔgɔɔu, nana i pui mi nwa mua na i maaumayaa lɔgɔɔunga aa muee, napangaa mua na i mi nwaa gbatɛa ngi bɛɛyaa na hɔlɔndaa nhanwa.

24Gbaa mua nwɛ ningaa i ngaa muee i uini muaa. yuua i nhu aile gbo i uini na muaae kɛlɛ kɛɛ uinga boma kualaa Kpitia i nhu.

25Indinɛi nwɛ Ngebɔ i kɛi Hosia gɔɔ na nhu, "Ningaa i natiini nya ndaa aileɔ aa tuee, ngɔɔ uinaa tuaa aa 'Nya ndaa.' Awa nde na nana ngai loni laɔ, ngɔɔ uinaa mba aa 'Nya lomayaa belaa.’

26Awa nhinde na gbɔha na kpei mɛɛ Ngebɔ i gɛi na ti nwa, 'Nya ningaa aile aa wuee,' naa nwɛɛ tɔɔ ui na tuaa aa kɛndɛ Eebɔ na lengaa.”

27Aiseya ɛgɛ Iisilɛli nhanwa, "Hali bɛnhɛ ina Iisilɛlia i ti gɛ gbinhi nhaa ɛɛ qɛa nana aa gɛ kpolo ya na nwaa qɛagbaa nhu, ti gɛ ɔ chokole natiini tɔɔ ndendouyaa hɔlɔ.

28Gbaa Maliki na ɔɔ nana belenaa i gɛi ɔɔ pele pɔlɔgɔɔ i nwa. Ɔɔ pelenaa i hiti nhu chɔɔ, awa ɔɔ pelenaa lɛmbi.”

29Ɛɛ gbo Aiseya i kɛaɔ giilɛ gɛnhi, "Ina Lamanhu Nwaliki na ai ba koo nhu lengaa loɔ aa muee, mi ba belenaa ɛɛ Sɔlɔmu, awa mi ba guaguenaa aa Gɔmola.”

30A mɔɔ gɛ gbɛ? Kpitia i natiini taile lapiɔ aa gbɔha belendaa aa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ, tua indinɛi siina, ka Ngebɔ i ti belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ, gbɛnhaile kati laanɛɛa aa ala.

31Awa Iisilɛlia i natiini tee sɔ ngɔɛ ɔɛ ɔ kangaa sɔ na i ti bele ngaa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ, tai tɔi.

32Gbɔɔ tai tɔi? Gbɛnhaile tai ngɔɛ ɔɛi aa laanɛɛ, kɛlɛ ti pelenia gbo aa ngenge enge lepele. Awae kati lugbaa "kɔtu naa nana ningaa taa lugba mba.”

33Ngebɔ Gbaali na i yɛpɛia fanwa gɛnhi, "kpeendɛ, nya ngaa kɔtu la Saiɔni nana ɔɔ pele ningaa tɔɔ lugba, faha nwɛɛ nana ɔɔ pele tɔɔ gula. Kɛlɛ nuu na bɛɛ nana aa laanɛɛ aa ala, aigɔ ala nɛɛnwaa sege."

Loomua 10

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Nya ndegea, nana nya lii na i ngɔi ngɔ o, ka nana ngaa maa laaminɛ bele Ngebɔ le ti nhanwa, ala nwɛ aa kɛɛlaa, kangaa ti ndendouyaa hɔlɔ!

2Ngaa kunaa ngi kɛ kpou ti nhanwa aa kɛɛlaa tuaa gbɔha na gɔan ngɔ Ngebɔ nwa, kɛlɛ tai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ pele gbekpe naa.

3Tai pele na gɔɔni nana Ngebɔ aa ningaa bele nda aa tee mbelaa ala gulɔɔ, awae kati lapia aa ti nda bele ɔɛ ɔɛndaa. Indinɛi nhaa nwɛɛ tai kuunniɔ Ngebɔ nda bele na nwa nana aa ningaa bele nda aa tee mbelaa ala gulɔɔ.

4Gbaa Kilaisi oo ba aa Sɔ na kpelenwaa na, kangaa nuu o nuu nana aa laanɛɛ, Ngebɔ ɔɔ ala belenaa aa tee mɔɔ ala gulɔɔ.

5Moosisi i indinɛi gbaaliia ngu to ngɔ teenjaaa ndi ɔ aa nwaa bɛɛlaa nhanwa Sɔ nau. "Nuu na nana bɛɛ aa nwaa bɛɛ nanau Sɔ na aa gɛ ti pele, maa nwɔɔ na ɔɔ gɛa maa hei nhu."

6Kɛlɛ nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi ningaa belendaa nhanwa aa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ aa laanɛɛ nhu bele, ala nwɛ aa indinɛi. "Bɛɛ gɛ gbɔha na nwa, Ele nwɛɛ ɔɔ lɛ aliyana?" (ala nwɛ aa kɛɛlaa, paalaa nwɛ aa Kilaisi mbuu indinɛi).

7"Inaile bɛɛ gɛ gbɔha na nwa, Ele nwɛɛ ɔɔ yei lɔu na?" (ala nwɛ aa kɛɛlaa, huulaa nwɛ Kilaisiu kualaa haa na nhu).

8Kɛlɛ nana i kɛi ala nwɛ aa indinɛi. "Ngebɔ oo na lɔ wu gbɛlaa. Alaa wu laaguun na nhu, awa alaa wu lii na nwa," napangaa laanɛɛyaa oo na nana naa kɛ aa ningaa i.

9Gbaa ina waa kua la waa kɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi Maliki nwɛ, awa wu laanɛɛ wu lii na nwa aa kɛɛlaa ka Ngebɔ i huua alau kualaa haa na nhu, wɔɔ ndendouyaa hɔlɔa.

10Gbaa mi laanɛɛ na nhu bele nwɛɛ Ngebɔ aa mi bele ngaa tee mbelaa ala gulɔɔ. Awa mi gɛɛ gɛɛlaa na nhu bele nwɛɛ maa ndendouyaa hɔlɔ la.

11Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Nuu na bɛɛ aa laanɛɛ aa ala, aigɔ ala nɛɛnwaa sege."

12Indinɛi lɔ nuu o nuu gula ngɔ kpaga naa, gbɛnhaile ndoganhu bai ai Yuua i ndoganhu ka Kpitia i. Ngebɔ, Maliki ila na nwɛ ningaa nhanwa bɛɛ, awa alaa natiini nduba ngɔ bɛɛ aa nduba gbinhi gbinhi taa ui alaa.

13Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Nuu na bɛɛ nana aa ui Maliki na laa naa, Maliki na ɔɔ ndendouyaa hea alɛɛ."

14Kɛlɛ tɔɔ gee ui alaa ina tai laanɛɛi aa ala? Awa tɔɔ gee laanɛɛ aa ala ina tai lɛ ala nwaanhaa nwɛini lɛɔ? Awa tɔɔ gee mɛi ina Ngebɔ yia gɛ mɔɔ ai gɛi na?

15Awa tɔɔ gee ngoo na gɛ ina nuu ai Ngebɔ yia gɛ mbelaa loni? Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Maa nhiɛ ɔ na siina kpɔ natiini paalaa taa ba aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na!"

16Kɛlɛ ti bɛpɛ ngaile ti nwaa bɛɛa ngoo nwaa nhii nhiɛ nau Kilaisi nhanwa. Gbaa Aiseya gbɔha na ɛgɛe "Ele nwɛɛ i laanɛɛa aa ngoo na nana ni kɛi aa ala?"

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awae laanɛɛ i ba kualaa ngoo na nwɛindaa le, awa ngoo na nwɛindaa i ba aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhu bele Kilaisi nhanwa.

18Kɛlɛ gbɛɛ ngi nhu nwɔɔli. Ee tai lɛ ngoo na nwɛini? Aa tɔmbaga too mɛinga. Gbaa ɛɛ Ngebɔ Gbaali i gɛi, "Ti oo na oo sia nhu ngelou gbɔha i nhu bɛɛ. Ti oo na taa kɛ oo hiti pɔlɔgɔɔ gbelenwaa."

19Gbɛɛ ngi nhu nwɔɔli gbɔnhu, ee Iisilɛlia i tai nɛɛnwaa hɔlɔiɔ? Pɛnhɛɛ na ka Ngebɔ i gɛa aa Moosisi nhu bele, "Ngɔɔ pelenaa wu lolo ningaa nhanwa natiini nde ngaile aa tuee. Ngɔɔ pelenaa wu gbaai nde ma nana mɔu mɔu ngɔ."

20Awa Aiseya lii gbɛndɛ ngɔ kpɔ nhuna aa gɛ Ngebɔ ɛgɛ, "Ningaa i natiini taile nya ɔɛ ɔɛ tuɛɛ ti nya lɔa. Ngoo gbɔha na lɔgɔɔunga aa natiini tai nya nhanda nhu nwɔɔlini."

21Kɛlɛ ngu to ngɔ na Iisilɛlia, kɛɛ gɛa, "Ngoo loko nhu laannga foo gbɔha na nhu paalii ningaa binjandaa nhanwa natiini tai nwaa bɛɛi nyɛɛ, awa kati gbonjounga nhu aa nge."

Loomua 11

1Gbɛɛ ngi nhu nwɔɔli, ee Ngebɔ oo gbeea ngi ndaa i mba? Kangaa ɛɛ bele! Gbaa nya gbɔnhu Iisilɛli nwɔɔ nwɛ aa nge, Eebilahamui ti goo na nhu lou nwɛɛ aa nge, awa Bɛnjaminii ti le na nhu nwɔɔ nwɛ aa nge.

2Ngebɔ ai gbeeiɔ ngi ningaa i mba natiini i nhumbuaɔ aa ti gɔɔ. Ee wai nana gɔɔ Ngebɔ Gbaali na i kɛi ngu to ngɔ Ilaiyaa nhuna i chaagbe laanni Ngebɔ nwa Iisilɛlia i fanwa?

3"Maliki, too bi Eebɔ letua i paaa. Bi chaaga gua nhinde nhinde na too naa nyaai nyaaia. Nya ila ngɔ na nwɛ gbo ngi loa, awa tua taa lapi nya baandaa nhanwa."

4Kɛlɛ Ngebɔ i gee ala gbɛɛmboni? Ɛgɛ, "Ngoo kɛgɛingaa wuulu ɔfɛlangaa nwakɛa boma nya gbɔha nhanwa natiini tai ndɛɛ lɛɛ Eebɔ na batouni taa ui mba aa Beeli."

5Pele ngɔ ila na nwɛ chaanngi. Ti chokolengaa lɔ na natiini ti loɔ Ngebɔ i ti nhu ɔhɛa ndi ɔ aa ngi banda bandayaa na lepele.

6Kɛlɛ ina aa bele ngaa panda bandayaa nhu bele nwɛɛ, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ngu ngai loni gbɔnhu ngengea. Inaile ngi banda bandayaa na ɛagɔ bele ngaa panda bandayaa.

7Ka ngigbɛɛ gbɔnhu? Iisilɛlia i tai nana lɔi tee ngɔɛ ɔɛ ɔ. K`a ti chokolengaa i Ngebɔ i ti nhu ɔhɛi tua nwɛɔ ti tɔi. Kɛlɛ lagbitia i natiini tɔ bɛɛ kati lihi lihia Ngebɔ ui na nwa i peleni aa tuee.

8Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi. "Ngebɔ oo pelenga ti nɛɛnwaa haa ka ti lii na gbɔnhu. Awa nhaahaai tai nhanda lɔ nana taa nɛɛnwaa hɔlɔ mba."

9Awa Leebili ɛgɛ, "Kangaa ti gbolo gbolo na nana taa kua i bele ɛɛ nyiɛ gbɛ mboonwa o ka maai nana tɔɔ gɔɔ nga, kangaa i pele ti lugba ti gula, kangaa i pele ti kpɔɔni hɔlɔ!

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Kangaa ti liti, kangaa tai ba nhanda lɔ. Awa kangaa ti gɔma i gua ti gbɔu gbɔu nau ti nhu aa lɔgɔ bɛɛ.”

11Awae gbɛɛ ngi nhu nwɔɔli, Ee Yuua i ti gbala oo gɔɔa kangaa ti gula? Kangaa ɛɛ bele! Kɛlɛ kina kati nhanda nyɔu belenga, faa nwɛɛ ndendouyaa i bai Kpitia i ngee, kangaa i pele Yuua i ti lolo.

12Awa ina aa bele ngaa Yuua i ti nhanda nyɔu na oo pelenga ngelou na i kpatɛyaa hɔlɔ, awa ti gbahalaa na oo pelenga Kpitia i ti gbatɛ, k`a oo belenga aa kɛɛlaa kpɔhayaa ɔɔ gɛa na tee ngɔ indinɛia nhuna Yuua i bɛɛ taa gula mba!

13Chaanngi nhu wuee mɛ ngaa yɛpɛ na wua Kpitia i ngaa wuee. Kina gbo tɔ to mɔɔ nwɛ aa nge Kpitia i ngee, ngɔɔ ni enge na bihɛa aa maa gɛndaa waa,

14naangaa kangaa ngi pele ni ndege Yuua i ti lolo, kangaa ti lɛingaa ti ndendouyaa hɔlɔ.

15Gbaa nhuna Ngebɔ i gbeei tuaa, ningaa lagbitia i bɛɛ ka Ngebɔ i ti nwaa lobinga kualaa faaleenjaa na nhu tee nhu tii Ngebɔ o, awa kɛɛ pelenga ti belenga aa ngi gɛnwa belaa. Bi nɛgili ɔ gbɛɛ ɔɔ bele nhuna Ngebɔ aa kuun ti nwa? Ɔɔ belenaa ɛɛ ndɛɛhu hɔlɔndaa nwɛ kualaa haa nhu!

16Ina pɛnhɛɛ lɛgɛ gbɛnha gutu na nana nuu aa tee mba, aa maa gee nana gɔan Ngebɔ nwa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa lɛgɛ gbɔha na nwɛ tɔ i kɔannga Ngebɔ nwa. Awa ina nuu aa ngulu hape na gɔan Ngebɔ nwa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa mbeke beke na gbɔnhu Ngebɔ bo mɛɛ.

17Ngulu na nana ti nhiini taa ui mba aa oliibi ulu, too ngi beke na gaka aai aaia mba, awa too mbeke beke gbau kpaunga kualaa oliibi ulu naa nana nuu ai nhiini, too maa gbɔnga oliibi ulu na nana nuu i nhiini. Wua na Yuua aile aa wuee, wu bele ngɔ gbo ɛɛ oliibi ulu na nana nuu ai nhiini. Awa chaanngi nhu wua waa Yuua i ti luba bombou mbaa na aa nɛɛ ɔ gɔɔ.

18Faa nwɛɛe awɛɛ aunwaa lɛ aa natiini Ngebɔ i ti lee leei ɛɛ mbeke beke. Kɛlɛ ina waa tɔ aa kɛɛlaa kawaa aunwaa lɛ la qai, a ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa wua aile waa hape na gɔe kɛlɛ hape na nwɛ aa wu gɔ.

19Kɛlɛ wɔɔ gɛa, "Ngebɔ i mbeke beke na lee leeia mba, kangaa ni ba ɔa na aa poto.”

20Na tɔmbaga nwɛɛ. Kɛɛ tee leea mbaɔ gbɛnhaile tai laanɛɛi, kɛlɛ wua wuaa loni nhu gbɛndɛ ngɔ gbɛnhaile wu laanɛɛ ɔ. Awae awɛɛ aunwaa lɛ fanwa, kɛlɛ a luaa!

21Gbaa ina Ngebɔ ai maaumayaa gbauni mbeke beke na nwa nana ee ngulu naa, ee wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa ɔɔ maaumayaa gbaunaa wu nwa?

22Beindo moo Ngebɔ banda bandayaa ɔ na lɔa na, awa moo ngi nhanda gbɛndɛ ngɔ na lɔa na. Ngi nhanda gbɛndɛ ngɔ natiini ma ti gulaa, kɛlɛ ala nhanda banda ɔ wuee ina waa li gulɔɔ ngi nhanda banda na nhu. Kɛlɛ ina wai loi nhu, wua gbɔnhu ɔɔ wu lee leea mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Awa hali lagbitia i, napangaa Yuua i natiini ti bele ngɔ na ɛɛ mbeke beke na mi maa yia gɛi, ina taa gbe ti laanɛɛ gbahambayaa naa, Ngebɔ ɔɔ ti bɛɛlaa boma ngulu naa mɛɛ i ti lee leei mba na, gbɛnhaile Ngebɔ ku ngɔ aa na bele.

24Wua Kpitia i ngaa wuee wu bele ngɔ ɛɛ mbeke beke na nana ti tee leei oliibi ulu naa nana nuu ai nhiini, awa too maa beke beke na bɛɛ bɛɛa ngulu lagbitia nana ningaa ti nhiini, nana ngemɛɛ aile aa bele. Yuua i ti bele ngɔ ɛɛ maa nhii ngulu indinɛi. Awa ɔɔ gɛa yɔhɔgɔni Ngebɔɛ nja lee ngɔnhu aa mbeke beke na bɛɛ bɛɛndaa boma ngi nda ulu naa mɛɛna Ngebɔ i tee leei mba na.

25Nya ndegea, tɔmbaga gbundu lɔ na nana nya lo ngɔ la wu kɔɔ, gbaa ɔɔ wu bɛndia aa nɛgililaa wu nhu lo na bele ngɔ na nwa. Tihi lihiyaa oo ɔaa Iisilɛlia nhu lɛ, nhaa pɛnhɛɛ Kpitia i ti hiti kpaga na nhu aa paalaa Ngebɔ le.

26Awae Iisilɛlia i bɛɛ tɔɔ belenaa aa ndendengaa. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Ndendouyaa He Mɔɔ na ɔɔ baa kualaa Saiɔni, awa ɔɔ ngeyaabele nyɔu na guaa bɛɛ Yekɔpi goo na nhu lengaa i ngeya.

27Awa indinɛi nya ilimayaa na nwɛ ngɔɔ kpatɛ loganhu nii tua o nhuna ngaa ti nhanda nyɔu na gua ti eya.”

28Kina Yuua i k`ati gbee Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ naa, faa nwɛɛe Ngebɔ haaleengaa nwɛ aa tuee wu lɔgɔ fanwa wua Kpitia i ngaa wuee. Kɛlɛ aa Ngebɔ nhu ɔhɛ na lepele, Ngebɔ gɛnwa belaa nwɛ aa tuee ti bembaa i tɔgɔ fanwa.

29Gbaa fembɛ na nana Ngebɔ aa fe ningaaɛ ka ngi nhu ɔhɛ na aa pele ngaa ningaa i, ala nɛɛnwaa ai lobi ti nhanwa.

30Ɛɛ gbo wua Kpitia i ngaa wuee, pɛnhɛɛ naɔ wai nwaa bɛɛi Ngebɔu. Kɛlɛ chaanngi nhu woo Ngebɔ nwaaumayaa na hɔlɔa, gbɛnhaile Yuua i ti nwaa bɛɛ gbaha mba ɔ.

31Aa pele ngɔ ila na siina, Ngebɔ nwaaumayaa na nhanwa wu hɔlɔa, chaanngi nhu Yuua i tai nwaa bɛɛ Ngebɔu, kangaa tua o gbɔnhu ti Ngebɔ nwaaumayaa na hɔlɔ chaanngi.

32Gbaa Ngebɔ oo pelenga ningaa i bɛɛ ti bele ɛɛ kpindi bɛlɛu belaa, gbɛnhaile tai nwaa bɛɛi alau, kangaae i ba maaumayaa lɔgɔɔu ngaa tuee bɛɛ.

33Maa nɛɛnwaa bɛɛlaa Ngebɔ gbatɛyaa na bombou ngɔ na nwa! Aa tɔmbaga Ngebɔ ngi nhu lo na o ngi gɔɔnjaa na o mbombou ngɔ nja lee ngɔnhu. Nuu ai na nana aa Ngebɔ laalaa na nhu huo fuo. Nuu ai na nana aa nɛɛnwaa hɔlɔ nanaa Ngebɔ aa pele.

34Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ele nwɛɛ i Maliki na nɛɛnwaa nhaa gɔɔ? Ele nwɛɛ ku ngɔ aa nɛɛnwaa he alɛɛ?

35Ele nwɛɛ i nhai ɔa ɔ Maliki na eya, kangaa Maliki na i ba poto mbɛɛla maa nwɔɔ na nwa?”

36Gbaa ala nwɛ i gbɛ o gbɛ na gbatɛi, awa gbɛ o gbɛ na lɔ na aa ala nhu bele, awa alaa na ala nhanwa. Kamaa ala bihɛ nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Loomua 12

1Faa nwɛɛe nya ndegea, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ Ngebɔ nwaaumayaa bombou mbaa na nhanwa i kpau ngɔ mi nwa, aa kɛɛlaa a gbɔha na gɔanna Ngebɔ nwa ɛɛ kɛndɛ chaaga, nana tɛ ngɔ kaka Ngebɔ nhanwa, awa nana aa ala goonhu nɛɛ. Indinɛi tɔmbaga batou na nwɛ pelendaa i wu eya.

2Awɛɛ bele ɛɛ ngelou indinɛi nhu belaa i pele ngɔ na. Kɛlɛ Ngebɔ i nɛɛnwaa nyiɛ ɔaa wu eya, kangaa wu ba ku wu Ngebɔ guunmayaa na gɔɔ, nana kpekpe ngɔ awa aa ala goonhu nɛɛ, awa hiti ɔ nhu.

3Awa aa Ngebɔ banda bandayaa hembɛ na nhanwa nana i ngɔaa nya eya, ngi kɛ aa ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya aa kɛɛlaa nuu ɛɛ gbɔha na gbau mbombou ngɔ tee ngɔ ala bele ngɔ naa. Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ baa pele, ala nwɛ aa kɛɛlaa gbɔha na gbauna aa nuu yɔhɔgɔ ndi ɔ aa laanɛɛ na lɔɛ na nana Ngebɔ i ngɔaa bi eya.

4Gbaa pele ngɔ ɛɛ nuu ila na lugu na kpapi na gbinhi ɔ na mba, awa kpapi o kpapi ngi nda enge,

5ngemɛɛ aa muee, hali mi gbinhi ɔ, kɛlɛ ndugu ila mɛɛ aa muee mi hounwayaa na nhu mii Kilaisi o. Awa ngigbɛ o ngigbɛ mi liiya kpapi nwɛ aa ala lagbitia i fanwa bɛɛ.

6Awa kina fembɛ hembɛ lɔ mi eya, nana ngaa hɛɛla fɛɛla ngɔ, ndi ɔ aa panda bandayaa na nana Ngebɔ i ngɔaa mi eya, ami engea la aa ngi bele. Ina mi hembɛ na njɛpɛlaa nhaa nwɛɛ Ngebɔ lɔgɔ fanwa, kamaa pele ndi ɔ aa laanɛɛ na belena gɔ na i mi eya.

7Ina ngengelaa nhaa nwɛɛ, ami engea la. Ina ningaa nagɔlindaa nhaa nwɛɛ, ami ti nagɔlia.

8Ina njɛpɛlaa nwɛ ningaa le kangaa ti lii gbɛndɛ, ami pelena. Ina maa gbɔnaa ningaaa aa nhai hendaa tuɛɛ, ami fea tuɛɛ kpinhi ɔ. Ina pelendaa nwɛ aa ngu mɔɔ, ami siaa aa tuee maa nhiɛ ɔ. Ina maaumayaa lɔgɔɔundaa nhaa nwɛɛ, ami pelena aa koonhu nɛɛ.

9Wu lomayaa na ɛɛ bele ɛɛ manɔnɔ ndomayaa. A loloa aa nana nyɔu ɔ. A nana houa kpekpe ngɔ na aa loko hee ngɔ.

10Ndomayaa i gɛa wu loganhu ɛɛ laanɛɛ belaa, awa mbɛɛ hendaa ɔi i gɛa wu loganhu.

11Awɛɛ bɛɛla bou nwa aa wu ɔi na nana i wuaa ngengelaa nhanwa Maliki naɛ, kɛlɛ ngɔi nhu gbɛndɛ kpɛndɛ ngi gɛa wuaa wu luu na nhu, ngengelaa nhanwa nhu gbɛndɛ ngɔ Maliki na nhanwa.

12A goonhu nɛɛa wu nɛɛnwaa la na nhu, awa wu lii lo wu gbɔu gbɔu na nhu wu nhu. Awa wu laaminɛ bele ngaa nwaa gɔla.

13A gbɔna Ngebɔ ndaa i mba aa nana ɔandaa nhanwa ti eya ai ti eya, awa hotangaa binjandaa i wu lugu gɔɔna.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14A nduba hɛia Ngebɔ nwa natiini fanwa taa wu aa sɛɛgɛ. Awɛɛ mɔɔli ti laangaandaa nhanwae kɛlɛ a mɔɔlina kangaa i ti luba.

15A goonhu nɛɛa wui natiini ngoo taa goonhu nɛɛ, awa wu ɔɔ wui natiini ngoo taa ɔɔ.

16Ngoo ila ngi gɛa wu loganhu. Awɛɛ aunwaa lɛ, kɛlɛ a gɛa maayeiyaa nhanda nhu. Awɛɛ gbɔha na gbau ngaa nhu lo mbelaa waa.

17Awɛɛ nhanda nyɔu aa bɛɛla nuu o nuu nwa. Kɛlɛ a lapia kangaa wu nhanda bele nana nuu o nuu aa kpau ngaa nhanda gbekpe.

18Ina waa to ngɔ hɔlɔ, kina gbo tɔ wuɛɛ ndo ɔ mba aa wuee, a gɛa maa lɛi nhu wui ningaa i ngoo bɛɛ.

19Wua nya lomayaa belaa i ngaa wuee, awɛɛ nhanda nyɔu aa bɛɛla nuu o nuu nwa, kɛlɛ a lii lona Ngebɔ gbaai na i pele wuɛɛ. Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Nyɛɛ ngɔɔ wu lo pele, nyɛɛ ngɔɔ nhu yɔgɔ. Ngemɛɛ Maliki na i kɛi."

20Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ wu nhanwa waa pele ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Ina ndɔɛ lɔ bi faalee naa, ndaa gɔa. Ina mbolo nhu be ngɔ, nhai ɔaa ngeya i kpɔɛ. Gbaa aa pele ngɔ indinɛi, bɔɔ ngufe ndoa la ala nwa."

21Awɛɛ fɛɛlɛ he nhanda naɛ nana nyɔu ɔ kangaa i ku wu nwa, kɛlɛ wua a kuna ma aa nhanda gbekpe pelendaa.

Loomua 13

1Nuu o nuu i nwaa bɛɛa natiini mbu fɔha na i tuaa. Gbaa fɔha ai na nana aa gɛ ningaa nwanhu aa kɛɛlaa ai segei Ngebɔ le. Awa natiini fɔha na i tuaa haai Ngebɔ nwɛ i maa lomaa na ɔa ɔai ti eya.

2Faa nwɛɛe nuu na nana ai nwaa bɛɛi nuu nau nana fɔha na i mba ala nwanhu, maa nwɔɔ na ai nwaa bɛɛi nanau Ngebɔ i kɛi. Awa natiini taa pele gɛnhi tɔɔ baa aa kɔhɔ gbɔha nwa.

3Gbaa natiini taa nhanda gbekpe pele, ti lualaa ai na manhangaa i mba, kɛlɛ natiini taa ngeyaabele nyɔu bele tua nwɛ ti lualaa i na manhangaa i mba. Ee wu lo ngɔ la kangaa ndua ɛɛ gɛ wu nhu fɔha belaa i fanwa taa gɛ wu nwanhu? A nana belena kpekpe ngɔ na, awa tɔɔ goonhu nɛɛa wu nwa,

4gbɛnhaile Ngebɔ eyaalakpandou nwɛ nana aa enge wu nda gbekpenjaa nhanwa. Kɛlɛ ina waa ngi nyɔu bele, a luaa alaa, gbɛnhaile ngi fɔha na wu gbɔɔnindaa nhanwa fɔha gbekpe mɛɛ. Ngebɔ eyaalakpandou nwɛ aa ala. Awa Ngebɔ gbɔɔni na nwɛ aa pele ngaa natiini taa ngi nyɔu na bele.

5Faa nwɛɛe kawaa nwaa bɛɛ tiu, awa awɛɛ nwaa bɛɛ gbo gbɛnhaile Ngebɔ ɔɔ gbaaia wu nwa, kɛlɛ a nwaa bɛɛa tiu gbɛnhaile wu kɔɔnaa wu nɛɛnwaa na nhu aa kɛɛlaa tee ngɔ aa pelendaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Saabu ila na siina nhanwa, faa nwɛɛ waa luti bɛɛ, gbɛnhaile fɔha belaa i ti wu nwanhu Ngebɔ eyaalakpangaa nwɛ aa tuee, nhuna taa nana bele ti hiti ɔ nhu pelendaa nhanwa.

7Tua bɛɛ a nana ɔaa ti eya ti hiti ɔ nhu ti hɔlɔ. A luti na guaa nuu na le ala hiti ɔ nhu waa kua ngee. Wu kula gula na bele natiini fanwa ti hiti ɔ nhu aa hɔlɔndaa. A luaa natiini mba bɛɛ ti wu nwanhu, awa wu mbɛɛ gɛ tuaa.

8Kue ɛɛ gɛ wuaa ningaa le, kɛlɛ kue na nana gbo aa gɛ wuaa ala nwɛ aa ndomayaa i gɛa wu loganhu. Gbaa nuu na nana aa lo ngaa ngi ndege nuu gbɔha na, maa nwɔɔ na siina oo nana laa fenga Sɔ na lo ngɔ na la.

9Gbaa sɔ sɔ na nana i gɛi, "Awɛɛ ndo sia. Awɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa. Awɛɛ nwɔa bele. Awɛɛ nana heelaa aa gɛ ningaa lagbitia eya," maa gee indinɛi bɛɛ ka ngigbɛ o ngigbɛ lagbiti nana aa gɛ na, alaa sɔ ngila ngindinɛi goonhu nana i gɛi, "Lona aa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na."

10Gbaa ina baa lo ngaa nuu na, baigɔ nhanda aa haa aa ala. Faa nwɛɛe ndomayaa alɛɛ aa nana laa fe Sɔ na lo ngɔ na la.

11Indinɛi nhu bɛɛ, wu lɔgɔ indinɛi gɔɔnaa. Lɔgɔ nwɛɛ wu nhanwa waa u njii na nhu, gbɛnhaile lɔgɔ na nana mɔɔ ndendouyaa hɔlɔ, oo gbɛɛa mi gbɛlaa chaanngi nhu tee ngɔ lɔgɔ naa nhuna mi nhumbuiɔ aa laanɛɛ.

12Kpindi na leendaa nwɛ ndaalo, awa ngee ondaa nwɛ. Faa nwɛɛe ami kpindi nhiɛ na eyaabele na laa kaka, awa ami waun na gɔɔ nhaanhaa i pua nwa.

13Ami gɛa na aa tee pele ɛɛ ningaa natiini ti foo na waun na nhu, kɛlɛ amɛɛ gɛ na ɛɛ ningaa natiini taa gɛ ndɔɔ hounjaa gɛbɛlɛ nhu o bɛɛ, ndo siandaa o, ndandaa ngɔi nyɔu nyɔu bou nwa o, awa ka kɛɛlaa mbaabaga nhu o inaile tolo.

14Kɛlɛ Maliki na Yisɔsi Kilaisi bua nwa ɛɛ kɔɔ nhaanhaa, awa bɛɛ ndaalaa aa nhanda nyɔu belendaa nana kpala ngi bi lii naa ndii lɛindaa nhanwa.

Loomua 14

1Chaanngi nhu a kuunna nuu na nwa nana ala yaaiyaai ɔ na ngi laanɛɛ na nhu, kɛlɛ awɛɛ nana gɔhɔ aa nɛgili aa pelendaa.

2Laanɛɛ aa gɛa ngila mɔɔ eya nana aa fɛɛlɛ he alɛɛ gbɛ o gbɛ nwɛndaa nhanwa, kɛlɛ nuu na nana njaaiyaai ɔ na ngi laanɛɛ na nhu, ala ai ndaahaa nwɛnhɛi nwɛ hali.

3Nuu na nana aa gbɛ o gbɛ na nwɛ ɛɛ au bii nuu na nwanhu nana ai gbɛ o gbɛ na nwɛ ma. Awa nuu na nana ai ndaahaa nwɛnhɛi nwɛ, ɛɛ nuu na gɔhɔ nana aa gbɛ o gbɛ na nwɛ, gbɛnhaile Ngebɔ oo kuunnga ala nwa.

4Eleni mɛ aa wuee waa ningaa ti eyaalakpandou gɔhɔ? Ala Nwanhu nwɔɔ na nwɛ aa kɛ ina ku ngɔ inaile ala gbaha ɔ. Awa ɔɔ kunaa, gbɛnhaile Maliki na ku ngɔ aa pele maa nwɔɔ na i ku.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Ngila mɔɔ aa nɛgilia aa kɛɛlaa foo lagbiti na kolo ɔ lee ngɔ foo lagbitia. Nuu lagbiti pa aa nɛgilia aa kɛɛlaa foo na bɛɛ nhanda ila mɛɛ. Nuu o nuu i hagba laa nɛɛnwaa na nhu nana nhanwa ala laanɛɛ ɔ la.

6Nuu na bɛɛ nana aa nɛgili foo lagbiti nwa aa foo bombou mbaa, i pele Maliki na bɛɛyaa na nhu. Nuu na bɛɛ nana aa gbɛ o gbɛ nwɛ, i mɛ Maliki na bɛɛyaa na nhu, gbɛnhaile aa fiɛ guaa Ngebɔ nwa mɛnhɛi na nhanwa. Awa nuu na bɛɛ nana aa lele aa nhaanhaa lɛingaa nwɛndaa, i pele Maliki na bɛɛyaa na nhu. Awa i fiɛ gua Ngebɔ nwa.

7Gbaa mi ila kee ai na nana i na gbɔha nhanwa, awa mi ila kee ai na nana aa haa gbɔha nhanwa.

8Gbaa nhuna ndɛɛhu na aa gɛ mi nhu, Maliki na nhaa nwɛɛ mi na, inaile ina maa haa, Maliki na nhaa nwɛɛ maa haa. Faa nwɛɛe ndɛɛhu i gɛ mi nhu, inaile mi gɛ haai, Maliki na ndaa nwɛ aa muee.

9Gbaa ka Kilaisi i haaa awa kɛɛ huua haa na nhu kangaa i bele ngaa Maliki na kɛndɛ belaa i fanwa ka haa belaa i.

10Kɛlɛ gbɔɔ wu lɛingaa i waa wu ndege laanɛɛ belaa i kɔhɔ? Awa gbɔɔ wu lagbitia i waa au bii wu ndege laanɛɛ belaa i manhu? Gbaa mua bɛɛ mɔɔ lonaa Maliki na gulɔɔ kangaa i mi gɔhɔ.

11Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Maliki na ɛgɛ, 'Ɛɛ ngi kɔɔ ngɔ na aa kɛɛlaa nya nwɛ kɛndɛ Eebɔ na aa nge, ngombi o ngombi ɔɔ hitɛa nya gulɔɔ, awa nuu o nuu ɔɔ kɛa aa kɛɛlaa nya nwɛ Ngebɔ aa nge.' “

12Awae mua bɛɛ nuu o nuu ɔɔ nwaa gɔan kulaa Ngebɔ le.

13Faa nwɛɛe gbɔha gɔhɔndaa ɛhaa gɛ mi loganhu gbɔnhu kpɔ. Kɛlɛ a nɛɛnwaa siaa indinɛi nwa aa kɛɛlaa, awɛɛ gbɛ o gbɛ bele nana aa pele wu ndege laanɛɛ nwɔɔ aa lugba inaile aa pele aa gula nhanda nyɔu nhu.

14Nya hounwayaa na ngi nhu nii Yisɔsi o, alaa pele ngɔ ngi laanɛɛ aa kɛɛlaa mɛnhɛi ai na nana ai chanhaini ala gbɔha nhu. Kɛlɛ ina nuu aa laanɛɛ aa kɛɛlaa mɛnhɛi lɛingaa maa ai nhiɛi aa mɛndaa, nhu nwɛɛ aa bele ngaa mɛnhɛi nana ai chanhaini ala nhanwa.

15Ina waa nɔa kɛndaa nhu aa kɛɛlaa mɛnhɛi lɛingaa hiti ɔ nhu aa mɛndaa, awa indinɛi i pele bi ndege laanɛɛ nwɔɔ na i gula, k`a oo belenga aa kɛɛlaa wai sia nwa aa ndomayaa bele. Awɛɛ pele wu nwɛnhɛi na nana waa mɛ i nuu nyaai nana Kilaisi i haai fanwa!

16Faa nwɛɛe nana wu kpau ngɔ aa nhanda gbekpe, awɛɛ pele ningaa taa njia nyɔu gɛ fanwa.

17Gbaa Ngebɔ nwanhayaa na ngu ngai loni nanaa ningaa taa mɛ o ka nana taa kpɔɛ kɛlɛ teenjaa nwɛ o, maa lɛi o, awa ka koonhu nɛɛ nana Ngebɔ Yina na aa fe.

18Awa nhuna nuu aa enge Kilaisiɛ aa pele ngɔ indinɛi, Ngebɔ ɔɔ goonhu nɛɛa ala nwa awa ningaa tɔɔ kuunnaa ala nwa nana nhanwa i pelenga.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Awae aa lɔgɔ bɛɛ kamaa nhaanhaa i natiini ngɔi taa ba aa maa lɛi, awa ka nana aa pele laanɛɛ belaa lagbitia ti nhu gbɛndɛ ti laanɛɛ na nhu.

20Mɛnhɛi lɔgɔ fanwa, awɛɛ nana nyaai Ngebɔ i pelenga. Tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa mɛnhɛi o mɛnhɛi taa mɛa, kɛlɛ ngaa haa ɔ nuu nhanwa aa mɛnhɛi o mɛnhɛi nwɛndaa nana aa pele nuu lagbitia i gula nhanda nyɔu nhu.

21Nana maa nhiɛ ɔ pelendaa nhanwa ala nwɛ aa kɛɛlaa, a gbena aa ndaahaa nwɛnhɛi nwɛndaa o, ka ndɔɔ gbɔɛndaa, inaile ɔ gbena aa gbɛ o gbɛ belendaa nana ɔɔ pele wu ndege laanɛɛ nwɔɔ i gula nhanda nyɔu nhu.

22Bi laanɛɛ na nana i bi eya maa nhanda indinɛi nhanwa i gɛa wu loganhu wui Ngebɔ o. Koonhu nɛɛ lɔ nuu na nwa nana ai gbɔha gɔhɔni awa i gbɔha lɛɛ nhuna aa nhanda bele nana aa kɔɔ ngaa kɛɛlaa tee ngɔ aa pelendaa!

23Kɛlɛ nuu na nana aa gɛ nɛɛnwaa gɔhɔ nhu nana nhanwa aa mɛ, Ngebɔ ɔɔ ala gɔhɔnaa nhuna aa maa nhai na nwɛ, gbɛnhaile ala eyaabele na ai segei laanɛɛ le. Awa nhai o nhai nana ai segei laanɛɛ le nhanda nyɔu nwɛ.

Loomua 15

1Chaanngi nhu mua na mi nhu gbɛndɛ ngɔ na mi laanɛɛ na nhu, kamaa gbɔ natiini mba ti yaaiyaai ɔ na ti laanɛɛ na nhu, kɛlɛ mi gbɔha goonhu nɛɛndaa aile gbo maa gɛ nhu.

2Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ mi nhanwa aa pelendaa ala nwɛ aa kɛɛlaa, ngila mɔɔ o ngila mɔɔ mi liiya, kaa ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ na goonhu nɛɛ ngi gbekpenjaa nhanwa, kangaa i gbɛa ngi laanɛɛ na nhu.

3Gbaa hali Kilaisi ai gbɔha goonhu nɛɛi. Kɛlɛ ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ngɛi na nana ningaa ti piini aa wuee, nya nwɛ maa ɛi na i baa nya nwa."

4Gbaa nana bɛɛ ti kpaaliaɔ Ngebɔ Gbaali na nhu yamana na nhu nana i leengaɔ, ti kpaaliia mi nagɔlindaa nhanwa, kangaae mi nɛɛnwaa la hɔlɔ aa ndii lo na nhu bele ka ndii gbɛndɛ na nana Ngebɔ Gbaali na aa fe muɛɛ.

5Awa kangaa Ngebɔ, nana aa ndii lo fe ningaaɛ ka ndii gbɛndɛ, i pele kangaa wua bɛɛ wu ku wu gɛ ngoo ila nhu, aa hitɛlaa Yisɔsi Kilaisi guague na bou nwa,

6aa kɛɛlaa wua bɛɛ, aa oo ilana ngilamaa, kangaa wu Ngebɔ na mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Kɛɛgɛ na bihɛ.

7Faa nwɛɛe gbɔha binjandaa i gɛa wu loganhu, ɛɛ gbo Kilaisi i wu binjanga, kangaa ningaa i ti ba Ngebɔ bihɛ.

8Gbaa ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa Kilaisi i belenia aa ngeyaalakpandou Yuua i ngee, kangaa i ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ nana belenaa i gɛi ɔɔ pele, pelendaa nhanwa kangaa nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei mi bembaa i mbɛ i bele,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9awa kangaae Kpitia i gbɔnhu ti ba Ngebɔ bihɛ, gbɛnhaile aa maaumayaa lɔgɔɔunaa aa ningaa. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Awae ngɔɔ bi bihɛa Kpitia i ndiiya. Ngɔɔ bi bihɛ bihɛ ue aainaa aa bi laa na."

10Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Kpitia i, a goonhu nɛɛa wui Ngebɔ ndaa i ngoo!"

11Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Wua bɛɛ Kpitia i ngaa wuee a Ngebɔ bihɛa, awa ningaa i bɛɛ ti ala bihɛa!"

12Awa ka Aiseya i gɛa gbɔnhu, " Yɛsi goo na nhu lou ɔɔ baa. Ɔɔ baa i gɛ Kpitia i manhu, awa tɔɔ ti nɛɛnwaa la na bua ala nhu."

13Kangaa Ngebɔ nana aa nɛɛnwaa la he i wu laa fe ngaa koonhu nɛɛ o ka maa lɛi aa laanɛɛ na nhu bele ala nhu, kangaa wu nɛɛnwaa la na i ba to nda aa kpɛalaa aa Ngebɔ Yina na fɔha na.

14Nya ndegea, nya gbɔha na kpei nya lii lɛi ɔ wu nhanwa aa kɛɛlaa wu laa fe ngɔ aa kpekpenjaa, awa kɔɔnjaa lɔ wu laa fe ngɔ, awa wu ku ngɔ aa gbɔha nagɔlindaa loganhu.

15Kɛlɛ ngoo ngooleekɔɔ indinɛi gbaalia wuee aa ndii gbɛndɛ ngu to ngɔ nhanda lɛingaaa, kangaa ngi kili hitɛ wuɛɛ. Nya lii gbɛndɛ ngɔ panda bandayaa na nhanwa nana Ngebɔ i ngɔai nya eya,

16pelendaa nhanwa aa ngeyaalakpandou Yisɔsi Kilaisi nhanwa mɛɛ Kpitia i ngee. K`angi enge ɛɛ chaaga gua mɔɔ Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa nhu kualaa Ngebɔ le, kangaae Kpitia i ti ba bele ɛɛ chaaga nana Ngebɔ aa kuun ma, awa Ngebɔ Yina na i ti bele ngaa tɔɔgɔɔ mbelaa Ngebɔ gulɔɔ.

17Faa nwɛɛe hounwayaa nhu aa Yisɔsi Kilaisi, ngoo gua saabu saabu nwa yonga leendaa nhanwa nhanda nhanda nhu nana ngu to ngɔ Ngebɔa.

18Ngɔɔ lii gbɛndɛnaa aa njɛpɛlaa ngu to ngɔ nanaa Kilaisi i pelenga aa nya nhu bele, kangaa Kpitia i ti nwaa bɛɛ Ngebɔu. Oo indinɛi belenga aa ngoo nhu bele ka ngeyaabele,

19aa kuague nhanda fɔha o, ka kaila nhanda, awa ka Ngebɔ Yina na fɔha na. Awae ngoo nwaa nhii nhiɛ na Kilaisi nhanwa ngoo kɛɛ gɛɛa aa ningaa i hiti ɔ nhu kualaa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu nhaa ndi ɔ mɛɛ Ililikɔmu bɔlɔgɔɔ na nhu bɛɛ.

20Nana to ngɔɔ nya lii nwa aa lɔgɔ bɛɛ, ala nwɛ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa Kilaisi nhanwa aa ningaa i nhinde na mɛɛna tai lɛ Kilaisi laa nwɛini naɔ, kangaa ngai ba ngenge lo nda nana nuu lagbiti i tɔɔlongaɔ.

21Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Natiini tai lɛ ala nwaanhaa nwɛiniɔ, tɔɔ naa lɔa, awa natiini tai lɛ mɛiniɔ tɔɔ nɛɛnwaa hɔlɔa."

22Awae saabu indinɛi nhanwa, nhanda nhanda oo nya bɛndia aa paalaa wuee naa gbinhi ɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Kɛlɛ chaanngi nhu tɔ ngi bilanga aa nya enge na belendaa pɔlɔgɔɔ bɔlɔgɔɔ indinɛi nhu, awa kina oo kpaunga aa fogo gbinhi gbinhi kpala ngaa nya hou ɔ kangaa ngi ba wuee,

24gbee na bɛɛ ngaa li Sipeeni, nya laanɛɛ ɔ ngɔɔ wu lɔa nhuna ngaa gɛ aa teendaa, kangaa wu gbɔ nyaa ndiilaa na nhanwa, nhuna ngaa gɛ hitima na aa nɛɛ ɔ gɔɔ ngɔ tii wua o lɔgɔ lɛingaa nhanwa.

25Kɛlɛ chaanngi nhu, i gee beleni aa pele o pele, ngoo ya Yɛlusalɛmu laa waa na nhu aa kpɔ mba Ngebɔ ndaa i ngee.

26Gbaa laanɛɛ belaa i ti Masilonia ka Akeea kati kuunnga aa kula gula lɛingaa belendaa, kpɔndaa la nhanwa mbaa mbelaa i mba ti Ngebɔ ndaa i ndiiya mɛɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu.

27Ti goonhu nɛɛia aa pelendaa. Kɛlɛ aa tɔmbaga, kataa pele tuɛɛ. Gbaa ina Yuua i too laanɛɛ Gbitia i kɔa aa nduba na nana Ngebɔ Yina i ngɔai ti eya, awae laanɛɛ Gbitia i pa kataa gbɔ Yuua i mba gbɔnhu aa nhaanhaa i natiini taa ti hɔlɔ kualaa Ngebɔ le ti lugu na nhanwa.

28Awa faa nwɛɛe nhuna ngaa bila ngaa ngenge indinɛi, awa ngi gɛ nana gɔan ngɔ ti nwa ningaa ti tɛɛ lɛɛi mba ti nhanwa, ngɔɔ lia aa wuee pele nhuna ngaa gɛ aa ndiilaa Sipeeni bɔlɔgɔɔ na nhu.

29Awa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna ngaa ba wuee, ngɔɔ baa Kilaisi luba na i nya laa fe ngɔ nana ngɔɔ wu gɔ.

30Chaanngi nhu, nya ndegea, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa mi Nwaliki na laa na Yisɔsi Kilaisi, ka aa Yina na lomayaa na, kangaa wu gula nyaa nya sɔbɛ na nhu ngaa hou, aa laaminɛlaa Ngebɔ le nya nhanwa,

31kangaa i nya bele ngaa ndendou kualaa laanɛɛ gbahamba belaa i ngeya ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, awa kangaa nya enge na Yɛlusalɛmu goonhu, Ngebɔ ndaa i ti kuun ma na,

32kangaa ngi ba ba wuee nya laa fe ngɔ aa koonhu nɛɛ aa Ngebɔ guunmayaa na, kangaa nya hitima na wuee i pele ngi nya goonhu nɛɛ aa nyiɛ awa ngi lɛɛhu.

33Kangaa Ngebɔ na nana aa maa lɛi he i gɛ na tii wua o bɛɛ. Kangaa i bele.

Loomua 16

1Ngi Fiibi laa banda gɛ aa wuee, nana mi ndege nyɛɛlou na aa ala, napangaa mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na aa ala, nana ngeyaanyɔugbɛa na aa ala laanɛɛ belaa i fanwa ti mɛɛ Kɛnichilia.

2A ala binjana aa Maliki na laa na, ɛɛ Ngebɔ ndaa i kataa pele, awa wu kpɔ mba o kpɔ mba ɔa ala eya nana kpala ngaa gɛ alaa wu eya. Gbaa ala gbɔha na oo belengaɔ aa kɛnwa nwɔɔ gbekpe ningaa gbinhi gbinhia nhanwa awa nhaa gbɔnhu nya nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Ngi fama leeni Pilisilaɛ o ka Akuila, nya ndege enge belaa i ngaa tuee Yisɔsi Kilaisi enge na nhu

4natiini ti gɛi tɔɔ haa nya nhanwa. Awa nya aile gbo ngaa fiɛ gua ti nwae kɛlɛ laanɛɛ belaa i bɛɛ natiini kpitia i ngaa tuee k`ati fiɛ gua gbɔnhu ti nwa.

5Ngi fama leeni boma laanɛɛ belaa i mbɛ natiini taa gɔɛ batou ngaa lɔgɔ na nwa mɛɛ ti bɛlɛ nau. Ngi fama leeni boma Ɛpanetɔsiɛ nana nya lo ngɔ na la, nana pɛnhɛɛ mɔɔ na aa ala Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka nwaa na nana i laanɛɛi aa Kilaisi.

6Ngi fama leeni Meeliɛ nana i engea nhu gbɛndɛ ngɔ wu nhanwa.

7Ngi fama leeni boma Andulonikɔsiɛ ka Yuniasi, nya ndege Yuua i ngaa tuee, nee kpindi bɛlɛ nau ngilamaa. To mbelaa i ti ti gɔɔnaa kpɔ, awa tua pɛnhɛɛ ti beleni aa laanɛɛ belaa nyaa.

8Ngi fama leeni Amupiliatɔsiɛ, nana nya lo ngɔ na la ni hounwayaa na nhu Maliki na nhu.

9Ngi fama leeni boma Ɔibanɔsiɛ, nana mi ndege enge nwɔɔ na aa ala Kilaisi enge na nhu, awa ngi hai boma Sitaakisiɛ nana nya lo ngɔ na la.

10Ngi fama leeni boma Apɛlisiɛ nana i ndɔgɔɔunga chanhai aa kɛɛlaa ala laanɛɛ ɔ aa Kilaisi hiti ɔ nhu. Ngi fama leeni boma Alisitobulɔsi bongaa i mbɛ.

11Ngi fama leeni Hɛloliɔniɛ. Ala Yuua ilangaa i mɛ aa nuee. Awa ngi hai boma mi ndege laanɛɛ belaa i ma natiini ti Naasisɔsi bongaa i nhu.

12Ngi fama leeni Tilifenaɛ o ka Tilifosa, taa Maliki na enge na bele. Awa ngi hai boma Pasisi nwa nana nya lo ngɔ na la, nana i ngenge gbinhi gbinhi belenga Maliki na nhanwa.

13Ngi fama leeni Lufusiɛ, ngenge nwɔɔ waa na aa ala Maliki na enge na nhu. Awa ngi hai boma ngi nje na nwa, nana aa gbele o gbele, kɛɛ nya hou ɛɛ ngi nhiindou.

14Ngi fama leeni Asinikilitɔsiɛ o, Filɛgɔniɛ o, Hamisiɛ o, Patilobasiɛ o, Hamasiɛ, o ka ti ndege laanɛɛ belaa i bɛɛ ti na tii tua o.

15Ngi fama leeni Filologɔsiɛ ka Yulia, ka Nɛlusi o ngi ndege nyɛɛlou na o, ka Olimbɔsii, awa ka Ngebɔ ndaa i bɛɛ ti na tii tua o.

16Fama hama nwaa nhii nhiɛ i gɛa na wu loganhu. Laanɛɛ belaa i bɛɛ aa Kilaisi ti fama leeni wuɛɛ.

17Chaanngi, nya ndegea. ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ. A sogia natiini mba taa pele ndoganhu gɔɛ gɔɛ aa ɔa wu liiya, awa taa ningaa i ti laanɛɛ na yogobee, awa tai kuun ngɔ nagɔli na nwa nana wu hɔlɔa. Tua na siina, a loganhu gɔɛa aa tuee!

18Gbaa ningaa i natiini bonda taa nhanda indinɛi bonda bele, tai ngenge nwa mi Nwaliki naɛ Kilaisi, kɛlɛ ti nda ɔi na nwɛ ti pou. K`ati ningaa nwɔu mɔu ngaa ndaa yia

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

nwaa nhii nhiɛ o ka mbihɛ bihɛ yia waa waa. Ningaa i natiini ti leo ɔ nhanda nhu tua nwɛ taa ti nwɔu mɔu.

19Gbaa wu nwaa bɛɛlaa na ngoo nwaa nhii nhiɛ nau Kilaisi nhanwa nuu o nuu lɔ maanhaa nwɛi ngɔ, awa saabu indinɛi siina nhanwa, nya goonhu nɛɛ ɔ wu nhanwa. Ngɔi lɔ nyaa kangaa wu nhu lo nana belendaa nhu kpekpe ngɔ, kɛlɛ awɛɛ loko bu nana belendaa nhu nyɔu ɔ.

20Awa lɔgɔ ɔɔ baa nhuna Ngebɔ nana aa maa lɛi he ɔɔ Setani chugbu wu ɔgɔsambala nau. Kangaa mi Nwaliki na Yisɔsi banda bandayaa na i gɛ na tii wua o.

21Nya ndege enge nwɔɔ na Timootii i fama leeni wuɛɛ. Awa nhaa gbɔnhu Lusiɔsi o, Yesɔni o, ka Sosipata, nya ndege Yuua i ngaa tuee, ti fama leeni wuɛɛ.

22Nya Taatiɔsi aa nge, ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali Pɔɔluɛ wu nwanhu, ngi fama leeni wuɛɛ ɛɛ laanɛɛ nwɔɔ aa Kilaisi.

23Geiɔsi, nana ngi yigiyaa ngɔ ngi bɛlɛ nau, i fama leeni wuɛɛ, napangaa Geiɔsi nana laanɛɛ belaa i bɛɛ taa gɔɛ ngi bɛlɛ nau batou fanwa. Ilasitɔsi, nana aa taa waa na nahoo na nwanhu gbee i fama leeni wuɛɛ. Awa ka mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na Kuatɔsi i hai wu nwa.

24((Kangaa mi Nwaliki na banda bandayaa na i gɛ na tii wua o.))

25Ami Ngebɔ bihɛa! Ala ku ngɔ aa pele wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ kpou wu laanɛɛ na nhu, ndi ɔ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na lepele nana ngaa kɛ Yisɔsi Kilaisi nhanwa, awa ndi ɔ na aa gbundu lɔmbaga na lɔgɔɔundaa nana i ndɔɔgu nhuɔ fogo nhu gɔha gɔha nhanwa nana i leengaɔ.

26Kɛlɛ chaanngi nhu maa lɔmbaga na too kuaa kpou aa kpaali na nhu bele nana Ngebɔ letua i ti kpaalii. Awa nde na bɛɛ oo kɔɔnga aa kɛndaa na nhu bele wɔwɔwɔ Ngebɔ na i kɛi la, kangaa tua bɛɛ ti ba laanɛɛ awa ti nwaa bɛɛ.

27Kangaa mbihɛ i gɛ Ngebɔ nwa nana ala ila ngɔ na nwɛ gbo nhu lo ngɔ, aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Kɔlindiasia

1 Kɔlindiasia 1

1Nya Pɔɔlu aa nge, Ngebɔ i uini nyaa aa ngi guunmayaa na kangaa ngi bele ngaa
Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ, nya o mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na o Sɔsitɛnisi,

2nua nwɛ naa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee wua wu laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ wu mɛɛ
Kɔlindi, tii natiini ngoo tɔ bɛɛ Ngebɔ i ti belenga aa tɔɔgɔɔ mbelaa ala gbɔha nhanwa
mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, maa gbɔ ngɔ na tɔ aa ningaa i bɛɛ ti mii o
mii taa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi batou, nana ti Nwaliki na aa ala awa mua gbɔnhu
mi Nwaliki na nwɛ.

3Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti wu gɔ aa pandaa bandayaa
o ka maa lɛi.

4Aa lɔgɔ bɛɛ k`angi fiɛ gua nya Eebɔ na nwa wu nhanwa, panda bandayaa na nhanwa
nana i ngɔaa wu eya aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele.

5Gbaa wu hounwayaa na nhu wui Kilaisi o, woo gbatɛa nhanda o nhanda nhu, maa
gbɔ ngɔ na tɔ aa njɛpɛ o ka nɛɛnwaa nhu lee.

6Awa ngoo na Kilaisi nhanwa oo hape bua tɔ wu nhu.

7Awae yina hembɛ ai na nana wu baa ngɔ la, nhuna waa gɛ aa mi Nwaliki na Yisɔsi
Kilaisi baalaa na nwaa golondaa.

8Ɔɔ wu nhu gbɛndɛnaa nhaa kpelenwaa na i hiti, kangaa tɛi ngaigɔ gɛ wuaa aa Foo na
mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ɔɔ ba ningaa i kɔhɔ ma.

9Ngebɔ nana i uini wuaa kangaa wu gɛ hounwayaa nhu wui ngi Lou na o Yisɔsi
Kilaisi, mi Nwaliki na aa ala, Ngebɔ na siina ala hiti ɔ nhu laanɛɛlaa nhanwa aa ala.

10Ni ndege laanɛɛ belaa, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa mi Nwaliki na laa na Yisɔsi
Kilaisi, aa kɛɛlaa wua bɛɛ a gɛa ngoo ila nhu, awa awɛɛ aa gɔɛ gɔɛ, kɛlɛ aa gɛa
hounwayaa hiti hiti nhu aa nɛɛnwaa ila ngoo ka nhanda ila fanwa.

11Gbaa, ni ndege laanɛɛ belaa, ningaa lɛingaa kualaa Kuloni ti le na nhu too chaagbe
laannga nya nwa ngu to ngɔ wuaa aa kɛɛlaa k`awu baabaga na wu gbɔha na loganhu.

12Nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa kɛɛlaa ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya kɛɛ gɛ, "Nya
Pɔɔlu nda nwɛ aa nge," Na oo gɛ, "Nya Apɔlɔsi nda nwɛ aa nge." Awa na oo gɛ, "Nya
Kilaisi nda nwɛ aa nge. “

13Ee Kilaisi ngaa gɔɛ gɔɛ nwɔɔ nwɛ aa ala? Ee Pɔɔlu nwɛɛɔ ti ala baai kpekpa ngulu
naa wu nhanwa? Inaile ee ti Ngebɔ ua belenia aa wuee aa Pɔɔlu laa na?

14Ngi fiɛ guai Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa ngai Ngebɔ ua beleni bɛnhɛ aa nuu o nuu kualaa
wu liiya, ningaa i gbo ngi Ngebɔ ua beleni aa tuee k`a Kilisipɔsi o ka Geiɔsi,

15kangaa nuu ai ba kɛ aa kɛɛlaa ti Ngebɔ ua belenia aa wuee aa nya laa na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Kangi Ngebɔ ua belenga boma aa Sitiifɛnasi o ngi bongaa i ngoo. Na i leeni nga, ngai laanɛɛi kangi Ngebɔ ua belenga gbɔnhu aa nuu lagbiti.

17Gbaa Kilaisi ai nya loni Ngebɔ ua bele ma aa ningaa, kɛlɛ i nya lonia kangaa ngi ba, awa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa ngi kɛɛ gɛɛ. Inaile ai nya loni kangaa ngi pele ngaa nuu gbɔha nhu lo, kangaa haa na nana Kilaisi i peleni kpekpa ngulu naa aigɔ ngi fɔha na lo nhu.

18Gbaa ngoo na Kilaisi haa na nhanwa i peleni kpekpa ngulu naa mɔu mɔu njia nwɛ natiini fanwa ti u ndo ɔ na nhu, kɛlɛ mua na mi ndendouyaa hɔlɔa, mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ fɔha nwɛ.

19Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Ngɔɔ nhu lo mbelaa i ti nhu lo na nyaaia, awa ngɔɔ nɛɛnwaa nhu lee mbelaa i ti nɛɛnwaa nhu lee na lɛa kaka."

20K`a mii nwɛ tɔ nhu lo mɔɔ na i na? Ɛɛ Sɔ mɔɔ wa na mii nwɛ i na? Awa ɛɛ ngaani gɔhɔ mbelaa i ngelou indinɛi nhu nhanwa mii nwɛ ti na? I gee na, ee Ngebɔ ai ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ngelou indinɛi nhu nhu lo na mɔu mɔu mɛɛ?

21Gbaa kina ndi ɔ na aa Ngebɔ nhu lo na lepele, ngelou nhu belaa i tai kuni taa Ngebɔ gɔɔ ngaa ti nda nhu lo na. Kɛlɛ nana i beleni ala nwɛ aa kɛɛlaa, kualaa ngoo na nhu ningaa taa ui mba aa "Mɔu mɔu ngoo" nana naa kɛɛ gɛɛ aa ningaa i, naa nwɛɛ Ngebɔ i ndaalaai aa ndendouyaa hendaa na natiini mbɛ taa laanɛɛ.

22Yuua i ti lo ngɔ na ti kamaa nhanda guague tɔ, awa Gilikia i tɔ taa nhu lo ngɔɛ ɔɛ.

23Kɛlɛ nua ni nhanwa, nua naa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ Kilaisi nhanwa nana ti paai kpekpa ngulu naa, awa ngoo nwɛɛ nana Yuua i ti kpau ngɔ aa fagɔli ngoo ti nhanwa, awa Kpitia i tɔ kpau ngɔ aa mɔu mɔu ngoo.

24Kɛlɛ Yuua i ngoo Gilikia i ngoo napangaa natiini Ngebɔ i uinga tuaa kualaa ti liiya, ngoo indinɛi Kilaisi nwɛ ti nhanwa, nana Ngebɔ fɔha na aa ala ka Ngebɔ nhu lo na.

25Gbaa nana Ngebɔ aa pele mua maa kpau ngaa mɔu mɔu nhanda, maa nhanda na siina nhu lo nhanda nwɛ tee ngɔ ningaa gbɔhaa ti nhu lo mba, awa nana Ngebɔ aa pele mua maa kpau ngaa njaaiyaai nhanda, maa nhanda na siina kaanhu gbɛndɛ nhanda nwɛ nana tee ngɔ ningaa gbɔhaa ti gaanhu gbɛndɛ mba.

26Ni ndegea, a nɛgililɛ baa wee gee na nhuna Ngebɔ i uini wuaa. Ina maa wu nhua ngelou na nhu lomaa na lee tee ngɔ na nwa, waile gbinhi wu nhu lo ngɔ, inaile fɔha ee wuaa, inaile wee tomaa aa gɔha gɔha.

27Kɛlɛ nana ngelou nhu belaa i taa gɛ ma mɔu mɔu nhanda nwɛ, alɛɛ Ngebɔ aa nhu ɔhɛ kangaa i nhu lo mbelaa i ngaa ufe nda. Awa nana ngelou nhu belaa i taa gɛ ma njaaiyaai nhanda nwɛ, alɛɛ Ngebɔ aa nhu ɔhɛ kangaa i kaanhu gbɛndɛ mbelaa i ngaa ufe nda.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Nana ngelou nhu belaa i taa tɔ aunwaa yɔhɔgɔ awa taa au bii manhu, awa ti nɛgili ɔ aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ aile, alɛɛ Ngebɔ aa nhu ɔhɛ kangaa i nana nyaai la ngelou nhu belaa i nɛgili ɔ aa kɛɛlaa kolo ɔ,

29kangaa nuu gbɔha ai ba yonga lee Ngebɔ gulɔɔ.

30Kɛlɛ aa Ngebɔ enge na lepele bi lɛɛhu na nhanwa, Ngebɔ oo pelenga woo gɛ hounwayaa nhu wui Yisɔsi Kilaisi o, awa oo pelenga Kilaisi i bele ngaa mi nhu lo na, awa aa ala nhu bele, Ngebɔ oo mi belenga aa tee mbelaa ala gbɔha na nhanwa. Moo belenga aa tɔɔgɔɔ mbelaa Ngebɔ nhanwa, awa oo nhanda baanga muaa.

31Faa nwɛɛe ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Nuu o nuu nana aa gɛ ɔɔ yonga lee, i yonga leea nana nhu Maliki na i pelenga."

1 Kɔlindiasia 2

1Ni ndegea, nhuna ngi bai wuee Ngebɔ oo na gɛ ma aa wuee nana i ndɔɔgu nhuɔ, ngai njia nɛɛ nɛɛ lagbiti gɛi na inaile nhu lo.

2Gbaa nhuna ngee na tii wua o, nya lɔgɔlaa aileɔ aa gbɛ o gbɛ lagbiti gɔɔndaa, kɛlɛ k`a Yisɔsi Kilaisi gbo, awa eengaa bɛnhɛ aa ngi haa na i peleni kpekpa ngulu naa alɛɛɔ gbo nya lɔgɔlaa ɔɔ fanwa.

3Awa nhuna ngi bai wuee, nya yɔɔkɔ ɔɔ, awa k`angi gbɛi aa ndua,

4awa nhuna ngee yɛpɛ awa ngee ni Oo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa gɛɛ gɛɛ aa wuee, ngaai ndaahaa nɛɛ beleni, kɛlɛ kangi pelenga Ngebɔ Yina na o ngi gɔhɔ na o ti tɔmbaga na lɔgɔɔu ngaa wuee,

5kangaa wu laanɛɛ na ai ba yigba ningaa gbɔhaa ti nhu lo nhu, kɛlɛ ɔɔ yigbanaa Ngebɔ fɔha na nhu.

6Na nhu bɛɛ, nhuna maa gɛ laanɛɛ nhu gbɛndɛ kpɛndɛ mbelaa nhu, maa nhu lo tɛa nga na, kɛlɛ nhu lo mɛ nana ngelou nhu belaa i ti nda aile, inaile ngu mbelaa i ngelou indinɛi nhu nhanwa natiini ti fɔha na ngaa ɔɔ lo.

7Nhu lo na nana ngi maa yia gɛi ala nwɛ aa Ngebɔ gbundu nhu lo na, nana ndɔɔgu ngɔ nuu gbɔhaa, kɛlɛ nana i nhu ɔhɛaɔ mi bɛɛyaa nhanwa yeingaa i ngelou na gbatɛi.

8Hali ngila mɔɔ bɛnhɛ ngelou indinɛi nhu gulɔɔ belaa i ndiiya ai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ maa nhu lo ngindinɛia. Gbaa aa bele ngaa tuaaɔ nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba, tai ba Maliki na baaa kpekpa ngulu naa nana mbɛɛ ila na i mba ɛɛ Ngebɔ.

9Kɛlɛ ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi gɛnhi, "Nhanda na nana nuu au ai lɛ tɔi lɛɔ, awa nana nuu ou ai lɛ mɛiniɔ, awa nana nuu ai nɛgili ma bɛnhɛ aa kɛɛlaa aa belenaa, maa nhanda na siina na nwɛ Ngebɔ i maa gbatɛa natiini fanwa ti lo ngɔ na aa ala."

10Ngebɔ oo kpundu ngindinɛi lɔgɔɔunga aa nuee aa ngi Yina na nhu bele. Gbaa Yina na nwɛ aa gbɛ o gbɛ na ɔɛ ɔɛ nhaa i gua ma, hali bɛnhɛ Ngebɔ gbundu na goonhu goonhu na ku ngɔ aa gua ma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ele nwɛɛ i nuu nɛɛnwaa nhaa gɔɔ, k`a ngi luu na nwɛ gbo i ala nhu? Aa pele ngɔ ila na siina, k`a Ngebɔ Yina na ila ngɔ na gbo kpɛti alɛɛ i nana gɔɔ i Ngebɔ nɛɛnwaa.

12Chaanngi nhu Yina na mi hɔlɔa, ngelou na nhu gee ailee kɛlɛ Yina nwɛɛ nana Ngebɔ i teeni, kangaa mi ba nhanda gbekpe na gɔɔ nana Ngebɔ i teeni mi nhanwa aa panda bandayaa.

13Faa nwɛɛe indinɛi naa kɛ aa wuee ai guai nuu gbɔha nhu lo nhu, kɛlɛ Ngebɔ Yina na nwɛ i mi nagɔlii la, nhuna naa gɛ aa yina lɔmbaga na ambondaa natiini ma Yina na i ti eya.

14Nuu na bɛɛ nana Ngebɔ Yina na ai ngeya, aigɔ nana hɔlɔ aa gua Ngebɔ Yina na le, gbaa alaa kpau ngɔ aa mɔu mɔu nhanda ala le, awa ai ku aa nɛɛnwaa hɔlɔ mba, gbɛnhaile kolo na nana i nhu ndo ngɔ gbo yina nwaa nhanda nhu.

15Nuu o nuu nana Ngebɔ Yina na aa gɛ ngeya, maa nwɔɔ na aa kunaa i nɛɛnwaa hɔlɔ kolo naa nana aa gɛ gbɛ o gbɛ nhu. Kɛlɛ ala gbɔha na kpei nuu o nuu ai ku aa ala bele ngɔ na gɔhɔ.

16Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ele nwɛɛ i Maliki na nɛɛnwaa nhaa gɔɔ, kangaa i ba nɛɛnwaa he Maliki naɛ?" Kɛlɛ mua Kilaisi nɛɛnwaa na nwɛ i mi eya.

1 Kɔlindiasia 3

1Ni ndege laanɛɛ belaa, kɛlɛ wua ngaigɔ yɛpɛ wuee ɛɛ ningaa natiini Yina na i ti eya, kɛlɛ ngɔɔ yɛpɛa wuee ɛɛ ningaa natiini ti yigba ngɔ ti nda nhu lo na nhu, awa natiini ndengaa aa tuee lɛ tuun ti laanɛɛ na nhu.

2Nyii lɔ ngi wu laa gɔi la, kɛlɛ ngai wu laa gɔi aa mɛnhɛi nana kaai ɔ, gbɛnhaile wai ba ku waa mɛ, awa hali bɛnhɛ chaanngi nhu waigɔ ku waa mɛ,

3gbaa wu bele ngɔ gbo tuun ɛɛ ngelou nhu belaa. Gbaa kina tolo nhanda lɔ na wu nhu awa k`awu baabaga na loganhu, ee ngelou na bele ngɔ na aile aa na, awa ee wu sia ɔ na ai belenga ɛɛ ningaa gbamaa?

4Gbaa nhuna wu ila kee aa gɛ, "Nya Pɔɔlu nda nwɛ aa nge," awa lagbiti na oo gɛ, "Nya Apɔlɔsi nda nwɛ aa nge," ee na ai ndɔgɔɔunga tɔ aa kɛɛlaa ningaa gbamaa nwɛ aa wuee natiini tai gbɛ o gbɛ gɔɔ yinayaa nhanda nhu.

5Gbɛɛ aa Apɔlɔsi? Inaile gbɛɛ aa Pɔɔlu? Ngebɔ eyaalakpangaa nwɛ gbo aa nuee aa kɛɛlaa ni nhu bele nwɛ wu beleni na aa lanɛɛ belaa. Awa ngigbɛ o ngigbɛ ni liiya aa ngi enge na belenaa ɛɛ Maliki na i maa fɛɛlɛ na hei alɛɛ pelendaa nhanwa.

6Nya Pɔɔlu aa nge nyɛɛ ngi tɔɔnhai gaai na nhiini, awa ka Apɔlɔsi i nja bua ngi haai na nwa, kɛlɛ Ngebɔ nwɛ ee pele ee gbɛa.

7Faanwɛɛe, nuu na nana aa nhii tii nuu na o nana aa nja bu ma, tua aile nhanda aa tuee, kɛlɛ Ngebɔ, nana aa pele aa gbɛa, alɛɛ kolo ɔ tee ngɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Nuu na nana aa nhii tii nuu na o nana aa nja na bu ma ti sɔu yɛ, awa ngigbɛ o ngigbɛ ɔɔ ngi baabaa na hɔlɔa aa ngi enge na bele ngɔ na i peleni.

9Nua Ngebɔ eyaalakpangaa nwɛ aa nuee naa enge ngilamaaa tii ala o, awa wua pa Ngebɔ nhɛɛ na nwɛ aa wuee. Awa wua nwɛ boma ngi bɛlɛ na aa wuee.

10Ndi ɔ na aa panda bandayaa na nana Ngebɔ i ngɔaa nya eya, nana i nya bele ngɔ ɛɛ mbɛɛi bɛlɛ lo mɔɔ waa, kangi ndambu na laa, awa ndakpa lagbiti lɔ aa pɛlɛ lo na kɔmaa. Kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ i sogia aa gee to na kɔmaa.

11Gbaa nuu aigɔ ndambu lagbiti la gbɔnhu, k`a indinɛi nwɛ gbo Ngebɔ i ndaaɔ tɔ, napangaa Yisɔsi Kilaisi.

12Faa nwɛɛ ina ndambu indinɛi nwa nuu aa gbɛ o gbɛ lo na kɔmaa aa mabɔɔn, inaile aa kɔpa gɔu, inaile aa nahoo gɔtu, inaile aa ngulu, inaile aa munyɛ, inaile pa aa kaa nana ti niganga,

13ngigbɛ o ngigbɛ nana nuu o nuu i peleni ɔɔ lɔgɔɔnaa kpou, aa Foo na nhuna Kilaisi ɔɔ ba ningaa i kɔhɔ ma, gbɛnhaile ngɔmbu na ɔɔ ndɔgɔɔunaa awa ɔɔ nhuanaa kangaa i ngenge na nhua nana ngigbɛ o ngigbɛ i pelenga kangaa i ba pele ngɔ na gɔɔ.

14Ina nana bi toni ndambu na nwa ngɔmbu na ai nyaanii, bia bi toni bɔɔ paabaa hɔlɔa.

15Kɛlɛ ina nana bi toni ngɔmbu na aa mɔ na kpugu, baigɔ paabaa hɔlɔ. Kɛlɛ bi gbɔha na bɔɔ ndendouyaa hɔlɔa, hali ɔɔ belenaa ɛɛ k`a ngɔmbu nhu bele nwɛ bi hɔlɔi la.

16Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa wuɛɛ Ngebɔ Bɛlɛ na aa wuee, awa wu nhu naa nwɛɛ Ngebɔ Yina na i na?

17Nuu na nana bɛɛ aa Ngebɔ Bɛlɛ na nyaai, Ngebɔ ɔɔ ala nyaaia. Gbaa Ngebɔ Bɛlɛ na, ala pele ngɔ aa tɔɔgɔɔ kee ala gbɔha nhanwa, awa wua nwɛ maa Eebɔ Bɛlɛ na aa wuee.

18Awɛɛ gbɔha na nwɔu mɔu. Ina wu liiya nuu aa gɛ na nana aa nɛgili aa gbɔha na aa kɛɛlaa ala nhu lo ngɔ aa ningaa gbɔhaa i ti nhu lo na ngelou indinɛi nhu, i belena aa mɔu mɔu mɔɔ chaanngi nhu, kangaa i ba bele ngaa nhu lo mɔɔ.

19Gbaa nana ningaa gbɔhaa ti kpau ngɔ aa nhu lo nhanda Ngebɔ gulɔɔ, maa nhanda na siina Ngebɔ lɔ kpau ngɔ aa mɔu mɔu nhanda. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi gɛnhi, "Ngebɔ alɛɛ aa nhu lo mbelaa i hou ti aani na nhu taa kuu gua,”

20awa gbɔnhu, Maliki na i kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhu lo mbelaa i ti laalaa na taa pele kua ɔ fuu.

21Faa nwɛɛe nuu ɛɛ yonga lee nana nhu ningaa taa pele, gbɛnhaile gbɛ o gbɛ na bɛɛ wu bo mɛɛ,

22i bele bɛnhɛ aa Pɔɔlu, inaile, Apɔlɔsi, inaile Sifɔsi, inaile i bele ngaa ngelou na, inaile ndɛɛhu na o haa na o, inaile chaanngi o ka guna, indinɛi bɛɛ wu bo mɛɛ,

23awa wua Kilaisi bo mɛɛ aa wuee, awa Kilaisi Ngebɔ bo mɛɛ aa ala.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Kɔlindiasia 4

1K`a ningaa taa nɛgili aa nuee gɛnhi aa kɛɛlaa nua Kilaisi eyaalakpangaa nwɛ aa nuee, natiini Ngebɔ i ngenge na ɔaa ti eya Ngebɔ lɔmbaga gbundu na yanjandaa nhu nhanwa ningaa nwa.

2Awa nhanda na nana Ngebɔ aa pele nhu gbee nda ngeyaalakpangaa eya ala nwɛ aa kɛɛlaa, kataa gɛ laanɛɛyaai ti nwanhu nwɔɔ na le.

3Kɛlɛ nya nya nhanwa, nhanda golo nwɛ nyɛɛ tanii aa kɛɛlaa kawaa nya gɔhɔ, inaile ti nya gɔhɔ ningaa gbɔhaa ti yia baka mbu. Ngaa kɛa bɛnhɛ aa wuee aa kɛɛlaa ngai gbɔha gɔhɔ.

4Ngai gbɛ o gbɛ gɔɔ ngɔ gbɔha nhanwa nana nya lɛɛ ɔ nhu, kɛlɛ na aile aa nya bele ngaa teo mɔɔe gbaa Maliki na nwɛ ɔɔ nya gɔhɔ.

5Faa nwɛɛe awɛɛ nhumbu aa gbɛ o gbɛ gɔhɔ nuu o nuua, kɛlɛ a wolona nhaa Maliki na i ba, nana ɔɔ pele waun ngi huo nana nwa i ndɔɔgu nhu, awa ka kpindi nhu, awa ndaalaa na nana i ningaa nɛɛnwaa nhu, ɔɔ kuaa waunmaa. Awa nhu nwɛɛ gila nuu o nuu ɔɔ ngi nda bihɛ na hɔlɔ Ngebɔ eya.

6Ni ndege laanɛɛ belaa, nhanda indinɛi bɛɛ ngi maa yia gɛi nya nhanwa nii Apɔlɔsi o ai leteni ni nwa tolou, kɛlɛ wu lɔgɔ faa nwɛɛ. Ani gbauna aa kuague awa wu nana nagɔli i gɛi, "Awɛɛ bii nana bou nwa kpaali ngɔ na." Yonga leendaa ngila mɔɔ nhu, wu au bii lagbiti na nwanhu, kawaa gbe nda.

7Ele nwɛɛ ɔɔ wu gbau ngaa ningaa natiini ti gbekpe ngɔ lee ngɔ ningaa lagbitiaa? Awa gbɛɛ i wu eya aa kɛɛlaa wai hɔlɔi Ngebɔ eya? Kɛlɛ ina ala eyaa nwɛ wu hɔlɔi na, gbɔɔ waa yonga lee ɛɛ waa tɔ k`a fembɛ aile Ngebɔ i ngɔai wu eya?

8Wu lii lɛi ɔ tɔ! Woo belenga tɔ aa kpatɛ belaa ! Woo belenga tɔ aa manhangaa waa waa nua nai mba! Ngɛɛ gɔi k`a wu ba bele ngaa manhangaa waa waa aa tɔmbaga, kangaa nua gbɔnhu ni ba bele ngaa manhangaa waa waa ni gɛ ngilamaaa tii wua o.

9Gbaa pele ngɔ nya le ɛɛ Ngebɔ oo gbelembanwaa na siina ɔaa mi eya mua to mbelaa i ngaa muee, ɛɛ ningaa natiini ti gɛa ti nwa kataa haa hɔlɔ faka gulɔɔ, gbɛnhaile moo belenga aa kpee kpee mbelaa ngelou na le, malekaa o ka ningaa gbɔhaa le.

10Kina nua ni nwɔu mɔu ngɔ Kilaisi nhanwa awa k`a wuɛɛ nha wu nhu lo ngɔ wu hounwayaa na nhu wu na wui Kilaisi o. Nua ni yaaiyaai ɔ, awa k`a wua nwɛ nha wu gaanhu gbɛndɛ ngɔ. Ti au bii ngɔ ni nwanhu, awa k`a wua nwɛ nha ti mbɛɛ gɛ ngɔ wuaa.

11Nhaahaai ndɔɛ lɔ nuaa awa ni bolo nhu be ngɔ. Nai maa ili gbekpe nhu, tai ni hou ma maa nhiɛ ɔ, awa heinwaa gbandi ai nuaa.

12Kani nwɔɛa ngenge gbɛndɛ kpɛndɛ nhu. Awa nhuna ningaa taa ni laangaa, kani ti luba fanwa. Awa nhuna ningaa taa ni aa sɛɛgɛ, k`ani lii lo.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Nhuna taa ni ɛi, k`ani kpɛɛmbo ti eya aa njia banda. Nua noo belengaɔ aa ngelou i nhu nwaa nɔgɔ. Nua nwɛ pɔlɔgɔɔ na gaagɔɔ na aa nuee nhaahaai.

14Ngai indinɛi gbaalii wu aa ufendaa nhanwa, kɛlɛ ndaanhii mɛ ngaa ngɔa wu eya ɛɛ ni lomayaa lengaa.

15Gbaa hali bɛnhɛ ina ningaa nagɔli mbelaa gbinhi gbinhia lɔ wu eya nuu ai ku aa ti gbaga wu hounwayaa na nhu wui Kilaisi o, kɛɛgɛa gbinhi gbinhia tai wu eya. Gbaa wu hounwayaa na nhanwa wu nhu wui Yisɔsi Kilaisi o kang~a~a bele ngaa wu kɛɛgɛ ndi ɔ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu bele nana ngi kɛi aa wuee.

16Faa nwɛɛe ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu hitɛ nya ɔgɔbo nhu.

17Indinɛi nhanwa, ngoo Timootii longa wuee, nana nya lomayaa nwɔɔ o ka laanɛɛ lou aa ala Maliki na nhu. Awa ɔɔ kili hitɛa wuɛɛ nya eyaabele na nhanwa nya hounwayaa na nhu nii Kilaisi o, ɛɛ gbo ngaa ningaa nagɔli la mii o mii laanɛɛ belaa ti na.

18Chaanngi nhu wu lɛingaa i wu aunwaa oo lɛ, gbaa wɔɔ tɔɔngaa ngɛagɔ ba wuee hitima nwa.

19Kɛlɛ ina Maliki na aa kuun, ngɔɔ baa wuee guui nhu. Awa ngai bai ngaunwaa lɛ belaa i ti laa yia na gbɛngbɛ mae, kɛlɛ ti fɔha na nwɛ ngɔɔ kpɛngbɛ.

20Gbaa Ngebɔ nwanhayaa na ai na njɛpɛ nhu kɛlɛ fɔha nhu nwɛɛ i na.

21Nya baalaa wuee aa kpengbe ngoo, inaile aa ndomayaa o maa lɛiyaa yina nhu, ngigbɛɛ nwɛ wɔɔ lo nda?

1 Kɔlindiasia 5

1Ngoo mɛinga aa kɛɛlaa, aa tɔmbaga, ndo sia nhanda lɔ na wu nhu aa kɛɛlaa, nuu lɔ aa ndo sia aa ngi kɛɛgɛ na nyanha na. Nhanda indinɛi bonda, hali natiini ngebɔ belaa aile aa tuee tai pele.

2Wɔɔ gee yonga lee tɔ? Maa nhiɛ ɔ nha wu ba gɛ maa nwɔuyaa nhu, kangaa nuu na nana i nhanda indinɛi belenga wu kpɛ liiya.

3Hali ngai na tii wua o waa nya lɔ aunwaa, nyaa na tii wua o tuu na nhu, faa nwɛɛe ngoo nuu na gɔhɔnga tɔ wu liiya nana i nhanda indinɛi beleni, baa tɔ ɛɛ k`a nyaa na.

4Aa mi Nwaliki na laa na Yisɔsi, nhuna waa gɛ ngaa lɔgɔ nhu, awa nya ngi gɛ na tii wua o tuu na nhu, aa mi Nwaliki na Yisɔsi fɔha na,

5ngoo ndaalaaa aa nuu indinɛi bonda gɔanndaa Setani nwa kangaa i ndugu na nyaai, kangaa ngi luu na i ndendouyaa hɔlɔ aa lɔgɔ na Maliki na Yisɔsi ɔɔ ba.

6Wu yonga na waa tee ai gbekpeni. Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa mbugu gbɔnhu golo alɛɛ aa pele lɛgɛ hɛɛka gbɔha na aa bugu nhu?

7A gbena mbugu gbɔnhu ɔha naa napangaa nhanda nyɔu, kangaa wu ba bele ngaa ningaa natiini ti chanhai ngɔ awa ti bele ngɔ ɛɛ lɛgɛ gbɛnha nyiɛ nana nhanda nyɔu ai

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

mba, ɛɛ gbo ngi kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa wu chanhai ngɔ. Gbaa Kilaisi nana mi chaaga baala lou na aa ala, too kuaaɔ tɔ aa chaaga.

8Faa nwɛɛe ami koonhu nɛɛ gbatɛa aa mi gbolo na. Kɛlɛ amɛɛ kpatɛ aa mbugu gbɔnhu ɔha na, gbɛnhaile mbugu gbɔnhu ɔha na ala nwɛ aa ndondo ngoo nwa o ka nhanda nyɔu. Kɛlɛ ami koonhu nɛɛ gbatɛa fanwa aa lɛgɛ na nana mbugu gbɔnhu ai ma, napangaa lɛgɛ na nana i na chanhainjaa nhanwa o ka tɔmbaga.

9Ni oolɛɛkɔɔ na nhu ngi kpaalii wuee kangi kɛa nhu aa wuee aa kɛɛlaa awɛɛ nwaa gbɔ ngaa ndo sia mbelaa.

10Ningaa nyɔu nyɔua i ti ngelou i nhu tua aile ngi ti nwa bɛɛe, inaile kɔɔli mbelaa o nwɔa belaa o, inaile natiini taa ndɛɛ lɛɛ eebɔa batou. Gbaa ina aa bele ngaa tuɛɛ, wɔɔ guaa ngelou i nhu polou.

11Kɛlɛ nana ngi ma kpei ala nwɛ aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa ui gbɔha naa aa laanɛɛ nwɔɔ, kɛlɛ ngeyaabele na nwɛ aa ndo siandaa o, kɔɔli ngoo, ndɛɛ lɛɛ eebɔa batoundaa o, njafa belendaa o, ndɔɔ hou ngoo, ka nwɔa belendaa, maa belaa indiini awɛɛ nwaa gbɔ ngaa tuee, awa awɛɛ mɛnhɛi nwɛ nwa bɛnhɛ aa tua indinɛi bonda.

12- 13Na nhu bɛɛ, ni nda nhanda aile aa natiini kɔhɔndaa laanɛɛ belaa aile aa tuee. Ngebɔ nwɛ ɔɔ ti gɔhɔ. Kɛlɛ ee wua wai natiini kɔhɔ wu ndege laanɛɛ belaa i nga tuee? Faa nwɛɛe a nuu nyɔu na gbɛa liiya.

1 Kɔlindiasia 6

1Ina wu ila kee pu nwa aa ɔa ti loganhu tii ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ o, ee ɔɔ lia aa ndege lou na teenjaa gbaha mba yia nwanhangaa i ngee, yeingaa nha i ba njia na bu Ngebɔ ndaa i kulɔɔ.

2Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa Ngebɔ ndaa i tua nwɛ tɔɔ ngelou na gɔhɔ? Awa ina aa bele k`a wua nwɛ wɔɔ ngelou na gɔhɔ, ee wai ku waa nhanda golo golo nwaa gɔhɔ pele?

3Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa mɔɔ malekaa gɔhɔnaa? Mii nwɛ gbɔnhu naa lo ɔ ndɛɛhu indinɛi nwaa nhanda nhanwa?

4Ina nha k`a njia nwanhangaa lɔ wu eya natiini taa ndɛɛhu indinɛi nwaa yia gɛ wuɛɛ, ee wɔɔ ti belenaa aa kɔhɔ mbelaa natiini ti bele ngai laanɛɛ belaa i mba?

5Ngi indinɛi gɛ kangaa wu ufe. Ee i ba bele ngaa kɛɛlaa nuu ai na wu liiya nana nhu lo ngɔ hiti ɔ nhu njia gɛndaa nhanwa ngi ndege laanɛɛ belaa i ndoganhu?

6Kɛlɛ kpeendɛ baa, laanɛɛ nwɔɔ aa li aa ndege laanɛɛ nwɔɔ njia nwanhangaa le natiini laanɛɛ belaa aile aa tuee.

7Kina i belenga bɛnhɛ aa kɛɛlaa pu nwa ɔa ɔa ɔ wu loganhu, alaa ndɔgɔɔu ngɔ tɔ aa kɛɛlaa woo gbahaa hiti ɔ nhu chɔɔ. Ee ai ba bisa nha wu nhanwa waa gɛ lɛɛi? Ee ai ba bisa nha wu nhanwa taa wu aa nwɔa?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Kpeendɛ mi maaia aa kɛɛlaa wu gbɔha na wua waa nhanda aa haa haa, awa k`awu ngaa nwɔa bele pele, awa hali wu ndege laanɛɛ belaa i k`awu indinɛi bele ngaa tuee!

9Inaile, ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa teenjaa gbahamba belaa i taigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la? Awɛɛ gbɔha na nwɔu mɔu, gbɛnhaile ningaa i natiini taa ndo sia ka natiini taa ndɛɛ lɛɛ eebɔa batou, ka kɛgɛingaa i taa ndo sia aa ti ndege gɛgɛingaa i,

10inaile natiini taa nwɔa bele, ka natiini ti gɔɔli ngɔ, ka ndɔɔ hou mbelaa, ka natiini ti yafa ɔ na, tua indinɛi bɛɛ taigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la. Ngebɔ oo wu belenga aa tɔɔgɔɔ mbelaa ala gbɔha na nhanwa awa oo wu belenga aa tee mbelaa ala gulɔɔ, aa Maliki na laa na Yisɔsi Kilaisi, ka mi Eebɔ na Yina na.

11Awa maa belaa bonda nwɛɔ aa wu lɛingaa. Kɛlɛ too wu chanhainga kualaa nhanda nyɔu nhu. Too wu gɔannga Ngebɔ nwa. Maliki na Yisɔsi Kilaisi ka mi Eebɔ na Yina na too wu belenga aa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ.

12Nuu lagbiti ɔɔ gɛa, "Fɛɛlɛ he ngɔ mbɛ gbɛ o gbɛ belendaa nhanwa," kɛlɛ gbɛ o gbɛ aile kpekpe ngɔ nya nhanwa. Nya ngaa gɛa, "Fɛɛlɛ he ngɔ nyɛɛ gbɛ o gbɛ belendaa nhanwa," kɛlɛ hali i ila kele aigɔ bele ngaa nya nwanhu nwɔɔ.

13Mɛnhɛi alaa na mi goo na nhanwa awa mi goo na pa alaa na mɛnhɛi nhanwa, kɛlɛ Ngebɔ ɔɔ tua indinɛi gbelea kpɔ. Mi lugu na Ngebɔ ai kpatɛiɔ ndo siandaa la nhanwa kɛlɛ Maliki na batoundaa la nhaa nwɛɛ i kpatɛi. Awa Maliki na pa, Ngebɔ i ala gbatɛia mi lugu na nhanwa.

14Awa kina Ngebɔ, aa ngi fɔha na, oo huua Maliki nau, ngemɛɛ gbɔnhu ɔɔ huu miu haa na nhu aa ngi fɔha na.

15Ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu lugu na Kilaisi lugu na gaka nwɛɛ. Ee ngi Kilaisi lugu na gaka gua mba ngi pele ngaa ndo sia nyanha lugu? Kangaa ɛɛ bele.

16Inaile, ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa kɛgɛi na nana aa lugu na nwaa gbɔ ngaa ndo sia nyanha ti fee ngɔ na too belenga aa ndugu ila? Gbaa ka Ngebɔ Gbaali na i gɛa, "Feengaa i tɔɔ belenaa aa ndugu ila."

17Kɛlɛ nuu na nana aa gbɔha na nwaa gbɔ ngaa Maliki na, tɔɔ belenaa aa ngila mɔɔ yina na nhu.

18A gbena aa ndo siandaa. Nhanda nyɔu o nhanda nyɔu lagbiti nana nuu aa pele, maa gee na ndugu na aile. Kɛlɛ nuu na nana aa ndo sia oo nhanda nyɔu belenga aa ala lugu na.

19Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa wu lugu na Ngebɔ Bɛlɛ na nwɛ Ngebɔ Yina na nhanwa nana i bi nhu, napangaa nana Ngebɔ i ngɔai wu eya? Wua aile wu bo mɛɛ aa wu gbɔha nae kɛlɛ Ngebɔ nwɛ ala bo mɛɛ aa wuee,

20gbɛnhaile kɛɛ wu eyaa aa mɔɔ, faa nwɛɛe awu lugu na bua ngeyaabele nhu aa pele na nana ɔɔ mbɛɛ gɛ la Ngebɔa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Kɔlindiasia 7

1Chaanngi nhu ngu to ngɔ na nhanda naa nana wu maa ooleekɔɔ gbaalii nya nwanhu, nhanda kpekpe mɛɛ aa kɛɛlaa kɛgɛi ngɛɛ nyanha gɔli.

2Kɛlɛ kina ndo siandaa i gɛa gbinhi, kɛgɛi ngoo kɛgɛi kaa ngi nda nyanha gɔli, awa njie ngoo njie kaa gɛ ngi nda nhii mbɛ.

3Aa lɔgɔ bɛɛ nana hɔlɔndaa i nyanha na eya, k`a ngi nhii na aa ngɔa ala eya, awa nana pa hɔlɔndaa i nhii na eya k`a ngi nyanha na aa ngɔa ala eya.

4Nyanha na ala aile manhu nwɔɔ na aa ala ala lugu na nhanwa, kɛlɛ ngi nhii na nwɛ manhu nwɔɔ na aa ala. Aa pele ngɔ ila na siina, kɛgɛi na ala aile manhu nwɔɔ na aa ala ala lugu na nhanwa, kɛlɛ ngi nyanha na nwɛ manhu nwɔɔ na aa ala.

5Awɛɛ gaasou ngaa gbɔha na, k`a kuun mɛɛ waa kuun ma pɛnhɛɛ aa kɛɛlaa wɔɔ gbɔha na gɔan laaminɛ belendaa nhanwa. Awa wu ba ba gbɔnhu ngilamaa, kangaa wu ba Setani bɛndi aa wu hagɔlindaa gbɛnhaile wai ku waa sia aa wu gbɔha na.

6Indinɛi ngaa kɛ gɛnhi aa wuee ngai gɛi kawaa pele qai, kɛlɛ wu lee ngɔ aa pelendaa.

7Aa tɔmbaga i ba nwaa nhiɛa i ba bele ngaa wua bɛɛ wu bele ngɔ ɛɛ nya nyanha ai mbɛ. Kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ ngi nda hembɛ lɔ ngeya tɔɔgɔɔ kualaa Ngebɔ le. Ngila mɔɔ nda, fembɛ indinɛi. Lagbiti na pa, fembɛ nana.

8Chaanngi nhu ngɔɔ gɛa kpagoa i ma tii ngɔɔ nyanha i ngoo aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔ wu nhanwa waa lo kpagoyaa na nhu ɛɛ ngi nhu.

9Kɛlɛ ina wai ku ngaa gbɔha nhu houndaa, a kɛmbɛ guu gua awa wu nyanhaa gɔli. Gbaa maa nhiɛ ɔ waa gɛ kɛmbɛ bele ngɔ tee ngɔ waa nwɔ ngaa ngɔi.

10Wua na wu kɛmbɛ nhu tɔ, ngi kɛ aa wuee, nya aile kpeie kɛlɛ Maliki na nwɛ aa kɛɛlaa nyanha na ɛɛ loganhu gɔɛ aa ngi nhii na.

11Awa kɛlɛ ina aa pele, i heia ngila ngɔ inaile i ngoo ila kpatɛa boma aa ngi nhii na. Awa nyanha nwɔɔ na pa ɛɛ kpagoyaa hiti ngi nyanha na nwa.

12Wu bɛpɛ na le bɛɛ ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa, ina nyanha aa gɛ laanɛɛ nwɔɔ eya awa maa nyanha na laanɛɛ nwɔɔ aile aa ala, kɛlɛ maa nyanha na oo kuunnga aa heilaa kɛmbɛ na siina na nwa, nhii na ɛɛ nyanha na lo. (Indinɛi nya aile ngi kɛie kɛlɛ Maliki na nwɛ i kɛi.)

13Ina nhii ngaa gɛ nyanha eya awa nhii na laanɛɛ nwɔɔ aile aa ala, kɛlɛ maa nhii na oo kuunnga aa kɛɛlaa ti gɛmbɛ na i gɛa nhu, nyanha na ɛɛ kɛmbɛ na nhu lee.

14Gbaa Ngebɔ ɔɔ kuunnaa laanɛɛ gbaha mba nyanha nwɔɔ na nwa ti hounwayaa na nhanwa tii ngi nyanha na o. Awa Ngebɔ ɔɔ kuunnaa laanɛɛ gbaha mba nhii mɔɔ na nwa ti hounwayaa na nhanwa tii ngi nhii na o. Ina k`a ngemɛɛ aileɔ gɛnhi, ti lengaa i ti ba belenaa ɛɛ laanɛɛ gbahamba belaa ti lengaa, kɛlɛ kina ngemɛɛ, Ngebɔ oo kuunnga ti nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Kɛlɛ ina laanɛɛ gbahamba nwɔɔ na aa gɛ ɔɔ kɛmbɛ na nhu lee, aa pelenaa. Maa gee indinɛi bonda nhu, laanɛɛ nwɔɔ na ti ndoi, i bele ngaa njie na, inaile kɛgɛi na, aigɔ gɛ nduayaa nhu, gbɛnhaile Ngebɔ oo uinga muaa kangaa mi gɛ maa lɛi nhu.

16Kɛmbɛ nwaa nyanha, bi gee kɔɔni aa bele ngaa bɔɔ ndendouyaa hea bi nhii naɛ? Nyanha nwɔɔ, bi gee kɔɔni aa bele ngaa bɔɔ ndendouyaa hea bi nyanha naɛ?

17Kɛlɛ nuu o nuu kaa gɛ na ɛɛ gbo Maliki na i gɛi ngemɛɛ aa gɛ na, ɛɛ gbo Ngebɔ i uini alaa. Indinɛi nya sɔ na nwɛ ngaa laanɛɛ belaa i nagɔli la bɛɛ.

18Ee nuu ee naanɔɔ nana ngi nwanha nhanda bele ngɔɔ yeingaa Ngebɔ i gila ui alaa? Ɛɛ gbe maa nwanha nhanda na siinaa. Ee nuu ee naanɔɔ nana ngi nwanha nhanda bele ngɔ aileɔ nhuna Ngebɔ i uini alaa, tɛɛ ngi nwanha nhanda bele.

19Gbaa ti gɛ nuu nwanha nhanda bele ngɔ, inaile tai gɛ pele ngɔ, kolo nhanda aile. Nana kolo ɔ na ala nwɛ aa nwaa bɛɛlaa Ngebɔ Sɔ nau.

20Nuu o nuu kaa gɛ na ɛɛ ala bele ngɔ na ee na nhuna Ngebɔ i uini alaa.

21Ee ndua nwɛɛɔ aa biee nhuna Ngebɔ i uini biaa? Bɛɛ nɛɛnwaa nyaai fanwa. Kɛlɛ ina baa fɛɛlɛ hɔlɔ bi belendaa nhanwa aa nhandaa baamba nwɔɔ, pelena.

22Gbaa ina nuu na ndua nwɛɛɔ aa ala nhuna Maliki na i uini alaa, maa nwɔɔ na siina Maliki na nhanda baamba nwɔɔ na nwɛ aa ala. Aa pele ngɔ ila na siina, nuu na nana nhanda baa ngɔ alaa nhuna Maliki na i uini alaa, maa nwɔɔ na siina Kilaisi lua nwɛ aa ala.

23Ngebɔ kɛɛ wu eyaa aa mɔɔ, faa nwɛɛe awɛɛ bele ngaa nduaa ningaa nhanwa.

24Ni ndegea, ngigbɛ o ngigbɛ kaa gɛ na tii Ngebɔ o ɛɛ gbo ee naɔ nhuna Ngebɔ i uini alaa.

25Awa aa ba aa njiengaa i fanwa natiini tai nhiingaaɛ ti nda yɛpɛ na, Maliki na ai gbɛ o gbɛ gɛi aa nge fanwa. Kɛlɛ Maliki na nwaaumayaa na oo nya belenga aa nuu nana ningaa taa laanɛɛ la. Awae ngɔɔ nana gɛa aa wuee i nya nɛɛnwaa fanwa.

26Kpɔu gbɔu na lɔgɔ fanwa nana mi nhu, nya laanɛɛ ɔ maa nhiɛ ɔ kɛgɛi ngoo kɛgɛi fanwa aa lo bele ngɔ nhu.

27Ee boo nyanha hɔlɔa? Awa k`a bɛɛ ndo. Ee kpago nwɛɛ aa biee? Awa k`a bɛɛ nyanha gɔli nha.

28Kɛlɛ ina baa nyanha gɔli, nhanda nyɔu aile bi peleni, awa ina njie na nana ai nhii mbɛ, aa kɛmbɛ gua, nhanda nyɔu aile i peleni. Kɛlɛ natiini taa kɛmbɛ gbatɛ, tɔɔ ngelou na nhu gbɔu gbɔu na hɔlɔa. Nya ngi kɛ gbo kangaa wai ba u ngɔa nhu.

29Ni ndegea, nana ngi ma ala nwɛ aa kɛɛlaa, lɔgɔ na nhu oo gɛ gutu, awa kualaama tɔ chaanngi nhu, natiini nyanhaa ti tuɛɛ ti belena ɛɛ tai tuɛɛ.

30Awa natiini taa ɔɔ ti belena ɛɛ taile ɔɔ, awa natiini taa goonhu nɛɛ ti belena ɛɛ taile goonhu nɛɛ, awa natiini taa nhaanhaa eya, ti belena ɛɛ k`a nhaanhaa tai tuɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Awa natiini ti ngelou na nhu nɛɛ nɛɛ na bou, tɛɛ luu u ngɔa nhu nja lee ngɔnhu. Gbaa ngelou indinɛi, ɛɛ i na chaanngi nhu, aigɔ lɛmbi gbɔnhu nja lee ngɔnhu.

32Nya lo ngɔ la kangaa wu gua nɛɛnwaa yogobee nhu. Kɛgɛi na nana nyanha ai alɛɛ, ala Maliki na nwaa nhanda nwɛ maa lii i koo nhu, aa kɛɛlaa ɔɔ gee Maliki na goonhu nɛɛ.

33Kɛlɛ kɛgɛi na nana nyanha i mbɛ, ala ngelou nhu nhanda lɔ maa lii i koo nhu, aa kɛɛlaa ɔɔ gee ngi nyanha na goonhu nɛɛ,

34awae ala lii na aa oo gɔɛa nhinde fee ma. Awa njie na nana ai nhii mbɛ, inaile lambunhu nyanhalou, ala ndii bu ɔ Maliki na nwaa nhanda nhu, aa kɛɛlaa i bele ngaa tɔɔgɔɔ mɔɔ Ngebɔ nhanwa ala lugu na nhu ka tuu na nhu. Kɛlɛ kɛmbɛ nwaa nyanha na, ala ala lii na bu ɔ ngelou na nhu nwaa nhanda na nhu, aa kɛɛlaa ɔɔ gee ngi nhii na goonhu nɛɛ.

35Indinɛi ngaa kɛ wu gbɔ mba nwɛ gɛnhi, kɛlɛ wu bɛndindaa aile. Ndapi nwɛɛ gbo ngaa lapi aa ndɔgɔɔundaa aa wuee aa kɛɛlaa wɔɔ gee gɛ ndiilɛi nhu Maliki na nhanwa nhanda ɛɛ gɛ na nana aa wu nɛɛnwaa yogobee.

36Kɛlɛ ina kɛgɛi ngoo kɛgɛi aa nɛgili aa kɛɛlaa ai sia nwa aa ngi bele ngu to ngɔ ngi nwaa bɔ nyanha naa, ina kaka nhu oo gbɛɛa, a kaa bele qai, kɛgɛi na i nana belena aa lo nda, ai nyɔui, i pelena aa ngi nyanha.

37Kɛlɛ ina kɛgɛi na, nana nuu ai ala gɔɔbii bɛɛ, aa ngili lii na nwa, kɛlɛ ala ku ngɔ aa ngi ɔi na nhu hou, awa oo indinɛi laalaaa tɔ ala lii na nwa aa kpendaa ngi nwaa bɔ nyanha naa ɛɛ i na, ɔɔ pelenaa maa nhiɛ ɔ.

38Awae nuu na nana aa ngi nwaa bɔ nyanha na gɔli, maa nwɔɔ na oo pelenga maa nhiɛ ɔ. Kɛlɛ nuu na nana ai ala gɔlii, oo pelenga maa nhiɛ ɔ tee ngɔ.

39Kɛmbɛ nwaa nyanha na nhanda ai baani alaa ina ngi nhii na ai lɛ haai. Kɛlɛ ina ngi nhii na aa haa, nhanda baa ngɔ alaa aa kɛmbɛ guandaa nuu na le nana aa lo nda, kɛlɛ k`a maa nhii na aa bele ngaa laanɛɛ nwɔɔ.

40Kɛlɛ nya nda nɛɛnwaa na nhu, koonhu ɔɔ nɛɛa nja lee ngɔ nhu ina aa lo ngɔɔ nyanhayaa na la. Awa nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa nya gbɔnhu Ngebɔ Yina na lɔ ngeya.

1 Kɔlindiasia 8

1Chaanngi nhu ngu to ngɔ na mɛhɛia nana taa kua aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le. Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mua bɛɛ kɔɔnjaa lɔ mi eya tɔmbaga na nhanwa. Kɔɔnjaa aa pelenaa nuu i aunwaa lɛ, kɛlɛ ndomayaa ala aa laanɛɛ belaa i nhu gbɛndɛnaa.

2Ina nuu aa nɛgili aa kɛɛlaa i nhanda o nhanda gɔɔnaa, ai lɛ kɔɔni lɛ ɛɛ nha i ba kɔɔ.

3Kɛlɛ nuu na nana ndo ngɔ aa Ngebɔ, Ngebɔ i ala gɔɔnaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Faa nwɛɛe ngu to ngɔ na nhaanhaa nwɛndaa natiini taa ti gua aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le, mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa ndɛɛ lɛɛ eebɔ gbɛ o gbɛ aile aa ala ngelou indinɛi nhu, awa Ngebɔ lagbiti ai na, k`a Ngebɔ ila kele alɛɛ i na.

5Gbaa hali bɛnhɛ ɛɛ taa kɛ, ina ngebɔa lɔ na, i bele ngaa aliyana, inaile i bele ngaa pɔlɔgɔɔ nwa, ɛɛ gbo aa tɔmbaga ngebɔa indiini bonda gbinhi gbinhia lɔ na ka malikia gbinhi gbinhia,

6na nhu bɛɛ Ngebɔ ila mɛɛ kele i mi eya, napangaa mi Kɛɛgɛ na. Ala nwɛ i gbɛ o gbɛ na gbatɛi, awa ala nhaa nwɛɛ mi na. Awa Maliki ila mɛɛ kele i mi eya, napangaa Yisɔsi Kilaisi. Aa ala nhu bele, ka Ngebɔ i gbɛ o gbɛ na gbatɛa. Awa aa ala nhu bele, muaa na.

7Aa pele o pele, nuu o nuu aile i tɔmbaga indinɛi gɔɔ ngɔ. Ningaa lɛingaa ndɛɛ lɛɛ eebɔ nhanda indinɛi oo ti lugu gɔɔngaɔ nja lee ngɔ nhu awa nhaahaai, awa nhuna taa maa nwɛnhɛi na bonda nwɛ, k`ati nɛgili ma tuun ɛɛ mɛnhɛi nana ndɛɛ lɛɛ eebɔ bo mɛɛ. Ti nɛgili gbekpe na njaaiyaai ɔ, awa ti nɛgili ɔ aa kɛɛlaa mɛnhɛi na oo ti nwaa nɔgɔa.

8Kɛlɛ mɛnhɛi aigɔ ba aa muee Ngebɔ gbɛlaa. Ina mai mɛi, aigɔ gbɛ o gbɛ gua muaa, ina maa mɛ, maigɔ gbɛ o gbɛ hɔlɔ nhu.

9Kɛlɛ a sogiae kangaa wu nhanda baa mba eyaabele na ai ba pele natiini ti yaaiyaai ɔ na laanɛɛ nhu, taa gula nhanda nyɔu nhu.

10Kɛlɛ ina nuu lɔ na nana njaaiyaai ɔ ngi laanɛɛ na nhu maa nhanda indinɛi nhu, aa bi lɔ bia kɔɔnjaa na i bi eya, k`abi mɛnhɛi nwɛ ndɛɛ lɛɛ eebɔa ti Yuu eebɔ bɛlɛu nana ti kuaa aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le, ee na aigɔ ndii gbɛndɛ fe alɛɛ aa mɛnhɛi nwɛndaa nana taa kua aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le?

11Awae aa wu gɔɔnjaa na nhu bele, nuu na nana ala yaaiyaai ɔ na ngi laanɛɛ na nhu, napangaa wu ndege laanɛɛ nwɔɔ na nana Kilaisi i haai ala nhanwa, bi gɔɔnjaa na lɔgɔ fanwa, oo pelenga i gaka.

12Awa ina waa nhanda nyɔu bele ngaa wu ndege laanɛɛ nwɔɔ aa pele ngɔ indinɛi, nhaa wu ti nɛgili gbekpe na nyaai, a kɔɔna aa kɛɛlaa Kilaisi nwɛ wu nhanda nyɔu belenga la.

13Faa nwɛɛe ina mɛnhɛi aa pele ni ndege laanɛɛ nwɔɔ aa ɔa nhanda nyɔu nhu, nya pa ngaigɔ nhua nwɛ gbɔnhu, kangaa ngai ba pele aa ɔa nhanda nyɔu nhu.

1 Kɔlindiasia 9

1Ee nhanda ai baani nyaa? Ee to mɔɔ aile aa nge? Ee ngai mi Nwaliki na Yisɔsi lɔa aa au? Ee wua aile ni engebo na aa wuee napangaa nya enge na Maliki na nhanwa?

2Ina bɛnhɛ ningaa lagbitia tai nya gbauni aa to mɔɔ, kɛlɛ wua wu nhanwa to mɔɔ nwɛ aa nge, gbɛnhaile ndi ɔ na aa wu hounwayaa na lepele wu nhu wui Maliki na o, maa gee nwɛ aa nge.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Pele ngɔ indinɛi nwɛ ngaa gbɔha na nwaa gaau nda ningaa eya nhuna taa nya gbɛngbɛ.

4Ee nya ngai hitii nhu ngaa mɛnhɛi nwɛ nya enge na nhanwa?

5Ee nya ngai hitii nhu nya gɛmbɛ nwaa nyanha aa nda nyaa ɛɛ to mbelaa lagbitia i taa pele, ka Maliki na ndege nhiindengaa i, awa ka Pita?

6Inaile, ee nya o Banabaasi o nuɛɛ gbo naa enge ni gbɔha gɔndaa nhanwa?

7Kulugbaa na ngigbɛɛ aa gbɔha baabaa kulugbaa enge nhu? Ele nwɛɛ aa pɔpɔ ɔgɔ nhɛɛ la naa lo ai ngi wa mɛ? Ele nwɛɛ aa nikaa lo naa lo ai manɔnɔ hɔlɔ?

8Ee indinɛi ngaa kɛ nuu gbɔha laalaa nwɛ? Gbɔɔ ee Sɔ na ai njia ila na siina gɛi?

9Gbaa ka Moosisi i kpaalia Sɔ na nhu gɛnhi, "Bɛɛ nika na laa na ili nhuna aa gɛ aa bi ba na nigandaa." I gee na, ee nika nhaa nwɛɛ gbo kpɛti Ngebɔ i indinɛi gɛi?

10Ee mi lɔgɔ faa aile i njia gbɔha indinɛi gɛi? Ngemɛɛ, mi lɔgɔ faa nwɛɛ ti kpaalii, gbɛnhaile nuu na nana aa mba na bu, ka nuu na nana aa mba na niga, ti nɛɛnwaa la ɔ aa mba na gɔɛndaa nwa.

11Ina noo yina nhaanhaa nhiinga wu nhu, ee nhanda waa nwɛ ina naa nhaanhaa gbamaa hɔlɔ wu eya?

12Ina lagbitia hiti ɔ nhu aa pele nhu gbeendaa aa indinɛi wu eya, ee nua aile nha hiti ɔ nhu naa pele nhu gbee nda wu eya tee ngɔ bɛnhɛ tuaa? Kɛlɛ i gee beleni aa pele o pele, nai hitɛi fɛɛlɛ indinɛi siina bou nwa. Kɛlɛ kani lapia aa pele o pele kangaa nɛɛ gbɛ o gbɛ bele nana aa Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na hɔlɔndaa bɛndi.

13Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa natiini ti ti gbaunga aa Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau enge belaa, maa enge belaa i siina Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau nwɛɛ taa ti nwɛnhɛi na hɔlɔ na? Awa natiini taa chaaga na gua mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, k`ati ti nda hɔlɔ chaaga nhaanhaa i nhu?

14Aa pele ngɔ ila na siina, ka Maliki na i kɛa aa kɛɛlaa natiini taa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛɛ gɛɛ Kilaisi nhanwa, kataa ti hɔlɔ na hɔlɔ kualaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu.

15Kɛlɛ fɛɛlɛ indinɛi bɛɛ Ngebɔ i ngɔa ngɔ nya eya, hali i ila kele ngai pui ngeyaabele nhu. Awa ngai ngooleekɔɔ indinɛi gbaalii kangaa wu maa nhanda na bonda bele nyɛɛ. Yeingaa nuu i pele ni yonga na ngaa tee i bele nyɛɛ aa yonga haka, ngɔɔ haaa gbo!

16Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa nana ngaa kɛ aa ningaa i, nhai aile nana ngaa yonga lee fanwa. Ngoo nwɛɛ nana aa kɛɛlaa kangɔɔ kɛ qai. Awa maa lua ɔ na siina nya nhanwa ina Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa ngai kɛi!

17Gbaa ina ngaa pele aa ni nda guunmayaa na, paabaa lɔ nyɛɛ. Kɛlɛ ina ngai peleni aa ni nda guunmayaa na, ni enge na nwɛ gbo tuun aa pelendaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Gbɛɛ tɔ nya baabaa na le? Ala nwɛ aa indinɛi gbo aa kɛɛlaa, ngai mɔɔ la Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ naa Kilaisi nhanwa nhuna ngaa gɛ aa kɛndaa aa ningaa i, kangaa ngai ba fɛɛlɛ na bu ngeyaabele nhu hiti ɔ nhu nana i nyɛɛ Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa nhanwa.

19Gbaa hali nha nhanda baa ngɔ nyaa ningaa i ngee bɛɛ, ngoo gbɔha na belenga aa ndua ti eya kangaa ngi ti nwaa longaa hɔlɔ laanɛɛlaa nhanwa aa Kilaisi.

20Yuua i ngee kangi belenga ɛɛ Yuu nwɔɔ, kangaa ngi ti hɔlɔ. Awa ka natiini ngee taa nwaa bɛɛ Yuua i ti Sɔ nau, kangi belenga tuee ɛɛ k`a nya gbɔnhu nya nwaa bɛɛ ɔ Sɔ na siinau, kangaa ngi tua na siina hɔlɔ.

21Awa natiini ngee tai nwaa bɛɛ ma Sɔ nau, kangaa ngi tua na siina hɔlɔ. Indinɛi ai ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa ngai nwaa bɛɛ ma Sɔ nau nana Ngebɔ i kpaaliie kɛlɛ nya nwaa bɛɛ ɔ Sɔ nau nana Kilaisi i kpaalii.

22Awa natiini ngee ti yaaiyaai ɔ na laanɛɛ na nhu, kangi belenga ɛɛ k`a nya laanɛɛ na yaaiyaai ɔ, kangaa ngi ba tua na siina hɔlɔ. Ngoo belenga aa gbɛ o gbɛ ningaa i ngee bɛɛ, kangaa aa pele o pele ti lɛingaa ti ku ti ndendouyaa hɔlɔ aa nya bou bele.

23Indinɛi bɛɛ ngaa pelenaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa lɔgɔ fanwa, kangaa ngi ngi luba na hɔlɔ.

24Ee wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa kpaganɛ binhɛ nhu pinhɛ belaa i bɛɛ ti gbanganɛ, kɛlɛ k`a ngila mɔɔ gbo alɛɛ aa kpaganɛ baabaa na hɔlɔ? Faa nwɛɛ a binhɛa kangaa wu ba hɔlɔ.

25Awa nuu o nuu nana aa gula kpaganɛ boogea, kaa gɛ kuni aa gbɔha na nhu houndaa gbɛ o gbɛ nhu. Taa pelenaa paabaa nhanwa nana ɔɔ nyaai. Kɛlɛ mua maa pelenaa paabaa nhanwa nana aigɔ nyaai nhaa guna bɛɛ.

26Faa nwɛɛe ni binhɛ na ngaa pele ngukoko lɔ mba. Ngai bɔtaali aa loi ma ɛɛ nuu aa gɛ aa hɛfɛ kpanhindaa.

27K`angi lugu na gbanhi gbanhi, awa k`angi gbɛndɛ ngɔ, awa k`angi pele ngaa ni lua, kangaa nhuna Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa ngaa gɛ kɛ ngɔ aa ningaa lagbitia, nya gbɔha na ngɛɛ gɛ gbahai.

1 Kɔlindiasia 10

1Ni ndege laanɛɛ belaa, ngɔi lɔ nyaa wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa mi bembaa i ngɔɔ bɛɛ feenaa na nwanhu gbeenjaa nau nwɛɛɔ tee na, awa tua bɛɛ kati leenga kpolo ya na nwa napangaa Nja Gbɔu Gbɔu na.

2Kualaa feenaa na le ngoo ka kualaa Nja Gbɔu Gbɔu na le, kɛɛ belenga ɛɛ kati Ngebɔ ua hɔlɔa kangaa ti bele ngaa Moosisi bou belaa.

3Awa tua bɛɛ kati yinayaa nwɛnhɛi na nwɛa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4awa tua bɛɛ kati yinayaa ya na gbɔɛa, gbaa tee kpɔɛa kualaa faha nhu nana yinayaa gee leɔ. Awa faha na siina Kilaisi gbɔha na nwɛɔ.

5Kɛlɛ na nhu bɛɛ, ti gbinhi ɔɔ Ngebɔ goonhu ai nɛɛiɔ ti nwa, awae kɛɛ pelenga ti haa hɔlɔa mɛɛ qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu.

6Chaanngi nhu nhanda nhanda indinɛi bɛɛ ndaanhii mɛ mi nhanwa, kangaa amɛɛ nhanda nyɔu ɔi ɛɛ tua ti peleni,

7awa awɛɛ bele ngaa ningaa natiini taa ndɛɛ lɛɛ eebɔa batou ɛɛ tua ti lɛingaa ti peleniɔ. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Ka ningaa i ti heia mɛnhɛi nwɛ ma, kati ndɔɔ gbɔɛa, awa kati huua ti kpɛa guaa."

8Amɛɛ ɔa ndo siandaa nhu ɛɛ ti lɛingaa i ti peleniɔ, awa kati haaaɔ ti wuulu buu fee i manhu chawa aa foo ila na.

9Amɛɛ Maliki na bu nhua ma ɛɛ ti lɛingaa i ti peleniɔ, awa ka kaaia i ti ti baaa.

10Inaile amɛɛ gɔɔ nhu yia ɛɛ ti lɛingaa i ti peleniɔ, awa ka Ndɛɛhu Gbau Maleka na i ti baaa.

11Nhanda indinɛi i bele peleniɔ kuague mɛɛɔ ningaa lagbitia nhanwa, awa ti kpaaliia kangaa i mi laanhii mua na mai lɛ haai nhuna ngelou na aa ba kpelenwaa.

12Faa nwɛɛe nuu na nana aa nɛgili aa kɛɛlaa alaa loni nhu gbɛndɛ ngɔ, i lo ngɔ gbatɛa kangaa ai ba gula.

13Nhua ngai lɛ wu nwaaleiiɔ nana ai lɛ beleniɔ aa nuu. Awa kina Ngebɔ aa ngi nɛɛnwaa lo na laa fenaa, aigɔ pele nhua ngaa wu nwaai nana tee ngɔ wu nhu gbɛndɛnjaa na nwa. Kɛlɛ nhuna nhua ngaa wu nwaai, Ngebɔ ɔɔ wu gua pele gbatɛa, kangaa wu ku nhua na siina nwa.

14Faa nwɛɛe wua nya lo ngɔi aa wuee, a loko guaa ndɛɛ lɛɛ eebɔa i mbatoundaa nhu.

15Ngi yɛpɛ wuee ɛɛ nhu lo mbelaa, awae a nɛɛnwaa siaa nana nwa ngaa kɛ.

16Tɔɔmbila na nana aa gɛ mi eya Maliki na gbele mba nwɛnhɛi na nwɛ ma, nana maa fiɛ gua Ngebɔ nwa fanwa, nhuna maa nhai gbɔɛ nhu, ee Kilaisi qanwa na aile maa hɔlɔ? Awa lɛgɛ gbɛnha na nana maa nhu aai, nhuna maa mɛ, ee Kilaisi lugu na aile maa hɔlɔ?

17Kina lɛgɛ gbɛnha ila mɛɛ i na, mua mi gbinhi ɔ na ndugu ila mɛɛ aa muee, gbaa mua nwɛ maa lɛgɛ gbɛnha ila na siina hɔlɔ.

18A nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa Iisilɛlia i ma. Ee natiini taa nana nwɛ kua ngɔ na aa chaaga, tua aile taa gula natiini ma taa chaaga na guamaa na nwaa enge na bele?

19Gbɛɛ ngi ma nha, ee kɛɛlaa nwɛ nhai na nana taa kua aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le kolo ɔ, inaile ndɛɛ lɛɛ eebɔ golo ɔ?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Ala aile hali! Kɛlɛ nana ngi ma ala nwɛ aa kɛɛlaa, nhaanhaa i Kpitia i taa ti gua aa chaaga, ngafɔngaa le mɛ taa chaaga na siina gua na, kɛlɛ Ngebɔ le ngaile taa kua na. Awa kpala ngai nyaa wu gula natiini ma taa indinɛi bele pele ngafɔngaa le.

21Waigɔ ndɔɔ gbɔɛ Maliki na lɔɔmbila na nhu wu bote boma wu kpɔɛ ngafɔngaa i ti lɔɔmbila na nhu. Waigɔ mɛnhɛi nwɛ Maliki na bɛtɛ na nwa wu bote boma wu mɛ ngafɔngaa i ti nda bɛtɛ na nwa.

22Ee ndapi nwɛɛ maa lapi kangaa mi pele Maliki na i lolo? Ee mi gaanhu gbɛndɛ ngɔ tee ngɔ alaa?

23"Fɛɛlɛ he ngɔ muɛɛ aa gbɛ o gbɛ belendaa," ɛɛ ningaa taa kɛ, kɛlɛ gbɛ o gbɛ aile kpɔmbayaa ɔ mi nhanwa. "Fɛɛlɛ he ngɔ muɛɛ aa gbɛ o gbɛ belendaa," kɛlɛ gbɛ o gbɛ aile aa pele nuu laanɛɛ nhu gbɛndɛndaa aa nwaa lo.

24Nuu ɛɛ kpekpenjaa gɔli gbɔha nhanwa, kɛlɛ i kɔlia ala gbɛlaa nwɔɔ na nhanwa.

25Nhai o nhai nana taa maa sia nhua nwaa sia njɔpɔwaa na nhu, a mɛa, awɛɛ gula mɔɔli pelendaa nhu nana nhanwa wu nɛgili gbekpe na aa kɛ aa wuee fanwa.

26Gbaa pɔlɔgɔɔ na ka nana bɛɛ i nhu Maliki na bo mɛɛ aa tuee.

27Ina laanɛɛ gbahamba belaa i ngigbɛ o ngigbɛ ngila kee aa ui wuaa mɛnhɛi nwɛ ma, awa woo kuunnga aa ndiilaa, nana bɛɛ aa hei wu ɔgɔu mɛndaa nhanwa, a mɛa, awa awɛɛ gula mɔɔli pelendaa nhu nana nhanwa wu nɛɛnwaa na aa kɛ aa wuee fanwa.

28Kɛlɛ ina nuu aa gɛ wu nwa, "Indinɛi nhua nwɛɛ nana ti kuai aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le." Awɛɛ mɛ nuu na lɔgɔ fanwa nana i kɛi aa wuee awa tii nana nhanwa o ala nɛɛnwaa na aa kɛ fanwa.

29Nana ngi ma ala nwɛ aa nana ngi nda nɛɛnwaa na ɔɔ kɛ fanwa, kɛlɛ nana aile wu nda nɛɛnwaa na ɔɔ kɛ fanwa. Gbaa nuu lagbiti aa gɛa, "Gbɔɔ nuu lagbiti aa nya nhanda baambayaa gbele pele nhu?

30Ina ngaa fiɛ gua Ngebɔ nwa nana nhanwa ngaa mɛ, gbɔɔ nuu lagbiti aa nya guugua mba nana nhanwa ngaa fiɛ gua?”

31Awae nhuna waa gbɛ o gbɛ nwɛ, inaile wu gbɛ o gbɛ gbɔɛ, inaile nana bɛɛ waa pele, a pelena bɛɛ mbɛɛ gɛndaa nhanwa Ngebɔa.

32Awɛɛ fagɔli kɔli Yuua i ma, inaile Gilikia i, inaile laanɛɛ belaa i aa Ngebɔ.

33Ɛɛ gbo nya gbɔnhu ngaa lapi aa ningaa i koonhu nɛɛndaa bɛɛ gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ, nya nda qaniyaa aile ngaa ngɔɛ ɔɛe kɛlɛ ningaa gbinhi gbinhia ti qaniyaa nwɛ, kangaa ti ndendouyaa hɔlɔ.

1 Kɔlindiasia 11

1A hitɛa nya ɔgɔbo nhu ɛɛ nya ngaa hitɛ Kilaisi ɔgɔbo nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Ngi wu bihɛ gbɛnhaile k`awu nɛgili aa nge gbɛ o gbɛ na nhu, awa k`awu hitɛ nagɔli na bou nwa nana ngi peleni aa wuee.

3Kɛlɛ kpala tɔ nyaa wu nɛɛnwaa hɔlɔ mba aa kɛɛlaa Kilaisi alɛɛ ngukoko nwɔɔ na aa ala kɛgɛi ngoo kɛgɛi nhanwa, awa kɛgɛi na ala nwɛ ngukoko nwɔɔ na aa ala njie na nhanwa, awa Ngebɔ ala nwɛ ngukoko nwɔɔ na aa ala Kilaisi nhanwa.

4Awae kɛgɛi ngoo kɛgɛi nana aa nhai bɛɛ umbaa nhuna aa gɛ aa laaminɛ belendaa, inaile aa gɛ aa ngoolee kɛndaa nana i guai Ngebɔ le, oo mbɛɛ baaa ala ukoko nwɔɔ naa.

5Awa njie ngoo njie nana aa umbaa haka lo nhuna aa gɛ aa laaminɛ belendaa, inaile aa gɛ aa ngoolee kɛndaa nana i guai Ngebɔ le, oo mbɛɛ baaa ala ukoko nwɔɔ naa. Gbaa ɔɔ belenaa gbo ɛɛ njie na nana ngumbaa gbue ngɔ.

6Gbaa ina njie na aigɔ umbaa na gbibi, i pelena ti ngu na gbue ala umbaa. Kɛlɛ ina aa bele ngaa mbɛɛ baa mba nhanda nwɛ nhuna taa ngu kpue njie ngumbaa, inaile taa ngɛa ma ngumbaa bɛɛ, i umbaa na gbibia nha.

7Fɛɛlɛ ai na nana fe ngɔ kɛgɛi mbɛ aa kɛɛlaa i nhai bɛɛ umbaa, gbɛnhaile Ngebɔ guague mɛ aa ala, awa Ngebɔ bɛɛyaa na guague mɛ aa ala. Kɛlɛ njie na ala kɛgɛi na bɛɛyaa na nwɛ.

8Gbaa Ngebɔ ai kɛgɛi kpatɛi kualaa njie nhu, kɛlɛ njie na nwɛ i kpatɛi kualaa kɛgɛi na nhu.

9Gbaa tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ai kɛgɛi kpatɛi njie lɔgɔ fanwa, kɛlɛ njie tɔ i kpatɛi kɛgɛi lɔgɔ fanwa.

10Faa nwɛɛe malekaa i fanwa, njie na kaa umbaa na gbibi nhuna aa gɛ aa laaminɛ belendaa. Umbaa na gbibindaa na nwɛ aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa alaa kɛgɛi na fɔha nau.

11Na nhu bɛɛ, mi hounwayaa na nhu Maliki na nhu, kɛgɛi na ai lo njie ngai mba, awa njie na ai lo kɛgɛi ngai mba.

12Gbaa ɛɛ gbo Ngebɔ i njie na gbatɛi kualaa kɛgɛi na nhu, ngemɛɛ pa gbɔnhu aa kɛgɛi na njie tɔ aa ala le, awa indinɛi bɛɛ kua ɔ Ngebɔ le.

13A nɛɛnwaa siaa indinɛi nwa aa gbɔha. Ee tee nhanda nwɛ njie na nhanwa aa laaminɛ Ngebɔ le aa umbaa haka?

14Ee nuu gbɔhayaa na gbɔha na bɛnhɛ kpei ai wu nagɔli ngɔ aa kɛɛlaa ina kɛgɛi na aa ngu tɔmbɔ lo umbaa aa mbɛɛ baaa alaa,

15kɛlɛ ina njie na aa ngu kpinhi gbinhi lo umbaa mbɛɛ nwɛɛ ala le? Ngebɔ i ngu nana ɔaia ngeya ngi umbaa gbibi nhanwa.

16Kɛlɛ ina nuu o nuu aa gɛ ɔɔ tonga pele fanwa, tɔɛ na bɛɛ kɛndaa i nya eya ala nwɛ aa kɛɛlaa i bele ngaa nua, inaile laanɛɛ belaa i aa Ngebɔ, nhanda lagbiti ai na ni eya batou nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Ngi baa ba ngaa indinɛi gɛɛ gɛɛ aa wuee pelendaa nhanwa, ngai wu bihɛie gbenhaile wu aa lɔgɔ na waa pele batou na nwa nhanda gbekpe faa aile, kɛlɛ nana nhaa nwɛɛ nyɔu ɔ na.

18Pɛnhɛɛmaa na, ngoo mɛingaa aa kɛɛlaa nhuna waa aa lɔgɔ batou na nwa, wu loganhu bai bai ɔ. Awa kaka lɛingaa nya laanɛɛ ɔ tɔmbaga nwɛɛ.

19Indinɛi nɛɛnwaa gɔhɔ ngai mba aa kɛɛlaa k`a ndoganhu bai bai aa gɛ wu loganhu, kangaa natiini ti tee nhanda na nhu, ningaa ti ba ti gɔɔ.

20Nhuna waa aa lɔgɔ batou na nwa, Maliki na Gbele mba Nwɛnhɛi na nwɛndaa nhaile gbo.

21Gbaa mɛnhɛi na nwɛ ma, ngigbɛ o ngigbɛ kɛɛ nhumbu aa ngi nda nwɛnhɛi na nwɛ lagbitia i mba, awa ndɔɛ ɔɔ gɛa naa awa na i gɛ ndɔɔ hou nhu.

22Gbɔɔ, ee wuee pɛlɛ laa ai na mɛɛna waa mɛnhɛi nwɛ na wu ndɔɔ gbɔɛ na? Inaile ee wu au bii laanɛɛ belaa i manhu aa Ngebɔ, awa wu natiini ngaa ufe nhai ai ti eya? Ngɔ gɛ gbɛ wu nwa? Ee ngi ba wu bihɛ? Hali, ngaigɔ wu bihɛ indinɛi nhu.

23Gbaa Maliki na le naa nwɛɛ ngi nana hɔlɔi na ngi wu nagɔlii la aa kɛɛlaa, aa kpindi na ti Maliki na Yisɔsi nwaa siai, kɛɛ lɛgɛ gbɛnha gbaunga,

24awa nhuna i fiɛ guai Ngebɔ nwa fanwa, kɛɛ nhu aai aaia, awa kɛɛ gɛa, "Indinɛi nya lugu na nwɛ nana i na wu nhanwa. A indinɛi belena nɛgililaa nhanwa aa nge."

25Aa pele ngɔ ila na siina, nhuna ti bilani aa gbele mba nwɛnhɛi na nwɛndaa, kɛɛ tɔɔmbila na gbaunga awa kɛɛ gɛa, "Tɔɔmbila indinɛi ngilimayaa nyiɛ na nwɛ nana kpatɛ ngɔ aa nya qanwa na. Gbee na bɛɛ waa kpɔɛ, wu pele nɛgililaa nhanwa aa nge."

26Aa gbee na bɛɛ waa lɛgɛ gbɛnha indinɛi nwɛ awa waa ndɔɔ na gbɔɛ tɔɔmbila indinɛi nhu, wua waa kɛ Maliki na i gee haai, nhaa i ba boma.

27Faa nwɛɛe nuu o nuu nana aa Maliki na lɛgɛ gbɛnha na nwɛ inaile aa ndɔɔ na gbɔɛ Maliki na lɔɔmbila na nhu aa pele na nana aa mbɛɛ nyaai la alaa, ɔɔ gɛa lɛɛi nhanda nyɔu belendaa nhanwa aa Maliki na lugu na ka ngi qanwa na.

28Awae k`a nuu o nuu aa gbɔha na gbɛngbɛ pɛnhɛɛ yeingaa i gilaa lɛgɛ gbɛnha na nwɛ awa i gilaa ndɔɔ gbɔɛ tɔɔmbila na nhu.

29Gbaa nuu o nuu nana aa lɛgɛ gbɛnha nana nwɛ i bote boma i maa lɔɔ na gbɔɛ, poungaa na siina ai nɛgilii aa Maliki na lugu na, maa nwɔɔ na siina oo lɛgɛ gbɛnha nwɛa awa oo ndɔɔ gbɔɛa nana ɔɔ ba aa kɔhɔ ala gbɔha na nwa.

30Indinɛi nhaa nwɛɛ ti gbinhi ɔ wu liiya ti gaanhu haa ɔ awa ti hegbɛ ɔ, awa lɛingaa too haaa.

31Kɛlɛ ina maa gbɔha gbɛngbɛ aa ngi bele, Ngebɔ aigɔ mi gɔhɔ.

32Kɛlɛ nhuna Ngebɔ aa mi gbɛngbɛ, Maliki na oo mi gbɔɔnia, kangaa tai ba mi gbɔɔni guna ngilamaaa tii natiini ngoo ti ngelou na nwaa nhanda nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

33Faa nwɛɛe nya ndegea, nhuna waa aa lɔgɔ ngilamaaa Maliki na Gbele mba Nwɛnhɛi na nwɛ ma, a nwaa golo nwaa goloa!

34Ina ndɔɛ aa gɛ nuua, i mɛnhɛi nwɛa ngi bɛlɛ na la, kangaa wu aa lɔgɔ na aigɔ ba wu nwa aa kɔhɔ. Awa nhanda nhanda lagbiti nana i loa, ngɔɔ ndaalaaa mba nhuna ngaa ba.

1 Kɔlindiasia 12

1Nya ndegea, chaanngi nhu kpala tɔ nyaa kangaa wu Yina na hembɛ hembɛ na nwaa nhanda gɔɔ.

2Wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna laanɛɛ gbahamba belaa i ngaa wueeɔ, ka ningaa lagbitia ti wu gakanga kangaa wu laanɛɛ aa bobo lɛɛ lɛɛ eebɔa, kɛlɛ aa pele o pele too wu gakanga.

3Kpala tɔ nyaa wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nuu ai na nana Ngebɔ Yina na aa sia aa ala aa Yisɔsi laangaa. Awa nuu aigɔ gɛ, "Yisɔsi Maliki nwɛ," k`a nuu nwɛɛ nana Ngebɔ Yina na aa gɛ ala nhu, alɛɛ aa kɛ.

4Chaanngi nhu fembɛ gɛbɛlɛ lɔ na, kɛlɛ Yina ila na nwɛ aa fee hee.

5Awa pele gɛbɛlɛ gɛbɛlɛ lɔ na nana nuu aa enge la, kɛlɛ Maliki ila na nwɛ ningaa taa enge mbɛ.

6Ngenge gɛbɛlɛ gɛbɛlɛ lɔ na, kɛlɛ Ngebɔ ila na nwɛ nana aa gbɛ o gbɛ na enge ningaa nhu bɛɛ.

7Yina na aa gbɔha na lɔgɔɔunaa aa pele lɛingaa nuu o nuu nhu kangaa tua bɛɛ ti kpɔ mba hɔlɔ.

8Yina na alɛɛ aa fɔha na ɔa nuu eya kangaa i nhu lo njia gɛ, awa nuu lagbiti le, Yina ila na siina aa fɔha na ɔaa ala eya nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa kɔɔnjaa lɔ ala eya kualaa Ngebɔ le.

9Nuu lagbiti le, Yina na i laanɛɛ ɔa ala eya, awa nuu lagbiti le, Yina na i fɔha ɔa ala eya ningaa gɛndɛndaa nhanwa.

10Nuu lagbiti le, Yina na i fɔha na ɔa ala eya kamaa nhanda bele pelendaa nhanwa. Awa nuu lagbiti le, yinaa loganhu gɔɔndaa. Awa nuu lagbiti le, maa nwɔɔ na aa yiaa nde kɛbɛlɛ nhu, awa nuu lagbiti le, Yina na aa pelenaa i fɔha hɔlɔ aa nana nhu gbagandaa nuu aa kɛ nde kɛbɛlɛ nhu.

11Kɛlɛ Yina ila mɛɛ awa Yina ila na siina nwɛ aa nhanda indinɛi bele bɛɛ, awa aa fembɛ gɛbɛlɛ ɔa ɔa ningaa eya ndi ɔ aa ngi guunmayaa na lepele.

12Ɛɛ gbo ndugu na i ila na awa kpapi gbinhi gbinhi lɔ mba, awa kpapi na bɛɛ i ndugu naa, hali kpinhi ɔ, kɛlɛ ndugu ila mɛɛ. Awa ngemɛɛ gbɔnhu Kilaisi i na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Aa Yina ila lepele mua bɛɛ, wu bele ngaa Yuua inaile Gilikia, wu bele ngaa nduaa inaile nhanda baamba belaa, tuaa Ngebɔ ua bele ngɔ aa muee ndugu ila nhu, awa ka Ngebɔ i pelenga mua bɛɛ kami Yina ila kpɔɛa.

14Gbaa ndugu na kpapi ila ngaile i mbae kɛlɛ kpapi gbinhi gbinhi nwɛ i mba.

15Ina kpala na aa gɛ, "Kina toko aile aa nge, faa nwɛɛe kpapi aile aa nge ndugu naa," na aigɔ ala bɛndi aa ala belendaa aa kpapi ndugu na nhanwa.

16Awa ina ngou na aa gɛ, "Kina ngau aile aa nge, faa nwɛɛe kpapi aile aa nge ndugu naa," na aigɔ ala bɛndi aa ala belendaa aa kpapi ndugu na nhanwa.

17Ina ndugu gbɔha na i ba bele ngaa ngau gbo, i ba gee ku i nhaanhaa gu ku?

18Kɛlɛ chaanngi nhu kpapi na ngigbɛ o ngigbɛ Ngebɔ oo pɛɛa ndugu naa, ɛɛ gbo kpala ngi alaa i bele nda.

19Ina indinɛi bɛɛ i belenia aa kpapi ila, mii nwɛ ndugu na i ba gɛ na?

20Ɛɛ i na gbo, kpapi gbinhi gbinhi lɔ na, kɛlɛ ndugu ila mɛɛ.

21Awae ngau na aigɔ gɛ toko na nwa, "Bi bele ngai nyaa!" Inaile ngukoko na aigɔ gɛ kpala na nwa, "Bi bele ngai nyaa!”

22Maa kpau ngaa kpapi lagbiti na, kpapi na nana bɛɛ maa nɛgili la ndugu naa aa kɛɛlaa njaaiyaai ɔ, kpapi na siina mai ku maa gbɛ o gbɛ bele poma,

23awa kpapi na nana maa nɛgili la aa kɛɛlaa kolo ai luu nhu, maa gee na nwɛ maa hou aa manhu gbeenjaa bombou mbaa, awa kpapi na i muaa nana ai guai kpou, k`ami hou aa manhu gbee kpekpe tee ngɔ lagbitia i mba,

24nhuna kpapi na nana nyande ngɔ lee ngɔ na manhu gbee na siina gbala ngai mba. Ngebɔ gbɔha na oo ndugu na bu ngilamaaa aa pele na nana ningaa taa mbɛɛ bombou mbaa he la kpapi naɛ nana mbɛɛ gbala ngi mba.

25Awae ndoganhu bai bai ɛɛ gɛ na ndugu na nhu, kɛlɛ kpapi gɛbɛlɛ na bɛɛ ti gɛ nwaa nhanda nhu loganhu.

26Ina kpapi ila ndugu naa aa yɔgɔlɔ, kpapi lagbiti nana bɛɛ ɔɔ maa yɔgɔlɔ belenaa. Awa ina ngila kee aa mbihɛ hɔlɔ, kpapi lagbiti na bɛɛ ɔɔ maa goonhu nɛɛ belenaa.

27Chaanngi nhu wua Kilaisi lugu na nwɛ aa wuee, awa kpapi nwɛ aa wuee alaa aa ngila ngila.

28Awa laanɛɛ belaa i nhu Ngebɔ lɔ tomaa lɔgɔɔu ndɔgɔɔu ngɔ na. Pɛnhɛɛmaa na nwɛ aa to mbelaa i, fee na nwɛ aa Ngebɔ letua i, awa chawa na nwɛ aa ningaa nagɔli mbelaa i. Aa leenga, natiini taa kamaa nhanda bele pele, ka natiini ti fɔha na ɔa ngɔ na ti eya ningaa gɛndɛndaa nhanwa, ka natiini taa kpɔ mba bele ngaa ningaa, ka natiini taa ngenge na nwanhu gbee, awa natiini tɔ na boma taa yɛpɛ nde kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

29Ee tua bɛɛ to mbelaa nwɛ aa tuee? Ee Ngebɔ letua nwɛ aa tuee bɛɛ? Ee ningaa nagɔli mbelaa nwɛ aa tuee bɛɛ? Ee tua nwɛ bɛɛ taa kamaa nhanda bele pele?

30Ee tua nwɛ bɛɛ fɔha tuaa ningaa gɛndɛndaa nhanwa? Ee tua nwɛ bɛɛ taa yia nde kɛbɛlɛ nhu? Inaile ee tua nwɛ bɛɛ ti ku ngɔ taa nana nhu huo fuo ningaa taa kɛ nde kɛbɛlɛ nhu?

31Kɛlɛ a lii na bua nha fembɛ na nhu nana kolo ɔ lee ngɔ. Awa ngɔɔ gɛa nha aa pele gbekpe ndɔgɔɔundaa aa wuee nana tee ngɔ bɛɛ.

1 Kɔlindiasia 13

1Ina ngaa yɛpɛ nde kɛbɛlɛ nhu awa ngi malekaa ti laa yia gɛ bɛnhɛ, kɛlɛ ina ndomayaa ai gɛi nya eya, ni yɛpɛ na ɔɔ belenaa gbo ɛɛ taa gɛ aa laalo gbanhindaa inaile taa gɛ aa kɔu gbɛngɛ gbɛngɛ gbanhindaa.

2Awa ina fembɛ aa gɛ nya eya ngoolee kɛndaa nhanwa nana aa gua Ngebɔ le, awa ngi gɛ Ngebɔ lɔmbaga gbundu na gɔɔ ngɔ bɛɛ, awa ngi gɛ gbɛ o gbɛ na gɔɔ ngɔ, awa ina laanɛɛ na bɛɛ alaa nya nhu nana aa pele ngi ku ngaa njie mbaa waa gbue kpuendaa, kɛlɛ ina ndomayaa ai gɛi nya eya, gbɛ o gbɛ aile aa nge.

3Hali nana bɛɛ i nya eya ngi fe ningaaɛ, awa hali ngi nya lugu na gɔan kangaa ti mɔ, kɛlɛ ina ndomayaa ai gɛi nya eya, ngaigɔ maa qaniyaa hɔlɔ.

4Ndomayaa ala nwɛ aa ndii lo ka nhanda banda. Kɛlɛ ndomayaa ala aile aa tolo. Ndomayaa ai yonga lee, awa ndomayaa ngaunwaa lɛ aile.

5Ndomayaa ai sɔ kpɔlɔ bele, inaile ai fɔɔndiyaa bele, inaile ai nhanda bele nana aa pele nuu aa gbaai, ndomayaa ai na kpaai mba nwakɛndaa nhanwa nɛɛnwaa.

6Ndomayaa ai goonhu nɛɛ nhanda nyɔu nwa, kɛlɛ aa goonhu nɛɛa tɔmbaga nwa.

7Ndomayaa ndii lo ngɔ gbɛ o gbɛ nau, ndaanɛɛ ɔ aa gbɛ o gbɛ na bɛɛ, nɛɛnwaa la ɔ gbɛ o gbɛ na nhu, awa ku ngɔ gbɛ o gbɛ na nwa.

8Ndomayaa ai gbele, kɛlɛ ina fembɛ lɔ na ngoolee kɛndaa nhanwa nana aa gua Ngebɔ le, ngaa ɔɔ loa. Ina fembɛ lɔ na nana aa pele ningaa taa yia nde kɛbɛlɛ nhu, ngaa ɔɔ loa. Fembɛ na nana i na kɔɔnjaa nhanwa, ngaa ɔɔ loa.

9Gbaa mi gɔɔnjaa na nhu, kpapi nwɛ mi kɔɔ ngɔ mba, awa ngoolee na gɛndaa nana aa gua Ngebɔ le, kpapi nwɛ maa kɛ.

10Kɛlɛ nhuna nana aa gɛ hitii nhu aa ba, nana ai gɛi hitii nhu maa nhanda na ngaa ɔɔ loa.

11Nhuna ngee ndou goloyaa na nhu, ngee yɛpɛa ɛɛ ndou golo, ngi nɛgili ɛɛ ndou golo, ngi ndaalaa bele ɛɛ ndou golo. Kɛlɛ nhuna ngi hitii chondegeyaa nhu, kangi gbenga ndou goloyaa bele naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Gbaa chaanngi nhu pele ngɔ εε maa gbɔha lɔ mεεmunε nhu biti biti, kεlε pae a mɔɔ gbε o gbε na lɔa chanhai. Nana ngi kɔɔ ngɔ chaanngi nhu kpapi nwε gbo, kεlε pae ngɔɔ kɔɔnaa hiti ɔ nhu, εε gbo nya gbɔnhu Ngebɔ i nya gɔɔ ngɔ hiti ɔ nhu.

13Kεlε chaanngi nhu nhanda chawa ngindinεi lɔ na, laanεε o, nεεnwaa la o, ka ndomayaa. Awa nana mbombou ngɔ lee ngɔ nhanda chawa ngindinεi liiya ala nwε aa ndomayaa.

1 Kɔlindiasia 14

1A ndomayaa belena aa nhai nana waa ngaa nεkε, ngɔi waa i gεa wuaa aa Yina na hembε hembε na hɔlɔ hɔlɔndaa, eengaa tɔ bεnhε aa fembε na nana aa pele waa ngoolee na gε nana aa gua Ngebɔ le.

2Gbaa nuu na nana aa yia nde kεbεlε nhu ningaa gbɔhaa le ngaile aa yεpε nae kεlε Ngebɔ le mε aa yεpε na, gbεnhaile nuu ai nεεnwaa hɔlɔ ngɔ nanaa aa kε, kεlε Ngebɔ lɔmbaga gbundu na nana Yina na aa ndɔgɔɔu nda ala nwε aa kε.

3Kεlε nuu na nana aa ngoolee kε nana aa gua Ngebɔ le, njεpε nwεε aa yεpε ningaa le kpɔndaa nhanwa tuaa kangaa ti laanεε na i gbεa, ti ndii gbεndε hɔlɔ, awa tii ti lɔɔndɔɔndaa o.

4Nuu na nana aa yεpε nde kεbεlε nhu gbɔha na nwε gbo aa gbɔ mba, kεlε nuu na nana aa ngoolee kε nana aa gua Ngebɔ le, maa nwɔɔ na oo gbɔnga laanεε belaa gbɔha i mba.

5Chaanngi nhu nya lo ngɔ la i ba gεε wua bεε wu yia nde kεbεlε nhu, kεlε hali bεnhε nya lo ngɔ la wu ngoolee kε nana aa gua Ngebɔ le. Gbaa nuu na nana aa ngoolee kε nana aa gua Ngebɔ le ala bombou ngɔ lee ngɔ nuu naa nana aa yia nde kεbεlε nhu, k`a nuu nwεε aa gε na nana aa nana nhu huo fuo i kεi kangaa laanεε belaa i ti ba kpɔ mba hɔlɔ nhu.

6Faa nwεεe nya ndegea, ina ngaa ba wuee aa yia nde kεbεlε nhu, ngɔɔ gee gbɔ wuaa, k`a kεε nwεε ngaa nana gε aa wuee Ngebɔ i kεa aa nge, inaile kualaa nana nhu ngi kɔɔ ngɔ, inaile εε ngoolee kεndaa nana aa gua Ngebɔ le, inaile εε ningaa nagɔlindaa?

7Kεlε hali bεnhε kuayaa nhaanhaa i aa kεεlaa ndεεhu ai ti nhu, i bele bεnhε aa ndogo inaile bondoma, ina tai ngaii inaile tai fεi aa ngi bele, nuu ɔɔ gee kili gili na gɔɔ taa fε ndogo na nhu inaile taa ngai bondoma na nhu?

8Awa ina aa bele ngaa fueu na ngoo na nwaa ai gεi εai, ele nwε ɔɔ nwaa gbatε kɔɔ nhanwa?

9Ngemεε gbɔnhu aa wuee, ina wai yεpεi maa εa ɔ aa pele na nana nuu aa nεεnwaa hɔlɔ la mba, nuu o nuu ɔɔ gee nana gɔɔ waa kε? Gbaa wu yia na hεfε nhu lɔ ɔɔ lo na.

10Nya laanεε ɔ aa kεεlaa nde kεbεlε gbinhi gbinhi lɔ na ngelou i nhu, awa ai na nana nhunhaa ai mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ina nuu aa yia nde nhu nana ngai nhunhaa gɔɔ, nuu na i kɛi ngaa tɔa gbo ɛɛ hota, awa nya bɛnhɛ ngɔɔ belenaa ngaunwaa aa hota.

12Ngemɛɛ gbɔnhu aa wuee, kina ngɔi lɔ wuaa nja lee ngɔnhu wu Yina na hembɛ hembɛ na hɔlɔ, a gɛa maa lapi nhu tee ngɔ gbɛ o gbɛa kangaa fembɛ hembɛ na nana aa pele laanɛɛ belaa i ti laanɛɛ na aa gbɛa, wu pu ngeyaabele mbombou mbaa nhu.

13Faa nwɛɛe nuu na nana aa yia nde kɛbɛlɛ nhu, maa nwɔɔ na i laaminɛa kangaa i ku i nana nhu huo fuo aa kɛ.

14Gbaa ina ngaa laaminɛ nde kɛbɛlɛ nhu, nya luu na i laaminɛ, kɛlɛ nya nɛɛnwaa na ai na.

15k`a gbɛɛ nha ngɔɔ pele? Ngɔɔ laaminɛa aa nya luu na, kɛlɛ ngɔɔ laaminɛa boma aa nya nɛɛnwaa na. Ngɔɔ ngue aainaa aa nya luu na, awa ngɔɔ ngue aainaa boma aa nya nɛɛnwaa na.

16Ina na aile pa, ina waa fiɛ gua Ngebɔ nwa aa wu luu na gbo kpɛti, ningaa i natiini tai fembɛ na hɔlɔi, nuu na nana aa gɛ hei na ti nda heinwaa na ɔɔ gee gɛ mɛɛ bi hiɛ na nwa ba kua, "Kangaa i bele" kina ai nana gɔɔ ngɔ baa kɛ? Gbaa tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa bia baa fiɛ gua Ngebɔ nwa, kɛlɛ ai gbɔni nuu lagbiti naa hali.

17Hali nha ina bi laaminɛ na Ngebɔ le i gɛ gbekpeni pandaa, ai gbɔni nuu lagbiti naa hali.

18Ngi fiɛ gua Ngebɔ nwa aa kɛɛlaa k`angi yia nde kɛbɛlɛ nhu tee ngɔ wuaa bɛɛ.

19Kɛlɛ laanɛɛ belaa i ngee, maa nhiɛ ɔ nya nhanwa ina ngaa njia lɔɔu kɛ na nana taa ku taa nɛɛnwaa hɔlɔ mba, kangaa ngi lagbitia nagɔli la, tee ngɔ bɛnhɛ ngaa njia wuulu puu kɛ nde kɛbɛlɛ nhu.

20Nya ndegea, awɛɛ bele ɛɛ ndengaa wu nɛgili ɔ na nhu. A gɛa leoni nhanda nyɔu nhu ɛɛ ndengaa lalaa, kɛlɛ a gɛa chondegeyaai wu nɛgili ɔ na nhu.

21Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Maliki na ɛgɛe Aa ningaa i nhu bele natiini taa yia nde kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ nhu, ngɔɔ yɛpɛa nya nda ningaa i ngee. Ngɔɔ yɛpɛa tuee a hotangaa i ti laa na nhu bele, kɛlɛ hali na, ningaa indiini taigɔ oo nhɛɛ nya nwa."

22Faa nwɛɛ pae njia gɛndaa nde kɛbɛlɛ nhu kuague mɛɛ laanɛɛ gbahamba belaa i fanwa kɛlɛ natiini faa aile ti laanɛɛ ɔ na. Kɛlɛ ngoolee kɛndaa nana aa gua Ngebɔ le ala na kuague mɛɛ natiini fanwa ti laanɛɛ ɔ na, kɛlɛ natiini faa aile ti laanɛɛ gbaha mba ɔ na.

23Awa chaanngi nhu ɛɛ laanɛɛ belaa gbɔhaa i taa aa lɔgɔ ngilamaaa awa tua bɛɛ k`ati yia nde kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ nhu, ina natiini maa hembɛ na ai ti eya inaile laanɛɛ gbahamba belaa taa ɔa na, ee taigɔ gɛ woo belenga aa mɔu belaa?

24Kɛlɛ ina wua bɛɛ waa gɛ aa ngoolee na gɛndaa nana aa gua Ngebɔ le, awa nhuna laanɛɛ gbahamba nwɔɔ inaile nuu na nana maa hembɛ na ai ngeya aa ɔa na, indinɛi ɔɔ pelenaa i gua ngi nhanda nyɔu na nwa bɛɛ, awa ɔɔ ala gɔhɔnaa bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Ngi gbundu nhu nɛgili na ɔɔ guaa kpou, awa ɔɔ aa bɛɛa i Ngebɔ batou, awa ɔɔ gɛa, "Aa tɔmbaga Ngebɔ alaa wu liiya.”

26Ni ndegea, ngigbɛɛ wɔɔ pele? Nhuna waa aa lɔgɔ batou na nwa, ngila mɔɔ nwaa gbatɛ ɔ aa ngue, lagbiti na nwaa gbatɛ ɔ aa ningaa nagɔlindaa, lagbiti na nwaa gbatɛ ɔ aa Ngebɔ lɔmbaga gbundu na lɔgɔɔundaa, lagbiti na nwaa gbatɛ ɔ aa njia gɛndaa nde kɛbɛlɛ nhu, awa lagbiti na nwaa gbatɛ ɔ aa maa oo na nhu huo fuondaa. A indinɛi bele pelena kangaa i ba gbɔ wu laanɛɛ naa i gbɛa.

27Ina nuu yialaa lɔ na nde kɛbɛlɛ nhu, ti gɛa gbo fee inaile ti gbinhilaa na i gbelea chawa ma tua nwɛ taa yia aa ngila ngila, awa nuu lagbiti i nana nhu huo fuona taa kɛɛ gɛɛ.

28Kɛlɛ ina aa bele ngaa nuu ai na nana aa nhu huo fuo, ngigbɛ o ngigbɛ ɛɛ gbɛ o gbɛ gɛ aa laanɛɛ belaa i, kɛlɛ i yɛpɛa gbo ala gbɔha na le awa ka Ngebɔ le.

29Ngebɔ letua feengaa inaile ti chawa ti ngoolee na gɛa nana aa gua Ngebɔ le, awa lagbitia ti nana gbɛngbɛa pandaa taa kɛ.

30Kɛlɛ ina Ngebɔ aa ngi lɔmbaga gbundu na lɔgɔɔu ngaa nuu lagbiti na aa gɛ heei, pɛnhɛɛ mɔɔ na nha aa yɛpɛ kaa londo.

31Wua bɛɛ waa ngoolee na gɛa nana aa gua Ngebɔ le aa ngila ngila kangaa nuu o nuu i nagɔli hɔlɔ awa ala lii gbɛndɛ.

32Ningaa i natiini ti hembɛ na nwɛ aa ngoolee na gɛndaa nana aa gua Ngebɔ le, kataa ti hembɛ na hou ngɔ nwanhu gbee,

33gbaa Ngebɔ, yogobee Ngebɔ aile aa ala kɛlɛ maa lɛi Eebɔ nwɛ. Awa ɛɛ Ngebɔ ndaa i ti batou ngaa lɔgɔ na nhu bɛɛ,

34njiengaa i kataa londo nhuna taa gɛ batou ngaa lɔgɔ na nhu, gbɛnhaile Yuua i ti Sɔ na ai fɛɛlɛ he ngɔ tuɛɛ kangaa ti yɛpɛ na, kɛlɛ ɛgɛ kataa nwaa yei.

35Ina taa lo nhanda nwaa gbindi nhu nana ti lo ngɔ la ti kɔɔ, ti lia ti ti nhiingaa i mɔɔli tuee pɛlɛ la, gbaa ngaa haa ɔ njie na yɛpɛlaa nhanwa batou ngaa lɔgɔ na nhu.

36Gbɔɔ ee Ngebɔ oo na wuee tɔ pɛnhɛɛ i guai na? Inaile ee wu ila ngɔ lɔ gbo i bai wuee?

37Ina ngigbɛ o ngigbɛ aa nɛgili aa kɛɛlaa Ngebɔ letu nwɛ aa ala, inaile Yina na hembɛ lɔ ngeya, kaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa nana ngaa kpaali wuee, ala nwɛ Maliki na i kɛi.

38Kɛlɛ ina nuu aa gbee indinɛia, wua pa a gbeea maa nwɔɔ naa.

39Faa nwɛɛe nya ndegea, a ngɔi ɔaa nwa ngoolee na gɛndaa nhanwa nana aa gua Ngebɔ le, awa awɛɛ nuu o nuu bɛndi aa njialaa nde kɛbɛlɛ nhu.

40Kɛlɛ gbɛ o gbɛ na bɛɛ kawaa pele maa nhiɛ ɔ aa ngi bele.

1 Kɔlindiasia 15

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Chaanngi nhu nya ndegea, ngi wu nɛɛnwaa bɛɛla kolo na le nana i Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu Kilaisi nhanwa nana ngi kɛi aa wuee, nana wu hɔlɔi, awa nana wu laanɛɛ na i ma loni kpou,

2nana wu ndendouyaa hɔlɔa aa nhu bele, ina aa bele ngaa kawu ngoo na houa aa loko hee ngɔ nana ngi kɛi aa wuee, k`a pele mɛɛ aa bele ngaa kɛɛlaa laanɛɛ haka nwɛ wu pelenie.

3Kangi baa wuee aa nana ngi hɔlɔi, awa kolo ɔ tee ngɔ bɛɛ, aa kɛɛlaa ka Kilaisi i haaa mi nhanda nyɔu na nhanwa ndi ɔ na aa Ngebɔ Gbaali na lepele.

4Awa kati ndɔɔgua maau na nhu, awa kɛɛ huua haa na nhu foo na nwa nana hiti ɔ na chawa na nhu ndi ɔ na aa Ngebɔ Gbaali na lepele.

5Awa kɛɛ ya i gbɔha na lɔɔgɔɔunga aa Pita, awa ka to mbelaa puungaa i ngee ti manhu fee na.

6Na i leeni nga, kɛɛ gbɔha na lɔɔgɔɔunga aa laanɛɛ belaa i natiini ti lee ngɔɔ kɛmɛ lɔɔu nhu tomaa ila nhu. Tua indinɛi ti gbinhi ɔ ndɛɛhu lɔ ti nhu nhaahaai, kɛlɛ ti lɛingaa i too haa ɔ.

7Nhu nwɛɛ i gbɔha na lɔgɔɔuni aa Yemiisi, awa poungaa na kɛɛ gbɔha na lɔgɔɔunga aa to mbelaa i bɛpɛ na bɛɛ.

8Gbele mba gee na tɔ bɛɛ, nya, nya bele ngɔ indinɛi ɛɛ nuu nana tai ndeni ala le ndɔgɔ nwa, kɛɛ lɔgɔɔunga boma aa nge.

9Gbaa nya nwɛ tɔ yaaiyaai nwɔɔ na aa nge to mbelaa i ndiiya, awa ngai hitii nhu bɛnhɛ aa nguindaa nyaa aa to mɔɔ, gbɛnhaile kangi natiini ngaa sɛɛgɛa ti laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ.

10Kɛlɛ Ngebɔ banda bandayaa na oo nya belenga ɛɛ nya bele ngɔ indinɛi. Awa panda bandayaa na i fei mbɛ nhu ai nyaanii. Kangi engea bɛnhɛ kpɛndɛ ngɔ tee ngɔ to mbelaa lagbitia i mba. Ngai engei gbɔha nhu gboe kɛlɛ panda bandayaa na nana Ngebɔ i fei mbɛ alɛɛ ee enge aa nge.

11Awae i bele tɔ aa nya nwɛ inaile i bele ngaa tua nwɛ, kani ngoo ila na gɛa aa wuee awa kawu laanɛɛa.

12Chaanngi nhu ina noo ngoolee na gɛa aa wuee aa kɛɛlaa ka Kilaisi i huua haa na nhu, aa gee bele gbɔnhu wu lɛingaa i waa gɛ haa belaa tai huu haa nhu?

13Kɛlɛ ina aa bele ngaa haa belaa tai huu haa nhu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa Kilaisi bɛnhɛ ai huui.

14Awa ina Kilaisi ai huui, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ngoolee na nana naa kɛ ngɔ na bele naa haka nwɛɛ, awa wua gbɔnhu woo laanɛɛa naa haka nwanhu.

15Awa nua bɛnhɛ nɔɔ guaa gbɔha nwa aa kɛɛlaa ni lɛɛ ɔ ndɛɛ gɔɔlandaa nhanwa Ngebɔa, gbɛnhaile noo kɛa kpou aa kɛɛlaa kɛɛ huua kilaisiu kualaa haa na nhu, kɛlɛ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ina k`a tɔmbaga nwɛɛ aa kɛɛlaa haa belaa tai huu haa nhu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ai huui Kilaisiu.

16Gbaa ina k`a haa belaa tai huu haa nhu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa Kilaisi ai huui nha haa na nhu.

17Awa ina k`a Kilaisi ai huui haa na nhu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa wu laanɛɛ na kolo ai nhu, awa wuaa wu nhanda nyɔu na nhu nhaahaai.

18K`a oo belenga gbɔnhu aa kɛɛlaa natiini ti laanɛɛ ɔ na aa Kilaisi ti haa ɔ, awa ti u ngoo lo nhu.

19Ina mi nɛɛnwaa la na i Kilaisi nhu k`a ndɛɛhu indinɛi nhaa nwɛɛ gbo, k`a oo belenga aa kɛɛlaa mua nwɛ tɔ maa nwɔu belaa i ngaa muee tee ngɔ bɛɛ.

20Kɛlɛ aa tɔmbaga ka Kilaisi i huua haa na nhu. Awa ala nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa ala i huua haa nhu natiini ndiiya taa haa.

21Kina haa i baia aa nuu gbɔha nhu bele, aa pele ngɔ ila na siina, nuu gbɔha nhu bele nwɛɛ haa belaa huulaa haa nhu i lɔɔloni na.

22Gbaa ɛɛ ningaa i bɛɛ taa haa ti hounwayaa na nhanwa tii Alama o, aa pele ngɔ ila na siina, ningaa i bɛɛ tɔɔ huua haa na nhu ti hounwayaa na nhanwa ti nhu tii Kilaisi o.

23Kɛlɛ ngigbɛ o ngigbɛ ngi nda lɔgɔ ɔɔ lɛa nga ala huulaa nhanwa haa na nhu. Kilaisi pɛnhɛɛ i huui, awa aa lɔgɔ na ɔɔ ba gbɔnhu ngelou i nhu, nhu nwɛɛ natiini ngi ndaa i ngaa tuee tɔɔ huu haa na nhu.

24Nhu nwɛɛ kpelenwaa na ɔɔ ba, nhuna Kilaisi ɔɔ manhayaa na gɔan Ngebɔ nwa nana Kɛɛgɛ na aa ala, nhuna ɔɔ gɛ bilani aa manhayaa o manhayaa lagbiti nyaaindaa, ka ningaa o ningaa natiini taa fɔha ɔa ningaa eya, awa ka fɔha na.

25Gbaa kaa gɛ ngi nwanhayaa na la nhaa i gɛ bilani aa ngi haaleengaa i ngɔandaa ɔgɔsambala mbu.

26Gbele mba haalee na nana Kilaisi ɔɔ ku ma ala nwɛ aa haa na.

27Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Oo gbɛ o gbɛ na ɔa ala ɔgɔsambala nau." Kɛlɛ nhuna aa gɛ oo gbɛ o gbɛ na ɔaa ala ɔgɔsambala nau, maa ɛa ɔ aa kɛɛlaa nuu na i gbɛ o gbɛ na ɔai ala ɔgɔsambala nau ai gbɔha gulai mba.

28Kɛlɛ nhuna Ngebɔ i gbɛ o gbɛ na gɔanni Ndou na nwa, Ndou na gbɔha na ɔɔ gɔannaa Ngebɔ nwa nana i gbɛ o gbɛ na gɔanni ala nwa, kangaa Ngebɔ gbɔha na i ba gɛ pɛpɛ na nwanhu bɛɛ.

29Chaanngi nhu, ɛɛ ningaa i natiini taa Ngebɔ ua bele ngaa tuee haa belaa i fanwa tɔɔ gee bele? Ina k`a haa belaa tai huu nwa haa nhu bɛɛ, gbɔɔ nha ti Ngebɔ ua beleni aa tuee haa belaa i fanwa?

30Awa gbɔɔ mi kpɛndɛ kpɛndɛ nhu aa lɔgɔ bɛɛ?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

31Nya ndegea, ɛɛ ngaa goonɛ wu nhu mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o mi Nwaliki na, ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa nyaa haa nhu aa foo o foo.

32Kualaa nuu gbɔha nɛgili ɔ na nhu, ina kangi gɔa aa nhuaa gbaai gbaaia bei Ɛfisɔsi, qani na ngigbɛɛ nwɛ ngi ba hɔlɔ nhu? Ina haa belaa tai huu nwa haa nhu, "K`a ami mɛnhɛi nwɛaɛ ami ndɔɔ gbɔɛ, gbaa lian na aa gɛ bɛɛ moo haa," ɛɛ ningaa taa kɛ.

33Awɛɛ kuun ningaa taa wu nwɔu mɔu. "Waa gɛ kɛnwayaa nhu wui wu ndege lengaa o natiini ti eyaabele na ai gbekpeni, tɔɔ wu sɔ kpekpe na nyaaia."

34Wu aa lona boma, ngemɛɛ maa nhiɛ ɔ wu nhanwa waa gɛ na, awa wu gbe ngaa nhanda nyɔu belendaa. Ngi indinɛi gɛ aa wuee kangaa wu ufe, aa kɛɛlaa wu lɛingaa i wai Ngebɔ gɔɔ.

35Kɛlɛ nuu ɔɔ nhu nwɔɔlinaa, "Haa belaa i taa gee huu haa na nhu? Ndugu na siiyaa na ngigbɛ nwɛ ɔɔ gɛ ti nwa?"

36Bia mɔu mɔu mɔɔ indinɛi aa biee! Nhuna baa tɔɔnhai gaai nhii, kaa haa pɛnhɛɛ yeingaa i gila haai.

37Awa nana bi fainni, ndugu na nana ɔɔ hɔlɔ aile ma, kɛlɛ ngi gbala gbama nwɛɛ, naangaa mba nwɛɛ inaile nhai lagbiti nwɛɛ.

38Kɛlɛ Ngebɔ i ndugu ɔa ngeya nana kpala ngi alaa kangaa i hɔlɔ, awa tɔɔnhai gaai na ngigbɛ o ngigbɛ ngi nda lugu na gba.

39Ndugu bɛpɛ ngaile pele ngɔ ila ngee, kɛlɛ ningaa gbɔhaa ti nda lɔ na, nhuaa ti nda lɔ na, qɔia ti nda lɔ na, awa nyiɛa ti nda lɔ na.

40Awa aliyana lugu lɔ na ka ngelou nhu lugu na, kɛlɛ aliyana lugu na nyande ngɔ ila mɛɛ, awa ngelou nhu lugu na nyande ngɔ ila lagbiti nwɛɛ.

41Foo na ngi nda nyande tɔ ngeya, ngau na ngi nda nyande lagbiti lɔ ngeya, awa teelega na ngi nda nyande tɔ ngeya. Gbaa teelega lagbiti ngi nyande na ndoganhu lɔ mba aa teelega lagbiti.

42Indinɛi ngemɛɛ ɔɔ bele nhuna haa belaa i tɔɔ huu haa na nhu. Nhuna taa ndugu na nhii, aa gbɔlɔa. Nhuna aa huu, aigɔ gbɔlɔ.

43Nhuna taa ndɔɔgu maau na nhu, nyɔu ɔ awa njaaiyaai ɔ. Nhuna taa huu mbu haa na nhu, ɔɔ gɛa nyandeni awa ɔɔ gɛa gaanhu gbɛndɛni.

44Nhuna taa ndɔɔgu maau na nhu, ngelou indinɛi nhu lugu gbama na nwɛ aa gɛ ma, awa nhuna taa huu mbu kualaa haa na nhu, yinayaa lugu na nwɛ aa gɛ ma. Ina ngelou indinɛi nhu lugu gbama lɔ na, yinayaa lugu lɔ na boma.

45Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Pɛnhɛɛ kɛgɛi na Alama kɛɛ belenga aa kɛndɛ nuu gbɔha," kɛlɛ gbele mba Alama na, ndɛɛhu he Yina na nwɛ aa ala.

46Kɛlɛ Yina lugu na aile pɛnhɛɛ i gulɔe kɛlɛ nuu gbɔhayaa lugu gbama na nwɛ i gulɔɔ. Oo leenaa nga, Yina lugu na oo ba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

47Ngebɔ fuufue mɛ i pɛnhɛɛ kɛgɛi na gbatɛi la nana i kpauni kualaa pɔlɔgɔɔ na nwa. Kɛlɛ kɛgɛi na fee na aliyana nwɛ i guai na.

48Natiini Ngebɔ i ti gbatɛi kualaa fuufue na nhu ti bele ngɔ ɛɛ kɛgɛi na nana Ngebɔ i nhumbui aa kpatɛ kualaa fuufue na nhu, awa natiini aliyana na bo mɛɛ aa tuee ti bele ngɔ ɛɛ kɛgɛi na nana i guai aliyana.

49Awa ɛɛ gbo kɛgɛi na nana Ngebɔ i kpatɛi kualaa fuufue na nhu, nana mi ngi guague na bu ngɔ nwa, awae mɔɔ kɛgɛi na guague na bua nwa boma nana i guai aliyana.

50Chaanngi nhu nya ndegea, nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa indinɛi. Mi nuu gbɔhayaa lugu gbama na aigɔ ɔa Ngebɔ nwanhayaa na la. Awa nana aa gbɔlɔ aigɔ kpapi hɔlɔ nanaa ai gbɔlɔ.

51Gbɛɛ ngi Ngebɔ lɔmbaga gbundu kɛ aa wuee. Mua bɛɛ maigɔ haa, kɛlɛ mua bɛɛ mi nwaa ɔɔ lobinaa,

52lɔgɔ nhu gutu loganhu, ɛɛ nuu aa au nwaa gɛ kpage aa lɔgɔ na taa gbele mba hueu na hɛ. Gbaa fueu na oo na ɔɔ baa, awa haa belaa i tɔɔ huua aa ndugu nana aigɔ gbɔlɔ gbɔnhu, awa mi nwaa ɔɔ lobinaa.

53Gbaa ndugu na nana aa gbɔlɔ maa ɔɔ lobinaa aa ndugu na nana ai gbɔlɔ. Awa nana aa haa, maa ɔɔ lobinaa aa nana aigɔ haa.

54Nhuna ndugu na nana aa gbɔlɔ ɔɔ bele ngaa ndugu nana aigɔ gbɔlɔ, awa ndugu na nana aa haa nhuna ɔɔ bele ngaa ndugu nana aigɔ haa gbɔnhu, nhu nwɛɛ nana Ngebɔ Gbaali na i kɛi ɔɔ loma, nana i gɛi, "Kunjaa oo kunga haa na nwa aa nyaaindaa!”

55"Haa, ɛɛ bi gunjaa na? Haa, ɛɛ mboti na i biaa?”

56Mboti na nana i haa naa nhanda nyɔu nwɛ i fei, awa Sɔ na alɛɛ aa nhanda nyɔu na fɔha na ɔaa ngeya.

57Kɛlɛ ami fiɛ guaa Ngebɔ nwa nana aa kunjaa ɔa mi eya aa mi Nwaliki na nhu bele Yisɔsi Kilaisi!

58Faa nwɛɛe nya ndegea, a lona nhu gbɛndɛ ngɔ, awɛɛ pele gbɛ o gbɛ aa wu nwɔi na, kɛlɛ a gɛa ngenge nhu Maliki na nhanwa aa gbele o gbele, gbɛnhaile wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu nwɔɛ nwa na waa pele Maliki na enge na nhu fuu ngaile.

1 Kɔlindiasia 16

1Chaanngi nhu, ngu to ngɔ na kula gula naa natiini fanwa Ngebɔ ndaa i ngaa tuee, nya lo ngɔ la wu pele ɛɛ gbo ngi kɛi aa laanɛɛ belaa i ti Galeesia bɔlɔgɔɔ na nhu pelendaa nhanwa.

2Pɛnhɛɛ foo na ngigbɛ o ngigbɛ nwa mi guu ɔfɛla na nhu wua bɛɛ ngigbɛ o ngigbɛ i wu liiya kaa gɛ aa ndaanwaa gbatɛ belendaa kualaa nahoo na nwa nana aa gɛ aa hɔlɔndaa, kangaa nahoo hou houndaa ɛɛ gɛ na wu eya nhuna ngaa ba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Awa nhuna ngaa ba, ningaa i wɔɔ ti lɔgɔɔu, ngɔɔ ti lonaa aa wu hembɛ na wɔɔ fe kangaa ti li la mɛɛ Yɛlusamɛmu laa waa na nhu, awa ngɔɔ ngooleekɔɔ bɛɛa tuaa.

4Ina aa bele pa aa kɛɛlaa kang~a~a li nya gbɔha na, nɔɔ lia nii tua i ngoo.

5Ngɔɔ baa wuee nhuna ngaa gua Masilonia. Gbaa ngoo ndaalaaa aa ndiilaa aa Masilonia bele.

6Naangaa ngɔɔ gɛa na tii wua o lɔgɔ lɛingaa nhanwa, naangaa pa bɛnhɛ ngɔɔ gɛa na tii wua o nhaa mi nhanwa gɛlɛ gbɔha na aa lo, kangaa wua wu ba gbɔ nyaa nhaa ndi ɔ mɛɛna ni hitima na ɔɔ gbele na.

7Ngɔi lɔ nyaa ngi ba gbo ngi wu lɔ nhuna ngaa gɛ aa tee teendaa, gbɛnhaile alaa nya nɛɛnwaa aa kɛɛlaa nya guu golo ɔɔ nwaa lonaa pandaa mɛɛ wuee ina Maliki na aa ba aa maa fɛɛlɛ na.

8Kɛlɛ ngɔɔ gɛa lɛ bei Ɛfisɔsi nhaa lɔgɔ na taa ui mba aa Pɛndikɔsi i hiti.

9Gbaa ngoo fɛɛlɛ hɔlɔa bei aa ngenge bombou mbaa belendaa, hali nha ningaa gbinhi ɔ tai kuun ma nana nwa ngaa kɛ.

10Ina Timootii aa ba wuee kaka, aa ala binjana pandaa, gbɛnhaile alaa Maliki na enge na bele, ɛɛ gbo nya ngaa pele.

11Faa nwɛɛe nuu ɛɛ au bii manhu. Kɛlɛ a ala leena maa lɛi nhu kangaa i bɛɛla boma bei nya le, gbɛnhaile nyaa ngaa pele nhu gbee nda boma kangaa i ba aa mi ndege laanɛɛ belaa lagbitia i.

12Kɛlɛ ngu to ngɔ na mi ndege laanɛɛ nwɔɔ naa Apɔlɔsi, kangi ala lii gbɛndɛnga mbombou ngɔ kangaa i ba wuee tii laanɛɛ belaa lagbitia i ngoo. Awa ala lii na ai kɔi aa paalaa wuee chaanngi, kɛlɛ ɔɔ baa nhuna aa nwaa hɔlɔ.

13Awɛɛ nɔa nwa, a lona nhu gbɛndɛ ngɔ wu laanɛɛ na nhu, a lii gbɛndɛna, awa wu gaanhu i gɛa gbɛndɛni.

14Nana bɛɛ waa pele, a pelena aa ndomayaa.

15Wu kɔɔnaa tɔ Sitiifɛnasi nhanwa tii ngi bongaa i ngoo aa kɛɛlaa tua nwɛɔ pɛnhɛɛ mbelaa i ngaa tuee mɛɛ Akeea ti beleni aa laanɛɛ belaa aa Kilaisi, awa wu kɔɔnaa boma ti gee gbɔha na gɔannga ngenge na belendaa nhanwa nana Ngebɔ ndaa i taa pele. Chaanngi nya ndegea, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ,

16kangaa wu gbɔha na nwaa bɛɛ ngu mbelaa indiini bondau, awa wu nwaa bɛɛ bɛnhɛ ngigbɛ o ngigbɛu nana aa enge nhu gbɛndɛ ngɔ tii tua o ngilamaa.

17Nya goonhu nɛɛ ɔ inditiini paalaa na nwa, Sitiifɛnasi o, Fɔtunatɔsi o, ka Akaikɔsi, gbɛnhaile wu boma, too nana hea wu baa ngɔ laɔ

18awa too nya luu na goonhu nɛɛa aa nyiɛ nhaa wu nda na gbɔnhu. Kawaa mbɛɛ bombou mbaa gɛ ndakpangaa indiini bondaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Laanɛɛ belaa i ti Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na ti fama leeni wuɛɛ. Awa Akuila o, Pilisila o, ka laanɛɛ belaa i taa ba na tuee pɛlɛu batou ngaa lɔgɔ na nwa ti fama nwaa nhii nhiɛ leeni wuɛɛ aa Maliki na laa na.

20Laanɛɛ belaa i bɛɛ ti fama leeni wuɛɛ. Wu haa haa gbɔha na nwa aa guunndaa lepele.

21Nya Pɔɔlu aa nge, nya nwɛ ngi fama oo indinɛi gbaalii wuee aa nya guegue loko na.

22Laangaa i gɛa ngigbɛ o ngigbɛ nwa nana ai loni a Maliki na! Mi Nwaliki na, baa!

23Kangaa mi Nwaliki na Yisɔsi banda bandayaa na i gɛ na tii wua o.

24Kangaa ni lomayaa na i gɛ na tii wua o bɛɛ wu hounwayaa na nhu wu na wui Yisɔsi Kilaisi o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2 Kɔlindiasia

2 Kɔlindiasia 1

1Nya Pɔɔlu aa nge, Ngebɔ i uini nyaa aa ngi guunmayaa na kangaa ngi bele ngaa
Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ, nya o mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na o Timootii, nua nwɛ naa
ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wu nwanhu wua wu laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ wu mɛɛ Kɔlindi,
tii natiini ngoo tɔ bɛɛ Ngebɔ i ti belenga a tɔɔgɔɔ mbelaa ala gbɔha nhanwa ti mɛɛ
Akeea bɛpɛ na bɛɛ.

2Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti wu gɔ aa panda bandayaa o
ka maa lɛi.

3Nduba i gɛa Ngebɔ nwa nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Kɛɛgɛ na aa ala. Kɛɛgɛ
nwɛ aa ala nana maaumayaa ɔ, awa Ngebɔ nwɛ aa ala nana aa kpɔ mba gɛbɛlɛ na bele
pele bɛɛ!

4Ngebɔ nwɛ aa ala nana aa gbɔ muaa mi gbɔu gbɔu na nhu bɛɛ, kangaa aa kpɔ mba na
nana maa hɔlɔ ala eya, maa gbɔ mba ila na siina mi ku mi gbɔ nda lagbitia i mba
natiini taa gɛ kpɔu gbɔu gɛbɛlɛ nhu bɛɛ.

5Gbaa ɛɛ gbo njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi na nana Kilaisi i peleni mi yɔgɔlɔ nwɛ, ngemɛɛ pa
gbɔnhu aa mi gbɔ mba na kpinhi ɔ nana maa hɔlɔ aa Kilaisi nhu bele.

6Kɛlɛ ina maa yɔgɔlɔ, wu gbɔmbayaa nhaa nwɛɛ tii wu lendouyaa hɔlɔndaa nhanwa o.
Awa ina naa kpɔ mba hɔlɔ, wu gbɔmbayaa nhaa nwɛɛ kangaa wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ
aa ndii lo nhuna waa njɔgɔlɔ ila na hɔlɔ nana naa pele.

7Awa n`i nɛɛnwaa la na wu nhanwa nhu gbɛndɛ ngɔ, gbɛnhaile ni kɔɔnaa aa kɛɛlaa ɛɛ
gbo waa gula nuaa n`i yɔgɔlɔ na nhu, wɔɔ gulaa boma nuaa kpɔ mba na nhu nana naa
hɔlɔ.

8N`i ndegea, kpala ngai nuaa wu lo kpindi nhu n`i yɔgɔlɔ na nhanwa ni peleni mɛɛ
Eesia. Nhanda na nana ti teeni na ni umbaa mbombou ngɔ nja lee ngɔnhu, awa tee ngɔ
n`i ukoko nwa nana i peleni ni gɛi nɔɔ haa.

9Gbaa aa tɔmbaga, kani haa na lɔa nwa tɔ. Kɛlɛ indinɛi i belenia kangaa nɛɛ hagba la
gbɔha na nhu, kɛlɛ Ngebɔ nana aa pele haa belaa i taa huu haa na nhu alɛɛ naa hagba
la nhu.

10Oo ndendouyaa hea nuɛɛ kualaa njɔgɔlɔ bombou mbaa na eya nana i peleni ni gɛi
nɔɔ haa. Awa ɔɔ ndendouyaa hea nuɛɛ, awa noo ni nɛɛnwaa la na bu ala nhu aa kɛɛlaa
ɔɔ ndendouyaa hea nuɛɛ gbɔnhu.

11Wua gbɔnhu kawaa gbɔ nuaa laaminɛ nhu, kangaa ningaa gbinhi ɔ ti ba fiɛ gua
Ngebɔ nwa ni lɔgɔ fanwa, Ngebɔ banda bandayaa hembɛ na nhanwa nana i ngɔa ngɔ
ni eya ndi ɔ aa ningaa gbinhi gbinhia ti laaminɛ nhu bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Gbaa n`i yonga na nwɛ aa indinɛi. k`a n`i nɛɛnwaa na i kɛ aa nuee aa kɛɛlaa nuaa tee pele nwaa hei nhu ngelou i nhu, awa hali bɛnhɛ wuee ni lee ngɔ na. Nuaa hei chanhai hei nhu ka tɔmbaga lɛɛhu nhu ɛɛ gbo kpala ngi Ngebɔa kangaa ni gɛ na. Nai hagba la ngɔ nuu gbɔha nhu lo nhu, kɛlɛ Ngebɔ bandaa bandayaa na nwɛ.

13Nua naa nana gbaali wu nwanhu wu ku ngɔ waa kala, awa wu ku ngɔ waa nɛɛnwaa hɔlɔ mba, awa nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa wɔɔ nɛɛnwaa hɔlɔa mba nhaa kpelenwaa na,

14ɛɛ gbo wu nɛɛnwaa hɔlɔa nuaa kolo, kangaa wu ba goonɛ ni nhu awa nua gbɔnhu ni ba goonɛ wu nhu aa foo na mi Nwaliki na Yisɔsi ɔɔ ba ma.

15Kina nya laanɛɛ ɔ aa indinɛi, faa nwɛɛ ngi ndaalaai aa paalaa wuee pɛnhɛɛ, kangaa wu ba qani hɔlɔ naa heinwaa fee.

16Gbaa ngi ndaalaaia aa sialaa aa wuee pele nhuna ngaa gɛ aa ndiilaa Masilonia, awa ngaa gua Masilonia ngi ba ba boma wuee, kangaa ngi kpɔ mba hɔlɔ wu eya nya liilaa nhanwa Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

17Gbɔɔ ee kpɛi lɔ ngee gbɛi nhuna ngi gɛi ngɔɔ indinɛi bele? Ee ni laalaa na ngaa pele pele, ee ngaa pele pelenaa gbo kualaa nuu gbɔha laalaa nhu, aa kɛɛlaa ngoo gɛa "Aaha", kɛlɛ pa "Aanhoo" nwɛɛ ngi ma?

18Awa aa tɔmbaga ɛɛ Ngebɔ hiti ɔ na nhu nuu aa laanɛɛ aa ala, faa nwɛɛ pa n`i yia na naa kɛ aa wuee nai gɛ aaha ni gɛ boma aanhoo.

19Gbaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana nya o, Silibanɔsi o, ka Timootii ni kɛi aa wuee Ngebɔ Lou na nhanwa napangaa Yisɔsi Kilaisi, nɛɛ fee fee njia aileɔ, kɛlɛ kɛɛlaa nwɛɔ, "Aaha," ala nhu aa lɔgɔ bɛɛ.

20Gbaa nɛɛnwaa lo na bɛɛ nana Ngebɔ aa fee hee, Yisɔsi Kilaisi nwɛ kpɛɛmbo na aa ala napangaa "Aaha." Indinɛi nhaa nwɛɛ ala nhu bele nwɛɛ maa gɛ la, "Kangaa i bele" nana aa baa aa mbɛɛ Ngebɔ nwa.

21Kɛlɛ nua o, wua o, Ngebɔ gbɔha na nwɛ i pele ngɔ mi nhu gbɛndɛ ngɔ kpou mi hounwayaa na nhu mi na mii Kilaisi o. Awa Ngebɔ gbɔha na nwɛ i mi nhu ɔhɛa.

22Alɛɛ i choo bɛaa mi nwa nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ala bo mɛɛ aa muee, awa oo ngi Yina na ɔaa mi lii na nwa, nana i to nhu mi nhanwa, nana nhanwa bɛɛ i Ngebɔ eya kpugu la mi nhanwa.

23Ni loganhu nii Ngebɔ o, waa tɔ ngai bai mɛɛ Kɔlindi, kpala ngaile nyaaɔ ngi nhanda bele nana i ba pele wu gbaai.

24Wu laanɛɛ na aile ni kulɔɔ sialaa la nhanwa wuɛɛe kɛlɛ ngenge nwɛɛ naa enge tii wua o wu nda goonhu nɛɛ nhanwa, gbɛnhaile ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wuaa loni nhu gbɛndɛ ngɔ kpou wu laanɛɛ na nhu.

2 Kɔlindiasia 2

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Awae ngi ndaalaaia nɛɛnwaa nhu aa kɛɛlaa kangaa ngɛhaa ba ngaa hitima gbaai gbaai bele ngaa wuee gbɔnhu.

2Gbaa ina ngaa pele wu nwaa nwɔu, k`a ele nwɛɛ tɔ ɔɔ pele nya goonhu nɛɛ? K`a ningaa i mɛ gbo gbɔnhu natiini ngi peleni ti nwaa nwɔui.

3Awa indinɛi maa nhanda na nwɛ kpei ngi kpaalii wuee, inaile gbo bɛɛ, nhuna ngi ba ba, ningaa i natiini ti ba pele nya goonhu nɛɛ, ti ba pelenaa nya nwaa nwɔu. Gbaa nya laanɛɛ ɔ aa wuee bɛɛ aa kɛɛlaa nana aa nya goonhu nɛɛ, wua gbɔnhu aa wu goonhu nɛɛa bɛɛ.

4Nhuna ngi ngooleekɔɔ indinɛi gbaalii wu nwanhu aa maa nwɔu bombou mbaa o, ndii yogobee ngoo, tii ngaai gbinhi gbinhi o nana ee gua nya au nwa, ngai peleni wu nwaa nwɔundaa nhanwae kɛlɛ ngi pelenia kangaa wu nya lomayaa na lɔɛ na gɔɔ i nya eya wu nhanwa.

5Kɛlɛ ina nuu oo pelenga nuu nwaa nwɔu, nya aile i peleni aa nge, kɛlɛ bia na i peleni aa biee, inaile teendaa kutu ɔ, mi gɛa, wua nwɛ bɛɛ i peleni aa wuee tɔ.

6Kpɔɔni na nana wua bɛɛ wu ndai maa nwɔɔ nana bonda umbaa, ku ngɔ tɔ aa ala.

7Awa chaanngi nhu kawaa tomaa lagbiti na gbau. Ala nwɛ aa kɛɛlaa, wu ndo na alɛɛ, awa wu ala lɔɔndɔɔ, inaile gbo, maa nwɔuyaa ɔɔ maa nwɔɔ nana bonda nwaa gbɔɛa.

8Ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu wu lomayaa na nhu bote boma ala nhanwa.

9Gbaa ngi ngooleekɔɔ nana gbaaliia wu nwanhu kangaa ngi wu nhua, awa kangaa ngi kɔɔ ina aa bele ngaa wu nwaa yei ɔ gbɛ o gbɛ nhu.

10Nuu na nana waa nhanda lo na alɛɛ, nya gbɔnhu ngoo ndo na alɛɛ. Awa ina nhanda lɔ na nana ndondaa na nyɛɛ nuuɛ, ngoo ndoa na tɔ maa nwɔɔ naɛ Kilaisi au bele nhu wu lɔgɔ fanwa,

11kangaa Setani ɛɛ kalagalasuma gbau mi nwa, gbaa mi nana gɔɔnaa i ala nɛɛnwaa nhu.

12Nhuna ngi bai Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛ ma aa ningaa i mɛɛ Tiloasi laa na nhu, ngi maaleia aa kɛɛlaa Maliki na oo pele laaunga na ngenge na nhanwa.

13Kɛlɛ ka nya lii na i yogobeenga, gbɛnhaile ngai nya ndege laanɛɛ nwɔɔ na nwaaleii na napangaa Taitɔsi. Awae kangi hɛi oo gulaa ningaa i ma tee na awa kangi ya nhaa Masilonia.

14Kɛlɛ ngi fiɛ gua Ngebɔ nwa! Gbaa mi hounwayaa na nhu mii Kilaisi o, Ngebɔ lɔ na mi gulɔɔ k`ɛɛ sia aa muee aa gbele o gbele Kilaisi gunjaa na nhu. Awa mua nwɛ Ngebɔ aa enge aa muee kangaa Kilaisi gɔɔndaa na i sia nhu mii o mii ɛɛ nhai gu nɛɛ nɛɛ.

15Gbaa mua mi bele ngɔ ɛɛ sebe gu nɛɛ nɛɛ na nana Kilaisi i ngɔai Ngebɔ eya, nana ku na sia ɔ natiini ma ti ndendouyaa hɔlɔa o ka natiini ti u ndo ɔ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Lagbitia i ngee natiini ti u ndo ɔ na nhu, haa nwaa gu mɛɛ i ti baai. Kɛlɛ natiini ngee ti ndendouyaa hɔlɔaɔ, ku nɛɛ nɛɛ na nwɛ nana aa ba aa ndɛɛhu. Ele nwɛɛ mbɛɛi nwɔɔ aa ala nhanda indinɛi bonda nhanwa?

17Gbaa nua nai tee tee ma Ngebɔ oo na nwaa siandaa nhanwa ningaa nwa ɛɛ ningaa lagbitia taa pele. Kɛlɛ kina Ngebɔ oo ni longa, k`ani yɛpɛ aa tɔmbaga nɛɛnwaa ala au bele nhu ɛɛ Kilaisi eyaalakpangaa.

2 Kɔlindiasia 3

1Ee indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa nua naa gbɔha yonga lee gbɔnhu? Ee ɔgɔ bele ngaa kɛɛlaa ni lo ngɔ aa mbihɛ gɔɔ teendaa nhanwa wu nwanhu, inaile waa tee ni nwanhu ɛɛ ningaa lagbitia taa pele?

2Wua wu gbɔha na wua nwɛ ni bihɛ kɔɔ na aa wuee, nana kpaali ngɔ ni lii na nwa, kangaa ningaa i bɛɛ ti kɔɔ awa ti ku ngaa kalandaa.

3Kue ɔ nuu o nuuɛ aa kɛɛlaa wua Kilaisi ooleekɔɔ nwɛ aa wuee, nana i teeni aa nuee, Kilaisi ai kpaalii aa kpaali bele kongo kɔtu gindo kindo ma, kɛlɛ i kpaaliia ningaa gbɔhaa lii nwa, aa kɛndɛ Eebɔ na Yina na.

4Ni indinɛi gɛ gbɛnhaile muaa hagba la ngɔ Ngebɔ nhu aa Kilaisi nhu bele.

5Ai beleni aa kɛɛlaa ni ku ngɔ naa gbɛ o gbɛ bele kualaa ni gbɔha nhu, kɛlɛ ni gunjaa na kua ɔ Ngebɔ le.

6Awa ala nwɛ boma i ni beleni aa ngeyaalakpangaa gbekpengaa ngilimayaa nyiɛ na nhanwa, nana sɔ ngaile kpaali ngɔ kɛlɛ Yina na nwɛ. Gbaa sɔ na nana kpaali ngɔ alɛɛ aa ba aa haa, kɛlɛ yina na ala alɛɛ aa ndɛɛhu he ningaaɛ.

7Sɔ na kati kpaalia kɔtu gindo kindo ma, awa ka Ngebɔ bɛɛyaa na i lɔgɔɔunga waun mbombou mbaa nhu nhuna ti Sɔ ngindinɛi ɔai ti eya. Hali nha Moosisi aunwaa na huondaa yain kɛɛ tɔɔlonga aa ngualaa, kɛɛ huo gbo yain awa maa yain na kɛɛ pelenga ningaa i tee Iisilɛli tai kuni taa au lo alaa. Ina Sɔ na nana aa ba aa haa ningaa nwa nhuna fɔha ee mba, maa Sɔ na kɛɛ baa aa mbɛɛ nana bonda,

8ɛɛ Yina na enge na tɔ?

9Ina ngenge na nana aa ba aa haa kɛɛ mbɛɛ hɔlɔa, ɛɛ ngenge na tɔ nana aa mi bele ngaa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ?

10Gbaa aa tɔmbaga, nhai na nana mbɛɛ ee mbaɔ pɛnhɛɛ, mbɛɛ ɛa mba gbɔnhu, gbɛnhaile mbɛɛ bombou mbaa lɔ lagbiti indinɛia tee ngɔ pɛnhɛɛ kee naa.

11Gbaa ina nana ngaunwaa i uaaɔ kɛɛ baaɔ aa mbɛɛ, nana tɔ i na nhaa guna nhanwa kaa mbɛɛ hɔlɔ nana tee ngɔ naa.

12Kina nɛɛnwaa la indinɛi bonda lɔ ni eya, faa nwɛɛ ni lii gbɛndɛ ngɔ mbombou ngɔ ni yɛpɛ na nhu naa kɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Nua nai beleni ɛɛ Moosisi, nana i kɔla bɛɛi aunwaa na kangaa ningaa i tee Iisilɛli tɛɛ ngaunwaa na lɔ naa ee ua nhuna maa bɛɛyaa na aa loi.

14Kɛlɛ ti nɛɛnwaa na haa ɔ. Gbaa nhaahaai, taa gɛ aa ngilimayaa ɔha na galandaa, kɔla ila na siina lɔ beembeeni ti nɛɛnwaa na. Kɔla na siina aa guaa nuu na nɛɛnwaa na ina gbo maa nwɔɔ na ɔɔ hounwayaa gbatɛa aa Kilaisi.

15Kɛlɛ nhaahaai, gbee na bɛɛ taa Sɔ na gala nana Moosisi i kpaalii, k`a kɔla na i ti nɛɛnwaa na gbibi.

16Kɛlɛ ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Gbee na bɛɛ nuu aa bote Maliki na le, ɔɔ kɔla na siina nwɔinaa."

17Chaanngi nhu nhuna aa gɛ "Maliki na" koonhu na nwɛ aa Yina na. Awa mɛɛna Maliki na Yina na aa gɛ na, nhanda baambayaa lɔ na.

18Mua bɛɛ kɔla ai mi aunwaa gbibi ngɔ. Awa mbɛɛ na nana i Maliki naa alaa muaa. Awa mbɛɛ ila na siina, alɛɛ aa mi bote ngaa ala guegue na gbɔha na, nana aa mbɛɛ bombou mbaa nwaa lo nuaa. Indinɛi Maliki na enge na nwɛ nana Yina na aa ala.

2 Kɔlindiasia 4

1Ngebɔ oo ngenge indinɛi ɔaa mi eya ngi nwaaumayaa na nhu, awae nai nɛɛnwaa nyaaii fanwa.

2Gbundu nhu nhanda na bɛɛ nana ngufe maa nhanda le bɛɛ noo ndaa kaka. Nai sɔti gula ma inaile nai Ngebɔ oo na nwaa lobi ma aa ndɛɛ. Nuaa Ngebɔ au bele nhu tɔmbaga na waun na nhu nana hiti ɔ nhu, awa k`ani lapi aa gbɔha na lɔgɔɔundaa kangaa nuu o nuu i ni lɔ awa i kuun ni nwa aa ni bele ngɔ na ni na.

3Awa hali bɛnhɛ Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa naa kɛ aa ningaa i, nuu aa ndɔɔgu, i ndɔɔguia gbo natiini mba ti u ngi loa nhuɔ.

4Tua tai laanɛɛi, gbɛnhaile ngelou i nhu nwanha na napangaa Setani, oo ti nɛɛnwaa na gbindia. Oo ti bɛndia aa waun na lɔndaa nana aa huo ti nwa, napangaa waun na nana kua ɔ na ngoo nwaa nhii nhiɛ na le Kilaisi bɛɛyaa na nhanwa, nana Ngebɔ guague na aa ala.

5Gbaa nai gbɔha gɛɛ gɛɛ ma, kɛlɛ Yisɔsi Kilaisi nwɛ naa ala gɛɛ gɛɛ aa kɛɛlaa Maliki nwɛ aa ala, awa nua pa ni gbɔha na wu eyaalakpangaa nwɛ aa nuee Yisɔsi lɔgɔ fanwa.

6Gbaa Ngebɔ na nana i gɛi, "Waun ngi huona kualaa kpindi na nhu!" maa Eebɔ ila na nwɛ i peleni ngi waun na aa huo ni lii na nwa, paalaa nhanwa nuee aa ngi bɛɛyaa gɔɔnjaa na nana aa huo Kilaisi aunwaa na.

7Kpatɛyaa indinɛi alaa mi eya pɔlɔhɛɛ nhu, ndɔgɔɔundaa nwɛ aa kɛɛlaa fɔha na nana mbombou ngɔ lee ngɔ na fɔhaa bɛɛ Ngebɔ bo mɛɛ, kɛlɛ mi bo ngaile.

8Kpɔu gbɔu gbinhi gbinhi lɔ ni nwa, kɛlɛ nai gɛ noo gbahaa. Lɔgɔ lɛingaa naa gɛa nɛɛnwaa gɔhɔ nhu, kɛlɛ k`ani kpɔ mba hɔlɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9K`ati ni aa sɛɛgɛ, kɛlɛ tai gbeei nuaa. K`ati ni gbanhi, kɛlɛ tai ni baai.

10Aa lɔgɔ bɛɛ k`ani haa na lɔ ni lugu na nwa nana Yisɔsi i peleni, kangaa ningaa ti Yisɔsi lɛɛhu na lɔ ni lugu na nhu.

11Ni lɛɛhu gbɔha na nhu bɛɛ nuaa haa nhu kpɛndɛ kpɛndɛ ngeya Yisɔsi lɔgɔ fanwa, kangaa ningaa ti ngi lɛɛhu na lɔ ni lugu indinɛi nwa nana ɔɔ gbɔlɔ.

12Indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa haa lɔ aa enge ni nhu, awa wua pa ndɛɛhu lɔ aa enge wu nhu.

13Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Kangi yiaa gbɛnhaile kangi laanɛɛa." Kina maa laanɛɛ ila na siina nwɛ i ni eya, faa nwɛɛ naa yia gbɛnhaile ni laanɛɛ ɔ.

14Ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ nana i huui Maliki na Yisɔsiu haa na nhu, ɔɔ huua boma miu mii Yisɔsi o, awa ɔɔ ni gbaunaa ngilamaaa mii wua o, ala au bele nhu.

15Indinɛi bɛɛ wu lɔgɔ faa nwɛɛ aa bele pele, kangaa Ngebɔ banda bandayaa na hiti ɔ na aa gɛ aa hitilaa ningaa gbinhi gbinhia nwa, awa k`ati gbinhilaa na i nwaa lo, maa banda bandayaa na siina ɔɔ pelenaa ningaa i ti hiɛ gua laaminɛ na belendaa i nwaa lo, nana ɔɔ ba aa mbɛɛ bombou mbaa Ngebɔ laa na nwa.

16Indinɛi nhaa nwɛɛ nai lii nyaai. Hali nha n`i lugu gbama na lɔ aa gbɔlɔ, kɛlɛ n`i luu na lɔ aa nyiɛyaa hɔlɔ aa foo o foo.

17Awa kpɔu gbɔu golo indinɛi nana maa yɔgɔlɔ nhu chaanngi nhu, ɔɔ baa mi nwa aa mbɛɛ gbinhi gbinhi o ka wɔwɔwɔ mbɛɛ, nana tee ngɔ gbɛ o gbɛa maa nhua ma.

18Gbaa nhaanhaa i natiini maa ti lɔ tua aile maa ti gbee ngee, kɛlɛ ami natiini kpeena mai ti lɔ, gbɛnhaile nana maa tɔ ai lɛmbi, kɛlɛ nana mai tɔ aa gɛa na wɔwɔwɔ.

2 Kɔlindiasia 5

1Mi lugu na pɛlɛ na nwɛ nana mi luu na i mbu bei ngelou indinɛi nhu. Nhuna maa bɛlɛ nana aa nyaai, mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ pɛlɛ lagbiti ɔaa mi eya nana nuu gbɔha ai toni aa ɔgɔ, kɛlɛ Ngebɔ nwɛ i kpatɛi awa ɔɔ gɛa na aliyana wɔwɔwɔ.

2Aa tɔmbaga, nhuna mi pɛlɛ indinɛiu nana i mi eya chaanngi nhu, k`ami ɔɔ aa ngɔi bombou mbaa aa kɛɛlaa mi lo ngɔ la kangaa mi bɛlɛ na nana i aliyana, Ngebɔ i pu mi nwa.

3Kangaa ina aa pu mi nwa, maigɔ lo ndugu ai mi nwa.

4Gbaa aa tɔmbaga nhuna mi pɛlɛ indinɛiu lɛ k`ami ɔɔ mɛɛ mui ɔ. Ai beleni aa kɛɛlaa ngɔi lɔ muaa mi ndugu na bii nana i mi nwa ngelou indinɛi nhu, kɛlɛ ngɔi lɔ muaa mi aliyana gee na bu nwa, kangaa ndɛɛhu nana i pele ndugu gbama na nwaa lobi.

5Ngebɔ gbɔha na nwɛ i mi nwaa gbatɛa maa lobi ngindinɛi nhanwa, awa kɛɛ ngi Yina na ɔaa mi eya aa nhɛɛ gbɛ o gbɛ na nhanwa bɛɛ nana i na ngeya kpugu la mi nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Awae mi laa fe ngɔ aa ndii gbɛndɛ aa gbele o gbele. Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ina gbo tɔ muaa na ndugu indinɛi nhu, mi nwaa gɔha pa Maliki naa.

7Gbaa mi lɛɛhu na ngu to ngɔ laanɛɛa, kɛlɛ ngu ngai loni nanaa maa tɔ.

8Mi laa fe ngɔ aa ndii gbɛndɛ, awa mɔɔ lonaa nja lee ngɔnhu aa kualaa ndugu indinɛi nhu mi gɛ na mɛɛ mii Maliki na o.

9Faa nwɛɛe mi gɛ bei mai gɛ na, mi lo ngɔ la mi Maliki na goonhu nɛɛ.

10Gbaa mua bɛɛ kam~a~a lo Kilaisi gulɔɔ kangaa i mi gɔhɔ. Ngigbɛ o ngigbɛ ɔɔ nana hɔlɔa hɔlɔndaa i ngeya, i gɛ nyɔui inaile i gɛ gbekpeni, ndi ɔ aa gbɛ o gbɛ na lepele maa nwɔɔ na i pelenga ala lugu na nhu.

11Faa nwɛɛe kina mi kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa Maliki na nduamba nwɔɔ nwɛ aa ala, k`ani ningaa i tɔɔndɔɔ, Kɛlɛ Ngebɔ i ni bele ngɔ na gɔɔnaa, awa nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa wua gbɔnhu wu kɔɔnaa.

12Awa ni gbɔha na aile gbɔnhu naa gbɔha bihɛ wuee, kɛlɛ fɛɛlɛ nwaa nhii nhiɛ nwɛ naa ngɔa wu eya kangaa wu goonɛ ni nhu, kangaa wu ku wu natiini kpɛɛmbo taa goonɛ ti bele ngɔ na nwa kɛlɛ tai ti sɔ na bele ngɔ na gbee.

13Gbaa ina aa bele ngaa ni nwɔu ɔ, Ngebɔ nhaa nwɛɛ. Awa ina pa ni nɛɛnwaa nhu lee ngɔ, wu nhaa nwɛɛ.

14Gbaa ndomayaa na nana i Kilaisi eya mi nhanwa alɛɛ aa sia aa muee, gbɛnhaile mua bɛɛ muaa kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa ngila mɔɔ nwɛ i haai ningaa i fanwa bɛɛ, nana i ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa mua nwɛ bɛɛ mi haai.

15Kɛɛ haaa ningaa i fanwa bɛɛ, kangaa natiini tai lɛ haai, tɛhaa gɛ gbɔha hei nhu, kɛlɛ ala i haai ti lɔgɔ fanwa awa kɛɛ huua haa na nhu, alɛɛ gbo taa gɛ ngi hei nhu.

16Faa nwɛɛ kualaama tɔ chaanngi nhu, maigɔ nuu gbau ngaa nuu gbɔhayaa lepele. Hali moo Kilaisi gɔɔngaɔ aa nuu gbɔhayaa lepele, kɛlɛ chaanngi nhu mai ala gbau ngɔ aa pele ngɔ nana gbɔnhu kpɔ.

17Faa nwɛɛe nuu o nuu nana aa gɛ hounwayaa nhu tii Kilaisi o, maa nwɔɔ na siina nuu nyiɛ nwɛ aa ala. Ngeyaabele ngɔha na ngaa oo lo awa ngi nyiɛ nwɛɛ i baa.

18Indinɛi bɛɛ Ngebɔ nwɛ i peleni, nana i mi nwaa lobini aa Kilaisi nhu bele kualaa faaleenjaa nhu, kɛɛ mi belenga aa ngi gɛnwa belaa awa kɛɛ ngenge na ɔaa mi eya kangaa mi lagbitia bele ngaa ngi gɛnwa belaa boma.

19Gbaa Kilaisi nhu bele nwɛɛ Ngebɔ ee ngoo ila kpatɛ la ala gbɔha na loganhu o ka ngelou nhu belaa i, awa ai ti nhanda nyɔu na gbeeni nana tee pele pele ngaa ala. Awa oo ngoo na ɔaa mi eya nana i kɛ ngɔ aa muee i gee ti beleni aa ngi gɛnwa belaa.

20Faa nwɛɛe ngenge belaa nwɛ aa nuee Kilaisi nhanwa, awa nua nwɛ Ngebɔ aa enge aa nuee nguindaa nhanwa ningaaa. Ni wu nwaa nɛɛ nɛɛ Kilaisi lɔgɔ fanwa kangaa Ngebɔ i wu bote boma ala le.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Kilaisi ai nhanda nyɔu beleni. Kɛlɛ mi lɔgɔ fanwa, Ngebɔ oo ala ɔaa nhanda nyɔu nhu, kangaa mi Ngebɔ leenjaa na hɔlɔ mi hounwayaa na nhu mii Kilaisi o.

2 Kɔlindiasia 6

1Mi enge na nhu maa pele ngilamaaa tii Ngebɔ o, ni wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa awɛɛ Ngebɔ banda bandayaa na gbau ɛɛ nhai nana kolo ai nhu.

2Gbaa Ngebɔ ɛgɛ, "Nhuna lɔgɔ gbekpe na i hitii, kangi oo nhɛɛnga wu nwa. Nhuna foo na i hitii nhuna ngaa ndendouyaa he la wuee, kangi gbɔnga wuaa." A oo nhɛɛna! Lɔgɔ na nwɛ aa indinɛi waa Ngebɔ banda bandayaa na hɔlɔ la. Haai indinɛi foo na nwɛ waa ndendouyaa hɔlɔ ma!

3Kina kpala ngai nuaa n`i enge na i ndaa nyɔu hɔlɔ, faa nwɛɛ nai gbɛ o gbɛ bele ma nana aa ningaa hagɔli.

4Nana naa pele, ala nwɛ aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na nhu naa pele, k`ani ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ eyaalakpangaa nwɛ aa nuee aa kundaa kpɔu gbɔu na nwa aa ndii lo, nhanda nhu gbɛndɛ ngɔ ma na nhu, awa ka kaande nhanda nhu.

5Too ni gbanhia, too ni biinga kpindi bɛlɛu, too labi labia ni nwa, naa nwɔɛa nwa ngenge gbɛndɛ kpɛndɛ nhu, noo njii nyaaia nwa au siandaa nhanwa, awa noo ndɔɛ houa.

6Chanhainjaa nhu o, kɔɔnjaa nhu o, ndii lo nhu o, nhanda banda nhu o, noo gbɔha na lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa Ngebɔ eyaalakpangaa nwɛ aa nuee aa Ngebɔ Yina na nhu bele o, n`i lɔmbaga lomayaa na nhu o,

7tɔmbaga oo na nhu o, awa ka aa Ngebɔ na fɔha na. Awa teenjaa na fɔan na nwɛ ni nhanwa nana naa ningaa hou la awa naa gbɔha gua la ti eya.

8Taa mbɛɛ gɛa nuaa ti ni chambo. Taa ni ɛinaa ti ni bihɛ. Taa ni houa ɛɛ ndɛɛ gɔɔla mbelaa, kɛlɛ na nhu bɛɛ k`ani tɔmbaga na gɛ.

9K`ati ni hou ɛɛ tai ni gɔɔ, kɛlɛ pa ti ni gɔɔnaa pandaa, baa tɔ ɛɛ ni haa ɔ, kɛlɛ ɛɛ waa naa lɔ gbo aa kɛɛlaa ni gɛndɛ ɔ. Hali kati ni gbɔɔnia kɛlɛ tai ni baai.

10Hali k`ati ni nwaa nwɔu, kɛlɛ ni goonhu nɛɛ ɔ aa lɔgɔ bɛɛ. Taa ni lɔa ɛɛ mbaa mbelaa, kɛlɛ k`ani pele ningaa gbinhi gbinhia ti gbatɛ. Taa ni lɔa ɛɛ nhai ai ni eya, kɛlɛ na nhu bɛɛ nua nwɛ ni bo mɛɛ aa gbɛ o gbɛ na.

11Wua Kɔlindiasia i ngaa wuee, noo yɛpɛ wuee kpou. Noo ni nɛɛnwaa na gɛa aa wuee.

12Nua nai n`i nɛɛnwaa na gbɔlui wu nhanwae kɛlɛ wua nwɛ wu nɛɛnwaa gbɔlu ngɔ ni nhanwa.

13Chaanngi nhu nya ngaa yɛpɛ wuee ɛɛ k`a nya lengaa nwɛ aa wuee. Awu nɛɛnwaa na lɔgɔɔuna aa nuee ɛɛ nua ni ndɔgɔɔuni aa wuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Awɛɛ hounwayaa gbatɛ loganhu wui natiini ngoo laanɛɛ belaa aile aa tuee. Hounwayaa na ngigbɛ nwɛ i teenjaa loganhu o ka teenjaa gbaha mba? Inaile kɛnwayaa na ngigbɛ nwɛ i waun ndoganhu o ka kpindi?

15Kilaisi o Ngafɔ mbaa na o taa gee gɛ mbɛ nhue? Inaile nhu waun waunnjaa na ngigbɛ nwɛ i laanɛɛ nwɔɔ na loganhu tii nuu na o laanɛɛ nwɔɔ aile aa ala?

16Inaile Ngebɔ Bɛlɛ na o ka ndɛɛ lɛɛ eebɔa i tɔɔ gee gɛ mbɛ nhue? Gbaa mua, mua nwɛ kɛndɛ Eebɔ na Bɛlɛ na aa muee! Ɛɛ gbo Ngebɔ i gɛi, "Ngɔɔ gɛa nya nda ningaa i nhu awa ngɔɔ gɛa ti liiya. Ngɔɔ belenaa aa ti Eebɔ awa tua tɔɔ belenaa aa nya nda ningaa i.”

17Awae Maliki na ɛgɛ, "Faa nwɛɛe a segea ti liiya awa a loganhu baia aa tuee. Awɛɛ loko bu gbɛ o gbɛ nwaa nhanda nhu nana ai chanhaini, awa ngɔɔ kuunnaa wu nwa.

18Ngɔɔ belenaa aa wu Kɛɛgɛ, awa wua wɔɔ belenaa aa nya nhiindengaa o ka ni nyanhaleengaa, ngemɛɛ Lamanhu Nwaliki na i kɛi."

2 Kɔlindiasia 7

1Faa nwɛɛe nya ndegea, kina nɛɛnwaa lo ngindinɛi bɛɛ fe ngɔ muɛɛ, ami gbɔha na chanhaina kualaa gbɛ o gbɛ na nhu nana aa pele nuu na lugu na o ka ala luu na maa nɔgɔ. Awa kam~a~a bele ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu ngebɔyaa nhu ɛɛ maa gɛ aa mbɛɛ gɛndaa Ngebɔa.

2A lii na lɔɔgɔɔuna aa nuee. Gbaa nai nhanda aa haai aa nuu, nai nuu nhu bui, awa nai kalagalasuma gbauni nuu nwa.

3Ngai indinɛi gɛi wu hɔɔlɛ hɔɔlɛndaa nhanwa aa njia. Gbaa ngoo kɛaɔ pɛnhɛɛ aa kɛɛlaa wu lomayaa na lɔ ni lii nwa baa tɔ ɛɛ k`a muaa ngilamaa, mi gɛ bɛnhɛ haai inaile mi gɛ bɛnhɛ gɛndɛi.

4Nya hagba la ɔ wu nhu mbombou ngɔ, nya goonɛ na mbombou ngɔ wu nhu, nya lii gbɛndɛ ngɔ hiti ɔ nhu chɔɔ. Awa kpɔu gbɔu na nhu bɛɛ naa gɛ na, nya goonhu nɛɛ ɔ.

5Gbaa hali nhuna ni bai Masilonia, nai lɛɛhu ɔ hɔlɔi hali. Kpɔu gbɔu ee naanɔɔ ni nwa mii o mii. Mbaabaga ee naanɔɔ i ni beembee ngɔ, awa ndua ee naanɔɔ ni nhu.

6Kɛlɛ Ngebɔ, nana aa natiini ndii gbɛndɛ ningaa taa fɔha gbɔɔnda ti nwa, kɛɛ ni lii gbɛndɛnga aa Taitɔsi baalaa nhanwa nuee.

7Awa ala baalaa na ila ngɔ aile gboe kɛlɛ ngi gɔan na i kulai ala hou ngɔ na nhanwa wu houi la. Kɛɛ kɛa aa nuee waa gee nya ɔi nya lɔndaa nhanwa, wu nwaa nwɔu ɔ na i gee na, wu nwaa gbatɛ ɔ na i gee na tondaa nhanwa nya nhanwa. Awae indinɛi oo nya goonhu nɛɛ na nwaa longa.

8Gbaa hali nha kangi pelenga wu nwaa nwɔua aa nana nhanwa ngi kpaalii ngooleekɔɔ na nhu wuee, kɛlɛ ai nya nwaa nwɔu ngɔ aa kpaalindaa. Naangaa kɛɛ pelenga nya nwaa nwɔua pɛnhɛɛ nhuna ngi tɔi wu nwaa nwɔui lɔgɔ nhu gutu nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9K`ang~a~a goonhu nɛɛ fanwa chaanngi nhu, awa ai beleni wu nwaa nwɔui faa nwɛɛ, kɛlɛ wu nwaa nwɔu na i peleni wu bɛni faa nwɛɛ. Wu nwaa nwɔuia ndi ɔ aa Ngebɔ guunmayaa na lepele, kangaa wai ba yɔgɔlɔ gbɛ o gbɛ nhu yaai aa ni bou bele.

10Gbaa maa nwɔuyaa na nana ndi ɔ na aa Ngebɔ guunmayaa na lepele, nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa potendaa kualaa nhanda nyɔu nhu nana aa ba aa ndendouyaa nana maa nwɔuyaa ai mba. Kɛlɛ maa nwɔuyaa na nana ndi ɔ na aa ngelou nhu belaa i ngee pele, nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa haa.

11A nana lɔlɛ nana Ngebɔ i peleni aa wu nwaa nwɔuyaa na, kɛɛ pelenga wu tee nhanda belenga. Kpala ngee naanɔɔ wuaa wu gbɔha na gua ngaa haa haa nhanda eya, kawu loloa aa nana nyɔu ɔ, kawu luaa, Ngɔi ee naanɔɔ wuaa nja lee ngɔnhu aa nana belendaa tee nhanda le, kawu longa nana nhanwa tee nhanda le, kawu nhanda nyɔu gbɔɔnia. Aa pele o pele kawu gbɔha lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa wu leo ngɔ nhanda na nhu.

12Awae hali nha kangi ngooleekɔɔ nana gbaalia wu nwanhu, ngai kpaalii fagɔli mɔɔ na lɔgɔ fanwae inaile nuu na i ala hagɔlini, kɛlɛ ngi kpaaliia kangaa wu naa lɔ aa gbɔha, Ngebɔ au bele nhu, wu sago na bele ngɔ na ni nhu wu nhanwa.

13Indinɛi nhaa nwɛɛ ni lii gbɛndɛ ngɔ. Ni lii gbɛndɛndaa na aile gboe kɛlɛ ka n`i goonhu nɛɛ na i nwaa longa Taitɔsi goonhu nɛɛ na nhanwa, gbɛnhaile wua bɛɛ kawu pelenga ala lii na i heia nyiɛɛ!

14Gbaa ina aa bele ngaa ngoo yonga leea ala le gbɛ o gbɛ nhu wu nhanwa, wai peleni ngaa ufe. Kɛlɛ ɛɛ ni gbɛ o gbɛ na gɛi bɛɛ aa wuee tɔmbaga nhu, ngemɛɛ gbɔnhu aa n`i yonga na ni teei Taitɔsi gulɔɔ oo belenga aa tɔmbaga.

15Awae ngi lomayaa na wu nhanwa k`ɛɛ gbɛa nhu gbɛndɛ ngɔ, nhuna aa gɛ aa nɛgililaa wee gee nwaa bɛɛ alau, awa wu gee ala binjani aa ndua o ka kpɛi.

16Ngi goonhu nɛɛ, gbɛnhaile gbɛ o gbɛ na nhu, nya hagba la ɔ wu nhu.

2 Kɔlindiasia 8

1Chaanngi, n`i ndegea, ni lo ngɔ la ni ndɔgɔɔu ngaa wuee kangaa wu kɔɔ nana Ngebɔ banda bandayaa na i pelenga laanɛɛ belaa i nhu ti mɛɛ Masilonia.

2Kati nhua kpɛndɛ gbɛndɛ hɔlɔa kualaa kpɔu gbɔu na nhu nana ee ti nwaai. Kɛlɛ ka ti goonhu nɛɛ na i gɛa bombouni nana ee pele tee fembɛ he nana kpinhi ɔ, hali nha ti baa ngɔ nja lee ngɔnhu.

3Ngaa kɛa aa wuee gbɛnhaile nya gbɔha na kangi naa lɔa, aa kɛɛlaa tee fembɛ hea ɛɛ gbo ti ku ngɔ, awa tee fea bɛnhɛ pii ngɔ pou nwa aa pele na ti lii na aa ti gɔ la.

4Kati ni nwaa nɛɛ nɛɛnga nja lee ngɔnhu, kangaa ni fɛɛlɛ he tuɛɛ ti kpapi gbau kpɔ mba belendaa nhanwa, aa fembɛ hendaa lepele Ngebɔ ndaa i fanwa ti mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Awa indinɛi ti pelenia tee ngɔ nanaa n`i nɛɛnwaa ee ti gulɔɔ aa pelendaa. Kati gbɔha na ɔaa pɛnhɛɛ Maliki na eya. I leeni nga, kati gbɔha na ɔaa ni eya aa Ngebɔ guunmayaa na.

6Nhanda indinɛi nhu gbɛɛlaa na nhanwa, kani Taitɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga aa kɛɛlaa, ngenge banda banda na nana i tɔɔloni wu nhu, maa enge na siina kangaa i to nda.

7Kɛlɛ ɛɛ gbo waa gbɛa nhu gbɛndɛ ngɔ gbɛ o gbɛ na nhu, laanɛɛ nhu o, wu yɛpɛ ɔ na nhu o, kɔɔnjaa nhu o, wu sɔbɛ gbekpe na houndaa nhu o bɛɛ, ka wu lomayaa na nana i wu eya ni nhanwa, ni lo ngɔ la gbɔnhu wu nhu gɛ gbɛndɛni ngenge banda banda indinɛi nhu.

8Ngai gɛi kawɔɔ pele qaie kɛlɛ ngi kɛia ndɔgɔɔundaa nhanwa aa wuee ngɔi na bele ngɔ na i ningaa lagbitiaa kpɔ mba belendaa nhanwa, kangaa ti wu lomayaa na lɔmbaga ɔ na lɔ.

9Gbaa wua wu mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi banda bandayaa na gɔɔnaa aa kɛɛlaa ala gbatɛ ɔɔ, kɛlɛ kɛɛ gbɔha na belenga aa mbaa mɔɔ wu lɔgɔ fanwa, kangaa wu bele ngaa kpatɛ belaa aa ngi baanjaa na nhu bele.

10Chaanngi nhu ngɔɔ nya nda nɛɛnwaa hembɛ na hea wuɛɛ. Maa nhiɛ ɔ wu nhanwa waa bila ngaa nana belendaa chaanngi nhu wee pele hogo na. Gbaa wua pɛnhɛɛ wu peleni, awa pelendaa na aile gboe kɛlɛ ngɔi na nwɛ pɛnhɛɛ ee wuaa nhanda belendaa nhanwa.

11Kɛlɛ chaanngi nhu a bilana aa pelendaa. Ngɔi i gɛa wuaa aa ngaa londaa ɛɛ gbo ngɔi ee wuaaɔ aa tɔɔlo ngee naɔ, awa a pelena aa nana wu ku ngɔ la chaanngi nhu.

12Gbaa ina bi nwaa gbatɛ ɔ aa fendaa, Ngebɔ ɔɔ kuunnaa bi hembɛ na nwa ndi ɔ aa nana i bi eya, kɛlɛ nana aile ai bi eya.

13Ngai indinɛi gɛi ningaa lagbitia guandaa nhanwa nhanda nhu gbɛndɛ ngɔ ma nhue awa wua pa ngi kooti laa laa wu umbaae kɛlɛ kpala tɔ nyaa i gɛ aa teengaa ngigbɛ o ngigbɛ nhanwa.

14Kɛlɛ kina wu hɔlɔ na gbinhi ɔ aa lɔgɔ indinɛi, ɔɔ lia gbo maa nhiɛ ɔ aa kɛɛlaa wu gbɔ natiini mba nhai baa ngi ti nwa. Awa aa lɔgɔ na nhai baa ngɔɔ wu hou awa tua pa ti hɔlɔ na gbinhi ɔ, tɔɔ gbɔnaa wuaa. Aa pele ngɔ indinɛi, wɔɔ gɛa aa teengaa.

15Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi gɛnhi, "Nuu na nana i ngaa lɔgɔa kpinhi ɔ, aile luu gbinhi ngeya, awa nuu na nana i ngaa lɔgɔi kolo, ngi baa ngaile ma."

16Ni fiɛ gua Ngebɔ nwa nana i peleni Taitɔsi i ngɔi gbauni aa kpɔndaa wuaa ɛɛ gbo nua ni gbɔni wuaa!

17N`i nɛɛnwaa nhaa gɔɔ na ila ngɔ aile gboe i kuunni ma, kɛlɛ kina ala gbɔha na sɔbɛ hou mɔɔ nwɛ aa ala, faa nwɛɛ i bai wuee ɛɛ gbo ala lii na i ala gɔi pelendaa nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Awa mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na nana ala nwaanhaa banda sia ɔ nhu laanɛɛ belaa i ma bɛɛ ngi enge na nhanwa aa pele, Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa na nhu, noo ala bɛɛa Taitɔsia kangaa ti ba mɛɛ wuee.

19Awa na aile gboe kɛlɛ laanɛɛ belaa i too ala nhu ɔhɛa kangaa ni gɛ aa sialaa panda banda enge indinɛi nhu Maliki na bɛɛyaa na lɔgɔ fanwa, awa kangaa ni ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa kpala tɔ nuaa ni pele.

20Nua naa nwanhu gbee kangaa nɛɛ tɛɛgɛ hɔlɔ kualaa nuu o nuu eya pele na nhanwa naa fembɛ gbinhi gbinhi indinɛi nwanhu gbee nda.

21Ni lo ngɔ laa ni nana bele tee ngɔ Maliki na gulɔɔ. Awa Maliki na gulɔɔ aile gboe kɛlɛ ningaa gbɔhaa gulɔɔ gbɔnhu.

22Awa noo ti leenga wuee ngilamaaa tii ni ndege laanɛɛ nwɔɔ o, nana ni ala nhuanga naa gbinhi ɔ, awa noo maaia aa kɛɛlaa sɔbɛ hou mɔɔ nwɛ nhanda gbinhi gbinhi nhu. Awa nuu nwɛɛ nana aa sɔbɛ hou chaanngi nhu tee ngɔ pɛnhɛɛ naaɔ bɛɛ, gbɛnhaile alaa hagba la ngɔ wu nhu mbombou ngɔ.

23Awa Taitɔsi nhanwa, ala nya ndege lou nwɛɛ awa alaa enge tii nya o kpɔndaa nhanwa wuaa. Awa mi ndegea i fanwa pa natiini taa li ngilamaaa tii ala o, tua nwɛ ti loni laanɛɛ belaa i fanwa o ka paalaa aa mbɛɛ Kilaisi nwa.

24Faa nwɛɛe awu lomayaa na lɔgɔɔuna aa tuee laanɛɛ belaa i kulɔɔ kangaa ti naa lɔ, awa kangaa ti kɔɔ ngaa kɛɛlaa nai yonga haka leei wu nhu.

2 Kɔlindiasia 9

1Ngai laanɛɛi kang~a~a gula nhu gbɔnhu aa gbɛ o gbɛ gbaalindaa wu nwanhu kpɔ mba na nhanwa Ngebɔ ndaa i ngee mɛɛ Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu.

2Gbaa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu goonhu nɛɛ ɔ aa kpɔ mba hendaa, awa ngoo yonga leea wu nhu ningaa i ngee ti Masilonia. Ngɛɛe "Ningaa i ti Akeea too nwaa gbatɛaɔ aa kpɔ mba kualaama tɔ hogo na." Awa wu guunmayaa na alɛɛ i pelenga ti gbinhi ɔ kpɔ mba belendaa nwɔi i ti houa.

3Chaanngi nhu ngoo nya ndege laanɛɛ belaa indiini teenga wu nwanhu, kangaa n`i yonga na naa tee wu nhanwa nhanda indinɛi nhu, ɛɛ bele nuɛɛ aa yonga haka. Kɛlɛ ɛɛ gbo ngee kɛ, wɔɔ gɛa nwaa gbatɛi.

4Ina na aile, ina aa bele ngaa kɛɛlaa ngi ba mɛɛ wuee ngilamaaa nii Masiloniangaa o, ni ba ni maai aa kɛɛlaa wu nwaa ai gbatɛi, ngɔɔ loa ngufe nhu ti eya, (gbaa wua wu nda na nai gula nhu bɛnhɛ aa kɛndaa,) gbɛnhaile nuaa hagba la ngɔɔ wu nhu mbombou ngɔ!

5Awae ngi tɔia aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔ aa mi ndege laanɛɛ belaa indiini maa nɛɛ nɛɛndaa kangaa ti lo gulɔɔ nyaa paalaa nhanwa mɛɛ wuee, kangaa ti nhumbu aa ndomayaa hembɛ na hɔlɔ wu eya maa gbatɛ nhu nana wu maa nɛɛnwaa lo fei yeingaa ngi gilaa

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ba. Nhu nwɛɛ ɔɔ gɛ laai maa gbatɛ nhu ɛɛ fembɛ nana wu fei aa guegue guunmayaa, kɛlɛ ɛɛ bele ɛɛ nana ti wu gɔɔbini aa fendaa.

6Chaanngi nhu gbɛɛ ngi indinɛi gɛ aa wuee aa kɛɛlaa nuu na nana aa fain kolo, ɔɔ teea kolo. Awa nuu na nana aa fain kpinhi ɔ, ɔɔ teea kpinhi ɔ.

7Ngigbɛ o ngigbɛ i nana hea ala nɛɛnwaa na i kɛi aa ala fendaa nhanwa, kɛlɛ ɛɛ fe aa ndii gbaai, inaile ɛɛ fe gbɛnhaile too ala gɔɔbinga aa fendaa. Gbaa Ngebɔ ndo ngɔ aa nuu na nana a nhai he aa koonhu nɛɛ.

8Awa Ngebɔ ku ngɔ aa nhai ɔandaa wu eya nana tee ngɔ nanaa kpala ngi wuaa, kangaae nana bɛɛ ngi baa ngi wu nwa i gɛ wu eya aa lɔgɔ bɛɛ, awa wɔɔ nhai hɔlɔa kpinhi ɔ nhanda gbekpe pelendaa la nhanwa.

9Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi gbo gɛnhi, "Ngebɔ aa ngi hembɛ na yanjanaa nhu ningaa nwa, i fe mbaa mbelaa i mbɛ. Ngi leenjaa na ɔɔ gɛa na nhaa guna bɛɛ."

10Ngebɔ, nana aa nhai hugu na ɔa fain mɔɔ na eya, awa ka lɛgɛ gbɛnha na mɛndaa nhanwa, ɔɔ nhai hugu na ɔaa gbɔnhu wu eya bɛɛ nana ngi baa ngi wu nwa, awa ɔɔ pelenaa i gbɛa. Awa kualaa wu nhanda gbekpe na nhu waa pele pele, Ngebɔ ɔɔ pelenaa wu hɔlɔ kpinhi ɔ.

11Ɔɔ pelenaa wu gbatɛ gbɛ o gbɛ na nhu kangaa wu ba fe ningaaɛ aa pele o pele, kangaa ti gbinhi ɔ ti ba fiɛ gua Ngebɔ nwa wu hembɛ na nhanwa nana taa hɔlɔ aa n`i eyaa bele.

12Gbaa kpɔ mba indinɛi waa pele ku ngɔ nanaa ngi baa ngi Ngebɔ ndaa i ma, awa alaa boma aa ba aa fiɛ gbinhi gbinhi guandaa Ngebɔ nwa.

13Fembɛ indinɛi hendaa alɛɛ ɔɔ wu bele ngɔ na lɔgɔɔu ngaa ningaa i. Tɔɔ Ngebɔ bihɛa gbɛnhaile woo nwaa bɛɛa Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ nau nana waa kɛ aa ningaa i. Awa tɔɔ Ngebɔ bihɛa boma gbɛnhaile woo fembɛ indinɛi hea kpɔndaa nhanwa tuaa ka lagbitia i bɛɛ.

14Awae aa ndomayaa bombou mbaa wu nhanwa tɔɔ laaminɛa wu nhanwa gbɛnhaile Ngebɔ oo panda bandayaa bombou mbaa lɔgɔɔunga aa wuee.

15Ami fiɛ guaa Ngebɔ nwa ngi hembɛ bombou mbaa na nhanwa nana maa yia gɛ ngɔ ai na!

2 Kɔlindiasia 10

1Chaanngi nhu nya gbɔha i kpei Pɔɔlu aa nge, waa gɛ nya nwa nya nwaa yei ɔ nhuna ngaa gɛ wu aunwaa, kɛlɛ wɛɛ nya lii gbɛndɛ ngɔ aa wuee nhuna mi nwaa gɛ gɔha, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa Kilaisi nwaa yeiyaa na o ka ngi nhanda bandayaa na aa kɛɛlaa

2awɛɛ pele ngaa lii gbɛndɛ ngaa wuee nhuna ngaa ba wuee. Gbaa nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa ngaa lii gbɛndɛnaa natiini ma taa gɛ mi eyaabele na sege ɔ ngelou nhu nhanda na le.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Ngemɛɛ hati, muaa na ɛɛ ngelou nhu belaa, kɛlɛ mai kɔɔ nwa ɛɛ ngelou nhu belaa.

4Gbaa kɔɔ nhaanhaa i natiini naa gɔ aa tuee, ngelou i nhu gɔɔ nhaanhaa i ngaile, kɛlɛ Ngebɔ fɔha gɔɔ nhaanhaa i mɛ naa gɔ aa tuee, awa tua nwɛ naa faaleengaa i ti gbingbii na nyaai nyaai aa tuee mɛɛna taa lɔɔgu na, awa naa ndɛɛ lɛɛ longa nyaaia aa tuee.

5Ngaunwaa lɛ nhanda na ngigbɛ o ngigbɛ nana nuu aa tɛ nga kangaa i ningaa bɛndi aa Ngebɔ gɔɔndaa, nɔɔ nyaaia, awa nɔɔ nɛgili o nɛgili houa aa kpindi bɛlɛuyaa nhaa ni pele i nwaa bɛɛ Kilaisiu.

6Awa gbee na bɛɛ wu nwaa bɛɛyaa na aa hiti nhu, ni nwaa gbatɛ ɔ aa natiini kpɔɔnindaa tai nwaa bɛɛi.

7Wua waa nhaanhaa gbee kpee ngaa ti oo ngaa bele. Ina nuu aa gɛ na nana i hagba la ngɔ gbɔha na nhu aa kɛɛlaa Kilaisi nda nwɛ aa ala, kaa tɔ aa kɛɛlaa nua gbɔnhu Kilaisi ndaa nwɛ aa nuee ɛɛ gbo ala.

8Gbaa hali bɛnhɛ ngi ni yonga na leendaa golo nwaa lo gbɔnhu ngu to ngɔ fɔha naa nana i ni eya, nana Maliki na i ngɔai ni eya wu nhu gbɛndɛndaa la nhanwa wu laanɛɛ na nhu, kɛlɛ wu nyaaindaa la nhaile, ngaigɔ ufe.

9Kpala ngai nyaa i bele ɛɛ k`a nya ngaa wu aa luu lua aa nya ooleekɔɔ na ngaa kpaali gbaali wu nwanhu.

10Gbaa ningaa lɔ taa gɛ, "Pɔɔlu ooleekɔɔ na fɔha fɔha yia lɔ nhu awa nhu gbɛndɛ kpɛndɛ ngɔ, kɛlɛ nhuna ala gbɔha na aa gɛ na tii nua o ala yaaiyaai ɔ, awa ngi yia na aa kɛ njia haka nwɛ!”

11Ningaa i nana bonda ti nɛɛnwaa hɔlɔa mba aa kɛɛlaa, nana naa kpaali ngooleekɔɔ na nhu nhuna nai gɛi na, naa kɛa boma gbɔnhu nhuna naa gɛ na.

12Hati, nua naigɔ gbɔha gbau ɛɛ natiini taa gbɔha na bihɛ bihɛ, inaile naigɔ gbɔha nhua ti nwa. Kɛlɛ nɛɛnwaa baambayaa nwɛ taa pele, gbɛnhaile k`ati gbɔha na gɔhɔ aa ti nda nhu lo na, awa k`ati gbɔha na gbau ngaa ningaa gbekpengaa.

13Kɛlɛ nua naigɔ yonga lee naa tee mɔɔ nhu, kɛlɛ nɔɔ kpelea gbo mɛɛ nwa Ngebɔ i naa ɔai ni eya, awa ni engelaa na wu liiya alaa gbɔnhu indinɛi goonhu.

14Kina wuaa maa lambi na siina goonhu, nai biini n`i lambi na bou nwa nhuna ni bai wuee aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na Kilaisi nhanwa.

15Nua naigɔ yonga lee naa tee mɔɔ nhue napangaa yonga leendaa ngenge nhu nana ningaa lagbitia ti pelenga, kɛlɛ ni nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa wu laanɛɛ na ɔɔ gbɛaa, awa kangaa n`i ba ku ni ngenge bombou mbaa bele mɛɛ wu liiya lambi na goonhu nana Ngebɔ i ngɔai ni eya.

16Awa nhu nwɛɛ naa Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛɛ gɛɛ pɔlɔgɔɔ bɔlɔgɔɔ lagbiti na nhu nana i wu bou nwa, awa naigɔ yonga lee ngenge nhanwa nana nuu i pelengaɔ nhinde lagbiti.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Kɛlɛ ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Nuu na nana yonga leendaa i ngeya, i teea Maliki na nhu.”

18Gbaa nuu na nana aa gbɔha bihɛ ala aile ala gbekpe ngɔe kɛlɛ nuu na nana ala gbekpe ngɔ na hati, ala nwɛ aa nuu na nana Maliki na aa ala bihɛ.

2 Kɔlindiasia 11

1Ngɔi lɔ nyaa nha wu oo nhɛɛ nya nwɔu mɔu njɛpɛ golo indinɛi nwa ngi baa kɛ. Awu lee nwɛɛ a oo nhɛɛna nya nwa!

2Nya lolo ɔ wu nhanwa ɛɛ gbo Ngebɔ lolo ɔ na wu nhanwa. Wua wu bele ngɔ ɛɛ lambunhu nyanhalou nana ngi maabɔa kɛmbɛ guandaa nhanwa nyanha nwɔɔ ila ngee kpɛti. Nyanha nwɔɔ na siina ala nwɛ aa Kilaisi gbɔha na.

3Kɛlɛ nya lua ɔ aa kɛɛlaa ɛɛ gbo kaai na i sɔti gulai aa Iibi, aa pele ngɔ ila na siina, nya lua ɔ aa kɛɛlaa wu nɛɛnwaa nhu ɔɔ bua nana ɔɔ pele wu bote kualaa ndomayaa gbekpe na nhu nana i wu eya Kilaisi nhanwa.

4Gbaa ina aa bele ngaa nuu aa ba i ngoo gɛɛ gɛɛ aa wuee Yisɔsi lagbiti nhanwa nana nua nai kɛi aa wuee, inaile waa yina lagbiti hɔlɔ nana wai hɔlɔi kualaa ni eya, inaile Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ Kilaisi nhanwa nana wai lɛ kuunni maɔ, wua k`awu gɛ, "Maa nhiɛ ɔ!”

5Ngai gbɔha na gbau ngɔ ɛɛ k`a nya nuu gbɔhayaa na njei ɔ mbu nhuna maa nhua natiini ma kpei waa ui tuaa aa "tɔɔgɔɔ lo mbelaa.”

6Kɛlɛ hali bɛnhɛ ngai bɛɛlii ngaa yɛpɛ, ngi nana gɔɔnaa ngaa kɛ. Faa nwɛɛe aa pele o pele noo indinɛi lɔgɔɔunga aa wuee nhanda o nhanda nhu bɛɛ.

7Ee nhanda nyɔu nwɛ ngi peleni aa gbɔha na nwaa yeindaa kangaa wua wu ndaa bombou mbaa hɔlɔ, gbɛnhaile ngoo Ngebɔ Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛa aa wuee nana wai maa baabaa beleni?

8Nhuna ngee enge wu liiya, laanɛɛ belaa lagbitia nwɛ tee nya baabaa. Kɛɛ belenga ɛɛ k`a ngaa nwɔa nwɛ ngee pele ngaa tuee kpɔndaa nhanwa wuaa.

9Awa nhuna ngee na tii wua o awa ngee lo nhai baa nhu, ngai maa gooti na lai na wu umbaa. Gbaa nhuna mi ndege laanɛɛ belaa i ti bai kualaa Masilonia, kati gbɛ o gbɛ na ɔaa nya eya nana ngi baa ngee nya nwa, awa gbɛ o gbɛ na nhu, ngai peleni nya gooti na aa la wu umbaa, awa ngɔɔ tonaa nda aa pelendaa gɛnhi.

10Kina gbo tɔmbaga oo na nana Kilaisi aa kɛ alaa nya nhu, nya yonga indinɛi ngaa tee, teendaa aigɔ gbele Akeea bɔlɔgɔɔ na nhu.

11Kɛlɛ gbɔɔ, ee kɛɛlaa nwɛ ngai loni aa wuee? Ngebɔ i kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa wuee!

12Kɛlɛ nana ngaa pele chaanngi nhu, ngɔɔ tonaa nda aa pelendaa, kangaa ngi fɛɛlɛ na gua natiini ngeya ti fɛɛlɛ ɔi ngɔ, awa taa gɛ tua taa enge ɛɛ gbo nua naa enge.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Gbaa ningaa indiini bonda ndɛɛ lɛɛ lo mbelaa nwɛ aa tuee, k`ati enge ningaa nwɔu mɔundaa nhanwa, awa tuaa gbɔha na bele ngɔ ɛɛ k`a Kilaisi lo mbelaa nwɛ aa tuee.

14Awa la ngai mba, gbaa hali Setani kɛɛ gbɔha na bele ɛɛ k`a maleka nwɛ aa ala nana aa ba aa waun!

15Faa nwɛɛe ala na nwaa nhanda aigɔ nuu gbɛi ina Setani eyaalakpangaa taa gbɔha bele ɛɛ k`a ngeyaalakpangaa nwɛ aa tuee natiini taa tee nhanda bele. Ngaa guanwaa na, tɔɔ ti baabaa na hɔlɔa aa ti enge na bele ngɔ na taa pele.

16Ngi kɛ gbɔnhu, nuu ɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa mɔu mɔu mɔɔ nwɛ aa nge. Kɛlɛ ina nuu aa nɛgili la aa pele ngɔ nana, ai nhanda nyaai ngɔ, aa nya gbaunaa aa mɔu mɔu mɔɔ, kangaa nya o gbɔnhu ngi ba yonga golo lee.

17Nana ngaa kɛ nhuna ngaa yonga lee nhanda nhanwa, ngai kɛ ma ɛɛ ka Maliki na nwɛ i kɛie kɛlɛ ngaa kɛa gbo ɛɛ mɔu mɔu mɔɔ.

18Kina ningaa gbinhi ɔ k`ati yonga lee ngelou nhu nhaanhaa i nhu, nya gbɔnhu ngɔɔ yonga leea.

19Gbaa wua, wu nhu lo ngɔi, k`awu oo nhɛɛ mɔu mɔu belaa nwa aa koonhu nɛɛ!

20Gbaa wua hali nuu i wu bele ngaa nduaa, i wu gɛin na nwɛ wu eya, i kalagalasuma gbau wu nwa, i gbɔha lɛ nga bɛnhɛ, i wu lebe bɛnhɛ wu aunwaa, wu oo nhɛɛ ngɔ gbo ala nwa.

21Nya ufe ngɔ bɛnhɛ aa kuunndaa ma. Ɛɛ wu kɛi gbo, mi gaanhu haa ɔ aa maa lɔgɔ na. Kɛlɛ nana bɛɛ nuu aa lii gbɛndɛ ngaa yonga leendaa nhu, kang~a~a nya nda nwɔu mɔu njia gɛ, nya bɛnhɛ gbɔnhu nya lii gbɛndɛ ngɔ aa yonga leendaa ɛɛ tua.

22Ee Hibulua nwɛ aa tuee? Nya gbɔnhu Hibulu nwɔɔ nwɛ aa nge. Ee Iisilɛlia nwɛ aa tuee? Nya gbɔnhu Iisilɛli nwɔɔ nwɛ aa nge. Ee mi bemba na Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛ aa tuee? Nya gbɔnhu ala goo na nhu lou nwɛɛ aa nge.

23Ee Kilaisi eyaalakpangaa nwɛ aa tuee? Nya nwɛ nya lee ngɔ tuaa, hali nya ngaa yɛpɛ ɛɛ mɔu nwɔɔ! Ngoo nwɔɛa nwa aa ngenge tee ngɔ tuaa, too nyaa biinga kpindi bɛlɛu naa gbinhi ɔ, too nya fɛqɛnga naa gbinhi ɔ, awa haa oo bɔɔla nyaa naa gbinhi ɔ.

24Kpanhi buu buu chawa na i manhu laabu na, Yuua i too pelengaa aa nge naa heinwaa lɔɔu.

25Ka Loomua i ti nya gbɔannga aa fɔan naa heinwaa chawa, kati fuulu biinga nya nwa naa ila. Njaa lɛndɛ oo gbɛɛbaa aa nge naa heinwaa chawa, awa naa ila boma kangi lugbaa paalii awa kangi sɔɔgɔa kpɛɛsi kpolo ya nau.

26Nya sia gbinhi gbinhi na nhu ngee pele pele, ngee kpɛndɛ kpɛndɛ nhuɔ nja he ngeya o, nwɔa belaa eya o, nya ndege Yuua i ngeya o, Kpitia i ngeya o, taa waa na nhu o, tombo na nhu o, kpolo yaa o, awa ka kualaa ndɛɛ lɛɛ gɛnwa belaa eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Ngoo nwɔɛa nwa ngenge nhu o ka nhanda nhu gbɛndɛ ngɔ ma nhu. Kpindi gbinhi ɔ ngaile yii ɔ hɔlɔ. Ngoo ndɔɛ houa awa ngaile gbɛ o gbɛ hɔlɔ ngaa kpɔɛ. Naa gbinhi ɔ ngaile mɛnhɛi hɔlɔ, ngaile pɛlɛ hɔlɔ ngaa la mbu, awa fɛli ee naanɔɔ nya nwa.

28Awa ngai gɛi tɔ na bɛɛ, kɛlɛ aa foo o foo nyaa nɛgili waa nhu laanɛɛ belaa i fanwa bɛɛ.

29Nhuna nuu aa yaaiyaai ngi laanɛɛ na nhu, i gee na ee nya aile ngi yaaiyaaia? Nhuna nuu aa ɔa nhanda nyɔu nhu, i gee na ee nya aile ngaa yogobee nja lee ngɔnhu?

30Ina yonga leendaa aa gɛ nya eya qai, ngɔɔ teea nhanda na nhu nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nya gaanhu haa ɔ.

31Ngebɔ na nana Maliki na Yisɔsi ngi Kɛɛgɛ na aa ala, nana nduba i ngi laa na nwa nhaa guna bɛɛ, i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ndɛɛ aile ngaa kɔɔla.

32Nhuna ngee Lamaasikɔsi, hota manha na nana ee Manha mbaa nau Alitasi, kɛɛ pelenga kulugbaangaa ti au siaa aa nge kangaa ti nya aa gboto.

33Kɛlɛ kangi heia bɛɛtɛ nhu nana ti nya guai la aa pɛlɛ goi na huulɛnwaa na bele, awae kangi ala nwaa hakpaa.

2 Kɔlindiasia 12

1Kang~a~a yonga lee, hali nha qani ngai nhu. Kɛlɛ chaanngi nhu ngɔɔ yɛpɛa nana nhanwa Maliki na i pelenga ngi tɔa nya nɛɛnwaa nhu o, ka nana Maliki na i kɛi aa nge.

2Ngi laanɛɛ nwɔɔ ila kee gɔɔnaa nana Ngebɔ i ala lɛi mɛɛ aliyana mɛɛna naa aa gɔha na tɔ bɛɛ, kɛlɛ oo kpaunga tɔ aa fogo puu i manhu naai nhuna maa nhanda indinɛi i beleni. (Ngai kɔɔ ina i belenia tɔmbaga nhu inaile ala nɛɛnwaa nhu nwɛɛɔ i tɔi na, kɛlɛ k`a Ngebɔ gbo alɛɛ i maa gee nana gɔɔ.)

3Awa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ndakpa indinɛi ka Ngebɔ i ala lɛa aliyana, (kɛlɛ ngi kɛ gbɔnhu, ngai kɔɔ ina i belenia tɔmbaga nhu inaile ala nɛɛnwaa nhu nwɛɛɔ i tɔi na, kɛlɛ k`a Ngebɔ gbo alɛɛ i maa gee nana gɔɔ.)

4Ka ndakpa indinɛi i nhanda nwɛi mɛinga na nana nhu huo fuo ngɔ ai na, awa nana nuu gbɔha laa ai ku aa kɛ.

5Ngaa yonga leea ndakpa indinɛi bonda lɔgɔ fanwa, kɛlɛ ngaigɔ yonga lee nya gbɔha na lɔgɔ fanwa, k`a nhanda nhanda na nwɛ gbo nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nya gaanhu haa ɔ alɛɛ ngaa yonga lee fanwa.

6Gbaa ina yonga leendaa gbala ngaa gɛ nyaa, ngaigɔ bele ngaa mɔu mɔu mɔɔ, gbɛnhaile tɔmbaga na nwɛ ngɔɔ gɛ aa kɛndaa. Kɛlɛ ngoo loko guaa maa gee indinɛi nhu, kangaa nuu ai ba nya gbau ngaa pele lagbiti nana tee ngɔ nanaa aa tɔ ngaa pele, inaile nanaa aa mɛi nya la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Nhanda nwaa luu lua bombou mbaa na nhanwa nana Maliki na i ndɔgɔɔuni aa nge, i ba pelenaa ngi yonga lee nja lee ngɔnhu. Kɛlɛ ka nhanda i belenga nana i nya bɛndii aa maa yonga na leendaa. Maa nhanda na nwɛ aa kɛɛlaa kangi kpaai gbaai hɔlɔa nya lugu na nwa, nana i beleni aa Setani lo mɔɔ, awa kɛɛ baa nya le, kangaa i nya gbɔan, awa tii nya bɛndindaa o aa yonga leendaa.

8Kangi laaminɛa Maliki na le naa heinwaa chawa kangaa i pele kpɔu gbɔu indinɛi i gbe nyaa.

9Kɛlɛ kpɛɛmbo na i ngɔai nya eya ala nwɛ aa indinɛi, "Nya banda bandayaa na ku ngɔ tɔ aa biee, gbaa nhuna bi gaanhu aa gɛ haai, k`a nya fɔha na i ngi enge na bele tee ngɔ bɛɛ." Faa nwɛɛe ngɔɔ goonhu nɛɛa nja lee ngɔnhu aa yonga leendaa nya gaanhu haa na nhu, kangaa Kilaisi fɔha na i ba gɛ nya nhu.

10Gbaa, Kilaisi lɔgɔ fanwa, nya gaanhu haa na na nhu o, ka ngɛi na nhu o, nhanda nhu gbɛndɛ ngɔ ma nhu o, ngaa sɛɛgɛ nhu o, ka kaande nhanda nhu o, ku ngɔ tɔ aa nge. Gbaa ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna nya gaanhu haa ɔ na, nhu nwɛɛ nya nhu gbɛndɛ ngɔ na.

11Ngoo belenga aa mɔu mɔu mɔɔ! Wua nwɛ wu peleni ngi beleni la. Gbaa yaati wua nwɛ nha wu ba gɛ aa nya yia banda gɛndaa nana nhanwa ngi pele pelenga. Gbaa hali nha nya nuu gbɔhayaa na ai gbekpeni ina maa nhuu nhua to mbelaa gbekpengaa i natiini ma, tai gbekpeni ti lee ngɔ nyaa hali kolo seeli.

12Kuague guague tɔ na nana aa tɔmbaga lo mɔɔ lɔgɔɔu. Ala nwɛ aa kuague ngoo, ngenge nwaa luu lua o, ka kamaa nhanda, awa ka Ngebɔ i indinɛi belenga aa nya nhu bele aa ndii lo bɛɛ nhuna ngee na mɛɛ wu liiya.

13Ee ngai wu houi maa nhiɛ ɔ ɛɛ ngi laanɛɛ belaa lagbitia i houi la bɛɛ, gbaa k`a indinɛi nwɛ gbo, aa kɛɛlaa ngai gulai nhu aa wu nwɔɔlindaa nya baabaandaa nhanwa? Awae a ndoa na nyɛɛ indinɛi nhanwa ngi ngaa haai.

14Awa nya baalaa na wuee naa chawa na nwɛ aa indinɛi tɔ ngi nwaa gbatɛa aa pelendaa, awa ngaigɔ pele nya gooti aa la wu umbaa, gbɛnhaile nana i wu eya ala aile ngaa ngɔɛ ɔɛ, kɛlɛ wu gbɔha na nwɛ ngaa wu ɔɛ ɔɛ. Gbaa ndengaa i tua aile ti ungaa i ti gooti na i laa laai ti umbaae kɛlɛ ti ungaa i mɛ ndengaa i ti gooti na i laa laai ti umbaa.

15Awa nya, nya goonhu nɛɛ ɔ aa kɛɛlaa nana aa gɛ nya eya, ngi nyaai wu nhanwa, awa ngi gbɔha na gɔan wu lɛɛhu na nhanwa. Kɛlɛ nhuna nya lomayaa na wu nhanwa aa gɛ aa tɛɛlaa ma, ee wu nda lomayaa na nya nhanwa ɔɔ yeia mbu?

16Kɛlɛ a kuunndɛ ma aa kɛɛlaa nya gbɔha na ngai nya gooti lai wu umbaa. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, wu nɛgili ɔ aa kɛɛlaa nya sɔti ɔ, awa ndɛɛ umbaa bele nwɛ ngi wu nwaa hɔlɔi la.

17Gbɔɔ ee ngi nhai hoia wu eya aa natiini nhu bele ngi ti loni wuee?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Kangi Taitɔsi nwaa nɛɛ nɛɛnga kangaa i ba wuee, awa kangi mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na bɛɛa alaa, ee Taitɔsi i nhai hoia wu eya aa kalagalasuma? Ee nua aile ni engei yina ila na nhu? Ee nua aile naa sia aa pele ila na?

19Lɔgɔ indinɛi nhu bɛɛ wua waa nɛgili ɔ aa kɛɛlaa nua naa lapi aa gbɔha guandaa wu eya. Ngemɛɛ aile hali! Naa yɛpɛa aa pele ngɔ na kpala ngi Kilaisia kangaa ni yɛpɛ la Ngebɔ au bele nhu, awa gbɛ o gbɛ na bɛɛ naa pele pele, kpɔndaa nhaa nwɛɛ wuaa kangaa wu gbɛa wu laanɛɛ na nhu, napangaa wua n`i lomayaa belaa i ngaa wuee.

20Nya lua ɔ aa kɛɛlaa naangaa lɔgɔ na ngaa ba wuee, wu gɛ ɔ na wɔɔ gɛ na, ndoganhu bai ɔɔ gɛa mba aa pele na ngɔi i nyaa wu gɛ na. Awa nya gbɔnhu naangaa nya gɛ ɔ na ngɔɔ gɛ na, ndoganhu bai ɔɔ gɛa mba aa pele na ngɔi wuaa ngi gɛ na. Awa naangaa mbaabaga ɔɔ gɛa na, tii tolo o, ndii gbaai o, fɔɔndiyaa o, njafa o, sia nhu o, ngaunwaa lɛ o, ka yogobee.

21Nya lua ɔ aa kɛɛlaa nhuna ngaa ba gbɔnhu wuee, naangaa nya Eebɔ na ɔɔ nya aa ufenaa wu au bele nhu, awa ngɔɔ ɔɔa ningaa gbinhi gbinhia nwa natiini ti nhanda nyɔu belengaɔ ngɔhanwaa, kɛlɛ tai boteni kualaa chanhainjaa gbaha mba na nhu o, ndo siandaa nhu o, ka feelaa nyɔu nyɔu na nana ti pelengaɔ.

2 Kɔlindiasia 13

1Indinɛi heinwaa chawa na nwɛ ngaa ba wuee hitima nwa. Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Chaagbe o chaagbe k`a maa seelia feengaa taa gɛ na inaile ti gɛ chawa."

2Nhuna ngee na tii wua o aa nya hitima na fee na lɔgɔ, awa ka chaanngi nhu ngai na tii wua o, kangi natiini ndaanhiinga ti nhanda nyɔu belengaɔ ngɔhanwaa, awa ka lagbitia i gbɔnhu bɛɛ, aa kɛɛlaa nhuna ngaa ba gbɔnhu, ngɔɔ ngigbɛ o ngigbɛ gbɔɔnia.

3Indinɛi nwɛ ɔɔ bele ngaa seeli na nana kpala ngi wuaa aa kɛɛlaa Kilaisi aa yɛpɛa aa nya nhu bele. Nhuna aa wu hou ngɔ gbatɛ, njaaiyaai nwɔɔ aile aa ala wu nhanwa, kɛlɛ k`ɛɛ ngi fɔha na lɔgɔɔu wu nhu.

4Gbaa hali kɛɛ haaa njaaiyaai nhu kpekpa ngulu naa, kɛlɛ na nhu bɛɛ, aa Ngebɔ na fɔha na, ala gɛndɛ ɔ tuun. N`i hounwayaa na nhu ni na tii ala o, nua gbɔnhu ni yaaiyaai ɔ ni laanɛɛ na nhu. Kɛlɛ nua o wua o mi loganhu na nhanwa, mɔɔ gɛa na tii ala o aa Ngebɔ fɔha na.

5A gbɔha na gbɛngbɛa awa wu gbɔha na nhua, kangaa wu tɔ ina wuaa laanɛɛ hei nhu. Aa tɔmbaga, wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi lɔ wu nhu? K`a pele mɛɛ aa bele ngaa kɛɛlaa woo gbahaa nhua nau tɔ ngaa lo ɔ fɛ.

6Kɛlɛ nya laanɛɛ ɔ wɔɔ nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nua ni gbɔha na nai gbahai nhua na eya.

7Chaanngi nhu k`ani laaminɛ Ngebɔ le aa kɛɛlaa waigɔ nhanda bele nana ngaa haa ɔ. Ndɔgɔɔundaa aile aa kɛɛlaa nai gbahaie kɛlɛ kpala tɔ nuaa kangaa wu nana bele tee ngɔ, hali nha bɛnhɛ mi bele ɛɛ kpaha belaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Gbaa nua nai gbɛ o gbɛ bele ma nana tɔmbaga na lolo ɔ la, kɛlɛ nana tɔmbaga na lo ngɔ la ala nwɛ naa pele.

9Ni goonhu nɛɛ ɔ nhuna ni yaaiyaai ɔ na kɛlɛ wua wu nhu gbɛndɛ ngɔ. Awa k`ani laaminɛ gbɔnhu kangaa wu chanhai hiti ɔ nhu.

10Saabu indinɛi nhanwa, nya ngaa nhanda indinɛi gbaali gbaali nhuna ngai lɛ bai lɛ, kangaa nhuna ngaa ba, ngaigɔ bele ngaa kɔi wu liiya nhuna ngɔɔ gɛ aa ngengelaa aa fɔha na nana Maliki na i ngɔai nya eya, pelendaa nhanwa wu gbɛa wu laanɛɛ na nhu, kɛlɛ wu nyaaindaa la nhaile.

11Nya gbelenwaa na, nya ndegea, kang~a~a gɛ, a awao yoo, a pelena kangaa wu gɛ chanhaini hiti ɔ nhu, a gɛa aa oo nhɛɛndaa nana nwa ngaa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa, a gɛa ngoo ila nhu, a gɛa maa lɛi hei nhu, awa Ngebɔ na nana aa ndomayaa he ka maa lɛi ɔɔ gɛa na tii wua o.

12Wu haa haa gbɔha na nwa pandaa ɛɛ laanɛɛ belaa. Ngebɔ ndaa i bɛɛ ti fama leeni wuɛɛ.

13Kangaa Maliki na Yisɔsi Kilaisi banda bandayaa na o, Ngebɔ lomayaa na o, ka Ngebɔ Yina na hounwayaa na i gɛ na tii wua o bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Galeesia

Galeesia 1

1Nya, Pɔɔlu aa nge, ngi fama leeni wuɛɛ laanɛɛ belaa i ngaa wuee Galeesia bɔlɔgɔɔ na nhu. Nya belendaa aa to mɔɔ ai segei nuu le inaile ningaa nhu bele, kɛlɛ Yisɔsi Kilaisi ka Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na aa ala, nana i huui Yisɔsiu haa na nhu, too nya belenga aa ti lo mɔɔ.

2Laanɛɛ belaa i ti bei bɛɛ too gula nya nwa aa fama leendaa laanɛɛ belaa i mbɛ Galeesia bɔlɔgɔɔ na nhu.

3Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ ka mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ti panda bandayaa lɔgɔɔu ngaa wuee ka maa lɛi.

4Maliki indinɛi Yisɔsi Kilaisi ala nwɛ i ngi lɛɛhu na gɔanni haalaa nhanwa mi nhanda nyɔu na nhanwa mi umbondaa nhanwa kualaa yamana nyɔu nyɔu indinɛi eya, ndi ɔ aa mi Eebɔ na guunmayaa na lepele nana mi Kɛɛgɛ na aa ala.

5Nana maa ala bihɛ nhaa guna bɛɛ. Kangaa i bele.

6Nana wu pelenga oo pelenga ngi gbɛi aa kɛɛlaa nhu gutu ɔ na siina wua waa gbee Ngebɔa, nana i uini wuaa ndi ɔ aa Kilaisi lepele nana i belengaɔ aa panda banda nwɔɔ wuee. awa wua waa bote ngoo lagbiti le nana ngoo nwaa nhii nhiɛ na aile.

7Ai beleni aa kɛɛlaa K`a ngoo nwaa nhii nhiɛ lagbiti lɔ na, kɛlɛ ningaa lɛingaa lɔ na natiini taa wu nɛɛnwaa yogobee awa ngoo nwaa nhii nhiɛ na Kilaisi nhanwa kpala tɔ tuaa ti maa bote ngaa ndɛɛ.

8Kɛlɛ hali bɛnhɛ i bele ngaa nua naa ngoo nwaa nhii nhiɛ gɛɛ gɛɛ, inaile maleka na nana aa gua aliyana, aa ngoo nwaa nhii nhiɛ gɛ aa wuee nana ngaa hɛɛla ngɔ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ indinɛi naa kɛɛ gɛɛ aa wuee, kangaa Ngebɔ i maa nwɔɔ na gbɔɔni.

9Ɛɛ ni kɛi nha pɛnhɛɛ, chaanngi nhu ngi kɛ gbɔnhu, ina nuu aa ngoo nwaa nhii nhiɛ gɛ aa wuee nana ngaa hɛɛla ngɔ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ indinɛi naa kɛɛ gɛɛ aa wuee, kangaa Ngebɔ i maa nwɔɔ na gbɔɔni.

10Ngai peleni kangaa ningaa ti gɛ nya nhanda gbekpe ngɔ, Ngebɔ lɔ kpala ngi nyaa i kɛ. Ngai kɛi ningaa goonhu nɛɛlaa nhanwa nya nwa. Ina ngaa kɛ ningaa goonhu nɛɛlaa nhanwa nya nwa, ngai bele nha aa Kilaisi bou nwɔɔ.

11Ni ndegea, kpala tɔ nyaa wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana ngaa kɛ ngɔ na bele ngaa wuee ai guai ningaa gbɔhaa le.

12Ngai hɔlɔi kualaa nuu gbɔha le, inaile nuu gbɔha ai nya nagɔlii la, kɛlɛ Yisɔsi Kilaisi gbɔha na nwɛ i kɛi aa nge.

13Wɔɔ gɛaɔ nya nwaanhaa nwɛi ngɔ nya eyaabele na ee gee na nhuna ngee Ngebɔ batou. Nhaa ngi gee peleni laanɛɛ belaa i ti yɔgɔlɔi awa ngaile maaumayaa gbau ti nwa. Awa nhaa ngi gee lapii aa ti nyaaindaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Ni Yuu batounjaa na nhu, nya nwɛ ngee laai ni ndege leenhua gbinhi gbinhia nwanhu, gbɛnhaile kangi gbɔha na gɔannga mi bembaa i ti s~ɔ na nwa.

15Kɛlɛ Ngebɔ ngi banda bandaayaa na nhu, oo nya nhu ɔhɛaɔ tɔ yeingaa ti gilaa nya le, awa kɛɛ uinga nyaa kangaa ngi enge mbɛ. Awa nhuna i ndaalaai

16pelendaa nhanwa kangaa ngi kɔɔ ele nwɛɛ ngi Lou na aa ala kpei, kangaa ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ ala nhanwa Kpitia i ngee, ngai nuu o nuu nwɔɔlini kɛndaa nhanwa aa nge nana ngɔɔ pele.

17Awa hali bɛnhɛ Yɛlusalɛmu laa waa na nhu ngai lii na ngaa njɛpɛ laa laa nii natiini ngoo ti nhumbui aa bele ngaa to mbelaa gulɔɔ nyaa. Nana ngi peleni, nhu gutu ɔ na siina kangi ya Aleebia bɔlɔgɔɔ na nhu, awa kangi bɛɛlaa boma Lamaasikɔsi laa waa na nhu.

18Awa fogo chawa ngi leeni nhuna ngi beleni aa laanɛɛ nwɔɔ, kangi lɛa Yɛlusalɛmu laa waa na nhu hitima nwa Pita le, awa ngee naanɔɔ ala le nhaa kɛɛ kpaunga aa mi guu puu i manhu lɔɔu.

19Kɛlɛ ngi lii na, to mɔɔ na lagbiti na nana ni lɔi na ala nwɛɔ aa Yemiisi napangaa mi Nwaliki na ndege nhiindou na.

20Indinɛi bɛɛ ngaa kɛ aa wuee Kpaali nhu tɔmbaga nwɛɛ. Ngebɔ i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ngai ndɛɛ gɔɔlai.

21Poungaa na siina kangi ya hitima nwa Siilia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na ka Silisia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na.

22Aa maa lɔgɔ na laanɛɛ belaa i tee Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu tai au bɛɛi nya nwa,

23kɛlɛ tee nana nwɛi mɛinaa gbo lagbitia i tee kɛɛ gɛɛ, "Ndakpa na aa mi aa sɛɛgɛ ngɔ na bele ngɔɔ alaa ngoo nwaa nhii nhiɛ gɛ chaanngi laanɛɛlaa nhanwa aa Kilaisi, kɛlɛ pɛnhɛɛ naɔ kɛɛ lapi aa natiini nyaaindaa ti laanɛɛ ɔ naɔ aa Kilaisi."

24Awa faa nwɛɛ ti ngebɔ bihɛi nya nhanwa.

Galeesia 2

1Ngi guai Yɛlusalɛmu laa waa na nhu i kpauni aa fogo puu i manhu naai kangi bɛɛlaa na boma nii Banabaasi o, awa kangi ya gbɔnhu aa Taitɔsi.

2Ngi liia na gbɛnhaile Ngebɔ oo ndɔgɔɔungaɔ aa nge aa kɛɛlaa kang~a~a li. Nhuna nee tɔɔ na nhu nii ngu mbelaa i ngoo, kangi ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu gbagaa ti nwa nana ngaa maa Eebɔ yia na gɛɔ aa Kpitia i, gbɛnhaile kpala ngaile nyaa aa kɛɛlaa ni enge na ngi pelengaɔ ka nana ngɔɔ pele i li mbɛ yaaiyaai ma bele nhu.

3Ni ndege lou na Taitɔsi, hali nha Giliki nwɔɔ nwɛɔ aa ala, tai ala gɔɔbii ngi nwanha nhanda belendaa nhanwa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4hali nha ngemɛɛ kpala ngee lagbitiaa kangaa i bele gɛnhi. Ka ningaa indiini ti gbɔha na belenga ɛɛ ni ndege laanɛɛ belaa nwɛɔ aa tuee, kati gulaa ni nwa ɛɛ ngu ndɛkpɛ belaa kangaa ti mi umbonjaa na gɔɔ kualaa Yuua i ti sɔ na eya nana mi hɔlɔa ndi ɔ aa hounwayaa na mi nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, gbɛnhaile ti lo ngɔ la ti mi bele ngaa nduaa Sɔ na eya.

5Kɛlɛ nai kuunni nana nwa kpala ngee tuaa kangaa ni pele hali kangaa tɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na lɔmbaga na nwaa lobi wu nhanwa.

6Kɛlɛ natiini ti gɛi ti nwa ngu mbelaa nwɛɔ aa tuee, maa u mbelaa indiini siina tai gɛi kang~a~a gbɛ o gbɛ nwaa lobi kualaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu nana ngee kɛɛ gɛɛ. (Ngi indinɛi gɛia gbɛnhaile ti nhanda na tee nhu ngai nhu. Ngebɔ ai nuu gɔhɔ ngaa ala lɔ ngɔ na.)

7Kɛlɛ kati nhu kɔɔnga tɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ oo ngenge ɔa ɔ ngeya ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa aa Kpitia i, ɛɛ gbo i ngenge ɔai Pita eya ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa aa Yuua i.

8Gbaa Ngebɔ i nya belenia aa to mɔɔ Kpitia i ngee, ɛɛ gbo i Pita beleni aa to mɔɔ Yuua i ngee.

9Awa nhuna Pita o, Yemiisi o, ka Yɔni, natiini ti bele ngɔ ɛɛ ngu mbelaa, ti nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Ngebɔ oo ngenge indinɛi bonda ɔaa ngeya tolou, kati eyaa hama bii piinga nuaa nii Banabaasi o, ndɔgɔɔundaa nwɛɔ aa nuee aa kɛɛlaa nhanda ilangaa i mɛ aa nuee. Awa nua bɛɛ kani kuunnga aa kɛɛlaa nya o Banabaasi o ni enge Kpitia i ndiiya, awa tua pa mɛɛ Yuua i ndiiya.

10Nana gbo kpɛti ti maa nhanda nhu nwɔɔlini ala nwɛɔ aa kɛɛlaa kanaa nɛgili aa mbaa mbelaa i natiini ti laanɛɛ belaa i ndiiya Yɛlusalɛmu laa waa na nhu ɛɛ gbo kpala ngi nyaaɔ kangaa i bele gɛnhi.

11Kɛlɛ nhuna Pita i bai Antiɔki laa waa na nhu, kangi njia gɛa aa ala laanɛɛ belaa i ngau bele nhu bɛɛ, gbɛnhaile nana i peleni ngaa haa ɔ.

12Gbaa ndakpangaa lɛingaa Yemiisi i ti loni nhuna tai lɛ gɛi bai, Pita ee mɛnhɛi nwɛa ngilamaaa tii Kpitia i ngoo. Kɛlɛ nhuna ndakpangaa indiini ti bai kɛɛ gbenga aa mɛnhɛi nwɛndaa ngilamaaa tii Kpitia i ngoo, gbɛnhaile kɛɛ luaa natiini mba ti gɛi k`a ningaa taa Kpitia i ti nwanha nhanda bele pele.

13Awa Yuua i bɛpɛ na bɛɛ laanɛɛ belaa i ngaa tueeɔ aa maa lɔgɔ na kati nwɔia Pita nwa. Awa hali bɛnhɛ Banabaasi kɛɛ nwɔia ti nwa.

14Nhuna ngi tɔi aa kɛɛlaa tai sia nwa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na lɔmbaga na bele, kangi gɛa Pita nwa laanɛɛ belaa i ngau bele nhu, "Bia Yuu nwɔɔ nwɛ aa biee, kɛlɛ bi eyaabele na ai beleni ɛɛ Yuu nwɔɔ. Aa gee bele baa Kpitia i kɔɔbi kangaa ti bele ɛɛ Yuua?”

15Aa tɔmbaga, Yuua nwɛ aa muee kpei kɛlɛ "Nhanda nyɔu Gbitia i" ngaile ɛɛ Yuua i taa ui nda tuaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Kɛlɛ na nhu bɛɛ mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nuu ai gbɔha bele ngaa tee mɔɔ Ngebɔ gulɔɔ ndi ɔ aa nwaa bɛɛlaa sɔ nau, kɛlɛ Ngebɔ nwɛ aa nuu bele ngaa tee mɔɔ ndi ɔ aa laanɛɛlaa aa Yisɔsi Kilaisi. Mua o gbɔnhu, moo laanɛɛaɔ aa Yisɔsi Kilaisi kangaa Ngebɔ i ba mi bele ngaa tee mbelaa ndi ɔ aa mi laanɛɛ na bele ngɔ na Kilaisi nhu, kɛlɛ nana belendaa aile hali Sɔ na lo ngɔ na la. Gbaa Ngebɔ aigɔ nuu o nuu bele ngaa tee mɔɔ nana belendaa nhanwa Sɔ na lo ngɔ na la.

17Kɛlɛ ɛɛ Ngebɔ aa gɛ ɔɔ mi bele ngaa tee mbelaa mi hounwayaa na nhanwa mii Kilaisi o, oo maaia aa kɛɛlaa nhanda nyɔu belaa nwɛ aa muee ɛɛ nhanda nyɔu Gbitia i, ee na nwɛ ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Kilaisi nwɛ aa mi ɔa nhanda nyɔu nhu? Ala aile hali!

18Ina aa bele ngaa nya nwɛ ngɔɔ nana gbatɛ boma ngi nyaaiaɔ, ɔɔ belenaa aa kɛɛlaa ngoo gbɔha na belenga aa nuu nana i Sɔ na nyaaia.

19Kina mua maa yɛpɛ Sɔ na nhanwa, baa tɔ gbo ɛɛ nya haa ɔ, Sɔ na gbɔha na nwɛ i indinɛi beleni aa nge. Indinɛi bɛɛ i belenia kangaa ngi gɛ na Ngebɔ nhanwa. Kɛɛ belenga ɛɛ nii Kilaisi o ni haai nwa ngilamaaa ngi ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na.

20Kɛlɛ na nhu bɛɛ, nya aile nya gɛndɛ ɔ kɛlɛ Kilaisi nwɛ ala gɛndɛ ɔ nya nhu. Nya bele ngɔ indinɛi ngi nhu chaanngi nhu nya yigba ngɔ Ngebɔ Lou na nhu, nana i loni aa nge, awa kɛɛ ngi lɛɛhu na gɔannga haalaa nhanwa ni qaniyaa nhanwa.

21Ngai gbeei Ngebɔ banda bandayaa naa. Kɛlɛ ina Ngebɔ aa teenjaa hea nuuɛ ndi ɔ aa Sɔ na lepele, ɔɔ lɔgɔɔunaa aa kɛɛlaa Kilaisi haa na i peleni kolo ai nhu!

Galeesia 3

1Wua nɛɛnwaa haa Galeesia indiini ngaa wuee, wu bele ngɔ ɛɛ nhɔa lɔ ti fei wuɛɛ. Ee wai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba Yisɔsi Kilaisi nhɛɛndaa na nhanwa ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na!

2Gbɛɛ ngi wu nwɔɔli ngaa mɔɔli ngindinɛi, "Ee wu Ngebɔ Yina na hɔlɔia aa nana belendaa nhanwa Sɔ na lo ngɔ na la inaile aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwɛindaa lepele ka laanɛɛlaa la?”

3Ee wu nɛɛnwaa haa ɔ nja lee ngɔnhu? Woo tɔɔlongaɔ aa kɛɛlaa ndɛɛhu nyiɛ nhu ndi ɔ aa Ngebɔ Yina na nhu bele. Ee wu lo ngɔ la wu ngaa gua aa wu nda fɔha?

4Ee nana bɛɛ wu kɔɔni i bele peleni wu liiya wɔɔ gɛa bɔnɔfuu mɛɛ? Ina aa tɔmbaga aa bele ngaa bɔnɔfuu mɛɛ,

5ee Ngebɔ i Ngi Yina na leenia wuɛɛ awa ee kɛɛ kamaa nhanda bele pelenga wu nhu, gbɛnhaile woo nana belenga Sɔ na lo ngɔ na la, inaile gbɛnhaile woo ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwɛinga awa woo laanɛɛa la?

6Ami nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa mi bemba na Eebilahamu nhanda na nwa, "Kɛɛ laanɛɛa aa Ngebɔ, awa ngi laanɛɛ na nhaa nwɛɛ Ngebɔ i ala gbauni ɛɛ tee mɔɔ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Faa nwɛɛe kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa laanɛɛ belaa i tua nwɛ mi bemba na Eebilahamu lengaa i ngaa tuee kpei.

8Awa Ngebɔ Gbaali na lɔ kɛ ngɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ Kpitia i pelenaa aa tee mbelaa ndi ɔ aa ti laanɛɛ na lepele. Awa indinɛi nhaa nwɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi kpou aa mi bemba na Eebilahamu, "Ngebɔ ɔɔ nde ngoo nde lubaa aa bi nhu bele."

9Mi bemba na Eebilahamu kɛɛ laanɛɛa aa Ngebɔ. Faa nwɛɛ natiini bɛɛ ti laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ, Ngebɔ oo ti lubaa ɛɛ i mi bemba na Eebilahamu lubai.

10Natiini bɛɛ ti yigba ngɔ nana belendaa nhu Sɔ na lo ngɔ na la tuaa laangaa hei nhu. Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Laangaa i gɛa nuu o nuu nwa nana ai nana beleni bɛɛ kpaali ngɔ na Sɔ kɔɔ na nhu ɛɛ Sɔ na lo ngɔ na la i pele."

11Chaanngi moo nɛɛnwaa hɔlɔ mba aa kɛɛlaa nuu aigɔ gbɔha na bele ngaa tee mɔɔ Ngebɔ gulɔɔ aa nwaa bɛɛlaa sɔ nau, gbɛnhaile Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Nuu na nana Ngebɔ aa ala bele ngaa tee mɔɔ ndi ɔ aa maa nwɔɔ na laanɛɛ na nhu bele ala nwɛ aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ."

12Kɛlɛ Sɔ na hounwayaa ai ti loganhu tii laanɛɛ o. Nana maa nhiɛ ɔ, ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Nuu o nuu nana aa nana bele Sɔ na lo ngɔ na la bɛɛ ɔɔ gɛa Sɔ na nwaa hei nhu."

13Kilaisi oo mi umbongaɔ kualaa Sɔ na laangaa na eya, kina ala i belengaɔ aa laangaa mi nhanwa, gbɛnhaile Ngebɔ Gbaali na i gɛia, "Nuu o nuu nana ti ala baai ngulua, maa nwɔɔ na Ngebɔ laangaa na nwɛ i ala nwa."

14Kilaisi i mi umbonia kangaa nduba na nana Ngebɔ i mi bemba na Eebilahamu nɛɛnwaa loniɔ fanwa, maa luba na siina Ngebɔ ɔɔ pelenaa Kpitia i ti hɔlɔ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele, kangaa aa laanɛɛ nhu bele mi ba Ngebɔ Yina na hɔlɔ nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei.

15Ni ndegea, ngɔɔ kuague ndɔgɔɔunaa aa wuee nana nhanwa aa bele chaanngi. Feengaa taa kuun nhanda nwa loganhu ti bote boma ti ngilima bele ngilimayaa indinɛi nhanwa, ti hee ngɔ na loganhu ngila mɔɔ aigɔ gɛ na nana aa maa ilimayaa na siina nyaai inaile aigɔ njia lagbiti bɛɛ mba na.

16A kɔɔna aa kɛɛlaa Ngebɔ kɛɛ nɛɛnwaa lo to fee heeaɔ mi bemba naɛ Eebilahamu ka Eebilahamu lou na. Ngebɔ Gbaali na ai wuumbaa yia gɛie aa kɛɛlaa "ndengaa", koonhu na nwɛ aa ningaa gbinhi gbinhia, kɛlɛ ngila mɔɔ yia nwɛ i kɛi aa kɛɛlaa "ndou," koonhu na nwɛ aa nuu i ila kele napangaa Kilaisi.

17Nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ kɛɛ Ngilimayaa gbatɛa loganhu tii mi bemba na o Eebilahamu, awa ka Ngebɔ i kɛa aa kɛɛlaa nana ngi maa nɛɛnwaa lo na hei ngɔɔ pelenaa. Sɔ na nana Ngebɔ i fei kuunmayaa indinɛi bou nwa, nhuna Ngilimayaa na i kpauni aa fogo gɛmɛ naai, fogo buu buu chawa kɔmaa, maa Sɔ ngindinɛi fɛɛlɛ ai alɛɛ aa Ngilimayaa na nyaaindaa awa ka Ngebɔ nɛɛnwaa lo na guandaa kpagaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Ina nana Ngebɔ aa fe, nuu nwaa yeilaa nhaa nwɛɛ Sɔ naɛ aa fe, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ai beleni nha nana nhanwa Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei aa kɛɛlaa ɔɔ pelenaa. Kɛlɛ Ngebɔ i ngɔaia mi bemba na Eebilahamu eya aa nɛɛnwaa lo nhu bele.

19K`a kolo na ngigbɛɛ nwɛ nha i Sɔ ngindinɛi nhu? Ti maalonia gbo Ngilimayaa indinɛi nwa kangaa ti nana lɔgɔɔu taa gɛ ma nhanda nyɔu. Awa Ngebɔ i Sɔ na siina belenia aa kolo nhu Sɔ nhaa Kilaisi kualaa mi bemba na Eebilahamu le na nhu i bai nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei. Ngebɔ kɛɛ Sɔ na siina ɔaa maleka i ngeya kɛndaa nhanwa aa Moosisi. Awa Moosisi indinɛi siina oo belenga aa liiyaanhulo ningaa i ngee ka Ngebɔ.

20Kɛlɛ mɛɛna nuu ila ngaa gɛ na, liiyaanhulo gbala ngai gɛ alaa. Awa Ngebɔ kɛɛ engea ngila ngɔ.

21Ee indinɛi lɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa nana Sɔ na i kɛi ndoganhu bai ɔ aa nɛɛnwaa lo na nana Ngebɔ i fei? Ngemɛɛ aile hali! Gbaa ina sɔ ngee naanɔɔ nana ɔɔ ba aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ nuu o nuu belenaa aa tee mɔɔ maa nwɔɔ na nwaa bɛɛlaa nhanwa Sɔ nau.

22Kɛlɛ Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ ngelou gbɔha na lɔ nhanda nyɔu fɔhau. Indinɛi nhanwa, nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei ndi ɔ aa laanɛɛ nhu bele Yisɔsi Kilaisi nhu, ɔɔ ngɔaa natiini ngeya taa laanɛɛ.

23Kɛlɛ yeingaa lɔgɔ na i hitii ma nhuna ningaa ti laanɛɛi aa Yisɔsi Kilaisi, Sɔ na oo mi belengaɔ aa ngi gbindi bɛlɛu belaa nhaa Ngebɔ i ndɔgɔɔu ngaa muee aa kɛɛlaa kamaa laanɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi.

24Faa nwɛɛe Sɔ na mi nwanhu nwɔɔ na nwɛɔ nhaa aa lɔgɔ na Kilaisi i bai, kangaa Ngebɔ i ba mi bele ngaa tee mbelaa ndi ɔ aa laanɛɛlaa aa Yisɔsi Kilaisi.

25Chaanngi nhu lɔgɔ na i hitia laanɛɛlaa nhanwa aa Kilaisi, Sɔ na mi nwanhu nwɔɔ aile gbɔnhu.

26Wua bɛɛ Ngebɔ lengaa nwɛ aa wuee wu laanɛɛ na nhanwa aa Yisɔsi Kilaisi.

27Ti Ngebɔ ua bele pelenia aa wuee hounwayaa nhu wui Kilaisi o, awae, chaanngi woo belenga ɛɛ Kilaisi.

28Indinɛi nhanwa, ndoganhu gɔɛ ai Yuua i ndoganhu tii Kpitia i ngoo, ai nduaa i ndoganhu tii nhanda baamba belaa i ngoo, awa ai kɛgɛingaa i ndoganhu ti njiengaa i ngoo, kɛlɛ wua bɛɛ ningaa ilangaa nwɛ aa muee hounwayaa nhu Yisɔsi Kilaisi nhu.

29Awa ina woo belenga aa Kilaisi ndaa, k~a oo belenga aa kɛɛlaa mi bemba na Eebilahamu lengaa nwɛ aa wuee awa wɔɔ nana hɔlɔa Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei.

Galeesia 4

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa nhiindou nana ngi kɛɛgɛ na i ala nɛɛnwaa loni aa kɛin. Aa bele ngaa maa nhiindou na lɔ lou goloyaa nhu, aa belenaa gbo ɛɛ ndua. Hali nha ala bo mɛɛ aa kɛin na bɛpɛ na bɛɛ.

2Nhuna aa gɛ lou goloyaa na nhu, ningaa lɔ na natiini ala nwaa nhanda na aa gɛ laai ti umbaa nhaa i ku nwaa nhanda nau aa gbɔha.

3Ngemɛɛ gbɔnhu aa muee, nduaa nwɛɔ aa muee ngelou i nhu afɔngaa i ngeya pɛnhɛɛ yeingaa mi gilaa nana gɔɔ tɔmbaga le.

4Kɛlɛ nhuna lɔgɔ gbekpe na Ngebɔ i ndai i hitii ma, ka Ngebɔ i ngi Lou na leenga ngelou i nhu. Ndou indinɛi kɛɛ baa nuu gbɔha guague nhu awa kɛɛ nwaa bɛɛa Yuua i ti Sɔ nau,

5natiini ngumbondaa nhanwa tee nana bele Sɔ na lo ngɔ na la, kangaa mua bɛɛ mi ba bele ngaa Ngebɔ lengaa.

6Ndɔgɔɔundaa aa kɛɛlaa Ngebɔ lengaa nwɛ aa wuee, ka Ngebɔ i ngi Lou na Yina na leenga muɛɛ, Yina na siina nana aa pele maa gɛ, "Hapa, ni Kɛɛgɛ i!”

7Faa nwɛɛe ndua aile gbɔnhu aa biee, kɛlɛ Ngebɔ lou nwɛ aa biee. Awa kina Ngebɔ lou nwɛ aa biee, Ngebɔ ɔɔ nana ɔaa bi eya bɛɛ i maa nɛɛnwaa lo na hei ngi lengaa i fanwa.

8Nhuna wai lɛ gɛiɔ beleni aa laanɛɛ belaa aa Yisɔsi Kilaisi, maa lɔgɔ na siina wai Ngebɔ gɔɔ, faa nwɛɛe nduaa nwɛɔ aa wuee ndɛɛ lɛɛ eebɔa le.

9Kɛlɛ chaanngi wu Ngebɔ gɔɔnga aa wu Eebɔ la, mi gɛa chaanngi Ngebɔ i wu gɔɔnga, gbɔɔ gbɔnhu waa nwaa bɛɛ ngelou i nhu afɔ manhangaa i mbu? Ti yaaiyaai ɔ awa kolo ai ti nhu. Gbɔɔ gbɔnhu wu lo ngɔ la wu bele ngaa ti luaa?

10Wuaa nɛɛnwaa na bu ngɔ foo lɛingaa nhu o, ngau lɛingaa nhu o, fogo lɛingaa nhu o, ka lɔgɔ lɛingaa nhu tɔɔgɔɔ wu batou na nhu Ngebɔ le.

11Nya lii nhɛɛ ngɔ wu nhanwa aa kɛɛlaa ngenge na bɛɛ nana ngi pelengaɔ wu nhanwa wai kpauni aa kolo enge.

12Ni ndegea, awu lee nwɛɛ, a hitɛa nya ɔgɔbo nhu, gbɛnhaile ngoo belenga ɛɛ wua. Wai lɛ nhanda aa haaiɔ ngɔhanwaa aa nge.

13Wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛiɔ aa wuee, nya hegbɛ ɔ na nhaa nwɛɛɔ.

14Kɛlɛ haliɔ ni hegbɛ na ngi peleni kawu nɛɛnwaa nyaaia fanwa, kɛlɛ wai nya guu guai mbaɔ awa wai gbeei nyaa. Nana wu peleni, kawu nya binjanga ɛɛ wu ba ngebɔ nwaleka binjan gɔɔ, inaile aa pele ngɔ ila na kele wu ba Yisɔsi Kilaisi binja nda ɔ.

15Wu goonhu nɛɛ ɔɔ aa pɛnhɛɛ na nhuna ngee na tii wua o, kɛlɛ gbɛɛ i pelenga nɛɛnwaa lobi ngi ɔaa wu nhu nya nhanwa? Ngaa yonga leea wu nhu aa kɛɛlaa hali wu au na kpei wu ba kuu guaa nhuɔ wu ngɔa ɔa nya eya ina maa fɛɛlɛ i ba gɛ wuɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Ee tɔmbaga na nhanwa ngaa kɛ aa wuee faa nwɛɛ wu nɛgili ɔ na nya nhanwa i belenga ɛɛ wu haalee?

17Ningaa lɛingaa i ti lii na bu ɔ wuee nja lee ngɔnhu, kɛlɛ nana i ti nɛɛnwaa aa pelendaa aigɔ wu qani. Nana kpei i ti nɛɛnwaa ala nwɛ aa kɛɛlaa ti pele ni laanɛɛ na o, wu nda laanɛɛ na o i ege nwa, kangaa wu lii na i ba bu tuee ɛɛ ti nda lii na bu ɔ na wuee.

18Chaanngi, nhanda gbekpe mɛɛ aa lii na bundaa ngilamaaa ina maa belaa i taa gɛ tɔɔ pele ɔɔ baa ti nwa aa qani, Indinɛi tɔmbaga nwɛɛ awa kaa bele, kɛlɛ ai beleni ngi na tii wua o faa nwɛɛ.

19Ni ungaa, ngi kɛ gbɔnhu aa wuee, ɛɛ gbo wu kɔɔ ngɔ njie na yɔgɔlɔ na aa pele nhuna aa gɛ fuu na nhu, maa yɔgɔlɔ na bonda nwɛ ngi nhu wu nhanwa nhaa wu bele ɛɛ Kilaisi.

20Kpala tɔ nyaa ngi gɛ na tii wua o chaanngi nhu kangaa mi yɛpɛ ngilamaa. Kɛlɛ ngai nana gɔɔ ngɔɔ pele wu nhanwa.

21Nya lo ngɔ la ngi mɔɔli pii natiini mba kpala ngi tuaa ti gbɔha na bele ngaa tee mbelaa Ngebɔ gulɔɔ ndi ɔ aa nwaa bɛɛlaa Sɔ nau.

22Ngebɔ Gbaali na lɔ kɛ ngɔ aa kɛɛlaa mi bemba naɔ Eebilahamu nhiindengaa feengaa tee ngeyaɔ. Nhiindou ila na feengaa indiini ndiiya ngi nje na ngeyaanyɔugbɛa nwɛɔ ngi nyanha na nhanwa, awa Eebilahamu nyanha na nana ndua aileɔ aa ala ngi nda nhiindou na nwɛɔ aa nhiindou lagbiti na.

23Ngi nhiindou na nana ti hɔlɔi tii ngeyaanyɔugbɛa na o, maa nhiindou na ti ndenia ɛɛ chaanngi nhu holi, kɛlɛ ngi nhiindou na nana ti hɔlɔi tii ngi nyanha na o, ala ti hɔlɔia gbɛnhaile Ngebɔ nwɛɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei tuɛɛ.

24Awa nhanda indinɛi i bele peleni mi bemba na Eebilahamu nhiindengaa feengaa i ti nwaa nhanda na nhu, maa nhuanaa nhanda lagbiti nwa. Njiengaa feengaa i tuaa ngilimayaa fee lomaa gbau ngɔ. Ka Heega leengaa i ti belenga aa nduaa nhuna i ti leni, awa Heega indinɛi ala nwɛ i ngilimayaa na ila kee na lomaa na gbau ngɔ nana kpatɛ ngɔ na Sainai Yie naa.

25Nhuna nuu aa gɛa njɛpɛlaa Heega nhanwa, maa nwɔɔ na siina alaa yɛpɛ Sainai Yie na nhanwa. Awa Heega ai loni gbo Sainai Yie na nhanwa mɛɛ Aleebia bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛlɛ alaa gbɔnhu loni yamana indinɛi nhu Yɛlusalɛmu laa waa na nhu nhanwa. Yɛlusalɛmu laa waa na ndua nwɛɛ, awa ngemɛɛ aa maa belaa i bɛɛ.

26Kɛlɛ Ngebɔ nda Yɛlusalɛmu laa waa na nduayaa nhanda baa ngɔ mba, awa pele ngɔ gbo ɛɛ mi nje na nwɛ aa ala.

27Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Bia na bɔlɛkɛ aa biee goonhu nɛɛa. Bia na nhanwa bai ndou le koonhu gbaai beleni, yɔkpɔu gulaa bi bote boma bi koonhu nɛɛ ɔɔ bele. Gbaa njie na nana ngi nhii na aa gbee alaa ɔɔ ndengaa gbinhi gbinhia hɔlɔa tee ngɔ njie naa nana ngi nhii na ai gbeei alaa.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Chaanngi mua, ni ndege laanɛɛ belaa, moo belenga aa Ngebɔ lengaa ndi ɔ aa Ngebɔ nɛɛnwaa lo na nhu gbɛɛlaa na gɔɔndaa lepele, ɛɛ gbo i nɛɛnwaa lo fei mi bemba naɛ Eebilahamu Aaisaaki nhanwa.

29Aa maa lɔgɔ na nhiindou na nana ti hɔlɔi ɛɛ chaanngi nhu holi indinɛi, kɛɛ nhiindou nana aa sɛɛgɛa nana ti ndeni ndi ɔ aa Ngebɔ Yina na lepele. Awa maa aa sɛɛgɛ indinɛi bonda alaa bele chaanngi nhu yamana indinɛi nhu.

30Kɛlɛ ngigbɛɛ nwɛ maa kala Ngebɔ Gbaali na nhu? Ɛgɛe "Ngeyaanyɔugbɛa na gbɛa nwa tii ngi nhiindou na o. Ngeyaanyɔugbɛa na nhiindou na aigɔ gbɛ o gbɛ hɔlɔ kɛɛgɛ na gɛin na nwa, kɛlɛ kɛin na bɛɛ kaa gɛ kɛmbɛ nwaa nyanha na nhiindou na gaanhu."

31Awa faa nwɛɛe ni ndegea, ngeyaanyɔugbɛa na lengaa aile aa muee kɛlɛ kɛmbɛnwaa nyanha na lengaa nwɛ aa muee.

Galeesia 5

1Nhanda baambayaa nhu nwɛɛ mi na gbɛnhaile Kilaisi oo nhanda baangaɔ muaa! A kɔɔna aa kɛɛlaa kawaa lo nhu gbɛndɛnjaa nhu ɛɛ ningaa natiini ti umbo ngɔ, awa awɛɛ gbɔha na bele ngaa nduaa gbɔnhu.

2A oo nhɛɛndɛ! Nya Pɔɔlu aa nge ngi kɛ aa wuee aa kɛɛlaa ina waa kuun taa wu nwanha nhanda bele pele ndi ɔ aa Yuua i ti Sɔ na lepele, k`a oo lɔɔgɔɔunga aa kɛɛlaa nana Kilaisi i peleni wu nhanwa wai maa qani hɔlɔi hali kolo seeli.

3Ngi kɛ gbɔnhu aa wuee nhu gbɛndɛ ngɔ aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa kuun ti ngi nwanha nhanda bele, k`a oo belenga aa kɛɛlaa maa nwɔɔ na kaa nwaa bɛɛ Sɔ nau bɛɛ.

4Wua na waa pele kangaa Ngebɔ i wu bele ngaa tee mbelaa wu nwaa bɛɛlaa na nhanwa Sɔ nau, wua na siina woo loganhu gɔɛaɔ aa Kilaisi. Woo guaɔ Ngebɔ banda bandayaa nau.

5Mua mi nhanwa, mi nɛɛnwaa la na nwɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ mi belenaa aa tee mbelaa ala gulɔɔ. Awa ndi ɔ na aa Ngebɔ Yina na fɔha na lepele mua maa maa nɛɛnwaa lo ngindinɛi nwaa golo ɛɛ mi laanɛɛ ɔ na aa Kilaisi.

6Gbaa ina maa gɛ hounwayaa nhu mii Kilaisi o, ti gɛ nuu nwanha nhanda bele ngɔ inaile tai gɛ pele ngɔ, ala aile aa ndoganhu gɔɛ gbatɛ hali. Kɛlɛ nana kolo ɔ aa pelendaa ala nwɛ aa laanɛɛ nana aa enge aa ndomayaa nhu bele.

7Wee pelenaaɔ maa nhiɛ ɔ! Kɛlɛ ele nwɛɛ i pelenga wu gbenga aa nwaa bɛɛlaa tɔmbaga oo nau? I gee wu gɔɔbii?

8Aa tɔmbaga Ngebɔ aile, gbɛnhaile alɛɛ i wu nwaa laanni ala le.

9Ɛɛ taa kɛ tɛɛ, "Mbugu gbɔnhu golo alɛɛ aa pele lɛgɛ gbɛnha na aa gɛ waa."

10Kina mua bɛɛ mi nwaa gbɔ ngɔ na ngilamaaa aa Maliki na, nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa waigɔ nɛɛnwaa lobi pele, awa nuu na nana aa wu nɛɛnwaa yogobee, maa nwɔɔ na i gee beleni aa gbɛ o gbɛ nwɔɔ, Ngebɔ ɔɔ ala gbɔɔnia.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Kɛlɛ ni ndegea, ina nha ɛɛ ningaa taa kɛ nya nhanwa aa kɛɛlaa nya ngaa kɛ aa kɛɛlaa manha nhanda kolo ɔ, ina k`a ngemɛɛ, gbɔɔ ningaa taa nya aa sɛɛgɛ tuun? Ina tɔmbaga nwɛɛ kangi kɛa, k~a oo belenga aa kɛɛlaa ni yɛpɛ na ngaa kɛ ngu to ngɔ Kilaisi haalaa na nhanwa ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na, maa yɛpɛ na siina aigɔ ba aa kpɔu gbɔu.

12Alaa nya nɛɛnwaa aa kɛɛlaa ningaa i natiini taa wu nɛɛnwaa yogobee, maa nhiɛ ɔ nha ti nhanwa ti ba gbɔha na hɛɛmbo!

13Ni ndegea, wua Ngebɔ oo wu nwaa laannga nhanda baambayaa nhu. Kɛlɛ ɛɛ gɛ wu nɛɛnwaa aa kɛɛlaa indinɛi nhanwa wɔɔ nana belenaa ngɔi na i wu lugu naa, awa maa ɔi na siina i sia aa wuee. Kɛlɛ nana maa nhiɛ ɔ waa pele, ndomayaa i pelena wu gbɔ kpɔ gbɔha naa.

14Gbaa Sɔ na bɛpɛ na bɛɛ maa sɔu gbo yɛ aa Sɔ ngi ila, "Lona aa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na."

15Kɛlɛ ina waa bele ɛɛ nhuaa gbaai gbaaia aa gbɔha na haaleenjaa lepele ka tolomayaa, a sogia, inaile wɔɔ gbɔha na nyaaia.

16Nana ngaa maa yia gɛ ala nwɛ aa indinɛi, a gɛa na gbo ɛɛ Ngebɔ Yina na i gɛi wu gɛ na, awa awɛɛ nana bele kpala ngi wu lii naa pelendaa nhanwa.

17Gbaa mua mi nuu gbɔhayaa na nhu nana kpala ngi muaa pelendaa nhanwa kpala ngai Ngebɔ Yina naa, awa nana kpala ngi Ngebɔ Yina naa kpala ngai muaa. Nhanda fee ngindinɛi faaleengaa nwɛ aa tuee loganhu, awa indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa hali, awɛɛ nana bele kpala ngi wuaa.

18Ina Ngebɔ Yina na aa sia aa wuee, k`a oo belenga aa kɛɛlaa awɛa fɛɛlɛ hei Sɔ naɛ kangaa i sia aa wuee.

19Nana nuu aa pele ngi nuu gbɔhayaa na nhu kɔɔndaa nhu ai mba. Ala nwɛ aa, ndo siandaa o, ndii nyɔu o,

20ndɛɛ lɛɛ eebɔa batoundaa o, nhɔa nhanda o, faaleenjaa o, kɔɔ gɔɔ o, tolo o, ndii gbaai o, fɔɔndiyaa o, ka ngaa gɔɛ gɔɛyaa o,

21nɛɛnwaa gbindi o, ndɔɔ hounjaa o, ndabi labi o, ka nhanda lagbiti nana pele ngɔ ɛɛ indinɛi bɛɛ. Ngi wu laanhii ɛɛ ngi wu laanhiiniɔ pɛnhɛɛ, aa kɛɛlaa natiini bɛɛ taa nhanda indinɛi bele pele bɛɛ taigɔ Ngebɔ nwanhayaa na laa hɔlɔ.

22Kɛlɛ Ngebɔ Yina na ala i ba aa ndomayaa o, koonhu nɛɛ o, maa lɛi o, ndii lo ngoo, nhanda banda o, kpekpenjaa o, laanɛɛyaa o,

23maa yeiyaa o, ka gbɔha nhu houndaa. Sɔ ngai na nana tolo ɔ aa nhanda indinɛi.

24Awa ningaa i natiini Yisɔsi Kilaisi ndaa i ngaa tuee too pelenga ti nuu gbɔhayaa na i haaa ka nana bɛɛ kpala ngi ti nuu gbɔhayaa naa ti pele.

25Kina Ngebɔ Yina na oo ndɛɛhu heaɔ muɛɛ, awae kaa mi lɛɛhu na nwanhu gbee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Amɛɛ aunwaa lɛ, inaile amɛɛ gbɔha na lɛ nga, inaile amɛɛ nɛɛnwaa lolo gbau mi ndege lengaa i fanwa.

Galeesia 6

1Ni ndege laanɛɛ belaa, ina nuu aa nhanda nyɔu bele, wua na Ngebɔ Yina na aa sia aa wuee kawaa maa nwɔɔ na hitɛ teenjaa bele nhu. Kɛlɛ kawaa pele maa yeiyaa umbaa. Awa wu sogi, kangaa wua gbɔnhu wai ba maa nhanda nyɔu nana bonda bele.

2A gbɔ kpɔna gbɔha naa aa wu gooti na. Awa ina waa pele, k~a oo belenga aa kɛɛlaa wɔɔ nwaa bɛɛa Kilaisi Sɔ nau.

3Ina nuu aa gbɔha na gbau ngaa kolonhu nwɔɔ, awa i maai na pa aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ aile aa ala, maa nwɔɔ na siina mɔu mɔu mɛɛ gbo aa gbɔha na nwɔu mɔu.

4Ngigbɛ o ngigbɛ kaa eyaabele na sɔgbɛ. Ina ngeyaabele na aa gɛ gbekpeni, aa kunaa tɔ i gbɔha na gbau ngaa nuu gbekpe nana nhanwa i pelenga. Ɛɛ ngi nda eyaabele na nhua nuu nda eyaabele ma,

5gbɛnhaile nuu o nuu ngi nda enge belendaa lɔ ngeya.

6Nuu na nana ti ala nagɔlia aa Kilaisi oo na, maa nwɔɔ na siina kaa ala nagɔli mɔɔ na gɔ kualaa gbɛ o gbɛ na nwa aa gɛ ngeya.

7Awɛɛ gbɔha na gaka. Nuu ai na nana aa Ngebɔ nwɔu mɔu. Tɔɔnhai na nana bi nhiini ala nwɛ baa ngi wa na gɔli.

8Ina nuu aa nhii ngaa ngɔi nyɔu nyɔu waa, ɔɔ haa hɔlɔa pou nwa. Ina pa aa nhii Ngebɔ Yinayaa nhɛɛ nhu, kualaa Ngebɔ Yina na nhu ɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔa.

9Faa nwɛɛe mi gaanhu ɛɛ haa aa nhanda gbekpe pelendaa. Gbaa ina mai gbahai, lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna mɔɔ teendaa na nwaa qani na hɔlɔ.

10Faanwɛɛe, ɛɛ fɛɛlɛ na i muɛɛ gɛnhi, kamaa nhanda gbekpe pele ngaa nuu o nuu, eengaa tɔ bɛnhɛ aa natiini mi ndege laanɛɛ belaa i ngaa tuee.

11Waa kpaali na bele ngɔ lɔa tɔ ngi kpaalia wuee aa nya guegue loko indinɛi.

12Ningaa i natiini taa lapi aa wu gɔɔbindaa aa kɛɛlaa kawaa kuun ningaa ti wu nwanha nhanda bele tua nwɛ kpala ngi tuaa ti pele ɛɛ ti golo ɔ. Taa indinɛi belenaa kangaa ningaa tɛɛ ti aa sɛɛgɛ. Gbaa ningaa tɔɔ ti aa sɛɛgɛa ina i ba bele ngaa kati yɛpɛa Kilaisi haa na nhanwa i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na.

13Awa hali bɛnhɛ natiini ti nwanha nhanda bele ngɔ tai nwaa bɛɛ ngɔ Sɔ nau. Kpala tɔ tuaa ningaa ti wu nwanha nhanda bele pele, kangaa ti ba yonga lee wu nhu aa kɛɛlaa woo gbɔha na ɔaa ti eya wu nwanha nhanda belendaa nhanwa.

14Kɛlɛ kina indinɛi nya nda nhanda lɔ mba, ngɔɔ yonga leea gbo haa na nhu nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Awa ngi haa na nhanwa i peleni, ningaa lii haa ɔ nya nhanwa awa nya gbɔnhu nya lii haa ɔ ti nhanwa.

15Ai nhanda nyaai ngɔ hali aa bele ngaa nuu nwanha nhanda bele ngɔ inaile pelendaa aa nuu nyiɛ Ngebɔ le.

16Ningaa i natiini taa gɛ hei indinɛi bonda nhu ɛɛ gbo ngi kɛi, kangaa maa lɛi o Ngebɔ nwaaumayaa o i gɛ ti nwa. Tua o Ngebɔ ndaa i ngoo tɔ bɛɛ ti nhaa nwɛɛ.

17Nuu ɛhaa pele gbɔnhu ngaa njɔgɔlɔ lagbiti bele, gbɛnhaile paa na nana i nya lugu na nwa bɛɛ oo ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa Yisɔsi eyaalakpandou na nwɛ aa nge.

18Ni ndegea, ngi laaminɛ kangaa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi banda bandayaa na i gɛ na tii wua o. Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Ɛfisiasia

Ɛfisiasia 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge, Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ na aa nge, ndi ɔ aa Ngebɔ guunmayaa na. Nya nwɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali Ngebɔ ndaa i ngee mɛɛ Ɛfisɔsi, natiini laanɛɛyaa ti eya ti hounwayaa na nhu tii Kilaisi o.

2Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ, ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti wu gɔ aa panda bandayaa ka maa lɛi.

3Ami fiɛ guaa Ngebɔ nwa, nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Eebɔ na aa ala ka ngi Kɛɛgɛ na. Mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, Ngebɔ oo nduba o nduba hea muɛɛ nana Yinayaa luba nwɛ i aliyana.

4Ngebɔ ai lɛ gɛiɔ pɔlɔgɔɔ na gbatɛ ngɔ nhuna i mi nhu ɔhɛi kangaa mi bele ngaa ngi ndaa i ndi ɔ aa mi laanɛɛyaa na nhu bele Kilaisi nhu. Awa i indinɛi belenia kangaa mi bele ngaa Ngebɔ belaa natiini tɛɛgɛ ai ti nwa ala gulɔɔ.

5Oo mi nhu ɔhɛaɔ ndi ɔ aa ngi lomayaa na nhu bele mi nhanwa kangaa mi bele ngaa ngi lengaa ɛɛ mi hou ɔ na nwa mii Yisɔsi Kilaisi o. Awa pele indinɛi nwɛ ndo ngɔ laɔ i bele nda.

6Ami Ngebɔ bihɛa ngi bɛɛ banda bandayaa na nhanwa nana i fei muɛɛ yimbou ndi ɔ aa ngi Lou na lepele nana ndo ngɔ na la.

7Awa ndi ɔ aa Kilaisi haa na nhu bele Ngebɔ oo mi umbonga, napangaa aa kɛɛlaa nhu, oo mi nhanda nyɔu na loa na muɛɛ. ngebɔ banda bandayaa na mbombou ngɔ,

8nana i fei muɛɛ kpinhi ɔ.

9Gbaa oo kpundu na lɔgɔɔunga aa muee ndaa to ngɔ nanaa i ndaalaaaɔ aa pelendaa ndi ɔ aa Kilaisi lepele. Awa indinɛi i pelenia ndi ɔ aa ngi nhu lo na ka ngi nɛɛnwaa nhu lee na bɛɛ.

10Ngebɔ ɔɔ bilanaa ndaalaa indinɛi nwa nhuna lɔgɔ na aa hiti nhu, awa ɔɔ indinɛi belenaa kangaa i gbɛ o gbɛ na nwaa gbɔ ngilamaa, natiini ti aliyana ka ngelou indinɛi nhu, awa Kilaisi nwɛ ɔɔ pele ngaa ti ukoko nwɔɔ na.

11Ngebɔ aa gbɛ o gbɛ belenaa ndi ɔ aa ngi guunmayaa laalaa na, awa oo mi nhu ɔhɛaɔ kangaa mi bele ngaa ngi ndaa i mi hounwayaa na nhu mii Kilaisi o. Awa indinɛi oo ndaalaaaɔ aa pelendaa kualaama tɔɔlomaa na.

12Faa nwɛɛ mua mi laanɛɛi pɛnhɛɛ aa Kilaisi, Ngebɔ oo mi nhu ɔhɛa kangaa mi eyaabele na i ba aa mbihɛ ala nwa, gbɛnhaile ala bombou ngɔ.

13Ngebɔ oo ngi Yina na ɔaa wu eya nana i wu nɛɛnwaa loni la ɛɛ kuague nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nhu ngi ndaa i mɛ aa wuee. I indinɛi belenia nhuna wu tɔmbaga oo na nwɛini awa kawu laanɛɛa la, napangaa Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na nana i bai wuɛɛ aa ndendouyaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Yina na seeli na nwɛ aa kɛɛlaa nhu mɔɔ nana hɔlɔa Ngebɔ i ngi ndaa i nɛɛnwaa lo ngɔ fanwa, nhaa guna aa lɔgɔ na Ngebɔ aa ngi ndaa i ngumbo hiti ɔ nhu, awa indinɛi ɔɔ baa aa mbihɛ ngi bombounjaa na nwa.

15Wu laanɛɛyaa na Maliki na nhu Yisɔsi, ngoo maa laanɛɛyaa na nwaanhaa nwɛinga ka wu lomayaa na Ngebɔ ndaa i fanwa bɛɛ. Awa saabu indinɛi nhanwa,

16ngai gbelei aa fiɛ guandaa Ngebɔ nwa wu nhanwa. kang~a~a nɛgili aa wuee nya laaminɛ na nhu.

17Ngi laaminɛ kangaa ngebɔ i wu gɔ aa Yina na nana ɔɔ pele wu nɛɛnwaa nhu lee hɔlɔ, nana ɔɔ Ngebɔ lɔgɔɔu ngaa wuee kangaa wu kɔɔ. Ngebɔ indinɛi, mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Eebɔ na nwɛ, awa Kɛɛgɛ bombou mbaa nwɛ.

18Ngi laaminɛ kangaa Ngebɔ i wu nɛɛnwaa na laau, kangaa wu nana gɔɔ nɛɛnwaa la le i uini wuaa fanwa, kpatɛyaa bombou mbaa na nana i ngi ndaa i nɛɛnwaa lo ngɔ fanwa,

19awa kangaa wu Ngebɔ fɔha na bombounjaa na gɔɔ nana aa enge mi nhu mua na mi laanɛɛa. Fɔha indinɛi aa enge mi nhu fɔha ila na nwɛ

20i engei Kilaisi nhu nhuna Ngebɔ i huui alau kualaa haa na nhu, kɛɛ ala heia ɛha na nhu gaka mɛɛ aliyana bɔlɔgɔɔ na nhu.

21Kilaisi alaa ningaa nwanhu belaa i manhu bɛɛ, ngi fɔha naa tee ngɔ fɔha o fɔhaa, awa ndaa na Ngebɔ i fei alɛɛ tee ngɔ ndaa o ndaaa ngelou indinɛi nhu ka ngelou nana gbɔnhu ɔɔ ba.

22Ngebɔ oo gbɛ o gbɛ na bu Kilaisi ɔgɔu, awa oo ala ɔaa laanɛɛ belaa i ngeya ɛɛ ngukoko nwɔɔ gbɛ o gbɛ na nwanhu bɛɛ.

23Laanɛɛ belaa i tuɛɛ Kilaisi lugu na aa tuee, awa tua nwɛ taa ala hiti nhu, gbɛnhaile ala nwɛ aa gbɛ o gbɛ na hiti nhu mii o mii.

Ɛfisiasia 2

1Pɛnhɛɛ naɔ wu haa ɔɔ Ngebɔ gbapi na nhu, gbɛnhaile wai nwaa bɛɛi Ngebɔu awa kawu nhanda nyɔu belenga.

2Aa lɔgɔ na siina kawu hitɛa ningaa i pou nwa natiini taa nhanda nyɔu na bele, awa kawu nwaa bɛɛa ngelou indinɛi nhu Afɔ Manha nau, nana aa fɔha la ngelou indinɛi nwanhu. Awa alɛɛ aa enge ningaa i nhu natiini tai nwaa bɛɛ Ngebɔu.

3Awa hali bɛnhɛ nua kpei, ni gulaɔ ningaa indiini mba, awa ni goonhu nɛɛ ɔɔ nana nwa ni lugu na lo ngɔ laɔ ni pele ka ni nɛɛnwaa na. Indinɛi nhanwa, ka Ngebɔ i gbaaia gbɔnhu ni nwa o ka ningaa i bɛɛ.

4Kɛlɛ Ngebɔ kɛɛ maaumayaa bombou mbaa lɔgɔɔunga aa nuee, kua ɔ ngi lomayaa bombou mbaa na nhu mi nhanwa,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5gbɛnhaile, hali mi haa ɔ naɔ Ngebɔ gbapi na nhu ndi ɔ aa mi nhanda nyɔu na lepele, ka Ngebɔ i ndɛɛhu ɔaa mi eya ngilamaaa nhu mii Kilaisi o. Woo ndendouyaa hɔlɔa ndi ɔ a Ngebɔ banda bandayaa na lepele.

6Mi hounwayaa na mii Kilaisi o, Ngebɔ oo huua miu mii Kilaisi o, awa oo pelenga mi hei manhayaa na la ngilamaaa mii Kilaisi o mɛɛ aliyana.

7Ngebɔ i indinɛi belenia kangaa i ba ngi wɔwɔwɔ banda bandayaa bombou mbaa na lɔgɔɔu nana ningaa tai ku taa kpaga, ndomayaa nhu nana i ndɔgɔɔuni aa muee Yisɔsi Kilaisi nhu.

8- 9Kina Ngebɔ panda banda ɔ, faa nwɛɛ i ndendouyaa hei wuɛɛ wua na wu laanɛɛ ɔ na aa Yisɔsi Kilaisi. Awa wai gbɛ o gbɛ beleni fanwa kɛlɛ Ngebɔ hembɛ nwɛ, ningaa ti eyaabele ngai le, kangaa nuu aigɔ goonɛ fanwa.

10Ngebɔ oo mi gbatɛaɔ, awa mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, oo mi gbatɛaɔ kangaa mi ngeyaabele gbekpe pele nana i ndaalaaaɔ giilɛ kangaa mi pele.

11Faa nwɛɛ a nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa nhu nhuna ti wu leni Kpitia nwɛɔ aa wuee, awa Yuua i tee ui wua aa ningaa natiini tai ti nwanha nhanda bele ngɔ, awa ti ui gbɔha naa aa seemangaa, napangaa nana kɛgɛingaa taa pele ngaa ti lugu na.

12A nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa aa maa lɔgɔ nanaɔ, wu loganhu bai ɔɔ aa Kilaisi, wu gua ngɔɔ Iisilɛlia i ti le naa, awa Kpitia nwɛɔ aa wuee ngilimayaa na le nana ngu to ngɔ na nɛɛnwaa lo naa nana Ngebɔ i fei ngi ndaa i mbɛ. Nɛɛnwaa la aile wu eya, awa waile Ngebɔ gɔɔ ngɔ ngelou i nhu.

13Kɛlɛ chaanngi, wu hounwayaa na nhu wui Yisɔsi Kilaisi o, wua wu nwaa gɔha naɔ pɛnhɛɛ puou, Ngebɔ oo wu nwaa banga ala gbɛlaa ndi ɔ aa Kilaisi haa na.

14Awa Kilaisi oo maa lɛi gbatɛa mi loganhu, aa Yuua i ngoo ka Kpitia i pelendaa aa ningaa ilangaa, awa oo kpingbii na nwɔinga nana i ndoganhu gɔɛ ɔai ti loganhu ka faaleenjaa lɔgɔ gbinhi gbinhi nhanwa.

15Gbaa nhuna i haai, kɛɛ Yuua i ti Sɔ na gbelea, ka nana bɛɛ sɔ na aa ningaa nagɔli la ndaa to ngɔ nana nhanwa taa pele ngoo ka nana tai pele, kangaa Yuua i ngoo ka Kpitia i ti bele ngaa ningaa ilangaa ɛɛ ti hou ɔ na nwa tii ala o. Awa pele indinɛi nwɛ i maa lɛi gbatɛi la mi loganhu.

16Oo faaleenjaa na gbelea mi loganhu, awa oo nde fee ngindinɛi belenga aa nde ngila, awa oo ba boma aa tuee Ngebɔ le, ndi ɔ aa ngi haa na lepele i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na.

17Nhuna Kilaisi i bai, kɛɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa wuee wua wu nwaa gɔha naɔ Ngebɔa ka nua ni gbɛɛ ɔ naɔ ala gbɛlaa. Awa ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi aa baa aa maa lɛi ningaa nhanwa bɛɛ.

18Gbaa Kilaisi oo pelenga mua bɛɛ mi fɛɛlɛ hɔlɔ aa paalaa Ngebɔ mi kɛɛgɛ na gulɔɔ, ndi ɔ aa Yina ila na lepele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Faa nwɛɛ hotangaa aile gbɔnhu aa wuee. Kɛlɛ woo belenga aa lugulea wui Ngebɔ ndaa i ngoo, awa woo belenga aa kpapi Ngebɔ le naa.

20Wu lɛɛhu na njigba ngɔ nana nhu to mbelaa i ka Ngebɔ letua i tee ningaa nagɔli la. Pele ngɔ gbo ɛɛ ndambu, awa Yisɔsi Kilaisi gbɔha na pele ngɔ ɛɛ bahi,

21gbɛnhaile alɛɛ aa mi hou nwa ngilamaa, kangaa mi bele ɛɛ Ngebɔ bɛlɛ.

22Awa ɛɛ wu hou ɔ na nwa wui Yisɔsi Kilaisi o, woo belenga aa kpapi pɛlɛ indinɛia mɛɛ Ngebɔ ɔɔ gɛ na ndi ɔ aa ngi Yina na lepele.

Ɛfisiasia 3

1Indinɛi nhanwa, nya Pɔɔlu aa nge, Yisɔsi Kilaisi gbindi bɛlɛu nwɔɔ na aa nge wu lɔgɔ fanwa, ngi laaminɛ Ngebɔ le.

2Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhu woo mɛinga aa kɛɛlaa nhu Ngebɔ oo panda bandayaa lɔgɔɔunga aa nge aa ngenge indinɛi ɔandaa nya eya wu nhanwa.

3Ngebɔ oo ngi gbundu na lɔgɔɔunga aa nge gbo tolou, ɛɛ ngi kpaalii gbo.

4Awa ina waa nana gala ngi kpaalii, wɔɔ nɛɛnwaa hɔlɔa mba aa kɛɛlaa nhu nyaa Kilaisi gbundu na gɔɔ ngɔ.

5Ngebɔ ai kpundu ngindinɛi gɛiɔ aa ningaa aa pɛnhɛɛ na, kɛlɛ oo kɛa chaanngi aa ngi lo mbelaa i ka ngi letua i aa ngi Yina na fɔha na.

6Kpundu na ala nwɛ aa kɛɛlaa nhue ndi ɔ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na lepele, Kpitia i too kpapi hɔlɔa ngilamaaa tii Yuua i ngoo nduba na nhu nana Ngebɔ aa fe, too belenga aa ningaa ilangaa Kilaisi lugu na nhu, awa tɔɔ ti nda gbapi na hɔlɔa nɛɛnwaa lo naa nana Ngebɔ i gbatɛaɔ Yisɔsi Kilaisi nhu.

7Ngebɔ oo nya belenga aa ngeyaalakpandou Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa nhanwa, ndi ɔ aa ngi banda bandayaa na nana i ndɔgɔɔuni aa nge nhuna ngi fɔha na i tɔɔloni aa ngengelaa nya nhu.

8Hali nya nwɛ yaaiyaai nwɔɔ na aa nge tɔ bɛɛ Ngebɔ ndaa i nhu bɛɛ, kɛlɛ indinɛi nhu bɛɛ, Ngebɔ oo fɛɛlɛ na ɔaa nya eya kangaa ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa Kpitia i ndaa to ngɔ Kilaisi yinayaa gbatɛyaa bombou mbaa naa,

9awa ka ndɔgɔɔundaa aa ningaa i bɛɛ pele na nana Ngebɔ ɔɔ ngi gbundu indinɛi bu la ngeyaabele nhu. Ngebɔ nana i gbɛ o gbɛ gbatɛi kɛɛ gbundu ngindinɛi lɔɔguaɔ lɔgɔ gbinhi gbinhi nhanwa

10kangaa chaanngi ɔgɔ ngi nhu lo kɛbɛlɛ na lɔgɔɔu ngaa ngafɔngaa i natiini taa feenaa na nwanhu gbee ndi ɔ aa ngi ndaa i nhu bele.

11Ngebɔ i indinɛi belenia bɛɛ kangaa i ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa nhu ngi wɔwɔwɔ laalaa na oo hiti nhu aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele mi nwaliki na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Awa mi hounwayaa na nhu mii Kilaisi o, ndi ɔ aa mi laanɛɛ na nhu bele ala nhu, moo fɛɛlɛ hɔlɔa aa paalaa ngebɔ gulɔɔ aa ndii gbɛndɛ.

13Faa nwɛɛ ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa kɛɛlaa awɛɛ nɛɛnwaa nyaai nana nhanwa ngaa yɔgɔlɔ mbu wu lɔgɔ fanwa, gbɛnhaile wɔɔ qani hɔlɔa nhu.

14Indinɛi nhanwa, ngi laaminɛ Ngebɔ le nana mi Kɛɛgɛ na aa ala,

15gbɛnhaile kualaa ala le naa nwɛɛ nde ngoo nde i mɛɛ aliyana ka ngelou indinɛi nhu aa ngi laa na hɔlɔ na.

16Ngi laaminɛ kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa fɔha nana aa wu nhu gbɛndɛ. Awa Ngebɔ ɔɔ indinɛi belenaa aa ngi gbatɛyaa bombou mbaa na nhu bele,

17awa ngi laaminɛ kangaa Kilaisi i gɛ na wu lii na nwa aa laanɛɛyaa nhu bele, awa kangaa wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ ndomayaa nhu ɛɛ hape o ka ndambu,

18kangaa wua o ka Ngebɔ ndaa i bɛɛ wu ba ku wu kɔɔ Kilaisi lomayaa na i gee na, gbɛnhaile, ngi lomayaa na mbombou ngɔ maa yia gɛ ngɔ ai na.

19Awa ngi laaminɛ gbɔnhu kangaa wu Kilaisi lomayaa na gɔɔ, nana ningaa tai ku taa kɔɔ ndaalo, kangaa aa pele o pele wu laa fe ngaa ngebɔyaa.

20- 21Ngebɔ aa kunaa i ngenge bele tee ngɔ nanaa bɛnhɛ maa ala nwɔɔli nda, ka nana maa nɛgili aa ala pelendaa nhanwa. Aa indinɛi belenaa ndi ɔ aa ngi fɔha na nhu bele nana aa enge mi nhu. Faa nwɛɛe a ala bihɛa wua ngi ndaa i ngaa wuee, wu hounwayaa na nhu wui Yisɔsi Kilaisi o. A ala bihɛa nhaa guna bɛɛ. I bele na.

Ɛfisiasia 4

1Faa nwɛɛe nya ngi kpindi bɛlɛ nau Maliki na nhanwa, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu eyaabele na i gɛ na aa pele na nana Ngebɔ lo ngɔ la i gɛ na nhuna i uini wuaa.

2Awa a nwaa yeia, a lii lona aa lɔgɔ o lɔgɔ, awa awu lomayaa na lɔgɔɔuna aa kpɔndaa wu ndege laanɛɛ belaa i mba.

3A lapia kangaa wu wu hounwayaa na nwanhu gbee nana Yina na aa ba la ndi ɔ aa maa lɛi na nhu bele nana aa wu hou nwa ngilamaa.

4Kilaisi ndaa i ndugu ila mɛɛ aa tuee, awa Yina na nana aa wu hou nwa ngilamaaa Yina ila mɛɛ, ɛɛ Ngebɔ i uini gbo wuaa nɛɛnwaa la ila faa nwɛɛ.

5Awa Maliki ila mɛɛ i na, pele na nana maa laanɛɛ la i ila, Ngebɔ Ua na i ila.

6Ngebɔ ila mɛɛ gbɔnhu i na, alɛɛ ningaa i bɛɛ ti Kɛɛgɛ na aa ala, ala nwɛ i mi nwanhu bɛɛ, ala nwɛ aa enge mi nhu bɛɛ, awa alaa mi nhu bɛɛ.

7Ngebɔ oo fembɛ hea muɛɛ aa ngila ngila ndi ɔ aa pele na Kilaisi i kɔɛ gɔɛi la mi nwa,

8ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi gbo, "Nhuna i lɛi puou feenaa na nwanhu, kɛɛ ya aa kpindi bɛlɛu belaa gbinhi gbinhia. Awa kɛɛ fembɛ hea ningaaɛ."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Kɛlɛ gbɛɛ i mi nɛɛnwaa aa kɛɛlaa "kɛɛ lɛa feenaa na nhu?" Nana i mi nɛɛnwaa ala nwɛ aa indinɛi, kɛɛ yeia mbu pɛnhɛɛ bei ngelou indinɛi nhu.

10Faa nwɛɛ nuu ila na i yeii mbu, alɛɛ gbɔnhu i lɛi puou feenaa na nwanhu, kangaa i ba gɛ mii o mii.

11Awa ala nwɛɔ i fembɛ hei ningaaɛ. Kɛɛ lagbitia nhu ɔhɛa kangaa ti bele ngaa to mbelaa, lagbitia i Ngebɔ letua, lagbitia i ngoo nwaa nhii nhiɛ gɛɛ gɛɛ mbelaa, lagbitia i kangaa ti bele ngaa Ngebɔ ndaa i nwanhu gbee mbelaa, awa lagbitia ti bele ngaa ningaa nagɔli mbelaa.

12I indinɛi belenia kangaa i Ngebɔ ndaa i maa gbatɛ kangaa ti ku ti Ngebɔ enge na bele, nana ɔɔ laanɛɛ belaa i nhu gbɛndɛ natiini Kilaisi lugu na aa tuee.

13Awa kangaa mua bɛɛ mi laanɛɛ aa pele ila, awa mi ngebɔ Lou na gɔɔ, awa kangaa mi hiti nhu aa pele o pele ɛɛ Kilaisi i na.

14Nhuna indinɛi aa bele, maigɔ bele gbɔnhu ɛɛ ndengaa natiini tai loto hitɛ nwa ndɛɛ lɛɛ nagɔli bou nwa, nana ndɛɛ gɔɔla mbelaa taa ningaa nagɔli la nhuna taa gɛ tɔɔ ningaa i kaka.

15Kɛlɛ kamaa tɔmbaga na gɛ aa ndomayaa, awa indinɛi ɔɔ pelenaa mi nhu gbɛndɛ aa pele o pele Kilaisi nhu. Kilaisi nwɛ ngukoko na aa ala

16awa laanɛɛ belaa i mɛ ala lugu na aa tuee. Awa ndugu indinɛi hou ɔ nwa ngilamaa, awa to tomaa nga na nwɛ i hou ngɔ ngilamaa. Nhuna kpapi o kpapi i ndugu indinɛia aa ngi nda enge na bele, nhu nwɛɛ Kilaisi gbɔha na aa pele ndugu na bɛɛ aa gbɛa, kangaa nhu gbɛndɛ ndomayaa nhu.

17Maliki na ɛgɛ ngi indinɛi gɛ aa wuee. Wu eyaabele na ɛɛ bele ɛɛ ningaa i natiini tai laanɛɛi aa Ngebɔ awa ti nɛgili na kolo ai nhu.

18Ti nɛɛnwaa na gbindi ɔ. Awa ti nwaa gɔha puou ndɛɛhu naa nana Ngebɔ aa fe, gbɛnhaile, tai gbɛ o gbɛ gɔɔ, awa ti lihilihi ɔ.

19Gbɛ o gbɛ ai na gbɔnhu aa pele taa ufe. Ti eyaabele na nyɔu ɔ nja lee ngɔnhu, awa ti goonhu nɛɛ ɔ gbo aa nhanda nyɔu gɛbɛlɛ belendaa aa gbele o gbele.

20Awa indinɛi aile ti wu nagɔlii la ndaa to ngɔ Kilaisia,

21wua laanɛɛ belaa i ngaa wuee. Ti wu nagɔliia ndaa to ngɔ Kilaisia kangaa wu tɔmbaga na gɔɔ nana i Yisɔsi nhu.

22A gbena aa nana belendaa wee pele ngɔɔ nhuna waile Ngebɔ gɔɔ ngɔ. Gbaa aa lɔgɔ na siina wu lo ngɔɔ gbo a nhanda nyɔu belendaa.

23Kawaa pele Ngebɔ i wu lii na bele ngaa ndii nyiɛ hiti ɔ nhu tii wu nɛɛnwaa na o,

24awa kawaa wu eyaabele ngɔha na nwaa lobi ngaa ngeyaabele nyiɛ nana Ngebɔ i kpatɛi awa pele ngɔ ɛɛ ngi nda na. Ngeyaabele ngindinɛi i gbɔha na lɔgɔɔu Ngebɔyaa nhu tii teenjaa nhu o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

25Faa nwɛɛe a gbena aa ndɛɛ gɔɔlandaa! Nuu o nuu kaa tɔmbaga na gɛ aa ngi ndege lou na, gbɛnhaile mua bɛɛ ningaa ilangaa i mɛ aa muee, mua Kilaisi lugu na aa muee.

26Awa ina baa gbaai, bɛɛ nhanda nyɔu bele. Awa bɛɛ pote baa gɛ ndii gbaai nhu nhaa foo na i gula.

27Awɛɛ fɛɛlɛ he ngafɔ naɛ hali.

28Nuu na nana aa nwɔa bele ngɔɔ ka gbe nda chaanngi nhu, awa kaa tɔɔlo ngaa ngengelaa ndaa nwɛnhɛi na nhanwa, awa kangaa i ba ku i gbɔ mbaa mbelaa i mba.

29Awɛɛ pote njia nyɔu aa gua wu la, kɛlɛ a njia nwaa hii nhiɛ gɛa aa lɔgɔ o lɔgɔ nana aa gbɔ ningaaa. Awa natiini taa mɛi mɛi tɔɔ nduba hɔlɔa kualaa wu laa yia na nhu.

30Awɛɛ gbɛ o gbɛ bele nana aa pele Ngebɔ Yina na nwaa nwɔu. Yina na Ngebɔ Seeli na nwɛ wu nhu nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa lɔgɔ ɔɔ baa nhuna Ngebɔ ɔɔ wu umbo hiti ɔ nhu.

31A gbena ndii nyɔua ka ndii gbaai. Yɔkpɔu o, ngɛi piindaa o, ka tolomayaa ɛɛ gɛ na gbɔnhu wu liiya.

32Kɛlɛ kpɔmbayaa ka maaumayaa i gɛa wu eya wu ndegea i fanwa. Awa awu ndegea i ti nhanda nyɔu na loa na tuɛɛ ɛɛ Ngebɔ i wu nhanda nyɔu na loi na wuɛɛ aa Kilaisi nhu bele.

Ɛfisiasia 5

1Kina Ngebɔ lomayaa lengaa nwɛ aa wuee, kawaa lapi wu bele ɛɛ ala.

2Awa wu eyaabele na k`a ndomayaa aa gɛ nhu ɛɛ Kilaisi i loni gbo aa muee, awa kɛɛ ngi lɛɛhu na gɔannga mi nhanwa ɛɛ fembɛ nhai gu nɛɛ nɛɛ, ka chaaga nana aa ngebɔ goonhu nɛɛ.

3Kina Ngebɔ ndaa i mɛ aa wuee, maa ai nhiɛi ndo siandaa o nhanda nyɔu nyɔu lagbiti o i gɛ na wu liiya.

4Awa maa ai nhiɛi wu laa yia na i gɛ nyɔui, nana ai ba aa mbɛɛ Ngebɔ nwa. Kɛlɛ wu laa yia na i belena aa fiɛ guandaa Ngebɔ nwa.

5Kɛlɛ a laanɛɛa aa kɛɛlaa ndo sia mɔɔ, inaile chanhainjaa gbahamba nwɔɔ, inaile nuu na nana feelaa ɔ, napangaa haga eebɔa batou mɔɔ, maa nwɔɔ nana bonda, kpapi ai na alɛɛ mɛɛ Kilaisi nwanhayaa na la o ka Ngebɔ nwanhayaa na la.

6Awɛɛ pote nuu o nuu aa wu nwɔu mɔu aa njia nana kolo ai nhu, gbɛnhaile, indinɛi nhaa nwɛɛ kpei Ngebɔ ɔɔ gbaai natiini ma tai nwaa bɛɛ ma alau.

7Indinɛi nhanwa, a sogia maa belaa i siinaa, awɛɛ gbɛ o gbɛ bele ngilamaaa wui tua o.

8Wua bɛnhɛ wee naanɔɔ kpindi nhu ndi ɔ aa wu eyaabele na lepele, kɛlɛ kina woo belenga aa Maliki na ndaa, faa nwɛɛ wuaa waun na nhu. Faa nwɛɛ wu eyaabele na kaa bele ɛɛ ningaa natiini ti waun na nhu,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9gbɛnhaile waun na alɛɛ aa ba aa qani ngindinɛi, napangaa nana kpekpe ngɔ bɛɛ, ka nana tee ngɔ bɛɛ, awa ka nana tɔmbaga ɔ bɛɛ.

10A lapia wu nana nagɔli aa Maliki na goonhu nɛɛ.

11Awa awɛɛ gula gbɛ o gbɛ belendaa nhu nana kpindi nhu nhanda le, nana aigɔ ba aa qani ningaa nwa, kɛlɛ a maa nhanda na siina guaa kpou.

12Maa ufe ngɔ bɛnhɛ aa nana gɛndaa taa pele kundɔ na nhu.

13Ina gbɛ o gbɛ na bɛɛ taa ba la waun na nhu, nhu nwɛɛ maa pele ngɔ na gɔɔ i na.

14Gbaa nana bɛɛ taa kua kpou, oo belenga aa waun. Faa nwɛɛ ti kɛi tɛɛ, "Bia na bi njii nhu una! Awa huua kualaa haa na nhu, awa Kilaisi ɔɔ huonaa bi nwa."

15Faa nwɛɛ a sogia nana nhanwa waa pele. Wu eyaabele na ɛɛ bele ɛɛ ningaa natiini tai gbɛ o gbɛ gɔɔ, kɛlɛ i belena ɛɛ ningaa natiini ti nhu lo ngɔ.

16Awa fɛɛlɛ o fɛɛlɛ waa hɔlɔ, a engea la, gbɛnhaile muaa lɔgɔ nyɔu nyɔu nhu chaanngi.

17Awɛɛ bele ɛɛ mɔu mɔu mbelaa kɛlɛ a lapia wu nana gɔɔ Maliki na lo ngɔ la wu pele.

18Awɛɛ ndɔɔ gbɔɛ nhaa i wu hou, gbɛnhaile ɔɔ wu nyaaia, kɛlɛ a pelena kangaa Ngebɔ Yina na i sia aa wuee hiti ɔ nhu.

19Awa a yɛpɛa wu ndegea le aa njɛpɛ nana aa gua ngebɔ ue gɔɔ na nhu. A Ngebɔ batouna aa ngue aaindaa nana Yina na aa pu wu nɛɛnwaa, awa a ngue aaina Maliki na le aa wu lii na bɛɛ.

20A fiɛ guaa mi Kɛɛgɛ na nwa Ngebɔ aa lɔgɔ o lɔgɔ, gbɛ o gbɛ na nhanwa ndi ɔ aa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi laa na nhu bele.

21Nuu o nuu kaa gbɔha na nwaa bɛɛ ndege lou nau, ndi ɔ aa mbɛɛ na i wu eya Kilaisi nhanwa.

22Nyanhaa i kawaa gbɔha na nwaa bɛɛ wu nhiingaa i mbu ɛɛ wu ba gbɔha na nwaa bɛɛ Maliki nau.

23Gbaa nhii na alɛɛ ngukoko nwɔɔ na aa ala nyanha na nwanhu ɛɛ Kilaisi i na gbo aa ngukoko nwɔɔ laanɛɛ belaa i manhu bɛɛ. Awa Kilaisi gbɔha na alɛɛ aa laanɛɛ belaa i ngumbo, awa tuɛɛ ala lugu na aa tuee.

24Faa nwɛɛe nyanhaa i kataa nwaa bɛɛ ti nhiingaa i mbu hiti ɔ nhu, ɛɛ laanɛɛ belaa i taa nwaa bɛɛ Kilaisiu.

25Wua nhiingaa i ngaa wuee a lona aa wu nyanha i ɛɛ Kilaisi i loni aa laanɛɛ belaa i nhaa kɛɛ haaa ti nhanwa.

26Awa Kilaisi i indinɛi belenia kangaa i laanɛɛ belaa i kɔan Ngebɔ nwa ndi ɔ aa ngi oo na lepele. I indinɛi belenia nhuna i bilani aa ti gɛndaa chanhai ndi ɔ aa Ngebɔ ua na lepele,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27kangaa i ba aa laanɛɛ belaa i ala gbɔha na le ti nyande na nhu bɛɛ, awa kangaa ti bele ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu kɛlɛ ngai tuaa, awa tɛɛgɛ o tɛɛgɛ ɛɛ gɛ ti nwa.

28Nhiingaa i kataa lo ngaa ti nyanhaa i ɛɛ ti lo ngɔ na gbo aa ti lugu na. Nhii na nana ndo ngɔ aa ngi nyanha na, ndo ngɔ aa gbɔha na.

29Nuu ai na nana tolo ɔ aa ala lugu na. Kɛlɛ i ndaa gɔ, awa i manhu gbee ɛɛ Kilaisi aa pele gbo aa laanɛɛ belaa i,

30gbɛnhaile mua bɛɛ kpapi nwɛ aa muee Kilaisi lugu naa.

31Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Indinɛi nhanwa, nhii na ɔɔ ngi kɛɛgɛ na loa ka ngi nje na, awa ɔɔ nwaa gbɔnaa tii ngi nyanha na o, awa feengaa i tɔɔ belenaa aa ngila mɔɔ."

32Awa tɔmbaga bombou mbaa nwɛ ndɔgɔɔu ngɔ Ngebɔ Gbaali indinɛi nhu, nana ngi kɔɔ ngaa kɛɛlaa ndaa to ngɔ Kilaisia ka laanɛɛ belaa i.

33Kɛlɛ tɔmbaga indinɛi ndaa to ngɔ gbɔnhu wuaa, gbɛnhaile nhii ngoo nhii kaa lo ngaa ngi nyanha na ɛɛ ala gbɔha na, awa nyanha o nyanha kaa mbɛɛ gɛ ngi nhii naa.

Ɛfisiasia 6

1Ndengaa, a nwaa bɛɛa wu ungaa i mbu gbɛnhaile wu laanɛɛyaa enge na nwɛ, awa alɛɛ gbɔnhu pelendaa nwaa nhiɛ ɔ.

2- 3Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Mbɛɛ gɛa bi kɛɛgɛ naa ka bi nje na. Kangaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ i ba gɛ nwaa nhiɛi bi nhanwa, awa kangaa bi chiiyaa i gɛ gɔha ngelou na nhu." Pɛnhɛɛ Sɔ na nwɛ nana aa nɛɛnwaa lo fe.

4Kɛɛgɛa, awɛɛ gbɛ o gbɛ bele ngaa wu lengaa i nana aa pele taa gbaai. Kɛlɛ a ti siaa aa pele na Maliki na lo ngɔ la.

5Nduaa, kawaa nwaa bɛɛ wu nwanhu belaa i mbu, awa a mbɛɛ gɛa tuaa aa wu lii na bɛɛ, awa a lapia kangaa wu ti goonhu nɛɛ ɛɛ wu ba pele gbo aa Kilaisi.

6Awɛɛ indinɛi bele gbo gbɛnhaile tua taa wu gbee, ɛɛ wu lo ngɔ gbo kangaa wu ningaa goonhu nɛɛ, kɛlɛ aa nana belena Ngebɔ lo ngɔ la aa wu lii na bɛɛ ɛɛ Kilaisi eyaalakpangaa.

7Awu enge na belena aa koonhu nɛɛ ɛɛ ngeyaalakpangaa. Awa i belena ɛɛ ningaa aile gbo waa enge tuɛɛ kɛlɛ Maliki na nwɛ waa enge mbɛ.

8A nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa Maliki na ɔɔ nuu o nuu baabaaa ngi enge nwaa nhii nhiɛ na nhanwa aa pele, i bele ngaa ngeyaalakpandou ai bele ngaa ngeyaalakpandou.

9Awa wua wu ningaa i manhu, a belena aa ningaa gbekpengaa wu eyaalakpangaa i ngee, awɛɛ pele taa lua ndi ɔ aa nana nhanwa waa gɛ wɔɔ pele ngaa tuee. A nɛɛnwaa bɛɛlaa aa kɛɛlaa wua o ka wu eyaalakpangaa i Maliki ila mɛɛ i wu eya mɛɛ aliyana, nana ɔɔ nuu o nuu gɔhɔ aa pele ila na kele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Nya gbelenwaa na, ngi kɛ aa wuee, wu nhu gɛa gbɛndɛni wu hounwayaa na nhu wui Maliki na o ndi ɔ aa ngi fɔha bombou mbaa na nhu bele.

11A nhaanhaa i pua nwa bɛɛ natiini Ngebɔ aa ti ɔa wu eya kɔɔ na nhanwa, kangaa wu ba ku wu gɔ aa Ngafɔ Manha na sɔti na.

12Gbaa mi gɔɔ na mi nhu, mai gɔi aa ningaa, kɛlɛ mua maa gɔ aa manhayaa ka fɔhayaa nana mai ku maa tɔ. Mua maa gɔ aa natiini ti ngelou indinɛi gbindi na nwanhu, ka ngafɔngaa i natiini fɔha na tuaa feenaa na nhu.

13Faa nwɛɛ gbɛ o gbɛ na a pua nwa nana Ngebɔ i ngɔai wu eya, kangaa nhuna lɔgɔ nyɔu na aa ba wu ba ku wu lele Setani sɔti naa. Awa kawaa ku wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ nhaa kɔɔ na ngaa lo.

14Indinɛi nhanwa, a huua wu tɔmbaga na ili nwa aa tɛbɛi, awa a teenjaa bua nwa aa loongo.

15A nwaa gbatɛa aa maa lɛi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa, awa maa nwaa gbatɛ na i belena ɛɛ chambala.

16A pelena wu laanɛɛ na i wu nwanhu gbee kangaa wu ba ku wu Nuu Nyɔu na hagɔli na gbele nana aa pii wuaa.

17A ndendouyaa gbauna wu pɛɛ umbaa, awa aa Ngebɔ oo na gbauna ɛɛ Saasigɔ nana Yina na aa ngɔa wu eya.

18Indinɛi bɛɛ a pelena laaminɛ nhu, a Ngebɔ nwɔɔlina kangaa i gbɔ wuaa. A laaminɛa aa gbele o gbele Yina na fɔha na nhu. Indinɛi nhanwa, a sogia kangaa wai ba gbaha, awa a laaminɛa aa lɔgɔ bɛɛ Ngebɔ ndaa i fanwa.

19Awa a laaminɛa gbɔnhu nya nhanwa kangaa Ngebɔ i ngoo ɔa nya eya nhuna ngaa gɛ ngɔɔ yɛpɛ, awa kangaa ngi ku ngi yɛpɛ aa ndii gbɛndɛ nana lɔgɔɔundaa nhanwa aa ningaa i ndɔɔgu ngɔ na ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu.

20Gbaa Ngebɔ oo nya longa kangaa ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi gɛ hali nha nyaa kpindi bɛlɛu. A laaminɛa nya nhanwa kangaa nya lii gbɛndɛ ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ ma ɛɛ ngi ba gɛ na.

21Mi ndege nhiindou na Tikikɔsi nana mi lo ngɔ na la, ɔɔ baa wuee bɛɛ aa nya nwaanhaa na kangaa wu nana gɔɔ aa bele ngaa nge. Nuu nwɛɛ nana ngeyaalakpandou gbekpe mɛɛ aa ala Maliki na enge na nhu.

22Faa nwɛɛ ngaa ala lee wu nwanhu, kangaa i kɛ aa wuee nana aa bele ngaa nuee, awa kangaa i wu nhu gbɛndɛ.

23Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ, ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti mi ndege laanɛɛ belaa i kɔ aa maa lɛi o, ndomayaa o, ka laanɛɛyaa.

24Awa kangaa Ngebɔ banda bandayaa na i gɛ na tii natiini ngoo bɛɛ ti lo ngɔ na aa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi aa ndomayaa nana ngaa ai lo.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Filipaaia

Filipaaia 1

1Nya Pɔɔlu ka Timootii, Yisɔsi Kilaisi eyaalakpangaa i ngaa nuee, nua nwɛ naa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee wua Ngebɔ ndaa i ngaa wuee bɛɛ, ngu mbelaa i ngoo ka wu gbɔmba belaa i wu mɛɛ Filipaai laa waa na nhu wu hounwayaa na nhu wui Yisɔsi Kilaisi o.

2Kangaa Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi i panda bandayaa lɔgɔɔu ngaa wuee ka maa lɛi.

3Lɔgɔ na bɛɛ ngaa nɛgili aa wuee k`angi fiɛ gua ni Eebɔ na nwa wu nhanwa,

4awa lɔgɔ o lɔgɔ bɛɛ ngaa laaminɛ wu nhanwa bɛɛ k~angi laaminɛ aa koonhu nɛɛ,

5pele na nhanwa nana wu gbɔnga la nyaa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa aa ningaa i, kualaama aa lɔgɔ na wu laanɛɛi la nhaahaai.

6Awa faa nwɛɛe nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa ngebɔ, nana i ngenge gbekpe ngindinɛi lɔɔloni wu nhu ɔɔ tonaa nda nhaa ngaa lo aa foo na Yisɔsi Kilaisi ɔɔ ba boma.

7Kina ndomayaa lɔ ngeya wu nhanwa bɛɛ faa nwɛɛ maa nhiɛ ɔ ngaa nɛgili indinɛi bonda bele ngaa wuee. Wua bɛɛ woo gbɔnga nyaa aa ngenge indinɛi belendaa Ngebɔ i ngɔai ngeya ndi ɔ aa ngi banda bandayaa na, kualaama aa lɔgɔ na fɛɛlɛ ee nyɛɛ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwaa gbɛndaa nhanwa awa ka laanɛɛ belaa i nhu gbɛndɛndaa nhanwa, awa ka chaanngi nhu ngi bei kpindi bɛlɛ nau.

8Ngebɔ i kɔɔnaa aa kɛɛlaa indinɛi ngaa kɛ tɔmbaga nwɛɛ, aa kɛɛlaa ndomayaa na i ngeya wu nhanwa kua ɔ Yisɔsi Kilaisi le.

9Awa k`angi laaminɛ aa kɛɛlaa wu lomayaa na i nwaa lo, awa wu gɔɔnjaa na i nwaa lo, awa kangaa wu nana gɔɔ waa pele,

10kangaa wu nana nhu ɔhɛ nana kpekpe ngɔ lee ngɔ. Wɔɔ gɛa chanhaini kualaa nhanda nyɔu nhu awa waigɔ tɛɛgɛ hɔlɔ gbɔnhu aa Foo na Kilaisi ɔɔ ba ma boma.

11Kangaa nana waa pele pele i gɛ gbekpeni aa tɔmbaga, gbɛnhaile Yisɔsi Kilaisi nwɛ aa pele indinɛi aa bele wu nhu kangaa i ba ba aa mbɛɛ Ngebɔ nwa ka mbihɛ.

12Ni ndegea, nya lo ngɔ la wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nhanda indinɛi i bele pelenga aa nge, oo pelenga ningaa gbinhi gbinhia too laanɛɛa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na,

13indinɛi nhanwa kulugbaangaa i bɛɛ taa manha mbaa na guuguu na nwaa nhu gbee ka inditiini bei bɛɛ too nhu kɔɔnga aa kɛɛlaa nyaa kpindi bɛlɛu, gbɛnhaile Kilaisi eyaalakpandou nwɛ aa nge.

14Nya biindaa na kpindi bɛlɛ nau oo pelenga laanɛɛ belaa gbinhi gbinhia ti ndii gbɛndɛ hɔlɔ aa njigbalaa Maliki na nhu, kangaa ti Ngebɔ oo na gɛɛ gɛɛ aa ndii gbɛndɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15- 17Aa tɔmbaga, ningaa lɛingaa k`ati ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ ndaa to ngɔ Kilaisia, gbɛnhaile tolo lɔ ti nɛɛnwaa nya nhanwa awa ti lo ngɔ aa mbaabaga. Ti indinɛi bele gbo kangaa ti nhai hɔlɔ kɛlɛ ai ti nɛɛnwaa na, awa tɔɔ tɔɔngaa tɔɔ ni yɔgɔlɔ na nwaa lonaa kina ngi kpindi bɛlɛ nau. Kɛlɛ lagbitia i k`ati ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ ndaa to ngɔ Kilaisia aa ti nɛɛnwaa na gbɛnhaile ti lo ngɔ aa nge, awa ti nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ oo ngenge indinɛi ɔaa ngeya ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwaa gbɛndaa nhanwa.

18Ti pele bɛnhɛ aa ti nɛɛnwaa na inaile tai pele ngaa ti nɛɛnwaa na ala aile aa nhanda nyaai, kɛlɛ kangaa gbo taa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ aa ningaa i aa pele o pele Kilaisi nhanwa, nya goonhu nɛɛ ɔ ala na nhanwa. Awa ngɔɔ gɛa koonhu nɛɛ nhu,

19gbɛnhaile ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu laaminɛ na waa pele nya nhanwa ka kpɔ mba na nana Yisɔsi Kilaisi Yina na aa fe mbɛ ɔɔ pelenaa ti nya gua kpindi bɛlɛ nau.

20Ngɔi bombou mbaa lɔ mba ka laanɛɛ nhu gbɛndɛ kpɛndɛ aa kɛɛlaa ngɔɔ nana belenaa tee ngɔ aa gbele o gbele awa nya lii ɔɔ gbɛndɛnaa aa lɔgɔ bɛɛ eengaa bɛnhɛ aa chaanngi nhu, kangaa nya eyaabele na i ba pele ningaa ti mbɛɛ gɛ Kilaisia, ngi gɛ bɛnhɛ haai ngaa i gɛ haai.

21Nya, nya nhanwa ndɛɛhu na nana ai gɛi na Kilaisi nhanwa ndɛɛhu ai le. Awa haa nwɛɛ aa ba aa ndɛɛhu gbekpe.

22Kɛlɛ ina gbo ngaa gɛ bei ngelou indinɛi nhu tuun, ngɔɔ kunaa ngi li gulɔɔ aa ngenge nwaa nhii nhiɛ belendaa, faa nwɛɛe ngai nana gɔɔ ngɔɔ nhu ɔhɛ.

23Nyaa nhanda fee ngindinɛi loganhu. Ngɔi lɔ nyaa ngi haa kangaa ngi li ngi gɛ na nii Kilaisi o, gbɛnhaile indinɛi lɔ kolo ɔ nya nhanwa.

24Kɛlɛ wu lɔgɔ fanwa maa nhiɛ ɔ nja lee ngɔnhu ngaa gɛ ngelou indinɛi nhu.

25Indinɛi nhanwa, nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa ni lɛɛhu na ɔɔ lonaa nda. Ngɔɔ gɛa na tii wua o bɛɛ kpɔndaa nhanwa wuaa kangaa wu laanɛɛ nhu gbɛndɛ ngɔ aa koonhu nɛɛ.

26Kangaa nya lɔgɔ fanwa wɔɔ koonhu nɛɛ gbinhi gbinhi hɔlɔa Kilaisi nhu nhuna ngɔɔ ba boma.

27Awa nana kolo nhanda na le ala nwɛ aa kɛɛlaa kawaa nana bele ngoo nwaa nhii nhiɛ na Kilaisi nhanwa lo ngɔ la wu pele, kangaa hali bɛnhɛ ngi ba inaile ngai bai ngaa wu lɔ, ngɔɔ wu nwaanhaa nwɛinaa aa kɛɛlaa wuaa loni nhu gbɛndɛ ngɔ nhanda ila fanwa, awa wu enge gbo ngilamaaa aa ngoo ila kele laanɛɛ na nhanwa nana ngoo nwaa nhii nhiɛ na lo ngɔ na la.

28Awɛɛ lua wu haaleengaa i mba hali. Indinɛi nwɛ ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa tuee aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ ti nyaaia awa ɔɔ ndendouyaa hea wuɛɛ.

29A indinɛi belena gbɛnhaile Ngebɔ oo fɛɛlɛ na hea wuɛɛ ngengelaa nhanwa Kilaisiɛ, ai beleni gbo waa laanɛɛ aa ala k`a tɔɛ na nwɛe kɛlɛ kawaa yɔgɔlɔ ala lɔgɔ fanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

30Chaanngi nhu waa gulaa nyaa kɔɔ na nhu. Kawu naa lɔaɔ ngee gee gɔ pɛnhɛɛ, awa ɛɛ waa mɛi gbo maa gɔɔ ila na nwɛ tuun ngaa kɔ.

Filipaaia 2

1Kina wu hou ɔ na nwa wui Kilaisi o ala nwɛ aa pele wu nhu gbɛndɛ, ala aile? Kilaisi lomayaa na wu nhanwa ala nwɛ aa wu lɔɔndɔɔ, ala aile? Ngebɔ Yina na ala nwɛ aa hounwayaa gbatɛ wu loganhu, ala aile? Ndomayaa lɔ wu nhu ka maaumayaa, ala aile?

2Indinɛi nhanwa, a pelena nya goonhu nɛɛ na laa fe ndi ɔ aa nɛgili ila kpaundaa, ndomayaa i gɛ wu loganhu awa nɛɛnwaa ila ngi gɛ wu eya.

3Awɛɛ gbɛ o gbɛ bele nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa wu hɔɔndi ɔ, ka nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa waa yonga haka leea, kɛlɛ maa bɛɛyaa i gɛa wu loganhu. A nɛgilia aa lagbitia i aa kɛɛlaa ti gbekpe ngɔ lee ngɔ wuaa.

4Awɛɛ nɛgili gbo aa wu nwaa nhanda na, kɛlɛ a nɛgilia gbɔnhu aa lagbitia i ti nwaa nhanda na.

5Wu nɛgili na bele ngɔ na kaa bele ɛɛ Kilaisi nda nɛgili ɔ na, ɛɛ ti ngaaini bei ngue na nhu.

6Ala bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ aa pele o pele, kɛlɛ ai nɛgilii aa kɛɛlaa ala nwaa gɛɛlaa na sɔun tii ngebɔ o nhanda nwɛ nana ɔɔ lo nhu,

7kɛɛ loko guaa ti nwaa gɛɛlaa na nhu sɔun tii Ngebɔ o, awa kɛɛ belenga ɛɛ nuu gbɔha, awa kɛɛ lɔgɔɔunga nuu gbɔha guague nhu, awa kɛɛ belenga ɛɛ ngeyaalakpandou.

8Kɛɛ gbɔha na belenga aa maa yei nwɔɔ awa kɛɛ nwaa bɛɛa nhaa bɛnhɛ kɛɛ haaa napangaa ngi nwaa ufe haa na i peleni kpekpa ngulu naa.

9Indinɛi nhanwa, ka Ngebɔ i ala lɛa nga mbɛɛyaa bombou mbaa nhinde, awa kɛɛ ndaa hea alɛɛ nana mbɛɛ bombou mbaa i mba tee ngɔ ndaa o ndaaa,

10kangaa mbɛɛ hendaa nhanwa Yisɔsi laa naɛ, ningaa i bɛɛ ka ngafɔngaa i tɔɔ ombi hitɛa alɛɛ, napangaa natiini bɛɛ ti aliyana, ka ngelou i nhu awa ka lɔu na,

11awa tɔɔ kɛa kpou aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi Maliki nwɛ aa ala, nana ɔɔ mbɛɛ gɛ Ngebɔa mi Kɛɛgɛ na aa ala.

12Faa nwɛɛe wua nya lo ngɔ na aa wuee, wee nwaa bɛɛa nyɛɛ nhuna ngee na tii wua o. Chaanngi nhu a nwaa bɛɛa nyɛɛ tee ngɔ pɛnhɛɛ naɔ ngee na tii wua o. A engea aa wu gaanhu na bɛɛ kangaa wu bila ngenge na nwa nana Kilaisi i tɔɔloni wu nhu nhuna i ndendouyaa hei wuee. A pelena aa wu nɛɛnwaa na bɛɛ.

13Ngebɔ nwɛ aa enge wu nhu kangaa i pele kpala ngi gɛ wuaa awa wu ku wu nana bele kpala ngi alaa wu pele pele.

14Waa gɛ aa gbɛ o gbɛ belendaa, awɛɛ gɔɔ nhu yia awa awɛɛ mɔɔli mɔɔli pele,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15kangaa wu bele ngaa Ngebɔ lengaa natiini tɛɛgɛ ai ti nwa, wu gɛ leoni awa wu nhanda i gɛ gbekpeni nana hiti ɔ nhu chɔɔ koto goto mbelaa liiya ka nhanda nyɔu belaa. Kawaa bele ɛɛ waun nana aa huo gbindi nhu ningaa indiini ndiiya,

16waa gɛ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa aa tuee nana aa ndɛɛhu nyiɛ he tuɛɛ. Ina waa indinɛi bele, ngɔɔ goonɛa wu nhu aa Foo na Kilaisi ɔɔ ba ma, gbɛnhaile indinɛi nwɛ ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngai lapii yaai awa ngai engei yaai.

17Naangaa tɔɔ nya baaa ɛɛ chaaga nana ɔɔ gula wu chaaga na nwa, napangaa wu laanɛɛ na wu hembɛ na nwɛ. Ina indinɛi aa bele nya goonhu nɛɛ ɔ awa ngɔɔ ni goonhu nɛɛ na lɔgɔɔunaa aa wuee bɛɛ.

18Aa pele ngɔ ila na siina, wua gbɔnhu kawaa goonhu nɛɛ awa a wu nda goonhu nɛɛ na lɔgɔɔuna aa nge.

19Ina Maliki na guunmayaa na nwɛ, nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa ngɔɔ Timootii lonaa wuee guui nhu, kangaa ngi ngoolee hɔlɔ wu nhanwa nana ɔɔ nya goonhu nɛɛ.

20Nuu ai na nana aa nɛgili aa wu nwaa nhanda na ɛɛ ala aa pele.

21Ti nɛgili ɔ gbo aa ti nwaa nhanda na kɛlɛ ti lɔgɔlaa aile aa Yisɔsi Kilaisi nwaa nhanda na.

22Wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Timootii oo ngi goloyaa na lɔgɔɔunga ngeyaabele nhu. Nya o ala o noo enge ngilamaaa ɛɛ kɛɛgɛ o ngi nhiindou o ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa nhanwa.

23Faa nwɛɛe nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa ngɔɔ Timootii lonaa wuee nhu gutu ɔ na ngaa kɔɔ nya bele ngɔ na tɔɔ nya bele.

24Awa nya yigba ngɔ Maliki na nhu aa kɛɛlaa ɔɔ gbɔnaa nyaa kangaa nya o gbɔnhu ngi ba wuee guui nhu.

25Ngoo tɔa aa kɛɛlaa kangaa mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na Ɛpafolaitɔsi lo wuee boma, nana wu teeni nya nwanhu kangaa i gbɔ nyaa. Noo gɔ ngenge naa ngilamaa.

26K`awu nwɔi i gbaaiɔ alaa bɛɛ, awa ka ala nɛɛnwaa yogobeenga, gbɛnhaile kawu mɛinga aa kɛɛlaa kɛɛ hegbɛa.

27Aa tɔmbaga kɛɛ hegbɛa nhaa kɛɛgɛa ɔɔ haa. Kɛlɛ ka Ngebɔ i nwaaua ala nwa, awa ala ila ngɔ aile gboe kɛlɛ nya boma gbɔnhu. Kangaa i maaumayaa waa ɛa nya au nwa.

28Faa nwɛɛe kpala mbaa lɔ nyaa ngi to wuee kangaa wu goonhu nɛɛ aa ala lɔndaa gbɔnhu, awa kangaa nya lii na i ba golo hei.

29Faa nwɛɛe a ala binjana aa koonhu nɛɛ ɛɛ wu ndege laanɛɛ nwɔɔ. Awa a mbɛɛ gɛa ningaa indiini bondaa ɛɛ ala.

30Gbaa kɛɛgɛa ɔɔ haa Kilaisi enge na nhanwa, gbɛnhaile kɛɛ gbɔha guaa aa chaaga kangaa i bila ngenge na nwa nana wu ngɔai ala eya kangaa i pele nyɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Filipaaia 3

1Ni ndegea, nya gbelenwaa na, kang~a~a gɛ a goonhu nɛɛa wu hounwayaa na nhu wui Maliki na o. Nya lɔgɔlaa aile aa nhanda ila ngindinɛi gbaalindaa gbɔnhu wuee, gbɛnhaile ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa ɔɔ belenaa aa wu nwanhu gbee.

2A sogia ningaa nyɔu nyɔua i mba natiini ti eyaabele na guague ngɔ na aa njiaa, ti lo ngɔ na aa kɛndaa aa kɛɛlaa k`a ningaa taa ningaa ti nwanha nhanda bele.

3Gbaa mua, mua nwɛ ningaa i ngaa muee mi manha nhanda gbekpe na hɔlɔa, awa k`ami Ngebɔ batou ndi ɔ aa ngi Yina na fɔha na lepele, awa k`ami goonhu nɛɛ mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o, awa mai yigbani nuu gbɔha eyaabele nhu.

4Ina ngaa lo nda, ngaa yigbanaa nhanda indinɛi nhu, awa ina nuu lagbiti aa nɛgili aa kɛɛlaa aa kunaa i yigba nuu gbɔha eyaabele nhu, nya bɛnhɛ saabu lɔ mbɛ tee ngɔ alaa.

5Gbaa nhuna ti nya leni i kpauni aa mi guu ɔfɛla, ngɔsaakpa na nwa, kati nya nwanha nhanda belenga ɛɛ Yuua i taa pele. Nya Iisilɛli nwɔɔ gaai gaai nwɛɛ aa nge kualaa Bɛnjaminii ti bɛɛyaa goo na nhu, awa ni bembaa i ngɔɔ bɛɛ Hibulua nwɛɔ aa tuee. Aa ba aa sɔ na nwakɛndaa lepele, Falesi nwɔɔ nwɛɔ aa nge, napangaa kpapi na nana aa Yuua i ti sɔ na nwakɛ nhu gbɛndɛ ngɔ.

6Kangi longa nhu gbɛndɛ ngɔ Yuua i ti laanɛɛyaa na nhanwa nhaa kangi Kilaisi laanɛɛ belaa i ngaa sɛɛgɛa. Ina nuu aa belenaa aa tee mɔɔ ndi ɔ aa nwaa bɛɛlaa nhanwa sɔ nau, k`a oo belenga aa kɛɛlaa nya kɛlɛ ngai mba nha.

7Kɛlɛ nana bɛɛ ngi ba nɛgili la aa kɛɛlaa qani nwɛ nya nhanwa, ngai kpauni aa qani Kilaisi lɔgɔ fanwa.

8Aa tɔmbaga ngai gbɛ o gbɛ gbau ngɔ aa qani, gbaa nya lo ngɔ la ngi ni Nwaliki na gɔɔ Yisɔsi Kilaisi, gbaa indinɛi nwɛ kolo ɔ lee ngɔ bɛɛ. Ngoo loko guaa gbɛ o gbɛ nhu ala lɔgɔ fanwa awa ngaa gbɛ o gbɛ na lɔa gbo ɛɛ kaagɔɔ, kangaa ngi Kilaisi hɔlɔ aa nya qani,

9awa ni hou nwa nii ala o hiti ɔ nhu. Ngai leeni Ngebɔ gulɔɔ ndi ɔ aa nwaa bɛɛlaa sɔ nau, kɛlɛ nya lee ngɔ ngebɔ gulɔɔ gbɛnhaile nya laanɛɛ ɔ aa Kilaisi, gbɛnhaile Ngebɔ aa nuu belenaa aa tee mɔɔ, gbɛnhaile maa nwɔɔ na laanɛɛ ɔ.

10Nana gbo kpala ngi nyaa ala nwɛ aa kɛɛlaa, ngi Kilaisi gɔɔ ka fɔha na nana i huui alau kualaa haa na nhu, awa ngi yɔgɔlɔ ɛɛ i yɔgɔlɔi, awa ngi lapi kangaa ngi haa ɛɛ ala i haai,

11awa nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ huua nyau kualaa haa na nhu.

12Ai beleni aa kɛɛlaa ngoo hɔlɔa tɔ inaile ngoo hiti nhu, kɛlɛ ngi nɔa nhu aa ndapilaa kangaa ngi ku ma, gbɛnhaile Yisɔsi Kilaisi oo nya belenga aa ngi nda.

13Ni ndegea, ngai nɛgilii ma aa kɛɛlaa ngoo pelenga aa nya nda, kɛlɛ nhanda ila ngaa pele, ala nwɛ aa kɛɛlaa ngi nɔa nana nwa i leenga awa ngi lapi nana nhanwa i nya gulɔɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Faa nwɛɛ ngaa gbɛndɛ kangaa ngi nhumbu aa hiti kpelenwaa ngi ba paabaa na hɔlɔ. Paabaa na nwɛ aa ngui na nana Ngebɔ i peleni muaa ndi ɔ aa Yisɔsi Kilaisi lepele ndɛɛhu na nhanwa i mi nwanhu na.

15Mua bɛɛ mi gbɛa ɔ na laanɛɛ na nhu kamaa nɛgili indinɛi bonda bele, kɛlɛ ina nɛgili lagbiti lɔ wu lɛingaa nɛɛnwaa, Ngebɔ ɔɔ pelenaa wu nɛɛnwaa hɔlɔ mba.

16Kangaa gbo nagɔli na mi hɔlɔa mi hou aa tɔmbaga.

17Ni ndegea, wua bɛɛ a nana belena ngaa pele. Noo kuague kpekpe na lɔgɔɔunga wu nhanwa, faa nwɛɛ a natiini kpeena taa hitɛ ni guague na bou nwa.

18Naa gbinhi ɔ ngoo njia indinɛi gɛa aa wuee awa nya ngaa kɛ gbɔnhu aa wuee tii ngɔɔ o aa kɛɛlaa, ningaa gbinhi gbinhia lɛingaa lɔ na natiini ti eyaabele na i ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa ti lolo ɔ aa kolo na nana Kilaisi i haai fanwa ningaa nhɛɛ ngulu naa, napangaa kpekpa ngulu na.

19Awa Ngebɔ ɔɔ ti biinaa yahandama, gbɛnhaile ti eebɔ na nwɛ aa ti lugu na nwaa nhanda. K`ati goonɛ nana nhu ti ba ufe nda, awa ti nɛɛnwaa bu ɔ gbo ngelou i nhu nhaanhaa i nhu.

20Kɛlɛ mua lugulea nwɛ aa muee mɛɛ aliyana, awa mua maa mi Lendouyaa He Mɔɔ na nwaa golo napangaa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi nana ɔ ba kualaa aliyana.

21Ɔɔ mi yaaiyaai lugu na nwaa lobinaa nana ɔɔ haa, awa ɔɔ pelenaa ɛɛ ngi nda lugu gbekpe na ndi ɔ aa ngi fɔha na nana ɔɔ pele i ku i ba aa gbɛ o gbɛ na ala gbɔha na le, awa ɔɔ gɛa ti nwanhu, awa tua pa tɔɔ gɛa alau.

Filipaaia 4

1Faa nwɛɛe nya ndegea, wua nya lo ngɔ na na wuee, wu nwɔi na aa gbaai nyaa, wuɛɛ waa pele nya goonhu nɛɛ awa nya goonɛ ɔ wu nhu. Faa nwɛɛe a lona nhu gbɛndɛ ngɔ wu hounwayaa na nhu wui Maliki na o wua na nya lo ngɔ na aa wuee.

2Yuolia, bia o Sindigi o ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu lo ngoo ila nhu ɛɛ ndege nyɛɛlengaa Maliki na nhu.

3Awa bia gbɔnhu nya ndege enge nwɔɔ, gbɔna njiengaa indiini mba, gbɛnhaile noo enge ngilamaaa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛndaa. Awa ka ningaa lagbitia ti gbɔnga nyaa, napangaa Kilɛmɛnde o ka nya ndege enge belaa lagbitia i natiini Ngebɔ i ti laa na gbaalia natiini ti gɔɔ na nhu ti ndɛɛhu na hɔlɔa nana Ngebɔ aa fe.

4A goonhu nɛɛa wu hounwayaa na nhu wui Maliki na o aa gbele o gbele. Ngi kɛ gbɔnhu aa wuee aa kɛɛlaa a goonhu nɛɛa.

5Maliki na alaa ba guui nhu, faa nwɛɛe a pelena ningaa i bɛɛ ti tɔ aa kɛɛlaa wu lii lo ngɔ.

6Awa awɛɛ lii nhɛɛ gbɛ o gbɛ nhanwa, kɛlɛ nhanda o nhanda nhu a laaminɛa, awa wu Ngebɔ nwɔɔli nana nhanwa wu baa ngɔ la, awa wu fiɛ gua ala nwa aa gbele o gbele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Awa maa lɛi na nana Ngebɔ aa fe ningaa tai nɛɛnwaa hɔlɔ mba, maa nwaa lɛi indinɛi ɔɔ wu lii na nwanhu gbeenaa ka wu nɛgili na ɛɛ wu hou ɔ na nwa wui Yisɔsi Kilaisi o.

8Kpelenwaa na, ni ndegea, a nɛgilia nhanda indinɛi nwa bɛɛ, natiini ti gbekpe ngɔ tee ngɔ bɛɛ, awa ti hiti ɔ nhu mbihɛ nhanwa, napangaa nhanda nana tɔmbaga le, mbɛɛ mba, tee ngɔ, chanhai ngɔ, ndomayaa ɔ awa ka panda banda ɔ.

9A pua ngeyaabele nhu nana bɛɛ ngi wu nagɔlia la, nana wu hɔlɔa kualaa nya le, nana wu mɛinga kualaa nya le, awa tii nana o wu tɔa nya nhu. Awa Ngebɔ na nana aa maa lɛi he ɔɔ gɛa na tii wua o.

10Ngi goonhu nɛɛ mbombou ngɔ ni hounwayaa na nhu nii Maliki na o, gbɛnhaile kpelenwaa na wu lɔgɔlaa ɔ gbɔnhu aa nge. Aa tɔmbaga wu lɔgɔlaa ɔ aa nge kɛlɛ wai fɛɛlɛ hɔlɔi waa ndɔgɔɔu.

11Ai beleni k`a kpala mɛɛ ngaa gbala mbaa fanwa gbɛnhaile oo nya lugu gɔɔnga aa kɛɛlaa, aa pele o pele nana aa gɛ nya eya ku ngɔ aa nge,

12ngi mbaanjaa gɔɔnaa awa ngi hɔlɔyaa gɔɔnaa, awa ngoo gbundu ngindinɛi nagɔlia, awa kangaa nhanda o nhanda nhu, ngi hɔlɔ kpinhi ɔ, ngai hɔlɔ kpinhi ɔ, ndɔɛ i gɛ nyaa, ndɔɛ ai gɛ nyaa, nya lii lɛi ɔ gbo.

13Ngaa kunaa ngi gbɛ o gbɛ bele kualaa fɔha na nhu nana Kilaisi aa fe nyɛɛ.

14Kɛlɛ wu pelenia maa nhiɛ ɔ wu gbɔni nyaa kpɔu gbɔu na nhu ngee na.

15Wua kpei Filipaaia i ngaa wuee wuaa kɔɔ ngɔ pandaa aa kɛɛlaa nhuna pɛnhɛɛ ngi ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛi aa lɔgɔ na ngi guai Masilonia bɔlɔgɔɔ na nhu, laanɛɛ belaa lagbitia tai gbɔni nyaa aa nahoo hembɛ, k`a wua gbo wu peleni.

16Hali nhuna ngee Tɛsalonaika laa waa na nhu, kawu gbɔnga nyaa tee ngɔ naa ila nhu aa nana ngi baa ngee nya nwa.

17Ai beleni aa kɛɛlaa k`a fembɛ na nwɛ ngaa ngɔie kɛlɛ nya lo ngɔ la ngi qani lɔ nana ɔɔ mbɛɛyaa nwaa lo wu laa banda na nwa.

18Nana wu teeni nyɛɛ tee ngɔ mɔɔ nhu awa nya lii lɛi ɔ, kina somila na wu teeni nyɛɛ aa Ɛpafolaitɔsi ngoo hɔlɔa. Wu somila na pele ngɔ ɛɛ ngua gu nɛɛ nɛɛ, awa chaaga nwɛ nana ngebɔ i kuun ngɔ ma awa alaa ala goonhu nɛɛ ngɔ.

19Ngebɔ na ngaa batou ɔɔ wu gɔa aa gbɛ o gbɛ na nana wu baa ngɔ la kualaa ngi gbatɛyaa bombou mbaa na nhu ɛɛ wu hou ɔ na nwa wui Yisɔsi Kilaisi o.

20Kangaa Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na i mbɛɛyaa hɔlɔ nhaa guna bɛɛ. Kangaa i bele.

21Wu ha mbɛ Ngebɔ ndaa i ma natiini ti hou ɔ na nwa tii Yisɔsi Kilaisi o. Laanɛɛ belaa i ni bei ngilamaaa ti fama leeni wuɛɛ.

22Ngebɔ ndaa i bɛɛ ti fama leeni wuɛɛ, eengaa bɛnhɛ aa natiini taa enge mɛɛ Hota Manha Mbaa na guuguu na nhu ti fama leeni wuɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Kangaa Maliki na Yisɔsi Kilaisi i panda bandayaa lɔgɔɔu ngaa wuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Kɔlɔɔsia

Kɔlɔɔsia 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge, Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ na, gbɛnhaile Ngebɔ oo ndaalaaa kangaa ngi bele ngaa ngi lo mɔɔ. Awa ka mi ndege laanɛɛwɔɔ na Timootii i gulaa nya nwa aa ngooleekɔɔ indinɛi gbaalindaa wu nwanhu,

2wua Ngebɔ ndaa i ngaa wuee awa ni ndege lengaa i ngaa wuee gbɔnhu wu yigba ngɔ na Kilaisi nhu wu mɛɛ Kɔlɔɔsi, kangaa Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na i panda bandayaa lɔgɔɔu ngaa wuee awa i maa lɛi ɔa wu eya.

3Aa gbele o gbele k`ani fiɛ gua Ngebɔ nwa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Kɛɛgɛ na nhuna naa gɛ aa laaminɛlaa wu nhanwa,

4gbɛnhaile noo mɛinga aa kɛɛlaa wu laanɛɛ ɔ aa Yisɔsi Kilaisi awa wu lo ngɔ aa Ngebɔ ndaa i.

5Wu indinɛi belenia gbɛnhaile wu nɛɛnwaa la ɔ nana nhu Ngebɔ i makɛa wu gulɔɔ mɛɛ Aliyana, nana i belenga aa wu nda nhuna pɛnhɛɛ wu tɔmbaga oo na nwɛini napangaa Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na,

6nana i wu nwaaia. Awa aa baa aa nduba gbinhi gbinhi ningaa nwa aa lɔgɔ bɛɛ. Awa oo sia ngelou gbɔha i nhu bɛɛ ɛɛ aa pele ngɔɔ wu liiya kualaa lɔgɔ na wu mɛini awa ka lɔgɔ na wu nhu kɔɔni aa kɛɛlaa Ngebɔ banda bandayaa na aa ndɔgɔɔu tɔmbaga ɔ,

7ɛɛ Ɛpafilɔsi nana mi lo ngɔ na la i wu nagɔlii la. Ala nuu nwɛɛ aa ala nana aa enge Kilaisiɛ ɛɛ naa pele. Ala i enge maa nhiɛ ɔ Kilaisiɛ awa indinɛi kpɔmbayaa waa nwɛ mi nhanwa.

8Oo ba i kɛ aa nuee pele ngɔ na Ngebɔ Yina na i pelenga wu longa aa wu ndege laanɛɛ belaa i.

9Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ naa laaminɛ wu nhanwa aa gbele o gbele kualaama aa lɔgɔ na ni wu nwaanhaa nwɛini. Awa k`ani Ngebɔ nwɔɔli kangaa i pele laanɛɛ belaa i wu Kɔlɔɔsi wu nɛɛnwaa hɔlɔ ngi laalaa naa wu lɛɛhu na nhanwa, awa kangaa Ngebɔ Yina na i pele wu nhu lo hɔlɔ bɛɛ, awa ka nɛɛnwaa nhu lee bɛɛ. Poungaa na siina, wu ba gɛ na ɛɛ Maliki na lo ngɔ la wu gɛ na.

10Awa aa gbele o gbele tɔ, wɔɔ nana belenaa aa Ngebɔ goonhu nɛɛ. Wɔɔ gɛa aa nhanda nwaa nhii nhiɛ bele pelendaa aa pele gbinhi gbinhi, awa wɔɔ baa wu Ngebɔ gɔɔ pandaa.

11K`angi laaminɛ kangaa Ngebɔ i wu nhu gbɛndɛ aa fɔha na bɛɛ kualaa ngi fɔha na le nana mbombou ngɔ na tee ngɔ bɛɛ, kangaa wu ba lii gbɛndɛ kpɛndɛ kpɛndɛ na nhu bɛɛ nana aa wu nwaai tii ndii lo ngoo.

12Awa wu fiɛ gua Kɛɛgɛ na nwa aa koonhu nɛɛ nana i pelenga mi hitia nhu aa kpapi hɔlɔndaa nanaa i makɛ ngɔ ngi ndaa i fanwa mɛɛ ngi nwanhayaa waun na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Ngebɔ oo mi nwaa gaaunga Kualaa kpindi na fɔha na eya. Oo ba aa muee maa lɛi ɔ nyɔɔ mɛɛ ngi Lou na nwanhayaa na la nana ala lo ngɔ waa na la.

14Ngebɔ oo mi umbonga ndi ɔ aa ngi Lou na lepele, ala nwɛ aa kɛɛlaa oo mi nhanda nyɔu na lo na muɛɛ.

15Kilaisi nana mi ala lɔi pele ngɔ ɛɛ Ngebɔ nana mai ala lɔ. Ala nwɛ Ngebɔ Lou na aa ala yeingaa Ngebɔ i gilaa gbɛ o gbɛ na gbatɛi.

16Ngebɔ oo gbɛ o gbɛ na gbatɛa i aliyana ka ngelou i nhu ndi ɔ aa Yisɔsi gbɔmbayaa na lepele, nhaanhaa i maa ti lɔ o, ka nhaanhaa i mai ti lɔ, napangaa ngafɔngaa i bɛɛ, natiini fɔha tuaa o, manha ngaa o, natiini ti lagbitia nwanhu o, ka natiini taa fɔhayaa la. Ngebɔ i gbɛ o gbɛ na gbatɛia ndi ɔ aa Yisɔsi gbɔmbayaa na lepele awa ala nhaa nwɛɛ i gbɛ o gbɛ na gbatɛi.

17Kilaisi alaa naɔ pɛnhɛɛ yeingaa Ngebɔ i gilaa gbɛ o gbɛ na gbatɛi, awa gbɛ o gbɛ na bɛɛ alaa ngi lomaa na ndi ɔ aa ti hounwayaa na lepele tii Kilaisi o.

18Ala nwɛ laanɛɛ belaa i ti ukoko nwɔɔ na le napangaa ala lugu na. Ala nwɛ laanɛɛ belaa i ti lɛɛhu na lɔɔlomaa na le. Ala nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa ala i huua haa na nhu, kangaa i pɛnhɛɛ tomaa na gbau gbɛ o gbɛ nhu.

19Gbaa Ngebɔ oo nhu ɔhɛa kangaa ala bele ngɔ na nana hiti ɔ na nhu i gɛ Kilaisi nhu.

20Awa Ngebɔ oo ndaalaa ɔ aa gbɛ o gbɛ na nwaa laanndaa nwa boma aa ngi Lou na gbɔmbayaa na lepele. Ngi Lou na haa na i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa, napangaa kpekpa ngulu na oo ba aa ndoganhu gbatɛ indinɛi, kangaa gbɛ o gbɛ na i aliyana ka ngelou i nhu i ba ngee boma.

21Pɛnhɛɛ naɔ nhanda ɔa ɔɔ wu loganhu wua o Ngebɔ o, awa Ngebɔ haaleengaa nwɛɔ aa wuee gbɛnhaile woo nhanda nyɔu belengaɔ aa ala ka nɛgili nyɔu.

22Kɛlɛ ngi Lou na haa na nhanwa i peleni, oo ba aa ndoganhu gbatɛ wu loganhu wua o Ngebɔ o, kangaa Ngebɔ i ba ba aa wuee ala au bele nhu ɛɛ ningaa natiini tai lɛɛi gbɛ o gbɛ nhu.

23Kɛlɛ aa tɔmbaga kawaa li gulɔɔ aa njigbalaa Ngebɔ Oo nwaa Nhii Nhiɛ na nhu, awa wu lo nhu nhu gbɛndɛ ngɔ. Awɛɛ fɛɛlɛ he gbɔha naɛ aa kɛɛlaa waa gɛ nhu nyɔngɔ kualaa nɛɛnwaa la na nhu nana Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na aa fe wuɛɛ, napangaa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana wu mɛinga. Ningaa too Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa ningaa i ngelou gbɔha i nhu bɛɛ. Awa maa enge na nwɛ Ngebɔ i ngɔaa ngeya.

24Awa chaanngi, nya yɔgɔlɔlaa na wu lɔgɔ fanwa oo pelenga nya goonhu nɛɛ. Kilaisi yɔgɔlɔ na i peleni laanɛɛ belaa i fanwa napangaa ala lugu na, ala nwɛ ngi loa aa bila ma.

25Awa Ngebɔ oo nya belenga aa ngenge nwɔɔ laanɛɛ belaa i fanwa. Oo ngenge indinɛi ɔaa ngeya napangaa ngi oo nwaa nhii nhiɛ na hɛpɛ na gɛndaa nhanwa fiou wu qaniyaa nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

26Ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi ala nwɛ gbundu na le i ndɔɔguaɔ aa lɔgɔ nhu gɔha gɔha ningaa i mba, kɛlɛ chaanngi nhu oo kuaa kpahita Ngebɔ ndaa i ngee.

27Ngebɔ oo ndaalaaa aa kɛɛlaa ngi ndaa i kataa ngi gbundu na gɔɔ, napangaa gbundu mbombou mbaa na nana i ngeya ningaa gbɔhaa i fanwa bɛɛ. Gbundu na siina ala nwɛ aa kɛɛlaa Kilaisi alaa wu nhu, nhunhaa na nwɛ aa kɛɛlaa wɔɔ wu nda gbapi hɔlɔa Ngebɔ bɛɛyaa naa.

28Awa ni ngoo na gɛ aa ningaa i ndaa to ngɔ Kilaisia. K`ani nuu o nuu laanhii ngaa nhanda na nana maa ai nhiɛi taa pele, awa kani nuu o nuu nagɔlia aa nhu lo na bɛɛ i ni eya. Njɛpɛ nwɛɛ ni kɛi aa tuee kangaa ni ba ba aa nuu o nuu Ngebɔ le ɛɛ ningaa natiini ti hiti ɔ nhu hounwayaa nhu tii Kilaisi o.

29Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ ngaa nwɔɛ nwa aa fɔha bombou mbaa na nana Kilaisi i pui nya nhu.

Kɔlɔɔsia 2

1Nya lo ngɔ la wu nya lapi ɔ na gɔɔ ngi lapia la wu nhanwa nhu gbɛndɛ ngɔ ka laanɛɛ belaa i fanwa ti Laolisia nhaa natiini fanwa gbɔnhu tai lɛ nya gɔɔni lɛ.

2Awa indinɛi ngi pele kangaa ti ndii gbɛndɛ hɔlɔ, awa ti ba lo ngaa ti ndege lengaa i pandaa hounwayaa nhu, kangaa ti ba hiti nhu nɛɛnwaa la hɔlɔ nana maa hɔlɔ, nhuna maa nɛɛnwaa hɔlɔ nanaa hiti ɔ nhu, awa nhuna gbɔnhu maa Ngebɔ gbundu na gɔɔ napangaa Kilaisi.

3Kilaisi ala nwɛ i pelenga mi Ngebɔ nhu lo na gɔɔnga ka ngi gɔɔnjaa na nana i ndɔɔgu nhuɔ pele ngɔ na ɛɛ kɛin.

4Ngi indinɛi gɛ aa wuee kangaa awɛɛ pote nuu aa wu nwɔu mɔu ngaa ndɛɛ lɛɛ yɛpɛ hali i gɛ nɛɛ nɛɛi.

5Hali ngai gɛi na tii wua o, kɛlɛ a pelena ɛɛ nyaa na tii wua i ngoo. Awa nya goonhu nɛɛ ɔ aa naa lɔndaa aa kɛɛlaa wu hou ɔ nwa nhu gbɛndɛ ngɔ aa njigbalaa Kilaisi nhu, awa nuu ai ku aa wu nhu yanja.

6Awa kina wu kuunnga Yisɔsi Kilaisi nwa mi Nwaliki na, a belena ala le ɛɛ ningaa natiini ti hounwayaa nhu tii ala o.

7A hape bua ala nhu, awa wu bele ngɔ na kaa gɛ yigbani pandaa nana nhu aa kɛ aa wuee pelendaa nhanwa. Wu wu laanɛɛ na bu ala nhu pandaa ɛɛ gbo ti wu nagɔlii la, awa wu luunhu ba ngaa fiɛ guandaa ala nwa.

8A sogia kangaa nuu ɛɛ pele waa bele ngaa nduaa aa nɛgili na bele ngɔ na taa pele, nana kolo ai nhu taa ningaa nwɔu mɔu nda, nana mbembaa i taa ti laalalengaa i nagɔli la, awa ka nagɔli na gbɔnhu nana aa gua ngafɔngaa i ngee natiini taa sia aa ngelou na bɛɛ. Awa nhu lo ngindinɛi bonda ai guai Kilaisi le.

9Kilaisi ala laa fe ngɔ aa Ngebɔ bele ngɔ na yɔ ngi nuu gbɔhayaa na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Awa Ngebɔ oo ndɛɛhu hea wuɛɛ nana hiti ɔ nhu nhuna wu houi nwa wui Kilaisi o. Ala manha na nwɛ aa ala ngafɔngaa i manhu natiini taa manhayaa la ka natiini taa fɔhayaa la.

11Nhuna wu houi nwa wui ala o, oo belenga aa kɛɛlaa wu nwanha nhanda bele ngɔ tɔ. Ai beleni ɛɛ manha nhanda indinɛi ningaa i taa pelengee kɛlɛ Kilaisi nda nwanha nhanda na nwɛ i peleni, napangaa nhanda baandaa wuaa kualaa nhanda nyɔu na fɔha na eya nana i wu nhu.

12Nhuna ti Ngebɔ ua na beleni aa wuee, oo belenga ɛɛ Ngebɔ oo wu lɔɔgua maau ndoga nhu wui Kilaisi o ngilamaa. Awa nhuna gbɔnhu ti Ngebɔ ua na beleni aa wuee, oo pelenga boma wu gɛ na ndɛɛhu nyiɛ nhu. Awa oo huua wuu kualaa maau ndoga na nhu ɛɛ wui Kilaisi o ngilamaaa nana i huuiɔ alau kualaa haa na nhu. Indinɛi bɛɛ i belenia ndi ɔ aa wu laanɛɛyaa na lepele aa Ngebɔ fɔha na.

13Lɔgɔ lagbiti ɔ wu haa ɔɔ Ngebɔ nda gbapi na nhu gbɛnhaile nhanda nyɔu nɛɛ ɔɔ wu la, gbaa wu nwanha nhanda bele ngɔ aileɔ lɛ, napangaa nhanda nyɔu na fɔha na guandaa wu nhu. Kɛlɛ Ngebɔ oo ndɛɛhu nyiɛ hea wuɛɛ ɛɛ i fei Kilaisiɛ. Awa oo mi nhanda nyɔu na loa na muɛɛ bɛɛ.

14Kue na nana i muaaɔ maa Ngebɔ baabaa la nana i pu ngɔɔ kɔɔ nhu, awa ka sɔ kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ na nana aa gɛ mɛɛ indinɛi bele, oo ngaa sibia fiou. Awa Ngebɔ oo pelenga kangaa fɔha ɛɛ gɛ mba gbɔnhu kpɔ, pele ngɔ ɛɛ kpakpa mɛɛ ti kpakpani aa lɔndima na ningaa nhɛɛ ngulu naa napangaa kpekpa ngulu na.

15Awa ningaa nhɛɛ ngulu naa gbɔnhu napangaa kpekpa ngulu na, naa nwɛɛ Kilaisi i fɔha na guai na ngafɔngaa i ngeya natiini manhangaa aa tuee o, ka natiini ti lagbitia nwanhu. Nana i peleni aa tuee ala nwɛɔ aa kɛɛlaa kɛɛ pelenga nuu o nuu i naa lɔa kpahita ndi ɔ na aa ti ilindaa na nhanwa i ti ilii tee ala bou nwa ee sia aa tuee ɛɛ nuu aa gɛ aa kunjaa sia belendaa.

16Awɛɛ kuun nuu lagbiti aa wu gɔhɔ ndaa to ngɔ nana nhanwa waa mɛ, ka nana nhanwa waa kpɔɛ, inaile nuu ɛɛ wu gɔhɔ ndaa to ngɔ tɔɔgɔɔ hoo lɛingaa nhanwa nana ti nhu ɔhɛ ngɔ fogo na nhu Ngebɔ batoundaa ma nhanwa, inaile ngau nyiɛ gbolo guu guandaa nhanwa, awa ka Yuua ti Lɛɛhu Hoo nhanwa.

17Sɔ kɛbɛlɛ gɛbɛlɛ indinɛi bɛɛ, nhanda na pelendaa gulɔɔ na ɔɔ bele, maa guague na nwɛ. Kɛlɛ nana tɔmbaga ɔ na ala nwɛ aa Kilaisi.

18Awɛɛ fɛɛlɛ he nuu o nuuɛ aa kpau wu eya nana aa bele ngaa wu baabaa na, napangaa nuu na nana i gbɔha na gbau ngɔ aa kolonhu nwɔɔ tee ngɔ ningaa i mba bɛɛ, gbɛnhaile ala aa nhanda lɔa nɛɛnwaa na nhu nana Ngebɔ aa ndɔgɔɔu nda, nana aa hɛlɛ wuaa, kangaa wu gula ngi lɛɛ lɛɛ nwaa yeiyaa naa ka laaminɛlaa malekaa le ɛɛ k`a Ngebɔ nwɛ aa tuee. Nuu indinɛi bonda ngaunwaa lɛ ɔ ndi ɔ aa ngi nuu gbɔhayaa nɛgili na lepele. Kɛlɛ ngi aunwaa lɛyaa na nhunhaa ai mba hali.

19Awa maa nwɔɔ indinɛi bonda oo gbenga aa njigbalaa Kilaisi nhu nana ndugu na ukoko na aa ala, napangaa laanɛɛ belaa i. Nhuna Kilaisi aa ndugu indinɛi nwanhu

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

gbee, nhu nwɛɛ ndugu indinɛi aa nhu gbɛndɛnjaa hɔlɔ. Awa nhu nwɛɛ gila kaai na lo tomaa nga na bɛɛ ɔɔ enge aa ngi bele. Awa oo gbɛa gila ɛɛ Ngebɔ lo ngɔ la i gbɛa.

20Nhuna Kilaisi i haai, oo belenga ɛɛ wui kilaisi o wu haai nwa ngilamaaa awa ka Ngebɔ wu nwaa gaaunga kualaa ngafɔngaa i ngeya natiini ngelou i nhu nwanhangaa i ngaa tuee. Gbɔɔ gbɔnhu wu ngelou na eyaabele gɛbɛlɛ na nhu? Gbɔɔ waa nwaa bɛɛ sɔ kɛbɛlɛ indinɛiu,

21ɛɛ kɛɛlaa, awɛɛ sia india, inaile awɛɛ sii sia naa, awa awɛɛ indinɛi gɔgɔ.

22Awa Sɔ ngindinɛi bɛɛ i kɛi aa muee ndaa to ngɔ ndaa nwɛnhɛi naa nana maa bila ngaa mɛndaa o, ka nana maa bila ngaa kpɔɛndaa kolo ɛa gɛ nhu gbɔnhu. Indinɛi bɛɛ sɔ mɛ nuu gbɔha i kpatɛ gbatɛi ningaa nagɔlindaa la nhanwa.

23Ningaa i ti nɛgili ɔ aa kɛɛlaa sɔ ngindinɛi bonda kpatɛ gbatɛ ngɔ na nhu lo tɔ nhu, kɛlɛ nhu lo ngai nhu hali. I hɛlɛ ningaaa aa kɛɛlaa kataa malekaa batou. Ka ndɛɛ lɛɛ nwaa yei belendaa, awa ka lugu na yɔgɔlɔndaa aa pele o pele. Sɔ ngindinɛi ai gbɔ nuua kpendaa nhanwa nanaa ala lugu na lo ngɔ la i pele.

Kɔlɔɔsia 3

1Nhuna Ngebɔ i huui Kilaisiu kualaa haa na nhu, mi gɛa wua nwɛ i huui wuu ngilamaa. Faa nwɛɛe a lii na bua gbɛ o gbɛ na nhu i Ngebɔ eya mɛɛ aliyana, mɛɛ Kilaisi i na heii ngi nwanhayaa gbakaa na nhu Ngebɔ ɛha loko na nhu.

2A nɛɛnwaa na bua gbɛ o gbɛ na nhu nana i aliyana, kɛlɛ ngelou indinɛi nhu nhaanhaa i ngaile waa nɛɛnwaa bu ti nhu.

3Mi gɛa woo haaa, awa wu lɛɛhu na makɛ ngɔ tii Kilaisi nda na o Ngebɔ nhu.

4Wu lɛɛhu na ngengelaa nhaa nwɛɛ gbo Kilaisiɛ kpɛti i na. Nhuna Kilaisi ɔɔ gbɔha na lɔgɔɔu gbɔnhu bei ngelou i nhu, awa wua gbɔnhu wɔɔ gɛa na tii ala o awa wɔɔ ngi bɛɛyaa na hɔlɔa!

5Faa nwɛɛe a loko guaa ngelou na ɔi na nhu fesaun nana i wu nhu aa enge, nhanda ɛɛ ndo siandaa o, chanhainjaa gbaha mba o, feelaa o, ka kɔɔli, napangaa ndɛɛ lɛɛ eebɔa batoundaa.

6Awa Ngebɔ gbaai mba na ɔɔ yeia ningaa i ma natiini taa nhanda nyɔu indinɛi bonda bele bɛɛ.

7Wua kpei nhanda nyɔu indinɛi bonda ala nwɛ wee maa guayaa nhuɔ nhuna wee maa yamana na nhu.

8Kɛlɛ chaanngi kawaa loko gua nhanda indinɛi bonda nhu bɛɛ, napangaa ndii gbaai o, kpilia heindaa o, ndondo ngoo nwa o, njafa o, ka njia gbɔlɔ kpɔlɔ guandaa la.

9A wɛhaa ndɛɛ gɔɔla gbɔnhu nuu o nuu le. Gbaa woo guaɔ wu bele ngɔ ɔha na nhu tii maa eyaabele na o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Awa chaanngi wuaa bele ngɔ nyiɛ nhu tɔ. Ngebɔ nana i wu beleni aa ningaa nyiɛa alaa pele kangaa wu bele fɛi fɛi ɛɛ ala gbɔha na, kangaa i pele wu ala gɔɔ hiti ɔ nhu pandaa.

11Indinɛi nhanwa Ngebɔ i pelenga, ndoganhu bai ai Yuua i ndoganhu tii natiini ngoo Yuua aile aa tuee, inaile ndoganhu bai ai natiini ndoganhu seemangaa aa tuee tii natiini ngoo seemangaa aile aa tuee, inaile paa belaa o, lugulea o, natiini ti u ndo ɔ nhu ngelou i nhu nhanda na nwa o ka natiini ti u ngai loi nhu, nduaa o ka natiini nduaa aile aa tuee, tua indinɛi kpɛlɛ ndoganhu bai ai ti loganhu. Nuu lagbiti ai na gbɔnhu k`a Kilaisi kpɛti ala nwɛ kolo ɔ, awa Kilaisi ala nwɛ i wu nhu bɛɛ.

12Wua bɛnhɛ Ngebɔ ndaa nwɛ aa wuee gbɔnhu. Oo longa aa wuee, oo wu nhu ɔhɛa kangaa wu bele ngaa ngi ndaa. Maaumayaa o, nhanda banda o, ndii lo ngoo, maa yeiyaa o, i gɛa wu eya wu ndege lengaa i fanwa.

13Nuu na bɛɛ ngi ndege gbilia ngaa gɛ ala nɛɛnwaa i ndoa na alɛɛ. A nhanda nyɔu loa na wu ndege lengaa i mbɛ ɛɛ Maliki na i ndoa na wuɛɛ.

14Awa lamanhu na tɔ bɛɛ, ala nwɛ aa kɛɛlaa waa lo ngaa wu ndege lengaa i, gbɛnhaile ndomayaa ala nwɛ aa gbɛ o gbɛ na hou nwa hounwayaa gbekpe nhu.

15A pelena maa lɛi na Kilaisi i pelenga wu hɔlɔa i wu nhanda na gɔhɔ nana i wu nɛɛnwaa na, gbaa Ngebɔ oo uinga wuaa ngilamaaa kangaa wu bele ngaa ndugu ila, awa kangaa wu ba maa lɛi indinɛi bonda hɔlɔ. Awa kawaa fiɛ gua Ngebɔ nwa.

16A pelena Kilaisi oo bombou mbaa na i la wu nɛɛnwaa. Awa wu nhu gɛa loni aa pele o pele aa gbɔha nagɔlindaa nhanwa awa wu gbɔha laanhii ndaanhii. A Ngebɔ gɔɔ ue na aaina. A ngue aaina ndaa to ngɔ Yisɔsia. Awa wu ngue aai kualaa Ngebɔ Yina na le, awa fiɛ guandaa i gɛa wu nhu.

17Nana bɛɛ waa pele ka nana bɛɛ waa kɛ, a pelena awa wu kɛ ɛɛ ningaa natiini ti laanɛɛ ɔ aa Yisɔsi, awa wu gɛ gbɔnhu aa fiɛ guandaa Ngebɔ nwa mi Kɛɛgɛ na ndi ɔ aa Kilaisi lepele.

18Wua wu nhiingaa i mbɛ a nwaa bɛɛa wu nhiingaa i mbu. Indinɛi ala nwɛ waa pele gbaa wu yigba ngɔ Kilaisi nhu.

19Nyanha belaa, a lona aa wu nyanhaa i awa awɛɛ ti bele ngaa nduaa.

20Ndengaa, a nwaa bɛɛa wu ungaa i mbu aa gbele o gbele ɛɛ ningaa natiini ti yigba ngɔ Kilaisi nhu, awa na ala nwɛ aa nɛɛ Ngebɔɛ.

21Ndengaa belaa, awɛɛ pele wu lengaa i taa gbaai aa ti guu guandaa mba nhanda o nhanda nhu taa pele, kangaa ti nɛɛnwaa ai ba nyaai.

22Nduaa i, a nwaa bɛɛa wu nwanhu belaa i mbu gbɛ o gbɛ nhu. Awɛɛ gɛ too gɛa na taa gɛ aa wu gbeendaa nhu nwɛɛ waa nwaa bɛɛ tiu, gbɛnhaile wu lo ngɔ la ti wu bihɛ, kɛlɛ a pelena aa lii na gbɛnhaile wuaa mbɛɛ gɛ ngɔ Maliki naa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Nana bɛɛ waa pele a pelena aa wu gaanhu gbɛndɛ na bɛɛ, awa i belena ɛɛ ngenge nwɛɛ waa pele kpɔndaa nhanwa Maliki naa, awa ai beleni gbo ngengelaa kpɔndaa ningaaa.

24A ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa wɔɔ kɛin na hɔlɔa kualaa Maliki na le aa wu nɛɛnwaa lo paabaa, gbaa Kilaisi ala nwɛ wu ala gaanhu kpei, awa ala nwɛ waa enge ala nhanwa.

25Nuu na bɛɛ aa nhanda nyɔu bele ɔɔ yɔgɔlɔa nhanda nyɔu na nhanwa bɛɛ i pelenga, gbɛnhaile Ngebɔ ai kalahai gɔhɔ pele.

Kɔlɔɔsia 4

1Manhu belaa, a wu luaa i houa maa nhiɛ ɔ aa tee pele. Awa a ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa wua gbɔnhu wuaa nuuu nana i aliyana.

2Awɛɛ gbe ngaa laaminɛlaa. Awa a oolaa nana nwa waa gɛ aa kɛndaa Ngebɔ le tii fiɛ guandaa o ala nwa.

3Lɔgɔ na bɛɛ waa laaminɛ, a laaminɛa gbɔnhu ni nhanwa kangaa Ngebɔ i ba pele na laau nuɛɛ Ngebɔ oo na gɛndaa nhanwa ndaa to ngɔ na Kilaisia, napangaa ngoo na nana i gbundu na nhu, gbɛnhaile Ngebɔ oo na gɛndaa nhaa nwɛɛ ngi kpindi bɛlɛ nau chaanngi.

4Faa nwɛɛe a laaminɛa kangaa ngi ba ku ngi Ngoo na gɛ aa pele na ningaa tɔɔ nɛɛnwaa hɔlɔ la mba, gbaa indinɛi nwɛ hiti ɔ nhu ngi pele.

5Wu nhu gɛa loni aa wu bele ngɔ na waa gɛ na wui natiini ngoo tai laanɛɛi aa Kilaisi. A engea maa nhiɛ ɔ aa fɛɛlɛ o fɛɛlɛ, i ba lɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa wua laanɛɛ belaa nwɛ aa wuee.

6Nhuna waa gɛ aa njɛpɛlaa wui ningaa o wu laahaa i gɛa nɛɛi. Kawaa kɔɔ waa gee nuu gbɛɛmbo ngaa tɔmbaga bele.

7Tikikɔsi mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na nana ni lo ngɔ waa na aa ala, ɔɔ kɛa aa wuee nana bɛɛ i beleni aa nge mi guu indinɛi nhu. Ala ngenge nwɔɔ nwɛ nana nuu aa yigba nhu, awa ala nwɛ naa enge Maliki naɛ ngilamaa.

8Nya ngaa ala lo wuee kangaa i pele wu goonhu nɛɛ boma aa kɛndaa nhanwa aa wuee nana aa bele ngaa nuee bɛɛ.

9Onɛsimɔsi nana i wu nda gbapi na nhu wua laanɛɛ belaa i ngaa wuee, ala nwɛ ɔɔ ala laalo. Ala gbɔnhu mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na nwɛ nana ni lo ngɔ waa na la awa nuu nwɛɛ nana nuu aa yigba nhu.

10Alisitakɔsi nana ni kpindi bɛlɛ nau ngilamaaa i fama leeni wuɛɛ. Maaki gbɔnhu Banabaasi kɛɛgɛ golo na lou na i hai wu nwa. Kawu ngooleekɔɔ hɔlɔa nana pu ngɔ nhu aa kɛɛlaa wu Maaki binja nhuna aa baa wuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Yɔsua nana taa ui mba gbɔnhu aa Yɔsitɔsi i fama leeni gbɔnhu wuɛɛ. Chawangaa indiini ti lɔɛ na nwɛ Yuua i ngaa tuee gbo ti laanɛɛ ɔ aa Kilaisi. Ti enge tii nya o Ngebɔ nwanhayaa na lɔgɔ fanwa, awa too gbɔnga nyaa kpɔ.

12Ɛpafilɔsi i fama leeni wuɛɛ. Ala ngila mɔɔ nwɛ aa ala i guai wu gbapi na nhu awa ala, ala nwɛ aa enge Kilaisiɛ. Ala lii na bɛɛ oo pua ngi laaminɛ na nhu wu nhanwa. I Ngebɔ nwɔɔli kangaa i pele wu laanɛɛ na maa ɛɛ lobi, kɛlɛ wu bele ɛɛ ningaa natiini ti hiti ɔ nhu Ngebɔ nhanda nhu, awa ɛɛ ningaa gbɔnhu natiini ti laanɛɛ ɔ nhu gbɛndɛ ngɔ aa Kilaisi, awa kangaa i pele wu nwaa bɛɛ Ngebɔu hiti ɔ nhu.

13awa nya gbɔha i kpei nya ku ngɔ ngaa seeliyaa he ngenge ɔ na nhanwa i engea la wu nhanwa nhu gbɛndɛ ngɔ, awa ka natiini nhanwa ti Laolisia ka Hilapolisi.

14Luuki ni Sipa nwɔɔ na aa ala, nana ni lo ngɔ na la ka Limaasi ti fama leeni wuɛɛ.

15A kɛa aa mi ndege lengaa i ti Laolisia wɛɛ ni hai ti nwa, awa ni hai Nimifa nwa ka laanɛɛ belaa i natiini taa gɔɛ ngi bɛlɛ nau.

16Waa bila ngaa ngooleekɔɔ indinɛi galandaa, a pelena gbɔnhu Laolisiaa i ti kala.

17A kɛa aa Achipusu aa kɛɛlaa ngenge na nana ti ngɔa ngɔ ngeya napangaa kpɔndaa nhanwa Maliki naa kaa bila ma.

18Nya Pɔɔlu ngi fama indinɛi gbaali aa nya guegue ɔgɔ na. Awa kili ɛɛ nɔa wuɛɛ aa kɛɛlaa nyaa kpindi bɛlɛu. Kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa panda bandayaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Tɛsalonia

1 Tɛsalonia 1

1Nya Pɔɔlu aa nge, nii Silibanɔsi o, ka Timootii, nua nwɛ naa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee, wua laanɛɛ belaa i ngaa wuee wu mɛɛ Tɛsalonaika, Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na ndaa i ngaa wuee tii mi Nwaliki na o Yisɔsi Kilaisi. Kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi.

2Aa lɔgɔ bɛɛ k`ani fiɛ gua Ngebɔ nwa wu nhanwa bɛɛ, awa aa gbele o gbele naa gɛ aa laaminɛlaa, k`ani laaminɛ na wu nhanwa.

3N`i laaminɛ na nhu naa gɛ aa pelendaa mi Eebɔ na le nana mi Kɛɛgɛ na aa ala, k`ani nɛɛnwaa bɛɛla ngenge na nwa nana wu pelenga gbɛnhaile kawu laanɛɛa aa Yisɔsi, awa wu gee engei nhu gbɛndɛ ngɔ gbɛnhaile wu lo ngɔ aa Yisɔsi, awa nhaa wu nɛɛnwaa la na wu pu ngɔ nhu gbɛndɛ ngɔ kpou mi Nwaliki na nhu Yisɔsi Kilaisi.

4N`i ndegea, ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ lo ngɔ aa wuee, awa oo wu nhu ɔhɛa kangaa wu bele ngaa ngi ndaa.

5Gbaa ni Oo nwaa Nhii Nhiɛ na Yisɔsi Kilaisi nhanwa nana ni kɛi aa wuee ai gbelei gbo njɛpɛ nhue kɛlɛ kani Ngebɔ Yina na fɔha bombou mbaa na lɔgɔɔunga gbɔnhu nhuna ni ngoo na gɛi aa wuee, awa laanɛɛ na nana ni pele ngɔ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na lɔmbaga na kani ndɔɔgɔɔunga aa wuee hiti ɔ nhuɔ chɔɔ. Wu nana gɔɔnaa ni peleni nhuna nee na tii wua o. Ni na belenia wu qaniyaa nhanwa.

6Kawu hitɛa ni ɔgɔbo nhu awa ka mi Nwaliki na ɔgɔbo nhu. Awa hali nha kawu yɔgɔlɔa nja lee ngɔnhu, kɛlɛ kawu kuunnga ngoo nwaa nhii nhiɛ na nwa Kilaisi nhanwa aa koonhu nɛɛ nana i guai Ngebɔ Yina na le.

7Awae kawu belenga aa kuague laanɛɛ belaa i ngee bɛɛ tee Masilonia ka natiini ngee tee Akeea.

8Masilonia o, Akeea o, naa lɔɛ na aile gboe Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na mi Nwaliki na nhanwa ti mɛini na kualaa wuee, kɛlɛ ningaa i ti mii o mii tua taa wu laanɛɛ na bele ngɔ na nwaanhaa nwɛi ngɔɔ aa Ngebɔ. Faa nwɛɛe ai na gbɔnhu naa kɛ wu nhanwa.

9gbaa ti gbɔha na k`ati kɛ ni binja ngɔ na nhanwa wu ni binjani la nhuna ni hitima beleni aa wuee, awa k`ati kɛ boma ndɛɛ lɛɛ eebɔa i fanwa wu gbenga aa ti batoundaa, awa woo tɔɔlonga aa Ngebɔ na batoundaa nana kɛndɛ lɔmbaga Eebɔ na aa ala,

10awa ka ngi Lou na nwaa golondaa aa ba kualaa aliyana, napangaa Yisɔsi nana Ngebɔ i huui alau kualaa haa na nhu. Awa ala nwɛ ɔɔ mi gua Ngebɔ gbaai mba na eya nana aa ba.

1 Tɛsalonia 2

1N`i ndegea, wua wu gbɔha na wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa n`i baalaa naɔ wuee sia haka aileɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Wu kɔɔnaa ti gee ni yɔgɔlɔi awa ti gee njia nyɔu gɛɛ gɛɛi aa nuee mɛɛ Filipaai yeingaa ni gila ba wuee mɛɛ Tɛsalonaika laa waa na nhu. Awa hali nha tolomayaa gbinhi gbinhi ee naanɔɔ ni nhanwa, ka ni Eebɔ na i ndii gbɛndɛ fea nuɛɛ kangaa ni ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa wuee nana i guai ala le.

3N`i oo nwaa nhii nhiɛ na naa kɛ aa wuee ai guai kaka ngee, inaile ni lii nwa nana maa gbindi ɔ, inaile nai ndɛɛ beleni aa tɔmbaga.

4Kɛlɛ ɛɛ gbo Ngebɔ i kuunni ni nwa aa kɛɛlaa ni hiti ɔ nhu aa ngi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa aa ningaa i, faa nwɛɛ pa naa kɛ. Awa nai kɛi ningaa gbɔhaa goonhu nɛɛndaa nhanwa, kɛlɛ Ngebɔ nana aa ni lii na gbɛngbɛ ala nwɛ naa ala goonhu nɛɛ.

5Gbaa ɛɛ gbo wu kɔɔ ngɔ, Ngebɔ gbɔha na seeli nwɛ, aa kɛɛlaa nai bai wuee naa ndaahaa nɛɛ bele, inaile nai ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛi aa wuee kangaa ni qani hɔlɔ wu nhu!

6Nai peleni kangaa ni mbihɛ hɔlɔ nuu o nuu eya, i bele bɛnhɛ aa kualaa wuee inaile ningaa lagbitia le,

7hali nha nhai gbala ngi ba gɛa nuaa wu eya ɛɛ Kilaisi lo mbelaa. Kɛlɛ ni lii lo ngɔɔ nhuna nee na tii wua o, ɛɛ gbo ndou nje aa lii lo ngi leengaa i mbu.

8Ndomayaa na nhanwa nana i ni eya wu nhanwa, kpala ngee naanɔɔ nuaa aa kɛɛlaa naa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛ aa wuee nana i guai Ngebɔ le, nɛɛ gbele gbo maa gee na nwa, kɛlɛ ni ku boma ni gbɔ wuaa aa pele o pele naa ku nda hali haalaa wu nhanwa, gbɛnhaile ni lo ngɔ aa wuee nja lee ngɔnhu!

9N`i ndegea, aa tɔmbaga wu ngenge gbɛndɛ kpɛndɛ na gɔɔnaa tɔ ti njɔgɔlɔ na o nana ni pelenga. Kani engea aa foo ka kpɔkɔ kangaa ni gooti na ai ba la wu umbaa, nhuna naa gɛ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa aa wuee nana i guai Ngebɔ le.

10Wua n`i seelia nwɛ aa wuee, awa ngemɛɛ gbɔnhu aa Ngebɔ n`i seeli nwɛ, aa kɛɛlaa n`i eyaabele na bele ngɔ na ee na wuee laanɛɛ belaa i ngaa wuee, ngeyaabele na siina chanhai ngɔɔ, awa tee ngɔɔ, awa tɛɛgɛ aile mbaɔ.

11Ɛɛ wu kɔɔ ngɔ gbo aa kɛɛlaa ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya kani ala houa ɛɛ gbo ndou kɛɛgɛ aa ngi leengaa hou.

12Kani wu lii gbɛndɛnga, kani wu lɔɔndɔɔnga, awa kani ndaanhii ngɔa ɔaa wu eya nana ɔɔ pele wu gɛ na aa pele na nana aa Ngebɔ goonhu nɛɛ, nana i uini wuaa kangaa wu gɛ ngi nwanhayaa na la ka ngi bɛɛyaa na nhu.

13Awa saabu indinɛi nhanwa, k`ani fiɛ gua gbɔnhu Ngebɔ nwa aa lɔgɔ bɛɛ aa kɛɛlaa, nhuna wu Ngebɔ oo na hɔlɔi ni eya kawu kuunnga ma ɛɛ ngoo nana i guai Ngebɔ le, nana aa kɛɛlaa qai, Ngebɔ le mɛ i guai na, kɛlɛ wai kpauni ɛɛ ngoo nana i guai ningaa gbɔhaa le. Gbaa alaa ngenge nhu wu nhu wua na wu laanɛɛ ɔ na.

14Ni ndegea, laanɛɛ belaa i aa Ngebɔ ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu, ti hounwayaa na nhu tii Yisɔsi Kilaisi o, woo hitɛ ti ɔgɔbo na nhu, gbaa wua gbɔnhu wu ndege bɔlɔgɔɔ nhu

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

belaa i too pelenga woo yɔgɔlɔ ɛɛ Yuua i ti peleni natiini ti Yulia bɔlɔgɔɔ na nhu ti yɔgɔlɔi,

15Yuua i natiini ti Maliki na baai ka Ngebɔ letua i, awa kati mi aa sɛɛgɛa. Ngebɔ ai goonhu nɛɛi ti nwa hali, gbɛnhaile ti haaleenjaa ɔ aa nuu o nuu!

16Kati lapia aa ni bɛndindaa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa aa Kpitia i, nana i ba ba Kpitia i ma aa ndendouyaa. Aa pele ngɔ indinɛi, nhanda nyɔu na nana taa pele ngɔɔ, too ndaa fenga hiti ɔ nhu. Indinɛi nhanwa, ngaa guanwaa na tɔ, Ngebɔ gbaai mba na oo yeia ti nwa!

17N`i ndegea, nua ni nhanwa, nhuna ni loganhu gɔɛi aa wuee hɔgɔi, nai wu lɔ ma gbɔnhu aa au, kɛlɛ wuaa ni nɛɛnwaa na nhu. Awa nhu nwɛɛ wu nwɔi aa gbaai nuua nja lee ngɔ nhu kangaa ni wu lɔ gbɔnhu!

18Ngɔi ee naanɔɔ nuaa kangaa ni bɛɛla boma wuee, eengaa tɔ bɛnhɛ nya kpei Pɔɔlu aa nge! Ngi kɛ gbɔnhu, nya Pɔɔlu aa nge, k`a noo baɔ, kɛlɛ Setani nwɛ i ni bɛndii aa paalaa.

19Na nhu bɛɛ, wua nwɛ n`i nɛɛnwaa la na aa wuee, ka n`i goonhu nɛɛ na, awa wua nwɛ wu pelenga nɔɔ yonga lee Maliki na gulɔɔ nana nhanwa ni kuni ni pelenga nhuna ɔɔ ba.

20Aa tɔmbaga, wua nwɛ naa goonɛ wu nhu, awa wua nwɛ n`i goonhu nɛɛ na aa wuee!

1 Tɛsalonia 3

1Na nhu bɛɛ, naigɔ ku naa lii lo mbu gbɔnhu. Awae noo nɛgilia aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔ i ba gɛɛ ni nhanwa aa ndoolaa gbo ni ila ngɔ Atɛnisi

2awa ni n`i ndege laanɛɛ nwɔɔ na Timootii lo nana aa Ngebɔ enge na bele ngilamaaa tii nua o napangaa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛndaa Kilaisi nhanwa aa ningaa i. Ni ala lonia kangaa i ba i wu nhu gbɛndɛ awa i pele wu ndii gbɛndɛ hɔlɔ wu laanɛɛ na nhu,

3kangaa nuu ɛɛ bɛɛla bou nwa wu liiya ngaa sɛɛgɛ indinɛi nhanwa, gbɛnhaile wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa indinɛi gbɔnhu Ngebɔ guunmayaa na nwɛ mi nhanwa.

4Gbaa nhuna nee na tii wua o, kani nhumbua aa kɛ aa wuee aa kɛɛlaa mɔɔ yɔgɔlɔa. Awa ɛɛ wu kɔɔ ngɔ gbo tɔ chanhai aa kɛɛlaa ala nwɛ i beleni.

5Saabu indinɛi nhanwa, ɛɛ ngi kɔɔ ngɔ gbo tɔ aa kɛɛlaa ngaigɔ ku ngaa lii lo mbu gbɔnhu, faa nwɛɛ ngi Timootii loni wuee kangaa i ba i wu laanɛɛ na bele ngɔ na gɔɔ. Gbaa ni lua ɔ aa kɛɛlaa naangaa Ngafɔ mbaa na oo wu nhuanga. Awa ina aa ku wu nwa, ka oo belenga aa kɛɛlaa ni enge na bɛɛ ni pelenga oo gua nuɛɛ fuu!

6Kɛlɛ kina Timootii oo bɛɛlaa boma bei nuee kualaa wuee, awa oo ba aa wu laa banda ngu to ngɔ wu laanɛɛ na bele ngɔ naa o ka wu lomayaa na bele ngɔ naa, awa ka kɛɛlaa aa lɔgɔ bɛɛ k`awu nɛgili banda bele ngaa nuee, wu bote boma k`a n`i ɔi i gbaai wuaa ni lɔndaa nhanwa ɛɛ gbo wu ɔi ee gbaai nuaa wu lɔndaa nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Faa nwɛɛe n`i ndegea, saabu indinɛi nhanwa, wu laanɛɛ na oo pelenga ni ndii gbɛndɛ
hɔlɔ kpɔu gbɔu na nhu nana ni yɔgɔlɔi nhu,

8gbaa chaanngi nhu, pele ngɔ ɛɛ ndɛɛhu nyiɛ ni nhanwa, ina waa lo nhu gbɛndɛ ngɔ
wu lɛɛhu na nhu, wu hounwayaa na nhu wui Maliki na o.

9Chaanngi nhu k`anaa fiɛ gua mi Eebɔ na nwa wu nhanwa. Ni fiɛ gua ma koonhu nɛɛ
na nhanwa i ni eya chaanngi nhu wu lɔgɔ fanwa.

10Aa foo o foo ka kpɔkɔ o kpɔkɔ k`ani laaminɛ ala le nhu gbɛndɛ ngɔ kangaa i pele ni
wu lɔ aa au kangaa ni ba gbɔ wuaa aa nana ɔandaa wu eya wu baa ngɔ la wu laanɛɛ na
nhu aa Kilaisi.

11Kangaa Ngebɔ gbɔha na mi Kɛɛgɛ na aa ala, awa ka mi Nwaliki na Yisɔsi ti pele
lɔgɔɔu ngaa nuee kangaa ni ba wuee!

12Awa ndomayaa na nana i wu eya wu gbɔha na loganhu o, ka ndomayaa na nana i
wu eya ningaa nhanwa bɛɛ, maa lomayaa na siina, kangaa mi Nwaliki na i pele i li aa
nwaa lo tuun nhaa i gɛ waa i hiti ni nda lomayaa na nwa nana i ni eya wu nhanwa.

13Aa pele ngɔ indinɛi, ɔɔ wu nhu gbɛndɛnaa wu lii na nwa kangaa wu ba gɛ chanhaini
awa wu gɛ hitii nhu mi Eebɔ na gulɔɔ nana mi Kɛɛgɛ na aa ala, nhuna mi Nwaliki na
Yisɔsi ɔɔ ba tii natiini ngoo bɛɛ ngi ndaa i ngaa tuee.

1 Tɛsalonia 4

1N`i ndegea, kpelenwaa na tɔ bɛɛ, ala nwɛ aa kɛɛlaa ni wu nwɔɔli awa ni wu nwaa nɛɛ
nɛɛ ngaa Maliki na laa na Yisɔsi aa kɛɛlaa, ɛɛ ni ndɔgɔɔuni gbo aa wuee wu sia ɔ na
waa sia, awa wɔɔ gee Ngebɔ goonhu nɛɛ, awa aa tɔmbaga pa ngemɛɛ gɛnhi wu na,
kɛlɛ chaanngi nhu ni wu nwɔɔli ngaa kɛɛlaa a pelena wu tee mɔɔ nhu.

2Gbaa wua wu nana gɔɔ kɔɔnaa tɔ ni kɛi aa wuee pele pelendaa nhanwa, awa nana ni
kɛi aa wuee ala nwɛ mi nwaliki na Yisɔsi i kɛi aa nuee kangaa ni kɛ aa wuee.

3Ngebɔ kpala tɔɔ alaa kangaa wu gɛ na ɛɛ ningaa natiini ti gbɔha na gɔan ngɔ Ngebɔ
nwa hiti ɔ nhu, awa awɛɛ ndo sia.

4Ngigbɛ o ngigbɛ wu gɛgɛingaa i ndiiya kaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa k`a aa gɛ na tii ngi
nyanha na o aa pele na nana ɔɔ Ngebɔ goonhu nɛɛ la,

5kɛlɛ ɛɛ bele gbo aa nda pou nhanwa ɛɛ ngelou nhu belaa i natiini tai Ngebɔ gɔɔ.

6Nuu ɛɛ nhanda nyɔu bele ngaa ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ maa nhanda indinɛi nhu hali,
gbɛnhaile nhanda indinɛi bɛɛ Maliki na ɔɔ natiini kpɔɔnia taa pele ngaa ti ndege
lengaa i, ɛɛ gbo ni nhumbuaɔ pɛnhɛɛ aa kɛ aa wuee, awa kani wu laanhiinga fanwa
nhu gbɛndɛ ngɔ.

7Gbaa Ngebɔ i uinia muaa kangaa mi gɛ na ɛɛ ningaa natiini ala bo mɛɛ aa tuee, kɛlɛ
ai uini muaa kangaa mi gɛ na ɛɛ ndo sia mbelaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Faa nwɛɛe nuu o nuu nana aa gbee nagɔli indinɛia, ai gbeei nuu gbɔha eyae kɛlɛ Ngebɔ nana aa Yina na ɔa wu eya ala nwɛ i gbeei ngeya.

9Ngai laanɛɛi k`a nuu aa ngooleekɔɔ gbaali gbɔnhu wu nwanhu ngu to ngɔ ndomayaa nhanwa wu ndege laanɛɛ belaa i fanwa, gbɛnhaile wua wu gbɔha na kpei Ngebɔ oo wu nagɔlia kangaa ndomayaa i gɛ wu loganhu,

10gbaa aa tɔmbaga, wua waa wu lomayaa na lɔgɔɔu tɔ bɛnhɛ aa mi ndege laanɛɛ belaa i bɛɛ ti mɛɛ Masilonia bɔlɔgɔɔ na nhu. Kɛlɛ n`i ndegea, ni wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu pele bɛnhɛ tee ngɔ indinɛia.

11A lapia nhaa kangaa wu gɛ ndiilɛi nhu, awa a gɛa wu nda enge na nhu nana ngɔa ngɔ wu eya, awa wu enge aa wu guegue loko na, ɛɛ gbo ni gɛi wu nwa wu pele,

12kangaa ningaa i natiini ni ndege laanɛɛ belaa aile aa tuee ti ba mbɛɛ gɛ wuaa, awa wua o pa waigɔ hagba la nuu o nuu nhu nana nhanwa kpala ngi wuaa.

13N`i ndegea, ngɔi ai nuaa aa kɛɛlaa natiini ti haa ɔɔ wu lo maa gbindi nhu, kangaa wu nwaa ai ba nwɔu ɛɛ natiini nɛɛnwaa la ai ti eya.

14Mi laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa nhuna Yisɔsi i haai kɛɛ huua kualaa haa na nhu, awa aa pele ngɔ ila na siina, mi laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa natiini ti haa ɔɔ kɛlɛ ti laanɛɛ ɔɔ aa Yisɔsi, tua na siina, Ngebɔ ɔɔ huua tiu boma awa ɔɔ baa aa tuee ngilamaaa tii Yisɔsi o.

15Nana Maliki na i gɛi ni kɛ aa wuee alɛɛ gbo pa naa kɛ aa wuee. Mua na maigɔ gɛ haai lɛ nhuna Maliki na ɔɔ ba, mua na siina, mua aile pɛnhɛɛ mɔɔ nhumbu aa gɛ na tii ala o, kɛlɛ natiini ti haa ɔ na, tua nwɛ pɛnhɛɛ.

16Aa maa lɔgɔ nana, Maliki na gbɔha na ɔɔ yɛpɛa ndabi nhu, ngi nwaleka nwanha na ɔɔ oo guaa, awa ningaa tɔɔ Ngebɔ hueu na oo nwɛinaa, awa Maliki na gbɔha na ɔɔ yeia kualaa aliyana. Awa natiini ti haa ɔɔ awa ti laanɛɛ ɔɔ aa Kilaisi, tɔɔ nhumbua pɛnhɛɛ aa huu haa na nhu.

17Nhu nwɛɛ mua na maigɔ gɛ haai lɛ tɔɔ mi nwaa gbɔ kpɔ ngaa tuee ngilamaaa feenaa na nhu Maliki na nwaaindaa nhanwa ngee na nhu feenaa na nhu. Awae mɔɔ gɛa na mii Maliki na o aa lɔgɔ o lɔgɔ.

18Faa nwɛɛe a gbɔha na lɔɔndɔɔna loganhu aa indinɛi ngi kɛa aa wuee.

1 Tɛsalonia 5

1Ni ndegea, ngai laanɛɛi k`a nuu aa gulaa nhu aa ngooleekɔɔ gbaalindaa wuee kangaa i nana gbandi ɔ gɛ aa wuee gbee na nhanwa nhanda indinɛi ɔɔ bele pele nda,

2gbɛnhaile wua wu gbɔha na kpei wu kɔɔnaa chanhai aa kɛɛlaa Maliki na ɔɔ ningaa gbulanaa aa paalaa, ɛɛ gbo nwɔa nwɔɔ aa ningaa gbula ngaa kpindi.

3Nhuna waa mɛi ningaa taa gɛ, "Gbɛ o gbɛ na bɛɛ maa lɛi ɔ, faa nwɛɛe amɛɛ lua," aigɔ gɛ ti nɛɛnwaae tɔɔ ti nyaaia. Ti yɔgɔlɔ nhu gbaai gbaai na ɔɔ belenaa ɛɛ ndou le koonhu gbaai aa njie hou nhuna aa gɛ fuu na nhu, awa ningaa taigɔ maa hakpa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Kɛlɛ wua n`i ndege laanɛɛ belaa, wua wai kpindi nhu, awa Foo na siina ɛɛ wu gbula ɛɛ nwɔa nwɔɔ aa ningaa gbula.

5Gbaa wua bɛɛ foo na o ka waun na ngi lengaa nwɛ aa wuee. Awae mua kpɔkɔ na lengaa aile aa muee inaile kpindi na lengaa.

6Awae amɛɛ nɔa nwa ɛɛ natiini taa yii, kɛlɛ ami gɛa nwaa gbatɛi awa mi aa gɛ loni.

7Gbaa kpindi na nhu nwɛɛ ningaa taa yii la, awa nhu nwɛɛ boma ningaa taa gɛ ndɔɔ hou nhu.

8Kɛlɛ kina mua foo na lengaa nwɛ aa muee, ami belena aa ngaa lo mbelaa. Kam~a~a laanɛɛ gbau ka ndomayaa mi pu nwa aa loongo, awa nɛɛnwaa la na nana i mi eya ndendouyaa hɔlɔndaa nhanwa, ami pɛɛa umbaa ɛɛ kaau umaai.

9Ngebɔ ai mi nhu ɔhɛi kangaa i mi gbɔɔni aa ngi gbaai mba na, kɛlɛ i mi nhu ɔhɛia kangaa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi i ndendouyaa he muee,

10nana i haai mi nhanwa kangaa mi gɛ na ngilamaaa tii ala o, hali mi gɛ haai inaile mai gɛ haai nhuna aa ba.

11Faa nwɛɛe a gbɔha na lii gbɛndɛna loganhu awa wu gbɔ kpɔ gbɔha naa ɛɛ waa pele gbo chaanngi nhu.

12N`i ndege laanɛɛ belaa, ni wu nwɔɔli kangaa wu mbɛɛ gbekpe kɛ ningaa i mba natiini taa enge wu liiya, ti wu gulɔɔ awa Maliki na i ti nhu ɔhɛi kangaa ti wu laanhii ngaa pele ngɔ na laanɛɛ nwɔɔ aa gɛ na.

13A ti gbauna aa wu lomayaa belaa tii mbɛɛ bombou mbaa o ti enge na nhanwa nana taa pele. A gɛa na maa lɛi nhu wu gbɔha na loganhu.

14N`i ndege laanɛɛ belaa, ni wu nwɔɔli kangaa wu yɛpɛ pele baamba belaa i ma, wu natiini ndii gbɛndɛ ti nɛɛnwaa nyaai ɔ na, a gbɔna natiini mba kpɔ mba gbala ngi tuaa, awa wu lii lo ngaa nuu o nuu.

15A tɔa aa kɛɛlaa nuu ɛɛ nhanda nyɔu aa bɛɛla, kɛlɛ aa lɔgɔ bɛɛ nhanda banda belendaa ɔi i gɛa wuaa wu loganhu awa ka nuu o nuu nhanwa.

16A goonhu nɛɛa aa lɔgɔ bɛɛ,

17a laaminɛa aa lɔgɔ bɛɛ,

18gbɛ o gbɛ na nhu a fiɛ guaa Ngebɔ nwa. gba indinɛi Ngebɔ guunmayaa na nwɛ wu nhanwa wu hounwayaa na nhu wui Yisɔsi Kilaisi o.

19Awɛɛ Ngebɔ Yina na bɛndi aa ngi enge na belendaa.

20Nhuna nuu aa gɛ alaa yɛpɛ Ngebɔ lɔgɔ fanwa, awɛɛ au bii maa yɛpɛ na nwanhu,

21kɛlɛ a gbɛ o gbɛ na gbɛngbɛa pandaa, awa wu nana hou kpɛɛtɛtɛ waa tɔ kpekpe ngɔ na nhu,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

22awa wu loko gua nhanda nyɔu gɛbɛlɛ nhu bɛɛ.

23Kangaa Ngebɔ na nana aa maa lɛi he muɛɛ, i wu bele ɛɛ ala gbɔha na aa pele o pele, awa wu luu na i wu nhu, ka wu lɛɛhu na, awa ka wu lugu na, wu nhanda baa maa gee indinɛia bɛɛ kualaa tɛɛgɛ o tɛɛgɛ eya nhuna mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ɔɔ ba.

24Ala i uini wuaa, ala hiti ɔ nhu nuu aa laanɛɛ aa ala, awa ɔɔ pelenaa.

25Ni ndege laanɛɛ belaa, a laaminɛa ni nhanwa!

26Wu ha nuɛɛ laanɛɛ belaa i ma bɛɛ aa ti guunndaa lepele.

27Ngi wu nwɔɔli ngaa Maliki na fɔha na kangaa wu ngooleekɔɔ indinɛi gala laanɛɛ belaa i ngee bɛɛ.

28Kangaa mi Nwaliki na Yisɔsi banda bandayaa na i gɛ na tii wua o.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2 Tɛsalonia

2 Tɛsalonia 1

1Nya Pɔɔlu aa nge, nii Silibanɔsi o, ka Timootii, nua nwɛ naa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee, wua laanɛɛ belaa i ngaa wuee wu mɛɛ Tɛsalonaika, Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na ndaa i ngaa wuee tii mi Nwaliki na o Yisɔsi Kilaisi.

2Kangaa mi Kɛɛgɛ na Ngebɔ tii Maliki na o Yisɔsi Kilaisi, ti wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi.

3N`i ndege laanɛɛ belaa, oo belenga aa n`i enge aa kɛɛlaa kanɔɔ fiɛ gua Ngebɔ nwa qai wu nhanwa aa lɔgɔ bɛɛ. Nhanda gbekpe na nwɛ kpei naa pele, gbɛnhaile wu laanɛɛ na nhu lɔ aa gbɛndɛ pandaa, awa ndomayaa na nana i ngigbɛ o ngigbɛ eya wu liiya wu ndege laanɛɛ belaa i fanwa alaa nwaa lo.

4Na nhaa nwɛɛ ni gbɔha na kpei naa yonga lee wu nhanwa laanɛɛ belaa i ngee mii o mii. K`ani yonga lee wu nhanwa gbɛnhaile wuaa loni nhu gbɛndɛ ngɔ kpou wu laanɛɛ na nhu, ngaa sɛɛgɛ na nhanwa bɛɛ nana taa pele ngaa wuee ka njɔgɔlɔ na bɛɛ nana aa wu nwaai.

5Indinɛi nwɛ aa ndɔgɔɔu Ngebɔ aa gee nuu gɔhɔ ngaa tee pele. Awa indinɛi nhanwa, ɔɔ wu belenaa aa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu ngi nwanhayaa na laa nhanwa, nana nhanwa wua waa maa yɔgɔlɔ na bele.

6Ngebɔ ɔɔ nana belenaa tee ngɔ. Ɔɔ baa aa njɔgɔlɔ natiini ma taa pele waa yɔgɔlɔ,

7awa wua na waa yɔgɔlɔ, ɔɔ pelenaa wu lɛɛhu, awa nua gbɔnhu ɔɔ pelenaa aa nuee. Ɔɔ indinɛi belenaa nhuna mi Nwaliki na Yisɔsi ɔɔ ba kualaa aliyana tii ngi fɔha bombou mbaa nwalekaa i ngoo aa ngɔmbu ho na,

8kangaa i natiini kpɔɔni tai Ngebɔ gɔɔ ngɔ, awa tai nwaa bɛɛi Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ nau mi Nwaliki na nhanwa Yisɔsi.

9Ngebɔ ɔɔ pelenaa ti yɔgɔlɔ, gbɛnhaile ɔɔ ti gbɔɔnia wɔwɔwɔ fanwa, aa ti gbaaindaa mi Nwaliki naa ka kualaa ngi bombounjaa nwaa luu lua naa,

10nhuna ɔɔ ba maa Hoo na nwa, awa ngi ndaa i bɛɛ tɔɔ mbɛɛ bombou mbaa gɛa alaa, awa natiini bɛɛ ti laanɛɛi tɔɔ ala bihɛa nja lee ngɔnhu. Wua gbɔnhu wɔɔ gɛa ti liiya, gbɛnhaile woo laanɛɛa aa ngoo na nana ni kɛi aa wuee.

11Na nhaa nwɛɛ naa laaminɛ wu nhanwa aa lɔgɔ bɛɛ, kangaa mi Eebɔ na i wu hiti nhu nana nhanwa i uini wuaa. Kangaa ngi fɔha na i nana laa fe wu ngɔi ngɔ kpekpenjaa nhanwa, awa i pele wu bila nana nwa waa pele gbɛnhaile kawu laanɛɛa.

12Aa pele ngɔ indinɛi, mi Nwaliki na laa na Yisɔsi ɔɔ mbihɛ hɔlɔa wu eya, awa wua gbɔnhu wɔɔ hɔlɔa ala eya, ndi ɔ aa mi Eebɔ na banda bandayaa na lepele o ka mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi nda na.

2 Tɛsalonia 2

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1N`i ndegea, ngu to ngɔ na mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi baalaa naa, ka mi aa lɔgɔlaa
na ngilamaaa tii ala o, n`i wu nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa kɛɛlaa,

2wu nɛɛnwaa ɛɛ yogobee lɛmbi, inaile nɛɛnwaa gɔhɔ ngɛɛ gɛ wu nhu, i bele ngaa nuu
i gɛ wu nwa Yina na nwɛ i kɛi aa ala, inaile wu mɛi ngoo nhu, inaile wu tɔ ngooleekɔɔ
nhu nana pele ngɔ ɛɛ nuɛɛ ni kpaalii, aa kɛɛlaa mi Nwaliki na baa Hoo oo hiti ma.

3Awɛɛ kuun nuu o nuu aa wu nwɔu mɔu hali. Gbaa yeingaa Yisɔsi i ba, ningaa gbinhi
ɔ tɔɔ gɔngaa hea Ngebɔa, awa Nuu nyɔu na ɔɔ gbɔha na lɔgɔɔunaa, napangaa nana
Ngebɔ ɔɔ ala nyaai yahandama.

4Ɔɔ nwaagaia Ngebɔ nwa ka nana bɛɛ ningaa taa batou. Ɔɔ gbɔha na gbaunaa aa
kɛɛlaa ala gbekpe ngɔ tee ngɔ tuaa bɛɛ. Awa ɔɔ ɔaa i hei Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau i
gbɔha na bele ɛɛ Ngebɔ.

5Ee wai nda ngɔ nɛɛnwaa aa kɛɛlaa kangi indinɛi gɛa aa wuee nhuna ngee na tuun tii
wua o?

6Awa chaanngi nhu wu nana gɔɔnaa tɔ i nhanda indinɛi bɛndi ngɔ lɛ. Gbaa lɔgɔ
gbandi na nwa, ɔɔ gbɔha na lɔgɔɔunaa.

7Gbaa ningaa gbinhi ɔ tua taa nana bele kpala ngai Ngebɔa, awa mua maa indinɛi
gɔɔnaa gbo nana nhanwa Ngebɔ i ndɔgɔɔunga aa muee. Kɛlɛ nana pelendaa na i na
ɛagɔ bele ndɛ nhaa pɛnhɛɛ nuu na nana i nhanda indinɛi bɛndi ngɔ Ngebɔ i ala gua
pele na nhu.

8Nhu nwɛɛ Nuu Nyɔu na ɔɔ gbɔha na lɔɔgɔɔu, awa nhuna Maliki na Yisɔsi ɔɔ ba, awa
ɔɔ lɛɛhu bua ma aa laa na nana ɔɔ ala baa, awa ngi huonjaa bombou mbaa na ɔɔ Nuu
Nyɔu na nyaaia bɛɛ.

9Nuu Nyɔu indinɛi ɔɔ baa Setani fɔha na nhu, awa ɔɔ engea aa fɔha bɛɛ, ka kamaa
nhanda, awa ka ndɛɛ lɛɛ gamaa nhanda guague,

10awa pele nyɔu gɛbɛlɛ na ngigbɛ o ngigbɛ lɔ ngeya nana ɔɔ natiini mɔu mɔu nda ti u
ngɔɔ lo nhu, gbɛnhaile tai kuunniɔ taa lo ngaa tɔmbaga na kangaa ti ndendouyaa hɔlɔ.

11Awa indinɛi nhanwa, Ngebɔ ɔɔ fɔha leenaa tuɛɛ kangaa i ti aa nɛɛ, kangaa ti ba
laanɛɛ aa ndɛɛ na.

12Nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa kɛɛlaa, natiini bɛɛ tɛa laanɛɛi aa tɔmbaga na, kɛlɛ ti goonhu
nɛɛ ɔɔ aa nhanda nyɔu belendaa, tua na siina, Ngebɔ ɔɔ ti nyaaia.

13N`i ndegea, kanaa fiɛ gua Ngebɔ nwa wu nhanwa aa lɔgɔ bɛɛ, wua na Maliki na lo
ngɔ na aa wuee. Gbaa nhuna Ngebɔ i wu beleni aa ngi ndaa aa ngi Yina na fɔha na
nhu bele o ka nhuna i peleni wu laanɛɛi aa tɔmbaga na, oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa oo wu
nhu ɔhɛaɔ kualaa tɔɔlomaa na kangaa wu ndendouyaa hɔlɔ.

14Awa indinɛi nhaa nwɛɛɔ i uini wuaa aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu bele nana ni kɛi
aa wuee, kangaa wua gbɔnhu wu ba mbɛɛ bombou mbaa na hɔlɔ nana i mi Nwaliki
naa Yisɔsi Kilaisi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Faa nwɛɛe n`i ndegea, a lona nhu gbɛndɛ ngɔ, awa tɔmbaga na nana ni wu nagɔlii la, i bele bɛnhɛ aa ngoo nhu nwɛ ni kɛi na aa wuee, inaile aa ngooleekɔɔ, a houa.

16Chaanngi nhu, kangaa mi Nwaliki na gbɔha na Yisɔsi Kilaisi, tii Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na o, nana i loni aa muee, awa aa ngi banda bandayaa na nhu bele, kɛɛ wɔwɔwɔ ndii gbɛndɛ ngɔaa mi eya ka nɛɛnwaa la nhu gbɛndɛ kpɛndɛ,

17i wu lii na lɔɔndɔɔ awa i wu nhu gbɛndɛ kangaa wu gɛ aa nana gɛndaa ka nana belendaa kpekpe ngɔ aa lɔgɔ bɛɛ.

2 Tɛsalonia 3

1Kpelenwaa na, n`i ndegea, a laaminɛa ni nhanwa kangaa Maliki na oo na i lo nda aa njanjandaa nhu lɛmbi lɛmbi, awa ningaa ti hou aa mbɛɛ, ɛɛ gbo wua wu houi aa mbɛɛ.

2Wu laaminɛ boma kangaa Ngebɔ i ni gua nɛɛnwaa sukulu mbelaa eya tii ningaa nyɔua o, gbɛnhaile nuu o nuu aile ala laanɛɛ ɔ aa ngoo na.

3Kɛlɛ Maliki na hiti ɔ nhu laanɛɛlaa nhanwa aa ala, awa ɔɔ wu nhu gbɛndɛnaa i wu nwanhu gbee kualaa Nuu Nyɔu na eya.

4Awa Maliki na lɔ maa laanɛɛyaa na siina ɔa ngɔ ni eya wu nhanwa aa kɛɛlaa, wua waa nana bele ni kɛi aa wuee awa wɔɔ tonaa nda aa pelendaa.

5Awa kangaa Maliki na i pele wu lo ngaa Ngebɔ, awa i pele wu lii lo ɛɛ Kilaisi i lii loniɔ.

6Chaanngi nhu, n`i ndegea, ni kɛ aa wuee aa mi nwaliki na laa na Yisɔsi Kilaisi aa kɛɛlaa, laanɛɛ nwɔɔ o laanɛɛ nwɔɔ nana ai gɛi na ɛɛ ni kɛi aa wuee, awa i gɛ njaaiyaai hei nhu, a gbeea alaa.

7Gbaa wua wu gbɔha na wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa kawaa hitɛ ni ɔgɔbo nhu. Gbaa nhuna nee na tii wua o, naile pele baambayaa nhu.

8Inaile nai nuu nwɛnhɛi nwɛi ngeya nana nai maa baabaa beleni. Nana ni peleni, kani ngenge gbɛndɛ kpɛndɛ belenga. Awa kani engea aa foo ka kpɔkɔ kangaa n`i gooti na ai ba la nuu o nuu umbaa wu liiya.

9Tee ngɔ ni nhanwa waa ni gooti na la umbaa, kɛlɛ waa tɔ nai peleni, ni lo ngɔ la kangaa n`i bele ngaa kuague wu nhanwa, awa wu hitɛ ni ɔgɔbo nhu.

10Gbaa hali nhuna nee naɔ tii wua o, kani gɛa wu nwa, "Nuu o nuu nana aa lele ngengea, awa ɛɛ mɛnhɛi nwɛ nha."

11Ni indinɛi gɛia gbɛnhaile k`ani mɛi ngaa kɛɛlaa lɛingaa lɔ na wu liiya tuaa njaaiyaai hei nhu, tai bele nhu, kɛlɛ ka piindaa gbo ningaa lagbitia ti nhanda nhu.

12Awa ningaa indiini bonda, ni kɛ aa tuee awa ni ti laanhii ngaa Maliki na laa na Yisɔsi Kilaisi aa kɛɛlaa ti engea, awa ti ba ti nda guegue nwɛnhɛi nwɛ ndiilɛi nhu.

13Kɛlɛ wua, n`i ndegea, awɛɛ gaanhu haa aa nhanda banda belendaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Ina nuu aa lele aa nwaa bɛɛlaa nanau ni kpaalia ngooleekɔɔ indinɛi nhu, maa nwɔɔ na aa tɔa gbo, kɛlɛ awɛɛ loko bu ngi nhanda nhu, kangaa i ufe.

15Awɛɛ ala gbau ɛɛ faalee mɔɔe kɛlɛ a ala laanhiina ɛɛ wu ndege laanɛɛ nwɔɔ.

16Chaanngi nhu, kangaa Maliki na gbɔha na nana aa maa lɛi he ningaaɛ i wu gɔ aa maa lɛi aa gbele o gbele awa aa pele o pele. Kangaa Maliki na i gɛ na tii wua o bɛɛ.

17Nya Pɔɔlu aa nge, nya nwɛ ngi fama oo indinɛi gbaalii wuee aa nya guegue loko na, awa kpaali indinɛi bonda nwɛ aa nya lɔgɔɔu ngooleekɔɔ o ngooleekɔɔ nhu nana ngaa kpaali. Ngemɛɛ ngaa kpaali bele.

18Kangaa mi nwaliki na Yisɔsi Kilaisi banda bandayaa na i gɛ na tii wua o bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Timootii

1 Timootii 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge, Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ na aa nge, ɛɛ gbo Ngebɔ nana mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala i kɛi, ka Yisɔsi Kilaisi nana mi nɛɛnwaa la na aa ala, ala gbɔnhu kɛɛ kɛa.

2Nya nwɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali nya nhiindou gbekpe na nwanhu laanɛɛ na nhu napangaa Timootii. Kangaa Ngebɔ nana kɛɛgɛ na aa ala, ka mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ti wu gɔ aa panda bandayaa, ti maaumayaa gbau wu nwa, awa ti wu gɔ aa maa lɛi.

3Ɛɛ gbo ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛni hɔgɔi nhuna ngee li Masilonia bɔlɔgɔɔ na nhu, nyaa gbo bi nwaa nɛɛ nɛɛndaa nhu tuun aa kɛɛlaa bi lee nwɛɛ, gɛa lɛ mɛɛ Ɛfisɔsi kangaa bi ningaa nagɔli mbelaa i nagɔli na, kangaa tai ba ningaa nagɔli aa nagɔli nana ngaa hɛɛla ngɔ aa mi nda na.

4Kɛa aa tuee aa kɛɛlaa ti gbe ngaa ningaa i nagɔlindaa aa njia ɔha na nana i lɛmbingaɔ tɔ nhaa, nana tɔmbaga ai nhu, awa ka mbembaa i ti laa na nwaa nhanda, nana pounhaa na nwɛ aa tonga. Tai ngenge nwa Ngebɔ laalaa nau nana mi kɔɔ ngɔ aa laanɛɛ na nhu bele.

5Kolo na ngi indinɛi gɛi fanwa ala nwɛ aa kɛɛlaa ndomayaa i gɛ na nana aa sege nuu lii nwa nana ndii na chanhai ngɔ, nɛɛnwaa na gue ɔ, awa tɔmbaga laanɛɛ i gɛ ngeya.

6Ningaa lɛingaa too gɔngaa heaɔ indinɛia, awa too hitɛ ɔɔ kaka pele nhu aa mɔu mɔu njɛpɛ gɛndaa.

7Ngɔi lɔ tuaa ti bele ngaa ningaa nagɔli mbelaa aa sɔ na, hali nha tai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ bɛnhɛ nanaa taa kɛ, inaile nhanda na nana taa nwaa nwɔi la, tai kɔɔ.

8Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Sɔ na kpekpe ngɔ ina nuu aa sia la aa ngi bele.

9K`a ningaa taa nda nɛɛnwaa aa kɛɛlaa sɔ na tai kpatɛi nuu na nhanwa nana tee ngɔ, kɛlɛ ti kpatɛia natiini fanwa taa sɔ na aai o, natiini ti gbonjou ngɔ na nhu o, ngebɔyaa gbahamba belaa i ngoo, nhanda nyɔu belaa o, natiini fanwa ti lɔgɔlaa aile aa gbɛ o gbɛ nana ngu to ngɔ Ngebɔa, natiini taa ti kɛɛgɛa i paa baa inaile ti njea i, awa ka ningaa baa mbelaa,

10ndo sia mbelaa o, natiini ngoo taa kahe mba ɔhi gbɛ loganhu o, natiini taa ningaa aa nwɔa o, ndɛɛ gɔɔla mbelaa o, ka gbɛ o gbɛ na bɛɛ nana ai leeni.

11Nagɔli indinɛi ndi ɔ aa Ngebɔ bɛɛyaa oo nwaa nhii nhiɛ na lepele nana nduba Eebɔ na i ngɔai nya eya kɛndaa nhanwa.

12Ngi fiɛ gua Yisɔsi Kilaisi nwa mi Nwaliki na aa ala, nana i nya nhu gbɛndɛnga ngenge na nhanwa, gbɛnhaile oo nya gbaunga aa hiti nhu nwɔɔ, aa nya ɔandaa ngi enge na nhu,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13hali nha aa pɛnhɛɛ naɔ kangi njia nyɔu gɛa aa ala, kangi ningaa aa sɛɛgɛa awa kangi ala ɛinga. Kɛlɛ na nhu bɛɛ, ka Ngebɔ i maaumayaa gbaunga nya nwa, gbɛnhaile ngai lɛ gɛiɔ laanɛɛi awae ngaile nana gɔɔ ngee pele.

14Ka mi Nwaliki na i ngi banda bandayaa gbinhi gbinhi na bua nya nwa, awa kɛɛ laanɛɛ na ɔaa nya eya ka ndomayaa na nana mi nda nwɛ mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

15Indinɛi tɔmbaga yia nwɛ taa kɛ awa kam~a~a kuun ma hiti ɔ nhu awa mi laanɛɛ la, aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi i baia ngelou indinɛi nhu kangaa i ndendouyaa he nhanda nyɔu bele mbelaaɛ, awa nya nwɛ lamanhu nhanda nyɔu bele mɔɔ na aa nge ti liiya.

16Kɛlɛ ka Ngebɔ i maaumayaa gbaunga nya nwa saabu indinɛi nhanwa aa kɛɛlaa, Yisɔsi Kilaisi i ba ngi lii lonjaa na lɔgɔɔu aa nge, lamanhu nhanda nyɔu bele mɔɔ na aa nge ti liiya, kangaa maa lii lonjaa na i ba bele ngaa kuague natiini fanwa bɛɛ tɔɔ bele guna aa laanɛɛ belaa aa ala awa tɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu hɔlɔ.

17Kangaa mbɛɛ o ka mbihɛ i gɛ Ngebɔ ila ngɔ i nwa, nana wɔwɔwɔ manha mbaa na aa ala, ai haa, awa nuu ai tɔ nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

18Ni lou, Timootii, ngi indinɛi gɛ aa biee pelendaa nhanwa, nana ndi ɔ aa nana Ngebɔ letua i ti kɛi bi nhanwa. Engea aa maa oo na ɛɛ bi gɔɔ nhaanhaa kangaa bi ku bi gɔ pandaa,

19awa gɛa bi laanɛɛ na nhu o ka bi nɛɛnwaa gue na. Ningaa lɛingaa tai oo nhɛɛni ti nɛɛnwaa gue na nwa awa too ti laanɛɛ na gbɛɛbaaa.

20Tua na siina liiya, tua nwɛ aa Himaniɔsi o ka Alɛkisanda natiini ngi ti gɔanni Setani fɔha na nwa, kangaa ti gbele aa njia nyɔu gɛndaa aa Ngebɔ.

1 Timootii 2

1Pɛnhɛɛ nhanda na nhu bɛɛ, nya lo ngɔ la kangaa ningaa i ti indinɛi bele. kataa yɛpɛ Ngebɔ le nuu o nuu nhanwa bɛɛ, ti Ngebɔ nwɔɔli laaminɛ nhu kangaa i gbɔ tuaa, kataa ala nwɔɔli kangaa i nana ɔa ti eya ti baa ngɔ la, awa kataa fiɛ gua Ngebɔ nwa nuu o nuu nhanwa.

2Kataa indinɛi bele boma manhangaa waa waa i fanwa ka natiini bɛɛ fɔha na i ti eya, kangaa mi gɛ ndɛi ɔ nhu nyɔɔ tii maa lɛi o, mi ku mi nana bele aa Ngebɔ goonhu nɛɛ ka nana tee ngɔ aa pele o pele.

3Indinɛi nhanda gbekpe mɛɛ awa aa Ngebɔ goonhu nɛɛa nana mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala,

4nana ngɔi mba kangaa ningaa i bɛɛ ti ndendouyaa hɔlɔ awa ti ba ti tɔmbaga na gɔɔ.

5gbaa Ngebɔ ila mɛɛ i na, ka ngɔa ndoganhu nwɔɔ ila boma Ngebɔ loganhu o ka ningaa i, napangaa ndakpa na Yisɔsi Kilaisi,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6nana i gbɔha na gɔanni mi umbondaa nhanwa bɛɛ. Na, ndɔgɔɔundaa nwɛɔ lɔgɔ gbekpe na nwa aa kɛɛlaa Ngebɔ lo ngɔ la kangaa nuu o nuu i ndendouyaa hɔlɔ,

7awa saabu indinɛi nhaa nwɛɛ Ngebɔ i nya nhu ɔhɛi kangaa ngi bele ngaa ngoo na gɛ mɔɔ o ka to mɔɔ kangaa ngi bele ngaa ningaa nagɔli mɔɔ Kpitia i fanwa, ngoo na gɛndaa nhanwa laanɛɛ nhu o ka tɔmbaga nhu. Ndɛɛ aile ngaa kɔɔlae kɛlɛ tɔmbaga na nwɛ ngaa kɛ!

8Faa nwɛɛe nya lo ngɔ la kangaa kɛgɛingaa i ti mii o mii natiini ti gɔan ngɔ na Ngebɔ nwa, maa gɛgɛingaa i siina ti laaminɛ awa ti loko na lɛɛ lɛɛ nga nhuna taa gɛ aa laaminɛlaa, kɛlɛ tɛɛ pele kpaai nhu inaile mbaabaga nhu.

9Ngemɛɛ gbɔnhu aa njiengaa i, nya lo ngɔ la kangaa ti nwaa ili pandaa. Tɛɛ gbɔha na lɔgɔɔu maa ili nhu, kɛlɛ ti maa yeiyaa nwaa ili belena. Tɛɛ ngaani guu gua ti u naa kangaa ningaa ti ti gbee nyandendaa nhanwa, ka mabɔɔn, inaile aa nahoo gɔtu nwaa nhii nhiɛ, inaile mɔɔ mba gɔla gɔla,

10kɛlɛ ti gɛa ngenge nhu nana kpekpe ngɔ, nana mbɛ ngɔ ma njie ngaa nhanwa natiini taa gbɔha na gbau ɛɛ ngebɔ belaa.

11Njie ngaa i ti nagɔli hɔlɔa ndɛi ɔ nhu nyɔɔ awa kataa gɛ nwaa yeiyaai hiti ɔ nhu.

12Kɛlɛ ngai fɛɛlɛ hei njiengaaɛ kɛgɛingaa nagɔlindaa nhanwa inaile ti ti fɔha na gbɔɔnda kɛgɛingaa nwa, kɛlɛ kataa londo.

13Gbaa Alama pɛnhɛɛ Ngebɔ i ala gbatɛi yeingaa i gilaa Iibi gbatɛ.

14Awa Alama aile kaai na i ala nwɔu mɔunie kɛlɛ njie na nwɛ kaai na i ala nwɔu mɔuni, awa kɛɛ gulaa nhanda nyɔu nhu.

15Kɛlɛ aa pele o pele, njie na ɔɔ ndendouyaa hɔlɔa aa foli hɔlɔndaa nhu bele, ina aa li gulɔɔ aa ngi laanɛɛ na o, ndomayaa o, ka ngebɔyaa maa yeiyaa nhu.

1 Timootii 3

1Indinɛi tɔmbaga nwɛɛ taa kɛ aa kɛɛlaa, ina kɛgɛi na kpala tɔ mba i bele ngaa laanɛɛ belaa ti lokulɔ nwɔɔ, ngenge gbekpe mɛɛ i ngɔia pelendaa nhanwa.

2Laanɛɛ belaa ti lokulɔ nwɔɔ k`a ndaa banda aa gɛ mba nana kɛlɛ ngai mba. Ngi nyanha na kaa gɛ ila kele ngeya, kaa bele ngaa nuu nana ngaa lo ngɔ, i gɛ kuni aa kpɔɔndalaa lii na nwa, mbɛɛ gɛ alaa, i gɛ kuni aa hotangaa binjandaa ngi heinwaa na, awa kaa gɛ kuni aa ningaa nagɔlindaa.

3Ɛɛ bele ngaa ndɔɔ hou mɔɔ inaile kɔɔ gɔɔ nwɔɔ, kɛlɛ i gɛa nwaa yeii ka maa lɛi, awa ɛɛ nahoo nwaa lii ɔa goo nhu.

4Kaa gɛ kuni ngi bongaa i ti nwaa nhanda nau pandaa, awa i pele ngi lengaa i ti nwaa bɛɛ alau, awa ti mbɛɛ gɛ alaa aa pele o pele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Gbaa ina kɛgɛi na ai bɛɛlii aa ngi bongaa i ti nwaa nhanda laalaa mba, ɔɔ gee sia aa natiini maa nhanda ti laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ?

6Ɛɛ bele ngaa laanɛɛ nwɔɔ nyiɛ. Ina aa bele nda, naangaa ɔɔ aunwaa lɛa awa Ngebɔ ɔɔ ala gɔhɔnaa ɛɛ i Ngafɔ mbaa na gɔhɔni.

7Kaa bele ngaa nuu nana ningaa i natiini laanɛɛ belaa aile aa tuee taa mbɛɛ gɛ alaa, kangaa ai ba chambo hɔlɔ awa aa gɔɔ ngafɔ mbaa na nwaai naa.

8Aa pele ngɔ ila na siina, kpɔmba belaa i laanɛɛ belaa i nhu k`a ti s`ɔ ngaa gɛ gbekpeni awa mbɛɛ gɛ tuaa, kɛlɛ tɛɛ bele ngaa nɛɛ fee fee mbelaa. Tɛɛ luu ndɔɔ gbɔɛ nja lee ngɔnhu, inaile tɛɛ nuu nwɛ nahoo nhanda nhu.

9Kɛlɛ kataa Ngebɔ lɔmbaga gbundu na hou aa ɔgɔ hee ngɔ nana Ngebɔ i ndɔgɔɔuni aa muee. awa kataa hou aa nɛɛnwaa gue.

10Tua gbɔnhu kataa ti nhua pɛnhɛɛ, awa ina taa ku nhua na nwa, nhu nwɛɛ taa enge ɛɛ kpɔ mba belaa laanɛɛ belaa i nhu.

11Aa pele ngɔ ila na siina, ngemɛɛ aa ti nyanhaa i. K`a ti s`ɔ ngaa gɛ gbekpeni awa mbɛɛ gɛ tuaa, kɛlɛ tɛɛ bele ngaa njafa belaa. Kɛlɛ kataa bele ngaa ningaa natiini ti aa lo ngɔ, awa ti bele ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu ningaa taa laanɛɛ aa tuee gbɛ o gbɛ nhu.

12Ningaa i natiini kpɔmba belaa aa tuee laanɛɛ belaa i nhu, kataa bele ngaa ningaa natiini taa nyanhaa ila ilangaa hei. Awa ti lengaa i maa nhanda na o ti bɛlɛ unhanda na o kataa bɛɛi aa sialaa la pandaa.

13Gbaa kpɔmba belaa i natiini taa ti enge na bele pandaa tɔɔ tomaa gbekpe hɔlɔa awa tɔɔ kunaa ti yɛpɛ aa ndii gbɛndɛ ti laanɛɛ na nhanwa nana i Yisɔsi Kilaisi nhu.

14Nya nɛɛnwaa lɔ na aa paalaa nhanwa wuee guui nhu, kɛlɛ ngi nhanda indinɛi gbaali gbaali pɛnhɛɛ wu nwanhu kangaa wu pele pele,

15kangaa ina nya baalaa aa nwaa gbɛndɛɛ, ngooleekɔɔ indinɛi ɔɔ pelenaa wu kɔɔ maa gee gɛ na ɛɛ Ngebɔ bongaa. Pongaa indiini siina, kɛndɛ Eebɔ na laanɛɛ belaa i mɛ aa tuee. Tuɛɛ nyɔkɛ na aa tuee ka ndambu na tɔmbaga na houndaa nhanwa.

16Nuu ai na nana aa nwaagai Ngebɔ lɔmbaga gbundu na bombounjaa na nwa nana mi laanɛɛ ɔ la. Kɛɛ belenga aa nuu gbɔha. Ka Yina na i ngi leenjaa na lɔgɔɔunga, awa ka malekaa ti ala lɔa. Kati ngoo na gɛa aa ningaa i ala nhanwa, ka ningaa i ti laanɛɛa aa ala ngelou gbɔha i nhu bɛɛ, awa ka Ngebɔ i ala lɛa aliyana.

1 Timootii 4

1Yina na lɔ kɛ ngɔ chanhai aa kɛɛlaa lɔgɔ ɔɔ baa, ningaa lɛingaa tɔɔ gbahaa ti laanɛɛ nau. Tɔɔ nwaa bɛɛa ndɛɛ gɔɔla ngafɔngaau ka ti nagɔli nau.

2Pele manhu lɛɛ gɔɔla mbelaa i tuɛɛ taa ndɛɛ na siina bonda yanja nhu, natiini ti nɛɛnwaa haa ɔ ɛɛ kɔu gbɔu lɔ ti ti nɛɛnwaa na nwɔni la.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Ningaa i siina bonda tuɛɛ taa ningaa nagɔli aa kɛɛlaa nuu ɛɛ nyanha gɔli, awa mɛnhɛi lɛingaa lɔ na taa gɛ gbɔnhu nuu ɛɛ mɛ. Kɛlɛ Ngebɔ i mɛnhɛi nana siina gbatɛ gbatɛia mɛndaa nhanwa. Awa natiini laanɛɛ belaa i ngaa tuee awa ti baa tɔmbaga na gɔɔ ma, taa mɛa aa fiɛ guandaa nhu bele ala nwa.

4Gbaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ Ngebɔ i kpatɛi kpekpe ngɔ. Kpee mba gee ai na. Kɛlɛ ina waa gɛ wɔɔ mɛ, a kpauna pɛnhɛɛ wu fiɛ gua Ngebɔ nwa fanwa laaminɛ nhu.

5Gbaa Ngebɔ Gbaali na o, laaminɛ na o, oo pelenga i gɛ hitii nhu aa mɛndaa.

6Ina baa nhanda indinɛi gɛɛ gɛɛ aa mi ndege laanɛɛ belaa i, bɔɔ belenaa aa Yisɔsi Kilaisi eyaalakpandou gbekpe. Awa wu lii na ɔɔ gɛa ndaa gɔ hɔlɔ ngɔ aa ngoo na nana wu laanɛɛa la ka nagɔli gbekpe na nana wu hitɛa pou nwa.

7Kɛlɛ awɛɛ loko bu njia ɔha ɔha nhu nana Ngebɔ lɔmbaga ai nhu na, kɛlɛ nana waa pele alɛɛ aa kɛɛlaa, a gbɔha na siaa ngebɔyaa nhanda nhanwa.

8Gbaa lugu na siandaa maa qani na kolo, kɛlɛ gbɔha na siandaa ngebɔyaa nhanda nhanwa qani tɔ nhu gbɛ o gbɛ na nhanwa bɛɛ, gbɛnhaile alaa nɛɛnwaa lo fe ngɔ muɛɛ ndɛɛhu nhanwa chaanngi nhu o ka guna.

9Indinɛi tɔmbaga yia nwɛ nana nuu o nuu aa kuun ma awa i laanɛɛ la hiti ɔ nhu.

10Gbaa indinɛi nhaa nwɛɛ maa nwɔɛ nwa awa mi maa gboofɛɛ nhu, gbɛnhaile moo mi nɛɛnwaa la na bua kɛndɛ Eebɔ na nhu, nana Ndendouyaa He Mɔɔ na aa ala ningaaɛ bɛɛ, eengaa tɔ bɛnhɛ aa laanɛɛ belaa i kpei.

11Bia ti nagɔlia aa indinɛi awa bi kɛ aa tuee pelendaa nhanwa.

12Bɛɛ pele nuu aa au bii bi nwanhu gbɛnhaile ndakpandou golo nwɛ aa biee, kɛlɛ belena aa kuague laanɛɛ belaa i fanwa bi yɛpɛ ɔ na nhu o, bi eyaabele na nhu o, bi lomayaa na nhu o, bi laanɛɛ na nhu o, ka bi chanhainjaa na nhu.

13Gɛa Ngebɔ Gbaali na galandaa nwaa gboofɛɛ nhu faka na nhu kpou, ngoo na gɛndaa aa ningaa i, ka ti nagɔlindaa.

14Bɛɛ au bii fembɛ na nwanhu nana i bi nhu nana Yina na i ngɔai bi eya, nana bi hɔlɔi nhuna Ngebɔ letu na i njia gɛi, awa ka nhuna mbaa waangaa i ti ɔgɔ bɛɛ bɛɛi bi nwa.

15Nhanda indinɛi bua ngeyaabele nhu awa bi gbɔha na gɔan ma, kangaae ningaa i bɛɛ ti ba tɔ baa gee li gulɔɔ.

16Bele ngɔ gbatɛa gbɔha na nhanwa o ka bi nagɔli na baa pele ngaa ningaa i. Gɛa aa maa nhanda nhanda indinɛi bele pelendaa, gbɛnhaile baa gɛ aa pelendaa, bɔɔ pelenaa bi gbɔha na bi ndendouyaa hɔlɔ awa ka natiini gbɔnhu taa oo nhɛɛ bi nagɔli na nwa ti hɔlɔ.

1 Timootii 5

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Bɛɛ njia nhu gbɛndɛ kpɛndɛ kɛ aa nhiikolo, kɛlɛ yɛpɛa ngee ndɛi ɔ nyɔɔ ɛɛ baa yɛpɛ bi kɛɛgɛ le. Ndakpangaa golo goloa i houa ɛɛ bi ndege nhiindengaa,

2bi nyaagoloa i hou ɛɛ bi njea, awa bi nyɔugbɛangaa i hou ɛɛ bi ndege nyɛɛlengaa, awa bi indinɛi bele bɛɛ aa chanhainjaa.

3Mbɛɛ gɛa ngɔɔ nyanha i mba natiini ti gbɔmba nwɔɔ ai na awa wu gbɔ tuaa.

4Kɛlɛ ina ngɔɔ nyanha aa gɛ na nana ndengaa ti alɛɛ, inaile taalalengaa ti ngeya, ti bɛnhɛɛ kooti na nwɛ aa kɛɛlaa kataa ti eebɔyaa na lɔɔlo ti bongaa i ngee, awa pele ngɔ indinɛi nwɛ tɔɔ ti ungaa i ti lɔndɔ na gua la ka ti taalaa i, gbɛnhaile na nwɛ aa Ngebɔ goonhu nɛɛ.

5Chaanngi nhu njie na nana ngɔɔ nyanha aa ala kpei, napangaa nana i ila bou nwa, oo ngi nɛɛnwaa la na bua Ngebɔ nhu, awa alaa gbo laaminɛ belendaa nhu tuun aa foo ka kpɔkɔ kangaa i gbɔ alaa.

6Kɛlɛ ngɔɔ nyanha na nana aa gbɔha gɔan gbɔha goonhu nɛɛndaa nhanwa ala haa ɔ tɔ, hali nha ala gɛndɛ ɔ.

7Nhanda nhanda indinɛi gɛɛ gɛɛa aa tuee kangaa nuu ai ba kɛlɛ maai tuaa.

8Kɛlɛ ina nuu lɔgɔlaa aile aa ngi ungaabɛɛmbaa i, eengaa bɛnhɛ aa natiini ngi bongaa i ngaa tuee, k`a oo belenga aa kɛɛlaa maa nwɔɔ na oo nwaagaia ngi laanɛɛ na nwa awa ngi nhanda nyɔu ɔ tee ngɔ laanɛɛ gbahamba nwɔɔa.

9Kɔɔ na nwa mɛɛ baa ngɔɔ nyanhaa i ti laa na bu na, bɛɛ ngɔɔ nyanha laa gbaali na nana ngi hogo ai hiti puu buu ɔhita nhu aa ala lɛmbindaa lepele ngee nwanhu. Awa fee na boma, ala nwɛ aa kɛɛlaa naa oo gɛ ɔ ila gbo kele i kɛmbɛ guaa,

10ndaa banda i gɛ alaa ngenge gbekpe fanwa, i bele ngaa njie nana i ndengaa siaaɔ pandaa, i gɛ ɔ aa hotangaa binjandaa ngi heinwaa na, i gɛ ɔ aa laanɛɛ belaa ɔgɔsambala na nwaa guandaa, i gɛ ɔ aa kpɔ mba belendaa aa natiini tee kpɔu gbɔu nhu, awa kaa bele ngaa njie nana i gbɔha na gɔan ngɔ ngenge gbekpe pelendaa nhanwa aa pele o pele.

11Kɛlɛ bɛɛ ngɔɔ nyanhaa gbɛlɛ kpɛlɛngaa i kula mba, gbɛnhaile nhuna ti ɔi na ɔɔ pele ti lo ngaa kɛmbɛ guandaa, naa lɔgɔ na siina tɔɔ gɔngaa hea Kilaisia,

12awae indinɛi ɔɔ baa aa kɔhɔ ti nwa, gbɛnhaile too ti bɛnhɛɛ nɛɛnwaa lo na nyaaia nana ti fei Ngebɔɛ.

13Awa na aile gbo ti gbele ɔ mae kɛlɛ taa belenaa gbɔnhu aa pele baamba belaa, ɛɛ taa lee tee nhu ningaa ti bɛlɛ la. Awa pele baambayaa na aile gboe kɛlɛ taa belenaa aa njafa belaa ka sia nhu belaa. Taa nhanda nwaa yɛpɛ gɛa nana tai hitii nhu taa kɛ.

14Faa nwɛɛe nya lo ngɔ la kangaa ngɔɔ nyanhaa gbɛlɛ kpɛlɛngaa i ti kɛmbɛ guu gua, ti foli hɔlɔ, awa ti ti bɛlɛ nau nhanda nwanhu gbee, kangaa tɛɛ fɛɛlɛ he mi haaleengaa i mbɛ taa ndaa nyɔu he muɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Gbaa ngɔɔ nyanhaa lɛingaa too gɔngaa hea tɔ ndandaa nhanwa Setania.

16Kɛlɛ njie ngoo njie nana laanɛɛ nwɔɔ aa ala, ina ngɔɔ nyanhaa taa gɛ ngi bongaa i nhu natiini ti lo ngɔ aa kpɔ mba, i gbɔna tuaa awa maa gooti na ɛɛ la laanɛɛ belaa i ngumbaa, kangaa ti ba gɛ ngɔɔ nyanhaa lagbitia i ti sago nhu napangaa natiini ti ila ila na bou nwa.

17Mbaa waangaa i natiini taa ngenge gbekpe pele ɛɛ ngu mbelaa laanɛɛ belaa i ndiiya kataa mbɛɛ gɛ tuaa heinwaa fee fee awa ti paabaa hɔlɔ heinwaa fee fee, eengaa tɔ bɛnhɛ aa natiini taa nwɔɛ nwa aa ngoo na gɛɛ gɛɛndaa o ka ningaa i nagɔlindaa.

18Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ, "Bɛɛ nika na laa na ili mba nhuna aa gɛ aa mba nigandaa biɛɛ" awa "Ngenge nwɔɔ na kataa ngi baabaa na ɔa ngeya."

19Bɛɛ oo nhɛɛ fɔɔlɛ hɔɔlɛ yia nwa nana taa ba la bi nwanhu ngu to ngɔ nuu waaa, kɛlɛ k`a feengaa inaile ningaa chawangaa taa kɛ, bi gilaa oo nhɛɛ ma.

20Awa natiini fanwa ti nɔa ɔ na nhanda nyɔu belendaa nhu, yiaa ti nwa nhu gbɛndɛ ngɔ ti bɛpɛ na au bele nhu bɛɛ, kangaa lagbitia i pɛpɛ na bɛɛ ti ba lua.

21Ngi bi nwɔɔli Ngebɔ au bele nhu o, Yisɔsi Kilaisi o, ka ngi nhu ɔhɛ nwalekaa i aa kɛɛlaa bi nwaa bɛɛ nhanda indinɛiu ngi kɛa aa biee pele pelendaa nhanwa. nhanda indinɛi bele pelena aa teengaa, kɛlɛ bɛɛ nuu gbau aa kɛɛlaa ala gbekpe ngɔ tee ngɔ lagbiti naa gbɛ o gbɛ nhu.

22Bɛɛ lii gbɛi aa ɔgɔ bɛɛndaa nuua ala gɔanndaa nhanwa Ngebɔ enge na belendaa nhanwa. Bɛɛ gula lagbitia i ti nhanda nyɔu naa, kɛlɛ gɛa chanhainjaa nhu.

23Bɛhaa nja ila ngɔ gbɔɛ gbɔnhu, kɛlɛ gɛa ndɔɔ golo gbɔɛndaa bi goo nhu na nhanwa, awa tii baa hegbɛ hegbɛa gbɔnhu lɛmbi lɛmbi.

24Ningaa lɛingaa ti nhanda nyɔu na tɔndaa nhu ai mba, awa ti nhanda nyɔu na aa lonaa gulɔɔ tuaa kɔhɔ na le. Kɛlɛ lagbitia i ti nhanda nyɔu na nuu ai nhumbu aa tɔ.

25Ngemɛɛ gbɔnhu aa ngeyaabele kpekpe na tɔndaa nhu ai mba, awa hali bɛnhɛ nana ai guai kpou ala gbɔnhu ai lo ndɔɔgu nhu.

1 Timootii 6

1Natiini nduaa i ngaa tuee kataa ti nwanhu belaa i kpau ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu aa mbɛɛ o mbɛɛ gɛndaa nhanwa tuaa, kangaa nuu ai ba njia nyɔu gɛ aa Ngebɔ laa na ka mi nagɔli na maa pele ngaa ningaa i.

2Awa nduaa i natiini ti nwanhu belaa i laanɛɛ belaa nwɛ aa tuee, tɛɛ mbɛɛ baa ti nwanhu belaa i siinaa gbɛnhaile ti ndege laanɛɛ belaa nwɛ aa tuee. Kɛlɛ maa nhiɛ ɔ gila ti nhanwa taa mbɛɛ gɛ tuaa nja lee ngɔnhu, gbɛnhaile ti nwanhu belaa i taa enge tiu laanɛɛ belaa nwɛ aa tuee awa ti lo ngɔ aa ti nwanhu belaa i. Kabaa ti nagɔli awa bi ngoo indinɛi gɛɛ gɛɛ aa tuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Nuu na bɛɛ aa ningaa nagɔli aa ngoo lagbiti nana ngaa hɛɛla ngɔ, awa ai kuun ngɔ tɔmbaga oo na nwa mi Nwaliki na nhanwa Yisɔsi Kilaisi, awa tii mi eebɔyaa na nwaa nagɔli na o maa pele ngaa ningaa i,

4maa nwɔɔ na siina ngaunwaa lɛ ɔ awa nɛɛnwaa haa ɔ. Awa s~ɔ kpɔlɔ nwɛ i ngeya tonga fanwa o, mbaabaga o, ngɛi ngoo, kpaahaa gbaahaa o,

5tonga ngoo nana kpelenwaa ai mba kualaa ningaa eya natiini ti nɛɛnwaa haa ɔ awa tɔmbaga na ɛa ti eya gbɔnhu kpɔ. Ti nɛgili ɔ aa kɛɛlaa ngebɔyaa pele nwɛɛ nuu aa gbatɛ la.

6Ngebɔyaa na hati aa baa aa qani mbombou mbaa nhuna nuu lii aa lɛi nana nwa i ngeya.

7Gbaa mai bai aa gbɛ o gbɛ ngelou i nhu, awae maigɔ li aa gbɛ o gbɛ kualaa ngelou i nhu!

8Kɛlɛ ina maa mɛnhɛi hɔlɔ ka kɔla gɔla, maa gee indinɛi aa mi lii lɛia.

9Kɛlɛ natiini ti lo ngɔ la ti gbatɛ taa gualaa kpɔu gbɔu nhu, awa taa gɔɔa maaia nana aa ba aa mɔu mɔu nhanda gbinhi gbinhi o ka ngɔi nana aa ba aa nyaai, nana aa ti u ndo nhu awa i ti gbɔɔni nhaa guna bɛɛ.

10Gbaa nahoo na lomayaa na alɛɛ hape na aa ala ngeyaabele nyɔu nhanwa bɛɛ. Awa lɛingaa too feelaaɔ aa hɔɔlɔndaa, nana i pelenga ti nwaa gɛ gɔha laanɛɛ naa, awa oo ti lii nyaaia aa maa nwɔuyaa gbinhi gbinhi.

11Kɛlɛ bia, Ngebɔ nda nwɛ aa biee, bɛɛ loko bu maa gee indinɛi nhu bɛɛ, kɛlɛ gɛa teenjaa nwaa gboofɛɛ nhu o, ngebɔyaa o, laanɛɛ o, ndomayaa o, ndoolaa nhu gbɛndɛnjaa nhu o, ka maa yeiyaa.

12Bi sɔbɛ na houa kangaa bi lo gbo laanɛɛ nhu, awa bi ba ku bi wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ nana Ngebɔ i uini biaa fanwa, nhuna bi bi gɛɛ gɛɛ na beleni bi laanɛɛ na nhanwa seelia gbinhi gbinhia au bele nhu.

13Ngi kɛ aa biee Ngebɔ au bele nhu nana aa ndɛɛhu he gbɛ o gbɛ naɛ bɛɛ, ka Yisɔsi Kilaisi au bele nhu nana i gɛɛ gɛɛi aa ngi laanɛɛ na nhu gbɛndɛ ngɔ Pɔntɔsi Paileti gulɔɔ,

14a nwaa bɛɛa nanau ngi kɛɛ gɛɛa aa wuee pelendaa nhanwa, awa wu pele ngaa laanɛɛ aa Foo na mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ɔɔ ba ma.

15Ala baalaa na ɔɔ belenaa lɔgɔ gbekpe na nwa nana Ngebɔ i ndai paalaa ma nhanwa, Ngebɔ nana nduba nwɔɔ na aa ala ka Manha. Manhangaa waa waa i ti nwanha mbaa na aa ala, awa malikia i ti Nwaliki na nwɛ.

16Ala ila ngɔ kele ai haa. Alaa waun nhu nana nuu ai kpɛɛ kpɛlaa. Nuu ai lɛ ala lɔi lɛɔ. Nuu ai ku aa tɔ. Kangaa mbɛɛ gɛ alaa ka wɔwɔwɔ fɔha na! Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awa natiini fanwa ti gbatɛ ɔ na ngelou indinɛi nhu, kɛa aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ aunwaa lɛ, inaile tɛɛ ti nɛɛnwaa la na bu nhanda lɛingaa nhu nana tai hagba la ngɔ nhu ɛɛ kpatɛyaa, kɛlɛ ti ti nɛɛnwaa la na buu bua Ngebɔ nhu, nana aa gbɛ o gbɛ na he muɛɛ kpinhi ɔ kangaa mi goonhu nɛɛ.

18kɛa aa tuee aa kɛɛlaa ti nhanda banda bele, ti gbatɛ ngenge gbekpe nhu, awa ti nhai he ningaaɛ kpinhi gbinhi ɔ, awa ti gɛ nwaa gbatɛi aa kpɔndaa natiini mba ti baa ngɔ aa nana kpala ngi tuaa.

19Aa pele ngɔ indinɛi tɔɔ kpatɛyaa aa lɔgɔa ti gbɔha nhanwa nana ɔɔ bele ngaa ndambu gɛndɛ gɛndɛ gulɔɔ na nhanwa. Awa nhu nwɛɛ tɔɔ ku ti ndɛɛhu na hɔlɔ nana tɔmbaga lɛhu na le.

20Timootii, nana nwanhu gbeena pandaa ngɔa ngɔ na bi eya. Bɛɛ loko bu njɛpɛ nhu nana ai eebɔyaai ka mɔu mɔu tonga pelendaa, nana ningaa lɛingaa taa ui mba ngaa haa ɔ aa "Kɔɔnjaa.”

21Gbaa lɛingaa too pelengaɔ aa ti nhanda bombou mbaa, awa oo pelenga ti laanɛɛ na oo lo nhu ti eya. Kangaa Ngebɔ banda bandayaa na i gɛ bi nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2 Timootii

2 Timootii 1

1Nya Pɔɔlu aa nge, Ngebɔ i nya nhu ɔhɛi kangaa ngi bele ngaa to mɔɔ Yisɔsi Kilaisi nhanwa, nana i nya loni kangaa ngi ba ngi ngoo na gɛ ndɛɛhu na nhanwa nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei, nana i mi eya mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

2Nya nwɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali nya nhiindou na nwanhu nana nya lo ngɔ waa na la Timootii. Kangaa Ngebɔ nana Kɛɛgɛ na aa ala, ka mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi ti bi gɔ aa panda bandayaa, ti maaumayaa gbau bi nwa, awa ti bi gɔ aa maa lɛi.

3Ngi fiɛ gua Ngebɔ nwa nana ngaa enge mbɛ aa nɛɛnwaa gue ɔ ɛɛ nya bembaa i ti peleniɔ. K`angi fiɛ gua ala nwa nhuna ngaa gɛ aa nɛgililaa aa wuee aa gbele o gbele nya laaminɛ na nhu aa foo ka kpɔkɔ.

4Ngaa nɛɛnwaa bɛɛla bi ɔɔ na nwa bi peleni nhuna mi bi loi, awa alaa pele bi ɔi gbaai nyaa nja lee ngɔ nhu, kangaa koonhu nɛɛ i ba nya laa fe.

5Ngi nɛɛnwaa bɛɛla bi lɔmbaga laanɛɛ na nwa i bi eya, napangaa tɔmbaga laanɛɛ na nana pɛnhɛɛ ee bi taala na eya njie kee na taa ui mba aa Loasi, ka bi nje na Yunisi. Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa alaa gbɔnhu bi eya.

6Saabu indinɛi nhanwa, ngi kili hitɛ gbɔnhu biɛɛ aa nyiɛ aa kɛɛlaa, fembɛ na nana Ngebɔ i fei biɛɛ nhuna ngi ɔgɔ na bɛɛi bi nwa, fembɛ na siina i gɛa bi eya kɛndɛyaa nhu tuun.

7Gbaa Ngebɔ ai Yina ɔai mi eya nana aa pele maa luae kɛlɛ i Yina ɔaia mi eya nana aa mi laa fe ngaa fɔha o, ndomayaa o, ka gbɔha nhu houndaa.

8Faa nwɛɛe awɛɛ ufe ngaa seeliyaa hendaa mi Nwaliki na nhanwa, awa awɛɛ ufe ngaa nge, ngi gbindi bɛlɛu nwɔɔ na aa nge. Kɛlɛ gulaa nyaa njɔgɔlɔ na nhu Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛndaa nhanwa ɛɛ Ngebɔ aa maa nhu gbɛndɛnjaa na ɔa bi eya fanwa.

9Kɛɛ ndendouyaa hea muɛɛ awa kɛɛ uinga muaa kangaa mi bele ngaa ngi ndaa, nana nhaile mi pelengae kɛlɛ ngi nda laalaa na nwɛ ka ngi banda bandayaa na, nana i fei muɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele yeingaa i gilaa ngelou na gbatɛ,

10kɛlɛ chaanngi nhu oo ndɔgɔɔunga aa muee aa mi Lendouyaa He Mɔɔ na baalaa na nhu bele Yisɔsi Kilaisi, nana i haa na fɔha na gbelea awa oo wɔwɔwɔ ndɛɛhu lɔgɔɔunga aa muee aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu bele.

11Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na lɔgɔ fanwa, Ngebɔ oo nya nhu ɔhɛa kangaa ngi bele ngaa to mɔɔ o, ningaa nagɔli mɔɔ o, ka Kilaisi Oo nwaa Nhii Nhiɛ na gɛ mɔɔ,

12awa saabu indinɛi nhaa nwɛɛ ngaa yɔgɔlɔ gbɔnhu aa nhanda nhanda indinɛi. Kɛlɛ ngai ngaa ufe hɔlɔi, gbɛnhaile ngi nuu na gɔɔnaa nana ngi laanɛɛa la, awa nya hagba la ɔ ala nhu aa kɛɛlaa ala ku ngɔ aa nana nwanhu gbee i ngɔaa nya eya nha Foo bombou mbaa na i hiti ma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Tɔmbaga oo na ngi bi nagɔlii la houa aa loko hee ngɔ, ɛɛ kuague bi nhanwa nana ba hitɛ pou, awa bi lo laanɛɛ na nhu ka ndomayaa na nana mi bo mɛɛ mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

14Aa Ngebɔ Yina na fɔha na nhu bele nana i mi nhu, tɔmbaga na nana i ngɔai bi eya, manhu gbeena.

15Bi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa natiini bɛɛ ti Eesia bɔlɔgɔɔ na gakanwaa na kati gbeea nyaa, Figɛlɔsi o Hamoyinisi o ngila mbelaa nwɛɔ aa tuee ti gbeei nuaa.

16Kangaa Maliki na i maaumayaa gbau Onɛsifolɔsi nwa o ngi bongaa i ngoo, gbɛnhaile i gbɔnia nyaa naa gbinhi ɔ. Ai ufeni aa kɛɛlaa kpindi bɛlɛu nwɔɔ nwɛ aa nge,

17kɛlɛ nhu gutu ɔ na i hitii Loomu bɔlɔgɔɔ na nhu, kɛɛ hitɛa aa nya ɔɛ ɔɛ nhaa kɛɛ nya lɔa.

18Kangaa Maliki na i maaumayaa gbau ala nwa aa Foo na Maliki na ɔɔ ba! Awa bi kɔɔnaa pandaa gbɛɛ enge nwɛ i peleni nyɛɛ mɛɛ Ɛfisɔsi.

2 Timootii 2

1Faa nwɛɛ bia bi nhanwa, nya lou, bi nhu gɛa gbɛndɛni panda bandayaa na nhu nana mi bo mɛɛ mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

2Awa nagɔli na nana bi mɛini ngee pele ngaa ningaa seelia gbinhi gbinhia au bele nhu, maa nagɔli na siina, pelena aa ningaa natiini bi kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa nuu aa hagba laa ti nhu, awa tɔɔ kunaa ti ningaa lagbitia nagɔli la boma.

3Gulaa nyaa njɔgɔlɔ na nhu ɛɛ Yisɔsi Kilaisi gulugbaa gbekpe.

4Kulugbaa na nana aa gɛ ngi enge na belendaa nhu ai gula natiini ti nhandaa kulugbaangaa aile aa tuee, gbɛnhaile ngɔi lɔ mba i tomaa nwɔɔ na goonhu nɛɛ nana i ala gbauni kulugbaa enge na nhu.

5Awa nuu na nana aa gula kpaganɛ binhɛ boogea, kaa nwaa bɛɛ sɔ nau nana ndaa laa ngɔ maa binhɛ na nhanwa, i gilaa togbo hɔlɔ.

6Nhɛɛ enge nwɔɔ na nana aa sɔbɛ hou, alɛɛ pɛnhɛɛ ngi nda nii na hɔlɔndaa aa gɛ ngeya.

7Nɛgilia nana nwa ngaa kɛ, gbaa Maliki na ɔɔ pelenaa bi ku bi nɛɛnwaa hɔlɔ mba bɛɛ.

8Nɛɛnwaa bɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi nwa, nana Ngebɔ i huui alau kualaa Haa na nhu, nana Leebilini ti goo na nhu lou na aa ala, ɛɛ ngaa kɛ gbo ngi oo nwaa nhii nhiɛ na nhu.

9Awa kina nya ngaa Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛ, kangi yɔgɔlɔ awa kati nya bii bɛnhɛ kpindi bɛlɛu ɛɛ nhandambayaa bombou mbaa nwɔɔ. Kɛlɛ Ngebɔ oo na ai kpindi bɛlɛu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Saabu indinɛi nhanwa, nya lii lo ngɔ gbɛ o gbɛ nau Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i lɔgɔ fanwa, kangaae tua gbɔnhu ti ba ndendouyaa na hɔlɔ nana aa ba aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele tii paalaa o aa mbɛɛ nana wɔwɔwɔ kee nwɛ.

11Njia indinɛi tɔmbaga nwɛɛ, "Ina moo haa ɔ ngilamaa mii ala o, mɔɔ gɛa na boma tii ala o.

12Ina maa gɛ gbo lii loni, mɔɔ heia manhayaa na la ngilamaaa mii ala o. Ina maa nwaagai ala nwa, ala gbɔnhu ɔɔ nwaagaia mi nwa.

13Ina maa gɔngaa he mi laanɛɛ naa ala nhu, ala ɔɔ gɛa gbo laanɛɛyaa nhu, gbɛnhaile ai nwaagai gbɔha na nwa.”

14Indinɛi gɛɛ gɛɛa aa tuee, awa bi ndaanhii kɛndɛ gɛndɛ he tuɛɛ Ngebɔ au bele nhu aa kɛɛlaa tɛɛ njia nwaa longa pele, gbɛnhaile ai nhanda gbekpe pele kɛlɛ i natiini nyaai taa oo nhɛɛ ma.

15Bi sɔbɛ gbekpe na belena nana ɔɔ ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngenge nwɔɔ gbekpe mɛɛ aa biee, nana Ngebɔ lii lɛi ɔ ma, ɛɛ ngenge nwɔɔ nana ai ufe ngaa ngi enge na, kɛlɛ nuu nwɛɛ nana aa ningaa nagɔli aa Ngebɔ lɔmbaga oo na mbɛ ngɔ ma.

16Bɛɛ loko bu njɛpɛ nwaa nhanda nhu nana ai eebɔyaai, tii mɔu mɔu njɛpɛ o nana aa pele ningaa i ti li aa nwaa gɛ gɔha Ngebɔa.

17Nagɔli nana bonda aa siaa nhu lɛɛ ɛɛ ndugu nwaa hegbɛ. Ndakpangaa feengaa natiini taa ningaa nagɔli aa nagɔli nana siina bonda tua nwɛ aa Himaniɔsi o ka Filitɔsi.

18Too gua tɔmbaga bele na nhu awa tua taa laanɛɛ belaa i lɛingaa ti laanɛɛ na nhupu ngaa kɛɛlaa lɔgɔ na ningaa taa huu la haa nhu, maa lɔgɔ na oo leenga.

19Kɛlɛ ndambu gɛndɛ gɛndɛ na nana Ngebɔ i kpatɛa gbɛ o gbɛ ai ku aa sii sia la. Awa alɛɛ ngoo indinɛi gbaali gbaali ngɔ ma, "Maliki na i natiini kɔɔnaa ngi ndaa i ngaa tuee" awa "Nuu na nana bɛɛ aa gɛ Maliki na nda nwɛ aa ala, kaa gɔngaa he ngeyaabele nyɔua.”

20Pɛlɛ na nana mbaa ɔ, naa nwɛɛ ngunde nhaanhaa gbinhi gbinhia ti na. Awa pɛpɛ ngaile kpatɛ ngɔ aa mabɔɔn ngoo ka nahoo gɔu, kɛlɛ lɛingaa gbatɛ ngɔ aa ngulu o ka pɔlɔ. Taa engea aa lɛingaa faka nhu nhanda nhanwa, awa lagbiti na pa pɛlɛu enge nhanwa gbo.

21Faa nwɛɛe, ina nuu aa gbɔha na chanhai kualaa nhanda nhanda nyɔu nyɔu nana nhu, awa Ngebɔ ɔɔ engea aa ala tɔɔgɔɔ nhanda nhanwa gbɛnhaile ala gua ngɔ mba tɔɔgɔɔ awa ala golo ɔ ala Nwanhu nwɔɔ na le. Ala nwaa gbatɛ ɔ ngenge gbekpe pelendaa la nhanwa aa pele o pele.

22Loko guaa feelaa na nhu nana aa gɛ ndakpandou goloa, bi gɛ teenjaa nwaa gboofɛɛ nhu o, laanɛɛ o, ndomayaa o, ka maa lɛi, wui natiini ngoo taa ui Maliki naa kualaa ndii chanhai nhu kpɔ mba nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23Bɛɛ gula mɔu mɔu njɛpɛa nana nhu lo ngai nhu. Gbaa bi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa aa baa aa mbaabaga.

24Maliki na eyaalakpandou ai bele ngaa mbaabaga nwɔɔ, kɛlɛ kaa bele ngaa nuu nana nhanda banda ɔ ningaa le bɛɛ, i gɛ kuni aa ningaa nagɔlindaa awa i bele ngaa ndii lo mɔɔ nhanda nhu,

25i ngi haaleengaa i hitɛ pele gbekpe nhu aa maa yeiyaa, gbaa naangaa aa belenaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ fɛɛlɛ na hea tuɛɛ kangaa ti bɛ awa ti ba ti tɔmbaga na gɔɔ.

26Awa nhu nwɛɛ tɔɔ nɛɛnwaa hɔlɔ nanaa ɔɔ pele ti Ngafɔ mbaa na nwaai na nwaa hakpa, nana i ti houaɔ ɛɛ nduaa kangaa ti ngi guunmayaa na bele.

2 Timootii 3

1Ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa gbele mba Yamana na nhu, lɔgɔ ɔɔ baa baa nana kaande ngɔ.

2Gbaa ningaa tɔɔ gɛa hɔɔndii, ti gɛ nahoo liii, yonga leendaa o, ngaunwaa lɛ o, ndaa gbɛndɛ ngoo, taigɔ nwaa bɛɛ ti ungaa i mbu, nuu gbɔhayaa aigɔ gɛ ti nhu, awa taigɔ gɛ eebɔyaai.

3Taigɔ gɛ nhanda bandai, taigɔ gɛ nwaaumayaai, tɔɔ gɛa yafa yafai, taigɔ gbɔha nhu hou, tɔɔ ningaa gɛa kaahee awa tɔɔ gɔɔ gɔɔa, awa tɔɔ loloa aa nhanda gbekpe.

4Tɔɔ gɛa bulugini, tɔɔ gɛa aa kpundɛlaa nhanda nwa, tɔɔ gbɔha lɛa nga, tɔɔ lonaa aa nɛɛ nɛɛ yeingaa nha ti ba lo ngaa Ngebɔ.

5K`ati pele ɛɛ tua taa Ngebɔ batou, kɛlɛ tai pote Ngebɔ fɔha na aa enge ti lɛɛhu na nhu. Maa belaa i nana bonda, bɛɛ loko bu ti nhanda nhu.

6Gbaa lɛingaa lɔ na ti liiya natiini taa ɔa ɔa ningaa ti bɛlɛu, k`ati njiengaa hɔlɔ na natiini taa gula tuaa, napangaa natiini ti guunmayaa na gaanhu haa ɔ na, awa ti lɛɛ ɔ nja lee ngɔ nhu ti nhanda nyɔu na nhanwa, awa ti laa fe ngɔ na aa ngɔi gɛbɛlɛ na bɛɛ.

7Njiengaa nwɛ natiini taa nagɔli hɔlɔ aa lɔgɔ bɛɛ, kɛlɛ tai ku taa tɔmbaga na gɔɔ.

8Awa ɛɛ gbo ndakpangaa feengaa indiini Yaniisi o ka Yambilisi ti loloi aa Moosisi, aa pele ngɔ ila na siina, ndakpangaa indiini ngaa ti yɛpɛ i gɛ, ngemɛɛ gbɔnhu ti lolo ɔ na aa tɔmbaga na. Ningaa nwɛ natiini ti nɛɛnwaa haa ɔ awa kpaha belaa nwɛ aa tuee laanɛɛ nhu.

9Kɛlɛ taigɔ li la gulɔɔ nhu gɔha, gbɛnhaile nuu o nuu ɔɔ ti nwɔu mɔu ngɔ na bele ngɔ na lɔa. Gbaa ngemɛɛ i beleni aa Yaniisi o ka Yambilisi.

10Kɛlɛ Timootii, chaanngi nhu boo ndaa nya nagɔli na bele ngɔ na bou nwa ngaa pele ngaa ningaa i, nya sɔ na bele ngɔ na, nana ngi to ngɔ lii na nwa aa pelendaa, nya laanɛɛ na, nya lii lo na, nya lomayaa na, ka nya londaa nhu gbɛndɛ ngɔ gbɛ o gbɛ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Ngaa sɛɛgɛ na ngi hɔlɔ hɔlɔi, ka njɔgɔlɔ na ngi pele peleni. Bi nana gɔɔnaa bɛɛ i bele peleni aa nge mɛɛ Antiɔki o, Aikoniɔmu o, ka Lisitila. Ngaa sɛɛgɛ nwaa luu lua na nana ngi pii piini nwanhu! Kɛlɛ ka Maliki na i nya guaa na ndiiya bɛɛ.

12Awa aa tɔmbaga ngi kɛ aa kɛɛlaa nuu o nuu nana aa gɛ ɔɔ ngebɔyaa hei bele ngi lɛɛhu na, hounwayaa nhu aa Yisɔsi Kilaisi, tɔɔ ala aa sɛɛgɛa.

13Awa nhu nwɛɛ ningaa nyɔu nyɔua i ngoo, houmanhu belaa i ngoo, ti bele nyɔu na ɔɔ gɛ aa nwaa londaa, tɔɔ gɛa aa ningaa aa nɛɛndaa awa ti gbɔha na aa nɛɛ gbɔnhu.

14Kɛlɛ bia bi nhanwa, gɛa gbo tɔmbaga na nhu bi nagɔlia o ka nana bi laanɛɛa la nhu gbɛndɛ ngɔ kpou. Bi nuu na gɔɔnaa bi maa nagɔli na hɔlɔi ngeya,

15awa bi nda nɛɛnwaa aa kɛɛlaa kualaama bi gbɛlɛ ngɔ na nhuɔ, boo Ngebɔ Gbaali na gɔɔ kɔɔngaɔ, nana ku ngɔ aa nhu lo fe biɛɛ nana ngu to ngɔ ndendouyaaa aa laanɛɛ nhu bele Yisɔsi Kilaisi nhu.

16Ngebɔ Gbaali na bɛɛ Ngebɔ nwɛ i pui ningaa i nda natiini ti kpaali gbaalii, awa qani tɔ nhu ningaa nagɔlindaa la nhanwa. Aa kɛa nhu gbɛndɛ ngɔ ti gaka na nhanwa taa pele, i tee nhanda na lɔgɔɔu kualaa nana liiya ngaa haa ɔ, i ningaa nagɔli aa nana belendaa tee ngɔ,

17kangaa nuu na nana Ngebɔ nda aa ala i gɛ hitii nhu awa i gɛ nwaa gbatɛi aa ngenge o ngenge belendaa nana kpekpe ngɔ.

2 Timootii 4

1Ngebɔ au bele nhu o ka Yisɔsi Kilaisi au bele nhu, nana ɔɔ kɛndɛ belaa i kɔhɔ ka haa belaa i, awa ala baalaa na nhanwa o ka ngi nwanhayaa na nhanwa o, ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ ngaa kɛɛlaa,

2ngoo na gɛa aa ningaa i. Nwaa gbatɛa aa kɛndaa aa tuee aa lɔgɔ o lɔgɔ, i bele ngaa kɛ ndɔgɔ pelena ti kɔɔ, Yɛpɛa tuee nhu gbɛndɛ ngɔ, ndii gbɛndɛ fea tuɛɛ, gɛa ndii lo mbombou mbaa nhu ti nhanwa awa bi ti nagɔli.

3Lɔgɔ na ɔɔ baa nhuna ningaa taigɔ tɔmbaga nagɔli hou, kɛlɛ tɔɔ hitɛa ti nda ɔi na bou nwa, awa tɔɔ gɛa gbo aa ningaa nagɔli mbelaa gbau kpaundaa tuun ti gbɔha nhanwa, natiini tɔɔ ti nagɔli aa nana gbo ngɔi na tuaa ti mɛi.

4Tɔɔ gɔngaa hea oo nhɛɛndaa tɔmbaga oo na nwa, ti oo nhɛɛ njia ɔha ɔha nwa nana tɔmbaga ai nhu.

5Kɛlɛ bia Timootii, belena aa nuu nana ngaa lo ngɔ gbɛ o gbɛ nhu bɛɛ. Nhuna baa gɛ kpɔu gbɔu liiya, lona nhu nhu gbɛndɛ ngɔ, awa bi enge na belena ɛɛ Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ mɔɔ, awa bi enge gbɔha na belena ɛɛ Ngebɔ eyaalakpandou.

6Gbaa nya nhanwa, too baa nya gua aa chaaga, awa nya haa lɔgɔ na oo hiti ma.

7Ngoo nya sɔbɛ gbekpe na houa kpaganɛ na nhu, awa ngoo bilanga ma, awa ngai gbelei aa laanɛɛlaa aa ala nhaahaai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Awa chaanngi nhu kunjaa logbo nwakɛ ngɔ nyɛɛ. Maa logbo na nwɛ aa niɔu na nana Maliki na ɔɔ ngɔa nya eya teenjaa lɛɛhu nhanwa. Maliki na, nana teenjaa Gɔhɔ mɔɔ na aa ala, ɔɔ ngɔa nya eya aa Foo na ɔɔ ba ma. Awa nya ila ngɔ aile gbo ɔɔ ngɔa ngeyae kɛlɛ ɔɔ ngɔaa boma natiini ngeya bɛɛ taa ala baalaa na nwaa golo ndomayaa nhu.

9Lapia nhaa kangaa bi ba nya le guui nhu.

10Ngelou indinɛi nhu nhanda na nwaa lomayaa na oo pelenga Limɔsi oo gua nya bou nwa, oo ya mɛɛ Tɛsalonaika. Kilɛsɛnisi oo ya boma mɛɛ Galeesia bɔlɔgɔɔ na nhu, awa Taitɔsi pa, oo ya mɛɛ Lalimatia bɔlɔgɔɔ na nhu.

11K`a Luuki ila ngɔ na gbo kele mbe alɛɛ i na tii nya o. Pelena bi ba aa Maaki, gbɛnhaile aa gbɔna nyaa ngenge na nhu.

12Ngoo Tikikɔsi leenga mɛɛ Ɛfisɔsi laa waa na nhu.

13Nhuna baa gɛ bɔɔ ba, bi ba mbɛ aa nya lonwa na nana ngi ndoiɔ aa Kapɔsi mɛɛ Tiloasi laa waa na nhu. Bi ba mbɛ boma aa kɔɔ na siiyaa fee na ngi ndoo looi na.

14Ndakpa na nana aa kɔu nhaanhaa i kpatɛ gbatɛ, napangaa Alɛkisanda kɛɛ nhanda gbaai gbaai bele pelenga aa nge nja lee ngɔ nhu. Kɛlɛ Maliki na ɔɔ ala baabaaa ndi ɔ aa nana lepele i pelenga.

15Bi gbɔha na kpei sogia alaa, gbɛnhaile ala lolo ɔ nja lee ngɔ nhu aa nagɔli na nana maa pele ngaa ningaa i.

16Pɛnhɛɛ ndɔgɔ na ngi yɛpɛiɔ tuee gbɔha guandaa nhanwa ti eya, nuu aile nya bou nwa, tua bɛɛ kati gbeea nyaa. Kangaa Ngebɔ i ndo na tuɛɛ!

17Kɛlɛ Maliki na ee naanɔɔ tii nya o, awa kɛɛ nhu gbɛndɛnjaa hea nyɛɛ, kangaa ngi bila ngaa ngoo na gɛɛ gɛɛndaa, kangaa Kpitia i bɛɛ ti mɛi. Awa kangi belenga aa ndendou kualaa yala na la.

18Maliki na ɔɔ nhanda baanaa nyaa kualaa gbɛ o gbɛ na nhu nana nyɔu ɔ, awa ɔɔ lia aa nge ngi aliyana nwanhayaa na la nhanda aigɔ gɛ nyaa. Kangaa mbɛɛ gɛ alaa nhaa guna bɛɛ. Kangaa i bele.

19Ngi fama leeni Pilisilaɛ o, Akuilaɛ o, ka Onɛsifolɔsiɛ o ngi bongaa i ngoo.

20Ka Ilaisitɔsi i loa mɛɛ Kɔlindi laa waa na nhu, awa kangi Tilofimɔsi loa mɛɛ Mailitɔsi, gbɛnhaile ala hegbɛ ɔ.

21Lapia nhaa kangaa bi ba yeingaa nhanwa na i gilaa hiti. Yubulɔsi o, Pulɛnisi o, Lainɔsi o, ka Kilɔlia ti fama leeni biɛɛ, awa nhaa gbɔnhu mi ndege laanɛɛ belaa i bɛɛ ti hai wu nwa.

22Maliki na i gɛ na tii wu luu na o. Kangaa Ngebɔ banda bandayaa na i gɛ na tii wua bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Taitɔsi

Taitɔsi 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge ngaa enge Ngebɔɛ, awa Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ nwɛ gbɔnhu aa nge. I nya lonia kangaa ngi Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i ti laanɛɛ na li gulɔɔ awa ka tɔmbaga na lɔgɔɔundaa aa tuee nana aa ba kualaa mi laanɛɛ na nhu.

2Ngi indinɛi bele nɛɛnwaa la na nhanwa nana i mi eya wɔwɔwɔ ndɛɛhu na nhanwa. Awa Ngebɔ nana ai ndɛɛ gɔɔla ala nwɛ i mi nɛɛnwaa longaɔ aa ndɛɛhu indinɛi sii na yeingaa ngelou na i gilaa lɔɔlo,

3awa oo ndɔgɔɔungaɔ gbɔnhu ngoo nwaa nhii nhiɛ na nhu lɔgɔ gbekpe na nwa. Awa Ngebɔ mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala, ala nwɛ i maa enge na ɔaa nya eya, awa kɛɛ kɛa aa nge kangaa ngi loi nda.

4Awa Taitɔsi, biee mɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali na bia ni lɔmbaga nhiindou na aa biee laanɛɛ na nhu nana ku ngɔ na mi nhu yɛ. Kangaa Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na awa ka Yisɔsi Kilaisi mi Lendouyaa He Mɔɔ na ti panda bandayaa lɔgɔɔu ngaa biee awa ti maa lɛi ɔa bi eya.

5Baa tɔ ngi bi loi Kiliti, kangaa bi gbɛ o gbɛ na laalaa mba aa ngi bele nana i loi pelendaa nhanwa, taa o taa nhu mbaa waangaa nhu ɔhɛa na ɛɛ gbo ngi kɛi aa biee gɛnhi.

6Nuu waa na kaa bele ngaa nuu nana tɛɛgɛ ai mba hali, ngi nyanha na kaa gɛ ila, awa ngi lengaa i kataa gɛ laanɛɛi aa Ngebɔ awa ti nwaanhaa ɛɛ gɛ siai nhu aa kɛɛlaa ti gbonjou ngɔ nhu, awa inaile ti nwaa bɛɛ gbaha mba ɔ.

7Kina laanɛɛ belaa ti nuu waa na ala nwɛ Ngebɔ enge na i laai ngumbaa, faa nwɛɛ tɛɛgɛnwaa ɛɛ gɛ alaa, awa ai aunwaa lɛ, ai bele ngaa ndii gbaai nwɔɔ waa, ai bele ngaa nuu nana aa ndɔɔ waa gbɔɛ, ai bele ngaa kpanaa mɔɔ, awa ai gɔɔli ngaa naho.

8Kɛlɛ k`a nuu gbɔhayaa aa gɛ ala nhu, awa i lo ngaa nana maa nhiɛ ɔ, awa i gbɔha na nwanhu gbee, awa i gɛ leeni, ngebɔyaa i gɛ ala nhu, awa i gbɔha nhu hou.

9Awa kaa ngoo na hou aa loko hee ngɔ nana nuu aa hagba la nhu, awa ka nana i kuun ngɔ nagɔli na nwa nana ti ala nagɔlia la, kangaa i ba ku i ningaa lagbitia nagɔli aa tɔmbaga nagɔli na, awa i ba natiini pu aa tee pele gbɔnhu taa nwaagai tɔmbaga oo na nwa.

10Gbaa maa bɛɛ gbahamba belaa gbinhi gbinhia lɔ na, natiini taa lee ngaa njia yaaiyaai gɛɛ gɛɛ, awa k`ati ningaa nwɔu mɔu, eengaa bɛnhɛ aa inditiini ti manha nhanda i nwaa nhanda i nhu napangaa Yuua i.

11Awa kam~a~a ti laa bɛɛ, gbaa tua taa pele pu nwa i ɔa ɔa pongaa loganhu ndi ɔ aa ti nagɔlindaa aa nana ai hitii nhu taa ningaa nagɔli la, awa ti indinɛi bele kangaa ti qani hɔlɔ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12- 14Ti ndege Kiliti nwɔɔ ila kee, nana ti eebɔ letua i ngila kee nwɛɔ aa ala, kɛɛ tɔmbaga yia gɛa, ɛgɛ, "Kilitia i ndɛɛ gɔɔla mbelaa nwɛ aa tuee aa lɔgɔ bɛɛ. Awa ti bele ngɔ ɛɛ kpaai nhuaa nyɔu nyɔua, awa ti yaaiyaai ɔ kɛlɛ ti goo gbɔlɔ ɔ mba." Saabu indinɛi nhanwa, yeingaa ti oo nhɛɛ Yuua i ti lua ngɔha na awa taa pii ngɔ na bele, awa ka ningaa gbɔhaa i ti sɔ sɔ na napangaa natiini ti lele ɔ na tɔmbaga naa, yiaa ti nwa pandaa kangaa ti ba laanɛɛ hɔlɔ nana hiti ɔ nhu.

15Gbɛ o gbɛ na bɛɛ chanhai ngɔ natiini ngee ti nɛɛnwaa na chanhai ngɔ na. Kɛlɛ gbɛ o gbɛ ai chanhaini ningaa nyɔu nyɔua i ngee natiini tai laanɛɛi, awa ti nɛɛnwaa na laa fe ngɔ aa nhanda nyɔu awa ka ti lii na nwa.

16Tua tɛɛ ti Ngebɔ gɔɔnaa kɛlɛ ti eyaabele na lɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa kɛɛlaa tai ala gɔɔ. Ti lolomayaa ɔ awa ti nwaa bɛɛ gbaha mba ɔ, awa tai hitii nhu aa nhanda banda belendaa hali.

Taitɔsi 2

1Kɛlɛ bia bi nhanwa, ningaa nagɔlia aa nana mbɛ ngɔ na ma aa tɔmbaga nagɔli na.

2Kɛa aa kɛgɛingaa waa waa i aa kɛɛlaa k`ati aa gɛ loni toke, ti kolo nhanda bele, ti nhu gɛ loni, ti laanɛɛ na i gɛ hitii nhu, ka ti lomayaa na, awa ka wu lii lonjaa na.

3Kɛa aa njiengaa waa waa i gbɔnhu aa kɛɛlaa k`ati eyaabele na aa gɛ nwaa nhiɛi ɛɛ njiengaa natiini ngebɔyaa aa gɛ ti nhu, awa tɛɛ bele ngaa njafa belaa inaile ti bele ngaa nduaa ndɔɔ eya, awa ti ningaa nagɔlia aa nana maa nhiɛ ɔ,

4nyɔugbɛangaa i siandaa nhanwa kangaa ti lo ngaa ti nhiingaa i ka ti lengaa i,

5kangaa ti gɛ kuni aa gbɔha nhu houndaa, ti gɛ chanhaini, awa kangaa ti bele ngaa ngunde pɛlɛ nyanhaa gbekpengaa, awa ti nwaa bɛɛ ti nhiingaa i mbu kangaa nuu ai ba njia nyɔu gɛ aa ngoo na nana i bai kualaa Ngebɔ le.

6Ngemɛɛ gbɔnhu aa ndakpangaa i, ati gbɔɔndaa kangaa ti gɛ kuni aa gbɔha nhu houndaa.

7Gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ kabaa bele ngaa kuague aa ngeyaabele maa nhii nhiɛ lɔgɔɔundaa, awa nhuna baa gɛ aa ti nagɔlindaa tɔmbaga lɔgɔɔuna aa tuee ka kolo nhanda.

8Awa bi tɔmbaga yia gɛ nana tɛɛgɛ hɔlɔmaa ai mba, kangaa mi haaleengaa i ti ba lo ngufe nhu, gbɛnhaile gbɛ o gbɛ ai na tɔɔ kɛ nana nyɔu ɔ ngu to ngɔ muaa.

9Kɛa aa nduaa i kangaa ti nwaa bɛɛ ti nwanhu belaa i mbu. Awa gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ ti nana belena ɔɔ ti nwanhu belaa i koonhu nɛɛ, awa tɛɛ tonga to loganhu aa tuee.

10Awa tɛɛ nwɔa bele ti eya, kɛlɛ kataa laanɛɛyaa lɔgɔɔu aa lɔgɔ bɛɛ, kangaa gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ ti ba aa ndaa banda Ngebɔ nagɔli na nwa, Ngebɔ nana mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Gbaa Ngebɔ oo ngi banda bandayaa na lɔgɔɔunga nana aa ba aa ndendouyaa nuu o nuu nwa.

12Awa panda bandayaa na siina nwɛ aa mi sia kangaa mi lele nanaa bɛɛ ngebɔyaa aile, awa ka ngelou na nhu ɔi na bɛɛ. Awa i mi sia kangaa mi ku ngaa gbɔha nhu houndaa, awa mi teenjaa nhanda bele, awa kangaa mi gɛ ngebɔyaa lɛɛhu nhu ngelou indinɛi nhu,

13nhuna maa nduba Hoo na nwaa golo nana mi nɛɛnwaa la ɔ kulɔɔ, napangaa mi Eebɔ bombou mbaa na bɛɛyaa na lɔgɔɔundaa awa ka mi Lendouyaa He Mɔɔ na, Yisɔsi Kilaisi.

14Ala nwɛ i gbɔha gɔanni mi nhanwa kangaa i mi umbo kualaa mi nhanda nyɔu na nhu bɛɛ, tii mi belendaa nhanwa o aa chanhai mbelaa natiini gbo ala bo mɛɛ aa tuee kpɛti, awa ka pelendaa aa ningaa natiini ngeyaabele kpekpe maa heelaa waa aa gɛ tuaa.

15Indinɛi bɛɛ kɛa aa ningaa i, bi ti lii gbɛndɛ awa bi yia ti nwa aa fɔha waa. Awa nuu ɛɛ lɛgɛ bi nhu.

Taitɔsi 3

1Kili hitɛa tuɛɛ kangaa ti gɛ manhangaa i mbu awa ka natiini taa fɔha la, ti nwaa bɛɛ tiu awa ti nwaa gbatɛ ngenge gbekpe pelendaa nhanwa aa pele o pele.

2Awa tɛɛ nuu yia nyɔu gɛ, awa tɛɛ baabaga kɛlɛ ti gɛa lɛii nyɔɔ, awa nuu gbɔhayaa i gɛa ti nhu nuu o nuu nhanwa.

3Gbaa mua lɔgɔ lagbiti ɔɔ mi nwɔu mɔu ngɔɔ. Awa mi nwaa bɛɛ gbaha mba ɔɔ, awa mi gaka ngɔɔ, nduaa nwɛɔ aa muee ngɔi gɛbɛlɛ eya o, ka nɛɛ nɛɛ kɛbɛlɛ. Awa aa lɔgɔ bɛɛ mi nɛɛnwaa nyɔu ɔ ka tolo nɛɛnwaa mi ndege ningaa gbɔhaa i fanwa, ningaa lolo ɔɔ aa muee, awa tolomayaa lɔɔ mi gbɔha na loganhu.

4Nhuna Ngebɔ mi Lendouyaa He Mɔɔ na nhanda banda na i lɔgɔɔuni ka ngi lomayaa na,

5kɛɛ ndendouyaa hea muɛɛ, ai beleni k`a nhanda gbekpe na nhaa nwɛɛɔ nana mi pele pelengaɔe kɛlɛ ngi nwaaumayaa na nhaa nwɛɛ i ndendouyaa hea la muɛɛ aa Ngebɔ Yina na nhu bele, nana aa ndenjaa nyiɛ ɔa mi eya o ka ndɛɛhu nyiɛ aa Ngebɔ ua na nhu bele nana maa hɔlɔ.

6Ngebɔ kɛɛ ngi Yina indinɛi yeia mi nwa nana kpinhi ɔ nja lee ngɔ nhu ndi ɔ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele mi Lendouyaa He Mɔɔ na,

7kangaa i ba mi bele ngaa tee mbelaa ala gulɔɔ ndi ɔ aa ngi banda bandayaa na lepele, awa mi ba wɔwɔwɔ ndɛɛhu na hɔlɔ nana mi nɛɛnwaa la ɔ nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Indinɛi tɔmbaga yia nwɛ. Nya lo ngɔ la bi fɔha bu nhanda indinɛi nhu bɛɛ kangaa natiini ti laanɛɛa aa Ngebɔ, ti ba maa lii ɔa goo nhu aa gbɔha na gɔanndaa nhanda banda belendaa nhanwa, nana kpekpe ngɔ awa qani tɔ nhu nuu o nuu nhanwa.

9Nhanda indinɛi bɛɛ a ndaa bɛɛa, napangaa mɔu mɔu ndaanhu lo ngoo, mbembaa ti yia nhu gɔha gɔha o, mbaabaga o, awa ka Sɔ maa baabaga, gbɛnhaile indinɛi bɛɛ qani ngai nhu awa kolo ai nhu.

10Ndoganhubai bai ɔa mɔɔ na nhanwa pa, ina baa ala laanhii naa ila, inaile naa fee, bɛhaa gɛnwayaa aa ala,

11gbaa wua wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nuu indinɛi bonda nuu nyɔu nyɔu nwɛ, awa nhanda nyɔu bele mɔɔ nwɛ, awa oo gbɔha na lɛɛa.

12Nhuna ngɔɔ Atimɔsi lo biee inaile Tikikɔsi, pelena nhaa bi ba nya le bei Nikapolisi, gbaa ngoo ndaalaaa aa kɛɛlaa mɛɛ lɔ ngɔɔ nhanwa hei bele na.

13Pelena nhaa bi gbɔ Sinasia Sɔ mɔɔ waa na, ka Apɔlɔsi ti sia na nhu, kangaa nhanda ɛɛ gɛ na nana ngi baa ngaa ɔa ti nwa.

14Mi ungaa i nagɔlia aa kɛɛlaa ti gɛ aa nhanda banda belendaa kpɔndaa nhanwa mbaa mbelaa i mba, awa tɛɛ bele ngaa kua fuu mbelaa.

15Inditiini bɛɛ ni bei ngilamaaa ti fama leeni biɛɛ. Bi ha nuɛɛ natiini ma ti lo ngɔ na aa nuee laanɛɛ na nhu. Kangaa Ngebɔ banda bandayaa na i gɛ wu nwa bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Failimɔni

Failimɔni 1

1Nya nwɛ Pɔɔlu aa nge ngi kpindi bɛlɛ nau ndi ɔ aa nana nhanwa ngi pele ngɔ Yisɔsi Kilaisi nhanwa. Failimɔni biee mɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali na bia baa enge tii nua o kangaa ningaa ti Kilaisi gɔɔ. Awa Timootii, nana gbɔnhu ala laanɛɛ ɔ na aa Yisɔsi Kilaisi kɛɛ gulaa nya nwa aa ngooleekɔɔ indinɛi gbaalindaa nhanwa biee.

2Bi lee nwɛɛ bi ha mbɛ laanɛɛ belaa i ma taa gɔɛ bi bɛlɛ nau. Awa bi ha Aafia nwa mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na, ka Aachipusu nana aa yɔgɔlɔ nhu gbɛndɛ ngɔ tii mua o kangaa ningaa ti Kilaisi gɔɔ.

3Kangaa Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti panda bandayaa bele ngaa wuee awa ti maa lɛi ɔaa wu eya.

4Failimɔni, aa gbele o gbele ngaa gɛ aa laaminɛlaa k`angi laaminɛ bi nhanwa, awa k`angi fiɛ gua Ngebɔ nwa bi nhanwa.

5gbɛnhaile ngoo mɛinga aa kɛɛlaa bi lo ngɔ aa laanɛɛ belaa i bɛɛ, awa bi laanɛɛ ɔ aa Maliki na Yisɔsi.

6Nya laaminɛ na nwɛ aa kɛɛlaa ni hounwayaa na mi wua o ɛɛ laanɛɛ belaa, maa hounwayaa na siina ɔɔ baa aa nɛɛnwaa hɔlɔ bombou mbaa nduba na ngigbɛ o ngigbɛ nhanwa nana i mi eya mi lɛɛhu na nhu mi hounwayaa na nhu mii Yisɔsi Kilaisi o.

7Ngoo koonhu nɛɛ bombou mbaa hɔlɔa gbɛnhaile bi lo ngɔ aa bi ndege laanɛɛ belaa i, awa na oo nya lii gbɛndɛnga. Nya ndege laanɛɛwɔɔ, boo pelenga laanɛɛ belaa i bɛɛ ti goonhu nɛɛ.

8Saabu indinɛi nhanwa, fɔha na lɔ nyaa ngaa njia nhu gbɛndɛ kpɛndɛ kɛ aa biee kangaa bi nana bele nhɔ pelendaa ee bi eya, gbaa ni ndege nwɛ aa biee Kilaisi nhanwa kɛlɛ ngaigɔ pele.

9Kina nya lo ngɔ aa biee faa nwɛɛ ngaa nɛɛnwaa nhaa gɔɔ bele pa, nya nwɛ Pɔɔlu aa nge ngaa sia aa ngoo na Yisɔsi nhanwa, awa chaanngi nyaa gbɔnhu kpindi bɛlɛu ala nhanwa.

10Bi lee nwɛɛ ngi gula bi ɔgɔu Onɛismɔsi nhanwa nana i belenga ɛɛ nya lou gbɛnhaile ngoo pelenga i Yisɔsi gɔɔ, awa ngoo belenga tɔ ɛɛ ngi kɛɛgɛ bei kpindi bɛlɛ nau.

11Lɔgɔ lagbiti kolo nwɔɔ aileɔ aa ala biee kɛlɛ chaanngi nhu kolo nwɔɔ nwɛ aa ala.

12Ngoo ba ngaa pele i bɛɛla biee boma. Pele ngɔ ɛɛ nya lii na nwɛ ngaa tee biee

13ɛɛ ngi kpindi bɛlɛ nau Ngebɔ oo nwaa nhii nhiɛ na nhanwa, ngɔi ee nyaaɔ kangaa i lo nyaa le aa bi boto nda kpɔndaa nhanwa nyaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Ngai loni la bi gbɔ nyaa gbaa ngoo kɛa aa biee aa kɛɛlaa kabaa gbɔ nyaa, kɛlɛ i belena aa kɛɛlaa ngɔi ee biaaɔ bi pele. Faa nwɛɛ ngaigɔ gbɛ o gbɛ bele k~a bia nwɛ baa kuun ma.

15Naangaa indinɛi nhaa nwɛɛ Onɛsimɔsi i guaiɔ bi nwa lɔgɔ nhu gutu nhanwa kangaa i ba bɛɛla boma biee i gɛ na aa lɔgɔ bɛɛ.

16Gbaa chaanngi nhu ndua aile gbo aa ala kɛlɛ kolo ɔ lee ngɔ nduaa. Bi ndege laanɛɛ nwɔɔ na nwɛ. Nya lo ngɔ aa ala kpɔ. Kɛlɛ bɔɔ gɛa loni aa ala tee ngɔ nyaa gbɛnhaile bi lua nwɛ aa ala awa bi ndege laanɛɛ nwɔɔ nwɛ aa Maliki na.

17Ina baa nɛgili aa nge ɛɛ nuu nana waa enge nwa ngilamaaa Maliki na nhanwa, gɛa ma bi bɛlɛ i lɔ ɛɛ baa kɛ ɔ aa nge.

18Ina aa bele ngaa oo nhanda nyɔu belenga aa biee inaile pa oo kue houa bi nwa, maa nhanda laa nya umbaa.

19Nya Pɔɔlu aa nge, ngi indinɛi gbaali aa nya guegue ɔgɔ na aa kɛɛlaa ngɔɔ bi baabaaa. Ngai loni la nhɔ ngi kili hitɛ biɛɛ aa kɛɛlaa nya gue lɔ biaa ndɛɛhu nyiɛ na nhanwa bi hɔlɔa Kilaisi nhu.

20Bi lee nwɛɛ Failimɔni gbɔna nyaa aa pele indinɛi Maliki na lɔgɔ fanwa. Koonhu nɛɛ hea mbɛ ɛɛ bi ndege laanɛɛ nwɔɔ.

21Ngooleekɔɔ indinɛi ngi baa tee, nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa bɔɔ nana belenaa ngi bi nwɔɔlini la pelendaa nhanwa. Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa bɔɔ pelenaa tee gɔ nanaa ngi bi nwɔɔlini la pelendaa nhanwa nyɛɛ.

22Nhanda ila gbɔnhu, kungu nhu gbatɛa nyɛɛ tolou mɛɛ ngaa ba ngaa yigiyaa na, gbɛnhaile nya nɛɛnwaa la ɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ nana belenaa wuɛɛ bɛɛ waa laaminɛ ala le fanwa, awa ɔɔ pelenaa kangaa ngi bɛɛla wuee boma.

23Awa Ɛpafilɔsi, nana ni kpindi bɛlɛ nau ngilamaaa Yisɔsi Kilaisi nhanwa i hai bi nwa.

24Maaki o, Alisitakɔsi o, Lɛmaasi o, ka Luuki ti fama leeni biɛɛ. Tua, nua nwɛ naa enge ngilamaa.

25Kangaa Maliki na Yisɔsi Kilaisi i panda bandayaa bele ngaa wuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Hibulua

Hibulua 1

1Pɛnhɛɛ pɛnhɛɛ yamana na nhuɔ, Ngebɔ kɛɛ yɛpɛa mi bembaa i ngee aa ngi letua i nhu bele, aa pele gɛbɛlɛ gbinhi gbinhi,

2kɛlɛ gbele mba yamana indinɛi nhu, oo yɛpɛ muee aa ngi Lou na nhu bele. Ala nhu bele nwɛɛ Ngebɔ i ngelou na gbatɛi la, awa ala nwɛ Ngebɔ i ala nhu ɔhɛa kangaa gbɛ o gbɛ na i bele ngaa ala bo.

3Kɛɛ huo yain ɛɛ Ngebɔ aa huo yain, awa ala bele ngɔ gbo ɛɛ Ngebɔ gbɔha na aa pele o pele. Alaa ngelou gbɔha na hou ngɔ aa fɔha na nana i ngi oo na nhu aa kɛ, awa nhuna i ningaa i chanhaini aa ti nhanda nyɔu na londaa na nhanwa tuɛɛ, nhu nwɛɛ i heii Lamanhu Eebɔ na ɛha loko na nhu gaka.

4Ngebɔ kɛɛ pelenga ngi Lou na i belenga aa nuu bombou mbaa tee ngɔ malekaa i mba, ɛɛ gbo ndaa na i ngeya taa ui mba aa "Ngebɔ Lou" kolo lɔ nhu tee ngɔ ndaa naa taa ui mba aa "malekaa.”

5Gbaa Ngebɔ ai lɛ gɛiɔ maleka nwa, "Nya Lou nwɛ aa biee. Haai ngoo belenga aa bi Kɛɛgɛ." Inaile Ngebɔ ai lɛ gɛiɔ maleka nhanwa, "Ngɔɔ belenaa aa ngi Kɛɛgɛ, awa ala ɔɔ belenaa aa nya Lou.”

6Kɛlɛ nhuna Ngebɔ i gɛi ɔɔ ngi Nhu Ɔhɛ Lou na lee ngelou na nhu, kɛɛ gɛa, "Ngebɔ nwalekaa i bɛɛ kataa ala batou.”

7Kɛlɛ malekaa i fanwa kɛɛ gɛa, "Ngebɔ kɛɛ malekaa i kpatɛa kangaa ti bele ɛɛ fɛfɛ, awa kɛɛ ngi eyaalakpangaa i kpatɛa kangaa ti bele ɛɛ ngɔmbu le.”

8Kɛlɛ indinɛi nwɛ Ngebɔ i kɛi ngi Lou na nhanwa, "Oo Ngebɔ, bi nwanhayaa na ɔɔ gɛa na nhaa guna bɛɛ! Bɔɔ siaa aa bi nwanhayaa na aa tee pele na.”

9Bi lo ngɔ aa nana tee ngɔ, awa bi lolo ɔ aa nana ngaa haa ɔ. Na nhaa nwɛɛe Ngebɔ, bi Eebɔ na, oo bi nhu ɔhɛa kangaa bi mbombounjaa hɔlɔ ka koonhu nɛɛ nana tee ngɔ bi ndege lengaa i mba.”

10Kɛɛ gɛa boma, "Maliki, bia, gbɛ o gbɛ na lɔɔlomaa na kabi pɔlɔgɔɔ na gbatɛa, awa kabi feenaa heenaa na gbatɛ gbatɛa aa bi guegue loko na.

11Tua tɔɔ loa nhu, kɛlɛ bia baigɔ lo nhu. Tɔɔ uaa ɛɛ kɔla ɔha.

12Bɔɔ ti laa bɛɛ bɛɛa mba ɛɛ taa laangɔnɛ gɔla laa bɛɛ bɛɛ mba. Awa taigɔ lo bele ngɔ nhu. Kɛlɛ bia bɔɔ gɛa bele ngɔ nhu. Bi lɛɛhu na kpelenwaa ai mba.”

13Ngebɔ ai gɛi bɛnhɛ maleka nwa, "Heia bei nya ɛha loko na nhu gaka nhaa ngi pele bi haaleengaa i ti gɛ bi ɔgɔsambala nau.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14K`a gbɛɛ nha tɔ aa malekaa i? Yina eyaalakpangaa nwɛ aa tuee natiini taa enge Ngebɔɛ. Awa tua nwɛ Ngebɔ aa ti lo to kangaa ti li ti gbɔ natiini mba ndendouyaa hɔlɔndaa i ti eya.

Hibulua 2

1Faa nwɛɛe tɔmbaga oo na nana mi mɛinga kam~a~a hou aa loko hee ngɔ, ina na aile, mɔɔ nɔa nɔa ma.

2Gbaa ina ngoo na nana Ngebɔ i kɛi aa mi bembaa i aa malekaa i nhu bele, ngoo na siina moo maaia aa kɛɛlaa tɔmbaga ɔɔ, awa nuu o nuu nana ai hitɛi pou nwaɔ aa ngi bele ngeyaabele nhu, inaile ai nwaa bɛɛi mbuɔ, ka Ngebɔ i ngaa teengaa gbɔɔni na belenga aa ala,

3k`a mua mɔɔ gee kpɔɔni nwaa hakpa ina mai kuunni ndendouyaa bombou ngindinɛi nwa? Maliki na gbɔha na nwɛ pɛnhɛɛ i ndendouyaa indinɛi nwaa yia gɛi, awa natiini ti mɛini i kɛi too ndɔgɔɔunga aa muee aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ.

4Awa ka Ngebɔ i ngi nda seeliyaa na lɔgɔɔunga nhanda ila ngindinɛi nhu aa kuague nhanda bele pelendaa o, kaila nhanda o, kamaa nhanda gɛbɛlɛ o, ka fembɛ hembɛ na nana Ngebɔ Yina na aa fe ndi ɔ aa Ngebɔ guunmayaa na lepele.

5Ngebɔ ai malekaa i peleni aa manhangaa ngelou nyiɛ na nhanwae nana i baa paa nwa, napangaa nana maa maa yia gɛ.

6Kɛlɛ kpaali ngɔ nhinde Ngebɔ Gbaali na nhu gɛnhi, "Ngebɔ, gbɛɛ aa nuu gbɔha, nana baa nɛgili fanwa, inaile gbɛɛ aa ala aa kɛɛlaa kabaa gɛ ngi sago nhu?

7Lɔgɔ lɛingaa nhanwa, kabi pelenga ngi lomaa na ai hitii malekaa i ti nda na nwa. Awa nhu nwɛɛ bi ngi lomaa na lɛi nga kangaa i bele ngaa mbɛɛ mba nwɔɔ bombou mbaa,

8awa boo ala belenga aa manha gbɛ o gbɛ na nwanhu bɛɛ." Nhuna Ngebɔ i ala beleni aa manha gbɛ o gbɛ na nwanhu, gbɛ o gbɛ ai na i loi nana ai ngɔai ngeya. Kɛlɛ chaanngi nhu mua mai tɔ ma aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ alaa alau.

9Kɛlɛ k`ami Yisɔsi lɔ. Lɔgɔ lɛingaa nhanwa, ka Ngebɔ i pelenga ngi lomaa na ai hitii malekaa i ti nda lomaa na nwa, kangaae aa Ngebɔ banda bandayaa na nhu bele, kaa haa ningaa i lɔgɔ fanwa bɛɛ. Awa njɔgɔlɔ na nhanwa i peleni ka haa na i peleni, indinɛi nhaa nwɛɛ Ngebɔ i tomaa ɔai ala eya nana mbɛɛ bombou mbaa i mba.

10Ngebɔ i gbɛ o gbɛ na gbatɛia ala gbɔha na nhanwa, awa ala le mɛ gbɛ o gbɛ na aa gua na. Indinɛi nhaa nwɛɛ aa kɛɛlaa tee ngɔ Ngebɔ nhanwa aa Yisɔsi belendaa aa nuu nana hiti ɔ nhu, ndi ɔ aa njɔgɔlɔ na nhu bele nana Yisɔsi i peleni, kangaae ningaa gbinhi gbinhia ti ba bele ngaa ngi lengaa, awa ti ba ɔa ngi bɛɛyaa na nhu nana mbombou ngɔ. Gbaa Yisɔsi nwɛ aa lo ti gulɔɔ, awa ala nwɛ aa pele taa ndendouyaa hɔlɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Gbaa Yisɔsi nana aa ningaa chanhai kualaa ti nhanda nyɔu na nhu, ala o ka natiini aa ti chanhai, tua nwɛ bɛɛ Kɛɛgɛ ila na i ti eya. Na nhaa nwɛɛ Yisɔsi ai ufe ngaa nguindaa tuaa aa ngi ndegea.

12Kɛɛ gɛa Ngebɔ nwa, "Ngɔɔ bi laa banda gɛa aa nya ndegea i. Ngɔɔ bi bihɛ ngue aainaa ti liiya nhuna taa gɛ batou ngaa lɔgɔ na nhu."

13Kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Ngɔɔ hagba laa Ngebɔ nhu." Awa kɛɛ gɛa boma, "Nya nwɛ aa indinɛi nii ndengaa i ngoo natiini Ngebɔ i ti ɔaa nya eya."

14Kina Ngebɔ lengaa i bɛɛ ndugu lɔ ti nwa awa qanwa lɔ ti nhu, faa nwɛɛ Yisɔsi gbɔha na i beleni ɛɛ tua, kangaa i haa, awa ngi haa na nhu, i ba ku i Ngafɔ mbaa na nyaai, nana fɔha na ngeya haa na nwanhu.

15Aa pele ngɔ indinɛi, kɛɛ nhanda baanga natiini mba nduaa i ngaa tueeɔ ti lɛɛhu gbɔha na nhu bɛɛ, gbɛnhaile ti lua ɔ haa naa.

16Gbaa mi nhu kɔɔnaa tɔ chanhai aa kɛɛlaa malekaa i ngaile aa kpɔ mba bele ngaa tuee, kɛlɛ Eebilahamu goo na nhu lengaa i mɛ aa kpɔ mba bele ngaa tuee.

17Awa faa nwɛɛe kaa bele ɛɛ ngi ndegea i aa pele o pele, kangaa i bele ngaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa nana maaumayaa ɔ awa i bele ngaa nuu nana hiti ɔ nhu ningaa taa laanɛɛ la Ngebɔ enge na nhu, kangaa Ngebɔ i ba ningaa i ti nhanda nyɔu na lo na tuɛɛ.

18Gbaa kina ala gbɔha na kɛɛ yɔgɔlɔa nhuna nhua ngi ala nwaaleii, aa kunaa i gbɔ natiini mba nhua ngaa ti nwaai.

Hibulua 3

1Wua nya ndege laanɛɛ belaa i nga wuee, Ngebɔ i wu belenga aa ngi ndaa, a Yisɔsi gbauna aa kɛɛlaa ala nwɛ To mɔɔ na aa ala ka Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na mi laanɛɛ na nhanwa mi pou.

2Ala laanɛɛyaa ɔɔ Ngebɔ gulɔɔ nana i ala nhu ɔhɛi ngi enge na belendaa nhanwa, ɛɛ gbo Moosisi laanɛɛyaa ɔ naɔ Ngebɔ gulɔɔ, nhuna ee ngi enge na bele Ngebɔ ndaa i nhu.

3Mbɛɛ bombou mbaa lɔ Yisɔsia tee ngɔ Moosisia, ɛɛ gbo mbɛɛ na i pɛlɛ lo mɔɔ naa tee ngɔ pɛlɛ na gbɔha naa.

4Gbaa pɛlɛ o pɛlɛ nuu nwɛɛ aa to, kɛlɛ nuu na nana aa gbɛ o gbɛ na lo to ala nwɛ aa Ngebɔ.

5Chaanngi nhu Moosisi ala laanɛɛyaa ɔɔ Ngebɔ le nhuna i ngi enge na beleni Ngebɔ bɛlɛ gbɔha nau ɛɛ ngeyaalakpandou, awa kɛɛ yɛpɛa nhanda na nhanwa nana kɛndaa ee Ngebɔ eya guna nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Kɛlɛ Kilaisi ala laanɛɛyaa ɔɔ Ngebɔ gulɔɔ ɛɛ gbo Ndou na, nana i Ngebɔ bɛlɛ na nwanhu. Mua nwɛ Ngebɔ bɛlɛ na aa muee ina maa lii gbɛndɛ kpou, awa mi hagba la nana nhu mi nɛɛnwaa la ɔ nhu nhaa kpelenwaa na i hiti.

7Faa nwɛɛe ɛɛ gbo Ngebɔ Yina na aa gɛ, "Ina waa ala oo na nwɛi haai,

8awɛɛ bele ngaa tihi lihi belaa ɛɛ wu bembaa i ti peleniɔ nhuna ti lelei aa nwaa bɛɛlaa Ngebɔu, nhuna ti nya nhuani mɛɛ tombo na nhu.

9Naa nwɛɛ wu bembaa i ti lapii na nya nwa aa nya nhuandaa, awa kati nya enge na lɔa nana ngi peleni fogo buu buu naai fanwa.

10Faa nwɛɛe kangi gbaaia maa ningaa i ma, awa kangi gɛa, 'K`ati gaka ti lii na nwa aa lɔgɔ bɛɛ, awa ti lele ɔ aa nwaa bɛɛlaa nya oo nau.'

11Awae kina kangi gbaaia, faa nwɛɛɔ ngi kɔa beleni ti nhanwa, 'Taigɔ ɔa mɛɛ ngi ba naa ɔa ti eya ndɛɛhulaa na nhanwa!' "

12Faa nwɛɛe nya ndegea, a sogia kangaa nuu ɛɛ gɛ wu liiya nana ngi nhanda sukulu ngɔ nja lee ngɔnhu nhaa ai laanɛɛ gbɔnhu aa Ngebɔ, nana aa pele aa bote kualaa kɛndɛ Eebɔ na eya.

13Kɛlɛ nana pelendaa i wu eya ala nwɛ aa indinɛi. Pelendaa kangaa nhanda nyɔu ɛɛ wu ila kee gaka awa ai ba pele aa lihi lihi, kawaa gɛ aa kpɔ kpɔndaa nwa aa foo o foo, ina gbo tɔ ndaa na taa ui mba aa "Haai" nana i Ngebɔ Gbaali na nhu mi nhaa nwɛɛ.

14Gbaa mua moo belenga aa nhanda ilangaa mii Kilaisi o ina mai gbelei aa hagba landaa mi laanɛɛ na nhu nana i mi eyaɔ kualaa tɔɔlomaa naɔ.

15Indinɛi nwɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Ina waa ala oo na nwɛi haai, awɛɛ bele ngaa tihi lihi belaa ɛɛ wu bembaa i ti peleniɔ nhuna ti lelei aa nwaa bɛɛlaa Ngebɔu."

16Elei mɛ aa ningaa i natiini ti Ngebɔ oo na nwɛiniɔ kɛlɛ na nhu bɛɛ kati lelea aa nwaa bɛɛlaa alau? Tua nwɛɔ aa ningaa i bɛɛ natiini Moosisi i hitɛiɔ ti gulɔɔ kualaa Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu.

17Awa elei mɛɔ i gbaalɛii ti nwa fogo buu buu naai na nhanwa? Tua nwɛɔ aa ningaa i natiini ti nhanda nyɔu beleniɔ, napangaa natiini ti haai mɛɛ tombo na nhu.

18Awa elei mɛɔ i kɔa na beleni ti nhanwa aa kɛɛlaa taigɔ ɔa mɛɛ i ba naa ɔa ti eya ndɛɛhulaa na nhanwa? Tua nwɛɔ aa natiini tai nwaa bɛɛi ngi oo nau.

19Awae moo tɔa aa kɛɛlaa tai ɔaiɔ maa lɛɛhu nhinde na gbɛnhaile tai laanɛɛi.

Hibulua 4

1Awae kina nɛɛnwaa lo na nana Ngebɔ i fei muɛɛ ndɛɛhu nhinde na nhanwa, maa nɛɛnwaa lo na lɔ nhu lɛ laai, faa nwɛɛe ami sogia kangaa nuu ɛɛ gɛ wu liiya nana ɔɔ gbaha aa ngɔalaa maa nɛɛnwaa lo nhinde na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Gbaa aa tɔmbaga too ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛa aa muee ɛɛ gbo ti kɛiɔ gbɔnhu aa tuee, kɛlɛ tai maa qani hɔlɔi gbɛnhaile, nhuna ti mɛini tai kuunni ma aa laanɛɛ.

3Gbaa mua na mi laanɛɛa, mɔɔ ɔaa maa lɛɛhu nhinde na. Ɛɛ gbo Ngebɔ i gɛa, "Ɛɛ gbo ngi kɔa na beleni nhuna nya gbaai ɔ naɔ, 'Taigɔ ɔa mɛɛ ngi ba na ɔa ti eya ndɛɛhulaa na nhanwa!' " I indinɛi gɛia hali nha ngi enge na aa lo ɔɔ tɔ nana ee pele ngɔɔ kualaa lɔgɔ na i ngelou na gbatɛiɔ.

4Gbaa nhinde lagbiti Ngebɔ Gbaali na nhu, kati njia indinɛi gbaalia na ngu to ngɔ foo na ngɔfɛla naa, "Awa ka Ngebɔ i lɛɛhua foo na ngɔfɛla na nwa, nhuna i bilani aa ngi enge na belendaa bɛɛ."

5Awa kɔɔ indinɛi nhu napangaa kpapi indinɛi nhu ngaa naa gala, oo gɛ na gbɔnhu, "Taigɔ ɔa mɛɛ ngi ba naa ɔa ti eya ndɛɛhulaa na nhanwa.

6Natiini ti nhumbuiɔ pɛnhɛɛ aa Ngoo nwaa Nhii Nhiɛ na nwɛi tai ndɛɛhu nhinde nana hɔlɔi gbɛnhaile tai laanɛɛi. Awa lɛingaa lɔ na bɛnhɛ natiini fɛɛlɛ he ngɔ tuɛɛ aa naa hɔlɔndaa.

7Faa nwɛɛe Ngebɔ oo foo lagbiti nhu ɔhɛa taa ui mba aa "Haai." Nhuna mi bembaa i tai ɔai ndɛɛhu nhindɛ na, fogo gbinhi gbinhi i leeni naa bou nwa, ka Ngebɔ i njia gɛa aa Leebili nhu bele aa pele ngɔ indinɛi i kpaalia la gɛnhi, "Ina waa ala oo na nwɛi haai, awɛɛ bele ngaa tihi lihi belaa."

8Gbaa ina i beleniaɔ aa kɛɛlaa k`a Yɔsua i hitɛiaɔ ti gulɔɔ ndiilaa nhanwa ndɛɛhu nhinde na, Ngebɔ ai ba yiaɔ gbɔnhu ngu to ngɔ foo lagbitia nana paalaa i na.

9Indinɛi lɔ ndɔgɔɔu ngɔ aa muee aa kɛɛlaa fɛɛlɛ lɔ na tuun Ngebɔ ndaa i fanwa aa kɛɛlaa kataa lɛɛhu, ɛɛ gbo Ngebɔ i lɛɛhuiɔ foo na nwa nana hiti ɔ naɔ ngɔfɛla na nhu.

10Gbaa nuu na bɛɛ nana aa ɔa mɛɛ Ngebɔ aa lɛɛhu na, ala bɛnhɛ gbɔnhu oo lɛɛhua kualaa ngi nda enge enge na nhu, ɛɛ gbo Ngebɔ i lɛɛhui kualaa ngi nda enge enge na nhu.

11Faa nwɛɛe mua mi nhanwa, ami lapia nhu gbɛndɛ ngɔ kangaa mi ɔa ndɛɛhu nhinde na, kangaa nuu ɛɛ gɛ mi liiya nana aigɔ ɔa na gbɛnhaile ai nwaa bɛɛi ɛɛ mi bembaa i tai nwaa bɛɛiɔ.

12Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ oo na kɛndɛ ɔ awa fɔha lɔ nhu. Ngaa lii ɔ tee ngɔ ngaa fee mbogaa. Ku ngɔ aa ndoganhu bai gbatɛ nuu na lɛɛhu na loganhu o ka maa nwɔɔ na luu na, ku ngɔ aa ndoganhu bai gbatɛ nuu na gaai na loganhu o ka nguu ngua na nana aa gɛ maa gaai na nhu, awa ku ngɔ boma aa nana gɔhɔ ningaa taa nɛgili ma o ka nana taa kuku ma nɛɛnwaa nhu.

13Gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ nana Ngebɔ i kpatɛi, gbɛ o gbɛ ai na nana ndɔɔgu ɔ Ngebɔa. Gbɛ o gbɛ na bɛɛ kua ɔ kpou awa alaa laai kɛɛ tɔ. Awa ala le mɛ mɔɔ kɔan kula na mi gbɔha na nhanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

14Mi laanɛɛ na nana mi pou nwa, ami houa aa loko hee ngɔ. Gbaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa bombou mbaa lɔ mi eya nana i ya Ngebɔ au bele na nhu gbɔha na, napangaa Yisɔsi nana Ngebɔ Lou na aa ala.

15Mi Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na nuu nwɛɛ nana aa naa lɔ mi nhanwa nhuna mi gaanhu aa gɛ haai. Gbaa ka nhua ngi ala nwaaia aa pele o pele ɛɛ gbo aa mi nwaai, kɛlɛ ai nhanda nyɔu beleni hali.

16Awa faa nwɛɛe ami lii gbɛndɛna, awa ami kpɛɛa Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na gbɛlaa, gbaa naa nwɛɛ panda bandayaa i na, awa naa nwɛɛ Ngebɔ ɔɔ maaumayaa lɔgɔɔu na aa muee ka panda bandayaa, kangaa i gbɔ muaa nhuna maa gɛ kaande nhanda nhu.

Hibulua 5

1Yuu chaaga gua mbelaa waa waa i ngigbɛ o ngigbɛ nana Ngebɔ i nhu ɔhɛa kualaa ningaa gbɔhaa liiya, i nhu ɔhɛia kangaa i bele ngaa ti guanguma nwɔɔ ngengelaa nhanwa Ngebɔɛ ningaa i lɔgɔ fanwa, napangaa paalaa aa fembɛ hembɛ o ka chaaga guu guandaa Ngebɔ le ningaa i ti nhanda nyɔu na nhanwa ti pelengaɔ.

2Yuu chaaga gua mɔɔ waa bonda ɛɛ indinɛi ku ngɔ aa lii lo ngaa ningaa i taa gaka, gbɛnhaile ala gbɔha na gbɔnhu k`ɛɛ nhanda nyɔu bele pele.

3Awa kina ala gbɔha na ala gaanhu haa ɔ aa pele ngɔ indinɛi, indinɛi nhanwae kaa chaaga gua ngi nda nhanda nyɔu na nhanwa nana i pele pelenga ɛɛ gbo aa kua ningaa i fanwa.

4Nuu ai mbɛɛ nana nhu ɔhɛ gbɔha nhanwa, napangaa gbɔha belendaa aa Yuu chaaga gua mɔɔ waa. Kɛlɛ k`a Ngebɔ ui na ila ngɔ na gbo alɛɛ aa nuu bele nda, ɛɛ gbo i Eelɔni beleni laɔ.

5Aa pele ngɔ ila na siina, Kilaisi ai mbɛɛ nana nhu ɔhɛi gbɔha nhanwa aa gbɔha belendaa aa Yuu chaaga gua mɔɔ waa, kɛlɛ Ngebɔ nwɛ i ala nhu ɔhɛi, napangaa Ngebɔ na nana i gɛi, "Nya Lou na nwɛ aa biee. Haai ngoo belenga aa bi Kɛɛgɛ.’

6Ɛɛ i kɛi gbo gbɔnhu kpapi lagbiti nhu kɔɔ indinɛi nhu, "Bɔɔ belenaa aa Yuu chaaga gua mɔɔ nhaa guna bɛɛ, ɛɛ gbo Mɛlikisilɛki ee naɔ.”

7Nhuna Yisɔsi ee ngelou nhuɔ, kɛɛ labia aa ngɔɔ awa kɛɛ ngaai bua nhuna ee laaminɛ Ngebɔ le nana i kuni i ala guai haa na nhu. Ka Ngebɔ i ala oo nwɛinga gbɛnhaile alaa mbɛɛ gɛ ngɔɔ Ngebɔa.

8Haliɔ Ngebɔ Lou nwɛ aa ala, kɛɛ maa bɛɛyaa goonhu gɔɔnga aa njɔgɔlɔ na nhu bele nana i yɔgɔlɔi la.

9Nhuna Ngebɔ i bilani aa ngenge indinɛi ala nhu, kɛɛ belenga aa nuu na nana aa wɔwɔwɔ ndendouyaa he ningaaɛ bɛɛ natiini taa nwaa bɛɛ alau,

10awa ka Ngebɔ i ala belenga aa Yuu chaaga gua mɔɔ waa ɛɛ gbo Mɛlikisilɛki ee naɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

11Nhanda gbinhi gbinhi lɔ ni eya kɛndaa nhanwa ngu to ngɔ nanaa ngi bilani aa kɛndaa chaanngi, kɛlɛ ngambondaa gbɛndɛ ngɔ, gbɛnhaile wu nɛɛnwaa haa ɔ.

12Lɔgɔ bele ngɔ ɛɛ indinɛi kawaa gɛ kuni wu ningaa lagbitia nagɔli, kɛlɛ nhaahaai, wu lo ngɔ la kangaa ningaa ti wu nagɔli gbɔnhu aa Ngebɔ oo na kualaa tɔɔlomaa na gbɔha na. Awa wua waa nyii gbɔɛ lɛ tuun ɛɛ ndengaa lalaa kɛlɛ wai bakalangaa ti nwɛnhɛi nwɛ ma.

13Gbaa nuu na bɛɛ nana aa nyii gbɔɛ lɛ maa nwɔɔ na ndou lala nwɛ aa ala. Maa nwɔɔ nana bonda ai bɛɛlii aa nana nhu ɔhɛ tee ngɔ Ngebɔ gulɔɔ.

14Kɛlɛ nuu na nana aa mɛnhɛi gaai gaai nwɛ bakala mɛ aa ala, awa nuu nwɛɛ nana i nhanda loganhu gɔɔ ngɔ, kangaae i bɛɛi aa nana nhu ɔhɛndaa kpekpe ngɔ tii nana o nyɔu ɔ.

Hibulua 6

1Faa nwɛɛe kam~a~a bou he pɛnhɛɛ nagɔli naaɔ Yisɔsi nhanwa, kangaa mi ba li gulɔɔ aa nagɔli na nana kpɛndɛ ngɔ na ala nhanwa. Amɛɛ bɛɛla gbɔnhu tɔɔlomaa na njɛpɛlaa nhanwa gbo kpɛti potendaa nhanwa kualaa nhanda nyɔu nhu o ka njɛpɛlaa laanɛɛlaa nhanwa aa Ngebɔ.

2Amɛɛ bɛɛla gbɔnhu nagɔli na le nana i na Ngebɔ ua bele pelendaa nhanwa o, ɔgɔ bɛɛ bɛɛndaa ningaa umbaa o, ningaa huulaa nhanwa haa nhu o, ka wɔwɔwɔ kɔhɔ pelendaa o aa ningaa.

3Ami lia gulɔɔ ina Ngebɔ aa kuun.

4Saabu na mɔɔ li gulɔɔ ala nwɛ aa indinɛi. Ina natiini ti Ngebɔ lɔmbaga na gɔɔnga taa gbe maa lɔmbaga naa, pele o pele ai na nuu aa ku aa ti nɛɛnwaa na bote boma tɔmbaga na siina le gbɔnhu. Nya ngaa yɛpɛ ningaa nhanwa natiini ti longaɔ waun na nhu nana aa sege Ngebɔ le, natiini ti fembɛ na gɔɔnga nana aa gua Ngebɔ le, too ti nda gbapi hɔlɔaɔ Ngebɔ Yina naa,

5too kɔɔnga kualaa nhanda nhanda na nhu nana i bele pelenga aa tuee aa kɛɛlaa Ngebɔ oo na kpekpe ngɔ, awa too fɔha na gɔɔnga nana aa ba kualaa yamana lagbiti na le nana ɔɔ ba.

6Ina natiini ti indinɛi gɔɔngaɔ bɛɛ, too bou he Ngebɔa, maa bele ai na gbɔnhu nana ɔɔ pele ti bɛ, gbɛnhaile ti gbɔha na nwɛ kpei ti Ngebɔ Lou na gbakpani kpekpa ngulu naa gbɔnhu, awa k`ati ala aa ufe gbɔnhu kpou.

7Pɔlɔgɔɔ na nwɛ aa indinɛi nana Ngebɔ aa nduba. Pɔlɔgɔɔ na nana aa nja na gbɔɛ nana aa wa ma, awa nana aa pele nhii nhiinhaanhaa i taa gbɛa maa nhiɛ ɔ ningaa i fanwa natiini ti nhiini tuɛɛ.

8Kɛlɛ ina ngai ngai ngoo, nguu o, aa gɛ aa faailaa ma, tɔɔ kpaunaa aa kuafuu pɔlɔgɔɔ, awa Ngebɔ ɔɔ taangaaa. Ngaa guanwaa na, tɔɔ mɔnaa aa ngɔmbu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Nya gɛnwa belaa, hali nha ni yɛpɛ aa pele ngɔ indinɛi, ni nhu kɔɔnaa tɔmbaga nhu aa kɛɛlaa wua wu gbɔha na wɔɔ hitɛa pele gbekpe na bou nwa, kangaa wu ba ndendouyaa hɔlɔ.

10Ngebɔ i tee nhanda bele. Wu enge na wu pelenga o ka ndomayaa na wu ndɔgɔɔuni ala nhanwa kili aigɔ nɔa alɛɛ. Wu ndɔgɔɔunia aa kpɔndaa Ngebɔ ndaa i mba, awa wua waa gbɔ tuaa tuun.

11Awa kpala tɔ nuaa aa pele o pele aa kɛɛlaa a gɛa wu sɔbɛ na houndaa nhu nhaa kpelenwaa na i hiti, kangaa wu gbɛ o gbɛ na hɔlɔ nana wu nɛɛnwaa la ɔ fanwa.

12Kpala ngai nuaa wu gɛ yaaiyaai wu gɛ ɔ na waa gɛ na wui Yisɔsi Kilaisi o, kɛlɛ a belena ɛɛ natiini ti laanɛɛ ɔ na awa ti lii lo ngɔ na, awae k`ati nana hɔlɔ Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei.

13Aa lɔgɔ na Ngebɔ i Eebilahamu nɛɛnwaa loni, kɛɛ gɔaa gbɔha na nwa aa kɛɛlaa ɔɔ nana belenaa i maa gɔa na beleni. I gɔaia gbɔha na nwa, gbɛnhaile nuu ai na nana mbombou ngɔ lee ngɔ alaa kɔalaa ma nhanwa.

14I gɛia, "Aa tɔmbaga ngɔɔ bi lubaa, awa ngɔɔ pelenaa bi ndengaa gbinhi gbinhia hɔlɔ."

15Ka Eebilahamu i lii longa, awae kɛɛ nana hɔlɔa Ngebɔ i ala nɛɛnwaa loni aa ngɔandaa ngeya.

16Gbaa ningaa gbɔhaa i taa gɔaa nuu nwa nana mbombou ngɔ lee ngɔ tuaa, awa pu nwa na bɛɛ aa ɔa ti loganhu, maa gɔa nana bonda nwɛ aa njia na aa lo.

17Aa pele ngɔ ila na siina, kpala ngee naanɔɔ Ngebɔa i ndɔgɔɔu maa ɛa ɔ aa ningaa natiini nana hɔlɔndaa aa gɛ ti eya i maa nɛɛnwaa lo na hei, aa kɛɛlaa ai ngi laalaa nyaai, awa faa nwɛɛ i gɔai ngi nda laa na nwa, ndɔgɔɔundaa nwɛ aa kɛɛlaa ɔɔ pelenaa.

18Nhanda fee ngindinɛi lɔ na nana maa ai lobi, napangaa nɛɛnwaa lo na o ka kɔa na nana Ngebɔ i peleni, awa Ngebɔ ai ndɛɛ gɔɔla fanwa. Awae mua na mi manhu gbeenjaa hɔlɔa ala eya, ndii gbɛndɛ mbombou mbaa lɔ mi eya nɛɛnwaa lo na houndaa nhanwa aa loko fee nana nda ngɔ mi nhanwa.

19Nɛɛnwaa la indinɛi i mi eya alaa mi hou ngɔ kangaa mi lo gbɛndɛ ngɔ kpou. Alaa pele ngɔ mi lii na i gbɛndɛ awa ai sii sia, awa ɔɔ ɔaa kahe mba nhinde na, kɔla waa na bou nwa nana i na nhɛɛni Ngebɔ Bɛlɛ nau,

20mɛɛna Yisɔsi i longa na gulɔɔ muaa aa ndiilaa na mi lɔgɔ fanwa. Awa Ngebɔ oo ala nhu ɔhɛa kangaa i bele ngaa Yuu chaaga gua mɔɔ waa wɔwɔwɔ ɛɛ gbo Mɛlikisilɛki ee naɔ.

Hibulua 7

1Gbaa Mɛlikisilɛki indinɛi nana manha mbaa na aa alaɔ Selɔmu bɔlɔgɔɔ na nhu nhanwa, Lamanhu Eebɔ na Yuu chaaga gua mɔɔ nwɛɔ aa ala. Awa nhuna Eebilahamu

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ee bɛɛla kualaa kɔɔ na nhu mɛɛna i kuni na manhangaa waa waa naaingaa i ma, ka Mɛlikisilɛki i gɔɛnga aa ala pele na nhu, awa kɛɛ Eebilahamu lubaa.

2Awa nana bɛɛ Eebilahamu i kuai na manhangaa waa waa i ngeya, kɛɛ kɔɛmaa gɛa puu, awa kɛɛ kɔɛmaa ila guaa ma kɛɛ ngɔaa Mɛlikisilɛki eya. (Ndaa na taa ui mba aa Mɛlikisilɛki, koonhu na nwɛɔ aa "Teenjaa Nwanha mbaa". Awa kina manha mbaa nwɛɔ aa ala Selɔmu bɔlɔgɔɔ na nhu nhanwa, ngi laa na goonhu na nwɛɔ gbɔnhu aa "Maa lɛi Nwanha mbaa".)

3Nhinde ai na mɛɛna ti kpaalii na ele nwɛɛ Mɛlikisilɛki kɛɛgɛ na aa ala inaile ngi nje na. Tai gbɛ o gbɛ gɛi aa muee pongaa i fanwa natiini i guai ti nhu. Mai ala le ndɔgɔ gɔɔ, inaile mai ngi haa nhanda bele ngɔ gɔɔ. Faa nwɛɛe ala bele ngɔ gbo ɛɛ Ngebɔ Lou na nwɛ aa ala, gbɛnhaile Yuu chaaga gua mɔɔ nwɛ aa ala wɔwɔwɔ.

4Woo Mɛlikisilɛki bombou ngɔ na bele ngɔ na lɔa ee na! Gbɛ o gbɛ na bɛɛ nana Eebilahamu mi bemba na i kuai manhangaa waa waa i ngeya kɔɔ na nhu, kɛɛ kɔɛa kɔɛmaa puu, awa kɛɛ kɔɛmaa ila na ɔaa Mɛlikisilɛki eya aa nii.

5Awa Sɔ na kɛɛ kɛa aa Libai goo na nhu lengaa i bɛɛ ti beleni aa Yuu chaaga gua mbelaa aa kɛɛlaa ti Ngebɔ nii hou hou Iisilɛlia i ngeya kɔɛmaa ila kualaa kɔɛmaa puu na nhu, napangaa ti ndege bɔlɔgɔɔ nhu belaa i mɛɔ tee Ngebɔ nii indinɛi hou hou ti eya, hali nha tua gbɔnhu Eebilahamu goo na nhu lengaa nwɛɔ aa tuee.

6Kɛlɛ Mɛlikisilɛki ala ai guai Libaini ti goo na nhu, kɛlɛ kɛɛ Ngebɔ nii na houa Eebilahamu eya kɔɛmaa i ila kualaa kɔɛmaa puu na, awa kɛɛ Eebilahamu lubaa, napangaa Eebilahamu nana Ngebɔ i nɛɛnwaa lo fei alɛɛ.

7Indinɛi maagai hounwaa o ai mba, aa kɛɛlaa nuu na nana aa nduba he ala lee ngɔ nuu naa nana taa ala luba.

8Ngu to ngɔ na Yuu chaaga gua mbelaa i mba natiini ti guai Libaini ti goo na nhu, tee Ngebɔ nii na hou, tua ningaa gbɔhaa nwɛ aa tuee natiini taa haa. Kɛlɛ ngu to ngɔ na Mɛlikisilɛkia, nana i Ngebɔ nii na houi, ala nuu nwɛɛ nana kɛndɛ ɔ lɛ tuun, ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi.

9Nuu aa gɛa bɛnhɛ Libai gbɔha na kpei nana ningaa tee Ngebɔ nii gua ngee, kɛɛ Ngebɔ nii guaa aa Eebilahamu nhu bele.

10Gbaa kina Eebilahamu i nii na guai nhuna Mɛlikisilɛki i ala nwaaleii, mi gɛa tɔ Libai gbɔnhu kɛɛ kuaa, gbɛnhaile Libai Eebilahamu goo na nhu lou nwɛɔ aa ala.

11Nhuna Yuu chaaga guanjaa na ee Libaini ti goo na nhu, naa lɔgɔ na nwɛɔ ti Sɔ na laa laai kati ngɔaa ningaa i ngeya tee Iisilɛli. Ina k`a ti enge na gbekpe ngɔɔ hiti ɔ nhu, Yuu chaaga gua mɔɔ lagbiti gbala ngai ba gɛ naɔ gbɔnhu muaa, nana pele ngɔ ɛɛ Mɛlikisilɛki, kɛlɛ ai beleni ɛɛ Eelɔni.

12Gbaa ina maa lobi ngaa ɔa Yuu chaaga guanjaa na nhu, k`a maa lobi ngaa ɔa pa Sɔ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Awa mi Nwaliki na Yisɔsi nana ti nhanda indinɛi gɛɛ gɛɛi fanwa, nde ndagbiti nhu nwɔɔ nwɛɔ aa ala, awa nuu ai lɛ beleniɔ aa Yuu chaaga gua mɔɔ ngi le nana nhu, mɛɛ chaaga na guamaa nhinde na Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau.

14Nuu o nuu i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mi Nwaliki na Yula le na nhu nwɔɔ nwɛ aa ala. Awa Moosisi ai nde ngindinɛi gulai kpagaa nhuna i yɛpɛi Yuu chaaga gua mbelaa nhanwa.

15Maa gee indinɛi oo belenga aa seeliyaa gɛndɛ gɛndɛ nhuna Yuu chaaga gua mɔɔ lagbiti aa huu nana pele ngɔ ɛɛ Mɛlikisilɛki,

16nana ai beleni aa Yuu chaaga gua mɔɔ ndi ɔ aa Sɔ ngee pele inaile nuu gbɔha s`ɔ s`ɔ nhu, kɛlɛ ngi Yuu chaaga guanjaa na i baia kualaa fɔha na le nana i na ngi lɛɛhu na nhu, awa maa lɛɛhu na ngaa ai lo.

17Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛɛ "Bɔɔ belenaa aa Yuu chaaga gua mɔɔ nhaa guna bɛɛ, Ɛɛ gbo Mɛlikisilɛki i beleni laɔ."

18Gbaa Ngebɔ oo Sɔ ngɔha na laa lɛ kaka, gbɛnhaile fɔha aile mbaɔ kpɔndaa nhanwa ningaaa.

19Gbaa Sɔ na nana Moosisi i kpaali gbaalii ai kuni aa ningaa gbɔhaa bele ngaa hiti nhu belaa Ngebɔ gulɔɔ. Kɛlɛ chaanngi nhu Ngebɔ oo nɛɛnwaa la gbekpe hea muɛɛ, awa alɛɛ ɔɔ pele mɔɔ gbɛɛ Ngebɔ gbɛlaa.

20Nhanda lagbiti na ala nwɛ aa kɔa na nana Ngebɔ i peleni.

21Gbaa aa tɔmbaga natiini ti nhumbuiɔ aa bele pɛnhɛɛ aa Yuu chaaga gua mbelaa, Ngebɔ ai maa gɔa belenie kɛlɛ nhuna Yisɔsi i beleni aa Yuu chaaga gua mɔɔ, ka Ngebɔ i maa gɔa belenga nhuna i gɛi, "Maliki na oo kɔa belenga awa aigɔ nɛɛnwaa lobi fanwa. 'Bɔɔ belenaa aa Yuu chaaga gua mɔɔ nhaa guna bɛɛ.' "

22Indinɛi oo Yisɔsi belenga aa kuague kpekpe ngilimayaa gbekpe fanwa.

23Pɛnhɛɛ Yuu chaaga gua mbelaa i ngɔɔ ti gbinhi ɔɔ gbenhaile kati haa ɔ. Awa haa na nwɛ ee pele ngɔɔ taile ku taa ti enge na lo nda.

24Kɛlɛ Yisɔsi nda Yuu chaaga guanjaa na wɔwɔwɔ faa nwɛɛ, gbɛnhaile alaa na wɔwɔwɔ fanwa, awa nuu aigɔ ngi enge na bele ala boma.

25Awae nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa kɛɛlaa aa gbele o gbele ala ku ngɔ aa ndendouyaa he natiini mbɛ taa ba Ngebɔ le aa ala lepele, gbɛnhaile nhaa guna bɛɛ alaa na kɛɛ yɛpɛ Ngebɔ le ti nhanwa.

26Faa nwɛɛe Yisɔsi Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na bonda nwɛ kpala ngi muaa. Ala bele ngɔ ɛɛ Ngebɔ, napangaa nuu na nana ala leo ɔ nhanda nhu, awa tɛi ngai alaa. Ngebɔ oo ala loganhu baia aa nhanda nyɔu bele mbelaa, awa oo ala lɛa nga feenaa na nwanhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

27Ala ai beleni ɛɛ Yuu chaaga gua mbelaa waa waa lagbitia i. Chaaga guandaa ai ala eya aa foo o foo, aa kɛɛlaa i kua pɛnhɛɛ ngi nda nhanda nyɔu na nhanwa, awa poungaa na siina, i ba kua ningaa i ti nhanda nyɔu na nhanwa, gbɛnhaile oo chaaga guaɔ naa ila kele awa kpɔha nhu nwɛɛɔ, napangaa nhuna i gbɔha na guaiɔ aa chaaga.

28Gba Sɔ na nana Moosisi i kpaalii, ee ningaa gbamaa belenaa aa Yuu chaaga gua mbelaa waa waa natiini tee nhanda nyɔu bele pele, kɛlɛ Ngebɔ nda nɛɛnwaa lo na aa fe, nana aa maa gɔa bele, nana Sɔ na i nhumbui aa lo gulɔɔ alaa, maa gee na siina, alɛɛ aa Ndou na nhu ɔhɛ pelendaa nhanwa aa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa, nana ala hiti ɔ nhu Ngebɔ gulɔɔ nhaa guna bɛɛ.

Hibulua 8

1Chaanngi nhu nana maa maa yia gɛ ala nwɛ aa indinɛi. Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa lɔ mi eya nana i heii manhayaa na la, Ngebɔ fɔha Kɛɛgɛ na ɛha loko na nhu mɛɛ aliyana.

2Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa nwɛ aa ala nana aa enge mɛɛ kahe mba nhinde bombou mbaa na, napangaa tɔmbaga gbaanya nana nuu gbɔha aile i toni, kɛlɛ Maliki na Ngebɔ alɛɛ i toni.

3Gbaa Yuu Chaaga Gua Mɔɔ na ngigbɛ o ngigbɛ taa ala nhu ɔhɛa kangaa i fembɛ na ɔa Ngebɔ eya, awa i bote boma i chaaga gua Ngebɔ le. Awa mi nda Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa indinɛi maa nhiɛ ɔ gbɔnhu ala nhanwa nhai aa gɛ ngeya fendaa nhanwa Ngebɔɛ.

4Ina alaa ngelou i nhu, ai ba bele ngaa Yuu chaaga gua mɔɔ hali, gbɛnhaile Yuu chaaga gua mbelaa lɔ na ngelou i nhu natiini taa fembɛ he ɛɛ gbo Yuua i ti Sɔ na i kɛi.

5Ngenge na nana Yuu chaaga gua mbelaa indiini taa pele nɛi mɛɛ gbo nana kuague ngɔ aa ngenge na nana mi Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa pele mɛɛ aliyana. Gbaa nhuna Moosisi i gɛi ɔɔ Kpaanya na lo, ka Ngebɔ i gɛa ala nwa, "Tɔa aa kɛɛlaa bi gbɛ o gbɛ na gbatɛ aa pele na ngi ndɔgɔɔuni aa biee nhuna mee mɛɛ njie naa."

6Kɛlɛ chaanngi nhu, Ngebɔ oo Yuu chaaga gua ngenge ɔaa Yisɔsi eya nana kpekpe ngɔ lee ngɔ ti nda naa bɛɛ, ɛɛ gbo ngilimayaa na gbekpe ngɔ na nana i kpatɛi Ngebɔ loganhu o ka Ngebɔ ndaa i, gbɛnhaile aa indinɛi nhu bele, Ngebɔ oo nɛɛnwaa lo ngɔaa mi eya nhanda gbekpe fanwa nana tee ngɔ.

7Gbaa ina nhanda aile pɛnhɛɛ ngilimayaa naa, Ngebɔ ai ba gula nhu aa lagbiti nhu ɔhɛndaa gbɔnhu.

8Kɛlɛ ka Ngebɔ i tɔa aa kɛɛlaa ngi ndaa i too gbahaa aa nana laa fendaa pɛnhɛɛ ngilimayaa na i kɛi, nhuna i gɛi ti nwa, "Yamana ɔɔ baa nhuna ngɔɔ ngilimayaa nyiɛ gbatɛ loganhu aa ningaa i ti Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu o, ka ningaa i ti Yula bɔlɔgɔɔ na nhu.

9Aigɔ bele ɛɛ ngilimayaa na ngi kpatɛiɔ loganhu nii ti bembaa i ngoo, aa lɔgɔ na ngi houi ti lokoa kangi ti guaa Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu. Tai nana beleni kpala ngee ngilimayaa naa nana ngi kpatɛi loganhu nii tua o, awae ngaile ti sago nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Chaanngi nhu, ngilimayaa i nwɛ aa indinɛi ngɔɔ kpatɛ loganhu nii ningaa i ngoo ti Iisilɛli yamana na nhu ɔɔ ba. Ngɔɔ nya Sɔ na bua ti nɛɛnwaa na, awa ngɔɔ kpaalia ti lii na nwa. Ngɔɔ belenaa aa ti Eebɔ, awa tua tɔɔ belenaa aa nya nda ningaa.

11Nuu aigɔ gula nhu aa ndege lugule nagɔlindaa, awa nuu aigɔ gɛ ngi ndege nwa, 'Maliki na gɔɔna.' Gbaa tua bɛɛ tɔɔ nya gɔɔnaa tɔɔlo ngɔ na nuu yaaiyaai na le ti liiya nhaa tɛ ɔ nuu bombou mbaa na le ti liiya.

12Awa ngɔɔ maaumayaa gbaunaa ti nhanwa aa ti nhanda nyɔu na londaa na tuɛɛ, awa ti nhanda nyɔu na gili aigɔ hitɛ gbɔnhu nyɛɛ.”

13Nhuna Ngebɔ i yɛpɛi ngilimayaa nyiɛ nhanwa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa oo pɛnhɛɛ kee na lɛa kaka aa kɛɛlaa ngɔha ɔ. Awa mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa gbɛ o gbɛ na bɛɛ nana aa ɔha awa i ua, ɔɔ loa nhu.

Hibulua 9

1Pɛnhɛɛ ngilimayaa na sɔ sɔ ngee ngeyaɔ batou na nhanwa, awa kahe mba nhinde ee naanɔɔ mɛɛna nuu gbɔha i naa gbatɛi batou pelendaa na nhanwa.

2Kati kpaanya longa, napangaa ngitia gee na, nana tee ui mba aa Kahe mba Nhinde, naa nwɛɛ sɔuntaa na ee na heii, awa ka mbɛtɛ na, tii lɛgɛ na o nana fe ngɔɔ Ngebɔɛ.

3Kɔla waa na fee na bou nwa, nana ee nhɛɛni na, naa nwɛɛ Kpaanya na ee na nana taa ui mba aa Kahe mba Nhinde bombou mbaa na.

4Naa indinɛi naa nwɛɛ sebe na nwɔmaa nhinde na ee na ku na nhanwa nana kpatɛ ngɔ aa mabɔɔn, awa Ngilimayaa Guma na nana maa gbɔɛ ngɔɔ aa mabɔɔn bɛɛ, maa guma na nhu, naa nwɛɛ kɔuhɛɛ ee na nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn. Awa mabɔɔn gɔuhɛɛ na nhu, naa nwɛɛ mɛnhɛi na ee na nana Ngebɔ i teeni mbu kualaa aliyana, ka Eelɔni likpɔ na nana ndaga ee gbɔku mba, awa ka kɔtu gindo kindo fee na nana Ngebɔ i ngi Sɔ na gbaali gbaalii maɔ.

5Kuma na gɔma, haga lonhaia natiini taa ui tuaa aa chɛlubimi tee naanɔɔ ma, natiini ti ndɔgɔɔu ngɔɔ mɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ee naanɔɔ, ti gobo na nhu huo ngɔɔ nwanhu Ngebɔ ee ningaa i ti nhanda nyɔu na lo na tuɛɛ. Kɛlɛ chaanngi nhu lɔgɔ aile aa indinɛi ngɔɔ ku ngi maa gee indinɛi nwaa yia gɛ bɛɛ.

6Ngemɛɛ gɛnhi nhanda indinɛi laalaa ngɔ laɔ, aa kɛɛlaa Yuu chaaga gua mbelaa i k`ati li kpaanya na ngitia gee nau aa foo o foo ti enge na bele ma,

7kɛlɛ Kpaanya na fee nau, k`a Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na gbo kpɛti alɛɛ aa ɔa na naa ila fogo na nwa. Kaa ɔa na aa qanwa nana aa chaaga gua la Ngebɔ le ala gbɔha lɔgɔ fanwa ka nhanda nyɔu na nana ningaa i ti pelenga, kɛlɛ tai kɔɔ ngaa kɛɛlaa nhanda nyɔu nwɛ tee pele.

8Ngebɔ Yina na lɔ mi nagɔli ngɔ la tɔ chanhai kualaa ndaalaa indinɛi nhu bɛɛ aa kɛɛlaa, pele na nana i na ngɔalaa la Kahe mba Nhinde bombou mbaa na ai lɛ laaunio lɛ, gbɛnhaile ngitia Gbaanya na lɔ loni lɛ tuun.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Indinɛi tuugɔɔ nwɛ mi nda yamana na nhanwa. Alaa ndɔgɔɔu ngɔ aa muee aa kɛɛlaa fembɛ hembɛ o, ka chaaga guandaa Ngebɔ le ala aile aa batou pele mɔɔ na lii na chanhai hiti ɔ nhu,

10gbɛnhaile nhanda indinɛi ngu to ngɔ gbo nanaa nuu aa mɛ o, ka nana aa kpɔɛ, awa ka mɔɔ gɛbɛlɛ belendaa. Sɔ mɛ nana kpatɛ gbatɛ ngɔɔ ndugu na nhanwa gbo nhaa lɔgɔ na i hiti ma nhuna Ngebɔ ɔɔ gbɛ o gbɛ na bele ngaa ngi nyiɛ.

11Kɛlɛ Kilaisi oo ba tɔ ɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa nhanda gbekpe na nhanwa nana i baa baa. Kpaanya na nana aa enge mbu hiti ɔ nhu awa mbombou ngɔ lee ngɔ kpaanya lagbiti naa. Nuu gbɔha aile i kpatɛi aa ɔgɔ, napangaa ngelou indinɛi nhu aile.

12Nhuna Kilaisi i ɔai aa Kpaanya indinɛi nhu bele, awa kɛɛ kpɔha nhu ɔa belenga naa ila mɛɛ Kahe mba Nhinde bombou mbaa na, ai lii na aa njengaa ti qanwa o nika lengaa ti qanwa o kuandaa nhanwa aa chaaga. Nana i peleni, ngi nda guegue qanwa na nwɛ i kpauni kɛɛ mi umbonga la, awa kɛɛ nhanda baanga muaa nhaa guna bɛɛ.

13Gbaa Yuu chaaga gua mɔɔ na aa njengaa i ti qanwa na gbau, tuulaa i ti qanwa na o, ka nika haa lou na taa mɔ maa luhu na, aa puu buu ningaa i ma natiini tai chanhaini Ngebɔ gulɔɔ, indinɛi aa ti belenaa aa chanhai mbelaa.

14Ina nhuaa i ti qanwa na fɔha lɔ mba aa na belendaa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa Kilaisi qanwa na fɔha bombou mbaa lɔ mba aa mi lii na chanhaindaa. Kɛɛ gbɔha na gbaunga nana nhanda nyɔu aile nhu, kɛɛ kuaa aa chaaga Ngebɔ le mi lɔgɔ fanwa aa Ngebɔ Yina na nhu bele nana i na wɔwɔwɔ. Indinɛi nhanwa, ngi qanwa na aa mi lii na chanhainaa, kualaa nhanda nyɔu nhu nana aa ba aa haa, kangaa mi ba kɛndɛ Eebɔ na batou.

15Chaaga indinɛi nhanwa, Kilaisi nwɛ ngɔa ndoganhu nwɔɔ na aa ala ningaa gbɔhaa i ndoganhu ka Ngebɔ ngilimayaa nyiɛ na nhanwa nana i kpatɛi. Ngilimayaa nyiɛ indinɛi pele ngɔ ɛɛ fɛi ma nana nuu aa pele yeingaa i gilaa haa. Kilaisi i ngilimayaa indinɛi gbatɛia kangaa natiini Ngebɔ i uinga tuaa aa ngi ndaa ti ba ba ti nhaanhaa gbekpengaa i hɔlɔ nana Ngebɔ i ti nɛɛnwaa loni fanwa aa kɛɛlaa ɔɔ ngɔaa ti eya, awa ti bo mɛɛ nhaa guna bɛɛ. Indinɛi aa belenaa gbɛnhaile Kilaisi oo haaa. Ngi haa na nwɛ ɔɔ nhanda baa ningaa i mba kualaa nhanda nyɔu na nhu nana ti peleni nhuna tee ngilimayaa ɔha nau.

16Gbaa mɛɛna fɛi ma na siina aa gɛ na, kaa bele qai aa kɛɛlaa nuu na nana i ngilimayaa na siina gbatɛi i haa.

17Gbaa ngilimayaa na aa engea ina gbo nuu na i kpatɛi oo haaa. Kɛlɛ ina ai haai, ngilimayaa na aigɔ enge.

18Faa nwɛɛe hali pɛnhɛɛ ngilimayaa na ai lɔɔloniɔ qanwa boma.

19Gbaa nhanda na ngigbɛ o ngigbɛ nana Ngebɔ i gɛi k`a ningaa i taa pele, nhuna Moosisi i bilani aa maa nhanda na gɛɛ gɛɛndaa, kɛɛ nika lengaa i ti qanwa na gbaunga, ka njengaa i ti nda na, awa kɛɛ nhupunga aa nja. Awa kɛɛ laangɔnɛ gɔla golo

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

gbaunga nana ti kpatɛi aa nhua gbee, awa ndugu na gbɔu ɔɔ wou, awa kɛɛ ngɔaa ngulua nana taa ui mba aa hisɔpi, awa kɛɛ ngɔaa qanwa nau, awa kɛɛ fain fainga kɔɔ na nwa nana Sɔ na gbaali gbaali ngɔ na ma, awa kɛɛ fain fainnga boma ningaa i ma bɛɛ.

20Nhuna i fain fainni ti nwa kɛɛ gɛa, "Indinɛi qanwa na nwɛ nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa ngilimayaa na tɔmbaga nwɛɛ nana Ngebɔ i gɛi wu nwa wu nwaa bɛɛ mbu."

21Aa pele ngɔ ila na siina, ka Moosisi i qanwa na nhai fainnga Kpaanya na nwa o ka nhaanhaa i ma bɛɛ tee enge aa tuee batou na nwa.

22Awa ndi ɔ na aa Sɔ na lepele, nuu aa gɛa gbɛ o gbɛ na bɛɛ qanwa nwɛɛ aa chanhai. Gbaa ina tai qanwa bui, maa bele ai na nana taa nuu nhanda nyɔu lo la na alɛɛ.

23Pɛnhɛɛ naɔ kataa qanwa bu qai aa pele ngɔ indinɛi, kangaa ti ba nhaanhaa i natiini gbatɛ gbatɛ kuague na le nhaanhaa i fanwa ti aliyana, kangaa tua ti ba chanhai Ngebɔ gulɔɔ. Kɛlɛ aliyana nhaanhaa i kpɔha na, ti lo ngɔ aa chaaga nana kpekpe ngɔ lee ngɔ indinɛi.

24Gbaa Kilaisi ai ɔai Kahe mba Nhinde bombou mbaa na nana ningaa gbɔhaa ti kpatɛi aa ɔgɔ, nana aa kɛɛlaa kuague mɛɛɔ tɔmbaga gee na nhanwa. Kɛlɛ kɛɛ ɔaa aliyana gbɔha na, awa chaanngi nhu alaa loni Ngebɔ au bele nhu mi lɔgɔ fanwa.

25Kilaisi ala gbɔha guandaa aile ngeya aa chaaga naa gbinhi ɔ. Ai beleni ɛɛ Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na nana ee ɔa Kahe mba Nhinde bombou mbaa na aa fogo o fogo, awa ee qanwa gbaunaa nana ngi nda qanwa aile.

26Ina ai ba bele ngɔɔ gɛnhi, njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi belendaa i ba gɛa Kilaisi eya naa gbinhi ɔ kualaama aa lɔgɔ na Ngebɔ i Ngelou na gbatɛi. Kɛlɛ ɛɛ chaanngi nhu gbo, i baia naa ila kele awa kpɔha nhu nwɛɛ gbele mba yamana na nhu ngelou i nhu, kangaa i nhanda nyɔu gbau ti eya ndi ɔ aa ngi gbɔha chaaga na i kuai.

27Awa ɛɛ gbo Ngebɔ i nhu ɔhɛ ngɔɔ ningaa nhanwa aa kɛɛlaa kataa haa naa ila, awa na oo leenaa nga, oo ti gɔhɔnga,

28ngemɛɛ gbɔnhu aa Kilaisi. Kɛɛ gbɔha na gɔannga kuandaa nhanwa aa chaaga naa ila, ningaa gbinhi gbinhia ti nhanda nyɔu na gbaundaa nhanwa ti eya. Ala baalaa na ɔɔ fee kulaa ma gbɔnhu, kɛlɛ aigɔ loko bu gbɔnhu nhanda nyɔu nwaa nhanda nhu, kɛlɛ ndendouyaa hendaa nhaa nwɛɛ natiini mbɛ taa ala nwaa golo.

Hibulua 10

1Gbaa Sɔ na kuague mɛɛ gbo aa ala nhaanhaa gbekpengaa i fanwa tɔɔ ba guna, kɛlɛ nhaanhaa gbekpengaa i kpɔha na aile kpei. Yuu chaaga gua mbelaa i tuaa nhu tuun aa chaaga ila na siina guandaa aa fogo o fogo. Sɔ na pae ndi ɔ na aa chaaga bonda nana guu guandaa nhu bele, fɔha ai mba aa natiini chanhai hiti ɔ nhu natiini taa gbɛɛ Ngebɔ gbɛlaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Ina k`a fɔha nana bonda lɔ ti eya, ningaa tai ba gɛ aa chaaga guandaa tuun, gbɛnhaile ina i ba bele ngaa too chanhainjaa hɔlɔaɔ aa chaaga indinɛi guu guandaa nhu bele, taigɔ nɛgili gbɔnhu aa ti nhanda nyɔu na.

3Kɛlɛ ɛɛ pele ngɔ indinɛi gbo, chaaga nana taa kuu gua aa fogo o fogo, alaa pele ti nɛɛnwaa bɛɛla ti nhanda nyɔu na nwa ti pele pelengaɔ.

4Gbaa nikaa ti qanwa o njengaa ti qanwa o ai ku aa nhanda nyɔu gbau ningaa eya.

5Nhu gbɛɛlaa na nwɛ aa kɛɛlaa nhuna Kilaisi i bai ngelou indinɛi nhu, kɛɛ gɛa Ngebɔ nwa, "Bai loni aa chaaga guu guandaa o fembɛ hembɛ o, kɛlɛ faa nwɛɛ bi nya lugu na gbatɛa.

6Nhuaa i taa ti nwɔ mɔ aa ngi gbɔha chaaga nhanwa, ka chaaga guandaa nhanda nyɔu gbaundaa nhanwa ningaa eya, maa gee nana ai bi goonhu nɛɛ ngɔ.

7Nhu nwɛɛ ngi gɛi, 'Oo Ngebɔ, nya gbeendɛ bi guunmayaa na belendaa nhanwa ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i kɛi nya nhanwa.' “

8Kɛɛ nhumbua pɛnhɛɛ aa gɛ, "Chaaga guu guandaa, fembɛ hembɛ o, nhuaa nwɔ mɔndaa o aa ngi gbɔha chaaga nhanwa o, ka nhuaa baa baandaa ningaa ti nhanda nyɔu gbaundaa nhanwa ti eya, bai loni aa maa gee nana, awa ai bi goonhu nɛɛ ngɔ." I indinɛi gɛia hali nha tua taa chaaga indinɛi guu gua ɛɛ gbo Sɔ na lo ngɔ la.

9Nhu nwɛɛ i gɛi, "Oo Ngebɔ, nya gbeendɛ, bi guunmayaa na belendaa nhanwa." Indinɛi oo lɔgɔɔunga aa muee aa kɛɛlaa, Ngebɔ oo pɛnhɛɛ chaaga na gua ngɔ na guaa kpagaa, awa oo ba aa fee na gua ngɔ na.

10Aa Ngebɔ guunmayaa na belendaa, ka Yisɔsi Kilaisi i lugu na guaa aa chaaga naa ila awa kpɔha nhu nwɛɛ. Awae indinɛi oo mi chanhainga kualaa mi nhanda nyɔu na nhu.

11Yuu chaaga gua mbelaa i ngigbɛ o ngigbɛ i ngi enge na bele ngaa gbele o gbele, awa i chaaga ila na siina gua naa gbinhi ɔ. Kɛlɛ maa chaaga indinɛi guu guandaa ai ku aa nhanda nyɔu gbau nuu eya.

12Kɛlɛ Kilaisi nhanwa, ala chaaga ila mɛɛ i kuai naa ila kele, nana fɔha nhu aa kɛɛlaa i ku i nhanda nyɔu gbau ningaa eya nhaa guna bɛɛ, awa nhu nwɛɛ i heii Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka.

13Naa nwɛɛ i na aa wolo nhaa Ngebɔ i pele ngi haaleengaa i ti gɛ ala ɔgɔsambala nau.

14Aa chaaga ila na nana i kuai pae Kilaisi oo pelenga Ngebɔ ndaa i too belenga aa chanhai mbelaa hiti ɔ nhu nhaa guna bɛɛ.

15Ngebɔ Yina na lɔ ndɔgɔɔu ngɔ gbɔnhu aa muee chanhai aa kɛɛlaa nhanda nhanda indinɛi tɔmbaga nwɛɛ. Kɛɛ nhumbua aa gɛ,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16"Indinɛi ngilimayaa na nwɛ ngɔɔ kpatɛ loganhu mii tua o yamana nana nhu ɔɔ ba, ngemɛɛ Maliki na i kɛi. Ngɔɔ nya sɔ na buu bua ti lii na nwa, awa ngɔɔ kpaali gbaalia ti nɛɛnwaa na nhu."

17Awa nhu nwɛɛ i gɛi, "Ngaigɔ nɛɛnwaa bɛɛla gbɔnhu kpɔ ti nhanda nyɔu na nwa ka ti eyaabele nyɔu na."

18Kina Ngebɔ oo ningaa i ti nhanda nyɔu na loa na tuɛɛ, maa chaaga guandaa ai na pa gbɔnhu kpɔ.

19Faa nwɛɛe nya ndegea, qanwa na nhanwa nana Yisɔsi i pui nhuna i haai, fɔha nwɛ mi hɔlɔa ngɔalaa nhanwa Kahe mba Nhinde bombou mbaa na, nana gbɛ o gbɛ aigɔ nyaai ma.

20Yisɔsi oo pele nyiɛ nana laaunga muɛɛ nana ningaa taa ndɛɛhu hɔlɔ la. I ndaaunia aa kɔla na nhu bele nana aa gɛ nhɛɛni Kahe mba Nhinde bombou mbaa na gulɔɔ. Awa nhuna maa yɛpɛ pele nyiɛ na siina nhanwa aa kɔla na nhu bele, Yisɔsi lugu na nwɛ maa maa yia gɛ.

21Awa kina Yuu chaaga gua mɔɔ bombou mbaa lɔ mi eya nana aa Ngebɔ ndaa i manhu gbee,

22faa nwɛɛe ami baa ala gbɛlaa aa tɔmbaga lii, awa mi gɛ hagba la ngɔ mi laanɛɛ na bele ngɔ na nhu, mi lii na i gɛ uai chanhai kualaa nhanda nyɔu nhu, gbɛnhaile Yisɔsi qanwa na oo mi nɛɛnwaa na chanhainga kualaa nhanda nyɔu nɛgili nhu, awa moo mi lugu na nwɔɔa aa nja nana chanhai ngɔ.

23Nɛɛnwaa la na nana Ngebɔ i fei muɛɛ mi gɛi mi laanɛɛ ɔ la, kam~a~a hou aa loko fee, gbaa ala i nɛɛnwaa lo na hei ala hiti ɔ nhu nuu aa laanɛɛ la.

24K`a gbɔha nwaa sago nhanda aa gɛ mi loganhu, kangaa kpɔ kpɔ nwa i gɛ mi loganhu ndomayaa lɔgɔɔundaa nhanwa o ka ngenge gbekpe pelendaa.

25Amɛɛ gbaha aa u kɔɛndaa ngilamaaa ɛɛ lɛingaa i taa pele. Kɛlɛ ami gɛa aa ndii gbɛndɛ fee heendaa gbɔhaɛ pandaa, ɛɛ wu tɔa gbo tɔ aa kɛɛlaa Foo na mi Nwaliki na ɔɔ ba ma oo gbɛɛa tɔ mi gbɛlaa.

26Gbaa chaaga guandaa lagbiti aigɔ gɛ na gbɔnhu kpɔ nana ɔɔ mi chanhai kualaa mi nhanda nyɔu na nhu ina maa li gulɔɔ aa nhanda nyɔu belendaa kahalaa, kɛlɛ too tɔmbaga na lɔgɔɔunga aa muee awa moo kɔɔnga.

27Nana gbo tɔ i loa muɛɛ ala nwɛ aa Kɔhɔ na nwaa golondaa ndua bombou mbaa nhu, awa ka ngɔmbu bombou mbaa na nana ɔɔ natiini nyaai ti lolo ɔ na aa Ngebɔ!

28Nuu o nuu nana ai nwaa bɛɛi Sɔ nau nana Moosisi i kpaalii, ti ala baaa, awa taigɔ maaumayaa gbau fanwa, nhuna taa kɔhɔ ti ndɛɛ, awa ningaa feengaa inaile chawangaa ti bele ngaa maa seelia.

29Ɛɛ nuu na tɔ nana aa au bii Nuu na Lou na nwanhu, i bote boma ngilimayaa nyiɛ na nwaa qanwa na nana i ala beleni aa chanhai mɔɔ kualaa nhanda nyɔu nhu, ai maa gee

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

na lɔi aa gbɛ o gbɛ, awa oo botenga boma i njia nyɔu gɛ aa Yina na nana aa panda bandayaa he? Nɛgililɛ baa gbɛɛ gbɔɔni bombou mbaa nwɛ maa nwɔɔ nana bonda aa hɔlɔ!

30Gbaa mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ nwɛ i gɛi, "Nya nwɛ ngɔɔ nuu na gbɔɔni, awa nya nwɛ ngɔɔ kue na guu gua." Awa kɛɛ gɛa gbɔnhu, "Maliki na ɔɔ ngi nda ningaa i kɔhɔnaa."

31Ndua mba nhanda bombou mbaa nwɛ nhuna nuu aa gula tɔmbaga Eebɔ na eya kɔhɔ fanwa.

32A nɛɛnwaa bɛɛlalɛ wee gee na pɛnhɛɛ na nhuna pɛnhɛɛ wu nɛɛnwaa hɔlɔi Ngebɔ nhanda naa. Aa maa lɔgɔ nana haliɔ kawu yɔgɔlɔa mbombou ngɔ, kɛlɛ kawu lii longa nhaa kawu kunga.

33Aa lɔgɔ lɛingaa ningaa tee wu yakpayaaa faka nhu awa tee wu gbɔɔnia, awa aa lɔgɔ lɛingaa wee gɛa ngilamaaa wui ningaa o natiini tee yɔgɔlɔ aa pele ngɔ indinɛi.

34Kawu maaumayaa gbaunga kpindi bɛlɛu belaa nwa, awa nhuna ti wu nhaanhaa i kuai wu eya, kawu goonhu nɛɛa, gbɛnhaile wu nhu kɔɔnia aa kɛɛlaa nhaanhaa gbekpengaa lɔ wuɛɛ natiini tɔɔ gɛ wu eya nhaa guna bɛɛ.

35Faa nwɛɛe awɛɛ hagba gua Ngebɔ nhu, gbɛnhaile ɔɔ wu baabaaa aa paabaa bombou mbaa.

36Kawaa lii lo, kangaa wu ba Ngebɔ guunmayaa na bele awa wu nana hɔlɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei.

37Gbaa ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i kɛi, "Nhu golo aa lɛmbi, nuu na nana paalaa i na ɔɔ baa. Aigɔ nwaa gbɛndɛɛ.

38Kɛlɛ nya lee mbelaa i fanwa, tɔɔ gɛa laanɛɛ nhu awa tɔɔ gɛa kɛndɛyaa nhu. Kɛlɛ ina ngila mɔɔ aa bɛɛla bou nwa, nya goonhu aigɔ nɛɛ ma."

39Kɛlɛ mua ningaa aile aa muee natiini taa bɛɛla bou nwa awa ti u ngi lo nhu. Kɛlɛ mi nda na nwɛ aa kɛɛlaa, laanɛɛ lɔ mi eya awa moo ndendouyaa hɔlɔa.

Hibulua 11

1Nhuna taa gɛ laanɛɛ, ala nwɛ aa kɛɛlaa hagba landaa nwɛ nhanda na nhu nana mi nɛɛnwaa la ɔ fanwa, hagba landaa nwɛ nhanda na nhu nana mai tɔ.

2Gbaa laanɛɛ ala nwɛ i peleni Ngebɔ goonhu nɛɛi ɔɔ ɔɔ belaa i maɔ.

3Aa laanɛɛ, moo nɛɛnwaa hɔlɔa aa kɛɛlaa, Ngebɔ i ngelou na gbatɛia aa laa yia. K`a oo belenga aa kɛɛlaa nhaanhaa i natiini nuu aa ti lɔ, Ngebɔ i ti gbatɛia kualaa nana nhu nuu ai tɔ.

4Aa laanɛɛ, ka Eebɛli i chaaga guaa Ngebɔ le nana kpekpe ngɔ lee ngɔ Keeni nda chaaga naa i kuai. Aa ngi laanɛɛ na nhu bele, ka Ngebɔ goonhu nɛɛa ala nwa awa kɛɛ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

ala gbaunga aa tee mɔɔ, gbɛnhaile Ngebɔ gbɔha na ka ala goonhu nɛɛa ngi hembɛ na nwa. Awa aa ngi laanɛɛ na nhu bele, hali ala haa ɔ, kɛlɛ alaa yɛpɛ tuun.

5Aa laanɛɛ, Inɔki ai haai kɛɛ lɛa aliyana. Awa nuu ai ala lɔi gbɔnhu gbɛnhaile Ngebɔ oo ala gbaunga kɛɛ tɛa. Gbaa ka Ngebɔ Gbaali na i kɛa aa kɛɛlaa yeingaa i lɛi aliyana, ee nana bele pelenaaɔ ee Ngeb'o goonhu nɛɛ.

6Nuu ai Ngebɔ goonhu nɛɛ aa bele ngaa laanɛɛ ai maa nwɔɔ na eya. Gbaa nuu o nuu nana aa ba Ngebɔ le k`a laanɛɛ aa gɛ ngeya aa kɛɛlaa Ngebɔ lɔ na, awa aa natiini paabaaa taa ala ɔɛ ɔɛ.

7Aa laanɛɛ, ka Nɔa i ndaanhii na nwɛinga nana Ngebɔ i feiɔ nhanda na nhanwa nana ɔɔ bele pele gulɔɔ, nana Nɔa ai lɛ tɔi lɛɔ. Kɛɛ nwaa bɛɛa Ngebɔu awa kɛɛ njaa lɛndɛ gbatɛa, mɛɛna ala o ngi bongaa i ngoo ti ndendouyaa hɔlɔi na. Nhu gbɛɛlaa na nwɛɔ aa kɛɛlaa, ka Ngebɔ i ngelou na nyaaia. Awa teenjaa na nana aa gua laanɛɛ nhu, ka Nɔa i hɔlɔa Ngebɔ eya.

8Aa laanɛɛ, ka Eebilahamu i nwaa bɛɛa Ngebɔu nhuna Ngebɔ i uini alaa kangaa i gua i li pɔlɔgɔɔ nhu, nana Ngebɔ i ala nɛɛnwaa longa aa ngɔandaa ngeya kangaa i bele ngaa ala bo. Kɛɛ guaa ngi nda bɔlɔgɔɔ na nhu ai mɛɛ gɔɔni ee li na.

9Aa laanɛɛ, kɛɛ hota hei belenga mɛɛ pɔlɔgɔɔ na nhu nana Ngebɔ i ala nɛɛnwaa loni fanwa. Kɛɛ heia na kpaanya gbaanya mbu, tii Aaisaaki o ka Yekɔpi, gbaa nɛɛnwaa lo ngila na nwɛ kele Ngebɔ i ngɔai ti eya.

10Gbaa Eebilahamu nɛɛnwaa ee taa waa gulɔɔ nana wɔwɔwɔ ndambu lambu ee mba, nana nyɛgi mɔɔ na o to mɔɔ na o ala nwɛ aa Ngebɔ.

11Laanɛɛ nwɛɔ i peleni Sela i ndou leni, haliɔ ala lee ngɔ foli hɔlɔ to nhu, gbenhaile kɛɛ hagba laa ala nhu aa kɛɛlaa hiti ɔ nhu nuu aa laanɛɛ aa ala, napangaa Ngebɔ nana i nɛɛnwaa lo na hei.

12Awa hali Eebilahamu nhiikolo nwɛɔ aa ala, awa k`a haa na i ala gbɛɛ gbɛɛ, kualaa ala ila ngɔ nana le, naa nwɛɛ koo nhu leengaa ti guaa na natiini ti gbinhi ɔ ɛɛ teelega na i Ngebɔ naa, ti gbinhi ɔ nhaa ɛɛ qɛa na nana aa gɛ qɛagbaa na nhu, awa nuu ai ku aa kpaga.

13Tua indinɛi bɛɛ laanɛɛ nhu nwɛɛɔ ti haai na. Tai nhaanhaa i hɔlɔi natiini Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei, kɛlɛ kati tɔa nhu gɔha awa kati pinjanga, awa kati kɛa kpou aa kɛɛlaa hotangaa nwɛ aa tuee ngelou i nhu ka sii sia belaa.

14Gbaa ningaa i natiini taa njia indinɛi bonda gɛ, tuaa ndɔgɔɔu ngɔɔ aa ningaa i kpou aa kɛɛlaa tua taa au sia aa nhinde mɛɛna naa ɔɔ bele ngaa tuee.

15Taile nɛgili aa pɔlɔgɔɔ nana ti guai nhu. Ina ti pelenia, ti ba fɛɛlɛ hɔlɔa aa mbɛɛlalaa na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Kɛlɛ ɛɛ pele ngɔ na gbo, pɔlɔgɔɔ gbekpe mɛɛ tee ngɔi ngɔɔ, napangaa aliyana gee na. Awae maa ai ufeni Ngebɔ nhanwa nhuna taa ui mba aa ti Eebɔ, gbɛnhaile oo taa waa gbatɛa ti nhanwa.

17Aa laanɛɛ, ka Eebilahamu i ngi nhiindou na Aaisaaki guaa aa chaaga nhuna Ngebɔ i Eebilahamu nhuani. Ala nwɛɔ Ngebɔ i nɛɛnwaa lo na hei alɛɛ, kɛlɛ na nhu bɛɛ, ala nwaa gbatɛ ɔɔ aa ngi nhiindou ila ngɔ na guandaa aa chaaga.

18Ala nwɛɔ Ngebɔ i gɛi ala nwa, "Aaisaaki nhu bele nwɛɛ bɔɔ koo nhu lengaa i hɔlɔ aa naa bele nana ngi bi nɛɛnwaa longa fanwa."

19Eebilahamu laanɛɛ ɔɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ ku ngɔɔ aa huulaa ningaau hali kualaa haa nhu, awa faa nwɛɛ maa gɛa tɔ, pele ngɔ gbo ɛɛ k`a haa nhu nwɛɔ Aisaaki i huui na nhuna i bai boma Eebilahamu le.

20Laanɛɛ nwɛɔ i peleni Aaisaaki i Yɛkɔpi lubai tii Isɔ o, napangaa nduba nana tɔɔ hɔlɔ guna gulɔɔ.

21Aa laanɛɛ, ka Yekɔpi i Yosɛfu nhiindengaa i ndubaa aa ngila ngila nhuna haa na ee bɛɛ ma. Kɛɛ bɛɛa ngi likpɔ naa awa kɛɛ Ngebɔ batounga.

22Aa laanɛɛ, ka Yosɛfu, nhuna i gɛi ɔɔ haa, kɛɛ yɛpɛa ngu to ngɔ Iisilɛlia i mba ti baalaa na nhanwa kualaa Iyibiti, awa kɛɛ fɛi ma oo loa nana nhanwa taa pele ngaa ala boonwa na.

23Aa laanɛɛ, ka Moosisi ungaa i, nhuna ti ala leni, kati ala lɔɔgua ngau chawa fanwa, gbɛnhaile ti tɔia aa kɛɛlaa ala nyande ngɔɔ, awa tai luai aa manha mbaa na sɔ na nyaaindaa.

24Aa laanɛɛ, ka Moosisi, nhuna i bambagani, ai poteni gbɔnhu taa gɛ ma Iyibiti nwanha mbaa na nyanhalou na, ngi lou nwɛɔ aa ala.

25I tɔia aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔɔ ala nhanwa aa yɔgɔlɔ ngilamaaa tii Ngebɔ ndaa i ngoo, tee ngɔ bɛnhɛ aa gɛ nɛɛ nɛɛ nhu lɔgɔ nhu gutu nhanwa, nana ɔɔ ba ala nwa aa nhanda nyɔu.

26I tɔia aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔɔ ala nhanwa aa yɔgɔlɔ ɛɛ Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na i peleni, tee ngɔ bɛnhɛ ala belendaa aa kpatɛ nwɔɔ Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu, gbaa gulɔɔ baabaa nwɛɔ ee pele nhu gbee nda.

27Aa laanɛɛ, ka Moosisi i guaa Iyibiti ndua aile ala nhu bɛnhɛ manha mbaa na gbaai na nhanwa. Kɛɛ nwundanga, gbɛnhaile oo nuu na lɔa nana ningaa tai tɔ.

28Aaaa yɔgɔlɔ ngilamaaa tii Ngebɔ ndaa i ngoo, tee ngɔ bɛnhɛ aa gɛ nɛɛ nɛɛ nhu lɔgɔ nhu gutu nhanw laanɛɛ, ka Moosisi i nhanda indinɛi lɔɔlonga taa gɛ ma Pii Manhu Gbolo, awa tii kɛndaa o aa Iisilɛlia i aa kɛɛlaa kataa qanwa nhai fain ti bɛlɛ na laa go na nwa, kangaa Ndɛɛhu Nyaai Maleka na ai ba ba aa Iisilɛlia i ti nhiindengaa i paa natiini foli laa guangaa i ngaa tueeɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

29Aa laanɛɛ, ka Iisilɛlia i ti Nja Gbɔu Gbɔu na leea baa tɔ ɛɛ k`a njiemaa nwɛɔ tee sia na. Kɛlɛ nhuna Iyibitia i ti gɛi tɔɔ nwɔi ti nwa, ka nja na i yeia aa tuee.

30Aa laanɛɛ, ka kpingbii na nana Yɛlikoa i ti toni Yɛliko laa waa na nwa nhuna Iisilɛlia i ti mbeembeeni kati ndaa kulaa nhu mi guu ɔfɛla fanwa, Iisilɛlia i ti laanɛɛ na kɛɛ pelenga kpingbii na siina i lɔgɔa.

31Aa laanɛɛ, tai ndo sia nyanha waa na Leehaabi baaiɔ ngilamaaa tii natiini ngoo tai nwaa bɛɛi Ngebɔu, gbaa nhuna Iisilɛlia i ti lii nhanda sɔgbɛ ma ndɔɔgu nhu taa waa na nhu mɛɛ nyɔugbɛa indinɛi ee na, kɛɛ ti binjanga maa nhiɛ ɔ.

32Ngigbɛɛ gbɔnhu ngɔɔ kɛ? Gbaa lɔgɔ aigɔ gɛ ngeya njɛpɛlaa nhanwa Giliɔni nhanwa o, Balaaki o, Saamisini o, Yɛfita o, Leebili o, Saamɛɛli o, ka Ngebɔ letua i,

33natiini aa kɛɛlaa aa laanɛɛ nhu bele, kati gɔa aa pɔlɔgɔɔ gbɔha gbɔha awa kati kunjaa hɔlɔa. Kati nana belenga tee nhanda le awa kati nana hɔlɔa Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei. Ti laanɛɛ na lɔgɔ fanwa, ka Ngebɔ i yalaa i ndaa na houa mba kangaa tɛɛ ti nwɛ,

34kati ngɔmbu waa waa aa sibia, kati haa nwaa hakpaa saasigɔ eya. Ti gaanhu haa ɔɔ, kɛlɛ ka ti gaanhu gbɛndɛnga. Kati belengaɔ aa kɔɔ gulugbaangaa waa waa, awa kati kunga ti haaleengaa i ti gulugbaangaa i ma.

35Aa laanɛɛ nhu bele, njiengaa i kati ti ungaabɛɛmbaa hɔlɔa boma ti huui kualaa haa na nhu. Ka ningaa lɛingaa ti yɔgɔlɔa nja lee ngɔnhu ti haaleengaa i ngeya nhaa kati haa hɔlɔa, gbɛnhaile tai kuunni taa nwaagai Ngebɔ nwa ti ba njɔgɔlɔ na nwaa hakpa. Ti indinɛi belenia gbɛnhaile ti nɛɛnwaa lɔ naɔ aa kɛɛlaa tɔɔ huua maa haa na nhu awa ti ba ndɛɛhu gbekpe hɔlɔ.

36Kati ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛnga ti lɛingaaa awa kati ti gbɔannga, awa kati ti lɛingaa gulaa kɔɛndɛa awa kati ya aa tuee kpindi bɛlɛu.

37Kati ti lɛingaa baaa aa fuulu awa kati ti lɛingaa nhu lee leea aa fee fee, awa kati ti lɛingaa baa baaa aa saasigɔ. Ngemɛɛ tee lee tee ngaa mbaala gɔɔ na ka nje kɔɔ na nana tee pu ngɔ nwa ɛɛ ti nwaa ili gɔla. Kati belenga aa mbaa mbelaa, kati yɔgɔlɔa, awa kati ti houa nyɔu ɔɔ.

38Ngemɛɛ tee lee tee qɛa bɔlɔgɔɔ na nhu o, njie njie na nhu o, yaanga nhu o, ka pu pu nhu lɔu na. Maa ai nhiɛi nha i ba gɛɛ ningaa bondaa ɛɛ indiini, ti gbekpe ngɔ na, ti gɛ ngelou indinɛi nhu.

39Ningaa indiini bɛɛ ti laa banda lɔɔ ningaa la ti laanɛɛ na nhanwa, kɛlɛ tai nana hɔlɔi Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei,

40gbɛnhaile Ngebɔ oo nhanda laalaaaɔ mi nhanwa nana kpekpe ngɔ lee ngɔ. Ndaalaa na nwɛɔ aa kɛɛlaa nua o tua o, ɔɔ mi gbaunaa ngilamaaa i mi bele ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu ala gulɔɔ.

Hibulua 12

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Faa nwɛɛe kina seelia gbinhi gbinhia indiini tɔ mi eya bɛɛ, ami gbɔha na guaa gbɛ o gbɛ na eya nana aa mi gulɔɔ gbibi, ka nhanda nyɔu na nana ai loto mi hou ma, amɛɛ gbaha mi gbaganɛ binhɛ nau nana i laai mi gulɔɔ.

2Ami Yisɔsi gbeena nana mi laanɛɛ na yigba ngɔ na ala nhu kualaa tɔɔlomaa na nhaa ndi ɔ kpelenwaa na. Ai gbahai ngi laanɛɛ nau kpekpa ngulu naa mi lɔgɔ fanwa. Kɛlɛ na i peleni ala nwɛ aa kɛɛlaa, haa na nana i peleni kpekpa ngulu naa, maa yakpayaa na siina ai tɔi aa gbɛ o gbɛ, gbɛnhaile Ngebɔ lɔ koonhu nɛɛ nwakɛ ngɔ ala gulɔɔ, awa faa nwɛɛe alaa heii Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na nwaa ɛha loko na nhu gaka.

3A nɛgilia nana nwa i leeni ala umbaa. I gee kuni tolomayaa gbinhi gbinhi nwa kualaa nhanda nyɔu belaa eya! Awae awɛɛ pele wua wu gbɔha na waa nɛɛnwaa nyaai nhaa wu gbaha.

4Gbaa wu gɔɔ na waa kɔ loganhu wui nhanda nyɔu o, wai lɛ kɔi lɛ nhaa i hiti mɛɛna taa wu baa na.

5Ee njia na nana aa wu lii gbɛndɛ ɛɛ Ngebɔ i kɛi aa wuee ɛɛ ngi lengaa, kili oo nɔa wuɛɛ? "Ni lou, nhuna baa gaka, oo nhɛɛna Maliki na nwa i bi bu aa tee pele, awa bɛɛ nɛɛnwaa nyaai nhuna aa bi gbɔɔni.

6Gbaa Maliki na i ningaa bu aa tee pele natiini ala lo ngɔ na aa tuee, awa i nuu o nuu gbɔɔni nana ala aa kuun ma ɛɛ ngi lou.”

7Faa nwɛɛe a lii lona kpɔɔni na eya nana waa hɔlɔ, gbaa Ngebɔ i wu gbɔɔni ɛɛ ngi lengaa. Ee ndou lɔ na nana ngi kɛɛgɛ ai kpɔɔni?

8Ina ai wu gbɔɔnii, ɛɛ aa pele ngaa ngi lengaa i bɛɛ, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ngi guegue lengaa aile aa wuee, kɛlɛ ndo nhu lengaa nwɛ aa wuee.

9Nana gbɔnhu ngɔɔ kɛ, ala nwɛ aa kɛɛlaa, kɛɛgɛa lɔ mi eya bei ngelou i nhu natiini taa mi gbɔɔni, awa muaa mbɛɛ gɛ ngɔ tuaa. Kɛlɛ gbɔɔ tɔ mai nwaa bɛɛ mi Kɛɛgɛ nau nana i aliyana, kangaa mi ba ndɛɛhu hɔlɔ?

10Gbaa tua taa mi gbɔɔnia lɔgɔ nhu gutu nhanwa gbo aa pele na ti lo ngɔ la, kɛlɛ Ngebɔ ala i mi gbɔɔni mi gbekpenjaa nhanwa, kangaa i ba mi bele ngaa chanhai mbelaa ɛɛ ala i na.

11Chaanngi nhu nhanwa, kpɔɔni na bɛɛ maa hɔlɔ maa tɔa ngaa gbaai ɔ, kɛlɛ mai tɔ ma ngaa nɛɛ ɔ. Gulɔɔ na puou, natiini ti kpɔɔni indinɛi bonda beleni aa tuee, tɔɔ maa lɛiyaa baabaa na hɔlɔa napangaa teenjaa lɛɛhu.

12Faa nwɛɛe a loko na nhu laanna nana nhu haa ɔ na, ka wu ombi na nana nhu mɛgɛ mɛgɛ ngɔ na!

13A siaa pele lee tee nhu wu gbala na nhanwa, kangaa mɛɛna naa gunduu ngɔ na, naa ai ba bo nga, kɛlɛ maa nhiɛ ɔ aa kɛndɛyaa hɔlɔ.

14A lapia kangaa wu gɛ maa lɛi nhu aa nuu o nuu, awa wu lapi kangaa wu gɛ chanhainjaa nhu, gbɛnhaile nuu aigɔ Maliki na lɔ ina maa gee indinɛi ai ngeya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15A tɔa aa kɛɛlaa kualaa wu liiya, nuu ɛɛ gɔngaa he Ngebɔ banda bandayaa naa. Awa a sogia gbɔnhu kangaa nuu ɛɛ bele wu liiya ɛɛ ngogbɛ ulu, nana aa pele nhaanhaa lagbitia taa gɛ nwɔai. Ningaa i natiini bonda, taa baa aa kpɔu gbɔu awa taa ningaa gbinhi gbinhia ti lɛɛhu nyaaia.

16Nuu ɛɛ bele ngaa ndo sia mɔɔ inaile i au bii Ngebɔ nhanda na nwanhu ɛɛ Isɔ i pelenɪɔ, nhuna i ndaliayaa na nwaa siai ngi ndaboogee na nwa mɛnhɛi nwɛ ngɔ ila fanwa.

17Gbaa wu nhu kɔɔnaa tɔ aa kɛɛlaa poungaa nwɛɔ gila kpala ngee alaa kangaa i nduba na hɔlɔ nana ngi kɛɛgɛ na i fei. Kɛlɛ hali nha kɛɛ ngaai bua fanwa, ai hɔlɔi, gbɛnhaile ai pele gɔlii nana i ba eyaabele na nwaa lobi nda ɔ nana i pelenga.

18Gbaa wua wai bai ɛɛ Iisilɛlia i ti bai njie nga nana ningaa taa sia mba, ka ngɔmbu ho nga, ka kpindi awa ka kpindi nhiɛ nhu, ka hɛfɛ mbaa le,

19ka fueu na hɛmaa, ka mɛɛ nuu oo aa gua na ndabi nhu. Nhuna ningaa i ti maa oo na nwɛini, kati maa nɛɛ nɛɛ pelenga kangaa tɛhaa ngoo lagbiti nwɛi gbɔnhu,

20gbɛnhaile tai kuni ngoo nau nana i gɛi, "Hali bɛnhɛ i bele ngaa nhua nwɛɛ aa sia njie nanaa fau, kataa maa hɔɔ aa fuulu nhaa ti paa."

21Aa tɔmbaga, nhanda nhanda na nana ningaa i ti tɔi nhinde na siina oo pelenga ti lua nja lee ngɔnhu. Awa hali Moosisi bɛnhɛ kɛɛ gɛa, "Nya ngaa gbɛi aa ndua!"

22Kɛlɛ wua woo ba Saiɔni Yie naa o ka tɔmbaga Eebɔ na laa waa na nhu, napangaa Yɛlusalɛmu na nana i aliyana, mɛɛna ngi nwalekaa wuulu wuulua i ti na.

23Woo ba waa gula koonhu nɛɛ aalɔgɔ naa nana Ngebɔ bɛnhɛɛ ndengaa i taa pele, napangaa natiini ti laa na gbaali ngɔ na mɛɛ aliyana. Woo ba Ngebɔ le, nana kɔhɔ mɔɔ na aa ala nuu o nuu nhanwa bɛɛ, awa woo ba tee mbelaa i ti luu na le nana Ngebɔ i pelenga i hitia nhu.

24Awa woo ba Yisɔsi le nana ngɔa ndoganhu nwɔɔ na aa ala ngilimayaa nyiɛ na nhanwa, awa woo ba fain qanwa na le nana aa nɛɛnwaa lo fe nhaanhaa gbekpengaa nhanwa, tee ngɔ nanaa Eebɛli qanwa na aa pele.

25A tɔa aa kɛɛlaa awɛɛ lele aa oo nhɛɛndaa Yisɔsi nwa nana aa yɛpɛ wuee. Gbaa natiini ti leleiɔ aa oo nhɛɛndaa nuu na nwa ngelou indinɛi nhu nana i ti laanhiini, tai kpɔɔni nwaa hakpai. Ɛɛ mua mɔɔ gee maa hakpa ina maa gɔngaa he nuu naa nana aa mi laanhii, nana i mɛɛ aliyana?

26Aa maa lɔgɔ nana, ka ala oo na i pɔlɔgɔɔ na gbɛia. Kɛlɛ chaanngi nhu oo mi nɛɛnwaa longa gɛnhi, "Ngɔɔ pɔlɔgɔɔ na gbɛia gbɔnhu naa ila, awa ala aile gbo ngɔɔ kpele mbae kɛlɛ ngɔɔ ti gbɛia ngilamaaa tii aliyana na o."

27Njia indinɛi, "naa ila gbɔnhu" alaa ndɔgɔɔu ngɔ chanhai aa kɛɛlaa, nhaanhaa i natiini Ngebɔ i ti gbatɛi tuɛɛ tɔɔ gbɛi awa tɔɔ nwɔinaa kangaa nhaanhaa i natiini tai gbɛi hali, tuɛɛ tɔɔ lo ti lomaa na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

28Faa nwɛɛe kina maa manhayaa hɔlɔa nana ai gbɛi hali, ami fiɛ guaa ala nwa fanwa, awa mi ala batou ngaa pele na nana aa ala goonhu nɛɛ la, mbɛɛ nhu o ka ndua nhu.

29Gbaa aa tɔmbaga, mi Eebɔ na ala bele ngɔ ɛɛ nyaai ɔmbu.

Hibulua 13

1Laanɛɛ legeyaa lomayaa i gɛa wu loganhu nana kpelenwaa ai mba.

2A gɛa aa hotangaa binjandaa wuee na, gbaa aa pele ngɔ indinɛi, ningaa too malekaa binjanga laɔ kɛlɛ tai kɔɔ bɛnhɛ aa kɛɛlaa malekaa nwɛɔ.

3A nɛgilia aa natiini ti kpindi bɛlɛ nau, wu pele ɛɛ k`a wuɛɛ wu mbu ngilamaa. A nɛgilia aa natiini taa yɔgɔlɔ, wu pele ɛɛ k`a wua waa yɔgɔlɔ ɛɛ tua.

4Ningaa i bɛɛ kataa mbɛɛ gɛ kɛmbɛa, awa nyanha belaa i ngoo tɛɛ ndo sia. Ngebɔ ɔɔ natiini kɔhɔnaa tai leeni ti gɛmbɛ hei na nhu, awa ka natiini taa ndo sia.

5A loko guaa nahoo lomayaa nhu, awa nana i wu eya i wu lii lɛia. Gbaa Ngebɔ oo gɛ, "Ngaigɔ nwaa gɛ gɔha wuaa. Ngaigɔ gbee wuaa."

6Ami lii gbɛndɛna awa mi gɛ, "Maliki na nya gbɔmba nwɔɔ na nwɛ, faa nwɛɛe ngaigɔ lua. Gbɛɛ nuu ɔɔ pele ngaa nge?"

7A nɛɛnwaa bɛɛlaa wu gulɔɔ belaa i maɔ pɛnhɛɛ, natiini ti Ngebɔ oo na gɛi aa wuee. Awa wu nɛɛnwaa bɛɛla nana nwa i beleni aa tuee ti bele ngɔ na nhanwa tee naɔ, a hitɛa ti laanɛɛ na bele ngɔ na bou nwa.

8Yisɔsi Kilaisi ila na gbengi, alɛɛ haai, awa alɛɛ gbɔnhu nhaa guna bɛɛ, ala nwaa ai lobi hali.

9Awɛɛ fɛɛlɛ he nagɔli gɛbɛlɛ bɛɛ nana taa pele ngaa wuee, nana ɔɔ wu nwɔi pele gbekpe na nhu. Gbaa maa nhiɛ ɔ Ngebɔ banda bandayaa na aa wu nhu gbɛndɛ wu lii na nwa, kɛlɛ sɔ na nana ndaa laa ngɔ mɛnhɛi nhanwa aigɔ ku aa wu nhu gbɛndɛ aa pele ngɔ indinɛi. Natiini taa nwaa bɛɛ maa sɔ nau ai gbɔni tuaa hali.

10Yuu chaaga gua mbelaa i natiini taa enge mɛɛ Yuua i taa batou na bele na, teegiyaa ai tuɛɛ taa nana nwɛ kua ngɔ aa chaaga mɛɛ chaaga gua nhinde na.

11Gbaa Yuua i ti Yuu Chaaga Gua Mɔɔ waa na aa baa aa nhuaa i ti qanwa na mɛɛ Kahe mba Nhinde bombou mbaa na chaaga guandaa la nhanwa nhanda nyɔu nhanwa. Kɛlɛ nhuaa i ti lugu na k`ati mɔ ndɔgbɔa.

12Awa faa nwɛɛe ka Yisɔsi i haaa ndɔgbɔa, kangaa i ningaa i bele ngaa chanhai mbelaa aa ngi qanwa na kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.

13Faa nwɛɛe ami lia ala le ndɔgbɔ naa mi gula ngi ufe naa.

14Gbaa taa waa ai bei ngelou indinɛi nhu muɛɛ. Indinɛi nhaa nwɛɛ maa taa waa na ɔɛ ɔɛ nana paalaa i na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Ami Ngebɔ bihɛa aa Yisɔsi nhu bele ɛɛ mi chaaga na aa gbele o gbele, napangaa mi laa yia na nana aa ngi laa na bihɛ bihɛ.

16Nhanda banda belendaa o, kpɔndaa nhanwa ningaa o aa ti gɔndaa aa nana i wu eya o, a pelena, gbɛnhaile chaaga indinɛi bonda alaa Ngebɔ goonhu nɛɛ ngɔ.

17A nwaa bɛɛa wu gulɔɔ belaa i mbu awa wu nana bele taa gɛ wu nwa wu pele. Gbaa tua taa wu luu na nwanhu gbee ɛɛ ningaa natiini kɔan kulandaa i ti eya Ngebɔ nwa ti enge na nhanwa taa pele. Faa nwɛɛe a nwaa bɛɛa tiu kangaa ti ti enge na bele ngaa koonhu nɛɛ. Inaile tɔɔ pelenaa aa nɛɛnwaa nyaai, awa maa gee na pa aigɔ bele ngaa kpɔ mba wu nhanwa.

18A laaminɛa ni nhanwa. Ni nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana naa pele, pele na nwɛ, gbɛnhaile ngɔi lɔ nuaa ni nana bele tee ngɔ gbɛ o gbɛ na nhu.

19Awa ngi nɔa wu nwaa nɛɛ nɛɛndaa na nhu kangaa wu laaminɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ nya bɛɛlaa boma wuee guui nhu.

20Chaanngi nhu kangaa Ngebɔ nana aa maa lɛi he, nana i huui mi Nwaliki na Yisɔsiu kualaa haa na nhu, Yisɔsi nana mbaalaa lo mɔɔ waa na aa ala, ndi ɔ aa ngi qanwa na nana i pui wɔwɔwɔ ngilimayaa na nhanwa,

21kangaa maa lɛi he Ngebɔ na siina i gbɛ o gbɛ na ɔa wu eya nana kpekpe ngɔ awa kpala ngi wuaa, kangaa wu ngi guunmayaa na bele, awa kangaa ala, i nana bele mi nhu aa ala goonhu nɛɛ, awa i pele ngaa Yisɔsi Kilaisi nhu bele. Awa kangaa maa bihɛ na i gɛ Yisɔsi Kilaisi nwa nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

22Nya ndegea, ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ kangaa wu lii lo awa wu oo nhɛɛ ngoo indinɛi nwa nana ngi kɛa aa wuee pelendaa nhanwa, gbaa ngooleekɔɔ indinɛi ngi kpaalii wu nwanhu ngoo gbinhi gbinhi aile i nhu.

23Kpala tɔ nyaa wu kɔɔ ngaa kɛɛlaa mi ndege laanɛɛ nwɔɔ na Timootii, too nhanda baanga mba kualaa kpindi bɛlɛ nau. Ina aa nhumbu aa ba guui nhu, ngɔɔ pelenaa ni ba nii ala o nhuna ngɔɔ ba wuee hitima na nwa.

24Wu ha nuɛɛ wu gulɔɔ belaa i ma bɛɛ ka Ngebɔ ndaa i bɛɛ. Mi ndege laanɛɛ belaa i ti guai Itali ti fama leeni wuɛɛ.

25Kangaa Ngebɔ banda bandayaa na i gɛ wu nwa bɛɛ. Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yemiisi

Yemiisi 1

1Nya nwɛ Yemiisi aa nge, Ngebɔ o ka Maliki na Yisɔsi Kilaisi ti eyaalakpandou na aa nge, ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali. Ngi fama leeni Ngebɔ ndaa i mbɛ bɛɛ ti yanja ngɔ na ngelou gbɔha i nhu.

2Nya ndegea, nhuna bɛɛ nhua kɛbɛlɛ aa wu nwaai, a kpauna aa koonhu nɛɛ nhanda,

3gbɛnhaile wu nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna wu laanɛɛ na aa ku nhua na nwa, ɔɔ pelenaa wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ wu laanɛɛ na nhu.

4A tɔa aa kɛɛlaa wu londaa na nhu gbɛndɛ ngɔ i gɛ hitii nhu, kangaa wu bele ngɔ na i ba gɛ hitii nhu gbɛ o gbɛ nhu, kangaa wai ba baa ngaa gbɛ o gbɛ.

5Kɛlɛ ina wu ila kee aa baa ngaa nhu lo, i Ngebɔ nwɔɔlina laaminɛ nhu kangaa i ngɔa ala eya, awa ɔɔ ngɔaa ala eya, gbɛnhaile toko nhu nhuo ngɔ ningaa nwa bɛɛ awa ai nuu aa ufe fanwa.

6Kɛlɛ nhuna nuu aa Ngebɔ nwɔɔli nhai nhanwa, i laanɛɛa aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ pelenaa alɛɛ, kɛlɛ nɛɛnwaa gɔhɔ ngɛɛ gɛ maa nwɔɔ na nhu, gbɛnhaile nuu na nɛɛnwaa gɔhɔ ngaa gɛ nhu, ala bele ngɔ gbo ɛɛ nja yii nana hɛfɛ ngaa fɛ, i ndi mɛɛ awa i pa bei.

7- 8Gbaa nuu nana bonda nana nɛɛnwaa na ngaa fee, awa ngi laalaa ai lo ma, ɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa ɔɔ gbɛ o gbɛ hɔlɔa Maliki na eya.

9Mbaa mɔɔ na nana aa gɛ Yisɔsi bou nwa i goonhu nɛɛa nhuna Ngebɔ aa ala lɛ nga.

10Awa kpatɛ nwɔɔ na nana aa nda Kilaisia, i goonhu nɛɛa boma nhuna Ngebɔ aa ala yei mbu, gbɛnhaile ɔɔ haaa lɛmbi i ngi gbatɛyaa na lo ɛɛ gbo nguu na nana ngi loolo na ai loto haa nwa.

11Gbaa nhuna foo na aa gbandɛ, awa ngi le na i bu nguu loolo na nwa, aa pelenaa i be woee, ɔɔ bua mbu, awa ngi nyande na ɔɔ nyaaia. Aa pele ngɔ ila na siina, kpatɛ nwɔɔ na ɔɔ haaa nhuna aa gɛ ngi gbatɛyaa na nwaa nhanda nhu.

12Nduba lɔ nuu na nwa nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhuna nhua ngaa ala nwaai, gbɛnhaile nhuna aa ku nhua na nwa nana aa ala nwaai, ɔɔ ngi baabaa na hɔlɔa aa ndɛɛhu na nana Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo fei natiini mbɛ ti lo ngɔ na aa ala.

13Ina nhua ponda aa nuu hagɔli, maa nwɔɔ na ɛɛ gɛ, "Ngebɔ nwɛ aa nya hagɔli." Gbaa nhanda nyɔu ai Ngebɔ hagɔli, awa Ngebɔ gbaha na gbɔnhu ai nuu hagɔli.

14Kɛlɛ feelaa nyɔu nyɔu na aa gɛ nuu na lii na nwa, alɛɛ aa ala hagɔli kangaa i nhanda nyɔu bele.

15Nhu nwɛɛe nhuna ngi heelaa nyɔu nyɔu na aa lɛ ala nɛɛnwaa, aa pelenaa i nhanda nyɔu bele. Awa nhuna nhanda nyɔu na aa gbɛa hiti ɔ nhu, pounhaa na nwɛ aa haa.

16Nya lomayaa laanɛɛ legea i, awɛɛ kuun nuu aa wu nwɔu mɔu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Nhai o nhai nana kpekpe ngɔ, awa ka fembɛ o fembɛ nana hiti ɔ nhu, aliyana nwɛ kua ɔ na, kualaa Kɛɛgɛ na le nana aa waun na he kualaa feenaa na nhu, nana ala gbɔha na ai nwaa lobi ɛɛ nhai lagbiti nwaa nɛi ngaa lobi.

18Aa ngi guunmayaa na kɛɛ mi gbatɛa aa ngoo na nhu bele nana tɔmbaga ɔ na, kangaa mi ba bele ngaa ningaa natiini kolo i ti nhu tee ngɔ ndɛɛhu nhu nhaia i mba bɛɛ.

19A indinɛi laa nɛɛnwaae nya lomayaa laanɛɛ legea i! Nuu o nuu ɛɛ gbɛndɛɛ ngaa njia nwɛindaa, kɛlɛ i lɔgɔ gbauna yeingaa i gilaa yɛpɛ, awa i lɔgɔ gbauna boma yeingaa i gilaa gbaai.

20Gbaa ndii gbaai aigɔ tee nhanda na bele nana kpala ngi Ngebɔa.

21Faa nwɛɛe a loko guaa gbɛ o gbɛ na nhu nana ai chanhaini ka nana bɛɛ ngeyaabele nyɔu le. A nwaa yeia Ngebɔɛ awa wu kuun ngoo na nwa nana aa nhii wu lii na nwa, nana ku ngɔ aa ndendouyaa he wu lɛɛhu naɛ.

22Kɛlɛ a belena aa ningaa natiini taa nana bele ngi oo na aa kɛ, kɛlɛ awɛɛ bele ngaa mɛi mbelaa gbo kpɛti. Gbaa nuu na nana aa mɛi kpo kɛlɛ ai nwaa bɛɛi mbu ala aa gbɔha na nwɔu mɔu.

23Gbaa nuu na bɛɛ nana aa ngoo na nwɛi kɛlɛ ai nwaa bɛɛi mbu, ala bele ngɔ ɛɛ nuu nana aa gbɔha gbee mɛɛmunɛ nhu.

24Gbaa kina o gbɔha na gbeenga awa oo ya, nhu gutu ɔ na siina kili oo nɔa alɛɛ ala bele ngɔ na i na.

25Kɛlɛ nuu na nana aa sɔ na gbɛngbɛ pandaa nana hiti ɔ nhu, awa nana aa nhanda baa ningaaa, awa maa nwɔɔ na i pele ɛɛ gbo maa sɔ na aa ningaa nagɔli, ina ai mɛini gbo kili aa nɔa alɛɛ, kɛlɛ i nwaa bɛɛ maa oo nau, Ngebɔ ɔɔ ala lubaa kpinhi ɔ gbɛ o gbɛ o gbɛ na nhu maa nwɔɔ na aa pele.

26Ina nuu aa gbɔha gbau ngaa kɛɛlaa ala eebɔyaa ɔ, kɛlɛ na nhu bɛɛ ai nana gbeeni aa kɛ, ngi eebɔyaa na kua ɔ fuu, awa ala aa gbɔha na nwɔu mɔu.

27Nana Ngebɔ Kɛɛgɛ na aa ala i kpau ngɔ aa tɔmbaga eebɔyaa nana kpekpe ngɔ hiti ɔ nhu ala nwɛ aa indinɛi. A gɛa pondengaa i ti sago nhu tii ngɔɔ nyanhaa i ngoo ti yɔgɔlɔ na nhu ti na, awa wu sogi boma kangaa awɛɛ pele ngelou na aa wu nwaa nɔgɔ.

Yemiisi 2

1Nya ndegea, kina laanɛɛ belaa nwɛ aa wuee aa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi, nana mbɛɛmbayaa Nwaliki na aa ala, awɛɛ ndoganhu bai gbatɛ ningaaa aa ti lɔ ngɔ na.

2Gbaa ina nuu aa ba mɛɛ waa gɛ na ngaa lɔgɔ nhu kɔɛ fanwa nana mabɔɔn hue aa gɛ ngɔgɔsiboa, awa ala nwaa ili ngɔ aa kɔla nwaa nhii nhiɛ, mbaa mɔɔ oo ba na nana maa ili ngɔ aa kɔla haga,

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3awa woo lii bua tɔ nuu na le tolou nana maa ili ngɔ na aa kɔla nwaa nhii nhiɛ na, woo gɛ ma, "Bia heia bei heinwaa gbekpe na," awa woo gɛ mbaa mɔɔ na nwa, "Bia lona mɛɛ, inaile heia nya ɔgɔu.”

4Nhuna waa indinɛi bele, ee k`a wɛa ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ningaa lagbitia ti gbekpe ngɔ lee ngɔ lagbitia i mba? Awa ee wɛa belenga aa kɔhɔ mbelaa natiini ti nɛgili ɔ na nyɔu ɔ?

5A oo nhɛɛndɛ nya ndegea, wua nya lo ngɔ na aa wuee, ee Ngebɔ ai mbaa mbelaa i nhu ɔhɛi ti ngelou indinɛi nhu kangaa ti gbatɛ laanɛɛ nhu, awa kangaa manhayaa na i bele ngaa ti bo nana Ngebɔ i natiini nɛɛnwaa loni fanwa ti lo ngɔ na aa ala?

6Kɛlɛ woo chambo tɛa aa mbaa mɔɔ na. Ee kpatɛ belaa i ngaile taa wu gbɔɔnda ngɔ na bele, awa ti bote boma ti li aa wu guukuu njia baka mbu?

7Ee tua aile taa njia nyɔu na gɛ aa mbɛɛ mba laa na nana ti uini la wuaa, napangaa Ngebɔ ndaa i?

8Wɔɔ gɛa aa tee nhanda na belendaa ina waa nwaa bɛɛ Ngebɔ nwanhayaa Sɔ nau, nana i Ngebɔ Gbaali na nhu gɛnhi, "Lona aa bi ndege nuu gbɔha na ɛɛ bi lo ngɔ na aa bi gbɔha na.”

9Kɛlɛ ina waa nuu gɔhɔ ngaa ala lɔ ngɔ na, woo lɛɛa nhanda nyɔu belendaa nhanwa, awa sɔ na ɔɔ bi gbaunaa aa sɔ ngaai mɔɔ.

10Gbaa nuu na nana bɛɛ aa nwaa bɛɛ Sɔ kpɔha nau, kɛlɛ i ngaai i ila, ala lɛɛ ɔ aa Sɔ na bɛpɛ na aaindaa bɛɛ.

11Gbaa ngila mɔɔ na nana i gɛi, "Awɛɛ ndo sia," alɛɛ gbɔnhu i gɛi "Awɛɛ nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa." Hali bɛnhɛ wai ndo sia i, kɛlɛ ina waa nuu baa nhanda gbaai mba nhanwa, woo belenga aa Sɔ na aai mbelaa.

12Awa a yɛpɛa awa wu eyaabele na i bele ɛɛ ningaa natiini Sɔ na ɔɔ ti gɔhɔ, napangaa Sɔ na nana aa nhanda baa muaa.

13Gbaa Ngebɔ aigɔ maaumayaa lɔgɔɔu nhuna ɔɔ nuu na gɔhɔ nana ai nwaaumayaai. Kɛlɛ maaumayaa fɔha ɔ lee ngɔ kɔhɔ mba.

14Nya ndegea, kolo na ngigbɛ nwɛ i nhu ina nuu aa gɛ ala laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ, kɛlɛ ai nana bele ma nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa laanɛɛ lɔ ngeya, ee maa laanɛɛ nana ɔɔ ndendouyaa hea alɛɛ?

15Ina wu ndege laanɛɛ nwɔɔ, nana kɛgɛi ngaa ala, ka wu ndege laanɛɛ nwɔɔ, nana njie ngaa ala, nana fɛli aa gɛ ma, awa ai mɛnhɛi hɔlɔ ma aa gbele o gbele,

16awa wu ila kee oo gɛ ti nwa, "Kangaa Ngebɔ i wu luba! Kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa maa ili nhaanhaa ka mɛnhɛi!" Kɛlɛ wua pa wai nana ɔai ti eya kpala ngi ti lugu naa. Kolo na ngigbɛ nwɛ i nhu?

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Awae ngemɛɛ aa laanɛɛlaa aa Ngebɔ, ina nuu aa gɛ gbo ala laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ, kɛlɛ ai nana bele ma nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa laanɛɛ lɔ ngeya, ngi laanɛɛ na siina kua ɔ fuu.

18Kɛlɛ nuu siiyaa lɔ na aa gɛa, "Bia bi laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ, awa nya ngaa nana belenaa nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa laanɛɛ lɔ nya eya." Awa ngɔɔ gɛa ala nwa, "Ndɔgɔɔundɛ aa nge nuu aa gee laanɛɛ nana ngeyaabele ngai mba. Ngɔɔ nya nda laanɛɛ na lɔgɔɔunaa aa biee aa nya eyaabele na bele ngɔ na."

19Wu laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ i ila mɛɛ. Ina wuaa kuun ngɔ ma gɛnhi, maa nhiɛ ɔ. Kɛlɛ a ndaa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa ngafɔngaa i kpei ti laanɛɛ ɔ, awa k`ati gbɛi aa ndua.

20Bia mɔu mɔu mɔɔ indinɛi aa biee! Ee bi lo ngɔ la ti ndɔgɔɔu ngaa biee aa kɛɛlaa laanɛɛ na nana ngeyaabele ngai nhu kua ɔ fuu?

21Ee ngeyaabele faa aile Ngebɔ i mi bemba na Eebilahamu belenio aa tee mɔɔ ala gulɔɔ, nhuna i ngi nhiindou na Aaisaaki guai aa chaaga Ngebɔ le mɛɛ chaaga gua nhinde na?

22Waa tɔa aa kɛɛlaa ngi laanɛɛ na o ala eyaabele na o kɛɛ engea ngilamaa. Ka ala eyaabele na i pelenga ngi laanɛɛ na i hitia nhu.

23Awa ka Ngebɔ Gbaali na laa fenga nana i gɛi, "Ka Eebilahamu i laanɛɛa aa Ngebɔ, awa ngi laanɛɛ na nhanwa, ka Ngebɔ i ala gbaunga aa tee mɔɔ." Awae ka ningaa ti uinga alaa aa Ngebɔ gɛnwa nwɔɔ.

24Woo tɔa tɔ aa kɛɛlaa Ngebɔ aa nuu belenaa aa tee mɔɔ ala gulɔɔ ndi ɔ aa maa nwɔɔ na eyaabele na lepele, kɛlɛ laanɛɛ nhu ila ngɔ aile gbo kpɛti.

25Ee pele ngɔ ila na aile gbɔnhu aa ndo sia nyanha waa na taa ui mba aa Leehaabi, nana Ngebɔ i ala belenga aa tee mɔɔ ala gulɔɔ aa ngi eyaabele na nhu bele, Iisilɛlia i fanwa i ti binjani ti lii ngu ndɛkpɛ na nwa pɔlɔgɔɔ na nhu mɛɛ Leehaabi ee na, awa kɛɛ pɛa bele lɔgɔɔunga aa tuee?

26Gbaa ɛɛ gbo lɔɔ nuu na lugu na nana tuu ai gɛi nhu, poonwa nwɛɛ. Ngemɛɛ gbɔnhu aa indinɛi, laanɛɛ na nana ngeyaabele ngai gɛi nhu kua ɔ fuu.

Yemiisi 3

1Nya ndegea, awɛɛ gɛ gbinhi waa bele ngaa ningaa nagɔli mbelaa. Ɛɛ wu kɔɔ ngɔ gbo tɔ aa kɛɛlaa, mua ningaa nagɔli mbelaa i ngaa muee tɔɔ mi gɔhɔnaa mbombou ngɔ tee ngɔ ningaa lagbitia i mba.

2Gbaa mua bɛɛ maa gakanaa aa pele gbinhi gbinhi. Kɛlɛ ina nuu ai kaka ma nana nhu aa kɛ, maa nwɔɔ na siina kpekpe ngɔ hiti ɔ nhu, awa ala ku ngɔ aa lugu gbɔha na nwanhu gbeendaa.

3Chaanngi nhu ina maa kɔu gutu gutu ɔa ɔa soia la kangaa ti nwaa bɛɛ miu, k`a oo belenga aa kɛɛlaa ti lugu gbɔha na nhaa nwɛɛ bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa njaa lɛndɛ na nwa. Hali mbaa waa ɔ mbombou ngɔ, awa hɛfɛ nhu gbɛndɛ kpɛndɛ ngaa fɛa kangaa i sia gua, awa ngulu nwaa lɛbɛ lɛbɛ golo nwɛ aa pele i li mɛɛna bɛɛ kpala ngi nuu naa aa sia la kangaa i li na.

5Ngemɛɛ gbɔnhu aa nɛɛ na kpapi golo nwɛ aa ala ndugu na nhanwa, kɛlɛ na nhu bɛɛ k`ɛɛ yonga lee nhanda bombou mbaa nhu. Nɛɛnwaa bɛɛlalɛ baa aa kɛɛlaa ndɔgbɔ bombou mbaa na ngɔmbu golo nwɛ tanii aa mɔ!

6Nɛɛ na pele ngɔ ɛɛ ngɔmbu. Pele ngɔ ɛɛ ngeyaabele sukulu na bɛɛ nana i ngelou gbɔha i nhu. Nɛɛ na nana i kpapi na liiya i mi lugu naa, alɛɛ aa nhanda nyɔu yanja mi lugu gbɔha na nhu. Alɛɛ aa ngɔmbu la nana ɔɔ nuu na lɛɛhu gbɔha na bele ngɔ na nyaai ngaa lo fɛ, awa maa ɔmbu na siina yahandama gbɔha na nwɛ kua ɔ na.

7Nuu gbɔha ku ngɔ aa nhuaa londaa, awa oo nhuaa gɛbɛlɛa lagbitia longaɔ bɛɛ, ɛɛ nhuaa gbaai gbaaia o, qɔia o, kuu kuu nhaia o, njau nhaia o.

8Kɛlɛ nuu ai na nana i kungaɔ i nɛɛ na longa ɛɛ taa nhua lo. Nhai nyɔu nyɔu nwɛ awa nuu ai ku aa nhu hou. Awa ndaa fe ngɔ aa makɔi nana aa nuu baa.

9Mi nɛɛ na ala nwɛ maa fiɛ gua la mi Nwaliki na nwa nana mi Kɛɛgɛ na aa ala. Alɛɛ gbɔnhu maa ningaa laangaa la, natiini Ngebɔ i ti gbatɛi aa ngi guague na.

10Nuu gbɔha laa ila na goo nhu, naa nwɛɛ nduba aa gua na, awa naa nwɛɛ laangaa aa gua na gbɔnhu. Nya ndegea, indinɛi bonda ɛɛ bele.

11Ee nja nɛɛ nɛɛ o nja labu labu o ngunhu ila na nwɛ aa gua na?

12Nya ndegea, ee maangolo ngaa wanaa kpɔɔn ngulua? Inaile ee kpɔɔn ngaa wanaa pɔpɔ ɔgɔa? Awa ai bele pa bɛnhɛ aa kɛɛlaa nja gbekpe ngi gua kpolo ya nhu.

13Ee nuu lɔ na wu liiya nana nhu lo ngɔ awa i nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ nhandaa? Maa nwɔɔ na siina i ndɔgɔɔuna aa muee aa ngi lɛɛhu gbekpe na nhu bele, ngi eyaabele na maa yeiyaa nhu ka nhu lo.

14Kɛlɛ ina wu lii na laa fe ngɔ aa tolo o, tolomayaa o, ka fɔɔndiyaa, awɛɛ yonga lee awae awɛɛ ndɛɛ gɔɔla tɔmbaga naa.

15Nhu lo ngindinɛi bonda, nana aile aa sege mi nwanhu nae, kɛlɛ ngelou i nhu gee nwɛ. Kua ɔ nuu gbɔha nɛgili ɔ nhu, ka ngafɔngaa le.

16Gbaa mɛɛna ningaa taa gɛ na ti lolo ɔ awa ti lo ngɔ la ti gbekpe tee ngɔ lagbitia i mba, yogobee ngaa gɛa na ka nhanda o nhanda nana nyɔu ɔ.

17Kɛlɛ nhu lo na nana aa sege mi nwanhu na pɛnhɛɛ nhanda na nhu, chanhai ngɔ, maa lɛiyaa ɔ, maa yeiyaa ɔ, saabu lɔ mba nana kpekpe ngɔ, ndaa fe ngɔ aa maaumayaa, awa aa baa aa nguluwa kpekpe, nɛɛnwaa gɔhɔ ngai nhu, awa pele manhuyaa ai nhu.

18Nhuna maa enge maa lɛiyaa nhanwa, oo belenga aa kɛɛlaa moo tɔɔnhai hugu nhainga ningaa lii nwa nana aa ba aa kpekpenjaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yemiisi 4

1Mii nwɛ mbaabaga na o ka kɔɔ gɔɔ na i wu loganhu sege ɔ na? Sege ɔ wu heelaa na le nɛɛ nɛɛ fanwa, nana ai lɛɛhu aa kɔɔ gɔɔ wu nhu.

2K`awu nhaanhaa heelaa, kɛlɛ wai ku waa ti hɔlɔ, awae kawu gɛ wɔɔ ningaa baa. K`awu nhaanhaa ɔi nja lee ngɔ nhu kɛlɛ wai ku waa ti hɔlɔ, awae k`awu baabaga awa k`awu gɔɔ gɔɔ. Wai hɔlɔ ma gbɛnhaile wai Ngebɔ nwɔɔli ma fanwa.

3Awa nhuna waa Ngebɔ nwɔɔli nhai nhanwa wai hɔlɔ, gbɛnhaile wai nhu nwɔɔli ma aa tee pele. Waa nhu nwɔɔlinaa gbo wu nda nɛɛ nɛɛ na nhanwa.

4Wua laanɛɛ gbahamba belaa indiini ngaa wuee! Ee wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa kɛnwayaa gbatɛndaa aa ngelou na faaleenjaa nwɛ Ngebɔ le kaka? Faa nwɛɛe nuu na nana bɛɛ kpala ngi mba i bele ngaa kɛnwa nwɔɔ ngelou na nhanwa, maa nwɔɔ na siina oo gbɔha na belenga aa Ngebɔ haalee.

5Awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa tɔmbaga ai Ngebɔ Gbaali na nhu nana i gɛi, "Tuu na nana Ngebɔ i ngɔai mi nhu, maa luu na siina ndaa fe ngɔ aa tolo ɔi."

6Kɛlɛ panda bandayaa na nana Ngebɔ aa fe nhu gbɛndɛ ngɔ lee ngɔ. Ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ngebɔ tolo ɔ aa ngaunwaa lɛ nwɔɔ na, kɛlɛ aa panda bandayaa hea maa yei nwɔɔ naɛ."

7Faa nwɛɛe a nwaa bɛɛa Ngebɔu. A Ngafɔ mbaa na gbɛa nwa, awa ɔɔ binhɛa wuaa.

8A gbɛɛa Ngebɔ gbɛlaa awa ala ɔɔ gbɛɛa wu gbɛlaa. Wua nhanda nyɔu belaa, a eyaa na uu uaa! Wua pele manhu belaa, a lii na nwaa chanhaina!

9A nwaa nwɔua awa wu ɔɔ. Awu ɛɛ na gbelea awa wu ɔɔ. Awa wu goonhu nɛɛ na i belena aa maa nwɔuyaa!

10A nwaa yeia Maliki na gulɔɔ, awa ɔɔ wu lɛa nga.

11Nya ndegea, awɛɛ gɛ aa njia nyɔu gɛɛ gɛɛndaa loganhu. Nuu na nana bɛɛ aa njia nyɔu gɛ aa ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ, inaile i ala gɔhɔ, maa nwɔɔ na siina oo njia nyɔu gɛa aa Ngebɔ Sɔ na, awa oo kɔhɔnga boma. Awa ina baa Sɔ na gɔhɔ, k`a oo belenga aa kɛɛlaa bia nuu aile aa biee nana ala nwaa bɛɛlaa i na Sɔ nau, kɛlɛ Sɔ na gɔhɔ mɔɔ nwɛ aa biee.

12Sɔ fee mɔɔ ila mɛɛ kele i na awa alɛɛ gbo aa Kɔhɔ na bele. Ala ila ngɔ na nwɛ gbo kele ku ngɔ aa ndendouyaa he ningaaɛ awa ka ti nyaaindaa. Kɛlɛ ele nwɛɛ aa biee baa bi ndege lou gɔhɔ?

13Chaanngi nhu a oo nhɛɛndɛ nya nwa, wua na waa gɛ, "Haai inaile lian nɔɔ lia taa waa nana bonda nhu, mɛɛna nɔɔ gɛ na fogo ila fanwa, ni gɛ na ngenge nhu awa ni nahoo waa hɔlɔ."

14Na nhu bɛɛ bai bi lɛɛhu na bele ngɔ na gɔɔ ɔɔ bele nda lian. Bi bele ngɔ gbo ɛɛ nduuli na nana aa lɔgɔɔu lɔgɔ nhu gutu nhanwa awa oo lo nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Nana maa nhiɛ ɔ waa kɛ ala nwɛ aa indinɛi, "Ina Ngebɔ aa kuun, nɔɔ gɛa na, awa nɔɔ indinɛi belenaa, awa nɔɔ na belenaa.”

16Kɛlɛ ɛɛ pele ngɔ na gbo, k`awu yonga lee wu aunwaa lɛ na nhu. Yonga nana siina bonda bɛɛ ngi nyɔu nwɛɛ.

17Faa nwɛɛe nuu na nana i nhanda gbekpe na gɔɔ ngɔ pelendaa nhanwa, kɛlɛ i lele aa pelendaa, maa nwɔɔ na siina oo nhanda nyɔu belenga.

Yemiisi 5

1Wua kpatɛ belaa i ngaa wuee, a oo nhɛɛndɛ nya nwa! A labia aa ngɔɔ nana nhu gɔha wu gbɔu gbɔu na nhanwa nana ɔɔ wu nwaai!

2Wu gbatɛyaa na oo luua awa wu gɔla na oo belenga aa ngilia laa bo.

3Wu nwabɔɔn na ka wu gɔpa gɔu na oo gbuuli, awa kpuulilaa na nwɛ ɔɔ bele ngaa wu nwaa seeli, awa ɔɔ wu lugu na nwɛa ɛɛ ngɔmbu. Woo kpatɛyaa aa lɔgɔa yamana indinɛi nhu nana gbele mba Hoo na le.

4Kɛlɛ chaanngi nhu ngenge belaa i natiini ti engei wuɛɛ wu nhɛɛ na nhu, awa ka ti baabaa na i loa wu eya wai ngɔai ti eya, a oo nhɛɛndɛ paabaa na siina nwaa chaagbe na nwa! Awa natiini ti tɔɔnhai na lɛɛ lɛɛi mba wuɛɛ, ti ɔɔ na taa pele, Maliki na nana Lamanhu Eebɔ na aa ala oo mɛinga.

5Wu lɛɛhu na bei ngelou i nhu ndaa fe ngɔɔ aa nana gbo bɛɛ ngɔi i wuaa ka nɛɛ nɛɛ. Woo bɔɔlɔ foo na nhanwa tɔɔ wu haga la ɛɛ nhuaa.

6Woo nuu gɔhɔnga nana ala lee ngɔ awa woo ala baaa. Kɛlɛ tai wu gbelei.

7Faa nwɛɛe nya ndegea, a lii lona nhaa Maliki na i ba. A nɛɛnwaa sialɛ baa nhɛɛ la mɔɔ na nwa nhuna aa gɛ aa ngi bɔlɔgɔɔ na nwaa golondaa kangaa i ba aa tɔɔnhai nwaa nhii nhiɛ. Aa loa maa golo ma aa ndii lo nhaa pɛnhɛɛ nja na i wa awa nhanwa na i lee.

8Wua gbɔnhu a lii lona. A lii na bua ngilamaa, gbaa Maliki na baalaa na maa gutu ɔ.

9Nya ndegea, awɛɛ liilee liilee loganhu, kangaa Ngebɔ ai ba wu gɔhɔ. Kɔhɔ mɔɔ na maa gutu ɔ awa maa gbatɛ ɔ aa lɔgɔɔundaa.

10Nya ndegea, nhuna maa yɛpɛ njɔgɔlɔ nhanwa o ka ndii lo, ami Ngebɔ letua i kpauna aa kuague, natiini ti yɛpɛi aa Maliki na laa na.

11Maa uinaa tuaa aa koonhu nɛɛ belaa, gbɛnhaile kati longa nhu gbɛndɛ ngɔ ti laanɛɛ na nhu. Woo Yoobi lii lo na nwaanhaa nwɛinga i peleni, awa wu kɔɔnaa Maliki na i gee engei ala nhanwa ngaa guanwaa na. Gbaa Maliki na ndaa fe ngɔ aa maa nwɔuyaa o ka maaumayaa.

12Kɛlɛ ala na nwanhu tɔ bɛɛ nya ndegea, nhuna waa nɛɛnwaa lo fe, awɛɛ gɔa Ngebɔ nwa fanwa. Awɛɛ gɔa aliyana nwa, inaile pɔlɔgɔɔ i nwa, inaile gbɛ o gbɛ lagbiti nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

A gɛa gbo gbɛ o gbɛ nwa "Aaha" nhuna aa bele ngaa aaha nhanda, awa a gɛa "Aanhoo" nhuna aa bele ngaa aanhoo nhanda, kangaa Ngebɔ ai ba wu gɔhɔ.

13Ee wu ila kee lɔ njɔgɔlɔ nhu? Kaa laaminɛ. Ee wu ila kee goonhu nɛɛ ɔ? Kaa mbihɛ bihɛ ue aai.

14Ee wu ila kee lɔ na nana hegbɛ ɔ? Kaa pele ningaa ti ui ngui mbaa waangaa i mba laanɛɛ belaa i nhu kangaa ti ba ti laaminɛ alɛɛ awa ti ngua bu ala nwa aa Maliki na laa na.

15Awa laaminɛ indinɛi nana ti peleni laanɛɛ nhu ɔɔ pelenaa hegbɛ nwɔɔ na i gɛndɛ, awa Maliki na ɔɔ ala gɛndɛa. Awa ina aa bele ngaa oo ɔa ɔaa nhanda nyɔu nhu, Ngebɔ ɔɔ ndoa na alɛɛ.

16Faa nwɛɛe a gɛɛ gɛɛa aa wu nhanda nyɔu na loganhu, awa wu laaminɛ bele loganhu, kangaa wu kɛndɛyaa hɔlɔ. Tee mɔɔ na laaminɛ na aa pele fɔha bombou baa lɔ nhu kpɔ mba nhanwa.

17Ilaiya nuu gbama nwɛɛɔ aa ala ɛɛ mua gbo. Kɛɛ laaminɛa nhu gbɛndɛ ngɔ kangaa nja wandaa ɛɛ gɛ na, awa nja ai wani pɔlɔgɔɔ i nwa fogo chawa fanwa ngi gɛlɛ.

18Kɛɛ laaminɛa boma kangaa nja wandaa i gɛ na, awa ka nja i wanga, awa ka tɔɔnhai na i haaia pɔlɔgɔɔ na nwa.

19Nya ndegea, a indinɛi laa nɛɛnwaa aa kɛɛlaa, ina wu ila kee oo gakanga aa kualaa tɔmbaga bele na nhu, awa wu ila kee oo bɛɛlaa na boma aa ala,

20nuu na bɛɛ nana aa bɛɛla boma aa nhanda nyɔu nwɔɔ na kualaa ngi gaka pele na nhu, ɔɔ maa nwɔɔ na guaa haa nhu, awa pounhaa na ɔɔ belenaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ maa nwɔɔ na nhanda nyɔu gbinhi gbinhi na loa na alɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Pita

1 Pita 1

1Nya nwɛ Pita aa nge, Yisɔsi Kilaisi lo mɔɔ na, ngaa ngooleekɔɔ indinɛi lee Ngebɔ nhu ɔhɛ belaa i manhu natiini ti yanja ngɔ na nhu bɛɛ mɛɛ Pɔntɔsi bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa o, Galeesia o, Kapalosia o, Eesia o, awa ka Bitinia.

2Ngebɔ mi Kɛɛgɛ na oo wu nhu ɔhɛaɔ, ndi ɔ aa ngi laalaa na lepele, awa ngi Yina aa oo wu belenga aa ngi ndaa, kangaa wu nwaa bɛɛ Kilaisiu, awa kangaa ngi haa na i ba pele wu bele ngaa ningaa natiini ti chanhai ngɔ. Kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi nana hiti ɔ nhu.

3Ami fiɛ guaa Ngebɔ nwa, nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi Eebɔ na aa ala ka ngi Kɛɛgɛ na. Gbaa aa ngi nwaaumayaa bombou mbaa na, oo mi gɔa aa ndɛɛhu nyiɛ aa huulaa Yisɔsi Kilaisiu kualaa haa na nhu. Kilaisi huulaa na haa na nhu, ala nwɛ i nɛɛnwaa la he ngɔ muɛɛ nana kɛndɛ ɔ.

4Faa nwɛɛ mua maa pele nhu gbee ngaa nduba gbinhi gbinhi na hɔlɔndaa nana Ngebɔ aa makɛ ngi ndaa i fanwa. Awa alaa nduba indinɛi nwakɛ ngɔ aliyana mɛɛna aigɔ luu na, inaile bɛnhɛ aigɔ nyaai na, inaile aigɔ ua.

5Nduba indinɛi alaa na wu nhanwa, wua na aa wu laanɛɛ na lepele, Ngebɔ fɔha na oo wu nwakɛa kangaa gbɛ o gbɛ aigɔ bele ngaa wuee ndendouyaa na nhanwa nana Ngebɔ i maa gbatɛa ndɔgɔɔundaa nhanwa aa wuee gbele mba lɔgɔ na nhu.

6A goonhu nɛɛa indinɛi nhanwa, hali i bele chaanngi wu nwaa nwɔu ɔ njɔgɔlɔ gɛbɛlɛ na nhanwa waa pele. Njɔgɔlɔ indinɛi bɛɛ alaa na gbo lɔgɔ nhu gutu nhanwa.

7Njɔgɔlɔ indinɛi bɛɛ i ba kangaa ningaa ti kɔɔ ina wu laanɛɛ na kpekpe ngɔ. Mabɔɔn na aa nyaaia, kɛlɛ k`a ngɔmbu aa nhua. Faa nwɛɛ wu laanɛɛ na nana kpekpe ngɔ lee ngɔ mabɔɔn mba, katɔɔ nhua kangaa i ba lo nhu gbɛndɛ ngɔ. Awa indinɛi aa bele, Ngebɔ ɔɔ wu bihɛa, awa ɔɔ mbɛɛ gɛa wuaa aa lɔgɔ na Yisɔsi Kilaisi aa ba.

8-9Wu lo ngɔ aa ala, hali wai lɛ tɔi chaanngi. Awa wua waa ndendouyaa hɔlɔ gbɛnhaile wu laanɛɛ ɔ aa Yisɔsi Kilaisi. Indinɛi nhaa nwɛɛ waa goonhu nɛɛ nja lee ngɔnhu aa koonhu nɛɛ nana nuu ai ku aa maa yia gɛ.

10Ndendouyaa indinɛi nhanwa, ka Ngebɔ letua i ti nhu sɔgbɛa pandaa, awa kati ngoolee na gɛa nana aa gua Ngebɔ le ngu to ngɔ fembɛ indinɛia nana Ngebɔ ɔɔ fe wuɛɛ.

11Kilaisi Yina na i ti nhu kɛɛ ndɔgɔɔunga aa tuee aa kɛɛlaa Kilaisi ɔɔ yɔgɔlɔa, kɛlɛ na aa lee nga, nhanda bombou mbaa ɔɔ bele pelenaa. Awa kati lapia aa kpɛngbɛndaa nhanda indinɛi bele ngɔ na ɔɔ bele, awa ka gbee na ɔɔ bele nda.

12Nhuna tee yɛpɛ nhanda nhanda indinɛi nhanwa, ka Ngebɔ i ndɔgɔɔunga aa ngi letua indiini aa kɛɛlaa ti enge na ti pelenɪɔ ti nda qaniyaa nhaa aileɔe kɛlɛ wu nda qani na nhaa nwɛɛɔ. Awa chaanngi, ningaa i natiini taa ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛɛ gɛɛ too

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

kɛa gbɔnhu aa wuee ndaa to ngɔ nhanda ila na siina. Awa ti kɛia ndi ɔ aa Ngebɔ Yina na fɔha na nhu bele nana Ngebɔ i teeni kualaa aliyana. Hali malekaa i kpei kpala ngee tuaaɔ kangaa ti nhanda indinɛi gɔɔ.

13Faa nwɛɛe a nɛɛnwaa na nwaa gbatɛa ngenge nhanwa. Awa a una. A nɛɛnwaa laa hiti ɔ nhu nduba na nhanwa nana Ngebɔ ɔɔ ngɔa wu eya nhuna Yisɔsi Kilaisi ɔɔ ba.

14A nwaa bɛɛa Ngebɔu. Awɛɛ pele ngɔi nana i wuaaɔ nhuna waile Kilaisi gɔɔ ngɔ, maa ɔi na aa wu bele ngɔ na nwaa lobi chaanngi nhu,

15kɛlɛ tɛɛgɛ ɛɛ gɛ wu nwa gbɛ o gbɛ na nhu bɛɛ waa pele, gbɛnhaile Ngebɔ nana i uini wuaa tɛɛgɛ ai ala nwa.

16Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Tɛɛgɛ ɛɛ gɛ wu nwa gbɛnhaile nya gbɔha i tɛɛgɛ ai nya nwa."

17Wua waa laaminɛ Ngebɔ le k`awu ui mba aa Hapa, kɛlɛ Ngebɔ ai nɛgili aa ngila mɔɔ aa kɛɛlaa kpekpe ngɔ tee ngɔ nuu lagbitia. I nuu o nuu gɔhɔ ndi ɔ aa nana lepele maa nwɔɔ na i pelenga. Faa nwɛɛe a mbɛɛ gɛa alaa ɛɛ wu na ngelou indinɛi nhu.

18Gbaa wu paabaa na gɔɔnaa Ngebɔ i peleni kangaa i wu umbo kualaa wu eyaabele nyɔu na nhu nana wu bembaa i ti wu nagɔlia laɔ. Awa nhai na nana Ngebɔ i paabaa na beleni laɔ, nhai aile nana nuu aa nyaai ɛɛ mabɔɔn ngoo ka kɔpa gɔu.

19Ngebɔ i wu umbonia aa Kilaisi haa na i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa nana mɔɔ gbɛndɛ ngɔ mbaɔ. Kilaisi kɛɛ belenga ɛɛ mbaala nana tɛi ngai mba hali chaaga guandaa la nhanwa.

20Ngebɔ oo Kilaisi nhu ɔhɛaɔ yeingaa i gilaa ngelou indinɛi gbatɛ ɔɔ, kɛlɛ wu lɔgɔ fanwa, kɛɛ ala lɔgɔɔunga aa wuee gbele mba yamana indinɛi nhu.

21Wu laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ aa Kilaisi nhu bele, nana Ngebɔ i huui alau kualaa haa na nhu, awa oo mbɛɛ bombou mbaa hea alɛɛ. Awa indinɛi nhaa nwɛɛ wu laanɛɛ ɔ aa Ngebɔ, awa wu nɛɛnwaa la ɔ gbɔnhu ala nhu.

22Chaanngi nhu kina woo nwaa bɛɛa tɔmbaga nau, awa maa nwaa bɛɛ na siina nhu woo wu lii na chanhainga, awa indinɛi oo pelenga chaanngi wu ndomayaa gbekpe hɔlɔ wu ndege laanɛɛ belaa i fanwa, faa nwɛɛe ndomayaa i gɛa wu loganhu aa wu lii na bɛɛ.

23Ngebɔ oo wu belenga aa ngi lengaa aa ngi oo na nhu bele nana kɛndɛ ɔ awa wɔwɔwɔ kee nwɛ. Awae ndengaa nwɛ aa wuee ngungaa nhanwa natiini tai haa.

24Ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Ningaa i bɛɛ ti bele ngɔ ɛɛ nguu, awa ti bombounjaa na pele ngɔ ɛɛ ngulu loolo na. Gbaa nguu na aa benaa, awa ngulu loolo na pa i bu mbu,

25kɛlɛ Maliki na oo na alaa na nhaa guna bɛɛ." Maa oo na nwɛ aa ngoo nwaa nhii nhiɛ indinɛi ti kɛiɔ aa wuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Pita 2

1Faa nwɛɛe a loko guaa nhanda nyɔu belendaa nhu aa pele o pele, ɛɛ ndɛɛ gɔɔlandaa o, pele manhuyaa o, tolo o, ka ngɛi piindaa.

2A belena ɛɛ ndengaa lalaa awa gbɛ o gbɛ lagbiti gbala ngai tuaa k`a yinayaa nyii gbɔɛ mɔi gbo, kangaa waa kpɔɛ, wu ba ku wu ndendouyaa hɔlɔ, awa wu ba gbɛa wu laanɛɛ na nhu.

3Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "wua woo Maliki na nhanda banda na lɔa aa guegue.”

4A baa Maliki na le, gbɛnhaile alɛɛ pele ngɔ ɛɛ kɔtu nana kɛndɛ ɔ, nana pɛlɛ lo mbelaa i ti lelei mbaɔ aa kɛɛlaa kolo ai nhu, kɛlɛ Ngebɔ oo nhu ɔhɛa aa kɛɛlaa kolo lɔ nhu.

5A baa wu bele ɛɛ kɔtu nana kɛndɛ ɔ, awa a pelena kangaa Ngebɔ i ngi yinayaa bɛlɛ na lo ngaa wuee. Awa pɛlɛ indinɛiu napangaa laanɛɛ belaa i, wuɛɛ wɔɔ bele na aa Yuu chaaga gua mbelaa i. Awa wɔɔ yinayaa chaaga guu guaa nana aa Ngebɔ goonhu nɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele.

6Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Nya Ngebɔ aa nge, ngoo kɔtu nhu ɔhɛa nana kolo nhu. Awa kɔtu indinɛi alɛɛ ngɔɔ to mɛɛ Saiɔni ɛɛ bahi, awa nuu o nuu nana aa laanɛɛ la, maa nwɔɔ na siina ngaigɔ ala aa ufe.”

7Kɔtu indinɛi kolo lɔ nhu mbombou ngɔ wu nhanwa wua wu laanɛɛa, kɛlɛ natini tai laanɛɛi, oo belenga ti nhanwa ɛɛ Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Kɔtu na nana pɛlɛ lo mbelaa i ti lelei mbaɔ aa kɛɛlaa kolo ai nhu, ala nwɛ i belenga ɛɛ bahi na.”

8Awa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛ gbɔnhue, "Kɔtu indinɛi ɔɔ pelenaa ningaa ti lugba mba, awa ɔɔ belenaa ɛɛ faha nana tɔɔ gula ma." Tɔɔ lugbaa mba gbɛnhaile tai laanɛɛi aa Ngebɔ oo na. Awa indinɛi alɛɛ Ngebɔ i ndaalaaaɔ ti nhanwa.

9Kɛlɛ wua nhu ɔhɛ belaa nwɛ aa wuee. Yuu chaaga gua mbelaa nwɛ aa wuee Manha mbaa na nhanwa. Nde mɛ aa wuee nana i gbɔha na gɔannga Ngebɔ nwa. Awa wuɛɛ Ngebɔ ndaa i ngaa wuee kpei. Ngebɔ i wu nhu ɔhɛia kangaa wu ngi enge nwaa luu lua na gɛɛ gɛɛ, napangaa Ngebɔ nana i uini wuaa kualaa kpindi na nhu ndiilaa ngi waun mbombou mbaa na nhu.

10Aa lɔgɔ ila maɔ, Ngebɔ ndaa aileɔ aa wuee, kɛlɛ chaanngi woo belenga aa Ngebɔ ndaa. Awa lɔgɔ ila maɔ gbɔnhu, Ngebɔ aile ngi nwaaumayaa na lɔgɔɔu ngaa wuee, kɛlɛ chaanngi wua waa hɔlɔ.

11Ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ nya ndegea ɛɛ ningaa natiini hotangaa aa tuee ngelou indinɛi nhu. Awɛɛ nana bele wu lugu na lo ngɔ la i pele, gbɛnhaile nana wu lugu na lo ngɔ la, tai mbɛ nhu tii wu luu na o.

12Wu eyaabele na i gɛa gbekpeni pandaa ningaa i ndiiya natiini tai laanɛɛi, kangaa hali ti kɛ aa kɛɛlaa waa nhanda nyɔu belenaa, kɛlɛ ina taa wu eyaabele gbekpe na lɔ, tɔɔ Ngebɔ bihɛa aa foo na ɔɔ ba ma ningaa i kɔhɔ ma.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13A nwaa bɛɛa ningaa i mbu bɛɛ taa pɔlɔgɔɔ na nhanda na laalaa mba kangaa Maliki na goonhu nɛɛ. A nwaa bɛɛa Hota Manha mbaa nau gbɛnhaile alɛɛ i manhu na bɛɛ.

14A nwaa bɛɛa hota manhangaa i mbu, gbɛnhaile Hota Manha mbaa na nwɛ i ti nhu ɔhɛi kangaa ti ningaa i gbɔɔni natiini taa nhanda nyɔu bele, awa kangaa ti natiini mbihɛ taa nhanda banda bele.

15Gbaa Ngebɔ ndo ngɔ la wu nhanda banda bele, kangaa wu mɔu mɔu mbelaa i kpele aa njia gɛɛ gɛɛndaa nana tai kɔɔ ndaa to ngɔ wuaa. Awa indinɛi ti pele gbo gbɛnhaile tai wu gɔɔ.

16Wua nhanda baamba belaa nwɛ aa wuee. Kɛlɛ awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa kina nhanda baa ngɔ wuaa, faa nwɛɛ wɔɔ nhanda nyɔu bele. Kɛlɛ a gɛa na ɛɛ Ngebɔ eyaalakpangaa.

17A mbɛɛ gɛa nuu o nuua, awa a lona aa wu ndege laanɛɛ belaa i. A luaa Ngebɔa awa wu mbɛɛ gɛ Hota Manha mbaa naa.

18Wua ngeyaalakpangaa, a nwaa bɛɛa wu nwanhu belaa i mbu awa wu mbɛɛ gɛ tuaa. Awɛɛ pele gbo natiini mbɛ taa nhanda banda bele wuɛɛ, kɛlɛ a pelena boma natiini mbɛ taa wu yɔgɔlɔ.

19Ina taa wu gbɔɔni nhanda nyɔu nhanwa nana wai peleni, awa wu lii lo maa gbɔɔni na siinau kangaa wu Ngebɔ goonhu nɛɛ, Ngebɔ ɔɔ wu lubaa.

20K`a mbihɛ na ngigbɛ nwɛ wɔɔ hɔlɔ ina taa wu gbanhi nhanda nyɔu belendaa nhanwa? Kɛlɛ ina taa wu gbanhi nhanda banda belendaa nhanwa, awa wu lii lo maa gbɔɔni nau, Ngebɔ ɔɔ wu lubaa.

21Gbaa indinɛi nhaa nwɛɛɔ Ngebɔ i uini wuaa kangaa wu pele ɛɛ Kilaisi i peleni, gbɛnhaile Kilaisi gbɔha na kɛɛ Yɔgɔlɔa wu nhanwa.

22Kilaisi ai nhanda nyɔu beleni, awa hali nuu ila kelembe ai ndɛɛ yia nwɛini ala la.

23Nhuna ningaa tee ala ɛi, ai ngaa bɛɛlai ti nwa. Awa nhuna tee ala gbɔɔni, ai gɛi ti nwa, "Ngɔɔ nhanda nyɔu bele ngaa wuee." Kɛlɛ kɛɛ nɛɛnwaa laa Ngebɔ nhu nana tee Kɔhɔ mɔɔ na aa ala.

24Awa Kilaisi gbɔha na nwɛ i mi nhanda nyɔu na lai umbaa aa ngi haa na i peleni ningaa nhɛɛ ngulu naa, kangaa mi bele ɛɛ k`a mi haa ɔ ngu to ngɔ nhanda nyɔu na fɔha naa, awa kangaa mi ba gɛ na teenjaa nhanwa. Awa ngi yɔgɔlɔ na oo pelenga wu kɛndɛyaa hɔlɔ.

25Wu bele ngɔ ɛɛ mbaalaa natiini ti loa nhuɔ, kɛlɛ chaanngi too ba boma aa wuee kangaa wu hitɛ Nhuaa Lo mɔɔ na bou nwa ka wu Nwakɛ mɔɔ na.

1 Pita 3

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Aa pele ngɔ ila na siina, wua nyanhaa i ngaa wuee, a nwaa bɛɛa wu nhiingaa i mbu kangaa ina nhii ngaa gɛ na nana ai laanɛɛi aa Ngebɔ oo na, wu eyaabele na ɔɔ pelenaa i laanɛɛ, hali bɛnhɛ wai yɛpɛi ndaa to ngɔ Ngebɔa

2gbɛnhaile tɔɔ wu eyaabele na gbekpe ngɔ na lɔa ka wu nwaa bɛɛyaa na.

3Awɛɛ gɛ gbo nyandeni aa nana nhanwa waa pu nwa, ɛɛ wu u na gbatɛ gbatɛndaa o, mabɔɔn ngɔandaa ou nhu o, ka ndonwa na waa pu nwa.

4Kɛlɛ kawaa nyande ndi ɔ aa wu eyaabele na lepele. A belena aa nyanhaa natiini ti lɛi ɔ nyɔɔ awa ti nwaa yei ɔ aa lɔgɔ bɛɛ, gbaa indinɛi nyande mɛɛ nana ai ɔha awa alɛɛ kolo ɔ lee ngɔ bɛɛ Ngebɔ gulɔɔ.

5Gbaa njiengaa i natiini ti eebɔyaa ɔ naɔ, napangaa natiini ti ti nɛɛnwaa la na bui Ngebɔ nhu, k`ati ti ti nyande na lɔgɔɔu ngɔɔ aa nwaa bɛɛlaa ti nhiingaa i mbu.

6Awa ngemɛɛ Sela ee naɔ, kɛɛ nwaa bɛɛa ngi nhii nau Eebilahamu, awa kɛɛ uinga alaa aa ala nwanhu nwɔɔ. Chaanngi ina waa nhanda gbekpe pele awa wai luai gbɛ o gbɛa, woo belenga aa ngi nyanhalengaa.

7Wua gbɔnhu nyanha belaa i ngaa wuee, a gɛa na wui wu nyanhaa i ngoo aa pele na nana tee ngɔ. Awa a mbɛɛ gɛa tuaa gbɛnhaile njiengaa nwɛ aa tuee, kaanhu ai tuaa ɛɛ kɛgɛingaa. A mbɛɛ gɛa tuaa gbɛnhaile Ngebɔ ɔɔ ti gɔa aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na ɛɛ ɔɔ wu gɔ la gbo. A indinɛi belena kangaa gbɛ o gbɛ ai ba wu laaminɛ na nyaai.

8Yeingaa ngɛɛ ngɔɔ gbele, kang~a~a indinɛi gɛ aa wuee. A gɛa ngoo ila nhu, awa a gbɔna wu ndege laanɛɛ belaa i mba. A ndomayaa lɔgɔɔuna aa tuee, awa awɛɛ aunwaa lɛ.

9Awɛɛ nhanda nyɔu aa bɛɛlaa natiini ma taa nhanda nyɔu bele ngaa wuee. Awɛɛ taangaa aa bɛɛlaa natiini ma taa wu laangaa. Kɛlɛ a Ngebɔ nwɔɔlina kangaa i ningaa i siina luba, gbɛnhaile indinɛi nhaa nwɛɛ Ngebɔ i uini wuaa kangaa wu nduba hɔlɔ.

10Ɛɛ gbo Ngebɔ Gbaali na i gɛi, "Nuu o nuu nana ndo ngɔ la i ndɛɛhu aa nɛɛ ɔ gɔɔ, awa ndo ngɔ la gbɔnhu i au bɛɛ lɔgɔ gbekpe ma, kaa gbe ngaa njia nyɔu gɛndaa o ka ndɛɛ gɔɔlandaa.

11Awa maa nwɔɔ na kaa gbe ngaa nhanda nyɔu belendaa awa i nana bele kpekpe ngɔ, awa kaa lapi nhu gbɛndɛ ngɔ aa maa lɛi gɔlindaa aa ala nɛɛnwaa na bɛɛ.

12Gbaa Maliki na i tee mbelaa i manhu gbee, awa i oo nhɛɛ gbɔnhu ti laaminɛ na nwa taa pele. Kɛlɛ Ngebɔ ai loni aa ningaa i natiini taa nhanda nyɔu bele.”

13Nuu na ngigbɛɛ ɔɔ nhanda nyɔu bele ngaa wuee ina wu lo ngɔ wu nhanda gbekpe pele?

14Kɛlɛ hali bɛnhɛ ti wu gbɔɔni tee nhanda belendaa nhanwa, Ngebɔ ɔɔ wu lubaa. Faa nwɛɛ awɛɛ lua nuu o nuua, awa awɛɛ lii nhɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Kɛlɛ a Kilaisi batouna ɛɛ Maliki wu lii na nwa. A nwaa gbatɛa aa lɔgɔ o lɔgɔ kangaa wu nuu o nuu gbɛɛmbo nana aa wu nwɔɔli kangaa wu kɛ aa ala ndaa to ngɔ nɛɛnwaa la na nhanwa i wu nhu,

16kɛlɛ a pelena aa maa yeiyaa o ka mbɛɛ. Awɛɛ nhanda nyɔu bele, kangaa nhuna ningaa taa njia nyɔu gɛ ndaa to ngɔ wuaa, ti ba lo ngufe nhu, gbɛnhaile too njia nyɔu gɛa nana ndaa to ngɔ wu nhanda gbekpe naa waa pele ɛɛ laanɛɛ belaa aa Kilaisi.

17Maa nhiɛ ɔ aa kpɔu gbɔu hɔlɔndaa teenjaa nhanwa ina a bele ngaa Ngebɔ guunmayaa, tee ngɔ kpɔu gbɔu hɔlɔndaa nhanda nyɔu belendaa nhanwa.

18Gbaa Kilaisi kɛɛ haaa naa ila kele mi nhanda nyɔu na nhanwa, awa kpɔha nhu haa nwɛɔ i peleni. Ala ai nhanda nyɔu belenie kɛlɛ kɛɛ haaa nhanda nyɔu bele mbelaa i fanwa. Awa indinɛi i belenia kangaa i ba aa muee Ngebɔ le. Ngu to ngɔ na ala lugu naa, kɛɛ haaa, kɛlɛ ngu to ngɔ na ngi luu naa ai haai kɛlɛ kɛndɛ ɔ.

19Awa maa gɛndɛyaa na nhu kɛɛ ya i ngi oo na gɛa aa ningaa i ti luua i natiini ti maa golo nhu kpindi bɛlɛu ti gɔhɔndaa nhanwa.

20Tuua indiini ningaa i ti luua i mɛ natiini tai nwaa bɛɛiɔ Ngebɔu. Ngebɔ kɛɛ fɛɛlɛ hea tuɛɛ kangaa ti ba pele ngɔɔ nhuna Nɔa ee njaa lɛndɛ waa na gbatɛ. Ningaa tee ɔsaakpa ɔɔ kpɛti tua nwɛɔ ti ɔai njaa lɛndɛ na nhu awa kati ndendouyaa hɔlɔa aa teendaa aa nja na nhu bele.

21Ngebɔ Ua pele ngɔ ɛɛ indinɛi. Ngebɔ Ua ai na maa nɔgɔ guandaa nhanwa nuu lugu nwa. Alaa na nɛɛnwaa lo fendaa nhanwa Ngebɔɛ kualaa nɛɛnwaa gue nhu. Awa chaanngi nhu Ngebɔ Ua nwɛ aa ndendouyaa he wuɛɛ aa Yisɔsi Kilaisi huulaa na nhu bele kualaa haa nhu.

22Yisɔsi indinɛi nana Ngebɔ i huua alau kualaa haa na nhu ala nwɛ i ya aliyana, awa alaa heii Ngebɔ ɛha loko na nhu gaka, awa alaa fɔha la malekaa i manhu ka yinaa gɛbɛlɛa bɛɛ natiini fɔha i tuaa awa taa fɔha la.

1 Pita 4

1Kilaisi lugu na kati kpɔɔnia, faa nwɛɛe wua kpei kawaa nwaa gbatɛ aa nɛgililaa aa pele na Kilaisi i peleni la. Gbaa ina nuu aa yɔgɔlɔ ndugu na nhu, ala loko ai gɛ gbɔnhu nhanda nyɔu belendaa nhu.

2Awa kualaama tɔ aa lɔgɔ indinɛi nhaa aa lɔgɔ na bɔɔ gɛ la ngelou indinɛi nhu, bɛɛ nana bele kpala ngi ningaa i mba bi pele, kɛlɛ nana belena Ngebɔ lo ngɔ la bi pele.

3Aa pɛnhɛɛ naɔ kawu nana belenga laanɛɛ gbahamba belaa i tee pele pele. Nhanda na wee pele pele ngɔɔ ngufe maa nhanda nwɛɔ, napangaa ndo siandaa o, feelaa nyɔu nyɔu o, ndɔɔ hounjaa o, ndɔɔ gbɔɛ gbɔɛ kpolo o, ka ndɛɛ lɛɛ eebɔa batoundaa.

4Awa chaanngi ningaa i natiini tai laanɛɛi aa Ngebɔ too gbɛia wuaa, gbɛnhaile tai wu lɔ ma gbɔnhu waa nhanda nyɔu indinɛi bonda bele pele nana tua taa pele, awa faa nwɛɛ taa njia nyɔu gɛ ndaa to ngɔ wuaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Kɛlɛ kɔan kulandaa ɔɔ gɛa ti eya Ngebɔ le ti gbɔha nhanwa, nana maa gbatɛ ɔ aa kɛndɛ belaa i kɔhɔndaa o ka haa belaa i.

6Indinɛi nhaa nwɛɛ Kilaisi i ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛiɔ gbɔnhu aa haa belaa i. Tua nwɛ Ngebɔ i ti gɔhɔnga aa kɛɛlaa kataa haa ɛɛ gbo ningaa bɛ katɔɔ haa. Kilaisi i ngoo nwaa nhii nhiɛ na gɛia aa tuee kangaa ti gɛ na ti luu na nhu aa pele na Ngebɔ i na.

7Ngelou na gbelelaa nhu ai gɔha gbɔnhu, faa nwɛɛe a gɛa kuni aa gbɔha nhu houndaa, awa wu aa gɛ loni kangaa wu ku wu laaminɛ.

8Awa nana kpekpe ngɔ tee ngɔ bɛɛ, ala nwɛ aa indinɛi ngi baa kɛ, k`a ndomayaa aa gɛ wu loganhu nana hiti ɔ nhu, gbɛnhaile ndomayaa alɛɛ aa nhanda nyɔu gbinhi gbinhi nwaa gbibi.

9Awa a gɛa aa nhanda gbatɛndaa loganhu aa koonhu nɛɛ.

10Kina nuu o nuu oo tɔɔgɔɔ hembɛ hɔlɔa kualaa Ngebɔ le, faa nwɛɛe kaa enge la kpɔndaa nhanwa ngi ndegea i mba. Awa aa pele ngɔ indinɛi, nuu o nuu ɔɔ engea maa nhiɛ ɔ aa fembɛ gɛbɛlɛ na nana Ngebɔ i fei wuɛɛ.

11Nuu na bɛɛ aa bele ngaa Ngebɔ yia gɛ mɔɔ, kaa Ngebɔ oo na gɛ. Awa nuu na bɛɛ kpɔmba nwɔɔ aa ala, kaa gbɔ ningaa lagbitia i mba aa kaanhu gua na nana Ngebɔ aa fe alɛɛ. Nana nhu bɛɛ waa pele, wu pele kangaa Ngebɔ i mbihɛ hɔlɔ aa Yisɔsi Kilaisi nhu bele. Fɔha o mbɛɛ o i gɛ ala nwa nhaa guna bɛɛ. I belena.

12Nya ndege laanɛɛ belaa, nhua kpɛndɛ kpɛndɛ ngindinɛi waa yɔgɔlɔ mbu ɛɛ pele waa gbɛi, ɛɛ nhanda nana ai lɛ beleniɔ, k`a alɛɛ aa bele ngaa wuee.

13Kɛlɛ a goonhu nɛɛa aa kɛɛlaa wua waa yɔgɔlɔ ɛɛ Kilaisi i yɔgɔlɔi, kangaa wu ba goonhu nɛɛ aa lɔgɔ na nhuna aa ba ma, awa wu ba ngi bombounjaa na gɔɔ.

14Nduba lɔ wu nwa ina ningaa taa wu ɛi wu laanɛɛ ɔ na nhanwa aa Kilaisi. Indinɛi nwɛ aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ Yina na alaa wu nwa.

15Nuu ɛɛ yɔgɔlɔ nhanda nhanda indinɛi bonda belendaa nhanwa, ɛɛ nuu baandaa o, nwɔa o, nhanda nyɔu o, ka pii piindaa ningaa lagbitia ti nhanda nhu.

16Kɛlɛ ina taa nuu yɔgɔlɔ indinɛi nhanwa nana laanɛɛ nwɔɔ aa ala, ɛɛ ufe fanwa. I Ngebɔ bihɛa gbɛnhaile laanɛɛ nwɔɔ nwɛ aa ala.

17Lɔgɔ na oo hiti nhu ningaa i kɔhɔndaa nhanwa, awa Ngebɔ ndaa i tuɛɛ pɛnhɛɛ ɔɔ ti gɔhɔ. Ina kɔhɔ na aa lɔɔlo muaa, gbɛɛ ɔɔ bele ngaa ningaa i natiini tai laanɛɛi aa ngoo nwaa nhii nhiɛ na nana i guai Ngebɔ le?

18Gbaa Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Nhu gbɛndɛ ngɔe tee mɔɔ nhanwa aa ndɛndouyaa hɔlɔndaa. K`a gbɛɛ tɔ ɔɔ bele ngaa nuu na nana ai laanɛɛi aa Ngebɔ awa ala eyaabele na nyɔu ɔ?”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Faa nwɛɛe ningaa i natiini taa yɔgɔlɔ gbɛnhaile Ngebɔ guunmayaa na nwɛ, kataa gbɔha na gɔan Ngebɔ nwa ndi ɔ aa ti eyaabele na lepele. Ala nwɛ i ti gbatɛi, awa taa nɛɛnwaa laa ala nhu.

1 Pita 5

1Nya Pita aa nge ngila mɔɔ nwɛ aa nge mbaa waangaa i ndiiya, awa seeli nwɛ gbɔnhu aa nge Kilaisi yɔgɔlɔ na nhanwa i peleni. Awa ngɔɔ belenaa aa kpapi hɔlɔ mɔɔ nduba naa nana Ngebɔ ɔɔ ndɔgɔɔu. Faa nwɛɛe ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ wua mbaa waangaa i ngaa wuee laanɛɛ belaa i ndiiya. Ngi wu nwaa nɛɛ nɛɛ,

2kangaa wu Ngebɔ ndaa i manhu gbee ɛɛ mbaalaa lo mbelaa i taa ti baalaa i manhu gbee. Ngebɔ nwɛ i ti ɔai wu eya kangaa wu ti nwanhu gbee. Awɛɛ indinɛi bele ɛɛ kɔɔbi nhanda, kɛlɛ a pelena gbɛnhaile wu lo ngɔ la wu Ngebɔ goonhu nɛɛ. Awa awɛɛ pele paabaa nhanwa, kɛlɛ a pelena gbɛnhaile wu goonhu nɛɛ ɔ aa pelendaa.

3Awɛɛ bele ɛɛ ningaa nwanhu belaa natiini manhu Ngebɔ i ti ɔaa wu eya, kɛlɛ a ndɔgɔɔuna aa tuee taa gee gɛ na ndi ɔ aa wu eyaabele na bele ngɔ na.

4Awa nhuna Mbaalaa Lo mɔɔ waa na aa ba, ɔɔ niɔu mbombou mbaa na ɔaa wu eya nana mbɛɛ bombou mbaa i mba, nana ɔɔ gɛ wu eya nhaa guna bɛɛ.

5Awa wua ndakpangaa i ngaa wuee, aa pele ngɔ ila na siina, kawaa nwaa bɛɛ wu waa waangaa i mbu. Ngi kɛ aa wuee bɛɛ aa kɛɛlaa awɛɛ bele ngaa ngaunwaa lɛ belaa, awa awɛɛ nɛgili aa kɛɛlaa wu gbekpe ngɔ lee ngɔ ningaa lagbitia i mba. Ngebɔ Gbaali na ɛgɛe "Ngebɔ ai loni aa ngaunwaa lɛ belaa, kɛlɛ i gbɔ natiini mba ti nwaa yei ɔ."

6Wuaa Ngebɔ fɔha nau, awae a nwaa yeia, kangaa nhuna ngi lɔgɔ na aa hiti ma, i ba wu lɛ nga.

7Wu lii nhɛɛ na bɛɛ a ndoa aa Ngebɔ, gbɛnhaile alɛɛ aa wu nwanhu gbee.

8Wu aa gɛa loni, awa awɛɛ nɔa nwa gbɛnhaile wu haalee na, napangaa Ngafɔ mbaa na, alaa lee tee ngaa au sia aa nuu ɛɛ kɔi aa gɛ aa kpɔulaa maa nuu na siina nyaaindaa nhanwa.

9A lona nhu gbɛndɛ ngɔ wu laanɛɛ na nhu awa wu gbee alaa. Gbaa wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu ndege laanɛɛ belaa i bɛɛ ngelou indinɛi nhu tua taa yɔgɔlɔ ɛɛ wua waa yɔgɔlɔ.

10Kɛlɛ waa golo gɛ yɔgɔlɔi lɔgɔ nhu gutu nhanwa, Ngebɔ ɔɔ pelenaa wu bele ngaa ningaa natiini ti hiti ɔ nhu, awa ɔɔ pelenaa wu nhu gbɛndɛ ka wu laanɛɛ na, gbɛnhaile Ngebɔ nana aa panda bandayaa na bɛɛ aa ndɔgɔɔu ngaa ningaa ala nwɛ i uinga wuaa, kangaa wu kpapi hɔlɔ ngi wɔwɔwɔ mbɛɛ naa wu hounwayaa na nhu wui Kilaisi o.

11Fɔha i gɛa alaa nhaa guna bɛɛ. I belena.

12Sailasi nwɛ i ngooleekɔɔ gutu indinɛi gbaalii nyɛɛ. Nya laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa nuu nwɛɛ nana ngaa hagba la nhu. Ngoo ngooleekɔɔ gbaalia kangaa ngi wu lii gbɛndɛ, tii nya

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

seeliyaa na lɔgɔɔundaa o aa wuee aa kɛɛlaa nana ngi kpaalia wu nwanhu ngu to ngɔ Ngebɔ lɔmbaga banda bandayaa naa. A lona nhu nhu gbɛndɛ ngɔ.

13Laanɛɛ belaa i ti mɛɛ Babilɔni laa waa na nhu ti hai wu nwa. Tua gbɔnhu Ngebɔ oo ti nhu ɔhɛa. Nya nhiindou na gbɔnhu Maaki i hai wu nwa.

14Wu ha nuɛɛ gbɔha na nwa loganhu pandaa ɛɛ laanɛɛ belaa. Kangaa maa lɛi i gɛ wu nwa bɛɛ wua laanɛɛ belaa i ngaa wuee aa Kilaisi.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2 Pita

2 Pita 1

1Nya nwɛ Saimɔni Pita aa nge, Yisɔsi Kilaisi eyaalakpandou na ka ngi lo mɔɔ na. Nya nwɛ ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali natiini manhu ti laanɛɛ hɔlɔa nana pele ngɔ ɛɛ mi nda na, aa mi Eebɔ na leenjaa na nhu bele o ka Ndendouyaa He Mɔɔ na Yisɔsi Kilaisi.

2Kangaa panda bandayaa o ka maa lɛi i bele ngaa wu bo nana mbunde ngɔ aa Ngebɔ gɔɔnjaa na nhu bele i wu nhu ka Maliki na Yisɔsi gɔɔnjaa na.

3Ngebɔ fɔha bombou mbaa na oo gbɛ o gbɛ na ɔaa mi eya nana kpala ngi muaa kangaa mi gɛ na ala nhanwa aa tɔmbaga, ndi ɔ aa nuu na gɔɔndaa na nana i uini muaa kangaa mi kpapi hɔlɔ ngi nda bɛɛ bombou mbaa naa o ka ngi gbekpenjaa naa.

4Awa pele indinɛi nwɛ i mi gɔa la aa fembɛ nana mbombou ngɔ awa kolo ɔ ɛɛ gbo i mi nɛɛnwaa loniɔ, kangaa ndi ɔ na aa fembɛ indinɛi lepele, wu ba ku wu bɛa feelaa nyɔu nyɔu naa nana i ningaaa ngelou indinɛi nhu, nana aa ti nyaai, awa kangaa wu eyaabele na i ba bele ɛɛ Ngebɔ nda na.

5Indinɛi nhanwae a lapia kangaa wu wu laanɛɛ na nwaa lo ngaa kpekpenjaa.

6Awa wu gbekpenjaa na le, a kɔɔnjaa nwaa lona ma. Awa wu gɔɔnjaa na le, a gbɔha nhu houndaa nwaa lona ma, awa wu gbɔha na nhu houndaa le, a maalona aa ndii lo, wu lii lonjaa na le, a maalona aa ngebɔyaa,

7awa wu eebɔyaa na le, a maalona aa ndegeyaa nhanda banda, awa wu legeyaa nhanda banda na le, a maalona aa ndomayaa.

8Ina nhanda indinɛi bɛɛ waa pele ngaa lɔgɔ bɛɛ, awa k`awu maalo ngaa pelendaa, k`a oo belenga aa kɛɛlaa mi Nwaliki na gɔɔndaa Yisɔsi Kilaisi ɛa peleni wu lɛɛhu na aa gua fuu.

9Kɛlɛ nuu na nana ai nhanda indinɛi beleni bɛɛ, ala bele ngɔ ɛɛ nuu na nana ala liti ɔ inaile ai ku aa gɔhanwaa lɔ. Maa nwɔɔ na kili oo nɔa alɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ oo ala chanhainga kualaa ngi nhanda nyɔu na nhu nana ee pele ngɔɔ.

10Faa nwɛɛe nya ndege laanɛɛ belaa, a lapia pandaa kangaa wu ba ndɔgɔɔu wu eyaabele na nhu aa kɛɛlaa Ngebɔ oo uinga wuaa, awa oo wu nhu ɔhɛa. Awa ina waa indinɛi bele, waigɔ gbaha wu laanɛɛ na nhu.

11Aa pele ngɔ indinɛi Ngebɔ ɔɔ fɛɛlɛ hiti hiti nhu ɔaa wu eya ngɔalaa nhanwa manhayaa na la nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi bo mɛɛ, nana Ndendouyaa He Mɔɔ na aa ala. Maa nwanhayaa na siina kpelenwaa ai mba.

12Awae nya lo ngɔ la ngi nhanda indinɛi gili hitɛ wuɛɛ bɛɛ aa gbele o gbele. Ngɔɔ indinɛi belenaa hali tɔ wu kɔɔnaa, awa hali tɔ bɛnhɛ wu nhu gbɛndɛ ngɔ tɔmbaga na nhu nana wu hɔlɔa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Nya nɛgili ɔ aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔ nhanda indinɛi bɛɛ ngaa kili hitɛ wuɛɛ nhuna ngi ngelou i nhu lɛ.

14Nyaa kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa nya haalaa na nhu ai gɔha gbɔnhu ɛɛ mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi i kɛi aa nge kpou.

15Awae ngɔɔ lapia kangaa ngi pele gɔli nana ɔɔ pele wu nɛɛnwaa bɛɛla nhanda indinɛi nwa bɛɛ aa gbele o gbele nhuna ngɔɔ gɛ haai.

16Nua noo kɛaɔ aa wuee ndaa to ngɔ mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi fɔha naa o ka ala baalaa na. Nai njia ɔha gɛiɔ aa wuee nana nuu i kɛi aa nuee, kɛlɛ nua kpei kani ngi bombounjaa na lɔa aa ni nda au na.

17Nua nee naanɔɔ nhuna Ngebɔ nana Kɛɛgɛ na aa ala, i Yisɔsi bihɛi awa kɛɛ mbɛɛ bombou mbaa hea alɛɛ. Maa lɔgɔ na nwɛɔ Ngebɔ i yiai kualaa aliyana gɛnhi, "Indinɛi nya lomayaa Lou na nwɛ, awa nya goonhu nɛɛ ɔ ala nwa."

18Nua kpei nuɛɛ ni Ngebɔ oo na nwɛini nhuna i yɛpɛi kualaa aliyana nhuna nee njie naa nii Yisɔsi o.

19Awa faa nwɛɛe nana Ngebɔ letua i ti kɛiɔ, nuaa nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba pandaa. Awa wɔɔ pelenaa maa nhiɛ ɔ ina waa oo nhɛɛ ti nwa ɛɛ waun ngaa huo kpindi nhu. Kawaa gɛ aa indinɛi belendaa nhaa ngee na o awa ng`e~enhu leelega na i huo wu lii na nwa.

20Pɛnhɛɛ nhanda na ala nwɛ aa kɛɛlaa, kawaa nɛɛnwaa hɔlɔ aa kɛɛlaa nuu ai ku ala gbɔha nhu aa nana nhu huo fuo Ngebɔ letua i ti kɛi kualaa Ngebɔ Gbaali na nhu.

21Gbaa Ngebɔ letua i tai ngoo gɛi nana sege ɔ ti guegue nɛgili nhue kɛlɛ Ngebɔ Yina na alɛɛ i peleni tee ngoolee na gɛɛ gɛɛ nana i guai Ngebɔ le.

2 Pita 2

1Ndɛɛ lɛɛ letua tee naanɔɔ Iisilɛlia i ndiiya, awa ngemɛɛ gbɔnhu ndɛɛ lɛɛ ningaa nagɔli mbelaa tɔɔ gɛ na wu liiya. Tɔɔ baa aa ndɛɛ lɛɛ nagɔli nana aa ningaa u ndo nhu. Awa tɔɔ nwaagaia Manhu nwɔɔ na nwa nana i ti umboni. Indinɛi alɛɛ ɔɔ pele ti haa hɔlɔ lɛmbi.

2Ningaa gbinhi gbinhia tɔɔ nhanda nyɔu na belenaa nana tua taa pele. Awa ti eyaabele na nhanwa, ningaa gbinhi ɔ tɔɔ yɛpɛa nyɔu ɔ ndaa to ngɔ tɔmbaga Bele naa.

3Ndɛɛ lɛɛ ningaa nagɔli mbelaa indiini, nahoo nwɔi waa ɔɔ gɛa tuaa. Tɔɔ qani hɔlɔa wu nhu ndi ɔ aa ndɛɛ na lepele nana taa kɔɔla gɔɔla wuaa. Indinɛi nhanwa, Ngebɔ oo ndaalaaaɔ giilɛ aa ti gbɔɔnindaa, awa ti nyaai mɔɔ na ai njii nhu.

4Ngebɔ kɛɛ malekaa i kpɔɔnia nhanda nyɔu na nhanwa ti peleni, awa kɛɛ ti biinga mɛɛ yahandama. Naa nwɛɛ tɔɔ gɛ na kpindi nhu nhaa Kɔhɔ Foo na i hiti.

5Aa pɛnhɛɛ naɔ, ka Ngebɔ i ngelou na gbɔɔnia aa nja he mbombou mbaa, kɛlɛ k`a Nɔa gbo nana ee yɛpɛ ningaa i ngee teenjaa nhanda belendaa nhanwa, ala nwɛɔ gbo i loi ai

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

haaiɔ aa maa lɔgɔ nana, tii ningaa ɔfɛlangaa lagbitia o. Gbaa ka Ngebɔ i pelenga nja he na i ngelou gbɔha na nwaa gbibia ningaa i ti nhanda nyɔu na nhanwa.

6Ngebɔ kɛɛ taa waa waa fee mɔnga kpugu. Taa waa waa na siina ala nwɛɔ aa Sɔlɔmu o ka Gɔmola. Awa i indinɛi belenia kangaa i ba bele ngaa kuague nana nhanwa ɔɔ pele ngaa ningaa nyɔu nyɔua i.

7Kɛlɛ ka Ngebɔ i pelenga kpɔu gbɔu indinɛi i biinga Lɔɔti nwanhu, gbɛnhaile nuu gbekpe mɛɛɔ aa Lɔɔti. Awa koonhu ai nɛɛi nhanda nyɔu na nwa nana sɔ ngaai mbelaa i tee pele taa waa waa indi nhu.

8Tee mɔɔ indinɛi Lɔɔti, nana ee ningaa nyɔu nyɔua indiini ndiiya, awa aa foo o foo kɛɛ naa lɔa, awa kɛɛ mɛinga nhanda nyɔu na nana taa pele pele. Awa kɛɛ gbaaia alaa.

9Indinɛi oo lɔgɔɔunga aa kɛɛlaa ningaa i natiini ti leo ɔ nhanda nhu, ina nhua ngaa ti nwaai, Maliki na mbɛɛi ɔ aa ti guandaa nhua na siina nhu. Awa mbɛɛi ɔ gbɔnhu aa ningaa nyɔu nyɔua i pundaa kpɔɔni nhu nhaa Kɔhɔ Foo na i hiti.

10Ningaa i tɔ bɛnhɛ Ngebɔ ɔɔ ti gbɔɔni tee ngɔ na tɔ bɛɛ, tua nwɛ aa natiini taa nhanda nyɔu bele ɛɛ gbo ti lii na aa ti gɔ pelendaa nhanwa, awa tai nwaa bɛɛ Ngebɔ fɔha nau. Ndɛɛ lɛɛ ningaa nagɔli mbelaa indiini ti aunwaa lɛ ɔ. Tai lua, awa tai lua bɛnhɛ aa mbɛɛmba belaa bombou mbaa i ngɛindaa ti mɛɛ aliyana.

11Hali bɛnhɛ malekaa i, fɔha na nana i tuaa, nana tee ngɔ na ningaa nagɔli mbelaa i indiini ti nda fɔha naa, malekaa i siina, tai njia hɔɔlɛ hɔɔlɛ ma aa ngɛi ngoo ndɛɛ lɛɛ ningaa nagɔli mbelaa indiini mba mɛɛ Maliki na gulɔɔ.

12Kɛlɛ ndakpangaa indiini, ti nɛgili ɔ na o ka ti eyaabele na, pele ngɔ gbo ɛɛ nhuaa i natiini ti na gbo ti houndaa nhanwa ka ti baandaa. Ndakpangaa indiini, k`ati njia nyɔu gɛ ndaa to ngɔ nhanda naa nana tai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba. Awa Ngebɔ ɔɔ ti nyaaia ɛɛ nhuaa gbaai gbaaia,

13awa nhanda nyɔu nyɔu ɔɔ belenaa aa tuee nhanda nyɔu na nhanwa nana ti pelengaɔ. Tua ti nɛgili ɔ aa kɛɛlaa nhanda nwaa nhii nhiɛ nwɛ ti nhanwa aa nhanda nyɔu belendaa aa foo kende nana aa ti lii lɛi. Maa ufe ngɔ, awa maa lua ɔ bɛnhɛ nhuna taa nwaa gbɔ tii wua o ngilamaaa mɛnhɛi nwɛ ma. Indinɛi bɛɛ taa pele, mɔu mɔu mɛɛ ti lo ngɔ la ti wu nwɔu mɔu.

14K`ati au sia aa njiengaa aa lɔgɔ bɛɛ kangaa ti ndo sia aa tuee. Tai gbele aa nhanda nyɔu belendaa. K`ati ningaa nwɔu mɔu natiini ti yaaiyaai ɔ na ti laanɛɛ na nhu. Ti lii na lɔ nagɔli hɔlɔ ngɔ kɔɔli fanwa, awa Ngebɔ lɔ ti laangaa ngɔ awa maa laangaa na siina alaa ti nwa!

15Too gua pele gbekpe na nhu awa too ya aa kaka pele na. Too hitɛ Beelamu gaka pele na bou nwa, napangaa Beelamu nana Beɔ nhiindou na aa alaɔ. Awa Beelamu indinɛi nuu nwɛɛɔ nana ndo ngɔɔ aa nahoo nana aa hou hou kualaa ngi eyaabele nyɔu na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Kɛlɛ ka Ngebɔ i yiaa ala nwa ngi nhanda nyɔu na nhanwa nana ee pele pele. Gbaa bapu na nana ee ma heii ee sia aa ala, ka maa bapu na i yɛpɛa ala le ɛɛ nuu gbɔha aa yɛpɛ, awa ka maa yɛpɛ na siina i pelenga Beelamu i gbelea aa ngi nwɔuyaa nhanda na belendaa.

17Ningaa indiini bonda, ti bele ngɔ ɛɛ nja loga nana nhu bɛɛi ɔ kpegele. Awa ti bele ngɔ ɛɛ nikpi ngaa gɛ aa teendaa Ngebɔ naa nana hɛfɛ mbaa aa fɛ. Awa tua na siina, Ngebɔ oo nhinde nwakɛa ti nhanwa mɛɛna naa gbindi ɔ tiisii.

18K`ati mɔu mɔu ngaunwaa lɛ yia gɛɛ gɛɛ, nana taa natiini mɔu mɔu nda ti loganhu gɔɛa gbo chaan aa natiini ti nhanda nyɔu belendaa nwaa hei nhu.

19K`ati ti nɛɛnwaa lo ngaa kɛɛlaa nhanda ɔɔ baanaa tuaa, kɛlɛ tua ti gbɔha na, nduaa nwɛ aa tuee ti nda guegue eyaabele na eya nana ɔɔ ti nyaai. Gbaa nuu i bele ngaa ndua gbɛ o gbɛ na eya nana aa gɛ kuni ala nwa.

20Gbaa ina ningaa taa gɔngaa he ngelou na nhu eyaabele nyɔu naa gbɛnhaile too mi Nwaliki na gɔɔnga, nana mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala, napangaa Yisɔsi Kilaisi, awa ti bɛɛla boma maa eyaabele ngɔha na nhu, tɔɔ gɛa tomaa nyɔu nyɔu nana nyɔu ɔ lee ngɔ pɛnhɛɛ kee naa.

21Gbaa maa nhiɛ ɔ i ba gɛɛ kpɔ ti nhanwa ina tai ba teenjaa bele na gɔɔ ngɔɔ, tee ngɔ bɛnhɛ taa kɔɔ awa too gɔngaa hea nanaa Ngebɔ i kɛi aa tuee pelendaa nhanwa.

22K`a oo belenga aa kɛɛlaa, nana i belenga aa tuee, oo belenga tɔmbaga nhu ɛɛ chaai ngindinɛi i kɛi, "Njia i bɛɛla boma nana nwɛ ma i baia la nha," awa "Ndondɛ na nana ti mɔnwɔi oo guekuenga boma njogbo na nhu."

2 Pita 3

1Nya lomayaa belaa i, ngooleekɔɔ na fee na nwɛ aa indinɛi ngi kpaalia wu nwanhu. Awa ngooleekɔɔ fee na ngigbɛ o ngigbɛ nhu, ngoo lapi aa wu nɛɛnwaa na laau ndaaundaa nɛgili gbekpe fanwa aa nhanda nhanda indinɛi gili hitɛndaa wuɛɛ,

2aa kɛɛlaa wu nɛɛnwaa bɛɛla nana nwa Ngebɔ letua i ti kɛɛ gɛɛaɔ giilɛ aa kɛɛlaa ɔɔ belenaa, awa tii nana o Maliki na nana Ndendouyaa He Mɔɔ na aa ala i kɛaɔ aa wu lo mbelaa i kangaa wu pele.

3Pɛnhɛɛ nhanda na, kawaa nɛɛnwaa hɔlɔ indinɛia aa kɛɛlaae gbele mba yamana na nhu, ningaa tɔɔ baa natiini tɔɔ ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛ wuaa. Awa ningaa nwɛ natiini taa nana bele gbo maa heelaa na aa gɛ tuaa.

4Awa tɔɔ gɛa, "I nɛɛnwaa lo feia aa kɛɛlaa alaa ba, kɛlɛ ala mii tɔ? Kualaama aa yamana na mi bembaa i ti haai laɔ nhaa paalaa yamana indinɛi nhu, gbɛ o gbɛ na pele ngɔ ila na nwɛ gbo kele ɛɛ ngelou na lɔɔlo ngee naɔ!”

5Kpala ngaile tuaaɔ ti indinɛi hou aa tɔmbaga aa kɛɛlaa, Ngebɔ i yɛpɛiaɔ gbo, awa ka njɛpɛ na siina i pelenga feenaa heenaa na i gbatɛa ka ngelou i. Pɔlɔgɔɔ na i gbatɛia kualaa nja nhu, awa nja na nwɛ i pele ngɔ pɔlɔgɔɔ na gɛɛlaa na lo ngɔ nda.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Awa nja nwɛɛɔ gbɔnhu i ngelou na nyaanii aa maa yamana na, napangaa nja he na.

7Kɛlɛ chaanngi nhu ngelou na alaa makɛ nhu Ngebɔ oo na eya, kangaa i nyaai hɔlɔ ngɔmbu eya. Alaa makɛ nhu foo na nhanwa nhuna Ngebɔ ɔɔ natiini kɔhɔ ngebɔyaa ai ti nhu, awa nhu nwɛɛ gbɔnhu ɔɔ ti nyaai.

8Kɛlɛ nya lomayaa belaa, njia ila ngindinɛi gili ɛɛ nɔa wuɛɛ aa kɛɛlaa Maliki na le kaka, mi guu ila na, pele ngɔ gbo ɛɛ fogo wuulu ila mɛɛ. Awa fogo wuulu ila na, pele ngɔ ɛɛ mi guu ila mɛɛ ala nhanwa.

9Maliki na ai nwaa gbɛndɛɛ ngaa nana belendaa aa maa nɛɛnwaa lo fe, ɛɛ ningaa lɛingaa taa nɛgili ma gɔi aa pele ngɔ nana. Kɛlɛ ala lii lo ngɔ aa wuee, gbɛnhaile ai loni la i nuu o nuu nyaai, kɛlɛ ndo ngɔ la kangaa ningaa i bɛɛ ti bote kualaa ti nhanda nyɔu na nhu.

10Kɛlɛ Foo na nana Maliki na ɔɔ ba ma, maa Hoo na gbɔha na siina ɔɔ baa ɛɛ nwɔa nwɔɔ aa ba. Awa maa hoo na siina nwa nwɛɛ ngelou gbɔha na ɔɔ nyaai. Feenaa heenaa na ɔɔ nyaaia aa yɔkpɔu bombou mbaa nana ɔɔ kula gula. Awa nhu nwɛɛ foo na o, ngau foo na o, ka teelega na bɛɛ ngɔmbu na ɔɔ ti nyaai bɛɛ. Awa pɔlɔgɔɔ na o ka nana bɛɛ i ma ɔɔ nwɔnaa kpugu.

11Kina nhaanhaa indiini bɛɛ tɔɔ nyaaia aa pele ngɔ indinɛi, gbɛɛ belaa sii ya nwɛ wɔɔ bele nda? Kawaa gɛ chanhaini wu lɛɛhu na nhu, awa wu gɛ gbɔha na gɔan ngɔ Ngebɔ nwa,

12nhuna waa gɛ aa Ngebɔ Hoo na nwaa golondaa o, ka maa guu na nwaa gbandindaa, napangaa Foo na nhuna feenaa heenaa na ɔɔ nwɔ mɔ kpugu awa ɔɔ nyaai, awa maa ɔmbu ila na siina, nhu nwɛɛ gbɔnhu foo na o, ngau foo na o ka teelega na bɛɛ ɔɔ mɔ mɔ kpugu.

13Kɛlɛ mua maa pele nhu gbee ngaa ngelou nyiɛ mɛɛna teenjaa belaa i tɔɔ hei na, ɛɛ gbo Ngebɔ i maa nɛɛnwaa lo na hei.

14Faa nwɛɛe nya lomayaa belaa, kina wua waa pele nhu gbee ngaa nhanda nhanda indinɛi, a sɔbɛ houa pandaa kangaa nhuna Maliki na aa ba, ɛɛ maai tɛi ngaa gɛ wuaa Ngebɔ le kaka, kɛlɛ i maaia wu gɛ chanhaini, awa wu gɛ maa lɛi nhu ala nhu.

15A nɛgilia indinɛi nwa aa gbele o gbele aa kɛɛlaa, ndii lo na nana Maliki na aa pele, ndendouyaa hendaa nhaa nwɛɛ wuɛɛ, ɛɛ mi ndege na Pɔɔlu nana mi lo ngɔ waa na la i maa ooleekɔɔ na gbaalii wu nwanhu, nana ai kpaalii kualaa ngi nda nhu lo nhu, kɛlɛ i kpaaliia kualaa nhu lo na nhu nana Ngebɔ i fei alɛɛ.

16Kɛɛ nhanda nhanda indinɛi nwaa yia gɛɛ gɛɛa ngi ooleekɔɔ na nhu bɛɛ nana i kpaali gbaalii. Nhanda lɛingaa lɔ na ngi ooleekɔɔ na nhu nɛɛnwaa hɔlɔndaa mba gbɛndɛ ngɔ. Awa ningaa i natiini tai kɔɔ, inaile ti nɛɛnwaa na aa fee fee na, taa nhu huo fuonaa aa ndɛɛ lɛɛ bele, ɛɛ gbo taa pele ngaa kpapi lɛingaa lagbiti Ngebɔ Gbaali Gbaali na nhu. Awa tɔɔ haa hɔlɔ hɔlɔa indinɛi nhanwa taa pele pele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

17Kɛlɛ wua nya lomayaa belaa i ngaa wuee, woo nhumbu tɔ aa indinɛi nhu kɔɔ. Faa nwɛɛe a sogia kangaa natiini sɔ ngaai mbelaa i ngaa tuee, tai ba pele waa gaka, awa fee na o gbɔnhu tai ba pele wu nhu gbɛndɛ to na wu nhu, aa gbaha.

18Kɛlɛ a tona nda aa kpɛalaa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi, Ndendouyaa He Mɔɔ na banda bandayaa na nhu o ka ngi gɔɔnjaa na nhu. Kangaa mbɛɛ bombou mbaa i gɛ ngi laa na nwa chaanngi nhu o ka guna bɛɛ! Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1 Yɔni

1 Yɔni 1

[1]Ni ngoo indinɛi gbaali wuee ndaa to ngɔ Ngoo naa nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ, nana i naɔ kualaa ngelou gbɔha na lɔɔlomaa na. Noo mɛinga, noo ala lɔa aa ni au na, aaha, noo ala lɔa, awa ni loko na oo sia alaa.

[2]Nhuna ndɛɛhu indinɛi i guai kpou kani tɔa, awa kani ngi yia gɛa, awa kani kɛa aa wuee ndaa to ngɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu naa nana ee na tii Kɛɛgɛ na o, awa kɛɛ pelenga ni kɔɔnga.

[3]Nana ni tɔa o ka nana ni mɛinga noo loinga la wuee gbɔnhu, kangaa wu gula ni nwa hounwayaa naa nana ni nhu nua o, Kɛɛgɛ na o, awa ka ngi Lou na Yisɔsi Kilaisi.

[4]Ni indinɛi gbaali kangaa ni goonhu nɛɛ na laa fe.

[5]Chaanngi nhu ngoo na nana ni mɛinga kualaa ngi Lou na le, maa oo na siina ni loinga la wuee ala nwɛ aa indinɛi, Ngebɔ waun mɛɛ, awa kpindi ai na ala nhu hali.

[6]Ina aa bele maa gɛ muaa hounwayaa nhu mii ala o, awa poungaa na siina mi kpindi na nhu, ndɛɛ nwɛɛ maa kɔɔla mi laa yia na nhu awa ka mi eyaabele na nhu.

[7]Kɛlɛ ina maa sia waun na nhu ɛɛ ala i waun na nhu, awa na aa lee nga hounwayaa i gɛ mi loganhu, awa Yisɔsi qanwa na napangaa Ngi Lou na, ɔɔ gɛa aa mi chanhaindaa kualaa mi nhanda nyɔu na nhu bɛɛ.

[8]Ina maa gɛ mua nhanda nyɔu ai mi nhu, moo gbɔha na nwɔu mɔunga awa tɔmbaga na ai mi nhu.

[9]Ina maa gɛɛ gɛɛ aa mi nhanda nyɔu na, Ngebɔ nuu nwɛɛ nana nuu aa yigba nhu, awa tee ngɔ, awa ɔɔ mi nhanda nyɔu na loa na muɛɛ, awa ɔɔ mi chanhainaa kualaa mi goto gotonjaa na nhu bɛɛ.

[10]Ina maa gɛ mai nhanda nyɔu bele ngɔ, moo ala belenga aa ndɛɛ nwɔɔ, awa ngi oo na ai mi lii na nwa.

1 Yɔni 2

[1]Ni lengaa, nya ngaa ngoo indinɛi gbaali wuee kangaa wɛhaa nhanda nyɔu bele gbɔnhu, kɛlɛ ina wu ila kee aa nhanda nyɔu bele, ngɔa ndoganhu nwɔɔ lɔ na mi nhanwa nana aa ɔa mi loganhu mii Kɛɛgɛ na o, napangaa Yisɔsi Kilaisi tee mɔɔ na.

[2]Awa Kilaisi ala nwɛ i nhanda nyɔu lombɛyaa chaaga na guai aa gbɔha na mi nhanwa, awa mi nda nhanda nyɔu na aile gbo kpɛti, kɛlɛ nuu o nuu nda nhanda nyɔu na nhaa nwɛɛ gbɔnhu.

[3]Ina maa nwaa bɛɛ Ngebɔ sɔ nau, mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa moo ala gɔɔnga.

[4]Ina nuu aa gɛ i ala gɔɔnaa kɛlɛ ai nwaa bɛɛi ngi sɔ nau, nuu indinɛi bonda ndɛɛ nwɔɔ nwɛ, awa tɔmbaga ai ala nhu hali.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

5Kɛlɛ nuu na nana aa nwaa bɛɛ ngi oo nau, ala nwɛ ngi lomayaa na Ngebɔ nhanwa i hitia nhu aa tɔmbaga. Pele na nwɛ aa indinɛi maa kɔɔ nda aa kɛɛlaa muaa hounwayaa nhu mi Ngebɔ o.

6Nuu na nana aa gɛ alaa hounwayaa nhu tii Ngebɔ o kaa gɛ na ɛɛ Yisɔsi Kilaisi i peleni gbo.

7Nya ndegea, awa sɔ ngindinɛi ngaa kpaali wuee ngi nyiɛ aile, sɔ ngɔha na nwɛ nana i wu eyaɔ kualaa tɔɔlomaa na. Sɔ ngɔha na ala nwɛ aa ngoo na wu bilangaɔ tɔ aa mɛindaa.

8Kɛlɛ na nhu kpɛlɛ, sɔ na ngaa kpaali wuee sɔ nyiɛ nwɛ, awa sɔ ngindinɛi lɔmbaga na tɔ ngɔ Kilaisi nhu awa ka wu nhu gbɔnhu. Gbaa kpindi na lɔ aa li awa waun na lɔ aa huo.

9Nuu na bɛɛ nana aa gɛ alaa waun na nhu, poungaa na siina ala lolo ɔ aa ngi ndege lou na, maa nwɔɔ na siina alaa lɛ kpindi na nhu nhaa chaan.

10Nuu na bɛɛ ndo ngɔ aa ngi ndege lou na ala nwɛ i waun na nhu, awa gbɛ o gbɛ aigɔ gɛ ala nhu nana ɔɔ pele nuu lagbiti aa gula nhanda nyɔu nhu.

11Kɛlɛ nuu na bɛɛ nana aa lolo aa ngi ndege lou na, maa nwɔɔ na siina alaa kpindi na nhu, ala nwɛ aa sia nhu, awa ai mɛɛna gɔɔ aa li na, gbɛnhaile kpindi nhiɛ na oo ala litia.

12Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee, nya lengaa, gbɛnhaile wu nhanda nyɔu na Ngebɔ oo ndoa na wuɛɛ Kilaisi lɔgɔ fanwa.

13Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee kɛɛgɛa, gbɛnhaile wu Kilaisi gɔɔnaa nana i naɔ kualaa ngelou na lɔɔlomaa na. Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee ndakpangaa, gbɛnhaile woo kunga Nuu Nyɔu na nwa.

14Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee ndengaa, gbɛnhaile wu Kɛɛgɛ na gɔɔnaa. Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee kɛɛgɛa, gbɛnhaile wu Kilaisi gɔɔnaa nana i naɔ kualaa ngelou na lɔɔlomaa na. Nya ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wuee ndakpangaa, gbɛnhaile wu nhu gbɛndɛ ngɔ, awa Ngebɔ oo na alaa wu nhu, awa wua woo kunga Nuu Nyɔu na nwa.

15Awɛɛ lo ngaa ngelou na inaile gbɛ o gbɛ na nana ngelou na nda na le. Ina wu lo ngɔ aa ngelou na, k`a oo belenga aa kɛɛlaa wai loni aa Kɛɛgɛ na.

16Gbɛ o gbɛ na bɛɛ nana ngelou na nda na le, napangaa nana nhanda nyɔuyaa na aa ngɔi, nana ningaa gbɔhaa taa tɔ awa ti lo nda, awa ka gbɛ o gbɛ na i ngelou indi nhu nana ningaa taa aunwaa lɛ la, ai na ila kelembe nana i segei Kɛɛgɛ na le. Kɛlɛ pɛpɛ ngindinɛi bɛɛ ngelou na nhu nwɛɛ i segei na.

17Ngelou na o, awa ka gbɛ o gbɛ na i nhu nana ningaa gbɔhaa taa ngɔi, ɔɔ leenaa, kɛlɛ nuu na nana aa Ngebɔ guunmayaa na bele ala ɔɔ gɛa na wɔwɔwɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

18Nya lengaa, kpelenwaa na oo gbɛɛa mi gbɛlaa! Kati kɛa aa wuee aa kɛɛlaa Kilaisi haalee na ɔɔ baa, awa chaanngi nhu Kilaisi haaleengaa gbinhi gbinhia too hitɛa, faa nwɛɛe mi kɔɔnaa tɔ aa kɛɛlaa kpelenwaa na oo gbɛɛa mi gbɛlaa.

19Ningaa indiini aa tɔmbaga taile ni gɛnwayaa naa awa indinɛi nhaa nwɛɛ ti segei nuee. Ina aa bele ngaa tee naanɔɔ ni gɛnwayaa naa, tai ba loganhu bai ɔɔ aa nuee. Kɛlɛ ti loganhu baia aa nuee kangaa i ba gue chɛhɛ aa kɛɛlaa hali bɛnhɛ ngila mɔɔ kele ai nuaa.

20Kɛlɛ wua Kilaisi oo Ngebɔ Yina na yeiaɔ wu nwa, awa wu hɛpɛ na bɛɛ wu tɔmbaga na gɔɔnaa.

21Ngai ngooleekɔɔ indinɛi gbaalii wuee aa kɛɛlaa nhanwa wai tɔmbaga na gɔɔ, kɛlɛ ngi kpaaliia wuee gbɛnhaile wu kɔɔnaa, awa wu kɔɔnaa gbɔnhu aa kɛɛlaa tɔmbaga na nhu ndɛɛ ai gua na.

22Ele nwɛɛ tɔ ndɛɛ nwɔɔ na le? Ala nwɛ aa nuu na nana aa lele aa kɛndaa aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ nwɛ. Nuu indi bonda Kilaisi haalee na nwɛ, gbaa o gbeea Kɛɛgɛ naa ka Ndou na.

23Gbaa nuu na bɛɛ aa lele aa kuunndaa Ndou na nwa, oo lele Kɛɛgɛ naa, awa nuu na bɛɛ aa kuun Ndou na nwa Kɛɛgɛ na lɔ ngeya gbɔnhu.

24A kɔɔna aa kɛɛlaa Ngoo na nana wu mɛinga kualaa tɔɔlomaa na kawaa gɛ nda ngɔ nɛɛnwaa. Ina waa nwaa bɛɛ Ngoo na siinau, awa aa gbele o gbele wɔɔ gɛa na hounwayaa nhu wui Ndou na o ka Kɛɛgɛ na.

25Awa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na ala nwɛ Kilaisi i mi nɛɛnwaa loni fanwa.

26Nya ngaa indinɛi gbaali wuee ndaa to ngɔ natiini fanwa taa lapi aa wu nwɔu mɔundaa.

27Kɛlɛ wua Kilaisi oo ngi Yina na yeia wu nwa. Kina ngi Yina na lɔ wu nhu, faa nwɛɛ ai hitii nhu gbɔnhu nuu aa wu nagɔli. Gbaa ngi Yina na i wu nagɔli aa gbɛ o gbɛ na, awa gbɛ o gbɛ na pa aa wu nagɔli la tɔmbaga ɔ, awa ndɛɛ aile. A nwaa bɛɛa Ngebɔ Yina na nagɔli nau, awa wu lo hounwayaa nhu wui Kilaisi o.

28Aaha ni lengaa, a loa hounwayaa nhu wui ala o kangaa lɔgɔ na ɔɔ ba, ndii gbɛndɛ ngi gɛ mi laa fe ngɔ awa mai ba lɔɔgu alaa ngufe nhu aa Foo na ɔɔ ba ma.

29Wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Kilaisi ala lee ngɔ faa nwɛɛ kawaa kɔɔ ngaa kɛɛlaa nuu na nana aa tee nhanda bele maa nwɔɔ na Ngebɔ lou nwɛ.

1 Yɔni 3

1A ndomayaa bombou mbaa na gbeendɛ nana Ngebɔ i pelenga aa muee. Ngi lomayaa bombou mbaa na oo pelenga ti ui muaa aa Ngebɔ lengaa, awa aa tɔmbaga ala nwɛ aa muee. Indinɛi nhaa nwɛɛ ngelou na ai mi gɔɔ, gbɛnhaile ai Ngebɔ gɔɔni.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2Ni lomayaa belaa, mua Ngebɔ lengaa nwɛ aa muee chaanngi, kɛlɛ mai kɔɔ ndɛ pandaa gbɛɛ mɔɔ bele nda. Kɛlɛ mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nhuna Kilaisi ɔɔ ba, mɔɔ belenaa ɛɛ ala, gbɛnhaile mɔɔ ala lɔa ɛɛ ala bele ngɔ na i na.

3Nuu o nuu nana i nɛɛnwaa la indinɛi bonda bele ngɔ Kilaisi nhu oo gbɔha na nwakɛa chanhai ngɔ, ɛɛ gbo Kilaisi chanhai ngɔ na.

4Nuu na bɛɛ nana aa nhanda nyɔu bele ala lɛɛ ɔ aa Ngebɔ sɔ na nyaaindaa, gbɛnhaile nhanda nyɔu na sɔ nyaaindaa nwɛ.

5Wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Kilaisi i baia kangaa i nhanda nyɔu na nwɔi ningaa nwa, awa ala ai nhanda nyɔu bele ngɔ.

6Nuu o nuu nana ti hounwayaa nhu tii Kilaisi o ai nhanda nyɔu belendaa lo nda, kɛlɛ nuu na bɛɛ nana aa nhanda nyɔu belendaa lo nda, k`a oo belenga aa kɛɛlaa, ai ala lɔi awa ai ala gɔɔni.

7Nuu ɛɛ wu nwɔu mɔu ni lengaa! Nuu na bɛɛ aa tee nhanda bele tee mɔɔ nwɛ, ɛɛ gbo Kilaisi lee ngɔ na.

8Nuu na bɛɛ aa nhanda nyɔu belendaa lo nda, maa nwɔɔ na siina Ngafɔ mbaa na nda nwɛ aa ala, gbɛnhaile Ngafɔ mbaa na ala oo nhanda nyɔu belengaɔ kualaa tɔɔlomaa na gbɔha na. Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ kpei Ngebɔ Lou na i bai nana nyaaindaa nhanwa Ngafɔ mbaa na i pelengaɔ.

9Nuu na bɛɛ Ngebɔ lou aa ala ai nhanda nyɔu belendaa lo nda, gbaa Ngebɔ bele ngɔ na gbɔha na alaa ala nhu, awa kina pa Ngebɔ ngi Kɛɛgɛ na nwɛ, ai nhanda nyɔu belendaa lo nda.

10Awa indinɛi ndoganhu bai bombou mbaa na nwɛ i Ngebɔ lengaa i ndoganhu tii Ngafɔ na lengaa i ngoo. Nuu na nana ai tee nhanda beleni inaile ai loni aa ngi ndege lou na, ala Ngebɔ lou aile aa ala.

11Ngoo na nana wu mɛini kualaa tɔɔlomaa na gbɔha na ala nwɛ aa indinɛi, k`a ndomayaa aa gɛ mi loganhu.

12Amɛɛ bele ɛɛ Keeni nana Nuu Nyɔu na nda na nwɛɔ aa ala, awa kɛɛ ngi ndege nhiindou na gbekpe na kpei kɛɛ paaa kpɔɔ napangaa Eebɛli. Gbɛɛ nhaa nwɛɛ Keeni i ala baai? Gbɛnhaile nhanda na nana ala gbɔha na i pele peleni ngaa haa ɔɔ, kɛlɛ nhanda na nana ngi ndege na i pele peleni tee ngɔɔ.

13Nya ndegea, awɛɛ gbɛi ina ngelou na nhu belaa i taa lolo aa wuee.

14Mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa moo loko guaa haa na eya awa moo botenga ndɛɛhu na le. Mi ala indinɛi gɔɔnaa gbɛnhaile mi lo ngɔ aa mi ndege laanɛɛ belaa i. Nuu na bɛɛ ndomayaa ai gɛi ngeya, maa nwɔɔ na siina alaa lɛ haa na fɔha nau.

15Nuu na bɛɛ nana aa lolo aa ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ, maa nwɔɔ na siina nuu baa mɔɔ nwɛ, awa wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nuu baa mɔɔ wɔwɔwɔ ndɛɛhu ai ala nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Ngemɛɛ aa indinɛi mi kɔɔ ngɔ ndomayaa i gee na, aa kɛɛlaa Kilaisi kɛɛ ngi lɛɛhu na gɔannga mi nhanwa. Mua o gbɔnhu, kam`a`a mi lɛɛhu na gɔan mi ndege lengaa i fanwa.

17Ina kpatɛ nwɔɔ aa ndege lou lɔ mbaa ngɔ, awa poungaa na siina i gɔɔli ngaa mbaa mɔɔ na, ɔɔ gee kɛ aa kɛɛlaa ala lo ngɔ aa Ngebɔ?

18Nya lengaa, mi lomayaa na ɛɛ gɛ mi laahaa na nhu awa ka ngoo nhu. Kaa bele ngaa tɔmbaga lomayaa nana aa gbɔha lɔgɔɔu ngeyaabele nhu.

19Ngemɛɛ aa indinɛi mɔɔ kɔɔ nda aa kɛɛlaa mua tɔmbaga belaa nwɛ aa muee. Saabu indinɛi nhaa nwɛɛ maigɔ lua Ngebɔ au bele nhu.

20Ina mi lii na aa mi lɛɛ, mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ ala bombou ngɔ tee ngɔ mi lii naa, awa mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa i gbɛ o gbɛ gɔɔnaa.

21Awa ni lomayaa belaa, ina mi lii na ai mi lɛɛi, ndii gbɛndɛ tɔ mi eya Ngebɔ au bele nhu.

22Awa nana bɛɛ maa mɔɔli fanwa k`ami hɔlɔ, gbɛnhaile mi nwaa bɛɛ ɔ ngi sɔ nau awa k`ami nana bele aa nɛɛ alɛɛ.

23Ngi sɔ na ala nwɛ aa indinɛi, aa kɛɛlaa mi laanɛɛ aa ngi Lou na laa na napangaa Yisɔsi Kilaisi, awa ndomayaa i gɛ mi loganhu ɛɛ gbo Kilaisi i kɛi aa muee pelendaa nhanwa.

24Nuu na nana bɛɛ aa nwaa bɛɛ Ngebɔ sɔ nau ɔɔ gɛa na hounwayaa nhu tii Ngebɔ o, awa Ngebɔ ɔɔ gɛa na hounwayaa nhu tii ala o. Awa mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ alaa mi nhu, Yina na nhanwa nana i ngɔaa mi eya.

1 Yɔni 4

1Nya lomayaa belaa, awɛɛ laanɛɛ aa ningaa i hɛpɛ na bɛɛ natiini taa gɛ Ngebɔ Yina na lɔ ti nhu, kɛlɛ ati nhuana kangaa wu kɔɔ ina yina na i ti nhu Ngebɔ le mɛ i segei na. Gbaa ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua gbinhi gbinhia too yanjanga nhu mii o mii.

2Ngemɛɛ aa indinɛi wɔɔ ku wu kɔɔ nda ina Ngebɔ Yina na nwɛ. Nuu na nana aa kɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi Kilaisi i baia ɛɛ nuu gbɔha ala nwɛ Yina na i ngeya nana i segei Ngebɔ le.

3Kɛlɛ nuu na nana aa nwaagai indinɛi nwa ndaa to ngɔ na Yisɔsia, ala Yina na ai ala nhu nana i segei Ngebɔ le. Yina na nana i ala nhu i segeia Kilaisi Haalee na le. Kawu mɛinga aa kɛɛlaa ɔɔ baa awa chaanngi nhu alaa ngelou indinɛi nhu tɔ.

4Kɛlɛ wua Ngebɔ ndaa nwɛ aa wuee, ni lengaa, awa woo kunga ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua i ma, gbɛnhaile Ngebɔ Yina na nana i wu nhu fɔha lɔ alaa tee ngɔ yina naa nana i natiini nhu ngelou na ndaa i ngaa tuee.

5Ndɛɛ lɛɛ eebɔ letua indiini tua taa yɛpɛa ndaa to ngɔ ngelou na nhu nhanda naa, awa ngelou na i oo nhɛɛ ti nwa gbɛnhaile tua ngelou na ndaa i mɛ aa tuee.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Kɛlɛ mua Ngebɔ ndaa nwɛ aa muee. Nuu na nana bɛɛ i Ngebɔ gɔɔ ngɔ ala nwɛ aa oo nhɛɛ mi nwa. Nuu na nana bɛɛ Ngebɔ nda aile aa ala ai oo nhɛɛ mi nwa. Awa ngemɛɛ aa indinɛi maa ndoganhu bai na gɔɔ nda i tɔmbaga Yina na loganhu tii yina na o nana ai lɔmbaga i.

7Nya lomayaa belaa, ndomayaa i gɛa wu loganhu, gbɛnhaile ndomayaa i segeia Ngebɔ le. Nuu na nana aa gɛ lomayaai ala Ngebɔ lou nwɛ aa ala awa i Ngebɔ gɔɔnaa.

8Nuu na bɛɛ ai lomayaai ai Ngebɔ gɔɔ, gbaa Ngebɔ ndomayaa ɔ.

9Awa Ngebɔ kɛɛ ngi lomayaa na lɔgɔɔunga mi nhanwa aa ngi Lou ila ngɔ na leendaa nhanwa ngelou na nhu, kangaa mi ba ndɛɛhu hɔlɔ aa ala nhu bele.

10Ngemɛɛ aa indinɛi ndomayaa i na. Ai beleni aa kɛɛlaa mua nwɛ mi loni aa Ngebɔ kɛlɛ ala nwɛ i loni aa muee, awa kɛɛ ngi Lou na leenga kangaa i pele mi nhanda nyɔu na i lo na.

11Nya lomayaa belaa, ina ngemɛɛ aa indinɛi Ngebɔ lo ngɔ na aa muee, awa k`a ndomayaa aa gɛ nha mi loganhu.

12Nuu ai na nana i Ngebɔ lɔa, kɛlɛ ina ndomayaa aa gɛ mi loganhu, indinɛi oo ndɔgɔɔunga aa kɛɛlaa Ngebɔ lɔ mi nhu, awa ngi lomayaa na oo hiti nhu mi nhu.

13Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa muaa Ngebɔ nhu awa alaa mi nhu, gbɛnhaile oo ngi Yina na ɔaa mi eya.

14Awa nua noo tɔa awa ni kɛ aa lagbitia i aa kɛɛlaa Kɛɛgɛ na oo ngi Lou na leenga, kangaa i bele ngaa Ndendouyaa He Mɔɔ na ngelou na nhanwa.

15Ina nuu aa kɛ kpou aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Lou nwɛ, maa nwɔɔ na siina Ngebɔ lɔ ala nhu, awa ala pa alaa Ngebɔ nhu.

16Awa mua mi gbɔha na mi kɔɔnaa awa mi laanɛɛ ɔ aa ndomayaa na nana i Ngebɔ eya mi nhanwa. Ngebɔ ndomayaa ɔ. Nuu na bɛɛ aa gɛ ndomayaa nhu maa nwɔɔ na siina alaa Ngebɔ nhu awa Ngebɔ lɔ ala nhu.

17Ngi lomayaa na oo hiti nhu mi nhu, kangaa mi ba bele ngaa ndii gbɛndɛ hɔlɔ mbelaa aa kɔhɔ Foo na lɔgɔ, awa mɔɔ hɔlɔa, gbɛnhaile mi lɛɛhu na bei ngelou indinɛi nhu pele ngɔ ɛɛ Kilaisi nda na.

18Ndua ai ndomayaa nhu. Ndomayaa na nana hiti ɔ nhu ala nwɛ aa ndua na gbɛ bɛɛ. Nuu na nana aa lua ndomayaa ai ala nhu nana hiti ɔ nhu, gbɛnhaile kpɔɔni le tɔ ndua aa sege na.

19Mi lomayaa ɔ gbɛnhaile Ngebɔ pɛnhɛɛ i loni aa muee.

20Ina nuu aa gɛ ala lo ngɔ aa Ngebɔ kɛlɛ ala lolo ɔ aa ngi ndege lou na, ndɛɛ nwɔɔ nwɛ aa ala. Gbaa aigɔ lo ngaa Ngebɔ nana ai ala lɔ, ina ai loni aa ngi ndege lou na nana aa ala lɔ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

21Sɔ na nana Kilaisi i ngɔai mi eya ala nwɛ aa indinɛi. Nuu na bɛɛ aa lo ngaa Ngebɔ kaa lo ngaa ngi ndege lou na gbɔnhu.

1 Yɔni 5

1Nuu na bɛɛ nana aa laanɛɛ aa kɛɛlaa Yisɔsi Ngebɔ Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na nwɛ, maa nwɔɔ na siina Ngebɔ lou nwɛ aa ala, awa nuu o nuu nana aa lo ngaa ndou nwɔɔ na, ala lo ngɔ aa ndou na gbɔnhu.

2Ngemɛɛ aa indinɛi maa kɔɔ nda aa kɛɛlaa mi lo ngɔ aa Ngebɔ lengaa i, nhuna maa lo ngaa Ngebɔ awa mi nwaa bɛɛ ngi Sɔ nau.

3Gbaa mi lomayaa na Ngebɔ nhanwa ala nwɛ aa indinɛi aa kɛɛlaa mi nwaa bɛɛ ngi Sɔ nau. Awa ngi Sɔ na kooti bombou mbaa aile mi nhanwa.

4Gbaa nuu na bɛɛ Ngebɔ i ndeni ala gu ngɔ ngelou na nwa, awa nana kunjaa na le ala nwɛ aa indinɛi, aa kɛɛlaa mi laanɛɛ na, ala nwɛ aa ku ngelou na nwa.

5Ele nwɛɛ aa ku ngelou na nwa? K`a nuu na gbo nana ala laanɛɛ ɔ aa kɛɛlaa Yisɔsi ala nwɛ Ngebɔ Lou na aa ala.

6Yisɔsi Kilaisi ala nwɛ i bai aa nja lepele nana ti Ngebɔ ua beleni la aa ala, ka ngi haa na qanwa na. Nja na lepele ai le gbo kpɛti i bai lae kɛlɛ nja na lepele o ka qanwa na.

7Awa Ngebɔ Yina na ala nwɛ Seeli na le, gbɛnhaile Ngebɔ Yina na ala nwɛ tɔmbaga na le.

8Seelia i ti chawa ti na, Ngebɔ Yina na, Nja na, awa ka qanwa na, awa ti chawa ngɔ indinɛi tuaa kuun ngɔ nwa.

9Mi kuun ningaa gbɔhaa i ti gbɔha gɛɛ gɛɛ na nwa, kɛlɛ Ngebɔ nda gɛɛ gɛɛ na ala nwɛ mbombou ngɔ tee ngɔ ningaa gbɔhaa i ti nda gɛɛ gɛɛ naa, gbɛnhaile Ngebɔ nda gɛɛ gɛɛ na nwɛ aa indinɛi nana i seeliyaa hei laɔ ndaa to ngɔ na ngi Lou naa.

10Nuu na bɛɛ nana aa laanɛɛ aa Ngebɔ Lou na, Ngebɔ gɛɛ gɛɛ na lɔ maa nwɔɔ na nhu. Nuu na nana ai laanɛɛi aa Ngebɔ, oo Ngebɔ belenga aa ndɛɛ nwɔɔ, gbɛnhaile ala ai laanɛɛi aa Ngebɔ nda gɛɛ gɛɛ na nana i peleni ndaa to ngɔ na ngi Lou naa.

11Awa Ngebɔ nda gɛɛ gɛɛ na nwɛ aa indinɛi, aa kɛɛlaa oo ndɛɛhu ɔaa mi eya nana ɔɔ gɛ na wɔwɔwɔ, awa ndɛɛhu indinɛi alaa ngi Lou na nhu.

12Nuu na ndou na ngeya ndɛɛhu lɔ ngeya, kɛlɛ nuu na nana Ngebɔ Lou na ai ngeya ndɛɛhu ai ngeya.

13Wua na wu laanɛɛ ɔ na aa Ngebɔ Lou na laa na, ngi njia indinɛi gbaali wuee, kangaa wu ba kɔɔ ngaa kɛɛlaa woo ndɛɛhu na hɔlɔa nana ɔɔ gɛ na wɔwɔwɔ.

14Awa indinɛi ndii gbɛndɛ na nwɛ i mi eya ala nhu, aa kɛɛlaa ina maa nhu nwɔɔli pele gbɛ o gbɛ nhanwa nana ndi ɔ aa ngi guunmayaa na lepele, ɔɔ mi oo nwɛinaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Awa ina mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana bɛɛ maa ala nwɔɔli nda aa mɛinaa, mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana mi ala nwɔɔlini la ngɔandaa nhanwa mi eya moo hɔlɔa.

16Ina nuu oo ngi ndege laanɛɛ nwɔɔ lɔa k`ɛɛ nhanda nyɔu bele nana ai ba ala nwa aa haa, i laminɛa maa nwɔɔ na siina nhanwa, awa Ngebɔ ɔɔ ndɛɛhu ɔaa maa nwɔɔ na eya. Indinɛi alaa na natiini fanwa ti nhanda nyɔu na ai ba ti nwa aa haa. Kɛlɛ nhanda nyɔu lɔ na nana aa ba nuu nwa aa haa, awa ngai kɛi aa kɛɛlaa nuu i laaminɛ maa gee na nhanwa.

17Nhanda nyɔu o nhanda nyɔu nhanda nyɔu nwɛ, kɛlɛ nhanda nyɔu lɔ na nana ai ba nuu nwa aa haa.

18Awa mi kɔɔnaa aa kɛɛlaa nuu na bɛɛ nana Ngebɔ lou aa ala ai gɛ aa nhanda nyɔu belendaa, gbaa Ngebɔ Lou na nwɛ aa ala nwanhu gbee, awa Nuu Nyɔu na aigɔ nhanda gbaai gbaai bele ngaa ala.

19Mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa mua Ngebɔ ndaa nwɛ aa muee, awa ngelou gbɔha na alaa Nuu Nyɔu na fɔha nau.

20Awa mi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa Ngebɔ Lou na oo ba i nɛɛnwaa hɔlɔ ɔaa mi eya tɔmbaga nwɔɔ na gɔɔndaa nhanwa. Awa muaa tɔmbaga nwɔɔ na nhu, nhaa gbɔnhu Yisɔsi Kilaisi nhu ngi Lou na. Awa tɔmbaga Eebɔ na nwɛ aa indinɛi ka wɔwɔwɔ ndɛɛhu na.

21Ni lengaa, a nwaa gɛa gɔha ndɛɛ lɛɛ eebɔa i mba.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

2 Yɔni

2 Yɔni 1

[1]Nya nwɛ wu nuu waa na aa nge ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali wu nwanhu nyɔugbɛai ka bi lengaa i, wua Ngebɔ i wu nhu ɔhɛ ngɔ na. Nya lo ngɔ aa wuee aa tɔmbaga ka bi lengaa i. Awa nya ila ngɔ na aile gbo nya lo ngɔ na aa wuee, kɛlɛ ningaa i gbɔnhu bɛɛ ti tɔmbaga na gɔɔ ngɔ ti lo ngɔ aa wuee,

[2]tɔmbaga na nhanwa nana i mi nhu, awa tɔmbaga na siina ɔɔ gɛa na tii mua o nhaa guna bɛɛ.

[3]Kangaa panda bandayaa o, maaumayaa o, ka maa lɛi i gɛ na tii mua o, kualaa Ngebɔ le Kɛɛgɛ na aa ala, awa ka Yisɔsi Kilaisi le, napangaa Kɛɛgɛ na Lou na. Kangaa ti indinɛi bele tɔmbaga nhu o ka ndomayaa nhu.

[4]Nya goonhu nɛɛ ɔ mbombou ngɔ aa naa lɔndaa nhanwa aa kɛɛlaa bi lengaa i lɛingaa i ti hitɛ ɔ tɔmbaga na bou nwa ɛɛ gbo Kɛɛgɛ na i kɛaɔ aa muee.

[5]Awa chaanngi ngi bi nwaa nɛɛ nɛɛ nyɔugbɛa i kangaa ndomayaa i gɛ mi loganhu mii bi lengaa i ngoo. Awa indinɛi ai beleni sɔ nyiɛ nwɛ ngaa kpaali bi nwanhue kɛlɛ sɔ mɛ nana mi hɔlɔaɔ kualaa tɔɔlomaa na.

[6]Awa ndomayaa nwɛ aa indinɛi, napangaa maa nda ngi sɔ na bou nwa. Awa sɔ na ala nwɛ aa indinɛi, ɛɛ wu mɛingaɔ kualaa tɔɔlomaa na, aa kɛɛlaa wu gɛ ndomayaa nhu.

[7]Gbaa ningaa nwɔu mɔu mbelaa gbinhi gbinhia too yanjanga nhu ngelou gbɔha i nhu bɛɛ, awa ningaa nwɛ natiini tai kuun ngɔ ma aa kɛɛlaa Kilaisi i baia ɛɛ nuu gbɔha. Nuu indinɛi bonda, ningaa nwɔu mɔu mɔɔ nwɛ aa ala, awa Kilaisi haalee mɛ aa ala.

[8]A nwanhu gbeena kangaa wai ba bɔɔla nanaa wu engea fanwa, kɛlɛ kangaa wu ba paabaa na hɔlɔ nana hiti ɔ nhu.

[9]Nuu na nana ai loi Kilaisi nagɔli na nhu awa i bii ngi nagɔli na nwanhu, maa nwɔɔ na siina Ngebɔ ai ngeya. Kɛlɛ nuu na nana aa lo nagɔli na nhu ala nwɛ Kɛɛgɛ na ngeya ka Ndou na.

[10]Faa nwɛɛe ina nuu aa ba biee, kɛlɛ ai bai aa nagɔli indinɛi, bɛɛ ala binja bi bɛlɛ nau, awa bɛɛ ha ma bɛnhɛ.

[11]Gbaa nuu na bɛɛ aa ha ala nwa oo gula ngi enge nyɔu naa.

[12]Hali ngoo na Kpinhi ɔ i nya eya ngaa kpaali wu nwanhu, kɛlɛ ngɛagɔ gula nhu ngaa kɔɔ gbau ka kpaali bele kongo ngaa pele nda, gbaa nya nɛɛnwaa la ɔ aa paalaa au bɛɛndaa nhanwa wu nwa, awa mi lo aunwaa mi yɛpɛ, kangaa mi goonhu nɛɛ na i ba hiti nhu.

[13]Wu ndege nyɛɛlou na ala nhu ɔhɛ ngɔ na, ngi lengaa i ti hai wu nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3 Yɔni

3 Yɔni 1

1Nya nwɛ nuu waa na aa nge ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali biee Geiɔsi, bia nya lo ngɔ na aa biee aa tɔmbaga.

2Nya nwaa lo mɔɔi, nya ngaa laaminɛ kangaa nhanda nhu nɛɛ bi nwa gbɛ o gbɛ nhu, awa bi gaanhu gua ɛɛ gbo ngi nhu kɔɔ ngɔ aa kɛɛlaa ngemɛɛ bi luu na i na.

3Gbaa nya goonhu nɛɛia mbombou ngɔ nhuna mi ndege laanɛɛ belaa i lɛingaa ti bai ti kɛi aa nge, ndaa to ngɔ tɔmbaga naa nana i bi lɛɛhu na nhu, ɛɛ gbo lɔɔ bi nda ngɔ tɔmbaga na bou nwa.

4Koonhu nɛɛ bombou mbaa aigɔ gɛ nya nwa nana aa lee indinɛia, napangaa mɛindaa na nhanwa aa kɛɛlaa nya lengaa i ti hitɛ ɔ tɔmbaga na bou nwa.

5Nya nwaa lo mɔɔi, laanɛɛyaa nhanda nwɛ baa pele aa nhanda banda belendaa aa laanɛɛ belaa i, eengaa bɛnhɛ tɔ aa hotangaa i.

6Awa kati baa ti kɛa bei aa laanɛɛ belaa i bi lomayaa na bele ngɔ na nhanwa ee na ti nhanwa. Bɔɔ pelenaa maa nhiɛ ɔ ina baa hɛi ti nwa ndiilaa nhanwa gulɔɔ aa ti gɔhia na aa pele na nana mbɛ ngɔ ma aa Ngebɔ enge na.

7Gbaa ti ti gɔhia na lɔɔlonia Kilaisi lɔgɔ fanwa awa tai gbɛ o gbɛ houi laanɛɛ gbahamba belaa i ngeya.

8Faa nwɛɛe kam~a~a ningaa indiini bonda laa gɔ, kangaa mi ba bele ngaa ti ndege enge belaa tɔmbaga na nhu.

9Ngoo ngooleekɔɔ gbaalia laanɛɛ belaa i ngee, kɛlɛ Laiɔtilifisi, nana ndo ngɔ na aa gbɔha na belendaa aa ti lokulɔ nwɔɔ, ai nana gbau ngaa kɛ.

10Faa nwɛɛe nhuna ngɔɔ ba, ngɔɔ indinɛi lɛɛ lɛɛa nga bɛɛ aa pele pele, njia nyɔu na aa kɛ ngɔ na bele ndaa to ngɔ na nuaa. Awa ai gbele gbo naa nanae kɛlɛ kɛɛ lele gbɔnhu aa laanɛɛ belaa i pinjandaa, awa natiini gbɔnhu ti lo ngɔ la ti ningaa indiini pinja, kɛɛ ti bɛndi awa i ti gbɛ kualaa laanɛɛ belaa i ndiiya.

11Nya nwaa lo mɔɔi, bɛɛ nhanda nyɔu laabokɔgɔ, kɛlɛ nhanda gbekpe ndaabokɔgɔna. Nuu na nana aa nhanda gbekpe pele, maa nwɔɔ na Ngebɔ nda nwɛ aa ala, kɛlɛ nuu na nana aa nhanda nyɔu bele, maa nwɔɔ na ai Ngebɔ lɔ ngɔ.

12Lɛmitiliɔsi ala ngi yia banda lɔ nuu o nuu la, awa ka tɔmbaga na gbɔha na la, awa nya gbɔnhu ngi yia banda lɔ nya la, awa wu kɔɔnaa aa kɛɛlaa nana naa kɛ tɔmbaga nwɛɛ.

13Njia gbinhi gbinhi ee naanɔɔ nya eya kpaalindaa nhanwa wu nwanhu, kɛlɛ ngɛagɔ gula nhu gbɔnhu ngaa kpaalii aa kpaali bele kongo o ka njaai.

14Nya nɛɛnwaa la ɔ aa au bɛɛndaa bi nwa guui nhu, awa mi lo aunwaa mi yɛpɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Kangaa maa lɛi i gɛ bi nwa. Bi lomayaa belaa i ti fama leeni biɛɛ. Kɛa mbɛ aa mi lomayaa belaa i bɛɛ aa kɛɛlaa ngi hai ti nwa aa ngila ngila.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Yuulu

Yuulu 1

1Nya nwɛ Yuulu aa nge Yisɔsi Kilaisi eyaalakpandou na, awa nya nwɛ gbɔnhu Yemiisi ndege nhiindou na aa nge, ngaa ngooleekɔɔ indinɛi gbaali natiini manhu Ngebɔ lo ngɔ na aa tuee, i uinga tuaa, awa ti Yisɔsi Kilaisi gaanhu.

2Kangaa maaumayaa na nana i Ngebɔ eya wu nhanwa, ka maa lɛiyaa na, awa ka ndomayaa na i bunde wu eya.

3Wua nya lomayaa belaa i ngaa wuee, nhuna ngee sɔbɛ hou aa ngooleekɔɔ gbaalindaa nhanwa wuee ngu to ngɔ ndendouyaa naa nana i mi eya, ngi tɔia aa kɛɛlaa maa nhiɛ ɔ ngaa ngooleekɔɔ gbaali wu nwanhu chaanngi nhu kangaa ngi wu lii gbɛndɛ, kangaa wu sɔbɛ hou aa laanɛɛ na houndaa pandaa nana Ngebɔ i ngɔaa ngi ndaa i ngeya naa ila na awa kpɔha nhu nwɛɛ.

4Gbaa ningaa lɛingaa i natiini kpaali ngɔɔ tɔ ti nhanwa giilɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ɔɔ ti nyaaia, tua na siina tua nwɛ ti ɔaa wu liiya sɔi. Ngebɔyaa gbahamba belaa nwɛ aa tuee natiini taa mi Eebɔ na banda bandayaa na gbau awa ti pote ngaa nhanda nyɔu gɛbɛlɛ, awa k`ati nwaagai mi Nwanhu nwɔɔ ila ngɔ na nwa nana Maliki na aa ala Yisɔsi Kilaisi.

5Gbaa hali wu gbɛ o gbɛ na gɔɔnaa, kɛlɛ chaanngi nhu nya lo ngɔ la ngi wu nɛɛnwaa bɛɛla aa kɛɛlaa nhuna Maliki na i bilani aa ndendouyaa hendaa ningaaɛ aa ti guandaa Iyibiti bɔlɔgɔɔ na nhu, nhu nwɛɛ i natiini nyaaniiɔ tai laanɛɛi.

6Awa malekaa i gbɔnhu, ti liiya natiini tai ti fɔha na houi aa ngi bele, kɛlɛ too gbenga ti guegue heinwaa naa, Ngebɔ oo ti nwakɛa kpindi nhu mɛɛ lɔu na mɛɛna i ti gula gula ngɔ na wɔwɔwɔ kɔɛndɛa nana tɔɔ gɛ nga nhaa Foo Waa na i hiti ti gɔhɔndaa nhanwa.

7Nɛgililɛ baa aa Sɔlɔmua i ngoo Gɔmolaa i ngoo, awa ka taa laa na nana ee ti gbɛlaa gbɛlaa na. Ningaa indiini ti eyaabele na bele pele ngɔɔ gbo ɛɛ malekaa i natiini. Ndo siandaa o, ka ndo siandaa aa kɛgɛi ngoo ndege gɛgɛi ngoo, inaile njie ngoo ndege yie ngoo, awa ka Ngebɔ i ti gbɔɔnia aa ti biindaa wɔwɔwɔ ngɔmbu naa awa ndaanhii mɛɔ nuu o nuu nhanwa bɛɛ.

8Nhanda ila na nwɛ gbɔnhu aa ndakpangaa indiini. Ti gbɔha na ɔa pɛnhɛɛ nhanda lɔɔ lɔɔndaa nhu nɛɛnwaa nhu nana aa pele taa lugu na nwaa nɔgɔ aa nhanda nyɔu, ti lele ɔ aa kuunndaa Maliki na fɔha na nwa, awa kati mbɛɛmba belaa bombou mbaa i ngɛi ti mɛɛ aliyana.

9Na nhu bɛɛ hali malekaa i ti nwanha na taa ui mba aa Maaikɛɛli, tonga na ti pelenɔ loganhu tii Ngafɔ mbaa na o ngu to ngɔ na Moosisia, Maaikɛɛli na siina ai ngɛi ngoo gulai ndiiya Ngafɔ mbaa na gɔhɔndaa nhanwa. Nana gbo i kɛi laɔ ɛgɛ, "Kangaa Maliki na i yɛpɛ biee nhu gbɛndɛ ngɔ!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Ningaa indiini k`ati ngɛi pii pii nana nhanwa tai nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba. Awa nhanda nhanda na nana ti nɛɛnwaa hɔlɔ ngɔ mba ɛɛ gbo nhuaa taa nɛɛnwaa hɔlɔ nhandaa nana nuu ai ti nagɔlii la, maa nhanda nhanda na nwɛ ɔɔ ti nyaai.

11Maa lua ɔ na siina ti nhanwa! Too hitɛ Keeni ɔgɔbo na nhu. Awa nahoo lɔgɔ fanwa, too gbɔha na bua aa kaka pele na nana Beelamu ee nhu. Too kɔɔ lo pelenga ɛɛ Kola i kɔɔ lo peleni, awa too nyaai hɔlɔa ɛɛ Kola i nyaai hɔlɔi.

12Kina ningaa indiini ti ufe maa baa mba ɔɔ, ti bele ngɔɔ ɛɛ tɛi tɛi ngaa gɛ wu hounwayaa nwɛnhɛi na nhu nana waa mɛ ngɔ na bele wu aa lɔgɔ na nhu. Ningaa nwɛ natiini ti gbɔha sago nhu gbo kpɛti. Ti bele ngɔ ɛɛ nja gbii nana hɛfɛ ngaa kpɛ nga, awa ti bele ngɔ gbɔnhu ɛɛ ngulu ulu nana ai wa kɛlɛ hiti ɔ nhu aa wa, ngulu ulu nana ti puukua ngɔ nana i haaa.

13Ningaa indiini ti bele ngɔ ɛɛ nja yii kpaai gbaai, awa ti eyaabele na pele ngɔ ɛɛ pue. Ti bele ngɔ ɛɛ tee tee nhu leelegaa, awa Ngebɔ oo nhinde nwakɛa ti nhanwa mɛɛna naa gbindi ɔ lee ngɔ kpindia bɛɛ, awa naa nwɛɛ tɔɔ gɛ na nhaa guna bɛɛ.

14Inɔki, nana ndenjaa beke na kualaa Alama le paalaa ala le hiti ɔ na ngɔfɛla na nhu, ala nwɛɔ i ngoolee na gɛi nana aa gua Ngebɔ le, ɛgɛ, "Kpeendɛ! Maliki na oo ba tii ngi nwalekaa wuulua gbinhi gbinhia o

15paalaa nhanwa aa kɔhɔ ningaa nwa bɛɛ, kangaa ti ningaa i nyaai ngebɔyaa gbaha mba na nhanwa ti peleni, awa ka njia nyɔu nyɔu na nana nhanda nyɔu belaa i tee kɛɛ gɛɛ aa ala!”

16Ningaa indiini k`ati gɔɔ nhu yia aa lɔgɔ bɛɛ awa k`ati ningaa lagbitia lɛɛgɛ lɛɛgɛ, ti hitɛ ti ɔi nyɔu nyɔu na bou nwa, k`ati yonga lee lee gbɔha nhanwa, awa k`ati ningaa lagbitia bihɛ bihɛ kangaa ti nhai hɔlɔ ti eya.

17Kɛlɛ wua nya lomayaa belaa i ngaa wuee, a nɛɛnwaa bɛɛlaa njia na nwa nana mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi lo mbelaa i ti nhumbuiɔ aa kɛ.

18Kati gɛa wu nwa, "Gbele mba hoo na aa hiti ma, ningaa tɔɔ baa natiini tɔɔ ngɛɛ ngɛɛ nhɛɛ wuaa, napangaa ningaa i natiini taa hitɛ gbo ti eebɔyaa nyɔu nyɔu na bou nwa nana ngebɔyaa gbaha mba ɔ.”

19Ningaa indiini bonda tua nwɛ taa pele ndoganhu bai bai aa ɔa ningaa loganhu. Ngelou i nhu nhanda lɔ maa nɛgili i ti goo nhu awa Ngebɔ Yina na ai ti nhu.

20Kɛlɛ wua nya lomayaa belaa i ngaa wuee, a engea aa ngebɔyaa nagɔli kangaa wu gbɔha na nhu gbɛndɛ. A laaminɛa Ngebɔ Yina na fɔha na nhu,

21awa kawɔɔ gbɔha na nwakɛ Ngebɔ lomayaa na nhu nhuna waa gɛ aa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na nwaa golondaa nana Maliki na ɔɔ ngɔa wu eya kualaa ngi nwaaumayaa na nhu nana i ngeya wu nhanwa.

22A ndii gbɛndɛ fea natiini mbɛ ti nɛɛnwaa gɔhɔ ngɔ na ti laanɛɛ na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

23A lagbitia nwaa gbɛa aa ti guandaa ngɔmbua, awa wu maaumayaa gbau gbɔnhu lagbitia nwa kɛlɛ wu pele ndua nhu, awa wu lolo aa ti lonwa kɔha gɔha na bɛnhɛ nana maa nɔgɔ ɔ aa ti ɔi nyɔu nyɔu na.

24Chaanngi nhu nuu na le nana ku ngɔ wuu kangaa awɛɛ gula, awa ala ku ngɔ na boma aa pele wu lo ngi bɛɛyaa na gulɔɔ aa koonhu nɛɛ tɛɛgɛ ai wu nwa,

25Ngebɔ ila ngɔ na le nana mi Lendouyaa He Mɔɔ na aa ala, aa mi Nwaliki na Yisɔsi Kilaisi nhu bele, mbɛɛ i gɛa ala nwa, mbɛɛ bombou mbaa o, lamanhuyaa o, ka fɔha, gbɛnhaile ala bo mɛɛ kualaa tɔɔlomaa na o, chaanngi nhu o, nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 1

1Kɔɔ indinɛi nhu nwɛɛ gulɔɔ lɔgɔɔu nhanda nhanda na gbaali gbaali ngɔ na. Ngebɔ kɛɛ gulɔɔ lɔɔgɔɔu nhanda indinɛi ɔaa ala eya kangaa i ndɔgɔɔu ngaa ngi eyaalakpangaa i nana nhanwa i baa bele pele. Awae ka Yisɔsi Kilaisi i ngi nwaleka longa kangaa i li i ndɔgɔɔu ngaa ngi eyaalakpandou na Yɔni,

2awa ka Yɔni i nana nwaa seeliyaa hea bɛɛ i naa lɔi ala nɛɛnwaa na nhu, napangaa nana Ngebɔ i kɛi o ka nana Yisɔsi Kilaisi i ndɔgɔɔuni aa ala. Awa kɛɛ nana gɛa bɛɛ i naa lɔi.

3Ngebɔ ɔɔ nuu na lubaa nana aa ngi oolee ngindinɛi gala, awa Ngebɔ ɔɔ ningaa i ndubaa natiini taa oo nhɛɛ ngoo indinɛi nwa kɔɔ indinɛi nhu awa k`ati nwaa bɛɛ nanau kpaali ngɔ na nhu! Gbaa lɔgɔ na oo gbɛɛa mi gbɛlaa nhuna nhanda indinɛi bɛɛ ɔɔ bele nda.

4Nya Yɔni aa nge ngi fama leeni laanɛɛ belaa u ngi ɔfɛla naɛ wu mɛɛ Eesia bɔlɔgɔɔ na gaka gakanwaa na. Kangaa Ngebɔ i wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi, napangaa Ngebɔ nana i na chaanngi nhu, i naɔ pɛnhɛɛ, awa ɔɔ ba. Kangaa ngi yinaa ɔfɛlangaa i natiini ti loni ngi nwanhayaa na gulɔɔ ti wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi.

5Awa kangaa Yisɔsi Kilaisi o gbɔnhu i wu gɔ aa panda bandayaa o ka maa lɛi, napangaa Yisɔsi Kilaisi nana ala hiti ɔ nhu laanɛɛlaa nhanwa aa ala, pɛnhɛɛ mɔɔ na nana i huui kualaa haa nhu, awa nana gbɔnhu manha na aa ala ngelou i nhu nwanhangaa waa waa i fanwa. Ala lo ngɔ aa muee awa oo nhanda baanga muaa kualaa mi nhanda nyɔu na nhu aa ngi haa na

6awa oo mi belenga aa chaaga gua mbelaa ngi nwanhayaa na la, kangaa mi enge ngi Eebɔ naɛ nana ngi Kɛɛgɛ na aa ala. Kangaa mbɛɛ gɛ Yisɔsi Kilaisia ka fɔha nhaa guna bɛɛ. Kangaa i bele.

7A kpeendɛ, alaa ba feenaa na nhu! Nuu o nuu ɔɔ ala lɔa, awa nhaa bɛnhɛ natiini tee ndekpa biilɛ alaa tɔɔ ala lɔa gbɔnhu. Ningaa i bɛɛ ti pɔlɔgɔɔ gbɔha i nhu tɔɔ ɔɔa ala baalaa na nhanwa. Ngemɛɛ ɔɔ bele. Kangaa i bele!

8Maliki na Ngebɔ waa ɛgɛ, "Nya nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa nge ka gbelemba nwɔɔ na," nana i na chaanngi, nana ee naɔ, awa nana paalaa i na.

9Nya nwɛ Yɔni aa nge, wu ndege laanɛɛ nwɔɔ na aa nge, nana ala hou ɔ na nwa aa Yisɔsi Kilaisi ɛɛ wua gbo. Faa nwɛɛe nya lo ngɔ nhu gbɛndɛ ngɔ njɔgɔlɔ na nhu aa ndii lo tii wua o, awa ngɔɔ gɛa na ngilamaaa tii wua o ngi nwanhayaa na la. Lɔgɔ ila ma kati nya aa gbotoa awa kati ya aa nge pɔlɔgɔɔ nwa nana nja ee mbeembee ngɔɔ taa ui naa aa Patimɔsi, gbɛnhaile ngoo Ngebɔ oo na gɛa ka tɔmbaga na nana Yisɔsi i ndɔgɔɔuni aa nge.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Nhuna ngee na, Lɔgɔwaa na nwa, ka Ngebɔ Yina na i baa i siaa aa nge, awa kangi
yɔkpɔu waa oo nwɛinga aa nya bou bele nana pele ngɔ ɛɛ fueu ngoo gɛnhi,

11"Nana gbaalia bi naa lɔi, awa bi maa gɔɔ na lee tee laanɛɛ belaa u ngi ɔfɛla na
nwanhu ti taa waa waa ɔfɛla ngindinɛi nhu. Mɛɛ Ɛfisɔsi o, Simaina o, Pagamɔmu o,
Taiataila o, Salisi o, Filalɛlifia o, ka Laolisia."

12Nhu nwɛɛ ngi boteni nuu na lɔndaa nhanwa nana ee yɛpɛ, awa kangi mbii ngɔfɛla
tɔa nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn sɔuntaa lo tondaa ma nhanwa,

13awa mbii na liiya, kangi nhai lɔa na nana pele ngɔɔ ɛɛ nuu gbɔha, nana ee ndonwa
kɔha bu ngɔ nwaɔ hitɛ ngɔ sila, awa i mabɔɔn tɛbɛi ili ngɔ gili nhu.

14Ngu na ee ngumbaa na kue ɔɔ ɛɛ mbaala gbee, kue ɔɔ chɛhɛ chɛhɛ, awa ngau na ee
huonaa nhu ɛɛ ngɔmbu.

15K`a ala gbala na i huo yain ɛɛ kɛɛmu nana ti nguni ngɔmbua awa ti maa giihɛ nhaa i
huo yain, awa ala oo na bele ngɔ ɛɛ nja aa gɛ aa suulindaa.

16Awa teelega ɔfɛla mɛɛ ee houi ala ɛha loko na eya, awa ngaa fee saasigɔ i ɔai ndaa
na nana ngaa lii ɔ. K`a ngaunwaa na i huo yain ɛɛ foo aa gbandɛ aa fooliiliiya.

17Nhuna ngi ala lɔi, kangi gulaa ngɔgɔu, awa kangi belenga ɛɛ haa nwɔɔ. Kɛlɛ kɛɛ ɛha
loko na bɛɛa nyaa awa kɛɛ gɛa, "Bɛɛ lua! Nya nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa nge ka gbelemba
nwɔɔ na.

18Nya nwɛ kɛndɛ nwɔɔ na aa nge! Kangi haaa kɛlɛ chaanngi nhu nya gɛndɛ ɔ nhaa
guna bɛɛ. Fɔha lɔ nyaa haa na nwanhu o ka haaɔfɔ nhu.

19Chaanngi nhu nana gbaalia baa naa lɔ. Nana gbaalia ɔɔ bele pele chaanngi nhu o, ka
nana pelendaa ɔɔ gɛ na gulɔɔ.

20Indinɛi gbundu nhunhaa na nwɛ teelega ɔfɛla na nhanwa nana baa tɔ i houi nya ɛha
loko na eya, awa ka mbii ngɔfɛla na nana kpatɛ ngɔ na aa mabɔɔn sɔuntaa londaa ma
nhanwa. Teelega ɔfɛla na malekaa i mɛ laanɛɛ belaa u ngɔfɛlangaa i fanwa, awa mbii
ngɔfɛla na laanɛɛ belaa u ngi ɔfɛla na nwɛ.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 2

1"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Ɛfisɔsi. 'Indinɛi ngoo
na nwɛ nana i guai nuu na le nana teelega ɔfɛla na i houi ala ɛha loko na eya, awa alɛɛ
gbɔnhu ee sia mbii ngɔfɛla na liiya nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn, sɔuntaa londaa ma
nhanwa.

2Ngi wu sɔbɛ na hou ngɔ na gɔɔnaa wu houa ngenge naa nana nhu gbɛndɛ ngɔ, awa
wu gee lii loni. Awa ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wai mbɛ nhu wui ningaa nyɔu nyɔua o,
awa woo natiini nhuanga taa gɛ to mbelaa nwɛ aa tuee kɛlɛ to mbelaa aile aa tuee, awa
woo gua ti nwa aa ndɛɛ gɔɔla mbelaa.

3Wu lii lo ngɔ, woo yɔgɔlɔ nya lɔgɔ fanwa, awa wai lɛ gbahai.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Kɛlɛ indinɛi nwɛ kpaai ɔ nyaa wu nhanwa. Wai loni aa nge chaanngi nhu ɛɛ wu lo ngɔ naɔ aa nge pɛnhɛɛ.

5Faa nwɛɛe a nɛɛnwaa bɛɛlaa kualaa mɛɛ wu gulaa naɔ! A botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu awa wu nana bele pele wee pele ngɔɔ pɛnhɛɛ. Kɛlɛ ina wai bɛni, ngɔɔ baa wuee ngi wu bii na gbau ngi lomaa na.

6Kɛlɛ indinɛi waa pele nhanda gbekpe mɛɛ aa kɛɛlaa wu lolo ɔ aa nana Nikolasi bou belaa i taa pele. Nya goonhu nɛɛ ɔ fanwa, gbaa nya gbɔha na kpei nya lolo ɔ la.

7'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i! 'Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, ngɔɔ fɛɛlɛ hea alɛɛ kangaa i nguluwa na nwɛ nana aa wa ngulu naa nana aa ndɛɛhu he ningaaɛ, nana nhii ngɔ mɛɛ Ngebɔ gbangba na nhu.'

8"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Simaina. 'Indinɛi ngoo na nwɛ nana i segei nuu na le nana pɛnhɛɛ mɔɔ na aa ala ka gbelemba nwɔɔ na, nana i haai awa kɛɛ huua gbɔnhu kualaa haa na nhu.

9Ngi kpɔu gbɔu na gɔɔnaa wu nhu. Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wu baa ngɔ, kɛlɛ bɛnhɛ wu gbatɛ ɔ! Ngi njafa na gɔɔnaa natiini taa pele ngaa wuee ti gɛi Yuua nwɛ aa tuee kɛlɛ Yuua aile pa aa tuee. Setani bou belaa nwɛ aa tuee!

10Awɛɛ lua gbɛ o gbɛa nana wu baa maa yɔgɔlɔ bele. A oo nhɛɛna! Ngafɔ mbaa na oo baa wu lɛingaa bii kpindi bɛlɛu mɛɛna ɔɔ wu nhua na. Awa wɔɔ gɛa kpɔu gbɔu nhu mi guu puu fanwa. Kɛlɛ a gɛa laanɛɛ nhu aa nge, hali bɛnhɛ wu haa fanwa, ngɔɔ togbo biinaa wu nwa napangaa wɔwɔwɔ ndɛɛhu na.

11'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i. 'Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, haa na fee na aigɔ gbɛ o gbɛ bele ngaa ala.'

12"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Pagamɔmu laa waa na nhu. 'Indinɛi ngoo na nwɛ nana i segei nuu na le nana ngaa fee saasigɔ na ee ɔai ala laa na nana ngaa lii ɔ.

13Ngi wu heinwaa na gɔɔnaa, wuaa heii mɛɛ Setani nwanhayaa na i na ngeya. Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wai nwaagaii nya nwa, awa wu laanɛɛ ɔ aa nge, hali bɛnhɛ aa yamana na ti Antipasi baai laɔ nana ala laanɛɛ ɔ naɔ aa nge hiti ɔ nhu, awa kɛɛ seeliyaa hea nya nhanwa. Kati ala baaa wu liiya mɛɛ Setani i na.

14Kɛlɛ nhanda chokole tɔ na nana kpaai ɔ nyaa wu nhanwa. Ningaa lɛingaa lɔ na mɛɛ wu liiya ti hitɛ ɔ nagɔli na bou nwa nana Beelamu aa pele ngaa ningaa i, nana i Belaki nagɔlii aa pele na nana ɔɔ sia la aa Iisilɛlia i nhaa ti ɔa nhanda nyɔu nhu, aa ti gɔɔbindaa nhanwa aa mɛnhɛi nwɛndaa nana ti kuaa aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le, awa kɛɛ pelenga boma ti ndo siaa.

15Aa pele ngɔ ila na siina, ningaa lɛingaa lɔ wu nhu natiini ti hitɛ ɔ nagɔli na bou nwa nana Nikolasi bou belaa i taa pele ngaa ningaa i.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16Faa nwɛɛe a botena kualaa wu nhanda nyɔu na nhu. Ina wai bɛni, ngɔɔ baa wuee guui nhu ngi gɔ aa maa belaa i siina aa saasigɔ na nana i houi nya laa na.

17'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na kɛ aa laanɛɛ belaa i! 'Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, ngɔɔ mɛnhɛi ɔaa ngeya nana taa ui mba aa mana, nana Ngebɔ i makɛ ngɔ aliyana. Awa ngɔɔ kɔtu guegue ɔaa ngeya nana ndaa nyiɛ gbaali ngɔ ma nana nuu ai kɔɔ, k`a nuu na gbo nana aa hɔlɔ.'

18"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Taiataila. 'Indinɛi ngoo na nwɛ nana i segei Ngebɔ Lou na le, nana ngau na ee huo nhu ɛɛ ngɔmbu, nana kpala na ee huo yain ɛɛ kɛɛmu nana ti nguni ngɔmbua awa ti maa giihɛ nhaa i huo yain.

19Ngi wu enge na gɔɔ kɔɔnaa, wu lomayaa na, wu laanɛɛ na, wu enge na waa pele nya nhanwa, awa ka wu lii lonjaa na. Ngi nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa wua waa maa nhanda indinɛi bele pele chaanngi nhu tee ngɔ bɛnhɛ pɛnhɛɛ naaɔ.

20Kɛlɛ indinɛi nwɛ kpaai ɔ nyaa wu nhanwa. Ala nwɛ aa kɛɛlaa, k`awu fɛɛlɛ he njie nanaɛ Yɛsibɛli nana aa ui gbɔha naa aa Ngebɔ letu. Kɛɛ nya eyaalakpangaa i pu aa kaka pele aa ngi nagɔli na aa pele ngaa ningaa i kangaa ti ɔa ndo siandaa nhu o, ka mɛnhɛi nwɛndaa o nana ti kuaa aa chaaga ndɛɛ lɛɛ eebɔa le.

21Kangi lɔgɔ ɔaa ngeya kangaa i bote kualaa ngi nhanda nyɔu na nhu, kɛlɛ ngɔi ai alaa kangaa i loko gua ngi lo na siandaa nhu.

22Awae ngɔɔ pelenaa i la aa hegbɛ, awa natiini taa ndo sia aa ala, ngɔɔ pelenaa ti gɛ njɔgɔlɔ bombou mbaa nhu. Ina gbo tai bɛni aa ngeyaabele nyɔu na nana taa pele ngaa ala, ngɔɔ nana belenaa aa tuee ngi kɛa.

23Ngɔɔ ala bou belaa i paaa boma bɛɛ, awa nhu nwɛɛ laanɛɛ belaa i bɛɛ tɔɔ kɔɔ ngaa kɛɛlaa nya nwɛ aa nuu na nana i ningaa nɛɛnwaa nhaa gɔɔ awa ngi nana gɔɔ ngɔ boma i ti lii na nwa. Ngigbɛ o ngigbɛ wu liiya ngɔɔ ala baabaaa aa ngi enge na bele ngɔ na.

24'Kɛlɛ wu bɛpɛ na bɛɛ wu mɛɛ Taiataila laa waa na nhu, wai hitɛi nagɔli nyɔu nyɔu indinɛi bou nwa, wai nana nagɔlii lagbitia taa ui mba aa "Setani gbundu nhanda na." Wua na siina ngaigɔ kooti la gbɔnhu wu umbaa.

25Kɛlɛ nana i wu eya a houa a loko hee ngɔ pandaa nhaa ngi ba.

26- 27Awa nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, awa i nana bele kpala ngi nyaa nhaa kpelenwaa na, ngɔɔ fɔha ila na ɔaa ngeya nana ngi hɔlɔi kualaa nya Kɛɛgɛ na eya. Ngɔɔ fɔha ɔaa ngeya nde kɛbɛlɛ na nwanhu. Ɔɔ gɛa ti nwanhu aa kɔu likpɔ, awa ɔɔ ti nhu aai aaia ɛɛ pɔlɔhɛɛ.

28Awa ngɔɔ teelega ɔaa ti eya nana aa huo ngaa ngeenhu.

29'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i.'

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 3

1"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Salisi. 'Indinɛi ngoo na nwɛ nana i segei nuu na le nana Ngebɔ Yinaa ɔfɛlangaa i ti ngeya ka teelega ɔfɛla na. Ngi nana gɔɔnaa waa pele. Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa ndaa lɔ wuaa aa kɛɛlaa wu gɛndɛ ɔ, kɛlɛ wai gɛndɛi. Wu haa ɔ!

2Kɛlɛ a una, wu ndɛɛhu gɛlɛ na nhu gbɛndɛ nana i loa wu nhu kangaa wai ba haa fɛ. Gbaa ngoo gua ma aa kɛɛlaa nana wu pelenga ai lɛ hitii nhu nya Eebɔ na gulɔɔ.

3Faa nwɛɛe a nɛɛnwaa bɛɛlaa nana nwa ti wu nagɔlii la ka nana wu mɛini. A nwaa bɛɛa mbu awa wu bote kualaa wu nhanda nyɔu na nhu. Ina wai uni, ngɔɔ baa wu nwa ɛɛ nwɔa nwɔɔ, awa waigɔ lɔgɔ na gɔɔ bɛnhɛ ngɔɔ ba ma.

4Kɛlɛ wu lɛingaa lɔ na lɛ tuun mɛɛ Salisi ti ti lonwa na nwakɛa chanhai ngɔ. Wua na siina mɔɔ siaa ngilamaa, mi nwaa ili ngɔ aa kɔla gue, gbɛnhaile wu hiti ɔ nhu aa pelendaa.

5Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, ɔɔ nwaa ilia aa kɔla gue, awa ngaigɔ ngi laa na aa sibi kɔɔ na nhu mɛɛ kɛndɛ belaa i ti laa na gbaali ngɔ na. Awa ngɔɔ kɛa kpou nya Kɛɛgɛ na au bele nhu o ka ngi nwalekaa i aa kɛɛlaa nya nda nwɛ aa ala.

6'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i!

7"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Filalɛlifia. 'Indinɛi ngoo na nwɛ i segei nuu na le nana i baa kualaa Ngebɔ le awa ala lɔmbaga ɔ gbɔnhu. Saaba na lɔ ngeya nana ee Leebili eyaɔ pɛnhɛɛ, awa nhuna aa ko na laau, nuu ai kpɔlu. Awa nhuna aa kpɔlu, nuu ai ndaau.

8Ngi nana gɔɔnaa waa pele. Ngi kɔɔnaa aa kɛɛlaa fɔha na i wu eya kolo. Woo hitɛ nya nagɔli na bou nwa ngaa pele ngaa ningaa i awa wuaa laanɛɛyaa nhu aa nge. Ngoo ko ndaaunga wu gulɔɔ nana nuu ai ku aa kpɔlu.

9A oo nhɛɛndɛ! Ningaa i natiini Setani bou belaa i ngaa tuee, awa ka ndɛɛ gɔɔla mbelaa i natiini taa gbɔha na bele ngaa Yuua kɛlɛ tai beleni la, ngɔɔ pelenaa ti ba ti ombi hitɛ wuɛɛ. Tua bɛɛ tɔɔ kɔɔnaa aa kɛɛlaa nya lo ngɔ aa wuee.

10Kina kawu nwaa bɛɛa nya oo nau ngi kɛi aa kɛɛlaa wu lo nhu gbɛndɛ ngɔ aa ndiilo, faa nwɛɛ nya gbɔnhu ngɔɔ wu belenaa aa ndendengaa kualaa kpɔu gbɔu yamana na eya nana ɔɔ ba ngelou i nwa kangaa i ningaa i nhua bɛɛ ti pɔlɔgɔɔ i nwa.

11Nya ngaa ba guui nhu. A nana houa i wu eya aa loko hee ngɔ, kangaae nuu ai ba wu logbo na gua wu eya nana hɔlɔndaa i wu eya.

12Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, ngɔɔ ala belenaa aa nyɔkɛ nya Eebɔ Bɛlɛ nau, awa naa nwɛɛ ɔɔ gɛ na nhaa guna bɛɛ. Ngɔɔ nya Eebɔ na laa na gbaalia maa nwɔɔ na labaa na, ka nya Eebɔ na laa waa na laa na, nana

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

taa ui mba aa "Yɛlusalɛmu Nyiɛ" nana ɔɔ yei mbu kualaa nya Eebɔ na le aliyana. Awa ngɔɔ nya nda laa nyiɛ na gbaalia na gbɔnhu.

13'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i!'

14"Indinɛi gbaalia maleka na le nana i laanɛɛ belaa i manhu mɛɛ Laolisa. 'Indinɛi ngoo na nwɛ nana i segei nuu na le nana taa ui mba aa "Kangaa i bele," laanɛɛyaa nwɔɔ na aa ala, awa tɔmbaga seeli na aa ala, nana tɔɔlo na aa ala gbɛ o gbɛ na nhanwa nana Ngebɔ i Kpatɛi.

15Ngi ngenge na gɔɔnaa wu pelenga. Wu lii na ngaa fee fee wu goo nhu. I ba nya goonhu nɛɛa ina wu lii na aa gɛ ila ila, hali nha wu lolo ɔ aa nge.

16Kɛlɛ kina wu lii na ngaa fee fee, ngɔɔ yaaiyaai biinaa aa wuee!

17Gbaa k`awu kɛ aa kɛɛlaa nhaimbɛ belaa nwɛ aa wuee awa wu gbatɛ ɔ. Gbɛ o gbɛ na ngaa ku ngɔ wu eya. Kɛlɛ nya ngi kɛ aa kɛɛlaa wai nhu kɔɔ ngaa kɛɛlaa nhai ai wu eya hali awa wu nwaa nwɔu ɔ! Wu baa ngɔ, fɛli lɔ wu nwa, awa wu liti ɔ.

18Faa nwɛɛe ngi nɛɛnwaa he wuɛɛ aa kɛɛlaa kawaa mabɔɔn ngeya nya nwa nana ti kpatɛi ngɔmbua awa ka ngɔmbu na i pelenga kɛɛ chanhainga, kangaa wu ba bele ngaa kpatɛ belaa. Awa kawaa kɔla gue ngeya nya nwa nana waa nwaa ili la, kangaa wu wu ufemaa gbibi la. Awa kawaa ngau gbaai haahaai eya nya nwa wu hitɛ hitɛ wu au na nwa, kangaa wu ba nhanda lɔ.

19Ngaa yɛpɛa nhu gbɛndɛ ngɔ nya lomayaa belaa i ngee awa ngaa ti gbɔɔnia. Faa nwɛɛe a nwanhu gbeena, awa wu bote kualaa wu nhanda nyɔu na nhu.

20A oo nhɛɛndɛ! Nyaa loni pɛlɛ na la ngaa ko na lugba lugba. Ina nuu aa nya oo nwɛi awa i ko na laau, ngɔɔ ɔaa ngi bɛlɛ nau, nya o ala o ni hei ni mɛnhɛi nwɛ ngilamaa.

21Nuu na nana aa lo nhu gbɛndɛ ngɔ ngi laanɛɛ na nhu nhaa i kunjaa hɔlɔ, ngɔɔ fɛɛlɛ hea alɛɛ heilaa nhanwa nya gaka nya nwanhayaa gbakaa na nhu, ɛɛ gbo nya ngi kunjaa hɔlɔi, awa chaanngi nhu nyaa heii nya Kɛɛgɛ na gaka ngi Nwanhayaa gbakaa na nhu.

22'Nuu na nana ngou mba, i oo nhɛɛna nana nwa Yina na aa kɛ aa laanɛɛ belaa i!' "

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 4

1Nhanda indinɛi i lee teeni nga, kangi nhanda lagbiti lɔa nya nɛɛnwaa na nhu. Kangi ko tɔa ndaau ngɔɔ mɛɛ aliyana. Awa kangi nuu oo nwɛinga nana ngoo na bele ngɔ ɛɛ fueu nana ngi ngoo nwɛingaɔ pɛnhɛɛ ngɔhanwaa ee yɛpɛ nya le. I gɛi nya nwa, "Lɛa bei, awa ngɔɔ nana lɔgɔɔunaa aa biee ɔɔ bele indinɛi bou nwa."

2Awa nhu gutu ɔ na siina ka Ngebɔ Yina na i siaa aa nge. Awa kangi manhayaa gbakaa tɔa na mɛɛ aliyana nana nuu ee nhu heii.

3Awa nuu na nana ee nhu heii ngaunwaa na guague ngɔ aa kɔtu nwaa nhii nhiɛ nana taa ui mba aa yasipa o ka kaniiliani, awa ngeelia ngee naanɔɔ nana ee manhayaa

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

gbakaa na beembee ngɔ nana pele ngɔɔ ɛɛ kɔtu nwaa nhii nhiɛ nana ndugu na bele ngɔ ɛɛ ndaga undu.

4Awa manhayaa gaamba na nhu, manhayaa gbakaa lagbiti buu buu fee i manhu naai ngee naanɔɔ. Awa mbaa waangaa buu buu fee tee manhu naai tuɛɛ tee nhu naɔ hei heii, ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue, awa niɔu ngi bɛɛ bɛɛi ti umbaa nana kpatɛ gbatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn.

5K`a mi nwaa gɛ mia kulaa manhayaa gbakaa na le, awa k`a ngee i gbandɛ gbandɛ na. Awa sɔuntaa ɔfɛla ngee naanɔɔ hei heii manhayaa gbakaa na gulɔɔ nana ee hou, awa Ngebɔ Yinaa ɔfɛlangaa i mɛɔ.

6Awa manhayaa gbakaa na gulɔɔ gbɔnhu, nhai ee naanɔɔ nana pele ngɔ ɛɛ nja, nana ngaa lo ngɔɔ toke ɛɛ mɛɛmunɛ. Awa manhayaa gaamba na nhu, kundɔ naai mɛɛ ee na. Awa kɛndɛ lonhaia naaingaa nwɛɔ tee na lotoni kundɔ na siina nhu. Kɛndɛ lonhaia i siina ti au na i ti beembee ngɔɔ nhaa i ti laa kula ngɔ nhu.

7Pɛnhɛɛ kee na pele ngɔ ɛɛ yala. Fee na pele ngɔ ɛɛ tuula. Chawa na ngaunwaa na guague ngɔ aa nuu gbɔha aunwaa. Awa naai na pele ngɔ ɛɛ sebe aa gɛ aa piilɛlaa.

8Awa kɛndɛ lonhaia i siina, ngigbɛ o ngigbɛ kobo na mba ɔhita, awa ngau lee lee, awa aa foo ka kpɔkɔ tai gbele aa ngue aaindaa gɛnhi, "Maliki na nana Lamanhu Eebɔ na aa ala, kahe mba ɔ, kahe mba ɔ, kahe mba ɔ, nana i naɔ, ina chaanngi nhu, awa nana paalaa na i na.”

9Awa nuu na nana i heii manhayaa gbakaa na nhu, nana i kɛndɛyaa nhu nhaa guna bɛɛ, gbee na bɛɛ kɛndɛ lonhaia i taa gɛ aa ala bihɛ bihɛndaa o, mbɛɛ gɛndaa mba o, ka fiɛ guandaa ma o,

10k`a mbaa waangaa buu buu feengaa i ti manhu naai na taa gula nuu na ɔgɔu nana i heii manhayaa gbakaa na nhu ti ala batou nana i kɛndɛyaa nhu nhaa guna bɛɛ. Ti ti niɔu na guu gua umbaa, ti kula gula manhayaa gbakaa na gulɔɔ, awa ti ngue aai gɛnhi,

11"Ni Nwaliki na ka ni Eebɔ na, bi hiti ɔ nhu baa mbihɛ hɔlɔ, ti mbɛɛ gɛ biaa, awa bi fɔha hɔlɔ. Gbaa biɛɛ bi gbɛ o gbɛ na gbatɛi, awa kabi pelenga ti gɛa na, kabi ndɛɛhu hɛa tuɛɛ aa bi guunmayaa na."

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 5

1Awa nuu na nana ee heii manhayaa gbakaa na nhu, kɔɔ ee naanɔɔ ala ɛha loko na nhu gaka nana kpaali bele ngɔ nhu nhaa gbɔnhu ngoongaa na, awa kɔɔ na siina kaakaa ngɔɔ. Awa kati ndaa nhɔɔnga aa ndaa nhɔɔmaa ɔfɛla.

2Awa kangi kaanhu gbɛndɛ maleka lɔa nana ee loi ngaa ngi yɛpɛ na gɛnhi, "Ele nwɛɛ ala hiti ɔ nhu aa ndaa nhɔɔmaa nana aai aaindaa kɔɔ naa awa i ndaau?”

3Awa nuu aile na bɛnhɛ aliyana, inaile pɔlɔgɔɔ i nwa, inaile lɔu na nana i kuni i kɔɔ na laauni, inaile i kuni i nhu gbeeni.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

4Awa kangi ɔɔa kpɔ, gbɛnhaile nuu aile na nana hiti ɔ nhuɔ aa kɔɔ na laaundaa, inaile aa nhu gbee.

5Nhu nwɛɛ mbaa waangaa i ngila mɔɔ i gɛi nya nwa, "Bɛɛ ɔɔ. Kpeendɛ! Yala na nana i guai Yulani ti le na nhu, nana koo na nhu lou na aa ala Leebilini ti goo na nhu, nana kolo bombou mbaa i ala nhu oo kunjaa hɔlɔa, awa ala ku ngɔ aa ndaa nhɔɔmaa ɔfɛla na aai aaia nda awa i kɔɔ na laau."

6Nhu nwɛɛ ngi Mbaala Lou lɔi loni manhayaa gbakaa na nwaa gaamba na nhu, kɛndɛ lonhaia naaingaa i ngoo, mbaa waangaa i ngoo ti ala goi ngɔ. Mbaala Lou na ee loniɔ ɛɛ k`a paa ngɔɔ. Ndogo na mba ɔfɛla awa ngau na nhu ɔfɛla, awa indiini mɛɔ Ngebɔ Yinaa ɔfɛlangaa i ngaa tuee Ngebɔ i ti yanjanga nhuɔ pɔlɔgɔɔ gbɔha i nhu bɛɛ.

7Ka mbaala Lou na i ya kɛɛ kɔɔ na gbaunga nuu na ɛha loko na nhu gaka nana ee heii manhayaa gbakaa na nhu.

8Awa nhuna i kɔɔ na gbauni, kɛndɛ lonhaia naaingaa i ngoo, mbaa waangaa buu buu feengaa i ngoo ti manhu naai na, kati gulaa mbaala Lou na ɔgɔu. Ngigbɛ o ngigbɛ kpɔɔ lɔ ngeya nana aa kiihɛ, awa mabɔɔn kaau lɔ ngeya nana ndaa fe ngɔɔ aa sebe, nana laaminɛ na nwɛ Ngebɔ ndaa i fanwa.

9Awa kati ngue nyiɛ aainga gɛnhi, "Bi hiti ɔ nhu aa kɔɔ na gbaundaa baa ndaa nhɔɔmaa na aai aai nda. Gbaa kati bi baaa, awa kabi ningaa eyaa Ngebɔ nhanwa aa bi haa na kualaa nde ngoo nde nhu, nɛɛ ngoo nɛɛ nhu, pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ nhu, awa ka kualaa ningaa o ningaa le.

10Boo ti belenga aa bi nwanhayaa na laa belaa o, ka chaaga gua mbelaa mi Eebɔ na nhanwa, awa tɔɔ manhayaa laa pɔlɔgɔɔ i nwa."

11Kangi naa gbeenga gbɔnhu, awa kangi malekaa oo nwɛinga ti wuulu wuulu, ti manhayaa gbakaa na goi ngɔɔ, nhaa kɛndɛ lonhaia naaingaa i, awa ka mbaa waangaa i,

12awa kati ngue aainga ndabi nhu gɛnhi, "Mbaala Lou na nana ti paai ala hiti ɔ nhu aa fɔha hɔlɔndaa o, kpatɛyaa o, nhu lo ngoo, nhu gbɛndɛnjaa o, mbɛɛ o, mbihɛ o, ka nduba!"

13Awa tonhai o tonhai nana i aliyana, i pɔlɔgɔɔ nwa, i lɔu, i njau, awa ka ndɛɛhu nhu nhaia i bɛɛ ti maa nhinde na siina bɛɛ kangi ti oo nwɛinga tee ngue aai gɛnhi. "Nduba o, mbɛɛ o, mbihɛ o, ka lamanhuyaa nhaa guna bɛɛ, i gɛ nuu na nwa nana i heii manhayaa gbakaa gbakaa na nhu, awa i gɛ boma Mbaala Lou na nwa!"

14Awa kɛndɛ lonhaia naaingaa i tee gɛa, "Kangaa i bele." Awa ka mbaa waangaa i ti gulaa awa kati batou pelenga.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 6

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Nhu nwɛɛ ngi tɔi Mbaala Lou na i pɛnhɛɛ kee na aa leii nda ndaa nhɔɔmaa ɔfɛla na liiya, awa kangi kɛndɛ lonhai ila kee oo nwɛini kɛndɛ lonhaia naaingaa i nhu, i yɛpɛi ɛɛ ngee aa gbandɛ. Ɛgɛ, "Guaa!”

2Awa kangi naa gbeenga, awa kangi soi gue gue lɔa. Awa nuu na nana ee ma heii kongosai ee naanɔɔ ngeya. Awa kati kunjaa niɔu ngɔaa ala eya. Awa ngi gunjaa na nhu kɛɛ guaa kunjaa nwaa lo hɔlɔndaa nhanwa.

3Nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na fee na aa leii nda, kangi kɛndɛ lonhai na fee na oo nwɛinga i gɛi, "Guaa!”

4Awa ka soi lagbiti i guaa gbɔnhu nana kpɔu ɔɔ yololo. Awa kati fɛɛlɛ hea nuu naɛ nana ee sia la kangaa i maa lɛi gbau pɔlɔgɔɔ i nhu i li la, kangaa ningaa ti gbɔha baa baa. Awa kati saasigɔ bombou mbaa ɔaa ala eya.

5Awa nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na chawa na aa leii nda, kangi mɛinga kɛndɛ lonhai na chawa na i gɛa, "Guaa!" Kangi naa gbeenga, awa kangi soi lɛi lɛi lɔa. Nuu na nana ee sia la hɛɛka lɔ ngeya nana aa nhai nhua nhu maa nhai na nwui na gɔɔndaa nhanwa.

6Kangi nhai oo nwɛinga kualaa kɛndɛ lonhaia naaingaa i ndiiya gɛnhi, "Ningaa tɔɔ mba bɛibaani ila ngeyaa aa nahoo nana nuu aa enge ma foo gbɔha na nhu. Awa tɔɔ nyɔɔ bɛibaani chawa ngeyaa gbɔnhu aa nahoo nana nuu aa enge ma foo gbɔha na nhu. Kɛlɛ awɛɛ ngua na nyaai ka ndɔɔ na!”

7Awa nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na naai na aa leii nda, kangi kɛndɛ lonhai na naai na oo nwɛinga i gɛi "Guaa!”

8Kangi naa gbeenga, awa kangi soi lɔa nana ndugu na bele ngɔ ma ɛɛ nduhu. Nuu na nana ee sia la ngi laaɔ aa "Haa" awa nuu na nana taa ui mba aa Haaɔfɔ kɛɛ ndaa ala bou nwa. Awa ina taa pɔlɔgɔɔ na gbuenhuleemaa gɛ naai, kati fɔha ɔaa ti eya pɔlɔgɔɔ gbuenhulee maa ila na nwanhu kangaa ti ningaa i paa baa na aa saasigɔ o, ndɔɛ o, hegbɛ o, ka nhuaa gbaai gbaaia.

9Awa nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na ndɔɔu na aa leii nda, kangi ningaa i ti luu na lɔɔ lɔɔa natiini ti ti baa baaaɔ gbɛnhaile too Ngebɔ oo na gɛa, awa ti laanɛɛyaa ɔɔ ti seeliyaa na gɛɛ gɛɛndaa na nhu. Awa sebe na nwɔmaa nhinde na, mbuu na siina, naa nwɛɛ ngi tuu na lɔɔ lɔɔi na.

10Kati gbandɛa aa ngɔɔ gɛnhi, "Oo Lamanhu Nwaliki na, bi gahe mba ɔ awa bi lɔmbaga i. Nhu lɛmbi ngɔ na aa gbɛ ɔɔ kpau yeingaa bi gilaa ningaa i kɔhɔ pɔlɔgɔɔ i nwa awa bi ti gbɔɔni ni baandaa na nhanwa ti ni baai?”

11Kati kɛa gbɔnhu aa tuee aa kɛɛlaa, natiini ti ba haa hɔlɔ kualaa ngelou nhu belaa i ngeya ti gbaga na ai lɛ gɛiɔ hitii nhu. Faa nwɛɛe kataa golo lɛɛhu nhaa pɛnhɛɛ ti ndege laanɛɛ belaa i natiini tee enge Yisɔsi Kilaisiɛ ti haa pɛnhɛɛ ningaa i siina eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Awa nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na ngɔhita na aa leii nda, kangi tɔa pɔlɔgɔɔ na i gbɛia mboumbou ngɔ, awa ka foo na i lɛia tiisii ɛɛ ti gi, awa ka ngau foo na i gbɔua wou ɛɛ qanwa.

13Awa teelega na i feenaa na nhu kɛɛ bua mbu pɔlɔgɔɔ na nwa, ɛɛ kpɔɔn kpue aa bu mbu nhuna hɛfɛ mbaa aa ba.

14Ka feenaa na i loa nhu yei ɛɛ taa kɔɔ laga goto goto, awa njie mbaa o njie mbaa, ka pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ nana nja aa gɛ koli koli ngɔ kɛɛ guaa ngi lomaa na.

15Awa nhu nwɛɛ pɔlɔgɔɔ nhu nwanhangaa waa waa i ngoo, ningaa bombou mbaa i ngoo, kulugbaa nwanhangaa i ngoo, kpatɛ belaa i ngoo, kaanhu gbɛndɛ mbelaa i ngoo, nduaa o nhanda baamba belaa o, tua indinɛi bɛɛ kati lɔɔgu lɔɔgua yaanga nhu o, awa kɔtu bu pu nhu o nana aa gɛ njie njie nhu.

16Awa kati gɛa njie njie na nwa o ka kɔtu gɔtu na nwa, "A lɔgɔa ni nwa kangaa wu ni lɔɔgu nuu naa nana i heii manhayaa gbakaa na nhu kangaae ɛɛ ni lɔ. Awa wu ni lɔɔgu boma kualaa Mbaala Lou na gbaai na eya!

17Gbaa ti gbaai hoo bombou mbaa na oo hiti. Awa ele nwɛɛ ɔɔ ku ɔɔ lo kulɔɔ?"

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 7

1Indinɛi i leeni nga, kangi malekaa naaingaa lɔa lo toni pɔlɔgɔɔ na loto loto naai na nhu, k`ati hɛfɛ naai na bɛndi aa paalaa, kangaa hɛfɛ ngɛɛ bu pɔlɔgɔɔ na nwa, inaile kpolo ya naa, inaile ngulu o ngulu nwa.

2Awa kangi maleka lagbiti lɔa nana ee lɛ kualaa mi nwaa gɔɔ. Kɛndɛ Eebɔ na nyɛgi na ee naanɔɔ ala nwa. Kɛɛ uinga ndabi nhu malekaa naaingaa i mba natiini Ngebɔ i fɔha ɔai ti eya pɔlɔgɔɔ na nyaaindaa nhanwa o ka kpolo ya na.

3Ka maleka na i gɛa, "Awɛɛ lɛ pɔlɔgɔɔ na nyaai, inaile kpolo ya na, inaile ngulu ulu na, nhaa mi mi Eebɔ na eyaalakpangaa i tabaa na nyɛgi nyɛgi pɛnhɛɛ."

4Awa kangi mɛinga ti natiini tɔɛ na lɔgɔɔuni ti ti labaa na nyɛgii. Ti wuulu gɛmɛ ila, wuulu buu buu naai ti manhu naai (144,000) kualaa nde ngoo nde nhu mɛɛ Iisilɛli bɔlɔgɔɔ na nhu. Natiini ti ti labaa na nyɛgii tua nwɛ aa indinɛi.

5Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Yula le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Gali le na nhu.

6Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Asa le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Nafitaali le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Manasɛ le na nhu.

7Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Simiɔni le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Libai le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Isaaka le na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Sɛbulɔni le na nhu. Ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Yosɛfu le na nhu awa ti wuulu puu i manhu fee (12,000) kualaa Bɛnjami le na nhu.

9Nhanda indinɛi i lee teeni nga, kangi naa gbeenga, awa kangi faka bombou mbaa lɔa, awa ningaa i ti gbinhi ɔɔ nhaa nuu ai ku aa ti gbaga bɛɛ! Ti baa baaia kualaa pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ nhu, nde ngoo nde nhu, nɛɛ ngoo nɛɛ nhu, awa ka kualaa ningaa o ningaa le. Kangi ti lɔa tee loni manhayaa gbakaa na gulɔɔ o ka Mbaala Lou na. Ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue awa ti tɔkpɔ ɔgɔ hou hou ngɔɔ eya.

10Kati labia aa njia indinɛi, "Mi Eebɔ na nana i heii manhayaa gbakaa na nhu, ka Mbaala Lou na tua nwɛ taa ndendouyaa he ningaaɛ!”

11Awa malekaa i bɛɛ tee naanɔɔ lo toni ti manhayaa gbakaa na beembee ngɔɔ ndaa kula ngɔ nhu, ka mbaa waangaa i, awa ka kɛndɛ lonhaia naaingaa i. Awa kati aa bɛɛ bɛɛa awa kati Ngebɔ batounga gɛnhi,

12"Kangaa i bele. Kangaa nduba o, mbihɛ o, nhu lo ngoo, fiɛ guandaa o, mbɛɛ o, fɔha o, ka Lamanhuyaa i gɛ mi Eebɔ na nwa nhaa guna bɛɛ! Kangaa i bele!”

13Nhu nwɛɛ mbaa waangaa i ngila kee i nya nwɔɔlinga, "Eleni mɛ aa inditiini ti nwaa ili ngɔi aa kɔla gue? Awa mii nwɛ ti segei na?”

14Kangi gɛa ala nwa, "Ngai kɔɔ kenɛi. Kɛlɛ bia bi kɔɔnaa." Kɛɛ gɛa nya nwa, "Inditiini mɛ ti guai ngaa sɛɛgɛ bombou mbaa na nhu. Awa too ti lonwa lonwa na uaa Mbaala Lou na qanwa nau, awa oo pelenga ti lonwa na i gue.

15Saabu indinɛi nhanwa, tuaa Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na gulɔɔ taa enge alɛɛ aa foo ka kpɔkɔ mɛɛ ngi Eebɔ Bɛlɛ nau. Awa ala i heii manhayaa gbakaa na nhu ɔɔ gɛa na tii tua i ngoo ti nwanhu gbeendaa nhanwa.

16Ndɔɛ aigɔ gbaai tuaa gbɔnhu, awa ti bolo nhu aigɔ be gbɔnhu kpɔ. Inaile foo aigɔ ti nwɔ gbɔnhu, inaile nhai le ndagbiti aigɔ bu ti nwa gbɔnhu,

17gbɛnhaile Mbaala Lou na i manhayaa gbakaa gaamba na nhu ɔɔ belenaa aa ti lo mɔɔ na. Awa ɔɔ baa tuee aa njei ya nana aa ndɛɛhu he tuɛɛ. Awa ngaai na ngigbɛ o ngigbɛ aa gua ti au nwa, Ngebɔ ɔɔ ngɛaa ti au nwa."

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 8

1Nhuna Mbaala Lou na i ndaa nhɔɔmaa na ngɔfɛla na aa leii nda, ka naa loa yei aliyana mi gɛa wagati gɛlɛ fanwa.

2Nhu nwɛɛ ngi malekaa ɔfɛlangaa i tɔi natiini ti loni Ngebɔ gulɔɔ, awa kati fueu ngɔfɛla ngɔaa ti eya.

3Awa ka maleka lagbiti i baa kɛɛ longa chaaga na guamaa nhinde na awa mabɔɔn kɔuhɛɛ ee naanɔɔ houi ngeya nana taa sebe nwɔ nhu. Awa kati sebe gbinhi gbinhi ɔaa ala eya kangaa i nhupu ngaa Ngebɔ ndaa i bɛɛ ti laaminɛ na, awa i mɔ mɛɛ sebe na

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

nwɔmaa nhinde na gulɔɔ nana kpatɛ ngɔ aa mabɔɔn, nana ee manhayaa gbakaa na gulɔɔ.

4Awa sebe na luuli na o, ka Ngebɔ ndaa i ti laaminɛ na o, kɛɛ guaa maleka na eya i lɛa mɛɛ Ngebɔ gulɔɔ.

5Nhu nwɛɛ maleka na i mabɔɔn kɔuhɛɛ na gbauni nana taa sebe na nwɔ nhu, kɛɛ ngɔmbu na gbaunga chaaga na guamaa nhinde na, kɛɛ pua mabɔɔn kɔuhɛɛ na nhu nhaa kɛɛ fenga la, awa kɛɛ piinga pɔlɔgɔɔ na nwa. Awa ka ngee gbandɛlaa o, yɔkpɔu waa waa o, mi nwaa gɛɛlaa mia o, ka pɔlɔgɔɔ gbɛilaa kɛɛ bele pelenga.

6Nhu nwɛɛ malekaa ɔfɛlangaa i ti nwaa gbatɛi aa fueu ngɔfɛla na hɛndaa.

7Ka pɛnhɛɛ maleka na i ngi nda hueu na hɛa. Nhuna i fɛi, ka hakɔ ngi guaa ka ngɔmbu, nana nhupu ngɔɔ aa qanwa, awa kɛɛ bua pɔlɔgɔɔ i nwa. Ina taa ngelou na gua nhu chawa, ka kaka ilamaa na i nwɔnga kpugu, ngemɛɛ gbɔnhu aa ngulu ulu na, ngaa teengaa na nwɛ i nwɔni, awa nguu undu na bɛɛ k`ɛɛ nwɔnga.

8Ka maleka na fee na i ngi nda hueu na hɛa. Nhuna i fɛi, kangi nhai lɔa nana pele ngɔ ɛɛ njie mbaa, nana ngɔmbu ee mɔ, awa kati piinga kpolo ya nau. Awa ina maa kpolo ya na gua nhu chawa, ka kaka ilamaa na i belenga aa qanwa.

9Awa nyiɛa i ngoo njau nhuaa i ngoo bɛɛ, ina maa ti gua nhu aa kpapi chawa, kpapi ila nhu geea i kati haaa. Awa ina maa njaa lɛndɛ na gɔɛmaa gɛ chawa, ka kɔɛmaa ila na i nyaaia.

10Ka maleka na chawa na i ngi nda hueu na hɛa. Nhuna i fɛi, ka teelega bombou mbaa i guaa aliyana kɛɛ gulaa mbu. Teelega na siina kɛɛ nwɔ ɛɛ sɔun. Awa kɛɛ gulaa mabɔɛ na gbapi ila ma ina mabɔɛ na bɛɛ maa kɔɛmaa gɛ chawa. Awa ka nja golo golo na gbɔnhu, kɛɛ gulaa kpapi ila na nwa ina maa kɔɛmaa gɛ chawa.

11Teelega na siina ngi laa aa "Nhai Nwɔa Nwɔa." Awa ina nja na bɛɛ taa kua nhu chawa, ka kpapi ila na i belenga aa nja nwɔa nwɔa. Awa maa ya nana kɛɛ ningaa gbinhi gbinhia baaa, gbɛnhaile nja na gbaati ɔɔ.

12Ka maleka na naai na i ngi nda hueu na hɛa. Nhuna i fɛi, ka foo na aa gbindia kaka ilamaa na ina maa kua nhu chawa. Ngemɛɛ gbɔnhu i beleni aa ngau na o ka teelega na kati aa gbindia kaka nwa. Aa foo na, ka kpindi nhiɛ ngi hitɛa wagati naai fanwa, awa ngau foo ngai gbandɛi aa kpindi na wagati naai fanwa.

13Nhu nwɛɛ ngi naa gbeeni, kangi kooga lɔa ee biilɛ feenaa na nhu puou kɛɛ labia aa njia indinɛi gɛnhi, "Maa lua ɔ nhaa maa lua ɔ! Maa lua ɔ na siina ɔɔ bele nda ningaa i fanwa ti pɔlɔgɔɔ i nwa nhuna tɔɔ fueu na oo na nwɛi nana malekaa lagbitia chawangaa i ti lɔa tɔɔ fɛ!"

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 9

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

1Nhu nwɛɛ maleka na ndɔɔu na i ngi nda hueu na hɛi. Nhuna i fɛi, kangi teelega lɔa nana i guai feenaa na nhu awa kɛɛ gulaa pɔlɔgɔɔ na nwa, awa kati saaba na ɔaa ala eya nana aa ko na laau nda ndiilaa nhanwa ndoga waa na nhu nana kpelenwaa ai mba.

2Ka teelega na i ko na laaunga ndoga waa na la nana kpelenwaa ai mba, awa ka nduuli i guaa ndoga na nhu nana pele ngɔ ɛɛ ngɔmbu bombou mbaa nwaa luuli. Awa maa luuli na siina kɛɛ foo na aa gbindia.

3Awa kualaa nduuli na siina nhu, naa nwɛɛ kondongaa ti guai na too ba pɔlɔgɔɔ nwa. Awa kati fɔha ɔaa ti eya nana pele ngɔ ɛɛ fɔha na nana ti ngɔa ngɔ ngekenwaa i ngeya ti pɔlɔgɔɔ i nwa.

4Awa kati kɛa aa tuee aa kɛɛlaa tɛɛ nguu na nyaai nana i pɔlɔgɔɔ nwa, inaile nhai o nhai nana ngundu ɔ, inaile ngulu o ngulu, kɛlɛ k`a ningaa i gbo natiini nyɛgi na ai ti labaa na nana aa ndɔgɔɔu ngaa kɛɛlaa Ngebɔ ndaa i mɛ aa tuee, tua nwɛ taa ti gbɛndɛ ngɔ.

5Awa tai fɛɛlɛ hei tuɛɛ aa kɛɛlaa ti ningaa i paae kɛlɛ ti fɛɛlɛ heia tuɛɛ ngau lɔɔu fanwa aa kɛɛlaa ti ningaa i njɔgɔlɔ. Kpaai na nana aa gua njɔgɔlɔ na siina bou nwa pele ngɔ ɛɛ ngekenwa aa nuu bo.

6Awa aa maa yamana nana, ningaa tɔɔ haa ɔɛ ɔɛa kɛlɛ tai tɔ. Tɔɔ haa ɔia kɛlɛ k`a haa na i bii ti nwanhu.

7Kondongaa i siina ti bele ngɔ ɛɛ soia natiini ti nwaa gbatɛ ngɔ kɔɔ nhanwa. Awa ti umbaa na, nhai ee naanɔɔ nana pele ngɔ ɛɛ niɔu nana kpatɛ ngɔ aa mabɔɔn, awa ti aunwaa na guague ngɔ aa ningaa gbɔhaa.

8Ti u na pele ngɔ ɛɛ njiengaa ti u, awa ti ɔngɔu na bele ngɔ ɛɛ yala ɔngɔu.

9Ti gili na nhu, nhai ee naanɔɔ nana pele ngɔ ɛɛ kɔulɛɛha. Awa ti gobo na ngoo ee baa ɛɛ soia gbinhi gbinhia o, gbondokiikii ngoo, taa gɛ aa ndiilaa aa binhɛ kɔɔ nhu.

10Mboti tɔ tuaa ɛɛ ngekenwaa, awa mboti na siina nwɛ fɔha na i nhu ningaa i gbɛndɛ ngɔndaa la nhanwa ngau ndɔɔu fanwa.

11Awa maleka na nana aa ndoga waa na nwanhu gbee, alɛɛ ti nwanha mbaa na aa ala. Maleka na siina ngi laa aa Abalɔni Hibulu haa na nhu. Awa ngi laa aa Apoliɔni Giliki haa na nhu. (Apoliɔni koonhu na nwɛ aa "Nhaanhaa Nyaai mɔɔ.")

12Kpɔu gbɔu bombou mbaa na pɛnhɛɛ kee na oo leenga. Kpɔu gbɔu bombou mbaa fee ngɔɔ baa baa gbɔnhu naa bou nwa.

13Nhu nwɛɛ maleka na ngɔhita na i ngi nda hueu na hɛi. Nhuna i fɛi, kangi ngoo nwɛinga kualaa toto loto naai na nhu mɛɛ chaaga na guamaa nhinde na, nana kpatɛ ngɔ na aa mabɔɔn, nana ee loni Ngebɔ gulɔɔ.

14Kɛɛ gɛa maleka na siina na nwa, "Malekaa naaingaa i natiini ti mɛɛ ngili na nhu mɛɛ Yufiletisi nwabɔɛ bombou mbaa na nwa, gbena tuaa nhanda baa ngɔ tuaa!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Awa kati gbenga malekaa naaingaa i mba nhanda baa ngɔ tuaa. Malekaa i siina tuaaɔ hou nhu awa ti nwaa gbatɛ ngɔɔ wagati na siina nhanwa o, foo na siina nhanwa o, ngau na siina nhanwa o, ka fogo na siina nhanwa ningaa i paandaa na nhanwa. Ina taa ningaa i kɔɛ kpapi chawa nhu, kpapi ila mɛɛ taa ti baa.

16Kangi ti gulugbaangaa i tɔɛ na gɔɔnga natiini tee soia i ma. Ti gɛmɛ fee wuulu heinwaa wuulu (200,000,000).

17Awa pele ngɔ indinɛi nwɛ ngi soia i tɔi la nya nɛɛnwaa na nhu ka ningaa i tee sia aa soia i. Kɔulɛɛha bɛɛ bɛɛ ngɔɔ ningaa i kili nhu natiini tee sia aa soia i. Kɔulɛɛha na siina kpɔu ɔɔ ɛɛ ngɔmbu, awa kolo gɛ ɔɔ mili mili, awa ndugu na bele ngɔ ma gbɔnhu ɛɛ ngua gbandi. Soia i ngukoko na pele ngɔ ɛɛ yala ukoko, awa ti laa na naa nwɛɛ ngɔmbu i guai na, ka nduuli, awa ka ndue na na ee gua ti la, ku na bele ngɔ ɛɛ fuku gu.

18Kpɔu gbɔu chawa ngindinɛi, ngɔmbu na, nduuli na, ka fuku lue na nana ee gua soia i nda, alɛɛ i ningaa i paai kpapi i ila na nhu kualaa kpapi chawa ndiiya.

19Gbaa soia i ti fɔha na alaa ti laa na o ka ti o naa. Ti o na pele ngɔ ɛɛ kaaia, ngukoko ukoko lɔ mba, awa alɛɛ taa ningaa gbɛndɛ ngɔ la.

20Awa ningaa i tɔ bɛɛ ti loi kpɔu gbɔu nana ai ti baai, tai boteni kualaa nana nhu ti kpatɛ gbatɛi aa guegue ɔgɔ na. Tai gbeni aa ngafɔngaa batoundaa, inaile ndɛɛ lɛɛ eebɔa nana ti kpatɛi aa mabɔɔn, inaile kɔpa gɔu, inaile kɛɛmu, inaile kɔtu, inaile ngulu nana ai nhanda lɔ, awa ai njia nwɛi, inaile ai sia.

21Inaile tai bɛni ningaa i fanwa tee ti baa baa, inaile ti lɔtɔ na gbɛndaa o, inaile ti lo na siandaa o, inaile ti nwɔa na tee pele pele.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 10

1Nhu nwɛɛ ngi maleka bombou mbaa lagbiti lɔi ee yei mbu kualaa aliyana. Ndikpi ngi ala nwaa gbɔɛ ngɔ ka ngeelia nana ee beembeeni ala ukoko nwa. Ala aunwaa na bele ngɔɔ ɛɛ foo na, awa ala gbala na bele ngɔɔ ɛɛ ngɔmbu nyɔkɛ.

2Kɔɔ golo, nana kaakaa ngɔɔ ee naanɔɔ houi ngeya nana ndaau ngɔɔ. I ɛha gbala na biilɛ ngɔɔ kpolo ya naa, awa i gɔbɔ gbala na lo ngɔɔ njie na nwa,

3awa kɛɛ uinga ndabi nhu ɛɛ yala aa gɔɔ nhu gua. Nhuna i uini, ka ngee ɔfɛla na i gbandɛa aa njia.

4Awa nhuna ngee ɔfɛla na i gbandɛi, kangi gɛa ngɔɔ kpaali bele, kɛlɛ kangi nuu oo nwɛinga kualaa aliyana nana i gɛi, "Bɛɛ nana gbaali ngee ɔfɛla na i kɛi, kɛlɛ ndoa gbundu nhu!”

5Awa maleka na nana ngi tɔi ee loni kpolo ya naa o ka njie na nwa, kɛɛ ɛha loko na lɛa nga aliyana

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6awa kɛɛ gɔaa Ngebɔ nwa nana i na nhaa guna bɛɛ, nana i aliyana gbatɛi ka nhaanhaa i ti nhu, ka pɔlɔgɔɔ na o nhaanhaa i ngoo ti nhu, ka kpolo ya na o nhaanhaa i ngoo ti mbu. Maleka na ɛgɛ, "Maa gbɛndɛɛ ngaigɔ gɛ na!

7Kɛlɛ nhuna maleka na ngɔfɛla na ɔɔ ngi hueu na hɛ, nhu nwɛɛ Ngebɔ ɔɔ bila ngi gbundu laalaa na nwa. Ɔɔ belenaa gbo ɛɛ Ngebɔ i kɛi aa ngi eyaalakpangaa i, napangaa Ngebɔ letua i.”

8Nhu nwɛɛ nuu na oo na nana ngi mɛinga nha pɛnhɛɛ kualaa aliyana, kɛɛ yɛpɛa gbɔnhu nya le, ɛgɛ "Lia bi kɔɔ na gbau nana ndaau ngɔ na i houi maleka na eya, napangaa maleka na nana i loni kpolo ya na nwa ka njie na nwa.”

9Awae kangi ya maleka na le awa kangi gɛa ma i kɔɔ golo na ɔa nya eya. Kɛɛ gɛa nya nwa, "Kpauna bi mɛ. Ɔɔ gɛa gbaatii bi goo nhu na kɛlɛ ɔɔ gɛa nɛɛi bi laa na ɛɛ kɔin ngua.”

10Awa kangi kɔɔ golo na gbaunga maleka na eya awa kangi mɛa. Nɛɛ ɔɔ nya laa na ɛɛ kɔin ngua. Kɛlɛ nhuna ngi mbuu gbɔɛi, kɛɛ gbaatia nya goo nhu na.

11Nhu nwɛɛ ti gɛi nya nwa, "Kabaa ngoolee na gɛ gbɔnhu nana aa gua Ngebɔ le ngu to ngɔ ningaa gbinhi gbinhia o, nde kpinhi gbinhia o, ndaa yia gɛbɛlɛ gbinhi gbinhia o, ka manhangaa waa waa gbinhi gbinhia."

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 11

1Aa maa lɔgɔ nana kati tikpɔ ɔaa nya eya nana nuu aa nhai nhua nda. Kati gɛa nya nwa, "Lia bi Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nhua, awa bi chaaga gua nhinde na nhua mɛɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ nau, awa bi natiini kpaga taa batou pele na.

2Kɛlɛ Yuua ti Eebɔ Bɛlɛ na nwaa iti naa, bɛɛ naa nhua, gbɛnhaile naa he ngɔ natiini mbɛ tai laanɛɛi aa Ngebɔ. Tɔɔ Ngebɔ laa waa na nhu nyiɛ nyiɛnaa aa gbala ngau puu buu naai fanwa i manhu fee.

3Awa ngɔɔ fɔha ɔaa nya seeliyaa he mbelaa feengaa i ngeya, awa tɔɔ ngoo na gɛa nana aa gua Ngebɔ le. Tɔɔ kɛa mi guu wuulu ila fanwa, kɛmɛ fee, puu buu ɔhita. Awa ti nwaa ili ngɔ aa ngɔɔ lonwa.”

4Seelia feengaa i tua nwɛ aa ngulu na nana pele ngɔ ɛɛ oliibi ulu, awa ka sɔuntaa fee na nana i loni ngelou na nhu Nwaliki na gulɔɔ.

5Awa ina nuu aa gɛ ɔɔ ti gbɛndɛ ngɔ, ngɔmbu ɔɔ guaa ti la awa ɔɔ ti haaleengaa i nyaaia. Awa aa pele ngɔ indinɛi, ina nuu aa gɛ ɔɔ ti gbɛndɛ ngɔ tɔɔ maa nwɔɔ na baaa.

6Seelia feengaa indiini fɔha lɔ tuaa taa nja hou ngee na nhu kangaa nja ɛɛ wa aa lɔgɔ na bɛɛ taa gɛ aa ngoolee na gɛndaa nana aa gua Ngebɔ le. Fɔha lɔ tuaa boma nja na nwanhu potendaa nhanwa aa qanwa. Awa fɔha lɔ boma tuaa taa ba aa kpɔu gbɔu o kpɔu gbɔu pɔlɔgɔɔ i nwa lɛmbi lɛmbi ɛɛ gbo taa lo nda.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Nhuna taa bila ngaa ti oolee na gɛɛ gɛɛndaa, nhua gbaai gbaai na ɔɔ guaa mɛɛ ndoga waa na nhu nana kpelenwaa ai mba, ɔɔ gɔa aa tuee. Ɔɔ kunaa ti nwa awa ɔɔ ti baaa,

8awa tɔɔ ti boonwa na laa laa pele waa na nhu mɛɛ taa bombou mbaa na nhu, mɛɛ ningaa i ti maa belaa indiini ti Nwaliki na baai na. Taa waa na siina taa uinaa mba chaai nhu aa Sɔlɔmu inaile Iyibiti.

9Awa ningaa kualaa nde ngoo nde nhu natiini taa ndaa yia gɛbɛlɛ gɛ, ka kualaa pɔlɔgɔɔ gbinhi gbinhi nhu, tɔɔ ti lugu na gbeenaa mi guu chawa fanwa ngi gɛlɛ. Awa tai fɛɛlɛ he ningaaɛ taa ti boonwa na lɔɔgu maau nhu.

10Awa natiini ti heii pɔlɔgɔɔ nwa tɔɔ goonhu nɛɛa feengaa indiini ti haa na nhanwa, tɔɔ kpolo gbatɛa awa tɔɔ fembɛ hee feenaa loganhu, gbɛnhaile Ngebɔ letua feengaa i natiini ti baia aa njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi natiini ma ti heii pɔlɔgɔɔ nwa.

11Kɛlɛ nhuna mi guu chawa na ngi gɛlɛ i leeni, ka Ngebɔ i ndɛɛhu bua ti nwa fɛɛ, awa kati huua. Awa natiini bɛɛ ti ti lɔi kati luaa nja lee ngɔnhu.

12Nhu nwɛɛ seelia feengaa i siina ti nuu oo nwɛini ndabi nhu kualaa aliyana nana i gɛi ti nwa, "A lɛa bei!" Kati lɛa aliyana aa feenaa na nhu bele nhuna ti haaleengaa i tee ti gbee.

13Awa maa wagati nana nhu ka pɔlɔgɔɔ na i kpɛi bombou mbaa belenga. Awa ina maa taa waa na loganhu bai baimaa gɛ puu, ka kpapi ila na i nyaaia. Kɛɛ ningaa wuulu ɔfɛlangaa baaa, awa natiini tɔ bɛɛ kati luaa, awa kati Ngebɔ na bihɛa nana i aliyana.

14Kpɔu gbɔu bombou mbaa na fee na oo leenga. Awa kpɔu gbɔu bombou mbaa na chawa na ɔɔ baa lɔgɔ nhu gutu loganhu.

15Nhu nwɛɛ maleka na ngɔfɛla na i ngi hueu na hɛi, awa ka ndabi labi oo i gua aliyana gɛnhi, "Ngelou na nhu nwanhayaa na oo belenga aa mi Nwaliki na nda tii ngi Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na o, awa ɔɔ gɛa manhayaa gbakaa na nhu nhaa guna bɛɛ!”

16Awa nhu nwɛɛ mbaa waangaa buu buu feengaa i ti manhu naai na tee heii ti nwanhayaa gbakaa na nhu Ngebɔ gulɔɔ, kati aa bɛɛ bɛɛa awa kati Ngebɔ batounga.

17Tɛɛe "Ni fiɛ gua bi nwa Maliki Lamanhu Eebɔ na aa biee. Biaa na chaanngi nhu awa biaa naɔ pɛnhɛɛ, aa kɛɛlaa boo bi fɔha bombou mbaa na gbaunga awa boo tɔɔlonga aa manhayaa enge belendaa la!

18Nde ndagbiti na nana ai laanɛɛiɔ aa biee ti gbaai ɔɔ bi nwa, kɛlɛ lɔgɔ na oo ba nhuna baa gbaai ti nwa, napangaa lɔgɔ na baa haa belaa i kɔhɔ. Lɔgɔ na oo hiti nhuna bɔɔ bi eyaalakpangaa i paabaa, napangaa Ngebɔ letua i, awa nhaa bi nda ningaa i bɛɛ, napangaa natiini bɛɛ taa bi batou, natiini ningaa bomboungaa aa tuee ka natiini yaaiyaai belaa aa tuee. Lɔgɔ na oo ba natiini nyaaindaa nhanwa taa ngelou na nyaai!”

19Nhu nwɛɛ Ngebɔ Bɛlɛ na i laauni mɛɛ ngebɔ naa. Awa kangi Ngebɔ Ilimayaa Guma na lɔa na ngi Bɛlɛ nau. Awa mi nwaa mia miandaa ee naanɔɔ, ngee gbandɛ gbandɛlaa o, pɔlɔgɔɔ gbɛilaa o, ka hakɔ nja bombou mbaa wandaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 12

1Ka kuague mbombou mbaa i lɔgɔɔunga mɛɛ aliyana. Nyɔugbɛa ee naanɔɔ nana i foo na bui nwa aa ngi lonwa, kɛɛ ngau na ɔaa ɔgɔsambala nau, awa ka niɔu na ee ngumbaa na kpatɛ ngɔɔ aa teelega puu i manhu fee.

2Ndou le koonhu gbaai nwɛ ee alaa, awa kɛɛ labia aa ngɔɔ, gbɛnhaile njɔgɔlɔ na nwui ɔɔ ala nwa fuu na nhu.

3Awa ka kuague mbombou mbaa lagbiti i lɔgɔɔunga gbɔnhu mɛɛ ngebɔ naa. Ndamba kuague na taa ui mba aa lilaagɔni, kpɔu gbɔu ɔ awa mbombou ngɔ, ee naanɔɔ nana ngukoko na ee nga ɔfɛla, ka ndogo puu, awa niɔu ngi ɔfɛla ngee naanɔɔ ala ukoko ɔfɛla naa.

4Ina maa teelega na gɔɛ gɔɛ ma kpapi chawa nhu, ala o na nwɛ aa kpapi ila na ɛa la ngebɔ naa i pu mbu pɔlɔgɔɔ na nwa. Alaa loni nyɔugbɛa na aunwaa nana ndou le koonhu gbaai na i mba, kangaa i ndou na nwɛ nhu gutu ɔ na ngi nje na aa nde.

5Kɛɛ nhiindou lenga, nana ɔɔ sia aa nde na bɛɛ aa kɔu likpɔ. Kɛlɛ kati ndou na gapua awa kati lɛa la Ngebɔ le o ka ngi nwanhayaa gbakaa na le.

6Awa ka nyɔugbɛa na i bɛaa awa kɛɛ ya tombo nhu, nhinde mɛɛna Ngebɔ i naa nhu gbatɛi alɛɛ, mɛɛ tɔɔ ala nwanhu gbee na mi guu wuulu ila, kɛmɛ fee, puu buu ɔhita fanwa.

7Awa ka kɔɔ i gulaa mɛɛ aliyana. Maaikɛɛli o ngi nwalekaa i ngoo kati gɔa aa lilaagɔni na, nana i gɔi boma aa ngi nwalekaa i.

8Kɛlɛ kati kunga lilaagɔni na nwa tii ngi nda nwalekaa i ngoo, awa ala o ngi nwalekaa i ngoo kati ti gbɛa aliyana awa taigɔ hei na gbɔnhu kpɔ.

9Awa kati lilaagɔni bombou mbaa na biinga mbu, napangaa kaai lɛmbi lɛmbi na nana taa ui mba aa Ngafɔ mbaa na, inaile tɛɛ ala nwa Setani, nana i ngelou gbɔha na nwɔu mɔuni. Kati ala biinga mbu pɔlɔgɔɔ nwa ka ngi nwalekaa i bɛɛ tuɛɛ ti ti biini mbu ngilamaa.

10Nhu nwɛɛ ngi ndabi oo nwɛini aliyana nana i gɛi, "Chaanngi nhu mi Eebɔ na lendouyaa na o, ngi fɔha na o, ngi nwanhayaa na o, oo baa baa. Awa ngi Nhu Ɔhɛ Nwɔɔ na fɔha na oo ba! Gbaa too nuu nana gbaunga ndo ngɔ na aa tondaa Ngebɔ gulɔɔ, nana aa mi ndegea i fɔɔlɛ hɔɔlɛ aa njia aa foo ka kpɔkɔ, too kuaa aliyana awa too ala biinga mbu pɔlɔgɔɔ nwa.

11Awa mi ndegea i too kunga ala nwa aa Mbaala Lou na qanwa na o ka tɔmbaga oo na nana ti kɛi. Gbaa tuaaɔ ti lɛɛhu na gɔan ngɔ.

12Saabu indinɛi nhanwa, aliyana o ka natiini bɛɛ ti na heii ti goonhu nɛɛa! Kɛlɛ maa lua ɔ na siina ɔɔ bele nda pɔlɔgɔɔ na nhanwa o ka kpolo ya na! Gbaa Ngafɔ mbaa na oo yeia mbu wuee, awa ala gbaai ɔ kpɔ, gbɛnhaile i nhu kɔɔnaa aa kɛɛlaa lɔgɔ nhu gutu nwɛ gbo i alɛɛ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

13Awa nhuna lilaagɔni na i tɔi aa kɛɛlaa too ala biinga mbu pɔlɔgɔɔ nwa, kɛɛ nyɔugbɛa na aa sɛɛgɛa nana i nhiindou na leni.

14Kɛlɛ kati kooga bombou mbaa na gobo na ɔaa nyɔugbɛa na eya i fee, kangaa i biilɛ lilaagɔni na eya i li tombo na nhu, mɛɛna tɔɔ ala nwanhu gbee na fogo chawa fanwa ngi gɛlɛ nhanda baa ngɔ ala lilaagɔni na le.

15Awa ka lilaagɔni na i baia aa nja nyɔugbɛa na bomaa na, nana i beleni aa nja he bombou mbaa, kangaae maa ya he na i nyɔugbɛa na ɛa gulɔɔ.

16Kɛlɛ ka pɔlɔgɔɔ na i gbɔnga nyɔugbɛa naa. Ka pɔlɔgɔɔ na i laa na onga awa kɛɛ nja na gbɔɛa faun nana i guai lilaagɔni na laa na.

17Nhu nwɛɛ lilaagɔni na i gbaalɛii nyɔugbɛa na nwa, faa nwɛɛ i lii kɔɔlaa nhanwa aa nyɔugbɛa na goo na nhu lengaa i, napangaa natiini bɛɛ taa nwaa bɛɛ nanau Ngebɔ aa kɛ, awa ti laanɛɛ ɔ aa tɔmbaga na nana Yisɔsi i ndɔgɔɔuni.

18Awa ka lilaagɔni na i longa nja na gakou nga.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 13

1Nhu nwɛɛ ngi kpaai nhua lɔi ee gua kpolo ya nau, nana ndogo na ee puu, awa ngukoko na ɔfɛla, awa ndogo puu naa, niɔu puu ngee naanɔɔ mba. Awa ngukoko na ngigbɛ o ngigbɛa, ngɛi ngoo lɔ mba na Ngebɔ nhanwa.

2Awa kpaai nhua na nana ngi tɔi pele ngɔ ɛɛ kɔi. Kpala na bele ngɔ mba ɛɛ ndɔpa, awa ndaa na bele ngɔ mba ɛɛ yala na laa na. Awa ala nwɛ lilaagɔni na i ngi fɔha na ɔai ngeya, awa ka ngi nwanhayaa gbakaa na.

3Kpaai nhua na siina, ngukoko na ila kee na ngee ee naanɔɔ mba nana i ba ala baa, kɛlɛ too maa ee na gɛndɛa. Ningaa i bɛɛ ti ngelou i nhu kati gbɛia kpaai nhua na siinaa awa kati ndaa pou nwa.

4Awa kati lilaagɔni na batounga, gbɛnhaile oo ngi fɔha na ɔaa kpaai nhua na eya. Awa kati kpaai nhua na batounga boma, k`ati gɛ, "Ele nwɛɛ pele ngɔ ɛɛ kpaai nhua na? Ele nwɛɛ aa gɔ aa ala?”

5Kati fɛɛlɛ hea kpaai nhua naɛ kangaa i gɛ aa ngaunwaa lɛ yia gɛndaa o ka njia nyɔu gɛndaa aa Ngebɔ. Awa kati fɛɛlɛ hea alɛɛ kangaa i gɛ aa fɔha landaa ngau buu buu naai i manhu fee fanwa.

6Kɛɛ tɔɔlonga aa Ngebɔ ɛindaa, ka ngi laa na, ka nhinde na mɛɛ Ngebɔ i na, ka natiini bɛɛ ti aliyana.

7Awa kati fɛɛlɛ hea boma alɛɛ kangaa i gɔ aa Ngebɔ ndaa i, awa kangaa i ku ti nwa, awa kati fɛɛlɛ hea alɛɛ kɔɔlaa nhanwa aa ningaa o ningaa, nde ngoo nde, ndaa yia gɛbɛlɛ o bɛɛ, ka pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ.

8Awa natiini bɛɛ ti heii pɔlɔgɔɔ nwa tɔɔ ala batounaa, k`a natiini mɛ gbo ti laa na gbaali ngɔ na tua nwɛ taigɔ ala batou, napangaa natiini ti laa na gbaali ngɔ na kɛndɛ

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

belaa i ti gɔɔ na nhu nana Mbaala Lou na bo mɛɛ nana ti ala baai. Ti laa nana too kpaaliaɔ tɔ giilɛ yeingaa Ngebɔ i gilaa ngelou na gbatɛ.

9"Ina ngou lɔ nuua mɛindaa nhanwa, maa nwɔɔ na i mɛina!

10Nuu na bɛɛ nana ala biindaa aa gɛ na kpindi bɛlɛu, katɔɔ ala bii mbu gbo qai. Nuu na bɛɛ nana ala baandaa aa gɛ na aa saasigɔ, katɔɔ ala baa gbo qai aa saasigɔ. Indinɛi nhanwae Ngebɔ ndaa i katɔɔ lo nhu gbɛndɛ ngɔ awa ti ti laanɛɛ na lo nda."

11Nhu nwɛɛ ngi kpaai nhua lagbiti lɔi nana i guai lɔu na. Ndogo fee ngee naanɔɔ ngumbaa ɛɛ mbaala lou logo, awa kɛɛ gbɔu ɛɛ lilaagɔni.

12Fɔha na bɛɛ nana ee pɛnhɛɛ kpaai nhua na eya, ka kpaai nhua indinɛi i engea la, awa k`a pɛnhɛɛ kpaai nhua na i ala gbee. Awa kɛɛ pelenga pɔlɔgɔɔ na o, nhu ningaa i ngoo kangaa ti pɛnhɛɛ kpaai nhua na batou, nana ngi ee na i gɛndɛa.

13Kpaai nhua na fee ngindinɛi kɛɛ kamaa nhanda bombou mbaa bele pelenga. Kɛɛ pelenga ngɔmbu i guaa aliyana kɛɛ yeia mbu pɔlɔgɔɔ nwa nuu o nuu au bele nhu.

14Awa kɛɛ natiini mɔu mɔunga ti heii pɔlɔgɔɔ nwa, kamaa nhanda na nhanwa ti maa fɔha ɔai ngeya kangaa i pele pɛnhɛɛ kpaai nhua na au bele nhu. Kɛɛ kɛa aa tuee aa kɛɛlaa ti haga eebɔ gbatɛ pɛnhɛɛ kpaai nhua na lɔgɔ fanwa nana saasigɔ na bo na nwaa ee na ee mba, kɛlɛ ala gɛndɛ ɔ.

15Kati fɔha ɔaa kpaai nhua na fee na eya kangaa i ndɛɛhu bu pɛnhɛɛ gbaai nhua na haga eebɔ na nhu, kangaae haga eebɔ na siina i ku i yɛpɛ, awa i natiini paa bɛɛ tai ala batouni.

16Awa kɛɛ pelenga boma kangaa natiini bɛɛ yaaiyaai belaa i ngaa tuee o ka ningaa bomboungaa, mbaa mbelaa o kpatɛ belaa o, nhanda baamba belaa o nduaa o, ti nyɛgi bu ti ɛha loko na nwa, inaile ti ti labaa na nyɛgi.

17Awa nuu ai fee gɔ inaile ai nhai eya, kɛlɛ k`a nyɛgi na aa gɛ ala nwa. Nyɛgi na siina kaa bele ngaa kpai nhua na laa na, inaile kpaga na nana i loni aa ndaa na boto.

18Ningaa ti nhu lo hɔlɔa. Awa nuu na bɛɛ nɛɛnwaa nhu lee ngɔ ɔɔ nana gɔɔnaa kpaai nhua na gbaga na i loni fanwa. Kpaga na siina alaa loni nuu laa nhanwa. Kpaga na nwɛ aa kɛmɛ ɔhita, puu buu ɔhita, i manhu ɔhita (666).

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 14

1Nhu nwɛɛ ngi au siai, awa kangi Mbaala Lou na lɔa ee loni Saiɔni Yie naa. Awa ningaa tee naanɔɔ ngilamaaa tii ala o, natiini ngi laa na nyɛgi ngɔ naɔ ti labaa na ka ngi Kɛɛgɛ na laa na. Ningaa i siina ti wuulu gɛmɛ ila, wuulu buu buu naai (144,000), i manhu naai.

2Awa kangi nhai oo nwɛinga kualaa aliyana, nana ngoo na bele ngɔ ɛɛ nja aa gɛ aa suulindaa, awa ngoo na bele ngɔ ɛɛ ngee aa labi labi. Awa ngoo na bele ngɔ gbɔnhu ɛɛ kua belaa taa gɛ aa kpɔɔ giihɛndaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Awa ningaa i bɛɛ tee lo toni manhayaa gbakaa na gulɔɔ, ka kɛndɛ lonhaia naaingaa i, awa ka mbaa waangaa i kati ngue nyiɛ aainga. Awa nuu aile na nana i bɛɛlii aa ngue nana nagɔlindaa, k`a kɛgɛingaa wuulu gɛmɛ ila na, wuulu buu buu naai na (144,000) i manhu naai natiini ti umbo ngɔ na kualaa pɔlɔgɔɔ nwa, tua nwɛɔ gbo ti bɛɛlii aa ngue na.

4Inditiini ndakpangaa i mɛ natiini ti gbɔha na nwakɛa chanhai, gbaa ti loko aile nyanha nhanda nhuɔ polou. Inditiini mɛ taa nda Mbaala Lou naa mɛɛna bɛɛ aa li na. Too ti umbongaɔ kualaa ningaa liiya bɛɛ, awa tua nwɛ pɛnhɛɛ mbelaa i ngaa tuee ti gbɔha gɔanni Ngebɔ nwa o ka Mbaala Lou na nwa.

5Tai lɛ ndɛɛ gɔɔlai lɛɔ, awa tɛi ngai tuaa.

6Nhu nwɛɛ ngi maleka lagbiti lɔi ee biilɛ ngee na nhu puou. Kilaisi oo nwaa nhii nhiɛ na ee naanɔɔ ngeya nana wɔwɔwɔ kee nwɛ kɛndaa nhanwa aa ningaa i ti heii pɔlɔgɔɔ na nwa, ka pɔlɔgɔɔ o pɔlɔgɔɔ le, nde ngoo nde ngee, ndaa yia gɛbɛlɛ nhu bɛɛ, ka ningaa o ningaa le.

7Awa kɛɛ gɛa ndabi nhu, "A luaa Ngebɔa awa wu ngi bombounjaa na bihɛ, gbɛnhaile lɔgɔ na oo hiti ma ngi gɔhɔ na belendaa nhanwa. A nuu na batouna nana i aliyana na gbatɛi, ka pɔlɔgɔɔ na, ka kpolo ya na, awa ka njei ya na bɛɛ!”

8Ka maleka na fee na i ndaa pɛnhɛɛ kee naa awa kɛɛ gɛa, "Babilɔni laa bombou mbaa na oo gula! Oo gula! Oo pelengaɔ ningaa i bɛɛ kati ngi lɔɔ na gbɔɛa, napangaa ndɔɔ na nana aa pele nuu aa feelaa nyɔu nyɔu gbau ndo siandaa nhanwa!”

9Ka maleka na chawa na i ndaa tuaa awa kɛɛ gɛa ndabi nhu, "Ina nuu aa kpaai nhua na batou tii ngi haga eebɔ na o, awa i nyɛgi na hɔlɔ ala labaa na, inaile ala loko naa,

10ɔɔ Ngebɔ gbaai mba hulaa hulaa na lɔa nwa. Maa gbaai mba na ɔɔ belenaa ɛɛ ndɔɔ gbaati gbaati nana hɔ ngɔ, nana ɔɔ kpɔɛ. Natiini bɛɛ taa indinɛi bele tɔɔ ti gbɔɔnia ngɔmbua o ka fuku gu Ngebɔ nwalekaa i ngau bele nhu o ka Mbaala Lou na.

11Awa ti gbɔɔni na nwaa luuli na ɔɔ lɛa ngee na nhu nhaa guna bɛɛ. Awa natiini taa kpaai nhua na batou, ka natiini taa ngi laa na nwaa nyɛgi na hɔlɔ nwa, aa foo ka kpɔkɔ taigɔ lɛɛhu.”

12Indinɛi nhaa nwɛɛ aa kɛɛlaa Ngebɔ ndaa i katɔɔ lo nhu gbɛndɛ ngɔ, awa ti nwaa bɛɛ nanau Ngebɔ aa kɛ, awa ti laanɛɛ aa Yisɔsi.

13Awa kangi nuu oo nwɛinga kualaa aliyana nana i gɛi, "Indinɛi gbaalia! Kualaama tɔ chaanngi nhu, nduba lɔ natiini ma taa haa ti hitɛlaa na nhanwa Maliki na bou nwa." Yina na ɛgɛe "Aaha tɔmbaga nwɛɛ, tɔɔ ngaa nɛɛ ɔ gɔɔnaa aa ndɛɛhulaa kualaa ti enge gbɛndɛ kpɛndɛ na nhu, gbɛnhaile ti enge gbekpa na ti pelenga pounhaa na nwɛ ti hɔlɔa.”

14Nhu nwɛɛ ngi au siai, kangi ndikpi kue na lɔa. Awa kangi nhai lɔa ee heii ndikpi na nwa ɛɛ nuu gbɔha. I niɔu mbeembee ngɔ umbaa nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn, awa mboga aa lii ee naanɔɔ houi ala eya.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Awa ka maleka lagbiti i guaa Ngebɔ Bɛlɛ nau, kɛɛ uinga ndabi nhu nuu naa nana ee heii ndikpi na nwa, ɛgɛ ala nwa, "Bi boga aa lii na gbauna bi mba na lee la. Lɔgɔ na oo ba mba na leendaa nhanwa, gbɛnhaile ngelou i nhu ba na oo benga!”

16Nhu nwɛɛ nuu na ee heii ndikpi na nwa i ngi boga aa lii na leeni fau fau pɔlɔgɔɔ na nwa, awa kɛɛ ngelou i nhu ba be na leea.

17Awa ka maleka lagbiti i guaa Ngebɔ Bɛlɛ nau mɛɛ aliyana, awa ala gbɔnhu mboga aa lii ee naanɔɔ houi ngeya.

18Nhu nwɛɛ maleka lagbiti i bai kualaa chaaga gua nhinde na Ngebɔ Bɛlɛ nau, napangaa maleka na nana fɔha na alaa ngɔmbu nwanhu. Kɛɛ gɛa ndabi nhu maleka na nwa nana mboga aa lii na ee ngeya, "Bi boga aa lii na gbauna bi nguluwa na aa lɔgɔ lɔgɔ la ngelou i nhu, nana taa fɔɛn ndɔɔ nhanwa, gbɛnhaile ngi wa na oo hiti!”

19Awa ka maleka na i ngi boga aa lii na leenga fau fau pɔlɔgɔɔ na nwa, awa kɛɛ nguluwa na gɔlia, awa kɛɛ piinga ndoga na nhu mɛɛ taa fɔɛn na, napangaa ndoga na nana i loni Ngebɔ gbaai mba na nhanwa.

20Ndoga na nhu tee nguluwa na hɔɛn na, taa waa na bou nwɛ ee na. Awa qanwa ee guaa nguluwa hɔɛn ndoga na nhu, awa ngi gbou na i yei ɛɛ mabɔɛ nana hɔkpɔ nhu gɔha ɔ na hiti ɔ maili gɛmɛ fee nhu, awa mbuu gɔha ɔ na nwɛ aa hoo ila ngi gɛlɛ kpanaa kpanaa.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 15

1Nhu nwɛɛ ngi kamaa nhanda guague lagbiti lɔi feenaa na nhu nana mbombou ngɔ awa maa lua ɔ. Kangi malekaa ɔfɛlangaa lɔa natiini kpɔu gbɔu ee ti eya. Kpɔu gbɔu na siina gbele mba gee na nwɛ. Nhuna kpɔu gbɔu indinɛi aa baa baa, Ngebɔ gbaai mba na oo gbele.

2Nhu nwɛɛ ngi nhai lɔi nana pele ngɔɔ ɛɛ kpolo ya, kpatɛ ngɔɔ aa mɛɛmunɛ o ka ngɔmbu awa nhupu ngɔ laɔ. Kangi natiini tɔa boma ti kuni kpaai nhua na nwa o ngi haga eebɔ na o, awa ti kuni boma nuu na nwa nana kpaga na i loni aa ngi laa na boto. Tee loniɔ kpolo ya na gbɛlaa nana pele ngɔɔ ɛɛ mɛɛmunɛ. Awa kpɔɔ na nana taa kiihɛ, nana Ngebɔ i ngɔa ɔai ti eya, ee naanɔɔ hou houi ti eya

3awa kati Moosisi ue na aainga nana Ngebɔ eyaalakpandou na aa ala, ka Mbaala Lou na ue na gɛnhi, "Maliki, Lamanhu Eebɔ na aa biee, bi enge na mbombou ngɔ awa maa luu lua ɔ! Manha mbaa nwɛ aa biee ningaa i fanwa bɛɛ, bi eyaabele na tee ngɔ awa tɔmbaga ɔ!

4Ele nwɛɛ aigɔ lua biaa, Maliki? Ele nwɛɛ ɔɔ lele aa bi bihɛndaa? Gbaa bi ila ngɔ na nwɛ gbo Ngebɔ aa biee. Ningaa i bɛɛ tɔɔ baa ti bi batou, gbɛnhaile tua bɛɛ too bi leenjaa eyaabele na lɔa.”

5Indinɛi i leeni nga, kangi au siaa awa kangi Ngebɔ Bɛlɛ na lɔa aliyana ndaau ngɔ, awa ka Ngebɔ heinwaa na naa goonhu na.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

6Malekaa ɔfɛlangaa i natiini kpɔu gbɔu ɔfɛla na ee ti eya kati guaa Ngebɔ Bɛlɛ nau, ti nwaa ili ngɔɔ aa kɔla gue nana ee huo yain awa ka mabɔɔn tɛbɛi nana tee ngili ngɔɔ gili nhu.

7Awa ka kɛndɛ lonhaia naaingaa i ngila kee i boi ɔfɛla ngɔaa malekaa ɔfɛlangaa i ngeya nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn. Awa nhuna i ngɔa ɔai ti eya, ndaa fe fe ngɔɔ aa Ngebɔ gbaai mba na, napangaa Ngebɔ nana i na nhaa guna bɛɛ.

8Awa Ngebɔ Bɛlɛ na ka mbuu laa fenga aa nduuli kualaa Ngebɔ bombounjaa na nhu o ka kualaa ngi fɔha na nhu. Awa nuu ai kuniɔ aa ɔa Ngebɔ Bɛlɛ nau nhaa pɛnhɛɛ kpɔu gbɔu ɔfɛla na malekaa ɔfɛlangaa i ti bai la ngaa lo.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 16

1Nhu nwɛɛ ngi nuu oo nwɛini ndabi nhu ee yɛpɛ malekaa ɔfɛlangaa i ngee kualaa Ngebɔ Bɛlɛ nau. Ɛgɛ, "A lia wu Ngebɔ gbaai mba na aa bɛɛ pɔlɔgɔɔ na nwa nana i boi ɔfɛla na nhu!”

2Ka pɛnhɛɛ maleka na i ya i ngi nda boi na nhuonga pɔlɔgɔɔ na nwa. Ka ngee gbaai gbaai nwaa luu lua i bua natiini ma kpaai nhua na nyɛgi na ee ti nwa, awa ka natiini ma ti ngi haga eebɔ na batounga.

3Ka maleka na fee na i ngi nda boi na nhuonga kpolo ya nau. Ka nja na i belenga nhu ɛɛ haa nwɔɔ qanwa, awa kɛndɛ nhai o kɛndɛ nhai nana ee kpolo ya nau kɛɛ haaa.

4Ka maleka na chawa na i ngi nda boi na nhuonga mabɔɛ naa o ka nja golo golo naa, awa nja na siina bɛɛ kɛɛ botenga nhu aa qanwa.

5Awa nhu nwɛɛ ngi maleka na oo nwɛini nana nja na ala gaanhu i gɛi, "Bia nwɛ gbo Ngebɔ aa biee kpɛti, bi na chaanngi, awa biaa naɔ kualaa tɔɔlomaa na. Bi lee ngɔ, gbɛnhaile boo nhanda indinɛi gɔhɔnga tee ngɔ.

6Gbaa ningaa too Ngebɔ ndaa i paa baaaɔ ka Ngebɔ letua i, awa boo qanwa ɔaa ti eya kangaa ti kpɔɛ. Nana hɔlɔndaa ee ti eya, alɛɛ ti hɔlɔa!”

7Awa nhu nwɛɛ ngi nhai oo nwɛini kualaa chaaga gua nhinde na ee gɛ, "Maliki, Lamanhu Eebɔ na aa biee! Bi gɔhɔ na baa pele ngaa ningaa i tɔmbaga ɔ awa tee ngɔ!”

8Ka maleka na naai na i ngi nda boi na nhuonga foo na nwa, awa kati fɔha ɔaa foo na eya kangaa i ningaa nwɔ ngaa ngi lende na.

9Ka foo le nde na i ti nwaa nwɔnga, awa kati njia nyɔu gɛa aa Ngebɔ, nana fɔha na ngeya kpɔu gbɔu indinɛi nwanhu. Kɛlɛ tai bɛni awa tai Ngebɔ bihɛi.

10Ka maleka na ndɔɔu na i ngi nda boi na nhuonga kpaai nhua na nwanhayaa gbakaa na nhu. Ka kpindi i hitɛa kpaai nhua na nwanhayaa na la, ka ningaa ti nɛɛ nyɔanga gɔɔn nhu kpaai gbaai lɔgɔ fanwa,

11awa kati njia nyɔu gɛa aa aliyana Eebɔ na kaanhu gbaai gbaai na nhanwa tee nhu ka ngee na nana ee ti nwa. Kɛlɛ tai boteni kualaa ti bele nyɔu na nhu.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

12Ka maleka na ngɔhita na i ngi nda boi na nhuonga mabɔɛ bombou mbaa naa taa ui mba aa Yufiletisi. Awa ka nja na i bɛɛia nhu kpegele, kangaa pele i gɛ na manhangaa waa waa i fanwa taa lee nda kualaa mi nwaa gɔɔ.

13Nhu nwɛɛ ngi ngafɔngaa nyɔu nyɔua chawangaa lɔi ti bele ngɔ ɛɛ ndohoa, k`a na i gua lilaagɔni na la, lagbiti na kpaai nhua na la, awa lagbiti na ndɛɛ lɛɛ Eebɔ letu na la.

14Ngafɔngaa nwɛ aa tuee natiini taa kamaa nhanda guague pele pele. k`ati li manhangaa waa waa i ngee ngelou gbɔha i nhu, k`ati ti aa lɔgɔ ɔ kɔɔ nhanwa Lamanhu Eebɔ na Hoo bombou mbaa na nwa.

15"A oo nhɛɛna! Ngɔɔ baa ɛɛ nwɔa nwɔɔ! Nduba lɔ nuu na nwa nana ɔɔ gɛ uni awa i gɛ maa ili nhu, kangaa ai ba sia aa nwaa haka awa ai ba ufe faka nhu!”

16Nhu nwɛɛ ngafɔngaa i ti baa baai aa manhangaa waa waa i awa kati ti aa lɔgɔa ngilamaaa nhinde, mɛɛna taa ui naa Hibulu haa na nhu aa Amagɛlɔni.

17Ka maleka na ngɔfɛla na i ngi nda boi na nhuonga hofo na nhu. Ka nuu oo i guaa ndabi nhu kualaa manhayaa gbakaa na nhu mɛɛ Ngebɔ Bɛlɛ nau, nana i gɛi, "Oo belenga ndaalo!”

18Awa ka mi nwaa i mia mianga, ka ngee hitɛlaa, awa ka pɔlɔgɔɔ na i kpɛi nyɔu nyɔu belenga. Pɔlɔgɔɔ ai lɛ maa gbɛi nana bonda belenɪɔ kualaama aa lɔgɔ na Ngebɔ i nuu gbɔha gbatɛi laɔ. Indinɛi alɛɛ nyɔu ɔ lee ngɔ tɔ bɛɛ!

19Kɛɛ pelenga taa waa bombou mbaa na i guaa nhu chawa, awa pɔlɔgɔɔ na bɛɛ maa laa waa waa na kɛɛ nyaaia. Ka Ngebɔ i Babilɔni bombou mbaa laa nɛɛnwaa, awa kɛɛ pelenga ti ndɔɔ na gbɔɛ ngi lɔɔmbila na nhu, napangaa ngi gbaai mba bombou mbaa na.

20Pɔlɔgɔɔ na bɛɛ nana nja ee mbeembee ngɔɔ ka njie mba waa na bɛɛ kɛɛ loa nhu.

21Hakɔ mbaa waa nana ee wa ɛɛ nja kualaa feenaa na nhu, kɛɛ gula gulaa ningaa nwa. Ngigbɛ o ngigbɛ ngi nwui na hiti ɔ mba gaai guma ila ma. Awa ka ningaa i ti njia nyɔu gɛa aa Ngebɔ kpɔu gbɔu indinɛi nhanwa, gbɛnhaile kpɔu gbɔu nyɔu nyɔu waa nwɛɔ.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 17

1Nhu nwɛɛ malekaa ɔfɛlangaa i natiini boi ɔfɛla na ee ti eya ngila kee i bai kɛɛ gɛa nya nwa, "Baa bei, ngi ndɔgɔɔu ngaa biee tɔɔ gee tɔgɔ mba lo sia nyanha na gbɔɔni. Ndo sia nyanha na siina alɛɛ i loni aa taa waa bombou mbaa na boto, nana ti toni mabɔɛ gbinhi gbinhi gbɛlaa.

2Ngelou i nhu nwanhangaa waa waa i too ndo siaa aa ala, awa ningaa i natiini ti heii pɔlɔgɔɔ i nwa too lɔɔhounga aa ngi lo sia ndɔɔ na.”

3Nhu nwɛɛ maleka na i nya gbauni Yina na nhu awa kɛɛ ya aa nge tombo nhu. Naa nwɛɛ ngi nyɔugbɛa lɔi na heii kpaai nhua gbɔu gbɔu nwa, nana ngɛi ndaa ee gbaali

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

gbaalii ala nwa bɛɛ nana i piini aa Ngebɔ. Kpaai nhua na siina ngukoko na ee nga ɔfɛla awa ndogo na ee puu ngumbaa.

4Nyɔugbɛa na siina gbɔha na ala nwaa ili ngɔɔ aa ndonwa kpɔu gbɔu, awa mabɔɔn nhaanhaa ti ala nwaa gbɔɛ ngɔɔ, awa ka kɔtu gɛbɛlɛ nwaa nhii nhiɛ. Awa tɔɔmbila ee naanɔɔ houi ngeya nana kpatɛ ngɔɔ aa mabɔɔn, nana ndaa fe ngɔɔ aa ngufe maa nhanda na i pele peleni, kualaa ngi lo na siandaa nhu.

5Kati ndaa gbaali gbaalia ala labaa na nana koonhu na lɔɔgu ngɔɔ, nana ti kpaalii gɛnhi, "Babilɔni Bombou mbaa, ndo sia mbelaa i bɛɛ ka ngufe maa nhanda na bɛɛ ningaa taa pele ngelou i nhu ti nje na nwɛ aa biee."

6Awa nhu nwɛɛ ngi tɔi aa kɛɛlaa Ngebɔ ndaa i ti qanwa na oo njie nana belenga aa ndɔɔ hou mɔɔ, awa nhaa gbɔnhu natiini tee seeliyaa hee hee Yisɔsi nhanwa ka ti qanwa na i ala belenga aa ndɔɔ hou mɔɔ. Nhuna ngi ala lɔi, kangi gbɛia nja lee ngɔnhu.

7Ka maleka na i nya nwɔɔlinga, "Gbɔɔ baa gbɛi? Ngɔɔ nyɔugbɛa nana gbundu na goonhu gɛa aa biee awa ka kpaai nhua na nana aa li aa ala, napangaa kpaai nhua na nana ngukoko na i nga ɔfɛla na ka ndogo puu na i ngumbaa na.

8Kpaai nhua nana bi tɔi ala gɛndɛ ɔɔ pɛnhɛɛ, nhu nwɛɛ i haai. Ala gualaa nwɛ ndoga waa na nhu nana kpelenwaa ai mba, awa ɔɔ lia ti ala nyaai. Ngelou i nhu belaa i tɔɔ gbɛia nhuna taa kpaai nhua na lɔ, gbɛnhaile ala gɛndɛ ɔɔ pɛnhɛɛ, awa kɛɛ haaa, awa oo lɛ gbɔnhu. Ningaa i siina tua nwɛ aa natiini ti laa na gbaali ngɔ aile ndɛɛhu gɔɔ na nhu kualaama aa lɔgɔ na Ngebɔ i ngelou na gbatɛi.

9"Nɛɛnwaa hɔlɔndaa indinɛia, k`a nuu aa bele ngaa nhu lo mɔɔ. Ngukoko ɔfɛla na, alɛɛ i loni njie njie ɔfɛla na nhanwa nana nyɔugbɛa na i nga heii.

10Manhangaa waa waa ɔfɛlangaa nwɛ boma aa tuee. Ndɔɔungaa i too leenga. Ngila mɔɔ lɔ manhayaa na la, awa lagbiti na ai lɛ bai lɛ. Nhuna aa ba, ɔɔ ngi nwanhayaa na laa lɔgɔ nhu gutu nhanwa gbo.

11Awa kpaai nhua na nana ala gɛndɛ ɔ naɔ pɛnhɛɛ, kɛlɛ ai kɛndɛyaa nhu chaanngi nhu, ala gbɔha na manha mbaa na ngɔsaakpa na nwɛ aa ala, awa ngila mɔɔ nwɛ aa ala ngɔfɛlangaa i ndiiya awa ɔɔ lia mɛɛna tɔɔ ala nyaai na.

12"Awa ndogo puu nana bi tɔi, manhangaa waa waa puungaa nwɛ natiini tai lɛ lɛi lɛ manhayaa la, kɛlɛ tɔɔ fɔha ɔaa ti eya kangaa ti manhayaa la tii kpaai nhua na o wagati ila fanwa.

13Puungaa indiini bɛɛ ti nɛɛnwaa na ila nhanda o nhanda nhu, awa fɔha na nana i ti eya ka ti nwanhayaa na, kati kɔannga kpaai nhua na nwa.

14Tɔɔ gɔa aa Mbaala Lou na, kɛlɛ Mbaala Lou na ɔɔ kunaa ti nwa, gbɛnhaile malikia ti Nwaliki nwɛ aa ala, awa manhangaa waa waa ti Nwanha mbaa nwɛ aa ala. Awa natiini ti na tii ala o, napangaa natiini i uini tuaa, i ti nhu ɔhɛi, awa ti laanɛɛyaa ɔ, tua na siina tɔɔ kunjaa hɔlɔa ngilamaaa tii ala o."

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

15Ka maleka na i gɛa nya nwa, "Nja na nana bi tɔɔ lɔɔi, nana ndo sia nyanha na ee nga heii, pɔlɔgɔɔ bɔlɔgɔɔ nwɛ, ningaa nwɛ, nde mɛ, awa ndaa yia gɛbɛlɛ nwɛ.

16Awa ndogo puu nana bi tɔi, ala o kpaai nhua na o tɔɔ loloa aa ndo sia nyanha na. Tɔɔ gbɛ o gbɛ na guaa ala eya awa ɔɔ loa loni aa nwaa haka. Tɔɔ ala lugu na nwɛa awa tɔɔ ala nyaaia aa ngɔmbu.

17Gbaa Ngebɔ oo nana bua ti nɛɛnwaa i ba pele nha aa nyɔugbɛa na, ti engelaa na nhanwa ngilamaaa o, ka ti fɔha na ɔandaa kpaai nhua na eya kangaa i manhayaa la nhaa Ngebɔ oo na laa fe.

18"Awa nyɔugbɛa na bi tɔi taa waa bombou mbaa na nwɛ nana aa manhayaa la ngelou i nhu nwanhangaa waa waa i manhu."

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 18

1Nhuna indinɛi bɛɛ i leeni nga, kangi maleka lagbiti lɔa ee ba mbuu i kualaa aliyana. Fɔha bombou mbaa ee naanɔɔ ngeya nana ti ngɔai ngeya, awa waun na nana ee huo ala nwa kɛɛ pɔlɔgɔɔ gbɔha na nwaa gɛa waun.

2Awa kɛɛ uinga ngoo bombou mbaa nhu gɛnhi, "Babilɔni laa waa bombou mbaa na oo gula! Oo gula! Awa naa oo belenga chaanngi aa ngafɔngaa ti yaanga nhu ka tuu na nana ai chanhaini. Qɔia gɛbɛlɛa bɛɛ natiini ti nwaa nɔgɔ ɔ awa ningaa lolo ɔ aa tuee, ti heinwaa nwɛ.

3Gbaa nde na bɛɛ oo ngi lɔɔ na gbɔɛa, napangaa ngi heelaa lo na siandaa, awa ngelou i nhu nwanhangaa i boma kati ndo siaa aa ala. Awa ngelou i nhu hee gɔ mbelaa waa waa i too gbatɛa ngi bele nyɔu na nhanwa.”

4Nhu nwɛɛ ngi nuu lagbiti oo nwɛini kualaa aliyana ee gɛ, "A guaa ala nhu, nya ndaa i ngaa wuee, ina na aile, wɔɔ gulaa ngi nhanda nyɔu naa, awa poungaa na siina wɔɔ kpɔu gbɔu na hɔlɔa nana ala aa hɔlɔ!

5Gbaa ngi nhanda nyɔu na oo aa lɔgɔa, awa ngaa oo gɛ gɔha ɛɛ aliyana, awa k`a Ngebɔ i nɛɛnwaa bɛɛla ngi eyaabele nyɔu na nwa.

6A ala houa ɛɛ i wu houi. A leli houa aa ala heinwaa fee fee nana nhanwa bɛɛ i pelenga. A ngi lɔɔmbila na laa fena aa ndɔɔ nana kpaai ɔ lee ngɔ ndɔɔ gbaai gbaai naa nana i nhu gbatɛi wuɛɛ.

7A njɔgɔlɔ gbinhi gbinhi biina ala nwa ka ngɔɔ, kangaa i bele ngaa mbɛɛ na boto ka nɛɛ nɛɛ na nana i fei ala gbɔha naɛ. Gbaa ee gɛa gbɔha na nwa, 'Nyaa heii ɛɛ njie manha mbaa! Ngɔɔ nyanha aile aa nge! Ngaigɔ ngɔɔ lɔ aa au!’

8Indinɛi nhanwa, foo ila nhu, kpɔu gbɔu ɔɔ ala nwaaia, hegbɛ o, ngɔɔ o, ka ndɔɛ. Awa ngɔmbu ɔɔ ala nwɔnaa, gbɛnhaile Maliki na Ngebɔ nana aa ala gɔhɔ, ala bombou ngɔ.”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

9Awa ngelou i nhu nwanhangaa i natiini ti ndo siai aa ala awa ti nɛɛ nɛɛ nhuɔ aa ala, tɔɔ ɔɔa, awa tɔɔ ɔɔa taa waa na nwa nhuna taa nduuli na lɔ ɔɔ gɛ aa kualaa ngɔmbu ho na nwa nana ɔ gɛ aa ala nwɔndaa.

10Tɔɔ gɛa loni nhu gɔha puou gbɛnhaile ti lua ɔ ngi yɔgɔlɔ naa aa hɔlɔ. Awa tɔɔ gɛa, "Maa lua ɔ na siina! Kpɔu gbɔu! Lamanhu laa waa bombou mbaa indinɛi Babilɔni! Wagati ila nhu gbo kpɛti, too bi gbɔɔnia!”

11Awa ngelou i nhu hee gɔ mbelaa waa waa i gbɔnhu tɔɔ ɔɔa awa ti nwaa ɔɔ nwɔua ala nhanwa, gbɛnhaile nuu aigɔ gɛ na nana ɔɔ ti hee nhaanhaa i ngeya gbɔnhu ti nwa.

12Nuu aigɔ gɛ na aa ti nwabɔɔn na eya gbɔnhu ti nwa o, kɔpa gɔu o, kɔtu nwaa nhii nhiɛ gɛbɛlɛ o, kɔla gue booti booti na o, kɔla nyɛgi nyɛgi o, nɔu kɔla o, kɔla gbɔu gbɔu o, ka nhaanhaa gɛbɛlɛa bɛɛ natiini ti ti gbatɛi aa bei, gbɛ o gbɛ na bɛɛ ti kpatɛi aa hele ɔngɔu, ka mɔɔ mba hɛɛka nana ti kpatɛi aa ngulu, kɔu nhaanhaa o, kɛɛmu nhaanhaa o, ka haga gɔtu nwaa nhii nhiɛ,

13ka nhaanhaa gu nɛɛ nɛɛa ɛɛ sinimɔni o, sebe o, maia o, filangisɛnisi o, ndɔɔ o, ngua o, lɛgɛ gbɔnhu o ka tɔɔnhai gaai nana taa kpatɛ aa lɛgɛ gbɔnhu, nikaa o, mbaalaa o, soia o, gbondokiikii ngoo, nduaa o, awa hali bɛnhɛ ningaa lɛɛhu na tee maa siaa.

14Fee gɔ mbelaa i tɛɛ ala nwa, "Nhaanhaa gbekpengaa i bɛɛ ee bi nɛɛnwaa aa ti hɔlɔndaa too lo nhu bi eya. Awa bi gbatɛyaa na bɛɛ oo lo nhu bi eya, awa nuu aigɔ ti lɔ gbɔnhu kpɔ!”

15Fee gɔ mbelaa waa waa i natiini ti kpatɛyaa hɔlɔi kualaa fee gɔndaa nhu taa waa na siina nhu, tɔɔ lonaa gɔhanwaa, gbɛnhaile ti lua ɔ aa kulalaa ngi yɔgɔlɔ naa. Tɔɔ ɔɔa awa ti nwaa ɔɔ nwɔua,

16awa tɔɔ gɛa, "Maa lua ɔ na siina! Kpɔu gbɔu, taa bombou mbaa na nhanwa! Bee nwaa ili ɔɔ aa kɔla gue ngoo, kɔla nyɛgi nyɛgi o, ka kɔla gbɔu gbɔu, awa k`abi nwaa gbɔɛ aa mabɔɔn nhaanhaa o, kɔtu nwaa nhii nhiɛ o, ka kɔtu gɛbɛlɛ nwaa nhii nhiɛa!

17Awa kpatɛyaa indinɛi oo lo nhu bi eya wagati ila nhu!" Awa ningaa i taa sia aa njaa lɛndɛ waa waa na, ka natiini taa hei nhu ndiilaa nhanwa aa tuee ti sia na nwa, ka nhu enge belaa i, ka lagbitia i tɔ bɛɛ ti kpolo ya naa nwaa enge nhu taa paabaa hɔlɔ na, kati longa gɔhanwaa

18awa kati ɔɔa nhuna ti nduuli na lɔi ee gua ngɔmbu ho na nwa nana ee ala nwɔ. Kati gɛa, "Maa laa waa bombou mbaa lagbiti ai naɔ nana pele ngɔ ɛɛ taa bombou mbaa indinɛi!”

19Kati fuufue puu buua umbaa nhuna tee ɔɔ awa ka nhuna ti nwaa nwɔui, awa k`ati gɛ, "Maa lua ɔ na siina! Kpɔu gbɔu, taa waa bombou mbaa na nhanwa! Ngi gbatɛyaa na i pelenga natiini bɛɛ njaa lɛndɛ waa i ti eya kpolo yaa too gbatɛa! Awa gbɛ o gbɛ na bɛɛ oo lo nhu ngeya wagati ila nhu!”

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

20Wua na bɛɛ wu aliyana, ka wua Ngebɔ ndaa i ngaa wuee, ka wua to mbelaa i ngaa wuee, awa ka wua Ngebɔ letua i ngaa wuee, a goonhu nɛɛa nana nhanwa i belenga aa ala, gbɛnhaile Ngebɔ oo ala gbɔɔnia nana nhanwa i peleni aa wuee!

21Awa nhu nwɛɛ maleka bombou mbaa i kɔtu gbauni nana pele ngɔ ɛɛ kpongbo kɔtu bombou mbaa awa kɛɛ piinga kpolo ya nau, awa kɛɛ gɛa, "Ngemɛɛ gɛnhi tɔɔ taa waa bombou mbaa na Babilɔni bii mbu aa kpaai mba awa nuu aigɔ tɔ gbɔnhu kpɔ.

22Awa kpɔɔ giihɛ mbelaa o, kua belaa o, ndogo hɛ mbelaa o, ka fueu fɛ mbelaa, nuu aigɔ ngoo nwɛi mɛi na gbɔnhu ti eya kpɔ! Nuu aigɔ ngaani enge nwɔɔ nwaai gbɔnhu bi nhu kpɔ. Awa nuu aigɔ kpongbo kɔtu na oo nwɛi gbɔnhu kpɔ!

23Awa sountaa na nwaa waun na aigɔ huo gbɔnhu bi nhu kpɔ! Awa kɛmbɛ gua nyanhaa o nyanha belaa o nuu aigɔ ti oo nwɛi gbɔnhu bi nhu kpɔ. Gbaa bi hee gɔ mbelaa i tua nwɛɔ ningaa bomboungaa i ngaa tuee ngelou i nhu, gbɛnhaile ndɛɛ lɛɛ bɛmbɛyaa na bee pele, alɛɛ bi ningaa i mɔu mɔuni la bɛɛ ngelou i nhu!”

24Taa waa na siina nhu, Ngebɔ letua i ti qanwa na, ka Ngebɔ ningaa i ti qanwa na, awa natiini tɔ bɛɛ ti ti baaaɔ ngelou i nhu, naa nwɛɛ ti maa qanwa na nwaaleii na.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 19

1Indinɛi i leeni nga, kangi nhai oo nwɛinga ndabi nhu mɛɛ aliyana, nana ngoo na bele ngɔ ɛɛ faka bombou mbaa, nana ee gɛ, "Ami Ngebɔ bihɛa! Ndendouyaa o, mbɛɛ o, ka fɔha, mi Eebɔ na nwɛ po mɛɛ!

2Gbaa pele na aa ningaa gɔhɔ nda tɔmbaga ɔ awa tee ngɔ! Oo ndo sia nyanha bombou mbaa nana gbɔɔnia nana ee ngelou gbɔha na bu aa kaka pele aa ngi lo na siandaa. Ngebɔ oo leli houa aa maa nyanha na Ngebɔ eyaalakpangaa i fanwa i ti baai.”

3Awa kati yɔkpɔu gulaa gbɔnhu gɛnhi, "Ami Ngebɔ bihɛa! Nduuli na nana aa gua ngɔmbu ho naa nana i taa waa bombou mbaa nana nwɔni ɔɔ lɛa nhaa guna bɛɛ!”

4Mbaa waangaa buu buu feengaa i ti manhu naai na o, awa kɛndɛ lonhaia naaingaa i ngoo kati gula gulaa awa kati Ngebɔ batounga nana ee heii manhayaa gbakaa na nhu. Kati gɛa, "Kangaa i bele! Ami Ngebɔ bihɛa!”

5Nhu nwɛɛ ngi nuu o nwɛini kualaa manhayaa gbakaa na nhu nana i gɛi, "Ami mi Eebɔ na bihɛa, wua na bɛɛ ngi eyaalakpangaa i ngaa wuee waa ala batou, bi bele ngaa ndou golo, inaile bi bele ngaa nuu waa!”

6Awa nhu nwɛɛ ngi nhai oo nwɛini nana ngoo na bele ngɔ ɛɛ faka waa, pele ngɔ ɛɛ nja aa gɛ aa suulindaa, awa pele ngɔ gbɔnhu ɛɛ ngee aa gbandɛ. Kangi mɛinga ti gɛi, "Ami Ngebɔ bihɛa! Gbaa Maliki na, nana mi Lamanhu Eebɔ na aa ala, Manha mbaa nwɛ!

7Ami goonhu nɛɛa nja lee ngɔnhu. Ami ngi bombounjaa na bihɛa! Gbaa Mbaala Lou na gɛmbɛ lɔgɔ na oo ba, awa ngi gɛmbɛ gua nyanha na oo nwaa gbatɛa fanwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

8Kati gɛa nyanha na nwa i nwaa ili aa kɔla gue nana aa huo yain, awa i gɛ chɛngi." (Kɔla gue na alɛɛ i loni ngeyaabele kpekpe na nhanwa nana Ngebɔ ningaa i ti pelenga.)

9Nhu nwɛɛ maleka na i gɛi nya nwa, "Indinɛi gbaalia. Nduba lɔ natiini ma ti ui nguini tuaa Mbaala Lou na gɛmbɛ gbolo na nhu." Awa ka maleka na i gɛa boma, "Indinɛi Ngebɔ lɔmbaga oo nwɛ."

10Nhu nwɛɛ ngi gulai ala ɔgɔu ala batoundaa nhanwa, kɛlɛ kɛɛ gɛa nya nwa, "Bɛɛ pele! Bi ndege eyaalakpandou nwɛ aa nge, ka bi ndege laanɛɛ belaa i bɛɛ natiini ti laanɛɛa aa tɔmbaga na nana Yisɔsi i ndɔgɔɔuni, ti ndege eyaalakpandou nwɛ gbɔnhu aa nge. Ngebɔ lɔ baa ala batou!" Tɔmbaga na nana Yisɔsi i ndɔgɔɔuni, alɛɛ hape na le ngoo na nhanwa nana Ngebɔ letua i tee kɛ.

11Nhu nwɛɛ ngi tɔi aliyana i laauni, awa kangi soi gue gue lɔa. Nuu na ee ma heii ee sia la ngi laaɔ aa Laanɛɛ Gee o ka Tɔmbaga Gee. Aa ningaa gɔhɔnaa awa i gɔ aa tee pele.

12Ngau na nhu ɛɛ ngɔmbu ho, awa i niɔu kpinhi gbinhi bɛɛ ngɔɔ umbaa. Ndaa gbaali ngɔɔ ala nwa, kɛlɛ nuu lagbiti ai kɔɔ, k`a ala gbo alɛɛ i kɔɔ.

13Ndonwa na ee pu ngɔ nwaɔ too ngɔaaɔ pɛnhɛɛ qanwau. Ngi laa aa "Ngebɔ Oo na."

14Awa kulugbaangaa i ti aliyana, ti maa ili nwaa nhii nhiɛ nhu aa kɔla gue nana kɛ ɔɔ chɛngi, kati ndaa ala bou nwa, awa ti hei heii soia gue guea nwa.

15Ka saasigɔ aa lii i guaa nda, nana ɔɔ ku nda ningaa i ma nde kɛbɛlɛ na nhu, awa ɔɔ manhayaa laa ti nwa aa kɔu likpɔ, awa ɔɔ nguluwa na nhɔɛnaa mɛɛ ndoga na nhu taa fɔɛn na. Awa aa pele ngɔ indinɛi, ɔɔ Lamanhu Eebɔ na gbaai mba na lɔgɔɔunaa.

16Ngi lonwa na nwa o ka ala gbala waa na nwa naa nwɛɛ ndaa indinɛi gbaali ngɔ na gɛnhi, "Manhangaa waa waa i ti Nwanha mbaa na ka malikia i ti Nwaliki na."

17Nhu nwɛɛ ngi maleka lɔi nana ee loni foo na nwa. Kɛɛ gɛa ndabi nhu qɔia i ma bɛɛ tee biilɛ feenaa na nhu, "A baa wu aa lɔgɔ ngilamaaa Ngebɔ gbolo bombou mbaa na nhanwa!

18A baa, wu manhangaa waa i ti lugu na nwɛ, kulugbaangaa gulɔɔ belaa i ndugu na o, kaanhu gbɛndɛ mbelaa i ndugu na o, soia lugu o, ka natiini ndugu na taa hei soia i ma awa soia i taa sia aa tuee, ka ningaa i bɛɛ ti lugu na, nhanda baamba belaa o nduaa o, ka natiini ningaa bomboungaa i ngaa tuee ti lugu na ka yaaiyaai belaa i ti lugu na!"

19Awa kangi kpaai nhua na lɔa ka pɔlɔgɔɔ nhu nwanhangaa waa waa i ngoo, ti gulugbaangaa i ngoo ti ngaa lɔgɔ nhu kɔɔlaa nhanwa aa nuu na ee heii soi na nwa, ka ngi gulugbaangaa i.

20Kati kpaai nhua na aa gbotoa ɛɛ kpindi bɛlɛu nwɔɔ, awa ti ngaa gbotoia ngilamaaa tii ndɛɛ lɛɛ eebɔ letu na o nana i kamaa nhanda bele peleni ala au bele nhu. (Maa gamaa nhanda nhanda na nwɛ i natiini mɔu mɔuni la, napangaa natiini kpaai nhua na

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

nyɛgi na i ti nwa o, ka natiini ti kpaai nhua na haga eebɔ na batouni.) Kpaai nhua na o, ndɛɛ lɛɛ eebɔ letu na o, kati ti biinga ngɔmbu liiha naa o ka kɔtu gbɔnhu na nhu nana ee nwɔ nhuna tee kɛndɛyaa na nhu lɛ.

21Awa kati natiini paaa bɛɛ aa saasigɔ na nana ee gua nuu na la nana ee heii soi na nwa, awa ka qɔia i bɛɛ ti ti lugu na nwɛa bɛɛ.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 20

1Nhu nwɛɛ ngi maleka lɔi ee hitɛ mbu kualaa aliyana, saaba na i houi ala eya ndoga na nhu nhanwa nana kpelenwaa ai mba, awa kɔɛndɛ waa i houi gbɔnhu ngeya.

2Awa kɛɛ lilaagɔni na aa gbotoa, napangaa kaai lɛmbi lɛmbi na, nana Ngafɔ mbaa na aa ala taa ui mba aa Setani. Ka maleka na i ala ilia aa maa gɔɛndɛ waa na fogo wuulu ila fanwa.

3Awa kɛɛ ala biinga ndoga na nhu, kɛɛ kpɔlua ma, awa kɛɛ ko na hitɛa nhu ala nwa, kangaa ai ba ningaa i mɔu mɔu kpɔnhu kpɔ nhaa fogo wuulu ila na ngaa lo. Na aa lee nga, kataa ala huo lɔgɔ nhu gutu nhanwa.

4Nhu nwɛɛ ngi manhayaa gbakaa tɔɔ lɔɔi awa kati fɔha ɔa ɔaa natiini ngeya kɔhɔ pelendaa nhanwa tee nhu hei heii. Awa kangi natiini ti luu na lɔɔ lɔɔa, napangaa natiini ningaa ti ti baaɔ gbɛnhaile too tɔmbaga oo na gɛa nana Yisɔsi i ndɔgɔɔuni awa ka Ngebɔ oo na ti kɛi. Tai kpaai nhua na batouni, inaile tai ngi haga eebɔ na batouni, awa tai kpaai nhua na nyɛgi na hɔlɔi ti labaa na o, ka ti loko naa. Kati huua kualaa haa na nhu, awa kati belenga aa manhangaa waa waa ngilamaaa tii Kilaisi o fogo wuulu ila fanwa.

5Indinɛi pɛnhɛɛ huu na nwɛ kualaa haa nhu. (Haa belaa lagbitia i natiini bɛɛ tai huui kualaa haa na nhu nhaa ka fogo wuulu ila na i hitia nhu.)

6Nduba o, koonhu nɛɛ bombou mbaa o alaa nuu na nwa nana i natiini ndiiya ti pɛnhɛɛ huu na beleni kualaa haa na nhu. Haa na fee na, fɔha aigɔ gɛ mba maa nwɔɔ na nwanhu. Awa maa belaa i tɔɔ belenaa aa Ngebɔ chaaga gua mbelaa o, ka Kilaisi chaaga gua mbelaa, awa tɔɔ gɛa manhayaa gbakaa nhu ngilamaaa tii Kilaisi o fogo wuulu ila fanwa.

7Awa nhuna fogo wuulu ila na aa hiti nhu, tɔɔ Setani huonaa kualaa ngi gbindi bɛlɛ nau,

8awa ɔɔ guaa i li i ningaa i mɔu mɔu ti mii o mii ngelou gbɔha i nhu, napangaa Gɔɔgi le na o, ka Megɔɔgi le na. Setani ɔɔ ti aa lɔgɔa ngilamaaa bɛɛ kɔɔ na nhanwa, awa ti gbinhi ɔ ɛɛ qɛa na aa gɛ qɛagbaa nhu.

9Awa kati yanjanga nhu ngelou gbɔha na nhu, awa kati baa boma ti mɛɛ goli kolinga Ngebɔ ningaa i tee na ngaa lɔgɔ nhu, ka taa waa na nana Ngebɔ lo ngɔ na laɔ. Kɛlɛ ka ngɔmbu i guaa aliyana, nana i yeii mbu, awa kɛɛ ti nyaaia bɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

10Awa Ngafɔ mbaa na nana i ti nwɔu mɔuni, kati ala biinga ngɔmbu liiha naa ka kɔtu gbɔnhu na nhu nana ee nwɔ mɛɛ ti kpaai nhua na biinga naɔ tii ndɛɛ lɛɛ eebɔ letu na o. Awa aa foo ka kpɔkɔ, tɔɔ gɛa na nhanda gbɛndɛ ngɔ ma nhu nhaa guna bɛɛ.

11Nhu nwɛɛ ngi manhayaa gbakaa lɔi nana kue ɔɔ, awa kangi nuu na lɔa nana ee nhu heii. Awa feenaa na o, ka pɔlɔgɔɔ na kɛɛ loa nhu ala au bele nhu, awa nuu ai tɔi gbɔnhu kpɔ.

12Awa kangi haa belaa i tɔa boma tee lo toni manhayaa gbakaa na gulɔɔ, natiini ningaa bomboungaa aa tuee o, ka natiini yaaiyaai belaa aa tuee ti liiya kangi ti lɔa. Kangi kɔɔ lɔa nana ndaau ndaau ngɔɔ, awa kangi kɔɔ lagbiti lɔa nana ndaau ngɔɔ, kɔɔ na siina na nhu, naa nwɛɛ kɛndɛ belaa i ti laa na gbaali ngɔ na. Awa kɛɛ haa belaa i kɔhɔnga ndi ɔ aa nana nhanwa ti pelenga, ɛɛ gbo ti kpaalii ti nhanwa kɔɔ na nhu.

13Aa maa lɔgɔ nana, ningaa i natiini bɛɛ ti haa ɔɔ njau kati guaa mbu. Awa ningaa i bɛɛ ti haa ɔɔ, awa ti mɛɛ haaɔfɔ nhu, kati guaa. Awa kɛɛ ti gɔhɔnga bɛɛ ndi ɔ aa nana nhanwa ngigbɛ o ngigbɛ i pelenga.

14Nhu nwɛɛ ti haa na gbauni ka haaɔfɔ na, kati piinga ngɔmbu liiha naa. (Ngɔmbu liiha nana alɛɛ haa na fee na le.)

15Nuu na bɛɛ nana tai ngi laa na gbaalii kɔɔ na nhu mɛɛ ti kɛndɛ belaa i ti laa na gbaalii na, maa nwɔɔ na siina kati ala biinga ngɔmbu liiha na.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 21

1Nhu nwɛɛ ngi aliyana nyiɛ lɔi ka ngelou nyiɛ. Gbaa pɛnhɛɛ aliyana na o ka pɛnhɛɛ ngelou na oo lo nhu, awa kpolo ya na gbɔnhu oo lo nhu.

2Nhu nwɛɛ ngi Ngebɔ Laa waa na lɔi, napangaa Yɛlusalɛmu nyiɛ nhuna ee gua aliyana kualaa Ngebɔ le, awa k`ɛɛ yei mbu. Maa gbatɛ ngɔɔ ɛɛ kɛmbɛ gua mɔɔ aa nwaa ili ndiilaa nhanwa ngi nhii na nwaai ma.

3Awa kangi nuu o nwɛinga ndabi nhu kualaa manhayaa gbakaa na nhu. "Kpeendɛ! Ngebɔ ngi heinwaa na nwɛ aa ningaa liiya. Ɔɔ gɛa na tii tua o awa tua pa tɔɔ belenaa aa ngi nda ningaa. Awa Ngebɔ gbɔha na ɔɔ gɛa na tii tua o.

4Ɔɔ ngaai na ɛaa bɛɛ ti au nwa, awa haa aigɔ gɛ na gbɔnhu, nuu nwaa aigɔ nwɔu gbɔnhu inaile nuu aigɔ ɔɔ gbɔnhu, inaile kaanhu gbaai gbaai. Nhanda ɔha ɔha na oo leenga.”

5Awa nuu na ee heii manhayaa gbakaa na nhu kɛɛ gɛa, "Kpeendɛ! Nya ngaa gbɛ o gbɛ na gbatɛ aa nyiɛ!" Kɛɛ gɛa gbɔnhu nya nwa, "Indinɛi gbaalia, gbɛnhaile ngoo indinɛi tɔmbaga nwɛɛ awa nuu aa hagba laa nhu.”

6Awa kɛɛ gɛa nya nwa, "Ngaa oo lo. Nya nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa nge ka gbelemba nwɔɔ na, tɔɔlomaa na ka kpelenwaa na. Nuu na bɛɛ nja nwɔi aa gɛ mba, ngɔɔ pelenaa i kpɔɛ kualaa njei ya na nhu nana aa ndɛɛhu he, awa aigɔ maa baabaa bele.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

7Nuu na bɛɛ aa kunjaa hɔlɔ, ɔɔ indinɛi hɔlɔa nya eya, awa ngɔɔ belenaa aa ngi Eebɔ awa ala ɔɔ belenaa aa nya lou.

8Kɛlɛ ndua belaa o, laanɛɛ gbahamba belaa o, chanhainjaa gbaha mba o, ningaa baa mbelaa o, ndo sia mbelaa o, tɔtɔ gbɛ mbelaa o, ndɛɛ lɛɛ eebɔ batou mbelaa o, ka ndɛɛ gɔɔla mbelaa bɛɛ, ti nda nhinde na ɔɔ belenaa aa ndoga na nhu mɛɛ ngɔmbu na o ka kɔtu gbɔnhu na ee nwɔ na. Na nwɛ haa na fee na le."

9Nhu nwɛɛ malekaa ɔfɛlangaa i natiini boi ɔfɛla na ee ti eya, ndaa fe fe ngɔ naɔ aa gbele mba gbɔu gbɔu na, malekaa i siina, ka ngila kee i baa kɛɛ gɛa nya nwa, "Baa, awa ngɔɔ kɛmbɛ gua nyanha na lɔgɔɔunaa aa biee nana Mbaala Lou na nyanha na aa ala."

10Ka maleka na i nya gbaunga Yina na nhu awa kɛɛ ya aa nge njie ngaa gɔha waa undiiya. Kɛɛ Ngebɔ Laa waa na lɔgɔɔunga aa nge, napangaa Yɛlusalɛmu, nana ee gua Ngebɔ le aliyana awa k`ɛɛ yei mbuu i

11awa k`ɛɛ huo ngaa Ngebɔ bɛɛyaa na. K`ɛɛ huo yain ɛɛ mɔɔ mba nahoo gɔtu. Maa ɛa ɔ waun ɛɛ mɛɛmunɛ.

12Kpingbii mbombou mbaa ee naanɔɔ loni taa waa na nwa nana ngaa gɔha ɔɔ kpɔ, ndaa bele na ee puu i manhu fee, awa malekaa tee puu ti manhu fee tuɛɛ tee ndaa bele na siina nwanhu gbee. Awa kpingbii na laa bele na nwaa go na nwa, naa nwɛɛ ti nde puu na i manhu fee na laa na gbaali gbaalii na ee Iisilɛli.

13Kpingbii na ndaa bele ee mba chawa aa mi nwaa gɔɔ bele, i chawa aa mi nwaa sega nhu bele, i chawa aa pɔlɔgɔɔ gbuenhuleenwaa aa gɔbɔ nhu bele, ka i chawa aa ɛha nhu bele.

14Awa taa waa nana nwaa gbingbii na ti tonia ndambu gɔtu puu ma i manhu fee. Awa ndambu gɔtu na siina nwaa nwɛɛ ti Mbaala Lou na lo mbelaa puungaa i ti manhu fee na laa gbaali gbaalii na.

15Awa maleka na nana i yɛpɛi nya le mabɔɔn ngulu ee naanɔɔ ngeya taa waa na nhuandaa nhanwa o, ndaa bele na o, ka maa gbingbii na.

16Taa waa na siina hɔkpɔlaa o, maa waalaa o, i sɔu kpɛti. Ka maleka na i taa waa na nhuanga aa ngi nhua ngulu na. Awa hɔkpɔlaa na o, maa waalaa na o, ka ngaa gɔhalaa maa sɔu sɔu kpɛti. Mi gɛa ngigbɛ o ngigbɛ maili wuulu ila, maili gɛmɛ lɔɔu (1,500).

17Kɛɛ maa gbingbii na aa gɔhalaa na nhuanga, aa pele na nuu aa nhai nhua nda, awa ngemɛɛ gbɔnhu malekaa taa nhai nhua nda, kɛɛ kuaa aa hoo buu buu ɔfɛla i manhu fee.

18Awa kpingbii na ti tonia aa kɔtu, nana aa huo yain, taa ui mba aa nahoo gɔtu, awa taa waa na gbɔha na ti tonia aa mabɔɔn nana chanhai ngɔɔ, nana maa ɛa ɔɔ ɛɛ mɛɛmunɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

19Taa waa na gbingbii na nwa lambu gɔtu na ti maa gbɔɛia aa kɔtu nwaa nhii nhiɛ gɛbɛlɛ puu i manhu fee. Pɛnhɛɛ lambu gɔtu na nwɛ aa nahoo gɔtu nana taa ui mba aa yasipa, fee na kolo lɛi ɔ nga mili mili ɛɛ nahoo gɔtu nana taa ui mba aa safaya, chawa na ndugu na nhupu nhupu ngɔ maɔ taa ui mba aa agɛti, naai na pele ngɔ ɛɛ ndaga undu taa ui mba ɛmilɔli,

20ndɔɔu na k`ɛɛ huo yain awa ndugu na nhupu ngɔɔ nana taa ui mba aa anikisi, ngɔhita na ndugu na bele ngɔɔ ɛɛ togoo ya nana taa ui mba aa koniiliani, ngɔfɛla na ndugu na bele ngɔ ɛɛ ngua gbandi nana taa ui mba aa kɔtisi, ngɔsaakpa na ndugu na bele ngɔ maɔ ɛɛ ndaga undu, nana taa ui mba aa bɛlili, kalaabu na ndugu na bele ngɔ maɔ ɛɛ ngua gbandi awa k`ɛɛ huo yain nana taa ui mba aa topasi, puu na kolo bele ngɔɔ ɛɛ ndaga undu nana taa ui mbaa aa kilisopilasi, i puu i manhu ila na, nuu aa gɛ gɔhanwaa, aa tɔa tɛi ɔ nga tiisii ɛɛ ti gi nana taa ui mba aa yasiniti, i puu i manhu fee na ala kpɔu ɔ nga wou nana taa ui mba aa amatisiti.

21Awa ndaa bele puu na i manhu fee na ti kpatɛ gbatɛia aa kɔtu nwaa nhii nhiɛ taa ui mba aa palɛli. Ngigbɛ o ngigbɛ ti kpatɛia aa maa gɔtu na ila. Pele waa na ee na taa waa na nhu ti kpatɛia aa mabɔɔn nana chanhai ngɔɔ, awa nana maa ɛa ɔɔ ɛɛ mɛɛmunɛ.

22Awa ngai Ngebɔ Bɛlɛ lɔi na taa waa na nhu, gbɛnhaile ngi nda Eebɔ Bɛlɛ na nwɛ aa Maliki na nana Lamanhu Eebɔ na aa ala, awa ka Mbaala Lou na.

23Awa foo gbandɛlaa gbala ngai taa waa nanaa, inaile ngau foo kpala ngai alaa, gbɛnhaile k`a Ngebɔ bɛɛyaa na i huo naa nwa, awa Mbaala Lou na ngi sɔuntaa na nwɛɔ.

24Awa ngelou i nhu belaa i tɔɔ siaa ngi waun na nhu, awa pɔlɔgɔɔ na nhu nwanhangaa waa waa i tɔɔ baa na aa ti gbatɛyaa na.

25Awa ndaa bele na ɔɔ gɛa laauni aa lɔgɔ bɛɛ, gbɛnhaile kpindi bɛɛlaa aigɔ gɛ na.

26Nde na bɛɛ ngi bɛɛyaa na o, ka ngi gbatɛyaa na, tɔɔ baa baa la taa waa na nhu.

27Kɛlɛ gbɛ o gbɛ na nana ai chanhaini, inaile nuu na nana aa ngufe maa nhanda bele, inaile aa ndɛɛ gɔɔla, tua indinɛi bɛɛ taigɔ ɔa na, k`a natiini mɛ gbo kpɛti ti laa na gbaali ngɔ na Mbaala Lou na gɔɔ na nhu mɛɛna ti kɛndɛ belaa i ti laa na gbaali ngɔ na, tua nwɛ tɔɔ ɔa na.

Gulɔɔ lɔgɔɔu kɔɔ na nana yɔni i kpaalii 22

1Nhu nwɛɛ maleka na i mabɔɛ lɔgɔɔuni aa nge mɛɛna nja na aa yei na nana aa ndɛɛhu he. Maa ya na siina ngaa lo ngɔ toke ɛɛ mɛɛmunɛ. Awa kɛɛ guaa Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na le ngoo ka Mbaala Lou na nda na le

2awa k`ɛɛ yei aa taa waa na bele waa na liiyaa bele. Awa mabɔɛ na gakou nga fee na, naa nwɛɛ ngulu na ee na nana aa ndɛɛhu he. Maa ulu na siina aa wanaa naa puu i manhu fee fogo ila na nhu, naa ila ngau na nhu. Awa ndaga na i maa ulu naa ningaa gɛndɛndaa la nhaa nwɛɛ.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

3Nhai na nana bɛɛ Ngebɔ aa gɛɔ taangaa ngɔ aigɔ gɛ taa waa nana nhu. Ngebɔ nwanhayaa gbakaa na o, Mbaala Lou na nda na o, ɔɔ gɛa taa waa na nhu, awa ngi eyaalakpangaa i tɔɔ ala batounaa na.

4Tɔɔ ala aunwaa na lɔa, awa tɔɔ ngi laa na gbaalia ti labaa na.

5Awa kpindi aigɔ bɛɛ na gbɔnhu kpɔ, awa waun kpala ngaigɔ gɛ tuaa, inaile sɔuntaa, inaile foo na waun na, gbɛnhaile Maliki na Ngebɔ ɔɔ belenaa aa ti waun na, awa tɔɔ gɛa manhayaa la nhaa guna bɛɛ.

6Nhu nwɛɛ maleka na i gɛi nya nwa, "Ngoo indinɛi tɔmbaga oo nwɛ awa nuu aa hagba laa nhu. Awa Maliki na Ngebɔ, nana aa ngi Yina na ɔa Ngebɔ letua i ngeya, oo ngi nwaleka na longa ngi eyaalakpangaa i ngee kangaa i nhanda na lɔgɔɔu ndɔgɔɔu ngaa tuee nana pelendaa ɔɔ gɛ na lɔgɔ nhu gutu loganhu.”

7Ka Yisɔsi i gɛa, "A oo nhɛɛndɛ! Nya ngaa ba guui nhu. Nduba lɔ nuu na nwa nana aa nwaa bɛɛ ngoo indinɛiu nana kpaali ngɔ na kɔɔ indinɛi nhu!”

8Awa nya Yɔni aa nge, nya nwɛ ngi nhanda indinɛi nwɛi mɛini awa kangi tɔɔ lɔɔa. Awa nhuna ngi mɛini awa ngi naa lɔi, kangi gulaa maleka na ɔgɔu batou pelendaa nhanwa, napangaa maleka na nana i nhanda indinɛi lɔgɔɔu ndɔgɔɔuni aa nge.

9Kɛlɛ kɛɛ gɛa nya nwa, "Bɛɛ na bele! Ngebɔ eyaalakpandou nwɛ aa nge ɛɛ bia o, bi ndege laanɛɛ belaa i ngoo napangaa Ngebɔ letua i, ka natiini bɛɛ taa nwaa bɛɛ ngoo nau nana i kɔɔ indinɛi nhu. Ngebɔ lɔ baa ala batou!”

10Awa kɛɛ gɛa nya nwa, "Ngoolee na nana aa gua Ngebɔ le nana bi kpaalia kɔɔ indinɛi nhu, bɛɛ ndɔɔgu ningaaa, gbɛnhaile lɔgɔ na oo gbɛɛa kpɛlaa nhuna nhanda indinɛi bɛɛ ɔɔ bele pele.

11Nuu na bɛɛ nhanda nyɔu bele mɔɔ aa ala, i gɛa nhu gbo tuun aa pelendaa, awa nuu na bɛɛ aa gɛ aa maa nɔgɔ nhanda belendaa, i gɛa nhu gbo tuun aa pelendaa. Nuu na bɛɛ aa gɛ leenjaai, i gɛa nhu gbo tuun aa tee nhanda belendaa, awa nuu na bɛɛ Ngebɔ i ala belenga aa ngi nda, i gɛa na gbo tuun Ngebɔ nhanwa.”

12Yisɔsi ɛgɛe "A oo nhɛɛndɛ! Nya ngaa ba guui nhu! Awa nhuna ngɔɔ ba, nya baabaa na ɔɔ gɛa nya eya nana ngɔɔ ngɔa nuu o nuu eya ndi ɔ aa ngi enge ɔ na bele ngɔ na.

13Nya nwɛ pɛnhɛɛ mɔɔ na aa nge ka gbelemba nwɔɔ na, tɔɔlomaa na ka kpelenwaa na.”

14Nduba lɔ natiini ma taa ti lonwa na ua chɛngi, awae tɔɔ fɛɛlɛ hea tuɛɛ kangaa ti nguluwa na nwɛ nana aa wa ngulu naa nana aa ndɛɛhu he. Awa tɔɔ fɛɛlɛ hea boma tuɛɛ kangaa ti ɔa taa waa na nhu aa ndaa bele na lepele.

15Kɛlɛ ningaa nyɔua o, tɔtɔ gbɛ mbelaa o, ndo sia mbelaa o, ningaa baa mbelaa o, ndɛɛ lɛɛ eebɔa batou mbelaa o, awa ka natiini taa ndɛɛ gɔɔla laa na nhu awa ti ndɛɛ lɛɛ nhanda bele pele, tua na siina bɛɛ tɔɔ gɛa taa waa na gakanwaa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

16"Nya Yisɔsi aa nge, ngoo nya nwaleka na longa kangaa i loi ngaa nhanda indinɛi wuee laanɛɛ belaa i fanwa. Nya nwɛ hape na aa nge kualaa Leebilini ti goo na nhu, awa nya nwɛ ng`e~enhu leelega na aa nge nana aa huo yain.”

17Ngebɔ Yina na o, Mbaala Lou na nyanha na o, tɛɛe "Baa!" Nuu o nuu nana aa indinɛi nwɛi, kaa gɛ gbɔnhu, "Baa!" Awa nuu na nana nja nwɔi aa gɛ mba i baa. Nuu na nana kpala ngaa gɛ mba, i nja na gbɔɛa nana aa ndɛɛhu he, awa paabaa ai mba.

18Nya Yɔni aa nge, ngi nuu o nuu laanhii nana aa ngoolee na nwɛi nana i guai Ngebɔ le, kpaali ngɔ na kɔɔ indinɛi nhu, aa kɛɛlaa ina nuu aa gbɛ o gbɛ nwaa lo ma, Ngebɔ ɔmaa nwɔɔ na gbɔɔni na nwaa lonaa, napangaa kpɔu gbɔu na nana ti maa yia gɛɛ gɛɛi kɔɔ indinɛi nhu.

19Awa ina nuu aa ngoolee na gua ma nana i guai Ngebɔ le, nana ti kpaalii kɔɔ indinɛi nhu, ngi nda gbapi na nana i ba hɔlɔ kualaa nguluwa na nwa nana aa wa ngulu naa nana aa ndɛɛhu he, awa ka ngi gbapi na nana i ba hɔlɔ Ngebɔ laa waa na nhu, nana ti maa yia gɛi kɔɔ indinɛi nhu, Ngebɔ ɔɔ maa gbapi na guu guaa ngeya.

20Nuu na nana i nhanda indinɛi lɔgɔɔu ndɔgɔɔuni aa kɛɛlaa tɔmbaga nwɛɛ, ɛgɛe "Nya ngaa ba guui nhu!" Kangaa i bele. Baa, Maliki Yisɔsi.

21Kangaa Maliki na Yisɔsi banda bandayaa na i gɛ nuu o nuu nwa.

© 1983, Bible Society in Sierra Leone.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer "não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR" (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: "e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações" (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira

2021, Vitória/ES - Brasil

Capa: Floresta em Região Tropical. Trata-se de imagem disponibilizada na internet, dentre as que não informam haver restrição ao uso.